

BIBL. NAZ.

1800 - 1801

RACCOLTA

VILLAROSA

D

96

NAPOLI

975 77 Ronce Vell D. 96

DECISIONES

S. ROTAE ROMANAE

Coram Reuerendissimo Patre D.

D. ALPHONSO
MANZANEDO
DE QVINNONES HISPANO

EIVSDEM ROTAE OLIM AVDITORE CELEBERRIMO
ac Patriarcha Hierosolymitano

IN VNVM EX ORIGINALIBVS RECOLLECTAE, AC SVMMARIIS
ORNATAE A R. P. D.

LVDOVICO DE VALLE NOB. BRISICHELLENSE

Iam in Regnis Hispaniarum apud Maiestatem Philippi IV. Fisci Apostolici Patro-
no, ac postea Veriusque Signaturae Referendario, & Maioris Praesi-
dentiae Abbreuiatore Apostolico

Ac demum

*Ab Amico argumentis, & locupletissimis Indicibus aucta, ac refecatis ijs decisionibus,
qua alibi sunt impressa, illisque tantum indicatis.*

ROMÆ Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaſſij M. DC. LXXIII.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

20

THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ILLVSTRISSIMO, ET REVERENDISSIMO DOMINO

D. FEDERICO
VICECOMITI

SAC. ROMANÆ ROTÆ

A V D I T O R I

THOMAS ABBAS DE VALLE D. D. D.

Acra hæc Romanæ Rotæ Oracula
TIBI, VIR ILLVSTRISSE, om-
ni iure dicanda existimaui, nulli quip-
pe proprium est hoc Munus, quam,
cui auita inter numerosa Virtutis infi-
gnia Serpens assurgit, cuius astu, sicuti olim humani
Generis, & Culpæ Principes amplissima Innocentiæ
simul, & immortalitatis Patrimonia amiserunt, ita
nunc ei contraria Prudentia, vigilique terrore Panis
in sudore vultus quæsitus in dies custoditur; Et hinc
est, quod stant quotidie ante Te de fortunis suis sol-
liciti sexus omnis, omnis Aetas, eadem in Te fiducia
defixi, qua quondam domestica Dei gens æneum
Mosis Serpentem in spem salutis intuebatur. Et fa-

nè felix Alphonfi Manzanedo labor, cui contigit ab
eo complecti SERPENTE, qui nunc in Decus
Rotæ sinuatus duplex exhibet simulacrum æterni-
tatis, Aeternum Vale.

LECTORI BENEVOLO

THOMAS ABBAS DE VALLE.

Ultima cum penè inflaret vita periodus Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini Patriarchæ Hierosolymorum Don Alphonsi Manzanedo de Quinpones nobilis Vallisoletani, Canonici, Doctoris Calaguritani, Inquisitoris Barcinonensis, ac supremi Tribunalis Sacra Rota Romana Auditoris, &c. quo munere summa cum laude propter Iuris Scientiam, & Ingenij soliditatem per annos viginti duo, & amplius functus fuerat, utestatur Lotter. de Re benefic. lib. 2. quæst. 10. num. 11. ob singularis Amoris, paternique affectus vinculum, quo Aduocatam Ludouicum de

Valle Patrum meum prosequebatur, tunc à San. me. Urbano Octauo, motu proprio designatum, & expeditum Sanctæ Sedis, & Camera Apostolica in Hispaniarum Regna Fiscalem generalem, eidem cunctas eius elargitus est Decisiones; ad Urbem exinde, ipsius Summi Pontificis iussu, reuersus Ludouicum, statim Tractatum de Collectoria Apostolica Hispaniarum in Causis Spoliornum &c. ab ipso met, illuc compositum, iuris publici fecit, alterumque De Potestate Nuntij Apostolici compilauit, ac inter Viriisque Signaturæ Referendarios cooptatus, meo non Litterarum Apostolicarum de Parco maiori Abbreviator Apostolicus delectus, & licet Alphonsus è viniis fuisset ereptus, ac in Ecclesiâ Dni Isidori de Vrbe tumulatus, prout omnium Oculis patet ex præsentis Inscriptione ibi in sepulchrali Lapide incisa sub eius marmorea Effigie, huius Tenoris.

D. O. M.
Alphonso Manzanedo de Quinpones
Nobili Vallisoletano, Canonico, Doct.
Calaguritano
Inquisitori Barcinon.
Diuturno Sacræ Rotæ Romanæ
Auditori,
Ob insignem Doctrinam,
Summamque integritatem
à Gregorio XV.
Ad Patriarchatum Hierosolymitanum
assumpto
Obijt Idibus Nouembris
Anno Domini MDCXVIII.
Ætatis LXXI.

grati animi ergo præmissas Decisiones Annotationibus, atque Summarys illustrauit, & ne tanti Viri, pro bono publico, labores in tenebris iacerent, illas Typis demandari animum libenter intendisset, prout, re vera, designauerat, Teste sequenti Epigrammate, tunc temporis ad eundem misso, quod Tibi, ad verbum, exhibeo: Videlicet.

Excellentissimo Domino Aduocato Don Ludouico de Valle Prothonotario Apostolico, Decisiones Illustrissimi Patriarchæ Hierosolymitani, cum proprijs suis Scholijs. in lucem edenti Antonius Rodericus Syluerius Canonicus Ecclesiæ, & Conseruator Vniuersitatis Elbozen. atque Consulrot Sancti Officij.

Phæbus odoriferis cum Vallem floribus ornat,
Et circum flagrans æra complet odor.

Ille cætæ iunguntur Apes, rostrisque labori
Instant per flores, & thyma grata suis.

Aerei Melis peragunt caelestia Dona
Sollicitæ, & dulces, arte iuuant, Cibos

Non aliter Ludouice beat Sapiëntia Vallem
Floribus, & suaui replet odore tuam

Trina Apis ad flores volitans tibi calica Dona,
Et dulces Epulas officiosa parat,

Sed ad varia Status Ecclesiastici à Summo Pontifice destinati Gubernia, ad illud nimirum Narnia, Tiberni, & ad Præfecturam Montana Nursia in Vmbria, nec non ad Aesij in Piscenæ, Romam verò, eodem Summo Pontifice regnante, ad graviora vocatus Negotia, propter Armorum Motus, quibus Italia tunc vexabatur, qua præstita occasione, cum Discursum illi, cui Titulus: Italia, & Ditione ecclesiastica liberata, & aucta Præsidio vigilantissimo Sanctissimi D. N. Urbani VIII. Pont. Opt. Max. eodemque modo simile Opusculum in fronte gestans De Præfecto Urbi, conscripisset, tandem plenus Meritis, laboribusque confectus, Anno ab Urbe redempto 1648, ex hac cessit Vita, expleto ætatis, tantummodò, sua quinquagesimo octavo, absque eo quod præfatum eius exequi potuisses intentum, eundemque planè finem habuit quidam eius Tractatus inscriptus: De Cancellaria Apostolica, qui imperfectus invenitur.

Cum igitur supradicta Decisiones penes me, qui tenera tunc æram ætatis, remansissent, in tenebris penè existerè latitantes usque ad Lanream meam Doctoralem in utroque iure, quam de anno 1652. consecutus fui, & cum Auditorum causa Patris mei Scripta evolverem, in has incidi Decisiones, quas non nisi modo Tibi exhibeo ob varias, pro earum publicatione, exortas Difficultates, illasque cum Rescensione earum, qua alibi sunt impressa consilio, & opera accuratissimi, & Audiosissimi D. Fulvii de Zeuddimijs Anconitani, Amicitia vinculo mihi coniunctissimi, nudas Tibi offero, hoc est absque Ludovici Patris mei Annotationibus, quas tamen seorsim (Deo fauente) quamprimum, Prælis subigere conabor.

Sciendum interea est, harum Decisionum, atque Annotationum meminisse Carolum Catharium in Aduocatorum Confistorialium Syllabo, sub diuersis tamen, nescio quo fato, Nominum circumstantijs; Legitur enim in Lelione Laly Aduocati de Valle sub Pagina 40. Verficulo 4. post §. 2. incipiens: Ex nobili Valle genere prodijt Andreas &c. & paulò post loquens de præfato Ludouico, sic ait: Ludouicus Martinorensis, Hispanus, qui edidit, &c. legendum enim est: Ludouicus Brisichellensis, Italus, & inferius habetur, eundem Ludouicum edidisse Additiones ad Decisiones D. Ludouici de Manzanedo Rotæ Auditoris in Romana Curia, qua adhuc edita minimè apparent, sed solummodò extant in scriptis, & nequaquam Ludouici, sed Alphonsi Mazanedo, cum nullus extiterit Ludouicus de Manzanedo Rota Romana Auditor. Hæc itaque ad tollenda quasunque, in hac materia, intercedere possint æquivoca, animadvertendum putavi. Interim Vale.

C L E M E N S PP. X.

D futuram rei memoriam. Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Nicolaus Angelus Tinassius librorum impressor in Alma Vrbe nostra commorans, quod ipse Decisiones in vnum volumem collectas bene. Alphonſi Manzanedo dum vixit causarum Palatii Apostolici Auditoris, obento iam desuper dilecti filij moderni Impressoris Cameralis consensu, typis ad publicam vtilitatem mandare intendit, veretur autem ne alij, qui ex alieno labore lucrum querunt, Decisiones huiusmodi in ipsius Nicolai Angeli præiudicium imprimi facere curent: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, vt sibi in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur eundem Nicolaum Angelum, specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequentium serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, dicto Nicolao Angelo, vt decennio proximo à primâ illarum Decisionum impressione computando durante, dumodo decisiones huiusmodi à dilecto filio Magistro Sacri Palatii approbatæ sint, nemo tam in Vrbe præfata, quàm in reliquo statu Ecclesiastico medietatē, vel immediatē Nobis subiecto Decisiones præfatas etiam prætextu additionum, aut mutationis ordinis, tituli, vel alterationis cuiuscunque, aut aliquod earundem Decisionum volumen sine speciali dicti Nicolai Angeli, aut ab eo causam habentium licentia imprimere, aut ab illo, vel alijs impressas vendere, aut venales habere, aut proponere possit Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea vtriusque sexus Christi fidelibus etiam quouis priuilegio suffultis, & præsertim dicto moderno, & pro tempore existente Impressore Camerali, alijsque librorum Impressoribus, & Bibliopolis sub quingentorum ducatorum auri de camera, & ammissionis librorum & typorum omnium pro vna Camera Apostolicæ, & pro alia eidem Nicolao Angelo, & pro reliqua tertijs partibus Accusatori, & Iudici exequenti irremissibiliter applicari. & eo ipso absque vlla declaratione incurrent. pœnis, ne dicto decennio durante volumina decisionum huiusmodi, tam in Vrbe, quàm in reliquo Statu præfatis sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab alijs impressas, vel impressa vendere, seu venales, vel venalia habere, vel proponere quoquo modo audeant, seu præsumant; Mandantes propterea dilectis filiis nostris, & Apostolicæ Sedis de latere Legatis, seu eorum Vicelegatis, aut Præsentibus, Gubernatoribus, Prætoribus, & alijs Iustitiæ Ministris Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum status nostri Ecclesiastici præfati, quatenus eidem Nicolao Angelo, seu ab eo causam habentibus præfatis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes quandocunque ab eodem Nicolao Angelo requisiti fuerint pœnas præfatas contra quoscunque inobedientes irremissibiliter exequantur; Non obstant. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibuscumque statutis, & consuetudinibus etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, ceterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem vt præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis in ipsis libris manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides vbique adhibeatur, quæ ipsis præfatis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris Die 3. Octobris 1672. Pontificatus nostri anno tertio.

1o: Sufius,

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendiss. P. Mag. Sac. Pal. Apost.

I. de Angelis Archiepisc. Vrbini. Vicefg.

Imprimatur.

Fr. Raimundus Capisucchius Ordinis Prædicatorum Sacri
Palatij Apostolici Magister.

INDEX DECISIONVM PER DIOECES.

A

- Abulen. Decimarum Luna 16.**
Martij 1626. dec. 853.
Abulen. Praefraternorum Luna 15. Februarij 1610. dec. 162.
Eadem Ven. 13. Iun. 1610. dec. 175.
Accerrana Canonatus Luna 1. Iulij 1613. dec. 332.
Alben. Iurispatronatus Ven. 17. May 1624. dec. 770.
Eadem Ven. 27. Iunij 1625. dec. 333.
Alerien. Beneficij Luna 14. Iunij 1613. dec. 266.
Alerien. Parochialis Mercenij 24. Maj 1617. dec. 520.
Anagnina Beneficiorum Luna 2. Aprilis 1618. dec. 563.
Anagnina V. suvarum Merc. 14. Martij 1607. dec. 57.
Eadem Ven. 23. May 1608. dec. 94.
Eadem Ven. 27. Martij 1609. dec. 125.
Anconitana Bonorum Luna 6. Martij 1606. dec. 23.
Eadem Mercenij 24. Maj 1606. dec. 30.
Eadem Ven. 12. Ian. 1607. dec. 48.
Eadem Luna 19. Februarij 1607. dec. 54.
Eadem Veneris 6. Novembris 1609. dec. 146.
Eadem Mercenij 21. Aprilis 1610. dec. 164.
Eadem Ven. 23. Aprilis 1611. dec. 210.
Eadem Veneris 20. Maj 1611. dec. 218.
Eadem Ven. 4. Iulij 1614. dec. 383.
Eadem Veneris 13. Febr. 1615. dec. 410.
Eadem Mercenij 16. Novembris 1616. dec. 488.
Anconitana Fructuum Dotis Ven. 14. Iunij 1624. dec. 777.
Eadem Luna 4. Maj 1626. dec. 562.
Anconitana Pecuniaria Ven. 5. Iunij 1608. dec. 97.
Eadem Luna 27. Martij 1623. dec. 731.
Eadem Ven. 26. Aprilis 1624. dec. 705.
Eadem Veneris 14. Martij 1625. dec. 320.
Aquen. Beneficij Luna 18. May 1609. dec. 129.
Aquen. Legati Ven. 18. Martij 1616. dec. 474.
Aquen. Prabenda Ven. 15. Decemb. 1617. dec. 548.
Aquilana Beneficiorum Luna 26. Iunij 1606. dec. 43.
Eadem Ven. 19. Decembris 1608. dec. 113.
Eadem Merc. 12. May 1614. dec. 36.
Aquilana Cappellania Vener. 25. Maj 1613. dec. 569.
Aquileien. Pensionis Ven. 21. Maj 1610. dec. 170.
Arboren. Spoly Luna 17. Iunij 1624. dec. 779.
Eadem Luna 28. Iunij 1627. dec. 914.
Arctina Parochialis Merc. 17. Martij 1627. dec. 895.
Argentina Canonatus Mercenij 4. Iulij 1613. dec. 276.
Ariminen. Legatorum Merc. 16. Iunij 1619. dec. 607.
Eadem Luna 15. Novembris 1621. dec. 681.
Eadem Ven. 17. Iunij 1622. dec. 706.
Eadem Luna 27. Ian. 1625. dec. 811.
Eadem Luna 16. Iunij 1625. dec. 828.
Eadem Luna 12. Ianuarij 1626. dec. 847.
Eadem Merc. 17. Martij 1627. dec. 894.
Ariminen. Pecuniaria Luna 16. Novembris 1626. dec. 879.
Asculana Aqueductus Merc. 1. Iulij 1626. dec. 875.
Asculana Dotis Luna 16. Martij 1618. dec. 561.
Asculana Pecuniaria Luna 11. May 1615. dec. 427.
Eadem Ven. 17. Novembris 1617. dec. 540.
Astifien. Pecuniaria Ven. 7. Maj 1610. dec. 178.
Eadem Ven. 28. Ian. 1611. dec. 200.
Eadem Ven. 1. Iulij 1611. dec. 227.
Eadem Ven. 11. Ian. 1613. dec. 238.
Eadem Luna 10. Iunij 1613. dec. 322.
Asten. Censurarum Merc. 23. Iunij 1617. dec. 534.
Asten. Fructuum Ven. 15. Martij 1613. dec. 300.
Eadem Merc. 27. Martij 1613. dec. 306.
Eadem Luna 19. Ian. 1615. dec. 404.
Eadem Luna 18. Febr. 1618. dec. 558.
Eadem Ven. 10. Ian. 1614. dec. 348.
Avenionen. Canonatus Luna 7. Iunij 1621. dec. 668.
Eadem Luna 16. Ian. 1623. dec. 716.
Eadem Veneris 17. Februarij 1623. dec. 724.
Avenionen. Donationis Luna 29. Aprilis 1619. dec. 596.
Eadem Merc. 22. Iulij 1622. dec. 708.
Eadem Luna 21. Aprilis 1625. dec. 824.
Eadem Luna 23. Iunij 1625. dec. 831.
Eadem Veneris 19. Iunij 1626. dec. 870.
Eadem Luna 8. Martij 1627. dec. 892.
Aversana Bonorum Veneris 2. Iunij 1617. dec. 523.
Eadem Luna 6. Novembr. 1617. dec. 537.
Aversen. Parochialis de Brues Merc. 20. Iunij 1613. dec. 326.
Eadem Ven. 8. Novembris 1613. dec. 336.
Aversen. Parochialis de Pao Luna 5. Decembris 1605. dec. 18.
Auximana Bonorum Ven. 19. Ian. 1624. dec. 755.
Auximana de Rotundis Veneris 10. Decembris 1621. dec. 084.
Auximana Fideicommissi Ven. 8. Novembris 1615. dec. 452.
Eadem Ven. 10. Novembris 1617. dec. 539.
Eadem Luna 18. Martij 1619. dec. 590.
Eadem Veneris 21. Iunij 1619. dec. 606.
Auximana Residencia Luna 23. Martij 1609. dec. 122.
Eadem Luna 14. Decembr. 1609. dec. 156.

B Archionen. Beneficij Ven. 8. Maij 1620. de-
cif. 628.
Eadem Ven. 26. Ian. 1624. dec. 746.
Barchinonen. Beneficij Sancti Tesla Ven. 27. Ian.
1623. dec. 719.
Barchinonen. Vicaria Ven. 21. Febr. 1625. dec. 814.
Beneventana Spolij Ven. 6. Aprilis 1612. dec. 249.
Bergomen. Cappellania Luna 9. Decemb. 1624.
decif. 302.
Eadem Ven. 28. Febr. 1625. dec. 317.
Bergomen. Pensionis Merc. 29. Aprilis 1626. dec. 860.
Bergomen. Præbementiarum Ven. 16. Iunij 1606.
decif. 38.
Eadem Ven. 9. Martij 1607. dec. 56.
Eadem Merc. 10. Decembrij 1608. dec. 110.
Bononien. Bonorum de Gozzadini Luna 17. De-
cembrij 1612. dec. 287.
Bononien. de Gozzadini Mercurij 26. Iunij 1613.
dec. 325.
Bononien. de Lambertini Luna 18. Martij 1613.
dec. 302.
Eadem Merc. 18. Maij 1616. dec. 478.
Eadem Luna 17. Aprilis 1617. dec. 506.
Eadem Ven. 19. Aprilis 1619. dec. 592.
Eadem Merc. 11. Martij 1620. dec. 421.
Eadem Luna 4. Maij 1620. dec. 427.
Bononien. de Malactij Vener. 13. Decembr. 1617.
dec. 547.
Bononien. de Palcutis Ven. 1. Iulij 1605. dec. 13.
Bononien. de Pannolini Luna 3. Martij 1608. de-
cif. 85.
Eadem Luna 9. Februarij 1609. dec. 117.
Eadem Merc. 5. Maij 1610. dec. 167.
Eadem Luna 2. Maij 1611. dec. 214.
Eadem Merc. 1. Iunij 1611. dec. 220.
Eadem Luna 29. Aprilis 1613. dec. 310.
Eadem Luna 28. Aprilis 1614. dec. 361.
Eadem Luna 26. Iannarij 1615. dec. 406.
Eadem Ven. 18. Decembrij 1615. dec. 460.
Eadem Ven. 27. Ian. 1617. dec. 500.
Bononien. de Patij Ven. 4. Martij 1611. dec. 205.
Bononien. Disembrationis Ven. 26. Iunij 1609.
dec. 140. La seconda.
Bononien. Doti Ven. 7. Febr. 1620. dec. 615.
Eadem Merc. 17. Iunij 1620. dec. 616.
Bononien. Dotis seu Pecuniaria Luna 29. Iannarij
1618. dec. 555.
Bononien. Fideicommissi de Lambertinis Luna 22.
Iun. 1609. dec. 137.
Bononien. Fideicommissi de Lambertinis Vener. 11.
Martij 1611. dec. 206.
Eadem Luna 30. Febr. 1612. dec. 244.
Eadem Merc. 29. Maij & Ven. 15. Nouembrij
1624. dec. 772.
Bononien. Fideicommissi de Turri Ven. 25. Februarij
1622. dec. 691.
Eadem Ven. 19. Iannarij 1624. dec. 754.
Eadem Ven. 22. Martij 1624. dec. 761.
Eadem Merc. 26. Iunij 1624. dec. 784.
Eadem Luna 27. Ian. 1625. dec. 812.
Eadem Luna 17. Martij 1625. dec. 821.
Bononien. Fideicommissi de Sancto Petro Ven. 5. Iu-
nij 1620. dec. 634.

Bononien. Iurispatronatus de Marfilij Luna 15.
Decembrij 1605. dec. 112.
Bononien. Pecuniaria Ven. 29. Iun. 1610. dec. 161.
Eadem Luna 3. Martij 1614. dec. 358.
Bononien. Pecuniaria de Malactij Ven. 9. Iunij
1617. dec. 527.
Bononien. Pecuniaria Dotis Luna 18. Iunij 1612.
dec. 272.
Eadem Luna 27. Ian. 1614. dec. 352.
Eadem Luna 10. Iunij 1614. dec. 379.
Eadem Luna 1. Iunij 1615. dec. 414.
Bononien. Pensionis Ven. 8. Iunij 1612. dec. 268.
Bononien. Prioratus Ven. 9. Iun. 1606. dec. 34.
Eadem Merc. 9. Decembrij 1609. dec. 133.
Eadem Ven. 10. Iunij 1611. dec. 221.
Bononien. Quaderna Vener. 23. Martij 1612. de-
cif. 246.
Bononien. Spolij Veneris 27. Ian. 1612. dec. 236.
Bononien. Successionis Luna 13. Iannarij 1625.
dec. 807.
Bracharen. Beneficij Luna 3. Iunij 1606. dec. 45.
Bracharen. Iurisdictionis Vener. 18. Aprilis 1608.
decif. 89.
Bracharen. Parochialis Sancti Cosmi Luna 19.
Martij 1607. dec. 59.
Bracharen. Parochialis Ven. 6. Nouembrij 1620.
dec. 641.
Eadem Merc. 10. Maij 1621. dec. 653.
Eadem Ven. 26. Febr. 1627. dec. 889.
Brixen. Canonicatus Luna 22. Iunij 1609. de-
cif. 116.
Brixen. Canonicatus Vener. 6. Martij 1626.
dec. 852.
Brixen. Optionis Luna 17. Febr. 1620. dec. 617.
Eadem Luna 15. Iunij 1620. dec. 636.
Brixen. Parochialis Merc. 13. Iunij 1612. dec. 270.
Bürgen. Beneficij Luna 18. Maij 1620. dec. 631.
Eadem Merc. 10. Decembrij 1625. dec. 844.
Eadem Merc. 3. Iunij 1626. dec. 869.
Bürgen. Distributionum de Viraisca Ven. 22. Martij
1613. dec. 304.
Bürgen. Præbementiarum Ven. 3. Iun. 1605. dec. 3.
Bürgen. Prioratus Ven. 7. Febr. 1620. dec. 614.

C.

Casaragustana Dedicacionis Luna 18. De-
cembrij 1617. dec. 549.
Eadem Merc. 28. Iunij 1623. dec. 747.
Eadem Merc. 14. Decembrij 1624. dec. 801.
Eadem Ven. 28. Febr. 1625. dec. 816.
Casaraugustana Domus Ven. 27. Martij 1615. de-
cif. 421.
Eadem Luna 22. Iunij 1615. dec. 443.
Casaraugustana Iurisdictionis Merc. 28. Iunij 1623.
dec. 746.
Eadem Ven. 17. Nouembrij 1623. dec. 750.
Casaraugustana Pensionum Merc. 4. Iulij 1607
decif. 78.
Eadem Ven. 4. Iulij 1608. dec. 107.
Castaten. Pecuniaria Luna 28. Iunij 1627. de-
cif. 915.
Castaten. Prædij Ven. 29. Maij 1626. dec. 867.
Eadem Ven. 30. Aprilis 1627. dec. 902.
Calaguriana Beneficij de Tunisso Vener. 30. Maij
1628. dec. 96.

Calaguritana de Amurrio Vener. 23. Maii 1613. decif. 261.
 Calaguritana Pensionis Luna 17. Iunii 1624. decif. 773.
 Eadem Mere. 4. Decembris 1624. dec. 800.
 Calaguritana Residentia de Eusebio Luna 17. Februarii 1612. dec. 241.
 Eadem Vener. 1. Iunii 1612. dec. 164.
 Calaguritana Sepulturarum Vener. 12. Decembris 1614. dec. 396.
 Eadem Luna 6. Aprilis 1615. dec. 424.
 Eadem Luna 24. Aprilis 1617. dec. 507.
 Eadem Luna 3. Iulii 1617. dec. 535.
 Camerinen. Domus Luna 15. Ian. 1618. dec. 551.
 Camerinen. Donationis Luna 13. Maii 1613. decif. 313.
 Camerinen. Parochialis Vener. 26. Februar. 1627. decif. 883.
 Campen. Canonicatus Luna 12. Iunii 1623. dec. 738.
 Capotaquen. Iurisdictionis Ven. 13. Iunii 1625. decif. 826.
 Carpentoraten. Decimarum Mercurii 4. Iulii 1618. dec. 579.
 Carpentoraten. Fideicommissi Merc. 23. Iunii 1607. dec. 72.
 Chartaginea. Prabeminentiarum Luna 21. Februarii 1611. dec. 203.
 Cartaginea. Primatiarum Merc. 11. Aprilis 1620. dec. 620.
 Cartaginea. Translationis Pensionis Luna 19. Iunii 1606. dec. 40.
 Casalen. Canonici Veneris 29. Nouembris 1613. dec. 341.
 Eadem Mere. 14. Maii 1614. dec. 367.
 Eadem Ven. 16. Ian. 1615. dec. 402.
 Eadem Ven. 17. Iunii 1615. dec. 441.
 Eadem Veneris 27. Maii 1616. dec. 483.
 Eadem Luna 18. Februarii 1619. dec. 583.
 Ciuitatem. Confirmationis Concordia Ven. 15. Aprilis 1613. dec. 209. La prima.
 Ciuitatem. Habitus, & Antianistis Ven. 19. Decembris 1608. dec. 115.
 Ciuitatis Castellii Supplementi Legitima Mercen. 27. Martii 1613. dec. 305.
 Eadem Veneris 4. Iulii 1614. dec. 389.
 Eadem Ven. 13. Martii 1615. dec. 417.
 Eadem Luna 25. Maii 1615. dec. 433.
 Eadem Vener. 27. Nouembris 1615. dec. 454.
 Eadem Ven. 10. Martii 1616. dec. 471.
 Eadem Luna 29. Ian. 1618. dec. 554.
 Eadem Luna 18. Iunii 1618. dec. 575.
 Eadem Vener. 14. Iunii 1619. dec. 604.
 Eadem Ven. 15. Maii 1620. dec. 629.
 Eadem Veneris 5. Iunii 1620. dec. 633.
 Ciuitatis Castellii Unionis Luna 16. Martii 1615. dec. 418.
 Eadem Luna 18. Maii 1615. dec. 430.
 Ciuitatis Ducalis Nullitatis Unionis Luna 12. Decembris 1614. dec. 395.
 Clafina Grani Luna 16. Iunii 1625. dec. 827.
 Colimbrici. Pensionis Luna 2. Decembris 1613. decif. 342.
 Eadem Vener. 6. Iunii 1614. dec. 373.
 Eadem Merc. 5. Nouembris 1614. dec. 390.
 Colonien. Canonici Ven. 24. Maii 1619. dec. 600.
 Commen. Fideicommissi Ven. 22. Iun. 1618. dec. 577.

Composellana Parochialis Veneris 29. Octobris 1621. dec. 678.
 Eadem Vener. 28. Iunii 1624. dec. 786.
 Eadem Ven. 10. Ian. 1625. dec. 805.
 Eadem Ven. 27. Iunii 1625. dec. 834.
 Eadem Luna 15. Martii 1627. dec. 893.
 Conchen. Beneficii Luna 10. Iunii 1624. dec. 775.
 Eadem Ven. 24. Ian. 1625. dec. 809.
 Conchen. Decimarum de Belmonte Luna 1. Iulii 1624. dec. 790.
 Conchen. Decimarum de Campillo Luna 17. Decembris 1622. dec. 285.
 Eadem Luna 27. Maii 1619. dec. 601.
 Eadem Veneris 21. Iunii 1613. dec. 324.
 Conchen. Decimarum de Guafqueña Mere. 31. Maii 1617. dec. 521.
 Corduben. Alimentorum Ven. 17. Iunii 1622. dec. 755.
 Cordubea. Coadiutoria Vener. 5. Nouembris 1621. dec. 679.
 Corduben. Decimarum Ven. 1. Martii 1613. dec. 295.
 Eadem Mercur. 13. Nouembris 1613. dec. 339.
 Eadem Luna 23. Iunii 1614. dec. 383.
 Eadem Vener. 13. Maii 1616. dec. 477.
 Eadem Veneris 23. Aprilis 1617. dec. 509.
 Eadem Luna 22. Maii 1617. dec. 519.
 Corduben. Dimidia Portionis Ven. 27. Iunii 1625. dec. 835.
 Eadem Luna 15. Decembris 1625. dec. 846.
 Corduben. Pecuniaria Luna 18. Martii 1624. decif. 759.
 Eadem Luna 1. Iulii 1624. dec. 791.
 Eadem Ven. 31. Iulii 1624. dec. 793.
 Eadem Ven. 27. Iunii 1625. dec. 836.
 Eadem Ven. 15. Maii 1626. dec. 863.
 Corduben. Præstimonii Ven. 13. Ian. 1623. dec. 715.
 Cracouien. Parochialis Mercurii 9. Iunii 1627. decif. 910.
 Cremonen. Altaris Ven. 9. Decembris 1616. dec. 492.
 Cremonen. Bonorum Luna 16. Decembris 1624. decif. 804.
 Eadem Luna 13. Ian. 1625. dec. 805.
 Cremonen. Concurfus Vener. 15. Ianuarii 1621. dec. 648.

E.

Elboren. Frustrum Luna 23. Ianuarii 1617. dec. 498.
 Eadem Luna 12. Maii 1617. dec. 515.
 Elboren. Iurifeufferendi Luna 18. Martii 1613. dec. 301.
 Eadem Luna 15. Decembris 1614. dec. 398.
 Eadem Luna 5. Iunii 1617. dec. 535.
 Eadem Ven. 7. Febr. 1618. dec. 557.
 Elnen. Cameraria Ven. 10. Decembris 1610. dec. 190.
 Elnen. Decimarum Luna 13. Martii 1623. dec. 727.
 Elnen. Iurium Parochialium Ven. 15. Maii 1615. dec. 425.
 Eadem Ven. 20. Nouembris 1614. dec. 453.
 Eugubina Canonici Luna 14. Febr. 1613. dec. 293.
 Eadem Ven. 20. Nouembris 1615. dec. 453.
 Eugubina Cappellania Vener. 22. Iunii 1618. decif. 576.
 Eadem Ven. 8. Martii 1619. dec. 584.
 Eugubina Pensionis Ven. 7. Aprilis 1617. dec. 505.
 Eadem Ven. 25. Maii 1618. dec. 568.

- F** Auen. Beneficij Ven. 23. Iunii 1606. dec. 41.
 Fanen. Fideicommissi Merc. 20. Februar. 1616.
 decif. 470.
 Fadem Luna 12. Decembris 1616. dec. 491.
 Farfen. Pecuniaria Luna 21. Iunii 1610. dec. 178
 Eadem Luna 10. Ianuarii 1611. dec. 196.
 Eadem Luna 26. Ianuarii 1615. dec. 407.
 Faentina Canonici Ven. 27. Maii 1616. dec. 432.
 Eadem Merc. 10. Maii 1617. dec. 513.
 Eadem Ven. 23. Iunii 1617. dec. 510.
 Faentina Computorum Luna 21. Maii 1610. de-
 cif. 171.
 Faentina Hæreditatis Luna 16. Ianuar. 1612.
 decif. 235.
 Faentina Pecuniaria Veneris 27. Ianuarii 1617.
 decif. 499.
 Eadem Ven. 2. Iunii 1617. dec. 524.
 Faentina Terrarum Ven. 29. Aprilis 1611. dec. 212.
 Ferrarien. Legati Merc. 4. Febr. 1625. dec. 850.
 Ferrarien. Lucris Dotis Vener. 13. Martii 1606. de-
 cif. 25.
 Ferrarien. Præfensa Dotis Mercar. 2. Iunii 1627.
 decif. 909.
 Ferrarien. Prioratus Luna 15. Nouembris 1610.
 decif. 186.
 Ferrarien. Saluiani Merc. 31. Maii 1614. dec. 368.
 Firmana Beneficij Luna 26. Aprilis 1621. dec. 653.
 Eadem Ven. 5. Maii 1621. dec. 652.
 Eadem Ven. 1. Decembris 1621. dec. 683.
 Firmana Prælationis Dotis Lang 21. Maii 1607.
 decif. 69.
 Fiorentina Fideicommissi Luna 3. Decembris 1607.
 decif. 80.
 Florentina Liquidationis Frußuum Luna 14. Mar-
 tiij 1611. dec. 207.
 Florentina Melioramentorum Vener. 26. Iunii 1609.
 decif. 141.
 Eadem Mercurij 15. Decembris 1610. dec. 191.
 Eadem Ven. 1. Iulij 1611. dec. 228.
 Foroluien. Beneficij Veneris 22. Aprilis 1605. dec. 2.
 Foroluien. Censui Luna 10. Febr. 1620. dec. 616.
 Foroluien. Censuum Ven. 25. Febr. 1622. dec. 692.
 Foroluien. Cessionis Censui Vener. 29. Maii 1626.
 decif. 368.
 Forolimen. Fideicommissi Vener. 11. Martij 1622.
 decif. 697.
 Eadem Luna 16. Ian. 1623. dec. 717.
 Foroluien. Inuifpatronatus Luna 15. Iunii 1609.
 decif. 135.
 Fulgineten. Pecuniaria Luna 30. Maii 1611. de-
 cif. 219.
 Eadem Ven. 25. Iunii 1621. dec. 673.

G.

- G** Erunden. Beneficij Luna 23. Martij 1609.
 decif. 121.
 Eadem Mercurij 26. Iunii 1624. dec. 785.
 Eadem Ven. 4. Iulij 1625. dec. 328.
 Eadem 21. Iunii 1627. dec. 913.
 Gerunden. Decimarum Luna 5. Iulij 1621. de-
 cif. 676.

- H** Ipporeggien. Canonicatus, & Præbenda Lu-
 na 17. Iunii 1605. dec. 9.
 Hipporeggien. Præbenda Ven. 26. Ian. 1607. de-
 cif. 52.
 Eadem Merc. 23. Ian. 1608. dec. 81.
 Eadem Luna 9. Iunii 1608. dec. 98.
 Hifpalen. Beneficij Ven. 27. Iunii 1625. dec. 837.
 Hifpalen. Beneficij de Triana Luna 28. Iunii 1627.
 dec. 916.
 Hifpalen. Legitimitatis Luna 11. Maii 1615. de-
 cif. 426.
 Hifpalen. Matrimonij Luna 18. Febr. 1616. de-
 cif. 469.
 Hifpalen. Portionis Luna 10. Decembris 1622. de-
 cif. 714.
 Hifpalen. Portionis de Offuna Ven. 10. Febr. 1623.
 decif. 723.
 Hifpalen. Sponsalium Luna 1. Iulij 1619. decif. 609.
 Hifpalen. Voti Merc. 11. Decembris 1613. de-
 cif. 346.

I.

- I** Anuen. Censui Veneris 17. Iunii 1605. decif. 6.
 Eadem Luna 12. Febr. 1607. dec. 53.
 Eadem Luna 28. Aprilis 1608. decif. 90.
 Eadem Ven. 3. Aprilis 1609. decif. 124.
 Eadem Merc. 2. Decembris 1609. decif. 152.
 Eadem Merc. 16. Ian. 1613. decif. 290.
 Ianuen. Domorum Luna 20. Decembris 1610. de-
 cif. 194.
 Eadem Ven. 7. Nouembris 1614. dec. 391.
 Eadem Ven. 15. Maij 1615. dec. 428.
 Ianuen. Parochialis Merc. 22. Iunii 1622. decif. 707.
 Illerden. Beneficij Luna 22. Iunii 1615. decif. 442.
 Illerden. Canonici Luna 4. Martij 1619. decif. 583.
 Eadem Ven. 26. Aprilis 1619. dec. 595.
 Eadem Luna 24. Febr. 1620. dec. 619.
 Eadem Merc. 1. Iulij 1620. dec. 640.
 Eadem Ven. 28. Maij 1621. dec. 665.
 Eadem Ven. 2. Iunii 1623. dec. 736.
 Illerden. Portionis Luna 16. Iunii 1614. decif. 378.
 Illerden. Portionis de Benamarre Ven. 8. Nouembris
 1613. decif. 337.
 Illerden. Præceptorie Ven. 5. Martij 1627. decif. 891.
 Eadem Ven. 21. Maij 1627. dec. 905.
 Imolen. Admiffionis Merc. 16. Nouembris 1622. dec.
 710.
 Eadem Ven. 24. Martij 1623. dec. 729.
 Imolen. Contraktus Dotis Ven. 13. Iunii 1610. de-
 cif. 177.
 Imolen. Præceptorie 30. Martij 1607. dec. 61.
 Eadem Luna 14. Maij 1607. dec. 67.
 Eadem Vener. 3. Iulij 1609. dec. 144.
 Eadem Ven. 15. Ianuarij 1610. dec. 160.
 Imolen. Refcifionis Contraktus Ven. 29. Aprilis 1611.
 decif. 211.
 Eadem Luna 26. Iunii 1617. dec. 532.
 Interrannen. Aquarum Ven. 4. Decembris 1626. dec.
 882.
 Interrannen. Saluiani Luna 14. Nouembris 1611. de-
 cif. 229.
 Eadem Luna 19. Nouembris 1612. decif. 279.

L.

L Amaten. Canonatus Merc. 27. Martij 1614. decif. 762.
 Eadem Luna 29. Aprilis 1614. decif. 766.
 Lauretana Bonorum Ven. 27. Iunij 1614. decif. 386.
 Legionen. Canonatus Ven. 19. Aprilis 1619. dec. 593
 Eadem Ven. 16. Decembris 1622. dec. 713.
 Eadem Ven. 17. Febr. 1623. decif. 725.
 Legionen. Canonatum Ven. 14. Maj 1621. dec. 661.
 Eadem Luna 14. Iunij 1621. decif. 671.
 Eadem Ven. 14. Martij 1625. dec. 819.
 Legionen. Decimarum Luna 16. Febr. 1615. dec. 413
 Eadem Ven. 22. Maj 1615. decif. 431.
 Eadem Merc. 1. Iulij 1615. dec. 449.
 Leodien. Beneficij Merc. 26. Maii 1627. decif. 907.
 Leodien. Confus Ven. 5. Maii 1617. decif. 511.
 Leodien. Decanatus Ven. 26. Febr. 1627. dec. 890.
 Leodien. Decimarum Luna 1. Iulij 1619. decif. 612.
 Eadem Ven. 5. Novembris 1621. decif. 680.
 Leodien. Fructuum Luna 28. Aprilis 1614. dec. 362.
 Leodien. Parochialis Ven. 20. Martij 1615. dec. 419.
 Eadem Luna 13. Decembris 1617. dec. 550.
 Lichten. Cameria Merc. 17. Martij 1621. dec. 656.
 Lucana Cappellania Luna 12. Decembris 1622. decif. 712.
 Lucana Iurisdictionatus Veneris 20. Iunij 1609. decif. 139.
 Eadem Luna 31. Ian. 1614. decif. 351.
 Eadem Luna 14. Aprilis 1614. dec. 359.
 Eadem Veneris 3. Aprilis 1615. decif. 423.
 Eadem Merc. 1. Iulij 1615. decif. 450.
 Eadem Luna 14. Decembris 1615. dec. 458.
 Eadem Luna 23. Ian. 1617. decif. 497.
 Eadem Veneris 30. Aprilis 1621. dec. 659.
 Eadem Luna 29. Novembris 1621. dec. 682.
 Lucana Optionis Domus Luna 24. Aprilis 1606. decif. 28.
 Eadem Merc. 24. Ian. 1607. decif. 50.
 Eadem Ven. 13. Martij 1609. dec. 120.
 Lucana Paraturarum Merc. 28. Iunij 1606. dec. 44.
 Lunen. Sarzonen. Parochialis Luna 19. Ian. 1606. decif. 20.

M.

M Aceraten. Dotis Merc. 20. Iunij 1612. decif. 273.
 Eadem Luna 27. Ian. 1614. decif. 351.
 Eadem Luna 19. Decembris 1616. decif. 494.
 Maceraten. Fideicommissi Luna 14. Novembris 1616. decif. 487.
 Maceraten. hereditatis Ven. 13. Febr. 1609. dec. 118.
 Eadem Luna 16. Novembris 1609. dec. 148.
 Eadem Ven. 18. Iunij 1610. decif. 176.
 Eadem Ven. 17. Decembris 1610. decif. 192.
 Eadem Ven. 17. Iunij 1611. decif. 223.
 Eadem Mercurij 16. Novembris 1611. decif. 230.
 Eadem Luna 10. Decembris 1613. decif. 281.
 Eadem Veneris 24. Maii 1613. decif. 316.
 Eadem Luna 9. Iunij 1614. decif. 374.
 Eadem Luna 23. Iunij 1614. decif. 384.
 Maceraten. Interventurorum Luna 28. Novembris 1605. decif. 17.
 Eadem Luna 22. Maj 1606. decif. 31.

Eadem Luna 28. Maii 1607. decif. 70.
 Eadem Luna 11. Febr. 1608. decif. 83.
 Eadem Ven. 10. Febr. 1612. decif. 339.
 Eadem Ven. 26. Aprilis 1613. decif. 309.
 Maceraten. Liquidationis Ven. 20. Martij 1615. decif. 420.
 Eadem Veneris 26. Iunij 1615. decif. 446.
 Maceraten. Liquidationis Fructuum Mercur. 30. Octobris 1613. decif. 334.
 Maceraten. Saluiani, seu Spolii Luna 12. Maii 1608. decif. 92.
 Maceraten. Spolij Ven. 4. Iunij 1610. dec. 172.
 Eadem Luna 13. Iunij 1611. dec. 222.
 Eadem Luna 13. Februarii 1612. dec. 240.
 Eadem Luna 10. Iunij 1613. dec. 321.
 Eadem Luna 15. Iunij 1615. dec. 490.
 Eadem Merc. 28. Iunij 1617. dec. 533.
 Maioriten. Beneficij Merc. 24. Novembris 1610. decif. 187.
 Mantuana Canonatus seu Iurisdictionatus Ven. 17. Maj 1619. dec. 597.
 Mantuana Iurisdictionatus Mercur. 17. Maj 1617. dec. 517.
 Mariscana Affilius Luna 7. Maj 1612. dec. 255.
 Mariscan. Iurisdictionis Ven. 26. Iunij 1609. decif. 540. La prima.
 Mariscan. Iurisdictionis Veneris 18. Maj 1607. decif. 68.
 Marturanen. Pensionis Merc. 1. Iulij 1626. dec. 876.
 Mediolanen. Depositi Ven. 10. Aprilis 1627. dec. 901.
 Mediolanen. Matrimonij Mercur. 26. Octobris 1616. dec. 424.
 Eadem Luna 1. Iulij 1610. dec. 610.
 Mediolanen. Optionis Ven. 27. Iunij 1608. dec. 105.
 Melenitana Alimentorum Ven. 15. Iunij 1612. decif. 271.
 Melenitana Dotis Luna 9. Aprilis 1612. dec. 251.
 Melenitana fideicommissi Ven. 24. Ian. 1625. dec. 810.
 Melenitana Hereditatis Luna 6. Novembris 1623. dec. 749.
 Meliten. Præbendinarum Luna 30. Martij 1626. dec. 855.
 Eadem Luna 8. Febr. 1627. dec. 885.
 Meliten. Prioratus Veneris 30. Decembris 1610. decif. 188.
 Eadem Veneris 22. Maj 1615. dec. 432.
 Eadem Luna 18. Martij 1619. dec. 588.
 Meiten. Testamenti Ven. 17. Febr. 1612. dec. 242.
 Messanen. Pensionis Ven. 6. Aprilis 1612. dec. 248.
 Eadem Ven. 23. Maj 1614. dec. 369.
 Meten. Compulsatus Ven. 18. Iunij 1627. dec. 912.
 Meten. Cercatoria Merc. 5. Maj 1627. dec. 903.
 Meten. Fructuum, & distributionum Luna 15. Iunij 1615. dec. 439.
 Meten. Semicanonicatus Ven. 23. Iun. 1617. dec. 531.
 Eadem Ven. 8. Martij 1619. dec. 535.
 Monopolitana Bonorum Luna 28. Ianuar. 1613. decif. 292.
 Eadem Merc. 27. Novembris 1613. dec. 340.
 Eadem Luna 16. Iunij 1614. dec. 377.
 Eadem Veneris 29. Decembris 1614. dec. 399.
 Eadem Merc. 10. Maii 1617. dec. 514.
 Eadem Luna 2. Aprilis 1618. dec. 564.
 Eadem Veneris 3. Iun. 1618. dec. 572.
 Eadem Sabbati 23. Ianuar. 1621. In Rota Martimiana dec. 650.

Neapolitana Hebdomada Ven. 14. Decembris 1612. decif. 283.
Eadem Luna 1. Iulij 1613. decif. 334.
Eadem Luna 16. Decembris 1613. decif. 347.
Neapolitana Invispatronatus Merc. 4. Iulij 1612. decif. 377.
Montis Politiani Pecuniaria Veneris 15. Martij 1613. decif. 399.
Eadem Luna 20. Maij 1613. decif. 314.
Eadem Luna 2. Maij 1616. decif. 476.
Mutina. Bonorum Luna 5. Martij 1607. decif. 55.

N.

N *Armen. Canonis Ven. 28. Aprilis 1617. decif. 510.*
Narnien. Censuum Merc. 8. Iunij 1612. decif. 269.
Narnien. Terrarum Ven. 6. Febr. 1616. decif. 851.
Neapolitana Alimentorum Merc. 31. Maij 1606. decif. 32.
Neapolitana Beneficij Ven. 31. Ian. 1625. dec. 813.
Neapolitana Donationis Veneris 11. Decembris 1610. decif. 643.
Neapolitana Hebdomadaria Merc. 13. Maij 1616. decif. 479.
Neapolitana Iuris Conferendi Sabbathi 26. Novembris 1611. decif. 231.
Eadem Vener. 31. Ian. 1614. decif. 354.
Eadem Veneris 19. Decembris 1614. decif. 400.
Eadem Luna 23. Febr. 1615. decif. 414.
Eadem Veneris 26. Iunij 1615. decif. 447.
Eadem Merc. 16. Novembris 1616. decif. 489.
Eadem Merc. 17. Maij 1617. decif. 518.
Eadem Luna 18. Februarij 1618. decif. 559.
Eadem Veneris 30. Martij 1618. decif. 562.
Eadem Luna 18. Martij 1619. decif. 589.
Nepesina Censui Luna 29. Maij 1623. decif. 735.
Neriton. Quarta Funebris Luna 9. Iunij 1608. decif. 99.
Novarien. Canonatus Ven. 14. Decembris 1612. decif. 222.
Eadem Ven. 31. Maij 1613. decif. 317.
Eadem Luna 22. Iunij 1615. decif. 445.
Nullus Plebania Sancti Petri Luna 26. Aprilis 1610. decif. 165.
Nullus Provincia Messanen. Archiepiscopatus Ven. 27. Martij 1626. dec. 854.

O.

O *Ritana Præcedentia Veneris 9. Iunij 1606. decif. 35.*
Onten. Beneficij Merc. 27. Iunij 1607. decif. 76.

P.

P *Accen. Canonatus Mercurij 27. Iunij 1612. decif. 274.*
Pacen. Decimarum Ven. 12. Iunij 1615. decif. 438.
Pacen. Puritatis Luna 6. Aprilis 1609. decif. 125.
Eadem Ven. 11. Decembris 1609. decif. 155.
Pampilonen. Decimarum Ven. 17. Iunij 1605. dec. 8.
Pampilonen. Iuris Sedendi Mercurij 2. Iunij 1609. decif. 143.
Eadem Ven. 20. Novemb. 1609. dec. 150.
Eadem Veneris 16. Martij 1612. dec. 245.

Pampilonen. Parochialis de Badoftain. Luna 15. Febr. 1610. dec. 163.
Eadem Luna 15. Iulij 1610. dec. 182.
Pampilonen. Præbendiarum Vener. 14. Aprilis 1606. dec. 27.
Papien. Bonorum Luna 5. Iunij 1608. dec. 33.
Papien. Iuris Nominandi Merc. 2. Decembris 1626. dec. 880.
Papien. Invispatronatus Luna 27. Febr. 1612. decif. 243.
Eadem Ven. 8. Martij 1613. dec. 396.
Papien. Pensionis Veneris 13. Febr. 1615. dec. 411.
Eadem Ven. 27. Martij 1615. dec. 423.
Paranen. Canonatus Ven. 28. Iunij 1624. dec. 787.
Paranen. Pensionis Luna 17. Novembris 1625. decif. 840.
Eadem Ven. 16. Ian. 1626. dec. 848.
Eadem Luna 27. Aprilis 1626. dec. 859.
Eadem Ven. 29. Ian. 1627. dec. 884.
Eadem 5. Iulij 1627. dec. 917.
Perusina Affiliis Luna 17. Febr. 1614. dec. 355.
Perusina Alimentorum Luna 25. Maij 1609. dec. 132.
Perusina Bonorum Ven. 18. Decembris 1609. dec. 159.
Eadem Ven. 5. Maij 1617. dec. 512.
Perusina Civilitatis Luna 26. Ian. 1615. dec. 405.
Perusina Ecclesiarum Sanctæ Crucis, & Sanctæ Lucie Merc. 27. Ianuar. 1621. dec. 651.
Eadem Luna 3. Iulij 1623. dec. 748.
Perusina Pecuniaria Merc. 23. Novembris 1612. decif. 280.
Eadem Luna 21. Martij 1613. dec. 297.
Perusina Præsentis Ratificationis Ven. 19. Iunij 1626. dec. 871.
Perusina Reintegrationis Luna 1. Iulij 1613. dec. 332.
Pistorien. Beneficij Luna 4. Decembris 1615. dec. 456.
Eadem Sabbati 23. Ianuarij 1616. dec. 465.
Placentina Fructuum Sabbati 23. Ianuar. 1627. decif. 883.
Eadem Luna 5. Iulij 1627. dec. 919.
Placentina Parochialis Luna 22. Aprilis 1619. decif. 594.
Eadem Ven. 14. Iunij 1619. dec. 603.
Placentina Pensionis Luna 19. Aprilis 1627. dec. 900.
Præsentina Molendini Luna 27. Iunij 1605. dec. 21.

R.

R *Ravennaten. Bonorum de Vinolis Luna 16. Ianuarij 1606. dec. 19.*
Eadem Luna 11. Decembris 1606. dec. 47.
Ravennaten. Censui Luna 6. Novembris 1617. decif. 536.
Eadem Ven. 8. Iunij 1618. dec. 571.
Eadem Ven. 13. Martij 1620. dec. 612.
Ravennaten. Censuum Merc. 10. Maij 1606. dec. 29.
Eadem Veneris 2. Maij 1608. dec. 91.
Eadem Ven. 4. Februarij 1611. dec. 202.
Eadem Luna 29. Martij 1621. dec. 657.
Eadem Luna 24. Maij 1621. dec. 664.
Ravennaten. Concurfus Ven. 26. Maij 1627. dec. 908.
Ravennaten. Invispatronatus Ven. 27. Ian. 1606. decif. 21.
Ravennaten. Pecuniaria Ven. 4. Febr. 1611. dec. 302.
Ravennaten. Picti Luna 18. Martij 1619. dec. 591.
Ravennaten. Saluatis Inveridili Ven. 12. Ian. 1607. dec. 49.

Eadem Vener. 1. Februar. 1608. dec. 31.
Reatina Fideicomissi Ven. 13. Novembris 1616. decif. 378.
Rozia Pecuniaria Mere. 31. Iaa. 1618. dec. 556.
Regien. Pratenf Spoii Luna 24. Ianuar. 1611. decif. 199.
Romana Accommoda Ven. 2. Maii 1611. dec. 313.
Eadem Luna 6. Februar. 1612. dec. 238.
Eadem Luna 2. Decembr. 1613. dec. 343.
Eadem Vea. 11. Ianuar. 1617. dec. 495.
Eadem Ven. 28. Iun. 1619. dec. 628.
Romana Affilius Ven. 20. Decembr. 1610. dec. 195.
Romana Alimentorum Luna 3. Iaa. 1613. dec. 319.
Eadem Luna 6. Aprilis 1620. dec. 626.
Eadem Luna 11. Iaa. 1621. dec. 646.
Romana Annua Præstationis Veneris 29. Ian. 1616. dec. 467.
Romana Cambiarum Mere. 4. Iulii 1618. dec. 581.
Romana Canonis Ven. 16. Martii 1607. dec. 58.
Eadem Vener. 6. Novembr. 1615. dec. 451.
Romana Canonis Vineæ Veneris 22. Maii 1609. decif. 130.
Romana Cappellanie Luna 7. Novembris 1605. decif. 14.
Romana Cafalis Ven. 12. Maii 1617. dec. 516.
Eadem Merc. 14. Iunii 1623. dec. 740.
Eadem Merc. 26. Febr. 1621. dec. 815.
Eadem Ven. 30. Iulii 1625. dec. 829.
Romana Cafalis Palazzetti Luna 24. Novembris 1614. dec. 392.
Eadem Merc. 10. Iun. 1615. dec. 437.
Eadem Ven. 11. Decembr. 1615. dec. 457.
Eadem Luna 11. Mart. 1619. dec. 537.
Romana Cenfus Luna 2. Aprilis 1607. dec. 63.
Eadem Vea. 13. Iaa. 1608. dec. 101.
Eadem Merc. 2. Decembr. 1609. dec. 161.
Eadem Merc. 23. Iun. 1611. dec. 234.
Eadem Luna 2. Iun. 1614. dec. 372.
Eadem Vea. 6. Febr. 1615. dec. 409.
Eadem Luna 11. Decembr. 1617. dec. 546.
Eadem Vea. 18. Maii 1618. dec. 567.
Eadem Ven. 28. Iunii 1624. dec. 789.
Romana Cenfus de Genga Vener. 21. Maii 1621. decif. 663.
Romana Clericatus Sancti Petri Vea. 12. Ian. 1624. dec. 753.
Eadem Ven. 21. Iun. 1624. dec. 780.
Eadem Ven. 8. Novembr. 1624. dec. 794.
Romana Concordia Vea. 12. Novembris 1610. decif. 184.
Romana de Mazzafistis Luna 21. Ianuarii 1622. decif. 690.
Eadem Ven. 22. Aprilis 1622. dec. 693.
Eadem Luna 27. Iunii 1622. dec. 709.
Eadem Luna 13. Iaa. 1623. dec. 718.
Romana de Palazzellis Luna 9. Aprilis 1612. decif. 350.
Romana de Pratis Ven. 26. Iunii 1620. dec. 637.
Eadem Luna 6. Febr. 1623. dec. 722.
Eadem Luna 4. Decembr. 1624. dec. 752.
Eadem Ven. 5. Decembris 1625. dec. 843.
Eadem 1. Iulii 1626. dec. 877.
Romana Devolutiois Domorum Luna 10. Febr. 1617. dec. 502.
Romana Devolutiois Domus Luna 13. Ian. 1613. dec. 289.

Eadem Veneris 25. Iulii 1621. dec. 673.
Eadem Ven. 29. Aprilis 1622. dec. 701.
Eadem Luna 1. Aprilis 1613. dec. 713.
Romana Divifionis Luna 5. Novembris 1613. decif. 278.
Eadem Mere. 13. Novembris 1613. decif. 338.
Eadem Luna 16. Febr. 1615. decif. 413.
Eadem Ven. 26. Iunij 1615. decif. 445.
Romana Divifionis Hæreditatis Luna 14. Decembris 1615. decif. 459.
Eadem Luna 1. Februarij 1616. decif. 468.
Romana Domorum Ven. 27. Iunij 1614. decif. 385.
Romana Domuacularum Ven. 24. Novembris 1617. decif. 542.
Eadem Mercarij 2. Maii 1619. decif. 598.
Romana Domus Merc. 28. Maij 1608. decif. 95.
Eadem Luna 9. Martij 1609. decif. 119.
Eadem 30. Aprilis 1610. decif. 166.
Eadem Veneris 23. Iunii 1613. decif. 339.
Eadem Luna 17. Iunij 1619. decif. 605.
Eadem Ven. 18. Decembris 1620. decif. 644.
Eadem Mercarij 5. Maij 1621. decif. 660.
Eadem Luna 13. Martij 1623. decif. 728.
Eadem Vea. 1. Decembris 1623. decif. 751.
Eadem Merc. 15. Iaa. 1625. decif. 808.
Eadem Luna 22. Martij 1627. decif. 897.
Romana Domus ad Turrin Sanguineam Merc. 12. Iunii 1621. decif. 666.
Eadem Vener. 17. Iunii 1622. decif. 704.
Eadem Luna 10. Iunii 1624. decif. 776.
Romana Domus de Cinciis Ven. 26. Iunii 1626. decif. 873.
Romana Domus de Nochiellis Vea. 15. Maii 1626. decif. 364.
Romana Domus Sancti Iacobi Hispanorum Ven. 26. Iunii 1626. decif. 874.
Romana Domus de Vannus Ven. 13. Novembris 1609. decif. 147.
Romana Domus de Vrfacilis Mercur. 27. Novembris 1624. decif. 798.
Romana Donationis Luna 6. Febr. 1623. decif. 721.
Romana Dotis Luna 10. Maii 1610. decif. 169.
Eadem Ven. 22. Martij 1613. decif. 303.
Romana Dotis de Sfortia Ven. 14. Decembris 1612. decif. 234.
Eadem Luna 30. Maii 1613. decif. 315.
Eadem Luna 23. Febr. 1615. decif. 415.
Romana Dotis & Legati Mercar. 15. Iun. 1620. decif. 613.
Eadem Ven. 15. Ian. 1621. decif. 647.
Romana Emphyteufis Luna 15. Martij 1621. decif. 655.
Romana Expensarum Luna 26. Maii 1614. dec. 371.
Romana Fideicomissi de Palazzellis Luna 28. Februarij 1611. decif. 204.
Eadem Ven. 8. Iunii 1612. decif. 267.
Eadem Merc. 23. Iaa. 1613. decif. 291.
Eadem Luna 4. Maii 1615. decif. 425.
Eadem Luna 16. Ian. 1617. decif. 496.
Eadem Ven. 1. Decembris 1617. decif. 544.
Eadem Veneris 3. Aprilis 1620. decif. 624.
Romana Fruftuum Dotis Mere. 15. Ian. 1614. decif. 349.
Eadem Luna 28. Iunii 1621. decif. 675.
Romana Fruftuum Dotis de Palazzellis Luna 2. Aprilis 1607. decif. 605.

Eadem Luna 14. Maii 1611. decif. 358.
Romana Hereditatis Luna 22. Iunii 1609. dec. 138.
Eadem Merc. 18. Maii 1611. decif. 216.
Romana Hereditatis de Arigonis Merc. 13. Nouembris 1624. decif. 795.
Romana Iurisprefentandi de Capranica Ven. 24. Ian. 1614. dec. 350.
Romana Lapidum, & Staruarum Luna 14. Maij 1612. dec. 357.
Romana Legati Veneris 22. Iunij 1607. dec. 74.
Eadem Ven. 10. Nouembris 1617. dec. 538.
Romana Legitima Ven. 11. Decembris 1609. dec. 154.
Romana Locationis Luna 9. Maij 1611. dec. 215.
Romana Locorum Montium Ven. 17. Decembris 1610. dec. 193.
Romana Locorum Montium fe. 7. m. Luna 17. Nouembris 1625. dec. 841.
Romana Medietatis Annata Luna 1. Decembris 1625. dec. 842.
Romana Medietatis Domus Merc. 5. Martij 1625. dec. 818.
Eadem Veneris 27. Iunij 1625. dec. 832.
Romana Mercedis Luna 18. Iunij 1607. dec. 73.
Eadem Luna 23. Iunij & Ven. 24. Iulij 1608. dec. 106.
Eadem Ven. 14. Nouemb. 1614. dec. 392.
Eadem Ven. 18. Decembris 1615. dec. 461.
Eadem Luna 7. Nouembris 1616. dec. 486.
Eadem Merc. 31. May 1617. dec. 522.
Eadem Ven. 11. Iunij 1621. dec. 670.
Romana Nullitatis confiscationis Ven. 4. Maij 1612. dec. 565.
Romana Nullitatis Testamenti Luna 3. Iunij 1619. dec. 602.
Romana Pecuniaria Luna 2. Aprilis 1607. dec. 64.
Eadem Luna 18. Iunij 1607. dec. 79.
Eadem Luna 17. Nouemb. 1608. dec. 108.
Eadem Ven. 19. Decembris 1608. dec. 114.
Eadem Luna 11. May 1609. dec. 126.
Eadem Ven. 23. Iulij 1610. dec. 183.
Eadem Veneris 28. Iunij 1623. dec. 328.
Eadem Veneris 22. Iunij 1615. dec. 444.
Eadem Luna 24. Aprilis 1617. dec. 508.
Eadem Luna 12. Iunij 1617. dec. 528.
Eadem Luna 5. Martij 1618. dec. 560.
Eadem Merc. 4. Iulij 1618. dec. 580.
Eadem Ven. 20. Nouembris 1620. dec. 642.
Eadem Luna 17. Febr. 1623. dec. 726.
Eadem Ven. 26. Martij 1624. dec. 782.
Eadem Luna 29. Aprilis 1624. dec. 767.
Romana Pecuniaria de Crescentij Luna 5. Iulij 1610. dec. 181.
Romana Pecuniaria de Piccinardis Merc. 11. Decembris 1613. dec. 345.
Eadem Luna 17. Febr. 1614. dec. 356.
Eadem Ven. 18. Aprilis 1614. dec. 361.
Romana Pecuniaria seu Cambiorum Ven. 20. Maij 1611. dec. 217.
Eadem Luna 9. Aprilis 1612. dec. 252.
Romana Personis Domus Ven. 21. Febr. 1620. decif. 615.
Eadem Luna 17. Nouemb. 1625. dec. 839.
Eadem Luna 26. Ianuarij 1626. dec. 849.
Romana Preterea Delationis Domus Ven. 29. Febr. 1608. dec. 84.
Eadem Vener. 13. Iunij 1608. dec. 100.

Eadem Luna 23. Iunij 1610. dec. 179.
Romana Pratenſa Doti Ven. 12. Decembris 1625. dec. 845.
Romana Pratenſij Canonis Ven. 23. Iun. 1606. dec. 42.
Romana praeſentium Melioramentorum Ven. 20. Iunij 1608. dec. 103.
Romana Prati Fundati Ven. 1. Iulij 1607. dec. 77.
Romana Redditionis Rationis Ven. 13. Martij 1616. dec. 473.
Romana Repetitionis Indebiti Ven. 26. Ian. 1618. dec. 553.
Romana Reſtitutionis in Integrum Luna 20. Maij 1614. dec. 771.
Eadem Ven. 18. Aprilis 1625. dec. 822.
Eadem Ven. 13. Iunij 1625. dec. 825.
Eadem Luna 3. Febr. 1627. dec. 887.
Romana Saluiani Sabbati 26. Nouemb. 1605. decif. 16.
Eadem Luna 1. Iunij 1609. dec. 133.
Eadem Merc. 1. Iulij 1609. dec. 145.
Eadem Luna 11. Ian. 1616. dec. 463.
Eadem Ven. 20. Maij 1616. dec. 480.
Eadem Luna 26. Iunij 1623. dec. 744.
Romana ſeu Nepeſina Cenſus Merc. 9. Iulij 1621. dec. 677.
Eadem Luna 13. Maij 1624. dec. 769.
Romana ſeu Tiburtina Adminiſtrationis Tutela Ven. 13. Martij 1611. dec. 285.
Romana Situs Luna 7. Nouemb. 1616. dec. 485.
Romana Societatis Officij ſen. 1000. Luna 27. Aprilis 1626. dec. 838.
Eadem Luna 3. Febr. 1627. dec. 886.
Romana Spolij Ven. 27. Nouembris 1615. dec. 455.
Eadem Ven. 26. Ian. 1618. dec. 552.
Eadem Luna 7. Iunij 1621. dec. 669.
Romana Spolij de Cruciarijs Ven. 18. Martij 1616. dec. 475.
Eadem Luna 12. Iunij 1617. dec. 529.
Romana Spolij Domus Veneris 10. May 1624. decif. 763.
Eadem Merc. 5. Iunij 1624. dec. 774.
Eadem Merc. 20. Nouemb. 1624. dec. 796.
Romana Sueroffionis Quarta Ven. 22. Maij 1609. decif. 131.
Romana Tutela Ven. 16. Iunij 1606. dec. 37.
Eadem 18. May 1609. dec. 128.
Eadem Ven. 21. Iunij 1613. dec. 323.
Eadem Ven. 9. Decembris 1616. dec. 491.
Eadem Luna 1. Iulij 1619. dec. 611.
Eadem Vener. 4. Martij 1622. dec. 696.
Romana Tutela ſuper Aromateria Vener. 4. Martij 1622. dec. 695.
Romana Vineae Ven. 18. Decembris 1609. dec. 132.
Eadem Luna 27. Iunij 1611. dec. 226.
Eadem Luna 30. Ian. 1612. dec. 237.
Eadem Ven. 11. Maij 1612. dec. 256.
Eadem Luna 1. Iulij 1613. dec. 333.
Eadem Luna 20. Nouemb. 1617. dec. 541.
Eadem Ven. 10. Decembris 1621. dec. 635.
Romana Vineae ſeu Saluiani Merc. 1. Iulij 1610. decif. 639.

S.

Sabinen. Cenſus Ven. 26. Aprilis 1624. dec. 764.
Sabinum. Vigefima Ven. 23. Maij 1608. dec. 93.
Ea;

Eadem Ven. 5. Decembr. 1608. dec. 109.
Eadem Luna 8. Iun. 1613. dec. 574.
Eadem Luna 25. Maij 1620. dec. 632.
Salaman. Beneficij de Almonara Luna 17. Iun. 1605. dec. 7.
Salamtina Liquidationis Luna 1. Iulij 1613. decif. 330.
Santa Agatha Gothorum Præcedentia Ven. 24. Aprilis 1626. dec. 857.
Santi Marci Beneficij Luna 24. Martij 1608. decif. 88.
Segobien. Cantorum Ven. 9. Ian. 1609. dec. 116.
Eadem Ven. 26. Iun. 1609. dec. 142.
Eadem Vener. 9. Decembr. 1611. dec. 233.
Segobien. Tertia Partis Fructuum Veneris 25. Maij 1612. dec. 260.
Eadem Ven. 20. Iun. 1614. dec. 381.
Seguntina Admissiois ad Capitulum Luna 7. Iunij 1610. dec. 174.
Eadem Veneris 15. Aprilis 1611. dec. 29. La seconda.
Seguntina Beneficij Luna 18. Maij 1622. dec. 703.
Seguntina Canonatus Ven. 15. Ian. 1616. dec. 464.
Eadem Sabbatis 26. Novembr. 1616. dec. 490.
Seguntina Dimidia Annata Luna 7. Maij 1607. decif. 66.
Eadem Ven. 23. Iun. 1607. dec. 75.
Seguntina Iuris Sepellendi Merc. 5. Iun. 1613. decif. 320.
Seguntina Præcedentia Ven. 1. Iulij 1605. dec. 12.
Senogallien. Fideicommissi Ven. 20. Iun. 1614. decif. 382.
Senogallien. Saluiani Veneris 30. Iun. 1625. decif. 830.
Eadem 5. Maij 1627. dec. 904.
Senogallien. Spolii Ven. 18. Iun. 1627. dec. 911.
Signina Censuum Luna 3. Aprilis 1623. dec. 732.
Signina Pannarum Luna 21. Maij 1613. dec. 259.
Eadem Ven. 19. Aprilis 1613. dec. 307.
Eadem Merc. 25. Maij 1616. dec. 481.
Eadem Luna 4. Decembr. 1617. dec. 545.
Eadem Luna 11. Mart. 1619. dec. 586.
Spalaten. Canonatus Merc. 8. Iun. 1605. dec. 5.
Spoletana Bonorum Veneris 13. Mart. 1620. decif. 623.
Eadem Ven. 21. Iun. 1614. dec. 781.
Eadem Luna 22. Iun. 1626. dec. 872.
Eadem Merc. 26. Maij 1627. dec. 906.
Spoletana Hereditatis Luna 11. Mart. 1612. decif. 298.
Eadem Ven. 2. Maij 1614. dec. 365.
Squillacen. Beneficij Ven. 26. Iun. 1620. dec. 638.
Eadem Ven. 23. Iun. 1624. dec. 788.
Squillacen Iurispatronatus Luna 28. Iun. 1621. decif. 674.
Eadem Merc. 26. Ian. 1622. dec. 683.
Sulmonen. & Valnen. Status Cathedralitici Ven. 19. Aprilis 1624. dec. 763.
Sulmonen. Status Cathedralitici Luna 18. Maij 1626. dec. 865.

T.

Tarentina Canonatus Luna 28. Iunij 1610. decif. 180.
Eadem Ven. 12. Novembris 1610. decif. 185.

Tarentina Retrañus Luna 22. Aprilis 1613. dec. 303.
Eadem Ven. 28. Iunij 1613. decif. 327.
Taurinen. Decimarum Ven. 22. Aprilis 1605. dec. 1.
Teatina Beneficij Veneris 18. Aprilis 1625. dec. 823.
Terdonen. Bonorum Luna 25. Decembris 1614. decif. 397.
Eadem Ven. 13. Martij 1615. decif. 416.
Eadem Ven. 5. Iunij 1615. decif. 435.
Terracinen. Domus Luna 28. Novembris 1605. decif. 15.
Eadem Ven. 7. Aprilis 1606. decif. 26.
Terulen. Beneficij Luna 7. Iunij 1610. dec. 173.
Tiburтина Bonorum Luna 28. Maij 1612. dec. 263.
Tiburтина Canonatus Mercurij 15. Decembris 1621. decif. 686.
Tiburтина Cappella Veneris 4. Maij 1612. decif. 253.
Tiburтина Censui Ven. 13. Iunij 1614. dec. 376.
Tiburтина Reddationis rationis Tutela Merc. 17. Martij 1608. decif. 87.
Tirafonen. Iuris Interessendi in Capitulo Luna 28. Maij 1612. decif. 263.
Tirafonen. Iuris votandi Luna 14. Decembris 1609. decif. 157.
Eadem Merc. 4. Febr. 1615. decif. 408.
Eadem Luna 14. Martij 1616. decif. 472.
Eadem Ven. 3. Martij 1617. decif. 501.
Toletana Cappellania Merc. 7. Febr. 1624. dec. 758.
Toletana Habitus Merc. 20. Novembris 1624. decif. 797.
Toletana Indulti Luna 5. Iulij 1627. dec. 918.
Toletana Iuris Prasentandi Ven. 1. Iun. 1612. decif. 265.
Toletana Parochialis de Guelgumuros Luna 26. Martij 1607. decif. 60.
Treueren. Loca Capitalaris Ven. 10. Martij 1606. decif. 24.
Tricaricen. Cappella Veneris 7. Aprilis 1617. decif. 504.
Tridentina Dotium de Apts Ven. 27. Iun. 1606. decif. 22.
Tridentina Vfurarum Mercurij 6. Iunij 1607. dec. 71.
Eadem Ven. 14. Martij 1608. decif. 86.
Trientina Monasterij Luna 17. Decembris 1612. decif. 286.
Eadem Veneris 17. Maij 1613. decif. 313.
Tuden. Parochialis Luna 16. Ianuarius 1612. dec. 334.
Tudertina Bonorum Luna 31. Ianuarius 1622. dec. 689.
Eadem Luna 2. Maij 1622. dec. 702.
Eadem Luna 19. Iunij 1623. dec. 742.
Tudertina Dotium Luna 6. Iunij 1605. dec. 4.
Tudertina Fideicommissi Ven. 30. Martij 1607. decif. 62.
Eadem Ven. 16. Iunij 1606. dec. 39.
Eadem Luna 3. Iulij 1606. dec. 46.
Eadem Luna 16. Iunij 1608. decif. 102.
Tudertina Iurispatronatus Ven. 9. Iunij 1623. dec. 737.

V.

Valentina Computorum Merc. 29. Aprilis 1626. decif. 861.
Valisfolletana Cappellania Luna 12. Iunij 1623. decif. 739.
Veliterna Beneficij Mercur. 4. Iulij 1618. dec. 578.
Veliterna Cappellania Veneris 24. Maij 1619. decif. 599.

c

Êa-

Eadem Merc. 2. Junij 1621. dec. 667.
Eadem Mercur. 19. Januar. 1622. dec. 687.
Eadem Merc. 27. Aprilis 1622. dec. 700.
Vetustera Dotis Luna 18. May 1620. dec. 630.
Eadem Ven. 21. May 1621. dec. 662.
Eadem Luna 22. Martij 1627. dec. 898.
Vercellen. Disfmembrationis Luna 5. Decembris 1611. decif. 332.
Eadem Luna 2. Aprilis 1612. decif. 347.
Vercellen. Frußbaum Veneris 16. Jan. 1615. dec. 403.
Vicen. Parochialis Luna 10. Decembris 1608. dec. 111.
Eadem Vener. 3. Decembris 1610. dec. 189.
Eadem Luna 7. May 1612. dec. 254.
Eadem Mercur. 4. Julij 1612. dec. 275.
Vicen. Parochialis Castris Terfolis Luna 16. Novembris 1609. dec. 149.
Eadem Vener. 14. Jan. 1611. dec. 195.
Vicen. Prioratus Merc. 2. Martij 1622. dec. 694.
Vicentina Parochialis Merc. 1. Febr. 1623. dec. 720.
Eadem Luna 29. Jan. 1624. dec. 757.
Eadem Luna 1. Julij 1624. dec. 792.
Eadem Luna 2. Decembris 1624. dec. 799.
Virdunen. Pensionis Luna 15. Martij 1621. dec. 654.
Eadem Merc. 2. Martij 1622. dec. 693.
Eadem Luna 16. Junij 1623. dec. 745.
Viterbien. Bonorum Luna 9. Decembris 1613. dec. 344.
Eadem Mercurij 16. Februarij 1614. dec. 357.
Eadem Veneris 2. Maij 1614. dec. 364.
Eadem Ven. 20. Junij 1614. dec. 380.
Viterbien. Cappella Luna 12. Junij 1606. dec. 36.
Viterbien. Fideicommissi Ven. 10. Maij 1613. dec. 311.
Eadem Luna 26. Maij 1614. dec. 370.
Eadem Ven. 27. Junij 1614. dec. 387.
Eadem Luna 11. Jan. 1616. dec. 462.
Viterbien. Fideicommissi Vener. 17. Febr. 1617. decif. 501.
Eadem Veneris 1. Decembris 1617. dec. 543.
Viterbien. Hareditatis Merc. 24. Jan. 1607. dec. 51.
Viterbien. Lagonis Luna 3. Junij 1613. dec. 318.

Viterbien. Restitutionis Dotis Ven. 23. Junij 1623. decif. 743.
Viterbien. Servitutis Merc. 11. Dec. 1624. dec. 803.
Vixboonen. Beneficii Luna 13. Aprilis 1606. dec. 856.
Eadem Luna 25. Maij 1606. dec. 866.
Eadem Merc. 2. Decembris 1620. dec. 881.
Fluxboonen. Matrimonij Mercur. 16. Novembris 1622. decif. 711.
Vrbeneiana Bonorum Sabbati 23. Januarij 1618. decif. 400.
Eadem Ven. 8. Junij 1618. dec. 573.
Eadem Ven. 23. Martij 1621. dec. 730.
Vrbeneiana Fideicommissi Ven. 1. Martij 1613. decif. 294.
Eadem Luna 5. Junij 1617. dec. 526.
Vrbeneiana Hareditatis Luna 14. Aprilis 1624. decif. 300.
Eadem Luna 24. Novembris 1614. dec. 394.
Eadem Ven. 5. Junij 1615. dec. 436.
Eadem Luna 28. Maij 1618. dec. 570.
Eadem Vener. 3. Aprilis 1620. dec. 625.
Eadem Ven. 18. Decembris 1620. dec. 645.
Eadem Sabbati 23. Jan. 1621. dec. 649.
Eadem Veneris 23. Aprilis 1622. dec. 699.
Eadem Mercur. 14. Inrij 1623. dec. 741.
Eadem Veneris 22. Martij 1624. dec. 760.
Vrbinate. Beneficii Luna 22. Martij 1627. dec. 896.
Eadem Luna 19. Aprilis 1627. dec. 899.
Vrbinate. Cappella Ven. 13. Junij 1614. dec. 375.
Vrbinate. Parochialis Luna 10. Januarij 1611. decif. 197.
Eadem Luna 27. Junij 1611. dec. 225.
Vrgellen. Sacrificia Luna 22. Maij 1623. dec. 734.
Eadem Luna 3. Junij 1624. dec. 773.
Vrgellen. Vicaria Merc. 26. Junij 1624. dec. 783.
Vuladislavien. Bonorum Luna 27. Junij 1601. dec. 10.
Vuladislavien. Pradiorum Luna 23. Junij 1608. decif. 104.
Eadem 15. May 1609. decif. 127.

I N D E X

A R G V M E N T O R V M .

D E C I S I O N V M

Spalaten. Canonicatus.

Mercurij 8. Iunij 1605.

Argum. v. Possessio Canonicatus licet non fuerit Capitulariter capta, tamen quando postea Canonicus admissus fuit ad actus Canonicis tantum competentes habetur pro Capitulariter capta.

Pampilonen. decimarum.

Veneris 17. Iunij 1605.

Argum. viii. Est valida relaxatio remissionis facta non citato eo, qui non fuit admissus ad causam, licet uti defensor voluntarius comparuerit in actis, & protestatus fuerit nihil fieri.

Lunen. Sarzanen. Parochialis.

Luna 19. Iannarij 1606.

Argum. xx. Pretendens reservationem beneficii ob concursum non factum debet probare huiusmodi negatiuam, quae excluditur ex attestatione Episcopi, & Examinatorum.

Teracinen. Domus.

Veneris 7. Aprilis 1606.

Argum. xxvi. Ementi domum cum pacto de retrouendendo in fine biennij debent reſci melioramenta tam neceſſaria, quam vtilia interim facta, quamuis illi fuerit facta denuntiatio de non reparando eandem, dum in pacto de retrouendendo adſint adiecta verba *ſolatis tamen prius omnibus expenſis, & melioramentis.*

Fanen. Benefitij.

Veneris 23. Iunij 1606.

Argum. xli. Dum prout hic conſtat beneficium eſſe Regulare, tunc illius collatio ſpectat ad Abbatem, nec requiritur concurſus.

Tudertina Fideicommiſſi.

Luna 3. Iulij 1606.

Argum. xlii. Preſcriptione rebus fideicommiſſariis quando locum habent, & quan-

do aduerſus eam detur reſtitutio in integrum.

Rauehnaten. Bonorum de Viuolis.

Luna 11. Decembris 1606.

Argum. xlvii. Inſentans reſeſſionem tranſactionis ex capite leſionis tenetur ante omnia accepta reſtituere.

Anconitana Bonorum.

Veneris 12. Iannarij 1607.

Argum. xlviii. Nonnulla de clauſula *parito indicato*.

Viterbien. Hereditatis.

Mercurij 24. Iannarij 1607.

Argum. li. Probata per poſthumum illius prateritione impeditur imiſſio tam inſtituto, quam ſubſtituto.

Hypporregien. Praebendae.

Veneris 26. Iannarij 1607.

Argum. lxi. Reſeruatio an, & quando tollat conſuetudinem optandi.

Ianuen. Cenfus.

Luna 12. Februarij 1607.

Argum. lxi. Ceſſio verbalis non ſufficit, dum requiritur realis.

Mutinen. Bonorum.

Luna 5. Martij 1607.

Argum. lxi. Bona quamuis ſint ſolita locarita, tamen ſi reuerſa fuerint ad Eccleſiam, & facta de illius menſa, nec Reſtor declarauit illa retinere, donec inueniat vtilem conduſtorem, tunc in illorum alienatione requiritur cauſa, & ſolemnitas.

Bergomen. Praeheminentiarum.

Veneris 9. Martij 1607.

Argum. lvi. Sententia lata contra Reſtorem Eccleſiae an prauidet Praelato praetendenti Eccleſiam ſibi ſubiectam.

I N D E X

Bracharen. Parochialis Sancti Cosmi.

Luna 19. Martij 1607.

Argum. lxx. Valor in gratia si nentis expressum probatur per testes de publica voce, & fama.

Imolen. Preceptoria.

Luna 14. Maij 1607.

Argum. lxxvii. Manuteneri debet minor, qui mediante Procuratore ab iplo sine solemnitatibus constituto adeptus fuit possessionem.

Firmana Prælationis dotis.

Luna 21. Maij 1607.

Argum. lxxix. Agitur de prælatione inter creditores, & hac occasione de materia leg. scripturas C. qui pos. in pign. hab.

Maceraten. Interfusuriorum.

Luna 28. Maij 1607.

Argum. lxxx. Dotis solutio probatur ex deductis in decisione.

Romana Mercedis.

Luna 18. Iunij 1607.

Argum. lxxxiii. Merces remissa arbitrio aliquis qui obijt absque quod declaraverit, adhuc debetur.

Cæsaraugustana Pensionum.

Merc. 4. Iulij 1607.

Argum. lxxxviii. Transumptum ab A. Cextra quum prævia citatione contra interesse putantes non probat, cum debeat specialiter citari ille, de cuius interesse agitur, quando est ecerus.

Romana Pecuniaria.

Luna 18. Iunij 1607.

Argum. lxxxix. Creditor habet ius super pecuniis spectantibus ad debitorem suum etiam ex causa alimentorum, saltem in subsidium ipsorum commoditas potest cedi; fecus autem eorum ius formale.

Hipporegien. Præbendæ.

Merc. 23. Iannarii 1608.

Argum. lxxxxi. Reservatio Regula Ostiana intrat in præbenda spirituali, vel spiritualitati annexa; quando autem talis dicatur patet ex hac decisione.

Maceraten. Interfusuriorum.

Luna 11. Februarij 1608.

Argum. lxxxxiij. Aditio hæreditatis probatur ex actibus de quibus in decisione.

Bonenien. de Pannolinis.

Luna 3. Martij 1608.

Argum. lxxxv. Nonnulla circa identitatem bonorum fideicommissi subiectorum.

Tiburтина redditionis Rationis.

Turclæ.

17. Martij 1608.

Argum. lxxxvii. Arbitrium non intrat ad retardandam executionem duorum conformium, quæ ex Statuto Urbis habent vim tsiem, maxime quando executio fuit capta. Cætera patet ex Summario.

Sancti Marci Beneficij.

Luna 24. Martij 1608.

Argum. lxxxviii. Iuspatronatus, & ius presentandi ad illud ex quibus acquiritur.

Bracharen. Iurisdictionis.

Veneris 18. Aprilis 1608.

Argum. lxxxix. Sententia Arbitri, cuius electio non fuit iustimata parti, nec coram eo citatum non valet. Cætera de iurisdictione Archiepiscopi in diocesi Suffraganei.

Sabinen. Vigestimæ.

Ven. 23. Maij 1608.

Argum. xciii. Examinantur nullitates oppositæ contra sententiam.

Anagnina Vfurarum.

Vener. 23. Maij 1608.

Argum. xciv. Prædium quando inter socios fuit æstimatum an exinde fuerit inducæ emptio, & venditio.

Romana Domus.

Mercurij 28. Maij 1608.

Argum. xcvi. Fœminæ quando succedant in emphiteusi.

Anconitana Pecuniaria.

Ven. 5. Iulij 1608.

Argum. xcviij. Iudex criminalis tunc solum potest condemnare ad restitutionem civiliter, quando constat de crimine, de quo non dicitur constare per compositionem factam cum Fisco.

Hipporegien. Præbendæ.

Luna 9. Iunij 1608.

Argum. xcviij. Præbenda si comprehenditur sub Regula 8. eodem modo comprehenditur illius augmentum ab aliquo factum.

Ne.

ARGVMENTORVM.

Netitonen. Quartæ Funerælis.

Luna 9. Iunij 1608.

Argum. xxi. Quando vnica quarta debetur, tunc potius Parocho, quàm Episcopo est soluenda, & hac occasione in præfenti breui decisioe multa aduocantur de hac materia.

Tudertina Fideicommissi.

Luna 16. Iunij 1608.

Argum. cii. Quamuis stante prohibitione alienationis adiecta à fideicomitente prærium non succedat loco rei per gratuum alienatæ, tamen id non procedit in bonis mobilibus, & sequentibus tempore perituris, aut stabilibus sterilibus, & infructiferis, quæ possunt alienari non obstante prohibitione.

Romana prætenforum Melioramentorum.

Ven. 20. Iunij 1608.

Argum. ciii. Deuoluta emphyteusi citra culpam emphyteutæ Dominus directus tenetur ad refectionem melioramentorum; sed tamen procedit, quando adest pactum, quod emphyteusis deuoluatur vna cum melioramentis.

Vvladislauien. Prædiorum.

Luna 23. Iunij 1608.

Argum. cv. Circa probationem possessionis ad effectum obtinendi in spolio.

Sabinen. Vigelsmæ.

Veneris 5. Decembris 1608.

Argum. cix. Sententia inter alios lata an, & quando noceat non citato.

Vicen. Parochialis.

10. Decembris 1608.

Argum. cxi. Cumulatio possessorij cum petitorio intrat, quando possessio est turbida, & quando possessorij pendet à petitorio.

Romana Pecuniaria.

Ven. 19. Decembris 1608.

Argum. cxiv. Instrumentum metu excommunicationis factum non valet siue excommunicatio sit iusta, siue iniusta.

Ciuitaten-Habitus, & Antianitatis.

Veneris 19. Decembris 1608.

Argum. cxv. Carauanz habentur pro factis ad omnem effectum, quando per Militem non sterit, quominus fierent.

Segobien. Cantorum.

Veneris 9. Iannarij 1609.

Argum. cxvi. Sententia non visis actis, & ad fauorem excommunicati lata an sit nulla.

Romana Domus.

Luna 9. Martij 1609.

Argum. cxix. Emphyteuta an, & quando possit vigore clausulæ ad habendum in inuestitura appositæ alienare emphyteusim irrequisito Domino.

Lucana optionis Domus.

Ven. 13. Martij 1609.

Argum. cxx. Optio an intret quo ad domum sicut intrat quo ad Canonicatum.

Auximana Residentiæ.

Luna 23. Martij. 1609.

Argum. cxxii. Cappellania non potest dici beneficium Ecclesiasticum, dum Cappellanus deputatur à Confraternitate Laicali, etiam si deputatio fiat cum verbis in perpetuum.

Anagnina Vsurarum.

Veneris 27. Martij 1609.

Argum. cxxv. Pactum in Societate præcodij initum ad fauorem eius, qui posuit capitale, quod scilicet pecora quolibet anno mortua debeant refarci ex foetibus illius anni, & consocius teneatur præstare industriam, & expensas, valet.

Vvladislauien. Prædiorum.

15. Majj 1609.

Argum. cxxvii. Intrat arbitrium pro sananda nullitate examinis testium, quando fuerunt examinati cum interrogatorijs partis. Cætera ex sumario.

Perusina attentatorum.

Luna 25. Majj 1609.

Argum. cxxxi. Gesta post inhibitionem, Rotaem siue iustam, siue iniustam sunt attentata.

Faentina Hereditatis.

Merc. 10. Iunij 1609.

Argum. cxxxiv. Tutor non potest cogi ad soluendam certam summam ante vniuersalem redditionem rationis, quamuis se obligauerit de reddenda ratione administrationis cum residui solutione; Potest bene quidem compelli ab restitutione bonorum in inventario descriptorum.

Fo.

I N D E X

Foroliuën. Iurispatronatus.

Luna 15. Iunij 1609.

Argum. cxxxv. Referuatio beneficij si reddi-
tur turbida ex eo quod datur magnus fu-
mus iurispatronatus, tunc vigore subro-
gationis non datur immisso. Cætera de
probatione iurispatronatus.

Segobien Cantorum.

Ven. 26. Iunij 1609.

Argum. cxliii. Quamuis processus remisso-
rialis fuerit Hispano idiomate conscrip-
tus, nec reperiatur interpretatus, tamen
non potest redargui sententia de nullita-
te ex eo quod fuerit lata non visis actis.

Romana Domus De Vannis.

Ven. 13. Novembris 1609

Argum. cxlvii. Fructus an sint restituendi à
die resolutionis contractus, an à die mo-
rtis litis.

Maceraten. Hæreditatis.

Luna 16. Novembris 1609.

Argum. cxlviii. Prohibitio per fideicomit-
tentem bona alienari, aut in alium trans-
ferri ex testamento, vel quocunque ti-
tulo delicti, hæres grauatus inquisitus de
aliquo delicto per contumaciam fuerit
condemnatus in penam vltimi supplicij,
& confiscationis bonorum, non exin-
de remanet purificatum fideicommissum
ad fauorem aliorum vocatorum.

Vicen. Parochialis Castri Terfiolis.

Luna 16. Novembris 1609.

Argum. cxlix. Possessio Ecclesiæ ex qui-
bus probetur. Quando quis dicatur ac-
tor, & quando reus.

Pacen. Puritatis.

Veneris 11. Decembris 1609.

Argum. cli. Agitur de iustificatione gratiæ
expeditæ in forma gratiosa cum clausula
ammodo quolibet illicito detentore, & hac
occasione de executore mero, & mixto.

Tirafonen. Iuris Votandi.

Luna 14. Decembris 1609.

Argum. clii. Expensæ quæ sint extrahen-
dæ ex massa communi pro lite inter Ca-
nonicos, & Portionarios.

Perusina Bonorum.

Ven. 18. Decembris 1609.

Argum. cliix. Societates officij fieri de-
bent super officio, alioquin non valent &

fructus perccepti impotantur in sortem;

Bononien. Pecuniaria.

Veneris 29. Iannarij 1610.

Argum. clixi. Requisita *antib. hoc nisi C. de so-*
lut. quæ sint. Pæna conuentionalis non
tenet nisi pro eo, quod interest.

Abulen. Præstimoniorum.

Luna 15. Februarij 1610.

Argum. clixi. Pronisio beneficij facta à
Nuncio Hispaniarum priusquam sibi cõ-
stiterit, valorem illius non excedere du-
cat. 24. non valet.

Romana Domus.

30. Aprilis 1610.

Argum. clixvi. In renunciatione bonorum
maternorum non venit emphiteusis ex
pacto, & prouidentia, sed solum hære-
ditaria.

Maceraten. Spolii.

Ven. 4. Iunij 1610.

Argum. clixxi. Venditio facta ad mensu-
ram non dicitur perfecta, nec debetur
pretium ante mensurationem; Secus si
ad corpus.

Abulen. Præstimoniorum.

Ven. 18. Iunij 1610.

Argum. clixxv. Agitur de iustificatione pro-
uisionis beneficij factæ à Nuncio Hispa-
niarum.

Imolen. Contractus Dotis.

Ven. 18. Iunij 1610.

Arg. clixxvi. Obligatio facta à fratre mi-
nore pro dotanda sorore non seruatis so-
lemnitatibus statutarijs valet, quâdo Pa-
rentes sunt pauperes.

Farsen. Pecuniaria.

Luna 21. Iunij 1610.

Argum. clixxvi. Damnum proueniens ex
furto facto Depositario Communitaris
spectat ad Communitatem. Cætera de
clausula *Parito iudicato*.

Tarentina Canonicatus.

Luna 28. Iunij 1610.

Argum. clixxx. Beneficia Prothonotarij A-
postolici etiam à Latere legato creati sunt
referuata.

Pâpilonen. Parochialis de Badoftain.

Luna 15. Iunij 1610

Argum. clixxxii. Constitutio Pij V. man-
dans

ARGVMENTORVM.

dans Ordinarijs, vt personam in concursu approbatam infra quatuor menses significent an, & quando locum habeat. *Cætera de Examinatoribus.*

Tarentina Canonicatus.

Veneris 12. Nouembris 1610.

Argum. cxxxv. Prothonotariatus probatur ex transumpto ex registro expeditionum iunctis adminiculis, de quibus in decisione.

Maceraten. Hæreditatis.

Veneris 17. Decembris 1610.

Argum. cxcii. Agnate tantum sunt vocatæ, quando testator vocauit masculos, & illorum linea extincta voluit, quod in bonis succedunt feminae descendentes ex se, & linea masculina, siue femina illa, tamen quæ erunt proximiores eo tempore testatori, & sic superstiti, & eis non existentibus illa, quæ superextabunt proximiores illi, vel illis masculis, in quo, vel in quibus dicta linea testatoris masculina deficeret, dummodo ipsæ feminae succenderent, & eorum mariti assumant nomen domus testatoris, & de illius domo faciant se vocari.

Romana Accomanditæ.

Veneris 2. Maij 1611.

Argum. cxciii. Agitur de probanda societate.

Romana Hæreditatis.

Mercurij 18. Maij 1611.

Argum. ccxvi. Filiusfamil. non potest testari tam de bonis profectiis, quam aduentitijs etiam de consensu parentum.

Bononien. De Pannolinis.

Merc. 1. Iunij 1611.

Argum. ccxx. Circa Constitutionem Rotæ Bononiæ mandantem, quod post bienium exequatur sententia contra appellantem negligentem.

Bononien. Prioratus.

Ven. 10. Iunij 1611.

Argum. ccxxi. Discutiuntur dicta testium circa probationem valoris.

Maceraten. Spolij.

Luna 13. Iunij 1611.

Argum. ccxxii. Mensuratio prædij probatur ex deductis in decisione.

Maceraten. Hæreditatis.

Ven. 17. Iunij 1611.

Argum. ccxxiii. Agitur an sit legendum in testamento verbum *femina*, an *femina*.

Afflicien. Pecuniaria.

Ven. 1. Iulij 1611.

Argum. ccxxvi. Notarius quando, & quas scripturas exhibere teneatur.

Fauentina Hæreditatis.

Luna 16. Ianuarij 1612.

Argum. ccxxv. Institutio hærede posthumo, de quo intelligatur latissime discutitur, varios casus distinguendo.

Meleuitana Dotis.

Luna 9. Aprilis 1612.

Argum. ccli. Hæres potest impugnare factum defuncti inuolidum, vel quando non adiuit hæreditatem.

Vicen. Parochialis.

Luna 7. Maij 1612.

Argum. ccliv. Tota decisio versatur circa iustificationem narratorum in gratia *fi natri*.

Romana Lapidum, & Statuarum.

Luna 14. Maij 1612.

Argum. cclvii. Statuæ repertæ per emphyteuram in fundo emphyteutico spectant ad illum, non ad Dominum directum.

Alerien. Beneficij.

Luna 4. Iunij 1612.

Argum. ccxvi. Restitutio in integrum non impedit executionem captam, & dicitur capta ex quo litteræ executoriales fuerunt decretæ. Cætera ex summario.

Bononien. Pecuniaria Dotis.

Luna 18. Iunij 1612.

Argum. ccxxii. Statutum Mercatorum Bononia circa præscriptionem quid disponat, & quando locum habeat.

Argentina Canonicatus.

Merc. 4. Iulij 1612.

Argum. ccxxvi. Clericatus, valor beneficij, possessio, & obitus probantur ex deductis in decisione.

Romana Diuisionis.

Luna 5. Nouembris 1612.

Argum. ccxxviii. Societas omnium bonorum quando inducatur, & quando excludatur.

Ma-

Maceraten. Hæreditatis.

Luna 10. Decembris 1612.

Argum. cclxxxii. Resoluitur quod in testamento, de quo ibi fit mentio, debent potius legi illa verba *deficiente linea femina*, quam *deficiente linea masculina femina*.

Monopolitana Hebdomadæ,

Veneris 14. Decembris 1612.

Argum. cclxxxiii. Non requiritur, quod præsentandus ad iuspatronatus sit Sacerdos, quando fundator concessit licentiam primo nominato renūciandi Clerico Diacono, vel Præbytero, & etiam in defectum masculorum suæ lineæ vocauit feminas.

Assisien. Pecuniaria.

Veneris 11. Ianuarij 1613.

Argum. cclxxxviii. Notarius nō exhibens scripturam tenetur ad quantitatem in ea contentam.

Romana Deuolutionis Domus.

Luna 13. Ianuarij 1613.

Argum. cclxxxix. Deuolutio emphyteusis ob alienationem ad vitam factam irrequisito Domino non incurritur. Cætera ex Summario.

Vrbeuetana Fideicommissi.

Veneris 1. Martij 1613.

Argum. cccxiv. Religio Hierosolymitana non potest ex persona Equitis, nec etiam vita eius durante acquirere bona, quæ ex dispositione testatoris non possunt transire ad extraneos. Cætera ex Summario.

Bononien. de Lambertinis.

Luna 18. Martij 1613.

Argum. cccii. Legato Palatio, de quo intelligatur.

Tarantina Retractus.

Luna 22. Aprilis 1613.

Argum. cccviii. Nonnulla de remissoria.

Bononien. de Pannolinis.

Luna 29. Aprilis 1613.

Argum. cccx. Nonnulla de liquidatione fructuum perceptorum.

Romana Dotis de Sfortia.

Luna 20. Maij 1613.

Argum. cccxv. Identitas scripturæ ex quibus probetur.

Romana Alimentorum.

Luna 3. Iunij 1613.

Argum. cccxi. Frater nedum tenetur præstare alimenta fratri inopi, sed etiam filij fratris etiam illegitimi ex bonis primogenituræ institutæ ab ascendente.

Assisien. Pecuniaria.

Luna 10. Iunij 1613.

Argum. cccxii. Notarius non potest condemnari ad interesse ob scripturam deperditam, quando illa non sufficit ad obtinendam victoriam,

Tarantina Retractus.

Veneris 28. Iunij 1613.

Argum. cccxvii. Constitutio Regni Neapolis de contractibus simulatis non ligat Clericos, nec obseruatur in Curia Archiepiscopali Neapolis. Cætera de simulatione.

Monopolitana Hebdomadæ.

Luna 1. Iulij 1613.

Argum. cccxxiv. Hebdomada non potest dici beneficium Ecclesiasticum, dum illam possunt habere etiam feminae.

Romana Diuisionis.

Mercurij 13. Nouembris 1613.

Argum. cccxxviii. De nonnullis exceptionibus contra depositiones ecclesiarum.

Romana Acomanditæ.

Luna 2. Decembris 1613.

Argum. cccxlii. Societas durat non facta dissoluta ad formam conuentionis.

Asten. Fructuum.

Ven. 10. Ianuarij 1614.

Argum. cccxlviii. Vt absens lucretur distributiones requiritur licentia Episcopi expressa, & pro certa causa.

Romana Fructuum Dotis.

Mer. 15. Ianuar. 1614.

Argum. ccclix. Lucrum cessans, an, & quando debeatur, & quando damnum emergens: Viduz fructus dotis an, & quando debeantur.

Romana Iurispræsentandi de Capranica.

Ven. 24. Ianuarij. 1614.

Argum. cccii. Scholares Collegij de Capranica in Vrbe à quibus sunt præsentandi. Bono-

ARGVMENTORVM.

Bononien. Pecuniaria Dotis.

Luna 27. Ian. 1614.

Argum. cccii. Præsumpta donatio inter virum, & uxorem cessat ex contrarijs coniecturis.

Bononien. Pecuniaria.

Luna 3. Martij 1614.

Argum. cccviii. Apoca quando mercatur executionem, & hac occasione nonnulla de *Statuto Bononia* de hoc disponente.

Lucana Iurispatronatus.

Luna 14. Aprilis 1614.

Argum. cccix. Non censetur data facultas autorizandi donationem iurispatronatus per mandatum conceptum per verba, de quibus hic. Cætera ex Summario.

Urbeuetana Hereditatis.

Luna 14. Aprilis 1614.

Argum. cccix. Eques Hierosolymitanus an possit succedere in fideicommissio; Aliens contra voluntatem testatoris an, & quando incurrat poenam priuationis, & succedant successuè vocati.

Bononien. de Pannolinis.

Luna 28. Aprilis 1614.

Argum. cccxiii. Agitur de perceptione fructuum, & illorum liquidatione.

Messanen. Pensionis.

Veneris 23. Maij 1614.

Argum. cccxix. Confessio de recepto constituit in quasi possessione exigendi pensionem, quando est verisimilis.

Romana Expensarum.

Luna 26. Maij 1614.

Argum. cccxxi. Expensæ litis an, & quando sint reficiendæ.

Urbinate. Cappellæ.

Veneris 13. Iunij 1614.

Argum. cccxxv. Executor mixtus si nullo ordine iudicario seruato procedat ad executionem litterarum Apostolicarum, & ad traditionem possessionis committit attentata.

Monopolitana Bonorum.

Luna 16. Iunij 1614.

Argum. cccxxvii. Verba amplissima diuisionis cum clausula *ad habendum* tunc inducunt renunciationem fideicommissi, quando cooccurrit scientia illius.

Bononien. Pecuniaria Dotis.

Luna 16. Iunij 1614.

Argum. cccxxxix. Aliqua de fructibus dotis Viduar debitis.

Romana Domorum.

Veneris 27. Iunij 1614.

Argum. cccxxxv. Immissio non datur vigore scripturæ, quæ non sit perfecta, sed tantum præparatoria ad testandum; quando autem dicatur præparatoria vide hic.

Lauretana Bonorum.

Veneris 27. Iunij 1614.

Argum. cccxxxvi. Mora non incurritur, dū non est certus is, cui est faciendæ solutio. Cætera de caducitate, & mora.

Viterbien. Fideicommissi.

Veneris 27. Iunij 1614.

Argum. cccxxxviii. Hæres debet miti in possessionem, & fideicommissarius illam de ipsius manu capere. Nonnulla de detractionibus.

Anconitana Bonorum.

Veneris 4. Iulij 1614.

Argum. cccxxxviii. Donatario non implenti conditiones, & pacta in donatione apposita cum clausula resolutiua nulla competit actio, ac donatio resoluitur. Cætera ex Summario.

Colimbrien. Pensionis.

Merc. 5. Nouembris 1614.

Argum. cccxc. Pensio an, & quando remaneat extincta, dum in illius reservatione fuit appositum decretum, quod per affectionem alterius Parochialis eo ipso extincta remaneat.

Ianuen. Domorum.

Ven. 7. Nouembris 1614.

Argum. cccxci. Nonnulla pro denegatione remissionis.

Romana Mercedis.

Ven. 14. Nouembris 1614.

Argum. cccxcii. Agitur de salario familiaris vulgo *gentilhuomo* Cardinalis.

Calaguritana Sepulcrarum.

Veneris 12. Decembr. 1614.

Argum. cccxcvi. Quando dicatur conclusum in causa, & quid operetur huiusmodi conclusio.

d

Bono-

I N D E X

Bononien. de Pannolinis.

Luna 26. Ian. 1615.

Argum. cccxvi. Aliqua de liquidatione fructuum.

Farsen. Pecuniaria.

Luna 26. Ianuarij 1615.

Argum. cccxvii. Furtum pecunie factum. Exactori Communitatis cedit damno eiusdem Communitatis. Cætera ex Summario.

Romana Dotis de Sfortia.

Luna 23. Febr. 1615.

Argum. cccxv. Scriptura, & Instrumentum quando dicantur in forma probanti.

Ciuitatis Castelli Supplementi Legitimæ.

Vener. 13. Martij 1615.

Argum. cccxviii. Libri merearorum pro tertio contra tertium probant concurrentibus adminiculis, de quibus in decisione. Cætera ex Summario.

Papien. Pensionis.

Veneris 27. Martij 1615.

Argum. cccxxii. Partitæ banchi concurrentibus adminiculis probant solutionem pensionis. Clausula dummodo emnes simul medietatem fructuum non excedant in facultate transferendi apposita ut suffragetur rituali debet ab ipso probari excessus.

Calaguritana Sepulchrorum.

Luna 6. Aprilis 1615.

Argum. cccxxiv. De nullitate sententiæ late extra terminum.

Ianuen. Domorum.

Ven. 15. Maij 1615.

Argum. cccxxviii. Dispositio leg. si quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. quando locum habeat, & quæ requirantur.

Ciuitatis Castelli Vnionis.

Luna 18. Maij 1615.

Argum. cccxxx. Cumulatio possessorij cū peritorio de iure non intrat, maxime in possessorio summarijssimo manutentionis. Cætera de vnione.

Legionen. Decimarum.

Mercur. 1. Iulij 1615.

Argum. cccxxix. Decimæ debentur ex

terris ruptis, & ad culturam redactis.

Auximana Fideicommissi.

Ven. 8. Nouembri 1615.

Argum. cccxiii. Vocatio personarum earumque filiorum, in quibus non cadit necessitas instituti, an intelligatur per vulgarem, an per fideicommissariam.

Romana Spolij.

Vener. 27. Nouembr. 1615.

Argum. cccxv. Reintegratio vt competat spoliato quæ requirantur, & quando dicantur probata. Actio spolij transit in singularem successorem absque alienatione.

Lucana Iurispatronatus.

Luna 14. Decembr. 1615.

Argum. cccxxviii. Descendentia quomodo probetur.

Bononien. de Pannolinis.

Veneris 18. Decembr. 1615.

Argum. cccxix. Tertius peritus debet approbare alteram ex duabus relationibus iam daris, alias deuenitur ad electionem alterius terrij.

Seguntina Canonicatus.

Veneris 15. Ianuarij 1616.

Argum. cccxxiv. Agitur de iustificacione litterarum Apostolicarum respectu obitus, valoris, ordinis, & originis.

Romana Redditionis Rationis.

Ven. 18. Martij 1616.

Argum. cccxxviii. Tutori non debetur salarium.

Romana Spolij de Crucarijs.

Ven. 18. Martij 1616.

Argum. cccxxv. Adjudicatio excessiua, est nulla in totum.

Montispoliciani Pecuniaria.

Luna 2. Maij 1616.

Argum. cccxxvi. Hereditatis aditio tanquam consistens in animo debet declarari ex actibus aduentis, nec præsumitur, nisi probetur etiam si sit in gradu successibili.

Neapolitana Iuris Conferendi.

Merc. 16. Nouembri 1616.

Argum. cccxxxix. Trahsumpum extra-ctum lire pendente, parte non citata, & a

ARGVMENTORVM.

& a Notario, qui de eo non fuit rogatus non probat. Cætera ex Summario.

Seguntina Canoniciatus.

Sabbathi 26. Nouembris 1616.

Argum. cccxc. Aliqua de remissoria. Cætera de Coadiutoria cum futura successione.

Bononien. de Pannolinis.

Veneris 27. Ian. 1617.

Argum. d. Is, cui fuit facta adiudicatio bonorum iuxta æstimationem faciendam per peritum, tenetur ad solutionem fructuum recompensatiuorum pendente æstimatione.

Narnien. Canonis.

Veneris 28. Aprilis 1617.

Argum. dx. Est locus remissioni siue sit contractus locationis, siue emphyteusis, quando fructus correspondent pensioni conuente.

Perusina Bonorum.

Veneris 5. Maj 1617.

Argum. dxii. Depositum factum cum obligatione pluri, vel minoris valet, quando quantitas non est liquida, & dicitur purum, quando fuit factum ad effectum consignandi cui de iure, ac alia de deposito.

Monopolitana Bonorum.

Merc. 10. Maj 1617.

Argum. dxiv. Fideicommissum quando per diuisionem censeatur remissum. Filij in conditione positi quando censeantur vocati.

Neapolitana iuris Conferendi.

Mercur. 17. Maj 1617.

Argum. dxviii. Moniales non possunt conferre beneficia, quamuis habeant amplissimam exemptionē à iurisdictione Ordinarij.

Elboren. Iurisconferendi.

Luna 5. Iunij 1617.

Argum. dxv. Nonnulla de conclusionibus in causa.

Vrbuetana Fidecommissi.

Luna 5. Iunij 1617.

Argum. dxvi. Equites Hierosolymitani non teneantur seruare annum probationis, sicut alij Regulares, disputatur, sed articulus indecisus relinquitur.

Fauentina Canoniciatus.

Ven. 23. Iunij 1617.

Argum. dxxx. Vocatus post agnatos non potest admitti nisi probato defectu omnium Agnatorum.

Imolen. Rescissionis Contractus.

Luna 26. Iunij 1617.

Argum. dxxxii. Nonnulla de subsistentia transactionis, non obstantibus exceptionibus aduersus eam datis.

Asten. Censurarum.

Merc. 28. Iunij 1617.

Argum. dxxxiv. Theologo non debentur fructus pro tempore, quo fuit excommunicatus, manifestè quando excommunicatio est valida, & iusta. Debet appellari ab ulteriori processu ad hoc ut acta Iudicis recusati sint nulla, alioquin valent.

Reuennaten. Censur.

Luna 6. Nouembris 1617.

Argum. dxxxvi. Libri Mercatorum non probant exactionem pro tertio contractuum. Cætera ex Summario.

Romana Legati.

Ven. 10. Nouembris 1617.

Argum. dxxxviii. Non est factus locus fideicommissio ad fauorem filiz, dum mulier his verbis instituta *la quale per ragione d'istituzione vuole succeda in detta sua heredità, e disponga di tutti li beni d'esso testatore come meglio li parerà, sapendo, che l'ha amato in vita, e l'amarà doppo morte senza che li possa esser venuto conto alcuno intorno à detta heredità, e quello stando vedova, e rimaritandosi habbi la sua dote, e scudi 500. con l'usufrutto del restante della sua heredità, mentre viuerà, e doppo la sua morte tutta detta sua heredità vada alla figlia semper dum vixit in statu viduitatis permanit.*

Asculana Pecuniaria.

Veneris 17. Nouembris 1617.

Argum. dxi. Recognitio per testes habentes notam manum quando admittatur.

Romana Domuncularum.

Vener. 24. Nouembr. 1617.

Argum. dxi. Obligatio sine causa si sit iurata valet. Cætera ex Summario.

I N D E X

Romana Fideicommissi de Paluzzelis.

Vener. 1. Decembris 1617.
Argum. **DLIV.** Aliqua de quarto dotali
quod lucratur ex *flauto Urbis*.

Romana Census.

Luna 11. Decembris 1617.
Argum. **DLVI.** Promittens affrancare cen-
sum, & interim solvere fructus, si illum
non extinxit non tenetur ad interesse fa-
uore illum extinguentis, dum non do-
cet de interpellatione, & de alijs re-
quisitis.

Aquen. Præbendæ.

Ven. 15. Decembris 1617.
Argum. **DLVIII.** Executor mixtus, qui
talis efficitur ob clausulam *amodo, &c.* ap-
positam in gratia *in forma dignum cum*
clausula auctoritate nostra conferas, &c.
non potest immissionem concedere, ad-
uersario contradicente, & appellante.

Cæsaraugustana Dedicationis.

Luna 18. Decembris 1617.
Argum. **DLXIX.** Ecclesia Collegiata potest
festum Dedicationis suæ Ecclesiæ solem-
niter celebrare, faciendo processionem,
illamque ducendo per Ecclesiam, clau-
stra, & plateam.

Leodien. Parochialis.

Luna 18. Decembris 1617.
Argum. **DL.** Resignans beneficium cum pa-
cio, quod resignatarius permittant resi-
gnantem habitare in domo beneficii.
Item quod illi relinquat medietatem
fructuum, & pratum committit Simo-
niam, quæ illum inhabilitat ad alia be-
neficia.

Camerinen. Domus.

Luna 15. Ianuarij 1618.
Argum. **DLI.** Per consignationem clauium
amittitur possessio ram civilis, quam
naturalis.

Romana Spolij.

Vener. 26. Ianuarij 1618.
Argum. **DLII.** Arbitrium pro cumulatione
possessorij cum petitorio non intrat, quā-
do versatur in spolio. Cætera de spolio.

Romana Repetitionis Indebiti.

Ven. 26. Ianuarij 1618.
Argum. **DLIII.** Remissio affectus conductori

quando debeatur stante pacto de resti-
tuto faciendo.

Regien. Pecuniaria.

Mercur. 31. Ianuarij 1618.
Argum. **DLVI.** Subhastatio est nulla ob de-
fectum citationis.

Elboren. Iuriskonferendi.

Veneris 7. Februarij 1618.
Argum. **DLVII.** Conseruator Religionis licet
solcat deputari pro defensione, & ma-
nifestis violentijs, tamen aliquando est
etiam Iudex. Cætera ex Summario.

Asten. Fructuum.

Luna 18. Februar. 1618.
Argum. **DLVIII.** Residentia Canonicorum
in Capitulo probatur ex libro capitulari.

Romana Nullitatis Confiscationis.

Ven. 4. Majj 1618.
Argum. **DLIX.** Sententiā extra Rotam la-
ta non gustata de illius iustitia atendi-
tur ad effectum excipiendi, secus ad ef-
fectum exequendi.

Romana Census.

Veneris 18. Majj 1618.
Argum. **DLXVII.** Per recognitionem bonæ
fidei quis efficiatur principalis debitor,
maxime concurrentibus ijs, de quibus
in decisione.

Eugubina Pensionis.

Ven. 25. Majj 1618.
Argum. **DLXVIII.** Clausula *si quid exequen-
dum* præseruat viam executiuam, & im-
pedit effectum suspensiuum appellatio-
nis, quando constat de bono iure, ac
tribuit facultatem Iudici appellationis
de nouo relaxandi mandatum si à primo
Iudice relaxatum non sustinetur.

Vrbæuctana Hereditatis.

Luna 28. Majj 1618.
Argum. **DLXX.** Ad sustinendam professio-
nem Equitis Hierosolymitani commissam
anrequam expiraret annus Nouitiarius
presumitur dispensatio pro illo tempore,
quo deficiebat Nouitiatus.

Raennaten. Census.

Veneris 8. Iunij 1618.
Argum. **DLXXI.** Aliqua de remissoria.
Vrbæ-

ARGVMENTORVM.

Urbeuetana Bonorum.

Veneris 8. Iunij 1618.

Argum. dLXXII. Minoritas non probatur ex deductis in decisione. Nonnulla de ratificatione transactionis facta postquā contrahens effectus fuit maior.

Eugubina Cappellaniz.

Vener. 22. Iunij 1618.

Argum. dLXXVI. Institucus, vel substituens aliquem vna cum alijs duobus censetur omnes æqualiter vocasse.

Romana Cambiorum.

Mercurij 4. Iulij 1618.

Argum. dLXXXI. Quamuis alicui sit data facultas accipiendi pecuniam ad cambium summam, in qua deficeret debitor, tamen debet intimari debitori, quod pecuniæ fuerit ad cambium acceptæ, alias non debetur.

Illerden. Canonicatus.

Luna 4. Martij 1619.

Arg. dLXXXIII. Non sufficit habilitas respectu literaturæ ad effectum consequendi Parochialem, sed requiritur idoneitas quo ad mores, prudentiam, & alia.

Meten. Semicanonicatus.

Ven. 8. Martij 1619.

Argum. dLXXXV. Aliqua de remissoria.

Placentina Parochialis.

Luna 22. Aprilis 1619.

Argum. dXCIV. Præceptum Superioris non priuat possessione, dum possessor non habuit se pro spoliato, & continuauit suam possessionem.

Illerden. Canonicatus.

Ven. 26. Aprilis 1619.

Argum. dXCV. Idoneitas tam quoad literaturam, quam quoad mores, vitam &c. debet constare per relationem Examinatorum, quod tamen procedit respectu Parochialium, cum respectu aliorum beneficiorū aliz qualitates præter doctrinam possint probari per testes.

Mantuana Canonicatus, seu Iurispatronatus.

Veneris 17. Maij 1619.

Argum. dXCVI. Iurispatronatus dotarum ex bonis feudalibus ad Ecclesiam deuolutis spectat ad ipsam Ecclesiam, non autem ad hæredes, & successorem Prælati,

quamuis ipse illud pro eis fundauerit.

Colonien. Canonicatus.

Veneris 24. Maij 1619.

Argum. DC. Præbenda est quid distinctum, à Canonica, & idco non inducit incompatibilitatem. Cætera ex Summario.

Conchen. Decimarum de Campillo.

Luna 27. Maij 1619.

Argum. DCI. In compulsionem scripturarū debent citari omnes intercessores habentes. Archiuum ad hoc, vt probet debet esse publicum, & habere Officiale publicum.

Placentina Parochialis.

Veneris 14. Iunij 1619.

Argum. DCIII. Reçtori possessori debetur manutentio, quamuis exaduerso opponatur de reprobatione facta à primo executore, qua stante non poterat secundus exccutor deuenire ad collationem, & ad traditionem possessionis.

Romana Accomanditæ.

Veneris 28. Iunij 1619.

Argum. DCVI. Socius non potest mutuare pecuniam communem.

Mediolanen. Matrimonij.

Luna 1. Iulij 1619.

Argum. DCX. Excommunicatus ad effectum contrahendi matrimonium lapsò biennio, si indurato corde sustineat, absoluentus est.

Romana Dotis & Legati.

Mercurij 15. Iannarij 1620.

Argum. DCXIII. Adducuntur nonnulli casus, in quibus vel non currit, vel interruptitur præscriptio. Pro legato executiue proceditur in Tribunali A. C. secus extra illud.

Burgen. Prioratus.

Vener. 7. Februar. 1620.

Argum. DCXIV. Custodia pecudum nõ præiudicat nobilitati.

Brixien. Optionis.

Luna 17. Februar. 1620.

Argum. DCXVI. Coadiutor non possidet, sed tantum dicitur admissus ad seruiciu Canonici. Cætera ex Summario.

Ro-

I N D E X

Romana Pensionis Domus.

Veneris 21. Februarij 1620.

Argum. dcxviii. Solutio anticipata facta vſuſuſuſuario, eo mortuo non præiudicat proprietario.

Illerden. Canonicatus.

Luna 24. Febr. 1620.

Argum. dcxix. Reſignatione facta fauore certæ perſonæ, & expedita gratia *in forma dignum*, ſi Reſignatarius reprobetur ab executore poteſt ab huiusmodi grauamine appellari, & admitti ad ſecundum examen.

Carthagenen. Primitiarum.

Merc. 11. Aprilis 1620.

Argum. dcxx. Stante clauſula *ſine retardatione ſolutionis primitiarum* non poſſunt examinari teſtes ante ſolutionem. Clauſula *ſine præiudicio litterarum Apoſtolicarum* operatur in futurum; non autem tollit nullitatem commiſſam.

Rauennaten. Cenfus.

Veneris 13. Martij 1620.

Argum. dcxxi. Confeſſio emmiſſa à Procuratore non habēte ſpeciale mandatum non præiudicat principali: Cætera de teſtibus.

Romana Alimentorum.

Luna 6. Aprilis 1620.

Argum. dcxxv. Alimenta, & ſumptus litis Colliganti non debentur, quando non conſtat de paupertate, & ſumo boni iuris. Item non debentur venditori agenti ſuper reſciſſione contractus, ſi recepit prætium.

Barchinonen. Beneficij.

Veneris 8. Maij 1620.

Argum. dcxxvi. Aliqua de attentatis in ſpretum inhibitionis.

Sabinen. Vigefimæ.

Luna 25. Maij 1620.

Argum. dcxxx. Quando poſſeſſio eſt turbida, tunc datur cumulatio poſſeſſorij cum petitorio. Cætera ex Summario.

Bononien. Fideicommiſſi de Sancto Petro.

Ven. 5. Iunij 1620.

Argum. dcxxxiv. Vocato ex nouo fideicommiſſo non debetur immiſſio ſtante, exceptio antiquioris fideicommiſſi cla-

ri ſecus ſi requirat altiore indagationem; Cætera ex Summario.

Brixien. Optionis.

Luna 15. Iunij 1620.

Argum. dcxxxvi. Aliqua de decreto irritante.

Romana de Pratis.

Ven. 26. Iunij 1620.

Argum. dcxxxv. Teſtes ſingulares in iudiciis adminiculis probant filiationem. Legitimitas quando præſumatur.

Squillacen. Beneficij.

Ven. 26. Iunij 1620.

Argum. dcxxxviii. Inſpationatus præſumitur hæreditarium; Cætera de præſentatione.

Romana Vineæ, ſeu Saluiani.

Mercurij 1. Iulij 1620.

Argum. dcxxxix. Aliqua circa probationem extremorum Saluiani.

Illerden. Canonicatus.

Mercurij 1. Iulij 1620.

Argum. dcxl. Diſmembratio non obſtat, quando vel non fuit effectuatæ, vel fuit reuocata.

Braccharen. Parochialis.

Veneris 6. Nouembris 1620.

Argum. dcxli. Poſſeſſio capta lite pendente, & poſt præſentationem inhibitionis Rotæ eſt attentata, & venit ſequeſtranda.

Romana Dotis, & Legati.

Veneris 15. Iannarij 1621.

Argum. dcxlii. Fructus dotis Viduæ, vt debeantur, quæ requirantur. Quando non cenſeantur remiſſi per virum, fructus dotis deducitur ex coniecturis, de quibus in deciſione.

Cremonen. Concurſus.

Veneris 15. Iannarij 1621.

Argum. dcxliiii. Idoneus ad Parochialem vt quis dicatur, quæ requirantur, & quis debeat præferri.

Vrbeneſtana Hæreditatis.

Sabbati 23. Iannarij 1621.

In Rota Martiniana.

Argum. dcxlii. Bullæ Summorum Pontificum declarantes homicidas infames, ac illos priuantes omnibus actibus legitimis, & ſucceſſione quando locum habeant, vel non.

Fir-

ARGVMENTORVM.

Firmana Beneficij.

Veneris 5. Maij 1621.

Argum. **dc111.** Successor in officio potest extrahere iura absque citatione partis, & compulsorialibus. Cetera ex Summatio.

Bracharen. Parochialis.

Mercur. 10. Maij 1621.

Argum. **dc1111.** Concurfus est nullus si nō fuerunt seruata disposita in Constitutio-
ne Pij V. & Concil. Trid.

Romana Emphyteusis.

Luna 15. Martij 1621.

Argum. **dc1v.** Nominatio ad emphyteusim non requirit consensum Domini directi; Quomodo autem fiat huiusmodi nominatio, & quando non dicatur nominatio, sed venditio.

Licien. Cantoriz.

Mercurij 17. Martij 1621.

Argum. **dc1vi.** Sententia transit iudicatum si non fuit appellatum intra decem dies à die latæ sententiæ; licet fuerit processu per contradiclas, quando in principio præcessit citatio personalis.

Rauennaten. Censuum.

Luna 29. Martij 1621.

Argum. **dc1vii.** Agitur de probanda infructuositate terrarum ob inundationem ad hoc vt fructus census non debeantur.

Firmana Beneficij.

Luna 26. Aprilis 1621.

Argum. **dc1viii.** Iuspatronatus probatur ex presentationibus ultra centum annos, maximè concurrente depositione testium de publica voce, & fama.

Legionen. Canonicatum.

Veneris 14. Maij 1621.

Argum. **dc1xi.** Descendentia ex quibus probetur.

Veliterna Dotis.

Veneris 21. Maij 1621.

Argum. **dc1xii.** Confessio mariti de dote recepta in testamento commissā probat solutionem illius, quando præcessit promissio, & concurrunt adminicula.

Rauennaten. Censuum.

Luna 24. Maij 1621.

Argum. **dc1xiv.** Census perimit si fundus super quo fuit impositus per inundatio-

nem fluminis redditus fuerit infructuosus, quamuis ex post redditus fuerit fructifer.

Illerden. Canonicatus.

Veneris 28. Maij 1621.

Argum. **dc1xv.** Canonicatus est incompatibilis cum Parochiali actu, secus habitu; quando autem dicatur actu, & quando habitu deducitur in decisione.

Veliterna Capellaniz.

Mercurij 2. Iunij 1621.

Argum. **dc1xvi.** Deuolutio collationis ad Papam debet concludenter probari ob non factam collationem ab Ordinario intrat Sex menses.

Auenionen. Canonicatus.

Luna 7. Iunij 1621.

Argum. **dc1xvii.** Narrata in gratia coadiutoriz debent iustificari, aliàs non est exequenda.

Legionen. Canonicatum.

Luna 14. Iunij 1621.

Argum. **dc1xxi.** Puritas sanguinis quando dicatur probata.

Squillancen. Iurispatronatus.

Luna 28. Iunij 1621.

Argum. **dc1xxiv.** Præsentatio ad iuspatronatum facta tanquam procuratrice filij patroni non sustinetur, si non docetur de mandato procuræ; Nec ratificatio illius facta re non integra suffragatur.

Gerunden. Decimarum.

Luna 5. Iulij 1621.

Argum. **dc1xxvi.** Priuilegium Patrum Iesuitarum circa solutionem decimarum, quando suffragatur.

Leodien. Decimarum.

Veneris 5. Nouembris 1621.

Argum. **dc1xxx.** Nonnulla de attentatis.

Lucana Iurispatronatus.

Luna 29. Nouembris 1621.

Argum. **dc1xxxii.** Mors absentis non dicitur probata per famam publicam, nisi concurrant adminicula, de quibus hic, maximè in causis grauibus.

Squillacen. Iurispatronatus.

Merc. 26. Iannarij 1622.

Argum. **dc1xxxviii.** Aliqua de remissoria.
Bo-

I N D E X

Bononien. Fideicommissi de Turre.

Ven. 25. Febr. 1622.

Argum. dccxi. Filius positus in conditione censetur vocatus concurrentibus coniecturis, de quibus in decisione.

Veliterna Cappellanæ.

Merc. 27. Aprilis 1622.

Argum. dcc. Institutio est concedenda probata vacatione beneficij, præsentatione in tempore, & habilitate, de quibus quando dicatur constare, vide in decisione.

Tudertina Bonorum.

Luna 2. Maij 1622.

Argum. dccxi. Aliqua circa probationem possessionis.

Ianuen. Parochialis.

Merc. 22. Iunij 1622.

Argum. dccvii. Resignatione conditionaliter facta non abdicantur ius à resignante, nisi adimpleta conditione.

Auenionen. Donationis.

Mercurij 22. Iulij 1622.

Argum. dccviii. Donatione facta pro edificando Monasterio sub Beneplacito Sedis Apostolicæ non potest exequi, nisi præcedente eodem Beneplacito. Nonnulla de clausula *sine præiudicio alicuius*.

Imolen. Admissionis.

Merc. 16. Nouembr. 1622.

Argum. dccx. Sententia transit in iudicatum ex lapsu fatalium absque illorum prorogatione. Cætera ex summario.

Corduben. Præstimonij.

Vener. 13. Ianuar. 1623.

Argum. dccxv. Beneficium litigiosum non potest vigore *Concil. Trid.* vniri per Ordinarium Seminario. Lis quando censetur habita pro derelicta.

Auenionen. Canonicatus.

Luna 16. Ian. 1623.

Argum. dccxvi. Agitur de iustificatione litterarum Apostolicarum respectu Præbyteratus, originis, & valoris.

Barchinonen. Beneficij S. Teclæ.

Veneris 27. Ian. 1623.

Argum. dccxix. Institutio in iure patronatus debetur illi, qui iuxta legem fundationis probat se proximiores, de quo

constare dicitur per probationem descendente per gradus distinctos.

Romana de Pratis.

Luna 6. Febr. 1623.

Argum. dccxxii. Legitimitas probatur ex præsumptione iuris, & depositione vnus testis.

Hispalen. Portionis de Ossuna.

Ven. 10. Febr. 1623.

Argum. dccxxiii. Statutum de puritate sanguinis non potest fieri à Capitularibus etiam interueniente consensu Episcopi.

Legionen. Canonicatus.

Ven. 17. Febr. 1623.

Argum. dccxxv. Declaratoria datur, quando constat de notitia indubitata executorialium.

Romana Pecuniaria.

Luna 17. Febr. 1623.

Argum. dccxxvi. Verba *obligo me, & i meo heredi presenti, & futuri* habent vim hypothecæ bonorum ad effectum immisionis in Saluiano.

Elnen. Decimarum.

Luna 13. Martij. 1623.

Argum. dccxxvii. Commissa causa cum clausula *sine retardatione solutionis decimarum* debetur manutentio Parocho absque probatione quasi possessionis illas exigendi.

Imolen. Admissionis.

Vener. 24. Martij 1623.

Argum. dccxxix. Monitio, & præsentia Procuratoris habent vim citationis. Cætera ex Summario.

Vrbuetana Bonorum.

Vener. 23. Martij 1623.

Argum. dccxxx. Minor ætas ex quibus probetur.

Signina Censuum.

Luna 3. Aprilis 1623.

Argum. dccxxxi. Statutum *Vrbis lib. 1. cap. 164.* disponit, quod quis possit cogi ad factum, & non ad æquipollens. Forma per æquipollens an possit adimpleri.

Vrgellen. Sacristiæ.

Luna 22. Maij 1623.

Argum. dccxxxiv. Per cessionem possessionis

ARGVMENTORVM.

nis dicitur adimpleta clausula *Parito listeris*. Hæc clausula apposita in litteris subrogationis non se extendit ad fructus. Fructus beneficij à solo separati de consuetudine Hispaniarum spectant ad hæredes defuncti.

Illerden. Canonicatus.

Veneris 2. Iunij 1623.

Argum. dccxxxvi. Quando narrata possessio Canonicatus insimul cum Parochiali fuit pars gratiæ, tunc debet plenè, & concludenter probari, ita ut ei non suffragatur regula, quod possessio semel capta præsumitur continuata.

Tudertina Iurispatronatus.

Veneris 9. Iunij 1623.

Argum. dccxxxvii. Deficientibus fundatione, & dotatione ex quibus probetur iurispatronatus.

Campleni. Canonicatus.

Luna 12. Iunij 1623.

Argum. dccxxxviii. Immissio gratiosè subrogato ut concedatur quæ requirantur.

Vallisoletana Cappellanæ.

Luna 12. Iunij 1623.

Argum. dccxxxix. Familiaritas ex rotula iunctis adminiculis probatur. Clausula non tamen à Nobismet ipsis promissa quid operetur.

Romana Casalís.

Merc. 14. Iunij 1623.

Argum. dccxi. Conductor assumendo socium non potest obligare locatorem. Cætera ex Summario.

Tudertina Bonorum.

Luna 19. Iunij 1623.

Argum. dccxlii. In alienatione, vel locatione rerum Ecclesiæ quæ requirantur, & quando censentur intervenisse; & an Legatus de Latere possit concedere licentiam illas alienandi.

Viterbien. Restitutionis Dotis.

Ven. 23. Iunij 1623.

Argum. dccxlii. Non debet relaxari mādaturum pro restitutione dotis ad fauorem mulieris, quæ administravit bona soceri, & constat ad eius manus peruenisse tot bona, ex quibus potuit satisfieri.

Romana Saluiani Interdicti.

Luna 26. Iunij 1623.

Argum. dccxlii. Extrema Saluiani quæ

sint, & ex quibus probentur.

Cæsaraugustana Iurisdictionis.

Merc. 28. Iun. 1623.

Argum. dccxlii. Ordinarius quam iurisdictionem habeat in exemptos, & quando.

Cæsaraugustana Dedicationis.

Merc. 28. Iun. 1623.

Argum. dccxlii. Sententia transit in iudicatum si in tempore non fuit redditum pro Apostolis, & commissæ causæ.

Cæsaraugustana Iurisdictionis.

Vener. 17. Novembr. 1623.

Argum. dccli. Ordinarius potest procedere contra suum subditum delinquentem in loco exempto, vel in personam exemptam.

Romana Domus.

Vener. 1. Decembr. 1623.

Argum. dccli. Intentato iudicio actione locati, & remedio l. si quis conductionis C. locati cum clausula *deducens omne ius, omneque actionem* si ultra rem, & consensum non probetur locatio cum certa mercede conuenta datur absolutoria ab obseruatione iudicij; nec Iudex tenetur pronuciare super relaxatione rei, quamuis probetur. Dominium ex quibus probetur.

Romana de Pratis.

Luna 4. Decembris 1623.

Argum. dcclii. Filius acceptando legatum sibi in testamento factum, non potest impugnare illud testamentum, & prætereundere successionem ab intestato.

Romana Clericatus sancti Petri.

Veneris 12. Iannary 1624.

Argum. dcclii. Aliqua de resignatione beneficij.

Auximana Bonorum.

Veneris 19. Iannary 1624.

Argum. dcclii. Inuentarium probat contra confidentem, nisi doceatur de errore. Cætera ex Summario.

Barchinonen. Beneficij.

Ven. 26. Ian. 1624.

Argum. dcclii. Possessio absque intimatio-
ne capta vigore mandati de immitendo
relaxari vigore sententiæ in iudicatum
transactæ non potest dici attentata, secus
c si

I N D E X

si vigore executorialium, quæ parti non fuerunt intimatæ.

Vicentina Parochialis.

Luna 29. Ianuarij 1624.

Argum. dccclvii. Deuolutio Parochialis ad Sedē Apostolicam vigore Bullæ Sancti Pij V. disponentis super modo prouidendi Parochiales quando intret. Testis interessatus an, & quando probet.

Toletana Cappellanix.

Merc. 7. Febr. 1624.

Argum. dccclviii. Descendentia ex quibus probetur.

Bononien. Fideicommissi de Turri.

Ven. 22. Martij 1624.

Argum. dccclxi. Intra Saluanum, & ex illo datur immissio fideicommissario cōstituto de vocatione, & de possessione rei per fideicommittentem.

Lamacen. Canonicatus.

Merc. 27. Martij 1624.

Argum. dccclxi. Indultum de vniendo Canonicatu, qui deinceps vacare contigisset non extenditur ad Canonicatum tunc vacantem.

Anconitana Pecuniaria.

Ven. 26. Aprilis 1624.

Argum. dccclxi. Iudex potest iuribus etiam informibus fidem adhibere non obstante protestatione generalia contra, quæ præseruat tantum facultatem opponendi exceptiones in genere, non autem illas deducit ad speciem. Exceptio simulationis nisi sit clara, & liquida non impedit executionem obligationis Cameralis.

Lamacen. Canonicatus.

Luna 29. Aprilis 1624.

Argum. dccclxvi. Indultum loquens de Canonicatu, qui deinceps vacare contigerit non extenditur ad Canonicatum tunc vacantem.

Romana Pecuniaria.

Luna 29. Aprilis 1624.

Argum. dccclxvii. Procurator constitutus, & cum quo lis fuit contestata non potest renuente parte reuocari. Cætera ex Summario.

Alben. Iurispatronatus.

Vener. 17. Majj 1624.

Argum. dccclxx. Iurispatronatus dicitur ius

significatum coram Ordinario per exhibitionem testamenti, in quo apparet de substitutione, & institutione secuta. Cætera ex Summario.

Bononien. Fideicommissi de Lambertinis.

Mer. 29. Majj & Ven. 15. Nouemb. 1624.

Argum. dccclxxx. Nullitas ex defectu citationis tollitur, dum Procurator partis fuit presens decreto, & consensit. Immissio concessa fideicommissarijs non, factis prius detractionibus est iniusta.

Vrgellen. Sacrificæ.

Luna 3. Iunij 1624.

Argum. dccclxxxii. Alternatiua concessa Episcopo suffragatur tantum illi quo ad beneficia, quæ ad eius collationem spectant. Cætera de optione, & de intelligentia Regul. 15. Cancell.

Anconitana Fructuum Dotis.

Veneris 14. Iunij 1624.

Argum. dccclxxxiii. Pro fructibus dotis competit via executiua. Maritus, cui in capitulis matrimonialibus promissa dotem renunciaturam an, & quando possit agere pro dote, & eius fructibus ante factam huiusmodi renunciationem.

Romana Clericatus Sancti Petri.

Veneris 21. Iunij 1624.

Argum. dccclxxx. Residentia probatur ex libris Capituli, & retidere censetur qui est carceratus.

Spoletana Bonorum.

Veneris 21. Iunij 1624.

Argum. dccclxxxii. Sententia immisionis conditionaliter lata non potest executioni demandari, nisi adimpletis prius conditionibus. Cætera ex Summario.

Romana Pecuniaria.

Mercur. 26. Martij 1624.

Argum. dccclxxxiii. Cessionarius succedit in locum cedentis quoad omnia iura illi competentia, etiam quoad priuilegia agendi via executiua.

Vrgellen. Vicariæ.

Mercur. 26. Iunij 1624.

Argum. dccclxxxiiii. Vnione facta Ecclesiæ pro dote Decani cum omnibus iuribus, & pertinentijs, quæ ad eandem Ecclesiam spectabant, & cum onere quod in

ARGVMENTORVM.

ea debeat inferuire Vicarius perpetuus nominandus à Decano, & approbandus ab Episcopo tunc cessat in Episcopo ius prouidendi huiusmodi Ecclesiam per concursum, & cura habitualis residet penes Decanum.

Bononien. Fideicommissi de Turri.

Merc. 26. Iunij 1624.

Argum. dccxxxiv. Identitas bonorum fideicommissariorum probatur ex deductis in decisione.

Parmen. Canonicatus.

Veneris 28. Iunij 1624.

Argum. dccxxxvii. Gesta per Vicarium successorem sunt attentata stante inhibitione presentata antecessori. Cetera ex Summario.

Squillacen. Beneficij.

Ven. 28. Iunij 1624.

Argum. dccxxxviii. Nonnulla notatur digna circa probationem Simoniz.

Romana Censur.

Veneris 28. Iunij 1624.

Argum. dccxxxix. Latè examinatur, quando sit locus purgationi moris, vel non.

Romana Clericatus Sancti Petri.

Veneris 8. Nouembr. 1624.

Argum. dccxciv. Dispositio Constitutionis Nicolai III. priuatis ipso iure beneficio ob non residentiam quando intret. Quod beneficium sit simplex ultra presumptionem iuris probatur ex deductis in decisione.

Toletana Habitus.

Mercur. 20. Nouembris 1624.

Argum. dccxcvii. Descriptiones marmoreæ, & insignia familie an, & quando probent nobilitatem.

Vicentina Parochialis.

Luna 2. Decembr. 1624.

Arg. dccxcix. Exactio fructuum facta post decretum sequestri an, & quando sit attentata.

Calaguritana Pensionis.

Merc. 4. Decembris 1624.

Argum. dccc. Intimato mandato de manu tenendo in quasi possessione exigendi pensionem, & seruatis solitis quatuor terminis datur declaratoria contra eum, qui non docet de partitione, quamuis non con-

stet, quod in loco ubi erat destinata solutio adesset creditor, vel alia persona, pro eo, quæ reciperet solutionem.

Cæsaraugustana Dedicationis.

Merc. 14. Decemb. 1624.

Argum. dccc. Quilibet Ecclesia potest, & debet celebrare festum suæ Dedicationis non obstante, quod eadem die cadat festum Dedicationis Ecclesiæ Metropolitanæ.

Viterbien. Seruitutis.

Merc. 11. Decemb. 1624.

Argum. dccciii. Pro reparatione domus vicinæ tenetur vicinus præstare seruitutem appositionis arcnum, dum alio modo non potest reparari, & notabile præiudicium non fiat eidem vicino.

Cremonen. Bonorum.

Luna 16. Decembris 1624.

Argum. dccciv. Appellatio ante sententiam quatenus Contra valet, non autem si sit interposita, quatenus non detur dilatio ad respondendum motiuis datis per lūdices. Cetera ex Summario.

Compostellana Parochialis.

Veneris 10. Ianuarij 1625.

Argum. dcccv. Aliqua de vnione notatu digna.

Cremonen. Bonorum.

Luna 13. Ianuarij 1625.

Argum. dcccvi. Cessio bonorum emphyteuticorum Ecclesiasticorum facta pro hæredibus, & successoribus comprehendit etiam hæredes extraneos in casu, de quo hic.

Romana Domus.

Mercurij 15. Ianuarij 1625.

Argum. dcccvi. Probato ex vna parte dominio domus non potest altera pars se tueri ex longa habitatione illius, nisi pariter doceat de dominio titulo habili acquisito.

Conchen. Beneficij.

Ven. 24. Ianuarij 1625.

Argum. dcccix. Quæ beneficia promoti ad Episcopatum sint reseruata. Cetera ex Summario.

Meleuitana Fideicommissi.

Veneris 24. Ianuarij 1625.

Argum. dccc. Transactio an, & quando rescindatur.

I N D E X

reſcindatur ex capite læſionis .

Neapolitana Beneficij.

Veneris 31. Ian. 1625.

Argum. dcccxi i. Circa probationem pertinentiæ Iuriſpatronatus .

Cæſarauguſtana Dedicationis.

Ven. 28. Febr. 1625.

Argum. dcccxvi. Sicuti eſt permiſſum facere proceſſiones in propria Eccleſia, ita eſt permiſſum in Cæmeterio eiſdem Eccleſiæ, & hac occaſione aliqua de Cæmeterio .

Bergomen. Cappellaniz.

Veneris 28. Febr. 1625.

Argum. dcccxvii. Clauſula *vocatis vocandis* in litteris Apoſtolicis apoſita facit executorem mixtum, à cuius ſententia datur appellatio, & operatur, vt immiſſio in beneficio ſit danda via ordinaria. Cætera de probatione Iuriſpatronatus .

Legionen. Canonicatum .

Veneris 14. Martij 1625.

Argum. dcccxi x. Aggrauatoria, reggrauatoria, & brachium Sæculare quando concedatur .

Auenionen. Donationis.

Luna 21. Aprilis 1625.

Argum. dcccxxiv. Acceptatio donationis à Fratribus in Capitulo generali facta, vt valeat debet præcedere ſcientia omnium onerum in ea contentorum .

Caputaquen. Iuriſdictionis.

Veneris 13. Iunij 1625.

Argum. dcccxxvi. Abbates, & alij inferiores poſſunt cognoscere cauſas criminales, quotieſcumque habent pro ſe immemorabilem, vel rem iudicatam, etiam per vnicam ſententiam .

Auenionen. Donationis.

Luna 23. Iunij 1625.

Argum. dcccxxxi. Donatio dicitur acceptata expreſſè, quando fuit habita relatio ad inſtrumentum illius cum clauſula *in omnibus, & per omnia*. Cætera ex Summatio .

Alben. Iuriſpatronatus.

Veneris 27. Iunij 1625.

Argum. dcccxxxiii. Gratia ſi neutri quomodo verificecur. Renunciatio ſententiæ

deſectæ nullæ non extinguit litem ſuper negotio principali. Cætera ex Summario .

Corduben. Dimidiæ Portionis.

Veneris 27. Iunij 1625.

Argum. dcccxxxv. Puritas ſanguinis ex quibus probetur .

Corduben Pecuniaria.

Ven. 27. Iunij 1625.

Argum. dcccxxxvi. Aliqua de attentatis .

Hiſpalen. Beneficij.

Veneris 27. Iunij 1625.

Argum. dcccxxxvii. Quæ beneficia promoti remaneant reſeruata. Vnio, vel erectio in Curatum beneficij reſeruati facta ab Ordinario quando valeat. Cætera patent ex Summario .

Gerunden. Beneficij.

Ven. 4. Iuly 1625.

Argum. dcccxxxviii. Obitus ex quibus probetur, pro vt etiam valor beneficij .

Parmen. Penſionis.

Luna 17. Nouembr. 1625.

Argum. dcccxi. Penſionarius quæ onera ſoluere teneatur .

Romana Medietatis Annatz.

Luna 1. Decembris 1625.

Argum. dcccxi i. Medietas annatz, quæ à Canonicis, Beneficiariis, & Clericis nouiter ingredientibus ex Indulto Apoſtólico debetur Sacriſtiæ Baſiliæ Principis Apoſtolorum Vrbiſ, ſi fuerit ſemel ſoluta ab intruſo, non debetur poſtea denuo à Colligante, qui de mandato Iudicis immiſſus fuit in poſſeſſione .

Romana de Prætiſ.

Ven. 5. Decembris 1625.

Argum. dcccxi i i. Per acceptationem legati facti in teſtamento nullo an, & quâdo cenſeatur approbatum idè teſtamentum. Donatio rei litigioſæ facta an valeat .

Burgen. Beneficij.

Mercurij 10. Decembris 1625.

Argum. dcccxi i v. Beneficium debet adjudicari illi, qui habet requiſita à Conſtitutione Synodali. Reprobatus aliquando admittitur ad nouum examen, & ſi reperiatur idoneus prouidetur de beneficio .

Roma-

ARGVMENTORVM.

Romana Præsentæ Dotis.

Veneris 12. Decembr. 1625.

Argum. dcccxiiv. Creditor contra debitorem sui debitoris quando agere possit. Bona data in dotē quando stent pro fundo dotali, & quando dicantur æstimata.

Parmen. Pensionis.

Veneris 16. Ianuarij 1626.

Argum. dcccxlvii. De concessione temisforiz.

Britinorien. Canonicatus.

Veneris 6. Martij 1626.

Argum. dcccxi. A sententia executoris mixti datur appellatio quoad vtrumque effectum. Clausula *sine preiudicio executionis litterarum Apostolicarum* præseruat quidem iurisdictionem Iudicis à quo, sed non impedit, quin Iudex ad quem possit per viam attentatorum, vel mantentionis reuocare executionem, quæ fieri non debebat.

Abulea. Decimarum.

Luna 16. Martij 1626.

Argum. dcccxi. Regulares ad solutionem decimarum quando teneantur.

Nullius Prævinciæ Messanen. Archipresbyteratus.

Veneris 27. Martij 1626.

Argum. dcccxiv. Quæ requirantur ad validitatem instrumenti, & alia, de quibus in Summario.

Meliten. Præheminentiarum.

Luna 30. Martij 1626.

Arg. dccciv. Magnus Magister Hierosolymitanus potest auocare à Marefciallo causas, in quibus ipse Marefciallus habet iurisdictionem cumulatiam.

Vlixbonen. Beneficij.

Luna 13. Aprilis 1626.

Argum. dcccvi. Agitur de iustificatione Gratiz *si neutri*.

Romana Societatis Officij.

scut. 1000.

Luna 27. Aprilis 1626.

Argum. dcccvi. Societas Officij superlucatur, si moriatur ille, qui intra quindecim dies iuxta formam pacti fuit nominatus ad hoc vt super eius vita curret Societas, quamvis huiusmodi nominatio non fuerit à Notario registrata

in margine instrumenti, nec Officiali intimata iuxta dispositionem *Reformationis Sa. me. Pauli V.*

Parmen. Pensionis.

Luna 27. Aprilis 1626.

Argum. dcccix. Pensionarius au, & quæ onera soluere teneatur.

Bergomen. Pensionis.

Mer. 29. Aprilis 1626.

Argum. dcccix. Pensio decursa tempore antecessoris, quando solui debeat à successore.

Valentina Computorum.

Mer. 29. Aprilis 1626.

Argum. dcccxi. Nemo excommunicari potest, nisi præcedat citatio personalis. Quid autem si prætendatur arripuisse fugam.

Anconitana Fructuum Dotis.

Luna 4. Maj 1626.

Argum. dcccxi. Marito sicuti debentur fructus dotis ratione onerum matrimonij, ita debentur fructus recompensatiui venditori, ne emptor retineat rem, & pretium.

Sulmonen. Status Catedralici.

Luna 18. Maj 1626.

Argum. dcccix. Cathedralitas Ecclesiæ ex quibus probetur.

Cæsenaten. Prædij.

Veneris 29. Maj 1626.

Argum. dcccxvi. Curator mentecapto à quo Iudice sit dandus. Insinuatio requisita in contractibus mulierum per Constitutionem Carpensem non est necessaria in contractibus gestis extra Prouinciam Marchiæ.

Burgen. Beneficij.

Mer. 3. Iunij 1626.

Argum. dcccix. Recusatio Iudicis non attenditur, dum postea fuit comparitum coram eodem. Citatio per duos, vel tres dies valet.

Romana Domus de Cincijs.

Veneris 26. Iunij 1626.

Argum. dcccxxiii. Alienatio rei litigiosæ an valeat.

Reatina Fideicommissi.

Ven. 13. Nouembr. 1626.

Argum. dcccxxviii. Circa probationem identitatis domus.

Ari-

I N D E X

Ariminen. Pecuniaria.

Luna 16. Nouemb. 1626.

Argum. *deceitxxxix.* Communitas mercedē promissam per eius Syndicos soluere tenetur illi, qui fuit mediator pro emptione frumenti, quamuis illius consignatio secuta non fuerit, si per Communitatem steterit, quominus consignaretur.

Papien. Iuris Nominandi.

Mercur. 2. Decembris 1626.

Argum. *deceitxxxix.* Agitur de probando iure, & possessione nominandi Vicarium pro Cura animarum Ecclesie.

Vlixbonen. Beneficij.

Merc. 2. Decembris 1626.

Argum. *deceitxxxix.* Vicelegati facultas circa collationem beneficiorum. Relatum quando dicatur esse in referente cum suis qualitatibus.

Interamnem. Aquarum.

Vener. 4. Decembris 1626.

Argum. *deceitxxxix.* Alueus, canalis, & aqueductus an, & quando possit immutari.

Parmen. Pensionis.

Vener. 29. Ianuarij 1627.

Argum. *deceitxxxix.* Valor expressus debet iustificari pro validitate pensionis. Solutio integra pensionis debet concludenter probari, quando fuit reseruata cum decreto annullatio dummodo realiter, & cum effectu persoluitur.

Meliten. Præheminentiarum.

Luna 8. Febr. 1627.

Argum. *deceitxxxv.* Aliqua circa concessionem remissionis.

Romana Societatis Officij.

scilicet mille.

Luna 8. Febr. 1627.

Argum. *deceitxxxvi.* Solemnitas quando dicitur substantialis contractus, vel non.

Romana Restitutionis in Integrum.

Luna 8. Februarij 1627.

Argum. *deceitxxxvii.* Pater an, & quando possit diminueret dotem filij primo viro assignatam.

Camerinen. Parochialis.

Veneris 26. Februarij 1627.

Argum. *deceitxxxviii.* Prouisio Ecclesie

facta cum suppressione vnionum quarumcumque an valeat, & quando.

Britinorien. Canoniciatus.

Veneris 26. Februarij 1627.

Argum. *deceitxxxix.* Vicarius Generalis an, & quando possit substituere alium, qui beneficia conferat, & an collatio facta in personam eiusdē substituentis valeat.

Leodien. Decanatus.

Vener. 26. Febr. 1627.

Argum. *deceitxc.* Nonnulla notatu digna in materia electionis.

Illerden. Præceptoriz.

Vener. 5. Marij 1627.

Argum. *deceitxc.* Beneficium quando efficiatur litigiosum. Clausula *quam, & quas* quid operetur.

Auenionen. Donationis.

Luna 8. Marij 1627.

Argum. *deceitxc.* Bannitus, stante restitutione sibi à Principe facta, quæ bona recuperet.

Compostelana Parochialis.

Luna 15. Marij 1627.

Argum. *deceitxc.* Sententia quando dicitur præcipitanter lata, vel non. Donatio inutilpatronatus facta de licentia Vicarij an, & quando valeat.

Arctina Parochialis.

Merc. 17. Marij 1627.

Argum. *deceitxcv.* A sententia Executoris mixti datur appellatio suspensiuæ. Executor mixtus dicitur, quando adest clausula *ammodo*, clausula *dummodo* Ecclesia sit deuoluta, & clausula *dummodo* alteri non esset ius *questum*. Appellatio viua vocis interposita an valeat.

Vrbinaten. Beneficij.

Luna 22. Marij 1627.

Argum. *deceitxcvi.* Subrogatio gratiosa vt concedatur requiritur lis super titulo beneficij. Commissio super beneficio litis non expeditis an valeat.

Romana Domus.

Luna 22. Marij 1627.

Argum. *deceitxcvii.* Aduersus immisionem canonizatam mediante clausula *sine præiudicio* datur manutentio, dum non fuit rectè processum. Cætera ex Summario.

Veli-

ARGVMENTORVM.

Veliterna Dotis.

Luna 22. Martij 1627.

Argum. CCCXCVIII. Cui competat actio pro executione pij operis relictæ.

Vrbinate. Beneficij.

Luna 19. Aprilij 1627.

Argum. CCCXCIX. Beneficium per quamli-tem efficiatur litigiosum, vel non.

Placentina Pensionis.

Luna 19. Aprilis 1627.

Argum. C. Exactio partis pensionis contra antecessorem facta suffragatur ad effectum obtinendi manutentionem contra successorem pro tota pensione; Id-que procedit etiam in corporalibus.

Mediolanen. Depositi.

Ven. 30. Aprilis 1627.

Argum. CMI. Depositum non valet, quan-do patitur defectus, de quibus in deci-sione.

Cæsenaten. Prædij.

Veneris 30. Aprilis 1627.

Argum. CMII. Filius, & hæres tenetur ad reddendam rationem administrationis ge-stæ ab eius Patre, sicut ipse tenebatur.

Meten. Cercatoriæ.

Mercurij 5. Maij 1627.

Argum. CMIII. Gratiôsè subrogato vt con-cedatur immissio quæ sint probanda, & quando dicantur probata. Resignatio non abdicat ius à resignante, quando fuit facta in manibus eius, qui non est ordi-narius collocatur.

Senogallien. Saluiani.

Mercurij 5. Maij 1627.

Argum. CMIV. Fideiussor census, ad cuius fa-uorem principalis debitor promisit illum semper, & quodcumque ab obligatio-ne exlmere, & liberare, & sine dam-no conseruare, non potest obtinere im-missionem in Saluiano ad effectum fru-ctus deponendi, & cum illis sortem prin-cipalem census extinguendi. Quomodo verò consulatur eidem fideiussori vide- in decisione.

Illerden. Præceptoræ.

Ven. 21. Maij 1627.

Argum. CMV. Beneficium quando efficiatur litigiosum, & quando non.

Spoletana Bonorum.

Merc. 26. Maij 1627.

Argum. CMI. Detractiones quæ, & quan-do impediunt immisionem Fideicom-missario vel non. Cætera ex Summario.

Rauennaten. Concursus.

Veneris 26. Maij 1627.

Argum. CMVII. Si testator insignita hære-de Matre substituat duos eius fratres vtrinque cõiunctos, inter quos post mor-tem Matris bona æqualiter diuidi debe-ant, ea tamen lege, quod mortuo aliquo ipsorum fratrum absque liberis succedat alter, & sic inuicem, eorumque liberi succedant, tunc eueniente casu, quod v-nus ex dictis fratribus sine liberis ante Matrem decedat, substitutio quo ad eius portionem remanet caduca.

Senogalien. Spolij.

Ven. 18. Iunij 1627.

Argum. CMXI. Sententia contra sente-ntiam, ea non reuocata, non valet. Acta sunt transportanda coram Iudice appellatio-nis, licet ipse vigore clausulæ quæ, & quas procedat tanquam in prima.

Meten. Canonicatus.

Ven. 18. Iunij 1627.

Argum. CMXII. Beneficium non vacat per resignationem ad fauorem factam, dum de illius effectuatione non constat.

Gerunden. Beneficij.

Luna 21. Iunii 1627.

Argum. CMXIII. Agitur de probatione obi-tus in possessione, & Clericatus ad effe-ctum iustificationis gratiæ. Clausula, præterquam à Nobismet ipsis promissis quid operetur.

Arboren. Spolij.

Luna 28. Iunii 1627.

Argum. CMXIIII. Declaratoria absque li-quidatione præcedente quando conceda-tur. Cætera ex Summario.

Hispalen. Beneficij de Triana.

Luna 28. Iunii 1627.

Arg. CMXVI. Vigore Extrin. ad Regim. de pre-bend. sunt reseruata beneficia tam de tem-pore promotionis dimissa quam retenta, & postea per eiusdem prouisi obitum va-cantia. Cætera ex Summario.

Par-

INDEX

Parmen. Pensionis.

Luna 5. Iulij 1627.

Argum. CMXVII. Ad quæ onera teneatur Titularis, & ad quæ pensionarius.

Töletana Indulti.

Luna 5. Iulij 1627.

Argum. CMXVIII. Sententiâ nulla potest cõ-

firmari, quando de nullitatẽ non fuit in specie oppositum.

Placentina Fructuum.

Luna 5. Iulij 1627.

Argum. CMXIX. Aliqua de reuocatione attentatorum.

ILLVSTRISS. AC REVERENDISS. PATRIS
ALPHONSI MANZANEDO
DE QVINNONES HISPANI

Sacræ Rotæ Romanæ Auditoris, ac Patriarchæ
Hierosolymitani

DECISIONES.

TAVRINEN. DECIMARVM.

Veneris 22. Aprilis 1605.

DECISIO I.

Impressa in recent. decis. 135. par. 2.

FOROLIVIEN. BENEFICII.

Veneris 23. Aprilis 1605.

DECISIO II.

Impressa ibidem decis. 134.

BVRGEN. PRÆHEMINENTIARVM.

Veneris 3. Iunii 1605.

DECISIO III.

Impressa in recent. decis. 136. par. 2.

TVERTINA DOTIVM.

Luna 6. Iunii 1605.

DECISIO IV.

Impressa ibidem decis. 139.

SPALATEN. CANONICATVS.

Mercurij 8. Iunii 1605.

ARGVMENTVM.

Possessio Canonici licet non fuerit Capitulariter capta, tamen quando postea Canonicus admissus fuit ad actus Canonici tantum competentes habetur pro Capitulariter capta.

SYMMARIVM.

1 Possessio Canonici in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia debet esse Capitularis aliis non valet

limita ut infra.

- 2 Possessio licet instrumentalis alio non possidente est manutentibilis.
- 3 Possessio Canonici dicitur Capitulariter apprehensa, quando Canonici est admissus ad actus soli Canonici competentes.
- 4 Fides Episcopi facit saltem administrum.

DECISIO V.

- 1 Quamvis Gregorius non habuerit Capitulariter possessionem Canonici prout requiritur in Ecclesia Cathedrali seu Collegiata iuxta notata ab Innocentio, Ioan. Andr. & Buv. in c. in litteris de restit. spoliat. & tradit Cassador. decis. 8. de caus. poss. & propriet. quem refert, & sequitur Ferretus, cons. 4. num. 8. lib. 1.
- 2 citans etiam Stephileum, ex quo illius possessio tantum dici potest instrumentalis, quæ licet alio non possidente sit manutentibilis ad rectum in l. pradia, ubi Bart. ff. de acquir. possess. Put. decis. 360. num. 8. lib. 1. & fuit dictum coram bo. me. Grassi in vna Calaguritana Thesauraria 24. Maij 1576. & 303. part. 1. divers. & 390. & 802. num. 5. & 102. numer. 3. & 324. num. 2. eadem parte 1. & 62. num. 1. par. 2. & alias sæpe; Tamen cum postea iustificata fuerit, & patientia Canonici, & admissio Gregorii ad actum Canonici tantum competentem sufficit, & habetur pro Capitulariter apprehensa ex Innocentio in d. c. in litteris, & in c. ex parte de restit. spoliat. notat Cassador. decis. 8. Sed sic est quod Gregorius fuit admissus a Capitulo Capitulariter congregato 4. mensis Novembris 1604. & ad actum Canonici tantum competentem nempe ad concedendum mandatum ad negotia ipsius Capituli, & in eo non

A

fo-

solum habuit vocem, ut Canonicus, illamque dedit quin, & constitutus fuit procurator, & in dicta constitutione Canonicus à dicto Capitulo fuit vocatus, & nominatus quibus accedit saltem adminiculo fides Archiepiscopi dictæ Ecclesiæ, qua attestatur dictum Gregorium esse Canonicum dictæ Ecclesiæ illumque sapientem, ac sapientissime moneri, ac officia ad dictum Canonicatum spectantia exercuisse multis more Canonicorum celebrando, & in loco Canonicatus in Choro sibi assignato sedendo diuini officij cum alijs Canonicis assistendo, & cantando, ac in loco capitulari ibidem assignato sedendo, & cum dd. Canonicis votando.

IANVEN. CENSVS.

Veneris 17. Iunij 1605.

DECISIO VI.

Impressa in rec. dec. 140. par. 2. & penes Cenc. de cens. decis. 372.

SALAMAN. BENEFICII DE ALMENARA.

Luna 17. Iunij 1605.

DECISIO VII.

Impressa in rec. dec. 144. par. 2.

PAMPILONEN. DECIMARVM.

Veneris 17. Iunij 1605.

ARGUMENTVM.

Est valida relaxatio remissionis facta non citato eo, qui non fuit admittus ad causam, licet vti defensor volum. arius comparuerit in actis, & protestatus fuerit nihil fieri.

SYMMARIVM.

- 1 Citandus non est, qui non est ad causam admittus quamvis sit defensor litis.
- 2 Decretum præcessisse presumitur ad sustinendum actum factum.
- 3 Citationis defectus suppletur ex comparitione.
- 4 Citandus si comparere habetur pro citato, & presumitur comparuisse, quia citatus.

DECISIO VIII.

Remissionem valide decietam, & relaxatam fuisse Domini dixerunt, quia cum hæc lis fuerit introducta in Rota inter D. Antonium ex vna, & Vicarios ex altera, ut apparet ex commissione, & actis, & Vniuersitates non essent in causa, nec ab illis D. Antonius aliquid prætenderet, nec illos vocare tenebatur, quod si Vniuersitates ad causam venerunt quasi delictoribus voluntarij nõ ex eo ex simplici comparitione & protestatione poterunt impedire processum, nisi prius tacerent se admitti ad causam, & si cotra in bo. mem. Orano propter suspitionem collusionis vnus ex Vicarijs cum D. Antonio fuerit dictum Parochianos tenet defensionem huius litis prosequi hoc debet intelligi faciendo se admitti ad causam impetrando commissionem ut fieri solet, quo non facto non erant citandi tanquam non partes in iudicio.

Tum quia licet prædicta cessassent, & procurator Vniuersitatum citasset die 6. Iulij ad dicendum contra iura, & sequenti die 7. Iulij produxisset mandatum procuratorum, cum protestatione nihil fieri illo non citato, & eadem die remissoria fuisset decreta, nihilominus præsumitur ad actus validitatem decretum remissionis præcessisse ad text. in l. cum in testamento 5. hac verba vbi Cinc. & Bald. notati ff. de hered. institum. glo. penult. in c. venerabilis de sentent. ex comm. in 6. Felin. in c. pastoralis nu. 5. vers. ad identitatem de rescriptis Rota in nou. 2. de except. num. 4. Egid. decis. 698. Cassidor. decis. 21. de praben. Crescent. decis. vlt. de presumpt. & fuit dictum in vna Terdonen. fustium coram Cantuicio 27. Octobris 1575.

Et euacuatur omnis difficultas, ex quo procuratores veriusque parris ex post pluries comparuerunt coram Illustrissimo Pamphilio tunc huius causæ Indice pro concordando de iudiciis, & loco dictæ remissionis, & quod magis est in partibus in locis remissionis plures testes examinati fuerunt cum presentia procuratoris Vniuersitatum illo componente coram iudicibus remissionibus, danteque interrogatoria, ex quibus suppletur citatio, & conualidatur examen renunciatumque videtur protestationi ex consensu partis, de quo ex dictis actibus constat, & sufficit ad prædictum effectum, siue tacitus, quæ omnia comprobantur ex notatis & Innocent. in c. cum causam num. 4. de testib. & sequitur Felin. pluribus citatis ibidem numer. 19. & tenet Bald. in l. non ignorat num. 18. vers. quia sicut potest inualem probationem confirmare C. qui accusare facit dec. Put. 101. lib. 3. Tum quia quando est necessitas citari o si citandus compareat ex se, vel causaliter absque citatione habetur, ac si citatus fuisset ex Franch. in cap. final. de election. in 6. num. 10. vbi reddit rationem, quia finis citationis est illa comparitio, ideo presens non est aliter citandus, ex quo absque dubio dicitur, quod valebit iudicium. Idem tenet Archidiaconus in cap. proposuisti 22. distinct. num. 3. & 4. & Bald. in l. 2. ff. de condit. & demonstr. aliter quod eo ipso, quod quis comparuit, presumitur comparuisse, quia citatus, & faciunt notata per Bar. ibidem num. 3. Penes omnino videndum in tract. de nullit. in tit. quibusmod. sententia nulla vel para possit num. 115. & 116. plura optime ad hoc propositum adducens.

HIPPOREGGII. CANONICATVS, ET PRAEBENDAE.

Luna 17. Iunij 1605.

DECISIO IX.

Impressa in rec. dec. 143. par. 2.

VLADSLAVIEN. BONORVM.

Luna 17. Iunij 1605.

DECISIO X.

Impressa in rec. dec. 127. par. 2.

PRAENESTINA MOLENDINI.

Luna 27. Iunij 1605.

DE.

DECISIO XI.

Impressa in rec. dec. 148. par. 1.

SEGUNTINA PRAECEDENTIAE.

Ven. 1. Iulij 1605.

DECISIO XII.

Impressa in rec. decif. 129. par. 2.

BONONIEN. DE PALEOTTIS.

Ven. 1. Iulij 1605.

DECISIO XIII.

Impressa in rec. decif. 149. par. 2. & penes Cenc. de cens. decif. 330.

ROMANA CAPPELLANIAE.

Luna 7. Novembris 1605.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

1. Valerius gratia expressus semiplena probatione probatur.
2. Testis beneficiatus eiusdem Ecclesiae plusquam alij probat circa beneficium ipsius Ecclesiae.

DECISIO XIV.

De 9. Iulij 1603. fuit dubitatum coram Illustrissimo Seraphino tunc Rotae Auditore, an gratia D. Victorij esset iustificata, & valida, & DD. dixerunt esse validam, & in omnibus iustificatam, praterquam respectu valoris. Unde propositio dubio de iustificatione, quoad valorem gratiam esse iustificatam. Nam de valore trium duarum de Camera Beneficij obtentis, & narrati constat ex trium testimonij depositionibus deponentium per non excessum, & de sufficienti scientia, & publica fama, & voce, quod verò attinet ad valorem 24. duarum de Camera expressum in gratia Cappellaniae, de qua agitur etiam constare videtur per quatuor testimonij depositiones praedicti valoris per non excessum, quorum duo deponent de publica voce, & fama, quae probatio sufficit in hoc casu quo semiplena probatio admittitur *Bellemer. decif. 114. ex decif. 674. Ferall. decif. 277. de probat. alij vero duo testes deponent de auditu à Canonico licetis, in qua est sita huiusmodi Cappellania, quorū alter est eiusdem Ecclesiae Canonici, & quibus plusquam alij deferunt in probatione beneficij eiusdem Ecclesiae ex *Put. decif. 29. lib. 1.**

TERRACINEN. DOMVS.

Luna 28. Novembris 1605.

DECISIO XV.

Impressa in rec. decif. 351. par. 2.

ROMANA SALVANI INTERDICTI.

Sabbathi 26. Novembris 1605.

DECISIO XVI.

Impressa in rec. dec. 150. par. 2. & penes Cenc. de cens. decif. 378.

MACERATEN. INTERVSVRIORVM.

Luna 28. Novembris 1605.

DECISIO XVII.

Impressa in rec. dec. 168. par. 2.

AVRIEN. PARROCHIALIS DE PAO.

Luna 5. Decembris 1605.

DECISIO XVIII.

Impressa in recentior. decif. 154. par. 2.

RAVENNATEN. BONORVM DE VIVOLIS.

Luna 16. Ianuarij 1606.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

1. Cessio prima est praedictialis secunda quia per primam transferuntur iura in cessionarium, & ideo illa denuo cedi non possunt.

DECISIO XIX.

Fuit coram Reverendissimo Rhodien. 3. Decembris 1604. resolutum cessionem factam per Hebreos Coccapani fuisse praedicticalem. Viuolis hodie vero causa super eisdem posita. Domini steterunt in decifis, quia primo dicta cessio Coccapanis facta fuit in causa, quo minus Viuolis postea cessio valide fieri non potest, cum iura per priorem cessionem fuissent in Coccapanos translata, & iura, & actiones semel Coccapanis cessa non poterunt postea etiam Viuolis cedi ad retr. in l. per quem & ibi *Roman. ff. de servit. rust. praed. l. non quocumque* & qui Caium, & ibi *Bald. de legat. 1. idem in cens. 134. num. 1. lib. 2. Tirag. de retr. lignag. §. 26. gloss. 1. num. 22.*

Vtcrius quia, quando Angelus nomine habitorum licet sine ipsorum mandato cum promissione tamen de rato promissit apud argentum credere illis iura contra Pagnogos, si hoc fuisset adimpletum ante cessionem factam. Coccapanis Viuoliisque dubio acquisivissent quietudinem, & liberationem proprii crediti, & hoc ipsum consecuti essent ex cessione ipsis Viuolis, postea *Maurus* facta ab Hebreis, si prius ipsidem hebrei ista iura Coccapanis non cessione, ex qua cessione Coccapanis sic facta resultat Viuolis non se liberasse ab isto credito, quin & ab eo ipsis Coccapanis contenti, & molestari pro summa scutorum 3500. prout de facto conveniantur, & molestantur & causa pendet *Coram Domino meo sacro*. Tū etiam quia Viuoli tenentur releuare indemnem Antonium Moricium ad fauorem illorum Hebreorum, sed sic est quod flante dicta cessione facta Coccapanis illi possunt molestare dictum Moricium, & per consequens Viuolos, qui ad Moricij indemnitatem tenentur. Unde satis videtur constare de praedictio Viuolis illato ex dicta cessione facta Coccapanis.

Quibus non obstat, quod tempore factae cessionis Coccapanis non extaret penes hebreos, iam aliqua actio nec aliquod creditum, cum illud integrum scutorum 13542. prius

retrocessionem Camerae Ducali, quia responderetur dictam retrocessionem fuisse Camerae Ducali factam nam prout ex ea constar patet expressio quod in euentum, id quem bona quae in solutum dari debebant per Viuos, non ascenderent ad complementum dicti crediti scilicet 12543. quod pro eadem summa pro qua complementum non intraret ius, & actio remaneret dd. hebraeis, & non intelligeretur dicta Camera, nisi tantummodo illa summa, ad quam ascenderent bona in solutum data per Viuos, sed sic est quod quantum per estimationem dictorum bonorum appareat bona Viuosum ascendere ad dictum creditum scilicet 12543. Nihilominus, quia ex illis fuit detracta portio spectans ad R. D. Iosephum fratrem, quae capiebat summam scilicet 3500. sequitur quoad dictam summam scilicet 3500. retrocessio ab hebraeis Camerae Ducali facta non intravit, & sic hebraei remanserunt creditores illorum de Pagnonis principalium, & Viuosum fideiussorum pro dictis scitis 3500. quae fuerunt comprehensae in cessione facta Coccapanis, qui pro dicta quantitate modo conueniunt, & molestiant Viuos, ut dictum est. Vnde clare constar cessionem factam Coccapanis esse praedudicalem Vinolis.

LYNEN. SARZANEN. PAROCHIALIS,

Luna 19. Ianuarij 1606.

ARGUMENTVM.

Præterdons reservationem beneficii ob concursum non factum debet probare huiusmodi negatiuam, quae excluditur ex attestatione Episcopi, & Examinatorum.

SUMMARYM.

1. Refractorio probanda est ab eo qui in illa se fundat etiam si constet in negatiua.
2. Episcopo & Examinatoribus Synodalibus de concursu habito creditur tanquam de facto proprio, & de concurrentibus eorum officium.
3. Concursus suspensus etiam si vnicus fuerit examinatus quando non constat alios comparuisse, & non fuisse admissos, & dicitur sine dolo.
4. Testes de auditu, & publica voce, & fama plene non probant.
5. Testes deponentes de negatiua non coarctata loco, & tempore non probant.
6. Testibus deponentibus de affirmatiua magis statum, quam deponentibus de negatiua.

DECISIO XX.

Pendente ista causa coram be. me. Litta, & propoſito per ipsum dubio, an constaret de reservatione ob concursum non factum iuxta formam Tridentini & Constitutionis, scilicet, recordat. Pi. F. captaque resolutione pro negatiua, ante discussionem extensionem Pueris fuit morte preueniens, ex quo in locum defuncti subrogatus iuxta DD. resolutionem, & suffragia decisionem praedictam extendendam assumpsi, ad quam Opinio fuerunt moti, ex eo quod

fundamentum gratiae Toselli consistebat in reservatione ob praedictum concursum non factum. Vnde ab ipso plene, & concludenter erat probandum iuxta *Pur. decis. 166. num. 4. lib. 3. Rota decis. 268. num. 4. par. 1. & in terminis eiusdem Constitutionis Pi. F.* fuit dictum in vna *Salernitana Parochialis 21. Iunij 1593. coram be. me. Orano*, sed sic est, quod concursus fuisse factum constat ex edicti affixione ad valuas Cathedralis, & Parochialis, & Episcopus, & Examinatus testantur, quod dictus concursus, cum solus D. Gregorius comparuisset ad le examini subijciendum, ille tantum fuit examinatus, ex quibus concursum habitum fuisse, Dominis fuit visum, praecipue cum Episcopo, & examinatoribus tanquam de facto proprio, & de re ad eorum officium spectante fides fit adhibenda iuxta *tex. in iuncta gloss. fin. & ibi DD. in l. quarto §. seruum ff. de edit. edict. Specul. in tit. de teste §. 7. nam tractandum num. 6. & vers. & creditur Salycet. in l. si quis Decuria num. 4. C. ad leg. Corneli. de falsi. Affili. decis. 369. num. 7. Tirac. de retrah. lig. greg. §. 1. gloss. 14. num. 47. Gabr. de testib. conclus. num. 18. Couar. Caſer. de Gabr. decis. 5. num. 4. & seq. de testib. Nec obstat alius ad examen non venisse, quia hoc non vitiat concursum, nisi constaret ad examen accessisse, & admissos non fuisse ut dixit *Rota in vna Bergen. beneficij de Portugaletis 3. Nouembris 1595. coram Eminentiſſimo Dom. Cardinale Pamphilio*. Minus obstat testes contra concursum à Domino*

4. Tonello examinati cum deponant de auditu, & de publica voce, & fama, & ex eo plenarie non probent ad tradita in c. licet ex quodam testibus, & notata in c. veniens de reſtit. ſpouſat. *Pur. decis. 266. num. 3. lib. 3.* praecipue cum illi testes deponant de negatiua non coarctata loco, & tempore ad tradita in c. cum in tua de testibus, & in c. cum Ecclesia Summa cens. poss. & prop. *Alex. decis. 110. num. 5. lib. 5. lib. 1. Gabriel de reſtitib. conclus. 4. num. 3.* & cum sint contrarij dictis Episcopi & Examinatorum qui fuerunt producti pro parte eiusdem Tonelli, & quibus magis standum est, cum de affirmatiua deponant Gabr. pluribus reſatis dicta conclus. 4. num. 1. *Caſ. de Graſſis decis. 7. num. 4. de prebend. Rota decis. 335. num. 2. par. 1. & decis. 2619. lib. 3. par. 3.*

RAVENNATEN. IURISPATRONATVS.

Ven. 27. Ian. 1606.

DECISIO XXI.

Impressa in rec. decis. 159. par. 2.

TRIDENTINA DOTIVM DE APTIS.

Ven. 27. Ian. 1606.

DECISIO XXII.

Impressa in rec. decis. 155. par. 2.

ANCONITANA BONORVM.

Luna 6. Martij 1606.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYM-

S Y M M A R I U M.

- 1 Appellationis causa non prosequuta per biennium, & non prorogata fatalibus remanet deserta, & sententia transit in iudicium.
- 2 Appellationem non prosequi idem est quod non appellare.
- 3 Causa nullitatis a quo principaliter commissa per 30 annos remanet deserta causa appellationis & quomodo hoc procedat.

D E C I S I O XXIII.

D Vbitaui an constaret de re iudicata respectu sententiae latae per R. P. D. meum Orientbergum 7. Iulij 1603. & Domini affirmatiue responderunt, quia quamuis appellatio fuisset in tempore interposita; causa tamen, fuit in Rota commissa 6. Augusti 1603. Unde cum plus, quam per biennium pars appellans non fuit prosequuta appellationem, nec fecerit prorogari fatalia, appellatio remansit deserta, & sententia fecit transitum in iudicatum iuxta text. in c. cum sit Roman. de appellat. Clementina sicut & Clementina si appellacionem eodem tit. si praeset C. quem. & quom. ind. auth. ei, qui C. de tempore appellat. & vtrouique Doctores Rota decif. 85. de appellat. in amiq.

TREVEREN. LOCI CAPITULARIS.

Ven. 10. Martij 1606.

D E C I S I O XXIV.

Impressa in rec. decif. 167. per. 2.

FERRARIEN. LVCRIDOTIS.

Ven. 13. Martij 1606.

D E C I S I O XXV.

Impressa in rec. decif. 113. per. 1.

TERACINEN. DOMVS.

Vener. 7. Aprilis 1606.

A R G V M E N T V M.

Ementi domum cum pacto de retrouendendo in fine bienij debent resciri melioramenta tam necessaria, quam vtilia interrim facta, quamuis illi fuerit facta denunciatio de non reparando eandem, dum in pacto de retrouendendo adiuncta verba solutis tamen prius omnibus expensis, & melioramentis.

S Y M M A R I U M.

- 1 Melioramenta vtilia, & necessaria veniant restituenda possessori bona fidei.
- 2 Denunciatio constituit in mala fide.
- 3 Decisio Boerij 4. declaratur.
- 4 In restitutione melioramentorum, quod minimum est restituendum.
- 5 Melioramenta prius sunt restituenda, nec sufficit cautio de illis restituendis praesertim ubi in contractu adest pactum id importans.
- 6 Terminis primo praefixo & elapso datur novus terminus ad liquidandum melioramenta.
- 7 Excessivitas expensarum in melioramentis facta-

rum non admittitur nisi sit tanta quod Debitor habeat rem pro derelicta.

D E C I S I O XXVI.

Cum Dominus Martinus titulo emptionis cum pacto de retrouendendo in fine bienij possideret huiusmodi domum dicitur bonae fidei possessor vnde melioramenta interrim ab ipso in domo facta tam necessaria, quam vtilia veniant illi ante omnia refarcienda per text. in l. adeo §. certe ff. de acquir. rer. domin. l. plano ff. de petitione hereditatis l. intra utile §. vendentibus ff. de minoribus l. domos ff. de legat. 1. l. in fundo ff. de rei vendit. & vtrouique Doct. tradit Bald. conf. 167. num. 3. & conf. 303. nu. 2. lib. 1. quem refert & sequitur Tiraquell. de retrah. conuent. §. 7. g. off. 1. num. 2. vers. quantum autem Cegol. in l. 2. num. 175. quod. 49. C. de pact. int. empt. & vend. quae fortius procedunt stante in illa venditione dicto pacto expresso de retrouendendo in fine bienij ad favorem Domini Pompeij, solutis tamen prius Domino Martino omnibus expensis & melioramentis in domo factis, ex quo pacto clare elicitur Martium iuxta biennium posse melioramenta in dicta domo facere. Vnde enervatur difficultas contra Martium adducta, quod ex quo ubi fuit denunciatum, quod non edificaret, quia Pompeius volebat domum retroemere quicquid postea edificavit, aut melioravit censetur fraudulenter factum, ita vt post dictam denunciationem constitutus fuerit in mala fide, & propterea non debet recuperare expensas viles iuxta doctrinam Boerij in decisione 47. num. 2. cum sequentibus.

Quibus respondetur in casu Boerij contrarium fuisse decisum, vt ipse in fin. eiusdem decisionis fatetur, & vt cumque sit loquitur Boerius in casu distincto, in quo statim licebat retrahere, & non aderat pactum expressum, quod posset emptor rem meliorare, & non tantum praecessit denunciatio de non reparando domum, quin consignatio pretij in manibus iustitiae, ex quibus, & ex iure retrahendi sibi competenti acquisitionem fuit ius ipsi retrahere volenti, vt idem Boer. ibidem num. 1. docet, quin & num. 2. asserit à tempore dictae consignationis proximiorum retrahere volentem, fecisse fructus suos per text. quem adducit in l. 2. C. de pact. int. empt. & vend. quibus omnibus concurrentibus nimirum si facta dicta denunciatio non licuisset emptori amplius edificare, sed in casu nostro tempore denunciatio non dum Pompeio ius redimendi domum competebar, cum ne dum suis biennij aduenisset in tra dictum pactum nec ex dicta praemissa denunciatio aliquod sibi ius acquisiuit, nec minus ex ea ante lapsum biennij poruit Martino interdicare facultatem meliorandi domum in dicto pacto sibi concessam, cum illud ab vtraque parte esset seruandum l. 1. ff. de pact. l. si cum C. de adion. & obligat. & per consequens ex tali denunciatio non fuit Martins constitutus in aliqua mala fide, qua impediatur recuperare tanquam bonae fidei possessor melioramenta necessaria, & vtilia ab ipso

ipso in dicta domo intra dictum biennium facta, sed non in totum, sed tantummodo quatenus Domus pretiosior facta fuerit; Nam & si centum expedierit, domus autem in quinquaginta solvendi habebit Martius prout si tantum eadem quinquaginta expeditisset illa, tantum recuperabit etiam si domus in centum pretiosior facta esset, ita ut semper, quod minus est restituendum illi veniat ex text. in l. fundo tibi gloss. communiter recepta in verbo plus precio ubi Bart. num. 2. & Alberic. num. 3. ff. de rei vendic. Abb. in cap. 1. num. 4. de regl. in integr. felix. in cap. cum causa num. 28. de reuocac. Tiraquell. ubi supra num. 8. & 9. Cagnol. d. l. 2. num. 175. Constantinus Armenopolus, qui optime exponit text. in d. l. infundo in prohemio iuris tit. in rubr. de bona fidei possessore Negusam de pignor. 4. membr. 5. par. principalis num. 11. Capic. decis. 93. num. 9. Menoch. de arbit. lib. 2. Centur. 3. cas. 258. num. 52. & 53. cum sequen. Peregri de fideicommiss. art. 50. par. 3. num. 10. facit text. in l. sumptus ff. de rei vendicac. Ex quibus Domini censuere in nostro casu melioramenta esse rescindenda quatenus domus sic facta pretiosior iuxta predictam doctrinam d. l. in fundo, & non admisserunt restitutionem domus esse faciendam praestita cautione de restituendis expensis quamvis enim non essent liquidatae in primo termino ad liquidationem praefixo cum inuentione sint praedicta verba soluta tamen prius Martio omnibus expensis & melioramentis & verba ista operantur, quod ante omnia melioramenta realiter sint solvenda & non sufficiat praedicta cautio iuxta tradita d. Paul. Castr. conf. 270. num. 3. lib. 2. & a me pluribus citatis in decis. in ista causa facta 28. Novembris 1605. Tum etiam quia primo termino praefixo & elapso voluerunt DD. quod novus terminus praefigeretur ad praedictam liquidationem in partibus per peritos faciendam iuxta decisionem Putei 471. num. 7. lib. 2. quam secuta fuit Rosa in decis. 120. par. 2. divers. Non obstat, quod pro parte Pompeij de excessivitate expensarum dicitur, cum ad hunc effectum opus sit tam magna excessivitate, ex qua debitor per necesse habeat rem pro derelicta ex notat. d. Tiraquell. ubi supra num. 5. & d. Bald. d. conf. 103. num. 2. per. text. in l. sed an ultro 5. l. ff. de negot. gest. tum etiam hoc remittendum est arbitrio iudicis & text. in d. l. in fundo tradit Bald. conf. 116. num. 4. vers. ex praemissis, & d. conf. 103. num. 2. vers. licet autem lib. 1. & Pinell. in l. 1. par. 2. num. 72. C. de bon. matern. & Molina. de primogenit. lib. 1. cap. 27. num. 6. Menoch. ubi supra num. 57. & 58. per gloss. in l. hostiensis verb. pertinet ff. de usufructu. quam ibi sequuntur Alberic. circa finem & Ang. num. 2. & scribentes in l. omnino ff. de impens. cap. 11. num. 16.

PAMPILONEN. PRAHEMINENTIARVM.

Vener. 14. Aprilis 1606.

DECISIO XXVII.

Impressa in rec. dec. 169. par. 2.

LYCANA OPTIONIS DOMVS.

Luna 24. Aprilis 1606.

DECISIO XXVIII.

Impressa in rec. decis. 171. par. 2.

RAVENATEN. CENSVM.

Mart. 10. Maij 1606.

DECISIO XXIX.

Impressa in rec. decis. 175. par. 2. & penes Cenc. de cens. dec. 82.

ANCONITANA BONORVM.

Mercurij 24. Maij 1606.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Appellatio per biennium non prosecuta remanet deserta, & sententia transit in iudicatum.
2. Restitutio in integrum etiam aduersus lapsum fatalium datur confuso de grauiamine.
3. Restitutio in integrum intra quadriennium petenda est.

DECISIO XXX.

Lata sententia in ista causa per Domini meum Ortembergum in spolio ad fauorem Gratiani 7. Iulij 1603. declarando executionem sententiae Illustrissimi Seraphini excessiuam, & mandauit redintegrari Gratianum in domibus Iacobi, & S. Nicolai, & in tribus censibus Turci, Scalia, & Aquila, & condemnauit filios, & heredes Marij in fructibus male perceptis domorum, & censuum, qua sententia licet per Marium fuisset appellatio interposita, nihilominus, quia cum plusquam per biennium appellatio non fuisset prosecuta, nec pars obtinuerit prorogari fatalia appellatio remansit deserta, & sententia fecit transitum in iudicatum, ut fuit resolutum coram me 6. Martij a proximis preperiti. Vnde Marius obtinuit causam restitutionis in integrum dictae sententiae mihi committi, & sic hodie dubitauit, an constet de causis restitutionis in integrum, & DD. constare dixerunt ex eo potissime, quia cum fuisset lata sub pretextu, quod fuisset excessum in exequenda sententia Illustrissimi Seraphini postea per eundem Dominum meum Ortembergum 7. Maij 1604. causa proposita super eodem excessu, fuit resolutum de illo non constare ex fundamentis in dicta decisione adductis; Vnde cum ex illis appareat de non excessu resultat euidens grauiamen per dictam sententiam hereditibus illatum, quatenus contra ipsos fuit lata sub praedicti excessus pretextu, quod sufficere visum fuit Dominis pro legitima causa restitutionis in integrum.

MACERATEN. INTERVSVRIORVM.

Luna 22. Maij 1606.

DECISIO XXXI.

Impressa in rec. dec. 168. par. 2. ubi per errorem posuit sub die 10. Martij,

NEA.

NEAPOLITANA ALIMENTORVM.

Mere. 31. Maij 1606.

DECISIO XXXII.

Impressa in rec. decis. 454. par. 2.

PAPIEN. BONORVM.

Luna 5. Iunij 1606.

DECISIO XXXIII.

Impressa in rec. dec. 177. par. 2.

BONON. PRIORATVS.

Ven. 9. Iunij 1606.

DECISIO XXXIV.

Impressa in rec. 179. par. 2.

ORITANA PRÆCEDENTIÆ.

Ven. 9. Iunij 1606.

DECISIO XXXV.

Impressa penei Possib. de manu. dec. 101.

VITERBIEN. CAPELLÆ.

Luna 12. Iunij 1606.

DECISIO XXXVL

Impressa in rec. dec. 151. par. 2.

ROMANA TVTELÆ.

Ven. 16. Iunij 1606.

DECISIO XXXVII.

Impressa in rec. dec. 134. par. 2.

BERGOMEN. PRÆHEMINENTIARVM.

Ven. 16. Iunij 1606.

DECISIO XXXVIII.

Impressa in rec. dec. 183. par. 2.

TYDERTINA FIDEICOMMISSI.

Ven. 16. Iunij 1606.

DECISIO XXXIX.

*Impressa in rec. dec. 182. par. 2.*CARTAGINEN. TRANSLATIONIS
PENSIONIS.

Luna 19. Iunij 1606.

DECISIO XL.

Impressa in rec. dec. 143. par. 2.

FANEN. BENEFITII.

Veneris 23. Iunij 1606.

ARGVMENTVM.

Dum prout hic constat beneficium esse Regularē, tunc illius collatio spectat ad Abbatem nec requiritur concursus.

SYMMARIVM.

- 1 Anneciatina antiqua ultra centum annos probant.
- 2 In conferendi beneficia Regularia spectat ad Abbatem consue quod Ecclesia sit regularis.

- 3 Collationes effectuate probant possessionem conferendi, & pertinentiam collationis.
- 4 Prouisiones apostolica non mutant statum beneficij nec praiudicant inferiori Collatori.
- 5 Inscriptio, & insignia antiqua in pariete probant qualitatem beneficij & Ecclesie, in qua sunt posita.
- 6 Concursus non requiritur in beneficio regulari.

DECISIO XLI.

P Endente illa Causa coram bo. me. Litta; Propositoque ab ipso dubio, An istud beneficium de quo agitur debeat prouisi ab Abbate, vel à sede Apostolica. Domini censuere prouisi ab Abbate debere, cuius resolutionis decisionem D. Litta, morte pronentius extendere non potuit. Vnde ego in ipsius locum subrogatus visa causa, suffragijsque Dominorum prædictam illorum resolutionem extendendam, accepi, quæ sequentibus fulcitur. Primo quia hoc beneficium constare esse Regularē, & ad Abbatis Collationem spectare ex antiquissimis enuclatiuis ultra centum annos, in quibus enunciatum Ecclesiam istam esse membrum mensale Monasterij, & ad Abbatem illius pertinere. Ex quibus tam ius conferendi Abbatis, quam Ecclesiam esse regularem probatur ex Pat. decis. 209. lib. 7. & fuit dictum coram eodem bo. me. Litta in una Parmen. Prioratus 19. Iulij 1595. Secundo quia constat etiam de possessione Abbatis conferendi ex pluribus ipsius collationibus effectum sortitis, vi fuit notatum in decisione Eminentissimi Pamphili in ista causa facta 28. Iunij 1600. quæ sufficiunt ad probandam pertinenciam iuxta Rotam decis. 3. de probat. in nou. Ad ist. in suo repet. in verbo probatio quod beneficium pertinet.

Non obstat quod vltimus status huius Beneficii sit vii de libero, & quod ab anno 1537. vique in posterum fuerit possessum à Clericis secularibus prouisi à Sede Apostolica: quia huiusmodi Apostolicæ prouisiones non mutant statum, nec inferunt praiudicium Inferiori existenti in quasi possessione conferendi Egid. decis. 107. Lambert. de iur. patr. l. 3. q. 7. principalis art. 7. num. 6. Archill. decis. 13. de iur. patr. & fuit dictum in prædicta decisione coram Eminentissimo Domino Cardinali Pamphilio.

Quibus accedit antiqua inscriptio marmorea existens in faciem dictæ Ecclesie, & insignia Abbatia in illius parietibus scripta, ex quibus inducitur ad probationem beneficii regularis iuxta notata per gloss. & Doll. in eam causam de probat. Bald. conf. 310. pertes. vol. 5. Archib. conf. 113. num. 4. Rip. in c. cum Ecclesia num. 97. de caus. poss. & propr. Crumet. conf. 158. num. 4. vers. & quod scribit Lambert. d. lib. 3. q. 5. art. 4. num. 2.

Minus obstat non fuisse factum concursus iuxta Tridentinum Conc. c. 18. sess. 24. de reform. & Constitutionem Pij Quin. cū non sit opus concursu in beneficio regulari, vi fuit dictum in illa Flaxbenen. Invis conferendi coram eodem bo. me. Litta 2. Decembris 1605. & sape extat decisum in Rota, & in Sacra Congregatione Concily.

ROMANA PRÆTENSIS CANONIS.

Ven. 23. Iunij 1606.

DECISIO XLII.

Impressa penes Cenc. de cens. dec. 379.

AQVILANA BENEFICIORVM.

Lana 26. Iunij 1606.

DECISIO XLIII.

Impressa in rec. dec. 147. par. 2.

LVCANA PARATVRARVM.

Mert. 28. Iunij 1606.

DECISIO XLIV.

Impressa penes Follb. de manus. dec. 102.

BRACHAREN. BENEFICII.

Lana 3. Iunij 1606.

DECISIO XLV.

Impressa penes Follb. de manus. dec. 103. & in rec. dec. 129. par. 3.

TVERTINA FIDEICOMMISSI.

Lana 3. Iulij 1606.

ARGVMENTVM.

Præscriptio in rebus fideicommissarij quando locum habeat, & quando aduersus eam detur restitutio in integrum.

SVMMARIVM.

- 1 Substituto non fit locus ante mortem grauati.
- 2 Præscriptio non currit ante diem.
- 3 Præscriptio 30. vel 40. annorum requiritur in rebus fideicommissis, & restitutioni subiectis.
- 4 Substitutus etiam viuente hærede grauato potest agere ad vendicanda bona fideicommissi alienata quando adesi expressa prohibito alienationis.
- 5 Fideicommissario datur restitutio in integrum aduersus præscriptionem ex capite verisimilis ignorantia ex communiori, & receptiori sententia.
- 6 Residentia inducit absentiam necessariam, & iustam.
- 7 Restitutio in integrum datur intra quadriennium.
- 8 Quadriennium non incipit currere, nisi à die scientia. Est enim utile in initio, & continuum in progressu.
- 9 Statuti Verbis lib. 8. c. 153. dispositio de præscriptione habet locum in contrariis, & actione personali non verò in reali.
- 10 Statuti prædicti dispositio admittit probationem, & presumptionem in contrarium.
- 11 Statuti prædicti dispositio non habet locum in bonis extra illius territorium existentibus, nec inter forenses, nisi quando in Vrbe esset facienda solutio, & ibi commissa mora, & negligentia.

DECISIO XLVI.

P Rescriptionem non obstat Reuerendissimo Domino Romulo Domini dixere, quia si consideretur tempus mortis Illustrissimi Cardinalis Petridonati de anno 1586. prout regulariter considerari debet cum substituto an-

- 1 te mortem grauati non fit factus locus nec ille potuerit agere. Vnde contra ipsum ante dicti diem non currit præscriptio 30. vel 40. annorum.
- 2 requisita in rebus fideicommissis, & restitutione subiectis, & docet Paul. Cast. conf. 467. incipienti in casu præmissis num. 2. & 3. lib. 3.
- 3 Dec. conf. 449. num. 47. Crot. in l. filius familias §. Diui num. 140. ubi Ripa num. 116 & Alciat. num. 45. & communiter scribentes de legat. 1. tradit Xarez in allegatione 3. vers. venditionem & Idolin. de primogenit. lib. 4. c. 10. num. 3. & Peregrin. de fideicommissis art. 41. num. 8. per text. in l. 1. §. a. C. de annal. exceptione, & in l. 1. C. de bon. matern. & in l. in rebus §. omnis C. de iur. dot. Vnde cum à dicto anno 1585. non transierint 30. anni non intrat præscriptio.

Sed quia in isto fideicommissio adest expressa alienationis prohibitio, qua stante statuit bonis alienatis, etiam viuente dicto do: me: Cardinali hærede grauato potuit Reuerendissimus Dominus Romulus substitutus agere ad reuocanda bona alienata, eaque sibi vendicanda per text. in l. cum pater §. libertis iuncta gloss. 4. verò. ne id alienaret de leg. 2. text. in l. peto §. fratre ff. eodem Cast. in l. final. §. fin. num. 7. C. commun. de legat. & in d. l. filius familias §. Diui num. 7. de legat. 1. Xarez in dicta allegatione 3. vers. quod quandoque Auton. Gom. l. 40. Tauri mon. 55. Padell. in auth. 125 qua num. 2. C. commun. de legat. Idelin. ubi supra lib. 1. c. 16. num. 32. & in dicto lib. 4. cap. 10. num. 7. & sequentibus Peregrin. ubi supra num. 6. Vnde cum contra dictam prohibitionem fuerint alienata bona isti fideicommissio subiecta, de quibus agitur de anno 1571. à quo tempore transierunt plura 30. anni videtur præscriptionem intrare cum à die alienationis Reuerendissimus D. Romulus valuerit agere non adueniente morte do: me: Cardinalis grauati, & antequam per ipsius obitum dies fideicommissi cederet.

Et quamuis ex prædictis præscriptio intraret, nihilominus Reuerendissimo Domino Romulo competit aduersus dictam præscriptionem in integrum restitutio ex capite iustæ ignorantia ex qua de fa. l. fideicommissario talis restitutio concedi, ut notat Peregrin. ubi supra num. 12. & quamuis Ancharan. conf. 170. num. 1. & 3. & Alciatus in l. cum filius familias §. in hac num. 11. & 12. & sequentibus ff. de verb. obligat. Conar. in regula possessor in 3. par. §. 3. num. 4. vers. 5. idem de regul. iur. in 6. Sarmiento. fellellar. lib. 2. c. 10. per totum, & Pinell. in authent. usui triennale num. 50. C. de bonis Matern. & licet alij ab ipsis adductis teneant non dari restitutionem ex capite ignorantia per text. in l. final. C. de præscript. long. tempor. & per text. in l. mala fidei C. eod. contraria tamen sententia est communis & receptissima & eam tenent Bartol. in l. 1. §. si quis aut fidei iuribus aliique priua. quem refert & sequitur Panormit. in c. vigilanti num. 3. & ibi Felin. num. 2. & Balb. de presumptione in 4. par. 4. partis principali quest. 29. in principio & per totum, & de communi testatur Afflict. dec. 37. & in dec. 219. Dec. conf. 267. circa finem. Alex. conf. 109. num. 9. lib. 2. & magis communem dicit Berrand. conf.

15. num. 44. lib. 1. & *Alciat. conf.* 203. num. 32. *Cephul. conf.* 40. num. 61. lib. 1. *Aym. de antiq. tempor.* 3. par. 4. *partis principalis* num. 55. affirmans illam esse communem *Roland.* pluribus de communi testantibus *ciariz conf.* 68. num. 10. *vers. verum his non obstantibus lib. 3. Rota decif.* 42. *Sfort. Odd. de resit. in integrum par. 2. quæst. 90. att. 4. num. 16. vers. sed contrarium idem Sarminient. d. c. 10. num. 1. testatur de magis communi licet cottarium sequatur sed sic est quod Reuerendissimus Dominus Romulus potuit ignorare se vocatum ad dictum fideicommissum quin, & ignorare alienationem prædictam factam fuisse, quæ essent iustæ causæ ignorantie ex *Corn. conf.* 44. num. 2. lib. 4. quin & potuit ex capite absentie necessitate iustam causam ignorantiam habere ad textum in l. 1. ff. de minor. ex quibus iuribus hanc partem tenet *Sfort. Odd. resistentia* in suo Episcopatu inducæ absentiam iustam, & necessariam, & cum finis intra quadriennium concessum ad prædictas restitutiones imperandum.*

7 Potissime cum dictum quadriennium non incipiat currere, nisi à die scientie est enim, vtile in sui initio, & continuum in progressu ad text. in l. fin. C. de temp. in integr. rest. *per Alex. conf.* 71. cum alijs relatis à *Balb. ubi supra d. quæst. 20. num. 10. qui post Bald. & Cardin.* quos refert, inferi quod si quis ignorans præscriptionem esse diuersam sciret certum, annis, quod non parceret restitutionis nunquam tempus illam petendi tali probabiliter ignoranti curreret.

Ex quibus & præcipue ex isto capite restitutionis ius integrum Reuerendissimo Domino meo Romulo competentis Domini dixerunt præscriptionem Reuerendissimo Domino Romulo non obstat.

Nec Domini admittendum, censuerunt *statuti Urbis d. 158. lib. 1. præscriptionem* cum illa procedat in creditore ex causa contrarius, & habenti actionem personalem non verò in creditore ex causa ultime voluntatis, & habenti actionem realem ex notarij ab Antonio *Gabr. conclus. 4. de præscription. num. 17. & a Hieron. Gabr. conf. 8. lib. 1. & dixit Rota in vna Romana Censu de Caffarellis 9. Decembris 1597. coram bo. me. Cyprio, & alijs sepius. Tum etiam, quia & si dictum statum intraret, & iuxta illud iuris præsumptione conferretur facta solutio, & restituere bona de quibus agitur, nihilominus ex eodem statuto admitteretur probatio in contrarium, & in nouo casu prædicta præsumptio restitutionis bonorum, de quibus agitur induci non potest, cum appareat quod semper fuerunt, & nunc sunt penes Dominum Federicum. Vnde constando clare de dicta non restitutione cessat præsumptio dicti statuti, & iuris dispositio.*

11 Facit etiam, quia statutum Urbis non potest adaptari ad huiusmodi bona sita iu Teoritocio Tuderino, ubi etiam fuit factum fideicommissum, & ubi faciendæ est restitutio adnotata *per Bart. in l. omnes populi num. 18. C. de summ. T. rinit. & fid. Cathol. & alijs deductis in vna Romana seu Bononiensis Censu 25. m. sententium 7.*

Mañ 1600. coram Reuerendissimo Pacen. Præcipue quia Urbis statutum inter Forentes erit attendendū tantum, quando in Vebe esset solutio faciendæ, & ibi moea & negligentia fuisset contracta ubi supra.

RAVENNATEN. BONORVM DE VIVOLIS.

Luna 11. Decembris 1606.

ARGVMENTVM.

Incentans rescissionem transactionis ex capite læsionis tenetur ante omnia accepta restituere.

SYMMARIVM.

- 1 Rescissionem transactionis intentans tenetur ante omnia acceptum ratione ipsius transactionis restituere & num. 4.
- 2 Exceptio tamen repetitionis dicti accepti competit tantum soluenti quod declaratur.
- 3 Quam exceptionem sufficit opponere ante sententiam.

DECISIO XLVII.

Cum alias de mense Septembris 1600. in Aegre deuenit fuisset ad transactionem inter Dominos Viuolos, & hæredes Samuelis mediante R. P. Iosepho Viuolo Procuratore Dominorū Alexandri, & Iulij suorū fratrum exuna, & Angelo procuratore Stellæ Dianæ vxoris d. quondam Samuelis, vstruaturque eisdem hæredum eiusdem Samuelis & omnium interesse habentium, pro quibus de rato promissit, se obligauit soluere Viuolis, & pro eis dicto R. D. Iosepho scuta 600. & versa vice dictus Dominus Iosephus promissit nuncium suorum fratrum cedere omnia iura, & actiones, quas sui principales habebant contra Paganonos pro scutis 12542. pro quorum impimento postea 5. Ianuarij 1601. fuit rogatum instrumentum in Civitate Ferrarie, in quo R. Dominus Iosephus vti talis procurator fecit dictam cessionem, & illi Angelus nomine hereditum Samuelis dicta scuta 600. promissa soluit sed cum modo pro parte Dominorum de Viuolis agatur ad rescissionem prædictæ transactionis, fuit oppositum per hæredes Samuelis prius sibi restituenda esse prædicta scuta 600. Dominis Viuolis accepta ratione dictæ transactionis. Vnde dubitauit Viuoli in primis ad præsentiam restitutionem tenerentur, & DD. affirmatiue responderunt, eum non interuenerint Viuoli nullitatem transactionis, sed illius rescissionem, à quæ recedere contendunt, vnde æquitas ratio suadet. Quod ante omnia pecuniam ratione eiusdem transactionis acceptam restituant iuxta text. in l. si diuersa & ibi Bart. & Bald. num. 1. & Paul. C. de transact. facit text. in l. cum te C. de pat. inter empt. & vendit. Afflicti. decif. 220. num. 4. Put. decif. 353. num. 6. lib. 1. Capotaq. decif. 317. n. 2. par. 3. Rota diuers. par. 1. quibus non obstat quod in dicto instrumento transactionis, & solutione scutorum 600. non interuenerint hæ-

redes Samuelis, sed Benedictus, & Angelus procurator dictæ Stellæ Dianæ usufructuariæ. Vnde hæredibus Samuelis non competit exceptio repetitionis dictarum pecuniarum cum illas non soluerint ad gloss. in d. l. si diversi, & ibi Doctores; quia respondetur, quod solutio in instrumento de anno 1601. facta Ferrariz ab Angelo fuit pro implemento promissionis factæ Argentæ nomine hæredum Samuelis de soluendis dictis scitis 600. Dominis de Viuolis, vnde præsumitur facta solutio vigore præcedentis obligationis necessariæ Alex. conf. 90. num. 7. lib. 3. Abb. in c. Dilectus cl. 2. num. 5. de Simonia, & sic cum Angelus dictam solutionem nomine istorum hæredum promiserit, visus fuit eodem nomine illam ex post facto fecisse. Vnde repetitio eiusdem pecunie in casu nostro competit prædictis hæredibus.

Minus obstat, quod illa exceptio tanquam dilatoria in principio causæ opponendæ non sit modo admittenda, quia respondetur vique nunc in iudicio de dicta rescissione non fuisse actum. Tum quia etiam ante sententiam potest opponi *T. in q. de retract. Lign. §. 1. gloss. 1. 8. num. 13.* qui alias adducit per text. in l. si rem §. fin. ff. de pignorat. act. Rota diuers. 810. num. 7. par. 1.

ANCONITANA BONORVM.

Fener. 12. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de clausula *parito indicato*.

SVMARIVM.

1. Clausula *Parito* iudicatur esse conditionalis, & suspendit iurisdictionem, donec sit *Paritum*.
2. Clausula *arbitrio* Rota intelligitur prout de iure dat tamen cognitionem causæ num. 3.
3. Peritum dicitur recuperata possessione, & recessus expensis ac resistibus similibus.
4. Constitutio Rote p. 11. prohibet Auditori ne de se se inconsulata Rota causam expediat, non inducit tamen necessitatem disputandi dubia superflua, nec prohibet quin extra dubium possit referri causam.
5. Solutio intelligitur facta in causam debiti præcedentis.
6. Solutio simpliciter facta absque expressione causæ est applicanda in causam eligendam à debitori.
7. Solutio censetur nomine proprio, & in extinctione propriæ obligationis soluisse, & non pro alio.

DECISIO XLVIII.

Dubitauit, an sententia Illustrissimi Scapharum tunc Rote Auditoris esset nulla, & infirmans pro Petro Gratiano affirmatiuam duobus potissimis fundamentis protegabant. Primo quod causa fuerat in primis commissa cum clausula *parito indicato*, quæ non est dubium, quin sit conditionalis, & suspendat iurisdictionem vsque dum te iudicatur sit *paritum*, & ad illam clausulam *arbitrio* Rota, quæ intelligitur prout de iure Peregrin. decis. 2. 1. c. 1. in l. 2. c. 2. de Grassi decis. 8. n. 1.

de sent. & re iudicat. Vnde opus erat, vt prius disputaretur, an arbitrium intretet de iure, quod cum non fuerit particulari dubio disputatum, dicitur pro parte Gratiani nunquam de *parito* consilisse, & iurisdictionem impetisse suspensam, & ex defectu illius prædictam sententiam fuisse nullam: Prædictis tamen non obstantibus Domini pro validitate sententiz respondendum censuerunt, quia quauis clausula *Parito* suspendat iurisdictionem, nihilominus clausula *Arbitrio*, & si intelligatur prout de iure, dat cognitionem causæ.

3. Vnde si Rota arbitratur *Paritum* fuisse, conditio clausulæ *Parito*, purificabatur, & iurisdictioni suspensa ex dicta clausula *Parito*, remanebat iudicata. Sed sic est de prædicta partitione constabat, prout, & hodie constat, quod Gratianus recuperauit possessionem domus, vt in instrumento publico, de quo in *Summario* de Tancredis num. 1. quin, & quod recuperauit scuta 438. sibi restituenda pro pensionibus domus, & expensis lictis, vt in duobus instrumentis in eodem *Summario* in. 2. Videtur ergo, quod constabat de partitione, & quod sic erat purificata conditio clausulæ *Parito*. Nec obstat, quod per dubium particulare non fuisset disputatum, an intretet arbitrium, cum satis fuerit cum Dominis fuisse communicatum, & Bull. fac. record. p. 14. expofcit, quod Auditor de se se inconsulatus Dominis causam non valeat expedire, non autem inducit necessitatem proponendi dubia superflua, & earentia difficultate, vt alias Rota tenuit in vna *Gerunden. Augmenti* 30. Martij 1601. coram R. P. D. meo Lancellotto, & ideo non fuit opus disputare formaliter, an intretet arbitrium circa dictam partitionem, sed satisfuit Illustrissimum Scapharum causam cum Dominis communicasse, & de illo ordine ad illius expeditionem, sententiamque ferendam processisse: Quibus non obstat, quod dicitur pro Gratiano quod scuta 438. quæ habuit, & continentur in prædictis instrumentis non fuerunt pro pensionibus domus, expensisque lictis sibi soluta, sed in aliam causam, quia respondetur, quod cum similis summa esset Gratiano restituenda ex causa iudicati, & prædicta instrumenta carent expressè in eadem causam iudicati prædictas solutiones illi hactenus, & pro prædictis pensionibus claris, tertio veteris quæ, & si solutiones prædictæ fuissent simpliciter factæ Gratiano absque causæ expressione erant applicande in causam eligendam à debitori l. 1. ubi Rota. & alij ff. de solutionibus Paris. conf. 122. num. 8. lib. 4. Vnde cum Tancredi declarauerint in causam iudicati prædictas solutiones fecisse, non videtur de partitione dubitandum. Minus obstat credita allegata à Gratiano, quæ non sunt Tancredis, sed contra Dominam Comitissam Gratiani vxorem, vnde solutio facta à Tancredis debet cedere in extinctionem debiti ipsorum, & non in extinctionem debiti Comitissæ, etiâ cū soluens censetur potius nomine proprio, & in extinctionem propriæ obligationis, quam

quam pro alio soluisse l. & magis ff. de solution. Det. conf. 446. num. 2. & 3.

RAVENNATEN. SALVIANI INTERDICTI.

Ven. 12. Ian. 1607.

DECISIO XLIX.

Impressa apud Cenc. de cens. dec. 126.

LVCANA OPTIONIS DOMVS.

Merc. 24. Ian. 1607.

DECISIO L.

Impressa apud Marchesani. de commiss. p. 1. fol. 385

VITERBIEN. HEREDITATIS.

Mercurij 24. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

- Obata per posthumum illius prateritione impeditur inmissio tam instituto, quam substituto.

SYMMARIVM.

- 1 Substitutus ingreditur locum instituti pradesuntli.
- 2 Testamentum rumpitur natiuitate posthumi in eo prateriti: quod procedit quoad institutos, & substitutos num. 3.
- 3 Praterito filij posthumi probatu. impedit inmissi-
sionem tam instituto, quam substituto.
- 4 Testamentum quod ob prateritionem non valet
an sustineatur per clausulam Codicillarem ita
ut prateritus tanquam veniens ab intestato cen-
seatur rogatus restituere hereditatem instituto
haredi remissive.
- 5 Sententia vulnerat viam executionem.
- 6 Causa semel facta appellabilis semper durat.

DECISIO LI.

- D** Omini dixerunt non esse dandam inmissi-
onem Antoniz, quia quamuis ipsa fuerit in
testamento substituta Marco Antonio institu-
to, & illo pradedecente ingrederetur Antonia
locum illius iuxta text. in l. unica §. pro secundo
C. de eadme. tollente. Attamen hoc non pro-
cedit in vobro casu, vbi Petrus Paulus Post-
humus fuit natus post conditum testamentum,
& in illo fuit prateritus. Vnde illius natiuita-
te testamentum fuit ruptum: ad text. in l. post-
humi ff. de in iust. Rupt. & in iust. testam. l. 2. C.
de posthumi hered. instit. l. posthumus C. de bon.
pos. contr. test. quia rupto testam. non solum
procedit quoad institutos, sed etiam
quoad substitutos ex text. in l. nam est ff. de
in iust. rupt. & in iust. testam. & ibi Alberic. paulo
post princ. nov. C. ip. in l. 1. num. 210 ff. de vul-
ger. & ista prateritionis exceptio, quam in-
continent Petrus Paulus prateritus probare,
offert quamquam probasse videtur ex lectura
testamenti, & ex testibus de illius natiuitate,
deponentibus impedit inmissiionem, tam in-
stitutu, quam substituto per text. iuncta glos.
in verb. quamuis in l. 2. C. de edili. Div. Adr. val-
lenda. & ibi Salicet. num. 1. & Bald. in princ. per
text. in l. si is, & ad q. ff. de possessor. vbi Bart.
in principio. Et quamuis videatur in presenti

intrare illa difficultas, An quando testamen-
tum propter prateritionem non potest directio
valere, saltem sublineatur per clausulam Co-
dicillarem, ita ut prateritus tanquam veniens
ab intestato censeatur rogatus restituere heredi-
tatem Antoniz de qua questione relati per
Roland. conf. 7. a num. 25. lib. 4. & per Gabrielem
de clausula Codicillar. conclus. 7. num. 7. & per The-
saur. decis. 141. Nihilominus quidquid sit de
6 praterita questione, substitutio Antoniz & sic
illius prateritio fuit vulnerata per sententiam
Auditoris Cameiz contra ipsam latam, & qua
7 Antonia appellauit, & causa appellabilis fuit
facta, & talis semper remanet ad text. in reg.
non debet aliter de reg. iur. in 6. Rota decis. 131.
num. 1. parte 2. divers. qua vulneratione, & ap-
pellatione stante impeditur inmissio, & fa-
ciunt in his terminis tradita a Menoch. de adi-
piscend. remed. 4. num. 734.

HYPPORREGIEN. PRÆBENDÆ.

Veneris 26. Ianuarij 1607.

ARGVMENTVM.

- Reservatio an, & quando tollat consue-
tudinem optandi.

SYMMARIVM.

- 1 Reservatio Regulæ 8. tollit consuetudines optan-
di etiam immemorabiles.
- 2 Procedit tamen in Præbendis Spiritualibus qua-
les sint explicatur.
- 3 Secus in temporalibus præbendis, quæ etiam ex-
plicatur.
- 4 Conferre sibi ipsi nemo potest nec honorem sum-
ere, quod non licet nisi vocato à Deo tanquam
Ato.
- 5 Admissio Capituli sufficit pro titulo.
- 6 Consuetudines fieri potest, quod optetur acquiren-
do novam titulum auctoritate Superioris.

DECISIO LII.

- I** N Cathedrali Hyppotreggien. adest antiqua
consuetudo, quin, & Ecclesiz obleruatum,
statutum optandi pro tempore per obitum,
Canonicorum illas obtinentium vacantes iux-
ta antiquitatem cuiusque Canonici, inter quas
Præbendas prima nuncupatur omnium San-
ctorum, & est pinguior cæteris alijs, pro cuius
augumento de anno 1329. quidam Antonius
Draytilli reliquit bona valoris annui liberarum
centum Imperialium, volens quod in perpetu-
um ut hæc consueverunt primi Cano-
nici huius Ecclesiz valerent dictis bonis frui
per gradus secundum eorum anterioritatem,
prohibens expressè, ne aliter conferri posset
iniunctio simul onere annuo perpetuo celebran-
di missam die lunæ cuiuslibet hebdomada, &
anniversarium die sui obitus, ut latius in illius
testamento habetur, ista autem præbenda
omnium Sanctorum vacante de mense Janua-
rij 1603. per obitum Francisci Buratti ad il-
lius optionem fuit admissus per Capitulum Di-
Io. Gromis tanquam antiquior Canonicus,
de mense verò Maij proximè sequentis D. Iu-
lius Cæsar de eodem Canonizatu, & præben-
da

da uti vacante de dicto mense Ianuarij, & sic Sedi Apostolicæ reservato fuit prouisus, & litteris expeditis inlitteris pro possessione, quam Capitulum reservauit ei clarè, ex quo iam illa præbenda per prædictum Petrum Gromis possideretur, sed offerebat ipsi Iulio Cæsari possessionem vltimæ Præbendæ iuxta dictam consuetudinem. Vnde Vicarius Hypportegien. executor litterarum mandauit Iulium Cæsarem impossessum illius præbendæ immitti, à quo fuit appellatum, & causa in Roma mihi commissâ, cum clausula *perito litteris dubitauit die 17. Iunii 1605.* An sufficienter paritum fuisset, & Domini respondere negatiuè, Vnde Capitulum huius præbendæ possessione Iulio Cæsari tradidit, & omnino prædictis litteris paruit; quibus peractis dubium hodiè proposui nempe quod illa præbenda censere-
 1 retur reservata ex vacatione de dicto mense Ianuarij, & per reservationem, consuetudinem optandi impediri *Rota dec. 1. num. 6. de rer. permut. in noui dec. 4. lib. 2. & tanto magis cum Regula octaua* voluerit non obstat aduersus illius reservationem consuetudines optandi etiam immemorabiles. Vnde videbatur per *Regula octaua* reservationem excludi quoad illam præbendam prædictam Consuetudinem optandi; contrarium tamen Domini tenuerunt censentes istam præbendam Petro Gromis competere distinguendo præbendas spirituales à temporalibus, cum illæ sint quid spirituale, aut illi connexum, & talis præbenda
 2 dicatur ipsæmet titulus beneficij, vt in *rubricis de præbend. & de concess. præbend. Rota dec. 62. de rescript. in antiq. Felin. in e. cum m. Ferrariensis num. 13. & ibi Abbas num. 22. de consuet. Idem Abb. in esp. maioribus num. 4. in e. relatum, & in e. dilecto num. 6. de præbend. Cardin. in Clement. fin. num. 2. eod. tit. Rebuff. super concordat. tit. de collation. §. 2. verb. Canonizatum. & præbendam in fine, quin, & talis præbenda dicatur illius Patrimonium titulus Canoniz, & sic rei spirituali inseparabiliter accedens ex dicto e. maioribus d. e. relatum d. e. dilecto glossi. in verb. receperunt in d. cap. cum M. Ferrariensis Cassad. dec. 17. num. 4. de præbend. Gig. de pension. presb. 33. num. 1. tali titulo Canoniz possessio possidetur, & præbenda tanquam illo titulo spirituali annexa, & vacante illo titulo vacare eadem præbenda, quia tam
 3 in affectu, quam in possessione, & vacatione illius concurrunt semper simul titulus Canoniz, & Præbenda illi inseparabiliter accedens; Vnde reservatio *Regula* excludit quoad illas præbendas spirituales, consuetudinem etiam immemorabilem optandi; temporales verò potius duntaxat luminantur pro prædio, & commoditate temporali per se distincta, à titulo, & Canoniz, & nihil spiritualitatis habent; quæ etiam laicis ad ipsorum subuentionem conferri possunt ex ead. glossi. in e. cum M. Ferrariensis, & ibi Doctores & Abb. in dicto e. dilecto num. 6. & in e. tua nos num. 3. de Simonia Cassad. Gig. & Rebuff. ubi supra, & illæ Præbendæ temporales optantur, ex Canoniz, & titulo antiquo, qui non mutatur ex tali opi-*

nione, nec titulus nouus datur ex *Rota decif. 15. de consuet. in antiq. & dec. 10. num. 2. de præbend. in antiq. & dec. 3. in antiquioribus Ioan. Andreas, & Archidiaconus & Cardin. quos referre, & sequitur Cassad. ubi supra num. 2. Gemin. in e. fin. num. 4. de consuet. lib. 6. & ibi Franch. u. 6. & Prob. ad monachum num. 27. in fin. Vnde reservatio *Regula* 8. non intrat in optione Præbendarum temporalium iuxta doctrinam Cardinalis d. conf. 136. num. 4. & 6. facit dec. 9. de de consuet. antiq. sed sic est, quod illa præbendæ omnium Sanctorum videtur temporalis, cum sit separata à Canoniz, & titulo, Vnde Franciscus mortuo, Petrus optauit præbendam omnium Sanctorum antiquiori debitam, retento tamen Iulio, & antiquo titulo cum si optasset etiam Titulum Francisci mortui, non diceretur antiquior, quin esset & recentior Canoniz ex nouo titulo optato, vnde illi tanquam antiquiori iulio testatoris voluntatem non esset debita huiusmodi præbenda facient notata à Cassad. ubi supra num. 4. ex quo cum illa præbenda sit separata à titulo, & Canoniz, non potest dici spiritualis, sed temporalis, & sic non comprehenditur sub *regula* 8. facit etiam augmentum dotis in tanta quantitate huic præbendæ à dicto Antonio Drois in prædicto suo testamento relictum, & quod ille disposuit, quod in perpetuum istam præbendam antiquior Canoniz iuxta prædictam consuetudinem haberet prohibens, nec aliter conferri posset, ex quibus etiam elicitur huiusmodi præbendam esse separatam à titulo, & sui temporalem.*

Prædictis obstat videtur quod cum reservatio *regula* octauæ non excludat optiones præbendarum temporalium, & consuetudo, quod antiquiores Canonici possint optare præbendas non intelligitur de spiritualibus iuxta Cardin. ubi supra, & Cassad. dicta dec. 17. num. 3. ea potissimum ratione, quia in spiritualibus acquiritur nouus titulus, & sequetur, quod ille optans sibi huiusmodi titulum
 4 conferret contra *text. in fin. de institutione, & sibi ipsi lumeret honorem, cum hoc non liceat nisi illi, qui vocatus fuerit à Deo tanquam Aron* vt in e. qualiter 17. de electione sequeretur quod *regula octaua* frustra derogasset consuetudini etiam immemorabili optandi, quod non eli admittendum sed responderet verum esse, quod consuetudo optandi præbendas non intelligitur de spiritualibus iuxta prædictam doctrinam Cardinalis, & Castaldi quando titulus ab iplo optante sibi assumetur.
 5 Sed sic est, quod in tali opinione adest admissio Capituli, quæ sufficit pro titulo iuxta
 6 *decifionem* 6. in fin. de consuet. in noui, & *Conuer. var. lib. 3. c. 16. num. 10. & dec. 16. num. 2. de concess. præbend. in noui & Put. dec. 125. lib. 3. & Ab. ill. dec. 4. num. 3. de præbend.* Vnde non à se ipso, sed ab admittente illam ad opinionem recipit titulum, & sic intrat *regula octaua* non frustra derogans huiusmodi consuetudini secundo responderetur, quod vt tradit idem Cardin. ubi supra num. 6. posset dari consuetudo quod optio fieret acquirendo nouum titulum.

titulum auctoritate Superioris, quo casu non a se ipso optant, sed a Superiori nouum titulum, mediante ista opinione haberet. Vnde etiam isto casu non frustra regula octaua derogat prædictæ consuetudini optandi etiam immemorabili, & sic illius reservatio excludit in illis casibus optiones Præbendatum spirituum non autem temporalium supradictis.

I A N V E N . C E N S V S .

Luna 11. Februarij 1607.

A R G V M E N T V M .

Cessio verbalis non sufficit, dum requiritur realis.

S Y M M A R I V M .

- 1 Cessio verbalis non sufficit pro paritione reali, quæ explicatur, qualis esse debeat, & num. 3. & 4.
- 2 Cessio possessionis, si qua est non sufficit pro purgatione attentatorum.
- 3 Interesse dicitur certum consistens in solutione fructuum censui, qui de per se dicuntur certi, & liquidi, & num. 7.

D E C I S I O L I I I .

H Abente D. Antonio Plagio quemdam censum ad sui fauorem impositum, super quibuldum bonis stabilibus quondam Hieronymi de Facio, existentemque in eorumdem stabilitu possessione in qua a me de ordine DD. obtinuit mandatum de manutendo directum, pro illius executione Vicario Ianuen. & de iunctio Hieronimode tempore mandati executioni, relictisque testamentariis executoribus, & illis inhibitis a dicto Vicario, ne impedirent, nec turbarent Dominum Antonium in dicta sua possessione, qui non eo minus illum impedire, & turbare curauerunt taliter, vt omnino illi fuerint impedimento, quo minus in prædicta possessione manuteneri valeret, ex quo fuerunt declarati incurrere in censuris contentis in dicto mandato de manutendo & vt ab illis absolui valeant modo per suum procuratorem comparuerunt in actis asserendo nunquam relictis executioni prædicti mandati de manutendo contra dictum Hieronymum relaxati, & illius bonæ cepisse possessionem bonorum dicti Hieronymi, tamen ad maiorem cauteliâ quatenus opus esset perierunt abolutionem, & dimiserunt quamcumque prætenfam possessionem, dictorum bonorum, quam ipsi habuissent ad fauorem Domini Antonij. Vnde dabizau, an huiusmodi cessio esset sufficiens pro paritione, & Domini negatiue responderunt, ex quo ista, cessio sit verbalis a Crescent. dec. 1. in fine de sequens. possess. & fruct. præsertim quia prius negant relictis executioni prædicti mandati nec cepisse possessionem dictorum bonorum, & postea cedunt quamcumque prætenfam possessionem, quæ cessio non tenet, sicuti nec valet cessio possessionis si qua est pro purgatione attentatorum vt post Rin. conf. 119.

num. 11. lib. 5. & Grat. conf. 73. num. 91. lib. 3. Tradit Lancelotti de attent. 3. par. e. 29. num. 31.

Item contra dictam cessionem opponebatur pro parte Antonij non sufficere, cum deberent etiam illi relici expensæ, damna, & in tereffe probatur tradit Cas. de Grass. in simili de purgatione spolijs dec. 5. num. de restitu. spolijs. & in simili de purgatione attentatorum per cessionem tradit Lancelotti. vbi supra d. e. 29. n. 32. & quoad interesse dicunt esse certum, cum consistat in solutione fructuum census qui sunt certi, & liquidi Rota dec. 444. num. 3. vers. quibus non obstantibus parte 1. diuers. Honded. conf. 39. & in hac eadem causa 3. Aprilis 1607. coram me; sed dato, quod circa prædictas expensas damna, & fructus dubitetur visum fuit Dominis posse particulariter videri, resolutione tamen retenta, quoad cetera, quod prædicta cessio pro paritione non sufficiat.

A N C O N I T A N A B O N O R V M .

Luna 19. Februarij 1607.

Nec Argumento.

Nec Summario indiget.

D E C I S I O L I V .

C Vm 12. Ianuarij proximè præteriti dubitasset an sententia Illustrissimi Seraphini esset nulla, & Domini negatiue respondissent repositi hodie ad instantiam Petri Gratiani idem dubium, & Domini in decisio persistendum dixerant eisdem rationibus in prima decisione adductis.

M V T I N E N . B O N O R V M .

Luna 5. Martij 1607.

A R G V M E N T V M .

Bona quamuis sint solita locati, tamen si reuerfa fuerint ad Ecclesiam, & facta de illius mensa, nec Rector declarauit illa retinere, donec inueniat vtilem conductorem, tunc in illorum alienatione requiritur causa, & solemnitas.

S Y M M A R I V M .

- 1 Locatio rei Ecclesie non valet nisi conuentibus utilitate, & solemnitate copulatiue.
- 2 Limitatur quando est solita locari.
- 3 Declaratur quando dicatur solita locari.
- 4 Confessio Rectoris non præiudicat Ecclesie.
- 5 Solutum locandi cessat vbi bona sunt reuerfa ad Ecclesiam, & facta de mensa per receptionem fructuum per annum per Prelatum absque illius protectione, & declaratione animi se ille illa retinere, sed expellere vtilem conductorem.
- 6 Monitio ad notitiam partis deducta supplet defectum citationis ad sententiam.
- 7 Item, & comparatio supplet eundem defectum quamuis pars comparens alleget citationem illegitimam.

8 Item,

- 8 Item, & dicta monito supplet Defectum conclusionis in causa.
- 9 Dilatio ad probandum non datur elapsis terminis peremptorijs ad probandum, nec appellatio ab illius denegatione casat nullitatem vel attentatam.
- 10 Recusatio Iudicis post consensum in illius invisdictionem dictum finola, & non est admittenda, ab ipso Iudice.

DECISIO LV.

Debitani an sententia ordinarij Mutinen. quæ locationem, de qua agitur, declaravit nullam, & condemnauit Alexandrū ad dimittendum bona Domino Philippo vna cum fructibus effect confirmanda, & Dominus aliter mature responderunt, quia cum in huiusmodi locationibus debeant concurrere utilitas Ecclesie, & solemnitates iuris copulatiue iuxta extraneam ambrosie de reb. Eccles. non alien. cap. sine exception. 12. quasi. 2. ubi gloss. & D.D. Conar. pluribus relictis variat. lib. 2. cap. 17. num. 2. Rota din. 178. num. 1. par. 2. & in illa locatione prædicta solemnitates non interuenierint, & de utilitate non ita clare constet videtur locationem nullam fuisse.

Quibus non obstat, quod prætenditur ista bona fuisse solita locari, & ex eo non fuisse opus prædictis solemnitatibus ad notatam per Doullres in cap. 2. de feud. Alex. conf. 73. num. 10. lib. 1. Mohed. decis. 3. num. 3. de locat. Redoan de reb. Eccles. non alien. sub rubr. de casibus in quibus sit alienat. de reb. Eccles. sine solemnitat. 3. item alio casu num. 11. quia ad hoc ut prædicta assertio intret opus est, aut vna solemnini alienatione facta, aut duabus cum cursu 40. annorum secundum communem, de qua testatur Iaf. conf. 155. num. 12. & 15. lib. 2. & tradit Alexand. conf. 9. num. 6. lib. 3. Dec. conf. 142. num. 5. Carr. Iun. de feud. 1. par. 2. partus principalis quest. 4. Rinn. conf. 35. num. 30. lib. 1. Id. Clar. felellar. 9. feudum quasi. 13. num. 4. Rota dnerf. 160. num. 5. parte 2. In præsentem autem non adest, nisi vnica locatio facta de anno 1583. eod. morbo laborans, cum careat eisdem solemnitatibus. Nec facit ad illud solitū probandum quod beneficiatus qui ista bona locauit confessus fuerit ad positiones esse solita locari, quia illius Confessio Ecclesie non præiudicat argumento text. in l. qui testamentum ff. de probat. Bald. in l. Inbimus 2. num. 26. C. de sacrosancti. Eccles. Decius conf. 142. num. 6. vers. & licet partes Vital. in Clement. 1. num. 36. & 57. de offe. Vicar. alias si confessiones Recturum in hac materia illud solitum probaret aperiret via fraudibus in præiudicium Ecclesiarum.

Sed quomodo constet huiusmodi bona esse solita alienari, nihilominus illa doctrina cessat, quoties post solitas alienationes prædictas bona fuerint reuersa ad Ecclesiam, & facta de mensa illius, prout censetur, quando Prælati illa tenuit ad manas suas per annum percipiēdo fructus iuxta doctrinam Cardinalis in cap. 2. num. 18. & 19. de feud. & conf. 14. num. 2. & alibi in cap. vt super num. 9. & 10. sub de reb.

Eccles. non alienan. & Guidopap. decis. 154. num. 2. vers. sed Dominus Cardinalis, quam amplectam fuit Rota in illa Romana molas 4. Iuly 1603. coram D. meo Infroybi alij deducuntur, & tunc semel legitime reuersa cum effectu possessione sequuta, & fructibus perceptis bona recuperant pristinum naturam ad text. in l. nubi tam naturale de reg. Iur. Vnde cum Rector huiusmodi bona per tres, vel quatuor annos ad manus suas habuerint, & perceperint fructus, qui percipi poterant, nempe arbores ab eis abscissas, lequitur, quod deserunt esse bona solita alienari, taliter quod fuerint facta de mensa; itaut solemnitatibus iuris non situatis amplius non possent alienari ex supradictis, & potissime cum uon constet Rectorem potestatum fuisse, se illa bona non habere animo illa retinendi, & mensa sua applicandi, sed animo expectandi utilem Conductorem, prout opus erat illius animum circa prædicta declarare, & de illo constare ad tradita per Cardinal. d. cap. 2. num. 18. circa finem & per Abb. & Guidopap. ubi supra.

Nec Dominis placere nullitates aduersus dictam sententiam oppositæ; defectus namque citationis ad sententiam videbatur saluari ex monitione à Iudice decreta pro audienda sententia die 7. Iulij, in qua promissionarij, quæ fuit Alexandro Doni intimata, & cum ad illius notitiam perueniret sufficiebat Surd. conf. 33. num. 1. Rota decis. 151. num. 6. par. 2. dnerf. & procurator habuit notitiam citationis, quod sufficit ex Felin. in cap. cum conuincat un. 8. de testibus Caput. dec. 252. par. 1. Rota dnerf. 422. num. 5. par. 1. quin, & Procurator in termino citationis comparuit, & allegauit Iudicem suspectum Abb. in cap. bene el. 1. num. 17. de elect. & per illius comparitionem defectus citationis sanatur Rota decis. 11. de del. & contumax. in uou. Cesar. de Offic. decis. 15. num. 6. de testib. Surd. conf. 227. num. 16. Mandos. de super regnl. de annuali quest. 34. num. 2. quod procedit, quamuis pars compareat opponendo de illegitima citatione Bnsfat. conf. 6. num. 137. lib. 5. Lancelotti. de attentat. in prefatione par. 2. cap. 4. num. 126. & seq.

Minus obstat defectus conclusionis in causa, cum Iudex pluries monuisset partes ad sententiam audiendam Butr. & Invol. in Clementina de caus. poss. & propr. Riminald. conf. 27. num. 13. lib. 2.

Minus placuit nullitas ex denegatione dilationis ad probandum, quia deprehenditur manifeste finiola. ex quo omnes termini peremptorij ad probandum erant elapsi; unde non erat admittenda l. 1. & ibi Barr. num. 1. C. de dilat. Capic. decis. 81. num. 1. & 2. Rota decis. 22. de testib. in antiq. Vnde nec talis appellatio causauit nullitatem, nec attentata Clementina appellati de appellat. Narr. conf. 152. num. 10. Lancel. de attent. 2. par. cap. 17. bmsr. 1. num. 2. & 3.

Et ex eodem capite rejiciebatur nullitas circa recusationem Iudicis tanquam finiola, ex eo quod cum partes in illius iurisdictionem, consensissent, potius Iudex iure talem recusatio-

fationem spernere. *Felin. in cap. inter monasterium num. 4. de re iudicat. & censetur dicta recusatio facta adimpediendum prolationem sententiae, vt fuit dictum eam do. me. Cardinali Lancelotto in Papien. Bonorum diuers. 563. num. 3. par. 1. 27. Nouembris 1577.*

BERGOMEN. PRAEHEMINENTIA RVM.

Vener. 9. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra Rectorem Ecclesiae an praedictat Praelato praetendenti Ecclesiam sibi subiectam.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia dicitur lata in possessorio, dum praesertim ius in petitorio.
- 2 Sententia lata contra Rectorem Ecclesiae non praedictat Praelato praetendenti Ecclesiam sibi subiectam.
- 3 Limitatur procedere in petitorio, & non in possessorio, & data sententia Praelati, quod causa agatur.
- 4 Appellatio intra decennium a die habita notitia sententiae sufficit, & impedit sententiae executionem, & num. 6.
- 5 Iam dicta appellatio operatur quod ex post factum est attentatum.

DECISIO LVI.

Sententia ordinari Cremonen. manutinet Archipræsbitum Chiloni in possessione quoad processiones, vocationes ad synodum, & quoad alia contra Praepositum futuri, & Rectores vtriusque Cereti: Vnde constat fuisse latam sententiam huiusmodi in possessorio, quod eadem sententia magis declarat, dum praedictis Praeposito futuri, & parochis vtriusque Cereti super petitorio ius illis saluè praesertat, item constat ex eadem sententia, quod excipit actus comprehensos in sententia Rotali ad fauorem dicti Praepositi nempe quoad non accedendum ad Ecclesiam Archipræsbiteri Sabatho Sancto pro oleo sancto, nec ad assistendum in benedictione fontis baptismalis, quam pro dicto die posset facere in sua Ecclesia Sutori cum assistentia dictorum Parochorum vtriusque Cereti, sed quia à praedicta sententia Cremonen. Parochus Cereti Bassi non appellauit, & ille Cereti alii ille assensit, Praepositus vero appellationem interpoluit; dubitauit 16. Iunij 1606. An executiones relaxatae pro praedicta sententiae executione essent attentatae, & Domini quoad Praepositum affirmatiue responderunt, sed quoad Parochos vtriusque Cereti negatiue ex adductis in illa decis. in qua reuertatur videre, an transitus illius sententiae in rem iudicatam, quoad Parochos vtriusque Cereti praedictauerit Praepositum quoad subiectionem, quam à dictis Parochis vtriusque Cereti sibi non vero Archipræsbitero praetendit debet, & Domini negatiue responderunt ex eo quod sententia lata contra Rectorem Ecclesiae non praedictat Praelato praetendenti Ecclesiam sibi subiectam iuxta doctrinam Innocenti

in cap. auditis num. 1. & 2. de praescriptionib. & tradita à Perrall. decis. 255. num. 2. par. 7. quae doctrinae videntur procedere in petitorio
3 Ius esset in possessorio data sententia Praelati quod causa agebatur inter partes vt tradit Alex. qui de communi testatur in l. sape num. 102. in fine ff. de reudicat. Imol. in l. 1. a sententia ff. de appellat. Bar. in cap. cum super num. 6. & ibi Felin. num. 12. qui testatur de communi de sentent. & reudicat. praecipue cum Praepositis sciens praedictam causam agitari non prouideret, vt constat ex supradictis Pat. decis. 255. num. 3. lib. 2. Achill. decis. 6. de reudicat. sed nihilominus licet sententia sit lata in possessorio, & licet deus in Praeposito scientia litis, & concedamus ipsum non prouidere, cum tamen intra decennium a die notitiae dictae sententiae ab illa appellauerit videtur dicendum illam, nec illius transitum in iudicium quoad Parochos vtriusque Cereti Praepositorum praedictasse, nec quoad proprietatem, nec quoad possessionem, quin stante dicta appellatione impeditur sententiae executionem vt notat Bar. in d. cap. cum supra num. 6. & ibi Abb. num. 17. vers. hoc premissis unctis vers. sed contrarium tenuit. Pro quibus faciunt adducta in 1. decisione circa appellationem. Praepositi à dicta sententia, quae causauit illius executiones attentatas, quoad Praepositum, qui appellauit. Quod autem sufficit huiusmodi appellationem intra decennium a die notitiae interpolatam fuisse à Praeposito tamquam tertio tradunt Bar. & DD. in l. a sententia ff. de appellat. & Abb. in d. cap. tam super num. 26. Cephal. conf. 105. num. 4. Peregrin. de fideicommissis articulo vltimo num. 34.

ANAGNINA VSVRARIVM.

Merc. 14. Martij 1607.

DECISIO LVII.

Impressa apud Marchesiam. de commission. par. 1. fol. 881.

ROMANA CANONIS.

Vener. 16. Martij 1607.

DECISIO LVIII.

Impressa penes Cenc. de cens. dec. 332.

BRACHAREN. PAROCCHIALIS SANCTI COSMI.

Luna 19. Martij 1607.

ARGVMENTVM.

Valor in gratia si nueri expressum probatur per testes de publica voce, & fama.

SYMMARIVM.

- 1 Valor probatur per testes de publica voce, & fama qui faciunt semiplenam probationem, quae sufficit ad evitandam subreptionem quando gratia non fundatur principaliter super valore.
- 2 Valor est plene probandus, quando obijciuntur per possessorem quod tamen declaratur.

- 3 Testis aliquid negans non convincitur per alium testem unicum contrarium dicentem.
- 4 Testis non deponens falsum in substantialibus non repellitur.
- 5 Alia causa criminalis non probant in civili.

DECISIO LIX.

D Omni dixerunt standum esse in decisio-
nem Domini meo Sacroto sub die 16. Novem-
bris. & sic sententiam Rotaalem esse confirman-
dam cum obiectiōibus pro parte Petri con-
tra probationem Io: circa valorem in gratia
si neutri expressum sit latē in prædicta decisio-
ne satisfactum, cuius responsiones DD. placue-
re, nec non & illa, quod testes deponunt de
publica voce, & fama, quod sufficit ad semi-
plenam probationem valoris, cum gratia si
neutri non fundaretur principaliter super valo-
re expresso (quo casu res haberet maiorem
difficultatem) unde valor venit iustificandus
tantummodo ad effectum vitandi subreptionem,
ad quem effectum semiplena probatio est
sufficiens ut sapimus. Rota servavit, & tradit
Aegid. decis. 114. & 674. & Ferrell. 277. num. 8.
par. 1. Cas. de Grassi dec. 3. num. 7. de probat.
Pnt. decis. 39 lib. 7. Potitilim concurrente con-
fessione ipsius Petri, qui in sua imputatione
expressit non excedere annum valorem duce-
torum centum de Camera, pro cuiusque iusti-
ficatione instat.

Quibus non obstat, quod per Petrum pro-
fessorem obijciatur de non probatione valo-
ris; Unde sit opus plena probatione iuxta dec.
74. de concess. prob. in autq. & Pnt. decis. 24.
num. 2. & 14. lib. 1. & Fely. in c. ad aures n. 4.
de rescript. Quia responderetur, quod tam Fely.
quam prædictæ decisiones hoc vnum di-
cunt, quod cum expressio valoris sit pars gratiæ
est probanda, & hoc ex eo quia ut ex dictis
decisionibus constat; erat valde dubium, num
aliqua huius valoris probatio requireretur.
Unde in dictis locis concluditur probationem
valoris requiri. Præcipue quando agitur con-
tra possessorem sed non concluditur, quod sit
opus plena probatione, unde cum ex supradic-
tis ad valoris verificationem iusticiæ plena
probatio, hanc, & non aliam desiderant decisio-
nes in contrarium adductæ.

Minus obstat, quod opponitur contra vnum
ex tribus examinatis pro Ioanne, quod fuerit
famulus ipsius, & quod in examine negaverit
se fuisse talem, & quod propterea tanquam
falsus non probet, nam responderetur famula-
tum non probari, & quamvis Petrus Alvarez
deponat de dicto famulatu esse unicus, & cum
iple testis neget se famulum non potest per
unicum testem contrarium dicentem convin-
ci. Nec Petrus Alvarez in sua de positione con-
cludit famulatum cum deponat de servitio
in itinere, & sæpius eveniat pauperibus in iti-
nere deseruire, ut alienis famptibus possint ad
ad destinatum locum pervenire, quod satis sit
verisimile in nostro casu, quia ipse Petrus Al-
varez in itinere participavit de servitio illius
testis, & communicavit partem expensarum il-
lius: Vltimus non convincitur de mendacio,

dum dicit, quod non deseruiebat Io: & Pe-
tro Alvarez pro famulo cum potuisset deser-
uire licet non ut famulus.

Et facit quod iste testis non deponit falsum
in substantialibus, quo casu Rota tenet talem
testem non esse repellendum, ut testatur Casar
de Grassi. decis. 6. num. fin. de testibus.

Minus obstat gesta in Curia criminali, qui-
bus Petrus fundamentum facere nititur, cum
illa non probent in Curia civili, quasi ad a
sine partis citatione.

Nec de depositione Ioannis visum est DD.
quicquam posse inferri Ioanni præiudiciale.

TOLETANA PAROCHIALIS
DE GVELGAMVROS.

Lana 26. Martij 1607.

ARGUMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 Arbitrium non iuratur ab retardandam executionem Brevis iustificati.
- 2 Familiaritas probatur confitio de mente, & dente.
- 3 Possessio beneficij de tempore familiaritatis probatur testibus.
- 4 Clericatus probatur testibus.
- 5 Error nominis Sancti non vitat gratiam beneficii, quando de illius corpore constat.
- 6 Ecclesia alias Parochialis loco depopulato romanet Parochialis habitus.

DECISIO LX.

D Omni dixerunt non intrare arbitrium ad
retardandam executionem Brevis, cum
1 illius clausula confitio sit verificata; constat
namque ex testibus in Summario Domini Ro-
derici n. 2. Datus Iosephum Sobrino fuisse fami-
liarem, & continuum commentalem Sere-
nissimi Archiducis Alberti de tempore, quo
Cardinalitia dignitate lugebat, salariumque
& partem tanquam talem familiarem habuisse
2 se, & pro tali familiari reputatum esse, ex
quibus familiaritatis satis probatur ad text. in
c. fin. de verb. sign. in 6. Sarnen. in Regula de
impetrante benef. vacan. per obit. famul. Card.
quæst. 13. num. 2. Simonetti, de reseruat. quæst. 35.
in princ. Mandos. super regula 3. quæst. 19. n. 2.
3 Rota dec. 54. eadem parte Quod autem prædi-
ctus Iosephus possideret huiusmodi beneficium
de tempore familiaritatis resultat ex testibus
eodem Sum. num. 3. Vbi num. 4. deponunt illud
possidisse usque ad ultimum vite spiritum.
Vltimo constat ex testibus prædicto Sum. num.
1. de Clericatu Domini Roderici, & esse la-
4 cro Præbiteratus ordine insignitum.

Quibus no. obstat, quod in prouisione
Apostolica Domini Roderici dicatur de Par-
ochiali Ecclesia Sancti Iacobi de Cnelgamu-
ros, non autem Sancti Vincentij, quia cum
constet de corpore, & de errore per testes de-
ponentes in eodem Sum. num. 5. in dicto loco
de Cnelgamuros non adesse Ecclesiam Sancti
Iacobi, nec vltiam aliam præter illam Sancti
Vincentij, non vitatur gratia ex etronea ex-
pi-

præfatione nominis Sancti S. Si quis in nomine infit. de legat. 1. tradit. *sym. conf.* 104. nu. 13.

Minus obstat, quod in eadem prouisione apostolica dicatur prouideri de Parrochiali, eum in prouisione Aduersarij dicatur de beneficio simpliciter, quia ut testes deponunt in illa Ecclesia adesse unicum tantum beneficium, & illa Ecclesia alias fuit Parrochialis, sed quia locus fuit depopularis potuit Ecclesia definire esse Parrochialem actu, & nunc esse Parrochialem habitu.

IMOLEN. PRÆCEPTORIA.

30. Martij 1607.

ARGUMENTO. Non indiget.

S Y M M A R I V M.

1. *Manutentibilis est possessio etiam instrumentalis alio non possidente.*
2. *Non vero posterior possessio etiam vigore litterarum Apostolicarum capta, quia presumitur clandestina, & vitiosa.*
3. *Possessio capta per procuratorem, & etiam generalem vales, & est manutentibilis.*
4. *Detentori datur manutentio reuocis omnibus petitiis concernentibus.*

DECISIO LXI.

Domino Equiti Thefauro tantum infortante Domini dixerunt dandum esse mandatum de manutendo, cum vacante Præceptorio Sancti Lazari de Imola per obitum equitis Scipionis Galantij fuerit de illa promissus à Serenissimo Sabaudia Duce Religionis Sanctorum Mauritij & Lazari Magno magistro de anno 1602. idem D. Eques Thefaurus, & eodem anno de mense Decembris fuerit adeptus possessionem illius, quæ est instrumentalis, cum fuerit capta alio non exstente. in possessione est manutentibilis iuxta *Romam decif.* 202. num. 1. & 302. in *prime. par. 1. & dec. 62. num. 1. par. 2. diuers. & sapius fuit distum.*

Quibus non obstat pronisio Apostolica de eadem præceptorio posita de mense Maij anno 1603. Domino Equiti Io. Baptista Galantij facta, & possessio virtute illius capta, cum illa etiamquam posterior confectur clandestina, & vitiosa iuxta prædictam *decifionem* 302. & tradita à Bar. in l. si duo nu. 4. ff. *ubi possidet.*

Minus obstat Dominum equitem non apprehendisse prædictam possessionem per se ipsum, cum apprehenderit illam per Procuratorem ad id constitutum, quod sufficit ad text. in l. 1. s. per procuratorem C. eodem quin, & sufficiebat mandatum generale ad apprehendendam possessionem quaruonemque Commendarum ad tradita per Abb. in c. accedens num. 5. de *prebend.* & per dd. Alex. l. 1. s. per Procuratorem ff. de *acquir. posses.* & per Atrcal. nu. 15. s. 1. & la 1. *venet & à Ferret.* alio *preferem* conf. 220. num. 2. *vers. non obstat. decisio.*

Nec facit questio de defectu ætatis cum respiciat petitorio non etiam veniant examinanda in summarissimo Iudicio manutentionis quæ

datur etiam mero detentori, & spoliatori contra spoliatum *Castri. in l. Aquilini Regulus num. 5. de donat. cum adductis per Hewitum. conf. 70. num. 3.* Unde iudex in isto iudicio non intendit aliud quam manutentere etiam detentorem iuxta statum, in quo exiit, ut tollat occasionem spolijs, & scandalis, in cæteris vero præterit parti omnia iura tam in possessio ordinario, quam in petitorio ex adductis in *dec. 641. num. 8. par. 1. diuers.*

TYBERTINA FIDEICOMMISSI.

Ven. 30. Martij 1607.

ARGUMENTVM. Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. *Restitutio in integrum competit aduersus præscriptionem ex capite ignorantia fideicommissi.*

DECISIO LXII.

Dvbitauit 3. Iulij 1606. an Præscriptio obstatet Reuerendissimo Domino Romulo in casu, & ad effectum, de quo agitur, & Domini negativæ responderunt ex rationibus latè in *dec. tunc à me facta deductis, repropolis* auren hodie eodem dubio, Domini in *decis*is persillendum dixerunt ex eisdem rationibus in dicta *decisione* datis, ubi extat resolutum circumscripta restitutione in integrum intrare præscriptionem de iure communi contra D. Romulum cum transferint plulquam 30. anni à die alienationis, à quo Dominus Romulus tamquam substitutus potuit agere ad bona alienata reuocanda, sibi que vendicanda, quo casu non esse considerandum tempus mortis Illustrissimi Cardinalis Petri Donati de anno 1586. quo fideicommissum fuit purificatum, & illi factus locus ad fauorem Domini Romuli, fuitque dictum iuxta receptiorem, & veniorem sententiam Domino Romulo competere aduersus dictam præscriptionem, restitutionem in integrum ex capite ignorantia, quæ defuniebatur ex eo, quod Dominus Romulus potuit ignorare se vocatum ad fideicommissum, quæ ignorantia præsumitur, ut notat *Corn. conf. 244. num. 2. lib. 4. Decim. conf. 3. num. 119. lib. 1. per text. in l. eius qui §. quod stipulatus ubi Bart. ff. si cert. petat. idem Bart. in l. qui Roma §. duo fratres in 3. quæst. ff. de verb. obligatione* qui loquuntur in sortitionibus terminis, nempe quod ignorantia fideicommissi paterni præsumitur inter fratres diuidentes. Quin, & potuit ignorare alienationem prædictam fuisse factam quæ ignorantia etiam præsumitur *Bald. conf. 467. lib. 2. cum hoc dependeat ex facto alieno, in quo præsumitur ignorantia l. fin. ff. pro sec. l. ubi numerus ff. de probat.*

Item fuit in eadem *decif.* resolutum non intrare præscriptionem statutariam, & tam in illa, quam in illa positione per restitutionem in integrum ex dicto capite ignorantia Domini dixerunt præscriptionem nō obstatè Domino Romulo, sed quia posthac pro parte Do-

mini Roderici fuerunt dati articuli super scientia prædicti fideicommissi & super dictorum bonorum alienatione, & petunt, & obtentum, quod Dominus Romulus prædictis articulis cum iuramento responderet, ipseque iuravit, & respondit. Erquia illius responsiones non carent difficultate circa illarum intelligentiam, ideo subscripti dubium, an constarent de scientia Domini Romuli, quæ impediret prædictam restitutionem in integrum ex cuius dubij Decisione poterit capi resolutio huius causæ.

ROMANA CENSVS.

Luna 2. Aprilis 1607.

DECISIO LXIII.

Impressa apud Cent. de cens. dec. 296.

ROMANA PECUNIARIA.

Luna 2. Aprilis 1607.

DECISIO LXIV.

Impressa in rec. decis. 145. par. 3.

ROMANA FRUCTVVM DOTIS DE PALVZZELLIS.

Luna 2. Aprilis 1607.

DECISIO LXV.

Impressa penes Cent. de cens. dec. 333.

SECVNTINA DIMIDIÆ ANNATÆ.

Luna 7. Maij 1607.

DECISIO LXVI.

Impressa in rec. dec. 199. par. 2.

IMOLEN. PRAECEPTORIAE.

Luna 14. Maij 1607.

ARGVMENTVM.

Manuteneri debet minor, qui mediante Procuratore ab ipso sine solemnitatibus constituto adeptus fuit possessionem.

SYMMARIVM.

- 1 Minor 14. annorum non potest constituere procuratorem nisi auctoritate Iudicis ad capiendam possessionem.
- 2 Minor 14. annorum potest possessionem capere, & ita constituere etiam procuratorem ad illam capiendam.
- 3 Maxime quia est sibi proficuum, quo Casu minor non indiget alicuius auctoritate.
- 4 Tex in cap. final. de iudic. in 6. & in l. neque tutores C. de procurat. explicatur.
- 5 Tex. in c. fin. de concess. præbendæ explicatur.
- 6 Alii procuratoris non prauindat Domino circa possessionem, quia procurator non potest facere, quod principalis suus destinatus possidere, quod ab animo principalis pendet.
- 7 Sequens non prius possessionem suam possessione, licet consentientem sequestrationi fructuum, & non tenet.
- 8 Protestatio præsertim iura proteclanti.

DECISIO LXVII.

S Tandem esse in decis. 30. Maij huius præsentis anni & sic D. equitem Thesauri manutendum Domini dixere ex adductis in t. decisio, quibus non obstat, Domium Thesaurum, tanquam minorem quatuordecim annorum, nulliter constituisse procuratorem, ad capiendam possessionem, & sine Iudicis auctoritate ad text. in l. neque tutores C. de procurat. quia responderetur, quod cum minor quatuordecim annorum per se posset huiusmodi possessionem acquirere per text. in l. 1. §. adipsam, & ibi notat ff. de acquir. possess. Natta conf. 448. num. 6. Ita potuit etiam procuratorem per se ad eandem capiendam constituere, quam consequentiam laici. Put. in decis. 161. num. 2. lib. 2. & faciunt pro ista parte tradita à Barr. l. Diuus §. Curatores ff. qui petat Tutor. & Curat. & Franch. in cap. fin. in ultimo notabili de Iudice lib. 6. vbi quicunque enim minor habet legitimam portionem standi in Iudicio per se, potest etiam procuratorem constituere per se, & intrat regula, quod qui potest per se potest, & per alium gerere, præcipue cum situs in acquisitione possessionis Præceptoris, quæ dicitur beneuola, & proficua minori & ideo ipse non aget aliter auctoritate Iustit. de tutel. in princ. & Iustit. de antil. tutor. circa princip. l. 1. C. de auctor. prest. Mandos. in trall. de auct. minor. quest. 30. Paris. de resignat. lib. 4. quest. 9. num. 53. Minoribus enim ætas in damno sua subuenire non in rebus præcipue gestis obesse conuenit l. non eo minus C. de procuratoribus. Quibus non obstat text. in cap. final. de Iudic. in 6. nec text. in d. neque tutores C. de procurat. cum loquantur in Iudicialibus, circa quæ aditus carens tutore, & curatore potest omnia facere, sicuti maior l. 1. in l. neque tutores num. 3. vers. & ex hoc sequitur, & in Iudicialibus etiam procedunt adducta per Cassador. super Regul. decis. 40. num. 5, & cetera, quæ in contrarium adducunt maiori ex parte loquuntur, quando minor abdicaret se à beneficium, aut gereret aliquem actum, vel sibi, vel Ecclesie damnosum, tunc enim requireretur auctoritas superioris.

Nec obstat adducta de coniuncta persona non valenti capere possessionem beneficii, quia non sumus in istis terminis, sed in vero Procuratore. Minus obstat text. in cap. fin. de Concession. Præbend. quia loquitur in mandato ad capiendam possessionem, & sic d. verum, cum habeat non solum tacitam, sed etiam expressam conditionem, quatenus sibi conferatur, & cum sit generale ad quascumque alias præceptorias non potest ita considerari votum captandæ mortis possessionis præceptoris, de qua fit mentio particulari, cum potuisset euenire prius casus, quod vacaret alia præceptoris.

Nec etiam obstat oppositio petitionis sequenti, per quam dicitur equitem Thesaurum Civilem possessionem ammisisse, quia talis petitio non obstat, cum fuerit facta à Procuratore, qui non potuit suo principali præiudicare, nec facere ipsum desinere, possidere, cum

etum hoc ab animo sui principali pendeat l. 3. §. in amittenda ff. de acquir. possess. s. Viterius quia fuit petitum sequestrari fructus, non verò ipsa
 7 Præceptorum, quo casu illius possessio non amittitur, ut fuit dictum coram R. P. D. meo Ludovico in illa Burg. Canonica 30. Martij huius anni. Tum etiam quia talis petitio fuit facta cum protestatione præservativa, quod non
 8 præiudicat sibi in possessione, nec alio modo, quo casu possessio conservatur iuxta doctrinam Cardin. in Clementina unica num. 32. de sequestrat. poss. & fruct. quam pluribus Rota fuit secuta, & præcipue in vna Cessonen. Præceptorum 24. Novembris 1606. coram R. P. D. meo Iusto, & in alia Pampilonen. Vicaria de Nizante 4. Maij 1607. coram R. P. D. meo Marcotomate.

MARSINEN. IURISDICTIONIS.

Veneris 18. Maij 1607.

DECISIO LXVIII.

Impressa pnes Postib. de manu. dec. 306.

FIRMANA PRAELATIONIS DOTIS.

Luna 21. Maij 1607.

ARGUMENTUM.

Agitur de prælatione inter creditores, & hac occasione de materia leg. scripturas C. qui pot. in pign. hab.

SUMMARYUM.

- 1 Creditor Prior in tempore, est potior in iure.
- 2 Hypotheca tacita anterior præfatur posteriori expresse maxime quando est contracta de tempore promissionis & non traditionis.
- 4 Dispositio, & intellectus l. scripturas C. qui potior. in pign. habeat & num. 5. 6. & 7.
- 5 Hypotheca probatur testibus sicut, & instrumentis.
- 6 Testes in pari gradu consanguinitatis utriusque partis sunt idonei inter ipsas partes.
- 7 Dispositio, & declaratio l. assiduis §. exceptis C. qui potior in pign. habeatur.
- 8 Dispositio l. Iulianus §. offerri ff. de act. empte. super prælatione non procedit quoties venditor rem vendendam tradidit emptori, & num. 12.
- 13 Pignus non cadit in re propria.

DECISIO LXIX.

Cum Marcus Antonius serenus traderet nuptui Hortentiam eius filiam Francisco Ferrono, illi in quadam scriptura priuata 7. Maij 1595. promissit in dotem scuta 1600. Postea vero de mense Iulij 1599. per publicum Instrumentum cum hypotheca omnium bonorum idem Marcus Antonius promissit in dotem solvere Joanni Mazzagallo Marito Elisabeth ipsius filie florenos 3. m.

Et vitra prædictos creditores alius insurrexit nempe Dominus Fiordelisa, qui insimul cum D. Bonacursio eius marito permutavit 16. Octobris 1596. cum d. Sereno duas petias terræ cum alijs duabus petijs ad d. Sereno possessis, & cum petia Fiordelise in valore excederent florenos 500. pro 400. ex illis D. Fiordelisa lub-

intrauit in quodā censu similis summe ipsius sereni, Cum vero Ferronus reperiretur Creditor in scutis 900. pro residuo dictæ dotis sibi promissæ, Mazzagallus vero in scutis 700. ex eadem causa residui dotis, & Fiordelisa in scutis 300. monetæ foris fructibus & expensis, fuit inter ipsos super prælatione in recuperandis suis creditis orta lita coram Illustrissimo legato Marchiz, cuius locum tenens per suam sententiam Ferronum præferendum dixit, quam in grado appellationis renouavit Auditor eiusdem Illustrissimi legati, à qua sententia pro parte Ferroni fuit appellatio ad Sanctissimum interposita, mihique ab eo causa commissæ dubitavi, an Ferronus esset præferendus, cui dubio Domini affirmatiue responderunt, cum Ferronus sit creditor prior in tempore, & per consequens potior in iure eap. qui prior de reg. iur. in 6. l. potior. ff. qui potior. in pign. habeatur & ex illa promissione dotis lex inducit hypothecam tacitam, tam pro soluenda, quam pro restituenda dote l. vni §. & ut plenius C. de rei vxor. act. 5. fuerat iustit. de act. eap. ex litteris de pignor. & cum ista tacita hypotheca Ferroni sit anterior illa expresse Mazzagalli venit Ferronus præferendus per text. in l. assiduis §. exceptis, & ibi Doctores C. qui potior. in pign. hab. dm. in regula qui prior num. 12. de reg. iur. in 6. Couar. plurib. citatis var. lib. 1. cap. 7. num. 1. vers. 4. conclusio Præcipue cum illa
 3 hypotheca contrahatur de tempore promissionis, & contracti matrimonij, non vero de tempore traditionis iuxta communem de qua per Socin. cons. 269. num. 4. lib. 2. Negusant. de pignor. 2. par. membr. 4. num. 14. & de illa testatur Fagnus in suis communibus opin. 282.
 4 In contrarium tamen & pro Mazzagallo videtur dispositio text. in l. scripturas C. qui potior. in pign. hab. qua disponitur, quod quando agitur de iure pignoris, vel hypothecæ eum, qui in instrumentis publicis nititur, & si tempore posterioriorem, nihilominus præferendum fore illi, qui priuatum scripturam tantum habet; Vnde difficultas consistit circa intellectum text. in d. l. scripturas, quæ licet disponat ad fauorem creditoris Instrumentarij prout supra illud intelligit, nisi Chirographarij apocha, & scriptura priuata, sit contrahentium subscriptio trinoque teste probatz, & integræ opinionis munita, quo casu talem apocham quasi publicè confectam accipiendam esse eadem lex scripturas in sui fine decernit ubi ita erant Bartol. num. 5. & Bald. in prin. & late Tiracq. de retrall. comens. §. 1. gloss. 7. & num. 43. Socin. cons. 274. num. 8. lib. 2. Aut. Fan. de pignor. 5. par. 2. membr. num. 47. Couar. pract. cap. 22. num. 5. Gabr. de probat. consil. 10. num. 1. & conclus. 11. in prin. Ferrall. decis. 112. par. 3. & quamuis in apocha Ferroni appareant subscriptiones illius, & Marci Antonij contrahentium, nihilominus subscriptio Francisce Ferroni non fuit facta de tempore apocæ, sed ex post facto, cum potius in apocæ confectioe non Francisus, sed Bernardinus illius frater adesset, qui Francisum subscripturum, & rati habiturum contenta in apoca promissit vnde
 C 2 potell

potest dubitari. An ad effectum fortasse tradite in d. l. *scripturas* subscriptio Francisci Ferroendi non de tempore apocæ, sed postea subsequente sufficiat, sed quamvis admittatur dicta subscriptio, & interuentio trium testium, nihilominus cum eorumdem testium recognitio deficiat, non videtur posse fulciri dictam apocam ad hoc vt iuxta formam text. in d. l. *scripturas* debeat ferri in hypotheca præferti Mazzagallo, & Fiordelise habentibus publicum instrumentum cum prædicta l. *scripturas* non solum exposcat tres testes quin, & illorum recognosciones ex Socini. vbi supra num. 8. vers. *secundum principaliter Casir. conf. 406. num. 2. volum. 1. Calcan. conf. 29. Cramer. de antiq. temp. par. 2. §. 5. quæritur etiam num. 50. cum seq. Eoland. conf. 84. numer. 11. lib. 3. post special. in tit. de Instrum. edition. §. 7. incipit. nuncque dicendum num. 5. Conar. vbi supra num. 5. vers. *tenio necessarium erit Fan. vbi supra d. num. 47. & facit text. in arch. de instrum. cancel. & sed. §. si quis igitur.* Vnde cum illa testium recognitio deficiat, nullatenus ista apocam potest dici munita requisitis à dicta l. *scripturas* desideratis, sed etsi prædicta de iure procedane nihilominus cum fundamentum text. in d. l. *scripturas* ratioque illius consistat in suspitione fraudis, & falsitatis antedatæ ne sit in mero arbitrio debitoris, creditori instrumentum defraudare vt tradunt Bart. in d. l. *scripturas* numer. 4. vers. & ratio huius ultimi, & Bald. ibi numer. 11. in fine & in conf. 198. numer. 5. Castren. conf. 134. num. 1. vnde med. lib. 2. & Ancharan. conf. 28. num. 1. & 4. & Tiraquel. vbi supra, & Gabr. pluribus citatis d. conclus. 10. num. 2. & luit dictum in vna Romana Pecuniaria 24. Maij 1539. veram Illustrissimo Seraphino Vnde si prædicta fraus cessat, & de veritate appareat vtrique dispositio text. in d. l. *scripturas* cessare debet vt notat Bald. d. conf. 198. num. 5. & delimitatur ex Doctoribus supra relatiss; sed sic est quod ad huiusmodi veritatis, reique gestæ probationem sufficeret, quod duo tantum testes in apocâ essent subscripti dummodo alia adminicula veritatem detegentia concurrerent, quia tunc etiam talis apocâ in præiudicium illius, qui habere publicum instrumentum posterius operaretur vt tradit Fulgos. conf. 133. quem refert & sequitur Tiraquel. vbi supra n. 59. & Gabr. d. conclus. 10. num. 15. Sed sic est quod adfunt in præfenti duo Testes, qui apocam subscriperunt & adfunt plura adminicula, concurrunt enim plures testes deponentes de scientia promissionis secutorum 1600. & de confessione Martini Antonij, qui dictam dotem promiserat Ferroendo, & dicentes quod non solent fieri matrimonia sine dote, & in specie, quod Marcus Antonius non assuenerit suas filias tradere nuptui sine dote, quod etiam apparct ex dote florenorum 3. m. postea à Marco Antonio eius filia Elisabetha Mazzagallo promissa, & accedit quod Casir Mazzagallus, qui se apocâ subscriperat erat Patruus, & Curator dicti Ioannis Mazzagalli. Vnde non est credendum, quod noluisse subscribere*

antedatam in præiudicium eius, cuius erat Patrus & Curator.

8 Et circumscripta dicta apocâ sufficerent duo testes etiam ad effectum prælacionis, & contra 3. de veritate rei gestæ deponentes, vt notat Paul. Caste. d. conf. 13. num. 1. circa med. & Bart. in d. l. *scripturas* num. 4. Abb. c. 2. num. 2. & ibi Felyn. num. 4. vers. 3. declaratio de fide instrum. Cramer. vbi supra num. 59. Tiraquel. vbi supra num. 59. Gabr. plur. s. test. tens d. conclus. 10. num. 9. Sord. plotes adducens in dicta decis. 71. num. 5. vbi num. 4. post Fulgos. conf. 132. num. 1. Tenet quod hypotheca non requirit scripturam, cum ita possit probari testibus, sicuti instrumentum per text. in l. contrahitur ff. de pignor. & in pailum quod bona fide C. de pail. & l. cum te C. de transact. instrumentum enim, & testium per est victus l. in exercendis C. de fide instrum. Sed sic est, quod in præfenti vltra dictam apocam adfunt non duo, sed tres testes, nempe 4. & 5. & 6. deponentes de veritate contentorum in apocâ. Quartus namque testis dicit se portasse ad franciscum ferroendi de mandato Marci Antonij scuta 500. ad computum eisdem doctis, & Quintus dixit seire fuisse confectum solum super hac dote, & quod illud vidit, idemque deponit Sextus testis.

Nec quicquam facit, testes esse consanguineos ferroendi, quia cum sint in pari gradu consanguinitatis cum Mazzagallo, non est cur non debeant admitti iuxta glof. verbo *verbo parentes*, vers. *sed quid si testes in e. consanguineos* 3. quasi. tradit Bart. in l. qui testamento §. quacunque num. 8. ff. de testamento Gabr. plures citans de testibus conclus. 13. num. 18. Potissimè quando testis consanguineus concordat cum alijs testibus vt in nostro casu Roman. conf. 48. in fine Choffen. conf. 36. num. 3. vers. *valeratur Gabr. dicta conclus. 13. num. 7.*

Nec prædictis obstat, quod quando hinc inde concurrat causa dotis, neuter possit gaudere priuilegio dotali competenti per text. in d. l. *affiduis* 5. exceptis & Socini. conf. 169. num. 4. vers. *sed ab hac ratione lib. 2.* Vnde contra Mazzagallum videtur, quod ferroendus non possit gaudere beneficio l. unica §. & vt plenius C. de rei vxor. aff. qua pro dote datur tacita hypotheca, quo priuilegio cessante remanere videtur promissio dotis ferroendo facta absque aliqua hypotheca, & in puris terminis iuris communis, & instrumentum Mazzagalli cum hypotheca expressa, & per consequens videtur Mazzagallum præferendum ferroendo. Quia respondetur negando quod text. in d. l. *affiduis* 5. exceptis probet, quod concurret hic hinc inde causa dotis neuter possit vti priuilegio tacite hypothecæ iuxta d. §. & vt plenius, quia in casu d. §. exceptis concurrerant filij duorum vxoris Titij, & disponitur, quod filij primæ vxoris præferantur circa recuperationem dotis suæ matris; Vnde text. quoua tacitam hypothecam pro dote competunt filijs vtriusque vxoris Titij nihil disponit, quo minus omnes gaudeant priuilegio dictæ tacite hypothecæ, quin potius vult, quod inter

gau-

gaudentes dicta hypotheca anterior præferatur, quod non est auferre circa tacitam hypothecam aliquid filijs secundæ uxoris, sed tantum dare prælationem ratione anterioritatis hijs primæ uxoris, quod, & dixit *text. in l. fin. C. cod. ex quo nullatenus potest inferri ad lupradictam obiedionem.*

- Nec obstat, quod dicta Fiordelisi præten-
 11 dat prælationē quoad petia terræ, quas permutauit iuxta *text. in l. Iulianus §. offerri ff. de action. empt. & l. hereditatis ff. de hered. vel act. vend. notat Negusant. de pignor. 4. membr. 5. partis num. 3.* quia respondetur, quod illorum
 12 iurium dispositio non procedit, quociens venditor rem venditam tradidit emptori iuxta *text. l. 1. §. final. cum gloss. verb. emerit ff. de reb. eorum qui sub tutel. quos text. ita tradit Bald. in l. fin. d. num. 3. C. commodat. & in l. cum C. de action. & obligat. quem sequitur Negusant. ubi supra 4. membr. 2. partis num. 35.* ratio est in promptu, quia secuta traditioe dominium transiuit in emptorem, & res empti fuit facta propria illius. Unde in re propria non cadit pignus l. neque pig. q. 45. ff. per recept. iur. & idem esset, si ab initio esset deductum in pactum, quod res vendita remaneret filijs hypothecata, pro prætio iuxta *text. in l. licet C. qui potior. in pign. hab. notant Doctores supra relati & Negusant. d. 4. membr. 2. partis d. num. 35. & n. 36.* Sed sic est, quod in prædicta permutacione interuenit traditio, & ex eodem instrumento constat, & non accessit prædictum pactum, quod petia permutanda remaneat hypothecata, Unde sequitur, quod ad fauorem prædictæ Fiordelisi non intret dicta dispositio *text. in d. l. Iulianus §. offerri de qua supra.*

MACERATEN. INTERVSRIORVM.

Luna 28. Maij 1607.

ARGVMENTVM.

Dotis solutio probatur ex deductis in decisione.

SVMMARIVM.

- 1 Solutio debiti tollitur omnis obligatio.
- 2 Depositum factum de mandato Iudicis recusante creditore recipere habet vim soli venis.
- 3 Confessio facta in articulis præiudiciali consueti, & probas contra eum, & num. 9.
- 4 Solutio probatur pluribus modis.
- 5 Confessio partis facta eadem Indice probat solutionem.

DECISIO LXX.

Cum ista causa etiam in gradu appellationis de commissione Sanctissimi penderet coram me inter Dominam Siluagiam Herculanam, & Franciscum Philippum secundum illius virum ex vna, & D. Iulium de nobilibus ex alia. Dubitanti 28. Nouembri 1605. an Domine Siluagie deberentur sue dotis interuentia, & a quo tempore & Domini tria tempora considerant. Primum tempus Diuortij; Secundum Viduitatis; Tertium verò secundi ma-

trimoniij, & de primo affirmatiuè; de secundo verò negatiuè responderunt. Unde circa tertium tempus proposui iterum causam 22. Maij 1606. & Domini de illo tempore interuentura deberi censuerunt. Postea veto Domina Dorothea Targuinia comparuit tanquam vocata ad fideicommissum per Equitem Io: Targuinum dotis promissorem testium, in quo decedente Ioanne Baptista primo Siluagiz viro sine liberis fuit expressè ad prædictum fideicommissum D. Dorothea inuitata, quæ hereditatem prædicti Ioannis Baptiste repudiavit, bonaque ab ipso posseffa, & prædicto fideicommissio subiecta, tanquam ab Equite Ioanne Tarquino sibi in fideicommissio celiecta acceptauit, & prætendens prædictas Rotæ resolutiones sibi præiudicium asserre non posse, opposuit de integra Siluagiz dotis solutione, & quod per consequens cessabant interuentura à Siluagia præsentia ex regula vulgari, quod solutione eius, quod debetur omnis tollatur obligatio: Unde ad hoc vt Domina Dorothea suum ius deducere posset, primum dubium cum Dorothea disputandum proposui, & tam Dorothea, qua Siluagia informantibus Domini censuere constare de solutione dotis, quia Eques Tarquinius pro prædicta dote promissit florenos sex mille, ex quibus in eodem instrumento soluit florenos 1500. cedendo censum eiusdem summx quem habebat contra Iulianum Rugerium de monte Sancto alios verò florenos 1500. promissit intra annum soluere, quod & adimpleuit deponendo similem summam de mandato Iudicis, vt illa Domina D. Ioanni Baptiste & Siluagie solueretur, ad quod depositum fuit deuentum, quia prædicti coniuges prædictam solutionem acceptare recusabant, quo caso obligatio, & depositum habuerunt vim solutionis l. 1. C. qui potior in pign. hab. Bar. in l. accepta num. 4. C. qui potior det. cons. 440. Negusant. de pignor. 3. parte 3. membro principali num. 8. ex quibus satis constare videtur de solutione prædictorum trium millium florenorum, maxime quod de illorū solutione constat per confessionem Siluagiz in articulis pro parte illius datis in processu Saluiani contra Dominam Dorotheam, & D. Iulium de Nobilibus præcipue in art. 4. de quo in Summario Dorotheæ num. 9. & 15. Quoad verò residuos tres mille florenos, quos dictus Eques Io. post illius mortem soluere, promissit, videtur integrè solutus fuisse. Primò ex quodam annuo censu florenorum 8. quem dicta Siluagia emittit d. Antonia & D. Ladantia Sericchi, pro prætio florenorum 800. quos prædictis venditoribus soluit in pecunia numerata prædictus Eques Io. Tarquinius expressè declarando prædictam solutionem facere de pecunijs dotialibus ad bonum computum, prout constat in Summario Dorotheæ num. 2. Tum & ex alio annuo censu florenorum 30. per eandem Siluagiam empto à Hieronymo Marco Brizio pro florenis 300. quos venditori ibidem soluit idem Eques Io. Tarquinius ex pecunijs proprijs, & ad computum prædictæ dotis, de quo etiam constat in præ-

dicto Summario num. 11. Item ex quodam instrumento 10. Decembris anni 1590. de quo in secundo processu fol. 75. constat Ioannem Baptistam habuisse in prompta pecunia ab Equite Tarquinio, & ad bonum computum huius dotis florenos 400. Quod autem omnimoda, & integra dos florenorum sex milium fuisset Tarquinio dotante soluta Ioanni Baptista satis constat ex Confessione eiusdem Siluagiz, quæ coram Vicario Archiepiscopi firmari fuit concessa Ioanni Baptistam ipsius virum dictos sex mille florenos lugdosis recipisse. Vnde petit cogi ad sibi integros restituendos vt in registro fol. 525. cum tribus sequentiis. Vnde de mense Octobris anni 1596. fuit per Vicarium firmatum lata sententia pro diuorrio, & Thori separatione, & declaratum euenisse casum restitutionis dotis, & propterea ad illam restituendam Siluagiz fuit condemnatus dictus Ioannes Baptista, & in executionem prædictæ sententiæ fuit subhastata, & Siluagiz adiudicata quædam possessio Salmer. 20. pro pretio florenorum 3118. prout in prædicto Summario num. 16. & in nota solutionum data à Dorothea num. 8. quam partitam fatetur pars Siluagiz in responsione facti, quando ad prædictam notam solutionum respondidit, quo possessio sic subhastata erat de bonis relictis à prædicto Equite Ioanne Tarquinio dotis promissore, quam partitam etiam Domini attendendam dixerunt, & tam ex ea quam ex cæteris supra enumeratis fuit illis visum satis constare de prædictæ dotis solutione. Vnde non curant pro nunc disputare de cæteris partitis in dicta nota solutionum pro Dorothea datis ascendentibus plusquam ad alios viginti mille florenos, quos omnes Dorothea contendit Siluagiam, & Ioannem Baptistam ipsius virum habuisse de bonis equitis Ioannis, & computandos esse. In prædictæ dotis solutionem ad hoc vt nullatenus interuenerit à Siluagia prætexta per ipsos fuit de bonis prædicti equitis.

Quod si Ioannes Baptista primus maritus Siluagiz illius toram dotem habiram ab equite Ioanne Tarquinio constituerit poterit agere contra hæredes, & bona Ioannis Baptistæ sed non ex eo sequitur, quod eques Ioannes non soluerit Ioanni Baptiste, & Siluagiam coniugibus integrè prædictam dotem.

TRIDENTINA VSURARIUM.

Mercurij 6. Iunii 1607.

DECISIO LXXI.

Impressa in rec. dec. 152. par. 3.

CARPENTORATEN. FIDEICOMMISSI.

Mer. 13. Iunii 1607.

DECISIO LXXII.

Impressa in rec. dec. 203. par. 2.

ROMANA MERCEDIS.

Luna 18. Iunii 1607.

ARGVMENTVM.

Merces remissa arbitrio alicuius, qui obijce abiq; quod declarauerit, adhuc debetur.

SYMMARIVM.

1. *Sindicus Capituli credendum est.*
2. *Contractus arbitrio alicuius remissus resolutur mortuo arbitro non facto arbitramento, quod procedit, siue acceptauerit arbitramentum, siue non siue arbitrari noluerit & declaratur vt num. 4.*
3. *Officium iudicis deferui & competit ad reducendam malam taxationem ad arbitrium boni viri.*
5. *Res desinens esse integra, ex quo altera ex partibus cepit pro eius parte adimplere altera pars damnum sentire non debet, & num. 6.*

DECISIO LXXIII.

Debitum, an Domino Passarino deberetur aliqua merces, & vsque ad quam summam? Et quoad primam partem Domini affirmatiue responderunt, cū ex rebus costet Canonico Iacobum Brancarium Sindicū Capituli nomine illius dedisse ordinem Passarino de illis Instrumentis transcribendis, & authorizandis, cui tanquam Sindico Capituli Passarino credere debuit, & apparer instrumenta fuisse, transcripta, & authorizata iuxta præscriptum ordinem. Vnde videtur mercedem Passarino deberi.

Sed opponeretur pro Capitulo in prædicta conventionem mercedem soluendam Passarino fuisse remissam arbitrio Butij, qui cum obiecit arbitramento non facto, contractus remansit resolutus iuxta text. in l. si merces ff. locat. & text. in l. si quis arbitratus ff. de verb. obligat. quæ iura procedunt iure Butius acceptauerit arbitrium tibi commissum, & morte præuentus, vel alio casu arbitratus non fuerit, siue noluerit arbitrari, seu arbitrium acceptare, vt satis colligitur ex d. l. si merces ibi si autem ille, vel noluerit, vel non potuerit mercedem definire. Ex quibus excluditur, quod pro Passarino dicebatur non constasse Butium acceptasse onus arbitrandi huiusmodi mercedem.

Vltius Passarinus prætendit, quod Butius arbitratus fuerit prædictam mercedem ad scuta 50. & cum ipse præstodat scuta 2000. dicat arbitrium Butij fuisse iniquum, vnde raturio prædictæ mercedis venit reducenda ad arbitrium boni viri, cui deferuit officium Iudicis iuxta Bart. in d. l. si quis arbitratus num. 1. & 5. vers. aut loquitur in contracta & Castrenf. in d. l. si merces num. 95. nihilominus in facto non verificatur Butium arbitratum fuisse istam mercedem ad prædicta scuta 50. nec testes pro Passarino adducti visi fuerunt illud probare.

Vltimo, & principaliter Passarinus fundatur in eo, quod iura in d. l. si merces & d. l. si quis arbitratus procedit, quando arbitrer obijce re integra, & secus verò re non integra, sed iam altera ex partibus cepta adimpleri iuxta Bart. & Castrenf. in d. l. si merces in princ. Socin. Sen. in d. l. final. C. de sentent. qua finit lert. quant. & alios relatos à Menoch. conf. 93. 2. num. 23.

merc. 23. usque ad 27. lib. 1. quæ doctrina fundatur ea ratione, quia quando res desijt esse integra, is, qui ex sui parte satisfacere promissioni in totum, vel in partem damnum sentiret, & aduersarius cum alterius iactura locupletaretur. Vnde cum iuxta testes Passarini ante mortem Butij, maxima pars horum Instrumentorum esset transcripta, videtur, quod res desierit esse integra, & per consequens, quod intret supra dicta doctrina, & intellectus ad text. in d. l. si merces & d. l. si quis arbitratu, & æquitas, quod Passarinus damnum non sentiat, & cum illius iactura Capitulum locupletetur.

Quibus non obstat, quod sextus Testis pro Passarino examinatus, qui est eius Substitutus attuleretur, post mortem Butij prædicta Instrumenta omnia de nouo fuisse transcripta, ex eo quod transcriptio ante mortem Butij fuerit male facta, cum non posset singulis Instrumentis, authorizatio, & publicatio, accommodari, & malefactum non venit in considerationem,

Quia respondetur, quod licet aliquis error in prima transcriptione euenisset absque culpa Passarini nou ex eo res dicitur integra, cū potius videatur iam cepta, & in maxima parte, etiam, quauis de rigore essent de nouo facienda omnia Instrumenta iam semel transcripta, & respectu laboris Passarini cum magna impensa facta in prima transcriptione videtur secundum æquitatem, quod res desijt esse integra, & intret supra dicta doctrina *Bart. Bald. Menoch.* & aliorum supra relatorum.

Ex quibus iuxta prædictam æquitatem, quæ Domini sequendam dixere, Notarius dignus est mercede, sed ad quam summam iuxta secundam partem dubij Domini particulariter videndum censuere.

ROMANA LEGATI.

Veneris 12. Iunii 1607.

DECISIO LXXIV.

Impressa in rec. dec. 160. par. 3.

SEGVTINA DIMIDIAE ANNATAE.

Ven. 23. Iunii 1607.

DECISIO LXXV.

Impressa in rec. dec. 136. par. 1.

OVETEN. BENEFICII.

Merc. 27. Iunii 1607.

DECISIO LXXVI.

Impressa apud Posth. de manut. dec. 107.

ROMANA PRAETII FVNDACI.

Ven. 1. Iulij 1607.

DECISIO LXXVII.

Impressa putes Zacch. de oblig. Cameral. dec. 145.

CAESARAVGVSTANA PENSIONVM.

Merc. 4. Iulij 1607.

A R G V M E N T V M.

Transumptum ab A.C. extracum præuia citatione cōtra interesse putantes nō probat, cū debeat specialiter citari ille, de cuius interesse agitur quando est certus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Decretum dicitur nullum quando non iustificatur ex actis.
- 2 Transumptum ab Auditore Camera extracum non probat si in extracitione non fuit citatus ille de cuius interesse agitur, & contra quem proceditur.
- 3 Citatio contra interesse putantes non sufficit quando adest aliquis certus, de cuius interesse agitur, qui est specialiter citandus.
- 4 Littera originales reservationis Pensionis sunt inuicem titulari qui non consensit pensioni.
- 5 Legitimitas personarum in quolibet Iudicio ante omnia est necessaria.
- 6 Clericatus exhibitus est recognoscendus.

DECISIO LXXVIII.

D Vbitau, an decretum Domini Nuncij esset reuocandum, & cum procederetur per audientiam contradicatarum Domino Archiepiscopo tantum informante, Dominus affirmatiue responderunt, cum decretum iustificetur ex actis nec Domino Nuncio constiterit de reservatione pensionis ex traditis à Felin. in cap. cum venerabilis num. 42. vers. nam & si condemnatur. de except. & latè Conar. varior. lib. 1. cap. 1. num. 4. & 9. nec talis reservatio probatur ex transumpto ab Auditore Camere extracum in forma, vidimus, cum ad illius extracitionem non fuerit citatus Dominus Archiepiscopus, vel procurator, seu defensor dignitatis Archiepiscopalis ad tradita per Innocent. & Abb. in cap. Abbate num. 14. vers. si vero de verbor. significat. & Doctores in ambent. si quis in aliquo vbi Bart. num. 4. & Dec. num. 9. C. de edem. Patens decis. 210. num. 4. lib. 2. Nec sufficit citatio decreta contra interesse putantes, quia cum Dominus Archiepiscopus esset certus, & extracum concerneret ipsius interesse debuit specialiter citari ex Abb. vbi supra, & Felin. in d. cap. fin. & Decius vbi supra num. 10. Bald. in l. 2. num. 6. C. de testament. notat Alexand. conf. 106. n. 14. lib. 3. & Card. conf. 154. facit etiam quod litteræ originales reservationis nō fuerunt intimatæ Domino Archiepiscopo, prout opus erat, cum ipse non consensisset reservationi Cassador. decis. 12. num. 1. 2. de rescript. & decis. 2. num. 13. de pensionibus & Gignodem tract. quasi. 77. n. 20. & 21. Accedit non fuisse legitimatas personas aduersariorum, prout in quolibet iudicio ante omnia requiritur l. non ignoratur C. qui accusare non poss. Bart. in l. 2. num. 3. & ibi Alex. num. 5. C. de edill. 6 Dini. Adrian. tollend. Clericatus etiam exhibitus non fuerunt recogniti, prout necesse erat ad tradita per DD. in cap. 1. de fide instrument.

RO.

ROMANA PECUNIARIA.

LXXXVIII. Junij 1607.

ARGVMENTVM.

Creditor habet ius super pecunijs spectantibus ad debitorem suum etiam ex causa alimentorum saltem in subsidium ipsorum commoditas potest cedi; secus autem eorum ius formale.

SYMMARIVM.

- 1 Hypotheca generalis comprehendit presentia, & futura bona, iura, & accessiones, & nomina debitorum.
- 2 Creditor habet ius super pecunijs spectantibus ad debitorem suum etiam causa alimentorum saltem in subsidium.
- 3 Alimenta tanquam personalia alteri cadi, & assignari non possunt.
- 4 Debetur procedere circa ius formale alimentorum quorum tamen commoditas cedi, & assignari potest.
- 5 Debitor ex causa onerosa non inuitatur beneficio, ut non conueniatur ultra quam facere possit.
- 6 Debitor contra ius operi, & miserabiles non inuitatur beneficio deductionis alimentorum.
- 7 Creditori magis sanandum est quam debitori.

DECISIO LXXIX.

Domini dixerunt scita bis mille, de quibus agitur, debere consignari creditoribus reliquis tamen moderatis alimentis Dominis Crescentijs de quorum quantitate postea videatur, moti ea potissimum ratione, quod huiusmodi duo millia scuta non fuerint à Domina Salustia de bonis proprijs, sed de fructibus bonorum mariti, & filiorum promissa, & non ex matris pietate, sed ex patris conventionione, quod ex instrumento dictæ promissionis satis elicitur, dum in illo Domini de Crescentijs cesserant omnia illorum bona Domina Salustia eorum uxori, & matri respectu, & promiserunt in futurum ita parce vivere, quod non requirerent maiores expensas pro eorum victu & vestitu, quam illas, quas eorum bona, & illorum fructus sustinere possent & ne de summa necessaria pro dicto victu, & vestitu à Domina Salustia illis persolubenda retroverti, & dubitari coningeret illum taxarent ambe partes, & liquidarunt, & conueniunt ad summam annuam scutorum duorum nullum monere ab ipsa Domina Salustia illis persolubendam Ex quibus constat illiusmodi duo millia scuta non ex bonis Domina Salustia, sed ex fructibus bonorum Dominorum de Crescentijs fuisse ab ipsis met in prædicta cessione omnium suorum bonorum sibi reueratam, quæ reservatio non potest operari, quin huiusmodi scuta duo millia sint obnoxia creditoribus, quibus antea erant obligata; præcipue cum licet ex isto instrumento sussister de nouo ista duo millia scuta à Dominis de Crescentijs acquisita illa etiam veniant in generali hypotheca creditori, quæ comprehendit non solum præ-

sentia, sed etiam futura bona iura, & accessiones, & nomina quæcumque creditorum ex iust. in l. fin. C. quæ res pignori obligant. poss. cum adductis per Negusant. de pignoris in 2. membr. 2. par. principalis num. 1. facit etiam quia Domini de Crescentijs fecerunt prædictam cessionem omnium suorum bonorum Domina Salustia ratione expressa in instrumento, nempe, quia versa vice ipsa D. Salustia pietate mota, erga ipsos maritum, & filios promisit erigere montem vsque ad summam scutorum 125. m. ut illos à debitis, quibus erant obnoxii liberaret. Unde dicta obligatio erigendi montem fuit respectiva ad cessionem à marito & filiis Domina Salustia, quæ pietatem exerceuit in promissione de erigendo montem, & non in assignationem duorum millium scutorum pronictu, & vestitu marito, & filiis facta, cum non ex bonis ipsius Domina Salustia, sed ex reservatione fructuum bonorum mariti, & filiorum Domina Salustia cessionum processerit, & ex taxatione, & liquidatione inter partes de prædicta summa in instrumento contenta, quæ conventio non præiudicat creditoribus, cum alias de facili possent bona creditoribus obligata cedere confanguineis cum assignatione fructuum pro alimentis, quod non est admitendum, & ut cumque sit, competit creditoribus ius super pecunijs etiam ex causa alimentorum spectantibus ad debitorem, saltem in subsidium ut in casu nostro iuxta gloss. in final. in l. stipendia C. de execut. reinduct. special. de execut. sentent. & reind. 5. sequitur num. 6. vers. quid si debita gloss. verb. redditibus in cap. prauinit & ibi Abb. num. 11. & 12. & Imol. num. 29. cum pluribus sequentibus de fideiussoribus.

- 2 Nec obstat, quod cum alimenta sint periculis, cedi, nec alteri assignari non possunt per tradit Bart. in l. cum Titio ff. ad leg. falcid. per text. in l. si usus fructus ff. de iuredot. ratione, quia à persona reparari non possunt alia enim sunt alimenta vnus persone alia alterius § fin. instit. de usufructu l. stipulatio ista § si quis autem ff. de verb. obligat. quia respondetur, quod quamuis ius formale alimentorum cedi non possit, commoditas tamen illorum percipiendorum cedi potest, & creditoribus assignari, vel hypothecari l. necessarium § final. ff. de pignori. & commodum rei vendit. l. arboribus § cum fructuariis ff. de usufructu. notat Bart. in l. 1. n. 3. C. de petiti. bon. sublati lib. 10. facit text. in l. fin. § huius ff. de contrahend. empt. ubi Bart. & Salicetus l. 1. in l. 2. § item si in sacro num. 7. ff. de verb. obligat. Tiraq. de retract. lignag. § 1. gloss. 7. num. 47. cum seq. Pinell. in l. 1. C. de bon. matern. 3. par. num. 70. ad fin. Molin. plures referens de primogenit. lib. 1. cap. 30. num. 11. & 12. Peregr. de fideicommissio art. 40. num. 117. Unde quamuis ista duo millia scuta dicantur alimenta Dominis de Crescentijs debita, illorum annua commoditas, & perceptio potuit creditoribus obligari, & assignari, & sic cadit sub prædicta generali creditorum hypotheca ex supradictis. Nec facit quod executio non possit fieri super alimentis debitoris, quia debitor ex causa onerosa non inuitatur beneficio

ut non conueniatur ultra quam facere possit, & deducto ne ageat, nisi in casibus à iure expressis l. *Nefarius* ff. de reind. vnde nec vnum denarium sibi retinere valet l. *penult.* ff. de cession. bon. Bald. in l. finali num. 5. C. qui bon. ced. poss. *Campegi.* de dot. parte 3. quæst. 239. num. 2. *Rota divers.* decis. 48. num. 9. par. 1. quæ magis procedunt in nostro casu, cum inter creditores dicantur adesse plures inopes, & miserabiles personæ, contra quas debitor nunquam inuatur beneficio deductionis alimentorum cum magis sit fauendum creditori, quam Debitori *Bart. in l. maritum* num. 4. & ibi *Alex.*

7 restatur de magis communi num. 1. ad fin. ff. solut. matrim. Bald. in l. 2. num. 5. C. quod tamen eo, & in l. *Præfens* num. 10. C. de seruit. Surd. de aliment. tit. 1. quæst. 78. num. 39. & seq. sed nihilominus ex istis duobus millibus scitis Domini censuere alimenta esse præstanda Dominis Crescentiis in moderata quantitate, de cuius taxatione particulariter voluerunt videri dum tamen, prout in facto, pro creditoribus dicitur Dominus Octauianus non possideat alia bona, tam in statu Ecclesiastico, quam extra illum, & Dominus Melchior non fruatur fructibus Clericatus Caneræ, quod si de prædictis constasset omnino alimenta illis deprearentur, & prædicta scuta bis mille integre creditoribus assignarentur.

FLORENTINA FIDEICOMMISSI.

Luna 3. Decembris 1607.

DECISIO LXXX.

Impressa in res. dec. 143. par. 1. & dec. 168. p. 3.

HIPPOREGIEN. PRÆBENDÆ.

Mercurij 23. Ianuarij 1608.

ARGUMENTVM.

Reservatio Regula Oslana intrat in præbenda spiritali, vel spiritalitati annexa; quando autem talis dicatur patet ex hac decisione.

SYMMARIVM.

- 1 Regula Oslana reservatio non intrat in temporalibus, sed tantum in spiritalibus. & num. 8.
- 2 Aliter tenetur intentionem suam probare.
- 3 Præbenda nomen denotat spiritalitatem.
- 5 Præbenda dicitur annexa Canonici, quando quilibet Canonici habet suam præbendam.
- 6 Spiritalis dicitur rei annexa Canonici, vel rei spiritali annexa, & pro spiritali habetur.
- 7 Spiritalis dicitur id, quod habet annexum onus spiritalis.

DECISIO LXXXI.

De 26. Ianuarij anni præteriti proposui dubium, cui competeret huiusmodi præbenda, & Domini dixerunt Petro Gomis competere ea potissimum ratione quod ista præbenda omnium Sanctorum videretur temporalis. Vnde non censetur comprehensa sub re-

seruatione Regula Oslana, cum illa non intrat in optione præbendarum temporalium, sed in optione spiritalium iuxta *conf. Cardin.* 166. num. 4. & 6. & alia late in dicta decisione tradita; eodem tamen dubio hodie repropósito Domini à supradicta decisione recedendum censuere, moti ex eo præcipue, quod huiusmodi præbenda omnium Sanctorum non sit temporalis, quin spiritalis, vel spiritalitati annexa ex sequentibus. Primo quia de temporalitate non constare dixerunt, & Capitulum illam prætendens, cum sit actor debuisset illam concludenter probare. Secundo quia potius debet spiritalis iudicari eum eo ipso, quod est præbenda, presumitur spiritalis. & dilecto ante fin. de præbend. & nomen præbendæ denotat spiritalitatem vt in *titulis de præbend. & de concessione præbendarum* notat *Abb.* post *Innocent.* in c. maioribus ante numer. 4. de præbend. *Imol.* in Clementina ff. vox numer. 8. vers. *quaritur* ultimus eodem titulo. Tercio quia apparet in Cathedrali Hipporegii adesse certum numerum Canonieorum, & quolibet habere suam præbendam, taliter quod sunt 12. Canonici, & tot sunt præbendæ, quo casu dicitur præbenda annexa Canonici iuxta *Abb. in d. c. maioribus* num. 4. de præbend. & cum sit Canonici annexa dicitur rei spiritali annexa, & ex eo habetur pro spiritali, notat *Capotusquen.* dec. 3. 9. u. 1. p. 2. per text. in d. dilecto de præbend. quamvis respectu prædictorum particeps de temporalitate, respectu tamen iuris Canonici, cui deservit & est destinata, spiritalis censi debet.

Ultimo quia augmentum huius præbendæ Omnium Sanctorum relictum per Antonium Droys de anno 1599. fuit eum onere perpetuo celebrandi missam die lune cuiuslibet hebdomadæ, & annuarius die sui obitus, quo casu est dicendum huiusmodi præbendam habere prædictum onus spiritalis annexum, & per consequens illam esse spiritalis, siue spiritali annexam ex supradictis, & ex traditis à *Cas. de Grass.* decis. 13. numer. 6. de præbend. post *Egid.* in c. super hoc num. 22. de renunciat. & *Barbat.* in Clementina causam 5. quod si forsitan num. 30. de electione.

Vnde cum ex prædictis huiusmodi præbenda debeat spiritalis censi, an spiritalitati annexa, non potest dubitari, quin reservatio Regula Oslana excludat quoad istas præbendas spiritalis consuetudines oprandi etiam immemorabiles iuxta late tradita in supra-relata prima decisione in ista causa facta.

Sed quia prædictus Antonius Droys hinc præbendam quandam bona in notabile illius augmentum reliquit valoris annui librarum, centum imperialium, circiter disponens, quod volebat in futurum illam nominari Omnium Sanctorum, & quod vique in perpetuum, & conuenerunt hæcenus veterani, & primi Canonici dictæ Ecclesiæ, & Capituli valere dictis bonis frui per gradus secundum eorum antiquitatem, & expresse prohibuit, ne aliter conferri posset, cui dispositioni per Regulam Oslanam non videtur derogatum, Domini dixerunt

perunt, quod de hoc particulariter vide-
retur.

RAVENNATEN. SALVIANI INTERDICTI.

Vener. 1. Februarij 1603.

ARGUMENTO.

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 Saluianum intrat probatus duobus extremis neces-
sarijs.
- 2 Saluianum competit contra tertium Possessorem,
sicut, & hypothecaria.
- 3 Hæredem se vocans in libello dicitur talis.

DECISIO LXXXII.

Constare de bono iure istarum de Bellinis,
Domini dixerunt ad effectum, quod intret
Saluianum; constat namque Octavianum Bel-
linum Patrem Camilla, Lucia, & Consortium
emisse censum annuum scutorum 690. à Vitali
Fulconio, qui illum imposuit super quibusdam
terris cum generali obligatione carerorum,
suorum bonorum, & apparet bona expressè
hypothecata tanquam fideicommissio fuisse su-
bacta cuius, & ex post facto Dominos de Benin-
casis emisse à Sancto Fulconio filio prædicti Vi-
ralis quasdam terras in termino Sancti Stepha-
ni, leii della Boueda, & quod illas dictus Vita-
lis de tempore constitutionis prædicti Censui,
quin, & usque ad sui obitum possedit, & quod
in illius hæreditate remanserunt prout testes
dati depouunt; constat etiam Dominos de
Benincasis modo illas possidere tam ex ipso-
rum Confessione, quam ex huius litiis sustentatione,
quibus sic probatur intrat Saluianum ex
Roti. in l. rem alienam narr. 5. ff. de pignorat. ali.
Negusant. de pignorat. t. membro 8. par. num. 6.
& 3. Roland. conf. 14. num. 13. lib. 1. Alex. conf.
285. num. 4. lib. 6. Contan. in l. unica limita.
14. num. 11. C. si de moment. possess. Quæ pro-
cedunt etiam contra tertium possesorem, contra
quem prout competit hypothecaria, competi-
etiam Saluianum saltem utile iuxta gloss. & DD. in l. 2. ff. de Saluian. Interd. Put. dec. 207.
num. 2. lib. 1. & de commun. pluribus relatis
Menoch. de adipiscend. remed. 3. num. 55. Rota
divers. dec. 74. num. 24. par. 2. Nec obstat non
constare prædictas Camillam, & Consortes esse
hæredes Octavij, cum potius constet contra-
rium ex libello ab ipso perrecto tanquam fi-
lijs, & hæredibus cum beneficio legis, & in-
ventarij dicti Octavij quin, & tanquam hære-
dis Catharinæ matris ipsarum, cui ratione
dotis competeat etiam actio contra prædicta
bona Octavij, & sic contra prædictum Cen-
suum, & bona illi hypothecata. Et licet contra
prædictum creditum dotale opponatur, quod
quoniam dos sonabat scutorum 607. tamen in
pecunia numerata tantummodo fuerunt soluta
scuta 100. Unde pro illis tantummodo, non
autem pro residuo, pro quo quedam bona
stabilia fuerunt consignata, erit locus Salua-
no, ut fuit dictum in Imolen. Saluiani 5. No-

nembris 1601. coram R. P. D. meo Lancellotto;
Nihilominus quicquid dici possit super dicta
consignatione bonorum stabiliū, & an fue-
rint in nostro casu data æstimata, taliter quod
Octavianus ad restitutionem æstimationis tene-
retur, & sic quoad dictum residuum etiam
intret dicta Decisio Imolen. Videtur huiusmo-
di sorores ex credito prædicti census, & tan-
quam hæredes Octavij sui patris forent bon-
um ius ita ut sufficeret ex illo intret huiusmo-
di interdictionum ex supradictis; de paupertate
autem dictarum fororum Domini dixerunt
constare.

MACERATEN. INTERVSVRIORVM.

Luna 11. Februarij 1603.

ARGUMENTVM.

Additio hæreditatis probatur ex actibus,
de quibus in decisione.

S Y M M A R I V M.

- 1 Hæreditatis additio probatur ex Possessione bono-
rum descripti.
- 2 Item ex solutione collezarum pro dictis bonis.
- 3 Item ex Catallo, in quo describitur hæres ratione
consensus in tali descriptione præfati.
- 4 Item ex solutione debitorum hæreditariarum.
- 5 Possidens bona tenetur ad onera, ad que ipsa bona
sunt obligata, & potest conveniri hypothecaria
vel Saluiano, & num. 7.
- 6 Bona obligata pro restitutione dotis sunt etiam
obligata pro intervsvris.
- 7 Possessio bonorum per hæredem presumitur titulo
hæreditario, & non titulo fideicommissi, de quo
non constat.
- 8 Fideicommissi bona alienata possunt vindicari.
- 9 Bona dicuntur propria emptori, & non fideicom-
missi quando emens illa emat nomine proprio.

DECISIO LXXXIII.

Fuit resolutum coram me 32. Maij 1606, inte-
rsvria deberi secundo viro Siluagie ex ad-
ductis in illa decisione. Hodie vero dubitavi,
an Dorothea soror Ioannis Baptistæ primi viri
Siluagie teneretur ad prædicta intervsvria ratione
quinque possessionum terre emptarum à
Ioanne Baptista ex quibusdam censibus sibi
in dotem cum Siluagia datis, & cum præsup-
posito de consensu partium (circa tamen præ-
iudicium); quod Dorothea hodie possideat præ-
dictas quinque possessiones, Item, & dubitavi,
an ad eadem intervsvria Dorothea teneretur
ratione etiam florenorum 200. quos Franciscus
Philippus maritus Dorotheæ habuit à qua-
dam Hieronymo Brinco, & pro quibus usque
ad prædictam quantitatem extinxit quem-
dam censum florenorum 300. prius dicto
Ioanni Baptistæ ad computum prædictæ dotis
datum, & Domini fuerunt in sententia, quod
Dorothea ad prædicta intervsvria teneatur il-
lo potissimo fundamento ex supradicto præ-
supposito desumpto, nempe quod Dorothea
possidebat prædictas quinque possessiones à
Ioanne Baptista eius fratre emptas ex prædicto cen-

- cenſu, & ſic rebus decalibus, prout etiam partes concorditer præſupponebant. Vnde cum Dorothea poſſideat bona Ioannis Baptiſtæ dicitur eius hæreditatem adiuſſe *Bart. in d. l. pro herede in princ. & num. 2. in fine ff. de acquir. heredit. Alex. conf. 32. num. 1. lib. 3.* Quibus accedit, quod Dorothea ſoluit collectas Camerales communitati terræ montis Vimi, & terræ Muri vallium ratione bonorum accataſtorum Ioannis Baptiſtæ, quin, & in prima partica, que datur num. 2. in *ſummar. D. Franciſci Philippiucci* enuntiat *Dorothea hæres Ioanni Baptiſtæ*, que deſcriptio ratione conſenſus, qui huiusmodi deſcriptionibus præſtatur, probat contra Dorotheam ad tradita per *Roland. conf. 4. num. 16. lib. 3.* Præcipue conſentiendo ſe nominari, & deſcribi hæredem probatur hæreditatis aditio iuxta *Ruin. conf. 113. num. 7. lib. 3.* quin, & ſolendo debita hæreditaria præſumitur hæreditatem adiuſſe iuxta *text. in l. 2. C. de iur. delib. Bart. & alij* quos reſert *Menoch. præſumptione 101. num. 30. lib. 4.* quin, & in quadam patente facta per Vicarium Archiepiſcopi Firmani ad infantiam Dorotheæ bis enuntiat *ipſa Ioanni Baptiſtæ hæres*, & quamvis non conſtaret Dorotheam eſſe hæredem Ioannis Baptiſtæ ex quo tamen poſſider prædictas quinque poſſeſſiones, & ſic illius bona, que erat obligata. Siluagii pro dotis reſtitutione, & ſimiliter etiam pro interuſibus illius iuxta *text. in l. huius ff. qui potior in pign. bab. l. ſolutum §. ſi in ſortem ff. de pignorat. act. & ibi Bart. & tradit Negraſant. de pignor. 4. vñ. 2. par. num. 47. & 1. membr. 5. par. num. 10. & num. 14. verſ. & ſicut & Sord. pluribus citatis deciſ. 271. num. 2.* poterit Dorothea conuocari ſuper dictis bonis, aut hypothecharia, aut Saluiano!
- Quibus non obſtat, quod dicitur, Dorotheam iſta bona poſſidere tamquam compræhenſa in fideicommiſſo equitis Ioannis Tarquinij, cum non conſtet iſta bona fuiſſe in illius hæreditate, quin potius empta à prædicto Ioanne Baptiſta. Vnde potius eſt præſumendum Dorotheam iſta poſſidere prout iure poteſt, & ſic vel hæredem Ioannis Baptiſtæ iuxta *Bart. in d. l. gerit num. 20. ff. de acquir. heredit. & Menoch. diſta præſumptione 101. num. 27. in ſin. nec minus facit, quod iſte quinque poſſeſſiones fuerint ſubrogatæ in locum aliorum bonorum fideicommiſſo ſubiectorum, & per Ioannem Baptiſtam alienatorum cum nec de tali alienatione conſtet, & poſſint bona ſic alienata vindicari abſque alia ſubrogatione, quin & tali caſu etiam eſſet conſiderandum ad excludendam ſubrogationem, quod iſte poſſeſſiones non nomine hæreditario, ſed nomine proprio fuerint emptæ à Ioanne Baptiſta adnotata in *l. Imperator §. ſinal. de legat. 2. per illius text. & ad tradit. per Cephal. conf. 643. num. 49. & ſeq. Menoch. deciſ. 213. & num. 3. cum ſeqq. lib. 3.**
- ſed quia pro parte Dorotheæ dicitur expreſſe, & per publicum Inſtrumentum conſtare illà repudiari hæreditatē prædicti Ioannis Baptiſtæ, & acceptaſſe hæreditatem à Ioan-

ne Tarquinio ſibi in fideicommiſſo relictam, ideo vellem hoc dubium iterum proponere & inſimul cum dicto Inſtrumento repudiationis illud diſputare propter graue præiudicium, quod Dorotheæ poſſet inferri ex additione hæreditatis Ioannis Baptiſtæ.

ROMANA PRÆTENSÆ DEVOLVTIONIS DOMVS.

Febr. 29. Febr. 1608.

DECIſIO LXXXIV.

Impreſſa in rec. dec. 213. par. 2.

BONO NIEN. DE PANNOLINIS.

Luna 3. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Nonnulla circa identitatem bonorum, fideicommiſſo ſubiectorum.

SVMARIVM.

1. Diuiſionis Inſtrumentum probat inter diuidentes eorumque hæredes, & deſcendentes.
2. Fideicommiſſi bonorum reſtitutio probatur ex poſſeſſione illorum capta de mandato Iudicis.
3. Conſinium diuerſis reſtis turbidum, & aquiuocum identitatem bonorum.
4. Fideicommiſſarius agens ſenſu probare bona fuiſſe in bonis fideicommitentis.
5. Bona acquiſita à fideicommiſſario non veniunt ſub fideicommiſſo.

DECIſIO LXXXV.

- D** Vbitani, an terra noncupata delle Corrade, & alia de Thomeis, & domus de Deſertis compræhendantur in fideicommiſſo quondam Bartholomei, & ſine conſignande D. Curtio de Pannolinis, & Domini dixerunt terras de la Corrade compræhendit ſub prædicto fideicommiſſo, & reſtitutas fuiſſe quondam Franciſco Patri Domini Curtij, Vnde nunc non erant illi conſignande denuo, cuius reſolutionis prima pars reſpiciens prædictarum terrarum, compræhenſionem ſub dicto fideicommiſſo ſatis probati videtur ex Inſtrumento diuiſionis factæ inter Franciſcum Patrem Curtij Iulium Ceſarem, & Virgillum hæredes Bartholomei fideicommitentis, ubi huiusmodi terræ dela Corrade cum præſervatione fideicommiſſi expreſſe pronuntiant in portione Virgilij, & ex quo Inſtrumento diuiſionis inter diuidentes, eorumque hæredes, & deſcendentes indubitanter, probatur terra ſe diuiſa ſubiacere fideicommiſſo, & fuiſſe propriæ fideicommitentis, vt tradit *Alex. conf. 172. num. 1. lib. 7. Natta conf. 235. num. 13. & n. 15. Rimoldi. l. un. conf. 23. num. 281. Decian. conf. 76. num. 9. lib. 3. Mager. in epitom. fideicommiſſi queſt. 55. Peregrin. de fideicommiſſi. art. 44. num. 5.*

Quod autem iſte terra delle Corrade fuerint iam quondam Franciſco patri Curtij reſtituta ſatis conſtat ex poſſeſſione de mandato Iudicis capta per Aurelium de Medorijſi no-

mine dicti Francisci Pannolini de duobus partibus terre posita in comuni Butrij in loco dicto le Cortade altera tornaturarum quatuor iuxta Siluestrum Facchinum & heredes Jacobi Facchini Riciani; altera vero tornaturarum 17 iuxta Argiellum & Jacobum, & Siluestrum de Ricianis, & quod ipsæmet terre fuerint relicte in bonis Bartholomæi fideicommitentis, & illæmet, quæ obregerunt prædicto Virgilio in sua portione clare apparet ex prædicto diuisionis instrumento ubi describuntur, & designantur eiusdem mensuræ in eodem loco, & cum eisdem confiniis.

Quibus non obstant, quod heredes Virgilij, possideant tornaturas quatuor in dicto comune Butrij, quas prædebat Dominus Curtius sibi esse restituendas, quas constat illas quatuor tornaturas fuisse emptas de anno 1556. per dictum Virgilium Pannolinum & Siluestro quondam Francisci de Facchinis alias de Ricianis & sic post obitum dicti Bartholomæi, quin & etiam post prædictam diuisionem factam inter heredes dicti Bartholomæi quæ fuit de anno 1552. & illæ quatuor tornaturæ sunt in loco dicto Sarginello, illæ vero aliæ, quæ remanserunt in hereditate Bartholomæi sunt in loco dicto le Cortade, & iuxta confines superius specificatos, & illæ emptæ a Virgilio sunt petiæ iuxta illos de Pannolinia, & illos de Beroyis, & sic iuxta diuersos confines, ex quo etiam redditur æquiuoca, & dubia intentio Curtij circa identitatem actiæ terre possessæ ab Alberto Budriolo, quod illi iusticiæ cum sit reus, & cum fideicommissarius agens ab bona fideicommitentis Paul. de Casir. conf. 94. in vlt. dubio lib. 2. Bald. conf. 84. num. 1. in fine lib. 1. Crauet. conf. 61. num. 6. tanto magis cum illas vicinas quatuor tornaturas, tanquam acquisitas a Virgilio non capiat illas fideicommissum l. coheredi §. cum filia ibi nec fideicommissum ff. de vulg. & pupill. l. sequens quæstio delegat. 2. Alex. conf. 20. num. 9. lib. 2. Crauet. conf. 24. num. 12.

De alijs vero terris de Thomeis, ac Domo de Dertis Domini reliquerunt particulariter videndum.

TRIDENTINA VSVRARVM.

Ven. 14. Martij 1608.

DECISIO LXXXVI.

Impressa in res. dec. 177. par. 3.

TIBURTINA REITIONIS RATIONIS VTTELÆ.

17. Martij 1608.

ARGVMENTVM.

Arbitrium non intrat ad retardandam executionem duorum Conformium, quæ ex statuto Vrbis habent vim trium maximè quando executio fuit capta. Cetera patent ex Summario.

SVMMA RI VM.

1 Arbitrium non intrat ad retardandam executionem.

- 2 Arbitrium intelligitur prout de iure.
- 3 Res indicata habet paratam executionem.
- 4 Sententia duæ conformes habent vim trium vigore Statuti Urbis.
- 5 Statuti Vrbis lib. 4. c. 178. dispositio de duabus conformibus extenditur ad quæque districtuales, & Tiburtinas.
- 6 Statutum graditum habet locum in omni foro.
- 7 Executio capta non retardatur.
- 8 Executio dicitur capta quando est petita.
- 9 Tutor non potest retinere pecunias liquidas prout generalis ratio totius administrationis.
- 10 Tutor dicitur dolosus quando non confecto inventario, & libro tutelari se immiscuit.
- 11 Tutor debet curare pro pupillo, & non pro tertio.
- 12 Debitor potest valde committi in loco ubi reperitur.
- 13 Roma est patria Communis, & commune forum.
- 14 Nullas prima sententia non potest opponi, quando per secundam fuit confirmata.
- 15 Acta presumuntur integra transposita.
- 16 Proditio scripturarum verbalis, & non realis non facit illas de actis.
- 17 Clem. vt Calumnij de reindic. habet locum etiam in duabus sententijs vim trium obiectis.

DECISIO LXXXVII.

Omnia dixerunt non intrare arbitrium ad retardandam executionem contra D. Aurelium, cum clausula arbitrio Rote intelligatur prout de iure Butrij in extraneis, ad reprimendum. 8. Alex. conf. 33. num. 3. lib. 1. Cef. de Graffis decis. 5. num. 2. de re indicat. sed de iure res indicata habet paratam executionem l. 3. & ibi Butr. C. de execut. rei indicat. sed in casu nostro ad hunc duæ sententiæ conformes, quæ ex vi Statuti Vrbis 178. lib. 1. obtinent vim trium, & robur rei indicatæ inter Iacolas, & districtuales Butr. decis. 37. num. 1. lib. 2. per. 3. & fuit sapius dictum in Rota, cuius Statuti Dispositio extenditur ad Tiburtinas districtuales, vt fuit resolutum in vna Balocoregine. bonorum 13. Octobris 1589. capone Eminentiſſimo Domini Cardinali Pamphili, & prædictum Statutum obtinet in omni foro, vt admisit Rota in vna Romana medietatis Decembris 12. Februarij 1521. coram Binario.

Tum etiam executio non est retardanda cum iam fuerit capta, & pro mille scitis facta iuxta decis. Pute 28. num. 2. lib. 2. & etiam Cypriard. in l. unica C. si de moment. posses. limites, §. cum. 59. quoniam, & iusticiæ petitam fuisse, vt dicatur capta ad hunc effectum Rota diuers. 346. num. 6. par. 1. Lancellotti. de attentat. c. 28. num. 116. & fuit dictum in vna Carthaginens. Decembris 16. Decembris 1587. coram Bahalo, & coram me in vna Burg. Præbenientiarm 3. Iunij 1604.

Quæ magis procedunt cum de iusticiæ sententiarum appareat, quia condemnant Aurelium tutorem ad restituendas pecunias, quas constat ex sufficientibus probationibus ad illas manus petuenisse iuxta calculationem relationem, & cum illæ pecuniae sint certæ, & liquidae non potest impediri illarum restitutio, sub pretextu generalis rationis totius administrationis, vt per Surd. decis. 184. num. 11.

Quæ

Qua omnia tanto magis habent locum contra dolosum administratorem, qui nec inventario confecto, nec libro tuncari administrationis huius immiscuit ad text. in l. tutor, qui reperitur ff. de administr. tutor. ubi Bart. & alij Roland. conf. 49. num. 18. lib. 1. Caputq. decif. 159. num. 1. & 7. par. 2.

Quibus non obstat, quod ex parte scutorum 1112. fuerint empta nouem loca montium pro D. Felice Matre Septimij, quia sibi imputet Aurelius, qui debuit emere pro Septimio, praecipue quia D. Felix in luditio, declarauit praedicta loca montium ex suis pecuniis emisse.

Et minus obstat nullitates contra sententias adductae, nempe quod prima instantia fuerit in Vrbe, non vero in partibus agitata, tollitur, namque ex eo quod Aurelius tunc temporis debebat in Vrbe, & potius sic in illa conueniri Bisognet. decif. 19. de appellat. & decif. 2. de for. compen. in antiq. cum alij per Vam. de nullit. ex defectu iurisdic. num. 84. vers. 7. quia; Roma est communis Patria, & commune forum

13 l. Roma ff. ad municip. c. fin. ubi Host. num. 6. de foro compen. quando magis quod de illo tempore Aurelius inhiquerat Iudices in partibus vigore Eugenianae.

Viterius quia de istius primae sententiae nullitate non est agendum postquam fuit per aliam

14 confirmata, & per confirmationem censetur nullitas primae sententiae purgata Paris. conf. 109. num. 1. lib. 4. Rota dec. 7. de senten. ex re iudic. in antiq. Accbill. decif. 4. num. 1. eodem tit. Lauccillot. ubi supra c. 39. de purgat. attentat. num. 67. cum sequentibus.

Nec etiam obstat nullitas contra secundam sententiam ex non integra transportatione actorum deducta, cum acta praesumantur integra, ut fuit dictum in Calaguritana Beneficij 28. Maij 1603. coram Litta & alias sapius, & productio scripturarum, quae dicuntur non transportatae

15 fuit verbalis, non vero realis, quo casu non censetur de actis Bart. in d. extraneam. ad reprimendam in vers. de plano num. 3. ad finem Rot. dinesf. 445. num. 3. par. 1. Vnde non potuerunt coram Iudice, ad quem transportari, cum in actis primae instantiae non reperirentur, & tanquam minus praedicta nullitates impediunt executionem rei iudicatae cum promouat rei iudicatae ex virtute conformium ad Clementinam de a. homin. de re iud. quae habet etiam locum in duabus vici trium obtinentibus Bald. in l. fin. num. 9. in fin. C. de senten. ex intellocutor. omn. iudic. Dauius. conf. 355. num. 1.

SANCTI MARCI BENEFICII.

Luna 24. Martij 1608.

ARGUMENTVM.

Ius patronatus, & ius praesentandi ad illud ex quibus acquiratur.

SUMMARYM.

1 Gratia dicitur iustificata probatis omnibus in ea narratis.

2 Ius praesentandi ad ius patronatus, quasi posses-

sio acquiratur ex unico actu.

3 Ius patronatus probatur ex fundatione, & donatione cum illius reservatione, & consensu Vicarij Episcopi.

4 Vicarij facultas referuandi ius patronatus praesumitur ex cursu longi temporis cum obseruantia, & quasi possessione praesentandi.

5 Ius patronatus deuotum non inducitur, nisi de illa expresse constet.

6 Ius patronatus semper praesumitur venientum penes patronum primarium, & originarium, maxime non concurrentibus coniecturis, & praesumptionibus.

DECISIO LXXXVIII.

D Omini dixerunt, gratiam D. Fabricij esse iustificatam; constat enim de cessione libere per Prosperum facta ex ipso cessionis instrumento, & de lite pendente tempore cessionis coram Ordinario inter Prosperum, & Amadeum patet ex Instrumento actorum de partibus, & de Clericatu apparet ex litteris patentibus promotionis, & quod Prosper, qui cessionem fecit aliunde habeat, vnde viuere possit, & de familiaritate bonae Cardinalis Sauli, & quod D. Fabricius sit de Ciuitate Curetine, & quod valor huius beneficii non excedat ducatos 24. deductis oneribus, nec valor oblatorum excedat ducatos 30. eo quod sit beneficii sine cura, probatur per testes; vnde, & aduersarius supradictis omnibusque veritatibus non insistit.

De consensu vero Patronorum, & praesentatione in personam D. Fabricij facta a Tarquinio, & Bartholomaeo filijs Fabricij Carnualis constare videtur ex instrumento eiusdem praesentationis, quod autem ad ipsos spectet huiusmodi ius praesentandi verificatur ex sententia distinctiva lata de anno 1597. ad fauorem Fabricij, & illius descendendum, cui accedit praesentatio ab eodem Fabricio facta in persona Annibalis de Aragona & institutio de eodem anno, ex quo actu quamuis vnico acquiratur quasi possessio iurispresantandi eadem Ecclesia Sapienza, & ibi Abbas num. 22. & Rip. numer. 52. de caus. posses. & propriet. Alex. conf. ultimo num. 1. lib. 1. Roman. conf. 311. num. 7. per all. dec. 67. num. 1. Rota dec. 196. nu. 2. p. 1. dinesf. quae sufficit ad effectum, de quo agitur c. consultationibus de Iurepatronat.

Quibus non obstat, quod opponitur non constare de Iurepatronatu, cum potius de illo satis constare videtur ex Instrumento donationis, & fundationis cum reservatione iurispatronatus, & assensu Ordinarij, nempe Vicarij Generalis, & quamuis de illius facultate non appareat praesumitur illam habuisse ex cursu tanti temporis, videlicet ab anno 1547. iuncta obseruantia, & quasi possessione praesentandi Imol. in c. peruenit num. 13. de empt. & vendit. Cassador. decif. 3. num. 1. de procurat. Pat. decif. 365. num. 1. & seq. lib. 2.

Nec obstat videtur donatio, quae videtur facta de anno 1559. de huiusmodi Ecclesia a Marco Antonio Roca Berlingherio fratribus D. Sancti Dominici, ex qua exaduerso con-

ten-

tenditur huiusmodi inspatronatus in prædictos fratres transire, qui à Dominis non fuit visæ verè donatio, sed quædam assignatio Serulij Ecclesiæ faciendi cum salario, in executionem ordinationis, & voluntatis Laurentij fundatoris, qui ordinavit de bonis suis finiretur fabrica istius Ecclesiæ, & illa finita assisterent ibi duo fratres pro celebrandis missis, & vnus Diaconus, quibus singulis assignavit ducatos 30. Vnde Marcus Antonius prius ad istum inspatronatus per fundatorem vocatus in executionem prædictæ ordinationis assignauit prædictis Fratribus Sancti Dominici istam Ecclesiæ, & prædictos ducatos annuos 30. cum onere includendi prædictæ Ecclesiæ, & celebrandi Missas, ex quibus si aliqua donatio desumi valet, erit donatio prædictorum ducatorum 30. pro dicto seruitio, non vero donatio inspatronatus, quod satis, clarè ex eadem donatione delumitur, quatenus in illa Marcus Antonius sibi referuat facultatem ad sui beneplacitum faciendi remouere à dicta Ecclesia fratres non religiosis, & honeste viuentes, quæ reservatio satis denotat inspatronatus penes ipsum remansisse, quæ benè comprobantur ex prædicta sententia postea de anno 1597. lata, per quam fuit declaratum illud inspatronatus spectare ad Fabricitum, & nullum ius competere prædictis Fratribus, præcipue cum prædicta sententia formæ fuerit effectum per prædictam institutionem in personam Annibalis, & ad presentationem fabrici factam.

Vltimo non obstat legatum factum ab eodè Fabricio de anno 1602. prædictis Fratribus relictum, cum nihil aliud ibi illis relinquatur, quam, vt deseruiant prout prius deseruebant, & deseruire tenebantur in prædicta Ecclesia, & satis colligitur hoc solum illis relinquere voluisse, ex ratione mouente testatorem ad prædictum legatum faciendum, quam in illo expressit, nempe attento quod dicta Ecclesia non est inferiua.

BRACHAREN. IURISDICTIONIS.

Veneris 18. Aprilis 1603.

ARGVMENTVM.

Sententia Arbitri, cuius electio non fuit intimata parti, nec coram eò citatum, non valet. Cætera de iurisdictione Archiepiscopi in diocesi Suffraganei.

SYMMARIVM.

- 1 Arbitrorum sententia est nulla quando pars non fuit citata in deputatione alienius ex arbitris.
- 2 Item est nulla ex defectu citationis, quæ etiam requiritur in sententia Arbitrorum.
- 3 Item quando Arbitri non simul vt requiritur, sed separati tulerunt sententiam arbitramentalem.
- 4 Iudices plures debent iudicare eamintim, & non separatim.
- 5 Arbitrorum sententia ferenda est per Iudices, & coram Notario, alias nulla est.

- 6 Metropolitanus, potest exercere iurisdictionem in Diocesi sui Suffraganei.
- 7 Metropolitanus est superior, & Ordinarius sui Suffraganei.
- 8 Item potest committere causam cognoscendam existentem in Diocesi ipsius Suffraganei, siue in parte, siue in toto, & num. 9.
- 9 Iurisdictione concessa veniens omnia, sine quibus illa explicari non valet.
- 10 Appellatio à die habita notitia suffragetur, quando citatio ad sententiam non fuit personalis.
- 11 Instrumentum non rogatum per actuarium, & non recognitum, ac suspectum non dicitur in forma probatum.
- 12 Acquisisse sententiam non presumitur, qui acriter semper causam sui prosecutus.
- 13 Acquiescentia, & approbatio sententia non tollit illius nullitatem, non dat scientia illius.
- 14 Citatio requiritur in laudo, seu sententia arbitrorum.

DECISIO LXXXIX.

D Omini dixerunt, sententiam Arbitrorum fuisse infirmam tam ex capite nullitatis, quam iniustitiæ, & nullitatis præcipue sunt, quia fuit lata absque eo quod nominatio in arbitrum facta de Domino Episcopo Colimbrien, per D. Episcopum Portugallen, fuisset intimata D. Archiepiscopo Bracharen, prout intimari debuisset *Bert. in auth. qui semel num. 12. C. quomod. & quand. Ind. Abb. in c. cum ex officio num. 31. de præscript. Fent. de nullit. ex defect. citat. num. 47. quin, & ex eo quod coram arbitris Dominus Archiepiscopus nunquam fuit citatus prout citari requiritur etiam in sententia arbitrorum l. dictum S. si quis ff. de arbit. de citation. conclus. 1. num. 44. & seqq.* Tum etiam quia prædicti Iudices non simul vt tenebantur, sed separatim tulerunt sententiam l. si in tres cum l. sequenti ff. de arbit. prout etiam de iure statutum est in pluribus iudiciis l. duo ex tribus ff. de re iudicat. Abb. in c. causa matrimonij numer. 7. de offic. delegat.

Vltius quia non constat, sententiam fuisse prolatam à Iudicibus, nec coram Notario, quia Archiepiscopus Elboren. residebat in sua Ciuitate, & Notarius commemorabatur Vlixbonæ, vnde nec probabimus interesse poterat, & sic idem Notarius in sua attestat one dixit illam sententiam sibi fuisse traditam nomine Episcopi Colimbrien, ex quo patet non interesse prolationi illius contra dispositionem, textus in c. quoniam contra, & ibi Doctores de probationib.

De iniustitia autem constat, quia sententia fuit lata ex causa suspitionis orta ex eo, quod Archiepiscopus exercere intenderet iurisdictionem in Diocesi Portugallen, mittendo ad illam suum executorem pro extrahendo à carceribus quemdam Archidiaconum, illumque consignando Cariz Archiepiscopalì, quod cū Archiepiscopus Iure Metropolitico potuerit facere procedendo prout procedebat in causa appellationis interpositæ ab Ordinario Portugallen. iuxta text. in c. 2. & in c. ut litigantes

gentes de offic. ordin. in 6. & fuit dictum in vna
Valentina iurisdictionis Luna 7. Aprilis 1596.
coram Illustrissimo Seraphino, videtur quod præ-
dicta sententia sit iniusta. Præcipue quia cum

- Archiepiscopus sit Superior, & Ordinarius
7 Suffraganei e. pastoralis in fin. vbi Abb. num. 2.
Egid. num. 20. de offic. Ordinarij. habebatque ex
eisdem iuribus iurisdictionem in Suffraga-
neum, & possit causam appellationis & Suffra-
ganeum committere cognoscendam alicui in Dice-
celi Suffraganei exilientis iuxta prædictum text.
in c. primo de offic. Ordinarij. in 6. quin, & non
solum totam causam, sed & partem illius tan-
tum delegare cap. super quæstionem in princ. de
offic. deleg. vbi gloss. & Abb. num. 9. Imol. num.
27. Barbat. in fin. l. inf. in auth. ad hac numer. 5.
C. de Indue. poterit, & Notarium, seu Nun-
cium, seu alium executores deputare pro
10 exercenda iurisdictione in Diceceli Suffraga-
nea cum iurisdictione concessa veniant omnia
sine quibus illa explicari non valet l. 2.
de iurisdic. omn. indic. prout & etiam de No-
tarij, & Nuncij deputatione fuit dictum in su-
prædicta decisione Valentina iurisdictionis.

Nec procedit, quod dicitur exaduerso de
appellatione non interposita, cum de illa con-
sistat in actis, & quando iste contra quem fuit
lata sententia non fuit citatus personaliter ad
illam præsumitur appellatio interposita iuxta
11 legitimum tempus a die habitz notitiæ Egid.
derif. 349. Rota divers. decis. 55. num. 3. par. 1.

Nec obstat, quoddam Instrumentum exhi-
bitum exaduerso de intimatione sententiæ fa-
cta Domino Archiepiscopo vbi asseritur, illam
acceptasse, quia prædictum Instrumentum
non est in forma probant, cum non fuerit re-
12 cognitum, nec stipulatum per Notarium,
Aduersarium causæ, & careat testibus, nec non
suspitione cum fuerit subscriptum per Augu-
stinum Simonem Notarium D. Episcopi Adu-
uersarij.

Nec videtur verisimile, quod Dominus Ar-
chiepiscopus, qui antea & post fuit causam
13 acriter prosecutus, ad simplicem ostensionem
sententiæ dixerit, se illi acquiescere, vltra
quod posset dubitari, an prædicta acquiescen-
13 tia, seu approbatio tolleret sententiæ nullita-
tem, non data eius scientia in approbante.

IANVEN. CENSVS.

Luna 28. Aprilis 1608.

DECISIO XC.

Impressa apud Cene. de Cens. dec. 110.

RAVENATEN. CENSVM.

Veneris 2. Maij 1608.

DECISIO XCI.

Impressa apud Cene. de Cens. dec. 89.

MACERATEN. SALVIANI SEV SPOLII.

Luna 12. Maij 1608.

DECISIO XCII.

Impressa apud Zab. de oblig. Cameral. dec. 130.

SABINEN. VIGESIMAE.

Ven. 23. Maij 1608.

ARGVMENTVM.

Examinantur nullitates oppositæ contra
sententiam.

SVMNARIVM.

- 1 Res indicata inducitur ex sententia, à qua non
fuit appellatum.
- 2 Appellatio ex lapsu longi temporis absque profe-
cutione remanet deserta.
- 3 Res indicata impeditur, quando sententia est
nulla.
- 4 Index appellationis debet cognoscere, quomodo
primus Index se habuerit in iudicando, & an
bene, vel male iudicauerit.
- 5 Causa vbi cepta debet terminari nisi auocetur.
- 6 Oppositio pendenti causæ coram alio Iudice cau-
sat nullitatem sententiæ Iudicis procedentis.
- 7 Auocatio causæ inducitur, quando exprimitur il-
lam alibi pendere, & committitur alteri Iu-
dici etiam absque expressa mentione auocatio-
nis.
- 8 Mandatum procuratoris præsumitur ex distantia
temporis.
- 9 Item ex expensis in lite factis.
- 10 Item ex prodatione iniuriam.
- 11 Sententia contra mortuum lata esse nulla.
- 12 Sententia non seruatis terminis substantialibus est
nulla.
- 13 Decima de iure debetur Rectori limitata vt num.
16. consilio de existentia loci intra fines sine
Parochia.
- 15 Decimas petenti contra Rectorem tenetur probare
immemorabilem, vel quadragenariam cum ti-
tulo.
- 17 Sententia Rotalis, & antiqua non potest redargui
de iniustitia ita de facili.

DECISIO XCIII.

Pratendente Excellentissimo Principe Perer-
to Reuerendis Canonicijs Sancti Saluatoris
in Lauro non competere ius ad exactionem vi-
gesimæ ex prædictis terrarum Castri Montis Gē-
tilis, & alijs existentibus in territorio Calli
Nomentini, & ideo teneri desistere à præten-
sa exactione. Pro parte Canonicorum fuit dictū
adesse ad ipsorum fauorem sententiam Ro-
talem coram bo. me. Contra, transiitumque
fuisse in rem iudicatam, & obflare Domino
Principi. Quapropter de ordine D. Dominorū
dubitauit, an adiret res iudicata, & obfleret Do-
mino Principi. Ad cuius dubij primam par-
tem Domini affirmatiue respondendum dixe-
re, cum constet de prædicta sententia ad fau-
rem dictorum Canonicorum, & contra Recto-
rem Sancti Nicolai terræ Nomentinæ lata, &
quod ab ipsa non fuerit appellatum ad text. in
§. 1. auolent. de appellat. & tradita in l. 1. ff. eo-
dem & cap. 1. de re iudicat. latè Lancel. os. de ac-
tent. nullit. pendente 2. par. cap. 17. num. 20. &
segg.

3 segg. vitra quod licet appellatum fuisset, nihilominus ex tanti temporis lapsu appellatio fuisset deserta. *anch. et qui & l. fin. §. illud C. de tempor. ad appelland. rap. cum sit Romana de appellat. Egid. decis. 519. num. 2. Cassador. decis. 6. num. 5. de appellat. Lantellat. ubi supra de attent. appellat. penden. 2. par. cap. 12. ampliat. 3. num. 19. cum pluribus sequentibus.*

Nec obstant nullitates, quæ pro parte Domini Principis opponuntur contra prædictam sententiam, ex quibus intendit inferre, quod illa non potuerit transire in iudicatum iuxta *trix. in l. 4. §. rødemnatum ff. de re iudic. quorum nullitas prima est ex defectu iurisdictionis, cum Rector non fuisset in causa coram Iudice Fabricæ, à cuius sententia fuit appellatum, & causa commissi in Rota bon. me. Cortæ, qui vti Iudex appellationis non habuit iurisdictionem contra Rectorem prædictum, cum Iudex appellationis non debeat cognoscere, nisi quomodo prius Iudex habuerit se in iudicando, & ab bene, vel male iudicaverit. eos C. de appellat. & tradit Ioann. Andreas in rap. dispendio de rescript. in 6. quem sequuntur ibi Ancharen. & Gemin. Bald. in l. nulli in fin. C. quorum appell. non recip. post Ioannem Menach. in rap. Romana de appellat. Natra conf. 571. num. 35. lib. 3. Præcipue, quia de tempore commissionis causæ in Rota illa pendebat superiure istarum decimarum inter Rectorem, & Canonicos coram Episcopo Sabinenfi, & cum ab illo non fuisset auocata coram ipso terminari debebat. l. ubi captum. ff. de iudicib. §. quoniam auct. de testib. ubi magis procedere videtur, cum coram eodem Corta de prædicta sententia fuerit oppositum, quo casu sententia contra Rectorem videtur nulla ad tradita per Innocent. in rap. cum M. Ferrariensis in fin. de consil. & per Bart. in l. sepulchri in fin. ff. de sepulch. violat. & tradit pluribus relatis Gabr. de iudicib. consil. 1. num. 18. sed fuit responsum, quod satis est, quod Rector fuisset in causa coram Episcopo Sabinenfi. & quod ab illo causa fuerit auocata, vt de auocatione, constat ex eo quod in commissione fuit narratum Papæ, quod Canonici vexabantur coram diuersis Iudicibus, & in specie coram Episcopo Sabinenfi. Vnde Papa committendo causam in Rota dicitur illam auocasse à prædicto Episcopo, licet non adfuerit expressa mentio Rota decis. 6. de rescript. in nou. Cassad. decis. 3. num. 1. eodem tit.*

Nec etiam obstat videtur nullitas ex defectu mandati comparentis pro parte. Canonico-
8 rum, quia responderetur, quod ex antiquitate temporis præsumitur mandatum Cassador. decis. 3. de procurator. quin, & expensis in lite factis Cassador. ubi supra num. 4. cum etiam ex
10 production iurium Alex. in l. 1. C. de procur. Abb. conf. 3. lib. 3. Roman. conf. 44. in 2. dubio Aymon. conf. 80. num. 1.

Minus obstat obiectum de sententia lata,
11 contra mortuum ex quo esset nulla l. in summa §. fin. ff. de re iudic. Pui. decis. 186. lib. 2. quia illud obiectum tollitur ex tenore sententia, in qua fit mentio de defuncto vt posset sci-

ri, cum quo fuit ceptum iudicium, & deinde exprimitur persona successoris, qui erat in causa.

Quod autem Hieronymus Valentinus Rector de tempore sententiæ non fuerit citatus per diligentias præcedente citatione ad constituendum procuratorem repetibilem, & ipse se abscondit.

Nec facit nullitas ex non seruatis terminis
12 substantialibus iuxta Ferall. decis. 149. par. 3. cum ex processu constet seruatos fuisse.

Vltimo non obstat, quod non transierit in iudicatum prædicta sententia, quia notorie,
13 iniussu, ex eo quod auferret decimas Rectori de iure debitas rap. quoniam cap. cum tua, & rap. tam contingat de decim. rap. ad decimas de resist. spoliat. in cap. pratipue cum non iustificetur, quod pertineant ad Canonicos: quia cum Rector esset in causa, Canonici tenebantur pro-

14 bare vel immemorabilem, vel quadragenariam cum titulo Rebuff. de decim. quasi. 13. num. 81. & segg. & fuit dictum in vna Comen. Dixerunt 4. Martij 1604. coram Domino meo Ortemberg. Quia exaduerlo dicebantur, quod illæ non sunt decimæ prædiales, sed quadragenaria, seu responsio assignata per Dominos Ecclesiæ, quæ erat de illorum iute parro-natus, & quequid sit de veritate huius responsionis in facto Domini dixerunt in sententia
15 Rotali hoc non esse ita facile admitteudū præcipue in sententia antiqua iuxta decision. 3. Cassador. ubi supra num. 3.

Tum etiam placuit Dominis responso, quod ista obiectio præsupponit, quod territorium montis Gentilis sit in Parrochia Sancti Nicolai Castri Nomentij, quod tamen negatur per
16 Canonicos. Vnde prius fuit datum dubium in hac causa per me. An tertio Montis Gentilis essent in prædicta Parrochia Sancti Nicolai. Et interim quod de hoc non constet Rector supradictæ Ecclesiæ Sancti Nicolai non potest dicere decimas Montis Gentilis sibi de iure deberi, nec Canonici ad dictam immemorabilem, vel quadragenariam, cum titulo probandam interim tenebantur. Et sic ex ista ob-
17 iectione non potest inferri ad iniustitiam sententiæ. De secunda vero parte dubij, an prædicta sententia afficiat excellentissimum Principem Domini particulariter videndum dixere.

ANAGNINA VSVRARVM.

Vener. 23. Maj 1608.

ARGVMENTVM.

Præeodum quando inter locos fuit æstimatum an exinde fuerit inducta emptio, & venditio.

SVMMARIVM.

1 Pecora pratorij mortua qualibet anno debere reseruire scilicet illius anni valet pactum nu. 1. Emptio, & venditio facta estetur pro medietate, & translatum Dominum quoscunque res traditur duobus extimata.

2 Damnum commune communiter est resarciendum.

3 Resi-

- 3 *Aestimatio Præcodij, vel alterius rei societatis an inducat emptionem & venditionem inter socios valde est controversum referuntur tenentes quod non, & n. 9. & declarat. n. 10. doct. Baldi.*
- 4 *Aestimatio non facit emptionem & venditionem in contrahibus non ordinatis ad translationem domini.*
- 5 *Domini translatio inter socios erit communicativa inter illos, & non abdicativa domini vnus in alium.*
- 6 *Aestimatio rei societatis inducit emptionem & venditionem inter socios referuntur hanc partem tenent. pro qua facit quod si rei perierit casu fortuito dampnum sit commune ut n. 7. quod distinguat ut num. 8. & 11.*
- 7 *Aestimatio de natura societatis facit pro medietate transferre dominium.*
- 8 *Aestimatio non facit emptionem & venditionem rei societatis ubi per estimationem omnia bona societatis censentur vendita administratori.*
- 9 *Socius si medietas tantum censetur vendita & ita conciliantur prædictæ opinioniones.*
- 10 *Aestimatio non facit emptionem & venditionem quando ex contractu potest id colligi ut hic, & num. 17. 18. 19. & 20.*
- 11 *Meliorationes ex pacto possunt communicari etiam non communicato capitali.*
- 12 *Observantia insequens est optima declaratio voluntatis contrahent.*
- 13 *Eximi probat quid fuerit allum.*

DECISIO XCIV.

De 14. Martij 1607. dubitavi, an huiusmodi contractus fuisset illicitus, & prohibitus, ex illo pacto in eo contento, quod quolibet anno pecora præcodij mortua deberet de taxibus illius anni refarciri, & fuit resolutum negatiue Iulio taurinodomo informante; vnde postea Ioanne, & Fabricio instantibus audiuit super eisdem; idem dubium reproposui, & Domini disputatione diuidendam duxere, & quia primum fundamentum decisionis erat, quod præcodium fuerat Ioanni, & Fabricio traditum æstimatum, quo casu censebatur pro medietate facta emptio & venditio, & pro illa rata translatum dominium, & periculum in pastorem luxta text. in l. cum duobus in §. damna ff. pro socio; vnde cum dominium medietatis præcodij, quod pecora mortua refarcirentur de taxibus communibus, æquum enim est quod cum dampnum refarciendum esset commune deberet interdum ex fortibus communibus refarciri ex pluribus doctrinis in dicta decisione adductis, & fuit dictum quod potius disputaretur prædictum fundamentum, & dubium an æstimatio causasset emptionem, & venditionem, & dominij translationem pro medietate in isto contractu; pro cuius dubij parte negativa adducebatur Bald. in l. si pascenda in fin. c. de pasc. & Alex. ibi in fin. & Corn. num. 5. & 6. Dec. num. 17. Alciat. num. 4. & Soc. conf. 265. lib. 2. & Petr. de Vbald. in tract. de duob. frat. par. 8. principali num. 20. circa princip. & num. 21. & Ioseph. Ludovic. in decis. Fern. 10. Item, & quædam dec. in vna Ferrariensis societatis 20. Decembris 1591. coram Illustrissimo Melino. Vltreius pro hac parte fuit adducta

doctrina Bald. in d. l. cum duobus §. si in eandem circa fin. dicentis, quod io contractibus non ordinatis ad translationem dominij æstimatio non facit emptionem, & venditionem ex text. in l. cum manu facta §. nemo potest ff. de contrahen. empt. ex quo inferretur quod cum societatis contractus nõ dirigitur ad dominij translationem, æstimatio in illo non causet venditionem præcipue cum sit aliqua translatio dominij debita in societate illa erit communicativa inter socios, non vero abdicativa domioij vnus in alium iuxta distinctionem Corradi de contractibus quest. 93. 1. Corollar. vers. 2. quia ex quibus ista opinio communis videbatur.

Contraria tamen immo, quod pro medietate dominium transferatur & emptio cauetur ex ætimatione facta defenditur à DD non parum auctoritatis & ætimationis illam totem amplectuntur Bart. in l. si vt certo §. nunc videndum num. 4. vers. quandoque æstimatio & Bald. in d. l. si pascendo num. 2. ubi Corn. in repet. num. 7. & in illius lect. num. 4. & 5. Paul. de Cast. num. 2. & Dec. num. 16. & Alex. in fin. Rm. sen. ibi in fin. & Curt. l. num. 13. & Choffen. in consuetud. Burg. rubric. 4. §. 23. num. 59. vers. quæto casu Ang. de Perus. in tract. de sociis. par. 2. num. 19. vers. 5. casu Ambros. de Vignat. in tract. de usuris super cap. salubriter anse numerum 189. Salicet. in sum. verb. societatis 2. num. 1. vers. 3. traduntur summa. Armill. eod. verb. num. 22. & summa. Angelic. verb. societatis 2. num. 16. & ponderant pro ista parte sex. expressus in d. l. cum duobus §. damna ff. pro socio ubi deceditur quod si in societate pecora fuerint data æstimata & casu fortuito perierint, quod dampnum sit commune, nisi acciderit culpa, aut dolo eius, quod illa æstimata accepit, quia si periculum est commune sequitur, quod per ætimationem pecorum fuit pro medietate causata, venditio & dominium translaturum iuxta regulam text. in l. pignus C. de pignoris act. quod etiam videtur sequi & tenere Bad. in d. C. si pascenda num. 2. quatenus querit si pecora data æstimata perierint casu fortuito, cuius periculo pereant, & distinguit, quia interdum totum periculum erit Domini ratione tæteuti domioij rei in æstimata traditæ in societatem, interdum tamen periculum erit commune ratione ætimationis facit emptionem, quibus verbis contraria opinio fundari videtur tamen ibidem Bald. reddit rationem, quare ætimatio non faciat emptionem in societate, nempe quia fructus pecorum debent esse communes inter socios & si emptio causaretur ætimatio fructus pertineret io totum ad emptorem, vel id quod post venditionem C. de pret. & comm. rei vend. §. sedes si potior insit. de empt. & vendi. cum alijs per Decan. conf. 123. num. 89. l. 3. Vnde inferet Baldus, quod ætimatio in contractibus in quo vilitas non pertinet ad receptorem non facit emptionem quæ doctrina in suis terminis est vera, & procedit in casu, quo per ætimationem omnia pecora data io societatem censentur vendita pastoris; tunc namque omnes fructus spectarent ad emptorem, quod cum sit contra naturam societatis,

in qua fructus debent esse communes dicendum est tali casu, æstimationem non facere venditionem iuxta *Bald.* & alios pro illa parte
 1 adductos; sed si in societate pecora dentur æstimata censetur emptio non quoad omnia pecora, sed quoad medietatem & quoad illam fructus etiam communicatur & in illo casu
 2 est de natura contractus societatis, quod æstimatio faciat pro medietate transferri dominium & quod pro eadem medietate transferatur & periculum prout in istis terminis docet *Bart. & Corn. ubi supra* & tradunt communiter *DD. in l. 1. per illum tex. ff. pro soc. & tradit latè Ant. Gom. var. tom. 2. c. 5. de societ. num. 3. vers. item quero ubi de communi & Contr. var. lib. 3. c. 19. in princ.* qui etiam testatur de communi & *Moriz. de contr. tu. de societ. num. 21.* ex quibus prædictæ duæ opiniones tantorum *Doctorem*, quæ inter se apparent concordant
 3 trariz videntur concordari. ut prima procedat quoties per æstimationem omnia pecora data in societatem censentur vendita pastori, tunc namque æstimatio non faceret venditionem, eum alias fructus omnes spectarent ad emptorem contra naturam societatis, quæ vult, quod fructus sint communes; vltima verò procedat, quando per æstimationem medietas tantum pecorum censetur vendi. Pastori, tunc namque æstimatio faceret emptionem, & tam iuxta naturam emptionis quam societatis, fructus pro medietate spectarent ad emptorem, & in illo casu procedit fundamentum *decisions* quicquid sit de illa questione & de illius veritate Domini particulariter considerant aliqua pacta in isto contractu, de quo agitur æstimationem non fecisse emptionem, & primo ponderabant pactum, quod in fine cuiuslibet anni esset computanda pecora, & quæ superaret capitale, & divide-
 5 rentur pro medietate qui esset fructus, ex quo videtur tantum communicata fuisse incrementa, & socius animalium, capitale verò remansisse integrum Domino iuxta tradita à *Franc.*
 16 *Marc. dec. 887. num. 10. per. 1.* potest namque deduci in pactum, quod meliorationes communicentur non communicato Capitali *Bald. in l. 1. num. 17. C. pro socio*, ad quod etiam tendit aliud pactum eiusdem contractus, quod Ioāni, & Fabricio liceret vendere illud prædium,
 17 cum lucro, & pro medietate lucrum divideretur & Iulius deberet accipere suum Capitale, ad quid namque prædicta distinctio incrementi ab ipso Capitali si Capitale fuisset commune tertio adesset pactum quod duran. quinque annis societatis non posset Iulius sibi reassumere dictum prædium, & massariam, illudque auferre à dd. Ioanne, & Fabricio, nec illi & conuerso possent illud Iulio restituere, ubi non loquitur de reassumptione, aut restitutione pretii, sed ipsiusmet prædij, & pecorum illius, ex quo videtur noluisse partes in isto casu æstimationem facere venditionem iuxta
Rot. divers. dec. 136. & 137. par. 2. sed quod voluerunt tantummodo æstimationem facere ad aliū finem nempe ad effectum sciendi valorem pecorum. Quamvis namque aliquando contra-

hentes faciant æstimationem ad effectum communicationis domini Capitalis, & illud pro medietate vendendi, & transferendi in pastorem ex supradictis. Nihilominus aliquando
 19 illud faciunt ad effectum tantummodo sciendi valorem animalium, & ad quam summam asceperet Capitale, & tradit *decis. Pers. 10. num. 4. cum sequentibus & Rot. divers. in prædictis decisionsibus 136. & 137.* & ad istum finem fuit æstimatio facta in casu *decisions* *bo. me. Peregrini in illa Romana Vfuraria præmissa 4. Julij 1597.* & in casu *decisions* *Illustrissimi Mil. lini in causa Ferrarien. societatis* de qua supra. Quin & dicitur de consuetudine æstimationem fieri ad istum effectum & in dubio sic censendum esse tradit prædicta *decisio Pers. 10. num. 7.* Vltimo facit, quod in fine huius societatis Capitale fuit restitutum Iulio non autem præ-
 21 tium, observantia autem subsecuta est optima declaratio voluntatis contrahentium *Rot. decis. Pers. 571. num. 3. par. 1.* & casus probavit quid fuisse actum l. aut. *falsa S. euentus ff. de pen. cum alijs per Aym. conf. 18. num. 4. & per Decian. conf. 47. num. 52. lib. 4.* ex quibus fuit cõclusum in contractu, de quo agitur æstimationem non fecisse emptionem quoad reliqua vero *decisions* quod Ioannes, & Fabricius super istis audierunt cum *decisio* illis non informantibus fuisset facta.

ROMANA DOMVS.

Mercurij 28. Majj 1608.

A R G V M E N T V M.

Fœminæ quando succedant in emphyteusi.

S Y M M A R I V M.

- 1 In Emphyteusi Ecclesiastica filiorum appellatio-
ne non veniant fœminæ.
- 2 Fallit in contrahibus in quibus masculinum con-
cipit femininum ad tollendum absurdum, quod
alias sequitur.
- 3 Fœminæ descendentes ex vltimo Possessore Em-
phyteusi si excluderentur dicentur peioris
conditionis fœminarum extranearum adniten-
darum, quod est absurdum.
- 4 Filia fœminæ persona nominata in emphyteusi
debet in ea succedere, ac si ipsa nominata ac-
quisivisset ab initio Emphyteusim.
- 5 Verbum personæ est aptum comprehendere
verumque sexum.
- 6 Idem est de verbo, homines.
- 7 Statutum Urbis lib. 1. c. 145. excludit fœminas
suntibus masculis.
- 8 Statutum prædictum habet locum in Emphyteusi
hereditaria, non verò in elata ex conventiono,
& iure particulari.

DECISIO XCV.

Concessa in Emphyteusim per fratres Sancti
 Augustini domo de qua agitur, qq. Vale-
 rio, & Alexandro de Dulcibus ac illorum vi-
 tam, tantumvisque concessione deinde reno-
 uata cum facultate nominandi duas personas,
 & ex

De ex poſt facto prorogata ad filios perſonarum nominandorum fuit in locum Valerij, & Alexandrini ſubrogatus Ioannes Vicentinus, qui ad dictam emphiteuſim nominavit poſthumum ſuum, quatenus naceretur, & Dominam Modeſtam. Scappucciſiam illius forem, quæ ſola in prædicta emphiteuſi ſucceſſit eius ſui, cum clauſulis ampliſſimis, qui habuit immiſſionem in poſſeſſionem illius domus.

Vnde cum Domina Victoria, & Herſilia, filius ſuos præterendentes ſe etiam vocatas, & comprehenſas eſſe in prædicta inueſtitura, & conceſſione Emphyteuſis. Dubitauit, an comprehenſæ, & vocatæ conſentirent, & D. Domini athrmatiuè reſponderunt, nam quamuis ſimilis in Emphyteuſi Eccleſiaſtica, in qua regulariter filiotum appellatione non veniunt ſemina iuxta receptiorem, veriorēque ſententiam, de qua per *lul. Clar. ſeſſat. lib. 4. §. emphyteuſis quaſt. 32. n. 3. verſ. ſed quid ſi fuerit Couar. lib. 2. c. 18. n. 1. verſ. quid ſi emphyteuſis Pinell. in l. 3. num. 33. C. de bon. matern. Velaf. de iure emphyteut. p. 1. quaſt. 41. n. 30. & quamp. plures, quos reſert deſic. 135 num. 2. p. 2. diuerſ. nihilominus incontactibus maſculinum concipit femininum, quando alias, ſi non conciperet ſequeretur ablutum vt tradit *Alex. in l. ſed ibi hoc §. liberos num. 2. & 3. ibique Soccin. num. 2. ff. de in l. i. vocando Dec. in 2. num. 107. verſ. 2. conſuſio ff. de reg. Jur. Gabr. de verbor. ſignif. conſuſione 6. num. 101. Abſurditas autem depræhenditur in noſtro Caſu: nam cum facultas eſſet data nominandi duas perſonas, Vincentius nominauerit Modeſtam, & loco ſecundæ perſonæ nominandæ poſuiſſet nomi. ri quælibet alia femina extraneæ, quin, & Modeſta ſi decederet ſine libetis, poſſet feminam extraneam nominare, ſequeretur, quod femina decedentes ex vitimo poſſeſſore, ſi intelligerentur excluſæ, eſſent prioris conditionis, quam femina extraneæ, quodquam abſurdum ſit, ſatis patet ad tradit. in *l. cum acutiſſimi C. de fideiſſoribus*, quod cum procedat in filiabus primi acquirentis fortius habeat locum in filiabus D. Modeſtæ, prout dicitur quando ad extraneum ſemel tranſiit *Ruin. conſ. 161. numer. 33. lib. 2. Curt. Iun. conſ. 4. num. 23.* Tunc etiam quia cum Domina Modeſta fuerit nominata ad huiusmodi emphyteuſim per Vincentium filiam feminæ illius in illa ſuccedere debent prout ſuccederent, ſi Domina Modeſta acquiſuiſſet à principio iſtam emphyteuſim pro ſe, & filiis ſuis, vt poſt *Baldum Arretinum, & Soccin. tradit Cephal. conſ. 185. num. 26. & 27. Roland. conſ. 76. num. 21. cum ſequent. lib. 3.***

Vtcrius quia emphyteuſis fuit conceſſa pro duabus perſonis nominandis illarumque filiis, qui terminus, perſona, eſt communis, & aptus ex proprietate ſermonis vtrumque ſexum, comprehendere, ſicut dicitur de termino *homines* ad notata in *l. hominis, appellatione ff. de verbor. ſignificat, & tradit Bart. in l. 1. num. 2. & ibi Alciat. in princip. ff. de verbor. ſignificat. Gabr. diſſa conſuſione 6. num. 43. & plures*

alii relati in diſſa deſiſſione 125. numer. 37.

Quibus non obſtat ſtatutum *Præſb. lib. 1. c. 145. excluſus ſerminas ſtantes maſculus*, ex quo exiſtente Domino Franciſco videntur excluſæ Dominga Vidotia, & Herſilia à ſucceſſione huiusmodi emphyteuſis ad tradita per *Iul. Clar. ubi ſupra quaſt. 32. in ſu. verſ. ſed poſt. Surd. 95. num. 3.* Quia fuit reſponſum, ſtatutum procedere in emphyteuſi hereditaria, non vero in ea, quæ deſertur ex conuentione, & iure particulari *Salicet in l. 2. numer. 26. ad ad ſu. C. de iure emphyt. Ruin. conſ. 162. num. 12. & 13. lib. 1. Brun. de ſtatut. quod extantibus maſculis art. 8. numer. 104. & Surd. conſ. 572. numer. 72. in ſu. prout deſerri videtur in hoc Caſu, ubi non fuit dictum pro filiis, & hereditibus, ſed tantum pro filiis.*

Sed vtrum Domina Modeſta poterit præindicare filiabus, & illis excluſis tranſerre emphyteuſim huiusmodi in D. Franciſcum propter clauſulam ad habendum appoſitam in Inueſtitura, Domini reliquerunt particulariter videndum.

CALAGVRITANA BENEFICII DE TVRISO.

Veneris 30. Maij 1608.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Attentata ſunt omnia geſta poſt appellationem.
2. Maxime ſi alius ſunt iudiciales.

DECISIO XCVI.

VAcante in Eccleſia Parochiali Oppidi de Turiso Diaceſis Calaguritana beneficio integro per obitum Domini Gonzalez illius, dum viueret vitimi poſſeſſoris, ad quod Blafius de Lexua, ramquàm dimidiis Beneficiarius antiquior petijt coram Ordinatio Calaguritano reintegrari ex lictis iuſtitiz decretis ad effectum, quod qui præterderet eſſe beneficiarius antiquior in dicta Eccleſia compareret intra terminum aſſignatum ſcumque comparuiſſet Petrus Direx, & Auguſtinus Martinez, & peterent reintegrati in dicto beneficio, comparuiſſet etiam Martinus Petex, & conradix reintegrati pet Petrum Direx, & Auguſtinum Martinez, petitz, & ſe oppoſuit dicto beneficio 6. Februarij 1606. Cumque dictus Ordinarius 13. Martij eiſdem anni declarafſet reintegraciones ad dictum beneficiū petitas pertinere ad dictos Petrum Direx, & Auguſtinum Martinez, & iſta declaratio, & prouiſio non reperiatur Martino Petex intimata, ipſe tamen habita de illa notitia ſexto Aprilis eiſdem anni, ab illa appellatione interpoſuit coram eo dicto Ordinario reſpectu prædicti Auguſtini, & quatenus ſibi de dicto beneficio, prouiſio facta non fuerat, poſtea verò 28. Aprilis eiſdem anni, Ordinarius commiſit cuidam Examinatori examen dicti Auguſtini, & die 1. Maij proxime ſequenti fuit examinatus, die verò 5. eiſdem

E 2

dem

dem mensis, & anni expedivit litteras dice-
das Capitulo eiusdem Ecclesie cum mandato
quod presentarent dictum Augustinum ad su-
pradictum beneficium, prout fuit presentatus
7. eiusdem mensis, & anni, quin & die 10.
proxime sequenti Ordinarius predictum Au-
gustinum de dicto beneficio instituit, unde du-
bitauit, an predicta reintegratio, & collatio
1 Augustino facta cum omnibus inde secutis fue-
rit attentata, est Domini affirmatiue respon-
derunt, cum predicti omnes actus fuerint post
2 predictam appellationem gesti ad text. in c. non
solum de appellat. in 6. Principue quod iudicium
inter oppositiones fuerit introductum & per
consequens omnes predicti actus censentur
iudiciales, non vero extrajudicialiter gesti,
pro ut Rota tenet in istis beneficijs Calaguri-
tanis, & fuit dictum in Calaguritana de Ollina-
ri 28. Januarij 1604. coram D. meo Detano, &
sic fuit conclusum.

ANCONITANA PECUNIARIA.

Ven. 5. Iunij 1609.

ARGUMENTVM.

Iudex criminalis tunc solum potest condē-
nare ad restitutionem ciuiliiter, quando
constat de crimine, de quo non dicitur
constare per compositionem factam cum
Fisco.

SYMMARIVM.

- 1 Rem condemnari potest per Iudicem ad restitu-
tionem ciuiliiter, ommissa causa criminali con-
tra eum intentata super crimine.
- 2 Declara procedere ubi constat de crimine, &
habetur pro confesso.
- 3 Delictum faciet, qui cum Fisco se composuit.
- 4 Maxime in criminalibus non irrogantibus penam
capitalem, vel corporalem, in quibus non licet
transigere, ut num. 5.
- 5 Decolore fraudulento non publico sed privato
non imponitur pena corporalis de Iure com-
muni.
- 6 Secus est vigore Constitutionis Pij Quinti contra
fraudulentos, & dolosos decoctores.
- 7 Negotia aliena agens potest illa nomine proprio
expedire de solo mercatorum. Declara ut num. 10.
- 8 Fieri consuetum per bonos, & fideles mercatores
licet factum dicatur.
- 9 Solum fieri exclusi presumptione fraudis.

DEGISIO XCVII.

Inquisito Moyse Sepillo habere Anconitano
de participatione fraudulenta decoctionis Ba-
chaninorum hæbreorum Orientalium, & pro
pterea delicto carceribus in Curia mancipa-
to, fuit deuentum ad compositionem cum
Procuratore Fiscali pro scutis mille, qua stan-
te fuit sententia lata per Locumtenentem cri-
minalem Auditoris Cameræ, quia quoad poe-
nas Finales Moysem non molestari mandauit,
& super præmissa Fisco perpetuum silentium
imposuit, quo vero ad interesse Absalon, &
Isac Fisco adhærentium condemnauit Moysem

ad restituendam summam ipsi vti Creditori-
bus illorum de Bachaninis pæc Instrumenta,
sed alias legitime liquidandam vna cum omni-
bus damnis expensis, & interesse præmissor-
um occasione, quomodoque factis, &
passis, à qua sententia quoad condemnationem
ciuilem contentam in ea Moyse appel-
lauit, & causa appellationis mihi commissa.
Dubitanti, an sententia Auditoris Cameræ es-
set confirmanda, vel reuocanda, & Domini
infirmendam esse censuerunt. Nam quamuis ve-
ra sit conclusio, quod Index super crimine
procedens contra aliquem, si incidenter illi
constiterit cum condemnandum ad restitutio-
nem, poterit ciuiliiter hoc sacre ommissa etiā
1 condemnatione in causa criminali iuxta text.
in l. interdum la. 2. §. qui furem ff. de furtis, quem
rex. ita tenuerunt Bart. Bald. & alij quos referre,
& sequitur Cressent. decis. 3. num. 1. de iudic.
2 Nihilominus in prædicta decisione Rota supra-
dictam conclusionem intellexit, quando aliās
constasset de delicto, ut in d. §. qui furem, &
per ceteros Doctores supra relatos. Et cum
in casu illius decisionis de crimine illius mulieris
non constasset, fuit dictum, mulierem illam
non potuisse ciuiliiter ex officio Iudicis con-
demnari propter defectum Iurisdictionis, ex
quo sententiam contra dictam mulierem lata
Rota ibi censuit nullam. Ex quibus, cum
in nostro casu de crimine fraudulente deco-
ctionis non constasset, quin potius ex relictis
appareat decoctionem prædictorum de Ba-
chaninis casu, & aduersa fortuna euenisse, &
ob decoctionem ipsorum debitorum, non po-
tuit Iudex Criminalis incidenter ad condem-
nationem ciuilem pro prædicto interesse de-
uenire.

Quibus non obstat, quod ex compositione
Moyse cum Fisco facta visus fuerit delictum
conuicti iuxta text. in l. fin. ff. de translatio. re-
3 lise Anton. Gomez varior. tom. 3. c. 3. num. 54.
vers. immo ex hoc solo habetur pro confesso. Quod
magis procedit in criminalibus non irrogan-
tibus penam capitalem, seu corporalem, in
4 quibus transigere non licet iuxta text. in d. l.
transigere, & transactio inducit confessionem
ex supradictis, & decoctori fraudulento, non
publico, sed privato non addit de iure pena
5 corporalis imposita venocat Strach. in tit. de
decoctionibus par. 3. num. 5. videtur, quod finis
in casu, in quo compositio, & transactio pro-
duxerit confessionem rei, & sic probationem
istius delicti: sed responderetur quod quamuis
de iure communi pro isto crimine pena cor-
6 poralis non sit imposita; nihilominus per
Constitutionem felic. recordat. Pij Quinti contra
fraudulentos, & dolosos decoctores pena vi-
tissimi supplicij stabilite. Unde sumus in casu,
quo iuxta text. in d. l. transigere tenet composi-
tio, cum liceat, cuique sanguinem suum
redimere, & hoc casu non habetur reus pro
confesso propter transactionem ex supradictis
iuribus, & ex adductis ab Antonio Gomez ubi
supra d. num. 54. & num. 55. vers. item, & se-
cundo.

Minus obstat, quod Moyse pluries nego-
tia-

tiatus fuerit proprio nomine merces Bachanini, & sic simulat, quia vt deponunt testes hoc genus negociandi est solitum, & consuetum inter mercatores, vt negotia aliena agens possit illa proprio nomine expedire, quo casu ita illa expediendo caret culpa, vt in terminis possit Angel. Fulgosi. & Ius. in l. certi iuris C. de Iudicib. quos sequitur, & referens tradit Paris. conf. 47. num. 27. lib. 1. & licet factum censetur quod per bonos & fideles mercatores fieri consuevit Nat. conf. 498. num. 26. & solitum fieri excludit presumptionem fraudis, vt notat Cravett. conf. 44. num. 5. Quz quam procedant quando realiter mercator, sub cuius nomine, & in cuius facie creantur ista credita, non sibi illa appropriet, sed de illis reddat computum, & rationem vero Domino. Nilominus de predicta appropriatione non constat, cum potius apparere videatur, quod Bachanini verè habuerunt pecunias proprias Moyse ad cambium, quas Bachanini soluerunt suis creditoribus: Ex quibus Domini pro informatione sententiz concluditur.

HYPPOREGIEN. PRAEBENDAE.

Luna 9. Iunij 1608.

ARGUMENTVM.

Praebenda si comprahenditur sub Regula 8. eodem modo comprahenditur illius augmentum ab aliquo factum.

SYMMARIYM.

- 1 Argumenti idem iuris est, quod principis.
- 2 Augmentum dicitur accessorium.
- 3 Augmentum idem indicatur quod de principali.
- 4 Praebenda sola vnum, & idem cum suo augmento non potest diuerso iure censi à dicto augmento.
- 5 Augmentum inseparabiliter annexum praebenda non potest ab illa dividi.
- 6 Praebenda recipit leges à Papa, quae non possunt reijci per conditiones oppositas per testatorem.

DECISIO XCVIII.

Alias die 23. Ianuarij huius praesentis anni fuit resolutum huiusmodi praebendam omnium Sanctorum esse spirituales, vel saltem spiritualitati annexam, & ex eo comprahensam, sub reservatione Regula octava; sed quia Antonius Droys de anno 1539. huic praebendae quaedam bona in notabile illius augmentum reliquit disponens, quod vsque in perpetuum, & consueuerunt hactenus Veterani, & primi Canonici dictae Ecclesiae, & Capituli valenter dictis bonis frui per gradus secundum eorum anterioriorem expresse prohibendo, quod aliter conferri non posset; ideo Domini in praedicta vltima decisione reseruatiue videtur particulariter, an supradictum augmentum per praedictum Antonium Droys huic praebendae relictum censetur sub eadem Regula octava comprahensum; cui dubio sic reseruato, & hodie per me propositio Domini affirmatiue respondendum dixere, ex eo potissimum sum-

damento, quia cum praebenda ex superiori resolutione sit spiritualitati annexa, & ex eo sub Regula octava comprahensula. Idem etiam dicendum est de illius augmento, cum idem iuris sit augmenti, quod principalis, cui accedit Bald. in auth. vsque num. 6. Commun. de legat. augmentum enim dicitur accessorium Sard. dec. 38. num. 10. & propterea idem de illo iudicandum, quod de principali videtur ex regula necessarium de reg. iur. in 6. alias sequeretur absurdum, quod praebenda, quae fuit facta vnum, & idem, cum suo augmento diuerso iure censeretur, quod dici non debet iuxta Abb. conf. 46. num. 1. par. 1. praecipue cum huiusmodi augmentum Domini iudicauerint inseparabiliter annexum fuisse huic praebendae, & ideo ab illa separari non posse, ex latè traditis per Molin. qui alios allegat de primogeniis lib. 1. c. 26. num. 11. & 12. vers. secundo casu. Nec obstat visum fuit, quod praedictus Antonius Droys istud augmentum huic praebendae reliquerit sub conditione, quod spectaret ad primum, & antiquiorem Canonicum, & quod aliter conferri non posset. Quia dixerunt, quod testator apponendo praedictam conditionem, illa non potuit alterare formam primae praebendae, quae cum recipiat leges à Papa impositas non potuerunt praedicta conditione per testatorem à dicta praebenda reijci ad text. in l. nemo potest cum ibi notatis ff. de legat. 1.

HERITONEN. QUARTAE FVNERALIS.

Luna 9. Iunij 1608.

ARGUMENTVM.

Quando vnica quarta debetur, tunc potius Parocho, quam Episcopo est soluenda, & hac occasione in praesenti breui decisione multa adducuntur de hac materia.

SYMMARIYM.

- 1 Testes intercessi non integri probant.
- 2 Episcopo debetur quarta funeralis ratione oneris Episcopalis, quod habet, & exercet, & numer. 6.
- 3 Parocho etiam debetur quarta funeralis ratione administrationis Sacramentorum, & num. 7.
- 4 Quartaum Episcopo, & Parocho debiturum vna non excludit alium.
- 5 Quarta aliquando debetur Episcopo, & non Parocho, aliquando e contra, & aliquando debetur Episcopo quarta quarta ipsius Parocho.
- 6 Quarta funeralis quando vnica debetur, illi debetur magis Parocho, quam Episcopo, quia Parocho habet magis specialem curam, & Episcopus magis generalem.
- 7 Quarta funeralis debetur Parocho causa euerosa.
- 8 Episcopo verò ex causa lacerata debetur.
- 9 Potior est conditio petentis ex causa euerosa, quàm ex causa lacerata.
- 10 Parochiali sit iniuria per Parochianum eligentem sibi sepulturam in alia Ecclesia.
- 11 Quarta funeralis debetur Parochiali ratione dictae iniuriae alicuius sepulturae in alia Ecclesia.

DE-

DECISIO XCIX.

Debuit autem de ordine DD. cui deberetur quarta funeralis Domino Episcopo, an verò Parocho Cupertini, & si circa consuetudinem testes utriusque partis considerentur, visum fuit Dominis parum probare tam adductos pro una, quam pro alia parte, quamvis aliqui ex Dominis videbatur testes Capituli Cupertini præponderare testibus D. Episcopi, sed cum etiam testes Capituli Cupertini sint presbyteri, quibus tangit pars huius quartæ funeralis tanquam interesse habentes non fuit de illis integræ ratio habita. Iure verò communis inspecto iuxta illud certum est Episcopo quartam deberi Episcopalem e. officii de testament. & ibi Doctores c. de quarta de prescript. c. conquirente de offic. Ordinari. quin etiam debetur Parocho ad text. in c. 1. & in c. certificari, & in c. in nostra de sepultur. Clementina dudum §. verum eodem rit. & illarum duarum quartarum altera alteram non excludit cap. de Canon. port §. quia de Canonica num. 34. in fin. sed quia aliquando debetur Episcopo, & non Parocho aliquando verò è contra, & aliquando debetur Episcopo quarta quæ attrahitur Parochi ad tradita per Petr. de l' bald. in tractat. de Episcopali & Parochiali. Idem cum in præsentì supponatur iohannes vocam taurum quartam deberi in Terra Cupertini, intrat dubium, ad quem ista unica quarta funeralis spectet, & ex supradictis videbatur iuxta restituta depositiones, & iuris communis regulas non magis vni, quam alteri deberi, cum Episcopo debeatur ratione oneris Episcopalis, quod habet, & exerceat Petr. de l' bald. ubi supra par. 1. c. 1. numer. 2. Parocho verò propter Sacramenta Ecclesiastica, quæ ministrat, & onus, & laborem, quod impendit in illorum administratione d. c. 1. de sepultur. & d. c. Clementina dudum §. verum idem Petr. de l' bald. loco præcitato p. 2. c. 2. num. 1. nihilominus ista unica quarta funeralis visum fuit Dominis de iure magis Parocho, quam Episcopo deberi, & ex eo quod Parochus habeat magis specialem curam, quam Episcopus qui illam habet magis generalem.

Viterbis quia quarta debetur Parocho ex causa onerosa d. c. 1. de sepultur. Petr. de l' bald. ubi supra p. 2. par. c. 8. num. 14. in fine & vti acs alienum Abb. in d. c. certificari num. 13. circa mediū.

Quarta verò debetur Episcopo ex causa lucrativa Petr. de l' bald. d. num. 14. quia potior est conditio pretendētis ex causa onerosa ad text. in l. sancimus C. de iure deliberand. & propterea agitur de maiore præiudicio Parochi, quam Episcopi Aym. conf. 33. post num. 24.

Et istud magis præiudicium etiam dicitur ex iniuria, quæ fit Ecclesiæ Parochiali propter electionem sepulture factam a suo Parochiano in alia Ecclesia ad text. in d. c. 1. de sepultur. quæ iniuria ut notat idem Petr. de l' bald. d. c. 8. num. 14. circa fin. non fit Episcopo, cum talis Parochianus non deberet sepelli apud Cathedralē ubi etiam notat, quod ratione dictæ iniuriæ fit Parochiali compensatio, ut sibi detur quarta per Ecclesiam, in qua defū-

ctus elegit sepulturam; quod prius notante Archidiacono in c. cum quis num. 2. vers. Canonica portionem, et num. 3. vers. et eius ratio de sepultura in 6. Vnde non mirum si magis Parocho, quam Episcopo quarta funeralis illorum, qui extra Parochiam præsertim in Ecclesijs exemptis, elegerunt sepulturam debeatur.

ROMANA PRAETENSÆ DEVOLVTIONIS.

Veneris 13. Iunij 1608.

DECISIO C.

Impressa in rec. dec. 186. par. 3.

ROMANA CENSUS.

Ven. 13. Iunij 1608.

DECISIO CI.

Impressa in rec. dec. 71. p. 4. tom. 1. & penes Cenc. de Conf. dec. 238.

TVERTINA FIDEICOMMISSI.

Luna 16. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Quamvis stante prohibitionē alienationis adiecta à fideicommittente prærium non succedat loco rei per grauatam alienatæ tamen id non procedit in bonis mobilibus, & se mouentibus tempore perituri, aut stabilibus sterilibus, & infructiferis, quæ possunt alienari non obstante prohibitionē.

SYMMARIVM.

1. Alienationis expressa prohibitio in fideicommissis operatur, quod pretium non succedit loco rei sed bona ipsa sunt restituenda. Declara ut num. 4. & 6.
2. Alienationis expressa prohibitio reddit alienationem ipso iure nullam, & impedit translationem domini, ne ledatur dispositio testatoris & num. 3. Declara ut num. 5. & infra.
3. Fideicommissarius potest vindicare bona immobilia fideicommissi ab illis, in quibus fuerunt alienata, stante prohibitionē fideicommittentis, & de mobilibus etiam consumptis potest petere sibi reddi rationem ab herede.
4. Fideicommissi bonorum alienatio tenet non obstante prohibitionē fideicommittentis, quando sunt mobilia tempore peritura & stabilia infructifera, & num. 16.
5. Item quando confuse fuerunt alienata, itant non possunt discerni, & num. 16.
6. Debitor rei alienæ si eam habere non possit, vel difficultat tenetur ad estimationem.
7. Dubietas facit admittere id, quod aliis non admitteretur, prout etiam difficultas ut num. 9.
8. Incertitudo & confusio rei acquiritur non exi. stentia ipsius rei.
9. Pretium succedit loco rei non extante re, & alijs casib.

- tabus, de quibus supra & infra num. 15.
12. Fideicommissi bona quando possunt alienari, & pretium spectet ad fideicommissarium.
  13. Adus pro validitate sumitur qualibet praesumptio.
  14. Haeres non potest allegare impudicum sui Avunculis.
  17. Apostolica facultas requiritur ad disponendum de bonis acquisitis intuitu Ecclesiae.
  18. Fisci, & Camera excepto, potest opponi à solo fisco, & Camera & non à parte.
  19. Fideicommissarius inveniens confusionem, & difficultatem scilicet antecessoris in bonis fideicommissi illa alienando non contrahit voluntati contraria fideicommissarii.
  20. Sed debet investire pretium pro utilitate ipsius fideicommissi.

DECISIO CII.

- Cum Reverendissimus Bo: mei Ioannes Andreas Episcopus Tudertinus in fideicommissio ab ipso instituto alienationem suorum bonorum expresse prohibuerit, & ex post facto de anno 1573. Illustrissimus Cardinalis Petrus Donatus in praedicto fideicommissio successor vendiderit quaedam bona mobilia, & semoventia, & stabilia Reverendissimo Angelo Caño Episcopo Tudertino pro pretio scutorum 3. m. & modo D. Marchio Diana tanquam vocatus ad dictum fideicommissum in illo successerit, & Dominus Federicus Cæsius illius frater vii heres uniuersalis relictus à praedicto Illustrissimo Cardinali Petro Donato venditore, & ab ipso Domino Federico petat Dominus Marchio pretium scutorum 3. m. dictorum, bonorum sic venditorum sibi restitui quodque recuset Dominus Federicus. Dubitavi, an in casu supradicto pretium scutorum 3. m. dictarum venditionis veniat restituendum D. Marchioni per Dominum Federicum, & Domini affirmatiue censuerunt respondendum, hoc vno addito, quod facta praedicta restitutione teneatur Dominus Marchio praedictum pretium investire, & quamvis lo. contrarium pro parte Domini Federici facere videatur, quod data expressa alienationis prohibitionem pretium in fideicommissio non succedit loco rei, sed quod bona ipsa sunt restituenda iuxta tradita à Paulo de Cast. in l. fin. §. fin. delegat. 2. & in cons. 247. num. 12. & à Bec. conf. 97. num. 7. & à Peregr. conf. 35. num. 4. lib. 3. expressa namque prohibitio reddit alienationem ipso iure nullam, & impedit dominij translationem & Rip. in l. filius fam. §. Diu. num. 11. & 47. de legat. 1. Grat. conf. 91. num. 13. cum sequenti lib. 1. Gabr. conf. 118. num. 3. lib. 1. & dixit Rota decis. 49. num. 10. & decis. 110. num. 3. per. 2. divers. tali namque casu si bona prohibita alienari remaneret panes extraneum intermediare fidei retur dispositio testatoris, & daretur effectus contra illis expressam prohibitionem; Vnde videbatur in nostro casu dicendum pretium non venire restituendum loco rei venditæ; præcipue cum D. Marchio posset vendicare mobilia ab illis, in quos fuerunt alienata, & quod mobilia etiam consumpta, & oeglecta possit petere reddi sibi ratione ab herede iuxta

tradita per Aym. conf. 316. num. 5. in p. Dubio, & per Peregrin. d. conf. 35. num. 9. per text. in l. cum tale §. nisi ubi gloss. & Doctores ff. de cond. 1. & demonstrat.

Quibus tamen non obstantibus contraria sententia placuit Domjnis, quia quamvis supradictæ doctrinæ sint veræ in iure, non videtur tamen quod possit applicari casui nostro, in quo venditio fuit facta consensu de bonis mobilibus, & semoventibus, & immobilibus absque vlla illorum distinctione, inter quæ bona sic vendita cum reperiantur mobilia, & semoventia tempore peritura, & stabilia, quædam probentur sterilia, & infructuosa tenuit illorum alienatio iuxta gloss. notabilem in l. Marcellus §. res que ff. ad Trebell. l. Diuus l. non solum ff. de petition. heredit. Felin. in c. cum accessissent num. 20. de constitution. Peregrin. de fideicom. art. 40. num. 37. ubi post Roman. & Illustrissimum Mantica de concess. lib. 7. tit. 8. num. 22. resoluit, quod in praedicto casu pretium ex tali venditione redactum venit restituendum fideicommissario.

- Et quamvis plura bona, ex alienatis non essent sterilia, sed fructifera, & quod illa viderantur cessare pro D. Marchione adducta; nihilominus cum in venditione fuerint mobilia, & semoventia, & mobilia sterilia, & fructifera insimul omnia confusa, & postea illa bona mobilia fuerint cum dictis bonis Dominorum de Cæsijs circum circa existentibus commixta, & ex eo stabilius venditorum confinia fuerint peremptorem dilata; itaut difficillimum sit cognoscere identitatem stabilius venditorum, & illorum antiqua confinia, & difficilium dignoscere quanta fuerint bona mobilia, & semoventia, & sterilia vendita, itaut non possit discerni quantum pretium pro illis sit restituendum, quæ istorum bonorum confusio, & difficultas in illis discernendis operatur, quod pretium loco rei veniat restituendum vt notat Bald. in l. si cum seruum ante num. 2. ff. si cert. petat. per text. in l. non dubium §. fin. de seq. 3. & ibi gloss. vers. inferret notat, quod grauatus de re aliena præstanda, si eam habere non possit, vel difficultater teneatur ad satisfactionem, & adducit text. in §. non solum l. iust. de legat. 3. & facit text. cum ibi notatis in c. sacris de sepultur. ubi gloss. verbo excommunicatorum, quæ notant, quod ratione dubietatis aliquid admittitur, quod alias non admitteretur; & adducit text. in l. 3. §. si dolus ff. de adimen. legat. Item, & ratione difficultis separationis per text. in l. cum cum alium ff. de negot. iust. & l. quætorum qui tutelam ff. de administrat. tutor. vnde Doctores in d. c. sacris, & in l. si alieni nummi ff. de solutio. iur. & liberat. per illa iura tradunt quod ex praedictis causis recedatur à regulis iuris.

Vltierius tacit, quia ista confusio, & incertitudo equiparatur non existentia ad text. in l. duo sunt terij ff. de testament. tutel. Roland. conf. 8. num. 17. lib. 3. Menoch. conf. 15. num. 13. Surd. decis. 306. num. 11. qui insert ibidem num. 14. quod non extante re, pretium succedit loco illius.

Quæ confirmatur, quia non est dubium, quod

quod possunt dari casus, in quibus bona fideicommissa fideicommissis possint alienari, & pretium spectet ad fideicommissarium iuxta gloss. in l. Marcellus §. que res ff. ad rebellianum, & tradit lae Molin. de primogenit. lib. 4. c. 6. & Illustrissimus Maior. ubi d. lib. 7. tit. 8. num. 22. in antiquo. & aum. 27. in nouo. & Peregrin. dicto art. 40. num. 37. cum alijs vnde cum in venditione comprehendantur mobilia, & semouentia tempore peritura, & stabilia sterilia, respectu quorum ex supra adductis alienatio fuit licita, videtur idem præsupponendum de residuis bonis in venditione contentis, & quod

13 licite ex aliquo iusto capite fuerunt vendita, quæ præsumptio debet admitti pro validitate actus, & quod in casu licito fuerit venditio facta in casu illicito non potest allegari per Dominum Federicum alienantis hæredem; Effer namque allegare turpitudinem sui authoris,

14 quod illi non licet, & tanto magis cum Dominus Federicus sit donatarius emptoris, & ex isto titulo possideat ista bona per iusti donato rem emptam, & sic hodie habeat penes se pretium tamquam hæres venditoris, & bona vendita tamquam donatarius emptoris, & velit pretium retinere prætendens. quod non succedat loco rei ex adductis in principio huius decisionis, & si bona ab ipso venditore vellet D. Marchio, posset Dominus Federicus se tueri, ex eo quod non consistit de illorum identitate propter confusam confusam, & alia bona commixta per emptorem, & propter supradictam incertitudinem, & quia ex supradictis fere ista bona facta sunt hodie irreperibilia, quod nulla æquitas suadet, quin totum contrarium, & quod ex prædictis causis possit agi ad prærium restituendum, & quod illud succedat loco rei

15 sum fideicommissum subiectarum à fideicommissario tamen pro utilitate fideicommissi, & successorum in illo inuestiendum.

Quibus non obstant superius in contrarium adducta, & præcipue quod statim expressa prohibitione alienationis pretium non succedat loco rei ex supra adductis quia, & si regulariter prædicta procedant de iure, cessant tamen quidò bona sunt mobilia, aut semouentia tempore peritura, aut stabilia, sed sterilia, & infructifera ex superius allegatis. Tum etiam quod & quando datur consensu in bonis, & difficultas in illis discernendis ex Bald. & alijs supradictis.

Nec obstat, quod obijcitur de facultate Apostolica fideicommissitensis concessa, & restricta ad certam quantitatem, ultra quam prætenditur non potuisse disporre, & respectu illius D. Marchionem iam habuisse bona in hoc fideicommissum inclusa. Quia respondetur, quod cum fideicommissitentes se subiecerint huic fideicommissum non solum bona intuent Ecclesiæ acquisita, respectu quorum indigebat prædicta facultate, sed etiam bona patrimonialia, vitæ cessat prædicta obiectio. Vterius quia & si de bonis acquisitis intulit Ecclesiæ disposuisset & ultra concessa in facultate, ista exceptio, quæ competit Camera, non competit ter hæredi vt fuit dictum coram D. meo Decano

in vna Ferolinien. de Mensuris 20. Octob. 1602. quia de iure fisci solum opponit fiscus Pat. decis. 4. de exception. in manuscripto.

Vterius non obstat, quod agens Dominus Marchio ad recuperationem pretij videatur approbare alienationem pro dicto prærio facta, & sic contravenire fideicommissitensis dispositioni, quia responderetur, quod eodem modo quo ex supradictis poterint alienari licite bona mobilia, & semouentia, & stabilia infructifera per Cardinalem successorem testatoris, & fideicommissarium, poterit & per successores tales licita alienatio approbari absque vlla contraventione voluntati testatoris, cum nulla maior ratio militet pro Domino Marchione, cum ipse in facto antecessoris iouenerit circa identitatem suorum bonorum tantam difficultatem, & confusionem, vt ex ea iuxta superius adducta, liceat illi absque vlla contraventione voluntati testatoris agere ad pretium reuertiendo.

Vltimo non obstat, quod si Dominus Federicus solueret prærium Domino Marchioni, teneretur nihilominus restituere bona ceteris vocatis post Dominum Marchionem. Quia responderetur huic inconuenienti satis esse consilium inuestiundo D. Marchio huiusmodi pretium pro utilitate fideicommissi, & securitate D. Federici, prout inuestiendum esse à Domino Marchione Domini dixerunt.

ROMANA PRÆTENSORVM MELIORAMENTORVM.

Veneris 20. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Deuoluta emphyteusi citra culpam emphyteutæ Dominus directus tenetur ad refectionem melioramentorum; secus tamen procedit quando adest pactum, quod emphyteusis deuoluatur vna cum melioramentis.

SVMMARIVM.

- 1 Melioramentorum resectio spectat ad Dominum directum finita emphyteusi citra culpam emphyteutæ.
- 2 Secus est si adest pactum quod emphyteusis reuertatur cum omnibus melioramentis.
- 3 Melioramenta prædicta dicuntur pars pretij.

DECISIO IIII.

Domini dixerunt consistere de melioramentis, sed illa non venire reicienda per Venerabile Collegium ad Dominum directum, nam quamuis regulariter ad directum Dominum

1 Emphyteusis citra culpam emphyteutæ finita, melioramentorum resectio spectat iuxta speculat. in tit. de emphyteusi §. nunc aliqua vers. 132. num. 157. & Bald. in l. senatus §. Manellus de legat. prima Inst. in l. 2. num. 27. C. de iur. emphyteusi. Dec. in aut. qui rem num. 34. vers. secus si emphyteusis C. de sacerdotib. Ecclesiæ Gregor. Lup. in l. 24. gloss. 1. & 2. in. 8. par. 5. in l. Clar. select. §. emphyteusis quest. 45. Secus tamen

tamen est quotiescumque prout in nostro casu adest pactum, quod domus reuertatur ad Col-
 2 legium cum omnibus melioramentis factis, & abique aliqua illorum restitutione, quin po-
 tius omnia talia melioramenta quantumcum-
 que excessiua cedant utilitati dicti Collegij,
 tunc namque Dominus directus non tenetur
 ad prædicta melioramenta restituenda, sed om-
 nia illa cedunt sui commodum, ut tradit *Isa.*
vbi supra num. 28. post Bart. quem refert, &
sequitur in l. inbimus la 2. §. sane el 2. num. 2.
C. de sacrosanct. Eccles. Gregor. Lup. vbi supra
in princip. & gloss. 3. Valas. de iure embitent.
quest. 25. numer. 18. Rota divers. 208. par. 2.
 3 Tale namque pactum pars pretij reputatur *l.*
fundi partem ff. de contrahend. emptio. l. 7. §.
melior. ff. de in diem addi. Valas. vbi supra di-
cto num. 13. in fin. Rota dista decis. 303. par. 2.
 Quod si Diomedes post obitum Alexandri
 Zanetti ultimi inuestitri aliqua melioramenta
 fecisset quoad illa particulariter esset viden-
 dum, an prædictum pactum haberet locum.

VVLADISLAVIEN. PRAEDICTORVM.

Luna 23. Iunij 1608.

ARGVMENTVM.

Circa probationem possessionis ad effe-
 ctum obtinendi in spolio.

SVMARIVM.

- 1 Possessio morte possidentis extinguitur.
- 2 Possessio patris non transfertur ad filios quamvis heredes ab eis apprehensione.
- 3 Possessio agentis spolio sufficit probata per aliquot dies.
- 4 Possidere aliud est, & aliud in possessione esse.
- 5 Possessor dicitur, qui in possessione fuisse probat.
- 6 Testes de possessione deponentes non reddentes causam scientia dicuntur depovere de possessione iuris, & debent deponere de possessione facti.
- 7 Testes non tenentur reddere causam scientia, non interrogati a Iudice, & valet depositio & num. 9.
- 8 Testes deponentes aliquem esse in possessione intelliguntur de possessione facti.
- 9 Testes deponentes ubi ibi probant possessionem etiam, & naturalem, & ex possessione facti inferunt ad possessionem iuris.
- 10 Possessio patris probatur ex instrumento possessionis ex testibus, & sustentatione iuris.

DECISIO. CIV.

Cum 6. Iunij anni proximi præteriti dubi-
 tassem, an inaret spoliū, & D. Catheri-
 na & hris cōsortes possent de illo agere, Do-
 mini dixerunt, quod D. Catherina melius
 probaret, vnde probationibus in vim remissio-
 ris de nouo factis, & hodie eodem dubio re-
 proposito, Domini dixerunt constare de spo-
 lio; supponitur enim, prout p. res latentur,
 q. Ioannem patrem Catherinae, & sororum pos-
 seis bonæ Sulchin, de quibus agitur vique
 ad illius vltimum vitæ spiritum, sicque ipsum
 nunquam fuisse spoliatum, nec hodie spoliū
 ex persona ipsius intentari, nec minus posses-

- 1 sio patris hodie inuat pro primo extremo spo-
 lii probando, cum possessio Ioannis per illius
 mortē fuerit extincta *l. 1. §. senola ff. si quis testa-*
men. lib. esse iuss. futuræ, nec tunc translatæ
ad hias, quamvis hæretes abique illorum.
- 2 appropinquat *l. cum heredes ff. de acquir-
 posses. vnde videndum est, an D. Catherina,*
 & iorores ex sua persona probent petium ex-
 tremum videlicet possessionem illorum bono-
 rum post mortem patris, prout probari Do-
 minis visum fuit ex 2. 3. & 5. testibus pro illis
 sororibus ad quartum articulum deponentibus
 scire ipsas fuisse in possessionem illorum bono-
 rum Sulchin per aliquot dies post mortem
 eorum patris, & quamvis ceteris testis ad
 sextum interrogatorem dicat, de præsentē
 Monasterium per vim ista bona intraile sexta
 die post obitum d. Ioannis, hoc non obstat,
 quin potius coadiuuat depositionem illius tes-
 tis, & aliorum ad quartum articulum, dum
 dicunt illas sorores habuisse prædictam posses-
 sionem per aliquot dies post obitum patris,
 3 quod valet verificari optimē in illis sex diebus
 decursis a morte Io. occursa 28. Martij 1590.
 vique ad occupationem violentam Monasterij
 die 3. Aprilis eiusdem anni, & non obstat,
 quod prædicti testes deponant sorores fuisse
 in possessione illorum bonorum, & aliud esse
 4 possidere, aliud verō in possessione esse *l. si quis*
autem ff. de acquir. posses. quia fuit respon-
sūm facti possessionem probare, qui in posses-
 sione fuisse probatur, iuxta gloss. *fin. in cap.*
Pontifices 7. quest. 1. quam sequitur Oldrad.
cons. 209. num. 4. & Felin. in cap. cum causam
num. 3. vers. sed nihilominus de testibus. Nec
 etiam tacet, quod prædicti testes non reddant
 vllam rationem, & quod deponendo de posses-
 sione videantur deponere de possessione iuris;
 6 cum teneantur deponere de possessione facti,
 & qua sensu corporis valer percipi. Respon-
 debant namque Domini non ex eo minus istos
 testes prædictam possessionem probare, tum
 quia regulariter non tenentur reddere causam
 7 sui dicti nisi de illa a Iudice fuerint interro-
 gati iuxta gloss. *in dist. capit. cum causam*
 & ibi Innocent. & communiter omnes testē
 Felin. *videm numer. 2.* tum etiam quia quando
 testis deponit aliquem esse in possessione, hoc
 8 enim referendum ad possessionem facti.
 & quamvis non reddat rationem, substatetur il-
 9 lius depositio iuxta gloss. *in verb. stipuletur in*
l. stipulatio illa §. hac quoque de verb. obligat.
 quam ibi numer. 2. approbat Bart. & Alexand.
 num. 2. & *Isa. numer. 4. idem Bart. in tract. de*
testibus num. 9. vers. testis dicit aliquem posse-
 disse, & post Innocent. *in disto cap. cum causam*
 eandem gloss. sequitur & pluribus ornat Felin.
 vbi supra dict. numer. 3. vers. secundo tempora
 notat Anton. de Butr. *in cap. cum ad sedem num.*
 10 29. de test. spolia. Ex ista namque probatio-
 ne possessionis prout est facti nēpe de tentatio-
 ne præsumptiue inferunt ad possessionem iuris,
 & sic testes prædicti bene probant possessionem
 ciuilem, & naturalem iuxta Bart. *in dist. §. hac*
 quoque num. 2. Alex. & *Isa. vbi supra reliqua*
 veroque pro D. Catherina, & sororibus ad-
 ducē.

ducebantur, Dominis non placerunt, de se-
cundo verò extremo satis constat ex testibus,
& ex instrumento possessionis capte per Mo-
nasterium dicta die 3. Aprilis quin, & ex
suscitatione litis, sed quia pro parte Monaste-
rii apponebatur istos testes de possessione so-
rorum deponentes fuisse examinatos post ter-
minum remissionis lapsum. Ideo Domini su-
per ista oppositione, & an vera sit in facto, &
testes intra terminum deposuerint, aut saltem
intauerint, mihi videndum remiserunt.

MEDIOLANEN. OPTIONIS.

Feu. 27. Iulij 1608.

DECISIO CV.

Impressa apud Polib. de Mann. decis. 112.

ROMANA MERCEDIS.

Luna 23. Iunij & Ven. 24. Iulij 1608.

ARGUMENTVM.

SYMMARIVM.

- 1 Mercedis quantitas notario debita pro scripturis
extraiudicialibus taxatur arbitrio Iudicis iuxta
qualitatem litigantium, & cause, & consue-
tudinem fori.

DECISIO CVI.

DE 18. Iunij annu proxime præteriti dubi-
tavi. An Domino Passarino deberetur ali-
qua merces, & vsque ad quam summam, &
Domini circa primam partem dubij dixerunt
mercedem deberi: secundam verò partem,
nempe ad quam summam Domini relinque-
rent videndam, & super illa hodie per me cau-
sa proposita, & inspecto quod quoties inter
notarium, & rogantem orta est difficultas seu
differentia circa salarium notario debitum pro
scripturis seu instrumentis extraiudicialibus
debet hoc per Iudicem expediri, & mercedem
taxari inspecta conditione litigatorum, & con-
suetudine fori, & qualitate cause iuxta gloss.
receptam verbo officium in cap. statutum §. nota-
rium de re script. in 6. tradit specul. in tit. de Sa-
larijs §. nunc de procurator num. 5. vers. si vero
sit extraiudicialis scriptura, & Becc. conf. 27. n.
3. 10. & Surd. conf. 66. num. 1. cum seqq. lib. 1.
Vnde Domini supradictis omnibus particula-
riter inspectis & visis omnibus instrumentis
transumptis, de quibus agitur, & demptis ex
illis instrumentis cõtectis de anno 1582. 1582.
1583. 1584. quæ iam capitulum penes se tran-
sumpta habebat, de quibus ex eo non fuit ha-
bita ratio, sed de reliquis, quorum magnus
est numerus, & diuersæ qualitatatis, & vnum-
quodque de per se transumptum, & publica-
tum optimo, & convenienti ordine caracte-
re, prout decet, & consideratis taxis tam per
Bullas Pontificum, quam per statuta Urbis Ia-
cis, & stylo notariorum, & ad maiorem abun-
dantiam, non vero ex necessitate iuxta supra-
dictas doctrinas præuia priuata, & particulari

inspectione aliorum Notariorum peritorum de
vrbe pro animis Dominorum informandis, &
illorum relatione circa prædictam taxam faci-
endam, & considerato duplici labore ipsius
Passarini altero in transumptione instrumen-
torum, altero verò in illorum publicatione,
aut authorizatione iuxta gloss. verb. exemplaria
in l. fin. C. de princip. agent. in reb. lib. 12. & ibi
Joan. de Plat. Gloss. Bart. & alij in l. argentarius
in princip. ff. de extend. Becc. ubi supra num. 1.
quem refert & sequitur Surd. dicto conf. 66. n. 1.

Et attento quod circa aliqua ex dictis in-
strumentis taxandis reperiebatur per peritos
dubietas, quorum taxa ascendebat ad scuta
123. illis omnino demptis, & non computatis
cætera instrumenta taxanda, & moderanda
dixerunt ad scuta 724. monetæ soluenda per
Capitulum ipsi Passarino, & nullam rationem
habendam dixerunt de præcensione Capituli
circa instrumenta aliorum trium annorum,
quæ asserbat per Alcauium Maziotum ante-
cessorem Passarini transumpta fuisse, quia
de hoc nihil fuit dictum.

CÆSARAVGVSTANA PENSIONVM.

Feu. 4. Iulij 1608.

DECISIO CVII.

*Impressa apud Polib. de manut. dec. 113. & in rec.
dec. 193. par. 3.*

ROMANA PECVNIARIA.

Luna 17. Nouembris 1608.

DECISIO CVIII.

Impressa in rec. dec. 72. par. 4. tom. 1.

SABINEN: VIGESIMÆ.

Veneris 5. Decembris 1608.

ARGUMENTVM.

Sententia inter alios lata an, & quando no-
ceat non citato.

SYMMARIVM.

- 1 Res iudicata non obstat personæ diuersæ in sen-
tentia non expressa.
- 2 Sententia non nocet tertio omnino diuerso, & non
citato & num. 4.
- 3 Res inter alios alia non præiudicat tertio.
- 4 Sententia lata contra vnum nocet etiam tertio
scienti.
- 5 Limitatur in re diuersa.
- 6 Sententia super statu rei facit ius, quoad omnes.
- 7 Limitatur quando est lata super Iure, & perti-
nentia, & non data scientia illius contra quem
prætenditur.
- 8 Populo non fit præiudicium, quando non fuit in
causa etiam quod seuerit, ex lite agitata inter
aliquos super iurisdictione Casiri.
- 9 Ignorantia de Iure præsumitur.
- 10 Scientia præsumpta non præiudicat nisi sit certa
cum omnibus circumstantiis.
- 11 Sententia, ut nocet scienti, qua requirantur.

DE-

DECISIO CIX.

Vigesima tertia Maij proxime præteriti dubitavi, an adesset res iudicata, & obstar-
 ret Excellentissimo Principi Peretto, & Domini
 quoad primam partem affirmativè respon-
 derunt; de secunda vero particulariter viden-
 dum dixere; Vnde hodie dubio super secunda
 sui parte, An Domino Principi obstat ista res
 iudicata repropofitio, Domini negativam sunt
 amplexi. Nam sententia bo. me. Cottæ, quæ
 prædictam rem iudicantem causam fuit lata
 inter Æconomum fabricæ Basilicæ Sancti Petri
 de Vrbe, & Ioannem Paulum Perusum Rectorem
 Ecclesiæ Sancti Nicolai Terræ Nomentinæ, &
 Hieronymum Valentinum prædicti Ioannis
 Pauli in dicta Ecclesiâ Successorem, omnes ex
 una, & Reuerendos Dominos Priorem, & Ca-
 nonicos Sancti Saluatoris in Lauro ex alia, in-
 ter quas partes non reperitur in causâ Domini
 temporalis istius Castri, & sic illi tanquam
 dixerit personæ non obstat prædicta res iudi-
 cata ad text. in l. c. an eadem ff. de exceptioni-
 re iudicat. & notant gloss. & Doctores in c. fin. de
 exceptionibus in 6. Alex. conf. 5. num. 2. lib. 1.
 Dec. conf. 445. num. 43. Imol. conf. 6. num. 74.
 Alex. in l. sepe num. 65. ff. de re iudicat. volens,
 quod sententia lata contra aliquem non nocet
 tertio, quando tertius omnino est diuersus
 vt alijs citatis traditi Menoch. conf. 421. nu-
 mer. 59. & facit regula res inter alios acta, &
 ratio adducta à Bald. in l. 2. 3. notabili C. de fid.
 Instrumentorum. quod ille, qui non erat in causâ
 non erat subiectus illi liti, nec tanquam pars,
 nec tanquam adhaerens vel instruens causam.
 Vltèrius prædicta sententia fuit lata super per-
 tinentia istius vigesimæ inter Rectorem, & Ca-
 nonicos, & super præensione Æconomi ad
 restitutionem per Canonicos fabricæ faciendâ
 de vigesimis per ipsos indebitè exactis, & sic
 spectantibus ad dictam fabricam vigore Bullæ
 felice. recorda. Pij V. contra possidentes inde-
 bite bona Ecclesiastica emanata, & nullatenus
 fuit in dicto iudicio deductum, quod Domini
 temporalis istius Castri non teneretur prædic-
 tam vigesimam Canonicis, nec Rectori
 soluere, prout hodie in monitorio Domini
 Principis prætenditur, quin positus in illo iu-
 dicio supponebatur, Dominum temporalem
 dicti Castri teneri ad istam vigesimam soluendam,
 sed contendebatur inter Rectorem, &
 Canonicos, cui illorum solutio esset faciendâ,
 quod quantum distat à prætenso interesse Do-
 mini Principis, hodie in iudicio deducto,
 facile est videre, & cum non iste articulus præ-
 dictam sententiam decidat, nec de illo ibi vi-
 latenus fuerit actum, sententia non potuit
 Domino temporali non citato nocere, etiam si
 effemus in casu, quo sententia quoad omnes
 esset etiam non citatis faceret ius, vt tradit
 Imol. in d. l. sepe num. 17. & ibi Alex. latè nu.
 76. vers. tertium in sententia ff. de re iudicat. Surd.
 conf. 189. num. 41. facit text. in l. si inter me,
 & te ff. de exception. re iudicat. l. quod in diem 9. si
 rationem vbi Paul. de Castro ff. de compensat.
 Coram. conf. 62. num. 7. lib. 4. & text. in dicta l.
 sepe, & iura quæ volunt sententiam latam con-

tra aliquem nocere tertio scienti litem agi
 6 procedunt, quando eadem est res, super qua
 fuit iudicatum, sed si sit diuersa non nocet etiâ
 scienti. Ita Paul. de Cast. in d. l. sepe num. 1.
 vers. secundo & vers. sed scienti & num. 4. &
 Alex. num. 5. dicens hoc verum etiam si ab eo-
 dem fonte procedat vtrunque iudicium Surd.
 vbi supra num. 53.

Quibus non obstat sententiam videri latam,
 super statu rei, & sic facere ius quoad omnes
 7 Alex. in dicta l. sepe num. 43. & 62. cum sequent.
 Tiraq. in tract. rei inter alios acta num. 54. limi-
 8 tar. 14. Quia fuit responsum, istam sententiam
 non fuisse latam super statu, sed super iure, &
 pertinentia inter Rectorem, & Canonicos ad
 vigesimam exigendam. Vltèrius sententia su-
 per statu non facit ius, quoad omnes, nisi
 data sententia illius, contra quem prætendi-
 tur, vt faciat statum Alex. in dicta l. sepe num.
 16. & 82. facit quod tradit Bald. in l. 2. C. de
 9 liberal. caus. quod si inter duos nobiles con-
 tendetur de iurisdicçãoe alicuius Castri non
 inferitur præiudicium Populo, qui non fuit in
 causa, etiam si sciverit illam agitari, & Baldus
 sequitur Abbas in c. quamvis num. 28. de re iudi-
 cat. & Alex. in dicta l. sepe post num. 103. De ista
 autem sententia Dominorum de Vincinis Au-
 ctorum Domini Principis nullatenus constat,
 cum non fuerit probata, nec de iure præsum-
 10 tur quando scientia ideo præiudicat, quia
 videtur sciens consentire, & iuri suo renun-
 11 ciare, quia tunc non præiudicat nisi sit certa,
 & cum omnibus circumstantiis innoxia gloss. in
 verb. regressus in 5. præterea quibus modis fendi
 amittitur decis. Pedemont. 176. nu. 1. latè Surd.
 vbi supra num. 49. & vtrumque sit vt tradit
 Conarr. præf. c. 13. num. 7. vers. tandem in sum-
 ma ad hoc vt sententia habenti scientiam no-
 ceat oportet, quod ille sciat causam agi, &
 tractari, quod vt dixi non constat in præsen-
 12 tia. Item oportet quod talis litis defensio, &
 actio præcipue ac directè spectet ad illum, non
 vero ad litigantem, sed in casu istius senten-
 tiæ pertinentia vigesimæ inter Rectorem &
 Canonicos præcipue ad ipsos, & nullatenus
 ad Dominum temporalem spectabat. Vnde
 etsi adfuisset ista sententia non noceret Domi-
 no Principi, & si & vtrumque sit quamvis Do-
 minus Temporalis habuisset scientiam prædi-
 ctæ litis non obstat, cum itidem sciret illam
 non agitari super iure suo, nempe an ipse te-
 neretur, vel non soluere vere istam vigesimam,
 quo stante etiam data in illo sententia litis cum
 non esset super iure suo, nec illud in iudicio
 esset deductum non nocet illi iudicatum ex Ca-
 sirenf. Alex. & alijs supra relatis.

BERGOMEN. PRAEHEMINENTIA RVM.

Mercur. 10. Decembris 1658.

ARGVMENTO.

Non indigex.

S Y M M A R I V M.

I Subiellio vnus Ecclesia alteri probari debet con-
 cludenter ad effectum præbeminentia, &c.

DECISIO CX.

Fuit resolutum informante tantum Praeposito Sutri nullum ius praeheminentiarum in actibus processionalibus, & synodalibus competere Archiepiscopo Clusoni respectu dicti Praepositi Sutri, quia illius Ecclesia per tres sententias, & vicinam Rotalem constat quod non sit subiecta Ecclesiae Clusoni, quae subiectio debebat concludenter probari ad istum.

1 effectum Abb. in c. dilectus nu. 11. & seqq. Capell. Monach. & fuit resolutum in hac causa 19. Februarii coram Domino meo Ludovico. Ideoque cum Archiepiscopo Clusoni non probaverit dictam Ecclesiam Sutri esse sibi subiectam nullam praeheminentiam in actibus processionalibus, & synodalibus super ea praetendere potest.

VICEN. PARROCHIALIS.

10. Decembris 1608.

ARGUMENTUM.

Cumulatio possessorij cum petitorio intrat, quando possessio est turbida, & quando possessorium pendet à petitorio.

SYMMARIUM.

- 1 Cumulatio possessorij cum petitorio non datur in summarissimo manifestationis, nec de illo intelligitur rescriptum Principis de cumulando.
- 2 Id procedit, quando possessio est clara, scilicet si turbida.
- 3 Cumulatur possessorium cum petitorio sante turbiditate possessorij.
- 4 Item quando possessorium pendet à cognitione petitorij.
- 5 Sequestrem apponitur, dum cumulatur possessorium cum petitorio.

DECISIO CXI.

Cum 21. Aprilis huius praesentis anni dubitasset, an Capitulum Vicen. probaret possessionem Parrocchialis Caltri Terzuoli, informante tantum Domino Honuphrio fuit negativè resolutum. Vnde proposito dubio 12. Maij subsequens fuit dictum, dilata, & iterum illomet dubio proposito 16. Iunij praeteriti utraque parte informante fuit dictum non liquet. Quibus stantibus pro parte D. Honuphrij fuit habitus recurus ad signaturam Sanctissimi pro cumulando petitorio cum possessorio, & fuit rescriptum arbitrio Rota. Vnde hodie dubitanti, an istud arbitrium intret pro ista cumulatione faciendae, & Capitulum praetendebat cumulationem non dari cum possessorio summarissimo manifestationis praesentis à Capitulo, nec rescriptum Principis de cumulando petitorio, & possessorio intelligi de praedicto summarissimo retinendae ad tradita per Rotam dec. 99. num. 6. par. 1. divers. quod potest admitti, quando liquidè constat de possessione petentis manifestationem, quae tamen in praesenti visa est Dominis nimis turbida,

2 quod satis liquet ex propositionibus supra

emanatis, & in ista causa factis, quae turbiditate, & offuscatione stante habet locum praedicta cumulatio prout dixit Rota apud Verall. decis. 202. par. 2. & duodec. 120. in princ. par. 1. & pluribus relatis tradit Lancelotti. de attent. 3. par. c. 14. quæst. 19. num. 24. & fuit dictum in vna Romana Cossini 6. Martij 1600. coram Domino meo Sacrate, quod magis procedit in nostro casu, in quo possessio Capituli videretur, quod penderet à petitorio, nam quamvis constet per instrumentum de possessione Capituli de Praepositura, & Ecclesia, non tamen constat captam fuisse de Parrocchiali, an autem sub praedicta possessione veniat Parrocchialis comprehensa, hoc pendet à petitorio, nempe à discussione, an Praepositura, & Parrocchialis sit vnum & idem beneficium, an vero distincta, sed tantum inter se vnita, & interim quod hoc non discutitur, & de illius veritate non constat semper videtur turbida possessio apprehensa per Capitulum, & quoties possessorium pendet ab ipso petitorio iure merito intrat ista cumulatio ad lare tradita per eundem Lancelotti. ubi supra, & tali casu Rota concessit sequestrem apponere, prout in praesenti apponi decrevit, ex illo appposito intrare arbitrium censuit ex supra scriptis.

BONONIEN. IURISPATRONATUS DE MARSIJIS.

Lunæ 15. Decembris 1608.

ARGUMENTUM. Paret ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 Jurispatronatus, ex quibus probatur.
- 2 Praescriptio nulla facta mentione Jurispatronatus beneficii Jurispatronatus est subreptitius, & nulla, & patronus intra quadrimensem reclamantibus cassanda.
- 3 Papa in dubio non censetur velle derogare Jurispatronatus laicorum, ne retrahantur à fundatione, & dotacione Ecclesiarum.

DECISIO CXII.

Pendente ista causa iu prima instantia coram Domino meo Sacrate, fuerunt tres decisiones factae. Prima sub die 16. Ianuarij huius praesentis anni, quae fuit dictum liquidissime constare de isto iurispatronatus familia de Marsilijs tam ex confessione partis aduersae, quam ex sententia in alio iudicio pro iurispatronatus latam, quam ex pluribus enunciationibus spatium centum annorum excedentibus, quoniam ex continuariis effuscationibus, quin, & ex vetustissimis lapideis cum nomine, & insignijs familiae de Marsilijs in facie Ecclesiae, de qua agitur, tum & ex testibus de publica voce, & fama iunctis praesentis temporis quasi possessione, & tandem ex libris Episcopatus, in quibus Ecclesia, de qua agitur, tanquam de iurispatronatus illius familiae descripta existit, & 29. Februarij proxime subsequens fuit resolutum,

2 prouisionem apostolicam factam Ioanni Marsi

riz

rit per resignationem Florauantis nulla facta mentione patronorum fuisse nullam, & subreptitiam, vel saltem illis instantibus intra quadrimense, prout tunc instabant, cassandam, & annullandam, quia Papa, in dubio non presumitur velle derogare iuripatronatus laicorum, ne alias retrahantur à dotatione, & fundatione Ecclesiarum, & vizimo loco 27. Iunii proximi preteriti Domini steterunt in decisio 16. Januarii. Quæ omnia in prædictis decisionibus latè iuris fundamentis ornatur, ex quibus iuxta prædictas decisiones fuit deuentum ad sententiam fauorabilem Domini de Marsilijs, à qua cum fuerit appellatum pro parte Florauantis & Ioannis Mariz, & mihi causa appellacionis commissa. Dubitauit, an prædicta sententia esset confirmanda, vel infirmanda, & parte Dominorum de Marsilijs tantum informante, & nihil de nouo adducente præter dictas decisiones ex fundamentis & rationibus ibi adductis, Domini sententiam confirmandam dixerunt.

AQUILANA BENEFICIORVM.

Ven. 19. Decembris 1608.

DECISIO CXIII.

Impressa apud Murbesfan. de commiss. par. 1. fol. 4. 22.

ROMANA PECUNIARIA.

Ven. 19. Decembris 1608.

ARGVMENTVM.

Instrumentum metu excommunicationis factum non valet siue excommunicatio sit iusta, siue iniusta.

SYMMARIVM.

1. Solutione debiti tollitur obligatio.
2. Instrumentum metu excommunicationis factum est nullum.
3. Excommunicatio iusta, vel iniusta inducit iustum timorem.
4. Censurarum remedium est subsidiarium, & non datur, quando alius via potest consili Creditori & num. 5.
5. Excommunicatio est gladius, & neruus Ecclesiastica disciplina.

DECISIO CXIV.

Dubitauit, an instrumentum, de quo agitur, esset exequendum, & Domini negatiuum partem sunt amplexi. Primo quia vi ex calculo in actis productum non solum constat D. Fabium habuisse quantitatem in Instrumento contentam, sed vitra illam ducatos 213. vnde obligatio ex illo instrumento orta remanet extensa ex regula vulgaris, quod solutione eius, quod debetur extinguitur omnis obligatio, secundo quia istud instrumentum constat fuisse factum metu excommunicationis iniuste, 2. etsi cadenti inconstantem virum ad tradita per Bar. in cup. olim in fin. de resit. spoliat. Abb. in cum dilectus num. 6. vers. ex his, de his quoque vi metus ve caus. dicitur in reperi. verb. metus iustus

& de communi testatur Couar. nu. 4. part. 2. c. 3. §. 4. num. 12. quin & Rota in nonis decis. 10. num. 3. vers. ego vero desentent. excommunicat. tenet excommunicationem siue iustam, siue iniustam inducere iustum timorem. Vnde tale instrumentum est nullum gloss. in disto cap. olim verb. timore, & ibi Abb. num. 10. vers. sed saluando; De iniustitia vero prædictæ excommunicationis videtur satis constare, ex eo quod cum D. Marthæ dedisset plures fideiussores in curia Correes in solidum, contra quos poterat fieri executio realis, & personalis, non debebat ferri sententia excommunicationis contra ipsam D. Martham, cum remedium censurarum in istis casibus hodie stante Concilio Tridentino sess. 25. cap. 5. de reformat. vers. in causis sit subsidiarium, & ideo illi non sit locus, quando alia via potest consili creditori per executionem realem, vel personalem etiam, contra alios Correes obligatos vt sacra Congregatio Cœmely censuit, prout in declaratione, quæ fuit data.

Alia exceptio nempe vsuræ opponebatur per Dominam Marriam contra dictum instrumentum, circa quem Domini dixere, quod particulariter videretur.

CIVITATEN. HABITVS, ET ANTIANITATIS.

Veneris 19. Decembris 1608.

ARGVMENTVM.

Carauanz habentur pro factis ad omnem effectum quando per Militem non stetit quominus fierent.

SYMMARIVM.

1. Obligatus ad aliquid faciendum de voluntate, & permissione alterius adimplet si se offert paratum sacre, & per illum non fiat, quominus fiat, & contra debentem permittere habetur pro facto, & num. 2. & 3.
- Carauanz habentur pro factis quando per equitem non stetit quominus fierent. numer. 1. & sequentibus.
3. Obligatus ad aliquid faciendum, quod semel profecto habuit non tenetur amplius.
4. Regula de Annali non prodest ei, qui praestitit impedimentum, pro tempore, quo durauit impedimentum.
5. Distributiones quotidianas lucratur impeditus interesse diuinis sacro Capitali.
6. Impeditus sacre, quod debet, non tenetur amplius, maxime si esset illi impedimentum porrigitur in futurum.
7. Senex dicitur infirmus, vel saltem debilis.
8. Senex semper est in morte.
9. Senes à mulieribus personalius excusantur.
10. Miles professus, & in statu militis non impeditur ex lite facere ea, quæ ad militem spectant, & num. 14.
11. Admissus dicitur, & pro admissio habetur, qui fuit iniuste repulsus.
12. Culpa propria non debet quis commodum reportare, cum iactura alterius.

- 15 *Impedimentum non est praestandum ab eo, qui velat fieri id quod posset sibi esse proficuum.*
 16 *Meruisse dicitur, per quem non stetit, quominus faceret ea, per qua merita consequeretur.*

D E C I S I O C X V.

D Vbitani, an D. Gundisalvus adimpleverit pro eius parte debita servituta, ita quod non non debeat vterius cogi subire onera Carauanas pro habilitate ad Commendas, & alios honores Religionis, & Domini praestati dubij affirmatiue secundae vero negatiue responsum dedere. Moti quoad primam partem resolutionis, ex eo quod constat ex protestationibus, & diligentius factis ab ipso D. Gundisalvo sapienter petisse admitti ad faciendas dictas Carauanas, illique non fuisse concessum, nec permissum a Religione. Vnde contra ipsa haberi debent pro lacus *l. iure eiusd. & ibi Socin. ff. de condit. & demonstrat. l. in iure eiusd. ff. de reg. iur. & vtrouque Doctores Goffred. in l. si ita heret num. 4. ff. de condonand. inflant. Dec. in l. prima C. de instit. & subinst. num. 5. late Tiracuell. de retract. Legnat. 3. 15. gloss. 2. num. 7.*
 2 & quia per ipsum non stetit quominus Carauanas taceret de iure venit, & cum effectu illas fecisse sit dicendum *l. qui operas l. sed adeo §. hui. ff. locat. Cassador. decis. 1. de locat. Decian. cons. 8. num. 125. & seq. lib. 1. & cum Carauanas non possint sine facio, & consensu Superiorum adimpleri, sequitur quod ab ipsis Superioribus impedimentum praestitum non debet nocere Gundisalvo; praecipue cum de illius bono in re constiterit, sed impediendi imputandum *l. iure eiusd. ff. de condonand. & demonstrat. Decian. d. consil. 8. numer. 124. lib. 1. Illustriss. Mantie. de Conuict. lib. 11. tit. 16. num. 17. & 19.*
 Ex quibus intrat fundamentum secundae partis resolutionis, videlicet D. Gundisalvum non esse amplius cogendum ad Carauanas faciendas, quia fuisse semel fuisse habitas
 4 pro factis, & impletis *Dec. qui testatur de Comuni in d. l. 1. numer. 13. vers. postremo pro complemento & ibi Fulgos. num. 2. & Goffred. in dist. l. si heret num. 4. & benefacit Decisio in causa Placentina Decanatus 16. Iulij 1595. coram D. meo Decano, quatenus dixit praestantem impedimentum non debere sibi Regula de Animalis pro tempore, quo impedimentum praestitit, ad quod stipulatur consilium Calderin. 17. ver. de quotidianis vero de praebendis ubi dicitur, quod impeditus a capitulo interesse diuini facio ipsius capitali lucratur distributiones quotidianas, idem tenet Fehn. in c. omnes num. 22. in fin. vers. & procedit de consil. Conar. lib. 3. c. 13. num. 8. vers. 10.*
 Quae magis procedunt, cum impedimentum praestitum per Religionem durauerit per multum tempus, & porrexerit suum effectum etiam pro tempore futuro, quo casu non potest cogi actu implere iuxta *Bartol. in l. stipulationes non diuiduntur n. 30. vers. ff. ff. de verb. obligat. in nostro autem casu durante praedicto impedimento superuenit Domino Gundisalvo, secutus, qua stante res non est integra nec**

videtur, quod possit implere Carauanas sine maximo incommodo, & euidenti periculo vitae. cum senex dicatur infirmus, aut saltem debilis ex trausitis per Sarnen. in *Reg. de infirmis quest. 7.* Senex namque semper est in morte ad notata in *l. si quis ff. de iuricommissis. l. i. bertatib. Sarnen. d. quest. 7. num. 5. in fin.* Vnde senes a muneribus personalibus excusantur.

Quibus non obstat D. Gundisalvum intemptum interesse pro Carauanis faciendis, cum tunc esset incertus de suo statu, illumque sub lite habuerit, quia respondebatur quod tempore interpellationum erat processus, & in statu militis, & propterea non impediatur propter controuersiam exercere ea, quae ad militem spectant *l. 1. & 3. ff. de stat. liber. cui status lis in aliquo praedicate non debet. Agid. decis. 101. num. 1. & Lamellot. de attent. par. 3. cap. 16. num. 26.* praestitum cum lis respectu Religionis apparuerit iniusta, vt in *depositionibus Rotabilibus coram D. meo Ludouiso in hac causa factis clare constat, & ex sententia pro D. Gundisalvo in ea latis.* Vnde iniuste 12 repulsus proinde haberi debet ac si ab initio fuisset admissus, & certus de suo statu iuxta *text. in dist. l. 3. in princip. & in §. sane de stat. liber. Mobedan. decis. 6. de praebend. Pat. decis. 383. lib. 1.* Nec facit, quod lis non ageretur cum Religione, sed cum militibus Prioratus Castellae, quia cum agatur de Commendis illius Prioratus sufficit Gundisalvo, quod Carauanas habebantur pro praestitis contra ipsos, qui ex lite inuoluti fuerunt illi impedimento, quominus illas praestare potuisset, & 13 iniquum esset, quod ex illorum culpa & mala causa commodum reportarent cum iactura D. Gundisalvi. Vterius quia quamuis Religio non fuisset in lite, ita ut non posset dici iniuste litigasse, attamen iniuste denegauit licentiam, tum quia pendente lite non potuit 14 denegari Gundisalvo, quominus faceret ad militem spectantem, in cuius statu reperiebatur, nec incertitudo status ex supradictis quicquam impediatur. Tum etiam quia si Gundisalvus in litem vinebat, & legitimus miles 15 declarabatur repperat idem ab ipso Religio solutum seruicium, quod si Gundisalvus in lite succumbebat, ille solus remanebat in damno cum amissione operarum, seruiciorum, praestitorum, & Religio cum illorum lucro, & acquisitione gratis.

Vicino non obstat quod Reipublice interfuit Commendas obtineri ab illis, quorum feruor 16 uitia eos Commendis dignos, illasque meruerint, quia satis dignos videtur, illasque meruisse Dominus Gundisalvus, per quem non stetit, quominus praedicta seruituta praestaret, quin pro illorum praestazione fecit omne suum posse, & impeditus a Religione ex militibus Prioratus Castellae illa praestare non valuit ex superius adductis. Ex quibus remanet responsum ad cetera in contrarium adducta.

SEGOBIEN. CANTORVM.

Fecit 9. Ianuarij 1609.

ARGV.

A R G V M E N T V M.

Sententia non visis actis, & ad fauorem.
excommunicati lata an sit nulla.

S Y M M A R I V M.

- 1 Sententia lata non visis actis dicimur nulla.
- 2 Limitatur quando acta, de quorum non visione opponitur, consistunt in processu Remissoriale non interpretato arglgentia partis illum, producentis, & hoc oppositum.
- 3 Transportatio actuum incumbit volenti prosequi causam.
- 4 Fallit in processu Remissoriale, quia continet probationes vnius partis tantum, quæ potest omittere illius productionem, vel interpretationem.
- 5 Sententia lata ad fauorem excommunicati est nulla. Limitatur non procedere, quando ante sententiam non probatur excommunicatio, ut num. 7.
- 6 Notario attestanti de actu de præterito non creditur.
- 7 Deputati capituli non solent durare nisi per annum ex dispositione iuris.

D E C I S I O C X V I.

- D** Abitavi, an sententia Rotalis in ista causa lata esset nulla, & Domini negative respondendum dixere, duplex namque nullitas contra illam opponebatur; Prima ex non interpretatio processus remissoriale ante sententiam, Vnde illa tamquam actus non visis lata, dicebatur nulla iuxta *Bar. in l. a. vers. ex quo nota num. 6. C. de edend. Felin. in cap. cum venerabilis vers. fallit. quarto num. 37. de excen. Gabr. qui de comuni testatur in tit. de sentent. conclus. 9. num. 10. vers. contrarium, & in tit. de appellacione conclus. 1. in fin. Quæ maxime procedere dicebatur ex eo quod pro parte D. Antonij aut sententiam fuisset protestatum non deveniri ad illam, nisi prævia interpretatione facta per Rectorem, & deputatos Ecclesie; Sed fuit responsum, quod cum remissoria fuisset concessa 21. Maij 1604. & producta in Rota 14. Novembris 1605. & sententia lata 5. Iulij, & sic à die productionis remissorie in Rota vsque ad sententiam transissent fere octo menses, & pars D. Antonij, qui remissorium reportavit toto illo tempore non curasset illam interpretationem facere, immo citata ad sententiam protestata fuisset processum remissoriale ab alia parte interpretandum esse cum tam istud onus sibi non veto Rectori, & deputatis incumbere, imputet sui ipsius negligentie, non interpretationem, & suæ conrumacie, quod nota ordinaverit causam expediri, nec obstat quod transportatio actuum illi incumbat, qui vult causam prosequi, cum militet diversa ratio in processu remissoriale, qui continet iura tantum vnius partis, quæ si illis non vult uti processum non interpretando sibi imputet.*
- Secunda nullitas desumebatur, ex eo quod Rector, & deputati ad quorum fauorem fuit lata dicta sententia de tempore illius prolationis essent excommunicati per recursum pretensum ad Regiam Cancellariam, ex quo sententia videbatur nulla, cum ante illam fuisset op-

positum de excommunicatione gloss. in verb. processus vers. in 2. casu in cap. 1. de rescript. in 6. per tex. in cap. pia de exception. eodem libro Anthebar. in d. cap. 1. num. num. 6. in fin. Rot. decis. 7. de sentent. & re indicat. in non. Achill. decis. 2. num. 2. de sentent. excom. sed fuit nihilominus responsum, quod ante prædictam sententiam non constabat de recurso, cum pro illo tantum fuisset exhibitæ, quedam fides Notarij attestantis de recurso habito de tempore præterito, qui cum attelleretur de præterito non probat recursum, Achill. decis. 4. de fid. Instrum. & in terminis fuit resolutum coram bo. m. Rota in causa Calagnritena de Saldando 12. Decembris 1605. in qua respondetur decisioni in causa Placemina beneficiorum 19. Februarij 1601. coram Illustrissimo Millino, quod in causa illius vltra fidem notarij concurrentibus propria confessio ipsius recurrentis deducta ex supplicatione, obtenta absolutionis, & promissio Regia, & decretum Cancellariæ, quæ hodie exhibetur pro recurso probando, cum non fuerit doctum de illis ante prolationem sententia illam annullare non valent. Vltcrius, quia non constat, quod deputati qui dederunt mandatum ad istam causam fuissent illi met, ad quorum instantiam recursus fuit factus, nec præsumunt illi met ipsi cum non soleant durare, iussu per annum, quin, & de iure hoc procedat iuxta tex. in l. 2. §. cum placuisset ff. de orig. iur. cap. fundamentum §. fin. ibi ad unum annum dum taxat de elect. in 6. Bar. in l. omnes populi num. 12. ff. Instit. & in l. de iure Regio Hispaniæ facit tex. in l. 2. tit. 16. lib. 2. ordinamen. & ibi Didac. Perez, & tex. in l. 4. tit. 5. lib. 3. recapitulat. & ibi Azuendo, & notat Anselm in Capituli. Prætor cap. 1. verb. off. num. 16. sed sic est quod Regia promissio pro recurso fuit obtenta 17. Octobris 1604. & mandatum ad istam causam fuit datum D. Antonio Delanda qui obtinuit ferri dictam sententiam per Rectorem, & deputatos dicte Ecclesie 11. Januarij 1606. neque plusquam per unum annum post habitum recursum, vnde non potest præsumi deputatos, qui dederunt mandatum ad sententiam obtinendam illud dedisse ad prædictum recursum tanto antea habitum, & cum non probetur illos met habuisse recursum, qui postea obtinuerunt sententiam, nec erit præsumendum ex supradictis & per consequens non constat illos fuisse excommunicatos de tempore dicta lata, & cessat nullitas etiam ex illo capite contra illam opposita.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Lana 9. Februarij 1609.

A R G V M E N T V M.

Patec ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Error notarij non debet nocere partibus.
  - 2 Error potest consilium probari.
- Testes examinari ante datationem, articuloarum non est verisimile num. 3.

- 3 *Citatio ad videndum iurare testes non requiritur, quando producuntur, & iurant parte presentem.*
 4 *Error notarij in omittendo est excusabilis, quum in committendo.*

DECISIO CXVII.

AN terræ nuncupate desle Corrade, & aliz de Thomeis, & domus de Desertis comprehenderentur in fidei commissio ita vt essent consignanda D. Curzio, & resolutio fuisset capta quoad terras desle Corrade, & dictum, quod de alijs videretur, vt in decisione tunc facta; Postea quam 20. Iunii anni proximi præteriti reproponebat dubium super tertia de Thomeis, & domo de Desertis pro parte D. Alberti fuit oppositum de nullitate examinis testium, & D. Domini dixerunt, quod de prædicta nullitate videretur, vnde super illa hodie causa proposita, Domini testes fuisse validè examinatos dixerunt; duæ namque opponebantur nullitates, altera ob defectum citationis ad videndum iurare testes; altera verò ex defectu iuramenti illorum, & ambæ deducebantur ex eo quod in summario testium productio pro parte D. Curtij leguntur in principio hac verba (1562. 11. Aprilis) ex quibus inferunt tres testes primos fuisse eadem die 11. Aprilis examinatos, & cum in processu intitulato A. B. C. D. legatur partem D. Curtij produxisse suos articulos die 13. eiusdem mensis Aprilis, & testes iurasse sub die 20. eiusdem; dicitur, quod prædictum examen sub die 11. Aprilis fuisse factum ante productionem articulorum in die, sub qua nulla cadebat citatio, & ante iuramentum, & etiam ante citationem ad videndum illos iurare, & per consequens nulliter; sed fuit responsum fuisse errorem Copistæ exemplantis summarium testium, qui volens notare diem 21. examinis omisit vnam 10. & illa omnia scripsit 11. qui error non debet partibus nocere l. error C. de tribus l. fin. C. de fidei instrum. Roman. conf. 170. num. 3. Aymon. 2. conf. 147. num. 5. & talis error potest coniecturari probari, vt notatur in l. cum proponebatur ff. de legat. 2. Socin. conf. 94. num. 5. vers. error enim Tabellionis Bursart. conf. 317. num. 3. lib. 3. sed clarissime dictus error conuincitur ex fide notarij attestantis die 21. eiusdem mensis Aprilis in dicto processu A. B. C. D. tres primos testes pridie antea iuratos examinatos fuisse.

Quæ comprobantur quia 23. eiusdem mensis Aprilis articuli fuerunt producti præsentem D. Alberto, cui illorum successivè copia fuit decreta, & 17. eiusdem idem Albertus comparuit, & opponendo articulis dixit generalia contra &c. & die 20. eiusdem præcedente Citationem per diem ante ad videndum iurare recipi, & examinari testes fuerunt inducti, & iuraverunt corporaliter ad Sancta Dei Evangelia talis scripturis, & die 21. eiusdem iidem testes iurari fuerunt præsentati, & petiunt examinari, & Albertus dedit sua interrogatoria, super quibus & articulis fuit decretum examinari, & interrogari, & depositiones eo-

rum in scriptis redigi prout examinati, & in-
 terrogati fuerunt, quæ series illius facti satis illius veritatem, & Copistæ errorem demon-
 strat; præcipue cum non sit verisimile, quod
 3 examinarentur testes ante productionem articu-
 lorum.

Contra alios verò duos testes examinatos sub die 30. prædicti mensis Aprilis opponitur defectus citationis ad videndum eos iurare, sed respondetur illos inductos fuisse & iurasse præsentem D. Alberto, ex quo non fuit opus alia citatione ad tradita per Gabr. de citationibus conclus. 1. limitat. 53. num. 396.

MACERATEN. HEREDITATIS.

Pen. 13. Febr. 1609.

DECISIO CXVIII.

Impressa in rec. dec. 176. par. 1.

ROMANA DOMVS.

Luna 9. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Emphyteuta an, & quando possit vigore clausulæ ad habendum in inuestitura appositæ alienare emphyteusim irrequisito Domino.

SYMMARIVM.

- 1 Clausula ad habendum in prima concessione expressa censetur repetita in renouatione, & pro rogatione facta cum contentis in primo Instrumeto.
- 2 Clausula ad habendum concedit emphyteuta facultatem alienandi.
- 3 Distingue si est posita in dispositis, & tunc id operari; secus si in executis & num. 4.
- 5 Clausula ad habendum est personalis & non egreditur personam illius cui est concessa & n. 7.
- 6 Contrabentes in dubio censentur contrahere secundum naturam contractuum, & iuxta dispositionem iuris communis.
- 8 Clausula ad habendum restringitur per passum prohibens alienationem irrequisito domino & per illud tollitur variis clausula ad habendum & num. 9.
- 10 Dispositio non debet continere contrarietatem, & repugnantiam.
- 11 Correctio in continenti non est inducenda in contractum.

DECISIO CXIX.

IN resolutione 23. Maij anni proxime præteriti in ista causa facta fuit conclusum, quod Dominæ Victoria, & Heretilia comprehensæ & vocatæ censerentur in inuestitura emphyteusis, de qua agitur, fuit tamen referuatum videre, An D. Modestia potuisset virtute Clausulæ (ad habendum) in prima inuestitura appositæ præiudicare prædictis filiabus, & illis exclusis transferre prædictis filiabus in D. Franciscum Scapacium illius filium, quo dubio hodie proposito Domini negativè respondendum.

dum dixere, quamvis enim clausula (*ad habendum*) sit tantum poſita in prima inſtituta q. Valerio, & Alexandro de Duleibus ad illorum vitam tantum per monaſterium facta, & non reperitur in renouatione illius conceſſionis poſita cum facultate nominandi duas perſonas facta, nec in prorogatione vitimo loco conceſſa ad filios priſonarum nominandum, nihilominus cum in iſtis duobus victimis inſtrumentis prædicta renouatio, & prorogatio fuerint factæ cum pactis conuentionibus clauſulis, cautelis, & obligationibus in primo inſtrumento conceſſis, & expreſſis, viſum fuit clauſulam *ad habendum* repetitam cenſeri in ſecundo, & tertio inſtrumento prout in primo expreſſa fuerat, & licet ex illa regulariter emphiteuſtice conceſſa videatur facultas alienandi *Dec. conf. 614. Gozadus. conf. 9. num. 2. Roland. conſil. 11. num. 37. lib. 3. capie. deciſ. 64. num. 3.* cum alijs pluribus reſatis *a Corbul. de cauſ. priuatis. ob alienat. irrequiſito dom. facta limitatione 34. num. 1.* Verum Doctores in hoc articulo diſtinctione vtuntur. Nam aut iſta clauſula fuit appoſita in verbis diſpoſitiui inueſtituræ, aut in executiſis, & iſto caſu non alteret nec ampliet diſpoſitionem perſonalem

4 *Clementina 1. de prabend. & ibi communiter Doctores* primo vetò caſu operetur licentiam alienandi *Parif. de Pui. de ſeud. reintegratione cap. 99.* quam dicit comunem conſeſſionem *Oſar. deciſ. pedemont. 164. num. 1. & 2.* plures circa illam referens, & quamvis poſſet in noſtro caſu dubitari. An in diſpoſitiſis, vel executiſis reperitur iſta clauſula appoſita; nihilominus admiſſo, quod in diſpoſitione fuerit adhibita, etiam hoc caſu Domini prædicti negatiuam ſententiam tenuerunt; Primo, quia dicta clauſula (*ad habendum*) ſonat prohibito voluntatis iſtorum conduktorum, nempe Valerij, & Alexandri, & ſic illis tantummodò facultas alienandi venit per dictam clauſulam conceſſa, cum fit conceſſio perſonalis, & illorum perſonas non egrediatur *Aymon. conf. 98. numer. 8. Bal. conſil. 304. numer. 1. libr. 5.* Et quia in dubio contrahentes cenſentur velle contrahere iuxta naturam contractus, & diſpoſitionem iuris cõmunis de eo loquentis ad notata in l. ſi duo ff. de acquir. heredit. & in l. heredes mei §. cum iſta ff. ad Trebellian. ſed ſic eſt quod de iure cõmuni prædicta facultas datur ſecundum prædictos terminos primo acquirenti tantum, & non alijs, vt tradunt Doctores in l. quod dicitur ff. de verb. obligat. Ex quibus ita tenuit *Rota deciſione 11. num. 1. & 2. par. 1. diuerſ. & Corbul. ubi ſupradicta limitatione 3. num. 9.* ſecundo quia cum in prima conceſſione, in qua continetur clauſula (*ad habendum*) ad fit alia clauſula cõditionis pactum, & conuentionem, quod conduktores non poſſent iſta bona alienare irrequiſitis Priore, & fratribus Monafterij eſto quod prædicta clauſula (*ad habendum*) ſtaret generaliter, ſubſequentes tamen pactum prohibitium alienationis irrequiſito Monafterio ſtat declarative, & reſtrictiue ad clauſulam (*ad habendum*) quæ in iſto caſu quamvis ſit oppoſita in diſpoſitiſis, non

operatur conceſſionem facultatis alienandi *Dec. roſſi. 181. num. 1. Curt. Jun. conſil. 170. num. 6. Bald. conf. 465. num. 5. & Corbul. in diſt. 11. mii. 3. num. 2. ubi num. 3.* addit, quod per dictam clauſulam prohibentem alienationem irrequiſito Domino euacuatur virtus clauſulæ (*ad habendum*) alias importantis licentiam,

20 alienandi Domino irrequiſito, ratio eſt, nec diſpoſitio continet contrarietatem, vel repugnantiam, & correctio incontinenti inducatur contra regulam l. non ad ea ff. de conditionibus & demonſtrationibus cap. inter dilectos §. certos de ſid. inſtrum. vt notant Doctores ſupradicti & cenſuit *Rot. in diſt. deciſ. 11. circa fin. & in alia Camerinen. Domus 4. l. xlvj. 1593. coram bon. me. Gyſſo;* ex quibus Domini conſeſſerunt D. Modeſtam vigore clauſulæ (*ad habendum*) non potuiſſe præiudicare filiabus.

LVCANA OPTIONIS DOMVS.

Ven. 13. Martij 1609.

A R G V M E N T V M.

Optio an intret quo ad domum ſicut intreat quo ad Canonicatum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Optari ſolita ſi ſtamen vigore ſuiali Canoniciatus poſſidentur per Canonicum dicuntur de pertinentijs Canoniciatus.
- 2 Verbum pertinentijs latius ſumitur, quam verbum annexis.
- 3 Annexio eſt probanda.
- 4 Litteræ ſeſuandæ regulantur à primis, quando ſunt datæ in executionem priorum, & cum relatione ad illas.
- 5 Reſeruatio impedit conſuetudinem operandi.
- 6 Erreſſio operatur perpetuam aſſignationem.
- 7 Diſpoſitio text. in c. ſi cui nulla &c. proband. in 6.
- 8 Vicarius Episcopopi non poteſt exequi litteras ipſi Episcopopo directas.
- 9 Fallit quando Episcopopus talem executionem ſubdelegauit Vicario.
- 10 Subdelegatio huiusmodi reſultat ex ſcientia & patientia Episcopopi.
- 11 Episcopopi ſcientia, & patientia inducitur ex obſeruantia rei, de qua agitur ipſo preſente in eodem loco.

D E C I S I O C X X.

Domini ſteterunt in deciſi. 24. Ianuarij 1607. contra quam reſolutionem potiſſimum fundamentum nunc ſiebat in eo, quod domus, de qua agitur, non eſſet de annexis, vel de pertinentijs Canoniciatus & Prabendæ, que vacauit per obitum Canonici Prouenzalis, ex quo inferrebant informantes contra deſiſſionem, Episcopopum ſine eius Vicarium, in executione litterarum ſel. rec. Greg. XIII. exceſſiſſe applicando iſtam domum vna cum Canoniciatu prædicto pro Prabenda Theologah, quod tamen fundamentum viſum fuit Dominis eo. tueri ex eo quod iuxta prædictas litteras Gregorij XIII. mandatur aſſignari Lectori Theologiae

præbendam primo vacaturam cum illi annexis, ac omnibus iuribus, & pertinentiis suis, sed sic est, quod quâvis domus Canoniciatum illius Ecclesiæ sint optiales, interim tamen, quod vnaquæque à Canonico possideatur, dicitur de pertinentiis illius Canoniciatus Jacobi Prouenzalis domus ista ab ipso de tempore sui obitus possessa iuxta *Card. conf. 16. numer. 3.* ubi agens de Canoniciatibus Ecclesiæ Pistorien. habentibus Cametas optiales, in *vers. secundo*, quia dicit, quod talis Camera est pertinentia, & suis præbendæ, & reddit rationem, quia ex eo titulo illam tenebat defunctus scilicet tamquam Canonicus præbendatus, & Cardinalem sequutus ita tenet *Aeneas Falcon. de reservat. qualib. effect. 39. vers. unde ille*. Ergo cum domus ista de tempore obitus Prouenzalis, esset de annexis, & pertinentiis illius Canoniciatus, & Pontifex mandauerit assignari Lectori Theologo Præbendam primo vacaturam cum illis annexis, ac omnibus iuribus, et pertinentiis suis, sequitur iure optimo Episcopum siue eius Vicarium in erectione istius præbendæ in Theologalem illi applicasse istam domum, & quod sic cessat prædictum fundamentum contrarium. Præcipue cum Papa in prædictis litteris non solum voluerit assignari præbendam primo vacaturam cum suis annexis, & perpetuo vnitis, vt exaduerso prætenditur, sed etiam cum ijs, quæ aliquo modo ad Canoniciatum pertinerent prout domus et similia, unde non solum dixit enim illi annexis, sed cum omnibus pertinentiis suis, quod verbum (*pertinentiis*) latius sumitur, quam verbum (*annexis*), ex qua cessat alia obiectio, quod annexio debebat probari infra *decisionem Vercellen. Canoniciatus 4. Maii 1598. coram D. meo Decano*, cum litteræ Gregorij XIII. in nostro casu non loquantur simpliciter de annexis, sed etiâ de pertinentiis, & pertinentia satis probatur, cum domus possideretur, à Prouenzali titulo Canonicali iuxta prædictam doctrinam *Card. Nec facit quod in secundis litteris Gregorij XIII. non legatur verbum (*pertinentiis*)*, quia sufficit quod addit in primis litteris, & cum ad illas habeant secundæ relationem, & in illarum executionem fuerint datæ, debent secundum illas regulari.

Quæ magis procedunt stante cōcordia post dictam primam *decisionem* inter Rochum & Santinum subsecuta, in qua ista domus vti de pertinentiis Præbendæ Theologalis illi fuit assignata.

Minus obstat, quod quamvis ista domus licet alias optabilis transferretur cum Canoniciatu vacante in mensē reservato, hoc non intelligitur de alijs subsequētibz, in mensibus ordinarij, quia respondetur illud procedere, quando adesset tantū causa reservationis, quæ operatur, quod consuetudo optandi impediatur iuxta *Rotam decisionem 1. num. 7. de rec. permitt. in nou. Calderin. conf. 1. de consuetudine cū alijs in prima decisione adductis*; sed in nostro casu non solum adest reservatio ratione mensis vacationis, sed adest etiam mandatum Pontifi-

cis de erigendo istam præbendam in Theologalem cum suis annexis, & pertinentiis, quæ erectio vitra reservationem operatur perpetuā assignationem istius domus huic præbendæ. Tum etiam, quia in nostro casu Papa non mandauit prouideri ceteræ personæ, quia tunc intraret obiectio, sed potius in cetera personæ, & tunc intrat fauor Papæ volentis Ecclesiam prouidere iuxta *text. in c. sicut nulla de præben. in 6. & fauor Ecclesiæ*, cui prouidetur in futurum de Theologo, quæ rationes mouentes ad erectionem Pontificem, militant tam in prima, quam in alijs euenientibus vacationibus, vnde nimirum si in omnibus producat idem effectus, cum semper duret eadem erectio Canoniciatus cum suis pertinentiis.

Tandem non obstat, quod cum litteræ Gregorij XIII. essent directæ Episcopo Lucano eas Vicarius non posset exequi iuxta *Rotam in decis. 2. de offic. delegat. in antiqu. cum alijs adductis*, quia fuit responsum, illud non habere locum, quoties Episcopus subdelegauerit Vicario talem executionem *Rebuff. in pract. tit. de form. Vicariar. num. 161.*

Ista autem subdelegatio Vicario in erectione enunciat, & aliter presumitur, & 10 refutatur ex scientia, & patientia Episcopi argumento *text. in l. 1. §. Magisterum vbi hoc firmat Paul. de Cess. ff. de executor. actio. Alex. conf. 157. nu. 10. lib. 3.* & pluribus relatis tradit *Fant. de nullit. tit. in quibus mod. sentent. null. repar. poss. num. 44.* Videtur autem in nostro casu ista scientia, & patientia Episcopi satis probari ex longa obseruantia erectionis illius præbendæ in Theologalem, cuius non videtur admittenda ignorantia in Episcopo præfenti in eadem Ecclesia; præcipue cum ipse tulerit sententiam siue laudam ad fauorem Canonici Theologi super hac eadem domo. Ex quibus & ex adductis in prima decisione visum fuit Dominis sufficienter fuisse sublata omnia, quæ de nouo in contrarium ponderabantur, & sic concluderunt in decisioe esse standum.

GERVNDEN. BENEFICII.

Luna 23. Martij 1609.

DECISIO CXXI.

Impressa apud Possib. de manut. dec. 125.

AUXIMANA RESIDENTIAE.

Luna 23. Martij 1609.

ARGVMENTVM.

Cappellania non potest dici beneficium Ecclesiasticum, dum Cappellanus deputatur à Confraternitate Laicali, etiam si deputatio fiat cum verbis in perpetuum.

SVM MARI VM.

1 Cappellania ex quibus dicitur ammobilit, & non beneficium Ecclesiasticum. & nota. 2.

- 3 *Confirmatio simplex addit solum robur non vero mutat statum rei confirmate.*
 4 *Fides, quæ ostenditur erronea, non suffragatur.*
 5 *Beneficium, quod non est Ecclesiasticum, sed amovibile, & salarium missarum recipit passionem beneficij de personaliter residendo, & non recedendo sine licentia illum depnians.*
 6 *Prohemium denotat causam finalem.*
 7 *Electus industria persone suâ non potest per substatum inferre.*

DECISIO CXXII.

- S**ententiam Domini Viperetchi censuerunt Domini esse iustam; nam in prima conventionione inter Confraternitatem, & Dominam Mercuriam facta, fuit ipse admissus ad tempus & ad nuntum Confraternitatis prout ceteri Cappellani antea admitti solebant, & constat ex testium depositionibus Cappellanum pro tempore Inferuentem istam Cappellaniam esse amovibilem ad nuntum Confraternitatis, quod clarè comprobatur ex confirmatione Capituli Lateranensis admissionis Mercurij in perpetuum ad dictum servitium ubi Capituli narrat facultatem concessisse prædictæ confraternitati ut vnum idoneum Sacerdotem ponere, & amovere ad eorum nuntum possent, qui in dicta Ecclesia missas, & alia ecclesiastica Sacramenta ministrare valeret. Ex quibus, & ex eo quod à Confratribus, & sic à personis laicis erat iste Cappellanus constituendus videtur quod ista Cappellania, tantummodo fuerit quoddam salarium Cappellano assignatum cum onere celebrandi missas, & alia faciendi contenta in Capitulis initis Inter societatem, & D. Mercurium, de quibus in *Summario Societatis num. 1.* non autem beneficium Ecclesiasticum, cum illius naturæ omnia prædicta contrarietur, & omnino in illa requisita ad Ecclesiasticum beneficium deficiant iuxta notata ab *Ancharan. in c. beneficium num. 3. de reg. iur. in 6. quem refert, & sequitur Silva de benefic. part. quest. 1. & notat Abb. in c. 47. num. 3. lib. 2. & Gig. de pens. quest. 86. num. 7. & 8.* Nec ex eo quod in secunda conventionione fuerit Dominus Mercurius in perpetuum deputatus ad huiusmodi servitium potest inferri; quod effectum fuerit beneficium Ecclesiasticum, cum licet sit perpetuum, careat cæteris requisitis supra notatis, & potissimè cum non à superiori Ecclesiastico, sed à Confratribus laicis concedatur, quod beneficia Ecclesiastica non patiuntur, & nihil aliud dicta secunda conventio operatur, quam salarium amovibile Mercurio prius concessum illud mer sibi in perpetuum nempe ad illius vitam prorogare, quod non potest operari mutationem status huius servitij, quamvis temporis prorogationem contineat, nec isti Confratres laici habebant potestatem istud salarium in perpetuum beneficium Ecclesiasticum erigere, & concedere. Nec litteræ Capituli Lateranensis suffragantur, cum nihil aliud sint, quam quædam confirmatio deputationis Mercurij in perpetuum à Confraternitate factæ quæ simplex confirmatio tantummodo addit robur,

non verò mutat statum beneficij *Dec. in rubr. de confirmat. tit. vel inutil. num. 1. Gozzadin. conf. 8. num. 19. vers. tertio pondero cum pluribus relatis per Menoch. conf. 1. num. 6.* Nec minus facit fides eiusdem Capituli attestantis hoc esse beneficium simplex ad collationem Capituli, & Mercurij prout fuisse de anno 1593. de isto beneficio ab eodem Capitulo, quia manifestè colligitur erronea ex supradictis, & ex eo quod deputatio fuerit facta per Confratres, & confirmatio petita, & de illa litteræ expeditæ, quæ sunt simplicis confirmationis, & comprobationis non verò collationis. Vltimus quia in prædicta secunda conventionione fuit pactum expressè appositum, quod non possit D. Mercurius recedere ab Ecclesia sine licentia Priorum Confraternitatis, & ita idem Mercurius admissionem acceptavit, quin & expressè se obligavit de nō renunciando dictam Ecclesiam alicui absque licentia Confraternitatis & quod quando vellet discedere certioraret de sua voluntate discedendi Confraternitatem per tres menses antea. Et cum ex supradictis illud salarium non sit beneficium Ecclesiasticum potuit optimè concedi cum dicto pacto de personaliter residendo, & non recedendo absque licentia Confraternitatis, ad quod ipse se astrinxit. Nam obligando se de non recedendo absque licentia Priorum explicitè promissit de personaliter residendo, quæ confirmantur ex eo quod in ipsius Mercurij deputatione facta in perpetuum fuit illius persone industria electa, quod satis colligitur ex prohemio deputationis ibi cum societas optaverit habere virum probum, & sacerdotem devotum, qui non solum scientia, & virtutibus, sed etiam moribus, & exemplis laicis sit speculum, & qui ad Dei gloriam, & animarum salutem sanctis exhortationibus honeste vitam hominum accendat, quæ verba denotant causam finalem ipsius deputationis ad text. in l. fin. ff. de heredi. institut. Idem desumitur ex dispositiua eiusdem deputationis ibi quia invenimus hominem secundum eorum statum D. Mercurium, quem per plures menses societas experta fuit, quæ omnia verba clarè indicant electi onem industriz ipsius Mercurij, & quod exhortationibus sanctis animos hominum accenderet, quo casu non potest per Substitutum deservire ad text. in c. fin. §. 15. autem ubi Abb. num. 3. de offic. delegat. & text. in c. cui eodem tit. in 6. & tradit Innocent. in c. quoniam Apostolica num. 2. de offic. delegat. quem refert, & sequitur dicens illius opinionem veram Bald. in l. unica §. ne autem nu. 4. cum seq. C. de caduc. tollen. Alex. conf. ex lib. 5. Cranet. conf. 303. num. 1. cum pluribus adductis per Menoch. de arbit. lib. 1. quest. 88. num. 9. & seq. Crescent. dec. 1. de offic. delegat.

Circa nullitatem verò contra prædictam sententiam adductas Domini referantur particulariter videri.

ANAGNINA VSVRARIUM.

Veneris 27. Martij 1609.

G 2

AR

ARGVMENTVM.

Patrum in Societate praeodij inium ad fauorem eius, qui posuit capitale, quod scilicet pecora quolibet anno mortua debeant refarciri ex foetibus illius anni, & conlocius teneatur praestare industriam, & expensas valet.

SYMMARIVM.

- 1 Societas exposita aequalitatem, ubi de societate praeodij inita cum pacto quod unus socius teneatur ponere capitale, quod debeat refarciri ex foetibus illius anni casu quo pecudes moriantur; alter vero teneatur praestare industriam, & expensas.
- 2 Opera, & industria posita a socio quandoque correspondet fructibus capitalis.
- 3 Aliquando vero correspondet capitali arbitrio boni viri.
- 4 Pacto, & conditioni in dubio statuitur.
- 5 Contractus iustitia non est examinanda ab euentu unius anni sed a pactis in eo contentis.

DECISIO CXXIII.

IN decisionibus 14. Martij 1607. & 23. Maij 1608. eorum me in ista causa factis fuit resolutum, pactum, quod quolibet anno pecora praeodij mortua deberent de foetibus illius anni refarciri esset licitum. Hodie tamē ad instantiam Ioannis, & Fabritij super eisdem causam proposui stricte tamēn quoad interesse ipsorum, quia quoad reliqua acquirerunt de fructibus factis, istud autem interesse deducere videbatur, ex eo quod ipsi operam, & industriam in ista societate posuerunt, quin & se astrinxerunt ad expensas, & salaria famulorum, nec non ad penas, ad quae omnia Iulius non teneatur, unde ipse restare videtur cum capitali integro ex foetibus communibus reintegrato, & Ioannes & Fabritius cum damno ammissionis operarum, & industria, & dictarum expensarum, quod videbatur inaequalitatem inducere contra naturam societatis aequalitatem exsolventis ad text. in l. si non fueris iunctio §. 1. & in l. improposita, & in l. si societatem mecum toties ff. pro soc. notat Bald. l. 1. n. 4. C. eodem nihilominus Domini censuerunt in decresis standum etiam quoad dictum interesse, quia si consideramus praedictum pactum, & reintegrationem capitalis faciendam ex foetibus communibus superuenientibus omnino videbitur aequalitas seruata, cum ista reintegratione non sit facienda ex foetibus Ioannis, & Fabritij tantum, sed ex foetibus ipsiusmet, & Inlij iuxta doctrinam Corradi in primis decisionibus adductam. Quod si inspicimus industriam, & operam Ioannis, & Fabritij illam consideramus ammissam, remanente integro Capitale Iulij adest eadem aequalitas; si quidem, si ipsi operam, & industriam amiserunt etiam Iulius ammisit, & fructus sui Capitalis, & certum sit huiusmodi operam, & industriam non recepisse capitale, nec illi correspondere sed tantum fructibus, & commodis capitalis iuxta Bald. in d. l. 1. num. 14.

& seq. & ibi Salicet. num. 3. in fin. C. post soc. Alex. conf. 117. post. num. 4. lib. 1. Dec. in l. si pascenda num. 17. & seq. C. de pact. Petr. de Vbald. de duobus fratribus par. 5. quest. 24. n. 27. circa med. vers. sed ex eo quod de natura societatis Rota Genuen. decis. 154. n. 2.

Et quamuis aliquando opera, & industria correspondant capitali iuxta Societ. conf. 265. numer. 5. lib. 3. & Petr. de Vbald. ubi supra 4. par. numer. 3. qui aliter aliquando fructibus, aliquando sorti correspondere, & quod super hoc certa regula dari non valeat, sed sit relinquendum arbitrio boni viri; in casu tamen nostro ex ipso contractu, & ex adductis in primis decisionibus videtur istam operam, & industriam fructibus respondere, non verò capitali adeo maioris valoris: Praecipue cum aequalitas, & inaequalitas sint accipienda proportione habito respectu ad illud, quod vniuersique constituit in societate Bald. in d. l. 1. num. 22. Corn. conf. 139. post. num. 1. lib. 1. & quamuis opera, & industria non sint semper eiusdem estimationis, & vt notat Angel de Perigl. de societ. par. 2. nu. 4. & 5. Difficile sit iudicare de ista inaequalitate, & sic relinquatur arbitrio boni viri, vt notat Conar. var. lib. 3. c. 2. n. 3. vers. 2. constat. Nihilominus in dubio videtur standum pacto quod est lex inter partes l. 1. §. si conuenitis de pacto, quod est lex inter partes l. 1. §. si conuenitis de pacto, & notatur in dicta decisione Genuen. 159. num. 1. quin, & videtur, quod in nostro casu contrahentes huiusmodi operam, & industriam, non ita aequivalentem considerauerunt, cum & dd. expensas, penas, & salaria a Ioanne, & Fabritio dumtaxat soluenda conuenierunt. Ultra quod ista respiciunt custodiam ipsius Pastoribus tangentem. Et cum ex supradictis, & in primis decisionibus adductis, constet, omnia ista ab initio fuisse iusta, & licita, non veniunt damanda, si ex post facto conuenit casus, quo Iulius remaneat cum suo capitali integro, & Ioannes, & Fabritius cum industria, opera, & expensis ammissis, cum etiam potuissent euenire quod omnes oves contraria fortuna perisissent, & tunc Iulius suum capitale integrum ammisisset, & Ioannes, & Fabritius tantum industriam, & operam, & expensas tanto minoris valoris iustitia contractus non est aestimanda ab euentu alicuius anni afferentis damnum, sed ab ipso contractu, & pactis in eo contentis.

IANVEN. CENSVS.

Ven. 3. Aprilis 1609.

DECISIO CXXIV.

Impressa apud Cenc. de cens. dec. 63.

PACEN. PVKITATIS.

Luna 6. Aprilis 1609.

DECISIO CXXV.

Impressa in rer. dec. 182. par. 1.

ROMANA PEGVNIARIA.

Luna 11. Maij 1609.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Solutione eius, quod debetur tollitur obligatio, & num. 3. & 4.*
2. *Limittatur ex C. qui sic fide solut.*
3. *Alius dicitur coactus quamvis sponte factus, quando faciens cogebatur illum facere.*

DECISIO CXXVI.

Cum ex quadam transactione inita inter q. Dominum Fabium Albergatum ex vna, & D. Doctorem Martam ex alia remanisset D. Fabius creditor D. Marthæ in scutis 2. m. quæ D. Martha soluere ad certum tempus promissit, & in fideiussoribus dedit Dominos de Luna; adueniente tempore solutionis pro illa egit Neapolit Dominus Fabius cõtra D. Marcham, & Fideiussores & obtinuit 19. Maij 1590. per Magnam Curiam Vicariz sibi adiudicari alia 2. m. scuta in Vrbe exillẽtia, & spẽtantia ad D. Ferrantem Monsonium debitorem hortatorias officialibus Vrbs pro prædicta adinicationis executione expediri fecit vltima Octobris eiusdem anni in quarum executionem prædicta scuta 2. m. exegit in Bancho Herreræ, & Costæ, & cum D. Paulus Doria prætenderet, se creditorem eiusdem Monsonij in scutis 750. & ea occasione ad sui instantiam sequestrum fuisse factum super dictis scutis 2. m. consistentibus in quibsdam officijs Equitum Lauretanorum postea ex istis 2. m. scutis sic à D. Fabio exactis, & vigore cuiusdam concordie inter ipsos factæ die 5. Februarij 1601. ipse D. Fabius soluit Paulo Doriz dicta scuta 750. accedente consensu Domini Mutij Mariz Procuratoris dicti D. Monsonij 14. Martij 1602. Vnde contra eum Monsonium pro recuperandis prædictis sentis 750. pro illo solutis Iudicium instituit, quod pendet in Rota coram Domino meo Sacrato; illo non autem non obstante in præsentī causa pendente coram me inter d. D. Fabium & D. Martam prætenditur pro parte D. Fabij prædicta scuta 750. cedere in damnum D. Marthæ, & eius fideiussorum, itaut eadem summa modò sit soluenda Dominis de Albergatis tanquam creditoribus D. Marthæ ab eadem Martha, vel eius fideiussoribus, vnde dubitauī, an ista partita scutorum 750. debeat cedere in damnum Doctõris Marthæ, & eius fideiussorum, & Domini negatiuè respondendum censuere ea potissima ratione, quia Dominus Fabius exegit prædicta scuta 2. m. ve ipsemet fatetur in positionibus in causa contra Monsonium dotis dicens in hæc verba (illis sc. 2. m. ab eo exactis, & receptis occasione sui crediti soluisse D. Paulo, & pro eo D. Marcello Oldoino eius Procuratori scuta 750. monetæ) qua exactione sic facta occasione dicti sui crediti fuit in ipsum translatum dominium dictorum scutorum 2. m. & prior obligatio D. Marthæ, & fideiussorum pro dicta quantitate fuit extincta ad regulam, quod solutione

eius quod debetur, extinguitur omnis obligatio §. 1. *instit. quib. mod. tollit. oblig. l. nulla C. de solutionib. l. pro eo ff. eod. Nec facit, quod D. Fabius prædicta scuta 2. m. exegerit vt ex illis scuta 750. Paulo Doriz solueret, quo casu videtur intrare dispositio text. in l. qui sic de solutione. sed fuit responsum, obiectionem procedere, si D. Fabius prædicta scuta 2. m. exegerit, vt ex illis scuta 750. Paulo Doriz solueret, quo casu videtur intrare dispositio textus in l. qui sic de solutionibus, sed fuit responsum, obiectionem procedere, si D. Fabius statim post exactionem scutorum 2. m. soluisset Paulo Doriz scuta 750. ex pacto cum Monsonio inito, si verò non adfuit prædictum pactum, prout de illo non constat, tunc dicitur ex sua liberalitate soluisse, quæ solutio non impedit translationem domini summa integræ prius exactæ, vt notat gloss. su. & ibi addit. in d. l. qui sic & ibi Bart. circa fin. & Paul. de Cast. & Alberic. in princ. quin solutio à D. Fabio facta Doriz fuit facta ex dicta conuentione, & concordia cum ipso Doriz inita, non autem ex pacto ab initio cum Monsonio conuento. Et sic Monsonius remanet liberatus ab illis de Luna, quorum erat debitor, & ipsi de Luna tanquam fideiussores D. Marthæ acquisierunt contra illum adionem mādati, & D. Martha ex d. D. Fabij exactione restat ab ipso liberatus, & sic Doria esset creditor illorum de Monsonijs, ipsi remanent liberati à Doriz mediante solutione D. Fabij Albergati, qui ex hac causa potest agere contra Monsonios, si per sententiam constaret Monsonium esse Doriz debitorem, aliàs sibi imputabit D. Albergatus, qui noluit ex sua liberalitate cum Doria contrahere, & illi pro Monsonijs soluere, prout dixerunt Domini Rotam sensisse 28. Maij 1607. proposita causa coram Dom. meo Sacrato inter D. Fabium, & Monsonium, à quo Dominus Fabius petebat dicta scuta 750. sub prætextu, quod illa Doriz suo creditori soluisset, & quod magis est, quod nec etiam de credito Doriz contra Monsonium constat. Nec etiam obstat, quod D. Fabius posset cogi à Doriz pro solutione dictorum scutorum 750. quo casu non ex liberalitate, sed coactè censetur soluisse ex regula, quod quandoquis facit actum, sponte, & coactè facere, talis actus non spontaneus, sed coactus est iudicandus ad tradita per Vincent. de Franch. detest. 200. num. 20. Quia si t. responsum non constare, quod posuisset Dominus Fabius cogi à Doriz, cum nec de suo credito anteriori constasset, nec pactum cum Monsonio præcessisset de soluendo Doriz ex dictis scutis 2. m. Vnde deficit suppositum argumenti contrarij, quod posset cogi, quaniuis verum sit, quod D. Fabius timuit litem ex prædicta concordia ab ipso cum Doriz inita. Nec minus ex prædictis potest inferri, quod D. Martha liberetur absque solutione, quia, quamuis remaneat liberatus à D. D. de Albergatis per solutionem suorum fideiussorum, tamen illis remanet obligatus, & ab ipsis absque solutione non liberabitur.*

Ex quibus Domini prædictam partitam solu-

secutorum 750. resolverunt non cadere in
damnum D. Marthæ.

VVLADISLAVIEN. PREDIORVM.

15. Maij 1609.

ARGVMENTVM.

Intrat arbitrium pro sananda nullitate examinis testium, quando fuerunt examinati cum interrogatorijs partis cætera ex summano.

SYMMARIVM.

- 1 Arbitrium intrat pro sananda nullitate examinis testium, quando fuerunt examinati cum interrogatorijs partis & num. 4.
- 2 Examini tacite consentire dicitur, qui dat interrogatoria.
- 3 Arbitrium non solet adhibere Rota pro sananda nullitate examinis testium provenientis ex defectu iurisdictionis.
- 4 Put. decif. 301. l. 3. explicatur.
- 5 Commissionis secunda pars vel si magis placet, &c. attenditur.
- 6 Testes parte petente repetuntur super interrogatorio, super quo negligenter vel malitiose Index omiserit interrogare etiã publicatis attestatoribus.
- 7 Verba per aliquot dies denotent paucitatem dierum, & verificantur in duobus.

DECISIO CXXVII.

Fuit resolutum 23. Junij anni proximi præteriti constare de spolio, sed quia opponebatur pro parte monasterij, testes, quibus illa decisio nitebatur fuisse examinatos post terminum remissionis lapsum, Domini hoc mihi videndum relinquerunt, quod ego vidi, & repeti, sic se habere, pro vt pars monasterij asseruerat. Vnde pro parte D. Catherinz & fororum fuit ad ita signatura sanctissimi pro sananda nullitate examinis dictorum testium extra tempus facti & signatura tescripsit mihi vt fidem præstarem testibus arbitrio Rota. Vnde hodie dubitavi, an intaret arbitrium pro dicta nullitate sananda, & Domini affirmatiue responderunt ex eo potissimo fundamento, quia testes fuerunt examinati cum interrogatorijs monasterij concernentibus tam personas testium, quam ipsum factum iuxta doctrinam *speulet. lib. 1. par. 4. tit. de text. 5. 6. num. 3 & 19.* quibus stantibus prædicta nullitas venit sananda iuxta *decif. Put. 301. lib. 3. & decif. 217. & 1845. lib. 3. par. 3. divers. Caf. de Gress. decif. 11. num. 18. de probat. quod & passim Rota servare assuevit, qui enim dat interrogatoria tacite examini consentire videtur Quibus non obstat, quod testes fuerint examinati extra tempus remissionis, & sic videantur absque iurisdictione examinati, & Rota non solcat illorum examen sanare, quando adeest defectus in iurisdictione cum in casu Putei testes non tantum post tempus remissionis, sed etiam extra locum fuerint examinati, quod operantur interrogatoria data iuxta prædictas *decif.* minus obstat clausula commissionis *Consilio, quod ex testibus appareat de possessione lo-**

*annis patris Oratricum, & quod Abbas de facto illas spoliaverit, quia respondetur, commissionem habere secundum partem vel si magis placeat committatur eidem Auditori qui testibus prædictis illis fidem prestet arbitrio Rota, & fuit mihi commissum, quod procederem vt in secunda parte ultra quod vbi opus esset conditio prædictæ clausulæ Confite &c. ellet purificata per dictam *decif. 23. Junij anni præteriti in ista causa factam* in qua fuit dictum constare de spolio, & fuit responsum ad obiectionem modo factam nempe, testes non concludere spoliū.*

Vitimo non obstat, quod licet testes fuerint cum interrogatorijs examinati illa nihilominus non euacuauerint videlicet in eo, an, fuerint præsentibus apprehensioi possessionis bonorum de Sulchin, per istas sorores aliquos fructus percipere eo, de quo tempore, & quod redderent causam scientiæ, quia respondetur, quod articulus quartus Catherinz, & fororum continet possessionem de istis bonis de Sulchin per ipsas post mortem patris captam, cui articulo testes respondent scire illas fuisse in possessione dictorum bonorum de Sulchin post aliquot dies post mortem patris.

Quæ responsio testium concludit prædictam possessionem vt in prima *decif.* latè fuit ostensum, & nullum interrogatorium legitur directe petens à testibus à quo tempore ista possessio fuerit apprehensa per sorores nec an illi testes fuerint præsentibus, vel ex istis bonis viderint ab istis sororibus fructus percipi unde intrat doctrina *Hest in esp. 3. num. 27. de testibus in 6.* quod si interrogatorium fuerit datum & Iudex malitiose, vel negligenter super illo omiserit interrogare, quod tunc parte petente etiam publicatis attestacionibus poterit testis super prædicto interrogatorio repeti, quod secus erit, si interrogatorium non fuerit factum quo casu pars sibi imputet; quæ doctrina fundatur in dispositione *text. in c. per tuas de testibus illamque sequutus est Io. Andr. inc. 2. num. 16. eodem tit. in 6. & ibi eiusdem ad disto ad gloss. in verb. Interrogatoria* cuius etiã meminisse prædictis non citatis addit. ad *vestr. in prax. lib. 6. c. 2. num. 56.*

Nec facit, quod in sexto interrogatorio petatur à testibus, quod declarent circa possessionem Catherinz, & fororum cum prædictis circumstantijs, quia respondetur, quod illud sextum interrogatorium quaerit de possessione D. Catherinz, & fororum, quod ad bona hereditaria illarum partis, quæ erant, quam, plura ultra bona Sulchin, & circa illa comprehensa in interrogatorio illud testes euacuarunt, & tancum abest, quod circa possessionem fororum captam de bonis Sulchin dederit monasterium particulare interrogatorium, vt potius consecutus post dictum sextum interrogatorium quaesierit, an sciat testis quod monasterium possideat bona Sulchin, & de quo tempore, quod etiam testes euacuant declarantes inuasionem violentam Abbatis fuisse per aliquot dies post mortem Ioannis, & tertius testis dicit fuisse sexto die post prædictam mortem, ex quibus & ex responsonibus ad quartum articulum.

appa-

apparet tempus, quo sorores fuerunt in possessione istorum bonorum de Sulchin nempe per aliquos dies post mortem patris, quod verificari valet in illis sex diebus decursis a morte patris, usque ad invasionem violentam monasterij, cum verba per aliquos dies denotent paucitatem dierum, & verificentur in duobus ad text. iuncta gloss. in verb. aliquot annis in cap. cum Canonici de Consensu, & text. in cap. 1. & ibi g. off. 1. qui matrimon. ascensar. poss. & utrobique Hostien. eodem verb.

ROMANA TVTELAE.

18. Maj 1609.

DECISIO CXXVIII.

Impressa apud Posh. de manu. dec. 116.

AQVEN. BENEFICII.

Luna 18. Maj 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Mantentendus est Possessor anterior docens de sua possessione legitime capta.
2. Possessio posterior praesumitur clandestina.
3. Possessio probatur per instrumentum alio non poss. ente & est manutenibilis.
4. Vnicui exceptio non reatidat manutentionem in possessione beneficii, sed reservatur illius cognitio in petitorio.

DECISIO CXXIX.

- M**anutenendum esse Dominum Andream Borellum Domini dixerunt, quia constat de sua possessione capta 12. Decem. 1603, per personam Pauli Galuagii mediante legitimo mandato eiusdem Andree rogato 19. Februarii eiusdem anni; possessio autem Seminarij fuit capta 11. Iannarij 1606. & sic est posterior possessione Andree, unde praesumitur clandestina e. licet casum de probation. ubi Doctores Menoch. de retinend. remed. 3. num. 713. B. nintend. decif. 42. numer. 4. & decif. 93. num. 9. Roland. conf. 6. numer. 12. lib. 3. Rota decif. 227. num. 7. par. prima divers. Ideo anterior est manutenibilis, quia satis per dictum instrumentum probatur cum alias non doceatur de illo tempore aliud esse in possessione l. praedia ff. de acquirend. possess. ubi Bart. num. 1. Cassador. decif. 8. de caus. possess. & propriet. Quibus non obstat visio praetoria per seminarium, quia erit videnda in petitorio, & interim non valet retardare manutentionem Andree, ut fuit dictum in vna Sorana rec. Resloria 11. Iunij 1608. coram Domino meo Iusto, & in alia Aqven. Beneficiorum 19. Decembris eiusdem anni coram D. meo Marcomonio.

ROMANA CANONIS VINEAE

Veneris 22. Maj 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Dispositiva, & non narrativa est attendenda.
2. Pretium dicitur aequipollens respectu rei, pro qua illud debetur.

DECISIO CXXX.

- P**roposito dubio, an Canon debitum Ecclesiae Sancti Vitalis ante decretum R. P. D. Guicciardini fuerit bariliorum quattuor multo, non autem novem, Domino Equite Pierino tantum informante, Domini fuerunt in voto pro Canone bariliorum quattuor, tantum, moti ex instrumentis altero de anno 1523 in quo Lucas de Innezatis Canonicus S. Vitalis praestitit consensum cuidam venditioni de ista vinea, de qua agitur, facta, ubi enunciat illam esse sub proprietate dictae Ecclesiae S. Vitalis cum responsione annua quattuor bariliorum multo eidem tempore vindemiarum solvendum, & ex alio instrumento venditionis eiusdem Vineae de anno 1590. facta ab Antonio Musino, q. Petro Bartolo, in quo licet in narrativa enuncietur huiusmodi Canon bariliorum novem multo; tamen in dispositiva, quae debet attendi, enunciat bariliorum quattuor tantum, & aequo loco praedictae narrativae clare apparet processisse ex Canone novem bariliorum debito Ecclesiae S. Salvatoris de Cupellis, prout in praedicta dispositiva specificatur. Item, & ex alio instrumento de anno 1598. alterius venditionis de eadem Vineae facta per Faustum Bartolum eundem Rudolpho Bertinio, & Euphemiz de Cadis Coniugibus in qua enunciatur iste Canon scutorum quattuor quod videtur pretium aequipollens quattuor barilibus multo, potius, quam novem, quibus accedit testimonium Reverendi Thomae Riccinto Canonici eiusdem Ecclesiae S. Vitalis in citatione de eodem anno 1598. facta contra Rudolphum Bertonium pro sibi solvenda responsione dictorum quattuor bariliorum ex quibus responsum fuit ad dubium, praedictum Canonem fuisse tantum bariliorum quattuor.

ROMANA SVCCESIONIS QVARTAE.

Ven. 22. Maj 1609.

DECISIO CXXXI.

Impressa apud Statil. de Saluian. dec. 174.

PERVINA ATTENTATORVM.

Luna 25. Maj 1609.

ARGVMENTVM.

Gesta post inhibitionem Rotaalem suae iustitiae, suae iniustitiae sunt attentata.

SYMMARIVM.

1. Attentata sunt omnia gesta post inhibitionem Rotaalem.
2. Auditor Camera etiam idem alteri commissa, in qua adfuit obligatio Cameralis postea nihilominus illius vigore procedere ex suis facultatibus.

3. De.

- 3 *Declarari procedere, quando in commissione non fit mentio obligationis Cameralis, focus si fit facta mentio.*
 4 *Inhibitiones Rotaes extra Rotam non sunt dispensanda, & de illarum vi comprehensina.*
 5 *Inhibitiones Rotaes, siue iuste, siue iniuste sunt timenda maxime in Curia ubi facilis est aditus ad Papam, & num. 6.*

DECISIO CXXXII.

D Vbituli, an ad sint attentata, quæ veniant reuocanda, & cum inhibicio Rotalis fuisset intimata Martino de Iodio personaliter 6. Augusti 1607. & postea Martinus tam coram Episcopo Perusino institerit deliberari bona, & fieri aliqua bannimenta pro dicta deliberatione necessaria, quin & institerit pro citatione contra Moniales ad videndum fieri instrumentum iudiciale nomine de bonis prædictis in tenuta capitis, & 8. Octobris 1608. coram AC. obtinuit contra Moniales mandatum de consignando visa fuerunt præfata omnia attentata, & sic reuocanda ad tex. in c. non solum in fin. & in cap. Rom. S. quod si obiciatur de appell. in 6. Rot. dec. 20. & 11. de appellat. in 9. Ofast. dec. Pedemou. 5. n. 1. Lancelot. de attentat. post rubric. 2. par. c. 30. num. 216.

Quibus non obstat, quod AC. quando causa committitur contra aliquem, qui habet pro se obligationem in forma Camere possit in illa procedere virtute suarum facultatum, quia hoc intelligitur quous in commissione nulla fuit facta mentio obligationis Cameralis; focus tamen est, quando illius fuit facta mentio in commissione, tunc nunquam silet iurisdiclio AC. prout in suis facultatibus expressè legitur, quod procedit etiam si incidenter prædicta mentio in commissione fuisset facta, & causa super negotio principali commissa, prout videtur euenisse in nostro casu, in quo, quamuis aliquo modo possit dubitari, nihilominus etiam ista dubitatione stante gesta per AC. post inhibitionem Rotaalem fuit attentata, cum in Curia de stylo Rote alij iudices in dubio non se debeant intrinicare. tum ne aperitur via disputandi de validitate inhibitionis, vel de illius vi comprehensina extra Rotam dec. 147. num. 3. par. 2. divers. tum quia inhibitiones Rotaes non sunt contemnenda, siue iuste, siue iniuste iuxta eundem stylum Rot. dec. 20. in fin. de appellat. in antiq. Lancelot. ubi supra ampliation. 11. numer. 1. & 2. cum sequentibus. & in Curia huius styli est, quia facilis est aditus ad Principem pro remedio Actib. dec. 29. de appellat. ex quibus Domini constare de prædictis attentatis reuocandis dixere.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI.

Luna 1. Iunii 1609.

DECISIO CXXXIII.

Impressa apud Cen. de cons. dec. 83. & apud Statil. de Saluan. dec. 274.

FAVENTINA HEREDITATIS.

Mart. 10. Iunii 1609.

ARGUMENTVM.

Tutor non potest cogi ad solvendam certam summam ante vniuersalem redditionem rationis, quamuis se obligauerit de reddenda ratione administrationis cum residui solutione; Potest bene quidem compelli ad restitutionem bonorum in inuentatio descriptorum.

SYMMARIVM.

- 1 Tutrix non potest condemnari ad solvendam summam certam ante redditionem rationis administrationis.
- 2 Tutor in reddenda ratione administrationis debet compensari impensum in re pupilli.
- 3 Adversus tutorem datur actio ad factum, et reddenda rationem, & non ad aliquid certum ante redditionem rationis.
- 4 Non procedit quo ad bona descripta in inuentario ex quo debitum tutoris probatur. Declara, ut hic.
- 5 Executio est nulla, facta non precedente liquidatione.
- 6 Index ad executionem procedere non potest non precedente liquidatione.
- 7 Illicquid executioni mandari non potest.
- 8 Instrumenta dum liquidantur gaudent beneficio executionis.
- 9 Statutum de exequendo habet vires tamen post liquidationem.

DECISIO CXXXIV.

D Omni dixerunt mandatum A. C. fuisse nullum fuit namque relaxatum contra libellam tutricem filiorum pro quarta parte hereditatis tangente Mariam, & cum obligatio tutricis sit de reddenda ratione administrationis cum residui restitutione, & solutione, quod non inducit obligationem restituendi aliquam certam quantitatem ante redditionem rationis, & sic ante liquidationem, ut tradit Alex. cons. 192. ante n. 2. lib. 7. qui postea ante n. 3. reddit rationem nempe quia in redditione rationis poterit constare tutorem esse creditorem, aut saltem debitorem in minori quantitate sibi petita, cum in hac redditione rationem debeant compensari impensa per tutorem in re pupilli l. 1. §. praterea si tutella ff. de contrah. tutel. actio & 3. l. 1. §. sed & si servus ff. de tutel & ration. dist. ben. quam rationem tradit etiam Purpurat. cons. 339. num. 3. dicens quod datur contra tutorem actio ad factum, ut rationem reddat non verò ad aliquid certum & surdus de cession. 184. num. 1. & Andar. cons. 23. n. 1. vers. praterea dicit procedere propter incertum exitum rationis reddendæ de admittitratu ex datis, & receptis hinc inde, ex quibus resoluit, quod liquidatio debet procedere. Vnde ante prædictam redditionem rationem vacuatur non posse procedi ad executionem

contra

- 4 contrahabellam Trutricem ex prædictis. Quæ tamen dicebantur non procedere quoad bona scripta in inuentario, ex quo debitum tutoris probatur l. *fin. C. de arbitrar. iudic.* ex pluribus relatis tradit *Surd. d. decif. 184. num. 3.* nihilominus non videbatur istud motuum, intrare in nostro casu, in quo non fuit mandatum relaxatum pro restitutione alicuius rei certæ contentæ in inuentario. Et quamvis constet de inuentario factis, & quod tutrix habeat bona hereditaria, & constet quartam deberi Mariæ, & respectu quartæ sit quota liquida, non ex eo tamen redditur liquida quantitas prædictæ quotæ, nec quid, nec quale, nec quantum in illa contineatur, & cum mandatum fuerit relaxatum exequendum super bonis eiusdem habellæ tutricis non liquidatis contentis in dicta quota partis, videtur executio nulla ex defectu liquidationis necessarie, quā non præcedente non est locus executioni *Bar. in l. proinde §. notandum ff. ad leg. Aquil. Bal. in l. 2. C. de executione rei indicat. Alex. conf. 115, num. 10. lib. 7. Afon. in tract. de executione par. 1. c. 19. num. 8. & 18.* & pluribus relatis tradit *Surd. decif. 27. a num. 5.* & vltæ ibi citatos, idem tenet *Rodarie. Xarez. in l. postremo indicatam ff. reindicat. in declaratione legis Regni limitatione 4. & Couar. var. lib. 2. cap. 11. num. 1. vers. in summa*, ubi affirmat nullibi probari posse, quod Iudex ad executionem procedere valeat non præcedente liquidatione *Aules in Capitul. Pratorum 6. c. 10. num. 49. dicens*, instrumentum, sententiam, vel depositum non liquida non posse executioni mandari *Gallef. de obligatione Camer. in questione de liquidatione num. 8. & per tot. Vnde Bald. in l. 2. num. 7. vers. modo quero C. executione reindicat. dicit*, quod instrumenta, dum liquidarentur non gaudet beneficio executiuo, sed postquam sunt liquida, tunc enim statum de exequendo incipit habere vires. Ex quibus sic resolutum fuit, relictis alijs fundamentis pro ista parte ab informantibus adductis, quæ visa fuere non transire sine difficultate.

FOROLIVIEN. IURISPATRONATVS.

Luce 15. Iunij 1609.

A R G V M E N T V M.

Reservatio beneficij si redditur turbida ex eo quod datur magnus fumus iurispatronatus, tunc vigore subrogationis non datur immissio. Cætera de probatione iurispatronatus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Subrogationis gratiose gratia dicitur iustificata consensu de reservatione, de clericatu illam obtemperantis, & obitu antecessoris in possessione.
- 2 Adipiscenda iudicium licet admittat exceptionem domini intelligitur tamen, si in continenti probetur.
- 3 Iurispatronatus exceptio non impedit executionem litterarum Apostolicarum, nisi

- quando datur vehemens fumus, & numer. 4.
- Reservatio ut illius vigore sint exequenda littera Apostolica debet essentialis, quæ excludat omne ius possessoris alias retardatur executio.
- Reservatio, quæ est fundamentum subrogationis gratiosa debet esse clara, ut locus sit executioni litterarum ipsius subrogationis.
- Iurispatronatus probatur ex testamento, in quo subsistunt Aliæ ut supra num. 5. & effectus probatur per Testes.
- Effectus iuxta consil. Oldrad. 229. probatur eo ipso quod unus providetur per obitum alterius.
- Iurispatronatus ex quibus probetur & num. 10.
- Euenit, & ex tunc posterior præsumitur successisse vigore tituli, & dispositionis præcedentis.
- Conditio dicitur purificata, quando reperitur saluum id, quod sine tali purificatione fieri non poterat.
- Extremis probatis media præsumuntur.
- Catastri, seu estimilibus probat.
- Fides Abbatis & Monachorum adminiculat.
- Testes examinati ad perpetuam rei memoriam adminiculant.
- Fides sine iuramento & citatione partis & lite pendente non est attendenda.
- Fides aquinoca, & perneceffe non concludens nõ probat.
- Promissio Papa non mutat statum beneficij.

D E C I S I O CXXXV.

Vm 21. Aprilis 1606. dubitallem, an gratia D. Stephani esset iustificata ad effectum ut illi concedenda esset immissio & pro illius iustificatione probasset reservationem, & nartatiam Clericatus, & obitum antecessoris in possessione, quæ sufficiunt pro gratiose subrogationis iustificatione *Put. decif. 495. lib. 2. Mochedan. decif. 11. et lu. pendens.* & fuit dictum coram Illustissimis. bo. me. Seraphino in vna Mediolanen. beneficij 1. Iunij 1597. & in illa *Burgen de Pancorvo 24. Octobris & 28. Novembrijs 1588. coram bo. me. Gipsio*, & alijs sæpius, fuit tunc resolutum gratiam D. Stefani esse iustificatam, sed quod antequam daretur immissio videretur in particulari super iurispatronatus, de qđo pro parte D. Camilli possessoris opponebat & Domini fuerant moti, quia quamvis ad hoc, ut exceptio iurispatronatus valeat impedire immisionem habentis subrogationem gratiosam debeat incontinenti, & clarè probari, cum in iudicio adipiscendæ, licet obstat exceptio dominij, intelligitur si incontinenti probatur *Put. dec. 7. de cons. poss. & propriis.* & cum non sufficiat quælibet allegatio exceptionis, nisi sit sufficiens ut in terminis de allegante iurispatronatus ad impediendam immisionem fuit dictum coram R. P. D. Decano in vna Tiburtina Iurispatronatus die 5. Iulij 1599. Nihilominus, quando iurispatronatus datur vehemens fumus, ut in casu nostro ex infra dicendis, tunc reservatio redditur ita turbida, ut in illius vigore non possit procedi ad immisionem, ut in illa Cer-

dubem. *Præfimonij* 21. *Octobris* 1596. *coram bo. me. Litta*, in qua dicitur tunc reservationem operari, quando est talis, quæ excludat omne ius possessoris, quæ in nostro casu non fuit visa talis ex adductis pro Iurepatronatus, pro quo primo adducebatur testamentum *Matthæi de Brisighinus* conditum ab anno 1511. in quo post institutos Thomam, & Sebastianum filios, si Sebastianus sine filiis masculis decederet, sicut decedit in medietate bonorum illi relictorum, & in prædijs ibi expressis substituit Altare Sancti Francisci situm in Ecclesia Sancti Mercurialis, & ordinavit, quod dictum Altare esset de Iurepatronatus, & quod præsentatus deberet institui ab Abbate, seu Præsidente prædicti Monasterij Sancti Mercurialis, & sic præsentato iniunxit onus bis in hebdomada, & vna Dominica quolibet mense celebrandi missam ad dictum Altare pro anima ipsius testatoris, & suorum defunctorum. Quin & adducebantur alia plura infra pro Iurepatronatus dicenda, ex quibus tunc Dominus visum fuit reservationem valde turbidam reddi, & cum Dominus Camillus Pauluccius sit Dominus, & possessor, & excipiat contra dictam reservationem, quæ est fundamentum gratiæ subrogationis illa ad istum effectum debet esse clara, & notoria ut fuit dictum in *Neapolitana Relloria* 13. *Februarii* 1598. *coram Illustri. Card. Pamphilio*, et in *Montis Falsel Cappellanis* 30. *Ianuarii* 1606. *coram R. P. D. meo Lancellotto*, & in causa *Oritana Parochialis* 18. *Iunii* 1599. *coram Reuendiss. Pacen* & in causa Sancti Angeli beneficiarum 13. *Iunii* 1602. *coram R. P. D. meo Ludouiso*, & in alia *Meliten. Parochialis* 27. *Iunii* 1601. *coram R. P. D. meo Coccino*. Vnde 24. *Maii* 1606. dubitauit, an constaret de Iurepatronatus ad retardandam immisionem, & fuit dictum, non liquet, & causa super eodem dubio repropoſita 12. *Iunii* eiusdem anni Domini censuere super sedendum esse, & videndum, an danda esset remissoria, super qua concedenda proposui dubium 16. *Iunii* eiusdem anni, & fuit dictum non liquet. Nihilominus postea de partium consensu fuit concessa; nihilominus 19. *Ianuarii* huius præsentis anni eodem dubio, an constaret de Iurepatronatus repropoſito, Domini dixerunt, quod coadiuuaretur probatio Iurispatronatus & aliquibus pro illo de nouo adductis, & in tra dicendis prout hodie causa super eodem met dubio iterum proposita, Domini responderunt constare de Iurepatronatus nam constat de dotatione Altaris ex testamento *Matthæi* superius relati, & constat de effectuione per testes deponentes, quod mortuo Sebastianiano, iuxta dispositionem *Matthæi* Testatoris Marcus Oliverius fuit præsentatus à Petro Jacobo Brisighino, & ab Abbate institutus, & possedit Altare vsque ad annum 1573. & sic constat de effectuione, præcipue cum iuxta *Consil. Oldrad.* 239. sæpius canonizatum in Roma fuisse per obitum Marci quidam Thomas Augustinus à Papa prouisus de dicto anno 1573. cum aſſertione Iurispatronatus & deco-

gatione eiusdem pro medietate, & quod prædictus Thomas Augustinus sic prouisus habuisset præsentationem à Catherina filia q. Petri Jacobi de Brisighinis, cum aſſertione, quod ad ipsam dicta præsentatio d. Iure spectabat. Viterius ex testibus refutabat, quod bona possessa per Altare sint eadem, quæ à Testatore illi fuerunt relicta in eodem territorio Foroliui in Villa di San Giulio, quin & deponunt, quod rector huius beneficii habet eadem onera sibi per *Matthæum* Testatorem imposita; quin & concludunt de publica voce, & fama illud Altare ab omnibus haberi pro de Iurepatronatus illorum de Brisighinis. Quibus accedit nota libri Cancellarij Episcopalis Foroliuiensis. vbi hoc beneficium notatur tamquam de Iurepatronatus illius familiz de Brisighinis. Adest etiam præsentatio Camilli ab eodem Abbate instituti, & in possessionem immissi, quam Ordinarius approbavit, quod non fecisset, si beneficium esset liberæ collationis, et cum beneficium reperitur habere bona à testatore illi relicta, præsumitur ab illius heredibus, qui ad hoc tenebantur, & iuxta testatoris ordinem, & in illius executionem datum, & quod habuerit illa bona in viam prædictæ substitutionis ad tradita per *Bart. in l. cum seruus num. 4. de verb. oblig.* & melius in *l. nomina §. 2. & 3. C. arbit. iudic.* & in nostris terminis per *Abatem conf. 62. nu. 2. vers. de his non obstantibus lib. 1. Felu. in c. sicut nu. 35. de de reinducit. Caputaq. decis. 226. nu. par. 2. idem in manuscriptis, decis. 275. inscrip. monasterium lib. 1. & tenuit Rota in vna *Imolen. Iurispatronatus* 26. *Martii* 1593. *coram Illustri. Card. Pamphilio*, vbi testatur sic prius fuisse resolutum in alia *Bononiens. Iurispatronatus* sub die 29. *Maii* 1574. *coram bo. me. Ortolen.* & ex eadem ratione oritur præsumptio, quod Sebastianus decederet sine filiis masculis, & quod illa cōditio fuerit purificata, & adimpleta, cum altare de dictis bonis reperitur datum, quod absque prædictæ conditionis implemento fieri non poterat ad *l. 2. ff. de iurisdic. omnia iudic. probatis etiam extremis nempe ordinatio testatoris, & illius executione, & effectuione media præsumuntur Titaequel. de prescription. §. 1. gloss. 5. per tot. Alciat. de præsumption. reg. 2. præsumpt. 26. Rota 545. num. 1. p. 1. dvers. & in terminis de præsumptione implementi prædictæ conditionis si sine liberis fuit dictum in eadem *Imolen. Iurispatronatus superius allegata* & ultra prædicta probatur, quod illud Altare possideat prædicta bona ex partitis extractis de libro estimi, seu Causis & ante.**

13 dictum testamentum hoc altare non haberet dotem deponit vnus testis, & elicitor ex narratiua laudi vitimo loco producti, quod etiam coadiuuaret probationem Iurispatronatus cum fuerit datum per Vicarium Foroliuiensis de altari prædicto & quod illud non erat datum ante dictum testamentum & visum, quod in testamento fuit altare substitutum pro medietate hæreditatis iubet, & declarat heredem tñeri ad onera hæreditaria pro medietate, item datur fides Abbatibus, & monacho-

chorum prædicti monasterij Sancti Mercurialis attestantium hoc iurpatronatus esse de familia de Bisigninis, & habere eadem onera à testatore imposita dantur etiam testes pro iurpatronatus examinari ad perpetuam rei memoriam, qui quamvis non probent non potest negari, quin aliquantulum etiam adminiculentur, Quibus non obstat fides ex aduerso data, concernens instrumentum præsecrationis Marci Oliuerij, quod inter scripturas Notarij, de illa rogati non fuerit ista præsecratio repetita quia fuit responsum, quod erat facta sine iuramento, lite pendente, & parte non citata & sic non attendenda; ultra quod est restricta ad scripturas illius Notarij in Archiuo repositas, & est possibile, quod haberet alias scripturas, quæ non fuerint in dicto Archiuo repositæ.

Minus obstat, quod dicitur non euenisse, conditionem substitutionis ad fauorem Altaris, cum Thomas cum filiis decesserit. Quia respondebatur substitutionem non fuisse factam, Thomæ, nec ideo illius portione, sed Sebastiano decedenti sine filiis masculis, & quamvis Sebastians fuerit substitutus Thomæ decedenti sine filiis, non tamen è contra Thomas, sed altare fuit substitutum Sebastiano pro dimidia respectu cuius conditio fuit purificata ad fauorem Altaris ex supradictis: Nec minus facit, quod testator voluerit, quod hæredes tenerentur suis expensis facere celebrare semel in hebdomada in dicto Altari, quia hoc erat faciendum ante euentum purificatæ substitutionis, tunc enim cessabat prædictum onus hæredibus impositum; & incipiebat onus Rectori Altaris iniunctum celebrandi missam, non semel in hebdomada, sed bis, & una Die Dominica quolibet mense.

Minus obstat, quod dicitur beneficium esse in statu libertatis, eum de hoc non constet, & Collatio Papæ non præiudicat, nec mutet statum Archill. decis. ult. de iurpatronatus Auto. Augustin. in epitom. tit. de quasi possessione iurispatronatus num. 11. Rota dicta decis. 545. num. 3. par. 1. diuers.

Vltimo non obstat, quod opponitur non probari descendentiam, eum hoc non concernat præsens dubium.

BRIXIEN. CANONICATVS.

Luna 22. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Manutentibilis est possessio instrumentalis, alio non possidente.*
2. *Manutentibilis non est possessio posterior, quæ præsumitur clandestina.*
3. *Appellazione pendente nihil est innovandum, & num. 5.*
4. *Appellatio extinguit, vel suspendit iudicatum.*
5. *Attentata est possessio capta appellazione pendente.*
6. *Manutentio datur ex sola citati possessione.*

DECISIO CXXXVI.

Dominum Ioannem Baptistam de Magistris manutentendum esse fuit resolutum, cum constet de illius possessione anteriori per publicum instrumentum ad tex. in l. pradiis ff. de acquiren. possess. & ibi Bar. Gozzadin. conf. 86. num. 16. possessio namque instrumentalis capta, alio non existente in possessione est vera possessio, & manutentibilis Rot. diuers. decis. 202. num. 3. & decis. 802. num. 1. par. 1. & 2. quævis alia posterior præsumitur clandestina ad tex. in cap. licet causam de probat. & ibi doctores Menoch. de retinen. rem. 3. nam. 725. Benintend. decis. 42. num. 4. post Bar. in l. si duo num. 4. ff. vii possidet.

Quibus non obstat sententia priuationis, cum ab illa fuerit appellatum, & nihil sit innovandum pendente appellazione, & per illam vel extinguitur, vel suspenditur pronuntiatum l. 1. cap. fin. ff. de Turpilian. quin & pendente termino ad appellandum non poterat dici priuatus Pat. decis. 91. num. 1. lib. 2. vnde vltra superius adducta, cum possessio aduersarii fuerit capta appellazione pendente, fuit attentata, & non impedit manutentionem Ioannis Baptiste, qui nunquam se habuit pro spoliato, quin semper retinuit ciuilem, quæ sufficit pro manutentione obtinenda Faber. in ff. retinenda num. 22. insit. de interditi. Salsetti. in l. 1. num. 7. C. uti posside, & fuit pluries dictum.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE LAMBERTINIS.

Luna 22. Iunij 1609.

DECISIO CXXXVII.

Impressa in rec. dec. 193. par. 1.

ROMANA HÆREDITATIS.

Luna 22. Iunij 1609.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. *Verba testatoris indistincta comprehendunt etiam casum mortis.*
2. *Ætatis qualitas expressa in uno casu non censetur repetita in alio casu maxime in diuersa Oratione.*

DECISIO CXXXVIII.

Proposito dubio, an Margarita sit vocata ad hæreditatem Felicis filie in casu mortis Ioannis Pauli post 25. annum suæ ætatis, DD. affirmatiue respondentunt, quia ex lectura testamenti apparet de expressa illius vocatione illis verbis, auerendo ebe manebat Gisan Pano lo vnole effa testaree abe vadi il godimento al Padre e Madre di lei, & licet prius fecerit mentionem de ætate 25. annorum respectu Ioannis Pauli illam facit respectu vniuersus, & prohibitionis alienandi; tamen postea deueniendo ad prædictam substitutionem, illam fecit testatrix alique illa restitutione temporis, sed

mon melioratus, venditus, & traditus fuit Bartholomæo de Philippis, & tempus, in quo melioratus reperitur per dictum Bartholomæum, & successores, qui modus probandi meliorationes requiritur, vt dixit *Rota* in vna coram *Sacramento* 13. Maij 1596. & tradit *Io. Gartz* in *tratt. de expen. & meliorat. cap. 24. num. 2. de* cuiuslibet dictorum temporum statu fundi specificè testantur, itaut clarè appareat de malo statu fundi de tempore venditionis, & de statu nobiliter meliorato post venditionem, & quomodo, & circa quæ, quin, & quod hodie in dicto statu meliorationis fundus existant; prout etiam probari requiritur ad notata per *Negusane. de pignor. 4. membr. 2. p. priu. num. 16.*

Propterea, & probatur dictas meliorationes omnino viles, & necessarias fuisse ad tradita per *Barr. in l. in fundo num. 4. & seq. ff. de reuend. & per Castrenf. in l. ex duobus num. 1. ff. de negot. gass. Curt. lun. conf. 105. un. 14. lib. 2.* Secunda autem pars dubij, an istæ meliorationes reficiendæ veniant erit resoluenda, quando disputabitur, ad quam summam prædictæ meliorationes reficiendæ ascendant, ita &c.

SEGOBIEN. CANTORVM.

Ven. 26. Iunij 1609.

ARGVMENTVM.

Quamvis processus remissorialis fuerit Hispano idiomate conscriptus, nec repe-riatur interpretatus, tamen non potest redargui sententia de nullitate ex eo quod fuerit lata non visis actis.

SVMARIYM.

- 1 Sententia, vt dicatur nulla ex defectu cogniti-
onis causa, quia non videtur acta constare de-
bet iudicem dicta acta nullo modo videre
potuisse.
- 2 Quod probatum non resultat, quamvis acta fue-
rint in processu idiomate Hispano conscripto, &
non interpretato, quia illa nihilominus intelli-
gere, vel sibi interpretari facere potuit.
- 3 Deputatorum capituli successores debent infra
menssem petere absolutionem à censuris, quibus
antecessores innodati erant, aliis ipsi in usdem
censuris incurrant.
- 4 Fallit quando est consummatus effectus, per quem in
censuris inciderant.
- 5 Sententia pro interesse Ecclesie, & illius iniuriam
à pluribus inhabilibus obtema valet, si vnus inter
illos solus fuerit habilis pro illa obtinenda.

DECISIO CXLI.

D Omini standum esse in decisio-
nibus præteritis consuevit ex rationibus in di-
cta decisioe adductis, & quia nullitas præten-
sa contra sententiam ex probationibus remis-
sorialibus non visis per iudicem nullo modo
probat, qui potius præsumitur contra-
rium, cum remissoria fuerit producta in actis,
& steterit penes notarium per plures menses
& ad hoc vt probetur iudicem illam non vi-

- 1 disse, constare debet illum nullo modo illam
videre potuisse, vt tradit *Cagnol. in l. 2. sub num.
67. ampliatione 2. vers. intelligendo tamen, quan-
do constaret iudicem nullo modo de causa cognosce-
re potuisse, alias secus C. de eadem. vnde in no-
stro casu, non ex eo, quod remissoria non
fuerit interpretata probatur, quod non po-
tuerit iudex illam videre, & intelligere licet
idiomate Hispano scriptam, cuius de facili po-
tuit habere sufficientem notitiam, & intelli-
gentiam, aut si opus fuisset sibi adhibere po-
tuisse interpretem fidum; Nec minus obstat,
quod iuxta *tex. in c. aduersus de immunit. Ec-
clesiast.* successores in officio deputationis infra
menssem debebant satisfacere, aliis eadem
excommunicationis sententia, qua antecesso-
res, qui recurrerant innodati remanebant,
quia fuit responsum, quod cum ille recursus
fuisse habitus ad effectum, quod iudex remis-
sorialis non procederet solus, sicuti volebat,
non obstante reculatione, & appellatione ad
Rotam, & cum postea accedentes ad Rotam
obtinuissent deputari nouum iudicem in illius
locum videtur, quod prædictus recursus, &
illius effectus fuerit consummatus, itaut nihil
remaneret à deputatis successoribus ratione
recursus satisfaciendo; vnde cum ille actus non
sit successiuus, ita vt ab ipso opus esset successores
recedere, videtur non intrare dispositio-
nem *tex. in d. c. aduersus Viterius*, quia quæ-
ritur agatur de interesse particulari Reditoris, &
ille fuerit vnus ex illis, qui recursum fecerunt,
nihilominus cum insimul agatur de interesse
Ecclesie, & iuribus illius sufficiebat, quod
quilibet ex deputatis fuisset habilis ad ob-
tinendam sententiam, & ad illius validita-
tem.*

PAMPILONEN. IVRIS SEDENDI.

Mercurij 1. Iunij 1609.

DECISIO CXLIH.

Impressa apud Posib. de manu. dec. 117.

IMOLEN. PRÆCEPTORIAE:

Vener. 3. Iulij 1609.

ARGVMENTO. Non Indiget.

SVMARIYM.

- 1 Manutenzione concessa veniens restituendi fru-
ctus, & quomodo
- 2 Paupertas non excusat à restitutione fructuum re-
stituendorum in manutenzione; Fallit de equi-
tate vt num. 3.
- 3 Arbitrium intrat ad referendam restitutionem
fructuum & expensarum in fine licti.

DECISIO CXLIV.

- 1 Concessa manutenzione Domino Equiti
Thesauri, ille agebat ad fructuum resti-
tutionem, quæ regulariter venit in mandato
de manutenzione, & quamvis ab ea non excuset
2 paupertas *Pur. dec. 141. lib. 1.* Nihilominus
Dominus Eques Galantes recursum habuit ad
Signa.

signaturam, & mihi fuit rescriptum, quod consilio de illius paupertate procedere in causa reservatis fructibus, & expensis in fine litis arbitrio Rotæ, ad quem effectum dubitavi, an intraret arbitrium, & Domini affirmativè responderunt, quia ex testibus visum fuit satis de paupertate constare, qua stante sepius Signatura prædictum rescriptum facere assuevit, & Rota iuxta illud fructus, & expensas in finem
 3 litis reservare, quod, & æquitate nititur, ne aliàs psuper, et si bonum ius foveat compellatur causam deferere.

ROMANA SALVIANI INTERDICTI.

Mercurij 1. Julij 1609.

DECISIO CXLV.

Impressa apud Marchesum. p. 2. fol. 468.

ANCONITANA BONORVM.

Veneris 6. Novembris 1609.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARIVM.

1. Solutio est quid facti, & allegans solutionem illam probare debet.
2. Paulus V. fuit Auditor Camera.
3. Liquidationis reservatio refertur ad partitas non liquidas.
4. Mandatum præsumitur relaxatum pro summo, de qua liquide constat in actis, non pro illiquidatione, maxime quando creditor postea petiit, etiam distam summam illiquidam, & non fuit per debitorem opposita de solutione.
5. Debitum alienum solvi potest.
6. Debitum proprium, vel alienum quando quis solvere dicatur.
7. Præsumptio vna tollit aliam, & potentior vincit debiliorem.

DECISIO CXLVI.

Die 12. Januarij 1607. fuit dictum coram me paritum fuisse sententiæ Pinzochi ex eo inter alia, quia Dominus Petrus habuerat scuta 438. pro pensionibus domus, & expensis litis; postea verò eum Gratianus insisteret pensiones antiquas dictæ domus non fuisse sibi solutas, & comprehendi in dicta sententia Pinzochi. Dubitavi 8. Februarij 1608. An dicta sententia prædictas pensiones antiquas comprehenderet, & fuerint solutæ Gratiano, & Rota censuit, pensiones antiquas in sententia comprehendi, non tamen Gratiano esse solvendas tam ex eo quod illas iam habuisset, quam quod sententia Pinzochi fuisse per aliam Illustrissimæ Seraphini declarata nulla; sed cum prædictis decisionibus Gratianus nullatenus acquiesceret semper negans, prædictas pensiones antiquas sibi solutas fuisse, pretendens ex illarum non solutione non solum sibi deberi, sed constare de non paritione sententiæ Pinzochi, prout de illa constare debebat iuxta commissum, qua Illustriss. Seraphinus processit; vade hodie dubitavi, an illæ pensiones anti-

quiores domus Sancti Jacobi fuerint solutæ Gratiano, & vtraque parte informante, & per Dominos negotio discussio, fuit dictum, prædictas pensiones non fuisse solutas Gratiano, quia cum illa solutio esset facienda per Tancredos, & sit quid facti, ad ipsos spectat illam probare l. c. C. de probat. l. testium C. de testibus cum similibus. Et quantum pro solutione adducantur scuta 438. Procuratori Gratiani in viam mandati AC. & pro executione dictæ sententiæ Pinzochi, dicebant Domini illam paritam non suffragari, cum illa snerint soluta in viam mandati per Auditorem Cameræ nunc Sanctiss. D. N. relaxati, quod habebat relationem ad acta, prout ibi, necnon pro scutis 438. & quatuordecim tribus de quibus pariter in actis; sed sic est, quod tunc temporis nulla aderat in actis liquidatio de pensionibus antiquioribus Sancti Jacobi, sed bene erat in actis quidam calculus, in quo continebantur quædam partitæ ex alijs capitibus debite Gratiano, quæ in totum importabant scuta 843. nempe scuta 405. pro prætio domus, & scuta 438. pro alijs quibusdam rebus, quæ vti ad Gratianum spectantes fuerunt veudite, & quarum pretium illi erat restituendum; unde detractio pretio domus, appareret, quod illa scuta 438. contenta in mandato erant pro contentis in dicto calculo, qui habebatur in actis, non autem pro pensionibus istis, quæ non erant liquidate, ex quo censebant Domini quoad dictas pensiones non liquidatas referendum
 3 esset, quod dicitur in mandato ibi reservato tamen eidem Gratiano iure melius liquidandi in reliquis per eum petitis; quæ magis habentur, quia illæ pensiones ascendunt duontaxat ad scuta 267. & sic summa scutorum 438. pro qua fuit relaxatum mandatum, non convenit pensionibus, sed potius calculo prædicto, qui erat in actis, quæ interpretatio capiendi est iuxta notata per Doctores in lege critica ff. de verborum obligation. & multo magis, ex quo post relaxatum mandatum, & factam solutionem dictorum scutorum 438. Gratianus adhuc egit pro consequendis istis antiquioribus pensionibus, & tunc non fuit oppositum de illarum solutione. Quibus non obstat dixerunt, quod partitæ de quibus in calculo, essent debite per Comitissam, non autem per Tancredos, cum vtrumque sit solutio fuit facta per illos, contra quos erat relaxatum mandatum, & illi erant non solum passives domus, sed etiam Procuratores Comitissæ: Vltra
 5 quod etiam alienum debitum solvi potest l. solutionem ff. de solut. l. Richum §. si ab alio ff. de notation. & illa præsumptio quod quis soluerit debitum proprium, non vero alienum potest supersari ex tot alijs considerationibus supra adductis, nempe quod quantitas non sit conformis, quod pensiones erant liquide, & quod postea illæ fuerint petite per Gratianum, & non fuit illi oppositum de solutione, cum do
 7 iure vna præsumptio per aliam elidatur, & potentior vincat aliam ad text. in c. literas & ibi Doctores de præsumptionib. Cassador. decis. 1. num. 9. de testament. Put. decis. 101. numer. 2. lib. 2.

lib. 2. lare Menoch. de arbitrar. casu 472. an autem Gratianus possit hodie istas pensiones petere vigore sententie Pinzochi, quæ fuit declarata nulla & iniuncta, & super cuius reuocatione adeit res iudicata visum fuit Dominis ex tra dubium.

ROMANA DOMVS DE VANNIS.

Ven. 13. Nouembris 1609.

ARGVMENTVM.

Fructus an sint restituendi à die resolutionis contractus, an à die motæ litis.

SYMMARIVM.

- 1 Denotantes debetur simul cum fructibus à die deuotionis præsertim quando titulus reducitur ad non titulum & num. 2.
- 3 Ignorantia non admittitur in facto proprio.
- 4 Ignorantia non præsumitur in factis consanguineorum, & domesticorum.
- 5 Contractus resolutio ipso iure ex facto proprio, curram fructus à die resolutionis.
- 6 Quid si ex facto alieno.
- 7 Mala fides contrahitur absque petitione, & mora quando aliquid ipso iure fit.
- 8 Dispositio l. si me, & Titium si. si cert. petat.

DECISIO XLVII.

PROPOSITO dubio an pensiones Domus, ad quarum restitutionem Domini de Vannis fuerunt condemnati uebeantur à die obitus Alexandri Zannetti, vel à die motæ litis, Domini censuerunt à die prædicti obitus deberi, quia cum ista Domus fuisset per Hospitale Anglorum de vrbe concessa in locationem cuidam Rustina ad ipsius vitam tantum, cum pacto, quod finita locatione deberet reuerti ad hospitale realiter cum omnibus iuribus melioramentis &c. quam postea dicta Rustina vendidit de consensu hospitalis Sebastiano de Zannetti illius vita durante dumtaxat illam domum Augustino Alciato illam tantum D. Diomedes de Vannis tanquam illius inquilinus declarauit velle habere pro eodem pretio, ac cum eisdem pactis, & sic illam retraxit, ex quibus per mortem Alexandri Zannetti contractus fuit resolutus, & domus deuoluta ipso iure ad Collegium Dominum directum, & sic illa vna cum fructibus à die deuotionis, & resolutionis contractus debetur Collegio ad tradita per Tiraquell. plures adducunt in l. si vnquam C. de reuocat. donat. num. 182. Conar. var. cap. 9. lib. 3. num. 1. vers. tandem ijs distinctionibus Illustissimus Mantie. de conueller. lib. 7. tit. 10. num. 34. Suid. qui late persequitur & plures adducit decis. 25. à num. 19. cum sequentibus isto enim casu titulus reducitur ad non titulum, & à die prædictæ reductionis debentur fructus Roman. conf. 333. nu. 22. & 27. & fuit resolutum in vna Romana 20. m. 11. & 14. May 1582. coram do. me. Cardinali Lancelotto, quod per Dominos de Vannis non videbatur controuersi, sed occurrerant ad bonam fidem, qua dicebant possedisse post mortem Alexan-

dri, & ex qua contendebant fecisse fructus suos ante licent mortem iuxta text. in l. bona fides ff. de acquir. rer. domin. Alex. conf. 94. num. 9. vers. 2. probatur lib. 3. Menoch. de reuocand. temed. 15. num. 593. Peregrin. de fideicom. misso artic. 49. num. 110. Nihilominus de ista bona fide nullatenus constare visum fuit, quin potius de mala, cum Diomedes habuerit plenam scientiam quod Alexander istam domum habebat dumtaxat ad sui vitam, nec non & sciebat instrumentum, & illius tenorem, illudque viderat, periegerat, & omnia contenta in eo bene intellexerat, prout expresse factus fuit in instrumento dicti tractatus, & per consequens quoad ipsum non potest allegari ignorantia; præcipue cum nec illa admittatur in facto proprio l. hu. ff. pro socio. Quibus non obstat scientiam Diomedis non nocere aliis fratribus, quin ipsi esse potuerint in bona fide nam isti fratres simul cum Patre habitabant vnde intrat regula, quod ignorantia non præsumitur in factis consanguineorum, & domesticorum l. de tutela C. de in integr. restit. Bald. in l. quicumque numer. 3. C. de sem. fugit. Nec etiam obstat, quod saltem ista mala fides non valeat induci, nisi à die scientiæ mortis Alexandri, quia fuit responsum, quod in veritate bona fides non versabatur in ignorantia mortis Alexandri, cum, etiam post quam de illa fuerunt certiorati per litteras non fuisset factum locum reuersioni domus prætendentes vitam Zannetti fuisse in ipsos translatam. Minus obstat Rip. in d. l. si vnquam num. 103. C. de reuocat. donat. quem ibi num. 173. & sequen. sequitur Tiraquell. qui distinguunt, quando contractus est ipso iure resolutus ex facto proprio ipsius qui fructus post resolutionem percepit, quo casu ad illorum restitutionem teneri affirmat, quia sciebat resolutionem, & sic erat in mala fide, quæ operatur, quod possessor teneatur ad fructus perceptos l. de diverso ff. de reuindica. l. certum, & l. si fundum C. eodem; secus autem si resolutio fuerit causata ex facto alterius, quia ultra quod ista distinctio impugnatur per Rimuald. l. un. conf. 333. à num. 23. Dominis non placuit tanquam pugnant cum fundamentis, quæ deducuntur pro illa opinione, quod quando quid ipso iure fit, non est necessaria petitio, neque mora ad constituendum in mala fide, & quod est contra æquitatem l. si me, & Titium ff. si cert. petat. quod quicquid ex re mea petcepisti mihi restituas, quæ æque militat in facto proprio, & in alieno; ultra quo respondetur, quod resolutio istius contractus venit ex facto proprio ipsius Diomedis, quicquid Alexandrum pro sua uita tantum habere istam domum illam cum illa qualitate voluit, & retraxit; vnde licet prædicta conditio vitæ Alexandri & per consequens ex suo proprio facto venit obligatus ad resolutionem contractus prout Alexander obligatus erat, & sic ad fructuum restitutionem à die dictæ resolutionis nempe mortis Alexandri etiam iuxta prædictam Ripæ distinctionem.

MACERATEN. HEREDITATIS.

Luna 16. Nonembris 1609.

A R G V M E N T V M.

Prohibito per fideicommittentem bona alienari, aut in alium transferri ex testamento, vel quocunque titulo delicti, si hæres grauatus inquisitus de aliquo delicto per contumaciam fuerit condemnatus in pœnam vltimi supplicij, & confiscationis bonorum, non exinde remanet purificatum fideicommissum ad fauorem aliorum vocatorum.

S V M M A R I V M.

- 1 Fideicommissum per quam mortem civilem dicitur purificatum.
- 2 Sententia lata contra absentem presumitur lata potius ob contumaciam, quam ob delictum.
- 3 Sententia lata ex fama publica non dicitur lata ex veris probationibus.
- 4 Sententia lata ob contumaciam non ob delictum illud non probat.
- 5 Statutum disponens, quod contumax habeatur pro confesso non probat veram confessionem, sed falsam.
- 6 Sententia lata ob contumaciam non parit effectum sententiae latae ob delictum, nec inducit infamationem sufficientem.
- 7 Damnatus vltimo supplicio ob contumaciam non dicitur seruari pœna, & retinet saluionem testamenti adiuam, & passivam.
- 8 Infirmitas Notarij damnati de falso in contumaciam sustentatur.
- 9 Absolutio petens quando dicatur sateri se excommunicatum.
- 10 Sententia contra contumacem dicitur temporalis durante contumacia.
- 11 Testator loquens de alienatione intelligitur de perpetua.
- 12 Testatoris verba debent se conformare cum dispositione iuris communis.
- 13 Testes lite pendente & sine citatione partis ad perpetuam rei memoriam examinati non probant.

D E C I S I O CXLVIII.

Quondam Capitaneus Franciscus Vicus successor, & possessor bonorum fideicommissi relicti per quond. Mattheum Vicum fuit de anno 1541. inquisitus per Curiam Provincie Marchie de eo quod mandasset quendam homicidia perpetrari, & absens fuerit ex prædicta causa per sententiam condemnatus in pœnam vltimi supplicij, & publicationis bonorum, unde cum dictus Mattheus in suo testamento prohibuerit ista bona alienari, aut in alium transferri ex testamento, vel quocunque titulo delicti, prætenditur pro parte Dominorum de Alaolinis, & Ferretis, Constantis, & alij filij testatoris factum fuisse locum fideicommissio ex prædicta condemnatione Francisci. Unde dubitatur an per illius mortem civilem purificatum fuerit istud fideicommissum ad fa-

uorem prædictarum filiarum Matthei testatoris, cui Domui respondendum duxere mortem civilem Capitanei Francisci non fuisse talem, vt per illam fuerit purificatum fideicommissum, cum sententia capitis contra ipsum lata fuerit ob illius contumaciam, non vero propter delictum, vt ex ipsiusmet contextura apparet, quatenus dicitur constare Iudici vera fuisse, & esse omnia contenta in Inquisitione, per veram, & legitimam contumaciam dicti inquisiti, vbi non simpliciter dicitur constare vera fuisse, & esse contenta in inquisitione, sed additur ratio, & probatio ex quibus prædicta constabant nempe per veram & legitimam contumaciam inquisiti, quod si ex veris, & cõcludentibus testimonijs depositionibus cõstaret, illud fuisset dictum. Vltcrius in eadem sententia ibi, unde habita eius contumacia pro vera, & legitima confessione secundum formam Constitutionis &c. ex quibus apparet, sententiam non propter delictum sed in contumaciam latam fuisse, & ad idem ponderantur verba sententiae in decis. 68. in princ. & in decis. 360. num. 6. par. 1. duersi. & in vna Iannen. iurispatronatus 25. Inny 1607. coram R. P. D. meo Laucellotto vltra quod in dubio sententia contra absentem lata presumitur potius ob contumaciam, quam ob delictum iuxta text. in l. si deo de emulionibus vbi si fuit pronuntiatum contra venditorem, quia dicit text. quod potius vltetur propter absentiam condemnatus, quam propter malam causam ad idem est textus in l. Papinianus §. meminit, & in l. qui repudiatus ad fin. ff. de inoffic. testament. quæ iura pro illa expendit Felin. in c. cum Beroldus num. 2. de re iudicat. Cardinal. in Clement. 1. num. 5. vers. ego tamen puto de re iudic. & Alciat. de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 22. num. 1. post Bart. & alios in dd. inribus Berol. conf. 201. u. 41. lib. 3. vbi ad idem adducit text. in c. fin. de emp. & vendit. & text. in l. 1. in fin. C. de pericul. & commod. rei vendit. & alijs relatis tradit Gabr. qui dicit istam esse veram lib. 2. tit. de sentent. conclus. 3. num. 1. post Marsil. qui plura congerit singul. 4. & fuit dictum in prædicta Iannen. iurispatronatus. Quod etiam probatur quia cum ex fama publica præcedenti, & clamorosa insinuatione sic referenti procederetur, vt in initio eiusdem sententiae legitur, sequitur non ex veris probationibus delictum concludentibus fuisse latam, quod debet constare exactis, & an ex illis resulset concludens delicti probatio vt notat dicta decis. 360. nu. 7. & fuit dictum in vna Civitatis Castellij supplementi legitima 22. Aprilis 1602. coram bo. me. Inso, & in illa eadem causa 27. Ianuarij 1603. & in vna Casenaten. de Caciaguerris 7. Februarij 1602. coram bo. me. Letta & in supradicta decis. Iannen. iurispatronatus. Unde iterat conclusio quod sententia lata ob contumaciam, non vero propter delictum, illud non probat, quia de iure talis condemnatio abique veris, & legitimis probationibus iurique cognitis non tenet, vt notat Speculat. & ibi Ioan. Andr. in tit. de accusat. in 4. par. §. final. vers. pone A. fuit accusatus num. 20. per text. in l. raptores C. de Episcop. & Cleric. quem etiam ad idem pondat hanc sen-

sententiam sequuntur *Marsil. in sua prax. 6. postquam num. 48. & idem tenet in repetit. l. unica per illum text. in verb. post legitimas & iuri cognatas probationes num. 129. C. de raptor. virgin. contumacia enim non probat delictum iuxta Bart. in l. absente num. 1. & 3. ff. de penis Ant. de Butr. in e. tua fraternitatis num. 5. ut lit. non constet. dixit Rota in supradicta decis. 369. num. 9. ponderando hoc verum esse licet ad sit statutum, ut contumax habeatur pro confesso cum talis confessio sit facta iuxta Bern. ubi supra quod etiam ponderat *Marsil. in locis supradictis & dixit Rota in supradictis decisionibus Civitatis Castell. & Cafenaten. & talis namque sententia ob contumaciam, nec parit effectum, quem sententia lata ob delictum neque illi æquipollet, nec minus inducit infamationem sufficientem ut dixit Rota coram Illustrissimo Seraphino in vna Feliterna bonorum 19. Novembris 1579. quæ est inter impressas 533. num. 2. par. 1. nec damnatus poena victimi supplicij etiam cum bonorum publicatione efficitur letus poenæ, quando fuit per contumaciam condemnatus ut notat *Surd. conf. 90. num. 38. lib. 1. ubi dicit, illum talem retinere testamenti factionem, aditum, & passum secundum Bald. in l. 1. num. 18. C. de hered. institut. ubi Salicet, num. 18. quod etiam tenet Bart. in §. cum autem. num. 18. in fin. insit. quibus modis patria potestas soluit Doer. in practice. criminal. tit. hominis qui amittit num. 12. & 13. & Rota in sapientia allegata decisione 369. num. 10. ubi ad idem adducit Angel. & Aretinum. Vnde Alciat. in d. regula 3. præsumptione 22. infert, quod Notario damnato de falso in contumaciam sustentent instrumenta ab ipso facta, & damnatus ob delictum irrogans infamiam illam non incurrit, si de delicto aliter quam per contumaciam non constat pro quo etiam adducit Bart. & Alexandrum.***

Quibus non obstant *Bulle Pij 11. nec Pij Quarti* quibus late respondit Rota in dicta Feliterna bonorum coram Illustrissimo Seraphino, & in prædicta decisione Civitatis Castell. 27. Januarij 1603. cum primam intellexerit Rota de diffamatione æquipollente condemnationi, vel inducenti notarium sufficiens ad cõdemnationem, ad quam non sufficit sententia contumacialis, licet undam vero procedere in bannitis in contumaciam propter non vero ob meram contumaciam, & ad Constitutionem Marchia volentem contumacem haberi pro confesso respondetur talem confessionem esse fictam, & non probare delictum esse supradictis.

Minus obstat prætena confessio delicti ipsius Capitanei Francisci in supplicatione per ipsum data pro habenda gratia remissionis, petens enim absolutionem videtur fateri se excommunicatum iuxta *Hofl. Imol. & alios relos per Covar. in c. alma mater 1. par. §. 12. num. 1. vers. Imo contrariam*: Nam quicquid sit de veritate huius opinionis, cum contrariam teneat Innocent. in e. cum dilectus de ordine cognition. & alij quos refert Abb. in c. venerabilem num. 22. de elect. & Rota in antiqua decis. 5. de exception. quam refert, & sequitur Covar. ubi supra in vers. primum illud quamvis aliquando

hanc opinionem intellexerit Rota quando petitur absolutio ad cautelam vt in vna Meluen. Abbata 27. Aprilis 1592. coram boi me: Gijpio, & in alia Burgen. Canonatus 25. Iunii 1607. coram R. P. D. meo Ludouijso. Nihilominus prædicti Doctores loquuntur, quando simpliciter absolutio fuit petita absque aliqua qualitate inducente potius negationem, quam excommunicationis confessionem, tunc enim procedit opinio, quod petens simpliciter absolutionem censetur fateri excommunicationem. Sed cum in nostro casu delictum non simpliciter fuerit narratum à Capitaneo Francisco, sed cum qualitate, quod illi impugnatum fuerit, quæ potius denotat delicti negationem, quam illius confessionem ideo ex remissione petita post prædictam narrationem non potest induci prætena confessio, led ad plurimum quod fuerit petita ad maiorem cautelam, & abundantiam.

Nec etiam obstat sententia Reuerendæ Cameræ ad fauorem filiarum Mathæi lata quæ bona huius fideicommissi illis fuerunt applicata, quin, & illa possiderant, quia respondetur tam publicationem bonorum in sententia contumaciali contra Franciscum factam, quam supradictam sententiam ad fauorem filiarum latam, & possessionem bonorum per ipsas captam omnia hæc censi, non perpetua, & reuocabilia sed temporalia, & reuocabilia pro tempore, quo durasset contumacia, quæ finita omnia prædicta cessabant vt per *Felin. & Dec. & alios in c. Dilecta num. 12. de constit. quos refert, & sequitur prædicta decis. 68. num. 2. par. 1. diuersi*. Quod, & obseruantia subsecuta declarauit, siquidem contumacia cessante in Francisco, ipse rehaebat prædicta bona non obstante illorum publicatione, & sententia ad fauorem filiarum, & illarum possessione, illaque possedit dum vixit per 40. annos scientibus prædictis feminis vt deponunt testes pro Ascanio examinati, quibus adimplatur testatorem de vera, & veridica condemnatione de perpetua amissione bonorum intellexisse non vero de resoluibili, cum præsumatur testatorem se conformasse cū dispositione iuris communis *Parisi. conf. 41. num. 18. lib. 3. quin, & hoc videtur satis ex eiusdem testamenti verbis elici, ibi non possint in alium transferri quocunque titulo delicti vel alia causa, sed semper & in continenti quod aliquis eorum non possit d. bona habere, vel possidere deueniant in d. descendentes &c. ex quibus verbis dignoscitur, quod cum Franciscus posset re habere illa bona, illaque possidere purgata contumacia, prout casus euenit, testator tali casu non voluit Franciscum amittere fideicommissum, & illud purificari ad fauorem aliorum descendentium.*

Ultimo non obstant testes pro istis filiabus examinati ad perpetuam rei memoriam, cum fuerint examinati lite pendente, & sine citatione partis, & absque mandato Iudicis.

VICEN. PARROCHIALIS CASTRI
TERSIOLIS.

Lunæ 15. Novembris 1609.

1.

AR-

A R G V M E N T V M.

Possessio Ecclesie ex quibus probetur.
Quando quis dicatur actor, & quando
reus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Arbitrio locus est pro cumulatione possessionis cum petitorio stante inebditate possessionis, & cum deueniat ad appositionem sequestri.
- 2 Possessio ex quibus probetur.
- 3 Cura animarum non potest applicari Prapostura carenti cura, & conuentu.
- 4 Decima, qua debentur Parocho non possunt competere alteri nisi ratione Cure.
- 5 Exercitium alium concurrentium Ecclesiam probant illius possessionem.
- 6 Possessio Ecclesie ex quibus probetur, vel coadiungetur.
- 7 Possessio posterior non est considerabilis, & presumitur clandestina, & turbativa.
- 8 Reus dicitur possessor, qui non habuit se pro spoliato.
- 9 Altoris, vel rei partes quis subsineat.
- 10 Possessio legitima prouales in concursu possessionis & detentatoris.
- 11 Reus originarius non efficitur alior etiam si in causa aliquid fecerit uti alior.
- 12 Reus debet probare, & iustificare suam actionem, & possessionem postquam alior iustificauit suam intentionem, & non alias.

D E C I S I O C X L I X.

EX Decisione in ista causa facta 10. Decembris 1608. apparet pluries propositum fuisse dubium, an Capitulum Vicen. probaret possessionem Parrochialis Castri Terziois. & quamuis semel informante tantum D. Honuphrio negatiue fuisset resolutum; nihilominus reproposito eodem dubio utraque parte informante, quia Domini non erant concordis resolutio non potuit capi, vnde fuit deuentum predicta die 10. Decembris ad dubium, an interree Arbitrium respectu accumulandi petitorium cum possessionem iuxta nouam commissionem Sanctissimi, & attenta turbiditate possessionis Capituli fuit dictum intrare arbitrium pro dicta accumulatione & ex alijs in eadem decisione adductis. Quibus stantibus vltim fuit Dominis sequens esse apponendum, postea vero pro parte Capituli fuit facta instantia, vt declararetur qui esset reus in ista causa ad duplicem effectum, vt in adorem opus probandi veniret transferendum, tum etiam ad hoc, vt actore non probante reus absolutorem consequeretur iuxta Rot. decis. 1. de sent. & reuocant. in nouis & decis. 236. & 237. par. 1. diuers. & sic hodie dubitauit, quis esset actor, vel reus, & Domini tenuerunt Capitulum esse reum, illudque dici ex eo quod tam ex allegatis primis quam ex de nouo adductis per Capitulum appareat illud esse possessionem; quamuis enim possessio capta per Procuratores Capituli sonent tantum de prapostura Sancti Fructuosi Castri Terziois, & illi annexorum, nulla facta mentione de Parrochiali, quam non constat

vnitam esse Praposturam pro fundamento prapricue Honuphrius nititur. Nihilominus colligitur ex apprehensione dicte possessionis, illam fuisse captam etiam de Ecclesia Parrochiali, cum fuerit accessu per illam apprehendentes ad Sacristarium, & ad fontem baptismalem dicte Ecclesie, & portæ fuerint per illos aperte, & clausæ, qui actus possessionis magis videtur respicere Ecclesiam Parrochiam, quam nudam Praposturam; tum etiam apparet ex attendentis fructuum Praposturæ factis, & datus pro parte Capituli, quod illius Procuratores attendunt redditus, prouentus, decimas, & primitiæ Praposturæ cum pacto quod attendentes proprijs expensis tenerentur inferuire Praposturæ, & Ecclesie, & curam animarum illius regere, & administrare per se ipsos, seu alios ministros per Ordinarium approbatos, & proinde habere pro seruitio dicte Ecclesie, & curæ vnum Presbiterum ad curam approbatam per Ordinarium; Constatque de effectibus dictorum attendentium, & de licentia per Ordinarium data ad dictum effectum istis attendentibus, & deputatis ab ipsis, ex quibus colligitur attendentes prædicta fuisse facta de fructibus parochialis, & per consequens quod ista Parrochialis fuit illa, cuius possessio per Capitulum fuit capta licet sub nomine tantum Praposturæ, quia ex eisdem constare videtur, Capitulum mediante persona attendentis possidere istam Ecclesiam parochialem, cum cura animarum non possit applicari Praposturæ carenti cura, & conuentu, vt dicitur in litteris Sanctissimi D. Nostri Pauli Quinti & decime cum de iure debeantur Parocho non possent competere Capitulo, nisi ratione dicte curæ; faciunt etiam plures actus per istos attendentios seu illius deputatos facti concernentes curam animarum prout sunt administratio sacramenti Baptismi, & matrimonij, & traditio sepulture non semel, nec bis, sed pluries exercitum enim actus concernentium Ecclesiam probant ipsius possessionem Abb. in cap. in genesi num. 5. in fin. de elect. Rot. in cap. cum Ecclesia Surina num. 52. de caus. poss. & propr. Accedat, & visitatio per ordinarium facta illius Ecclesie de anno 1599. præsentate Ioanne Rosello Vicario Ecclesie pro dicto Capitulo, quo ordinatur, quod Vicarius Generalis videret vniorem factam Capitulo de dicta Parrochiali, quin, & ad sunt quietantie, & solutiones excusati procuratorum, & alie factæ per Capitulum, quæ omnia dantur in illius iurmanio, quin, & adest licentia ipsimet Domino Honuphrio per ordinarium concessa ad intersuendum in Ecclesia Parrochiali Sancti Fructuosi Castri Terziois, tum & administratio dictorum Sacramentorum, quam idem Honuphrius exercuit, & etiam datur vnus testis deponens fructus istorum attendentium fuisse inter capitulares diuisos; vltius quia cum de tempore apprehensionis possessionis per Capitulum nempe de anno 1597. illa esset vacans, vt idem Honuphrius in narratiua suæ gratiæ fatetur, quod vacauerat à mense Septembris 1590. usque ad annum

1605. quæ etiam ad hunc effectum probat Roman. conf. 482. num. 2. in fin. Socin. conf. 205. num. 5. in fin. lib. 2. Put. decif. 260. num. 8. lib. 1. & poſſeſſio Honuphrij fuerit ex poſt facta ſubſequentia non eſt conſiderabilis, quin uti poſterior cenſetur vitioſa & clauſelina Verull. decif. 337. par. 2. Rota diuerſ. decif. 19. par. 2. & cum capitulum non ſe habuerit pro ſpoliato, remanſit in ſua poſſeſſione, & propterea 8 haberi debet pro reo nec obſtat decif. Caſi. de Graſſi. 6. num. 8. de reſt. ſpol. ubi dicitur, quod 9 ad effectum ſciendi quæ ſuſtineat partes actoris, vel rei, ſufficit nuda detentatio, nam in 10 concurſu detentationis & legitimæ poſſeſſionis certum eſt, quod legitima poſſeſſio præualeat etiam ad illum effectum Rota. conf. 161. num. 23. & 15. cum ſequen. lib. 1. Manſoſi in Regul. Cancell. 16. quæſt. 23. num. 15. Nec etiam obſtat, quod capitulum in aliqua parte huius Iudicii ſe feciſſet actorem, cum nihilominus remaneat Reus, & cenſeatur illud feciſſe, ut pronuntiaretur ſuper nõ iure aduerſarij Aym. conf. 262. num. 2. Uſque decif. Pedemontana 151. num. 5. & 6. in ſu. Mohamed. decif. 5. de Iudicib. Rota diſt. decif. 236. par. 1. diuerſ. ultimo non obſtat, quod poſſeſſio capituli ut de vnito ſit contra primum ſtatum beneficij ideoque onus probandi incumbat poſſeſſori ad tradita per Rot. 2. l. ſi prius in 3. oppoſitione num. 17 12 & ibi ſeſ. num. 41. & 43. ff. de nou. oper. Nam hoc eſt verum, quando actor prius fundauit ſuam intentionem, vel illam habet fundatam de iure, & ſic procedit decif. Bellamer. 617. nempe in actore, qui impetrauit parochialem vel liberam contra Reum qui illam poſſidet uti vnitam, tunc enim poſtquam actor iuſtificauit ſuam gratiam, oportet, quod poſſeſſor & Reus iuſtificent ſuam poſſeſſionem, ex quibus ſic fuit reſolutum.

PAMPILONEN. IVRIS SEDENDI.

Fen. 20. Novembris 1609.

ARGUMENTO.
Non indiget.

SYMMARIUM.

1. *Attentata non diſtint ſententia, vel actus legitime factus, ſed tantum ex poſt geſſa termino ad appellandum, vel appellatione pendente.*

DECISIO CL.

Domini dixerunt ſtandum eſſe in decifis, Nā cum ſententia ſuper negotio principali per Ordinarium Barbaſtren. lata, & à parribus acceptata tranſiſſet in rem iudicatam, & illius executione fuiſſet commiſſa per Reuerendiſſimū Nuncium eidem Ordinaro Barbaſtren. cum clauſula vocatis vocandis qui ſubdelegauit ad dictam executionem Hoſpitalarium Pampilonen. & ille perſonaliter acceſſit ad locum, & iuxta formam prædictæ ſententiæ, & in illius executionem citatis citandis apoſuiſſe ſcānum, de quo agitur, & ſub parris, & cenſuris mandauit, quod non tangetur prædicti

ſcānum, quod fecit abſque eo quod proceſſiſſet aliquod decretum de ſic faciendi, à quo appellatio fuiſſet interpoſita, aut interponi poſuiſſet appellari, & acta poſt appellationem, aut in tempore dato ad appellandum fuiſſent attentata; Non tamen erit attentatus ille actus executionis, à quo appellatum fuiſſet cum ſententia vel decretum, non dicatur attentatum, ſed acta ex poſt facta, aut in tempore ad appellandum poſt appellationem interpoſitam ex quo ſequitur dictum actum executionis, & appoſitionis ſcāni non fuiſſe attentatum, & per conſequens in prædicto ſcāno apoſito dictum Hoſpitalarium eo modo, & forma, quod illud in executione prædictæ ſententiæ apoſuit, & non tangi mandauit venit manutenedus Dominus Ioannes prout manutenedum Domini conſiderant.

ROMANA CENSVS.

Merc. 2. Decembris 1609.

DECISIO CLII.

Impreſſa apud Cenc. de cenſ. dec. 30.

IANVEN. CENSVS.

Merc. 2. Decembris 1609.

DECISIO CLIII.

Impreſſa in rec. dec. 241. part. 2.

BONONIEN. PRIORATVS.

Merc. 9. Decembris 1609.

ARGUMENTO.
Non indiget.

SYMMARIUM.

1. *Reintegratio in ſpolio datum probatis extremis neceſſarijs & num. 3.*
2. *Vnio debet inſtituari etiam quoad valorem.*

DECISIO CLIII.

Agente Magno Magiſtro Religionis Theutonice ſpolio contra Capitulum Eccleſiæ Metropolitanæ Ciuiatis Bononiæ pro recuperatione Præceptorie ſub inuocatione Beate Mariæ Alemannorum extra portam ſtratæ maioris dictæ Ciuitatis ſuit reſolutum coram bo. 1 me. Liſta 5. Aprilis 1604. conſtare de primo extremo & 24. Novembris eiſdem anni conſtare etiam de ſecundo, & 27. Iunij 1605. non conſtare de præſcriptione, quæ obſtaret dictæ Religionis, ſed cum pro parte Capituli prodiceretur vnio quadam de iſta præceptorie ſibi facta per felic. record. Greg. XIII. de anno 1576. & diſputaret ſuper illius iuſtificatione, 2 ultimo loco 15. Maij præſentis anni coram R. P. D. mco Lancellotto fuerit decifum gratiam prædictæ unionis non eſſe iuſtificatam, quoad valorem, & per ipſum lata ſententia reintegratoria ad fauorem Religionis, illuſque 3 Magui Magiſtri, & nunc Capitulo reuente informare, quamvis ſæpius citato Domini Religio.

figione tantum informante, sententiam predictam dixerunt esse confirmandam ex eisdem fundamentis in predictis decisionibus relatis; nullum enim aliud coram me pro parte Religionis de nouo fuit adductum.

ROMANA LEGITIMÆ.

Ven. 11. Decembris 1609.

DECISIO CLIV.

Impressa in rec. dec. 206. par. 1.

PACEN. PURITATIS.

Ven. 11. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Agitur de iustificatione gratiæ expeditæ in forma gratiosa cū clausula ammoto quilibet illicito detentore, & hac occasione, de executore mero, & mixto.

SVMMARIVM.

- 1 Executoris mero officium est extrajudiciale, & potest extrajudicialiter iustificare, & n. 15. & 19.
- 2 Clausula ammoto, &c. tunc facit executorem mixtum, quando adest possessor.
- 3 Executor mero mandanti dori possessionem presumitur extra iudicium informatur.
- 4 In extrajudicialibus creditur facienti.
- 5 Presumitur pro executore.
- 6 Extrajudicialis informatio capta presumitur, quando plures menses interefferunt.
- 7 Legitimus Contradictor non est Capitulum ad impugnandum alium, quem approbanit.
- 8 Constitutio Ecclesiæ Pacem, super puritate, & modo procedendi.
- 9 Gratiæ, ex quibus dicatur approbata per Capitulum.
- 10 Legitimus contradictor non est qui non habet parem titulum, & est in possessione.
- 11 Executor mero non desinit esse mandanti clari, & admittit aliquem ad probandum, & n. 17.
- 12 Narrata in gratia sunt iustificanda etiam si procedatur executus, & non adit Contradictor. Declata ut n. 13. & 14. & 16.
- 13 Clausula confilio de bono iure requirit conclusionem probationem, Declara procedere secundum subiectam materiam.
- 14 Refractorius tenetur iustificare gratiam resignatæ Auctoritatis sui, qua requirit eandem iustificationem, quam gratia principalis.
- 15 Limitatur quando gratia resignationis iā est executæ per executorem verum, pro quo presumitur respectu utriusque gratiæ.

DECISIO CLV.

IN prima decisione coram me in ista causa facta, fuit resolutum consistere de puritate Domini Alphonsi. Sed quia iusticia sententiæ, & bonum ius Alphonsi non solum consistebat in puritate predicta, sed in iustificatione gratiæ illius, ideo quoad illam reproposui dubium.

- & Domini censuere esse iustificatam, & per consequens consistere de illius bono iure, & nullitates oppositas venire reiiciendas, quia, quatenus ex actis non appareat de iustificatione illius gratiæ, nihilominus cum illa fuerit expedita in forma gratiosa, & absque aliqua clausula sonanti in indicalem indaginem dicti officialis fuit illius executor mero, cuius officium est extrajudiciale, & potuit extrajudicialiter se informare Bald. in l. neque natales num. 17. C. de probation. Bart. in c. fin. num. 7. de prescription. Lap. alleg. 60. num. 3. præcipue cum non ageretur de alicuius præiudicio, cum nullus esset in possessione Imol. post Imol. & alios in d. c. fin. num. 9. ubi Bellamer. m. 23. & 24. 25. Bellon. alios adducens cons. 70. nu. 13. Nec facit clausula, de qua in his nempe, ammoto quomolibet illicito detentore, &c. que facit executorem mixtum Felyn. in c. de cetero num. 9. de residuis. Mohedun. dec. 7. de rest. spoliis. num. 5. Archib. dec. 6. num. 5. super Regula de triennali, cum ista clausula non operetur ad dictum effectum, quoties nullus adest possessor adnotata in c. fin. & ibi Felyn. num. 13. vers. item amplius de presumpt. Rebuff. in præf. de forma. non. prout. in verb. ammoto vers. nec virtute huius clausulæ, & fuit dictum in Ferrellen. Coadiutoria 21. Januarij 1608. coram D. meo Lancelotto, & sufficit, quod iste executor mandando tradi possessionem D. Alphonsio habuerit gratiam pro iustificatione, cum tali casu presumatur, in extrajudicialibus enim creditur facienti scienti Bart. in l. ambitus num. 28. ff. de decret. ab ordinari. facien. & presumitur pro tali executore Compallrell. in c. capitulum nu. 25. & ibi Ioann. Andr. num. 29. de rescript. Egid. decis. 567. alias 568. Pui. dec. 144. lib. 2. & fuit dictam in Ispalen. Canoniciatus 10. Aprilis 1602. coram Domino meo Ludouico & in dicta Ferrellen. Coadiutoria. Præcipue cum præcesserit septem menses, quibus potuit sufficienter capi dicta extrajudicialis informatio iuxta Archib. decis. 2. de fili. presbyter. quam in Capitulo approbauerat, & cuius respectu non poterat dici legitimus Contradictor ex supradictis, & fra dicendis.

Quæ magis procedunt, cum iuxta Constitutionem illius Ecclesiæ, de qua in Summ. Alphonsi num. 3. accedente aliquo ad postulandam possessionem Canoniciatus, & data per sua generalogia, & præsentando titulum legitimum & non obstante sibi alio impedimento præter informationem puritatis faciendam, hoc modo, & non aliter, nec alias debent ei assignari emolumenta, & locus in Choro, quo absque superpellico, sed tantum in habitu Clericali, ledeat, & residere debeat, & cum prius de tempore nempe, quo Alphonsius præsentauit Capitulo litteras sue gratiæ possessionem præstando illas Capitulum pro iustificatione habuerit in omnibus præterquam quoad puritatem, ad cuius informationem capiendam habuit ab Alphonsio suam generalogiam, illiusque iuxta prædictam Constitutionem, & consuetudinem Ecclesiæ locum assignauit in Choro, ut in eodem Summ. num. 2. videretur Capitulum ap-

pro-

probatæ gratiam Alphonfi, ac illam habuisse pro ti-ulo legitimo, & iudicasse aliud impedimentum illi non obfistere, nec aliud expectandum præter informationem puritatis qua peracta, & Alphonfo per Capitulum denegata, poffeffione, & ab ifta denegatione habito recurfu ad executorem citatio, & comparitio Capituli refpexit articulum puritatis non iuftificationis gratiæ à Capitulo iam comprobate cum aliis iuxta d. Constitutionem non poffiffet prædictum locum in Choro Alphonfo assignaffe.

Quibus non obftat, quod Capitulum dicat fe legitimnm contradicẽorem, & fuiffe citatum coram Ex-ecutore, & comparuiffe pro fuo intereffe, cum licet obiectio procedat quoad articulum puritatis, circa quem debuit Ex-ecutor affumere partes Iudicis, & citare, & audire Capitulum, prout factum fuit, non tamen procedit, quoad iuftificationem gratiæ, refpectu cuius non potefit dici legitimus contradicẽor cum nec habeat finimul titulum. *Mohedan. decif. 3. ut lit. pendens. nec fit in poffeffione Canoniciatus ad tradita per Innocent. in c. mandatum num. 5. de refcript. & fuit refolutum in eadem caufa Hifpalen. Canoniciatus 27. Iunij 1604. coram eodem D. meo Ludouiffo, nec ex citatione, & admiiffione Capituli ad probandũ defijt dictus officialis effe merus executor iuftificationis gratiæ, vt fuit dictum in eadem Verellen. Coadutoria per Confil. Ancharan. 224. num. 2.*

Minus obftat decifio Legionen. denegationis poffeffionis 6. Martij 1593. coram Illuftriffimo Blaneherro, vbi duo firmantur, alterum quod narrata in gratia funt iuftificanda, etiamfi procedatur executiue, & nullus adit contradicẽor. Alterum vero quod Capitulum potefit opponere de gratia non iuftificata, que co-
13 natur in noftro cafu Capitulum roborare ex adductis in prædicta Hifpalen. Canoniciatus, vbi respondendo prædictæ decifioni Legionen. dicitur illam poffe applicari, quando Capitulum coram ex-ecutore antea collationem factam,
14 prouifo comparuiffet aliquid releuans opponendo. Quia quoad primum illa regula non procedit poffeffione vacante, & non exhibitio aliquo titulo in contrarium, vt fuit refolutum in Parmen. Prioratus 23. Iunij 1598. coram Illuftriffimo Mantica, & in Ortiana Archiepi-
15 fcopyteratus 2. Decembris 1589. coram D. meo Orano & quando dicta regula fit vera, effe etiam verum narratiuum fuiffe verificatum in noftro cafu per executorem, quamuis extraiudicialiter ex fupradictis, cum alias non potuiffet deuenire adimiffionem decernendâ Rota dec.
7. verf. quia fans de offic. de legat. in antiq. quoad
16 fecundum verò refponderet in illa Legionen. non expropofito fuiffe difputatum articulum, an capitulum fit legitimus oppositor de gratia non iuftificata prout fuit in dictis decifionibus Hifpalen. & Verellen. Secundo refpondetur cum eadem Hifpalen. Canoniciatus, quod decifio Legionen. in noftro cafu non intrat, cum poft collationem factam a Papa D. Alphonfo Capitulum fe oppofuerit.

Minus obftat quod cum Capitulum fuerit citatum vt videatur legitimus contradicẽor re-
17 fpectu feruati Ecclefie, & fructuum, & diftributionum, & ne daretur vitiofus ingreffus cum hoc intereffe videatur longe remotum, & non fpectare ad Capitulum, ad tradita per Innocent. in c. fin. num. 7. de prefumption. alias de facili poffent directe impedire executorea litterarum Apoftolicarum.

Minus obftat claufula (confilio de bono iure) à Sanctiffimo in mea commiffione appofita, quæ videtur requirere concludentem probationem iuxta Felyn. in c. fi conftiterit num. 5. de accusat. cum illud intelligatur fecundum, & fubiectam materiam. Vnde cum fimus in-
19 mero executor litterarum in forma gratiola, & non adelfet alius poffeffor, nec legitimus contradicẽor, potefit executor extraiudicialiter fe informare, & affumere partes tantum meri executoris ex fupra adductis, & ex An-
charan. conf. 297. num. 9. Felyn. in d. c. finali num. 22. verf. item amplius de prefumpt. Mandos. in traff. de monitor. quæft. 3. num. 4. verf. verum etiam aduertendum: Et fic dicta claufula, effe verificata quoad iuftificationem gratiæ per dictam extraiudicialem informationem, & quoad articulum puritatis per plenas, & concludentes probationes.

Nec etiam videtur obfistere, quod Dominus
20 Alphonfus teneretur iuftificare gratiam fui authoris, ex cuius celfione venit, & in fpecie publicationem refignationis, quia præfumptio prædicta, que fitat pro ex-ecutore non minus operatur pro iuftificatione gratiæ authoris, quam principalis, cum illa requirit tam exactam iuftificationem ficut gratia principalis Pat. dec. 77. lib. 3.

Nec tandem facit non potuiffe Alphonfum
21 iuftificare prædictam gratiam fui authoris, cum ille nunquam litteras expediuiffet, cum fufficiat quod illa negatiua non probetur.

AYXIMANA RESIDENTIÆ.

Lana 14. Decembris. 1609.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Caufa beneficalis dicitur illa, qua agit de beneficio, ac titulo illius, non autem cum agitur de falfario illi debito.*
2. *Mandatum ex coniefturis, & verifimilitudinibus prefumitur, & fuffragatur, etiam fi de expreffo conftaret falfo poft fententiam.*
3. *Arbitrium temperat rigorem iuris, & dat facultatem recedendi aliquantulum ab illius regulis, præfertim quando dirigitur habenti alias iurifdictionem.*

DECISIO CIVI.

Refolutione capra in ifta caufa 21. Martij præteriti pro iuftitia fententiæ R. P. D. Vi-
perelchi cum refervatione videndi particula-
riter fuper nullitatibus contra illam per parte
D. Mercurij adductis, fuit pro parte locutatis
habitus

habitus recursus ad Signaturā Sanctissimi pro illis sanandis, & mihi commisso, quod procederem arbitrio Rotæ. Dubitavi an esset locus prædicto arbitrio pro dicta sanatione, & Domini affirmatiue respondendum dixerunt. Nam quoad nullitatem ex defectu iurisdictionis R. P. D. Vipereſchi, viſum fuit, illam non ad eſſe, cum ille eſſet Vicarius Illuſtriſſimi Archiepſbyteri Lateranenſis, & cum iſta cauſa non ſit beneficiſalis, quia agitur tantum de quodam ſalario Cappellano assignato à perſonis laicis cum onere celebrandi vt fuit dictum in dicta prima decifione, & de illo compellendo ad reſidentiam iuxta ipſius promiſſionem, & per conſequens non de beneficio, nec de illius titulo *Veralli decif. 99. p. 1. Put. dec. 496. par. 2.*

Quo verò ad nullitatem procedentem ex defectu mandati, illa deducebatur ex eo quod cum D. Mercurius in inſtantià coram dicto R. P. D. Vipereſchio haberet procuratorem, qui mandatum produxerat in actis cum proteſtatione nihil firri niſi ipſo citato, obſtuit ſocietas dictam ſententiam non citato procuratore in actis conſtituto, ſed alio nempe Antonio Franciſco, de cuius mandato non conſtabat, ſed cum dictus Antonius Franciſcus produxerit litteras ad ſauorem Mercurij expeditas per Capitulum Lateranenſem ſuper iſto ſalario, de quo agitur, & illæ faciunt ad cauſam. & cum idem interpoſuerit appellationem nomine dicti Mercurij, viſum fuit conſtare de mandato præſumpto Antonij Franciſci, cum illud ex conſuetudinibus præſentatum Bald. in l. 1. num. 2. C. de reb. alien. non alienando. Dec. conf. 36. num. 9. Corradin. conf. 11. num. 13. Rota decif. 32. num. 2. par. 2. diuerſ. & fuit dictum coram me in vna Pamphilio. Præbementiarum 14. Aprilis 1606. & mandatum præſumptum ſuffragatur etiam conſuet. de expreſſo factio poſt ſententiam, vt fuit reſolutum in cauſa Firmiana Iuriſpatronat. 28. Ianuarij 1602. coram Illuſtriſſimo Pamphilio.

Quæ magis procedunt ſtante bono iure ſocietatis, de quo apparet ex adductis in prima decifione in iſta cauſa facta, quodque animum DD. maximè mouit, vt ex omnibus ſimul iunctis dicerent eſſe locum arbitrio; Præcipuè cum iſta clauſula temperet rigorem iuris, & det facultatem recedendi aliquantulum ab illius regulis *Creſcent. decif. 4. de reſcrib. Præſertim quando reſcribitur habenti aliam iurisdictionem, & ſic facultatem procedendi prout de iure, ne reſcripta ad meros terminos iuris rediretur ſuperflua commiſſio Felin. in cap. 1. nu. 52. verſ. & ſi dicatur arbitrio ſuo de conſuet. & fuit dictum in vna Romana Coſtini 6. Martij 1606. coram R. P. D. meo Sacrato, & in alijs dec.*

TIRASONEN. IVRIS VOTANDI.

Lana 14. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Expensæ quæ ſunt extrahendæ ex maſſa, communi pro lite inter Canonicos, & Portionarios,

S Y M M A R I V M.

1. *Litis an Portionarij habeant votum in capitulo non dicitur in utilitatem Eccleſiæ, ſed ſuper præbementiam.*
2. *Litis quando eſt propter utilitatem Eccleſiæ expenſa ſunt de maſſa communi menſe Capitularia.*
3. *Litis ſumptus nemo tenetur ſubminiſtrare de proprijs pecunijs ſuo colliganti.*

D E C I S I O. CLVII.

Dubitavi, an expenſæ, quas faciunt Canonici Eccleſiæ Tiraſonenſis in lite cum Portionarijs eiſdem Eccleſiæ ſint extrahendæ de maſſa communi, & Domini negatiue reſolvendum duxerunt, prout alijs in ſimili reſolucum fuit in vna *Seguntina expenſarum 12. Iunij 1606. coram D. meo Ludouico confirmata poſtea 5. Novembris 1607. coram bo. me. Scotto*, in quibus latiffime iſta pars negatiua fundatur, & in noſtro caſu eo magis procedit, cum Canonici, & Portionarij habeant redditus in communi, & litigent inter ſe ſuper eo, an Portionarij ſint de Capitulo, & habeant in iſto votum, quod non videtur concernere utilitatem Eccleſiæ, ſed potius præbementiam Canoniconum per ſe ſolos Eccleſiam gubernando, cum quicquid ſit de iſta quaſtione, ſemper erit verum tam Canonicos, quam Portionarios ad inferendum Eccleſiæ, & choro teneri, quod utilitatem Eccleſiæ concernit, unde intrat optimè diſtinctio, quod cum iſis verſatur inter eandem Eccleſiam, aut reſpicit intereſſe Eccleſiæ, & tunc expenſa ſint faciendæ de maſſa communi, aut non reſpicit Eccleſiæ intereſſe, & tunc fecus, vt fuit dictum in prædictis decifionibus. *Seguntinis* Quæ iuuantur ex eo, quod nemo tenetur ex proprijs pecunijs ſumptibus litis ſuo colliganti miniſtrare ad text. in l. Imperatores & ibi Alberici. ff. de iutel. & rationib. diſtribend. & faciunt optimè decifiones coram Illuſtriſſimo Mantica 7. Februarij 1594. & coram bo. me. Litta in vna *Bergen. Seruij 20. Novembris 1595. quæ in prædictis Seguntinis ponderantur.*

ROMANA VINÆ.

Ven. 18. Decembris 1609.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. *Decoſſi creditoris citari debent alijs nulliter proceditur contra bona decoſſi.*
2. *Exceſſiuitas cauſas inſiſtitam.*
3. *Debiitor, qui habet in manibus pecunias non poſſet exequi contra creditorem, licet ſit etiam ſibi debitor.*
4. *Modicitas pretij rei vendita cauſas inſiſtitam.*

D E C I S I O. CLVIII.

Cum Fauſtus vendidiſſet vineam Euphemij pretio ſcutorum 130. ſoluendorum in continenti viſque ad ſcuta 300. reliqua verò iura decem annos cum onere ſoluendi Canonem baſiliorum quatuor Eccleſiæ Sancti Vitalis, quibus antea erat grauata; nihilominus Patres Ieſuitæ, qui poſſident dictam Eccleſiam Sancti Vita-

Vitalis præcedentes prædictum Canonem esse barilorum novem, & ex illorum non solutione vineam esse devolutam egerunt pro devolutione, sed Auditor Camera non admittit eadem Canonem mandavit angari ad barilla decem, & pro decursis ascendere ad scuta 65. Iesuitis satisfieri. Vnde Euphemia molestias intimavit Fabio, & iussit pro liberatione ab illis, & mandatum executionum obtinuit, quod exequi fecit super eadem vinea pro scutis 405. pro quibus fuit deliberata Iulio, & ex illis ipsa sibi consignari obtinuit scuta 300. quæ soluerat ab initio pro parte pretij vineæ; residuum verò Iesuitis pro Canonibus decursis. Nunc verò quia Dominus Eques Pierinus creditor dicti Faustini iam decocti agit contra Iulium pro consequenda dicta vinea sibi prius hypothecata, & opposuit contra mandatum aduersarii Camera: tam de nullitate, quam de iniustitia; proposui dubium an dictum mandatum vna cum omnibus inde sequentibus sit confirmandum, vel reuocandum, & Domini reuocandum esse dixerunt, quia commissis alijs nullitatibus, ex ea potissimum nempè visum fuit nullum ex defectu citationis ad videndum illud relaxari D. Pierino non factæ, qui tamen erat citandus ex quo Faustus tanquam decoctus lura sua cesserat creditoribus, nec obstat allegata Euphemia Ignorantia decoctionis Faustini, quia cum ipsa etiam ab initio intimasset molestias non solum Faustis, sed etiam Procuratori creditorum illius quin, & idem Faustus in termino citationis sibi factæ ad relaxandum mandatum comparuerit, & dixerit se non habere aliquod interesse in causa, sed cessasse omnia bona sua creditoribus, constat potius de illius sententia, & consequenter quod debuit creditores etiam ad relaxandum mandatum citare.

Pro iniustitia autem quamvis aliqua adducebantur, illud magis DD. mouit, quod mandatum fuit executum pro annuis barilibus novem; executiua autem condemnationis reddit iniustum mandatum illiusque executionem.

*Bar. Caffrenf. & alij in l. si non fortem §. si centum C. de condit. videb. vbi Iaf. num. 2. & fuit dictum in illa Romani Spolij de Censu 21. Februarij 1600. coram bo. me. Iusto, tum etiam quia cum Euphemia retineretur in manibus prædicta scuta mille, & eorum fructus compensatios ex equitate *Laurab. C. de alion. empt.* cum quibus potuisset Iesuitis satisficere, non debuit mandatum petere, nec illud exequi facere.*

Etiam Dominis visum fuit prædicta luuari ex modicitate pretij, ex quo vinea fuit deliberata pro scutis nempè 405. cum antea per Euphemiam emptæ fuisset pro scutis 1300. prout etiam fuit consideratum in supradicta Romana Spolij de Censu.

alioquin non valent & fructus percepti imputantur in sortem.

S Y M M A R I U M.

- 1 Societas officij superlucratu si intra quindæm dies dissoluta mortuæ illi, super enim vine periculo extat societas.
- 2 Societates officiorum sine officio scilicet sunt usuraria & num. 5.
- 3 Fructus in contractu usurario computantur in sortem.
- 4 Residuum totum includit, & denotat integram solutionem.
- 5 Venditor non tenetur rem tradere ante integram solutionem pretij.
- 6 Fideiusor non tenetur in plus, quam principalia damna loco fructuum non debentur nisi Concurrentibus requisitis Pauli de Caltro.

D E C I S I O C L I X.

Commissa mihi ista causa in gradu appellationis a sententia Vicarii Perusini circa clausula quatenus esset locus executioni exequatur Dubitanti 23. Februarii proxime preteriti. ab esset locus dictæ executioni, & Domini dixerunt, quod videretur de bono iure, vnde hodie proposito dubio, an constaret de bono iure, & sic de iustitia prædictæ sententiæ. Domini negativè responderunt, & reiectis alijs fundamentis pro parte D. Baptiste contra sententiam adductis, quæ Dominis non placuerunt, illud vnicum admisserunt, nempè quod cum in emptione istorum bonorum D. Hieronymus dederit in solutum pretij venditionis societates ad summam scutorum 586. ascendentes, quas habebat contra Balthasarem venditorem, & dictæ societates non essent in rerum natura, tum quia, cum essent positæ super periculo vitæ Guerterii, & ille obisset Balthasar dictas Societates lucratus fuisset per consequens luis propriis pecuniis non poterat sibi satisfieri de pretio bonorum ab ipso venditorum, & non obstat, quod ante obitum Guerterii periculum illius vitæ mutatum fuisset, quia hoc fuit factum intra 15. dies assignatos in contractu ad dissidendum, ita vt Guerterius antequam dicti quindæm dies transierunt, obiit, quod calu Balthasar lucratus fuit societates iuxta decisionem Pat. 63. lib. 3. tum etiam quia cum Balthasar transfasset illas societates super officio militis Sancti Petri, quod non habebat, vt apparet ex fide secretarii officiorum, tales societates absque officio, & sic absque lubiecto sunt: usurariae iuxta tradita a Modernis. *Famen in suo tractatu de societ. offic. cap. 50. num. 5. & seqq.* & fructus ex illis soluti veniunt computandi in sortem principalem & cum ab anno 1590. vsque ad annum 1605. Hieronymus soluisset Balthasari fructus decemius dd. societatum, quod apparet ex instrumento dictæ venditionis, in quo Hieronymus ad Computum dicti pretij dedidit insolutum Balthasari scuta 12. pro residuo decursum ex dictis societatibus vsque in illum diem, quod residuum totum includit *Gemin. in cap. quantum §. certum in fin. de usur. in 6. Iaf. cons. 100. num. 3. vtrq.*

PERVISA BONORVM.

Pen. 18. Decembris 1609.

A R G V M E N T U M.

Societates officij fieri debent super officio,

vers. sed illa verba lib. 4. unde loquitur necessa-
rio, quod societates data insolutum per Hieronymum nunquam fuerunt in rerum natura
quasi inita oblique officio, & sic usurarie, aut
fuerant iam extinctæ, & lucrata à Balchaffare
per mortem Guerrerii, cui saltem pro maiori
parte erant iam solutæ per Balchaffarem ipsi
Hieronymo in dd. decursis cum principali
computandis, & sic Hieronymus dans in so-
lutum distas societates pro pretio bonorum
emptorum non potest dici pretium solui-
se, quo non solum intrat regula, venditorem
non teneri rem tradere ante integram solutio-
nem sibi factam, & in l. Julianus §. offerri ff. de
actionibus empt. & ibi Doctores tradit Abb. in
cons. 66. num. 1. & 2. lib. 1. & per consequens
prædicta sententia condemnans fideiussorem
ad rem liberam tradendam est iniusta, quia
cum principalis venditor ex supradictis ante
integram solutionem pretij non teneatur sequi
quod nec fideiussori; Nec istæ societates viden-
tur sustinende in vim alterius contractus,
cum contrahentes non habuerint animum inen-
di alium contractum, nec damna possunt deberi
loco fructuum non concurrentibus requisitis
Pauli de Cast. in l. 3. §. si. num. 3. ff. de eo quod
cert. loc. & dixit Rota coram Molodan. decis. 3.
de usur. & in vna Romana de Neris 5. Novembris
1604. coram R. P. D. meo Hontenberg. & alias
sæpius.

IMOLEN. PRÆCEPTORIÆ.

Ven. 15. Ianuarij 1610.

ARGUMENTO.
Non indiget.

SYMMARIUM.

- 1 Pauperatis affirmatio relinquatur arbitrio Iudicis.
- 2 Pauper non est qui habet fructus beneficij.
- 3 Fides regulariter non facit fidem.
- 4 Arbitrium intrat facilius cessante dolo.

DECISIO CLX.

Fuit resolutum 1. Julij in ista causa intrare
arbitrium pro reservatione fructuum, & ex-
pensarum in sine liti, & D. Equite Thesauro
decisions prædictæ non acquiescente quia, &
ipse pauperem itidem se dicebat, idem dubium
hodie repositum. & Domini standum
esse in decisis censuere ex adductis in prima
decisione ex paupertate D. Equitis Galantis
bene probata. Cui non obstat paupertas Do-
mini Equitis Thesauro adducta cum non pro-
batur videretur, & affirmatio pauperatis relin-
quatur arbitrio Iudicis *Mench. de arbit. cas. 65. num. 7. & seq.* & in omnem eventum ipse
hodie habeat fructus Præceptorie, cum illa
post mandatum de manutenendo possideat.
Nec facit, quod D. Eques Galantes acceperit
fructus post decisiones Rotaes, cum illos
non habuerit post mandatum. Minus obstat
inestio arborum cum de illa non constet nisi
ex quadam fide, quæ regulariter non facit

3 fidem; Et tandem prædicto arbitrio locum
esse visum fuit, cum Domini Eques Galantes
non commiserit spoliū dolosum, quo causa
dolo cessante facilius intrat arbitrium *Pag. de-
cis. 3. desolutum. Moedan. dec. 2. not. tit. & fuit,
resolutum in vna Castanen. de Aldinis 9. De-
cembris præteriti coram R. P. D. meo Cec-
cino.*

BONONIEN. PECUNIARIA.

Veneris 29. Ianuarij 1610.

ARGUMENTUM.

Requisita auct. hoc nisi. Cede solut. quæ sunt.
Pænæ conventionalis non tenet nisi pro
co, quod interest.

SYMMARIUM.

- 1 Statutum Bononiz de modo procedendi in cau-
sa coram Auditore Generali loquitur de causis
ordinarijs, & non habet locum in executiis.
- 2 Oblatio facta vigore auct. hoc nisi C. de solut.
quæ requisita habere debeat.
- 3 Pænæ adiectæ quantitati præsumitur in fraudem
usurarum.
- 4 Pænæ conventionalis non exigatur, nisi quatenus
interest, & quomodo.
- 5 Sententia pro parte valet, & pro parte non, quan-
do est lita per Capitula separata.

DECISIO CLXI.

Domino Hercule ære alieno gravato, & vo-
lenti creditoribus satisfactæ, fuit per pu-
blicum instrumentum deventum ad concor-
diam, quæ pro summa librarum 3994. in quib-
us debitor remanebat, fuit sibi concessum
tempus ad solvendum duorum annorum, hoc
pacto, quod quolibet anno medietatem sol-
vere teneretur, quod si primo anno elapso di-
ctam medietatem non solvisset, nec postea in-
tra bimestre moram purgasset teneretur, ex-
tunc ad integram summam solvendum insimul
cum pænâ dupli nec non, & ad damna
& interestes. Vnde cum Hercules in primo
anno solutionem medietatis dicti debiti non
fecisset, nec intra bimestre moram purgasset
prædictis terminis elapsis, creditores iuxta
formam dictæ concordie egerunt in partibus
vbi reporiarunt sententiam favorabilem tam
quoad pænâ sententialem damna, & inter-
esse, quam etiam quoad executionem pro-
debito principali faciendam, à qua tamen,
Hercules appellavit. & causa appellationis
mihi commissa. Dubitavi, an dicta sententia
esset confirmanda, vel infirmanda, & Domini
pro illius confirmatione quoad debiti prin-
cipale respondendum censuere, cum de illo clare
ex dicto instrumento concordie constet.

Nec obstat nullitas pro Hercule deducta
ex Statuto Bononie. in rubrica §. de modo pro-
ceden. in causa coram Auditore Generali §. ut cer-
tus ordo, vbi disponitur tres menses in causis
ordinarijs ad probandum esse partibus con-
cedendos, qui cum non fuerint concessi Her-
culi

Euli dicit sententiam fuisse nullam, sed ex eodem status elicitur responsio cum ipsum expresse loquatur in causis ordinarijs, & secus sit in executiis Instrumentorum, prout in ista causa, in quibus quatuor dies tantum conceduntur vt in eadem Rubrica §. 5. in causis aut executionum.

Minus obstat visa fuit oblatio Herculis suis creditoribus, vt pretenditur, facta iuxta tenorem auben. hoc. nisi C. de solution. fuit enim responsum, prædictam oblationem carere requisitis prædictæ auben. hoc nisi, cum Hercules non docuerit defectum facultatis solvendi in pecunia numerata, & quod non iuvenit emptorem bonorum immobilium quantumvis exactam diligentiam pro inveniendis fecisset, nec minus obculit nieliora bona ad electionem creditorum, quibus cessantibus non non competit beneficium dictæ auben. iuxta Roman. conf. 163. Ias. conf. 9. num. 13. lib. 1. late T. desaur. decis. 153. num. 2. cum seq. & tenuit Rota in vna Bouonien. Pecuniaria 4. Iulij 1603. coram Illust. Pampilio.

Et quamvis sententia non possit subterfieri respectu condemnationis in penam conventionalem dupli, cum illa fuerit adiecta quantitati, & sic præsumatur in fraudem vlturarum appositæ iuxta Doctores in c. dilecti de arbit. vbi Abb. num. 15. cum alijs pluribus per Rotam diuers. decis. 90. num. 4. par. 2. adductis, inter quos refertur Purgatus de comuni, & vera attestatio in l. rogati §. si ibi num. 79. ff. si cert. petat. vltra ibi relatos eandem dixerunt comunem contra Innoc. idem Abb. in c. suam de par. & Anton. de Prato veter. inter consil. Alex. conf. 49. num. 19. & idem Alex. consil. 50. lib. 4. & de magis communi plures allegans testatur Greg. Lup. in l. fu. gloss. verb. vltura tit. 11. par. 5. facit quod tradit Afflict. decis. 133. & Aurand. in suo dictionar. verb. pena conventionalis, quos refert, & sequitur Gutierrez de Iuram. confirmat. par. 1. c. 36. num. 10. nempe quod de stylo Curiarum non fit condemnatio penæ conventionalis, nisi quatenus interest, & non vltra.

Nihilominus cum sententia habeat separata capita, aliud circa prædictam penam conventionalem & damna; aliud super executione pro debito principali faciendi, poterit pro parte valere, pro parte vero non l. quædam mulier ff. famil. creiscand. l. fu. ff. de Iurpatr. Bart. & Bald. in l. 1. C. si aduers. rem iudicat. Par. dec. 323. num. 9. par. 2. Vnde iussit, quod teneat quoad istud caput debiti principalis exequendi, &c.

ABVLEN. PRAESTIMONIORVM.

Lana 15. Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Prouisio beneficij facta à Nuncio Hispaniarum priusquam sibi consisterit, valorem illius non excedere ducat. 24. non valet.

SYMMARIVM.

- 1 Nuntij Hispaniarum prouisio beneficij facta non verificata prius valore est nulla.
- 2 Clausula ita tamen importat conditionem, quæ inducit formam.
- 3 Clausula prius dæ ordinem procedendi, et debet seruari cum inducat formam.
- 4 Decretum irritans inducit formam.
- 5 Alia gestus forma non seruata corrumpit, et est nullus.
- 6 Insuperatio post collationem facta non releuat, nam quæ debent procedere pro forma non releuant si subsequantur.
- 7 Vitijsus ingressus non est dandus in beneficij.

DECISIO CLXII.

Proposito dubio, an gratia D. Melchioris sit nulla Domini affirmatiua sunt amplexi ex eo quod facultas conferendi beneficia referatur. 1. ta concessa Reuerendissimo Hispaniarum Nuncio est restrictio ad beneficia valorem 24. ducatorum Cameræ non excedentia, ita tamen vt priusquam prouisionem illorum facere debeat sibi consistere fide dignorum testimonio fructus beneficij dictum annum valorem non excedere, alioquin prouisiones per ipsum pro tempore factæ sint nullius roboris, & momenti, vt expresse legitur in litteris facultatum, quarum copia fuit data, vnde cum Nuncius contulerit Melchiori beneficia, de quibus agitur absque præuia informatione de veritate dicti valoris. fuit visa nulla dicta prouisio; Tum quia verba illa ita tamen, important conditionem, quæ inducit formam Felin. in c. cum dilecta num. 6. vers. secundum signum de rescript. Vltra quod in dicta conditione datur ordo procedendi ad prouisionem per dictionem prius qui debet seruari cum inducat formam iuxta Felin. vbi supra in vers. sextum signum. Item & decretum irritans, de quo in dicta facultate eandem formam inducit Bald. in l. 1. num. 2. vers. in contrarium & ibi Iason. nu. 7. ff. de lib. & posthum. late Felin. vbi supr. vers. quintum signum post Authar. in reg. ea quæ de reg. iur. in 6. Sed sic est quod actus gestus forma non seruata corrumpit, & est nullus ad text. in d. c. cum dilecta de rescript. & ibi Felin. d. nu. 6. vers. gesta contra formam text. in c. Piseri de restit. spoliat. Alex. conf. 23. lib. 4. Quibus non obstat, quod Reuerendissimus Nuncius in litteris suæ prouisionis commiserit executori, vt consilio sibi prius de dicto valore induceret in possessione D. Melchioris, quia respondetur, prædictam informationem pro forma datam debuisse 6. procedere collationem adnotata per Bald. in l. obseruare §. final. nu. 3. ff. de offic. procursul. & per Card. in Clement. Causam num. 1. vers. non omnia de election. & ibi Imol. num. 75. vers. item quia secundum Felin. vbi supr. d. num. 6. vers. quartum signum ibi & adde quod forma non sufficit, si quæ iuxta ordinem datum proprius debet procedere subsequatur iuxta Bart. quem adducit in l. vniuersa C. de precib. Imperat. offeren. & Paul. de Castr. conf. 71. vers. 2. potest responderi lib. 2.

Quæ magis procedunt in collationibus ne

K

di.

7 dicatur ultioſum initium, vt per text. in c. ad-
ductis de elec. notat Socin. conf. 15. nu. 46. verſ.
nec obſiſt lib. 1. &c.

**PAMPILONEN. PAROCHIALIS
DE BADOSTAIN.**

Luna 15. Februarij 1610.

ARGUMENTO.

Non indiget.

S Y M M A R I U M.

- 1 Concurſus nouus non datur poſt lapſum plurimum
annorum à die primi concurſus habiti.
- 2 Appellari ad Sedem Apoſtolicam non poteſt re-
currere ad Metropolitanum.

DECISIO CLXIII.

PRo confirmatione ſententiæ totalis Domini
Ioanne de Cicalda tantum informante, re-
ſponderunt ex rationibus bene deductis in de-
ciſione in iſta cauſa facta per R. P. D. meū Lan-
cellottum, qua fuit firmatum, non eſſe locum
nouo concurſui ex illa poſitiſimum ratione, &
quod à primo in quo maior pars examinato-
rum reſtulit, Bernardum non eſſe idoneum, &
elapſi fuerant tere quatuor anni, vnde per iſtū
de nouo pretenſus concurſus non poteſt doceri
de grauamine Examinatorum, nec de habi-
litate Bernardi de tempore primi examiniſ,
prout requiritur ad text. in c. ſi eo tempore, &
ibi gloſ. in verb. eſſeſus de reſcript. in d. tatio
eſt, quia poſuit Bernardus iſto medio tempo-
re edicere & habilis, & idoneus fieri vt con-
ſiderauit Rota in vna Florentina Parochialis 18.
Maij 1590. coram bo. me. Iuſto, & in alijs deci-
ſionibus in prædicta D. mei Lancellotti alleg. &
tradit Bald. in l. ex perſona num. 2. per totum, &
 præcipue in verſ. ſed in materia contingenti C.
de prob. & faciunt optimè notata per eundem
iur. ſi ſi qui nu. 4. C. ad leg. Iul. de adult. & per
Bar. in d. l. ex perſona num. 6. Ad illud autem
quod Bernardus habuiffet recurſum ad metro-
polititanum vltra reſponſionem datam in dicta
dec. D. mei Lancellotti fuit de nouo dictum, &
quod Bernardus quando fuit reprobatus per
Examinatores Synodales appellauit ad S. Se-
dem, & ſic quando inſeſſit pro concurſu corā
Metropolitano cauſa erat deuoluta ad Cu-
rium, & in Rota commiſſa coram me. Vnde
nec Bernardus coram Metropolitanum concur-
ſum petere, nec Metropolitanus illum admit-
tere poterat, cum examen, & approbatio iam
tunc eſſet facienda de ordine Rote Caſar de
Graſſ. dec. 14. numer. 9. de præbend. Ex quibus,
&c.

ANCONITANA BONORVM.

Mertur. 21. Aprilis. 1610.

ARGUMENTO.

Non indiget.

S Y M M A R I U M.

- 1 Clauſula parito iudicato arbitrio Rotæ ope-
ratur, vt non tribuatur iurisdicō ante partiti-
onem, & antequam ſit cognatum ſuper arbitrio.
- 2 Sententiæ continens plura capita in parte reuoca-
ta poteſt pro alia parte exequi.
- 3 Mandatum quoddam certa bona non extenditur ad
alia, & propterea executio dicitur exceſſiua.

DECISIO CLXIV.

Propoſito dubio ad infantiam Gratiani, an
Calculus in prima, & ſecunda parte eſſet
exequendus, Domini negative reſponderunt,
quoad primam partem, nam Gratianus exe-
cutionem petebat vigore ſententiæ Pinzochij,
qua continebat condemnationem Marij in pō-
ſſionibus antiquis domus ſic in Parochia San-
cti Iacobi, & fructus duorum Cenſuum Mo-
riconi, & Turci, & hoc ex eo, quod dicta
ſententia Pinzochi tranſitum feciſſet in iudi-
cium, poſteaque fuiſſet cauſam commiſſam
bo. me. Seraphino cum clauſula parito iudicato
arbitrio Rotæ ſed fuiſſet reſponſum dictam ſenten-
tiam Pinzochi fuiſſet declarata nullam per alia
ſententiam eiufdem Seraphini, & propterea
non eſſe exequendam. Quibus non obſtat,
quod opponitur dictam ſententiam Cardina-
lis Seraphini fuiſſet nullam ex defectu iurisdic-
tionis cum ſtante clauſula parito iudicato
arbitrio Rota non erat tributa iurisdicō ante
partitionem vel ſaltem antequam fuiſſet diſpo-
ſitum, & reſolutum arbitrium intrare, quia
prædictis omnibus fuit late reſponſum in deciſ.
coram me in iſta cauſa facta 12. Ianuarij 1607.
Minus obſtat deciſio R. P. D. Hortemburgi in hac
cauſa 4. Iulij 1604. in qua dicitur fuiſſet com-
miſſum exceſſum in executione ſententiæ do-
me. Seraphini ſuper domo, & Cenſu, de quibus
agitur, quia non ex eo fuit reuocata ipſa
ſententia continens alia capita, quin poſſet
ſunt reſolutum dictam executionem quoad alia
Capitula non fuiſſet exceſſiuam, vt in alia deci-
ſione eiufdem R. P. D. mei Hortemburgi 7. Maij
1604. in hac eadem cauſa facta.

Quo vero ad ſecundam partem Domini di-
xerunt calculum eſſe exequendum reſpectu
Domus ſic in Parochia Sancti Nicolai &
ſcut. 410. Gratiani tantum, qua licet Marius
Tancredus obtinuerit mandatum reintegrato-
rium ad domum ſitam in Parochia Sancti Iacobi,
& ad Cenſus Moticoni, & Turci, tamen
ipſe non ſolum fuit reintegratus ad poſſeſſionem
alterius domus in Parochia Sancti Nicolai,
& alterius Cenſus Gratiani ſcutorum 400.
in principali ſorte, ex quo apparet per
Marium fuiſſet commiſſum exceſſum.

Et ita fuit deciſum, & ordinatum, quod de
reliquis videretur.

SVILLVS PLEBANIE SANCTI PETRI.

Luna 26. Aprilis 1610.

ARGUMENTO.

Non indiget.

S Y M -

S Y M M A R I V M.

1. *Manutentibilis est possessio instrumentalis nullo alio possidente.*
2. *Possessio iunior dicitur clandestina, & non est manutentibilis.*
3. *Possessio titulata in Concursu debet preferri.*

D E C I S I O CLXV.

Domino Iosepho rancum informante Domini dixerunt illi dandum esse mandatum de manutendo, nam cum ista Plebania sit Abbatia Sancti Hilarii de Galeata, quæ est nullius, & in qua Illustrissimus Commendatarius habet iurisdictionem spirituales quin, & indultum Apostolicum quoad prouisionem beneficij reservati Plebania vacante Vicarius Illustrissimus Commendatarius iuxta dispositionem sacri Concilij Tridentini sess. 24. cap. 18. de reformis. processit ad Concursum, in quo cum tam Dominus Iosephus, quam Dominus Alexander fuisset per examinatores approbati Illustrissimus Commendatarius de ista Plebania Dominum Iosephum prouidit, & collationem fecit, illeque possessionem apprehendit 17. Decembris 1608. qua stante licet instrumentali attamen capta alio non existente in possessione venit D. Iosephus in ea manutendo. ad text. in l. pradia ubi Bart. ff. de acquir. possess. Rota decis. 202. num. 1. & decis. 324. num. 2. & decis. 809. num. 5. par. 1. diuers. & fuit saepe decisum.

Nec obstat possessio capta per Alexandrum, quia tanquam iunior dicitur clandestina, nec est manutenda cap. licet causam de probat. Bart. in l. si duo num. 4. ff. ut possidet Bald. in l. arboribus §. nam est ff. de ususfruct. Beniuend. decis. 42. num. 4. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 725. Rota decis. 19. num. 1. & 2. par. 2. diuers.

Præsertim quia possessio Iosephi est titulata, & in concursu debet preferri, ut notat Felyn. in d. cap. licet causam num. 9. vers. quarta causa, & pluries suis resolutum.

ROMANA DOMVS.

30. Aprilis 1610.

A R G V M E N T V M.

In renunciatione bonorum maternorum non venit emphiteusis ex pacto, & prouidentia, sed solum hæreditaria.

S Y M M A R I V M.

1. *Renuntiatio facta de bonis materis non comprehendit emphiteusica non hæreditaria.*
2. *Emphiteusis non competit hæreditibus uti hæreditibus sed uti filiis ex pacto, & prouidentia Primis acqueritis.*
3. *Renuntatio est stricti Iuris, & in ea non veniunt non expressa, & interpretatur ut minus noceat renuntianti.*
4. *Renuntiatio est intelligenda rebus sic stantibus, & non est trahenda ad iura de nouo superuenientia.*
5. *Emphiteusis defuncto Patre dicitur finita, & filij dicuntur succedere de nouo, & dicitur noua emphiteusis.*

6. *Emphiteusica an veniant appellatione bonorum.*
7. *Emphiteusis alia est hæreditaria alia ex pacto, & prouidentia.*
8. *Verbum bona intelligitur secundum subiectam materiam & sequitur naturam alius cui adijciuntur.*
9. *Scrader. de feud. explicatur.*
Dofori sine lege loquenti non creditur maxime quando in contrarium adest communis opinio num. 9.
10. *Renuntiatio comprehendit emphiteusica bona, quando in alijs bonis non potest verificari, ne reddatur inutilis.*
11. *Dispositio generalis dicitur specialis, quando non potest verificari nisi in una specie.*
12. *Legitima filiorum non venit in generali renuntiatione.*
13. *Bona alia aliquem non habere tenetur probare id allegans.*
14. *Donatio omnium bonorum non valet, nisi reservato aliquid protestando.*

D E C I S I O CLXVI.

Proposito dubio, an renuntiationes per DD. Victoriam, & Heresilium factæ illis oblitterent in casu, de quo agitur Domini negatium sunt amplexi ex illa potissimum ratione, quod dicitur renuntiationes tantummodo fuerint factæ de bonis materis, & sic non valent comprehendere bona emphiteusica non hæreditaria, prout sunt illa, de quibus agitur ut tenent Aym. in l. item videndum §. fin. ubi Bart. num. 2. de petit. hæredit. idem Bart. in l. si patroni num. 4. ff. ad trebellian. Alberic. in l. tres fratres num. 4. ff. de poss. subiect. in l. 2. num. 27. attestans de communi C. de iur. emphiteos. quem refert & sequitur etiam dicens istam communem Ias. ibidem num. 188. Bald. in autb. si quis ruinas num. 8. & seq. C. de sacrosanct. Eccles. & in autb. unde si parens num. 6. C. de inoffic. testament. & in l. penultima num. 3. vers. breuiter dic. C. de hæreditat. action. idem Bald. in l. item videndum in addit. eiusdem num. 2. ff. de petit. hæredit. & in conf. 437. num. 3. lib. 1. Angel. conf. 151. Ancharan. in Clement. si plures num. 8. de iurepatronat. idem in conf. 308. num. 1. ubi allegat Federic. de sen. in suis Consilijs l. ac. de Aren. in l. cum filius hæredes de legat. 2. & in l. quasitum ff. de sepulcr. violat. Alex. conf. 91. num. 10. & 11. lib. 1. Barbat. conf. 63. num. 12. vers. extat difficultas lib. 2. Paris. conf. 7. n. 3. & seq. lib. 1. ubi loquitur de fundo, & testatur de communi, quæ dicit esse contra speculatorem contrarium volentem in init. de locat. §. nunc aliqua vers. 156. in fin. Rebuff. in l. bonorum appellatione 49. vers. 8. si quis ff. de verbor. signific. Paris. de pat. de feud. feudor. c. 33. num. 5. 6. & 9. faciunt tradita per Tirac. de retrall. liguag. §. 1. gloss. 3. num. 8. & 9. Decius in l. 1. num. 45. ff. si cert. pet. Couar. var. lib. 2. cap. 58. num. 4. vers. 5. deducitur & vers. 8. & num. 5. Panciroli. conf. 1. num. 43. Menoch. conf. 401. num. 8. Pinell. in l. 1. C. de bon. mater. par. 3. num. 35. Calder. de nominat. emphiteus. quest. 23. num. 18. ubi de magis communi Aluar. Blase. de iur. emphiteos. par. 1. quest. 44. num. 7. vers. intelliges etiam Gabr. de reg. iur. conclus. 11. num. 23. & seq. faciunt optime

motata per Carbul. de emphiteus in tit. de caus. priuat. ob renuntiat. num. 32. & d. Frece. de Subfend. lib. 3. tit. de different. inter. Fend. & paffo & poud. & fud. hereditat. different. 11. & 31. tradit Keler. de method. iur. emphit. cap. 9. num. 9. & tenuit Rota coram Guidobon. in vna Pamplonen. finituum, & in alia Bonniem. de Bolognini coram bo. me. Card. Seraphino, quæ est inter imprefas 154. par. 1. diu. & in alia Romana Domus & emphiteus 6. Martij 1595. coram Illustiffimo Pamphilo Ratio prædicta conclusio-
 2 nis ea est, quia istis filiabus compefit ista emphiteus nō iure hereditario, & prout hereditibus, sed tanquam filijs ex pacto, & prouidentia primi acquirētis, vnde in renuntiatione de bonis maternis, veniūt bona matris iure hereditario ad ipsas specifia, vt declarat Bart. in d. 6. si liberi a. 6. ver. porro quæ ratio Bart. est cōmuniter approbata vt testatur Rot. in d. dec. 154. p. 1. d. iuer.

Quæ ex eo magis procedunt, quia renuntiatio est stricti iuris, & in ea non veniunt nisi exprefsa, & semper debet interpretari, vt minus noceat renuntianti Decius 376. num. 3. & conf. 495. num. 19. Crauet. conf. 242. num. 6. Paris. 40. num. 90. lib. 3. Pancrol. d. consil. 1. num. 45. vers. & hoc præferim, facit optimè, quod renuntiatio est intelligenda rebus sic stantibus, & non est trahenda ad iura, quæ de nouo superueniunt cum inter de renuntiatione Bald. super feud. in titulo Imperator Lothar. Eug. Pap. vers. si quis miles num. 4. Cardin. conf. 37. cum alijs congestis per Paris. conf. 70. num. 70. & seqq. lib. 2. Aletat. in l. 1. par. 27. C. de paff. Surd. conf. 113. num. 32. cum seqq. sed sic est quod defunctis patre, aut matre, & respectu ipsorum, censetur etiam in illorum persona talis emphiteus finita Surd. dec. 11. num. 10. & respectu filiorum censetur noua emphiteus, & prouidentia primi acquirētis de nouo filijs acquisita iuxta Bal. in d. con. 438. a. 3. v. 2. quæ per tex. in l. stipulatus ista §. si quis ita fide ver. obl. & tex. in l. fin. C. de usufr. Vnde sub dicta renuntiatione bonorum maternorum nō fuit comprehensa ista emphiteus non hereditaria, & quæ post mortem matris filiabus superuenit de nouo.

Quibus non obstat, quod contrarium tenet
 6 specul. in tit. de loc. d. §. nunc aliqua num. 186. nempe quod appellatione bonorum veniant emphiteica, & illam sequuntur l. 1. in l. si non forte §. liberatus num. 35. ff. de condit. indebit. & in l. Gallus. quidam redit in 1. lectura num. 44. ff. de liber. & posthum. & in pralud. feudor. numer. 45. & Cott. in suis memorialibus in verb. bonorum appellatione, & in verb. emphiteus primus; & Dec. consil. 389. & Tiraquell. in l. si unquam in verb. bona num. 14. C. de renouand. domat. Datam. de art. testandi tit. 11. cantab. 10. num. 3. qui inquit aliud esse renuntiare hereditati paternæ; aliud verò bonis paternis, quasi in 1. casu non veniat emphiteus non hereditaria; in 2. autem sic, quæ distinctio satis etiam colligitur ex l. 1. in locis supradictis, in quibus quoad hereditatis renuntiationem tenuit cum Bart. in d. litem videndum §. fin. quo verò ad renuntiationem bonorum sequit cum Speculatione. Nihilominus respondetur in contra-

rium esse magis communem sententiam ex Doctoribus supradictis fuisse magis ponderose rationibus. Et non obstat supradicta distinctio inter hereditatem, & bona enim indistincte loquitur Bart. & ceteri pro hac parte suppetius adducti, distinguentes tantummodò inter emphiteus hereditariam, & illam, quæ ex pacto, & prouidentia prouenit, quin & plures ex relatis pro ista communi particu-
 7 lariter de bonis loquentes illorum appellatione dixere non venire emphiteica, & hanc esse communem affirmavit Rota in d. dec. 154. & de magis communi testatur Calder. ubi supra d. 18. & quamuis Pinell. in rubr. l. 1. C. de bon. matern. soleat in contrarium allegari, attamen ibidem num. 21. seipsum declarat, quod appellatione bonorum emphiteica veniant inspecta simplici vocabuli significatione, cum etiam emphiteica dicantur bona in num. anteq. sequenti tenet nō obstante vocabuli significatione emphiteica non contineri, quoniam aliqua particularis ratio ita suadeat & allegat. Bart. in d. l. item videndum §. final. cuius ratio fuit, quia versabatur in emphiteus non hereditaria, sed acquisita pro filijs, & nepotibus tanquam filijs non tanquam hereditibus, quasi in tali emphiteus appellatione bonorum, seu hereditatis non veniant bona emphiteica, non hereditaria, quod & voluit idem Pinell. in d. l. 1. par. 3. num. 5. & facit quod notat Surd. decis. 11. num. 16. quod istud verbum bona dicit
 8 esse intelligendum secundum inbrietam materiam l. si uno ff. de locat. & secundum naturam actus, super quo est commissus l. si stipulatus ff. de usufr. Vnde cum fuerit commissus in nostro casu in actu renuntiationis, quæ de sui natura, est stricti iuris, & non porrigitur nisi ad exprefsa, vt supra deduxi, sequitur quod dictum verbum non intelligatur de bonis emphiteicis non exprefsis in renuntiatione.

Minus obstat Scriverius in contrarium adductus in trall. de feud. par. 7. c. 2. num. 72. & 73. cum seqq. tenens renuntiationem bonorum comprehendere feuda ex pacto, & prouidentia, si fuerit facta ad sanorem illius, ad quem alias feudi successio pertinebat; secus verò si ad illum dicta successio non spectabat quasi ex hoc velint inferre illas renuntiationes factas fuisse ad fauorem alias successuri in ista emphiteus, & sic in illa istam domum comprehendis sed responderetur, quod Scriverius loquitur sine lege, & tantum a se ipso, vnde non jure, sed communi superius relati, & tot grauissimum Doctorum rationibus fuscata est standum, quibus ipse nihil respondet; vitra quod ratio adducta per eum, nempe quod in generali dispositione non continentur, quæ suæ diuersæ naturæ, vel quæ diuersam rationem habent videtur magis adaptari distinctioni communiter per Doctores adducti inter emphiteus hereditariam, & prouenientem ex pacto, & prouidentia, quod ista comprehendatur sub renuntiatione bonorum; illa verò non, hæc sunt enim diuersæ naturæ, & habent diuersam rationem, cum hereditaria hereditibus, alia, verò filijs competat ex supradictis.

Minus

Ven. 7. Maij 1610.

DECISIO CLXVIII.

Impressa peres Cenc. de conf. dec. 120.

ROMANA DOTIS.

Luna 10. Maij 1610.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIYM.

1. Dos, & illius augmentum spectat ad filios illius maritoni mortuis parentibus.
2. Dos dividitur inter filios.

DECISIO CLXIX.

Proposito habio 27. Ianuarij preteriti, an esset locus executioni duarum sententiarum conformium in Curia Capitolina latorum ad fauorem Dominorum de Bacinis, Domini voluerunt ptius de Iustitia dictarum sententiarum videre circa quam hodie causa reposita fuit resolutum, sententias non esse iustas, illo potissimo fundamento, quia cum Elena primum matrimonium cum Camillo Ghittandino contraxisset cum dote scutorum 1600. in quibus comprehenderunt sc 400. pro accancio & ex illo coniugio procreasset Adrianum, & secundo nupsisset Siluestro de Picchis, quidam dotem auxit in scutis mille, & ex illo suscepit Dominicum filium vnicum, postea vero per mortem Siluestri conuolauerit ad tertias nuptias cum Braccio Baccino, cui Iustianus Mandosius dicitur Elena pater, & tamquam procurator dicti Domini Infantis promisit in dotem dicta scuta 2600. intra quinquenium soluenda, & interim fructus ad rationem sex cum dimidio pro centenario; ex quo coniugio octo filijs relictis Elena ab hac vita migravit. Vnde Baccini tam occasione dictae dotis, quam fructuum petierunt sequestrum in bonis heredis Domini pro scutis 3000. quo obtento, & causa super dictis praetensionibus pendente, fuerint dictae duae sententiae lae mandantes in genere pro fructibus dotis decursis, & non solutis consignari Baccino pecunias sequestratas, sine prauidicio foris principalis, & quatenus opus esset contra bona hereditaria Siluestri de Picchis pro dictis fructibus mandatum executum decerni, & relaxari, vnde videntur iniuste, quia, siue intelligantur de sorte principali, siue de illius fructibus, prout sonant, semper debebant detrahi scuta mille augmenti, quae post mortem Helenae debebant reuerri integre cum fructibus ad filium Siluestri ad text. in Auth. de nup. §. si vero expeller. collat. 4. & in l. femina cum l. sequenti C. de secan. nup. Auth. praeterea C. unde vir. & vx. l. 2. C. de indit. vidus tollend. & verobique committere Doctores Paul. de Castr. conf. 150. num. 1. lib. 2. Oldrad. conf. 33. num. 3. Gabr. plures referens de secund. nup. conclus. 1. num. 1. Gomez. sequestr. Tar. lib. 15. num. 1. & 3.

Quia

Minus obstat, quod praedicta communis 10 Bart. & aliorum non procedat, quoties renunciatio non potest verificari in alijs bonis, quidem emphiteoticis, ne inutilis reddatur per regulam sex in l. fundus qui locatus cum l. sequenti ff. de fund. instruat. ex qua ita tradit Bal. in l. lib. rati n. 34. in fin. de oper. liberat. quam sequitur, & exornat l. in l. fundus qui Romes. duo fratres num. 62. super 4. quast. Bart. ff. de verb. obligat. Ruin. conf. 79. num. 6. vers. 2. respondeo. & conf. 37. num. 18. lib. 2. Aenoch. conf. 106. num. 130. lib. 3. Cott. d. verb. emphiteusis vers. 3. post Aluar. Blase. ubi supr. dict. quast. 44. num. 7. vers. sed & tertio Sord. de aliment. rit. 9. quast. 16. num. 37. Paria enim sunt aliquid exprimi in genere, quando illud genus non potest verificari nisi in vna specie, et si illud requiratur pro forma l. 1. & 2. & ibi Doctores de liber. & posthum. 4. nominatim. insit. de exheredat. liberor. & regula est communis, quod quando dispositio generalis non potest verificari nisi in vna specie censetur esse specialis l. si haeres de option. legat. Bart. in l. si domino de legat. 1. gloss. fin. & ibi Abb. in e. ex parte 1. de offic. delegat. Socin. l. uia. conf. 136. num. 18. lib. 1. Menoch. conf. 171. num. 23. Rec. plura adducens in conf. 108. num. 25. Ex quibus opponebatur pro parte D. D. de Scappuccijs, quod cum Modesta de tempore renuntiationis non haberet nisi hanc domum, illa quamvis emphiteotica debet comprehendere in dicta renuntiatione ex supradictis. Praecipue cum quamvis esset verum posse verificari renuntiationem in legitimis filiis, qui non venit in generali renuntiatione l. si quidam §. ex generaliter C. de m. offic. testam. Sur. conf. 135. n. 2. lib. 1. Sed sic est quod D. Herisilia renuntiavit coniunctumque luti, & actioni etiam ratione legitimae sibi competenti; vnde respectu illius renuntiata legitima non valuit renuntiatione verificari nisi in ista domo emphiteotica.

Sed responderetur in primis non constare, quod Modesta de dicto tempore non haberet alia bona praeter istam domum, quod qui alij legat probare tenetur tanquam fundamentum suae intentionis ad iura vulgaria, & in nostris terminis dec. 421. num. 10. par. 2. diuers. praecipue cum hoc in facto negetur pro parte dictarum sororum, & quamvis D. Modesta donasset Domino Francisco Scappuccio eius filio omnia sua bona etiam futura reservauit sibi tamen, vt dicitur, scuta mille prout etiam esset verisimilis saltem aliqua reservatio pro facultate testandi cui alias donatio esset nulla Bart. in l. stipulatio hoc modo concepta num. 6. ff. de verb. obligat. Dec. in l. fin. num. 32. C. de pact. & ibi Aluar. nu. 41. & 44. tradit Gutierrez. de iuram. confirmat. par. 1. c. 11. num. 25. respectu quorum non potest dici renuntiationes vtriusque sororis remanuisse otiosas, & minus respectu Dominae Victoris; quae non renuntiavit legitime, & sic fuit resolutum.

BONONIEN. DE PANOLINIS.

Mercur. 5. Maij 1610.

DECISIO CLXVII.

Impressa in rec. dec. 81. par. 4. tom. 1.

Quia, & ex eisdē iuribus firmatur detrahēdas esse etiā portiones in dote scut. 1600. tangentes Adrianum, & Dominicum ex primo & secundo contingio susceptos, quibus detractionibus non factis elate deprehenditur dd. sententiarum, iniustitia, quæ saluati non potest ex dicta Iustini promissione, cui nec accessit, nec accedere valebat Dominici Infantis consensus, sine quo nemo obligatur l. cum re C. ne vxor pro matri. cum vulgar. vnde ex d. Iustini promissione, non potuit Dominicus, nec illius hares ad dictos fructus condemnari.

Ex quibus sic pro iniustitia dd. sententiarum fuit resolutum.

AQVILEIEN. PENSIONIS.

Ven. 21. Maij 1610.

DECISIO CLXX.

Impressa in rec. dec. 287. par. 2. & penes Cenc. de cens. dec. 242.

FAVENTINA COMPVTORVM.

Luna 21. Maij 1610.

ARGVMENTVM.

Patec ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia fundata in calculis non productis in actus non potest sustineri.
- 2 Sententia lata actis prima instantia non transportari dicitur nulla.
- 3 Restitutio in integrum conceditur ob lesionem, maxime si fuerit lata in contumaciam.
- 4 Restitutio in integrum conceditur etiam ex nouis iuribus.

DECISIO CLXXI.

Videtur fuit DD. constare de causis restitutionis, ex eo quod vltima sententia, quæ prætenditur transitum fecisse in iudicatum, sit fundata in calculis non productis in actis, nullo modo potest sustineri Roman. conf. 156. nu. 3. post Bart. in extraneis. ad reprimen. in verb. da plano vers. secus si habuit terminum ad probandum, & post Bald. in l. si quando ad fin. C. de testib. Conar. variat. resol. lib. 1. cap. 1. num. 5. Rota diuers. 445. num. 1. Tum etiam quia dicta sententia fuit lata actis primæ instantiæ non transportatis; vnde resultat illius manifesta nullitas vt pluries dixit Rota, & signanter apud Casar. de Grass. decis. 9. num. 5. b. & 7. de caus. possession. & propriet. Et quauis ad hoc prædicatur constare de causis restitutionis in integrum opus sit docere de lesione Paul. de Castro. in l. su. num. 5. vers. in Curia autem Roman. C. in quib. caus. in integr. restitut. non est necess. Innoc. in c. ex litteris num. 5. de restit. in non. Prædicta lesio latius resultare videtur ex prædictis nullitatibus, cum nimis laderetur condemnatus in sententia nulla si executioni mandaretur.

Accedat præmissis dictam sententiam esse condemnatiā, ex quo facilius restitutio ve-

nit concedenda, cum aliis esset valde durum exequi sententiam contra condemnatum in iudicatum, & indefensum, qui poterit intra sua noua deducere, & ex illis Victoriam reportare

- 4 Ex iuribus enim nouis oritur sufficiens causa restitutionis iuxta gloss. in cap. vlt. in verb. nouis de integr. cum adductis d. Sfort. Odd. eod. tract. quest. 16. art. 5. & 6. facit etiam quod Rota non affuevit sententias aliorum Tribunalium exequi, non gustato de bono iure illarum Caputaj. decis. 27. lib. 3. in manuscriptis.

Ex quibus sic fuit conclusum.

MACERATEN. SPOLII.

Veneris 4. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Venditio facta ad mensuram non dicitur perfecta, nec debetur pretium ante mensurationem; Secus si ad corpus.

SYMMARIVM.

- 1 Aegidiana locus est quando sententia est in possessorio & iusta, & valida, & num. 6.
- 2 Mandatum procura potest produci etiam post sententiam, parte non opposente.
- 3 Executio die feriata fieri non potest.
- 4 Venditio facta ad mensuram ante mensurationem non debetur pretium; secus si vendatur ad corpus.
- 5 Executio est nulla facta non procedens legitima liquidatione.
- 6 Executio non potest fieri contra debitorem pro pretio erogando in extinctionem censuum, in quo ipse debitor est obligatus.

DECISIO CLXXII.

Præcedente subfalsatione istius prædij ad instantiam Domini Hieronymi per Auditorem Camere facta contra Dominum Pelicannum, ipse prætendens nullitatem, & iniustitiam dictam subfalsationem fuisse processum, sicque ipsum spoliatum, intentauit iudicium reintegrationis coram eodem Auditore Camere, & in illo obtinuit & sententia fuit executioni mandata, & causa per appellationem mihi commissa in Rota cum claufula quatenus sit locus Aegidiana; Dubitauit, an illi esset locus, & Domini affirmatiue responderunt, & non placuit nullitatem contra dictam sententiam opposita ex defectu mandati in personam Oliverij comparentis nomine dicti Hieronymi Pellucani, quia cum hodie doceatur de dicto mandato, & ex illo apparere, quod de illo tempore Oliverius erat Procurator Hieronymi, licet ante sententiam non fuerit productum in actis, cum non fuerit oppositum, sufficit etiam post sententiam de illo constare Rota in antiquis. 19. de procurator. Felyn. in cap. scilicet num. 15. de rescriptis. Crescent. decis. 1. num. 3. de reinducat. Achill. dec. 6. de procurat. & fuit dictum in vnam Asculana dotis 7. Iunij 1599. coram Illustrissimo Pamplilio, & in alia Perusina Dotis 7. Aprilis 1606. coram R. P. D. meo Ottembergo, & aliis

SYM M A R I V M.

- 1 Obitus in poſſeſſione probatur conſiſſione partis in eius prouiſione ex eadem vacatione.
- 2 Mors probatur ex libro Parochi.
- 3 Teſtes non formiter examinati præſtant adminiculum.

D E C I S I O C L X X I I I.

- P**endente iſta caula coram Reu P. D. meo Marcomontio pro illo legitime impedito propoſui dubium, an breue eſſet iuſtificatum, & D. Hortenſio tantum informante ſuit pro affirmatiua reſoſutum, nam pro iuſtificatione clauſula conſtituo, in eo conſentit probatur Gabriellem obſiſſe in poſſeſſione illius beneficii ex conſeſſione aduerſarii in ſua collatione ad text. in l. cum primum C. de liberal. cauſ. Put. deſ. 171. num. 1. lib. 3. quo vero ad obitum in menſe Iulij reſeruator conſtat ex parata libri
- 2 parochi Eccleſiæ, in qua Gabriel fuit ſepultus extracta per alium beneficiarium eiuiſdem Eccleſiæ in abſentia Parochi, cui in hoc caſu tamquam in ſpectantibus ad eius obſitium datur hæc ad notata per Innocent in c. 2. de ſid. mſtr. Roſa deſ. 6. de offic. deleg. & deſ. 10. de probat. in antiq. maxime cum lit dicta hæc recognita Rot. deſ. 110. num. 1. par. 2. diuerſ.
  - 3 quibus accedunt teſtes de eodem facti, qui licet non formiter examinari ſaltem præſtant adminiculum.

S E G V N T I N A A D M I S S I O N I S
A D C A P I T V L V M.

Luna 7. Iunij 1610.

D E C I S I O C L X X I V.

Impreſſa in rec. dec. 290. p. 2.

A B V L E N. P R A E S T I M O N I O R V M.

Ven. 18. Iunij 1610.

A R G V M E N T V M.

Agitur de iuſtificatione prouiſionis beneficii factæ à Nuncio Hispaniarum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Teſtes de publica voce, & fama ſufficiunt ubi requiritur ſemp̄pleura probatio ut in iuſtificatione gratia.
- 2 Reſeruatione eſt plenè probanda, maxime quando gratia principaliter in ea ſe fundat.
- 3 Conſeſſio partis in litteris ſua prouiſionis plenè probat contra cum etiam quoad reſeruationem & num. 5.
- 4 Nuntius Hispaniarum vigore ſuorum ſaculatum prouidet beneficia Sedis Apoſtolicæ reſervata non excedentia valorem 24. ducatorum de Camera.
- 6 Papa non intendit prouidere beneficia vacantia in menſibus ſpectantibus ad Ordinarios.
- 7 Teſtes depoſcentes de publica voce, & fama per verbum ſuit, & eſt ſemp̄pleura probant.
- 8 Articulus licet non videatur ſatari, præſtat tamen maximum adminiculum.

D E.

ſæpius, & in noſtro caſu non conſtat inquam oppoſitum fuiſſe de mandato, & quoad utilitatem dictæ ſententiæ tamquam latæ die feriata de hoc non apparet, & licet ex ſide cuiuſdam executoris data in *Summario* Adriani num. 16. apparent, executionem dictæ ſententiæ factam 29. Decembris 1608. Attamen ex actû originali dictæ executionis, & reintegratiſſionis deſcripto à tergo mandati Auditoris Cameræ conſtat executionem fuiſſe factam die Sabathi 10. Ianuarij 1609. & vtrumque ſit, hoc tangit executionem, non validitatem ſententiæ antea latæ.

- Quo verò ad iuſtitiā dictæ ſententiæ reintegratoriæ, illa elicitur ex inſiſta ſubſtaſſatione huius prædij, cum fuiſſet proceſſum inſtante Hieronyma præſentia crediderit Pellicani cuiuſdam reſidui pretij eiuiſdem poſſeſſionis, quod Hieronyma exigere non poterat, niſi facta prius meſuratione prædij, cum illud fuiſſet venditum ad meſuram nempe pretio ſtoremorum 260. pro qualibet ſalma, & ſic ad incertum numerum ſalmarum, & non ad corpus, quo caſu tunc petiit venditionem ſalmarum, & Caſſinus ſurſu conſiliis exiſtimaret, cum ſalma fuiſſent meſurata, ut in l. quod ſapè 5. in pr. ſiſſe contrah. emp. & reddunt rationem ibi quia venditio quæſita huius ratione videtur fieri, nempe ſi ſalma meſuretur, & ibi Doctores & Bart. in conf. 74. num. 2. & conf. 121. num. 1. late diſſiſſi. deſ. 280. num. 1. & ſeqq. Ex quo etiam ſequitur, pretium ante ſcram meſurationem eſſe incertum, & ſiliquidum, unde ante purſicatam conſuetudinem, & liquidatum pretium non poterat ſciri liquida quantitas reſidui debiti præſentis à Hieronyma, nec quid deberetur, & nihi iure peti poteſt donec exploratum ſit, & liquidum quod debeat l. hoc iure ſi. de verb. oblig. text. in l. perinde 3. notandum ſi. ad leg. Aquilum, & ibi Bart. idem in l. 1. num. 4. ſi. indicat. ſolu. Baldan l. 2. num. 3. C. de execut. reuindict. Alex. in l. 1. num. 13. de legat. 2. Corn. conſ. 296. n. 12. lib. 3. Roderic. Suarez in repetit. d. poſt rem 4. limitat. ſi. de reuindict. Conar. var. lib. 2. cap. 11. num. 1. Sard. deſ. 27. d. nu. 4. cum ſeqq. & executio facta non præcedente legitima liquidatione eſt nulla, ut notat Galleſ. de obligat. Camer. par. ult. in cap. de quaſſionibus poſt proceſſ. incidentib. num. 32.
- 5

- Quæ magis procedunt, cum iuxta formam illius inſtrumenti dictum reſiduum pretij per
- 6 Pellicanum debitum eſſet conuerrendum in extinctionem cuiuſdam cenſus, in quo Pellicanus erat fideluſor Hieronymæ; Ex quibus Domini ſubſtaſſationem nullam, & in uſam exiſtimarunt, & ſpoliatuam, & ſic ſententiam reintegratoriā Auditoris Cameræ eſſe uſitam, & validam, & conſequenter eſſe locum Regidiane.

T E R V L E N. B E N E F I C I I.

Luna 7. Iunij 1610.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

DECISIO CLXXV.

Visa fuit Dominis iustificata gratia D. Ferdinandi, testes enim dati probant, quod sit Clericus Placentinus, & reddunt rationem scientiæ ex eo quod fuerit Iudex in quadam causa Ecclesiastica, & quod sit Bacchalaureus quia litteræ parentes de illo viderunt, nec non valorem alterius beneficii de Munico, quod non excedat ducatos 40. & alterius de Muno Sarracinen. ducatos 30. & quod nullus ipsorum requirat personalem residentiam probant testes deponentes de publica voce, & fama, quæ sufficit, cum in isto casu semiplena admittatur Bellamer. decis. 114. & 674. Ferall. decis. 277. par. 1. Cas. de Grass. decis. 3. num. 7. de probat. Moedan. decis. 21. num. 2. de renunciat. & decis. 63. lib. 3. par. 3. divers. quin, & ex eisdem testibus visum fuit probari D. Ferdinandum à ericennio, vel circa in Curia presentem extitisse, vacatio autem de mense Septembris 1599. per obitum Stephani Velazquez cum respiciat illius euentum ad effectum reservationis est plenè probanda Put. decis. 266. num. 4. lib. 3. Gomez. in Reg. de impetr. benef. per obitum famil. g. 6. num. 6. vers. est tamen verum Caputaquen. decis. 10. par. 2. Rot. divers. decis. 46. num. 4. & per totam par. 2. Ferretti. conf. 2. num. 13. lib. 1. præcipue cum D. Ferdinandus ad inducendam istam reservationem principaliter se fundet in prædicta vacationis narratiua Rota decis. 16. de præbend. in nouis Bellamer. decis. 111. alias 213. Simonetti. de reservat. quæst. 24. & fuit dictum in vna Eluen. beneficii 12. Maij 1602. coram D. meo Ludouico, & in Salamantina de Arapiles 3. Iulij 1600. coram D. meo Decano & in alijs ista autem plena probatio elicitur in nostro casu ex confessione Melchioris Aduersarij facta in litteris sue gratiæ obtentæ à Reuerendissimo Nuntio illarum partium ad text. in l. cum præcam C. de liberal. caus. & non obstat, quod in dd. litteris non sit expressus mensis Septembris, cum fuerit expressum vacante de mense reservato; Nam enim gratia sit facta per D. Nuntium, cui ex suis facultatibus competit prouisio beneficiorum reservationum Sedi Apostolicæ valoris ducatorum 24. & prouiderit Melchioris de isto beneficio tanquam de reservato, videtur, quod Confessio reservationis ad illius probationem sufficiat absque expressione mensis, cum ex eo tantum sit necessaria, vt de reservatione appareat, & Papa sciat beneficium esse reservatum, cum intendit prouidere in mensibus

ad Ordinarios spectantibus Put. dec. 53. num. 5. lib. 2. & decis. 25. num. 1. lib. 3. & Rota divers. decis. 9. num. 27. par. 2. & decis. 700. par. 3. Quæ iurantur ex tribus testibus deponentibus de dicta vacatione in mense Septembris per obitum prædictum de publica voce, & fama per verbum fuit, & est, quæ inducit semiplenam ex supradictis, & roborantur ex confessione eiusdem Melchioris in suis articulis ubi expresse de vacatione in dicto mense articulatur, & quamvis articulus non videatur fateri

1° And. in c. fin. in prin. de iureiur. in 6. præ-

stat tamen maximum adminiculum: Ex quibus ita fuit conclusum.

MACERATEN. HAEREDITATIS.

Ven. 13. Iunij 1610.

DECISIO CLXXVL

Impressa in rec. dec. 82. p. 4. tom. 1.

IMOLEN. CONTRACTVS DOTIS.

Ven. 18. Iunij 1610.

ARGVMENTVM.

Obligatio facta à fratre minore pro dotanda sorore non seruatis solemnitatibus statutarijs valet, quando parentes sunt pauperes.

SYMMARIVM.

- 1 Paupertas probatur ex cessione bonorum.
- 2 Mulier, quæ habet solum redditum 30. ducatorum dicitur pauper.
- 3 Dotare sororem pauperem tenetur, qui habet unde eam commodè dotare possit.
- 4 Instrumentum validat contractum minoris.
- 5 Solemnitates requisitæ per statutum non obligant, quando adee etiam obligare legales.
- 6 Statuti solemnitates cessant in contractu necessario.

DECISIO CLXXVII.

Sumus in casu patris inopis, quin & matris; sicque filiam non valentem dotare, vnde excusantur ad text. in l. final. §. ubi autem in primo responso, & ibi notat Balb. C. de dot. promiss. Benincas. de Pauper. & eius primæ quæst. 8. Specul. 3. num. 16. de paupertate autem patris constat, cum ille coactus bonis cesserit. Matris autem ex eo, quod licet habeat fundum dotalem adfectum locari ad scuta annua 120. ex illis tamen soluit 25. cuiusdam census, quo fundus est granatus, & marito annuatim in vim cuiusdam transactionis præstat scuta 45. vnde ferè ad se ipsam alendam non remanet sibi congrua portio; Et ideo intrat iuris dispositio, quod frater habens vnde commodè dotare valeat sororem ad id teneretur iuxta text. in l. cum plures ante hn. & ibi gloss. in verborum patre approbata à Bart. ibi ff. de administr. tut. gloss. final. in l. non omni & ibi Bart. C. eodem Angel. & Imol. in l. à filia in prin. ff. ad Trebell. & hanc dicunt communem ius. dicens ab illa neminem discrepare in l. 1. n. 29. & Rip. num. 83. ff. solut. matrim. Campeg. de dot. par. 1. quæst. 23. Lupus in repetit. cap. per vestras 3. notab. §. 24. num. 3. de donat. ini. vir. & vxor. Tirag. plures adducens in tract. de primog. quæst. 62. num. 1. Sord. plures congerens de aliment. tit. 1. quæst. 25. num. 9.

Quibus non obstat statutum Imolen. requirens certas solemnitates in contractibus minorum, quæ dieuntur non adhiberi in istis dotis promissione per Joannem Baptisiam fratrem

4 Lauræ quia respondetur, quod quantumcumque

DE C I S I O CLXXXVIII.

IN causa vertente in Rota coram R. P. D. meo Ludouisio inter Iosephum, & Gubernatorem Fatfa super istis pecunijs à Domo Gubernatoris furto sublatiis 21. Aprilis 1603. fuit resolutum, Iosephum fuisse præpositum exactiõni illarum pecuniarum, & Custodem, & Depositarium illarum & cum illas exegisset ab his, qui emetunt frumentum à Communitate dominium illarum esse penes ipsam Communitatem; vnde ad dubium hodie propositum, an scilicet furtum dictarum pecuniarum deberet cedere damno Iosephi, vel potius Communitatis, Domini contra Communitatem resolutionem capiendam dixere, ex eo possitlime, quia iste connumeratur inter Causas fortuitas

1. *l. si quis fundum §. Imperator ff. locat. l. qui fortuitus C. de pignorat. alt. Bart. & Ias. in l. si quando C. unde vi Menoch. com. 353. num. 9. & seq. lib. 4. Honded. conf. 90. num. 10. lib. 2. & periculum casus fortuiti ad rei dominum, & sic ad communitatem spectat l. pignus C. de pignorat. alt. & ibi Doctores Ias. in l. si quis nec causam n. 26. ff. si cert. petat. Gab. tit. de reb. credit. concluf.*

2. *num. 9. Honded. conf. 43. num. 24. lib. 2. Præcipue cum Officialis Communitatis non teneatur de pecunia furto subtrahere absque illius culpa, quia de casu fortuito non tenetur l. 1. C. deposit. l. rebus in princ. ff. commodat. Paris. conf. 156. d. num. 20. usque ad num. 27. lib. 4. Dec. conf. 473. n. 6. Honded. d. conf. 43. nu. 23. & seqq. In Iosepho autem nulla culpa reperitur, cum pecunias per ipsam exactas haberet in procinctu ad extinguendum censum iuxta ordinem Communicatis, & ad istum effectum vellet se conferre in Vrbem, & fuit de facto impeditus à Gubernatore, & carceratus, & coactus consignare dd. pecunias Gubernatori, ut se à carceribus eximeret, & de eodem mandato eas reliquit in Cameta, & in Arca Gubernatoris, in qua alia pecunia eiusdem Gubernatoris leuabantur, & furtum à familiari Gubnetatoris, non verò Iosephi fuit perpetratum. Ex quibus ab omni culpa videtur immunis Iosephus, faciunt optimè tradita à Paris. fortiorib. term. d. conf. 156. num. 1. & seqq.*

Quibus non obstat, quod Commissio mihi directà habeat clausulam Parito indicato vnde prius esset discutiendum de partitione, quia respondetur exactis constare liquidissimis instrumentis, Iosephum extinxisse cum effectu sortem principalem istius censui, illiusque redditus decursum soluisse, Et quomvis fuerit condemnatus ad interesse, hoc dicitur certum, & liquidum cū consistat in solutione fructuum censui vt dixit Rota coram bon. mem. Seraphino in vna Romana Censui 10. Decembris 1578. quæ est inter imprassas 444. num. 3. vers. quibus non obstantibus par. 1. diuers. & coram me in alia Ianneni. Censui 22. Februarii 1607. Honded. conf. 39. num. 14. & iterum in eadem Ianneni. Confus 3. Aprilis 1609. coram me. Vnde constat clarè de partitione quoad sortem principalem, & fructus, & sic quoad interesse; Quo verò ad expensas, in quibus etiam fuit condemnatus 7 cum dicta clausula Parito præsupponat rem-

L iudi-

que esset minor se obligauit iuramento quod sustinet contractum minoris Amb. sacramenta. puerum C. si aduers. vendit. & ibi DD. Felin in cap. cum sit generale num. 9. in fin. vers. intellege dupliciter de foro compet. cum aliis per Seraphin de princit. iuramenti princit. 102. nu. 2. Item & d. Statutum non habet locum, quando minor se obligat pro dote facit text. in l. final. C. ad Vellera. & text. in l. pradia C. de prad. minor. tradunt Paris. conf. 31. num. 9. lib. 3. post Salicet. in l. final. C. de iur. dot. in princ. vers. ex quo notatur, Roman. conf. 394. num. 3. Negus. de pignor. 1. membr. 8. par. num. 26. Bald. Nonel. de dot. part. 6. princit. 48. num. 1. Burfat. plures adducens conf. 32. num. 10. vers. namque per aliam lib. 1. & vt notat Cora. conf. 254. num. 6. 7. & 8. lib. 1. tale statutum non obstat, quando minor tenetur obligatione legali, prout frater tenetur dotare forem ex supra dictis.

Vnde Rota simile Statutum ita intelligendum dixit apud Verat. decif. 199. par. 3. vbi alias decisiones adducit.

Facit etiam, quia cum supradictis obligatio fratris esset necessaria cessant solemnitates statutarie ex Roman. vbi supra, & Ias. tu l. si vnus §. pascis ne peteris num. 29. ff. de pass. facit text. in l. 1. §. sed si patri stipulanti & hanc dicit communem Bald. in l. final. C. de legiti. tut. num. 2. Pnt. decif. 105. num. 3. par. 1. Capuaq. dicta decif. 199. in fin. & fuit resolutum coram Illustrissimo Millino in vna Materaten. dotis 10. Iunij 1594. Gabr. conf. 20. num. 43. & 50. lib. 2.

Ex quibus fuit conclusum sustineri obligationem pro dote D. Laure de alijs autem Domini particulariter videndum censuerunt.

FARFEN. PECUNIARIA.

Luna 21. Iunij 1610.

A R G V M E N T V M.

Dammum proueniens ex furto facto Depositario Communitatis spectat ad Communitatem. Cetera de clausula Parito indicato.

S Y M M A R I V M.

- 1 Furtum dicitur casus fortuitus.
- 2 Casus fortuiti periculum spectat ad Dominum rei.
- 3 Officialis non tenetur de casu fortuito, & de furto sibi factis absque sui culpa, & quomodo excusetur culpa.
- 4 Clausula Parito indicato quomodo sit satisfactum, num. 6.
- 5 Interesse dicitur certum, & liquidum, quando consistit in solutione fructuum.
- 6 Clausula Parito indicato, quomodo intelligatur quoad expensas, & quando non operetur.
- 7 Bulla Pij-IV. non inducit necessitatem proponendi in Rota dubia superflua.
- 8 Auditor Rota non potest expedire causam incon-sultis conauditoribus num. 8.
- 9 Causa ante expeditionem semper potest pars audiri.

iudicatum, quæ in nostro casu non adest, cum ab excessiva illarum taxatione fuerit appellatum, & causa commissa R. P. D. Jacobutio coram quo pendet indecisa, sequitur tali casu, clausulam *Parito* non obviare, ut fuit dictum in vna *Mediolanen. Cappellania* 13. & 27. *Maii* 1591. coram eodem *Seraphino*, quam postea fuit sequuta *Rota* in alia *Toletana Cappellania* 14. *Aprilis* 1595. coram *Illustissimo Mellino*. Et non obstat, quod non fuerit disputatum dubium
 8 particulare super partitione, quia Bulla felic. record. Pij IV. quamvis exposcat, quod Auditor de per se causam inconlultis Dominis non valeat expedire, non tamen inducit necessitatem proponendi dubia superflua & carentia difficultate, ut alias *Rota* censuit in vna *Gernunden. Argumetum* 30. *Martii* 1601. coram R. P. D. meo *Lancellato*, quam postea lequuta est in alia *Anconitana Bonorum* 12. *Januarii* 1607. coram me. Et cum ex supradictis clare constet de partitione non fuit opus disputare super illa particulariter: Vitra quod vique adhuc licet resolutio ad dubium hodie propositum fuerit
 9 capta ut supra, non tamen adhuc causa est expedita, & poterit Cõmunitas si voluerit audiri, quin & si aliqua damna voluerit liquidare, vitra terminum sibi iam præfixum, alius compensens præfigetur, si illum petierit &c.

ROMANA PRAETENSÆ DEVOLUTIONIS.

Luna 23. *Iunii* 1610.

DECISIO CLXXIX.

Impressa in rec. dec. 249. par. 1.

TARENTINA CANONICATVS.

Luna 23. *Iunii* 1610.

ARGVMENTVM.

Beneficia Prothonotarij Apostolici etiam à latere legato creati sunt reservata.

SYMMARIVM.

- 1 *Reservata sunt Beneficia Prothonotariorum Apostolici.*
- 2 *Amplius etiam si Prothonotarius sit creatus à Legato de latere.*
- 3 *Confessio adversarii probat in favorem partis contraria.*
- 4 *Clericatus probatur per litteras sui Ordinarii.*
- 5 *Subrogatio gratiosa in beneficio reservato datur etiam si lis non pendat quemadmodum & in litigio.*

DECISIO CLXXX.

Domini dixerunt, subrogationem gratiosam d. Ayellii esse iustificatam, reservatio eum elicitur ex eo quod Cathaldus esset Prothonotarius Apostolicus ve constet ex titulo sibi dato per q. Illustrissimum Cardinalem Cactanum legatum de latere in Regno Polonia, unde intrat reservatio iuxta *extraneam. ad regimen de prebend. & Regulam primam Cancellaria*, & procedit etiam in Prothonotario creato à lo-

gato de latere *Capitula decif. 330. lib. 2. in manuscriptis. Mandos. in d. reg. 1. q. 7. n. 3. vers. opinio-*
 nem affirmativam & fuit dictum in *Astionen. de los paxos* 19. *Decembris* 1588. coram *Reverendissimo Perusino*, & in *Verellen. Archiepiscopatu* 6. *Iunii* 1607. coram R. P. D. meo *Coccino*
 3 Obitus verò Cathaldi in possessione probatur ex confessione adversarii, qui ex eadem vacatione obtinuit provideri ab Ordinario ad text. in *Leu præc. C. de liberal. caus. Egid. dec. 268. Rota diuers. 203. & 803. p. 1. De Clericatu verò Ayelli constare videtur ex litteris dimissorialibus
 4 Ordinarij attestatis de dicto Clericatu, quibus iustificatis venit immissio concedenda *Mobeden. decif. 11. ut lit. pend. Pus. decif. 214. lib. 1. & fuit dictum in vna Mirandus. P. archiepiscopalis* 17. *Martii* 1601. coram R. P. D. meo *Decano*, & aliis sæpius. Nec ad hunc effectum est necessaria lis, cum subrogatio gratiosa datur etiam in beneficio reservato, tunc enim nemini potest fieri præiudicium prout nec in litigioso, ex quo inferior, vel alius præter Summum Pontificem possit in beneficio reservato se intromittere, ut in dicta *Miranden. & in alijs decif. ibi relat. Quam resolutionem Domini ceperunt cum proposito quod iura essent in forma probandi, quod ex aduerso controuertebatur. Vnde de illo poterit particulariter videri.**

ROMANA PECVNARIA DE CRESCENTIIS.

Luna 5. *Iulij* 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 *Contractus conclusio, & non tractatus attenditur.*
- 2 *Testes deponentes non de conclusione contractus, sed de verbis ante contractum habitis non probant.*
- 3 *Testis unicus & sibi contrarius non probat.*
- 4 *Testium dicta non attenduntur circa præambulos contractuum.*
- 5 *Testes de negativa debent illam coarctare.*

DECISIO CLXXXI.

Post quam fuit decisum 18. *Iunii* 1607. ista bis mille senae, de quibus agitur, esse consignanda Creditoribus, relictis tamen moderatis alimentis Dominicis Crescentijs & 17. *Novembris* 1608. resolutum iam dicta alimentia non esse deducenda ex istis duo mille scutis propter superuentientiam mortis D. Salustii cum testamento, in quo Domino Othasiano eius viro ipsiusque filijs alimentia concedentia ex sua hereditate reliquerat; pro parte Minorum de Crescentijs tuit facta instantia pro quatuor testibus examinandis, illisque examinatis voluerunt de nouo audiri; unde de ordine DD. reproposui hodie causam super eisdem, & vtraque parte informante, Domini nullo penitus contradicente standum esse in decifis dixerunt ex rationibus, & fundamentis in dd. *decisionibus* adductis, quæ omnino pla-

placuerunt DD. Nec obflare videbantur duo potissima fundamenta in contrarium adducta, & ex prædictorum testium depositionibus elicta, quorum primum erat, quod constaret, mentem D. Salustii, fuisse non de bonis mariti, & filiorum, sed de propriis ipsius Salustii ista duo milia scuta annua promittere; Autamen Dominis non fuit visum illud per illos testes probari, cum primus Testis iuxta 19. interrogatorum respondeat in hæc verba. *Io non so qual fusse all'hora nella celebrazione dell'Instrumento l'intentione di detta Signora circa dd. alimenti, & io non so, ne anco ho inteso dire mentre sù celebrato l'Instrumento de quali beni detta Signora volena pagare li alimenti al suo marito, e figlioli de quamvis super. 6. & 8. articulis dicat che detta Signora Salustia assegnò a dd. Signori Crescentii duo mila scudi l'anno dell'entrata d'essa Signora & reddens rationem scientie dicat, e questo lo so perche mi son trouato presente, quando la Signora e il Signor Cavaliere l'hà detto, ex dicta ratione elicitur hanc responsionem testis ad articulos respicere tempus tractatus ante celebrationem contractus. Responsio autem prima ad 19. interrogatorium, vt ex ipsa clare constat refertur ad tempus celebrationis contractus, & sic ista est attendenda nam vt notat Bald. per illum text. in l. si voluntate C. de resci. vendit. multa in contractibus interueniunt hinc inde, & tamen sola conclusio dicitur esse contractus, & ibi Salic. facit tradita per Paul. de Castro in l. Contractus num. 4. & 9. C. de sd. Instrum. notat Affl. dec. 174. num. 6. Vnde cum testis de tempore contractus ignoret, de quibus bonis Salustia volnerit ista alimenta soluere sequitur, quod nihil probat.*

Secundus verò testis quamvis iuxta 14. interrogatorium deponat in adn stipulationis contractus D. Salustiam assignasse ista duo milia scuta annua ex suis propriis redditibus paternis, postea verò iuxta 17. Interrogatorium dicit in elusum Instrumenti celebratione Salustiam dd. scuta duo milia assignasse eius viro, & filijs ex proprijs ipsorum redditibus in hæc verba *delle loro proprie entrate*. Vnde iste testis tanquam varius, & sibi met in prædictis contrarius non meretur fidem iuxta tex. in l. qui falsus, vel varia ff. de testib. l. licet causam de probat. & vtrouque Doctores Alicit. de presumption. reg. 2. presumpt. 29. num. 5. Couer. variar. lib. 2. c. 13. num. 8. vtr. ceterum si testis.

Alij verò duo testes, tertius, & quartus dicunt; alter iuxta 12. Interrogatorium non recordari, alter vero iuxta 14. necire qualiter fuit conclusum inter partes, & cum conclusionem vicinam ignorent, & nihil de tempore celebrationis contractus deponant, videntur ignorare substantiam, de qua queritur, & nihil probant ad superius notata, & eo maxime non veniunt attendenda dicta per Testes circa tractatus præambulosante vicinam conclusionem, cum ex ipso Instrumento appareat, Dominam Salustiam de fructibus bonorum mariti, & filiorum sibi cesorum voluisse ista alimenta assignare prout in prima decisione ex te-

nore eiusdem Instrumenti, hoc fuit satis probatum, & apparet præcipue ex illis verbis ibi *Item promiserunt Domini de Crescentijs ita parce, & assignare viuere quod non requirant maiores expensas pro eorum victu, & vestitu quam illas, quas eorum bona & illorum fructus sufferre possunt, & ad arbitrium ipsius Domina Salustia illis assignandas*. Vnde cum ista alimenta metirentur cum fructibus bonorum mariti, & filiorum, sequitur mentem contrahentium fuisse, quod de illis fructibus soluerentur, & quod ista fuerit vltima conclusio, & illi standum esse ex prædictis.

Secundum fundamentum erat, quod dicti testes probent bona concessa D. Salustie per DD. Crescentios non excedere valorem scutorum 1400. Vnde super ipsis inferunt non potuisse dari reservationem dictorum scutorum 3000. annuorum, sed fuit responsum, quod quamvis testes de corporibus dictorum bonorum particulariter deponant, & de anno redditu illorum, non tamen concludunt negationem, quod DD. de Crescentijs non haberent bona vltra specificata a testibus, cum fere omnes circa conclusionem dictæ negatiue respondeant, quod si alia bona habuissent de facili testes illud scirent, non autem dicunt quod illud scirent, & aliter esse non possent, prout necesse esset ad probandam istam negatiuum, iuxta gloss. verb. & vidisse in anten. de hered. & fidei. §. si verò absint Felin. inc. in nostra num. 8. de testib. Rin. conf. 97. circa fin. lib. 4. Gramatic. dec. 56. num. 4. Clar. lib. 5. §. final. qu. 52. num. 4. Catheran. conf. 65. num. 29. circa med. Sed vt cumque sit, quamvis in capitali istorum bonorum testes includant palatium, principale Dominorum de Crescentijs in Vrbis, & duas vineas a SanSauto, & a Porta Pinciana, tamen cum ista non locarentur, sed deferuissent pro vsu, & commoditate domus, vt testes deponunt, & Palatium pro habitatione Dominorum de Crescentijs, testes de redditibus Palatij, & vinearum rationem non habuerunt, quia tamen habita, prout habenda videtur, redditus dictorum bonorum ascendunt vltra dicta scuta 3000. annua, quod sufficit pro intento Creditorum, reliqua sunt enacuta in paucis decisionibus, & sic fuit conclusum illis esse standum.

PAMPILONEN. PAROCHIALIS DE BADOSTAIN.

Luna 15. Iulij 1610.

ARGVMENTVM.

Constitutio Pij V. mandans Ordinarijs, vt personam in concursu approbatam infra quattuor menses significant an, & quando locum habeat. Cætera de Examinatoribus.

S Y M M A R I U M.

- 1 Negatiue quando est fundamentum gratia ea probanda est concludenter.
- 2 Tempus quattuor mensium ad significandum Ordinaria.

dimissis praefixum à Pio V. in provisionibus per concursum non curris live pendente.

- 3 Beneficia Iurispatronatus non cadunt sub reservationibus generalibus.
- 4 Constitutio Pij V. non habet locum in Parochialibus Iurispatronatus laicorum.
- 5 Collatio Beneficii si spectat ad Papam currit tempus quatuor mensium ad significan. non autem quando spectat ad Ordinarium.
- 6 Ordinarius potest deputare alios examinatores non existentibus deputatis à synodo.
- 7 Sacerdotes in Officio non consentur comprehensi in deputatione.

DECISIO CLXXXII.

Dubitavi, an gratia Domini Bernardi esset iustificata, & negativè fuit per Dominos conclusum, ista enim gratia potissimum fundatur in eo, quod Episcopus Pampilonen. personam in concursu approbatam infra quatuor menses iuxta Constitutionem sel. record. Pij V. Sedi Apostolicæ pro collatione obtinendam non significavit, quæ negativè tantum fundamentum istius gratiæ erat probanda per Bernardum iuxta gloss. in l. 1. ff. de probat. Bartol. in l. in illa numer. 2. de verb. obligat. Ambar. cons. 254. num. 3. & est communis ex adductis per Gabr. lib. 1. com. opin. tit. de probat. consil. 6. Hercul. in trakt. de negot. num. 2. Paris. pluribus relat. de reffig. lib. 1. c. quasi. 14. num. 9. & io terminis de imperat. one iuxta Constitutiones Pij V. ob non factum concursum, vel non factam significationem fuit decisum cotam Orano in una Salamantina Parochialis 21. Janij 1593. & in Caserazugliana Parochialis 5. Novembris 1599. coram Illustriss. Pampilon. vbi plene dicitur, & concluditur esse probandum, & tamen nullatenus prædicta negativè probata extat; Vitra quod postquam in concursu fuit approbatus, & ad illius favorem lata sententia, & collatio facta, & possessio tradita fuit pro parte Bernardi appellatione interposita, & lis vique in hodiernum diem durat, & illa pendente nullum tempus potuit currere ad faciendam dictam significationem iuxta tradita per lo. Andr. in c. cum vos num. 2. & seqq. & ibi DD. Butr. & Imol. num. 7. de offic. ordin. Ruch. de l. repara. verb. honorificum num. 54. Lambert. eod. trakt. 2. par. 2. lib. quest. 1. principalis art. 9. num. 14. & fuit dictum in una Casalen. Parochialis 2. Martij 1584. coram Robustierio.

- 3 Tum etiam quia illud beneficium est de Iurispatronatu laicorum, & sic non cadit sub reservationibus generalibus gloss. in verb. collatio in c. 3. de proband. in 6. & ibi Gemin. num. 11. & Franck. num. 3. Gasp. de Pernu. in trakt. de reservat. §. qua autem beneficia reservantur numer. 5. Aeneas de Falcon. in eod. trakt. quasi. 3. princ. num. 6. & Simoet question. 9. per totam Silu. de benef. per. 6. quest. 21. Gom. in reg. de annal. quest. 7. ante num. 5. Covar. pract. c. 36. num. 5. Gambur. de leg. lib. 3. num. 242. Mandos. in reg. 1. quasi. 3. d. n. 6. & in reg. 32. q. 4. per tot. Hæc de incompatib. benef. par. 1. c. 24. n. 109. Cassad. dec. n. numer. 5. de l. repara. & hinc est quod dicta Constitutio Pij V. non habet locum in dict. paroc-

- 4 chialibus Iurispatronatus laicorum ut sepe declaravit Sacra Congregatio Conc. Trid. & fuit dictum coram Seraph. in d. Casalen. Parochialis 10. Aprilis 1598. Vnde cum collatio spectaret ad Ordinarium non verò ad sanctam Sedem, non erat necesse illi significare approbationem.
- 5 in concursu factam, cum tamen Constitutio Pij V. expolcat dictam significationem quando collatio ad S. Sedem non verò ad Ordinarium spectat.

Nec obstat, quod examinatores synodales non interuenerint in examine sed alij non in synodo sed per Ordinariū deputati, cum illos Ordinarius poterit deputare non extantibus deputatis à synodo, ut sæpius tenuit S. Congr. Conc. Trid. quam Rota fuit sequuta in una Pampilonen. Parochialis 23. Jan. 1591. eodem Babulo & in alia Citheren. Archiepiscopatus 6. Junij 1582. coram Illustriss. Blanchetto, & nimum si ab anno 1590. quo vltima synodus fuit celebrata in illa Diocesi vique ad annum 1605. quo iste concursus fuit factus iam examinatores tunc deputati, aut decessissent aut abuissent, & onus probandi quod de tempore examinatiois erat in humanis, & in Civitate Pampilonæ, & habiles ad interessendum examini incumbit Bernardo ad tradita per Accbil. decis. 4. de praesumpt. qui licet conatus fuerit prædicta probare, illius tamen probatio nullatenus visa fuit Dominis concludere; vitra quod ipsemet Bernardus se subiecit examini coram DD. examinatorebus.

- 7 Nec facit, quod Prælati quorundam monasteriorum illius Civitatis qui in synodo fuerunt deputati præsumantur adesse in Civitate. Nam cum quolibet triennio remoueri soleant, verisimilis est quod iam non adessent, nec successores in officio consentur comprehensi in deputatione ut foia dictum in una Toletana Parochialis de Alcantara 10. Martij 1596. coram Illustriss. Aragonio vbi refertur ita fuisse resolutum per Congr. Concilij in alia Toletana: Ex tandem nec etiam valor expressus nullatenus est iustificatus ex quibus ita fuit resolutum.

ROMANA PECUNIARIA.

Ven. 23. Iulij 1610.

DECISIO CLXXXIII.

Impressa in res. dec. 251. par. 1.

ROMANA CONCORDIAE.

Ven. 12. Novembris 1610.

ARGUMENTVM.

Pater ex Summario.

SUMMARYVM.

- 1 Distinctio taxarum tantum excludit omnes alios præter expressos, & habet implicitam argutionem non expressam.
- 2 Obligatione factis stante in ea succedit obligatio ad interesse.
- 3 Expressiones geminatae declarant voluntatem consentientium præcisam.

DE-

DECISIO CLXXXIV.

Debitum, an facer Mons pietatis teneatur liberare venerabile Collegium Anglorum à molestiis D. Ducis super melioramenti ultra valorem scutorum mille, & Domini negatiue respondendum dixere, ex eo quod aut Collegium uicetur obligatione montis pro euictione, de qua in instrumto concordiz, & hac non extenditur ultra scuta mille, ad quæ tantum montis teneri uoluit pro euictione, cuius respectu obligatio montis non extenditur ultra dictam summam, taxatio enim.

1 tantum obligationi prædictæ adiecta excludit omnes casus præter expressos *l. qui in aliena §. libertatis ff. de neg. gest. Castrenf. conf. 339. n. 2. lib. 1. Orestib. decif. Pedem. 167. num. 14. Sard. alios referens decif. 291. num. 19. & habet implicitam negatiuam non expressorum Aym. conf. 155. in princ. Bero. conf. 187. num. 4. lib. 1. Aut Collegium nititur cessione in dicta concordia sibi a monte pro dictis scutis mille facta de omnibus iutibus super dicta domo hypothecata, illiusque melioramenti sibi competentibus cum promissionibus de faciendis consentire huic cessionis omnem personam &c. & quod ista cessione non sit restricta ad dicta scuta mille tantum, & quod possit simul stare omnia prædicta iura fuisse cessa, & euictionem restrictam ad dicta scuta mille tantum, prout uere stare possunt, & fuit dictum coram me inter Collegium. & Ducem 1. Junij 1609. quod, & Domini admittunt, sed nihilominus cum ista promissio de faciendis consentire, sit obligatio facti, in qua succedit obligatio ad damna, & interest *l. si quis ab alio in fin. ff. de re iudic. l. si pulationes non dimittuntur de uerb. oblig. & utrobique R. min. 12. n. 1. lib. 1. Sard. dec. 306. n. 7. & in illa concordia præstatio damnorum fuit expressè restricta ad dicta scuta mille ut ex illius lectura apparet, videtur quod etiam respectu dictæ promissionis, & obligationis mons ultra dictam summam non teneatur, quod, & rationi, & æquitati consonum visum fuit, ut mons, qui mille tantum scuta receperat, pro illis solummodo teneretur, & hoc suadet obligatio montis pro mille tantum pluries repetita, & geminata, quæ expressiones ita geminatae valde conducunt pro præcisa contrahentium voluntate declaranda *l. Baliste cum ibi notatis ad Trebell.***

3 Ex quibus, & alijs considerationibus adductis per informantes pro facto monte, quæ Dominis placebant sic resolutum fuit.

TARENTINA CANONICATVS

Veneris 12. Nouembris 1610.

ARGVMENTVM.

Prothonotariatus probatur ex transumpto ex registro expeditiõnum iunctis adminiculis de quibus in decisione.

SYMMARIVM.

1 Transumptum Prothonotariatus ex registro factum lite pendente absque litteris compulforia-

libus, & citatione partis non probat Limita concurrentibus adminiculis num. 2. & seqq.

2 Instrumentum adepta possessionis, & insignium Prothonotariatus ante motam litem confectum, probat.

3 Possessio præsupponit titulum.

4 Episcopus dans possessionem præsumitur uidisse titulum.

5 Testes tres deponentes de publica voce, & fama unus de uisione priuilegij, & alter de habitu sufficienter probant.

6 Prothonotarius qui se nominat in litteris publicis præsumitur talis.

7 Error præsumitur quando demonstratio nominis, cognominis, & probationes testimonij aliud ostendunt.

DECISIO CLXXXV.

D. dixerunt iura per D. Aynellum producta esse in forma probati. Nam licet transumptum Prothonotariatus Chataldi ex registro expeditiõnum bo. me. Card. Caetani ojim legati de lacere in Regno Vngariæ pariatu difficulter, ex quo appareat factum lite pendente in Rota absque compulforialibus & citatione partis iuxta notata per *Mobad. decif. 8. de fid. instrument. Pat. decif. 152. lib. 3. & Vestr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 12. & seqq.* Nihilominus sufficienter visum fuit adminiculis ex alijs authenticis instrumentis productis, neupè ex instrumento adepte possessionis, & insignium Prothonotariatus per eundem Chataldum, & ab eodem Notario rogato longe ante liem motam extra Ro., quod bene probat *Authentic. si quis in aliquot ubi las. de communi num. 3. C. de edend. & post eum Granat. in addit ad vestr. ubi supra decif. 2. lib. 6. cap. 1. num. 29. & cum consist. de possessione illa titulum præsupponit, & præsumitur ex titulo præambulo capta *l. 2. ubi DD. C. de acquirend. possess. Nat. conf. 446. num. 10. Neuz. conf. 37. num. 8.* Præsertim cum in hoc instrumento adus insertus de verbo ad verbum tenor priuilegij, & Reuerendissimus Episcopus Caserta qui possessionem, & insignia tradidit attestetur sibi esse bene notā manum dicti Cardinalis Caetani, cui absque dubio videtur præsumendum prius constitisse de dicto priuilegio *Achil. decisio. 417. super reg. de immat.**

Quibus accedunt tres testes deponentes de Prothonotariatus Chataldi per publicam vocem, & famam, & de communi reputatione, qui in hoc casu ad probandum admittuntur *Bald. in l. si qua num. 7. C. de Episcop. & cleric. cum alijs allegatis in vna Reatin. beneficij 18. Junij præteriti coram R. P. D. meo Ludouiso: imo duo testes ex istis deponunt uidisse eum indutum habitu Prothonotarij; Vnus uero uidisse priuilegiū ipsum sibi obtentum ad eodem Chataldo, & prius uiderat eius minutam seu originale in registro legationis dicti Cardinalis Caetani qui propterea sufficenter probant, ut fuit dictum in eadem Reatina coram D. meo Ludouiso.*

Item adest fides vnius Scriptoris Apostolici

Hei attestantis se reliquisse idem registrum in manibus moderni Reuerendissimi Nuntij Apostolici apud Regem Vngarie, & quod ibi extabat inter alias expeditiones Prothonotariatus ad fauoremq. Cathaldi Rubei I. V. D. Presbyteri Tarentini, cuius Prothonotariatus sumptum datur etiam cum legalitate eiusdem Reuerendissimi Nuntij moderni.

Faciunt etiam littere dimissoriae concessae ab eodem Cathaldo sede Tarentina vacante in quibus se qualifcat Prothonotarium Apostolicum.

Nec obstat, quod opponitur de identitate personae Cathaldi deducta ex eo quod in litteris Prothonotariatus Cardinalis Caetani legatur Cathaldo Rubeo Bisuntino, non autem legitur Tarentino, quia cum contra demonstrationes nominis, & cognominis concutunt, & probationes per testes, & scripturas bene concludant de Cathaldo Rubeo Tarentino, dicendum videtur illud euenisse per errorem, non vero ex diuersitate personarum.

Ex quibus ita fuit decifum.

FERRARIEN. PRIORATVS.

Luna 15. Nouembris 1610.

ARGVMENTO.

Non Indigen.

SYMMARIVM.

- 1 Narratiua probata gratia dicitur iustificata, & numer. 3.
- 2 Episcopus non prouidet prioratus, nisi sit in quasi possessione conferendi.
- 4 Sententia Rotalis iustificata ex decisionibus Rotalibus confirmatur.

DECISIO CLXXXVI.

D Vbitani, an sententia Rotalis ad fauorem R. P. D. Gilioli lata veniret confirmanda ipso informante in contumaciam partis aduersae pluries citata, & semper reuocatis informante Domini affirmatiuum sunt amplexi; nam cum illa causa penderet coram R. P. D. meo Decano, & 1. Decembris 1608. dubitasset, an narratiua gratiae R. P. D. Gilioli esset iustificata Rota vtraque parte informante iustificatam esse censuit, quoad regularitatem, & quod Prioratus esset solitus commendari, & iterum super eisdem causa 27. Maij 1609. repropofita Domini in decessu laudum dixere; Nichilominus cum ex aduerso inflaretur pro particulari dubio huius prioratus illo dato & 4. Decembris 1609. propofito Rota vtraque parte informante de dicta regularitate constare censuit ad effectum iustificationis praedictae gratiae; ceterum, quia informantes ex aduerso urgebant dicentes iustificare quasi possessionem conferendi, in qua

- 3 Episcopus reperiebatur fuit 8. Marij praefatus anni propofitum dubium, an constaret de legitima Episcopi quasi possessione conferendi ad effectum, quod vigore alternarij potuisset Prioratum cōfettere, & Rota vtraque etiam par-

te informante censuit non constare; vnde pro eisdem gratiae iustificatione tantum supererat videre de narratis super Clericato R. P. D. Gilioli de tempore gratiae, & quod esset natus de legitimo matrimonio, & ex nobili genere, procreatus, & tunc Prothonotarius Apostolicus de numero participantium, & quod Prioratus vacasset per obitum Pauli Silingardi extra Romanam Curiam de mense Augusti 1603. & quod fructus Prioratus non excederent valorem 300. ducatorum auri de Camera & super permixtis particulari dubio disputato 18. Iunij istius met anni Rota dixit gratiam R. P. D. Gilioli fuisse iustificatam; vnde cum sententia Rotalis subsecuta tot decisionibus sit fulta, & contra illas nihil releuans fuerit oppositum, vltum fuit Dominis ex eisdem decisionibus, & fundamentis illarum dictam sententiam esse confirmandam &c.

MAIORICEN. BENEFICIUM.

Merc. 24. Nouembris 1610.

DECISIO CLXXXVII.

Impressa in rec. dec. 319. par. 2.

MELITEN. PRIORATVS.

Veneris 30. Decembris 1610.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Breue continens decretum irriti & clausula sublati non potest impugnari ante oris aperitionem.

DECISIO CLXXXVIII.

F Vir resolutum non intrare arbitrium ad effectum impediendi victerorem executionem decreti, de quo agitur vnicuique, & potissimum fundamento quod illud decretum fuerit conforme litteris confirmationis concordiae per felic. record. Clementem VIII. expeditis in forma Breuis, quibus concineretur, quod iste Prioratus Vngariae debeatur transire ad mutationem, lingua Alemanica, cui in perpetuum vacans, & applicatus remanere debeat cum clausula.

- 1 sublati, & decreto irritantis auferenti iudicibus facultatem aliter pronunciandi, vnde D. Bertucius ante oris aperitionem non potest contra dictum Breue quicquam opponere Card. in cap. quia diligentia num. 4. de elect. Paris. cons. 1. num. 38. lib. 4. Pui. decif. 377. lib. 3. & pluries fuit decifum in Rota & per consequens prout dicti Breuis executio abique oris aperitione non potest impugnari, nec impediti, nec poterit executio decreti conformis Breui retardari.

Alia, quae adducebantur per informantes pro Sacra Religionis auctoritate non placuerunt Dominis, aut videbantur tanquam petitorum concurrentis ad illud referendum.

VICEN. PAROCCHIALIS.

Vener. 3. Decembris 1610.

AR-

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Manutentendus non est possessor viciosus.*
2. *Capitulum absque ratione non potest habere parrochiales.*
Capitulum non potest se exponere concursui Parrochialis, prout requirit Constitutio Py V. & Conc. Trid. num. 2.
3. *Decretum irritans inficit titulum, & possessionem.*
4. *Manutentio non requirit titulum, nec admittitur exceptio defectus illius.*
5. *Manutentio datur merito detentori, & spoliatori contra spoliatum.*
6. *Manutentionis iudicium conseruat detentorem in statu in quo existit ad tollendam occasionem spoli, & scandalis in reliquis preseruat parit iura in petitorio, & possessorio ordinario.*

DECISIO CLXXXIX.

Debitavi, an Capitulo Vicensi esset dandum mandatum de manutendo in possessione Parrochialis Caltri Tertiolis, & Domini affirmatiue responderunt, quia cum 16. Nouembris 1609. coram me fuerit resolutum Capitulum esse reum in ista causa, quia possessorem dictae Parrochialis ex adductis in illa decisione intrant iura dispositione, quod sic manutentem pendente lite §. retinen. de insit. de interdici. cum vulg.

Quibus ob stare non videbatur, quod dicta possessio Capituli videatur viciosa quasi illi resistat ius non permittens Capitulo absque vicio ne habere Parrochiales ad text. in cap. exposuisti & ibi gloss. verb. necessitas & Hostiens. nu. 6. de prebend. quin & stante dispositione Sac. Concil. Trid. sess. 24. cap. 18. de reformat. & constitut. San. me. Py V. super prouidendis Parrochialibus, quae volunt in concursu de illis provisiones fieri, cui concursui Capitulum non potest se exponere, & cum praedicta Constitutio, & Concilium habeant decretum irritans, quod inficit titulum, & possessionem cap. vt nostrum de elect. Rot. decis. 10. & 11. de caus. posses. & propriet. inantiq. & decis. 3. num. 1. de possint. spoli. in non. Sarmen. in Reg. de trienal. quasi. 51. num. 3. Rot. dices. 472. num. 2. & 3. lib. 3. par. 3. videbatur, quod possessio Capituli sit ita infecta, vt non possit in illa manutenturi.

Sed fuit responsum, quod cum simus in interdicio retinenda manutentionis summarissimo non requiritur titulus, nec exceptio defectus illius quantumcumque notorii admititur vt notat Abb. in cap. cum venissent nu. 19. de insit. quem refert, & sequitur alijs adductis Ferrer. conf. 1. num. 11. & seq. & conf. 7. nu. 2. & 3. & istud mandatum de manutentem in summarissimo datur etiam mero detentori, & spoliatori etiam contra spoliatum Castrenf. in l. Avulus Regular num. 5. Roman. num. 7. de donat. cum alijs per Newig. conf. 80. num. 3. vers. & dicit Paulus In hoc enim Iudicio Iudex tantum intendit manutentere illum detentorem in eo statu, in quo existit, vt tollat occasionem

spolijs, & scandalis in ceteris vero praeruar partem omnia iura, tam in quocumque possessorio ordinario, quam in petitorio iuxta l. 2. §. merito ff. pro soc. cum alijs per Sarmen. in Reg. de iur. quest. quasi. 2. num. 5. Rec. conf. 541. num. 17. &c.

ELNEN. CAMERARIAE.

Vener. 10. Decembris 1610.

DECISIO CXI.

Impressa apud Poss. de manus. dec. 112. & in rec. dec. 86. par. 4. tom. 1.

FLORENTINA MELIORAMENTORVM.

Mercurij 15. Decembris 1610.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. *Peritis in arte standum est.*
2. *Expensum plusquam melioratum excessus non veniunt restituendus.*

DECISIO CXCI.

De 26. Iunii anni proximi praeteriti fuit resolutum in ista causa consistere de melioramentis in genere, vt in decisione tunc facta, Vnde hodie dubitanti, ad quam summam ascendant & Domini censuerunt ascendere ad scura 750. moti ex eo potissime, quod duo testes Illustrissimi Cardinalis, qui sunt periti, & accesserunt ad fundum pro expensis in meliorationibus factis altimandis, & omnibus mensuratis consideratis, & visis dixerunt unanimiter suo iudicio illos de Philippis, & Turcis expendisse dictam summam in meliorationibus in dicto fundo per ipsos factis, & quamuis de iure requiratur non solum, quod constet de expensis, sed necesse sit etiam consistere de meliorationibus, & quod minus erit debebit, ita vt si expensae fuerint minoris valoris, illae tantum debeantur; Sin vero meliorationes non ascendant ad expensas melioratum tantum erit resarciendum, quod si tantum impensum, quantum melioratum reperiatur, illud totum debetur f. sumptus & l. in fundo vbi gloss. communiter recepta in verb. plus pretio vbi Bart. num. 2. & Alberic. num. 5. ff. de rei vendit. Abb. in cap. 1. num. 4. de resitut. in integr. Felin. in cap. cum causam num. 28. de re indic. Castrenf. conf. 270. num. 3. vers. si verò parua lib. 2. Roland. conf. 25. num. 11. lib. 1. Cagnol. in l. 2. C. de Pall. inter empt. & vendit. num. 275. Negusan. de pigm. 4. memb. 3. par. princ. num. 11. Idemoch. de arbit. lib. 2. cent. 3. num. 70. Jo. Gantz. de expens. & meliorat. cap. 24. num. 1. & fuit dictum curam me in vna Teracmen. domus 7. Aprilis 1606. Vnde cum ex dictis duobus testibus Illustrissimi Cardinalis resulter probatio quantitatis expensarum, qui testes deducuntur meliorationibus per ipsos visis, & consideratis sequitur ex eisdem probari tantum impensum, quantum melioratum &

& hoc ascendere ad dicta scuta 750. quæ magis procedunt, cum vt in dicta prima decisione fuit adductum, testes Domine Mariz de Philippis probent statum fundi non meliorati, ante venditionem, & statum illius post meliorationes, & quod in illo hodie reperitur, prout de iure requiritur ad tradita in dicta decisione.

Et quamvis pro parte Domine Mariz de Philippis prætendebatur dicta melioramenta ad longe maiorem summam ascendere, illudq; probari ex suis testibus deponentibus de expensis factis de illisq; etiam constare ex libro mercantilitate tenso per dictam Mariam, probatque existentiam meliorationum, & illarum utilitatem, & necessitatem, & valorem attamen quia in Summario illius positionis non datur prædicti Testes qui dicebantur fuisse datos in prima positione dicta die 26. Iunii quam aliqui ex Dominis, qui hodie in causa fuerunt responsales, tunc non habuerunt, & sic non potuerunt videre dictorum testium depositiones; visum fuit ex prædictis & datis in ista positione constare melioramenta ascendere ad dicta scuta 750. Et si Domina Maria voluerit possit de nouo audiri, & dare Summarium testium, & partiarum dicti libri, qui dicitur mercantilitate tenus, vt melius in cognitionem dictæ summæ taxandæ possit deueniri.

MACERATEN. HÆREDITATIS.

Veneris 17. Decembris 1610.

ARGUMENTVM.

Agnatæ tantum sunt vocatæ quâdo testator vocatæ masculos, & illorum linea extincta voluit, quod in bonis succedunt feminæ descendentes ex se, & linea masculina, siue feminina illæ tamen quæ erunt proximiores eo tempore testatori & sic superstiti, & eis non existentibus illæ, quæ superextabant proximiores illi, vel illis masculis, in quo, vel in quibus dicta linea testatoris masculina deficeret dūmodo ipsæ feminæ succedentes, & eorum mariti assumant nomen domus testatoris, & de illius domo faciant se vocari.

SVM MARIYM.

- 1 Verbum feminæ & descendentes est collecti-uum aptum comprehendere plures gradus, & generationes.
- 2 Clausula eo tempore denotat temporis extremitatem.
- 3 Clausula linea masculina finita, est collectiua, & habet tractum successuum.
- 4 Proximiores naturaliter censentur magis dilecti.
- 5 Testator obligans succedentes feminas, & maritos eorum assumere nomen sua familia videtur quendam filiam agnationem indicare.
- 6 Testamenti vna pars alteram declarat, & ex vna substitutione colligitur mens testatoris ad aliam.
- 7 Dilectio ex denotat causam immediatam, nisi apponatur ditioni collectiua.

- 8 Immediatum dicitur quicquid per rerum naturam conuenitur.
- 9 Descendentiam appellatio est relativa ad scriptorem.
- 10 Coniectura desumpta ex superfluo evitanda est debilis.
- 11 Absurda sunt vitanda.
- 12 Feminarum vocatio excludit rationem conservandæ agnationis.
- 13 Agnatio ficta per assumptionem nominis domus designat confirmationem nominis testatoris.
- 14 Nominis Domus assumptionis clausula inducit modum, & non conditionem.
- 15 Testator, qui agnata magis dilecta relinquit dotem non præsumitur velle cognatas relinquere hereditatem.
- 16 Fideicommissi perpetui præsumptio est testatorem voluisse in eo succedi eo iudicio, quo succedat ab intestato.
- 17 Hereditas, in qua est admissa vna persona omnes ab illa descendentes censentur admissi. Mens testatoris est attendenda sequenda etiam quod verba aliud importent num. 17.
- 18 Agnate regulariter sunt magis dilectæ, quâ cognatæ, licet non conservent agnationem.
- 19 Cognata sunt de aliena familia.
- 20 Argumentum ab absurdo evitandum valet.
- 21 Superfluitas non est admittenda.
- 22 Femina nupta dicuntur potius de domo viri quam patris.
- 23 Substitutio suum quale à primo substitutionibus recipit.
- 24 Familia propagatio magis conuenit agnatæ, quæ sunt de sanguine, quam cognatæ.

DECISIO CXCLII.

Cum Mattheus testator vocauerit masculos, & illorum linea in totum extincta, voluerit, quod in istis bonis succedat feminæ descendentes ex se, & linea masculina, siue feminina & illæ tamen, quæ erunt proximiores eo tempore testatori, & sic superstiti, & eis non existentibus, illæ, quæ superextabant proximiores illi, vel illis masculis, in quo, vel in quibus dicta linea testatoris masculina deficeret, dummodo ipsæ feminæ succedentes, & eorum mariti assumant nomen domus testatoris, & de illius domo faciant se vocari, fuit resolutum 20. Februarij 1598. coram beatis Illustrissimis Cardinalibus Pamphilio Rufo Rotæ Auditore in prædicta clausula esse vocatis tantum agnatas, hoc est filias ipsius testatoris, ac filias filiorum, & descendendum masculorum, quæ future erant de agnatione testatoris, & dicuntur descendentes ex linea masculina non autem cognatas, quæ sunt de linea feminina, vt sunt verba met clausulæ testamenti, & eiusdem decisionis cui, cum Riccus, & Aliaolini acquiescere valde recusauerint ad eorum instantiam, & de ordine Rotæ proposui hodie causam super eisdem, & vtraque parte informatæ DD. in decessis steterunt aliquibus tamen contrarium sentientibus, & quod non solum agnatæ sed etiam cognatæ fuerint vocatæ, itaut ex ienore testamenti primo filij, & descendentes masculi, deinde feminæ agnatæ, si extabant, illis tamen non extantibus, femi-

ne cognate succedant, dummodo ipsa, & mariti nomen domus testatoris assumant tertio vero loco filii, & filia descendentes ex dictis feminis quarto demum loco, & omnibus prædictis deficientibus, & sic linea recta masculina, & feminina succedant masculi transverales, & deinde femina, qui ordo ultra est prudens, & iuri citra modum succedendi consonus videbatur etiam Dominis contra decisionem sententibus esse secundum litteram, & scripturam testamenti, & mentem testatoris, & pro hac parte ponderabantur sequentia.

Primo ponderabantur plura verba dictæ clausulæ in vocatione faminarum apposita collectiva, & apta comprehendere plures gradus & personas, quin & plures generationes, & habentia gradum successuum in infinitum, prout est nomen *famina* arg. *tex. in l. nam famina ff. de adopt. & §. famina inst. eod. & l. famina ff. de reg. iur.* Et verbum *descendentes* habens eandem naturam §. 1. in *Ant. de hered. ven. ab intest. l. final. C. de sis. & legit. hared. Peregr.* plures referens *art. 19. num. 15. & art. 25. num. 8.* quin comprehendit de sui natura omnes feminas tam descendentes à masculis, quam à feminis per *text. in dicta §. 1. notum Angel.* & alij, quos refert, & sequitur *Peregr. dicto art. 25. num. 8. Illustris. Mantica de conicell. lib. 8. tit. 18. num. 27. Menoch. alios congerens præsumpt. 91. num. 2. & 3. lib. 4.* etiam ponderabantur verbum *proximiores*, quod est etiam eiusdem naturæ ex *Anchar. conf. 29. & Rolan. conf. 70. num. 16. eam seqq. lib. 3. Cranet. consil. 161. num. 1. & seq. Menoch. conf. 97. num. 116. Petr. de fideicom. 7. num. 180.* Præcipue cum prolatum sit in numero plurali, ut in nostro casu, ut prædicti Doctores notant, ex quibus videbatur non posse hæc omnia ita impropriari, ut dicatur, testatorem tantum feminas agnatas, nempe filias proprias, & filias filiorum masculorum ipsius vocasse, quæ licet possint esse diversæ personæ, non possunt tamen constituere plures gradus, nec extendi ad plures generationes, cum filiz testatoris in primo gradu, & filiz filiorum masculorum in secundo respectu testatoris, respectu vero patris in primo & cum prædicta verba istius clausulæ ad plures illas generationes, & gradus in infinitum protrahantur, non videntur restringenda ad prædictas agnatas tantum, quarum gradus, & generationes iuxta regulam naturæ brevi tempore erant finicndæ & sic facilius fuisset testatori, si hoc desiderabat unico verbo suam mentem declarare vocando filias proprias, & filias filiorum suorum masculorum, & non vendito rati dictionibus collectivis perpetuitatem, & multiplicationem graduum, & generationum denotantibus.

Hoc enim depræhendi dicebant ponderando illa verba, illa tamen qua erunt proximiores eo tempore mihi, & sic sibi, quæ non conveniunt filiabus testatoris, prout vult decisio, quia cum omnes istæ sint filiz, & in pari gradu, non potest dici una proximior altera. Nec poterat dubitari, quod in proximitate comparativæ nullæ aliz poterant cū illis concurrere,

unde magis videtur dicendum de alijs, & cognatis in infinitum cogitasse testatorem vocando proximiores sibi, & sic filippi, aut illi, aut illis masculis, in quo, vel in quibus deficiat sua linea masculina deficeret. Et etiam

- 2 ponderabant illa verba eo tempore, quæ designant temporis extremitatem, nempe extremitatem temporis lineæ masculinæ finiendæ ad *text. in l. in substitutione 2. respons. ff. de vulg. l. 4. §. final. ff. de condit. & demonstr. & adnotata per l. 1. & alios in d. l. in substitutione, & à Dec. conf. 63. & conf. 137. num. 2. & à Menoch. in conf. 327. num. 59. & conf. 219. num. 28.*
- 3 & cum dicta verba dicta linea masculina finita, quæ est conditio huius fideicommissi ad favorem faminarum purificanda sunt & collectiva, & habeant tractum successuum in infinitum *Anchar. conf. 95. num. 1. Menoch. conf. 497. numer. 1. & conf. 555. num. 3. Peregr. art. 21. numer. 24.* & possit illius extremitas evenerit post multas generationes, sequitur, quod testator locutus fuisset de feminis, quæ sibi essent proximiores, quando dicta extremitas temporis lineæ masculinæ finiendæ eveniret, & sic non se restrinxit ad proprias filias, & filias filiorum masculorum, & sic agnatas.

- Potissimè, quia clarè cogitavit conditionem lineæ masculinæ finite posse evenerit post plures generationes, & sic expresse disposuit in *vers. & casu quo tunc eveniret filia ultimi masculi, & sic agnata cum femina proximioris filippi ista succederet, illa vero agnata dotaretur, si non haberet aliunde de bonis paternis, aut maternis, unde apparer non desiderasse agnatione præcipue, sed maiorem proximitatem filippi & sic sibi, quæ potest dari in cognatis, ergo illas vocavit, quin & isto casu illas protulit agnatis, quod nec est absurdum nec inconueniens siquidem testator habebat præcipuum & maiorem dilectionem erga sibi proximiores, & magis coniunctos, quod naturaliter infirmum omnibus est. Quod etiam factum videtur à testatore iuriconsulto, ut in questione controversa in iure, respectu cuius proximior sit attendenda. an ultimi grauati, an verò testatoris ordinaret quid vellent observare qua ita declara, & bene ordinata mente testatoris, & dispositione præcludi dicebatur inuicem similitudines ex aduerso adductas, & elici vocationem cognatorum, & excludi substitutionem ad agnatas tantum.*

- Prædicta confirmabantur ex restrictiva in prædicta clausula apposita ibi, dummodo ipsa *famina succedentes & eorum mariti assumant nomen domus meæ, & ex domo meâ faciant se vocare* per quam restrictivam testator voluit quamdam civilem, & sciam agnationem inducere ad conservatiouem suæ memoriæ ad *trad. per Bero conf. 77. num. 22. lib. 2.* sed cum tam filiz testatoris, quam filiz filiorum, & descendendum masculorum sint agnatæ verè, & naturaliter per *text. in §. 1. in dicta §. et hac quidem inst. de legit. agnat. success. l. 2. §. 1. vers. nam & famina ff. de vulg. legit. l. 12. tabularum C. de legit. hared. Cranet. conf. 610. num. 13. Mantica lib. 8. tit. 12. num. 120. et seq. alios congre-*

rens sequitur, quod illas verè, & naturaliter agnatas non esse opus ciuili, & scita agnatione inducenda, ergo non respectu illarum, sed cognatarum fuit inducta, quæ cum naturaliter essent cognatæ habebant necesse assumere nomen domus ipsæ, & ipsarum mariti, vt sic sciam, & ciuilem agnationem habere videretur, & memoriam domus testatoris conseruarent.

In confirmationem prædictæ sententiæ adducebatur subsequens clausula continens dispositionem, quoad domum magnam Ciuitæ Nouæ, & alia bona Maceratæ, in qua testator immediatè postquam supradictas substitutiones controuersas fecerat quasi substantiam illarum epilogando, & modum succedendi in dicta domo magna, & in illis alijs bonis prosequitur in hæc verba, *Et eodem modo, & forma, & eisdem conditionibus in omnibus, & per omnia rebusque dictis filijs meis masculis, & descendens masculis, ex eis & deinde feminis & earum descend. utriusque sexus, & feminis, et deinde transuersalibus masculis, et deinde feminis domus meæ magnæ, etc.* vbi deficientibus filijs testatoris masculis, & descendens masculis, ex eis vocat filias feminas, & earum descendentes masculos, & feminas, qui descendentes filiarum feminarum sunt cognati, & cognate, vnde illæ expresse vocatæ videntur.

Quod etiam declarare testatorem videtur in clausula institutionis hæredum in fine testamenti posita, vbi suos filios masculinos nominatim hæredes instituit, & prosequitur in hæc modum, *et masculis defunctis substituo feminas descendentes meas, qui tunc erant mihi proximiores, et earum descendentes, tam masculos quam feminas ordine successiuo, ex quibus duabus ultimis clausulis videtur vocatæ tam agnatæ, quam cognatæ successiuè, & certum est in iure, vnam partem testamenti alteram declarare, & ex vna substitutione colligi mentem testatoris ad aliam adnotat. per II. Iurisp. Mantica ubi sup. lib. 5. tit. 2. num. 22. per text. in L. Lucius §. pater ff. ad Trebell. & l. qui liberis §. final. de vulg.*

Nec obitare dicebant, quod supradicta nomina collectiua, & eorum generalitas videtur restricta per verba sequentia *ex me, & linea masculina* propter dictionem *ex* denotantem causam immediatam Ceph. conf. 330. num. 41. adducto in decis. Responderebatur enim prædicta non procedere ratione dictionis *ex* adiungitur dictioni collectiue descendentes; tunc enim ad omnes personas sub tali collectione comprehenditas extenditur, vt probat dicto conf. Ceph. dixit Rot. in causa Bonouien. de Felcinis 18. Februar. 1591. coram bo. me. Illustri. Soc. conf. 51. numero. 10. lib. 4. dicentis appellationem descendens ex Titio comprehendit nepotem ex filiis propter verbum descendentes vbi obstante, quod dictione *ex* denotet causam immediatam & in terminis tradit Bal. in L. 1. num. 4. C. de condit. instest. quem ibi refert, & sequitur Paul. de Ca-

str. n. 7. & rationem reddit Bald. quia immediatè dicit & vnum, & idem quicquid per eorum naturam conuinuatur, prout in nepote est sanguinis continuatio, vnde licet testator fecerit mentionem de filiis ex suo tempore natis comprehenditur etiam nepos propter dictam sanguinis continuationem. Idem notat Dec. conf. 9. num. 9. l. 2. qui in casu Bald. dicit comprehendit nepotes, & omnes descendentes, deinceps reddit aliam rationem, quia cum alter alterum repræsentet, dicuntur omnes nati ex corpore illius primi filij idem Dec. conf. 62. n. 7. eodem lib. 2. & Rebus. nemine relato in l. cognoscere §. 6. S. liberorum vers. ex famines sexu ff. de verb. signif. & in prædicta decis. de Felcinis assignatur alia ratio, nempe, quia appellatio descendens est relativa ad filij, cuius respectu omnes dicuntur descendentes ab eo, siue ex eo.

Et verba dictæ clausulæ ibi illa tamen, *qua erunt proximiores eo tempore, mihi* &c. quæ decisio dixit, quod non conueniunt cognatis, sed quod dant formam succedendi inter agnatas vocatas admettendo inter ipsam primo loco filias testatoris, & deinde filias aliorum filiorum masculorum, fuit responsum, quod ex supra adductis magis videtur dicendum, quod ista verba manifestè vocent cognatas, cum ex restrictiua ibi appositâ, *quomodo assument nomen domus meæ cognatis tantum conueniat, & illa verba, qua erunt proximiores mihi* &c. non de solis filiabus testatoris possint intelligi, quarum nulla potest dici proximior altera, nec quoad illas erat necesse de proximitate per comparationem disp. onere, cum sit certum filias primi gradus semper esse proximiores patri, vnde de alijs, & sic de cognatis veniunt intelligenda ista verba; præcipue ponderando dictionem, *proximiores collectiuam*, vt supra ponderatur.

Item ad verba sequentia, ibi, *& successiuè succedant descendentes ex dictis feminis tam mores, quam feminas* patet vbi admittit decisio fieri particularem prouisionem quoad cognatas, & insert quod superflua essent, si in præcedenti substitutione illæ fuissent comprehensæ respondebatur, quod vitra quod coniectione desumpta ex superfluo evitando est debilis vt per Alex. in l. 3. num. 3. de leg. 1. Mantica ubi sup. lib. 8. tit. ult. num. 24. adhuc ista vocatio non potest dici superflua cum præscribat certum ordinem succedendi ad tollendum dubia Curt. Jan. 6. conf. 115. nu. 17. Ruy. conf. 334. in fin. lib. 3. Vitra quod ista clausula non videbatur appositâ ad vocationem feminarum sed masculorum, vt sonant verba ipsius, quod fecit testator optima ratione ductus, quia cum antea vocasset solummodo feminas, ideoque dubitari potuisset, an vocati essent masculi ex feminis descendentes, quia femininum non comprehendit masculinum l. sic scriptum de leg. 2. ideo subiunxit dictam clausulam *dictis descendens ex feminis, tam masculis, quam feminis*.

Et ad absurda in dictione ponderata responderebatur Domini contra illam sententiam alle-

11 allegando alia absurda, quæ sequuntur ex intellectu in *decisione* dato, quod, scilicet, si non extarent masculi transfueriales, sed feminae illæ licet remotissimæ excluderent alias feminas Testatoris proximas, prout essent nepotes ex filiabus testatoris, & quod plus est, de deficientibus transfuerialibus, succederent extranei heredes exclusi dictis nepotibus, & nepotibus testatoris ex filia si extarent, ultra quod ad absurdum in *decisione* considerata commodè responderi possit dicebatur, quia dum *deciso* dicitur, quod si admitteretur femina cognata excluderentur masculi ex feminis eiusdem, vel potioris gradus fuit responsum, id non esse absurdum, si femina sit in gradu potiori, quam masculus, prout si concurrerit neptis ex filia, cum pronepote ex nepte, sed si ponatur concursus masculi, & feminae in eodem gradu, vnus non excludit alium, sed simul concurrunt, quod est etiam iuri, & naturæ consonans (maximum vitium) C. de liber. prateritis.

Quo vero ad conseruationem agnationis videbatur, quod testator illam nec in perpetuum, nec in omni casu desiderasset, sed tantum durante linea masculina, quod patet ex eo, quod feminas agnatas, cognatas, & transfueriales inuitauit ad suam hereditatem, quæ feminarum vocatio in quavis parte testamenti operatur exclusionem rationis conseruandæ agnationis, & quod tantum censetur inducta quædam prædilectio, & prælatio masculinitatis. *Alex. conf. 11 §. 110. lib. 3. Socin. Lami. accens. num. 25. vers. secundus casus ff. de condit. & demon. Curt. l. un. conf. 192. num. 4. & 5. Aym. conf. 180. num. 1. & pluribus relatis reuoluit Molin. de primog. lib. 3. cap. 5. num. 5.* Nec præmium testamenti in nostro casu aliud designat, cum 13 tantum denotet conseruationem memorie testatoris, quam solummodo, non verò conseruationem agnationis inducit agnatio ciuilis, & si hæc a testatore per assumptionem nominis domus inducta iuxta *Bero. dicto conf. 77. nu. 2. lib. 2.* Nec minus testator prædilexit masculinitatem, nec illam præ oculis habuit semper, vt patet in clausula, & *successit &c.* ibi *succedant masculi, & femina pariter masculos autem tantum prædilexit & prætulit, quædiu linea masculina durasset, illa tamen extincta vocauit feminas, & descendentes ex eis, & vitimo loco transfueriales masculos, & feminas habita potius post inter lineam masculinam vocatas consideratione ad proximitatem respectu stirpis, & sic testatoris, quam ad agnationem, nec masculinitatem cum prætulit feminas cognatas proximiores stirpi, & sic sibi filiabus vitimi masculi descendētis, & sic agnatis, & cum pariter masculos, & feminas descendentes ex eis admiserit, vt supra dictum est.*

Nec obstat dicebatur, quod feminae successuræ sic necesse, quod nascantur agnate, aut verò quales essent filie testatoris, aut filiorum masculorum, aut ciuilit, prout esset si mater, & pater ipsarum domum domus assumpsisset, quæ tunc, nec per momentum definerent censeri agnatas, Quia respondebatur, quod si mater morte priuata ante purificationem istius fi-

dicommissi non assumptis ipsa, nec ipsius maritus nomen domus, quia tempus delatæ successionis non teneat, non ex eo prohiberetur cognata succedere si ipse de tempore, 14 successione, & ipsarum mariti dictum nomen domus assument, & ratio est, quia istæ feminæ teneantur huiusmodi onus implere, & nomen domus assumere tantum à tempore delatæ successionis quod probatur, quia istud onus inducit modum, non verò conditionem ex notatis à *Molin. lib. 2. de Primog. c. 14. num. 12.* & sic illius implementum non requiritur antea additionem, prout in conditione ad not. per *Bero. communiter receptum in l. quibus diebus §. Terminus num. 1. ff. de condit. & demonst. & à scribentibus in l. 5. C. de donat. que suo mod. Molin. ubi sup. cap. 12. num. 1. & 4. sed est admittatur inducere conditionem iuxta communem relatum à *Thefaur. decis. 270. num. 2.* vicumque sit sufficit, quod veniente casu purificationi fideicommissi, femina succedere volens, & ipsius maritus assumat dictum nomen, vt tradunt *Bertram. conf. 367. num. 5. lib. 2.* quem refert & sequitur idem *Thefaur. vt supra num. 1. vers. quod tamen intellige, quod & voluit Testator in illis verbis, dummodo ipsa femina succederet, & eorum mariti &c. ponderando participium succedentes de tempore presentis, quo testator præscripsit, de quo tempore feminæ, & illarum mariti nomen domus assumere deberent, nec de tempore successionis delatæ, & sic non dicit femina succedat, sed femina succedens, denotando, quod ante successionem non tenebantur ad dicti nominis assumptionem, quod & iuri est consonum ex supradictis.**

Ad illud autem, quod testator magis dilexerit filiam vitimi masculi descendētis, & illi reliquerit dotem, non verò feminis cognatis, & sic non esse præsumendum, quod cognatis minus dilectis, quantumvis sibi proximioribus suam hereditatem relinquere voluerit, 15 potius, quam illi agnatæ magis dilectæ ad tradita per *Mantus. lib. 6. tit. 11. num. 13.* respondebatur ex hoc magis confirmari vocationem cognatorum proximiorum Testatoris, & illarum prælationem filie relictæ ab vitimo masculo decedenti. Quin & confirmari magis considerationem testatoris, & contemplationem proximitatis, quam agnationis, & cessare præsumptiones maioris dilectionis, quociens expressè testator vocauit vnā personam, magis, quam aliam, præcipue stantibus rationibus, de quibus supra momentibus testatorem ad præferendas feminas proximiores filie filiarum vitimi masculi, & sic agnatis.

Vltimo loco pro omnimoda mente testatoris elicienda, vltra superius ex verbis testamenti 16 ti pondetara consideranda Domini istam, sententiam tenentes, quod in perpetuo fideicommissi, prout in isto præsumitur, testatorem voluisse quod succedat eo ordine, quo ab intestato successio esset ad *tex. in l. cum ipse §. in fideicommissi, & in l. peto. §. fratre de leg. 2. & in l. final. C. de verb. signif. Paris. conf. 40. num. 11. lib. 2. Dec. conf. 79. num. 1. Clar. in §. Testamentum q. 7. vers. secundo inferi, & intrat*

doctrina Bart. in l. si agnatus num. 3. ff. de reb. dub. communiter recepta teste Peregr. a. 1. 22. num. 64. iuxta quam doctrinam post cognatas descendentes veniunt transuersales, ut in specie notat ibi Peregr. quod si de iure in dubio procedit, multo magis dicendum videtur in hoc casu, ubi expressis verbis transuersales quantuncumque masculi vocantur post descendentes ex feminis, & sic videtur inferri necessitas quod cognatae sint vocatae; Vltimaque assignanda esset ratio, quare vocatis feminis agnatis non debeant etiam censerī vocati descendentes ex ipsis, & quare cogenda sint verba testatoris 17 menti & cohibenda, ne id dicant cum tamen regulariter admissa sua persona censentur admissi omnes ab illa descendentes Bart. in l. 2. §. videndum ff. ad titul. & in l. liberorum num. 14. de verb. signif. Dec. in l. illam num. 3. C. de collat. Tirac. de Primog. q. 12.

His tamen non obstantibus Domini contrariam sententiam sunt amplexi, & in decisis standum dixerunt, cum, praesupposito, quod sit iustitiosa lectura, Descendentes ex ma. & linea masculina, siue feminina, reiecta alia, qua legitur, siue feminina prout in decisionibus coram bo. me. Iusta Rota illam admisit quin & in decisione coram illustris. Pamphilo, quae hodie controvertitur, & quod illa dictio, siue femina, sit intelligenda appposita in nominatiuo, non autem in ablatiuo, quasi dixerit testator succedant femininae, si plures adsint, siue femina, si vni ea tantum superest non habita consideratione ad ordinem praepositarum in littera, quāvis tamē non decant, quia lectura stante dixerunt in prima parte huius clausulae, & substitutionis femininae non tantum agnatas, iuxta dictam decisionem non autem cognatas fuisse vocatas ex sequentibus.

Primo quia in hac materia fideicommissorum traditur ab omnibus regula quod in primis sit indaganda, & sequenda mens testatoris, ut illa reperta attendi debeat etiam, quod verba aliud importent ex deductis per Soc. l. un. conf. 110. num. 10. Angel. conf. 222. Vnde cum cum ille testator semper habuerit pra oculis masculos, & descendentes ex illis, non videtur, quod simul, & semel vocauerit agnatas, & 18 cognatas cum tamen negari non possit, quin agnatae regulariter sint magis dilectae testatori, tamquam in quibus viuentibus agnatio adhuc durat, licet non conseruetur ad rex. in l. voluntas C. de fideicom. Et vtiuersa iura cognatis non videtur illa verisimilis ratio affectionis, cum illae sint de aliena familia, & sic ad familiæ conseruationem agnatae, id est feminae ex masculis, non autem cognatae admittantur Decian. re. post. 7. num. 3. lib. 3. Aym. conf. 180. n. 4. ver. sed quia, Sed sic est, quod in nostro casu sunt vocatae femininae descendentes ex testatore, & linea masculina, quae sunt agnatae, & non cognatae, & sic non obstat quod etiam ex agnatis, puta filijs hiari dicantur descendere ex testatore, quia dicebatur hunc intellectum repugnare verbis sequentibus, ibi est de linea masculina, quoniam possunt conuenire feminis cognatis.

Vltius, quia si in dictis verbis continetur feminae cognatae nulla ratio reddi possit, cur feminae potius cognatae, quam masculi cognati debeant admitti, & tamē certum est, illos non vocari, quia verba cantant, succedant feminae, quando appellatione non veniunt masculi, quos tamē testator praedilexit, ut in praemio testamenti, ibi, quam intendo praeservare per masculos, quin, & apparet ex tota illius serie, & sicut feminae cognatae fidei, & civiliter possent dici agnatae per assumptionem nominis domus, vna cum carum maritis, sic 20 & masculi cognati, qui tamē omnino apparent ommissi, igitur eadem ratione censentur etiam ommissae feminae cognatae, alias daretur absurdum quod femina cognata admitteretur excluso masculo cognato etiam in patri, vel proximiori gradu, cum illi non sint vocati, quod in feminis agnatis non contingit, cum vocentur in defectum masculorum.

Ad id ponderabatur, quod contra istam substitutionem in clausula subsequenti ibi successine succedant &c. vocavit testator, tam matres, quam feminas, & in clausula vltima contra substitutionem respectu domus magnae Civitatis Novae & aliorum bonorum Maceratae vocavit feminas, & earum descendentes masculos, & feminas, vnde ad hoc, ut masculi ex feminis succedere possint, necessario est dicendum istam primam substitutionem, quae de solis feminis loquitur comprehendere solum ipsas feminas agnatas, a quibus successio lineae femininae incipere debet non autem illarum descendentes.

Item, quia, ut in decisione dicitur, si in ista prima parte substitutionis femininarum vocarentur cognatae, frustra fuisset appposita subsecuens clausula ibi & successine succedant descendentes ex dictis feminis tam matres, quam feminas, 21 pariter, in qua particularis provisio fit, quoad cognatas, & talis superfluitas non est admittenda ad rex. in l. si quis de l. in c. si Papa de prin.

Accedat, quod cum testator voluerit perpetuo conseruare agnationem suam, ut dicebatur colligi ex praemio testamenti, videtur ex eo, quod voluerit post lineam masculinam extindam, quod conseruaretur in feminis agnatis, etiā transcurrentibus in aliena familiam ex causa matrimonij, illis iniungendo, & ipsarum maritis susceptionem nominis, ista enim familiae saltem sunt agnatae, & de familia testatoris, Cognatae verò sunt omnino de aliena familia, & quamvis assument nomen, efficietur in ipsis agnatio omnino fidei, & absque illo fundamento vere agnationis, vnde videntur non vocatae.

Et ad clausulam illam, dummodo ipsa femina descendentes & earum mariti assument nomen domus meae &c. & quod illa conditio non esset necessaria in feminis agnatis, & ideo videbatur, appposita pro feminis cognatis respondebatur, quod testator adeo fuit sollicitus pro conseruatione agnationis suae, ut ex illius uerbo, cognatas feminas suas descendentes suorum tradidit, & quo casu, quia transibant in aliam familiam.

22 miliam, & dicebantur de domo potius viri, quam patris, ideo eas adftrinxit illo onere lumenendi nomen via cum maritis, quamvis si essent inopute, & celibes illud onus non esset necessarium.

Nec obflare videbatur, quod si cognate femine in ista prima faminarum substitutione non comprehendantur, nec etiam poterunt videri vocatæ in villa alia parte huius testamenti. Et videtur absurdum, quod testator feminas agnatas, & masculos, & feminas transfuiales vocaverit, nulla habita ratione faminarum cognatarum proximarum & descendens, puta nepotum, ex filiabus testatoris. Quia huic obiecto decisio controuersa occurrit, quatenus sentit feminas agnatas vocari in illo vers. & successus succedant descendentes ex dictis feminis, tam mores, quam familia pariter, vt supra dicitur.

Mius obflare visa fuit clausula substitutionis factæ circa Domum magnam Ciuitatis Novæ, & alia bona Maceratæ in qua vocantur filij masculi, & descendentes masculi ex eis, & deinde feminæ, & eorum descendentes masculi, & feminæ, & demum transfuiales masculi, & deinde feminæ &c. vbi videbatur non posse negari, quin vocentur feminæ, & descendentes ex illis tam masculi, quam feminæ, & sic quod vocentur feminæ cognatæ, quasi ista vicina clausula, & substitutio declarat primam, de qua hodie disputatur. Sed respondetur, quod potius ista clausula, & vicina substitutio recipit interpretationem à prima, cum fiat eodem modo, & forma, & eisdem conditionibus in omnibus, & per omnia, prout ex verbis illius apparet, unde si prima substitutio non comprehendit feminas cognatas, & intelligitur de descendens ex dictis feminis, idest que iam assumpserunt nomen domus, & sic de descendens agnatis, ita, & hæc inferior substitutio eodem modo erit intelligenda. Hoc ramen videbatur Dominis pro decisione sentiens esse extra debitum, de quo agitur, & sic de illo, & de intelligentia dictæ clausulæ, & successus succedant descendentes &c. possit particulariter videri.

Predicta roborantur ex eo quod in dicta clausula, & casu, quo contingeret &c. stantibus istis feminis in ista prima substitutione vocatis testator exclusit filiam masculi ultimo loco descendens, qui non est dubium, quin fuisset de eius agnatione ideo non est dicendum, quod in dicta prima substitutione intellexerit de feminis cognatis, ne alias dicitur voluisse præferre feminas cognatas alterius familie feminis agnatis filiabus ultimi masculi, quod non videbatur verisimile, quod testator, qui adeo dilexit agnationem suam, voluerit præferre feminas cognatas, & sic natus in aliena familia feminis agnatis, vt considerat Affili. decis. 44. num. 21. & 27. Paris. conf. 20. num. 27. lib. 3. In quorum confirmatione adducebatur, quod testator huic filie ultimæ masculi, decedentis, reliquit dotem feminis, fa-

minis verò cognatis nihil reliquit, vnde arguitur, quod magis dilexit illam, quam istam. Affili. conf. 297. numer. vlt. secunda maiorem &c. Soc. l. i. conf. 71. num. 29. lib. 1. Vnde non est præsumendum, quod istis cognatis minus dilectis, licet sibi proximioribus potius suam hereditatem relinquere voluerit, quam illi agnatæ magis dilectæ ad tradita per Affili. summ. Mauric. vbi supra lib. 6. titul. 11. numer. 13.

Tandem vni ex Dominis, qui hanc partem fuerunt amplexi placebant ferè omnia motiua ad fauorem cognatarum adducta, sed tandem contra illarum vocationem resoluendum duxit, ex hoc vniuo motiuo, quia cum de feminis nunquam testator sentierit in primo gradu substitutionum masculorum sed illas expresse exclusit ibi statim feminas descendentes non transeant &c. dum autem extitit linea masculorum illas vocat non absolute, sed sed cum restrictione ex se. & linea masculina, illæ quidem, quæ cum qualitate cognationis reperiuntur non videntur vocatæ ob restrictionem à testatore factam per dictionem, ex qua causam immediatam significat ex supradictis & consequenter designat feminas agnatas, vt in decisione controuersa ponderatur, & cum substitutionem suam quale à primis substitutionibus recipiat Oldrad. conf. 99. nec contemplantur fuerint ab ipso testatore à principio, vt considerat Gabr. conf. 132. quæst. 5. lib. 1. consequitur eas non posse introduci in vocationem, nisi ex verbis expressis, vel coniecturis vehementibus, quorum neperum videtur concurrere ad cognatarum fauorem, cum quia propositio familiaris testatoris magis conuenit illis, de sanguine prout sunt agnati, tum ad euitanda absurda, quæ considerantur in decisione tam prælationis cognatarum agnatis, quam non vocationis masculorum cognatorum ratione prædilectionis, quæ omnia maxime videntur opponi ad impediendam interpretationem vocationis faminarum cognatarum.

Ex quibus resolutum fuit in decisio standum esse.

ROMANA LOCORVM MONTIVM.

Veneris 17. Decembris 1610.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARYM.

Locorum Montium dimissio postea eveniens in extinctione non est consideranda, dum fuerint constituti pro currenti valore num. 1.

- 1 Ecclesia non dicitur lesa, quando res datur pro currenti valore, licet postea minuat.
- 2 Damnum, vel lucrum in re empti spectat ad emptorem.
- 3 Res hypothecata pro extinctione non potest vendi.
- 4 Fideiussor supplet remedium quæstionis.
- 5 Fallit, vt hic.

DECISIO CXCVIII.
PRO lesione Ecclesiarum, & Hospitalis Domini responderunt, quam Ecclesia praevidit primo quia debitum erat pecuniarium, & si in pecunia fuisset solutum, prout pro solui debebat, nullum poterat evenire periculum, prout posset in assignatione istorum sex locorum moniorum subiacentium extinctioni, iuxta illorum naturam, & in quibus erat patiendum damnum, cum fuerit data in solutum Hospitali pro scutis 114. pro quolibet monte, & tamen in extinctione erant restituenda tantum scuta 100, quod damnum tam sex locis ascendit ad scuta 84. Quod tamen Dominis non placuit, nam si fuerint consignata pro currenti valore non est consideranda diminutio, postea eveniens in extinctione, cum alias, qui tunc similia loca dicerentur lesi.

Vltra quod consignando D. Simon ista loca moniorum, illa in solutum dedisse videtur, & eo ipso, quod de natura Montis fuit factum, Ecclesia potuit scire naturam rei in contractu deductam quatenus Simon teneretur eam notificare l. *Julianus* §. qui pecus, & §. quod autem ff. de action. empt. cum adductis per *Surd.* conf. 150. num. 127. lib. 1. Ultra quod Hospitali post accepta in solutum dicta loca moniorum potuisset illa eodem praeio, tamquam Dominus illorum alijs vendere quod si non fecit, damnum postea per extinctionem contingens in re empti spectat ad Dominum, prout, & lectum spectasset si valor moniorum ausus fuisset l. 1. & tit. de peric. & com. rei ven.

Scrutando eadē lesio comprehendendi videbatur, ex quo praedicta loca expressē erant obnoxia hypotheca pro extinctione cuiusdam Domus venditae a D. Simone, cum eveniente casu extinctionis dicta loca cunctarentur; ultra quod nec Hospitali poterat illa liberē vendere si voluisset stante dicta expressa hypotheca. Quod motum Dominis placuit, & non videbatur quod illud fuisse consultum Hospitali per dationē fideiussionis, licet illud videatur proprium remedium extinctionis. l. post perfectum C. de emul. *Surd.* post alios conf. 30. num. 14. Respondebatur namque, quod cum periculum dictae extinctionis esset perpetuum, & fideiussor posset deficere, & heri non soluendo, & alia conringere, quae fideiussionis vim evacuarent non videbatur per illius praestationem satis Hospitali consultum, & prout *Rota decif.* 386. num. 9. par. 1. *dinesf.* tenuit in similibus periculis perpetuis difficile est invenire modum, cavendi, &c.

IANVEN. DOMORVM.

Luna 20. Decembris 1610.

DECISIO CXCV.

Impressa in rec. dec. 27. p. 4. tom. 1.

ROMANA AFFICTVS.

Ven. 20. Decembris 1610.

DECISIO CXCV.

Impressa in rec. dec. 322. p. 2.

FARFEN. PECVNIARIA.

Luna 10. Ianuarij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Actio ad interesse currit post interpellationem.
2. Clausula, parito, est conditionalis quatenus ad sit res indicata, & quatenus est appellatum. Clausula parito non habet locum quod ad expensas, dum ab illarum excessu taxatione fuit appellatum num. 2.
3. Sententia dicitur transire in indicatum ob lapsum fatalium.

DECISIO CXCVI.

Quamvis in decisione in ista causa facta 21. Iunij 1610. fuerit apertissime demonstratum, consistere de partitione, nihilominus vt patri Communitatis ex abundanti satisficeret, dubitavit hodie, an consistere de sufficienti partitione. Et Domini unanimiter affirmatiuum fuit amplexi, ex eisdem fundamentis in supra dicta prima decisione adductis, tam quoad Capitalis istius census, de quo agitur, quam ad fructus decurios.

Nec obstat visum fuit damna praesentia eo colore, quod si Communitas habuisset ista scuta 600. emisset frumentum viliori pretio, placuit enim responsio, quod Communitas nunquam interpellauit Iosephum, nec illum in mora constituit, nec aduersus ipsum processit de ista frumenti emptione facienda; immo ante Carcerationem Iosephi, & antequam deposuisset pecunias per Gubernatorem Totius Communitatis ordinauit, & instituit, vt ille censum extinguere, & processit est, quod illius fructus impositum deberent currere ad damnum Iosephi; vnde cum ille censum extinxerit, & fructus soluerit, vsque ad diem extinctionis non videtur ad alia damna tenri praecipue eum extinctio fuerit per ipsum facta de mandato iustitiae, quae sic decretur citata Communitate, & sic recte extinguit ad tract. in l. i. infir. possidet ff. de acquir. possid.

Quo vero ad expensas etiam placuit Dominis conclusio in prima decisione firmata, quod clausula, parito, sit conditionalis videlicet quatenus super illis ad sit res indicata dec. 100. nr. 12. par. 1. *dinesf.* & sic praesupponit rem iudicatam, quae quoad expensas non adest in nostro casu, cum ab illarum excessu taxatione decet appellatum Clement. appellat. Franc. in c. sape num. 59. cod. tit. dicta dec. 100. num. 3. & illa fuerit interposita, & causa appellationis pendeat coram R. P. D. Iacobato, vnde dicta clausula, parito, non intrat, vt *Rota* censuit in illa Tolentina Cappella coram Illust. Mellino in dicta prima decisione relata.

Minus obstat, quod etiam, quoad expensas ad sit res indicata ob lapsum fatalium, et de

de illo lapsu nullatenus fuerit doctum, & expressè negatur, & dicatur fuisse prorogata facultas eorum eodem R. P. D. Iacobutio.

Ex quibus sufficienter fuisse paritum fuit resolutum.

VRBINATEN. PAROCHIALIS.

Luna 10. Ianuarij 1611.

ARGUMENTVM.

Paret ex summario.

SVM MARIYM.

1. *Manutentibilis est possessio capta tempore, quo erat vacua.*
2. *Anterior possessio est manutentenda.*
3. *Prima possessio presumitur clandestina.*
4. *Clausula ammoto facti executores mixtum, & debet citare partes.*
5. *Ciuius possessio sufficit ad obtinendum mandatum de manutendo.*
6. *Manutentio in beneficiatibus datur etiam absque productione tituli.*

DECISIO CXCVII.

Consuerunt DD. manutendum esse Hieronymum in sua possessione, cum de illa cõstet per Instrumentum sufficiens ad illius probationem Abb. in c. cum nobis num. 5. de praescript. Crauet. de antiq. tempor. par. 1. sect. viso de fama num. 23. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 575. & cum fuerit capta tempore, quo erat vacua est manutentibilis ad text. in l. pradia ubi Bart. ff. de acquir. possess. Put. dec. 360. num. 4. lib. 1. Rot. 202. num. 3. & 363. par. 1. diuers. Socin. conf. 205. num. 5. lib. 2.

Tum etiam constat fuisse anteriorem, ex quo etiam venit manutentio ad tradita per Bart. in l. si duo num. 4. ff. ut possid. Rot. 802. d. part. 1. recentior enim possessio praesumitur clandestina c. licet causam de probation. Bart. ubi supra Put. dec. 373. lib. 2.

Nec obstat, quod per Iudicem fuerit Hieronymo possessio ablata, & dara Euangelisiz, quo casu Iudex priuat possidentem omni possessione Angel. in l. clausula possidere §. qui ad nundinas num. 2. ad fin. quem sequitur ibi Imol. ante num. 2. Roman. num. 3. Iaf. num. 20. ff. de acquir. possess. quia hoc intelligitur, quando Iudex ritè, & rectè processit, vt in dicta decis. 802. num. 7. In nostro autem casu cum Iudex haberet in commissione clausulam ammoto quolibet illi de detentore, erat mixtus executor virtute dictae clausulae, & assumere debuit partes Iudicis, & citare Hieronymum possidentem, alias processit nulliter ex Innocent. bald. Rom. & alijs quos refert & sequitur Felyn. in c. final. num. 3. & seqq. de praesumpt. Rebuff. in prax. tit. de form. nou. pronis. verb. ammoto exinde Acobil. dec. 6. à num. 3. super reg. de trien. Mober. dec. 7. num. 5. de restitu. spoliat. Ex quibus, & stante contradictione Hieronymi ipse non habuit se pro spoliario, & retinuit ciuilem possessionem, quae sufficit pro obtentione mandati de manutendo. Fab. in §. retinenda num. 23. Institt. de Interdict. Salicet. in l. i. num. 7. C. ut possid.

Marant. de ord. Iudic. par. 4. distict. 7. num. 20. Iaf. in d. §. qui ad nundinas num. 51. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 32. Rot. diuers. dec. 99. part. 1. & decis. 19. num. 12. part. 2.

Minus obstat defectus tituli in Hieronymo, cum ad effectum manutentionis in beneficiatibus illa detur absque tituli productione notat Ferret. conf. 7. num. 30. & seq. Rot. dec. 504. p. 1. & fuit dictum eorum me in vna Casarunguana pensionum 4. Iulij 1608. &c.

VICEN. PAROCHIALIS CASTRI TERIOLI.

Vener. 14. Ian. 1611.

DECISIO CXCVIII.

Impressa in rec. dec. 323. par. 2.

REGIEN. PRÆTENSIS POLII.

Luna 24. Ianuarij 1611.

DECISIO CXCI.

Impressa in recent. decis. 325. par. 2.

ASSISIEN. PECUNIARIA.

Ven. 23. Ian. 1611.

DECISIO CC.

Impressa in rec. dec. 326. par. 1. & pater Cenc. de conf. dec. 130. & pater Duard. eod. tract. dec. 130.

RAVVENATEN. PECUNIARIA.

Ven. 4. Februarij 1611.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SVM MARIYM.

1. *Attentat sunt facta post inhibitionem & nu. 2.*

DECISIO CCL.

Dvbitauit, an liquidatio facta per locum tenentem Prouinciæ Romandiola esset excoelluua, & nulla, & Dominis Michale, & Galpare de Fulconis tantum informantibus, Domini quamuis valde pro excessiuitate inclinasset, tamen resoluerunt tantummodo dicam liquidationem nullam, & attentatam esse, ex eo, quod facta post inhibitionem Rotali dec. 26. de appellat. in antiq. Alex. conf. 19. num. 9. lib. 1. Dec. conf. 103. in princ. Put. decis. 395. lib. 2. Feral. decis. 99. par. 2. Atbil. decis. 29. de appellat. & fuit scriptissime dictum, notat latè Lanelli. de attentat. post inhibiti. 3. par. cap. 20. num. 226. cum seq.

RAVVENATEN. CENSVM.

Ven. 4. Februarij 1611.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SVM MARIYM.

1. *Census prius perauit fundo, vel reddito infra. luso, quo ad Capitale & fructus.*

DE-

DECISIO CCII.

D Vbitauit 10. Maij 1606. an sententia A. C. esset confirmanda & Domini affirmatiue responderunt moti ex infructuositate bonorum Ruris Alphonsine huic censui suppositorum causata ex eruptionibus aquarum, & mutatione cursus, & Aluei fluminis Rheni ex quibus inferrebatur intrare dispositionem constitutionis lan. me. Pij V. super creatione census, qua disponitur, quod bonis obuolitis censui in totum, vel in parte peremptis, aut infructuosus redditus, etiam pereat census ad ratam & extinguatur, & non solum illius capitale, verum etiam cessant pensiones ex illo percipiendæ, & cum postea 2. Maij 1608. causa super eisdem reproponeretur, Domini in decisio standum dixerunt, & cum pars Ecclesiæ Beatissimæ Virginis Regionis montium, & litis consortes varie prædictas decisiones subuertere niterentur, & illis non acquiescerent. Denuo idem dubium repositus utraque parte informante, & Domini in decisio standum censuere quoad infructuositatem ex rationibus in eisdem decisionibus adductis; Referuarum tamen videndum quanto tempore ista infructuositas durauerit, & quid inde resultet.

CHARTAGINEN. PRÆHEMINENTIARVM.

Luna 21. Febr. 1611.

DECISIO CCIII.

Impressa in rec. dec. 93. par. 4. tom. 1.

ROMANA FIDEICOMMISSI
DE PALVZELLIS.

Luna 28. Febr. 1611.

DECISIO CCIV.

Impressa in rec. dec. 333. par. 2.

BONONIEN. DE PATIIS.

Ven. 4. Martij 1611.

DECISIO CCV.

Impressa in rec. dec. 333. par. 2.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI
DE LAMBERTINIS.

Ven. 11. Martij 1611.

DECISIO CCVI.

Impressa in rec. dec. 300. par. 1.

FLORENTIA LIQVIGATIONIS
FRVCTVVM.

Luna 14. Martij 1611.

DECISIO CCVII.

Impressa in rec. dec. 100. par. 4. tom. 1.

ROMANA SEV TIBVRTINA ADMINISTRA-
TIONIS TVTELAE,

Ven. 18. Martij 1611.

DECISIO CCVIII.

Impressa in rec. dec. 338. par. 2.

CIVITATEN. CONFIRMATIONIS
CONCORDIAE.

Ven. 15. Aprilis 1611.

DECISIO CCIX.

La prima.

Impressa in rec. dec. 338. par. 2.

SEGVNT. ADMISSIONIS AD CAPITVLVM,

Veneris 15. Aprilis 1611.

DECISIO CCIX.

La seconda.

Impressa in rec. dec. 339. par. 2.

ANCONITANA BONORVM.

Ven. 22. Aprilis 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYM MARI VM.

1. Mandatum procura paria sunt non fuisse factum, aut non factum, & non fuisse usum, nec habuisse effectum.
2. Littera partis interesse habentis non releuant ad probandum pro eo.

DECISIO CCX.

D Vbitani, an ex Instrumento rogato die 2. Martij 1593. constet de cessione Comitissæ censuum scutorum 450. ad fauorem Marij Tâcredij, & Domini dixerunt non constare ex eo potissime, quia dictum instrumentum est quoddam simplex mandatum, in quo comitissa constituit Marium suum Procuratorem ad expresse nomine constituentis, & pro ea dandum, vendendum, cedendum, transferendum, & habere concedendum omnes, & singulos annuos census, penes quascumque personas existentes pro summa, & quantitate scutorum 450. unde nisi doceat Gratianus Marium vsum fuisse dicto mandato, & in vim illius transulisse in se ipsum vel in alios aliquos census ad comitissam spectantes nihil agit. Paria sunt enim mandatum non fuisse factum per comitissam, aut factum non habuisse effectum, & Marium non fuisse illo vsum l. 1. §. nihil de inoffic. testa. l. si quis sub cond. ff. de testam. ruel. Sard. conf. 381. num. 4. lib. 3. idem in decis. 40. num. 3. Nec quicquam faciunt litteræ Comitissæ scriptæ Gratiano, quibus dicit Marium vsum fuisse dicto mandato ad sui fauorem, atque obtinuisse census sibi cedi ab ipsa Comitissa, cum nec istæ litteræ dentur, nec datæ releuent ex multis, maxime stante interesse comitissæ ideoque non ex illius confessione, sed ex legitimis documentis aliunde desumptis ista præsentio probanda.

Ex quibus ita fuit decisum.

IMOLEN. RESCISSIONIS CONTRACTVS.

Ven. 29. Aprilis 1611.

DECISIO CCXI.

Impressa in rec. dec. 93. par. 4. tom. 1.

FAVENTINA TERRARVM.

Ven. 29. Aprilis 1611.

ARGVMENTO.

Non indiget,

SVMARIVM.

- 1 Decisio aliquando non extenditur, sed causa prius repropontur.
- 2 Processus debet esse à Notario subscriptus, & authenticatus.
- 3 Processus debet collationari cum originalitate parte

DECISIO CCXII.

D Vbitaui 1. Februarij proxime præteriti, an constaret de sufficienti actorum transportatione, & informantium tantum parte hæredum Capitanei Galeatii prætendentium affirmatiue esse resolvendum, fuit tunc pro illis capta resolutio, sed quia pars aduersa inisset velle audiri, idcirco præ difficultate quâ resolutio præferebat decisione pro tunc non extenit, hodie idemmet dubium reproposui, & vtraque parte informantium fuit dictum non constare de sufficienti actorum transportatione ex eo, quod cum in partibus duarum causarum penderent inter hasmet partes, & in vtraque sententia fuisset lara, & appellatio ab illis per Petrum Cauallietum interposita, & deputati Iudices ab A. C. nempe R. P. D. Maissa in causa redditionis rationum: In causa verò subhastationis R. P. D. Castaneus, qui tulerunt suas sententias, & ab illis fuit appellatum pro parte hæredum Capitanei, & vtraque causa per rescriptum mihi commissâ, & sit certum coram D. Maissa Cauallietum transportasse processum de partibus fol. 106 & coram D. Castaneo alium foliorum 18. vnde cum hodie vtraque causa per summarium sit mihi commissâ, videtur necessario vtrumque processum coram me esse transportandum. Difficultas autem est circa processum fol. 18. qui cum non reperitur transportatus ab actis A. C. ad Rotam videtur dicendum non constare de sufficienti transportatione.

Nec obstat, quod hæredes Capitanei produxerint in Rota quendam processum de partibus fol. 150. in quo prætendunt contineri illum fol. 38. quia de hoc non constat, & numerus foliorum discrepat. Vltra quod ille productus per hæredes non est ab aliquo Notario subscriptus, & authenticatus, nec fuit cum originali, citata parte, collationatus. Nec facit attestatio Notarii A. C. quod non habeat penes se alia acta, nisi quæ in Rota transportata sunt cum non sufficiat prædicta fides, dum constat fuisse in actis eiusdem A. C. productum alium processum, sed debet fieri diligentia de illam reperiendo, siue in officio eiusdem Notarii, siue in partibus.

Ex quibus sic fuit resolutum.

ROMANA ACCOMANDITÆ.

Veneris 2. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Agitur de probanda societate.

SVMARIVM.

- 1 Societas probatur ex solo consensu partium.
- 2 Probatur consensus vtriusque per apocam, & descriptionem in libro.
- 3 Confessio partis superet omne genus probationis.
- 4 Societatis contractus non requirit scripturam.

DECISIO CCXIII.

C Onstare de societate per viâ Accomanditæ fuit per Dominos resolutum, ex eo, quod appareat de consensu partium ad illam faciendam, & tumus in contractu, qui solo consensu perficitur l. consensu de actio. & oblig. l. qui admittitur ff. pro soc. Consensum autem eliciebant 2 Domini ex pluribus; Primo ex apoca scripta manu Baccelli, quæ ad minus probat tractatum faciendi istam societatem, & probare, etiam posset consensum ipsius Baccelli Put. decis. 41. lib. 3. Theaur. decis. 197. numer. 7. Rot. diuers. 271. num. 2. par. 2. Sed admissio quod tantum probet tractatum, constat illum habuisse effectum ex quo resultat consensus procedens pro societate inducenda, quin & sic fuisse initam, quia apoca fuit scripta, & tractatus initus de mense Iunij 1606. & in Ciuitate Florentie ista Accomandita de mense Septembris eiusdem anni fuit adnotata in libro mercaturæ Florentie per Procuratores ad id specialiter deputatos ab vtraque parte, quæ adnotatio vltra quod probat societatem, stante vtriusque partis consensu vt per Rom. conf. 391. numer. 7. probat etiam effectuationem apocæ in qua conuentum fuerat, vt dicta adnotatio, & descriptio in dictis libris fieret.

Vterius, quia in dicta apoca fuit expressum, quod Philippus Guicciardinus poneret in ista Accomandita scuta 6000. & Baccelli notarunt in suis libris istam summam habuisse à Filippo, ex quo eiusdem apocæ effectus resultat. Quæ confirmantur ex declaratione eiusdem Baccelli Florentis facta de mense Novembris 1605. in hac verba formalia, *Dischiara come l'Accomandita già data à lui da Filippo Guicciardino insino del mese di Giugno 1606. non seguitò per il tempo, che douean, ma finì, come dice detto Baccelli di comune concordia de' Compagni del mese di Gennaio 1606. illo Fiorentino, idest de mense Ianuarij 1607. cum, enim confessio partis superet aliud omne probationis genus, videbatur non posse dubitari, quod constet de ista Accomandita; pro qua etiam ponderabant Domini depositionem Pompilij pro Baccellis adductam, in qua dicit se fuisse missum à Guicciardino ad Baccellos, vt eius nomine illis significaret, quod ipsi deberent illi restituere suas depositarias, atque etiam suam Accomanditam, idque fuit dicto mense Ianuarij 1607. ex quo eliciebatur signum euident, quod Accomandita habue-*

rat antea effectum, nempe à mense Iunii.

- Nec opus esse videbatur, quod necessario ex apoca sit probanda ista Accomandata, cum ad societatis contractum substantiam non requiratur scriptura, sed ad facilitatem probationem *Dec. conf. 343. numer. 2. & 3. Cur. Iun. conf. 348. num. 12. 22. & 31. lib. 3. Tbesaur. dec. 197. num. 7. & 8.*

Quanto autem tempore durauit huiusmodi societas Domini particulariter videndum relinquerunt.

BONIEN. DE PANOLINIS.

Luna 2. Maij 1611.

DECISIO CCXIV.

Impressa in rec. dec. 381. par. 3.

ROMANA LOCATIONIS.

Luna 9. Maij 1611.

DECISIO CCXV.

Impressa in rec. dec. 99. par. 4. tom. 1.

ROMANA HÆREDITATIS.

Mercurij 18. Maij 1611.

ARGVMENTVM.

Filius famil. non potest testati tam de bonis profectitijs, quam aduentitijs etiam de consensu parentum.

SYMMARIVM.

- 1 Filius fam. non potest testari, etiam de consensu parentum.
- 2 Testamentum non potest ex alieno arbitrio perferri.
- 3 Ius publicum non potest a priuatis immutari.
- 4 Filius fam. testari non potest de bonis profectitijs, & aduentitijs etiam si pater non habeat in illis ius in fructum, etiam si fuerit nupta, vel vidua.
- 5 Clausula Codicillaris non vaudet testamentum filii fam.
- 6 Donatio causa mortis facta a filio fam. sine consensu patris expresso non valet.
- 7 Vxor sine decreto Iudicis non potest donare.

DECISIO CCXVI.

Proposito dubio, an testamentum fœlicis sustineatur, Domini negatiuum sunt amplexi. Erat enim de illo tempore dicta Fœlix filia familias, ex quo tellari non poterat iuxta text. in l. qui in potestate & in l. filius familias ff. de testam. l. sentium C. qui testam. fac. poss. Quod procedit etiam de consensu patris iuxta communem, de qua per Bar. Corn. Alex. & alios in l. penultima C. qui testam. fac. poss. & in dicta l. qui in potestate ff. de test. in §. qui alieno num. 16. In his, quib. non est permiss. fac. testam. Couar. in rubr. de testam. par. 3. num. 9. & num. fin. Honded. conf. 32. num. 28. seqq. Clar. recept. sentent. in §. testamentum quasi. 18. num. 1. Tbesaur. decif. Pedem. 150. num. 5. Menuchiat. de sus-

cess. progress. §. 1. num. 1. Cras. de success. in §. testamentum quasi. 23. numer. 1. & 2. Rub. Alexandr. conf. 93. num. 3. quorum ratio est, quia testamentum non potest ex alieno arbitrio pendere l. testamentum fœlix ff. de testam. lib. 3. ubi DD. C. eodem ceteri de sepult. in 6. Et quia cum lex non approbet perionam filij familias ad testandum, non sufficit consensus patris ad illius perionam integrandam; Tum etiam quia cum testamentum sit iuris publici non possunt circa illud disposita à lege priuatum consensu subuerti l. iuris gentium §. final. & l. ius publicum ff. de test.

- Et in hoc non distinguitur, an bona sint profectitia, vel aduentitia l. final. §. filij. autem familias C. de bon. qu. liber Calder. conf. 10. tit. de testam. & est communis opinio teste Alex. in l. sicut certi circa finem C. de testam. milit. & Iul. Clar. dicta qu. 18. num. 2. Couar. Graf. & Rub. ubi supra ff. de comm. opin. lib. 1. in verb. filius familias num. 1. Becce. conf. 76. numer. 1. Quod locum habet etiam si dicta bona aduentitia pleno iure ad filium familias spectarent, nec in illis patet vsum fructum haberet, iuxta comm. de qua per Immol. in l. si cum filius S. Tuto decem circa fin. ff. de donat. & per Clar. & Tbesaur. ubi supra dicto num. 11.

Nec etiam distinguitur, An filia familias sit nupta, vel Vidua ut notat Tbesaur. dicta decif. 150. num. 5. nec tale testamentum sustineri valet in vim clausulæ codicillaris Tbesaur. ibidem. 12. Nec minus sustinetur tamquam donatio causa mortis, cum defuerit patris consensus in tali donatione a filia familias facta pro illius validitate necessarius iuxta text. in l. tam te §. final. ff. de donat. causa mortis notat Clar. in §. donatio quasi. 6. num. 3. & seq. Couar. ubi supra num. 6. Becce. dicto conf. 70. num. 3. Tbesaur. dicta decif. 150. num. 14. Cras. in donatio caus. mort. quasi. 3. num. 1. Nec luthar talis consensus ratiocis, sed requiritur expressus ex Clar. dicta qu. 6. num. 6. & Cras. dicto §. donatio caus. mort. num. 3. gloss. in verb. nobile magis. in dicta l. qui in potestate Bar. in l. filius familias, qui num. 6. ff. de donat. caus. mort. Soc. in conf. 112. num. 3. in fin. lib. 1. dicens in hoc neminem contrahere. De hoc autem consensu vitum fuit non constare, cum non probetur, nisi ex quadam hude, quæ non facit fidem, & ex duobus testibus deponentibus tantum de auditu a quadam Magdalena, qui non probant ex vulgari iuribus.

Nec minus potest sustineri, tanquam donatio inter vivos, nam quicquid sit in iure, an vxor possit donare inter vivos non relicto marito viufuctu, aut tantibus libertis, sufficit quoad nostrum casum non interuenisse decretum Iudicis, nec alias solemnitates requisitas per statutum Urbis 149. & 151. lib. 1.

Ex quibus sic fuit conclusum.

ROMANA PECUNIARIA SEV CAMBIORVM.

Veneris 20. Maij 1611.

DECISIO CCXVII.

Impressa in rec. dec. 101. par. 4. tom. 1.

ANCONITANA BONORVM.

Veneris 30. Maij 1611.

DECISIO CCXVIII.

Impressa in rec. dec. 102. par. 4. tom. 1.

FVLGINATEN. PECVNIAIA.

Lune 30. Maij 1611.

DECISIO CCXIX.

Impressa in rec. dec. 102. part. 4. tom. 2.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Merc. 1. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Circa Constitutionem Rotæ Bononię mandantem, quod post biennium exequatur sententia contra appellantem negligentem.

SYMMARIYM.

Constitutio Rotæ Bononię super executione sententia contra appellantem negligentem quid disponat, & quando locum habeat numer. 1. & seqq.

1. Constitutio quando habet unam rationem finalem ea cessante, dispositio cessat, quod declaratur.
2. Sequestrum potest vitari praesentia fideiussione.
3. Constitutio fundata duplici ratione cessante una adhuc constituto valet.
4. Presumptio stat pro iudice, & sententia.
5. Constitutionis interpretatio debet fieri à conditore.
6. Stylus solet variari.

DECISIO CCXX.

Die 5. Maij 1610. fuit resolutum redintegracionem D. Alberto non esse dandam; ipso autem non acquiescente decisioni repositui hodie causam super eisdem, & Domini in decessis standum censuerunt ex potissimum fundamento decisionis desumpto ex Constitutione Bononiens. ibi late ponderata.

Quibus non obflare visum fuit, quod præcipue opponeretur contra dictum motuum, nempe illam Constitutionem non procedere, quando appellans non possidet, cum in Constitutione reddatur possessor diutius vi, & frui bonis, vel pecunijs controuersis prout, & dicta Constitutionem ita interpretatam fuisse Rotam Bononiens. deducebatur ex aliquibus decisionibus eiusdem Rotæ, quin, & ex quadam fide aliquorum Canonicorum illius Ciuitatis quasi prædicta ratio fuerit finalis dictæ dispositionis, & illa cessante prout in nostro casu cessare dicitur, cum Albertus non possideret, quin bona erant in sequestro videbatur dictam dispositionem cessare.

Fuit autem responsam prædictam rationem non fuisse finalem dictæ Constitutionis, sed potius illa in Constitutione expressa & fauorem publicum respiciens, nempe vt finis litium, quanto citius poneretur ad text. in c. finis litium de del. & contrum, quæ ratio cum milites æque possidente prout, & in eo, qui non possidet, videatur intrare in nostro casu quantumcumque bona sub sequestro essent.

Vltra quod sequestrum fuit appositum de anno 1561. & durauit vsque ad annum 1570. & quolibet anno fiebat, & executio fuit facta de anno 1575. de quo tempore non constat adesse sequestrum; Et quamuis aduideret de illo tempore, poterat D. Albertus illud vitare mediante cautione l. senatus consulto ff. de offic. praesid. l. si fideiussor §. final. ff. qui facis d. c. g. ut. Abb. in c. final. num. 29. de sequest. process. & fructib.

Quibus stantibus, quamuis Constitutio duplici ratione funderetur, & altera delinqueret, si tamen altera subsisteret, & permaneret, illa sufficere ad hoc, vt dispositio militet iuxta text. in §. assuetati inquit de nupt. vbi Arc. num. 1. gloss. in l. si quis ad exhibendum ff. de except. rei indic.

Nec obflare videbatur prædictæ decisiones Rotæ Bononiens. quia loquebantur in casu diuerso, nempe in executione facienda, & nos sumus in iam facta, quio, & per tres sententias conformes approbata, quæ multum mouit Dominos pro iustificacione dictæ executionis, cum praesumptio sit pro iudice, & sententia l. Herennius §. Caia ff. de exstitionibus Menoch. praesump. 67. num. 22. lib. 2. præcipue pro tribus conformiter lais.

Vterius, quia quidquid intellexerit Rotæ Bononiens. de dicta Constitutione, hoc vnum est non habere potestatem illam interpretandi, cum fuerit condita à Regimine Ciuitatis, & ab eo interpretatio esset facienda l. final. c. de illo.

Nec fides dicti styli attendenda videbatur, cum non attesteetur de stylo tempore executionis factæ, & stylus solet in Cartijs variari Felin in c. Rodolphus num. 22. vers. vbi autem de die de rescript. Mandos. ad Reg. 33. quæst. 8. num. 5.

Ex quibus Domini in decisio steterunt.

BONONIEN. PRIORATVS.

Ven. 10. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Discutuntur dicta testium circa probationem valoris.

SYMMARIYM.

1. Valor quomodo probetur.
2. Testis deponens de auditu à personis interessatis non probat.
3. Valoris probatio per non excessum non requirit sententiam onerum.
4. Fructus beneficij non comprahendunt domum, & viridarium pro habitatione Rectoris.
5. Narratiua, super qua non fundatur g. atin, sufficit semper probari, & num. 6.

DECISIO CCXXI.

IN *decisionibus* coram D. meo Lancelotto in ista causa factis 4. July 1607. & 15. Maij 1609. fuit resolutum, illam gratiam non esse iustificatam, quoad valorem, & ex eo fuit deventum ad sententiam ad fauorem Religionis; unde causa appellationis mihi commissi fuit concessa remissio Capitulo, & noui Testes examinati, quibus attentis, & Iuribus de nouo compulsatis, dubitanti hodie, an prædictus valor iustificaretur; & Domini affirmatiuam sententiam amplexi, & præcipuum fundamentum, desumebant ex duobus testibus, primo nempe remissioali, altero verò examinato in Curia, qui de illo valore per non excessum de publica voce, & fama deponunt. Primus enim, qui fuit Secretarius bo. me. Cardinalis Paleotti, & Archiepiscopus Scripturarum Ecclesiasticarum Dine, Bononiensis. postquam deposuit de ista valore de auditu interrogatus à quibus audiuerit, respondit de publica voce, & fama. Alter autem examinatus in Curia dicit, quod quando iste Prioratus fuit vnitus Sacrisse Cathedralis Ecclesie, publice dicebatur fuisse adhibitam magnam diligentiam, pro habendo illius vero valore, & quod effectualiter non ascendebat ad maiorem summam, quam scutorum 300. monetæ Bononiensis, & fama probatur per testem dicentem, quod publice dicebatur *Cassid. dec. 3. num. 7. de probat. Verall. de res. 7. part. 2.* Cum igitur habeamus duos testes de publica voce, & fama deponentes dicendum est, valorem esse probatum *Pat. decis. 29. lib. 1. Belam. decis. 674. Verall. decis. 277. num. 8. per 1. Cesar de Grass. decis. 3. num. 7. de probat. Rot. diuers. decis. 184. par. 3. lib. 2.* & fuit dictum in *Brixien. Cappelania 15. Iunij 1587. coram bo. me. Card. Pamphilio* & in alia *Romana Cappelania 7. Nouembri 1605. coram me.* & aliis sæpe.

Nec obstat, quod in dictis *decisionibus* contra primum testem consideratur, nempe, quod non concludat de tempore vnionis; Nam contrarium Dominis visum fuit, cum dicat *hò sempre vòto dire* & cum deponat de diligentibus factis pro habendo valore de tempore vnionis, & de auditu ab alijs personis videtur satis concludere de prædicto tempore.

Non obstat, quod deducatur eius auditum à 2. Rectoribus, & Visitatoribus, & sic interessatis, cum potius deponat etiam de auditu à Rectoribus, qui tenuerunt Ecclesiam, ante vnionem, qui non possunt dici in hoc casu interessati, atque etiam Visitatores Ecclesiarum deputati ab Archiepiscopo, antequam fieret vnio, & deputati non simpliciter ad visitandum hunc Prioratum, sed omnes Ecclesias Ciuitatis non videtur, quod dici debeant personæ inspectæ.

Minus obstat, quod ille testis nesciat reditus istius Prioratus, hoc enim nihil refert, quia non sit fundamentum in eius scientia sed in publica voce, & fama, de qua deponit, & scilicet simul scire per publicam vocem, & famam, quod Prioratus non excedat illum valorem, & nescire particulariter, quibus in-

rebus ille valor consistat, & eodem modo videtur respondendum ad obiectum, quod ille testis se refert ad listam, quæ tamen non probat, cum debeat considerari, quod testis credulitas, seu scientia non refertur ad listam, sed vterius, absque dicta relatione deponit de publica voce, & fama, & quoad illam nec se refert, nec potuit referre ad listam.

Minus obstat, quod in dictis *decisionibus* contra Testem, examinatum in Curia natus, nempe deponere, quod non potest affirmare, quoniam introitus haberet Ecclesia ab anno 1570. vique ad anno 1577. & quod nescit onera, & expensas Ecclesie, hoc enim tollitur, quia deponit tantum respondendo ad interrogatorium nescire fructus istius Ecclesie ascendere de illis annis ad scuta 600. annuatim, quæ ignorantia est de dicta summa annuorum scutorum 600. non autem de valore ducatorum 250. sed dato etiam quod nesciret istum valorem, non ideo tollitur, quod publice illum audiuerit, inde intrat consideratio in primo teste superius deducta, & eadem ratio facit, ut non obstat, quod ignoret onera Ecclesie, & expensas. Vltra quod quando agitur de probando valore per non excessum, non est necessesse scire onera, cum illa potius valorem minuant, quam excedere faciant, ut ex se patet.

Quibus accedunt alij duo Testes in simul cum alijs adducti saltem pro administrandis deseruiens, quamuis in illis non possit fieri magna vis, cum non percutiant tempus vnionis.

Nec etiam videbatur obstat listam, iuxta quam valor ascendit ad annuos ducatos 250. & tamen extant alia bona extra listam, prout sunt domus, hortus, & viridarium, hæc enim non reddunt fructum, & deseruiunt pro habitatione, & aliqua recreatione Rectoris. Nec sufficit dicere, quod prout prædicta ommissa fuerunt, poterint, & alia bona omitti, cum nihil de alijs omisiss probetur.

Nec etiam obstat, quod agitur de perpetuo præiudicio Religionis inferendo ex ista vnione, ut fuit consideratum in vltima decisione coram D. meo Lancelotto, quasi ex hoc valor plenè esset probandus. Quia responderetur, quod cum valor beneficii in vnione non veniat exprimendus *gloss. in verb. vel alter. in Clement. 1. de proband. & ibi Vital. num. 73. & Imol. num. 12. Felyn. alios adducens in c. ad aures num. 4. vers. prima conclusio de rescriptis.* & ad illius expressionem in vnionibus tantum obliget *Regula Cancell. 21.* & illi in hac vnione sit derogatum, videtur illius expressio non necessaria, & per consequens, quod Pontifex in illa non se fundauit, sed in paupertate, & in tenuitate redditum dictæ Sacristie, quo casu sufficit semiplena probatio, cum agatur de verificatione narrationis, in qua Papa non se fundauit *Egid. dec. 113. & 114. Rot. dec. 268. nu. 3. & 4. p. 1.* & tunc incidenter ad effectum euitandæ subreptionis probatur valor, quo casu leuior probatio sufficit, & pluribus adductis per *Rot. dec. 14. num. 18. & 19. et seq. par. 2.* Quæ magis procedit, cum Pontifex veniens

dictam Præceptoriam satis sibi cogitaret de
perpetuo præiudicio Religionis cauendo, &
nihilominus prædictæ Regula 21. derogauit.
Ex quibus sic conclusum fuit.

MACERATEN. SPOLII.

Luna 13. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Mensuratio prædij probatur ex deductis in
decisione.

SYMMARIVM.

- 1 Instrumentis de nouo repertis causa reprobatur
& renouatur decisio non subsistens in facto.
- 2 Fides recognita, & iurata probat.
- 3 Agrimenforibus creditur in suo officio.
- 4 Confessio facta in libello nocet confidenti.
- 5 Disilio, in circa operatur in modico.
- 6 Solutionem allegans, & non probans videtur con-
fiteri debitum.
- 7 Spolium ad excusandum potest fieri de nouo iu-
rium productio.

DECISIO CCXXII.

PROPOLITO dubio 4. Iunij 1610. an esset locus
Ægidiana, Domini affirmatiuam partem,
fuit amplexi, ex eo quod sententia redintegrato-
ria A. C. fuisset valida, & nullitates oppositæ
non obstant ex adductis in dicta decisione,
tum & quia fuerat iusta, quod elicebatur ex
iniusta subbaltatione præcedenti, à qua procedebat
spolium iniustum, autem istius subbaltatio-
nis ex eo potissimum deprehendebatur, quod ad
illam fuit processum instante Hieronyma,
præsentia creditur Pellicani eiusdem residui
pretij eiusdem possessionis, ad cuius executio-
nem deueniri non poterat, nisi præuia men-
suratio prædij, cum illud fuisset venditum pro
florennis 360. pro qualibet salma, cuius pretij
cœtutudo, & liquidatio dari non poterat, nisi
mensuratio prædij præcessisset ex latè in dicta
decisione congestis. Et hodie super eisdè re pro-
posita ex nouiter deductis per Adrianum Do-
mini à decisis recedendum dixere; fuit enim
nouiter reproducta mensuratio istius prædij fa-
cta de partium consensu per Dominicum Testā
publicum agrimenforem de anno 1597. & sic
antequam Pellicanus fuisset expulsus, & iudi-
cium contra ipsum iacutatum, cum hæc eue-
nerint de anno 1603. Et de prædicta mensura-
tione constat ex fide eiusdem Domini agri-
menforis per ipsum subscripta, & cum inta-
mento postea recognita, cui videtur standum
iuxta text. in l. 2. ff. si mens. fals. mod. dixer. Abb.
in c. quia indicant in princ. de præscrip. per il-
lum text. Riminald. in c. conf. 273. num. 9. lib. 3.
maxime cum iste esset publicus agrimenfor, &
illi creditur tamquam de suo officio testanti
Alberici in suo Diction. in verb. mensur. ubi allegat.
speculat. cum quia dicta mensuratio fuit reperta
in actis eiusdem Horatii, qui fuerat rogatus
de venditione istius prædij, tum quia in moni-
torio per Pellicanum eoram A. C. dato, dicit
hoc prædium esse salmarum septem in circa:

quæ quantitas concordat cum relatione agri-
menforis, & confessio facta in libello nocet
confidenti l. tam precum C. de liberat. caus. l.
2. ubi Bald. num. 3. & alij C. de instit. & subst.
Dec. in l. edita num. 10. C. de edend. Socin. sen-
t. conf. 244. num. 11. lib. 2. Nec obstat decisio
intra, cum illa operetur in modico gloss. in
verb. circa in c. 1. §. penult. de offic. ordm. in 6.
Menoch. de arbitr. cas. 46. num. 3. concurrenti-
bus ex litteris eiusdem Pellicani, quibus fate-
tur prædium istud fuisse mensuratum.

Accedit, quod cum Pellicanus in primo iu-
dicio per Hieronimam sibi mox allegasset solu-
tionem, eamque non probasset visus fuit
agnouisse debitum gloss. in verb. litis contestatio-
ne in §. suscepto vno libello in Auth. de exhib. rei
Salicet. in l. etiam in verb. quæro secundo C. de
execut. rei indic. Felin. in c. cum venerabilis num.
13. de except. tum etiam apparet, quod Pel-
licanus fuit expulsus in deposito residui pretij
penes thesaurarium Marchie fit protestatio per
Adrianum cum facultate addendi, vel mi-
nuendi omne id, quod posset importare,
verum pretium, quæ protestatio videtur
tollere omne scrupulum circa mensuram Soc-
sen. conf. vlt. num. 3. vers. non obstat quod 2. loco
allegatur lib. 3.

Ex quibus videbatur satis de præcedenti
mensuratione constare & sic præcipuum fun-
damentum decisionis in facto cessare; nec quic-
quam obitare, quod hæc omnia non fuerint
deducta eoram A. C. nam cum hodie agatur de
iustitia sententiæ, qua A. C. pronouciavit Pel-
licanum fuisse spoliatum potest etiam ex noui-
ter deductis doceri de iniustitia sententiæ ad
excusandum spolium potest fieri de nouo iu-
rium productio Rot. diuers. decis. 356. num. 3.
& seq. lib. 3. par. 3.

Minus subsistit in facto vitium fundamenti
decisionis, quod de pretio debebat elingui quæ-
dam census cum ex deductis de nouo constet
Hieronymam non ex suis pecunijs censum
extinxisse.

Et ita conclusum &c.

MACERATEN. HEREDITATIS.

Veneris 17. Iunij 1611.

ARGVMENTVM.

Agitur an sit legendum in testamento ver-
bum *feminina*, an *femina*.

SYMMARIVM.

- 1 Testamenti lectura non est immutanda, etiamsi
mutando vnam litteram melior sensus resul-
taret.
- 2 Index debet indicare secundum verba testamenti,
non autem iuxta id, quod melius esset.
- 3 Verba, quando sunt clara non est disputandum
de mente.
- 4 Ordo præpositus, & ratio recti sermonis non at-
tenditur, cum habemus congruum sensum.
- 5 Error non præsumitur, nisi probetur.
- 6 Locutio inusitata non admittitur.

DECISIO CCXXIII.

ROMANA CENSUS.

Merc. 31. Janij 1611.

DECISIO CCXXIV.

Impressa penes Cenc. de cons. dec. 19.

VRBINATEN. PARROCHIALIS.

Lana 27. Janij 1611.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- D**ato dubio de ordinis Rotæ, an esset legendum *femina*, vel *femina* quod si *femina* an esset in nominatiuo, vel ablatiuo & hoc dubio disputato, cum præsupposito, quod sit standum primo testamento Matthei Vici, iuxta decisiones factas coram bo me Inso; Domini censuerunt legendum esse, *femina*, & in nominatiuo. Et quoad primam partem mouebantur ea eo, quod in dicto primo testamento à Rota in dictis decisionibus approbato, & cui standum videtur, legitur, *femina*. Et quamuis sensus, ipsæque aures relagerent talè testamenti contextum tamen cum testator ita locutus fuerit, non est immutanda illius dispositio, sub præteatu, quod immutando vnam litteram, vel vnam syllabam melior, & congruentior dispositio haberetur; indeciendum est enim iuxta testamentum non autem iuxta id, quod melius esset, & rationabilius Castrens. conf. 185. in fin. lib. 2. & vbi verba sunt clara, non est facienda questio de mente testand. alios referens conf. 34. ann. 12. & seq. lib. 4. Madel. conf. 119. num. 9. ibique apostil. in littera B. Præcipue cum, admissa ista lectura sensus videatur congruus, quod testator voluerit, quod succederent faminiæ si plures adessent, siue femina, si vnica tantum superesset, non habita consideratione ad ordinem præpoſuerat in littera, vt fuit dictum coram bo me Illustrissimo Pampillo 20. Februarij 1598. quem intellectum Rota in hac causa postea secuta fuit coram me 17. Decembris 1610. quo sensu tamquam congruo admisso cessat lesio redi sermonis in contrarium considerata, nec litteræ præpoſuerat, quicquam refert stantibus verbis clari testamenti, & rectio illorum sensu ex supradictis.

Quibus non obstat, quod femina sit scripta per errorem, dum testator volebat, quod scriberetur *femina*, itaut legeretur succedant faminiæ descendentes ex me, & linea masculina siue femina, quæ lectura magis congrua, & verisimilis videbatur & præcipue in testatore iuria perito, quia fuit responsum, quod error non præsumitur, nec probatur in hoc casu, & tunc potest præsumi, quando ista lectura, nempe, *femina*, careret congruo, & rationabili sensu, & intellectu; sed cum illum habeat optimum, iura superior adducta, videtur cessare præsumptio prædicti erroris non præbati, qui potius præsumendus esset in secundo testamento, in quo legitur *femina*, cum illud fuerit scriptum per alium, primum vero per proprium filium testatoris, & de ipsius ordine.

Quo vero ad secundam partem dubij, quod femina sit appositæ in nominatiuo, non vero in ablatiuo mouebantur, quia eum testator dixit, succedant faminiæ descendentes ex me & linea masculina, siue femina esset in eo, locutio si femina esset in ablatiuo, itaut legeretur faminiæ descendentes ex me, & linea masculina siue ex linea femina, & esset modus loquendi inusitatus, & non admittendus.

Ex quibus sic fuit resoluitum.

- 1 Clericatus probatur litteris Episcopi suscepcionis ordinis presbyteratus, quæ probant minores ordines retro susceptos.
- 2 Episcopi emanantia, quando confertur ordinem in altera Diocesi de licentia Diocesani probat dictam licentiam.
- 3 Mensis Aprilis est reseruatus Papa;
- 4 Regula reseruatoria inſpicit titulum, & possessionem.
- 5 Legitimus contradicitor non est proſus ab Ordinario in mense referato, etiam quod sit in possessione, nisi reddat referationem turbidam.
- 6 Gratia subrogationis gratuita quando dicatur iudificata.

DECISIO CCXXV.

- V**ista fuit Domini gratia Euangelistæ iustificata ad effectum immiſſionis sibi concedendam. Probatur enim Clericatus illius per litteras patentes Episcopi Callen. suscepcionis ordinis Presbyteratus, quæ probant minores ordines retro susceptos Bald. in l. si solemnibus num. 2. C. de sed. inſtrum. Fur. dec. 144. nam 5. lib. 2. qui Ordinarius Callen. enuntiat Euangelistam ad Presbyteratum promouisse de licentia sui Ordinarii, quæ enuntiatio sufficit probatione dictæ licentiæ, vt notat Put. a dec. 13. in de dispensat. & fuit dictum in Ripan. Capellania 12. Janij 1599. etiam Bubale.

Obitus vero Vincentii Romirelli, ex cuius persona contigit vacatio in possessionem istius beneficii, & de mense Aprilis probante optimè per Testes deponentes illum vidisse mortuum in Ecclesia de mense Aprilis 1610. & obijſſe in possessione istius Parrochiæ Curæ animarum in illa exercendo, & fructus percipiendo, & quod per illius obitum ista Parrochialis vacauit.

Referuatio vero ex prædictis resultat, cum mensis Aprilis iuxta Regulam Cancellaria sit reseruatus. Quibus probatis restat iustificatio gratia subrogationis, vt fuit dictum in Pampilonen. Præpoſitione 21. Februarij 1611. coram R. P. D. meo Decano, & alias sape.

Quibus non obstat, quod Hieronymus Aduerſarius sit possessor cum titulo, ideoque contra illum, vt legitimum contradictozem videatur agendum via ordinaria; nam ultra quod titulus negatur, nihilominus etiam illo admisso, cum possessione non fuit viſus legitimus contradicitor, ad huc effectum, cum sumus in reseruatione clara mensis contenti in.

Re-

4. *Regula*, quæ inscribitur titulo, & possessionem ipsius. & quamvis aliquando possessor cum titulo Ordinarii sit legitimus contradictor ad impediendam immisionem, illud procedit, quando ipse adducit aliquod, quod reservationem reddat turbidam, & contra illam resistat maximus sumus, tunc enim vel esset procedendum ordinariè, vel saltem superiendum aliquantulum, donec talis possessor extraxisset iura sua in forma probanti, & fecisset suas probationes, ut fuit resolutum in *Burgen. de Pacorum* 24. *Octobris* 1588. coram *Gipso* & in *Giennen. Præsumptorum* 15. *Februarii* 1593. coram *Illustrissimo Blanchetto* & in *Oritan. Archiepiscopatus* 29. *Maij* 1598. coram *Orano*, & in eadem 18. *Iunij* 1599. coram *Reuerendissimo Pacen.* & in *Elen. Preceptoris* de isto mense, & anno coram *D. meo Mancomantio* Vnde cum in isto casu nihil ostendatur, quod reddat turbidam istam reservationem, & non sufficiat dicere in genere, potest esse, quod sit vnicum, vel quod Episcopus gaudeat alternatiua, cum de his nullus fumus derur, visum fuit concludendum esse pro reservatione clara, & pro iustificatione subrogationis gratiosa, & pro immisione illius vigore concedenda *Evangelista*.

ROMANA VINÆ.

Luna 27. Iunii 1611.

DECISIO CCXXV.

Impressa in recent. decif. 356. par. 2.

ASSISIEN. PECUNIARIA.

Veneris 1. Iulij 1611.

ARGUMENTVM.

Notarius quando, & quas scripturas exhibere teneatur.

SYMMARIVM.

1. Notarius tenetur ratione sui officij custodire Instrumenta, & partibus exhibere.
2. Scriptura sit de actis, si à parte tradatur Iudici, & à Iudice Notario.
3. Notarius confuso de interesse partis potentis tenetur edere scripturam, licet non habeat originale.
4. Notario agenti de suo interesse, & de non exhibenda scriptura sibi tradita non creditur.
5. Scriptura licet sit nulla, & præscripta debet edi à Notario.
6. Scriptura transmissa ad Iudicem, ut inde appareat de corpore delicti, & alteratione partita dicitur originalis.
7. Notarius debet custodire scripturam, licet pars debeat nolle vti ea.
8. Scriptura, qua quis non vult vti ad vnum effectum, potest vti ea ad alium effectum.
9. Notarius non liberatur declarando cum iuramento ammisisse scripturam, sed tenetur plene, & concludenter illud probare.

DECISIO CCXXVII.

D Omnes censuerunt Notarium teneri ad exhibitionem folij de quo agitur; constat enim ex ipsius confessione dictum folium fuisse illi consignatum à Iudice, vnde intrat conclusio, quod Notarius tenetur ratione sui officij custodire instrumenta, & acta atque partibus exhibere docto de interesse *L. 2. ibi D. D. C. de eden. Dec. in c. 1. nu. 46. & 53. de probat.* De interesse verò Pomponij satis constare videtur, cum ipse per *desionem* Rotæ fuerit exclusus à sua intentione, eo quod d. folium non exhibuit.

Nec obstat, quod folium non sit de actis, nam cum fuerit Notario consignatum à Iudice, ad quem fuerat de partibus transmissum, satis debet censi existit de actis *Cognol. in l. 1. C. de liberal. caus. Pacian. de probat. c. 64. num. 4.* Ultra quod fuit à Substituto Fiscali repetitum, & reproductum eadem die, qua fuit Notario consignatum à Iudice, & fuit etiam enunciatum in extractu actorum.

Minus obstat quod dicatur non esse Originale; Nā quamvis hoc esset verum, nihilominus qualicumque scriptura consignata Notario debet ab ipso edi, & repræsentari, docto de interesse partis patientis *Decius in dicto cap. 1. numer. 46. part. princip.* Nec illi agenti ad lul exonerationem, & pro evitanda exhibitione credendum est, agit enim de suo interesse *Bero. conf. 89. num. 8. lib. 1. Decian. conf. 91. num. 23. lib. 3. Menoch. conf. 259. num. 8. lib. 3. late Pacian. vbi supra num. 9.* vbi alios allegans dicit, quod scriptura etiam nulla, vel præscripta debet edi à Notario, Ultra quod in hoc casu potius apparet dictum folium fuisse originale tam ex dicto vnici testis, qui illud vidit, quam ex rei serie, & factis, quia dictum folium fuit transmissum de partibus ad Iudicem cause criminalis in Curia, ut apparet de corpore delicti, & alteratione partita, que alteratio discerni, & iudicari non poterat nisi inspecto originali.

Minus obstat Pomponium in illo iudicio criminali declarasse nolle vti, dicto folio, quia non ideo minus Notarius illud sibi traditum à Iudice custodire tenebatur, & cum illa declaratio fuerit facta ad vnum effectum, quia videlicet Pomponius non intendebat se purgare ex inspectione folij, nam siue alteratum esset, siue non sufficiebat sibi alterationem non fuisse per ipsum factam, neque ipso mandante, hodie verò vult vti folio ad alium effectum, & ideo talis declaratio sibi non obstat *Aymon. conf. 9. num. 16. Gabriel. de reg. iur. conclus. 1. num. 36. Sord. conf. 28. nu. 49. lib. 1. & Iudex potest ex officio fundare in dicto folio etiam si fuisset à Pomponio impugnatum* *Barr. in c. licet causam num. 44. vers. quero cum glosa de probat. Barr. in l. post legatum num. 8. ff. de his quib. indign. Ale sand. conf. 183. num. 4. & 5. vol. 5. Gabriel. vbi supra num. 58.*

Nec obstat allegare omissionem etiam cum iuramento, & facta diligenti perquisitione inter scripturas officij non inveniuntur iuxta text. in l. final. §. fin. ante C. de fid. infra.

instrument. Arc. conf. 120. numer. 2. Notarius enim, qui ratione officij tenetur acta custodire, & partibus exhibere non excusatur nisi plene, & concludenter probet amissionem, & casum illius aliter quam per iuramentum. Bart. in l. si quis ex argentiarijs §. an vero heredes num. 2. & 4. ff. de ead. Gra. consil. 23. num. 19. lib. 1. & fuit pluribus adductis dictum in vna Romana Depositi 9. Iunii 1595. coram bo. mc. Cardinali Pamphilio.

FLORENTINA MELIORAMENTORYM.

Ven. 1. Iulij 1611.

DECISIO CCXXVIII.

Impressa in rec. dec. 359. par. 2.

INTERAMNEN. & SALVIANI,

Luna 14. Novembris 1611.

DECISIO CCXXIX.

Impressa apud Statil. de Salviani dec. 13.

MACERATEN. HAEREDITATIS.

Mercurij 16. Novembris 1611.

Nec

A R G V M E N T O.

Nec Summario indiget.

DECISIO CCXXX.

D Vbio proposito 19. Iunii currentis anni an esset legendum, *famina*, vel *feminina*, quod si *famina*, an esset in nominativo, vel ablativo, Domini censuerunt. Legendum esse *famina*, & in nominativo, prout in *decisione* tunc facta, cui cum Domini de Ricijis, Allaolinis, & consortes, quoad secundam partem, & Domini informante tantum Francisco Vico, reventibus tamen alijs informare in *decis* steterunt, & vltra adducta in *decisione* ponderarunt, quod 20. Februarij 1598. in *decisione* in dicta causa facta coram bo. mc. Cardinali Pamphilio, quam postea Rota fuit secuta coram me 17. Decembris anni prateriti, fuit resolutum legendum esse, Descendentes ex me, & linea masculina, siue *famina*, & illud nomen, *famina* esse intelligendum, ac si dictum fuisset succedant *famina*, si plures adfuerint, siue *famina*, si unica tantum supersit, quo intellectu retento, clarè ex illo eliciri mentem Rotæ tunc fuisse, quod illud nomen, *famina*, sit legendum in nominativo, cum det suppositum verbo succedant, quod & expressius continetur in dicta *decisione* coram me facta 17. Decembris, quatenus ibi verbis expressis dicitur dictam *dis*tionem, siue *famina*, esse intelligendam appositam in nominativo, non autem in ablativo.

Ex quibus sic fuit resolutum.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Sabbati 26. Novembris 1611.

DECISIO CCXXXI.

Impressa in rec. dec. 416. p. 2.

VERCELLEN. DISMEMBRATIONIS.

Luna 5. Decembris 1611.

DECISIO CCXXXII.

Impressa apud Pesh. de manus. dec. 126. & in rec. dec. 106. par. 4. tom. 1.

SEGOBIEN. CANTORYM.

Vener. 9. Decembris 1611.

DECISIO CCXXXIII.

Impressa in rec. dec. 363. par. 2.

TVDEN. PARROCHIALIS.

Luna 16. Januarij 1612.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S V M M A R I V M.

- 1 Scriptura exemplata per Notarium, qui non fuit rogatus de originali, nec successit in officio non probat.
- 2 Declara, ut hic.
- 3 Notary assertional statum de stylo Rota.
- 4 Testes possunt presentari, ut deponant super tribus, aut quatuor articulis licet plures producantur.
- 5 Sententia lata contra Ecclesiam, ex indefensa, est nulla.
- 6 Nullitas non potest opponi post 30. annos, qui dantur ad opponendam nullitatem.

DECISIO CCXXXIV.

D Vbitaui an sententia Rotalis sit confirmanda, & Domini affirmativè responderunt, cum ex tribus *decisionibus* dictam sententiam præcedentibus, & coram D. meo Sacro factis resulteret ex prima constare de iurepatronatus existentia, ex secunda verò constare de iurepatronatus Aluari Prego, qui præsentavit Joannem Mendez, ex tertia tandem resulteret inra esse in forma probanti, & testè valide examinatos per rationes, iura, & fundamenta in prædictis *decisionibus* latè, & optimè adducta, quæ transcribere, nec vile, nec necessarium videtur, sed tantum respondere his, quæ ex adverso potissimè contra tertiam ex dictis *decisionibus* opponebantur.

Ex quibus non obstat primum obiectum, quod cum scripturæ, quibus prædictæ *decisiones* fundantur fuerint exemplatæ per Notarios qui non fuerunt rogati de originalibus extrahens illas debeat esse successit in officio illius, qui fuerat de illis rogatus. Nam responderetur quod cum istæ scripturæ fuerint rogatæ in Audientia Episcopali, sunt enim presentationes, institutiones, & sententiæ latæ super iure patronatus in illa audientia, & Rodericus illarum subscriptionibus attestare se esse notarium perpetuum eiusdem Audientiz, & illas externè, plasse ex originali, quod penes se remanebat duo

duo videtur affirmare, alterum se esse successorem in eodem officio notariæ illius audientie Episcopalis, alterum vero originalia esse in eodem officio, vnde cum de stylo Rotæ circa præmissa assertioni notarij fletur, ut fuit dictum in vna *Ferrariensis*. bonorum 16. Junij 1600. *eorum Illustrissimo Lancellato*, & alias sæpe, videtur omnino cessare obiectum. Porro cum vitra prædictas subscriptiones Roderici pluries in processu appareat ipsum esse talem notarij perpetuum dictæ audientie, quod & etiam affirmant testes in eodem Processu pro Ioanne de Vega examinati fol. 336.

Minus obstat alia nullitas contra examen, testium deducta ex quo apparere dicitur exhibitos fuisse tantum quatuor articulos, & tamen receptos examinasse super 12. & 15. articulis. Quia respondetur potius apparere fuisse 16. articulos datos. Attamen testes examinatos fuisse tantummodo super primo generali, & super 12. & 15. nec non super ultimo de publica voce, & fama, & hoc quia tantum super illis testes fuerunt præsentati, ut ex primo teste fol. 159. apparet, quod non est novum licet producantur plures articuli, tamen testes non examinati nisi super illis, quibus præsentantur.

Ultimo non obstat nullitas adducta contra sententiam latam de anno 1572. inter hunc illius Episcopatus & Martinum de Padilla, præsentatum, & ad eius favorem fuit lata, quasi Ecclesia tunc fuerit indefensa, quia ex resolutione Processus apparet totum contrarium, & hunc ad eam venisse pro iure ordinario, & se opposuisse contra dictum Martinum de Padilla, & partes fuisse admittas ad probandum, & sicut fuisse intimatam sententiam probationis, quin & fuisse citatum ad videndum inrare testes, & alia plura egisse, & tandem sicut dictæ sententia, quatenus sibi favorabilis concessisse, quatenus verò sibi contrariæ, ab illa appellasse, vnde cessare videtur nullitas ex dicta non defensione ponderata, vitra quod cum transierit 30. anni non potest de dicta nullitate opponi ex *Angel. in l. scilicet C. de præscript. 30. vel 40. ann. cum alijs pluribus ad hunc effectum adductis per Dominum meum Sacram in secunda sua decisione: tum etiam, quia hodie non agitur de confirmatione dictæ sententia.*

Ex quibus pro confirmatione sententiæ Rotæ fuit conclusum.

FAVENTINA HÆREDITATIS.

Luna 16. Ianuarij 1612.

ARGUMENTVM.

Instituto hærede posthumo de quo intelligatur latissime discutitur varios casus distinguendo.

SYMMARIVM.

- 1 Posthumus hærede instituto intelligitur tam de præsentis, quam de futuris.
- 2 Testamenti conservatio favorabilis est.

- 3 Testator instituendo posthumum, quemcumque ut casu præsumitur & vixisse vitam præteritivam.
- 4 Oratio indefinita æquipollet universali in dispositione etiam hominis, quando est eadem ratio & qualitas.
- 5 Testator instituendo ventrem intelligitur instituisse etiam conceptum post conditum testamentum.
- 6 Institutio ventre venit posthumus.
- 7 Instituire ventrem, vel ventrem prægnantem paria sunt.
- 8 Expressio eius, quod tacite inest nihil operatur.
- 9 Testator instituendo posthumum, ac ventrem N. uxoris nominatim non intelligitur instituire posthumum ex alia uxore, secus si de uxore simpliciter fecisset mentionem.
- 10 Conditio debet adimpleri in forma specifica.
- 11 Testator si dicat instituo ventrem N. uxoris mee quatenus gravis sit intelligitur etiam instituisse posthumum post testamentum conceptum contra Ang. nisi addat (tempore præsentis gravis sit) secundum aliquos.
- 12 Testator assertive restringens suam dispositio nem ad tempus certum præsentis, si standum est, secus quando non se restringit.
- 13 Dicitur quatenus, & dictio, si, aliquando important conditionem aliquanda vero tempus, ac si diceretur, quando.
- 14 Clausula, quatenus gravis sit, illud verbum, sit, est præsentis subiunctivi, & sic designat tempus præsentis, & futurum.
- 15 Clausula, qua sui natura præsentis tempus importat favore testamenti trahitur etiam ad futurum, maxime si de futuris actum esse præsumitur, aut si verba possunt habere tractum temporis.
- 16 Testator ignorans uxorem esse prægnantem instituendo ventrem intelligitur de posthumo tempore testamenti, & tempore mortis contra *Alon.*
- 17 Testator ignorans uxorem esse prægnantem omnes posthumos aque diligere præsumitur, secus si sciat prægnantem, quia tunc voluntas eius determinatur ad illum.
- 18 Testator non præsumitur eligere viam subvertendi summ iudicium & amplectendi viam præteritivam sui posthumus.
- 19 Institutio facta de posthumo iam nato ignorante testatore valet.
- 20 Testator in articulo mortis videtur cogitasse de posthumo tunc existente in ventre, & non de alio postea suscipiendo, quod tamen declaratur.
- 21 Mater excluditur ab hæreditate per expressam pupillarem substitutionem à Testatore factam.

DECISIO CCXXXV.

Avgustinus infirmitate detentus testamentum suum victimam condidit, sub die 2. Iunii 1607. in quo quoad institutionem hæredis, infra scriptis verbis usus fuit, nempe in omnibus autem alijs suis bonis sibi hæredem vniuersalem instituit & esse voluit ventrem prægnantem D. Lauræ ipsius uxoris, siue masculam, siue feminam pariat quatenus D. Laura sit gravis. Et de cetero filia nascituro in pupillari aetate vel casu, qua dicta Domina Laura non esset gravis, tunc, & eo casu instituit, & substituit D. Iamperæ ipsius matris

O

Te.

Testator autem, nec ex illa infirmitate oblit, nec etiam D. Laura de tempore testamenti gravida erat, sed postea recuperata sanitate per Augustinum Laura venit gravida, & sic existente, denique Augustinus in morbum incidit, & in illo decessit 8. Julij 1608. nullo alio condito testamento, post cuius obitum Laura 15. Julij eiusdem anni 1608. peperit Augustinum mortuum tamen, prout Iunipera dicit, sed ex aduerso Laura viuum natum fuisse contendit, & breui spatio ad hac vita migrasse, speque illi tanquam matri, & filio proximior succedere prætendit, quasi in dicto testamento institutus, nec comprehensus fuerit, sique possit immitti in possessionem bonorum filij, quam Iunipera mater Testatoris, & in possessionem dictorum bonorum reperta contradicit.

Vnde dubitari, an Laura sit immittenda in possessionem bonorum, de quibus agitur, quod dubium ex duobus inspectionibus videtur vocare resoluendum; Altera an ille posthumus de tempore testamenti nodum conceptus fuerit institutus, & comprehensus in dicto testamento; Altera vero est, an natus fuerit viuus, vel mortuus.

Quoad primam inspectionem in primis observandum est; quod instituto posthumo nascipuro ex vxore, non solum venit institutus existens in ventre de tempore testamenti, sed etiam alij post testamentum concepti, & nati iuxta text. expressum in *l. placet cum l. sequen. ff. de lib. & postum.* & ibi communiter DD. inter quos ista conclusio non controversatur, ut post ordinarios notant *Bero. conf. 17. nu. 13. lib. 3. & Cora. conf. 244. num. 8. in fin. lib. 2. & Comar. varior. cap. 13. num. 9. vers. decimoquarto Menoch. alios adductos presumps. 21 nu. 4. & 5. Illustrissimus Manic. de consuet. lib. 4. tit. 10. num. 1. & hoc procedit favore testamenti conservandi, & ex verisimili mente Testatoris, qui quemcumque filium sibi nasciturum paterna dilectione admitti voluit & vitare vitium prætensionis in suo testamento ne rumperetur, tum quia indefinita & quipollet vniuersali in dispositione etiam hominis, quando adest eadem ratio, & qualitas *l. si plurib. de leg. 2.* quas rationes ad prædictam conclusionem adducunt scribentes in dicta *l. placet & ibi Iaf. num. 5. Sec. num. 4 & Bero. dicta conf. 19. nu. 16. & Comar. ubi supra & Menoch. de presump. 21. num. 5.**

Deinde observanda sunt verba testatoris ibi instituit ventrem pregnantem Laura vxoris, quatenus Laura sit gravida, quæ verba siue considerentur, quod testator instituit ventrem vxoris Lauræ siue quod instituit ventrem pregnantem Lauræ, quatenus gravida sit, semper erit verum in iure, testatorem sensisse non tantum de posthumo de tempore testamenti iam concepto, sed etiam de quocumque alio postea concipiente rext. in dicta *l. placet cum l. seq.*

Primo enim casu instituto ventre vxoris Lauræ sic dicendum videtur, & probatur, quia cum in posthumo instituto hoc procedat sine difficultate per rext. in *d. l. placet cum l. seq. &*

pauid ante demonstrauimus, idem videtur etiam dicendum de ventre vxoris instituto, cum sub institutoque venerit veniat posthumus *l. 3. §. nominatim. ff. de inst. rupt. & huius sententia fuit Oldrad. conf. 212. & Ias. Andr. ad specul. in rubr. de testam. col. 1. vers. occurrat alia questio Bald. in conf. 354. num. 1. lib. 4. Angel. in conf. 51. vers. nunc ad propositum. Alex. in d. l. placet num. 3. Soc. Sen. ibidem num. 4. & Iaf. n. 6. & num. 11. vers. quid tenendum, ubi de hac opinione in praxi seruanda testatur, & infra n. 14. Boer. decis. 148. & hauc dicit magis communem Afflic. conf. 9. num. 2. lib. 9. & de presump. reg. 3. presump. 35. num. 5. idem Alex. conf. 191. num. 3. lib. 2. idem Bero. conf. 17. num. 21. lib. 2. Cora. conf. 144. num. 8. lib. 2. Menoch. ubi supra num. 12. Manic. ubi supra num. 6. Sfort. Odd. qui hanc dicit veram, & magis communem conf. 58. num. 4. Abb. conf. 85. num. 3. Purpurat. conf. 519. num. 3. & per totum lib. 2. Simon de Pres. de interpretat. vltima. volunt. lib. 3. fol. 247. num. 17.*

Nec ex dictione, pregnantem, à Testatore adiecta ibi instituit ventrem pregnantem, potest inferri testatorem demonstrare voluisse posthumum tuuc in vtre pregnantem existentem, & ad illum tantum suam institutionem restringisse ex illo argumento, quod alias de nihilo deserviret dicta dicitio pregnantem, quod non debet admitti.

Respondetur enim, quod cum in materia institutionis, vel exheredationis non intelligatur venter, prout est pars corporis vxoris, sed intelligatur venter pregnantem idem factus in ventre existens dicta *l. 3. §. nominatim l. ventre praterito ff. de acquir. heredit. & in rubr. simul. ventr. nemus.* adeo quod paria sunt obficere ventrem, aut ventrem pregnantem, & sic per adiectionem dictionis pregnantem exprimitur illud, quod tacite inest, quæ expressio nihil debet operari *l. 3. ff. de leg. vnde siue venter simpliciter, siue venter pregnantem instituat, cum idem sint, & sub utraque verborum conceptione posthumus institutus videatur, sequitur quod dispositio dicta *l. placet. & posthumum simpliciter institutum procedit in ventre pregnantem instituto.**

Quicquid in hoc articulo contra Oldrad. Ioann. Andr. & alios voluerit Barr. in dicta *l. placet. num. 1. & ibi Castren. num. 2. & Raphael Caman. & Arret. moti ex prædicta ratione desumpta ex dicta dictione, pregnantem adiecta ventri instituta, qui ex prædictis responso patet.*

Mouentur etiam ex *glos. in d. l. sequen. incipit. ideoque* quæ limitat dispositionem rext. in *l. placet* quates testator suam institutionem ad certum posthumum restringit, prout *Paul. Cast. & alij* in hac specie restricta videtur ad certum, & determinatum posthumum, quatenus dicitur instituisse ventrem vxoris suæ.

Nihilominus ex prædictis verbis nulla restrictio ad posthumum de tempore testamenti in ventre existentem dari potest ex supradictis. Nec illa adiectio D. Lauræ vxoris prædictam restrictionem operatur, prout *Paul. ubi*

sa-

supra, & Bartol. crediderunt causari.

Distinguendum enim est, quod aut volunt isti DD. quod illa verba *Laura uxoris mea* restringant institutionem ad posthumos nascituros ex ipsa Laura, itaut non veniant instituti posthumum ex alia vxore postea ducenda conceptos, & natos prout venirent, alias in casu dicta *l. placet*, si simpliciter posthumus nasciturus esset institutus. Aut volunt isti DD. quod prædicta verba, *Laura uxoris mea*, restringant institutionem ad posthumum tantum de tempore testamenti in ventre prægnante Laura existentem, itaut excludantur posthumum post dictum testamentum concepti à Laura, & oati.

Et primo casu fatenda est prædicta restrictio ad posthumos ex Laura tantum susceptos cum de clara testatoris voluntate constet voluisse imitare suam dispositionem ad posthumos ex Laura vxore procreatos, & in hoc sensu iocretur optimè *glos. in dicta l. seq. incip. ideoq.* & quod dicunt Bart. & Paul. ex aduerso adducti, & sic deciditur expresse per text. in *l. filius §. si quis ex certa vxore ff. de liber. & posthum. per quem text.* illam sententiam sequoatur *Ias. in dicta l. placet numer. 8. & num. 21. Soc. ibi num. 4. vers. sed illa. P. arif. conf. 52. numer. 23. seq. lib. 2. Menoch. vbi supra num. 3. l. in conf. 40. num. 36. & in conf. 97. num. 8. 2. lib. 1. Bero in dicto conf. 17. num. 23. Mantie. vbi supra num. 2.*

Quod tamen intelligitur, quando vxorem certam nominauit, prout in nostro casu Laura vxoris venter prægnans fuit institutus, alias enim si de vxore simpliciter fecisset mentionem, iocretur dispositio text. in dicta *l. placet*, vt sub tali posthumum institutione venirent comprehensi posthumum non solum ex illa vxore, sed qui ex alia ex post facto ducta procrearentur, prout post *Alex. Armin. Soc. Ias. & alios* in dicta *l. placet* tradit *Sfort. Odd. vbi supra num. 2. & 3.*

Secundo vero casu nullatenus prædicta restrictio est admittenda ad posthumum in ventre vxoris de tempore testamenti existentem ex supra adductis pro communi opinione, & contra Paul. Ceftr. Aret. & alios.

Quæ communis procedit etiam, quando prædictæ constitutioni de ventre prægnante Laura vxoris suæ addita fuerunt illa verba, *quatenus Laura sit grauida*, prout in nostro casu à testatore fuerunt adiecta. Ex quorum adiectione Angel. in *conf. 51. Simon Notarius* censuit talem institutionem restringi ad posthumum de tempore testamenti in ventre vxoris existentem, quasi ex istis verbis, *quatenus prægnans sit* ad præsentem ventrem prægnantem fere reuterit, in quo talis dispositio poterat verificari, si enim de omni ventre futuro sensisset, frustra erat dicere, *quatenus grauida sit*, cum solum ex vtroque pleno posthumus nasci posset, non ex vacuo, vt de se patet, & per text. in *l. ventre ff. de acquir. heredit. l. t. ff. liber. & posthum. l. amiq. de petiti. heredit.* vt autem dicta verba, *quatenus grauida sit*, aliquid operentur, necesse est fieri ad ventrem præsentem, ne in

vanum prolata dicantur contra dispositionem text. in *l. si quando de leg. 1.*

Viterius mouetur Angel. quia illa verba, *si prægnans esset* conditionaliter prolata videntur liante dictione *si. Bart. in l. 1. num. 2. ff. de 10 condit. & demonstrat.* conditio autem debet adimpleri in specifica forma *l. mensuræ eodem tit.* vnde dicit in hoc casu non comprehendit alium posthumum, quam præsentem, in quo conditio verificatur *l. boues. §. hoc sermone ff. de verb. signif.*

Ex quibus Angel. concludit, quod in hoc casu certus posthumus, & ille existens in ventre de tempore testamenti demonstratus est, & quilibet illius futurus commissus, & exclusus, cum hic postea conceptus, & natus non sit ille demonstratus per testatorem, & de quo ipse sensit ad text. in *l. commodissimi ff. de liber. & posthum.*

Quibus tamen non obstantibus contrariam sententiam, imo quod etiam stantibus dictis 12 verbis, *quatenus grauida sit* veniat comprehendit si posthumum post dictum testamentum concepti, & nati teneantur *Alex. in d. l. placet nu. 3. vers. illam iamen opinionem qui reprobat sententiam Angel. & sequitur Alex. Ias. ibidem nu. 14. quicquid dixisse prius videatur num. 12. eadem firmat, & probat Bero dicto conf. 17. n. 23. & Bald. in conf. 122. & 128. ad intelligentiam num. 2. lib. 1. repetito in conf. 113. lib. 5. Castrensis. conf. 409. casus ille num. 3. lib. 2. Purpurens. conf. 518. num. 3. in fin. & num. 14. Barbat. conf. 6. num. 7. lib. 3. Alerat. de presumpt. dicta regula 3. presumpt. 35. num. 5. Abb. conf. 85. num. 4. Boer. quest. 248. infim. Menoch. de presumpt. 21. num. 21. & dist. conf. 40. n. 37. Mantie. vbi supra num. 6. vers. hoc tamen opinio Bernard. conf. 377. lib. 2. Sfort. Odd. attestans de magis communi dicto conf. 58. nu. 6. Sord. conf. 55. num. 16. vbi contrarium sentit, si dictum fuisset, *si prægnans est de tempore præfenti*, hoc enim est verum, vocat Bald. in dicto conf. 128. numer. 2. lib. 2. & Bar. in d. l. placet num. 2. & ibi Ias. num. 21. & Menoch. d. presumpt. 21. num. 11. & Mantie. vbi supra num. 2. Sfort. Odd. d. conf. 58. n. 8.*

Et rationem reddunt prædicti DD. nempe, quia in isto casu testator assertiue imitauit, & restringit suam dispositionem ad tempus, quo 12 vxor prægnans erat, nempe ad tempus præfens determinatum per illa verba, *quæ prægnans est*.

Secus autem est dicendum, quando cessat dicta assertio, & præfixio determinati temporis, prout si diceretur, *si prægnans esset*, aut prout in nostro casu dicitur, *quatenus grauida*, quæ dictio *quatenus* idem est ac si dixisset, *si grauida sit*, & tunc illa dictio, *si*, quæ alias 13 solet importare conditionem, sumitur pro quando, vt sensus sit *quando grauida sit*, prout illam exponit Boer. d. decis. 142. ante num. 2. & in fin. eiusdem decisio, nam cum locutus fuerit testator per verbum, *si*, præfentis substantiuini, quod potest adaptari ad futurum, vt notat Rebus. in *l. verbum in vers. item consuetudine ibi etiam si dispositio &c. de verb. signif.* vocauit instelli-

relligenda illa verba, ac si dictum fuisset, *sive modo, sive de tempore mortis mea grandida sit in vtra Boer.* & alios supra relatos, vnde predicta verba operantur designationem temporis presentis, & futuri nempe tempus testamenti, & tempus mortis Testatoris, prout & verbo supra relatis illa intelligit idem *Boer conf. 76. numer. 3. vers. quoniam ibi.*

Quæ confirmantur ex adductis per *Barro d. conf. 17. numer. 25.* vbi ex mente *Alex. in d. l. placet* tenet quod favor testamenti, & Institutionis operatur, quod verba, quæ sui naturæ solent præsens tempus importare, trahantur etiam ad futurum & è contra, per *tex. in l. Titius §. Lucius ff. de liber. & posthum.* faciunt ad ducta per *Aleat. in d. l. verbum numer. 2. de verb. signif.* vbi dispositio de presenti ad futura trahitur, hi dicitur per *tex. in l. fin. §. final. de liberat. legat.* Tum etiam ibidem *Aleat.* asseruit idem procedere quoties de futuris adum esse presumatur, & in nostro casu præsumitur testatorem de futuris posthumis sensit ex supradictis, ibidem etiam idem *Aleat.* tenet hoc idem procedere quoties præsentis tempore adiecta sunt verba habentia tractum per *tex. in l. si ita quis de leg. 1. prout in nostro casu adiecta fuerunt illa verba, quatenus dista Laura sit grandida* videtur habere tractum vique ad tempus, quo Laura esset grandida.

Et sic excluditur prima ratio *Angel.* pro illius opinione superius relata, quæ fundatur in eo, quod dicta verba, nihil operarentur, nisi institutionem resfringerent ad tempus præsens, quod ex supra dictis cessat.

Et eo magis cum & alium effectum maxime mi momenti operetur, nempe ignorantiam testatoris de ventre prægnante, quæ clarescit ex illis verbis, *quatenus grandida sit* quæ potius dubitationem, & ignorantiam istius facit, quam scientiam, & assertionem illius certæ, & maxime sententibus verbis seqq. ibi, *Et quod casu D. Laura non esset grandida, tunc instituit, & substituit Insuperam &c.* quæ magis prædictam ignorantiam augent, quæ si ante & exclusa scientia testatoris de ventre prægnante, clarius inferretur ad voluntatem testatoris, quod fuerit instituit posthumum de tempore testamenti conceptum, aut postea de tempore mortis testatoris prout tradit *Castrensis in d. l. placet numer. 2.* vbi d. *tex.* intelligit, quando testator ignorabat vixit prægnantem, quia tunc non habuit respectum magis ad vnum, quam ad alium, & sequitur *Sord. d. consil. 5. c. numer. 22.* & idem sentire videtur *Sfort. Odd. d. consil. 58. numer. 12.*

Quidquid in contrarium sentiat *Iaf. in d. l. placet numer. 15.* quamvis *Paul. Castrensis* nihil pro hac opinione allegat, cum tamen satis sit bonam rationem adducere, quæ sententia Paul-nititur, cum ratio ipsa dicat testatorem ignorantem vixit esse grandidam non magis de primo ventre, quam de alijs sentire cum omnes æquè diligere presumatur, & tum ratione tam viuis, quam alterius credatur non voluisse eligere viam subvertendi suum iudiciū & amplectendi casum prævisionis proprij

posthumi, & ruptionis sui testamenti, quæ omnia eadem ratione dictante cessant quoties testator habens scientiam de ventre prægnante, illum instituit cum in illo sua voluntas determinari posset verificari, & suum vitium iudicium subsistere, vltius, quia pro parte *Castrensis* adeo bonus *tex. in d. l. Titius §. Lucius* in quo institutio facta de posthumum iam oculo iure facta videtur propter ignorantiam Testatoris de nascituro posthumum.

Item ex supradictis etiam inferretur ad resolutionem secundæ rationis pro sententia *Angel.* superius adductæ desumptæ ex eo, quod illa verba inducant conditionem in forma specificæ adimplendam, & cum verificetur in primo posthumum, non nisi protrahenda ad alium ex post facto conceptum, quia, ut diximus supra, illa verba nullatenusalem conditionem inducunt in nostro casu, cum potius illa dictio, quatenus, aut, si, resolatur, pro quando ex *Boer.* & alijs supra deductis.

Sed quando admitteretur dicta ratio *Angel.* & ex illa ista institutio esset verificanda in primo posthumum, fuit in nostro casu illa purificata, cum de tempore testamenti Laura non esset grandida, sed ex post facto grandida fuerit reddita, & posthumum Augustinum peperit, in quo, tamquam in primo posthumum ex Laura concepto, & procreato dicta conditio fuit purificata.

Quin & ex hoc *Angel.* doctrina fauet præsentis resolutioni, cum ipse expressè loquatur in casu, quo de tempore testamenti vxor esset grandida; secus verò fecerat, quoniam de illo tempore venter esset vacuus, ut apud ipsum est videte *d. conf. 51. in t. column. circa modum versum ad præpium ibi, & si venter fuisset vacuus ad futurum heres voluit, sed quia plenus erat ad illum ventrem referretur, &c.* Sed sic est, quod ut dixi, & partes latentur de tempore testamenti venter erat vacuus, ergo institutio posthumi refertur ad futurum iuxta eundem *Angel.* cuius doctrina ex hoc apparet expressè favere casui nostro ex prædictis quantumcumque in abstracto sit contraria communi de qua supra.

Et tamen non obstat, quod testator de tempore testamenti a duera valitudine laboraret, itaque tunc mori timeret, & sic non cogitabat, quod amplius, ex se illius vxor grandida fieri posset, vnde tantum posthumum tuoc existentem in ventre instituit voluerit quod & hoc casu idem *Alex. in d. l. placet vers. postea autem &c.* admittere videtur, & per DD. ex aduerso aduersos ponderatur.

Respondetur enim cum *Pauli Castri. d. conf. 409. numer. 3.* quod illa verba *si prægnans esset, aut si grandida sit &c.* non censentur appositæ a Testatore infirmo eo animo, quod si tunc non esset grandida, sed postea feret, venter eius non foret institutus quia tunc elegisset viam impugnandi suum iudicium iuxta *d. tex. in l. 3. ff. de testam. milit.* sed potius testator dicta verba apposuisse, quia credebat se moriturum de illa infirmitate, & sic ad denotandum, quod si tunc non erat grandida institutio posthumi non

non poterat effectus sortiri, sed si credidisset conualitum, & superuicium, ita ut possit alios posthumos generare, talia verba non protulisset, sed instituit quemlibet sibi nasciturum quandocumque nasceretur, quod praevallet, ac si dictum fuisset iuxta text. in d. l. *Trius* §. 1. ff. de liber. & posthum. & sequentur Castrense l. 1. in d. l. placet. numer. 14. vers. alibi. & Corn. d. conf. 244. num. 3. & Bero. d. conf. 17. num. 16. & 19. & Mant. ubi supra num. 6. vers. aduertendum est.

Quibus sic firmatis parum curandum visum fuit de secunda inspectione agere, cum stante praedicta resolutione, quod institutio testatoris extendatur ad Augustinum posthumum, post testamentum conceptum, & natum, sinistra est querere an mortuus, vel vivus natus fuerit, cum etiam si vivus nasceretur vt Laura mater praetendit, nihilominus illi decedenti in pupillari fuit substituta Iunipera per testamentum ex qua expressa pupillari substitutione mater excluditur ab hereditate filij etiam quo ad legitimam per text. in l. *Papinianus* §. sed nec impuberis ff. de iustis. & c. si pater de testam. in 6. Vnde ommissa dicta secunda inspectione tanquam non necessaria, fuit ex supradictis pro non inmissione Lautae sic resolutum.

BONONIEN. SPOLII.

Veneris 27. Iannarij 1612.

ARGUMENTVM. Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Spolium potest intentari contra eum qui locavit bona Ecclesiae ultra triennium absque beneplacito Apostolico.
- 2 Possessio probatur per confessionem partis ad versa, & ex locatione adversario facta.
- 3 Confessio facta in responsione ad positiones probat contra consistentem.
- 4 Confessus habetur qui positionibus respondere recusat.
- 5 Confessio facta non ad mittitur regulariter à Rota, maxime ad probandum primum extremum pro spolio.

DECISIO CCXXXVI.

Per sententiam Domini Vicarij Bononien fuit pronuntiatum D. Bartholomaei possessorem Parrochialis esse nomine Ecclesiae de Luvergnano redintegrandum in possessione bonorum, de quibus agitur, & causa per appellationem mihi commissa, dubitavi, an praedicta sententia esset confirmanda, & Domini affirmativae tenuerunt, moti ex eo, quod cum Bartolottus sit in possessione dictae Ecclesiae potest illius nomine illud iudicium intentare. Innoc. in c. litteris de restitu. spoliat. & in c. cum super. num. 4. & ibi Abb. num. 21. vers. ad tertiam questionem de caus. posses. & propriet. Bald. in l. final. num. 3. ad fin. C. de edict. Div. Adrian. rollen. Paul. de Cass. conf. 391. lib. 2. Rot. in nup. decis. 1. de restitu. spoliat. & in anteq. decis.

19. eodem tit. & decis. 433. ante num. 4. par. 1. divers. Borgn. decis. 45. num. 3. & 6. par. 1. & fuit dictum in vna Hipogegien. Cappella Santi Martini 21. Othobris tot. coram D. meo Decano & sic Bartolottus recte agit, spolio proveniente ex contractu locationis ultra triennium, absque beneplacito Apostolico contra Paulinam constitutionem Caput. decis. 170. & 132. par. 3.

Extrema autem probata videntur, primum enim nempe possessio Ecclesiae contra Ludovicum vnum ex condemnatis in praedicta sententia spolij constat per confessionem ipsius in responsione ad positiones Rot. decis. 19. de restitu. spoliat. in nou. & ex locatione ipsi mee facta arg. text. in l. si quis condonatori C. locat. & in l. non ab re C. unde v. notat Pontan. de spol. lib. 2. c. 9. num. 69. in quo contractu locationis expresse enuntiatur Ecclesiam tunc possidere bona ibi locata.

De secundo autem extremo, respectu eisdem Ludovici constat ex ipsius confessione, ad positiones, quod sufficit ad text. in l. cum praecam C. de liberal. caus. Ultra quod etiam probatur per sustentationem litis.

Quo vero ad Blasium alterum ex condemnatis in sententia, qui positionibus respondere recusavit Domini dixerunt intrare constitutionem Bononien disponentem illas contra contumacem in respondendo habere haberi pro confessatis. Positiones autem continebant utrumque extremum. Et quamvis Rota non solet admittere huiusmodi fictas confessiones praecipue ad probandum primum extremum, tamen in nostro casu stante dicta constitutione Bononien illam admiserunt, vt consuleretur Ecclesiae propter praesumptam collusionem inter Blasium, & Ludovicum, cuius est nepos. Quae vero opponebantur de nullitate permutationis fuit dictum non facere ad iudicium spolij, in quo sufficie, quod Bartolottus sit possessor Ecclesiae, & quod Ecclesia possederit bona, de quibus agitur, & illa hodie reperitur possessa per Ludovicum. & Blasium ex supradictis.

Ex quibus sic resolutum fuit &c.

ROMANA VINEAE.

Lune 30. Iannarij 1612.

ARGUMENTO. Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 Peritis in arte, & mensuratoribus finandum est.

DECISIO CCXXXVII.

Post decisionem in ista causa factam 27. Iunii 1611. fuit pro parte D. Equitis Purini instatum pro noua mensuratione castrati in Vineae, de qua agitur, & illa concessa, & partibus citatis, & peritis nominatis, fuit ab illis ad mensurationem processum, & relatum scautum esse petiarum quinque, & oedum decem, quae ratione, & ex alijs ab utraque parte adductis contra dictam decisionem hodie super eisdem repro-

repropositi, & vtraque parte informante, & à Dominis tam prædicta noua nomenclatione, quam alijs hinc inde à partibus deducis pensatis, & consideratis fuit resolutum standum, æbe in *decis.* cum moderatiōe tamen ad scuta 460. quo ad omnia itant ad istam quantitatē tantum sicut reducenda respectu omnium præfessionum vtriusque partis illa scuta 500. in dicta decisione contenta.

ROMANA ACCOMANDITÆ.

Læne 6. Februarij 1612.

A R G V M E N T O .

Non indiget.

S Y M M A R I V M .

- 1 Societas dissoluta arguitur usque ad illum diem durasse.
- 2 Consensus vnicus partis requiritur ad inuendam societatem & idem requiritur in dissoluenda.

D E C I S I O CCXXXVIII.

De Veneris 2. Maij anni proxime præteriti fuit resolutum constare de societate per viam Accomanditæ, & referuatum videtur quantum tempore durasset, super quo hodie proposui dubium, cui Dominij responderunt societatem durasse per triennium, cum in eadem apoca, qua dicta prima decisio nititur, expresse fuerit conuentum, quod dicta societas inciperet à prima Iunij 1606. duratura, per triennium, proxime venturum, & si quælibet pars illa in non dissidisset per sex menses ante finem triennij, intelligeretur confirmata, quod pactum eodem modo fuit extensum in annotatione illius Accomanditæ facta in libris mercaturæ ciuitatis Florentiæ per procuratores vtriusque partis de mense Septembris eiusd. anni 1606. vnde cum ex dicta apoca, & ex dicta annotatione in dictis libris facta probetur societas, vt in dicta prima decisione visum fuit ex eiusd. etiam probari ibi expressam duratur, societatis.

Facit ad idem dissoluta per D. Thumam Baccellum facta Octobris 1608. ex qua arguebatur 2 usque tunc durasse societatem, cum alias si finita fuisset, non esset opus illam dissidere.

Nec obstat declaratio in eadem dissoluta, facta, quod nempe societas erat tam de consensu partium finita de mense Ianuarij 1607. hoc enim retulit Baccellus, non tamen docuit, de dicto consensu Philippj, qui prout requiritur 2 vtriusque partis in inuenda societate exposcitur etiam in illa dissoluenda l. si conuenerit l. assensio §. diximus ff. pro soc. ubi DD.

Minus obstat, quod opponitur restitutum Philippo fuisse capitale, quod in societate posuit, item ex libris Accomanditæ debitorem, reperiri in maiori summa; fuit enim responsum nullatenus de prædictis constare; vtriusque quod licet esset debitor in dictis libris Philippus, opus esset, quod constaret debitum esse in istam causam de quo nec apparet.

Ex quibus sic resolutum fuit &c.

MACERATEN. INTERVSVRIORVM.

Fen. 10. Febr. 1612.

A R G V M E N T O .

Non indiget.

S Y M M A R I V M .

- 1 Possidens tenetur ad interuersionem maxime si sua heres.
- 2 Dotis augmentum soluto matrimonio sine liberis debet reuerti integre ad dantem, sine ad eius heredes.

D E C I S I O CCXXXIX.

Fuit resolutum in ista causa coram me 11. Februarij 1608. Dorotheam teneri ad interuersionem ratione quinque possessionum retræ emptarum à Ioanne Baptista ex quibusdam censibus sibi in dotem cum Siluagria daris, illo potissimo fundamento, quod Dorothea possideat dictas quinque possessiones, prout in eadem decisione fuerat præsuppositum item & ex alio motiuo, quia Dorothea est heres Ioannis Baptiste, quod ex pluribus in dicta decisione adductis colligebatur; Artamen. quia tunc Dorothea asserbat illam expresse recipiasse hereditatem Ioannis Baptiste, & expressis hereditatem à Ioanne Tarquinio sibi in fidei commissio relictam & de dicta expressa repudiatione per publicum instrumentum constare de quo tamen tunc non docuit, vnde in illa decisione fuit dictum, quod iterum hoc dubium proponeretur, & disputaretur cum dicto instrumento repudiationis, propter graue præiudicium quod Dorotheæ posset inferri ex additione prædictæ hereditatis. Vnde cum hodie Dorothea doceret de dicto instrumento repudiationis repropositi idem dubium, & vtraque parte informante Dominij in *decis.* steterunt, non quidem ex motiuo additionis hereditatis, quod visum fuit excludi ex prædicto instrumento repudiationis, sed venerunt in eandem sententiam de qua in prima decisione, ex primo motiuo nempe, quia Dorothea possideat prædictas quinque possessiones à Ioanne Baptista eius fratre emptas ex prædicto censu, & vi ex rebus dotalibus, vnde & videtur possidere bona Ioannis Baptiste, quæ erant obligata Siluagrie pro restitutione dotis, & similiter etiam pro interuersione illius, iuxta text. in l. lucius ff. qui potior in pignor. habeam l. solam §. si in sortem ff. de pignorat. actio. cum alijs pro illa parte in prima decisione adductis.

Nec visum fuit obstat nouum motiuum, pro parte Dorotheæ in hac propositione adductum, nempe quod iura 3. m. Siluagrie in dotem data per equitem Ioannem seniore potius fuerint per illum ipsi in augmentum 2 dotis assignata, & tamquam tale augmentum soluto matrimonio sine liberis, prout euenit, debeat reuerti integre ad dantem, sine eius heredes iuxta gloss. in Auth. dot. data C. de donat. propt. nupt. & text. in Authent. de nupt. §. si verò expell. col. 4. & in l. femina. iam l. seq. C. de secund. nupt. & in Authent. præterea C. vnde vir & uxor. & verobique communiter DD. ex qu-

quibus iuribus ita fuit refolutum coram me in
vna Romana Dotis 10. Maij 1610. Vnde cum
Siluagia non poffit retinere d. augmentum
doris, nec etiam poterit pretendere illius in-
teruflaria, fuit enim refponfum motuum tolli
ex facio per inflrumentum dotis datum, in
quo predictus eques Ioannes non in augmen-
tum doris, fed pro dote dicta 3. m. Sil-
uagiam promiffit, & dedite.

Et lic ex predictis cenferunt Domini stan-
dum effe in decifis.

MACERATEN. SPOLII.

Luna 13. Februarij 1612.

ARGVMENTVM.

Papet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Exceffus mandati executiui reddit executionem nullam, quando de eo conflat.
- 2 Computum fcriptum manu partis non operatur il-
lius confeffionem,
- 3 Subhaftatio facta non prefente pecunia valet de
confenfu creditorum maxime quando creditum
excedit pretium bonorum,

DECISIO CCXL.

Reproponita hodie ifta caufa fuper decifis vl-
timo loco, nempe 13. Ianij 1611. & reftri-
cta difficultate ad duo motus, nempe ad ex-
ceffum mandati executiui, & ad fubhaftatio-
nem factam non prefenti pecunia, Domini
fiterunt in decifis.

- 1 Et quoad primum dixerunt non conflare,
de exceffu predicto, cum cebitum in totum
afcenderet ad flor. 2714. ex quibus apparent
tantum foluti floren. 1400. vnde creditum re-
manebat in flor. 1753. & per confequens cum
mandatum fuerit relaxatum pro florenis 1163.
non folum non videtur exceffum, fed potius
continere minorem fummam debito.

- 2 Nec obftare videbatur computum in sum-
mario Pellicani datum, quod dicitur copiarum
mann Adriani, quod cum appareat effe com-
putum partis, potuit copiar per Adrianum ad
effectum videndi illius veritatem, & ex hoc non
debet operari ipfius confeffionem;

Et quoad fructus partes erant concordæ,
quod non adelfet exceffus.

- 3 Quo verò ad fecundum motum de non
prefenti pecunia in fubhaftatione fuit refpon-
fum potuiffe fieri, & fidem haberi de pretio,
preput fuit habita de confenfu creditorum in-
tereffe habentium, præcipue, cum creditum
valde excederet pretium bonorum fubhaftato-
rum, quo confenfu ilante ceffat difpofitio text.
in l. à Diua Pia §. fi emptor. ff. de reiind. & te-
net fubhaftatio habita etiam fide de pretio vt
non femel tenuit Rota, & fignanter in vna Pe-
ruina dotis 1. Iulij 1598. coram D. meo Decano
vbi adducitur alia Vrbenetana 5. Decembris
1594. coram bo. vr. Cardinali Pamphilio, & fuit
dictum in Camerinen. fpolij 2. Iunij 1610. cor-
am D. meo Sacrato.

Ex quibus fic refolutum fuit.

CALAGVRITANA RESIDENTIÆ
DE ENCISO.

Luna 17. Februarij 1612.

DECISIO CCXLI.

Impreffa in rec. dec. 375. par. 2.

MELITEN. TESTAMENTI.

Ven. 17. Febr. 1612.

DECISIO CCXLII.

Impreffa in rec. dec. 384. par. 1.

PAPIEN. IVRISPATRONATVS.

Luna 17. Febr. 1612.

DECISIO CCXLIII.

Impreffa in rec. dec. 374. par. 2.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI
DE LAMBERTINIS.

Luna 20. Febr. 1612.

DECISIO CCXLIV.

Impreffa in rec. dec. 387. par. 1.

PAMPILONEN. IVRIS. SEDENDI.

Veneris 16. Martij 1612.

DECISIO CCXLV.

Impreffa in rec. dec. 378. par. 2.

BONONIEN. QVADERNAE.

Veneris 23. Martij 1612.

DECISIO CCXLVI.

Impreffa in rec. dec. 379. par. 2.

VERCELEN. DISMEMBRATIONIS.

Luna 2. Aprilis. 1612.

DECISIO CCXLVII.

Impreffa in rec. dec. 286. par. 2. & apud Poffh. de
mann. dec. 126 & penes Cens. de cenf. dec. 143

MESSANEN. PENSIONIS.

Ven. 6. Aprilis 1612.

DECISIO CCXLVIII.

Impreffa in rec. dec. 387. par. 2.

BENEVENTANA SPOLII.

Veneris 6. Aprilis 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Commiffio impetrata non facta mentione alterius
Commiffionis, & pendencia caufa efi nulla, &
fubrepticia, nec tribuit iurisdictionem.

DE-

DECISIO CCXLIX.

D Vbitani, an sententia in partibus lata per Vicarium Beneventanum, in qua Lelium restitui, & reintegrari ad illa beneficia mandauit, esset confirmanda, & quamuis contra illam tam de iniustitia, quam de nullitate opponeretur, Domini circa iustitiam, & an constaret de primo extremo varie sentierunt.

Quo vero ad nullitates in vna conueniunt, licet non omnes nempe quod cum Franciscus, & Scipio adiuuissent Signaturam Sanctiss. & a dicto Vicario Beneventano recusato tamquam suspecto obtinuissent committi causam Vicario Nucerino, qua pendente coram illo pro parte Lelij fuerit obrentum causam committi dicto Vicario Beneventano, non facta mentione de primo breui, & commissione Nucerino directis, illa secunda commissio fuit subrepticia, nec valuit tribuere aliquam iurisdictionem iuxta text. in c. ceterum de rescript. & ibi Abb. & Felin. & sic iurare videbatur nullitas ex defectu iurisdictionis, ex quo capite fuit resolutum sententiam esse confirmandam.

ROMANA DE PALVZZELLIS.

Luna 9. Aprilis 1612.

DECISIO CCL.

Impressa in rec. dec. 290. par. 2.

MELEVITANA DOTIS.

Luna 9. Aprilis 1612.

ARGUMENTVM.

Hæres potest impugnare factum defuncti inualidum, vel quando non adiuit hæreditatem:

SYMMARIYM.

- 1 Fideicommissum purificatur ad fauorem alterius ex substitutis per pramorientiam alterius substituti sine filiis.
- 2 Mater non potest dotare filiam in praiudicium fideicommissi.
- 3 Vxor non potest relinquere virum heredem de bonis fideicommissi subiectis.
- 4 Hæres non potest impugnare voluntatem defuncti.
- 5 Limita quando non adiuit hæreditatem 2. limita, ut num. 6.
- 5 Aditio hæreditatis est quid falli vniuersi probanda.
- 6 Hæres potest venire contra factum defuncti inualidum.
- 7 Immissio est diuersa à petitione restitutionis dotis.

DECISIO CCLI.

D Vbitani, an dos, deducta legitima, restitui debeat Hieronymo, & Domini assensu sunt amplexi, supposito fideicommissio Salui relicto ad fauorem Hieronymi, &

- 1 Hieronyma suorum filiorum, quos isulicem substituit, & supposito obitu Hieronyma sine filiis, ex quo fideicommissum purificatum fuit ad fauorem Hieronymi l. Centurio ff. de vulg. l. qui hæres 3. Palutius ff. de condit. & demonstr. & vtrouique DD. Et supposito, quod Catherina vxor Salui, & mater illorum fructum Hieronymam dotauit de bonis paternis, & de fideicommissi subiectis intrat, quod dicta dos deducta legitima veniat restituenda Hieronymo, cum in illius praiudicium non potuerit mater in dictis bonis constitui.

Quibus non obstat testamentum Hieronymæ ad fauorem Mathei sui viri, cum non potuerit Hieronymo fratri praiudicare quoad dicta bona fideicommissi subiecta, l. final. §. sed quia & in Auth. res qua C. comm. de legat. cum alijs adductis per Paris. conf. 88. num. 3. lib. 2. & 93. num. 37.

Quam magis procedunt, cum in instrumento dotis fuerit expresse cautum, quod intelligeretur remanere firum fideicommissum iuxta voluntatem testatoris.

Nec etiam obstat videbatur, quod Hieronymus sit hæres ex testamento Catherinæ suæ matris, & ideo non possit impugnare eius voluntatem, quatenus fuerit relinquere Hieronymæ filia quicquid ei dederat in dotem, tam de bonis paternis, quam maternis.

Respondetur enim primo non constare Hieronymum adinisse hæreditatem matris, & sic cessare dispositionem tex. in l. cum à matre C. de rei vendit. & cum aditio sit quid facti est probanda Aymon. conf. 197. num. 5. lib. 1.

Secundo dicebatur, quod hæres potest venire contra factum defuncti inualidum Aymon. conf. 200. num. 5. lib. 1. Cephal. conf. 193. num. 12. & num. 184. & seq. Vnde cum ipsamet Catherina dederit dotem pro Hieronyma filia sua suæ praiudicio substitutionis factæ à Saluicio viro ad fauorem filiorum, non potuit postea infirmare dictam filiam etiam in dote de bonis paternis ad praiudiciu Hieronymi vocati à patre ad fideicommissum, casu quo Hieronyma decederet sine filiis prout casus euenit.

Vltimo non obstat, quod non probeatur, bona relicta sub fideicommissio, quia hodie non agitur de immissione, sed tantum petitur resolutio super restitutione dotis assignate in bonis fideicommissi subiectis, quæ ex supra dictis pro dicta restitutione fuit capta, & postea si Hieronymus immissione petere voluerit, providebit sibi de probatione identitatis dictorum bonorum necessaria.

ROMANA PECVNIARIA, SEV CAMBIVRM.

Luna 9. Aprilis 1612.

DECISIO CCLII.

Impressa in rec. dec. 388. p. 2.

TIBVRTINA CAPPELLAE.

Veneris 4. Maij 1612.

AR.

ARGUMENTO.
Non indiget.

S Y M M A R I U M.

- 1 Mandatum de manutenendo datur ei, qui est in possessione tempore litis mota.
- 2 Possessio capta manente alio in possessione dicitur clandestina.

D E C I S I O C C L I I I.

Domini dixerunt D. Lucilio solo informanti dandum mandatum de manutenendo, quia de illius possessione de tempore motæ litis iuxta §. *retinenda insit. de interd.* constat ex instrumento possessionis capæ sub die 10. Iunii 1612. quæ alio non existente in possessione capta est manutenibilis. l. *prædia vbi Bar. ff. de acquir. poss. Rot. 202. num. 3. & deisf. 63. par. 1. diuers.*

Nec obstat possessio D. Marci Antonij Centuli, quia veluti posterior, ut capta de mense Februarij anni præsentis, & alio existente in possessione præsumitur clandestina, & vitiola, & per consequens non est manutenibilis. *Pas. deisf. 372. lib. 2. & deisf. 802. par. 1. diuers.*

Et ita decisum fuit &c.

V I C E N. P A R R O C C H I A L I S.

Luna 7. Maij 1612.

ARGUMENTUM.

Tota decisio versatur circa iustificationem narratorum in gratia si neutri.

S A M M A R I U M.

- 1 Variatio beneficij probatur per testes deponentes beneficium possedisse beneficium, & in illius possessione decessisse.
- 2 Confessio in responsione ad positiones probat.
- 3 Parrocchialis de iure præsumitur collatus.
- 4 Narrativa obitus sufficit de facto verificari.
- 5 Possessio sola capituli absque unione in Parrocchialibus non suffragatur.
- 6 Confessio partis aduersæ in commissione probat.
- 7 Sacerdotium probatur ex dimissorialibus & licentia celebrandi.
- 8 Valor beneficij pro verificatione alternatim probatur per leuem probationem, videlicet per unum testem de publica voce, & fama & n. 7.

D E C I S I O C C L I V.

Fuit resolutum gratiam si neutri D. Honuphrij esse iustificatam; Vacatio enim per obitum Gabrielis Rouisa probatur ex testibus deponentibus illum possedisse illam Parrocchialem, & in illius possessione decessisse & de hoc esse publicam vocem, & famam *Pas. dec. 185. lib. 2. & 87. lib. 3. & fuit dictum in Giennæ beneficij coram bo. me. Cardinali Blanchetto 19. Decembris 1593. & in America. Beneficij 19. Decembris 1610. coram R. P. D. meo Pampilio.*

Et comprobatur ex confessione partis aduersæ ad positionem Abb. in cap. cum causam num. 16. de viam Calm. Gabriel. de confess. con. clus. 4. num. 24.

Et quod ista Parrocchialis sit beneficium collatum, satis patet ex eo, quod est Parrocchialis, quæ de iure præsumitur collatum. *Frane. Mart. deisf. 746. num. 8. & 1300. in fin. per. 1. Item & apparet ex eo, quod pro tali fuit possessa à dicto Gabriele.*

Quod verò dicebatur istam Parrocchialem fuisse regularem, & à dicto Gabriele obtentam in commendam, visum fuit Dominis non probari ex iuris datis, contra quæ opponebatur non esse in forma probanti.

Vltra quod hoc non recipit iustificationem gratiæ Honuphrij, sed potius respiceret illius subreptionem, quæ non est præstans in speculationis, cum non propter æ polir negari illius vacatio per obitum dicti Gabrielis saltem de facto, & pro verificatione narratiæ vacationis, sufficit illam saltem de facto iustificare ut fuit deductum in *Compansa Iurispatronatus 12. Novembris 1607. coram R. P. D. meo Decano.*

Narrativa verò, quod neutri vis competat, satis iustificatur respectu Honuphrij ex eius confessione, quin & ex deisf. coram me iusta causa facta 14. Jan. 1611. in qua fuit conclusum primam gratiam Honuphrij, quoad reservationem, qua nitebatur non esse iustificatam.

Respectu autem Capituli Vicen. visum fuit etiam iustificari ex resolutione actorum, in quibus non videtur esse aliquis titulus qui Capitulo suffragetur, quod sufficit pro narratiua illius non iusta ut fuit dictum in *Feslana Præceptoria 27. Ianuarij 1563. coram bo. me. Oriolen. & in Pampilonen. Parrocchialis de Aguero 7. Iunii 1610. coram Reuerendissimo Attrebaten. & in alijs causis nec sufficit adhuc effectum sola possessio & satis est, quod Capitulum non doceat de unione istius Parrocchialis, in qua illius præstentia consistit.*

De existentia autem istius Parrocchialis Sancti Fructuosi Castri Tertiois videbatur satis constare ex partis aduersæ confessione facta tam in commissione huiusmodi causæ in Rota, quam in petitione mandari de manutenendo ad text. in *leum precum C. de liberal. caus.*

Reliqua uarrata per Honuphrium visa fuerunt sufficienter iustificata. Nam quod sit sacerdos, & Dioc. Vicen. patet ex litteris dimissorialibus sui Ordinarij quin ex licentia celebrandi Illustrissimi Vicarij Vrbs.

Et de Dōtoratu, seu Magisterio in Sacra Theologia constat similiter ex privilegio Dōtoratus.

Valor autem Beneficij per Honuphrium obtenti in Cathedrali Vicen. non excedentis 7. ducat. Cameræ probatur per unum testem de publica voce, & fama, quod sufficit, cum ad istum effectum leuior probatio sufficiat, ut fuit dictum in vna *Ferellen. Archiepiscopatibus 4. Iulij 1608. coram R. P. D. meo Coccino.*

De valore autem istius Parrocchialis in litteris expresso erit particulariter videndum.

M A R S I C A N A A F F I C T V S.

Luna 7. Maij 1612.

D E C I S I O C C L V.

Impress. pentz Zarch. de oblig. Cameral. dec. 131. P. RO.

ROMANA VINEAE.

Veneris 11. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 *Passa in contractibus apposta sunt seruanda.*
- 2 *Mandatum executum nulliter, & iniuste obtentum non valet.*
- 3 *Nemo plus iuris potest in alium transferre, quam ipse habeat.*
- 4 *Hypotheca anterior est referenda.*

DECISIO CCLVI.

Pretendente D. Julio Pocobello retentionem in ista vinea, pro scitis 405. pro quibus fuerat subhastata, & quae ipse soluit Euphemiz, & Patribus Iesuitis, & alijs Dominis directis pro quibusdam canonibus non solutis. Dubitavi an praedicta retentio illi compereret, & Domini negativae responderunt moti ex eo, quod in Instrumento venditionis factae de illa Vineae per Faustum venditorem ad favorem Rodulphi, & Euphemiz adest pactum, quod si scuta mille intra decem annos solvenda pro parte pretij dictae Vineae integraliter intra dictum decennium non solverentur, posset Faustus illa redimere, & rehabere pro pretio a perito aestimando, & cum dictum pactum non fuisset impletum, & sic nec intra dictum tempus praefixum praedicta solutio facta, certum est Faustum, vel D. Equitem Perinum illius cessionariam potuisse dictam vineam recuperare iuxta dictum pactum conuenitum *l. iuris gentium §. praeior sit. C. de pass. test. in l. 1. eodem tit. §. ad. dec. 260. num. 12.*

Quibus non obstat Eusemiam obtinuisse mandatum executum, cuius vigore dicta vinea fuit subhastata Pocobello, quia illud mandatum fuit nullum, & iniustum, proor *Rota declaravit coram me 18. Decembris 1609.* Minus obstat, quod Pocobellus solverit praedicta scuta 405. partim Eusemiz, & partim pro canonibus decursis, & laudemis, & reportauerit cessiones.

Quia Eusemia non poterat plus iuris cedere, quam ipsa habeat vigore dictae venditionis, nec poterat per suam cessionem infringere pactum, quod vinea posset recuperari a venditore pretio integraliter non soluto intra decennium, unde sicut ipsa non posset opponere de aliqua retentione contra D. Equitem Perinum, ita nec potest opponere Pocobellus habens causam a dicta Eusemia *l. nemo plus iuris ff. de reg. iur.*

Et utcumque sit, vel istae collisiones factae per Pocobellum fuerint validae, vel invalidae nullatenus possunt praedjudicare D. Equiti Perino habenti causam a Fausto venditore, qui habebat anteriorem hypothecam super dicta vinea.

Ultimo non obstat, quod praedicta venditio ratione Eusemiz fuerit nulla ob defectum solemnitatum *Statuti Urbis*, quia haec est extra dubium, & satis est, quod Eusemia elapso de-

cennio non posset pretendere hanc retentionem, quamvis ipsa possideret vineam, unde nec de illa poterat dare Pocobellus habens causam ab Eusemia ex lapradictis, Ex quibus sic fuit resolutum.

ROMANA LAPIDVM, ET STATVARVM.

Luna 14. Maij 1612.

ARGVMENTVM.

Statuz repertae per emphyteutam in fundo emphyteutico spectant ad illum, non ad Dominum directum.

SYMMARIVM.

- 1 *Statutum, & lapidum inuenio aequatur inuentioni Thesauri.*
- 2 *Thesaurus quid sit.*
- 3 *Thesaurus sit inuentoris, sic, & statua antiqua.*
- 4 *Emphyteuta inueniens Thesaurum, vel statuas in fundo emphyteutico acquirit dominium illarum.*
- 5 *Fundus dicitur suus ad effectum acquirendi thesaurum, siue sit Dominus directus, siue Dominus utilis.*
- 6 *Thesaurus non dicitur fructus fundi, nec naturalis, nec civilis, nec portio eius, sed quid separatum.*
- 7 *Emphyteuta habet utilem actionem ad praetendendum fundum.*
- 8 *Venditarius quod potest, suum est.*
- 9 *Actio in rem competit eis, qui iure gentium, vel civilis dominium acquirunt.*
- 10 *Thesaurus inuentus per emphyteutam acquiritur ei.*
- 11 *Thesaurus inuentus casu sortuito in alium fundum quando sit inuentoris, & quid si in proprio fundo.*
- 12 *Statua affixa ad perpetuum usum, & ornatum non possunt amoueri.*
- 13 *Emphyteuta debet rescire damnum factum in fundo Emphyteutico.*

DECISIO CCLVII.

Vertente lite in Rota coram me inter Venerabile Monasterium SS. Iohannis, & Pauli ex vna, & filios, & haeredes Campitrij Carneali ex altera super statuis, & alijs lapidibus in fundo possessio per dictos haeredes repertis, cuius fundi Monasterium praetendit se esse Dominum directum, & sic ad ipsum saltem pro dimidia dictas statuas, & lapides spectare, Praefati autem haeredes contendunt ad ipsos, & tanquam emphyteutas omnimode pertinere, unde dubitavi, An dictae statuae, & alia bona excanata in isto fundo spectent ad Monasterium, Et pluries causa poposcita, quia Domini diuersimode sentiebant, non potuit resolutio capi usque in hodiernum diem, in hodiernum diem, in quo vtraque parte informante Domini ad dubium negativae respondendum censuere.

Et quamvis pro parte dictorum haeredom domi-

dominium directum Monasterij valde controuertebatur illudque negabant, & adducta per Monasterium non in totum satisfacte videbantur pro fundando illius dominio.

Nihilominus ista controuersia reiecta, & admisso, circa vti praeiudicium, quod dominium directum teneat penes Monasterium, Domini dixerunt ad illud dictas statuas, & lapides non pertinere, moti vñeo, & præcipuo fundamento nempe.

- 1 Quia adaequabant inuentionem istarum statuarum, & lapidum inuentioni thesauri absconditi in agro, itaque dispositum circa thesaurum, videatur dispositum circa illas statuas, & lapides Pandus N. Consultus in l. nunquam vers. Thesaurus ff. de acquir. rei. dom. thesaurum designat, quod est quadam vetus depositio pecuniarum cuius non extat memoria, ut iam dominum non habeat, sic enim sic eius, qui inuenit, ut sunt verba text. prout etiam expressit l. vñeo. de thesaur. lib. 10. ibi thesaurus idest condita ab ignotis dominis: tempore vetustiori mobilia, ita, & ista statuae, & lapides, quæ sunt mobilia, & condita fuerunt in isto agro ab ignotis dominis, quorum non extat memoria, videntur thesauro adaequati, cum ipsis conueniat definitio thesauri in prædictis iuribus assignata, vnde nimirum si disposita circa thesaurum veniant applicanda istis statuas, & bonis ex illo fundo exequa-

11 Sed sic est, quod iure thesaurus inuentus in agro emphiteutico, & per emphiteutam repperit, spectat ad ipsum emphiteutam Dominum vñeo agri, cum enim iam Dominum non habeat, sit eius, qui illum inuenit in suo fundo, ut probat text. in dista l. nunquam vers. thesaurus, & in dista l. vñeo, ibi, nam in suis quidem locis vñenique thesaurum querere, & inuenire vti liberam tribuimus facultatem, ut vñerint Dei beneficium inuidiosæ calumnia persequatur. Idem probatur in §. thesaurus instit. de rer. diuis. ibi thesauros, quos quis in loco suo inuenit Diuus Adrianus naturalis aequitatem secutus ei concessit, qui eos inuenit, ubi gloss. in verbo suo, declarat locum dici suum ad illum effectum, siue iure directo, siue utili, ad quem spectet, prout ad emphiteutam iuris utilis dominum spectat, quod, & confirmat gloss. in d. l. vñeo. verb. nam in suis.

Ex quibus elicitur, quod emphiteuta dicitur Dominus fundi, & habere vñeo dominium in prædio, & sic non solum directus Dominus dicitur inuenire thesaurum in suo prædio, sed etiam emphiteuta dicitur illum inuenire in suo.

- 2 Tum quia thesaurus proptiæ, nec fructus quidem est fundi ciuilibis, aut naturalis l. diuortio §. si fundum ff. solut. matrim. nec iure dicitur fundi portio l. 3. §. Horatius ff. de acquir. poss. fed dicitur res penè a fundo separata nihil habens eum fundo commune, & prouide beneficium Dei in visceribus Terræ reconditū l. qua Thesaurus & l. si is, qui §. quod si seruus ff. de acquir. rer. dom. Vnde nimirum si inuenti, possessori, & Domino, quomodo vñ-

li cedere debeat potius, quam alteri.

- 3 Vñterius, quia emphiteuta habet vñeo actionem pro fundo petendo, & in tem text. in l. 1. ff. si ager. vñdical. vel emphiteut. petat. Sed sic est, quod solum cuiusque videtur quod vendicari potest l. quibus Mutus §. argenti legato & §. cui legatum est ff. de ar. & argenti legat. & meum est, cuius vendicandi ius habeo §. l. solum §. meum est de rei vend. Et in tem actio competit eis, qui iure gentium, aut ciuili domino acquiritur l. in rem actio ff. de rei vend. Vnde & Imperator Theodosius in l. possessores in fin. C. de fund. patrum. lib. 11. etiam emphiteuticarios possessores fundo: Dominos vocauit.

Ex quo emphiteuta in se inuñisse dicitur, si inueniat thesaurum in suo emphiteutica, & totum acquirit ex prædictis iuribus, & glossis, & notat Faber. in d. §. Thesaurus nu. 2. & ibi Aretin. nu. 2. vers. in gloss. in suo & Soar. nu. 3. & seq. & Pont. nu. 2. & Oynacim. n. 6. qui eam dicunt communem Misenger. nu. 8. Thom. Gramat. nu. 7 & Nies. nu. 3. speculat. tit. de emphiteut. §. nunc aliqua q. 13. nu. 158. & ibi Ioan. Andr. in addit. Gagliel. Benedic. in c. Rainniti in verb. & uxorem nominat Adelsiam decis. 4. nu. 5. de restit. ubi restituitur de communi Bart. in d. l. vñeo. nu. 5. & ibi Bald. nu. 2. l. 1. in l. 1. nu. 20. C. de iur. emphiteut. Casian. in consuetud. Burgon. in tit. de iudicis §. 1. in verb. expausit. nu. 12. Belos. in prædic. in tit. de iur. & lator. c. 10. nu. 61. vers. & intelligitur dominus prædic. lib. 1. Prædic. Papien. in form. libel. in action. real. in gloss. iure domini nu. 12. vers. & hoc Aluor. post Ifern. in c. vñeo. it. qua sint regal. nu. 8. vers. quæ quid & Præposit. ibi nu. 8. Burfat. cons. 200. nu. 5. lib. 2. per text. in d. c. vñeo. ubi seruauit. qua sint regal. Capic. in inuestit. feudal. verb. cum inuentionibus & thesauris sub vers. fendorum clausula Tholosan de fustag. iur. vñuñer. in tit. de thesauro. c. 11. nu. 30. lib. 3. Henric. Rosin. in tit. de regal. concias. 93. c. 5. Molin. de primæ. lib. 1. c. 23. nu. 7. ubi de communi, de qua, & de magis communi testatur Valasch. de iur. emphit. p. 1. q. 15. quomodo ipse contrarium ibi sequatur, quam etiam sequitur Nouarr. in suo manual. c. 17. nu. 103. & Borgam. decis. 15. u. 1. par. 3. fed quidquid dixerint illam partem sequentes contraria est magis communis, & ea secuti sunt Domini ex prædictis.

- 4 Quibus non obstat prædictam communem habere locum, quando aliquo casu fortuito, non autem quando data opera Thesaurus inuenitur Peregr. de iure fidei. lib. 4. tit. 2. nu. 5. cum alijs. quia loquuntur, quando thesaurus fuit inuentus in alieno prædio; communis autem sententia de qua supra, procedit in thesauro inuenito in proprio fundo, prout in nostro casu inuenit fuerunt statuae in fundo emphiteutico ab ipso emphiteuta. qui ad hunc effectum dicitur Dominus fundi, ut supra probatum remanet. Minus obstat videbatur decis. 23. par. 3. diuers. cū loquatur in statuis affixis rei, vel expositis ad perpetuum rei vsu, vel ornatum, quæ non possunt amoueri sine

damno & deturpatione ipsius rei, & ita etiam procedit decisio Tiburtina Statuorum 18. *Novembris* 1584. coram bo. mo. Card. Pamphilio. In nostro autem casu statum erant in visceribus terre recondita, & in nullius dominio, ut Thefaurus, ut lapraditum est, & sic nec fundo affixa, nec exposita ad perpetuum illius vsum, & ornatum.

Tandem vsum fuit non obflare, quod emphiteuta effodiendo fundum convertit illum, ad vsum non destinatum, cum illius status deterioratione, quod facere non potuit. Respondebatur enim per Informantes nullum, considerabile damnum ex praedictis fundo inferri, cum foueae factae possint de facili impleri, & in pristinum reduci. Ultra quod si aliquod damnum fundo enenerit poterit Monasterium agere contra emphiteutam ad damni emendationem.

Ex quibus sic fuit resolutum.

ROMANA FRUCTVVM DOTIS DE PALVZZELLIS.

Luna 14. Maij 1613.

DECISIO CCLVIII.

Impressa penes Cent. de cens. dec. 336.

SIGNINA POENARVM.

Luna 11. Maij 1613.

DECISIO CCLIX.

Impressa in rec. dec. 482. pars. 3.

SEGOBIEN. TERTIAE PARTIS FRUCTVVM.

Veneris 25. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Possessio longi temporis eximit ab onere iustificandi litteras.*
2. *Concilio Tridentini dispositio, quod remaneant centum pro Rectore. respectu suorum.*
3. *Concilio Tridentino disponenti super congrua censetur derogatum, dum Papa sui narratum quod beneficium non excedat ducat. 50.*

DECISIO CCLX.

Sententiam Archidiaconi Segobien. dixerunt Domini venire reuocandam, quia circumscripta, quadam concordia inter partes inita Franciscus habet auctoritate Apostolica ab anno 1551. reuocationem pensionis tertiae partis fructuum illius Parrochialis, de qua agitur, quin & ex tunc per 49. annos computatis novem, quibus ab aduersario exegit reperire in possessione exigendi a Restoribus dictam tertiam partem fructuum, quae longa quasi possessio illum eximit ab onere iustificandi litteras suae reuocationis, sufficit enim tanti tem-

poris transcursum ad praesumendum titulum, igitur & multo magis ad praesumendam tituli iustificationem Felix. plures adducens in c. licet Eli. nam. 12. & seqq. de Simon. Rot. diuers. dec. 524. num. 2. par. 1.

Nec obstat, quod iuxta dispositionem Sacri Concilij Tridentini sess. 24. cap. 13. vrs. ad hoc debeant remanere centum ducati pro Rectore. Quia respondetur, quod hac pensio de anno 1551. fuit reueruata, & sic per plures annos ante publicationem Concilij, quae fuit de anno 1564. Vnde non comprehenditur sub dicta Concilij dispositione, quae respicit futura, vt ex illis verbis ad hac impostum.

Ultra quod cum Pontifici fuerit narratum valor dictae Parrochialis, quod non excederet annuos ducatos 50. fatis Pontifici conflictis ut remanere centum pro Rectore, & nihilominus concessit dictae tertiae partis fructuum reuocationem Francisco, & sic quamuis Concilium Tridentinum de illo tempore fuisset iam publicatum conferretur per Papam illi derogatum ex generalibus derogationibus, & praesertim ex clausula non obstantibus Constitutionibus Apostolicis propter decretum eiusdem Concilij sess. 25. cap. 11. quod in omnibus voluit saluam esse auctoritatem Sedis Apostolicae ad notanda in d. at. si clerici 4. de adulterijs & ibi Felix. nam. 2. de iudic. Jacobus. de Concil. l. 5. art. 13. vrs. istud tamen possit limitari, & in totum fuit resolutum in vna Sancti Angeli penultima 16. Decembris 1594. coram bo. mo. Card. Pamphilio.

CALAGVRITANA DE AMVRRIO.

Ven. 25. Maij 1613.

DECISIO CCLXI.

Impressa in rec. dec. 396. pars. 2.

TIBVRTINA BONORVM.

Luna 28. Maij 1613.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. *Instrumentum probat possessionem.*
2. *Mantenibilis est possessio Instrumentalis capta tempore quo erat vacua.*

DECISIO CCLXII.

Fuit resolutum dandum esse mandatum de manutenendo Iulij in bonis hereditatis Petrucij, & Vincentij contentis in Instrumento possessionis captae nomine ipsius per Thomam Luciolum eius Procuratorem ad dictam possessionis apprehensionem constitutum, quia per dictum Instrumentum constat de dicta possessione sic apprehensa, & sufficit Instrumentum ad illius probationem Abb. in c. cum nobis na. 5. de praescript. Cranes. de antiq. tempore. p. 1. in sessio Vico de sum. nam. 22. Menoch. de res. in. remed. 3. nam. 575. & cum fuerit capta tempore

3 re, quo erat vacua est mantenibilis ad terr. in l. pradia ubi Bart. ff. de acquir. poss. Soc. conf. 205. num. 5. lib. 2. Put. dec. 360. num. 8. lib. 1. dec. 102. num. 3. & desif. 361. par. 1. diversif. Ex quibus ita resolutum fuit, &c.

TIRASONEN. IVRIS INTERESSENDI IN CAPITVLO.

Luna 28. Maj 1612.

DECISIO CCLXIII.

Impressa in rec. dec. 397. par. 2.

CALAGVRITANA RESIDENTIÆ DE ENCISO.

Vener. 1. Iun. 1612.

DECISIO CCLXIV.

Impressa in rec. dec. 400. par. 2.

TOLETANA IVRIS PRÆSENTANDI.

Vener. 1. Iun. 1612.

DECISIO CCLXV.

Impressa in recens. decif. 309. par. 2.

ALERIEN. BENEFICII.

Luna 4. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.

Restitutio in integrum non impedit executionem captam, & dicitur capta ex quo litteræ executoriales fuerunt decretæ. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Enunciatio unica antiquissima probat titulum.
- 2 Vnio probatur ex possessione quadragenaria cum titulo putativo.
- 3 Testes inter alios examinati, & parte non citata non probant.
- 4 Item examinati expiratis terminis remissoria non probant, tamquam nulliter examinati defuncti iurisdictionis.
- 5 Excommunicatus non potest audiri, nec impetrare resciptum.
- 6 Executio rei indicata non est retardanda.
- 7 Restitutio in integrum non impedit executionem captam.
- 8 Executio dicitur capta per relaxationem executorialem.

DECISIO CCLXVI.

AD dubium propositum, an constaret de causis restitutionis, & illa retardaret executionem rei indicatæ, Domini respondere non constare de causis restitutionis, quia non docebatur de aliquo grauamine, nec vnio præsentia iustificatur.

Et quomodo adsit promissio de anno 1403.

facta per Abbatem Sancti Bartholomæi de Ecclesia Sancti Petri, in qua enunciatur Ecclesiæ Sancti Saluatoris dudum annexam, & vnitam esse cum Ecclesiâ prædictâ Sancti Petri, quæ enunciatius licet vnica, cum sit antiquissima probat titulum præsumptum, vel putativum. Cresc. dec. 15. num. 4. de probat. Imol. in Clement. 1. de probat. quo titulo putativo stante sufficit.

2 ad probandum vniionem docere de possessione quadragenaria, vti de Ecclesiâ vnita Felin. conf. 2. num. 12. & seq. & ferè per totum. Rebus. in prax. tit. de vnion. num. 35. & adfuit testes de d. quadragenaria deponentes.

Attamen contra prædictam collationem fuit dictum non probari effectuatam. Ultra quod dicebatur non esse in forma probandi, & testes examinatos de anno 1589. fuisse examinatos ad instantiam Fisci, & sic inter alios, & parte non citata 1. 2. de testibus Gabr. conel. 1. n. 105. de ciar. lib. 2. Rot. diversif. 189. n. 3. par. 3.

3 Testes verò vltimo loco examinatos expiratis terminis remissoria pluries prorogatis, & sic sine iurisdictione, & per consequens non habendos esse in consideratione.

Quibus stantibus cessant adducta pro vnione, & nullo putativo & quadragenaria supra consideratis, & intrat resolutio quod non constet de causis restitutionis.

Considerabant etiam Domini, Andream fuisse per sententiam Rotalem declaratum excommunicatum, & nunquam obtinuisse absolutionem, & sic audiendum non venire, nec atiquod resciptum impetrare potuisse iuxta Hostiens. & alios in c. 3. de rescipit. in 6.

Ex quibus resultat responsio ad secundam partem dubij, nempe, quod cum non constet de causis restitutionis, nec etiam executio rei iudicari retardari debet.

Ultra quod, quomodo constaret de causis restitutionis; nihilominus illa dictam executionem non impediret, cum fuerit capta ex notatis à Reg. in l. 4. §. condemnatus num. 30. vers. aliquando petitur restitutio ff. de re iudic. tenet Alex. conf. 221. num. 6. lib. 6. Paul. de Cast. licet loquatur de nullitate in Ambentis. qua supplicatio num. 3. vers. vel die melius l. 2. de rebus imper. offer. Put. decif. 385. lib. 2. & de restit. in integr. decif. 10. Cesar de Grassi. decif. 1. num. 14. de restit. in integr. sciuntur notata à Barb. Soc. conf. 78. num. 4. in fin. volum. 3. & d. Lancelot. de attent. 2. par. 6. 18. de attent. restit. in integr. pendens. num. 131.

Quod autem in nostro casu executio fuerit capta apparet ex eo, quod litteræ executoriales fuerunt decretæ, quod sufficit ad hunc effectum, vt tenuit Rota in vna Cartagen. Decretatus 16. Decembris 1587. coram bo. me. Babalo, & in alia Burgen. Probamentiarum coram me 3. Iunij 1605.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE PALVZELLIS.

Vener. 8. Iunij 1612.

DECISIO CCLXVII.

Impressa in rec. dec. 403. par. 2.

BONONIEN. PENSIONIS.

Febr. 8. Junij 1612.

DECISIO CCLXVIII.

Impressa in rec. dec. 179. par. 2.

NARNIEN. CANONVM.

Merc. 8. Junij 1612.

DECISIO CCLXIX.

Impressa in rec. dec. 439. par. 3.

BRIXIEN. PAROCHIALIS.

Merc. 13. Junij 1612.

DECISIO CCLXX.

Impressa in rec. dec. 423. par. 1.

MELEVITANA ALIMENTORVM.

Veneris 15. Junij 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Alimenta non debentur a marito vxori sine causa ab eo discedenti.
2. Sententia Ordinarij ad fauorem mariti probat vxorem ab eo sine causa discessisse.

DECISIO CCLXXI.

Quanuis Domini assensit videbantur probari alimenta fuisse prestata Hieronymiz vxori Matthai in domo illius matris, & fratris per plures annos, quibus ipsa cum illis permansit. Nihilominus voluerunt dicta alimenta non esse per Mattheum reficienda, cum non constet de iusta causa discedendi a viro, sine qua per ipsum alimenta vxori non debentur iuxta gloss. in verb. materiam in c. significasti de dinori. Bald. in l. si cum dotem §. si maritus iuxta. 4. & ibi Doctores ff. solus. matrim. Idem Bald. in l. 1. num. 11. C. de legat. Alex. in d. l. si cum dotem §. sin autem num. 7. cum seqq. ubi alij Guid. Pap. decis. 430. num. 6. Roman. conf. 517. num. 2. vers. aut non est in seruitio viri Suard. de aliment. tit. 1. quest. 32. d. num. 16. cum pluribus seqq. & tit. 7. quest. 16. num. 1. & 15. 7. boni. de T. ban. decis. 11. & fuit dictum in causa Papien. Matrimonij 19. Februarij 1596. coram bo. me. Cardinali Pamphilo.

Et quod absque tali causa discesserit Hieronyma a viro, & absque ipsius viri culpa, apparet ex lite per ipsam Ordinario mota pro diuortio quoad separationem Thori ob iniquitatem mariti, & ex sententia Ordinarij lata ad fauorem mariti, & pro non separatione.

Nec obitare videbatur, quod dicebatur Hieronymam discessisse a viro ad domum matris ob aduersam valetudinem, pro illa recuperanda, & de consensu viri, cum hoc non iustificetur, & potius ex supradictis contrarium appareat.

Ex quibus resolutum fuit Mattheum non teneri ad aliqua alimenta reficienda &c.

BONONIEN. PECUNIARIA DOTIS.

Luna 18. Junij 1612.

ARGVMENTVM.

Statutum Mercatorum Bononia circa prescriptionem quid disponat, & quando locum habeat.

SYMMARIVM.

1. Prescriptio annalis vigore Statuti Mercatorum Bononia quando procedat.
2. Innumerando probas contra confitentem, & illius heredes.
3. Prescriptio decennialis vigore Statuti Mercatorum Bononia quando etiam procedat.
4. Instrumentum productum, & registratum in actis probat, absque productione originalis.
5. Statutum non procedit in casu in eo non expresso, nec contento, & num. 7.
6. Statutum Mercatorum Bononia de prescriptione annali, & decenniali requirit etiam iuramentum debitoris ultra cursum temporis.
8. Prescriptio contra sententiam, vel decretum non admittitur minori spatio 30. annorum.

DECISIO CCLXXII.

Vigesima sexta Martij proxime praeteriti, dubitauit, an sententia vitima de partibus esset confirmanda, nec ne, & Domini dubium praedictum restringendum dixerunt ad tres apochas continentes summam scutorum 1025. in quibus D. Portia praetendit etiam se creditricem esse, vide 6. Aprilis dubitauit, an constaret de credito dictarum trium apocharum, & tam illa die, quam 21. Maij, qua idem dubium repropoluimus, semper propter diuersas Dominorum sententias fuit dictum, non liquere, & hodie iterum eodem dubio proposito, cum contra dictas apochas diuersae exceptiones apponerentur, inter quas praescriptio statutoria viuis auij, & alia decennialis deducebantur declumptiz, ex statutis Mercatorum Bononia Domini, quoad istam praescriptionem dixerunt illam non intrare, & quod de reliquis videtur.

Et mouebantur ex eo quia praescriptio annalis, de qua in dictis statutis in rubr. 19. fol. 61. vers. ancora statum, procedit tantummodo, quando debitum probatur per librum, seu per scripturam, sed si per aliam probationem saltem semiplenam probaretur, cessaret dicta praescriptio, vt in d. rubr. 19. fol. 62. vers. pacificando; Sed sic est, quod in casu nostro adest, ultra dictam apocham alia etiam plena probatio, nempe descriptio illius debiti facta a Hieronymo in inuentario hereditatis Emilij, his verbis crediti de ci sono del Signor Emilio Meluzzi per sua date circa fest. 2500. & per altri suoi crediti 1025. quod quidem inuentarium probat contra Hieronymum, & illius haeredes ad rec. in l. final. & ibi notat. C. de arbit. intel. Paris. conf. 45. num. 20. lib. 2. Rot. decis.

* decif. 71. num. 3. & decif. 300. in princ. & num. 22. *verf. tertia difficultas par. 1. diuerf. Suid. conf. 209. num. 37.*

DECISIO CCLXXIII.
Imprefsa in rec. dec. 410. par. 2.

PACEN. CANONICATVS.

Mercurij 27. Iunij 1612.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Canonici habetur pro prefente, quando est impeditus à Capitulo refidere.
- 2 Canonici non tenent iterum illam refidentiam fupplere, à qua fuit impeditus à Capitulo.
- 3 Refidentia femel habita pro falla non debet fieri iterum.

DECISIO CCLXXIV.

Propofito dubio, an Doctòr Salgado debere gaudere omnibus ijs, quibus gaudent cæteri Canonici, qui fecerunt primam refidentiam, abique eo, quod ipfe amplius dictam primam refidentiam facere teneretur, Domini ipfo tantum informante, affirmatiue refponderunt, moti ex eo, quod, cum tempore debito obtulerit fe paratum ad primam refidentiam facere, & factò Capituli impeditus fuerit, ei imputari non debet, quinimò habendus effe in praiudicium Capituli, ac fi illam feciffet. *l. iure ciuili, & ibi Soc. ff. de condit. & demonfir. Titac. de retratf. lignag. 5. 15. glof. 5. numer. 7. Bifquet. decif. 6. de confuetud. Pat. decif. 239. lib. 1. Mohed. decif. 6. de proband. & fuit refolutum in vna Ciuitate. habitus, & anclanitatiz 19. Decembris 1608. coram me, & in alia Toletana Canonici 28. Nouembris 1611. coram D. meo Pamphilo. Quod facilius procedere debet ftantibus proteflationibus per eum factis.*

Ex quibus refultat fundamentum alterius partis dubij, fcilicet Doctorem Salgado non teneri amplius dictam primam refidentiam facere, quia fufficit illam femel feciffe habitam pro facta, & impleta *Dec. qui de commun. teftatur in l. 1. num. 13. verf. poftremo pro complemento, & ibi Fulgos. numer. 2. & fuit dictum in Ciuitate. habitus, & Toletana Canonici fupra allegatis.*

VICEN. PARROCHIALIS.

Mercur. 4. Iulij 1612.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Valor probatur etiam femipleua probatione.
- 2 Teftes fufficit, quod defint famam per verba facti, nec requiritur, quod illam defint per verba iuris, maxime quando non funt inrefpexiti & num. 5.
- 3 Teftes non tenent refpondere interrogatorio, quid fit fama, quando ex eorum depofitione deprehenditur, quid fit fama.
- 4 Teftes, quomodo probent famam.

5 Te.

Præfcriptio autem decennalis, de qua in d. rubr. 52. fol. 76. quæ currit contra apochas recognitas, confeftatas, & registratas in actis in contumaciam, de quibus in d. rubr. 23. fol. 75. 76. *verf. per tanto, & verf. m. d. ebe, vifa fuit Domini nec etiam intrare in noftro calu, cum prædictum ftatutum loquens de prædictis apochis fic recognitis, aut registratis, procedat in duobus cafibus, nempe, quando talis apocha fuit reperta penes debitorem, quo calu illi fidem adhibendam ftatuitur, fecus verò in fecundo calu quando penes creditorem inuenitur. Nunc verò verlamur in tertio calu diuelfo, nempe, quod illæ apochæ, nec fuerunt reperte, nec penes creditorem, nec penes debitorem, cum fuerint deperditæ, & fic fumus extra cafum ftatuti, & in terminis iuris communis, quo difponitur, quod inftrumentum, productum, & registratum in actis probet, abque productione Originalis. *Dec. in cap. quoniam contra num. 51. de probat. Felin. in cap. fin. in ultimo Fallent de fid. inftrum. Conar. prædic. c. 21. numer. 6. quod & procedit vigote innocentianæ, de qua in noftis terminis loquitur Capuaq. decif. 554. num. 6. par. 2. vnde cum non fimus in apochis, de quibus difponit dictum ftatutum, nec etiam ad illas debet extendi præfcriptio per ftatutum ftabilita circa apochas in illa comprehenfas.**

Vterius, quia, nec prædicta annalis, nec decennalis præfcriptio procedit folo temporis curfu, cum etiam requiratur iuramentum debitoris in factò proprio de folutione, vt circa præfcriptionem annalem effe videre in d. rubr. 19. fol. 62. *verf. alle quali eccezioni, & de præfcriptione decennali in d. rubr. 22. fol. 76. verf. le quali eccezioni, quod tamen iuramentum nunquam fuit præftitum, nec hodie iam præftari valet, cum debitor pluribus ab hinc annis obierit.*

Et tandem veramque præfcriptionem ex prædictis non intrare vifum fuit, cum dicta ftatuta illas admittant in apochis à quacunque perfona fcriptis, aut in recognicis confeftatis, feu registratis in contumaciam, non autem loquuntur de illis, fuper quibus fuerant latæ fententiæ, feu facta decreta definitiuafupet illarum executione, prout in cafu noftro vbi mandatæ fuerunt exequi illæ apochæ per fimile decretum contra bona hereditaria Hieronymi debitoris, vnde fumus extra cafum ftatuti, & in difpofitione iuris communis, iuxta quam contra talem fententiam, feu decretum definitiuum non præfcribitur, nifi fpatio 30. annorum ad text. in l. ficut. C. de præfcript. 30. annorum Bald. in rubr. de præfcript. num. 22. Felin. in c. inter monafterium. & ibi limitatione de præfcript. in 4. p. 4. par. principalis q. 31. Actib. dec. 5. præfcript.

Ex quibus fic fuit refolutum.

MACERATEN. DOTIS.

Mercur. 20. Iunij 1612.

5 *Tesles iuris periti, si deponerent per verba iuris redderentur suspecti.*

DECISIO CCLXXV.

D Vbitani, an gratia *si ventri*. D. Honusfrij esse iustificata, quoad valorem narratum, & Domini affirmativae responderunt cū adfint duo testes de valore narrato deponentes per non excessum & de publica voce, & fama, quod genus probationis sufficit in probando valore, cum sufficiat semiplena tantum probatio iuxta *Caputaq. dec. 277. num. 7. par. 1. & dec. 78. num. 4. par. 2. & dec. 49. num. 3. par. 3.* & fuit pluries dictum.

Et quomodo alter ex dictis testibus deponit non excedere scuta monetæ 200. cum ex alio teste habeamus, quod non excedat valorem ducatorum 150. de Camera, qui faciunt valorem scutorum 200. monetæ, videtur, quod satis dictam summam narratam probent testes per non excessum.

Nec obstat, quod isti testes interrogati, quid esset fama, nescierint respondere illius certam definitionem; Respondebatur enim quod licet isti testes non definiuerint famam per verba iuris, prout nec tenebantur, satis fuit illam exprimere per verba facti secundum *Bart. in l. 1. num. 13. ff. si cert. pecat.* quem ibi omnes sequuntur, ut ibi testantur *Purpur. n. 81.*

Et hoc maxime cum ex illorum depositione deprehendi possit illos intellexisse, quid esset fama, ex quo nec tenebantur ad dictum interrogatoriū respondere ut per *Alex. cons. 117. num. 4. lib. 4. Purpurat. in d. l. 1. num. 77. & seq.* dum enim deponunt publicum esse, ac publice, & communiter audivisse recte videntur probare famam *Cassad. decif. 3. num. 4. & 7. probat Caputaq. decif. 299. lib. 1. in manuscriptis. & dec. 7. par. 2. in impressis.*

Quia potius cum isti testes non sint iurisperiti si attulissent veram famæ definitionem per verba iuris, intelligerentur suspecti, & instructi, unde magis illis per verba facti deponentibus credendum est.

Et ex his sic fuit resolutum, &c.

ARGENTINA CANONICATVS.

Mer. 4. Iulij 1612.

ARGVMENTV.

Clericatus valor beneficij, possessio, & obitus probantur ex deductis in decisione.

SYMMARIVM.

- 1 Clericatus probatur litteris Patentibus ordinarij.
- 2 Valor in Ducatis 24. per non excessum Germania solutus est exprimi, & ideo non indiget alia iustificatione.
- 3 Possessio præsumentur continuata usque ad mortem possidentis.
- 4 Meri probatur testibus, qui interfuerunt funeri.
- 5 Item ex testibus de publica voce, & fama.
- 6 Item ex fide simplicis Parrochi iuncta cum alijs probationibus.
- 7 Referatio minorem probationem requirit quando

ordinarius non est in causa, nec aliquis titulus est productus.

DECISIO CCLXXVI.

G Ratiam D. Joachimi esse iustificatam fuit resolutum: constat enim de clericatu ex litteris patentibus, quod sufficit *Rat. in nou. decif. 1. de probat. fel. in cap. post sessionem num. 3. & 15. eodem tit. Gramat. decif. 21. num. 1.*

2 Valor verò Canonatus, quod non excedat 24. non videtur indigere alia iustificatione Germaniz enim solitum est ita exprimi valorem Canoniciatum, ut fuit dictum in *Coloniensis Canoniciat. 29. Martij 1610. coram R. P. D. meo Cocino.*

Obitus verò Gregorij in possessione illius Canoniciatus, & de mense Maij 1610. in quo consistit reservatio videtur probari, tum ex instrumento adeptæ possessionis capitulariter per Gregorinum, unde & præsumentur usque ad mortem possidisse *l. 3. §. in amittenda ff. de acquir. possit. Rot. dec. 4. de probat. in nou. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 21. num. 3.* item & ex testibus examinatis in partibus, quibus funeri, & sepulchro interfuerunt.

Quibus accedunt duo testes in curia examinati, alter ad perpetuam rei memoriam, qui erat abfuitus, & deponit de visu funeris, Alter verò examinatus pariter citatus per contradições prævia citatione per edictum deponens hoc scire ex litteris de partibus sibi transmissis & veterique de publica voce, & fama.

Item adesset fides Parrochi de morte, & sepultura Georgij, quæ licet de per se non probet, cum non sit partita libri ipsius Parrochi, tamen ipsa, & alijs probationibus supradictis simul iunctis visum fuit Dominis adesse probationem sufficientem obitus Georgij in possessione de mense reservato.

Et eo maxime, cum non sit in causa Ordinaris, nec fuerit in actis aliquis titulus productus habitus ab eo, quo casu sufficit semiplena probatio, quæ non sufficeret producto tali titulo, & ordinario existente in causa, ut fuit dictum in *Borgen. de Poncio 28. Novembris 1588. coram Giffio, & in Argentin. Canoniciatus 24. Januarij 1612. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Ex quibus ita fuit resolutum.

MONOPOLITAN. IVRISPATRONATVS.

Mer. 4. Iulij 1612.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Descendentia probatur, cum testatrix vocat aliquem nepotem, & instituit heredem simul cum alijs nepotibus.
- 2 Descendentia probanda est per gradus distictos.

DECISIO CCLXXVII.

Proposito dubio 20. Iulij proximè præteriti, an constaret de causis restitutionis in integrum,

grum, Domini ad dicti dubij facilitatem cogitationem censuerunt prius videndum particulariter an constaret de descendencia Ioannis Matthæ à Maella Tellarici, super quo hodie causa repropolita, fuit dictum probari dictam descendenciam Matthæ à dicta Maella apparere enim Maellam in suo testamento Catalum ipsius nepotem ex fratre nominasse, & heredem insimul cum alijs instituisse, ex quo Catalum fuisse talem ex fratre nepotem Maellæ videtur probari in text. in *Ambros. si quis liberos, cum ibi notatis C. de natural. liber. & ex rebus datis apparet, Catalum habuisse, Vxorem Proderam, & ex ipsis natam fuisse Cathrinam, quæ contraxit matrimonium cum Calare Romanario, ex quibus procreatus fuit Ioannes Matthæus, & sic visum fuit per gradus distinctos probari prædictam descendenciam Ioannis Matthæ à Maella & sic fuit resolutum & dictum, quod de reliquis particulariter videretur, &c.*

ROMANA DIVISIONIS.

Luna 5. Novembris 1612.

ARGUMENTVM.

Societas omnium bonorum quādo inducatur, & quando excludatur.

SYMMARIVM.

- 1 Societas, vel communio omnium bonorum, ex quibus inducitur.
- 2 Lucrorum communicatio non presumitur.
- 3 Lucrum conuersum in utilitatem socij, & non in communem excludit communionem.
- 4 Habitatio communis sola, & parui temporis non inducit communionem.
- 5 Societatem, & communionem non inducunt ea, quæ citra nomen societatis fieri poterant.

DECISIO CCLXXVIII.

Dubitari, an sententia R. P. D. Canalis esset confirmanda, vel non, & Domini pro affirmatiua responderunt ex eo, quod tota difficultas pendeat ab eo, an inter istos fratres Lucam, & Stephanum ad fuerit societas, quam non ad fuisse Domini pro indubitato habuerunt ex communi conclusione, quod ad inducendum societatem omnium bonorū requirantur tria, nempe communis habitatio, lucrorum communicatio; & quod non fuerit reddita ratio, expensarum, ut per *Bart. in l. Titum §. altero num. 5. ff. de adminis. tutor. Angel. conf. 112. & conf. 31. in fine Dec. conf. 68. in princip. & hanc dicit communem idem Dec. conf. 548. num. 5. & Alciat. regula prima præsumpt. 25. num. 1. & dicit Rota in una Romanens bonorum de Contarijs 20. February 1568. coram bo. me. Cardinali Lancellotto, quæ est inter impressas 169. par. 2. diuers. & in alia Firmana bonorum 11. February 1605. coram D. meo Pamphilio. Ex quibus illud præcipuum in nostro casu omnino ad esse videbatur, nempe lucrorum communicationem propter commune exercitium organorum construendorum, cui isti fratres incumbebant, Ex*

quibus fratribus Lucas de anno 1591. viuentis ad hunc ipsorū patre Martino Romam venit, ubi habitauit vsq; ad annū 1602. seorsum à Stephano, & solus laborabat; fecitque opera magni valoris, nempe organum in viridario montis Quirinalis, pro quo habuit à Fel. rec. Clementis VIII. portionem ripæ, & militiam Lanretaaan, & fecit organum in Ecclesiâ Beatissimæ Virginis Lauretanæ de Vrbē, quin & Perusiz, & solus fecit organum in Monasterio Fratrum de ferulis, & in Ecclesiâ Sanctissimæ Annunciatæ, pro quibus omnibus ingentem pecuniarum summam habuit, & sic verisimiliter sua tantum opera, & industria non minimū capitale quæsiuit absque eo quod in ipso aliquid posuerit de bonis paternis, aut communibus, cum à patre nihil habuerit, ut deponunt mater, & soror Stefani dicentis ex bonis patris non adesse tor, quæ fuissent pro eorum dotibus. Et licet post annum 1602. Stephanus insimul cum Luca steret, non est verisimile Lucam illi communicasse lucra, per ipsum

- 2 antea affecta contra præsumptionem text. in l. societates §. vers. final. ff. pro soc. quæ excludit talem præsumptionem contra societates ex causa donationis. Vltra quod talis communicatio lucrorum nullatenus probatur, quin & quod Stephanus etiam aliquando lucrum proprium in propriam utilitatem conuerterit, probant duo testea, primus iuxta 12. secundus iuxta 11. & 15. interrogatorum in Summaria Magdalene, ex quo etiam excluditur societas inter istos fratres contracta nec de tempore, quo insimul habitauerunt eum fuisse perparui temporis spatium, & talis communis habitatio non sufficiat pro ista societate inducenda ex Alciat. & alijs supra relatis, Vltra quod nec Doctores sunt contenti communi habitatione, nisi etiam sit longiora Anchar. conf. 303. num. 4. Dec. conf. 21. in princip. Rot. decif. 169. num. 5.
- 3 Ultimo, quia omnia, quæ Stephanus habitando cum Luca fecit potuerunt fieri ab eo, tamquam fratre operario citra nomen societatis, præcipue cum Lucas in ista arte esset insignis, & sic potius videretur tamquam principalis vti opera fratris & labore, pro quo aut censetur illi satisfecisse, aut si Stephanus de isto labore satisfactus non dicatur, sicque pro satisfactione habenda prædicat sibi actionem competere, hoc est præter societatem, quæ ex tali labore, & opera præstita non contrahitur, quin & est extra dubium, & præter articulum de quo agitur.
- 5 Ex quibus Domini pro non contracta societate, & sic pro confirmatione prædictæ sententiæ resoluerunt &c.

INTERAMNEN. SALVIANI.

Luna 19. Novembris 1612.

DECISIO CCLXXIX.

Impressa in res dec. 449. par. 3.

PERVSINA PECUNIARIA.

Mart. 28. Novembris 1612.

Q

DE-

DECISIO CCLXXX.

Impressa apud Marsem. de commiss. par. 2. fol. 56.
& in rec. dec. 452. par. 3.

MACERATEN. HÆREDITATIS.

Luna 10. Decembris 1612.

ARGUMENTVM.

Resoluitur quod in testamento de quolibet sit mentio debent potius legi illa verba *deficiente linea feminina*, quam *deficiente linea masculina feminina*.

SUMMARYM.

Verba deficiente linea feminina an potius sint legenda in testamento de quo ibi quam deficiente linea masculina feminina vide num. 2. & seqq.

1. *Cassatura facta in testamento presumitur facta de voluntate testatoris; maxime quando aliquo modo id comprobatur ut in numeris sequentibus.*
2. *Transumptum extralitem tempore non suspecto probat veritatem originalis.*
3. *Sermo novus ineptus, & repugnans rationi debet excludi à testamento, quando alius sensus haberi potest.*
4. *Cassatura quod approbatur à Notario non est ex necessitate, sed ad cautelam.*
5. *Presumptio falsitatis eliditur per aliud originale & Transumptum.*

DECISIO CCLXXXI.

Proposui dubium t. Maij preteriti an in substitutione transuctualium sit legendum & deficiente linea feminina vel potius deficiente linea masculina feminina, & tunc non fuit capta resolutio, sed dictum *Dilecti*. Vnde 26. Nouembris iterum eodem dubio repropósito propter diversas DD. sententias fuit dictum non liquet, & tandem hodie deficiente linea feminina; nam cum duo testamenta originalia reperiantur, quorum alterum manu Notarij alterum verò manu filij testatoris scriptum reperitur, & hoc vicinum in hac causa iam Rota approbaverit, & in eo apparent verba illa deficiente linea masculina, que sic cassata videtur non attendenda, cum presumatur cassatio facta voluntate, & ordine testatoris *Bart. in l. si unus num. 2. & ibi l. si. num. 7. C. de testam. Imol. in l. proxime in fine ff. de his qua in testam. delen. Alex. conf. 14. num. 16. lib. 6. Rub. Alexand. conf. 93. num. 4. Paris. conf. 28. num. 45. lib. 2. Illustrissimus Mantica de consuet. vltimarum volun. lib. 12. tit. 1. num. 30.*

- Que doctrina magis procedit stantibus administris illam in causa quosro roborantibus.
1. *Primo namque adest prædictum aliud instrumentum testamenti originale, in quo simpliciter legitur deficiente linea feminina absque dicta dictione masculina, & tunc cassatura etiam suspecta non attenditur quando alia ex scriptura veritas comprobatur *Surd. conf. 16. num. 11. Caputaq. decif. 3. num. 8. par. 2. Rot. diversif. 610. in prin. par. 1.**

Secundo fuerunt ponderata alia duo tran-

sumpta eiusdem testamenti extracta de tempore non suspecto; alterum nempe post mortem testatoris de anno 1528. in quo legitur *sanctummodo deficiente linea feminina*, vnde colligitur cassaturam prædictam fuisse factam in continenti ante traditam copiam parti *Felym. in c. ex literis num. 8. de fid. Instrum. Corn. conf. 118. num. 1. lib. 4. Paris. disto. conf. 28. num. 42. lib. 2.* Alterum vero transumptum, fuit de anno 1544. produm coram A. G. cum dicta dictione masculina, cassata tamen, sicuti in originali approbato per Rotam apparet, quibus stantibus non videtur attendenda prædicta cassatura, sed præsumendum fuisse factam de tempore testamenti *Bald. in l. 1. §. sed consulo ff. de his, qua in testam. delen. Rab. Alexand. ubi supra Bero. conf. 91. num. 11. lib. 3.*

Tertio accedit, quod iste terminus *deficiente linea masculina feminina* videbatur valde novus & ineptus, & omnino repugnans rationi recti sermonis, & quod illo namquam aliis testator vius fuerit in hoc testamento, quod non parum conducere visum fuit *Cassens. conf. 13. 1. num. 1. vers. item facit dubium inprimis lib. 2. Mantica de consuet. vltim. volun. lib. 3. tit. 4. num. 14.*

Quibus obstat non videbatur, quod ista cassatura non fuerit per Notarium approbata, præcipue cum plures ab ipso approbate legantur. Respondetur enim, quod licet iste Notarius plures cassaturas approbaverit, non tamen omnes, cum quam plures reliquerit sine approbatione, ut patet in eodem testamento quia illarum non meminit, & obiectum eo minus procedit, cum talis approbatio non sit de necessitate, sed ad cautelam *Bart. in d. l. si unus num. 2. & seq. Paris. ubi supra n. 48.*

Minus obstat præsumptio, quod dicta cassatura facta fuerit inconsulto testatore, cum illud testamentum fuerit repertum non penes ipsum, sed penes illum, qui prætendit utilitatem consequi ex tali cassatura; ista enim præsumptio eliditur, & omnis suspicio falsitatis, ex quo in alio originali, & in transumpto illico post mortem testatoris factio legitur tantum prædicta verba *deficiente linea feminina *Surd. d. conf. 16. n. 22.**

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

NOVARIEN. CANONICATVS.

Ven. 14. Decembris 1612.

ARGUMENTVM.

Patet ex summario.

SUMMARYM.

1. *Res iudicata inducitur per lapsum biennij, absque prosecutione appellationis, & non pro rogatis facilibus.*
2. *Citatio operatur, quod appellatio non dicatur defectiva nisi post biennium.*
3. *Littera Apostolica exequi non debent illis non insinuat.*
4. *Rem, & possessor, per non ius auctoris vincit.*

DE-

DECISIO CCLXXXII.

Dubitauit, an constaret de re iudicata ad fauorem Gera, & domini ipso tantum informantem affirmatue responderunt, quia licet Marchettus a sententia Vicarij Catalen. appellauerit, & causam commiserit in Rotamque de anno 1609. de mense Septembris. Tamen appellatio remansit deserta, cum nihil in causa egerit, & facilia prorogari non curauerit l. final. C. de tempor. appellat. Unde inerat res iudicata, & appellatio redditur inutilis, ac si nunquam fuisset interposita d. l. final. 2. illud Rot. decis. 1. de appellat. in nou. & decis. 76. eodem tit. in antiq. Saranen. in Reg. de triennial. q. 54. n. 2.

Nec obstat, quod ultra commissionem expeditur citationem cum inhibicione, quia talis citatio operatur, vt causa appellationis non dicatur deserta, nisi per biennium Attrib. decis. 1. de appellat. sed in casu nostro lapsum est etiam triennium.

De iustitia autem dicta sententia dubitari non potest, cum illa fuerit lata ob non iustificationem gratie Marchetti, sine qua non est locus executioni litterarum Apostolicarum. Abb. in c. 2. num. 3. de rescript. Paris. conf. 138. num. 1. lib. 4. praesertim cum Gera sit in possessione Canoniciatus, & sic ramquam reo, & possessori sufficiat sibi vincere per se ius actoris l. qui causare C. de edend. Oldred. conf. 1. n. 7. cum alijs per Aymon. conf. 177. num. 1. Cassal. decis. 2. num. 2. de reindicat.

Ex quibus sic fuit resolutum.

MONOPOLITANA HEBDOMADAE.

Veneris 14. Decembris 1612.

ARGVMENTVM.

Non requiritur, quod praesentandus ad iuspatronatus sit Sacerdos, quando fundator concessit licentiam primo nominato renunciandi Clerico Diacono, vel Presbytero, & etiam in defectum masculorum suae lineae vocauit feminas.

SYNOPSIS.

- 1 Sententia continens errorem in corpore expressum est iniusta.
- 2 Testatoris voluntas semper est seruanda.
- 3 Iuspatronatus non est presbyterale, quando fundator vocauit simplices Clericos, & etiam feminas.
- 4 Testatoris mens comprobatur ex obseruantia subsecuta.
- 5 Presbyter primo loco vocatus non arguit cappellaniam presbyteralem.
- 6 Testamenti pars aliam declarat.
- 7 Testatoris voluntas iuri conformis esse censetur.
- 8 Cappella instituta de bonis temporalibus cum onere missarum, & sine auctoritate Episcopi dicitur laicalis, & ad illas possunt praesentari Laici n. 9.
- 9 Laici qui non habent sacros ordines possunt praesentari ad cappellas laicales.

DECISIO CCLXXXIII.

Constare de causis restitutionis in integrum Domini dixerunt, cum sententia Ordinarij Monopolitani sit iniusta Rot. decis. t. num. 1. de restitu. in integr. in nou. Nobedan. decis. 2. de appell. Caf. de Grass. decis. 5. num. 12. de sentent. & re iudic. & tunc dictum in vna Romana sententia de Simulis 5. Iuly 1610. coram D. meo Pirruano; iniustitia deducitur ex eo quod sententia continet errorem in corpore expressum, fuit enim pronunciatum huius sub hebdomade collationem pertinere simpliciter ad Episcopum, quia non extabat aliquis de linea testatricis cum tamen extaret Mathaeus descendens ab illa, vt iam fuit resolutum 4. Iuly praeteritis, qui propterea erat instituendus iuxta voluntatem D. testatricis, quae semper seruati debet l. in conditionibus ff. de condit. & demonstrat. l. sancimus in princip. C. de testament.

Nec visum fuit praesentandum necessario requiri esse presbyterum, qualis non erat Mathaeus, nam in ipsis verbis foundationis quae potissimum attendi debent Barbat. conf. 33. num. 8. lib. 2. ista quaesita non requiritur, cum testatrix concesserit licentiam, vt Lucas primo nominatus posset hebdomadam relinquere, & renunciare Clerico Diacono, vel presbytero de linea testatricis, & sic vocauit etiam simplices Clericos; Tum etiam quia voluit, quod non extantibus masculis de sua linea dictam hebdomadam posset habere feminas, signum euident, quod non considerauit sacerdotium in hoc praesentando Fab. de Anno conf. 22. n. 7. in fin. Quae mens testatricis comprobatur ex obseruantia subsecuta, cum de anno 1569. hanc hebdomadam habuerit Iacobus Garganctus simplex Clericus qui illam per plures annos possedit.

Et licet primo ad istam hebdomadam testatrix vocauerit Lucam Presbyterum, tamen id fuit ex eo quod de facto D. Lucas erat presbyter, & non propterea sequitur, vt alij vocati debeant necessario esse presbyteri, cum ex supradictis appareat contrarium, & vna pars testamenti aliam declarat l. qui filij Abb. d. l. 1. de iur. testat. c. 1. de iur. testat. c. 1.

Quae confirmatur ex eo quod testatoris voluntas iuri conformis esse censetur, & de iure huiusmodi Cappella cum onere faciendi celebrare certas missas instituta de bonis temporalibus, & sine auctoritate Episcopi, qualis est ista, censetur laicalis, & temporales. Guidopap. decis. 187. Saranen. in Regal. de annal. q. 20. Nauar. conf. 5. n. 1. & conf. 7. n. 1. de praebend. lib. 3. Spin. de testament. gloss. 4. num. 42. ideoque ad illas possunt praesentari etiam Laici sine vilo sacro ordine Abb. in c. 2. num. 4. instit. Lambert. de iurapat. 7. art. 7. pars principalis 1. per lib. 2. num. 6. circa fin. & tunc dictum in vna Phebena. Administrationis Cappella 16. Ianuarij 1591. coram bo. mot. Penia.

ROMANA DOTIS DESFORTIA.

Em. 14. Decembris 1612.

DECISIO CCLXXXIV.

*Impressa in rec. dec. 418. par. 2.*CONCHEN. DECIMARVM
DE CAMPILLO.*Lana 17. Decembris 1612.*

DECISIO CCLXXXV.

Impressa in rec. dec. 420. par. 2.

TRIVENTINA MONASTERII.

Lana 17. Decembris 1612.

DECISIO CCLXXXVI.

Impressa in rec. dec. 431. par. 2.

BONONIEN. BONOR. DE GOZZADINIS.

Lana 17. Decembris 1612.

DECISIO CCLXXXVII.

Impressa in rec. dec. 446. par. 1.

ASSISIEN. PECUNIARIA.

Veneris 11. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Notarius non exhibens scripturam tenetur
ad quantitatem in ea contentam.

SYMMARIVM.

1. Notarius non exhibens folium contrarium tenetur ad intercessu & damna.
2. Notarius dependens folium tenetur ad partem in eo contentam.
3. Sententia super falsitate scriptura eliditur per contrariam sententiam.
4. Folium est exhibendum si arguatur de falso.
5. Notarius tenetur exhibere scripturam etiam suspectam, & nullam.

DECISIO CCLXXXVIII.

Facta resolutione in hac causa prima Iulij 1611. notarium teneri ad exhibitionem folij de quo agitur, & illud adhuc non exhibito hodie dubitari, an teneretur ad interesse, & ad quantum, & ad id primam partem dubij affirmatiue responderant, cum certum sit, quod Notarius, qui habuit scriptam am, si non restituat tenetur ad damna, & ad interesse partem ipsius ex argumentis, ex hac editio l. argenti §. cum autem de vend. Mandell. conf. 850. num. 3. & conf. 309. num. 13. Cephal. conf. 11. num. 9. lib. 2. Nati. conf. 609. num. 45.

Quo vero ad secundam partem dubij respicientem quantitatem interesse, Domini voluerunt teneri pro quantitate partem controuerse, cum enim propter impedimentum huiusmodi exhibitionis folij Pomponius non poterit se defendere, & per Rotam fuerit exclusus a sua intentione, videtur interesse referendum ad partem controuersam; que in dicto folio continetur d. §. cum autem ubi Alexander. in print. & l. qui tabulas & l. folio la t.

in fin. ff. de furt. Bart. in l. 3. §. condemnatio num. 3. ff. de tabul. exhibend.

Non obstat falsitas contra d. folium appropinquata, quia de illa non constat nec adeit res iudicata, immo sententia super falsitate lata fuit reuocata, & adiuncta sententia contraria, per quas Blasius condemnatur ad faciendam bonam partem, de qua in dicto folio cum omnibus damnis, & interesse.

Præterea ad exclusionem huiusmodi falsitatis adiuncta plura adminicula per informantes pro Ancelestis ponderata, que placuerunt Dominis; Quibus accedat, quod non facta exhibitione folij non potest videri in ea, que obijciuntur sint talia, que illud reddant suspectum; Ultra quod Notarius tenetur exhibere scripturam etiam suspectam, & nullam d. l. qui tabulas, & d. l. folio in fin. in illis verbis, nec resera cancellata nec ne sint Bart. in l. 2. §. hoc interdicto ff. de tabul. exhibend. Patius. de probat. cap. 65. num. 9.

Ad ea vero, que obijciuntur quod folium non sit de actis, quod non sit originale, quod non constet de interesse Pomponij vel eius heredum, & quod Pomponius in iudicio criminali declarauerit nolle ut dicto folio responderetur in decisione in hac causa facta dicta die 1. Iulij 1611.

Et ita resolutum.

ROMANA DEVOLVTIONIS DOMVS.

Lana 23. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Deuolutio emphyteusis ob alienationem ad vitam factam irrequisito Domino non incurritur. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Mandatum de manutenendo datur possessori tempore litis motæ.
2. Index nulliter auferendo possessorem non auferit possessionem Civilem, qua sufficit pro obtinendo mandato de manutenendo.
3. Autem ad dictum possessorem dato post appellacionem.
4. Citatio domi, & absentium non valet, nisi officio iudicis in locis publicis.
5. Tutor est citandus in causa minorum.
6. Caducitas non incurritur per venditionem rei emphyteuticæ factam ad vitam, & non paret, & in perpetuum irrequisito consensu Domini directi, quod tamen est controuersum, ut hic, sed hoc tenendum.
7. Canonis exaltio a directo Domino nulla facta protestationis remittit caducitatem incursum.

DECISIO CCLXXXIX.

Eranciscus de Pepis villis Dominus, & possessor domus emphyteuticæ, de qua agitur, sub proprietate Venerabilis Archiepiscopalis Sancti Spiritus de anno 1600. illam vendidit Valerio Ciarlino eius vita durante, qui possessionem adeptus, cum autem Archiepiscopale ob d. venditionem factam irrequisito

Do-

Domino directo prætenderet incursum fuisse caducitatem de anno 1620. mouit iudicium contra Dominum Valerium, & Mathæum heredem Francisci, & obtinuit immitti in possessione dictæ domus, cumque postea de nouo in emphiteusim concessit supradicto Mathæo, inter quem, & Valerium orta controuersia in Rota super domo prædicta, cum ambo prætenderent mandatum de manutenendo, dedi dubium. An illud esset concedendum: Et Domini utraque parte informante Valerio dandum esse censuerunt, cum ipse de tempore ab Hospitalis mortis liti possideret §. retinenda insit. de interdict. l. 1. §. huius interdicti §. ut possidentis.

Non obstat, quod per Iudicem fuerit Valerio possessio ablata, & tradita Archihospitali quo casu Iudex prius possidentem omni possessione Angel. in litem possidere §. qui ad numerum n. 2. ad fin. §. de acquir. possess. Quia hoc intelligitur, quando Iudex rite, & recte processit Bar. in l. iuste possidet num. 1. §. de acquir. possess. Aymon. cons. 302. num. 21. Rot. decis. 802. n. 7. par. 1. diuers. Vnde in casu nostro cum Iudex nulliter, & iniuste processerit Valerius, qui se non habuit pro spoliato, reuocauit possessionem ciuilem, quæ fuit pro obsecratione mandati de manutenendo Fabr. in §. de retinen. num. 32. Iaf. in d. l. clam possidere num. 21. Menoch. retinend. remedi. 3. num. 22. Rota quærs. dec. 10. num. 13. par. 2.

Quod autem nulliter processerit deducitur primo ex eo quod pendente appellatione aduenit ad immisionem, quod facere non potuit sine vicio nullitatis, & attentatorum 2. non solum de appellat. in 6. Lancellotti. de attent. appellat. pendens. cap. 12. in præfatione n. 79.

Secundo quia mandatum fuerit relaxatum cum intimatione, & illa fuit facta domi dimissa copia Granarolo procuratori, qui tunc temporis erat abiens, & ideo non sufficebat intitutio domi, sed debebant procedere diligentiæ, & affixio, in locis publicis Cassador. decis. 6. num. 2. ut lit. pendens. Van. in tit. de nullis. ex defectu citat. num. 214. & seq. Pal. dec. 213. n. 2. lib. 1.

Tertio quia cum Iudicium dirigeretur etiam contra Mattheum minorem erat citandus eius Tutor, seu curator siante opposicione minoritatis, quod cum non fuerit factum mandatum dicitur nullum l. 1. c. 2. G. qui legitime. person. gloss. in l. de etate verb. dicit de minoribus Van. de nullis. ex defectu mandati. num. 28. & 36. & seq.

Iniustitia vero possimè deducebatur ex eo quod Iudex nequiquis fuisse factum locum deuolutionis ob venditionem factam à Francisco irrequisito consensu Archihospitalis Domini directi, cum tamen venditio non fuerit liberè facta, sed ad vitam Valerij tantum, quo casu nullum requirit consensum, nec incurrit caducitatem dicit Imol. in c. potuit num. 23. de locat. & conducl. Redoan. de reb. Ecclæs. non alienand. in verb. de caducit. ob rei alienationem. in §. emphiteusim num. 33. Pintel. in l. 1. num. 68. vers. infersa sexto C. de bon. matern. Gomez. de contrah. cap. 3.

num. 11. in fin. Conseru. var. lib. 2. cap. 16. n. 2. infim. & hanc opinionem uti veriorē tenuisse Rotam in vna Romana Casalis de Maximis 20. Februarij 1596. restatur Corbal. de caus. priuat. ob. alienat. irrequisit. domin. ampliat. 30. num. 4.

Et licet contrariam opinionem tenuerit Boer. decis. 234. num. 3. Alex. cons. 119. in fin. lib. 3. Clar. in §. emphiteusim quæst. 19. cum alijs relatis per Corbal. ubi supra num. 2. Tamen quicquid sit de veritate harum opinionum, negari non potest, quin articulus iste sit valde apud Doctores controuersus, ut propterea venditor veniat excusandus à caducitate ut in his terminis resoluat Rota in illa Romana Bonorum 12. Nouembri 1610. coram R. P. D. Cocino & 24. Februarij 1612. coram D. meo Valdo.

Quæ executio eo facilius videtur admitenda in isto casu ex quo constat per instrumentum venditionis partes noluisse præiudicare Domino directo non fuit expresse consentum, quod solverentur Canones, & requireretur consensus Archihospitalis, quatenus opus esset.

Premissis accedat, quod Archihospitale post secutam venditionem pluries petijt etiam iudicialiter, & recepit Canones nulla premisa protestatione, & ideo caducitatem, si quæ fuisset incurfa, videtur remississe gloss. in c. potuit de locat. Clar. in §. emphiteusim 9. 10. num. 3. Iaf. in l. 2. num. 130. C. de iur. emphiteoticis, & fuit dictum in vna Romana Domus 1. Martij 1602. coram bo. me. Corduba.

Ex quibus sic resolutum fuit &c.

IANVEN. CENSVS.

Merc. 16. Jan. 1613.

DECISIO CCXC.

Impressa in rec. dec. 461. par. 3.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE PALVZZELLIS.

Merc. 21. Jan. 1613.

DECISIO CCXC.

Impressa in rec. dec. 462. par. 2.

MONOPOLIETANA BONORVM.

Luna 28. Jan. 1613.

DECISIO CCXCII.

Impressa in rec. dec. 122. par. 4. tom. 12.

EVGVBIANA CANONICATVS.

Luna 14. Februarij 1613.

DECISIO CCXCIII.

Impressa in rec. dec. 464. par. 3.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 8. Martij 1613.

AR.

ARGUMENTVM.

Religio Hierosolymitana non potest ex persona Equitis, nec etiam vita eius durante acquirere bona, quæ ex dispositione testatoris non possunt transire ad extraneos. Cetera ex Summario.

SYMMARIVM.

1 Equites Hierosolymitani sunt Religiosi, & bona iure proprio retinere non possunt sed religioni acquirunt.

Religio Hierosolymitana non potest ex persona sui Equitis nec eius vita durante acquirere bona, quæ ex dispositione testatoris non possunt transire ad extraneos num. 1.

2 Confessio in precibus probas contra consistentem.

3 Desistitio non porrigitur ad iura iam omnia.

4 Donans omnia iura sua competentia, & competentia includit fideicommissum.

5 Donans contemplatione masculinorum eis non extraneis non propterea datur ei regressus ad illa sed transeunt in donatarios, & eorum heredes.

DECISIO CCXCIV.

Monaldis Clementinus habens quatuor filios, nempe Hieronymum, Paulum, Cornelium, & Lucium eorum, & ipsorum filios legitimos, & naturales, & descendentes masculinos ex linea masculina in infinitum, vniuersales hæc edes instituit, & casu quo dd. sui heredes, vt supra instituit, aut aliquis ipsorum decederet quandocumque sine filijs instituit supervenientes, eiusque filios, & descendentes masculinos in infinitum, & declarauit institutiones, & substitutiones semper, & quodcumque inter prædictos filios, & descendentes reciproco modo factas intelligi; prohibuit insuper quacumque alienationem, & casu quo aliquis hæredum alienaret, vel delicta committeret, propter quæ bona venirent confiscanda, mandauit illa per diem ante alienationem, vel delictum deferri alteri qui talia non tenuerit, ita, & taliter quod villo nunquam tempore dd. bona, neque in Fiscum, neque in extraneam peruenire possent, sed in eius familia permanerent in infinitum.

Mortuo testatore, & deinde Hieronymo Cornelius uxorem duxit D. Laviniam Capizuecam, & ex ea habuit duos filios nempe Catherinam, & Monaldum Iuniorum, qui post mortem patris in eius portione successit & vltimo loco sine filijs hac vita migravit, cui cum Catherina, & Lavinia mater succedere prætenderet, & ex aduerso Liuius opponeret de purificatione fideicommissi Monaldi senioris dedidit. An ad ipsius fauorem esset factus locus prædicto fideicommissi. Quo hodie proposito, Domini licet non dubitarent per mortem Monaldi Iunioris sine filijs Liuium esse vocatum ex verbis clavis supra relatæ dispositionis paternæ, & sic fuisse factum locum ad eius fauorem d. fideicommissi, tamen dixerunt ipsam non posse ad illud venire.

Primo quia cum sit Eques Hierosolymitanus, & sic verè, & propriè Religiosus *Mohed. dec. 10. de caus. possess. & propr. Rota diuers. decis. 436. num. 2. lib. 3. par. 3.* non poterit huiusmodi bona iure proprio retinere, sed illa acquireret suæ Religioni *Auth. ingressi C. de sacrosanct. Eccles. & notatur in c. in presentia de probat. Rota d. decis. 436. Gambard. de offic. & potest. legat. l. 6. num. 245. & seq. & fuit dictum in vna Bononiæ. de Passi 4. Martij 1611. coram me, quæ tamen stante dispositione testatoris, qui noluit bona ad extraneos peruenire, sed in familia conservari neque succedere potest Paris. conf. 22. num. 9. lib. 3. Couar. var. resolut. lib. 1. cap. 19. num. 11. Franch. dec. 29. num. 7. Peregr. de fideicom. art. 28 num. 76. & 82. Menoch. de presumpt. lib. 4. presumpt. 63. num. 45. Illustrissimus Mantica de consuet. vltim. volunt. lib. 11. tit. 7. num. 21. Gutierrez canonice. quest. cap. 32. num. 29. Nec etiam durante vita Equitis iuxta decis. Afflicti. Hæreditatis 31. Martij 1606. coram Reuerendiss. Lugdunen. Quia cum illi concesserit facultatem alienandi bona dicto fideicommissio subiecta non potest hodie ipsa Religio tanquam contrarietas voluntati testatoris eius bona habere l. cum pater §. liberi deleg. 3. Petr. de fideic. qu. 14. num. 1. & seq. & num. 9. stante alienatione in vim dictæ licentiæ subsecuta.*

Secundo Liuius ab huiusmodi successione excluditur ob capitalem condemnationem deo secutam propter nonnulla delicta cum confessione bonorum, vt constat ex sententia, & ipsius confessione facta in precibus, quæ contra ipsum plenè probat l. cum præcum C. de liber. caus. Gabr. de conf. concl. 4. num. 1. & seq. Et licet postea fuerit ex gratia restitutus; Tamen, dicta restitutio non porrigitur ad iura iam omnia, quæ ex dispositione testatoris alijs non delinquentibus iam accreuerant, sed ad condemnationem delictorum & remissionem pœnæ *etior l. si ademptis & l. 2. vbi Bald. & Salicet. C. de sentent. poss. Inf. & DD. in l. Gallus §. quid si tantum num. 70. cum seqq. ff. de liber. & posthum. Grammatici dec. 103. num. 119. Gabr. conf. 113. num. 1. vol. 1. Qda. de restit. in integ. quest. 94. num. 17.*

Tertio cum Liuius donauit Cornelio, & eius filijs omnia iura sua tam ex testamento, quam ab intestato comprehendenda, & competentia omne fideicommissum remisisse videtur *Menoch. conf. 57. num. 27. Peregr. de fideic. art. 2. num. 32. & 33. Gabr. de fideicom. conclus. 1. num. 42.* Quam donationem licet fecerit contemplatione descendendum masculinorum Cornelij, qui hodie non adiunt, non tamen propterea ei datur regressus ad bona, & iura donata quàm cum alijs bonis in donatarijs transeunt, & ad illius heredem *Accell. decis. vltim. de donat. Put. dec. 274. num. 4. & seq. lib. 1. Illustrissimus Mantica de test. & ambig. l. 13. tit. 21. num. 21.*

Nec potest Liuius prætendere portionem Pauli fratris, qui pariter obiit sine filijs, cum illi obisset secunda donatio, quam fecit Monaldo Iuniori post obitum dicti Pauli, & sic

post

post purificatum fideicommissum ad sui fauorem.

Que autem dicuntur de invaliditate harum donationum ob defectum consensu Magni Magistri visum fuit dominis non esse presentis inspectionis, cum respiciant interesse Religionis, que bodie non est in causa, & quando ad illam venerit poterit particulariter audiri.

Ex his fuit resolutum Equirem Linium non venire ad fideicommissum, &c.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Ven. 1. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Attendata dicuntur facta executorialibus non reproductis, nec servatis quatuor terminis.
2. Attendata est executio facta pendente appellatione.
3. Appellare licet à tribus sententiis non conformibus.
4. Attendata purgantur quando consentitur executioni sed consensus debet esse absolutus, & generalis alias non valet.
5. Prior non potest prouidicare Hospitali acceptando executionem sine consensu aliorum Confratrum Hospitalis.

DECISIO CCXCV.

Consistere de attendatis Domini dixerunt, quia cum executio fuerit facta vigore executorialium illis non reproductis in Rota, nec servatis quatuor terminis servari solitis antequam procedatur ad declarationem iuxta stilum Rotæ, de quo testatur *Cassid. dec. 6. num. 10. de cons. poss. & propriet. vitium attentatorum evitari non potest Lancellus. de attem. lit. pend. in præfatione 3. part. cap. 4. num. 305. & seq. & fuit dictum in vna Burgen. Jurisdictionis 12. Januarii 1585. coram bo. me. de Rubeis.*

Vltcrius executio fuit etiam attendata tantum quam facta appellatione pendente c. non solum de appell. in 6. Nam cum res sententia, quarum vigore emanarunt executoriales non essent conformes, licuit ab eis appellare, prout fuit appellatum, vt constat ex fide Notarii, quod autem non essent conformes patet, quia quoad decimas gregum non adtanc nisi dæ conformes, videlicet sententia Rotales, cum illa de partibus huiusmodi Decimas excipiat, quo vero ad hortum aderat vna tantum sententia videlicet prima Rotalis, & circa expensas, pro quibus fuit etiam facta executio, neque aderant conformes, quia prima sententia expressè ab illis absoluit Hospitali per illa verba non condemnando in expensis, &c.

Non obstat, quod maioralis Hospitalis confederit partitioni dd. executorialium, & ideo attendata remaneant purgata, quia huiusmodi consensus non fuit purus, & absolutus, sed sub conditione, quod fieret aliqua remissio decimarum præteritarum, & dilatio ad sol-

uendum vt conficeretur scriptura, quæ condicio cum non fuerit adimpleta, consensus videtur inutilis; vitra quod non fuit consensus, sed potius quidam tractatus inter maiorem, & agentes exaductorio, qui tamèn emanavit, vt apparet ex reclamationibus, & protestationibus per eum factis in ipsa executione. Quibus accedat quod maioralis solus non poterat sine consensu aliorum fratrum Hospitalis ipsi prouidicare acceptando executoriales *Roman. cons. 389. num. 1. & mandatum, quod ipse habebat ab Hospitali non erat speciale ad illis parendum, sed simplex ad lites tantum.*

Et ita resolutum &c.

PAPIEN. IVRISPATRONATVS.

Ven. 8. Martij 1613.

DECISIO CCXCVI.

Impressa in rec. dec. 435. p. 3.

PERVSINA PECUNIARIA.

Luna 11. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Notarius tenetur instrumenta diligenter custodire, & partibus exhibere.
2. Scriptura nulla, & suspensa debet edi à Notario alias tenetur ad damnationem.
3. Scriptura ammissio debet plene, & concludenter probari.

DECISIO CCXCVII.

P Roposito dubio, an Notarius teneatur exhibere apocham de qua agitur, & in casu non exhibitionis ad interesse, & ad quantum, Domini (Ludouico tantum informante) ad primam partem dubij affirmatiue responderunt, quia Notarius ex quo dicta apocha fuit producta in eius officio, vt constat ex propria ipsius confessione, & ex epistola per eum scripta, in qua de dicta productione mentionem facit, tenebatur illam diligenter custodire, & partibus exhibere l. 2. C. de edend. Dec. in cap. 1. num. 46. & 53. de probation. etiam quod esset nulla & suspecta de falso, vt præten- ditur, tum quia per sententiam, quæ transiuit in iudicatum fuit a falsitate absolutus Ludouicus qui dicebatur illam commisisse; Tū quia, & scriptura nulla, & suspecta debet edi à Notario vt est text. in l. qui tabulas, & l. fallo la 1. in fin. ff. de furt. Bart. in l. 1. §. hoc interdictio ff. de tabul. exhibend. Pacien. de probat. cap. 65. numer. 9. alias non edendo tenetur ad damnationem, & interesse partis l. si quis ex argentarij §. ex hoc edicto l. argentarius §. cum autem ff. de edend. Cephal. cons. 170. num. 9. lib. 2. quod interesse in casu nostro Domini dixerunt esse referendum ad summam contentam in apocha, & pro illa Notarium teneri iuxta text. in d. §. cum autem & l. qui tabulas, & d. l. fallo in fin. ff. de furt. Bart. in l. 3. §. condemnatio ff. de tabul. exhib.

Qui-

3. Quibus non obstant dictam apotham fuisse
sententiam quia, huiusmodi ammissio, & casus
illius debet plenè, & concludenter per Nota-
rium probari *Bart. in l. si quis ex argenti* ff. de
hered. conf. 19. num. 17. & seqq. lib. 1. & fuit di-
ctum in vna Afflicta Pecuniaria 1. Iulij 1611
curam me.

SPOLETANA HEREDITATIS

Luna 11. Martij 1613.

DECISIO CCXCVIII.

Impressa in rec. dec. 463. par. 1.

MONTIS POLITIANI PECUNIARIA.

Veneris 15. Martij 1613.

DECISIO CCXCIX.

Impressa in rec. dec. 471. par. 3.

ASTEN. FRUCTIVVM.

Ven. 15. Martij 1613.

DECISIO CCC.

Impressa in rec. dec. 467. par. 1.

ELBORN. IVRISCONFERENDI.

Luna 18. Martij 1613.

DECISIO CCCI.

Impressa in rec. dec. 440. par. 2.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Luna 18. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Legato Palatio de quo intelligatur.

SYM MARIYM.

1. Legata, & prelegata non veniunt nomine here-
ditatis.
2. Executio excedens fines sententia revocatur.
3. Legato Palatio à Domino venit principale ipsius
Domini.
4. Legatum certum, & clarum ex falsa demonstra-
tione non trahitur.
5. Diffusio videlicet est restrictiva, sed adiuncta co-
pula, &, qua est ampliativa, redditur dispositio
ambigua.
6. Fides cum iuramento recognita, & de falso pro-
prio coadiuvans probationem.
7. Presumptiones, & Coniectura cessant in ex-
pressis.
8. Executio excedens tenorem sententia revocatur.

DECISIO CCCII.

P. Roposito dubio, an esset revocanda executio
quoad Palatium, seu Castrum Podij Rognati-
ci, Domini affirmativè responderunt, ex
quo illa fuit facta super diffio Palatio Dominis
Lambertinis specialiter prelegato, cum tamen

sententia Rotalis tantum iubere D. Imeldam
imitti in bonis hereditarijs, quorum appella-
tione Palatium prædictum non contineba-
tur, quia legata, & prelegata non veniunt sub
nomine hereditatis l. in fideicommissaria C. de
legat. l. marcellus 9. quidam liberis ff. ad Trebelli-
l. si Titius deleg. 3. Menoch. conf. 36. num. 66. &
presumpti. 194. numer. 38. lib. 4. Peregr. de fideic.
artic. 7. num. 54. & 55. unde executio in eo
quo excoffit fuit sententia, & sic quoad Pala-
tium, venit revocanda.

Quod autem Palatium fuerit prælegatum
apparet ex testamento, in quo relinquitur DD.
de Lampertinis Palatium Podij Rognatici ten-
tum, & possessum per testatorem, & reserva-
tum sibi in donatione &c. quæ verba necessario
intelliguntur de Palatio habitationis DD. cum
illud tantum reperitur reservatum in donatione,
ut teneatur, & possidetur à testatore,
maximè quia fuit legatum Palatium, cuius
appellatione venit Palatium principale Domi-
ni Lucæ, prout est istud l. Penult. & ibi gloss.
verbi: palatium C. de offic. Rellor. proximi: ex qui-
bus demonstrationibus in prelegato a testa-
tore expressis, & in hoc palatio concurrenti-
bus satis deprehenditur esse illudmet ab ipso
prelegatum *Bart. in l. demonstratio falsa numer.*
14. ff. de condit. & demonstr. Alexand. consil.
133. num. 9. lib. 2. Ruin. consil. 115. numer. 14.
ff. de condition. & demonstr. Alexand. consil.
133. numer. 5. lib. 1. Ruin. consil. 135. numer.
14. in fin. libro quinto Amon. consil. 19. nu-
mer. 2.

Quibus non obstant verba sequentia ibi, &
videlicet illud, in quo Commissarius loci residet pro-
prio reddendo nuncupato il palatzo della ragione,
quasi ex illis fuerit restrictum, & limitatum,
legatum ad domunculam, cum ex superius
ponderatis legatum sit certum, & clare lo-
quantur de huiusmodi Palatio demonstratio
falsa, & superflua postea adiecta ad residen-
tiam Commissarii illud non viciat *Bart. ubi*
supra num. 14. & seqq. Paris. conf. 38. num. 18.
25. lib. 3.

Propterea licet diffusio videlicet sit restricti-
va tamen cum ei adiungatur copula & de
cuius natura est ampliare, & extendere dispo-
sitionem, prædicta verba satis ambigua reddun-
tur, unde debent recipere interpretationem
ex precedentibus, quæ sunt clara, & expre-
sse loquuntur de Palatio habitationis Do-
mini.

Præsertim quia dicta verba etiam in illo ve-
rificari possunt, cum in ipso sæpè ius reddatur,
& addit carceres secreta, & locus torture, &
Campana, ut constat ex bannimentis, & fide
corum, qui ibi fuerunt Commissarii, quæ cum
fuerit facta medio iuramento, & recognita,
& sit de falso proprio plurimum coadiuvant
probationem identitatis.

Minus obviare visum fuit, quod testator in-
stitueret hæredes æquis portionibus Guidum
Antonium, Marcum Antonium, & Iulium
Cæsarem, & quod ideo præsumendum sit Pa-
latium æqualiter ad omnes pertinere voluisse,
non autem ad duos primos heredes tantum.

alias

alias ſequeretur abſurdum quod Inlius Cæſar volens ſe conferre ad bona Rognatici communia inter omnes hæredes non haberet ubi habitaret, quæ ratio non militat in domuncula habitationis Commiſſarij, vt per inſormantes pro Domina Imelda; quoniam cum ex prædictis conſtet de voluntate teſtatoris prælegandi dictum palatium duobus primis hæredibus, ceſſant præſumptiones, & coniecturæ, nec eſt cutandum quid inde eueniat leg. in conditionibus primum locum ſi de condit. & demonſtr.

Tandem non obſtat executionem ſuper Patro factam non poſſe reuocari, niſi reuocetur ſententia Rotalis, quæ tamen fuit a partibus acceptata quia cum in ſententia non compræhendetur dictum Palatium, executio facta quoad illud fuit exceſſiua, & ideo reuocanda, nec propterea dicitur laſdi in aliquo ſententia.

Et ita reſolutum &c.

ROMANA DOTIS.

Ven. 22. Martij 1613.

DECISIO CCCIII.

Impreſſa in rec. dec. 442. part. 2.

BVRGEN. DISTRIBUTIONVM DE VIRVIESCA.

Veneris 32. Martij 1613.

DECISIO CCCIV.

Impreſſa in rec. dec. 479. par. 3.

CIVITATIS CASTELLI SVPPLEMENTI LEGITIMAE.

Mercur. 27. Martij 1613.

ARGVMENTO. Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Inventarium probat contra hæredem.
- 2 Continuatio domini non præſumitur quando res non fuit reperta in hereditate, & hæres ſe negat poſſidere.

DECISIO CCCV.

D Vbitaui, an credita infraſta remanſerint in hereditate D. Angelæ Rubæ de Vitellis nempe primum ſcutorum 13450. in tot locis Montis Pij, ſecundum ſcutorum 4700. in tot locis Montis carniū Vrbis in ſubſidio contra Turcas, tertium ſcutorum 5000. in tot locis Montis læderis. Quartum ſcutorum 400. in tot locis Montis farinæ. Quintum ſcutorum 3300. in tot locis Montis Archiuii. Sextum ſcutorum 4000. depoſitum in banco olim conſtante ſub nominibus Dominorum de Vbertinis. Septimum ſcutorum 4413. in tot locis Montis fidei. Octauum ſcutorum 9262. & 13. 4. in tot locis eiſdem Montis.

Et Domini aſſeruatim reſponderunt exce-

ptis ſecundo & octauo quia primum, quartum quintum & ſextum ſeptimum controuerti non poterant & pars quoad illa dat manus, & tertium remanſiſſe in hereditate Angelæ probatur ex inuentario per hæredem conſecto quod contra illum probat l. final. ubi DD. C. de tur. delib. & licet poſtea fuit per hæredem alienatum, & inuſitum in aliis locis Montium tamen non inde ſequitur non remanſiſſe in d. hereditate.

Quo verò ad ſecundum & octauum Domini negatiue reſponderunt, nam ſecundum ex fide Secretarij d. Montis apparet fuiſſe acquiſitum per Alexandrum hæredem Angelæ, nec obſtat inſtrumentum poſtea per eum celebratum de anno 1577. in quo aſſerit quedam loca huius Montis fuiſſe relicta per Angelam, quia non concludit reſpectu dd. locorum Montium per ipſum acquiſitum.

Octauum verò licet ex fide Secretarij probetur fuiſſe ceſſum Angelæ à Cardinali Vitellio de anno 1559. Tamen non propterea inſertur illud remanſiſſe in eius hereditate de anno 1569. quo obiit, quia illius hæres fuit factus ſolummodo creditor in eodem Monte fidei in ſcutis 4412. de quibus in ſecundo & tamen ſi Angela fuiſſet credidit maioris ſummæ eiſdem Montis in illa fuiſſet factus creditor prædictus hæres & domini, & poſſeſſionis continuatio non præſumitur, quando res non fuit reperta in hereditate, & hæres negat ſe poſſidere, vt in caſu noſtro Bart. in l. ſine poſſiditis nam. 9. in antiqua leſtura C. de probat.

Ex his fuiſſe reſolutum prædicta credita remanſiſſe in hereditate præter ſecundum, & octauum, &c.

ASTEN. FRVCTVVM.

Merc. 27. Martij 1613.

DECISIO CCCVI.

Impreſſa in rec. dec. 483. part. 3.

SIGNINA POENARVM.

Ven. 29. Aprilis 1613.

DECISIO CCCVII.

Impreſſa in rec. dec. 487. par. 3.

TARANTINA RETRACTVS.

Luna 22. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM. Nonnulla de remiſſoria.

SYMMARIVM.

- 1 Remiſſoria non datur quando illam petens potuit probare in prima inſtantia.
- 2 Remiſſoria denegatur ſtante præſumptione calumnie.
- 3 Item quando articuli ſunt irrelevantes.
- 4 Articuli ſunt irrelevantes continentes id, quod probatum non releuat.

- 3 *Permutatio rei efficitur ad effugendum retractū.*
 6 *Cautela iuris non dicitur fraudis, nec simulatio.*

DECISIO CCCVIII.

FVir resolutum denegari iam esse remissoriam, quæ non datur, quando prout in casu nostro quis habuit facultatem examinandi in prima instantia, & nihil probauit *Afflitt. decis. 13. num. 4. Ferall. decis. 51. par. 3. Vestr. in prax. lib. 6. cap. fin. num. 3.* & fuit dictum in vna *Florentina matrimonii 6. Maii 1570. coram Illustriss. Platto;* ex hoc enim oritur præsumptio calumnie, propterquam toler remissoria denegari *Roman. conf. 273. num. 3. Caffad. dec. 3. num. 1. de dilat. Menoch. de recuper. remed. 15. nu. 339.* Maxime quia Articuli sunt irrelevantes
 3 *Caf. de Grass. dec. 2. de dilat. Caputaq. decis. 12. num. 3. par. 3. dinesc. cum contineant id, quod probatum non releuaret vt dixit Rota in vna Caputaq. vniuersi 20. Maii 1590. coram bo. me. Peña, & in Veneta matrimonii 29. Novembris coram Illustriss. Laurellono.*

Tendunt enim ad probandam fraudem commissam à Doctore Romano, qui volens vendere fructus possessionem vt excluderet vicinam nempe Franciscum a retractu prius permutatam partem possessionis contiguam dicto Francisco cum Io. Antonio, & postea eidem reliquam partem vendidit; idem quando à D. Ioanne Antonio Romanus recepit in contracambium vnam vineam, quam statim etiam vendidit, & ex ea retraxit pretium partis possessionis permutata, quod non videtur sufficiens ad inducendam fraudem, & simulationem, cum de iure licitum sit ad effectum vt vicinus vel alius excludatur a retractu rempermutare *Tiraq. de retractu lignag. in prax. num. 78. & 79. Dec. conf. 23. num. 19. lib. 2. & fuit resolutum in vna Maceraten. retractus 4. Iulij 1612. coram D. meo Vbaldo, & potius sit cautela a iure petmissa, & prudens consilium Lantiqui natura &c. sed cum me habente ff. de negot. gest. l. si pupillus post princ. ff. de acquir. heredit. Decian. vbi supra num. 20. & Tiraq. ibid. nu. 30.*
 Ex quibus pro denegatione remissoria fuit resolutum, &c.

MACERATEN. INTERVSVRIORVM.

Ven. 26. Aprilis 1612.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 *Vxor potest vendere bona empti ab eius viro de pecunijs dotalibus.*
 2 *Cessionarius succedit in omne ius cedentis.*
 3 *Verbam, spectare, denotat dominium, & aliquod ius ad aliquam rem.*

DECISIO CCCIX.

Domini dixerunt, quinque possessiones per Dorothiam possidere spectare ad Polimiam; nam illæ fuerunt emptæ à Ioanne Baptista marino primo Siluagie ex pecunijs dotalibus ipsius Siluagie, vt fuit dictum in decisionibus in

hac causa factis; vnde cum hodie non adsint alia bona Io. Baptiste sicut posset Siluagia dd.

- 1 *terras, tamquam dotalis in subsidium vendicare l. vxor mariti ff. de donat. inter vir. & vxor. vbi Bart. idem Bart. in l. si vt proponis in fin. C. de reuendicac. Socin. conf. 224. num. 1. lib. 2. Negusant. de pignor. in primo membra. 5. par. principalis sub num. 39. vers. & ex hoc & seqq. Bald. in traill. de dor. par. 7. priuileg. 15. Cephal. conf. 704. num. 34. lib. 4. ita eodem modo poterit Polimia eius cessionaria, cum cessionarius succedat in omne ius cedentis l. emptor vbi Bald. in 1. notab. C. de heredit. vel ass. vendit. & videatur eadem persona cum cedente l. si donare §. 1. ff. de donat. inter vir. & vxor. Sardus dec. 308. num. 1.*

Nec obstat, quod Polimia numquam dd. possessiones possederit, & consequenter illæ ad eam spectare non possint, cum verbum
 3 *spectare* denotet dominium, quod sine traditione non acquiritur. Quia fuit responsum, verbum *spectare* referri etiam ad ea, in quibus nec dominium, nec possessionem habemus, sed habere possumus ratione iuris competentis l. verbum illud 181. ff. de verb. signif. & ibi Rebuff. vers. 1. dicuntur, & cum Polimia ex supradictis ius habeat vendicandi dd. possessiones, optime intrat responso DD. ad ipsam illas spectare, cum præsupposito tamen, quod non adsint alia bona Io. Baptiste.

Et ita resolutum, &c.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Luna 29. Aprilis 1613.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de liquidatione fructuum perceptorum.

SYMMARIVM.

- 1 *Liquidatio fructuum in odium spoliatorum, vel iniuste habentium admittit lenem probationem.*
 2 *Trebellianica habet assensum iuris, vnde perceptio fructuum in illius consumptione debet plene & concludenter probari ab allegante.*
 3 *Liquidatio fructuum perceptorum debet fieri per necesse, non per possibile.*
 4 *Testes deponentes per possibile, verisimile, vel de auditu non probant.*
 5 *Testes non percutientes tempus, de quo est faciendus probatio, non probant.*
 6 *Fructus dicuntur deducit expensis.*
 7 *Testes non informati de eo, quod debent deponere non probant.*
 8 *Possessio sola sufficit ad probandos fructus in causa spoliij.*

DECISIO CCCX.

FVir resolutum non probati quantitatem fructuum ab anno 1553. vique ad annum 1559. Quia cum non agatur de eorum liquidatione in iudicio spoliij, vel simili ad effectum illos restituendi; quo casu in odium spoliatorum, vel alterius, qui iniuste illos cepit, sufficiunt leniores probationes, sed ad alium effectum.

ncru.

nempe consumptionis Trebellianicæ, in qua heres grauatus habet assistentiam, & fauorem Iuris quoad illorum perceptionem ipsi debent plenè, & concludenter probari vt in simili fuit dictum in vna *Ariminen. Castrorum* 24. Aprilis 1603. coram bo. me. Seraphino.

Et tanto magis quia sumus in probatione fructuum perceptorum, qui sunt per necessesse, non autem per possibile liquidandi *Bald. in l. si fundum num. 5. C. de rei vendic. & in l. in nu. 22. C. de fructibus & lit. expens. et ibi Salicet. num. 5. Alex. conf. 172. in fin. lib. 1. Nat. consil. 510. num. 4. Ferall. dec. 30. par. 2.* Et sententia condemnans Budriolos ad computandum in Trebellianicam dd. fructus loquitur de perceptis, quo casu non veniunt ij, qui verisimiliter percipi potuissent *Mench. conf. 110. d. num. 3. per totum.*

Huiusmodi autem concludens probatio in casu nostro vitum fuit Dominis non adesse, cū testes pro hac fructuum liquidatione inducunt deponant per possibile, & verisimile, vel de auditu l. testium C. de testibus vel de eorum credulitate iudicio *Ferall. dec. 278. par. 3. Felin. in c. quoties num. 13. de testibus Alex. conf. 74. num. 8. vol. 1. multi verò ex illis non percutiunt tempus, de quo in dubio nempe Virgilij ab anno 1553. vsque ad annum 1559. prout requiritur ad hoc vt probent, sed tantum loquuntur de tempore Bartholomæi præmortui dec. anno 1552. Bart. in l. non solum 5. sed vt probat num. 2. de nou. oper. nouiciat. Felin. in c. cum causam num. 14. de test. Ferall. d. decis. 278. numer. 5.*

Et tanto minus prædicti testes probare videntur, quia non deducunt expensas factas in semine, & recolezione fructuum, prout erant deducendæ, cum fructus dicantur deductis expensis *Nat. conf. 516. num. 8. Dec. conf. 50. numer. 3. vol. 3. Mench. de recuper. possess. remod. 15. num. 574. & seq. Surd. dec. 233. num. 33.*

Prædictis accedat, quod aliqui dd. testium super interrogatorijs partis aduersæ fatentur se esse parum, aut nihil informatos de quantitate fructuum perceptorum ab anno 1553. vsque ad annum 1559.

Quibus non obstat quod ad probandum fructum sufficit docere de sola possessione vt dixit *Rota in vna Romana Vinea de Fabris* 14. Nouembrijs 1603. coram bo. me. Litta. Quia ibi agebatur in spolio, & ideo sufficiebant leniores probationes. Hic verò non agitur de sola perceptione fructuum, sed etiam de eorum quantitate probanda & tali quantitate, quæ diminnat Trebellianicam, quo casu requiritur plena probatio ex supradictis.

Et ita resolutum, &c.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Ven. 10. Maij 1613.

DECISIO CCCXI.

Impressa in rec. dec. 486. p. 1.

CAMERINEN. DONATIONIS.

Luna 13. Maij 1613.

DECISIO CCCXII.

Impressa in rec. dec. 450. par. 2.

TRIVENTINA MONASTERII.

Veneris 17. Maij 1613.

DECISIO CCCXIII.

Impressa in rec. dec. 691. par. 2.

MONTIS POLITIANI PECVNARIA :

Iune 20. Maij 1613.

DECISIO CCCXIV.

Impressa in rec. dec. 501. par. 3.

ROMANA DOTIS DE SFORTIA.

Luna 20. Maij 1613.

ARGVMENTVM.

Identitas scripturæ ex quibus probetur.

SVM MARIVM.

- 1 Pluralitas non præsumitur.
- 2 Identitas scripturæ sue le probatur.
- 3 Identitas probatur ex duabus demonstrationibus.
- 4 Testes deponentes de his, quæ cadunt sub sensu corporis licet de similitudine, & credulitate deponentium plarium coadiuvant.
- 5 Testes de credulitate admittuntur ad exclusionem delicti.
- 6 Interpretatio improba, & inducens delictum cultanda est.
- 7 Limita quando euidentissimis probationibus constaret de contrario.

DECISIO CCCXV.

Vitæ resolutum constare de identitate scripturæ, de qua agitur, quia iuxta præsumptionem in inris pluralitas scripturarum non præsumitur *Crauet. conf. 198. d. num. 1. Paris. conf. 77. num. 13. lib. 4. Mench. præsumpt. 48. num. 19. lib. 1. sed venit probanda ab illo, qui in ea se fundat l. 1. ff. de except. Socin. conf. 28. na. 7. lib. 3. Corn. conf. 144. num. 10. lib. 4. Crauet. de antiq. tempor. par. 2. num. 55. Mench. præsumpt. 15. num. 2. lib. 6.*

Præterea cum ista scriptura fuerit reperta in eodem Archiuo & in eodem sacculo facilius intertur ad eius identitatem *Bart. in trall. de testib. verb. hanc eandem rem num. 31. Crauet. ubi supra num. 1. Mench. conf. 707. num. 4. m. xime quia concordat de verbo ad verbum cum copia alijs dara per Archiuistam, vnde Identitas satis probata videtur, cum vitra iuris præsumptionem concurrant prædictæ duz circumstantiæ, & demonstrationes, quæ sufficiunt pro identitatis probatione *Bart. in l. demonstratio num. 14. ff. de condit. & demonstr. Alex. conf. 133. num. 5. lib. 5. Ruin. conf. 115. num. 14. in fine**

fine lib. 5. & fuit dictum in vna Mediolanen. Bonorum 21. Februarij 1611. coram D. Vbaldo.

- Prædicta roborantur ex attestatione duorum testium super identitate, quorum vnus licet deponat, quod est eadem scriptura alter similis, & aliet per verbum Credo, tamen cum deponant de his, quæ cadunt sub sensu corporis, negari non potest, quin plurimum coadiuuent probationem prædictæ identitatis Alex. conf. 119. num. 9. lib. 7. Corn. conf. 61. num. 17. lib. 3. Cum præsertim deponant ad exclusionem delicti, quo casu testes de credulitate admittuntur Dec. conf. 459. num. 8. Cephal. conf. 140. num. 10. Bertazz. conf. 11. num. 18. lib. 1. si enim diceretur, hanc scripturam esse diuersam hoc non posset esse eitra crimen falsitatis, vel subtractionis, quia vel esset dicendum antiquam Archiuisam subtraxisse scripturam originalem, vel nouam illa occultata, vel non recta eius loco aliam falsam supposuisse, quæ interpretatio tamquam improba non est sumenda l. merito ff. pro soc. nisi euidentissimis probationibus, vel per scripturam, vel per testes idoneos probaretur vt dicit text. in §. item verborum obligatio instit. de inutil. stipul. & in l. aperte C. de contrab. ult. comm. stipul.

Ex quibus pro identitate scripturæ fuit conclusum, reuersatio tamen vt particulariter videatur, an illa sit in forma probanti.

MACERATEN. HAEREDITATIS.

Vener. 24. Maij 1613.

DECISIO CCCXVI.

Impressa in rec. dec. 453. par. 2.

NOVARIEN. CANONICATVS.

Vener. 31. Maij 1613.

DECISIO CCCXVII.

Impressa in rec. dec. 455. par. 3.

VITERBIEN. LAESIONIS.

Luna 3. Iunij 1613.

DECISIO CCCXVIII.

Impressa in rec. dec. 457. par. 2.

ROMANA ALIMENTORVM.

Luna 3. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Frater nedom teneatur prestare alimenta fratri inopi, sed etiam filijs fratris etiam illegitimis ex bonis primogenituræ institutæ ab ascendente.

SYMMARIVM.

- 1 Frater ex bonis primogenituræ tenetur dare alimenta fratri inopi, & nepoti ex fratre.
- 2 Nepotes representantes patrem in successione communi alimentorum etiam acquirunt.
- 3 Aequitas, quæ viget in fratre, viget in filijs suis.

- 4 Descendentes ab institutore primogenituræ debent ali de illis bonis.
- 5 Descendentes à fideicommittente debent alimentari de bonis fideicommissi.
- 6 Alimenta de rigore iuris civilis non excedunt primum gradum inter collaterales.
- 7 Aequitas iuris Canonici admittit nepotem ad alimenta.
- 8 Coniunctus debet prestare coniuncto subsidia vitæ de iure canonico.
- 9 Ius canonicum seruandum est in materia alimentorum.
- 10 Alimenta aequaliter debentur legitimis, & illegitimis.
- 11 Testator in defensionem masculinorum vocans illegitimos exclusi feminis, videtur voluisse ali de suis bonis primogenituræ.
- 12 Alimenta si possunt peti à patre, etiam peti possunt ab eius filio, & herede.
- 13 Primogenitura bona habens onus alendi illegitimos filios descendentes ab institutore primogenituræ.
- 14 Onus reale rem concomitatur.
- 15 Mulier illegitima nupta siue doct debet ali de bonis primogenituræ.
- 16 Dos, & alimenta à pari procedunt.

DECISIO CCCXIX.

- P** Endente illa causa coram do. me. Penia fuit resolutum die 15. Decembris 1607. Ferdinando, & Orinthez deberi alimenta, cui resolutioni, cum pars moderni Marchionis de Maximis acquiescere nollet, hodie propolui causam super eisdem, & Domini in decisis steterit una moti ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis & etiam ex eo quod frater teneatur ex bonis primogenituræ prestare alimenta non solum fratri inopi Sociu. conf. 47. num. 5. lib. 3. Tirag. de iureprimog. quest. 4. num. 33. Cornu. incipit. de spons. part. cap. 8. §. 6. vers. quarto deducitur: sed etiam nepotibus ex dicto fratre, quia sicut illi ingrediuntur in locum patris in successionem §. si quis igitur in auth. de heredib. ab intest. venient auth. cessante C. de legit. heredib. Paris. conf. 2. num. 4. vol. 1. Ferret. conf. 272. num. 2. Causale. decis. 9. num. 16. part. 2. ita etiam in eiusdem locum ingredi debent incommodo recipiendi alimenta Sord. de aliment. tit. 1. quest. 25. num. 2. & 3. eadem enim æquitas quæ vigeat in fratre viget & in filijs fratris Siluau. conf. 33. num. 5. Monter. decis. Aragon. 16. num. 14.

Quod facilius procedit in casu nostro, quia cum isti nepotes sint descendentes à Luca seniore, qui primogenituram instituit debent ali ex bonis dictæ primogenituræ Pincet. de Franch. dec. 178. num. 9. & seq. Sord. d. tit. 1. quest. 27. num. 4. & 5. & quest. 28. per totam Monter. vbi supra num. 29. prout obseruari vidimus in bonis fideicommissis subiectis, ex quibus debentur alimenta eis, qui à fideicommittente descendunt Auth. res. qua C. com. deleg. vbi DD. Petr. de fideic. quest. 8. num. 480. vbi de commun. Peregr. de fideic. art. 42. numer. 86.

Quibus non obstat, quod ius alimentorum non

non porrigitur inter collaterales ultra primum gradum. Quia hoc est verum de rigore iuris civilis; secus vero est de iure Canonico, quod considerat aequitatem naturalem, quæ vult, ut sicut frater pauper alii debet, ita etiam subsistente eadem paupertatis ratione, alii debeat nepos ex supradictis & ex eo quod quilibet consanguineus tenetur ad prestandum coniunctio subsidia vitæ ut est text. in c. eum quidam 5. fin. de iur. inr. & ibi Bald. num. 2. in fin. unde cum simus in materia alimentorum non ius civile, sed Canonicum servari debet etiam inter laicos glos. fin. in c. cum haberes de eo qui dux. & ibi Abb. num. 5. Bar. num. 11. Capie. decif. 164. num. 2.

Minus obstat, quod isti nepotes sunt illegitimi, quia in materia alimentorum æqualis est conditio naturalium, & legitimorum Lup. in c. per vestras 9. 23. num. 11. de donat. inter vir. & vxor. Paleot. de nob. & Spur. cap. 48. num. 3. Surd. ubi supradict. 7. q. 9. num. 5. & dixit Rota in una Romana Alimentorum de Verospis 16. Februarij 1563. coram. bo. nat. Scraphina.

Quod maxime procedit in casu nostro, cum iam istam primogenituram in defectum legitimorum testator vocaverit naturales exclusis foraminis legitimis, unde videtur illos habuisse in consideratione, & interim voluisse ipsos alii de bonis d. primogenituræ, cum alias non possent ad succedendum superuivere l. 1. §. si incertum ff. de ventr. in possession. mittent. Surd. ubi supra quasi 8. n. 4. & cum alter ex his nepotibus, nempe Ferdinandus fuerit exclusus a successione primogenituræ propter legitimis, ab ipsis videtur alius d. §. si quis igitur habens quibus mod. natural. effus. sui Auth. licet ad fin. C. de natural. lib. Monter. ubi 5. num. 5. & 32. Silvan. d. conf. 33. post. num. 11.

Nec facit, quod hodie alimenta non petantur à patruo sed ab eius filio, qui est in remotiori gradu. Quia prædicti DD. loquuntur etiam in hærede patris Surd. d. quasi. 28. num. 1. in fin.

Et cessat difficultas, quia alimenta non petuntur de bonis proprijs patris, vel eius filij, sed de bonis primogenituræ habentibus annexū huiusmodi onus alii istos descendentes ab institutione ipsius primogenituræ, quod onus tanquam reale sequitur ipsam rem Capie. decif. 164. num. 3. Fini. de fraud. decif. 178. num. 9. & seq. Menoch. ubi supra num. 29.

Non obstat allegata paupertas legitimorum & eorum munera, quia illa non probatur, quinimo de contrario constat ex decisione in hac causa facta 25. May 1612. ubi fructus annui istius primogenituræ fuerunt liquidati in scut. 260. ultra due Castra nempe Pessei, & Pittierij, de quorum redditu fuit reſervatum particulariter videtur.

Tandem non obstat Orinthiani esse nuptam, & maritum teneri illam alere, & sic non posse prætereire ex bonis primogenituræ alimentari, cum habeat unde alii possit, quia illud procederet si habuisset aliquam dotem, sed cum illam non habuerit, non videntur dd. alimenta ei deneganda, donec illorum loco assignetur

dos, quæ in certa quantitate ei venit constituenta, cum videantur quodammodo dos, & alimenta iuicem alterius subire onusium Alex. in addit. ad Bart. in l. cum is §. si mulier C. de condit. in debuit. Rota divers. decif. 578. num. 2. par. 1. & fuit dictum in Romana Dotis de Boncompagni 6. Aprilis 1609. coram D. meo Sacrato, & in eadem 29. Aprilis præd. coram D. meo Causalerio.

Et ex his Domini in decisibus steterunt.

SECVNTINA IVRIS SEPELLIENDI.

Merc. 5. Iunij 1613.

DECISIO CCCXX.

Impressa in rec. dec. 503. par. 3.

MACERATEN. SPOLII.

Iuna 10. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXI.

Impressa in rec. dec. 464. par. 2.

ASSISIEN. PECVNIARIA.

Iuna 10. Iunij 1613.

ARGUMENTVM.

Notarius non potest condemnari ad interesse ob scripturam deperditam, quando illa non sufficit ad obtinendam victoriam.

SVMARIYM.

- 1 Notarius condemnatur ad interesse ob perditum instrumentum. Amplia & declara. num. 8.
- 2 Renuntians partita in folio scripta non potest ad illam habere regressum.
- 3 Folium non originale, sed simplex copia, & informis non reſervat.
- 4 Folium non probat, quando adest diversitas argumenti, & caracteris, & abrasio in loco substantiali.
- 5 Testes examinati pro informatione Caria probant contra eum, qui eos habuisset, & recte examinatos.
- 6 Notarius inquisitus de falso, & componens se cum sisto est suspensus de falso, nec scriptura eius faciant fidem.
- 7 Falsitatis suspensus in civilibus habetur pro falsitate.
- 8 Notarius non exhibens scripturam licet cancellatam tenetur ad interesse Declara. va. bis.

DECISIO CCCXXII.

Fuit in hac causa resolutum coram me die 1. Iulij 1611. Notarium teneri ad exhibitionem folij, de quo agitur & 11. Ianuarij præteriti ob illius non exhibitionem ipsum teneri ad interesse pro summa in eo contenta, illa potissimum ratione, quod Ansellotti ob defectum d. folij succubuerunt in causa, quam habent cum Blasio Vignato, cui rationi cum pars Notarii non acquisceret ex eo quod Ansellotti non succubuerunt ex defectu d. folij, sed ex capie.

capitibus, & rationibus, ex quibus etiam quod illud fuisset exhibitum nullo modo obtinere potuissent, dedi dolum, an illi ex solo defectu folij vique nunc succubuerint, quod hodie DD. negatiue responderunt, moti ex eo quod summa controuersa scutorum 280. annotata in d. folio sub die 24. Nouembris 1587. est illamet, quam Ancellotti pretendunt sub eadem die 24. Nouembris fuisse solum Blasio in actu extinctionis census scutorum 280. in quo Pomponius Ancellottus interuenit cum sacculo scutorum 300. & tamen de huiusmodi solutione non constat, cum potius de contrario appareat ex decisionibus coram me factis sub diebus 7. Maij 1610. & 28. Ianuarij 1611. in quibus fuit dictum ex depositione testium constare scuta 280. non fuisse realiter soluta, cum illam celebrato instrumento extinctionis Pomponius illa fecum reportauerit, & iusserint tantum pro faciendis, ut dicitur la mostra, & sic videtur Ancellottus succubuisse ex non solutione pecuniarum per testes probata, non autem ex defectu folij contentis summam 000 solutam, quo vilo modo iuari potuissent etiam, quod exhibitum fuisset ex supradictis.

Secundo quia coram A. C. Pomponius protestatus fuit nollevit dicta partita in folio annotata, unde videtur ei renunciasse, & non potest amplius ad illam regressum habere, & ob eius exhibitionem vicariam coera Blasium se fuisse reportaturum pretendere.

Tertio quia supradictum solum non erat originale, sed quadam simplex copia informis, & extracta ex processu informatiuo de partibus, & propterea non est dicendum ex solo defectu folij succubuisse, cum illud etiam exhibitum non releuasset tamquam simplex copia, ex qua non poterat dignosci an partita esset scripta manu ipsius Blasij. Et in omnem euentum Ancellotti, qui adeo se fundant in dicto folio potuissent de facili extrahi facere ex dicto processu aliam copiam, ex qua eundem effectum, quem perdictum solum fuisse operatum consequi potuerunt.

Quarto non videtur Ancellottus succubuisse ex defectu dicti folij quia cum ex testibus datis in summatario notarij constet illud habere viria visibilia, nempe diversitatis atramenti & caracteris, nec non abrasionis in loco subtilitatis ubi dicta partita est descripta Ancellottis fundantibus se in dicto folio non sufficiebat sola illius exhibitio, nisi aliunde partitæ veritatem probassent Bald. in l. veritas num. 4. C. de fideicom. Dec. in l. fin. num. 37. vers. & ad hoc facit C. de edict. Diu. Adrian. toll. Capitaq. decis. 3. num. 8. & seq. par. 2. Nat. conf. 132. num. 1. nec obstat, quod predicti testes fuerint examinati pro informatione Curtiz, quia cum ab ipso Poponio fuerint habiti pro rite, & recte examinatis optimè probato Gabr. conf. 178. num. 19. Vulpell. conf. 79. num. 1.

Quibus accedant plures sententiz latæ in iudicio criminali declarantes d. solum falsum & aliæ in iudicio civilij mandantes d. partitam non debere fieri bonam, ex quibus iuncta compositione, quam Pomponius fecit cum hico

medianæ summa scutorum 156. negari non potest, quin saltem contra dictum solum oria- tur vehemens suspicio falsitatis, quæ sufficit ad auferendum hanc scripturæ Aymon. conf. 827. num. 5. Abb. conf. 99. num. 8. Menoch. conf. 199. num. 5. cum in ciuilibus sola suspicio falsitatis habeatur pro falsitate Dec. conf. 189. post princ. vers. nam in contrarium Curt. Iun. conf. 64. num. 5. & conf. 132. num. 10. Sord. testans de communi conf. 6. num. 4.

Et cum ex prædictis constet de irrelevantia d. folij, & quod Ancellotti succubuerunt ex aliis rationibus, & capitibus inferrebant Domini non constare de aliquo interesse Pomponij siue eius heredum respectu Notarij, ad quod ipse ob non exhibitionem d. folij reocatur.

Nec facere vitum fuit, quod notarius debeat exhibere quacumque scripturam etiam cancellatam, alias teneatur ad interesse l. qui tabulas & l. folio ff. de iur. cum alijs adductis in decis. facta sub d. die 10. Ianuarij præteriti quia istud procedit in eo, cuius interelli habere penes se scripturam, licet cancellatam ad probandum solutionem debiti, vel ad alium effectum; non autem in casu nostro, in quo illorum de Ancellottis non interelli solum habere ex supradictis.

Et ita resolutum &c.

ROMANA TVTELAE.

Veneris 21. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXIII.

Impressa in rec. dec. 468. par. 2.

CONCHEN. DECIMARVM DE CAMPILLO.

Veneris 21. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXIV.

Impressa in rec. dec. 512. par. 1.

BONONIEN. DE GOZZADINIS.

Mercurij 26. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Parce ex Summatario.

SYMMARIVM.

- 1 Mandatum de associando conceditur locatori finita locatione.
- 2 Conductor tenetur finita locatione rem conductam restituere.
- 3 Precarium dat facultatem propria auctoritate possessionem recuperandi etiam contra singulare successores, maxime Bononia num. 4.
- 4 Statuti Bononia dispositio circa locationes.

DECISIO CCCXXV.

Omni censuerunt esse dandum mandatum de associando D. Laudemix ob bona locata, de quibus agitur Apparet enim de validitate donationis in solum olim factæ Annæ Gozzadini per Commissarios testamentarios Vlixis senioris, ut coram me fuit resolutum 17. Decembris 1613. ubi fuit satisfactum omnibus ex-

aduct-

aduerso oppositis, & nunc de nouo excitatis. Vnde hodie tantum agitur de associanda D. Laudemia ad prædicta bona locata contra conductores dd. bonorum, & cum tempus locationis iam diu fuerit finitum videbatur dictam associatorem non posse denegari, cum locatione finita conductor teneatur sine dubio rem conductam restituere l. conductores ubi notatur & l. si quis conductum & l. ne cui liceat C. de locat. Menoch. conf. 13. num. 1. lib. 1.

Et cum locatio contineat pactum precarij intrat posse locatorem propria auctoritate capere possessionem etiam contra singulares successores, & possessores dd. bonorum cum ex dispositione iuris communis vt notat Bart. in repetit. l. 3. sub num. 25. vers. sed pone quod debitor C. de pignor. Tirac. de iure constit. part. 1. num. 43. Ruin. conf. 127. num. 1. ubi de comuni lib. 5. Menoch. post alios de adipisc. remedi. 5. num. 140. tum etiam ex forma Statuti Bononiensis. vt apparet ex amplissima forma extensionis precarij secundum istum Bononiæ, quæ datur in Summario & tradit Grat. respons. 37. num. 12. lib. 1. & fuit dictum in causa Bononiensis de Zausrely 13. Iunij 1611. & rursus 4. Iulij 1612. coram D. meo Vbaldo.

Nec obstat defectus locationis, quia cessat ex dicta decis. coram me facta, & ex obseruatione plurius 30. annorum, quo tempore ascriptus fuerunt solui prout nec inter partes controuersi videtur &c.

bilico instrumento, quod facit probationem, probat Bald. in c. quoties n. 11. de iudic. Maxime concurrente tractatu de permutando probato ex reuelatione testium facta ad instantiam patris, permutatio autem ad effectum excludendi vicinium à retractu est licita, vt fuit late deductum in illa Maceraten. Retractus 14. Iulij 1612. coram D. meo Vbaldo, & in hac causa coram me 22. Aprilis præteritis.

Nec obstat visum, quod huiusmodi permutatio fuerit simulata, quia de simulatione non constat per coniecturas concludentes, & expressas cum præcedenti causa simulandi, prout ad istum effectum requiritur Capitula decis. 165. num. 2. & 3. part. 3. Abb. conf. 9. num. 1. & 7.

Minus obstat Constitutio Regni Sancimus de iur. probomif. prohibens, donationes simulatas, vel alium contrarium in fraudem dictæ constitutionis fieri, cum in casu nostro nulla adsit simulatio, nec fraus, ad quam probandam non sufficit solus præcedens tractatus de vendendo, cum multa tractetur, quæ postea alio modo concluduntur Bald. in l. si voluntate in 1. notab. C. de rescind. vendit. Alex. conf. 28. num. 3. lib. 1.

Ultra quod dicebatur huiusmodi constitutionem non ligare clericos, quales sunt permutantes in casu nostro Afflicti. de iure probomif. 5. est autem num. 15. & hanc constitutionem non obseruari in curia Archiepiscopatus Neapolis testatur Franch. decis. 285. num. 39.

AVRIEN. PAROCHIALIS DE BRVES.

Merc. 26. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXV.

Impressa in recent. dec. 514. par. 1.

TARENTINA RETRACTVS.

Veneris 28. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Constitutio Regni Neapolis de contractibus simulatis non ligat Clericos, nec obseruatur in Curia Archiepiscopali Neapolis. Cætera de simulatione.

SYMMARIVM.

- 1 Instrumentum facit probationem probatum.
- 2 Permutatio ad effectum excludendi vicinum retractu est licita.
- 3 Simulatio contractus debet probari per coniecturas concludentes, & expressas.
- 4 Constitutio Regni Neapolis de contractibus simulatis quid disponat.
- 5 Tractatus non probat conclusionem qua attenditur, & non tractatus.
- 6 Constitutio Regni Neapolis de coneractibus simulatis non ligat Clericos, nec obseruatur in curia Archiepiscopatus Neapolis.

DECISIO CCCXXVII.

Vit resolutum sententias esse confirmandas, quia de earum iustitia constat ex permutatione vera, & reali, de qua apparet ex pu-

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 28. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXVIII.

Impressa in recent. dec. 526. par. 3.

ROMANA DOMVS.

Veneris 28. Iunij 1613.

DECISIO CCCXXIX.

Impressa in recent. dec. 132. par. 4. tom. 1.

SALAMANTINA LIQVIGATIONIS.

Luna 1. Iulij 1613.

ARGVMENTO.

Non Indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Testibus informatis adhibetur fides.
- 2 Libri Capituli desertur pro liquidatione fructuum.

DECISIO CCCXXX.

Vit resolutum, sententiam A.C. esse confirmandam, Nam portiones integre Ecclesiæ Salamantine reddunt singulis annis ducar. 900. vt constat ex depositione trium testium, quorum primus cum inferuierit dictæ Ecclesiæ secundus sit Portinarius, & tertius Præbendarius, & deponant deductis oneribus tanquam informatis est fides adhibenda Aegid. dec. 675. Caf. de Grass. decis. 9. num. 6. de prob.

Vite.

Viterius ad sunt partitæ legitime extractæ ex libris Capituli, ex quibus apparet in tribus annis fructus huiusmodi Ponionis ascendisse ad ducatos 3046, quibus ad effectû liquidationis fructuum plurimum defuit *Rota dec. 352. num. 2. par. 1.* Vnde cum AC. condemnauerit pro fructibus Capitulum trium annorum restitutionem, hæredibus Melchioris in summa scutorum 1470, & sic in longe minori summa, non videtur illud granasse.

Et ita resolutum &c.

PERVSINA REINTEGRATIONIS.

Luna 1. Iulij 1613.

DECISIO CCCXXXI.

Impressa in recent. dec. 475. par. 2.

ACCERANA CANONICATVS.

Luna 1. Iulij 1613.

DECISIO CCCXXXII.

Impressa in rec. dec. 516. par. 1.

ROMANA VINÆ.

Luna 1. Iulij 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Executio facta post inhibitionem est attentata.
- 2 Clausula sine præiudicio legitimæ executionis præseruat iurisdictionem Iudici à quo contra litigantes non contra tertium.
- 3 Inhibitio timeri debet sponte facili aditui ad Principem.
- 4 Rescriptum non extenditur ad tertiam personam non expressam.

DECISIO CCCXXXIII.

D Omini censuere constare de attentatis reuocandis, quia executio fuit facta super vinea post inhibitionem Rotaalem, ideo tanquam attentata venit reuocanda c. non solum s. illa vero de appellat. in 6. Rot. decif. 26. in fin. de appell. in antiqu. Verall. decif. 93. lib. 3. Lancellet. de attent. post in hibit. 2. parte c. 20. compilat. 11. num. 1. & 3.

Nec obstat clausula in commissione appositæ sine præiudicio obligationum Cameralium & eorum legitimæ executionis quæ præseruat iurisdictionem Iudici à quo, vt sæpe fuit in Rota resolutum, illud enim intelligitur inter personas litigantes, non autem contra tertium, qualis est Elisabetta, quæ nulla obligatione Camerali est adstricta ad fauorem creditorum sui mariti, sed solum tanquam posseditrix istius vineæ commisit in Rota causam iactionis, & molestationum contra illos, & alios quocumque, si autem maritus Elisabetæ obtinuerit talem commissionem non posset impediri executio suæ obligationis Cameralis ad fauorem D. Sebastiani.

Minus obstat, quod opponebatur Elisabetæ non possidere istam vineam, & ex eo rescriptum esse subreptitum, cum appareat ex testibus ex publico instrumeto ipsam accepisse, vel continuasse possessionem dictæ vineæ, & vt cumque sit, executio non debuit fieri post inhibitionem, sed potius temerè sponte facili recursu ad Principem *Pat. decif. 395. lib. 2. Archill. decif. 29. per totam de appellat. Rota decif. 74. part. 3. lib. 2. inter impressas.*

MONOPOLITANA HEBDOMADÆ.

Luna 1. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Hæbdomada non potest dici beneficium, Ecclesiasticum, dum illam possunt habere etiam feminæ.

SYMMARIVM.

- 1 Episcopi auctoritas requiritur ad instituendum beneficium Ecclesiasticum.
- 2 Femina potest habere administrationem legatæ pro dicendis missis.
- 3 Femina est incapax beneficij Ecclesiastici.
- 4 Regulæ de annali triennali, & decennali non habent locum nisi in beneficijs Ecclesiasticis.

DECISIO CCCXXXIV.

D Vbitaui, an constaret de possessione triennali, & decennali Donati, quæ obstatet Ios Mattheo. Et DD. negatiue responderunt, cum huiusmodi hebdomoda non sit beneficium Ecclesiasticum tanquam non institutum auctoritate Episcopi, prout opus est, vt beneficium Ecclesiasticum esse valeat *glos. in elem. 2. in vers. si beneficium in fin. de decim. Abb. in cap. significasti in fin. de prebend. Guidop. decif. 187. num. 1. Felin. conf. 45. num. 3. & 5. Bertrand. conf. 379. num. 1. lib. 6. Silva de benef. par. 1. quest. 5. num. 29. Rota diuers. decif. 509. num. 1. par. 1.*

Tum etiam quia testatrix hanc hebdomadam relinquendo nihil aliud voluit, quam administrationem bonorum hebdomadæ assignatorum relinquere cum onere celebrandi certas missas, non autem voluit, quod esset beneficium Ecclesiasticum, quod satis deprehenditur ex eo quod iuxta voluntatem testatricis istam hebdomadam possunt habere etiam feminæ vt fuit resolutum in hac causa coram me 14. Decembris anni præteriti, quæ alias ab illa excluderetur tamquam incapaces si esset beneficium Ecclesiasticum *cap. 2. de Instit. Decius conf. 148. num. 1. vers. & præferim hoc in casu Sarnen. in Regula de annal. quest. 20. Rota diuers. decif. 265. num. 1. par. 2.*

Vnde non potest comprehendi sub dispositione de beneficijs Ecclesiasticis loquente, & sic sub regulis de annali, triennali, seu decennali Sarnen. ubi supra, & ibidem Mandos. quest. 17. num. 9. & seq. Rota diuers. decif. 352. num. 1. & 2. par. 2. vnde & Donatus tantum apprehendit possessionem bonorum.

Ex quibus sic fuit resolutum &c.

MA.

MACERATEN. LIQUIDATIONIS
FRUCTVVM.

Mensis. 30. Oclobris 1613.

DECISIO CCCXXV.

Impressa in rec. dec. 479. par. 2.

AVRIEN. PARROCHIALIS DE BRVES.

Ven. 8. Nouembris 1613.

DECISIO CCCXXVI.

Impressa in rec. dec. 514. par. 1.

ILLERDEN. PORTIONIS DE BENA-
VARRE.

Ven. 8. Nouembris 1613.

DECISIO CCCXXVII.

Impressa in rec. dec. 481. par. 2.

ROMANA DIVISIONIS.

Mercurij 13. Nouembris 1613.

ARGVMENTVM.

De nonnullis exceptionibus contra depo-
sitiones testium.

SVMARIVM.

- 1 Soror vinens in communi cum alia non potest esse testis in fauorem illius.
- 2 Consanguinei valde beneuoli sunt suspecti testes concurrente odio contra alium.
- 3 Testes contrarij non probant.
- 4 Testes nimis affectati, & animosi sunt suspecti, & videntur instrui.
- 5 Testes instrui repelluntur a testimonio.
- 6 Testes utrique consanguineo, & parit affectionis probant.

DECISIO CCCXXXVIII.

V Isum fuit Dominis standum in decisis ex
rationibus, & fundamentis in decisionibus
adductis.

Quibus non obstant testes de nouo pro parte Stephani examinati, quia primus est soror germana illius, & viuit in communi cum eo, vnde ad ipsius fauorem probare non videtur Soccini. conf. 17. numer. 2. vol. 1. Corsett. singul. 367. Gabr. de testibus concl. 14. num. 22. Menoch. de arbit. cas. 104. numer. 2. Secundus vero est consobrina, & ambæ se ostendunt nimis beneuolas, & affectionatas ipsi Stephano, & desiderant Victoriā illius, quo casu redduntur suspectæ Paris. conf. 15. numer. 30. lib. 2. & conf. 53. num. 17. lib. 4. Cesar. de Grass. dec. 17. num. 1. de testib. Rota diuers. dec. 336. numer. 4. par. 1. & fuit dictum in vna Bononiens. Professionis 9. Decembris 1611. coram D. meo Vbaldo, maxime concurrente odio, quo Magdalenam prosequuntur, contra quam plures lites sustinuerunt, & sustinent ægre ferentes illam fuisse a Luca eius marito heredem institutam ipsis exclusis.

Vltcrius contra istos testes adducuntur plu-

2 res exceptiones, quarum vna est contrarietas primo examini, cui potius standum videtur cap. sicut nobis de testibus Rota diuers. dec. 346. num. 2. par. 1.

Quibus accedat has testes reddi suspectas etiam ex eo quod nimis affectatæ, & animose deponunt Anchar. consil. 331. numer. 1. in fin. Tindar. de testib. cap. 8. num. 23. de Monte Albano eodem tract. num. 167. & proinde videbatur illas fuisse instruktas a Stephano, qui si diligentiā fecit cum Tertio teste Sacerdote super his, quæ deponere debebat illi articulos ostendendo multo magis credendum est idem fecisse cum suis sororibus, & illas instruxisse, vnde ratiō instruktæ videntur repellendæ a testimonio Specular. in tit. de testib. b. 1. num. 34. post vers. item opponit Campeg. de testib. regul. 216. in princ.

Non obstat, quod licet dd. testes sint sorores Stephani, tamen cum in eodem gradu essent Lucæ plenè probant propter parem affectionem, & consanguinitatem, quia cum lis non agatur contra Lucam, qui iam decessit, sed contra Magdalena. n. illius heredem non intrat dicta præsumptio parit affectionis.

Minus facit, quod pro parte Stephani negetur secundam rem esse consobrinam, quia quidquid de hoc sit in facto, contra illam militant aliz plures exceptiones supra, & per informantes pro Magdalena ponderatæ, vltra quod illa remaneret vnica, & singularis, ex quo aliter testis, nempe tertius nihil profus deponit.

Ex quibus Domini in decisis steterunt.

CORDVBEN. DECIMARIVM.

Mercurij 13. Nouembris 1613.

ARGVMENTVM.

Parce ex Summario.

SVMARIVM.

- 1 Attentata appellatione pendente non reuocantur, nec signatur Gratia rescrit.
- 2 Executoriales lre pendente relaxata sunt attentata.
- 3 Tribus sententijs conformibus existentibus, vel re iudicata dantur executoriales.
- 4 Condemnatus in pluribus articulis, & vltimus in vno non debet in omnibus expensis condemnari, sed datur compensatio.
- 5 Arbitrium non iurat in attentato qualificato.
- 6 Arbitrium cessat stante ininfluita.

DECISIO CCCXXXIX.

F Acta resolutione corā me 1. Martij 1613. con-
sulare de attatatis ex eo quod executio fuerat
facta executorialibus nō reproductis in Rota,
& appellatione pendente, fuit pro parte Capitu-
li pro reiectione dd. attentatorum adita Signa-
tura Sanctiss. quæ super attentatis appellatione
pendente nihil rescire voluit, sed tantum
super attentatis ob non reproductionem exe-
cutorialium per secundam partem rescrit arbitrio Rota, super quo hodie causa propo-
sita,

S

Domi.

Domini illud non intrare resolverunt, cum non
simus in attentato simplici ob non reprodu-
ctionem executorialium, sed qualificato, cum
etiam ipsæ executoriales sint attentatæ, & in-
iustæ; fuerunt enim appellatione pendente re-
laxatæ etiam quoad greges, & expensas per
Capitulum factas in tota causa, pro quibus
non aderant tres conformes, nec res iudicata
ut fuit resolutum d. die 1. Martij; imò circa
expensas aderat vna tantum sententia, cum
in prima Hospitale fuerit absolutum, & in
secunda licet fuerit in illis condemnatum, ta-
men videtur reuocata per victimam condemna-
toriam tantum, in expensis videtur etiam in-
iusta; cum enim Capitulum peteret etiam de-
cimas horti, & quoad illas Hospitale fuerit
absolutum non erat condemnandum in omni-
bus expensis sed saltem crar locus compensa-
tioni Specul. in tit. de expens. §. 5. numer. 16. Ca-
nalicen. decis. 15. num. 19. par. 1.

Vnde cum simus in attentato qualificato,
quod non comprehenditur sub simplici dispo-
sitione l. 1. ff. de donat. Sarnen. super regul. de publ.
quæst. 2. num. 12. & ex illo inducitur contra
Hospitale duplex grauamea, non videtur in-
trare arbitrium.

Maximè stante prædicta iniustitia respectu
condemnationis expensarum, propter quam
multo minus videtur locus arbitrio, quod ces-
sat stante iniustitia ut fuit dictum in vna Ca-
merinen. donationis 13. Maij præteritis coram me.

Non obstat executionem vigore executoriali-
um non fuisse factam quoad greges pro ser-
uitio Hospitalis, cum de contrario constet ex
datis in secundo Summario Hospitalis.

MONOPOLITANA BONORVM.

Mercurij 27. Novembris 1613.

ARGVMENTVM.

Paret ex summario.

SVMARIVM.

- 1 Citandus non est in libello non contentus, nec ha-
bens interesse in causa
- 2 Sententia non afficit non citatum.
- 3 Iudex potest suam retrahere sententiã ex iuribus
nouiter repertis stante consensu partis.
- 4 Iudex ordinarius procedens per viam restitutionis
in integrum potest contra propriam senten-
tiam restituere.

DECISIO CCCXL.

Fuit in hac causa resolutum coram bo. me. Penia
13. Februarij. 1612. secundam sententiam
Ordinarij Monopolitani fuisse nullam ex du-
plici capite. Primò ob defectu citacionis
Horatij vnus ex hæredibus Sibillæ, contra
quos iudicium agitabatur. Secundo quia cum
iam Ordinarius in eadem causa prius ad fa-
uorem hæredum sententiam absolutoriam tu-
lisset non poterat in eadem causa super eisdem
pronunciare illos condemnando, & iuxta hanc
decisionem idem bo. me. Penia pronunciauit, &
dictam secundam sententiã Ordinarij reuoca-

uit, appellatione tamen interposita, & causa
appellationis mihi commissa, dubitauit, an dic-
ta sententia Rotalis esset confirmanda, & Do-
mini potius infirmandam esse dixerunt, cum
reuocet dictam secundam sententiam Ordina-
rij tanquam nullam, & tamen nullitates præ-
dictæ in decisione ponderatæ non subsistant.

Prima enim tollitur ex eo quod Horatius
non fuit in libello nominatus, nec vnquam ad
causam venit, neque minus constar de aliquo
eius interesse, propter quod debuerit citari,
vnde defectus citationis illius non est habendus
in consideratione, vel in omnem euentum
operaretur solummodo, ut sententia cum non
afficiat tanquam non citatum, non autem ut
illa sit nulla etiam quoad alios citatos.

Secunda vero minus suffragatur, Tum quia
stante consensu hæredum Sibillæ, quos antea
absoluerat, potuit Ordinarius suam retrahere
sententiam ex iuribus nouiter repertis In-
noc. cap. cum dilectis super glos. consentiam ver.
tamen de re script. & in cap. cum Bertoldus num. 4.
vers. vel quod licet de re iudic. Felin. in cap. in-
ter monasterium num. 23. in princ. & in vers. de-
mum considera eodem tit. & in cap. qualiter, &
quando il 1. num. 33. de accusat. Alex. in l. In-
de v. posteaquam num. 3. vers. sexto fallit de re iudic.
Roman. in l. admonendi numer. 39. ff. de iur.
iur. Tum etiam quia fuit processum per viam
restitutionis in integrum, quo casu contra
propriam sententiam quilibet iudex ordinarius
restituere potest ut est text. in l. præfati de
minor. glos. l. 1. C. de sentent. rescin. non poss. Odd.
de restitu. in integr. part. 1. quæst. 32. artic. 177.
numer. 131.

Ex quibus ita resolutum.

CASALEN. CANONICATVS.

Veneris 29. Novembris 1613.

DECISIO CCCXLI.

Impressa in rec. dec. 489. p. 3.

COLIMBRIEN. PENSIONIS.

Luna 2. Decembris 1613.

DECISIO CCCXLII.

Impressa in rec. dec. 537. p. 3.

ROMANA ACOMANDITÆ.

Luna 2. Decembris 1613.

ARGVMENTVM.

Societas durat non facta dissoluta ad formam
conventionis.

SVMARIVM.

- 1 Societas non dissoluta censetur durare ad triennium
iuxta formam Statuti.
- 2 Fides non facit fidem.
- 3 Littera producta, & acceptata post mortem scri-
bentis non probant ad fauorem acceptantis.
- 4 Epistola semper loquitur.

5 Epist.

- 5 *Epistola non acceptata re integra, nec obligat, nec aliquem effectum parit ob defectum consensu simulanei qui post mortem non potest intervenire.*
 6 *Confessio facta parte absente incidit ad alium effectum non probat.*
 7 *Epistola facit confessionem extraiudicalem.*
 8 *Dissolutio non probatur ex tractatu ad dissolvendum.*
 9 *Testis unicus, qui habet lites cum parte contraria, & sibi contrarius non probat.*

DECISIO CCCXLIII.

Placuit Dominis decisio facta sub die 6. Februarii 1612. in qua fuit dictum, Accomandiam durasse per triennium, & ab ea dixerunt non esse recedendum, cum expressè partes convenerint, quod per dictum tempus duraret, & nisi fieret dissoluta per sex menses ante finem triennij conferretur renouata per alium annum & quod dissoluta deberet adnotari in margine d. accomanditæ alias conferretur renouata de anno in annum donec eo modo heret, cni pacto dissoluitur *Statutum Florentinum*, disponens accomandiam describi in libris mercaturæ d. Civitatis, & dissolutam in illius margine adnotari; vnde cum pro parte Dominorum de Baccellis non docetur dissolutam fuisse adnotatam in margine dictæ accomanditæ iuxta formam à partibus, & à *Statuto* præscriptam, societas videtur durasse per dictum triennium convenit, nec potuisse ante illud dissoluta forma non servata ad traditam per *Put. dec. 43. par. 3. secundum novam impressionem & Rota divers. dec. 377. num. 6. par. 1.*

Quibus non obstat fides plurium mercatorum asserentium *Statutum* procedere respectu tertiarum personarum, quibus voluit socios esse obligatos, ac si accomandita duraret, donec dissoluta in illius margine adnotetur, nec alias illis ignorantibus dissolutam fierent fraudes, non autem respectu sociorum, qui inter ipsos non prohibentur alio modo accomandiam dissolvere.

Quia responderunt, hoc non probari ex dicta hde, quæ non facit fidem, & dato quod probaretur in casu nostro respectu sociorum adesse expressam conventionem, de qua supra, de faciendo dissolutam eo modo.

Ultra quod etiam quod illa aliter fieri potuisset, tamen non apparet fuisse factam, nam adminicula, & coniecturæ, quæ adducuntur non videntur relevare.

Litteræ enim scriptæ Zattaræ per bo. mem. Philippum, in quibus sæcetur dedisse finem negotijs omnibus, quæ cum Baccello habebat, & dissolutionem computorum inter ipsos fuisse remissam Rainaldo, non suffragantur. Quia ommissa questione, an huiusmodi litteræ probent contra scribentem ad favorem tertij, fuit responsum illas fuisse productas, & acceptatas à Baccellis post mortem Philippi, & ideo ad eorum favorem non probare. Quia licet epistola semper loquatur l. *Arriani in fin. C. de heret.* & confessio in illa emanata videatur facta tunc quando quis illam acceptat *Rota Ia-*

nuen. dec. 31. num. 6. *vers. & ratio differentiæ*; Tamen huiusmodi acceptatio debet fieri re integra, & ante mortem scribentis, aliàs epistola, nec obligat, nec aliquem effectum parit, cum deficiat simultaneus consensus, qui post mortem non potest intervenire *Mansl. in rubr. C. de probat. num. 243. Felin. in c. 2. numer. 19. de fid. instrum. l. 1. in repetit. l. admonendi numer. 142. vers. 2. limita ubi Rip. num. 136. Menoch. de arbitr. cas. 94. num. 19. quo deficiente non videtur dissoluta accomandita, cum ille requiratur non solum in contractu sed etiam in distractu l. prout quidque ff. de solut. l. ab emptione ff. de pact. Sord. conf. 136. num. 16. & seq.*

Ultra quod cum huiusmodi litteræ contineant confessionem factam parte absente insidenter ad alium effectum non probant *Curt. Jun. conf. 168. num. 10. & 11. Crenett. de antiqu. tempor. par. 1. sectio. propositum num. 24. & 25. Rot. divers. dec. 121. num. 17. & 29. par. 1.* Philippus enim in illis principaliter tractabat alia negotia inter ipsum, & Zattatam, quorum occasione subiunxit illa verba enunciativa de prædicto, & di accordero finissimo li nostri negotij, quæ possunt verificari in alijs negotijs, quam in accomandita, ad cuius dissolutionem erat à partibus præscripta forma, & aliter fieri non poterat.

Non obstat, quod ex dicta epistola saltem, reulter confessio extraiudicialis Philippi, quæ de iure canonico probat: Quia hoc procederet, si constaret de tali confessione, quæ non videtur probata in casu nostro ex dicta epistola non acceptata ante mortem scribentis, ut supra dictum est.

Nec obstat reflectio Depositariarum, quia illæ nihil commune habent cum accomandita, & ipsarum negotiorum erat dinerium, & ideo ex illarum restitutione non bene inferatur ad dissolutam accomandiam.

Minus obstat depositio Pompilij de Cupis cum alijs pro Baccellis adductis. Quia ex illis non probatur dissolutio perfecta, sed potius quidam tractatus de dissolvendo, qui non probat dissolutionem, cum multa traduntur, quæ non perficiuntur, vel alio modo concluduntur l. si ex causa *Suave videndum in fin. ff. de minor. Bal. in l. si voluntate in primo notabilis C. de rescind. vendit. e. Alex. conf. 28. num. 3. l. 2.*

Ultra quod Pompilij depositio non fuit habita in consideratione, cum sit vnicus testis & habeat plures lites cum Dominis Guicciardinis, nec non sit contrarius sibi ipsi, dum, iuxta 18. dixit societatem non durasse per triennium, & paulo infra dicit se necire an duraverit.

Ex quibus ita fuit resolutum.

VITERBIEN. BONORVM.

Lune 9. Decembris 1613.

DECISIO CCCXLIV.

Impressa in recent. decis. 542. par. 3.

ROMANA PECUNIARIA DE PICCI-
NARDIS.

Merc. 11. Decembris 1613.

DECISIO CCCXLV.

Impressa in rec. dec. 545. par. 1.

HISPALEN. VOTI.

Merc. 11. Decembris 1613.

DECISIO CCCXLVI.

Impressa in rec. dec. 494. par. 2.

MONOPOLITANA HEBDOMADÆ.

Luna 16. Decembris 1613.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYM M A R I V M.

1. Administratio bonorum Ecclesiasticorum non er-
go beneficio potest esse etiam pater feminam.

DECISIO CCCXLVII.

Vltim fuit DD. standum esse in decis. quia
sumus in simplici administratione bonorū
1. Testatrice reliqua, non autem in beneficio
Ecclesiastico, cum in ea possint succedere femi-
næ, quæ sunt incapaces beneficiorum, &
fuerit fundata sine Episcopi auctoritate. Vnde
non videtur irritare regula de annali, & de
cenniali, quæ obstat Ioanni Marthæ cum illa
habeat locum tantum in beneficiis Ecclesiasti-
cistis iuxta Sarnen. & alios relatos in decisio-
ne contra, quam cum nihil exaducto adducat
DD. in decis. steterunt, &c.

ASTEN. FRVCTVVM.

Ven. 10. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Ut absens lucretur distributiones requiri-
tur licentia Episcopi expressa, & pro
certa causa.

SYM M A R I V M.

1. Licentia Episcopi requiritur expressa ultra in-
stam causam, ut lucretur distributiones. An-
tipia vi nec sufficit tacitus consensus ut num. 3.
2. Consensus tacitus ex quo resultat.
3. Visitator potest mandare, quod licentia pro ab-
sentia detur in scriptis, & causa cognita.
4. Licentia obtemperata pro diuersa causa suffragari non
potest.

DECISIO CCCXLVIII.

Fuit resolutum in hac causa die 15. Martij an-
ni præteriti. Præposito deberi fructus, & di-
stributiones pro tempore, quo absuit ab Ec-
clesia respectu causæ absentis, referuato tamen
videri, an constaret de licentia Episcopi ne-
cessaria ad se absentandum ab Ecclesia pro
eadem causa; unde hodie super dicta licentia

dubium proposuit, & Domini de ea non con-
stare dixerunt. Quia cum de iure ad lucran-
dum fructus, & distributiones in absentia vi-
tra iustā causam dicta licentia requiratur c. re-
latum ubi glof. verb. prelatorum de clericis non re-
sid. ubi Abb. in 4. notab. c. inter quot nor & ibi
Abb. num. 4. cod. tit. Sola de benef. par. 4. q. 6.
num. 34. ad fin. cum seq. & fuit dictum in vna
Burgen. Residentia 4. Iulij 1586. coram bo. me.
Card. Platto, illa debet esse expressa Dec. conf.
38. sub num. 4. vers. præterea & secundo Menoch.
de arbitr. cas. 453. num. 14. Rot. dec. 783. num.
10. par. 1. diuersi.

- Et propterea non sufficit tacitus consensus
2. Episcopi desumptus ex eo quod cum remisit
ad Curiam item, quæ coram eo pende-
bat, videatur etiam remisisse Præposito Lap.
alleg. 86. num. 3. Franch. in c. 1. §. ubi vero num.
6. vers. sexto de sed. vacant. in 6. cum alijs per
3. Modern. ad Reg. 8. glof. 47. num. 51.

Maximè itante ordinatione Visitatoris
4. Apostolici quod licentia pro absentia debeat
esse in scriptis, & dari causa cognita.

Non obstat Testis de dicta licentia depo-
nens, quia est vnicus, & deponens quod illa
fuit petita ab Ordinario pro pertrahendis ne-
gotijs Capituli pro quibus Præpositus nullo
modo abfuisse prætendit, sed tantum pro pro-
prijs. unde tanquam obtemperata pro diuersa cau-
sa frustrari non potest, præsertim cum ex de-
positione eiusdem Testis appareat pro negotijs
Capituli fuisse transmissum Archipresbyterum,
&c.

ROMANA FRVCTVVM DOTIS.

Merc. 15. Ianuar. 1614.

ARGVMENTVM.

Lucrum cessans, an, & quando debeatur,
& quando damnum emergens. Viduz
fructus dotis an, & quando debeantur.

SYM M A R I V M.

1. Vxor non potest petere interesse dotis vinente ma-
rito.
2. Date promissa sine promissione interesse nec ad
certum tempus non debetur interesse, quia ces-
su mora.
3. Dotis interesse debetur post moram.
4. Damnum emergens probatur per debita contracta
ob non solutionem.
5. Lucrum cessans probatur per potentiam propin-
quam lucrandi.
6. Lucrum cessans non probatur per presumptionem
quod in tali loco passim inuestiantur pecunie.
7. Fructus exiguntur a Vidua pro dote, si sit inops,
& diligentiam fecerit pro exigendo.
8. Refrenatio iuris pro fructibus non comprehendit
interesse.
9. Interesse non promissum non potest peti iure a Clona-
tis, sed officio Iudicis.
10. Vendens rem non existentem in rerum natura, ten-
etur ad interesse, seu ad restitutionem pretij.
11. Alternatio non alterum sufficit verificare.

- 12 *Interesse intrinsecum dicitur ipsa fors principelis, extrinsecum dicuntur fructus.*

DECISIO CCCXLIX.

- I**n decisione facta coram me 14. Maii 1613. fuit resolutum fructus dotis non deberi D. Lucretia, & reservatum videri, an aliquod interesse deberetur, super quo pluries causa propostita DD. hodie negativè responderunt; nam à tempore contracti matrimonij vsque ad annu 1593. non videtur agendum de aliquo interesse, cum viueret maritus, & resolutum fuit tñ coram bo. me. Litta 8. Iunii 1602. quàm coram me 2. Aprilis 1607. Lucretiam non posse prætere de fructus pro tempore, quo maritus vivebat, cum ad eum onera matrimonij sustinentem pertinerent. Maxime quia vsque ad annum 1590. fuerunt percepti ex rebus fructiferis in dotem assignatis: Ab anno vero 1593. vsque ad annum 1600. de quo fuit satisfacta de dote, minus videtur deberi interesse; cum enim fratres de Paluzellis non se obligauerint ad solutionem huius dotis, cum promissione fructuum, & interesse, ad certum tempus, nulla potest mora in eis considerari. Ies. in l. quoties in diem num. 2. vers. salua honorificencia de verb. oblig. Gabr. conf. 30. num. 7. l. 2. qua cessante non intrat interesse l. si traditio C. de action. empt. Aym. conf. 189. in tertio casu vers. sed ista opinio Couar. var. l. 3. c. 4. numer. 2. vers. deinde Gabr. de solut. concl. 10. num. 1. Hond. conf. 36. num. 29. l. 2.

- Ultra quod etiam quod adesset mora in nostro casu, adhuc tamen nullum interesse deberetur, non quidem damni emergentis, cum tale damnum emergens non probetur, licet enim constet, Lucretiam plura debita contraxisse, non tamen constat illa contraxisse in indiuiduo, propter non factam solutionem huius dotis in tempore, prout requiritur, cum sit possibile ex aliis causis id euenisse. Mohed. dec. 2. de vsur. Rota divers. dec. 367. num. 1. p. 1. Honded. ubi sup. in fin. Nec lucri cessantis, cum non probetur potentia propinqua lucrandi nempe quod Lucretia habuerit occasionem promptam inuestiendi hanc dotem, & quod illam inuestire commiserit ob retardatam solutionem. Castri in l. 3. §. fin. ff. de eo quod cert. loc. cuius opinio fuit sæpius per Rotam canonizata vt testatur Gabr. conf. 147. num. 3. l. 2. Mohed. ubi supra dec. 3. Pua. dec. 237. l. 1. Aym. conf. 320. num. 6. Roland. conf. 35. num. 5. & 36. l. 1. Menoch. de arbit. cas. 119. num. 3. Honded. ubi supra num. 3. Rota divers. dec. 90. num. 3. p. 2.

- Nec hoc casu fuisse probatio præsumptiva resultans ex qualitate loci, in quo passim inveniuntur occasiones inuestiendi pecunias, vt fuit resolutum in vna Benon. Dotis 24. Maii 1600. coram Illustri. Lancellotto.

- Uterius ad hoc vt fructus, seu interesse dotis exigi possint a Vidua, duo copulatiue concurrere debent; videlicet eius inopia, & ita ut aliunde non habeat alimenta, & quod fecerit diligentiā pro dote effectualiter consequenda. Affli. decif. 254. numer. 4. thesaur. decif. 43. num. 2. & fuit pluries resolutum, &

& signanter in vna Romana fructuum dotis 27. Februarij 1606. coram bo. me. Penia, quæ quidem diligentia deficit in calu nostro, cum non fuerit facta nisi de anno 1630. de quo fuit satisfacta de sua dote Lucretia.

- Prætere ad exclusionem huiusmodi interesse plurimum facit instrumentum transactionis celebratum de anno 1605. à Lucretia cum iuramento, & cæteris solemnitatibus statuarijs, in quo receptis quibusdam portionibus domorum pro suis dotibus, fratres de Paluzellis absoluit, & quietavit, reservato sibi iure agendi pro fructibus iuxta declarationem per Rotam facient. Vnde cum non reservaverit ius agendi pro interesse, sed tantum pro fructibus quos iam Rota declaravit non deberi, ei videtur ob stare dicta transactio.

Quibus accedit, quod cum huiusmodi interesse non fuerit promissum non potest peti iure actionis, sed tantum Iudicis officio iuxta deef. Iannem. 61. num. 6. quod non competit in casu nostro ex quo iam fuit sublata actio principalis per receptionem fortis, pro qua in dicta transactioe Paluzellis quantiam reportarunt. Bart. in l. fin. §. prætere num. 4. & seq. & præcipue num. 36. & 37.

- Quibus non obstat, quod fratres de Paluzellis declaraverint censum scut. 2306. cum Sfortia speculare ad D. Lucretiam ratione suæ dotis pro rata scut. 1500. quem pro dicta rata ei cesserunt de dicto anno 1593. de quo tempore census iam erat extinctus per restitutionem fortis ipsis fratribus factam à Comitissa; Vnde cum cesserunt d. censum non existentem in rerum natura pro vero intrat obligatio ad interesse arg. text. in §. fin. inst. de empt. & vendit. ibi quæ tamen si pro prophanis, vel prius utatis deceptis a venditore, quis euent habebit actionem ex empto, quod non habere ei liceat, vt consequatur, quod sua interest cum deceptum non esse, & idem habetur in l. qui officij verif. qui nesciens ff. de contrah. empt.

- Quia fuit responsum, quod licet tanquam extinctus non esset in rerum natura, tamen remanebat illius precium quod pervenerat ad manus fratrum de Paluzellis, in quo fuisse, quod dicta cessio posset valide verificari, cum licet facta alternativè de censu siue illius precio e in alternativè de reg. iur. in 6. l. si ita ff. de contrah. empt. Ad ant. de tacit. & ambig. l. 4. et 27. num. 21.

- Ultra quod interesse in dd. iuribus confirmatur respectu restitutionis pretij soluti, cum emptoris rei sacre pro prophana tantum intersit, se non fuisse deceptum, quanti solvit pro premo, quod non solvisset si cuiusvis rem esse sacram, vnde illi succurratur actione ex empto ad rescissionem contractus, & pretij restitutionem l. ex empto §. si quis virginem ff. de action. empt. cum emptio valeat l. 4. & l. liberi de contrah. empt. non quidem respectu rei, quæ tradi non potest respectu contrahentium Bart. in l. continuis §. eumque de verb. oblig.

- Quare cum Lucretia iam fuerit satisfacta de dote & habuerit precium census, & sic in interest.

terrefse intrinsecum, quod resoluitur in fortem non videtur posse agere ad aliud extrinsecum damni emergentis, & lucri cessantis, nisi illud aliunde iustificetur l. si steriles §. cum per venditorem ff. de action. empt.

Potissimè cum, vt supra dicitur, fratres de Paluzzellis non simpliciter censum cesserunt, sed alternative illum, siue illius precium, quo soluto cessat omnis actio tam ad censum, quam ad fructus, seu interresse, quod posset ex illo prouenire.

Non obstat decisio in Romana Saluiani interdicti 1. Iuny 1587. coram bo. mem. Cardinali Seraphino Quia ibi damna, & interresse fuerunt expressè promissa.

Nec facit decisio Senogallien. Pradij 24. Octobris 1586. coram Bubalo, Tum quia ibi constabat de occasione prompta emendi censum ab illo Carbona, qui illum vendere volebat, prout vendidit, licet nouiter ob oon seruatum formam Constitutionis Pij Quinti, de qua occasione hic non constet ex supradictis; Tum etiam quia agebatur de interresse promisso; in casu verò nostro non solum fuit promissum interresse, sed nec etiam census simpliciter, cum fratres alternativè cesserint illum siue illius precium vt supradictum est.

Ex quibus interresse non debet fuit resolutum.

vocati ad presentandum scholares Domini famillie de Columna, & Domini de domibus Capranica in hunc modum, quod inter Dominos de Columna succederent filij maiores uatu, etiam si iuniores contingeret dignitate, vel Ecclesiastico ordine esse maiores adiungens, quod cum sapè eueniat in vna, eademque domo iuniorem esse in illa principalem, & secundum esse seniore vt pura si iunior est filius primogenitus, senior verò, & filius secundi, & tertij geniti domus, tunc voluit, quod prior, vel principalis hæres in præfatis domibus de Columna præsentare habeat circa domus verò de Capranica ita disposuit, quod antiquior dd. domorum vnum possit præsentare pro se, vnde cum olim esset in rerum natura Dominicus maior natus, & Octavius minor ambo fratres, ex quibus remanserunt, & hodiè extant D. Andreas filius Domini, & D. Camillus filius Octauij; Attamen Camillus maior natus Andree, & ex eo tanquàm maior ætate, & sic antiquior prætendit istud ius præsentandi iuxta d. constitutionem ad ipsum spectare. E conuerso verò Andreas quamuis minor natus Camillo, quia tamen est filius Domini fratris maioris ætate Octauio prætendit antiquitatem regulandam esse ab ipsius parte, & illum repræsentando pro antiquiori habendum esse, & Camillo præferendum in dicto iure præsentandi; vnde licet inter ipsos mora, & causa in Rota per Saustissimum commissa Reuerendissimo Bononien. in cuius locum ego fui subrogatus, dubitauit ad quem ex prædictis spectet ius præsentandi scholares in isto Collegio, & vtraque parte informante, Domini ad Camillum spectare dixerunt, cum fundator circa domus de Capranica ad antiquiorem istud ius præsentandi decerneret, quæ qualitas cum reperitur in Camillo ad ipsum tanquam antiquiorem huiusmodi ius spectare dignoscitur ad traditam per Lambertin. de iurepatr. lib. 1. par. 2. artic. 33. quest. 2. principali in fin. & plura pro ista sententia adducit Hond. conf. 70. num. 11. cum seq. lib. 2. Cum enim in aliqua dispositione antiquior, seu maior vocatur, intelligitur de maiori ætate l. si pater in fin. ff. de adopt. l. cum, qui in princip. ff. de interdict. & relegat. Alex. conf. 4. num. 2. lib. 4. Gutier. de primo gener. par. 1. quest. 2. per totum prout si vocatur maior natus intelligitur de maiori ætate, & sic de seniori, & antiquiori text. in l. lex est. dist. 11. Ioann. Gutier. d. q. 2. n. 4. Paris. conf. 19. n. 124. & seq. lib. 2.

Ex vniuersum cum fundator videatur considerasse, quod maior natus, & sic antiquior præsumitur sapientior, & prudentior cap. de quibus 20. dist. 1. cap. final. §. 4. dist. 1. Natt. conf. 103. num. 2. lib. 3. Alex. dicto conf. 4. num. 6.

Quibus non obstat, quod Andreas sit filius Domini maioris ætate, & sic antiquioris, quam illius frater Octavius pater Camilli, cum dicta qualitas maioris ætatis patris non representetur in filio in casu nostro, in quo illud ius præsentandi est perpetuum, & successiue omni tempore, quo casus eueniat antiquior præsentare

ROMANA IVRISPÆSENTANDI DE CAPRANICA.

Veneris 24. Ianuarij 1614.

ARGUMENTVM.

Scolares Collegij de Capranica in Vrbe à quibus sint præsentandi.

SYMMARIVM.

- 1 Collegium nuncupatum de Capranica in Vrbe fundatum fuit à Cardinale de Capranica, & vocati si de domo Capranica, & Columna ad præsentandum scholares, & quomodo.
- 2 Qualitas à fundatore apposta seruari debet num. 1.
- 3 Antiquior seu maior denominatus intelligitur de maiori ætate.
- 4 Antiquior præsumitur sapientior, & prudentior.
- 5 Qualitas maioris ætatis in patre cessat, quandoq; in filio nec representatur.
- 6 Rationis diuersitate disposita in vna parte fundationis non censetur repetita in alia.
- 7 Dicitur, verò, est verbum discretiuum.
- 8 Fundatoris dispositio non traditur ad non expressa in fundatione, quia illa exprimere potuisset si voluisset.
- 9 Familia Columnensium antiquissima, & magnitudinis, diuinitis status, aliisque insignibus, & nobilissimis qualitatibus primaria.

DECISIO CCCL.

VM per bo. me. Cardinalem de Capranica fundatorem Collegij dictij de Capranica in Vrbe in illius fundatione fuerint inter alios

tare habeat, & sic ista qualitas antiquioris est consideranda de tempore, quo occasio presentandi venit, & in persona, in qua de illo tempore reperitur non habita consideratione ad antiquiores, qui in dicta domo praefuerunt ad notat per *Gozadin. conf. 4. num. 32. Menoch. conf. 269. num. 51. plures referens lib. 2. declarat Alex. in conf. 123. num. 2. lib. 1.*

Minus obstat, quod in vocatione supradicta domus de Columna vocetur primogenitus principalis in domo, & filius primogeniti quantumvis Junior, unde videtur ex ista clausula interpretandam esse vocationem antiquioris Domus de Capranica quasi antiquior videatur primogenitus, & illius filius quantumcumque junior etate.

Respondetur enim fundatorem diuerso modo disposuisse circa domum de Columna, & domum de Capranica, cum in ista, in qua non aderat primogenitura non vocauerit primogenitum, sed tantum antiquiorem; in illa vero vocauit primogenitum considerando in illa adesse primogenituram, qua stante licet primogenitus esset Junior, erat tamen principalis haeres in illa domo, qua diuersitate rationis stante, disposita in vna parte fundationis non censentur repetita in alia *l. vnie. §. fin. autem C. de Caduc. tollend. Antiqua de consell. ultim. volant. lib. 6. tit. 13. num. 8. vers. & si quidem.*

Praecipue cum de vtraque familia fuerit dileretne loquutus, vt denotant illa verba de domibus vero germani nostri Iuliani de Capranica, &c. ponderata diuisione vero qua vilus fuit, quando deuenit ad istam familiam de Capranica *l. hoc amplius §. de his autem ff. de damn. infest. Menoch. conf. 334. num. 6. Decian. conf. 25. num. 86. lib. 1. in qua familia quamvis vocat antiquiorem; non tamen primogenitum prout antea fecerat in alia de Columna, quod si ad illius in illar succedere voluisset in ista de Capranica hoc expressisset, prout in illa expressit Honded. conf. 45. num. 29. lib. 2. per notata à Simon, de Pret. conf. 90. num. 20. vers. 4. & num. 21. & seq. & 27.*

Quae procedunt etiam dato quod de illo tempore forte nulla adesset primogenitura in familia Columnensi, quia quicquid de hoc sit, sufficit fundatorem cogitasse, quod adesset, vel adesse potuisset, attenta consuetudine familiarum illustrium potentium diuitijs, & magnitudine status, & iurisdictionis prout ista nobilissima & antiqua familia pollet.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

MACERATEN. DOTIS.

Luna 27. Ian. 1614.

DECISIO CCCLII.

Impressa in rec. dec. 511. part. 2.

BONONIEN. PECUNIARIA DOTIS.

Luna 27. Ian. 1614.

ARGVMENTVM.

Praesumpta donatio inter virum, & uxorem cessat ex contrarijs coniecturis.

SYMMARIVM.

- 1 Apoca de pecunia recepta inter virum, & uxorem praesumitur facta in fraudem donationis.
- 2 Praesumptio cessat ex coniecturis contrarijs.
- 3 Mulieres solent habere iocalia.
- 4 Inventarium probat contra conscientem, & eius heredes.
- 5 Statutum Bononiz disponit posse conueniri maiores ann. 18. pro quocunque scripto priuato.

DECISIO CCCLII.

Fuit resolutum, exceptionem praesumptae donationis non obstat apochis, de quibus agitur, nam licet contineant confessionem de recepto, quae praesumitur facta in fraudem donationis prohibita inter virum, & uxorem, constante matrimonio *l. quod testamentum ff. de prob. l. cum quis decedet §. Titia de leg. 3.*
Tamen in casu nostro dicta praesumptio cessat, cum confessio reddatur satis verisimilis, & coadiuuatur alijs coniecturis Salicet. in *l. si mater C. de contradi. empt. Alex. conf. 18. num. 3. lib. 3. Aym. de antiq. part. 1. §. propositum num. 96. Tirag. in *l. si inquam in verb. donatione largius num. 100. seq. C. de renou. donat. Menoch. praesumpt. 12. num. 22. lib. 3. & num. 62. ita limitans d. l. quod testamento.**

In prima enim apoca maioris valoris nempe sc. 800. maritus constituitur se mutuo recepisse, quasdam gemmas, & iocalia ascendentes ad dictam summam, quae de facile suadet esse propria Pompilij, cum illa esset nobilis, & haberet matrem diuitem, cui tanquam vnica erat dilectissima, & ab illa est verisimile dictas gemmas habuisse, maxime quia mulieres suae conditionis huiusmodi iocalia, & multo pretiosiora solent habere.

Aliæ verò apocæ inspecta qualitate personae sunt modicæ quantitatibus, vna videlicet scuto- rum 200. alia scutorum 25. & ideo multo magis intrat dicta verisimilitudo; Praesertim quia dicta sc. 25. asseruntur data Carolo fratri Emilij, & Carolus dicitur fecisse quietantiam.

Vltcrius huiusmodi creditum sc. 1025. iustificatur ex inventario hereditatis Aemilij confecto per Procuratorem Hieronymi ad id specialiter deputatum, in quo fuit descriptum istud creditum ad fauorem Pompilij, quod inventarium contra Hieronymum, & eius Heredes probat *Parif. conf. 45. num. 20. lib. 2. decis. 71. num. 3. par. 1. Sord. conf. 280. num. 27. & fuit dictum in hac causa 18. Iunij 1612. eoram me.*

Quibus accedat sententia lata pro executione dd. apocarum à qua Hieronymus non appellauit, & licet dicatur de tempore sententiae, Hieronymum fuisse minorem, tamen constat illum fuisse natum de anno 1556. & iudicium fuisse capturn de anno 1578. & sic licet esset minor 25. tamen erat maior 23. qui potest conueniri pro quocunque scripto priuato ex *statuto Bononien. sub rubr. de luer. camb. §. statimmo antea fol. 74. iuncto §. ult. statum fol. 77.*
Ex quibus fuit resolutum non obstat exceptionem praesumptae donationis. Vtrum quia contra dictam apocham aliae etiam exceptio- nes

nes apponebantur DD. voluerunt de illis particulariter videre.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Luna 31. Ian. 1614.

DECISIO CCCLIII.

Impressa in rec. dec. 555. par. 3.

NEAPOLITANA IVRISCONFERENDI.

Vener. 31. Ian. 1614.

ARGVMENTO. Non indiget.

SVMMARIVM.

- 1 Mandatum non probatur per simplicem enuaciationem.
- 2 Visitationis sola declaratio non sufficit pro manu- tentione.
- 3 Quasi possessio conferendi ammittitur per collationes postea exaduerso factas ipsi consentiente, & sciente.

DECISIO CCCLIV.

Fuit resolutum 25. Nonembrii 1611. D. Archiepiscopo dandum esse mandatum de manutentione in quasi possessione conferendi beneficia existentia in Ecclesia S. Thomæ ad Capuanum, quod iuxta d. decisionis scriptum fuit expeditum; cum autem Illustrissimus Cardinalis Cassala Modernus Archiepiscopus idem mandatum preterderet respectu beneficiorum & Cappellaniarum sitarum in Ecclesia Sancti Georgij dedi dubium, an illud ei et concedere & Digniori ipso tantum informante affirmatiue responderent ex eisdem rationibus & fundamentis adductis in decisione sub dicta die 26. Nonembrii extensa, quæ omnia præsentis calui optime adaptari videbantur.

Quibus non obstant permutationes factæ de annis 1557. & 1578. in manibus procuratoris Reclitoris, quia ultra quod non sunt in forma probanti, nec probantur effectuatæ fuerunt factæ in manibus procuratoris de cuius mandato non constat, nisi per eius simplicem enuaciationem, ex qua non resultat aliqua mandari probatio Roland. conf. 15. num. 21. Pnrpreat. conf. 539. num. 1. in fine Boer. decis. 28. num. 3.

Minus obstat declaratio ordinarij facta in 3 visitatione quod Collatio Cappellæ S. Felicis in Ecclesia Sancti Georgij spectaret ad illius Reclitorem, quia idem Archiepiscopus, qui visitabat, erat etiam Reclor, & in omnem eventum cum non doceat de quasi possessione Reclitoris, illi non potest suffragari dicta declaratio ad effectum manutentionis.

Nec faciunt scriptura, & alia iura pro parte Reclitoris producta ad probandum eius quasi possessionem, quia ultra responsiones ad similia iura datas in dicta decisione dicebatur, Reclitorem non posse iuvari dicta quasi possessione cum illam ammisisset per collationes postea factas ab Archiepiscopo enuaciente & patiente & idcirco. conf. 12. de interpat. Rota decis. 81. num.

1. in fin. vers. ammittitur etiam par. 1. diuers. Et ita conclusum &c.

PERVSINA AFFICTVS.

Luna 17. Febr. 1614.

DECISIO CCCLV.

Impressa in rec. dec. 518. par. 2.

ROMANA PECVNIARIA DE PICCINARDIS.

Luna 17. Februarij 1614.

ARGVMENTVM. Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Bonorum publicorum dominium transit in fiscum.
- 2 Societas post publicationem Bonorum extinguitur.
- 3 Actio pro consequendis pecunijs societatis transit in fiscum.
- 4 Societate finita non currit lucrum.
- 5 Societas dissoluta potuit etiam durante tempore, pro quo fuit inita.

DECISIO CCCLVI.

In decisio istandum esse Domini dixerunt, nempe mandatum A. C. esse exequendum, cum fuerit relaxatum in vim publici Instrumenti, & obligationis Cameralis, & ex alijs in decisione.

Nec obflare videbatur, quod societas transisset in fiscum cum suo onere, & causa & conditionibus, quibus in Piccinardo damnato residebat l. in falso 9. ff. de condit. & demonst. l. cum fisco ff. ad silum. l. res qua S. res ff. de iur. fisco. & sic per mortem Piccinardi debeat officialis superlucrari societate inexta Modern. Fancif. de societ. cap. 39. num. 8.

Respondetur enim, quod decisio nullatenus firmat societatem per publicationem bonorum transisse in fiscum, quo casu fortan potuisset ratio contraria applicari, sed firmat, quod per sententiam publicationis dominium bonorum transiit in fiscum, & quod societas per dictam publicationem expirauit l. verum 2. S. fin. & in l. actioni S. publicatione ff. de societ. unde dissoluta societate per publicationem, non potuit societas iam extincta, & quæ non est, transire in fiscum, sed tantummodo actio pro consequendis pecunijs datis in societatem & sic decisio inferri, quod adueniente morte naturali Piccinardi post finitam societatem nempe post publicationem, & postquam d. fors principalis illius transiuerat in fiscum illa superlucrari non poterat, cum ante mortem fuisset iam extincta, & dissoluta iuxta conf. Gabr. 73. num. 1. lib. 1.

Nec ex eo quod Piccinardus illam discedere non poterat intra senestre sequitur, quod nec etiam dissolui potuerit per d. publicationem, cum societas possit finiri etiam durante tempore, pro quo fuit inita Alex. conf. 34. num. 4. lib. 2. Corn. conf. 310. sub num 3. lib. 4. Dec. conf. 213. in princip.

Ad alia vero quæ exaduerso adducuntur fuit responsum in decisione.

Vnum tamen videbatur Dominis posse pati aliquam difficultatem, non intervenisse in transactione D. Marchionem; unde an hoc obstat supradictæ resolutioni, dixerunt, quod particulariter videretur.

VITERBIEN. BONORVM.

Mercurij 16. Februarij 1614.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M

- 1 Substitutio si sine filijs expirat per existentiam filiorum.
- 2 Ex vocatione attina inferitur ad passuum, & quomodo.
- 3 Possit in conditione regulariter non censetur vocari.
- 4 Agnationis conferenda ratio remissive.
- 5 Clausula codicillaris & omni meliori modo corroborant voluntatem testatoris.
- 6 Abbreviatura in testamento apposta quid operentur.

D E C I S I O CCCLVII.

Non acquiescente D. Catherina decisione in ista causa 10. Maij 1613. factæ, ut illi facili facerem, & ob causæ qualitatem, non tamen quod in decisione aliquis aditus patere videretur ad illius impugnationem, causam hodie super dictis repropofui, & satis per DD. meos consideratis fundamentis decisionis, nec non rationibus alias contra illam deductis, placuit illis nihilominus decisio, & sic ab illa non recedendum iudicarunt ex late in ea adductis.

Quibus dixerunt non obitare, quod in dicta decisione videatur supponi filios Pauli in conditione positos non solum superuixisse Paulo, sed etiam Ludouico, cum certum sit, Ludouicum dd. filijs Pauli superuixisse, ex quo inferunt Ludouicum successisse in portione, Pauli, & illam hodie per mortem Ludouici sine filijs spectare ad D. Catherinam Ludouico substitutâ ad conf. Curt. Iun. 261. & Cuman. 25.

Pro responsione enim negatur in primis, quod in dicta decisione prædictum suppositum fiat, cum illa procedat in terminis, quod Ludouicus superuixerit filijs Pauli, attamen quia per existentiam filiorum Pauli condicio, sub qua Ludouicus Paulo fuit substitutus, defectit, dicta substitutio expiravit, ita vt Ludouicus non potuerit succedere in portione Pauli iuxta conf. Oldrad. & fundamenta in decisione adducta.

Nec prædicta consilia Curt. Iun. & Cuman. videbantur posse applicari, cum in illis conditio si sine liberis fuerit adiecta non solum primis hæredibus institutis, sed etiam ipsorum filijs si sine liberis decederent, in casu vero nostro substitutio est facta Paulo, & Ludouico ad fauorem D. Catherinæ, si ipsi decederent sine filijs; non autem est facta ipsorum filijs si sine liberis decederent prout in dd. consilijs exad-

uerso adductis, in quibus nimirum si per existentiam filiorum primi instituti fideicommissum non expirauerit, prout in casu nostro, in quo filij politici in conditione non fuerunt alijs substituti.

Minus obitare videbatur, quod ex vocatione actiua inferatur ad passiuam, quando grauamen est clarum; negatur enim ante omnia in casu nostro ad esse vocationem actiuam filiorum Pauli, aut Ludouici, cum isti filij fuerint tantummodo possit in conditione, non vero vocati, & regula sit pro hac parte iuxta gloss. communiter receptam in l. Lucius ff. de hered. Instit. prout etiam negatur grauamen esse clarum, cum nec aliquid grauamen addit dato implemento conditionis per existentiam filiorum iuxta conf. Oldrad. 21. & in decis. pluribus comprobatur.

Nec facit quod fuerit habita ratio conferenda agnationis; quia huius motiui abunde fuit satisfactum in decisione in vers. ex ista autem, & in vers. sed dato, & non admissio, prout, & fuit responsum ad decisionem C. Castelli 14. Maij 1607. coram Reuerendissimo Bononiensi.

Circa clausulam vero omni meliori modo, & clausulam codicillarem placuerunt DD. adducta in decisione, & addebant decisionem in clausula Auximana fideicommissi 20. Novembris 1611. coram D. meo Vbaldo. nempe ad illud propositum quod dicta clausula firmiter tantummodo, & corroborat voluntatem testatoris, non tamen illam ampliat, nec extendit ad casum non cogitatum.

Ad illud vero quod abbreviatura in testamento apposta cum dictione &c. non fuerint extensa cum tamen aliquid addere debeant ultra expressa iuxta stilum notarij rogatur Cranes. conf. 34. num. 5. fuit responsum in particulari in alia decisione 9. Novembris 1613. in ista causa facta ubi inter alia dicebatur nimis nouum videri per solam dictionem &c. post substitutionem appositam induci posse fideicommissum perpetuum, & illud extendi de persona ad personam, cum alias de iure nisi fir clara, & expressa mens testatoris requiruntur ad hoc tot coniectura, de quibus per DD. in Libredes mei 5. cum ita ff. ad Trebell. cum alijs relatis, & quamuis dicta dictio &c. aliqua denotet extendendum, non tamen est ita clara & substantialis ad inducendum fideicommissum perpetuum.

Ex quibus standum esse in decisio fuit resolutum.

BONONIEN. PECUNIARIA.

Luna 3. Martij 1614.

A R G V M E N T V M.

Apoca quando mereatur executionem, & hac occasione nonnulla de Statuto Bononiæ de hoc disponente.

S Y M M A R I V M.

Statutum Bononiæ disponit citationem primam esse debere personalem num. 1.

T

I Apo.

- 1 *Apocha registrata, & recognita parte citata probans absque productione originalis.*
Cuius primus debet esse personalis num. 1.
- 2 *In alternatiis sufficit in una parte adimpleri.*
- 3 *Con sanguinei aliquando debent comparere pro consanguineo absente.*
Statutum Bononiæ mandat consanguineos comparere debere pro absente num. 3.
- 4 *Procuratores quando sunt citandi pro absente.*
- 5 *Ignorantia talem esse procuratorem excusat a citatione.*
Statutum fori mercatorum Bononiæ mandans, apochas executioni demandari, donec penes creditores fuerint reperta, secus si penes debitores, non habet locum, quando apocha fuit perditum num. 5.
- 6 *Casus commissus a statuto regulatur secundum ius commune.*
- 7 *Decretum Iudicis quod transiit in iudicatum facit cessare statutum.*
- 8 *Iudicium capium cum apochis secundum formam statuti si postea fuerint perditæ non nocet.*
- 9 *Statum negans actionem ex apochis repertis in manu debitoris presumit falsum esse solutum.*
- 10 *Apocha in manu creditoris reperta non presumitur falsa solutio.*
- 11 *Solutio non presumitur nisi probetur.*
- 12 *Apochis presentatis in alibi non presumitur falsa solutio.*
- 13 *Simili dispositio extenditur ex identitate rationis.*
- 14 *Presumptiones etiam iustificata, quæ non concludunt per se, non reperiuntur.*

DECISIO CCCLVIII.

Consilare de credito trium apocharum Domini dixerunt, cum aliquæ exceptiones, quæ contra illas opponerentur fuerint sublatae per decisiones factas sub diebus 18. Junij 1612. & 27. Januarij præteriti; Reliquas verò, super quibus non fuit tunc capta resolutio, hodie visum fuit Dominis non obitare.

Prima enim desumpta ex eo quod non exhibentur originalia dd. apocharum videtur cessare, cum illæ reperiantur registratæ, & recognitæ in actis seruatis seruandis, & parte citata, quo casu probant absque productione originalis Bald. in autb. si quis in aliquo num. 5. C. de edend. Felin. in cap. ultim. in fin. de fid. instrum. Couar. proll. cap. 21. numer. 6. Capuaque decis. 354. num. 5. par. 2. & fuit dictum in Romano Mutui 10. Januarij 1600. coram Illustriss. Lancellotto.

Nec obstat, quod de tempore registrationis Hieronymus esset absens Neapoli, & non fuerit citatus personaliter, sed tantum domi dimissa copia contra formam statutæ, & dispositionem iuris communis iuxta quam prima citatio debet esse personalis esp. causam ubi glof. & DD. de dol. & conu. l. 1. in prim. ff. de liber. agnosce. Quia cum prædictum statutum in defectum citationis personalis mandet fieri duas citationes pro diversis diebus, & hris iuridicis etiam quod citandus sit absens a Civitate, & in casu nostro illæ duæ citationes

fuerint factæ, non erat opus citatione personali, quoniam in alternatiis sufficit dispositionem in una parte adimpleri leg. si quis tra stipulatus in fin. ff. de verb. oblig. & in nostris proprijs terminis notant Bar. in l. 4. §. Prator n. 15. ff. de damn. infect. Proll. Papen. in tit. form. responsionis rei conuentus in glof. 2. num. 12. Abb. in cons. 19. num. 1. vers. & pro hac lib. 1. cum alijs pluribus relatis per Tiraquell. de retrall. lignag. §. 9. glof. 2. tit. 36.

Præsertim quia dictæ citationes fuerunt factæ in domo solite habitationis Hieronymi ubi habitabat etiam Carolus eius patruus, & D. Prothesilaus eius consanguineus, qui poterant, & debebant comparere, ita mandante eodem statuto.

Minus refert, quod saltim essent citandi procuratores Hieronymi, quia cum huiusmodi iudicium esset agendum cum ipomet principali, non autem cum procuratore, quia prædicto statuto prohibetur comparere in §. statuto ancora, & ordinatio fol. 39. videtur cessare obiectum.

Ultra quod non constat de scientia Pompeii, quod Hieronymus Bononiæ procuratores haberet, prout requiritur Abb. in c. causam num. 3. de dol. & conu. Bar. in dicto §. prator ait numer. 16. Vent. de nullit. tit. de defell. citat. num. 84. & alter procurator, qui numerarium consecerat fuerat, ad illum actum solummodo substitutus.

Circa verò secundam exceptionem desumptam ex statu d. fori fol. 70. in §. m. hæc quando & c. volenti apochas executioni demandari donec penes creditores fuerint repertæ, non autem si penes debitorem, quo casu nullam statuit esse fidem adhibendam, placuerunt DD. 6 responsiones datæ in prima decisione, quod scilicet finis in casu a statuto commisso, cura dd. apochæ non fuerint repertæ penes creditorem, nec penes debitorem, sed perditæ, & ideo standum est dispositioni iuris communis l. commodissime ff. de liber. & posthum. Alex. cons. 19. in fin. vol. 1. Surd. decis. 195. numer. 11. vt in instrumento in actis registrato ut fides habenda non alter docto de originali ex supra & in dicta decisione adductis.

Præterea ultra registrationem dd. apocharum adeit decretum Iudicis diffinitiuum, quod transiit in iudicatum & sic multo magis sumus extra casum statuti ad tradita per Bar. in leg. certi conditio §. quoniam numer. 4. ff. si cert. pet. Surd. dec. 174. numer. 14. Menoch. cons. 11. num. 5.

Uterius considerabant DD. quod cum apochæ fuerint per Pompiliam creditricem in partibus productæ in actis, & ipsa instante registratæ, & illius procuratori restitutæ, licet hodie sint perditæ, nihil refert, cum ab initio capti indicij penes ipsam fuerint repertæ, quod videtur sufficere ad effectum eis fidem adhibendi.

Quibus accedat, quod nulla alia ratio, 9 statutum admittit fidem scripturis repertis penes debitorem, nisi quia præsumantur retrotraditæ a creditore & facta solutio l. 2. ff. de pat.

paſſi. Gabr. de nouat. conſeſſ. 1. num. 47. ſecus
 10 *verò ſtatuitur, quando reperiuntur pœnes*
creditorum propter contrariam præſumptionem
non ſolutionis, quæ tunc viget. Vnde cum in caſu noſtro ſolutio non probetur, nec
 11 *illa aliter præſumatur, niſi probetur l. quinquaginta ff. de probat. Nat. conf. 569. numer. 2. Me-*
noch. præſumpt. 135. num. 1. lib. 3. videtur dicendum,
quod ſicut propter præſumptionem non ſolutionis adhibetur fides ſcripturis re-
 12 *pertis pœnes creditorem; ita etiam propter*
eandem præſumptionem debeat adhiberi apochis,
de quibus agitur in actis regiſtratis, & ab ipſo creditore productis, licet poſtea fue-
 13 *rint deperditæ, ubi enim eadem viget ratio*
ibi eadem ſtatuti diſpoſitio reſultat leg. cum ratio de bon. damnat. leg. illud ff. ad leg. Aquil. Hæred. conſil. 2. numer. 5. lib. 1. Sæd. conf. 301. num. 19.

Non obſtant taciturnitas Pompiliæ, & ini-
 14 micitiæ ortæ inter ipſam, & filium. Quia
 illa ſunt præſumptiones, & non iuſtificantur,
 & iuſtificatæ non releuant cum non conclu-
 dant per neceſſe.

Ex quibus, & alijs in prædictis *deciſionibus*
 adductis ſuit reſultum conſtare de credito-
 trium apocharum.

LUCANA IURISPATRONATVS.

Luna 14. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM.

Non cenſetur data facultas authorizandi
 donationem iurispatronatus per manda-
 tū conceptum per verba de quibus hic.
 Cætera, ex Summario.

SVMMARIVM.

Mandatū ſpeciale requiritur ad effectum auto-
 rizandi donationem iurispatronatus num. 1.

- 1 *Claufula generales non comprehendunt ſpeciale*
mandatū.
- 2 *Claufula generales reſtringuntur ad præmiſſa, &*
nihil operatur niſi ad expreſſa.
- 3 *Conſuetudo contra ius non eſt attendenda.*
- 4 *Vicarius non præſcribit conſuetudinem contra ius*
niſi per quadragenariam, vel immemorabilem.
- 5 *Teſtes examinati lite pendente, & parte non ci-*
tata non probant.

DECISIO CCCLIX.

D Omini ſeterunt in *deciſis*, nempe donatio-
 nis iurispatronatus fuiſſe nullas, cum non
 fuerit approbatæ ab Epicoſco, ſed à Vicario
 non habente ad id ſpeciale mandatū ex ad-
 ductis in alia *deciſione*.

Quibus non obſtat conſtare de ſufficienti
 mandato Vicarij ex eo quod Epicoſcopus illi in
 deprivatione dederit facultatem gerendi mul-
 ta, quæ requirunt ſpeciale mandatū, & ge-
 neraliter cum conſtituerit ad gerendum ſimilia,
 vel maiora expreſſi, & ad omnia, quæ ipſemet
 Epicoſcopus faceret, ſi præmiſſis omnibus perſona-
 liter intereſſet, etiam ſi talia forent, quæ conſeſſio-

nem exigerent magis ſpeciale, quam præſentibus
 ſit expreſſum, quali per illas clauſulas ge-
 nerales videatur etiam conſtitutus ad omnes caſus
 requirentes ſpeciale mandatū, & con-
 ſequenter ad conſentendum donationi Iurisp-
 patronatus.

Quia ſuit reſponſum facultatem autori-
 1 zandi donationes iurispatronatus non venire
 ſub dicto mandato, cum non ſufficiat ad hunc
 effectum fuiſſe expreſſum aliquid de requir-
 entibus ſpeciale mandatū cum illa clauſula
 generali Francib. in c. 2. num. 2. verſ. & aduer-
 te de offi. Vic. in 6. Ferret. conf. 327. nu. 7. qui
 loquitur in noſtris terminis *Modern. in traſſ. de*
Vicar. cap. 3. l. in fin. Prædictæ enim clauſula
generales reſtringuntur ad præmiſſa, vt deno-
tant illa verba, quæ in præmiſſis, & circa ea ne-
ceſſaria fuerint & alia ſubſequentia ibi, quæ noſ-
met faceremus ſi præmiſſis omnibus, & ſingulis, &c.
 & ideo nihil operantur niſi quoad expreſſa.
 Alex. conf. 23. num. 10. ad fin. vol. 1. Rin. con-
 ſil. 59. num. 3. l. 5. Peregrin. dec. 21. num. 45. &
 ſeq. par. 2.

Minus facit, quod in Ciuitate Lucana adſit
 3 conſuetudo, vt Vicarij poſſint conſentire do-
 nationibus iurispatronatus, vt probant plu-
 res donationes per eos approbatæ, dicebatur
 enim primo ex dictis donationibus non bene
 ſerri ad validitatem illius, cum patiantur eun-
 dem defectum, maxime cum non probentur
 effectuatæ.

Secundo Vicarium ſine ſpeciali mandato
 non poſſe ex conſuetudine acquirere huius-
 modi facultatem ex pluribus rationibus adduc-
 4 tis per Ferret. conf. 345. num. 5. & ſeqq. & in
 omnem euentum cum conſuetudo ſit contra
 ius vt per Ferret. ubi ſupra num. 6. deberet eſ-
 ſe quadragenaria, vel immemorabilis Abbas
 in c. fin. num. 11. de conſuetud. Socin. conf. 260.
 num. 19. lib. 2. Borgia. dec. 11. num. 47. par. 1.
 Bald. de præſcript. p. 5. principali qn. 12. nu. 2.

Nec obſtat Teſtes ſuper conſuetudine depo-
 5 nentes, cum illi deponant de ſimplici conſue-
 tudine, non autem de quadragenaria vel im-
 memorabili, & fuerunt examinati lite pen-
 dente & parte non citata, ideoque non pro-
 bant Rota dec. 189. num. 3. par. 3. Farinat. de te-
 ſtib. q. 73. num. 1.

Quo vero ad viſitationes dicebatur ex illis
 non inferri ad ſcientiam Epicoſcopi circa do-
 nationes, itaut illas videatur approbaſſe, cum
 non conſiet tunc ei fuiſſe offenſas.

VRBEVETANA HÆREDITATIS.

Luna 14. Aprilis 1614.

ARGVMENTVM.

Eques Hieroſolymitanus an poſſit ſucce-
 dere in fideiſcommiſſo; Alienans con-
 tra voluntatem teſtatoris an & quando
 incurrat poenam priuationis, & ſucce-
 dant ſucceſſiue vocati.

3 P M A R I P M,

- 1 Fideicommissum non purificatum tempore delicti sed purificatum tempore restitutionis debetur.
- 2 Fideicommissum purificatum tempore conditionis, & translatum ad substitutos secunda restitutione Principis recuperatur.
- 3 Restitutio Principis se extendit non solum ad vitam, sed etiam ad bona.
- 4 Religio in communi est capax bonorum.
- 5 Equites Hierosolymitani sua vita durante possunt succedere fideicommissum ex Statuto Religionis.
- 6 substituti excluduntur Equitibus vocato vivente.
- 7 Religiosi retinet iura agnationis, & successiones, ac si in saeculo esset, & futurus.
- 8 Donans iura competentia, & competentia videtur remississe fideicommissum.
- 9 Eques Hierosolymitanus professus non potest donare num. 9.
- 9 Professus non potest donare.
- 10 Equites Hierosolymitani sunt proprie Religiosi renunciaverunt propria voluntati, & non habent neque nolle.
- 11 Donatio bonorum ex hereditate delatorum intelligitur de presentibus, non de futuris.
- 12 Testator in causa alienationis vocans substitutos, eo secuta aperitur via sequenti vocato.
- 13 Alienans contra voluntatem testatoris tanquam indignus repellitur a successione.
- 14 Alienare prohibitus non incurrit privationem ante fecit traditionem.
- 15 Donans reservato usufructu censetur tradidisse.
- 16 Tradere fundum, & retinere usumfructum idem est.
- 17 Clausula constituti de equitate non operatur traditionem ad effectum privationis; secus de vigore iuris.
- 18 Possidens bona vigore testamenti & fideicommissi praesentibus informat de contentis in eo.
- 19 Ignorantia affectata dicitur, quando post scientiam quis non se purgat, & non probat.
- 20 Successio ascenditum admittit representationem.

DECISIO CCCLX.

Fuit resolutum in hac causa 1. Martij 1613. Equitem Liulium non posse venire ad istud fideicommissum, ex tribus fundamentis in decisione adductis, quibus cum D. Eques Liulius non acquiesceret, causam hodie reproposui super eisdem, & respectu motui desumpti ex capitali condemnatione contra dictum Equitem secuta propter nonnulla delicta simul cum confiscatione bonorum, ex quibus videbatur iuxta expressam mentem testatoris ab isto fideicommissum exclusus ex adductis in decisione, ab illa DD. recesserunt ex eo potissimum, quod de tempore committi delicti, & condemnationis secuta fideicommissum non erat purificatum ad favorem Equitis, sed postea illius purificatio supervenit iam post restitutionem Principis ad favorem Equitis ad text. in l. arista ff. de manumiss. testam. & in l. 1. & l. fa. & ibi DD. C. de sentent. pass.

Et eo magis cum etiam in casu purificati fideicommissi de tempore condemnationis sub-

secuta restitutione Principis gratiosa D. Eques recuperasset bona in alios substitutos translata DD. in l. Gallus §. & quid si tantum ubi Alex. num. 13. Paul. de Cast. num. 14. Iaf. num. 74. Cret. num. 118. ff. de liber. & postum. Felin. in c. inter quatuor num. 5. ubi de communi de maioribus. & obed. Nata conf. 471. num. 3. §. 6. & 9. Roland. conf. 45. num. 25. l. 4. & fuit decissum in Romana Secretariatus 26. Junij 1592. coram bo. me. Card. Scraphino tunc Rota Auditore.

Quamvis respectu restitutionis facia a Principe replicabatur illam respicere tantum gratiam poenae capitalis, non vero bonorum, & sic in tali restitutione bona non continerentur text. in l. 1. C. de sentent. pass. & est communis sententia relle Sforz. Odd. de restit. par. 2. q. 94. art. 5. num. 17. vers. sed contra est communis, & vera ubi plures pro illa adducit.

Aliud vero fundamentum desumptum ex eo quod cum sit Eques Hierosolymitanus, & sic verè, & proprie Religiosus non potest huiusmodi bona iure proprio retinere, sed illa acquirere suae Religionis, quae tamen non potest succedere stante dispositione testatoris nolentis bona ad extraneos pervenire, sed in familia conservari, nec etiam durante vita Equitis ex pluribus in dicta decisione cumulatim, quae aliquibus ex Dominis placuerunt.

Alij verò contrarium sentiebant, ex eo quod vivente Equite aut ipse, aut Religio possent retinere bona fideicommissaria, cum Religio in communi sit capax bonorum ut inducebatur ex Constitutione Pij Quarti in ordine 14. Et Eques iuxta stabilita Religionis titulo de contractibus, & alienat. cap. 10. relata per Rotam in deif. 436. num. 3. & seq. p. 3. lib. 3. divers. valeat retinere bona ista, & illis frui, & potiri videbatur illi viventi non obflare decisionis fundamentum.

Maxime quia cum non agatur ad perpetuam exclusionem substitutorum, certum sit ex communi DD. sententia, quod Equire vivente, sequentes admitti non possunt sed expectandam esse Equitis mortem naturalem iuxta Felyn. in c. in praesentia num. 1. vers. ad primum & secundum leg. in fin. de probat. & ibi Beron. num. 554. vers. ego puto Iaf. conf. 135. num. 9. lib. 1. Sord. conf. 557. num. 9. lib. 4. Mantus. de coniect. ultim. volunt. lib. 11. tit. 7. num. 4. vers. & quidem Varg. de success. Creat. l. 3. §. 21. n. 171. ubi de veriori, & fuit dictum in Assisen. hereditatis 31. Maij 1606. & 1. Junij 1607. coram Reuerendiss. Ludovico.

Pro qua parte ponderabatur, quod Religiosus etiam post ingressum retinet iura agnationis, & successiones ac si in saeculo permansisset. l. Deo nobis §. hoc etiam & ibi gloss. in verb. parentum C. de Episc. & Cler. Laps. allegat. 100. num. 7. S.ignorol. conf. 156. num. 2. C. episc. conf. 53. num. 95. lib. 1. quia, & retinet iura suicitatis Aym. conf. 152. num. 2. Doff. in authent. ingressi num. 7. C. de sacros. Eccles. Bertrand. conf. 60. ad fin. lib. 3. Treraq. alios congerens de nobilitat. cap. 16. num. 9.

Nec minus in tertio fundamento decisionis Domini fuerunt concordēs, cum aliquibus pla-

8 placere motum decisionis, quod cum Eques Linus donaverit Cornelio, & eius filijs omnia iura tam ex testamento, quam ab intestato competentia, & competitura videatur omne fideicommissum remissis iuxta *Peregr. Admorb. & Gabr. in decis. relatis*.

9 Alij verò ex Dominis à motu recedebant, quia de tempore d. donationis Eques erat ià professus, & sic non poterat donare iuxta *Stabilimenta Religionis d. cap. 10. Rot. d. dec. 436. par. 3. divers. & fuit dictum in Romana Palatii de Aquila 26. Maj 1606. coram Illustriss. Card. Lancellotto, & iuxta dispositionem iuris communis cum illi Equites sint verè Religiosi, & sic renuntiaverint propriæ voluntati c. non dicatis 12. q. 1. & non habeant velle, neque potest. c. si Religiosus de elect. in 6. c. fin. in princ. de a. testam. eod. lib. nec obligetur ex aliquo contractu civiliter, aut naturaliter Host. in Summ. tit. de fideiuss. num. 3. cap. princ. vers. item excipitur Abb. in c. ex scripto nu. 2. vers. puto etiã & ibidem Felin. num. 1. vers. vti autem de iur. iur.*

10 Ultra quod dicebatur, Equitem non donasse Cornelio bona competentia, & competitura, sed donationem esse restrictam ad portionem bonorum paternorum ex hereditatibus, & successoribus suorum Antenatorum ad ipsum Equitem Linum delatorum, & sic donationem tantum comprehendere bona iam Equiti delata, & sic presentia, non veto futura l. si quis ita ff. de auct. & arg. legat. Bart. in l. fin. num. 11. circa fin. vers. quoniam ista verba C. de pass. & ibidem Angel. num. 5. Roman. numer. 76. l. si in conf. 5. num. 3. vbi de communi lib. 3. Mandel. conf. 380. num. 1. ad fin. & seqq. Clar. in §. donatio q. 19. num. 3. & seq. & sic ex tali donatione non videtur renuntiarum fideicommissum nondum purificato.

11 Nihilominus DD. in decisu standum dixere ex alio præcipuo fundamento desumpto ex donatione per equitem Linum facta 20. Novembris 1611. & hac lite pendente Comiti Gaspari de Marciano, seu illius filijs, & descendendibus primogenitis, & sic extraneis contra-

12 expressam testatoris prohibitionem, in qua ne dum alienationem prohibuit, verum illa subsecuta, statim voluit ad fideicommissum admitti subsequenter vocatum, vnde prædicta donatio, & alienatio in contrarium per equitem factam ab initio fuit ipso iure nulla, itaut impedierit Domini translationem & aditum aperuerit sequenti vocato, & successori, vt possit prædicta bona vendicare à quocumque possessore, & alienans tanquam indignus ab huiusmodi bonis sic alienatis & ab illorum revocatione repellatur iuxta text. in l. cum pater 6. lib. 1. l. peto §. fratre de leg. 2. & vtrouique gloss. Paul. de Cast. Imol. & Cuman. idem Cast. in l. fin. §. fin. de leg. 2. Curt. Iun. conf. 88. num. 6. Roland. conf. 81. num. 1. & 2. lib. 1. & hanc lenientiam nedum esse communem, sed receptissimam quam plurimis citatis dixit Rota decis. 49. num. 5. usque ad num. 12. par. 2. & hanc dixit receptiorem opinionem in d. l. §. fin. num. 7. & eandem tanquam

magis communem, & verisorem etiam secunda fuit Rota decis. 21. par. 1. quam etiam tenet Suarez. in alleg. 3. num. 7. & Antonius Gomez. attestans de communi in l. 47. Taur. num. 88.

13 Quibus nullatenus obstat videbatur, quod privatio in nostro casu non possit incurri, nisi deuentum sit ad traditionem Bald. in cap. 1. §. aut linellario num. 4. tit. quibus mod. feud. amitt. Castrenf. in d. l. peto §. fratre num. 2. l. si in l. filius familias 9. Dini in 2. lectura num. 53. & 86. de leg. 2. Alex. conf. 30. num. 14. lib. 1. Menoch. conf. 38. num. 30.

14 Respondebatur enim pluribus modis, & potissime, quod cum D. Eques in d. donatione sibi reseruauerit vsumfructum, ex tali reservatione inducia fuit traditio iuxta text. expressum in l. quifquis ibi quifquis rem donando vsum fructum eius retinuerit etiam si stipulatus non fuerit eam continuo tradidisse credatur nec quid amplius requiratur. quo magis videatur facta traditio, sed omnino idem sit in his causis vsumfructum retinere quod tradere ad idem est text. in l. si quis argentum vers. sed si quidem C. de donat. & vtrouique DD. & est communis vt pluribus relatis recitat Rota Gomez. in l. 45. Taur. num. 63. eandem tenet Greg. Lup. in l. 9. gloss. 1. tit. 30. par. 3.

15 Ultra quod in eadem donatione adest clausula constituti, quæ licet non operetur traditionem ad effectum privationis ex Alex. Afflic. & alijs pluribus citatis per Corbul. de cens. priv. nat. ob alieu. ampliat. 30. num. 3. tenentibus hanc esse æquiorum, & attamen de iuris rigore, videtur DD. tenere contrariam esse veriorum, & receptiorem vt notat Corbul. ibidem dicta num. 3. circa fin. & quicquid de veritate istius opinionis tenendum sit, sufficit in nostro casu reservatio vsumfructus, de qua in donatione expressu adductus.

16 Minus obstat præsentia ignorantia in D. Equite istius fideicommissi, & prohibitionis, cum illa excludatur ex quo ipse fuit immixtus in possessionem istorum bonorum vigore illius testamenti, & fideicommissi & illa vti fideicommissaria detinuerit, & in illis manuteneri obtinuit ab A. C.

17 Et saltem debuisset superueniente scientia se purgare, & factum reuocare, alias, esset ignorantia nimis affectata, quæ ipsi prodesse non posset ad notata per Salicet. in l. qui contra num. 1. C. de Inert. nupt. imo negligentem ista bona recuperare, prout negligere videtur, cum conetur illam donationem sustinere, videtur potius illam approbare, & sic nulla ignorantie excusatione dignus.

18 Prout nec facit, quod ista donatio inteligitur respectu legitimæ debitz donanti, cum in donatione sint registrata expresse omnia ista bona fideicommissaria donata.

19 Ultra quod legitima, quam Eques potest prætere, est legitima sui patris, quæ tamen dicitur comprehensa in donatione per ipsum equitem prius Cornelio fratri facta de omnibus ipsius bonis tam paternis, quam matris.

20 Minus facere videbatur reservatio consensu Pape vt in d. donatione, quia vt ibi legitur, illa

la reservatio fuit facta; quatenus bona donata reperirentur litigiosa, & non alias, aliter, nec alio modo; unde praedictus consensus respicit tantum litem super dictis bonis.

Tandem minus obstat videbitur equitem, donasse Comiti Gaspari filio Sulpitii filii reatoris vocata in defectum masculorum, & potuisse cogitare ipsum venire ad fideicommissum ex representatione matris, quae datur, dum agitur de successione ascendentium *Molin. de primog. cap. 7. num. 5. & seq. lib. 3. Menoch. presumpt. 95. num. 6. & seq. lib. 4.* cum relatis ab ipsis. Quia respondebatur, quod donatio non sit Gaspari, sed illius filijs, & descendenti-bus primogenitis.

Vterius quia licet deficientibus omnibus masculis, foeminae sint vocatae testatore, atamen non omnes vocantur, sed filiae foeminae tantum, quae reperirentur de tempore deficientia masculorum proximiores ultimo descendenti, qualis non erat Sulpitia. Quod nec eques tamquam frater eiusdem Sulpitii ignorare poterat, nec ex verbis testamenti ita expressis quaequam in contrarium credere, ex quo resisteret iusta causa ad illius excusationem.

Ex quibus sic fuit resolutum & in decisio Domini iterum &c.

ROMANA PECUNIARIA DE PICCINARDIS.

Veneris 18. Aprilis 1614.

ARGUMENTVM. Patet ex Summario.

SUMMARYM.

- 1 Creditorum maior pars potest uti ut transigere, & huiusmodi transactioni stare debet minor pars.
- 2 Transactio ratificatur cum in renouatione contractus de ea sit mentio.
- 3 Tutor, & Curator possunt renouare societatem nomine minoris.

DECISIO CCCLXI.

Fuit his resolutum mandatum A. C. esse exequendum, & in vltima decisione reservatum videri, an praedicta resolutioni obstat Marchionem non intervenisse in transactione, unde hodie super hoc dubium propositum, & DD. ad illud negativè responderunt. Quia cum societates in ea per Piccinardum non fuerint per eius mortem superlucratæ, sed per bonorum publicationem remanferint dissolutæ, & illa fors principalis in Fiscum transiit, ut fuit in dictis decisionibus firmatum, sequitur, transactionem factam à debitoribus Piccinardi cum eodem Fisco, in qua eis remittebatur tertia pars dictæ sortis fuisse ipsi utilem, & favorabilem, cum aliastententur ad liquidationem totius sortis. Unde licet D. Marchio in dicta transactione non intervenisset, tamen cum illa fuerit utilis, & facta à maiori parte debitorum tenetur ei stare ad tradita per gloss. in l. iuris gentium §. hodie ff. de pass. Affili. decis. 288. num. 2. Traque in tract.

res. int. alios aff. limitat. 34. Menoch. de arbit. cas. 245. num. 10.

Quibus accedit tutorem, & Curatorem D. Marchionis in executionem d. transactionis renouasse societatem deducta tertia parte à Fisco remissa, per quem actum ipsam transactionem factio ratificasse videtur *Alex. conf. 127. un. 2. lib. 5. Crescent. decis. 1. de procurat. & licet in d. renouatione non intervenisset ipse Marchio, tamen sufficit illam fuisse factam ab eius Tutore, & Curatore. Lin. verum §. qui tutelam ff. de furt. gloss. in l. sequitur. §. si pupillo verb. tutore sciente ff. de usucap. Gabr. conclus. 1. num. 105. de verb. oblig. maxime statue illius absentia l. 1. §. sufficit et vers. in absentibus ff. de admitt. tutor. Et ita resolutum &c.*

LEODIEN. FRVCTVVM.

Luna 28. Aprilis 1614.

DECISIO CCCLXII.

Impressu in rec. dec. 583. par. 1.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Luna 28. Aprilis 1614.

ARGUMENTVM.
Agitur de perceptione fructuum, & illorum liquidatione.

SUMMARYM.

- 1 Fructuum perceptio probatur eo ipso quod constet de possessione bonorum. & num. 8.
- 2 Fructibus pro parte perceptis inferitur ad perceptionem omnium.
- 3 Ex factoris deputatione inferitur ad collectionem fructuum.
- 4 Fructuum quantitas probatur per leniores probationes à consuetudo, & verisimili.
- 5 Fructuum quantitas & liquidatio est difficilis probationis & ideo sufficiunt presumptiones, & coniectura.
- 6 Arbitrium Iudicis multum valet in liquidatione fructuum.
- 7 Stabilis bona redditus ad minus quinque pro centenario, & num. 11.
- 8 Fructuum perceptio resultat ex possessione bonorum iam in spolio, quam in usus iudicis.
- 9 Fructus percepti sunt plene, & concludenter liquidandi secundum aliquos; Rota vero tenet contrarium.
- 10 Trebellianica censetur consumpta, quando bares diu retinet bona.
- 11 Redditi bonorum stabilium presumuntur ad rationem quinque pro centenario.
- 12 Fideicommissarius potest agere, quod fructus percepti per heredem gratum compentur in trebellianicam.
- 13 Hares, & fideicommissarius habens iuris assistentiam pro se, sed in concursu potior est fideicommissarius.
- 14 Sententia recepti interpretationem à iure.
- 15 Expensa collectionis fructuum quando non deducuntur.

DE-

DECISIO CCLXIII.

Fir refolutum in ista causa 29. Aprilis 1613. non probari quantitatem fructuum ab anno 1552. vique ad annum 1559. cum tunc non ageretur de sola perceptione fructuum, sed etiam de eorum quantitate probanda, & causa hodie reposita super eisdem, fuit ex nouiter adductis recessus à dicta decisione, & refolutum probari quantitatem fructuum à dicto anno 1552. vique ad dictum annum 1559. Cum de illorum perceptione hodie doceatur ex propria confessione Virgini, qui in responsione ad duodecimam, & decimam tertiam positionem fateatur se possedisse pro sua rata hereditatem Bartholomæi, ex qua possessione præsumitur etiam fructus percipisse ne alias illa redderetur vana, & inutilis Rota dec. 25. de præbend. in nou. Bellam. dec. 703. n. 1. vers. quia si habuit & iust dictum in vna Panoromitana Archidiaconatus 22. Maij 1592. coram bo. me. Penia, & in Pamplonensi. Prioratus 26. Aprilis 1603. coram Reverendissimo Bononiensi & in alia Romana Vineæ de Fabris 4. Nouembriis 1603. coram bo. me. Litta.

Maxime quia ex testibus deponentibus partim de visu, & partim de auditu etiam constat illum percipisse partem dd. fructuum ex eius perceptione inferatur ad perceptionem omnium aliorum ad text. in l. vulgaris est questio in princ. ff. de furt. & in l. possideri ff. de acquir. possess. Castres. conf. 4. prope fin. vers. ex hoc sequitur & conf. 100. num. 2. lib. 2. & ita fuit refolutum in allegata Romana Vineæ de Fabris.

Et prædicta roborantur ex retentione factoris, qui ad illum effectum non lolet retineri, nisi ut incumbat perceptioni fructuum.

Quia perceptione stante ad probandum fructuum quantitatem non requiruntur plene, sed concludentes probationes, sed iusticiant euiores a consueto, & verisimili iuxta decif. Archil. 22. de restit. spoliat. & fuit refolutum in vna Maceraten. fructuum 30. Octobris anni præteriti coram me. Cum enim simus in materia difficilis probationis iusticiant præsumptiones & coniecturæ Bart. conf. 81. num. 14. vers. item probantur vol. 3. Corn. conf. 301. prope fin. vers. item poterant lib. 3. Sarrd. conf. 293. numer. 31. Menoch. præsumpt. 9. numer. 26. lib. 3. Ioseph. Ludouic. decif. Pers. 87. per totum & fuit in Rota sepe decifum, & assignanter in vna Carpen. fructuum 1. Iuny 1603. coram Illustrissimo Melino, & in alia Romana Liquidationis 26. Octobris 1592. coram Orano.

Et ita in liquidatione fructuum plurimum tribuitur iudicis arbitrio etiam quod non probatur certa illorum quantitas iuxta doctrinam Bart. in l. quod ex Pamphilia in fine ff. de leg. 2. ubi Alex. in add. in vers. officio suo in fin. notat idem Bart. in l. vnic. in fin. vers. ultimo debes scire C. de sentent. qua pro eo quod interest, & fuit dictum in prædicta Romana Liquidationis coram Orano, & Cernien. decimarum 24. Ianuarij 1604. coram bo. me. Penia.

Vnde cum in casu nostro testes partim de visu, & partim de auditu, & eorum iudicio

deponant de singulis petijs certarum per Virginiu possides, & illarum capacitate de semine, quod singulis annis in eis se minatur frumenti, Fabarum, & huiusmodi aliarum specierum, nec non de fructibus qui recolliguntur, & obueniunt Domino proportionate dominicali, & illorum valore, item de solito ceterorum locorum vicinorum, illi probare videntur tum dd. fructuum liquidationem ad quantitatem per eos expressam, de qua in Summario Curtij, quam illorum valorem prout in eodem Summario causa quem prædicti testes etiam concordant cum hinc officialium domus Blodorum Ciuitatis Bononiæ.

Et prædictorum testium depositiones redduntur satis verisimiles, cum agatur de fructibus bonorum stabiliu, quæ sunt de sui natura fructifera, & reddunt ad minus qui 100. pro centenario ex interpretatione iuris gloss. anth. perpesna in verb. iuxta C. de sacrosanct. Eccles. Corn. conf. 205. num. 5. lib. 1. Cranett. conf. 145. num. 3. Rota decif. 116. num. 1. p. 1. dinesf. Menoch. præsumpt. 122. num. 50. & 51. lib. 3. Et ex consuetudine illarum partium ut fuit dictum in vna Bononiensi Pecuniaria 2. Iuny 1606. coram D. meo Pamphilio.

Quo vero ad tempus. Dominio fuit visum, quod quamuis non ita specificè, & clare testes de illo deponant, tamen satis ex illorum depositionibus elicatur cum testentur aliqui de possessione, & perceptione de toto tempore, quo Virgilius possedit, & alij per pluraquam 12. annos, & sic comprehendant tempus ab anno 1552. quo ille cepit possidere per mortem Bartholomæi vique ad annum 1559. quo idem Virgilius obiit, maxime cum dd. testes fuerint examinati de anno 1601.

Quibus non obstat quod fructuum perceptio non probatur ex sola possessione, cum non simus in iudicio spori in quibus terminis loquitur allegata decifio Romana Vineæ de Fabris. Quia aliz decisiones supra allegatæ loquuntur extra casum spoli, & tamen ad probandam perceptionem admittunt solam possessionem, maxime coadiuuatam alijs administriculis supra ponderatis.

Minus obstat, quod quando agitur de probatione fructuum perceptorum, ut hic, illi sint plene, & concludenter liquidandi iuxta decif. Verall. 30. par. 2. Quia in contrarium addit decifio Archil. 22. de restit. spol. quam passim legitur Rota reprobat illa Verall ut patet ex dicta Romana Vineæ coram Litta, & Cernien. Decimarum coram Penia supra citat. & ex decif. Seraph. 1463.

Nec facit, quod stante iuris assensu, quam habet hæres grauatus pro detractioe Trebellianicæ, fideicommissarius assensens ex fructibus illam fuisse consumptam debeat hoc concludenter probare. Quia etiam hoc casu admittuntur præsumptiones, & coniecturæ, & illæ quidem leuiores istis, quæ concurrunt in casu nostro, nam ad probandum consumptionem trebellianicæ ex perceptione fructuorum sufficeret sola possessio hæredis tanti temporis quo poterit satisfieri ex dictis fructibus ad supra.

supradictam rationem, quinque pro centenario, ad quam presumitur redditus bonorum
 1. stabilium, ut in puncto voluerunt *Riminald. conf. 156. n. 60. & seqq. & conf. 590. n. 33. Paneyrol. conf. 89. num. 6. Peregr. de fideic. artie. 49. num. 54. & fuit dictum in via Forolivien. de Montignani 19. Novembris 1603. coram bo. me. Penia.*

Vltra quod predicta assistentia non videtur ad hunc effectum attendenda, cum etiam concurrat ad favorem fideicommissarii, cui
 2. ius assistit in hoc, quod potest agere, ut fructus percepti per heredem grauatum computentur in Trebellianicam iuxta *text. in l. in fideicommissaria §. plane cum ibi notatis l. deducta §. ante diem ff. ad trebell. Cephal. conf. 153. num. 63. Peregr. ubi supra num. 52. & cum assistentia adlit hinc inde in cursu videtur potius attendenda illa, quam habet fideicommissarius, cum pro eo etiam concurrat testatoris voluntas, quam non habet hæres grauatus, qui potius contra ipsius voluntatem Trebellianicam detrahit *Cephal. d. conf. 153. num. 74. ubi de magis communi per text. in c. Rainaldus de testam.**

Prout nec facere videbatur, quod sententia condemneret in fructibus perceptis, & ideo illi sine præcipe probandi quia cū sententia recipiat interpretationem à iure intelligi debet de perceptis, & probatis iuxta eiusdem iuris regulas, secundum quas, ut supra probatum est, suffecerint ieniores probationes.

Tandem non obstat, quod predicti testes
 3. non deducat expensas in recolectione factas; Quia non erat necessarium illas deducere, cum Terræ, de quibus agitur, fuerint cultæ à Colonis partiariis, qui dictas expensas faciunt, & reddunt Domino pro portione dominicali certam quotam nulla habita ratione ipsarum expensarum.

Et ita resolutum &c.

VITERBIEN. BONORVM.

Veneris 2. Maij 1614.

DECISIO CCCLXV.

Impressa in rec. dec. 587. par. 1.

SPOLETANA HEREDITATIS.

Veneris 2. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Pact ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Remissoria non dantur, quando articuli non sunt reuelantes.
 Statutum Trebij disponit, quod statuta intelligantur prout iacent n. 1.
 Statutum Trebij excludit mulierem dotatam; donec remanserit masculus de progenie Patris num. 1.
2. Statuti observantia non induitur ex aliis remotis.

3. Altit petendi hereditatem durat 30. annis.

4. Aegidiana quomodo excludatur.

DECISIO CCCLXV.

Vultum fuit DD. remissoria in eile deneganda cum articuli non sint reuelantes; ex quo tendunt ad probandum statutum Trebij excludens mulierem dotatam donec remanserit masculus de progenie patris &c. fuisse practicum, & observatum ut excludat etiam filios sororis propter avunculos, ve in casibus in articulo expressis; Quod tamen etiam probatum nihil releuaret cum quia per aliud statutum lib. 5. rubr. 85. ut. de observant. statut. cautetur ut statuta intelligantur prout iacent, & nullam recipere possint interpretationem, & prohibetur, ac annullatur quilibet usus, & consuetudo contra alios præter illa *Crauetz. conf. 641. num. 15. Surd. conf. 333. num. 25. vers. 4. Respondeo, & conf. 426. num. 46. cum pluribus sequentibus.*

Tum etiam quia licet euenerint aliqui casus, in quibus sororis filius non succellit vna cum avunculo; Tamen hoc non fuit ex eo quod non possent, sed quia noluerunt, vel non petierunt ex aliqua causa, vel quia ita conuenitum fuerit inter partes; unde non propierea inferitur statum ita fuisse communiter intellectum, vel practicum *Surd. d. conf. 393. n. 21. Corn. conf. 135. num. 2. lib. 4. Crauetz. conf. 824. num. 1.*

Maximè quia casus in articulis contenti sunt admodum recentes; itaque adhuc non possit dici illos, qui non audierunt esse omnino exclusos, cum non fuerit lapsum tempus 30. annorum necessarium ad præscribendum petitionem hereditatis l. hereditatis petitionem C. de petit. heredit. Bald. de præscrip. 4. part. prime quarta principalis quæstion. 16. numer. 1. & seq.

Quibus accedit, quod nos versamur in possessione retinenda, in quo Metellus præteritis obtineat sub prætextu, quod sententia de partibus lata super immisione fuerit iniusta, & sic non intret Aegidiana, ad quem effectum ordinarunt, ut videretur de bono iure, unde cum ad hoc sit locus Aegidiane iustitia sententia debeat constare ex eisdem, non autem ex nouiter deductis *Corn. conf. 10. num. 2. lib. 4. Seraph. decis. 872. n. 2. remissoria videtur deneganda.*

Et sic fuit resolutum &c.

AQVILANA BENEFICIORVM.

Merc. 12. Maij 1614.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Gratia anterior est præferenda.
2. Confessio Adversarii in suis litteris probat contrarium.

DECISIO CCCLXVI.

Fuit resolutum, D. Victorio tantum informantē, gratiam illius esse præferendam, cum fuerit obtenta de mense Ianuarij 1608. & sic anterior gratia Ioannis obtenta de mense Maij eiusdem anni ad text. in c. tibi qui, & in c. duobus de rescript. in 6. Felin. in c. eum te n. 18. eodem tit.

Nec obstat, quod anterioritas gratiæ non sit attendenda, cum non veniant ex eadem vacatione; si quidem Victorius venit per obitum Pirri, & iustificetur ex confessione aduersarij in litteris fuz gratiæ ad text. in l. cum precum C. delib. caus. Egid. dec. 268. Pat. dec. 171. num. 1. l. 3. & fuit dictum coram me in vna Eugubina Canonicatorum 4. Februarij 1603. Gratia autem Ioannis nullibi iustificata apparet, vnde nimirum, quod gratia Victorij veniat præferenda.

Vltra quod in omnem euentum idem Victorius fuit prouisus in specie etiam si beneficia essent deuoluta.

Ex quibus fuit resolutum &c.

CASALEN. CANONICATVS.

Mere. 14. Maij 1614.

DECISIO CCCLXVII.

Impressa in rec. dec. 578. par. 3.

FERRARIEN. SALVIANI.

Mere. 21. Maij 1614.

DECISIO CCCLXVIII.

Impressa in rec. dec. 551. par. 2.

MESSANEN. PENSIONIS.

Veneris 23. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Confessio de recepto constituit in quasi possessione exigendam pensionem, quando est verisimilis.

S Y M M A R I V M.

- 1 Arbitrio non est locus pro retardanda solutione pensionis in casu, de quo ibi.
- 2 Iustificatio gratiæ non requiritur, quando non agitur de negotio principali, sed tantum de arbitrio, & quando quis est in quasi possessione exigendi.
- 3 Confessio de recepto probat numerationem, quando est verisimilis.
- 4 Verisimilitudo solutionis ex quibus oritur.
- 5 Confessio de recepto licet non probet numerationem, probat tamen solutionem.
- 6 Instrumenti suspicio non relevans non admittitur.
- 7 Solutio facta cum mandato procura debitoris constituit creditorem in quasi possessione exigendi.

DECISIO CCCLXIX.

DD. steterunt in decisio sub die 6. Aprilis 1612. ut scilicet non intret arbitrium pro retardatione solutionis pensionis ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

Quibus non obstat, quod non fuerint iustificata narrata in confirmatione constitutionis pensionis obtenta à Sede Apostolica. Quia cum hodie non agatur de principali, sed tantummodo de arbitrio ad effectum retardandi solutionem, non est necessaria aliqua iustificatio, præsertim stante quasi possessione exigendi.

Minus facit, quod quasi possessio non probetur ex instrumento quietantie continentis solummodo confessionem de recepto quæ non probat numerationem. Quia hoc non procedit quando confessio est admodum verisimilis ut fuit resolutum in vna Casaravogustana Pensionis 30. Ianuarij 1588. coram bo. me. Gipsio. Verisimilitudo autem hoc casu deducitur ex præcedenti reservatione pensionis clara, & indubitabili; Item ex eo quod confessiones sunt plures, & de notabili summa diversis personis successivis temporibus coram diversis factæ quæ coniecturæ adhuc effectum pro sufficientibus fuerunt admittæ in dicta Casaravogustana Pensionis, & in alia Pasten. Pensionis prima Iunij 1596. coram bon. mem. Cardinali Pamphilio.

Ex vna ex DD. addebat, quod prædicta confessio de recepto quamvis non probet numerationem probare videtur solutionem, quæ sufficit pro manutenzione.

Non obstat, quod dictum instrumentum reddatur suspectum ob diversitatem loci, in quo dicitur factum cum in eius principio habeatur fuisse rogatum coram Iudice Ciuitatis Messanæ, & in fine fuisse actum in banca Notarij posita in regia mercatorum. Quia hoc non implicat contradictionem, cum Iudex potuerit tunc temporis reperiri in d. banca, quæ est locus insignis in Ciuitate Messanæ.

Tandem obstat non videbatur, quod solutiones non fuerint factæ per ipsum Alemanum, sed per alios, de quorum mandato non constat; nam respectu solutionis per Equitem Muletum apparet de mandato ex instrumento locationis ipsi factæ per D. Alemanum de Prioratu Messanæ cum onere soluendi Sibilie huiusmodi annuam pensionem ad Computum affectus.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 26. Maij 1614.

DECISIO CCCLXX.

Impressa in rec. dec. 581. par. 3.

ROMANA EXPENSARVM.

Luna 26. Maij 1614.

ARGVMENTVM.

Expense litis an, & quando sint rescindendæ.

SYMARIYM.

- 1 *Expensa litis nõ debentur absque condemnatione in illis.*
- 2 *Expensa litis debentur officio Iudicis mercenario.*
- 3 *Statutum Urbis cap. 94. lib. 1. disponens circa litis expensas est restrictum ad Capitolium, & num. 4.*
- 5 *Rota silius circa litis expensas, quomodo, & quando procedat, & num. 5. & 6.*
- 7 *Expensa mandati debentur tantum quantum est alium vigore obligationis Cameralis.*
- 8 *Expensa in obligatione Camerali debentur iure actionis, & tunc peti possunt etiam post relaxationem mandati, & num. 9.*
- 10 *Expense debite officio Iudicis regulantur iuxta l. terminato C. de fruct. & lit. expens.*

DECISIO CCCLXXI.

Vilium fuit DD. hæredes bon. mem. Philippii Gucciardini non teneri ad expensas. Quia licet contra eum fuerit per D. meum Caualeium relaxatum mandatum executiuum, & illud postea executioni demandauerit bo. me. Penia; Tamen quia à neutro ipsorum repetitur facta expensarum condemnatio hodiè non potest D. Spinola illas petere iuxta text. in l. terminato C. de fruct. & lit. expens. vbi DD. Abb. in c. 1. nam. 10. de plus petis. Imol. in cap. ex parte il. 2. num. 15. de re script. l. as in l. Iubeamus 5. fin. autem alterutra numer. 7. C. de iudic. Abb. cons. 5. num. 6. Vestr. in prax. libr. 3. cap. 2. numer. 8. Nam expensa litis debentur officio Iudicis mercenario glof. magn. in fin. & ibi DD. in cap. fin. litibus de dol. & contumac. Soc. regul. 31. littera C. Marfil. in l. patre numer. 68. ff. de questio. Quod quidem lata sententia expirat l. 4. C. de posit. Abb. in cap. 1. num. 25. de sequest. possess. & fruct. Imol. vbi supra Præfata Papien. in form. libel. ali. real. verb. & expens. & num. 9. vers. est & alia ratio.

- 3 Non obstat Statutum Urbis cap. 94. lib. 1. volens vt etiam quod sit ommissa condemnatio debeant expensæ rescindi. Quia illud est restrictum ad forum Capitolinum tantum, vt patet
- 4 ex ipsius lectione, & ista causa fuit prout est agitata in Rota.

- 5 Nec facit stilus Rotæ condemnandi in expensis; Quia huiusmodi stilus posset deferuire pro sustinenda condemnatione expensarum, si esset facta non obstante quod condemnatus habuisset iustam causam litigandi Pat. decis. 246. in fin. lib. 2. Gomez ad Regulam de annu. quest. 41. in prime. non autem si nulla est facta condemnatio expensarum vt in casu nostro pro illis petendis contra text. in dicta leg. terminato.

- 7 Minus obstat, quod fuerit processum executiuè per relaxationem mandati, quo casu condemnatur victus in expensis etiam quod in mandato non fuerit exprellum. Quia istud procedit, quando agitur vigore obligationis

- 8 Cameralis. Tunc enim cum sub clausulis d. obligationis partes se obligauerint ad omnia damna, expensas, & interese, dictæ expensæ debentur iure actionis, vnde nimirum si etiam post relaxationem mandati peti possunt Marfil. vbi supra num. 27. Socini. ibidem l. as. in l. 1. num. 4. C. de re iudic. & in §. actionem num. 53. Insist. de action. Affin. in prax. 5. 32. limitat. 33. num. 2. Qui non est casus noster, cum Philippus non contraxerit cum Delia, neque ad eius 10 fauorem in forma Cameræ se obligauerit, & sic versamur in expensis debitis Iudicis officio, quæ regulantur iuxta regulam text. in d. l. terminato ex supradictis.

Ex quibus ita fuit resolutum.

ROMANA CENSVS.

Luna 2. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXII.

Impressa apud Cent. de cens. dec. 249. sed ibi erroneè ponitur sub die 24.

COLIMBRIEN. PENSIONIS.

Veneris 6. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXIII.

Impressa in rec. dec. 617. par. 1.

MACERATEN. HÆREDITATIS.

Luna 9. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXIV.

Impressa in rec. dec. 589. par. 3.

VRBINATEN. CAPPELLAE.

Veneris 13. Iun. 1614.

ARGVMENTVM.

Executor mixtus si nullo ordine iudiciario seruato procedat ad executionem litterarum Apostolicarum, & ad traditionem possessionis committit attentata.

SYMARIYM.

- 1 *Executor quando dicitur mixtus.*
- 2 *Executor mixtus tenetur iudicialiter procedere.*
- 3 *Attentata est possessio executoris mixti data pendente termino ad appellandum.*
- 4 *Sequestretur possessio attentata.*

DECISIO CCCLXXV.

Dvbitari, an constet de attentatis, itaut veniat sequestranda possessio. Et DD. affirmatiue responderunt. Quia cum gratia Apostolica obtenta à Bianchino de ista Cappella cum derogatione medietatis Iurispatronatus, & dummodo non sit alteri ius questum, nec non clausula amato, &c. eiusdem gratie litterarum executor non erat merus, sed mixtus, & tenebatur iudicialiter procedere, & partes Iudicis

6 Iudicis affumere *Felin. in e. fin. nu. 23. de prae-
sumpt. Achil. dec. 6. num. 3. super Regal. trienn.
Moted. dec. 7. num. 5. de regit. spoliar. & in no-
stris terminis fuit dictum in vna Baren. benefi-
cij 1. Iulij 1621. coram bo. me. Penia, & in Ti-
rasone. Elemofinaris 28. Ianuar. 1602. coram
Illust. Lancellotto.*

Vnde cum nullo ordine iudiciario seruato,
& non adimpleris d. clausulis statim receptis
litteris processerit ad illarum executionem, &
3 eademmet die pendente termino ad appellan-
dum in possessionem inmisit D. Bianchini,
non citatis compatronis, attentata videntur
clara c. non solum de appellat in 6. Clementin. 2.
ut lit. pendens. in 6. Moted. decif. 11. num. 2. de
proband. & ideo veniunt reuocanda Lancell. de
attent. part. 2. cap. 11. num. 14. Praeterea quia
postea intra decennium fuit appellatio subse-
cuta Conar. praelic. cap. 33. num. 2. vers. illud
tamen obiter Lancell. vbi supra num. 42.

Ex quibus inferitur ad sequestrum iuxta sty-
lum Rotæ, de quo testatur *Verall. decif. 157.
par. 3. dec. 1370. lib. 3. par. 3. dinerf.*

TIBURTINA CENSVS.

Ven. 13. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXVI.

Impressa apud Cens. de cens. dec. 362.

MONOPOLITANA BONORVM.

Luna 16. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Verba amplissima diuisionis cum clausula
ad habendum tunc inducunt renuncia-
tionem fideicommissi, quando concur-
rit scientia illius.

S Y M M A R I V M.

- 1 Diuisio cum clausula ad habendum & promif-
sione de rato potest inducere fideicommissi re-
nuntiationem, si de eo habetur scientia.
- 2 Fideicommissi ignorantia regulariter presumitur
in filiis, & nepotibus.
- 3 Fideicommissi scientiam non inducunt verba filij
dicentis ad eum denensisse bona patris.
- 4 Coniectura æquiuoca non inducit scientiam, sed
requiritur clara, & concludens.
- 5 Verba enunciativa ad alium finem prolata, an
probent scientiam fideicommissi est dubium.

DECISIO CCCLXXVII.

V illum fuit DD. diuisionem non obstat di-
nidentibus respectum Testamenti paterni.
1 Nam licet verba diuisionis sint amplissima cū
clausula ad habendum, & promissione de rato,
& alijs amplissimis verbis, ex quibus potest
induci fideicommissi renunciatio iuxta doctrinam
Ioan. Andr. in addit. ad specul. tit. de tes-
tament. 5. in primis, cuius dictum dicit commu-
niter approbatum Curt. Sen. conf. 64. & Maz-
zar. in epitom. fideic. concl. 1. num. 21. & seq. &
alios de communi testantes refert, & sequitur

Craff. de success. 5. fideicommissum par. qu. 63. n. 6.

Prædicta tamen communis intelligitur, &
procedit data scientia fideicommissi, cuius re-
nunciatio prærenditur, quæ ad hunc effectum
requiritur iuxta eundem Io. Andr. vbi supra
& omnes, qui eam sequuntur, & dicit com-
munem Socc. Inn. conf. 128. num. 114. lib. 1. &
in l. quis Roma 9. duo fratres nu. 121. ff. de verb.
oblig. Bec. eandem tenet conf. 111. num. 32. &
33. Hond. conf. 33. num. 4. & seq. lib. 1. Pererz.
de fideic. art. 52. num. 20. & idem Craff. vbi su-
pra d. num. 6. vers. quæ omnia, qui alios refert
pro hac parte.

Eteo maximè ista conclusio procedit in ca-
su nostro, cum versemur in filiis, & neptibus
2 respectiue, in quibus regulariter præsumitur
ignorantia iuxta Bart. in d. S. duo fratres num.
13. Cagnol. post alios in l. qui in alterius num. 10.
& seq. de reg. iur. Ioseph. Ludovic. decif. Perus.
19. num. 14. Craff. vbi supra q. 64. num. 6.

Quibus non obstat, quod istæ sorores in
diuisione dixerint per mortem earum patris
3 ad ipsas deuenisse nonnulla bona mobilia, &
stabilia, & sic videantur habuisse scientiam
patris. Respondebatur enim quod cum sine
filia Testatoris poterant dicta bona ad ipsos
4 peruenisse non solum ex testamento sed etiam
ab intestato propter sanguinis coniunctionem.
Vnde ista coniectura redditur æquiuoca, & sic
non videtur attendenda, cum ad inducendum
istam scientiam coniecturæ debeant esse clare,
& concludentes Bec. vbi supra nu. 19. Ioseph.
Ludou. ibid. num. 18.

Minus obstat, quod prætenditur istam
scientiam desummi ex eo quod in decisione di-
citur, sorores istas reuerasse duas operas af-
signatas Siluiæ earum forori naturali in testa-
mento communis auis, & quod declarauerint
se esse obligatas soluere eidem Siluiæ ducatos
5 centum illi relicto in eodem auis testamento.
Quia respondebatur non esse ita clarum, an di-
cta verba enunciativa ad alium finem prolata
probarent dictam scientiam, & in omnem
eventum dictæ coniecturæ respiciunt non tes-
tamentum patris, sed tantum auis maternæ,
de quo in ista propositione Domini nihil re-
soluerunt, quia particulariter de illo videndū
restituunt.

ILLERDEN. PORTIONIS.

Luna 16. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXVIII.

Impressa in rec. dec. 564. par. 2.

BONONIEN. PECVNARIA DOTIS.

Luna 16. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Aliqua de fructibus dotis Viduz debetis.

S Y M M A R I V M.

- 1 Fructus debentur quando sunt promissi, & con-
uenti.

- 1 *Vxor post mortem mariti si non curat exigere, & dilationem facit non potest pacisci de usuris.*
- 3 *Pater donans potest pacisci de usuris dotis in ea su restitutionis.*
Statutum Bononiæ lib. 4. sub rub. de dot. restit. *taxat fructus dotis ad rationem septem pro centenatio nam 4. V. id. num. 1.*
- 4 *Pactum conformans se statuto tenet.*
- 5 *Alimenta ut dicatur habuisse vidua, que requirantur.*

DECISIO CCCLXXIX.

Debitaui, an debeantur fructus dotis, & pro quo tempore, & DD. censuerunt esse distinguendum tria tempora. Primum nempe quatuor annorum incipiendum a morte Aemilii mariti Pompilii secuta de anno 1573. secundum post dictos quatuor annos vsque ad obitum Pompilii qui successit de anno 1590. Tertium a dicto tempore citra.

Quoad primum DD. dixerunt fructus deberi ad rationem quinque pro centenatio ex clara conuentione, & pacto inito inter Aemilium, & Patrem Pompilii de anno 1511. in contractu matrimoniali, in quo expressè conueniunt, ut in euentum restitutionis dotis ipse Aemilius, siue eius hæredes habere debeant ad dictam restitutionem faciendam commoditatem temporis quatuor annorum proxime sequenti; cum hoc tamen quod eidem Pompilii, vel eius hæredibus interim dictis quatuor annis durantibus quolibet anno soluerentur alimenta ad rationem quinque pro centenatio.

Nec obstat, quod dicta conuentio, & transactio fructuum ab initio videatur prohibita; quia hoc procedit, quando huiusmodi conuentio fieret ab ipsa muliere post mortem mariti. Tunc enim cum sit in eius potestate dotem exigere si dilationem facit, & non curat exigere non potest quicquam pro usuris pacisci *Jas. conf. 92. num. 31. lib. 1. per text. in l. cum ibi notatis per gloss. & DD. C. de sentent. qua sint cert. quant. locus vero est in casu nostro; in quo d. conuentio fuit facta a Patre Pompilii; vnde nulla sibi culpa imputari potest, & videtur cessare ratio prædicta, per quam mulieres prohibentur petere fructus dotis, & consequenter dicta conuentio ad eius fauorem facta tenet *Jas. ubi supra Surd. de aliment. lit. 1. quest. 45. num. 55. cum seqq. Cohan. var. lib. 3. §. 1. sub num. 3. vers. debentur autem, & fuit dictum in vna Romana nullitatis obligationis 18. Aprilis 1611. coram D. meo Pirouano.**

Vltius cum Statutum Ciuitalis Bononia quod confirmatur per Sedem Apostolicam l. 4. sub rub. de dot. rest. *vers. ordinamus taxet fructus dotis ad rationem septem pro centenatio* pauerunt partes huiusmodi taxam apponere *Cepoll. conf. 4. num. 26. lib. 2. ciuil. Ruin. conf. 73. num. 6. vers. sicut ergo lib. 1.*

Maximè cum minor fuerit taxa contrahentium, quam ipsius statuti, & concurrente, quod Pompilia non habebat aliunde vnde viuere, & constat ex ictibus datis in *Summary Partis num. 7.*

Minus obstat Pompilium habuisse in annum lucus vnde vixerit in domo viri, & postea habitationem in domo viduarum de Zibecarijs, & a patre secuta 14. mensura. Quia non iustificatur in facto, quod habuerit alimenta in domo viri, infra dictum annum lucus, & sola habitatio in domo viduarum non est habenda in consideratione, cum ibi non subministrantur cetera necessaria ad victum. Quo verò ad secuta 14. mensura considerabant DD. illa Pompilium habuisse ob non solutam integram dotem scut. 8000. a patre promissam ad cuius computum habuerat tantum scuta 2500. Vnde non potest dici habuisse aliunde vnde viuere, cum ad hunc effectum requiratur patrimonium a dote distinctum & separatam, quod fructum reddat. Vltra quod circa hoc cessat omnis difficultas ex ipso *Statuto*, quod requirit mulierem habere in stabilibus tantum ut viuere possit. Redditus vero mensuris scutorum 14. ob non solutam dotem non potest dici, nec iudicari bonorum stabilium, cum non esset perpetuus, sed temporalis viquedum dos solueretur a Patre.

Circa vero secundum, & tertium tempus DD. dixerunt esse particulariter videndum.

VITERBIEN. BONORVM.

Ven. 20. Iunij 1614.

DECISIO CCCLXXX.

Impressa in rec. dec. 598. par. 2.

SEGOBLEN. TERTIAE PARTIS
FRVCTVVM.

Ven. 20. Iunij 1614.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SYM M A R I V M.

- 1 *Pensiois redutio valet absque consensu Apostolico.*
- 2 *Pensio potest cassari remitti, & reduci absque licentia Papa.*

DECISIO CCCLXXXI.

Cum fuerit in ista causa coram me 25. Maji 1613. resolutum, reservationem istius pensionis esse validam, nec Franciscum repertum in possessione exigendi plusquam 40. annos teneri ad illius iustificationem ex adductis in illa decisione, venit respondendum ad dubium hodie propositum, nempe concordiam inter Franciscum, & Io. factam super reductione istius pensionis esse obsequendam, non obstantem quod non interueniet beneplacitum Apostolicum, nam cum in tali reductione non agatur de præiudicio, aut interesse Ecclesie, quin potius de illius exoneratione in parte reduci, & diminuitur pensiones potest talis redutio sola partium voluntate, de quorum interesse tractatur fieri, & pensio cassari, vel remitti, vel reduci absque licentia Pontificis iuxta gloss.

in e. Agatosa 63. distict. & ibi Proposit. num. 3. Saruen. in Reg. de infr. resignat. qual. 16. nu. 4. vbi refert dictum Propositum. Scipius suo tempore a Rotam approbatam fuisse Grgas de pens. quasi 45. num. 8. circa fin. vbi adducit Paul. de Roman. in cod. trafl. in 8. quarit. Acbill. dec. 6. de renunciat. & dec. 7. de decim. dicens lemper Rotam hanc sententiam fecutam fuisse teste Pnt. ihi entato, & eandem secuta est Rota modernior in vna Calagurritana Penfionis 4. Iuny 1597. coram bo. me. Card. Pamphilo.

Et ex his pro concordiz obferuantia fuit refolutum.

SENOGALLIEN. FIDEICOMMISSI.

Ven. 20. Iuny 1614.

DECISIO CCCLXXXII.

Impressa in rec. dec. 399. par. 3.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Lunc 23. Iuny 1614.

ARGVMENTVM.

Paret ex fummario.

SVMARIYM.

- 1 Declaratoria datur intimatis, & reproductis executorialibus, ac fcrvatis quatuor terminis substantialibus.
- 2 Sententia in his, in quibus sunt conformes, sunt exequenda, licet in alijs sint difformes.
- 3 Rescriptum Signatura de exequendis sententijs in ea parte, in qua sunt conformes, est frequens.

DECISIO CCCLXXXIII.

Fuit refolutum, exceptis gregibus, horto, & expensis, sententias esse conformes, & dandam declaratoriam, quæ conformitas sententiarum continet decimas fructuum, qui percipiuntur ex possessionibus, & terris Hospitalis vt fuit dictum coram me in ista causa prima Martii 1613. & ex actis apparet quoad greges adfunt tantum duæ sententiæ conformes, nempe sententiæ Rotales, cum illis de partibus istam decimam excipiat. Quo vero ad hortum adest vna tantum sententia nempe prima Rotalis. Quo vero ad expensas adfunt tantum duæ sententiæ Rotales, cum sententia de partibus expresse ad illis abfoluat hospitalæ, omnes autem tres sententiæ condemnant in decimis dd. fructuum, & sic quoad illos tantum funt conformes, & cum pro illarum executione fuerint relaxatæ executoriales, & in partibus intimatæ, & in Rota reproductæ, fcrvatuque quatuor terminis fcrvari soliti, venit declaratoria concedenda iuxta stylum Rotæ de quo Cassad. dec. 6. num. 10. de caus. pass. & propriæ. Et quamvis prædictæ sententiæ non sint in omnibus conformes, non eo minus impeditur, quin executioni funt demandandæ in eo, in quo funt conformes, & sic quoad decimas dd. fructuum Card. in elem. 1. num. 2 de

re iud. Curt. Iun. conf. 30. num. 1. Dec. conf. 385. in princ. n. 1. Aym. conf. 133. nu. 2. Couar. prall. cap. 25. nu. 5. verf. contrariam opinionem, & fuit dictum in vna Romana census 7. Februar. 1600. coram bo. me. Card. Pamph. in qua refertur vna Romana de Comitibus 25. Iuni 1576. coram fel. rec. Card. 8. Iunc Rota Audiore.

Quod etiam in casu nostro clarijs procedit fante rescripto Sanctiss. committentis Reu. Bononien. quod confilio de tribus conformibus in ea parte, in qua funt conformes, illas exequatur cui per ipsius promotionem ad Archiepiscopatum Ego fui fubrogatus.

MACERATEN. HÆREDITATIS.

Lunc 23. Iuny 1614.

DECISIO CCCLXXXIV.

Impressa in recent. decif. 603. par. 3.

ROMANA DOMORVM.

Veneris 27. Iuny 1614.

ARGVMENTVM.

Immissio non datur vigore scripturæ, quæ non fit perfecta, sed tantum præparatoria ad testandum; quando autem dicatur præparatoria vide hic.

SVMARIYM.

- 1 Immissio vigore l. fin. C. de edit. Diu. adr. toll. non datur ex testamento cancellato, raso, & interlineato, & num. 7.
- 2 Testamentum non dicitur scriptura præparatoria ad testandum & num. sequenti.
- 3 Scriptura imperfecta non fufinetur pro testamento & num. 8.
- 4 Scriptura falsa ad preparationem testamenti non valet, etiam ad pias causas, nec inter liberos.
- 5 Cessio falsa intuitu testamenti eo existente nullo cessio pariter est nulla.
- 6 Ruin. conf. 7. declaratur.
- 7 Testatus non attenditur.

DECISIO CCCLXXXV.

PEcita immissione in bonis, de quibus agitur per Venerabilem Confraternitatem Spiritus Sancti Neapolitanorum coram R. P. D. Trinitio & obtenta sententia fauorabili pro immissione, fuit ab illa pro parte Arseni Caselli, & litis consortium appellatione interposita, & causa mihi commissa, dubitauit, an prædicta sententia veniret confirmanda leu potius reuocanda DD. pro illius reuocatione responderunt moti ex eo, quia scriptura producta, cuius vigore fuit petita dicta immissio in vim l. fin. C. de edit. Diu. Adrian. tollend. quasi esset testamentum Leonardi in quo d. confraternitas fuit hæres instituta visa fuit cancellata, & raso interlineata, & cum additionibus la margine, itaut in illa non possint verificari verba d. l. final. ibi nec abolutum, nec cancellatum, & clare appareat ex illius inspectione de ipsius vitio visibili ex quo dicta immissio impeditur teste

teste *Bart. in d. l. fin. num. 3. Dec. num. 37. Zucard. num. 44. quos refert & sequitur & de communi testatur Menoch. de adipsi. remed. 4. num. 699. cum seqq.*

- Vltius quia ista scriptura testamenti Leonardus non videtur quod sit testamentum, sed tantummodo quedam preparatio ad illud, ita ut sit imperfectum non ratione solemnitatis deficientis, sed ratione voluntatis non perfectæ, & non dum reducere ad actum, sed potius permanentis in preparatorijs tantum, quod satis desumitur ex eo, quod nec testes interfuerunt nec Notarius fuit rogatus, nec adfuit isti scriptura, nec continet mensem, nec annum, nec de manu testatoris reperitur facta ex relatis per *Decian. respons. 86. num. 15. lib. 2.*

Ex confirmatur ex verbis eiusdem scripturae in margine ibi *vedi se sono trecento &c.* & in alio margine ibi, *auerire che di sopra dice &c.* & clarius deprehenditur ex illa clausula. *Item che il notario si rogaria del detto testamento sia obligato &c.* quæ omnia indicant istam scripturam non fuisse testamentum ex imperfectione voluntatis, sed quandam preparationem ad testandum argumento *text. in l. 2. in princ. C. de sentent. ex breui loc. recit. in illo enim non fuit perfectum, nec absolutum, quamquam cum in aliud tempus esset remissus rogatus de testamento per Notarium faciem. siquæ fuerit solummodo quedam preparatio ad futurum testamentum *Oldrad. conf. 119. Dec. conf. 159. col. 2. vers. quibus tamen non obstantibus Ruin. conf. 7. num. 6. & seq. lib. 3. Conar. in cap. testatum num. 9. de testam. Clar. in §. testamentum quest. 7. num. 2.**

- Et in tantum hoc procedit, quod nec talis scriptura potest sustineri quasi testamentum ad pias causas iuxta magis communem de qua per *Socin. Iun. conf. 189. num. 73. lib. 2. plures referentem, eandem sequitur, & dicit magis communem Clar. d. quest. 7. num. 2. tit. 3. Conar. ubi supra plures congerens Decian. ubi supra Ruin. ibid. num. 7. ubi quod nec etiam tale testamentum sustinetur inter liberos glossatorum. in l. 15. qui ff. de testam. quam omnes se quuntur teste *Riminald. in l. hac consultiissima §. ex imperfecto C. de testam. & Ruinus conf. 15. num. 2. lib. 2. attestans de communi post Paul. de Cast. in d. §. ex imperfecto num. 3. Alex. etiam de communi conf. 76. num. 13. lib. 3. & plures pro hac sententia, & de communi testantes refert, & illos sequitur Clar. ubi supra quest. 9. num. 1. idem Ruin. d. conf. 7. num. 9.**

- Si vero dicta immissio in dicta sententia fuit concessa in vim declarationis, & cessiosis actæ per *Liguam, & Corneliæ ad fauorem Cōfraternitatis, & sub prætextu quod Leonardus ita consecrasset suum testamentum, pariter fuit responsum pro infirmatione sententiæ; Dicta enim cessio, & declaratio apparet facta inuitu, & prætextu Testamenti Leonardus ad quod expresse se referunt pluribus in locis d. cessiosis & potissime in fine ibi quia eorum intentio fuit & est iuxta d. testamenti formam, & non alias &c. quæ clausula denotat conditionem Abb. in cap. infirmam num. 6. quod clerici vel conuent.*

Rot. decis. 446. num. 5. par. 1. Vnde deficientem isto testamento, vt re vera deficit cum nulum non sit testamentum, sed preparatio ad illud, vt dixi, corruit etiam ista cessio, & per consequens immissio illius vigore obventa.

- Quibus non obstat *supradictum conf. 7. Ruin. 6. exaduerso adductū; Illud enim retorquetur cū quicquid in moriis in principio dixerit posita num. 6. & 7. pro hac parte tenet, vt apud ipsum videre licet, & superius dicta Ruini ibidem ponderata relinquo.*

Ex quibus pro infirmatione sententiæ resolutum fuit &c.

LAVRETANA BONORVM.

Veneris 27. Iunii 1614.

ARGVMENTVM.

Mora non incurritur, dum non est certus is, cui est facienda solutio. Cætera de caducitate, & mora.

S Y M M A R I V M.

1. Mora non contrahitur, quando solutio est facienda procuratori & non constat qualis sit. *Ampl. num. 3.*
2. Caducitas non incurritur sine mora.
3. Mora non committitur per debitorem, quando persona adiecta solutioni non est certa.
4. Mora ante declarationem caducitatis purgatur.
5. Caducitas non incurritur ob defectum Capponum non datorum.
6. Caducitas est odiosa, & Rota ex leui causa excusat.

D E C I S I O CCCLXXXVI.

- Sententiam A. C. absolutoriam ab impetitis contra Rodomontem per monasterium dixerunt DD. venire confirmandam, quia quamuis in instrumento locationis fuit appositum pactum, quod nisi debito tempore solueretur pensio conuenta ipso facto intelligere tur locatio resoluta; Attamen, quia in eodem instrumento paulo superius adest pactum, quod, solutio debeat fieri in Terra Montis Luponis in loco ubi per Abbatem, vel eius legitimis Agentes ordinaretur, & non consistet de aliquo ordine Abbatis seu alterius nomine illius pro parte Monasterij de illo doceatur non potest dici conductor constitutus in mora *Natt. conf. 258. num. 6. in fine Alex. conf. 92. lib. 1. Mand. de Signat. grat. in verb. pensiones vers. genero desinam erat vbi referuntur plures decisiones Rote Corbul. de caus. priuat. ob non solut. Canon. limit. 9. num. 1. & seq. & sine mora non potest incurri caducitas ob non solutionem Canonis, vt notant DD. in locis præcitatis.*

Quibus non obstat quod in dicta Terra Montis Luponis adesset quidam Carrus Procurator Abbatis, cui alias conductor solueret responiones, & cui intimaretur vicino loco tanquam Procurator Abbatis se esse paratum solvere, & consignare responionem; hoc enim sufficit, cum conductor non teneretur simpliciter iuxta dictum instrumentum solvere

in Terra Montis Luponi, sed in loco per Abbatem, seu eius legitimos agentes ordinato. unde cum locus loci esset incertus, & penderet à voluntate Abbatis, & à illius ordine, illo non dato, non potuit dici conductor constitutus in mora abique tali ordine, seu interpellatione *Ruin. conf. 42. num. 25. lib. 1.*

Et licet ultimo loco ipse intinuerit solutionem d. Carro, attamen id fecit ad maiorem cautelam, quod eo magis illum debet excusare; Præcipue cum postea deueniret etiam ad depositum integræ quantitatris grani.

Utra quod vltima Septēbris 1611. fuit facta oblatio duorum annorum decurforum, & sic ante acceptam caducitatem, quæ fuit 7. Septēbris eiusdem anni; certum est autem moram ante declarationem purgari posse; imo etiam post, si celeriter *Gabr. conf. 75. num. 4. & 7. lib. 2. Cardin. Mantie. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 29. num. 35.* & prædictum depositum, & comparitio, & facta oblatio fuerūt Carro intimata licet Domi.

Non etiam obstat, quod non deposuit etiam Cappones & Palsem: Pœna enim caducitatis est tantum appositæ ob non solutionem grani, vt in instrumento locationis, ubi post iam appositum d. pœnam promittitur solutio Palse & Capponum; vltra quod defectus consignationis Capponum non operatur caducitatem *Benitend. decis. 6.*

Tandem nec obflare videbatur, quod Abbas inisterit inspicere, & mensurari dictum frumentum depositum, & quod conductor, & depositarius & opposuerit. Quia fuit responsu huiusmodi oppositiones, seu protestationes continere, quod ipsi erant parati mensurare illud ad effectum solvendi facta quantantia, non autē ad effectum inspicendi, & vt cuique sit, cum caducitas sit materia odiosa, & Rota solet illam excusare etiam ex leui causa, videtur in casu nostro excusanda, licet depositum ex dd. instantijs per Abbatem factis, & protestationibus conductoris, & depositarij, potuisset aliquantulum dubitari, an fuisset realiter factum.

Ex quibus pro confirmatione d. sententiæ fuit resolutum.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 27. Iunij 1614.

ARGVMENTVM.

Hæres debet mitti in possessionem, & fideicommissarius illam de ipsius manu capere. Nonnulla de detractionibus.

SYMARIYM.

- 1 Immissio datur heredi vniuersali in bonis de summi vigore l. fin. C. de edict. Diu. Adr. toll.
- 2 Fideicommissarius debet capere bona de manu heredis grauati.
- 3 Legitimas contradicitor non est fideicommissarius etiam possidens bona à testatore relicta aduersus heredem volentem detrachere sibi competentia.
- 4 Hæres grauatus potest deducere omne suam creditam.

5 Legitima debetur in singulis corporibus heredarum, & est portio successus ab intestato.

6 Legitima est quæta bonorum, & non dicitur certa, nisi ære alieno deducto.

7 Legitima ante liquidationem dicitur incerta, & debetur de qualibet re, vnde non potest capi propria auctoritate, sed de manu heredis.

8 Decretum iudicis provisionale ad evitanda scandala, & sine præiudicio iurium non tribuit ius.

9 Consensus sequitur naturam decreti provisionalis cuius vigore præstat.

10 Vulnerata est via executina per sententiam latam contra eam limita num. 11.

Sententia lata in prima instantia contra immisionem non potest in gradu appellationis procedi executine num. 10.

11 Limita quando petitorio est suspensum in secunda instantia, quod potest in qualibet instantia suspendi ante conclusioem.

12 Index nulliter procedit in petitorio, non finito iudicio possessorio, quando petitorium est suspensum.

13 Petitorio suspensio Index non potest in eo procedere.

14 Amplia in omnibus possessorijs.

DECISIO CCCLXXXVII.

Dominam Constantiam immittendam fore, Dominum censuerunt, quia cum sit hæres vniuersalis relicta à Dominico debet immitti in possessionem bonorum in illius hereditate reperorum ex l. fin. C. de edict. Diu. Adrian. tollend. & 10. Baptista fideicommissarius debet capere de manu illius tanquam heredis grauati l. restituta ff. ad trebell. l. cohæredi §. cum filia ff. de vulg. & vtroque DD. l. i. C. commun. de legat. l. i. in princ. ff. quor. legat. §. restituito Inst. de fideic. heredit. glof. in l. si sine C. ad trebell. Conar. in c. Rainatus §. 10. num. 4. de testam. Surd. decif. 333. num. 3. & conf. 73. num. 28. nec fideicommissarius legitimus contradicitor etiam si paratus esset in continui docere de iure suo, & non vitiose, sed legitime possideret volens hæres vniuersalis detrachere, quæ ibi competunt iuxta *Castl. in d. l. fin. num. 13. vers. certe si hæres, & ibi Alex. num. 24. late Zuccard. num. 426. Ruin. conf. 140. num. 7. lib. 5. Boer. decif. 156. num. 2. & 5. Rol. ind. conf. 78. num. 21. lib. 3. Iosiph. Ludov. decif. Perus. 47. num. 17. Gabriel. conf. 45. num. 24. lib. 2. Menoch. de adipse. remed. 4. nu. 638. Rota apud Scraphin. in vna Romana de Salomonibus, quæ est inter non inter impress. 27 t. & fuit dictum in illa Romana de Capignebis 10. Aprilis 1600. coram Illustrissimo Cancello tunc Rote Auditore, in qua plures aliz decisiones Rote pro hac sententia referuntur.*

Non obstat, quod Constantia habeat medietatem hereditatis, ad quam accedunt legitima, & trebellianica detrachenda, imo, quod trebellianica detrachere non possit, vt fuit iam per primam sententiam declaratum, quibus instantibus videbantur detractiones nempe æris alieni l. à filia in princ. ff. ad Trebel. l. tritum C. ad lit. falcid. quis, & dotem *Castl. in conf. 77. num. 1. lib. 2. Natta conf. 254. num. 7. Roland. conf. 65. num. 13. lib. 2.* Indubitatum enim est hæredem grauatum posse deducere omne suum creditum; *Castl. in l. ita tamen §. si ex*

si ex trebellian. num. 2. ff. ad Trebell. & plures cumulat. Sord. in conf. 7. num. 23. & seq. & in d. der. 33.3. num. 16. vbi plures alias deductiones heredi competentes enumerat.

Et in omnem casum cum hereditas non, consistat in pecunia, sed in corporibus etiam si sola legitima esset detrahenda illa debet in singulis corporibus hereditariis *l. libertas qui solvendo ff. de bon. libert. c. l. enim portio successione ab intestato l. c. i. quaritur C. de in offic. glos. in cap. Rainaldus verb. portiones de testam. quam sequuntur communiter Canonista teste Peregr. de fidei. art. 36. num. 72.*

Vitru quod cum legitima sit quota bonorum Papinianus §. quarta ff. de in offic. test. Bart. in l. ex falso la grande num. 2. de hered. instit. Nat. conf. 156. num. 8. non dicitur certa, nisi deducto xre alieno, unde dicit Bart. in l. me minimus num. 4. C. quando. & quib. quart. pars lib. 10. quod legitima ita dicitur incerta ratione loci, & quare ante factam liquidationem, & xris alieni detractionem, quod non potest vnus rei possessio capi pro legitima. Curt. Iun. conf. 21. num. 14. Curt. conf. 123. n. 15. Ideo iniuncte detinetur per fideicommissarium etiam quid minimum de hereditate, cum in quolibet corpore, & gleba illius debeatur legitima ex supradictis, & per consequens heredi vniuersali necessario est danda dicta immisio.

Minus obstat, quod Io: Baptista possideat domum, & pratum de ista hereditate de consensu ipsius Constantiae prelitio, & decreto iudicis, quia tale decretum fuit provisionale ad evitanda scandala, & cum clausula sine prejudicio iurium partium, & sic consensus a partibus prelitus sequitur naturam eiusdem decreti provisionalis, vt partibus non preiudicat.

Vni ex DD. causabat difficultas circa huiusmodi immisionem, quod cum aduersus ipsam fuisset lata sententia in partibus, & per A. C. confirmata, videbatur vulnerata via executiua, & remedium d. l. fin. iuxta decisionem Viterbensem fideicommissi 20. May 1602. coram bo. me. Litta, in qua fuit resolutum, quod stante prima sententia contra immisionem non poterat in gradu appellationis procedi executiue per viam mandati, sed tantum per viam sententiae. Videtur autem posse responderi, quod in casu illius decisionis forsitan petitorium non fuerat suspensum in secunda instantia prout in qualibet suspendi non potest ante conclusionem in causa elem. vnic. de caus. possess. & propriet. Caput. dec. 323. par. 2. prout in casu nostro in ista instantia coram me in principio introductionis causae appellationis fuit suspensum, & per illius suspensionem videtur amplius de petitorio non agendum interim, quod possessorium ditinuit, alias nulliter procederet Iudex in petitorio Socin. in l. rem. quest. 9. vers. unde pro defensione Dominorum de Rota ff. de acquir. possess. Alex. in l. natu. aliter §. nihil commune num. 94. cod. tit. Rot. dec. 16. num. 2. de restit. spoliat. in nou. Potestas enim Iudicis silet quoad petitorium concernentia,

& illi accessoria vt in dicta dec. 19. num. 2. per text. in dicta elem. vnic. de caus. possess. & pro-
13 priet. vbi expresse canetur, hoc non solum procedere in possessorio recuperandae, sed etiam adipiscendae; Ex quibus videtur non solum per viam sententiae in ista causa procedi posse, sed etiam per viam executiuam man-
14 dati de immittendo stante praedicta petitionis suspensione.

ANCONITANA BONORVM.

Veneris 4. Iulij. 1614.

ARGVMENTVM.

Donatario non implenti conditiones, & passa in donatione appositae cum clausula resoluitiva nulla competit actio, ac donatio resoluitur. Caetera ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Donatarius non habet plus iuris in rebus donatis quam haberet donans.
- 2 Exceptio non implenti obstat, vt nec competat actio ex contractu non impleto.
- 3 Donatio nulla sub modo, & conditione resoluitur eis non impletis.
- 4 Clausula resoluitiva quod alias sint nulla, nullius roboris, vt factae non fuissent non alias &c. annullant ipso iure.
- 5 Clausula non alias operatur exclusionem cuiusvis restrictionis.
- 6 Verba generalia indefinite prolata in sua generalitate sunt accipienda.
- 7 Clausula, non alias, importat formam, & ad vnguem obligat.
- 8 Donatarius non debet grauari ultra rem donatam nisi donator adiecerit conditiones obligantes.
- 9 Donatario si displicent conditiones patris non acceptare.
- 10 Rei & Possessiones possunt opponere omnes exceptiones, quae excludunt intentionem actoris, etiam si sint de iure tertij.
- 11 Apoca, quae probat contra vnum probat etiam contra eius donatarios, & singulares successores.
- 12 Retentio rei sui debitoris conceditur.
- 13 Amplia etiam si non sit hypothecata:

DECISIO CCCLXXXVIII.

O Vndam Aurelius Passarus vendidit possessionem della Marina Antonio Triumpho, & recepit pretium, sed Nicolaus Todinus tanquam creditor Aurelij egit Saluatore contra Antonium possessorem d. possessionis, & obtinuit, & tunc Antonius egit contra fideiussores sibi per Aurelium datos, & etiam obtinuit, & appellatione pendente Cinthius filius, & heres Aurelij, & defensor dd. fideiussorum transiit cum D. Antonio per apocam priuatam, & promissit ei soluere scut. 5000. eoque amplius propter dictam possessionem cuiusdam sibi a Todino, & interim idem Cinthius agens contra Todinum pro recuperatione d. possessionis quasi Todinus fuisset satisfactus de suo cre-

credito obtinuit reintegrari, & pto fructibus supra creditum perceptis, & expensis taxatis in Rota vltra dictam possessionem recuperatam Todinus dedit Cinthio alias duas possessiones suas pœprias, quas idem Cinthius dedit ad bonum computum DD. de Triumphis hereditas Antonij pro eo, quod promiserat illi solvere in dicta apoca priuata, licet de ista consignatione non fuerit facta scriptura, sed Triumphus istas duas possessiones hodie possident, & de istis nunc agitur.

Idem Cinthius istasmet duas possessiones existentes apud Triumphos, & per ipsum illis consignatas insinuat cum alijs bonis donauit Io: Baptista Passaro, & alijs in donatione expressis cum pacto assumendi omnia onera, & debita, quæ donans habebat in partibus, & specificauit etiam debitum cum ipsis Triumphis, qui donatarij acceptauerunt donationem sed eum declaratione, quod volebant teneri ad prædicta debita, & onera, nisi de prætio, & retractu dd. bonorum donatorum, non auctem de proprio; & postea egerunt contra Triumphos pro recuperatione dd. possessionum sibi donatarum: in quo iudicio Triumphus pœsententiam de partibus fuerunt absoluti, quam hodie esse confirmandam Domini respondendo ad dubium dixerunt.

Quia sicuti Cinthius non potuisset ab eis auocare istas possessiones siue ipsis illas dederit insolutum, siue iure pignoris, nisi solutis, vel oblati pœueniis posside vigore d. apochæ, ita nec videntur posse agere donatarij, qui in locum Cinthij successerunt.

Præsertim quia videtur sine actione agere, cum non acceptauerunt donationem eo modo, & illis pactis, quibus fuit facta facta, quin potius diuerso modo, & diuersis pactis, & contrarijs voluntati donatoris, quin, & ipsi præiudicialiter, & sic contra ipsius mentem, & animum vt satis ex scie facti superius delumitur; vnde nec onus per donationem sibi iniunctam adimpleuisse videtur, quo implemento cessante in actoe intrat regula, quod non competit ipsi actio vigore talis contractus pœ ipsum non impleti l. Iulianus §. offerri ff. de actionib. empti. Crauet. conf. 151. num. 10. & in terminis donationis Rim. consil. 779. numer. 106. & alijs relatis tradit Surd. consil. 101. numer. 1.

Vltra quod ex supradicto non implemento sequitur eiusdem donationis resolutio. Donatio enim facta sub modo, & conditione non impleta resoluitur l. 1. C. de donat. qua sub mod. Rimuald. lun. vbi supra numer. 104. Theaur. decif. 270. num. 22. Peregr. conf. 77. num. 17. lib. 3. & in terminis de donatione facta cum onere soluendi debita cxi. text. in l. 2. C. de condit. ob caus.

Et eo maxime stantibus, prout in ista donatione, verbis resolutiuis quod præcedens donatio sit nulla, & nullius cobotis, & momenti, ac si facta non fuisset cum clausula non alias nec aliter, quæ omnia annullant ipso iure Peregr. diu. conf. 77. num. 7. Osasch. decif. 165. num. 13. vers. Ito sunt Theaur. vbi supra num.

5 23. Verall. decif. 32. num. 4. part. 3. & dicta clausula non alias, nec aliter operatur exsolutionem cuiusvis celtitionis, & quod verba generalia, & indefinite prolata in sui generalitate sint accipienda Alex. conf. 3. num. 4. lib. 1. Socin. sen. conf. 251. num. 4. lib. 2.

Item, & operatur, quod ad vnguem fit fetuandus modus præscriptus in dicta donatione propter clausulam non alias, quæ importat formam Roland. conf. 63. num. 39. lib. 4. Osasch. vbi supra num. 13. Rota decif. 650. in fin. par. 1. Seraph. decif. 420. num. 6.

Nec releuat dicere non esse æquum, quod donatarius grauetur vltra rem donatam, quia respondetur, quod donans in limine donationis potest adijcere conditiones sibi bene visas l. in traditionibus ff. de pact. l. ea lege C. de condit. ob caus. Socin. conf. 84. num. 4. lib. 1. Bellam. conf. 43. num. 19. Et si donatario displicent tales conditiones, liberum est illi donationem non acceptare, & bene in simili Surd. decif. 21. num. 20. vers. qua opinio.

Quibus non obstat, quod ista oppositio non to implementi opposita per Triumphos videatur de iure tertij. Quia cum ipsi sint rei, & possessores possunt opponere omnes exceptiones, quæ excludunt intentionem actoris Roman. conf. 347. Aym. conf. 80. num. 17. ad fin. Theaur. decif. 4. num. 1.

Vltierius prædicta sententia eo magis videtur confirmanda, quia constat liquide ex supra in factis deductis de credito DD. de Trinitatis, & maxime ex dicta apoca per Cinthium ipsis facta, quæ sicut probaret contra ipsum Cinthium Alex. conf. 150. num. 2. lib. 2. Ita etiam contra istos donatarios singulares successores Cinthij Crauet. conf. 39. num. 1. Rota decif. 594. num. 5. par. 1. & stante dicto credito certo, & indubitato competit ipsis Triumphis 12 retentio rei sui debitoris ad ipsorum manus peruentæ iactè Sirdus decif. 46. num. 9. & seqq. 13 Rota decif. 295. in princ. par. 2. Quod procedit etiam si res non sit hypothecata Surd. in loc. proxime citato Buratt. conf. 79. numer. 28. lib. 1. & fuit dictum eorum me in vna Maceraten. Saluiani 1608.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

CIVITATIS CASTELLI SVPPLEMENTI LEGITIMÆ.

Veneris 4. Iulij 1614.

ARGVMENTO. Non Indiget.

SYMMARIVM.

1 Hereditati acquisita dicuntur emptæ ab herede hereditario nomine.

Loci montium acquisita ab herede nomine hereditario spectant ad hereditatem num. 1.

DECISIO CCCLXXXIX.

D. dixerunt primam partitam fuit. 4700. Montis Carnis spectare ad hereditatem Angelæ, & sic quoad eam recedendum à decisio sub die 23. Martij 1613. cum appareat illam
X pro.

prouenisse ex precio locorum mōcium Carnis, quæ licet non reliquerit in sua hereditate ipsa Angela, tamen fuerunt empta post eius mortem ab Alexandro non simpliciter, & nomine proprio, sed tanquam herede proprietario d. Angela, quo casu acquisitio censetur facta hereditari glos. in l. Imperator verb. non uidetur ff. deleg. 2. & in l. item venimus verb. sine dubio ff. de petit. heredit. Capr. conf. 88. ad fin. Nat. conf. 221. numer. 4. Cephal. conf. 615. num. 49. & 50. lib. 5. Mantie. de tacit. & ambig. tit. 32. sub num. 2. lib. 4. Alioquin superuacaneum fuisset apponere dictam qualitatem heredis proprietarii in emente; Præsertim quia fuit veterius additum, quod loca sic empta stare deberent ad liberam dispositionem fortis & fructuum DD. Iulij, & Vincentij de Vitellis, qui à dicta Angela fuerunt relicti hæredes usufructuarij.

Et in Corroboratione prædictorum ponderabant DD. instrumentum emptionis quorundam bonorum precio scut. 10000. quæ Alexander soluite promisit ex precio locorum, 224. Montis Iij, & Carnis, de quo agitur cum eadem reservatione ad fauorem Iulij, & Vincentij Vsfuctus dictorum bonorum vti de pecunijs hereditarijs Angela emptorum, quod clarius demonstrat hanc partitam Montis Carnis spectare ad heredem D. Angela, cum non conderet in illius hereditate fuisse alia loca Montis Carnis.

Ex quibus quoad istam partitam DD. recesserunt à decisis reſeruatō, vt de reliquis videtur.

COLIMBRIEN. PENSIONIS.

Mere. 5. Nouembrii. 1614.

ARGVMENTVM.

Pensio an, & quando remaneat extincta, dum in illius reservatione fuit appositum decretum, quod per affectuionem alterius Parochialis ad ipso extincta remaneat.

SVMARIVM.

- 1 Verba veteris non tenet significant ipso iure sublatam obligationem.
- 2 Verba eo ipso quid importent num. 1.
- 3 Consensus aequalles presentationi.
- 4 Effectus in conventionibus, & decretis Papa consideratur.
- 5 Pensio reſeruatā pro subuentione cessit affectu beneficio ex quo subuentionem maiorem consequitur.
- 6 Decretum positum in supplicatione, sed non in bullis de consensu partium tenet.
- 7 Decretum Papa in supplicatione, & non in litteris, valet quando habet elausulam quod quoad illud sola Signatura sufficiat.
- 8 Supplicatio in beneficij tanquam matrix est attendenda.
- 9 Gratiam, & decretum Papa non potest impugnare, nisi illam non obseruauit.

9 Confessio facta in gratia probat contra contentum.

DE C I S I O. CCCXC.

Licet die 6. Iunii prædicti fuerit in hac causa resolutum, consistere de extinctione pensionis ad effectum, vt intraret arbitrium pro retardatione illius solutionis ex rationibus, de quibus in decisione, & sic in effectu videtur decisis articulus concernens petitorium. Tamen quia Henricus non acquieuit antequam ad causæ expeditionem deueniret iterum dubium super dicta extinctione proposuit. Quod hodie DD. pariter affirmatiue resoluerunt ex eisdem rationibus, & fundamentis in dicta decisione ponderatis, & præcipue ex decreto per Sanctiss. appposito in supplicatione, resignationis per Henricum portecto per quod voluit, vt quoties ipse Henricus aliam parochialem de iurepatronatus Comitibus Montis Sancti fuerit affectus pensio, de qua agitur, eo ipso cessaret, & Gundisaluis ad illius solutionem faciendam veterius non teneretur, quod verbum veterius significat pensionem fuisse ipso iure sublatam Bald. in c. cum accessissent num. 6. versibus vltimus esset de constit. Tirag. in l. si vtrunque verb. reuertatur numer. 129. C. de reuoc. donat. Præsertim instantibus alijs verbis eo ipso, quæ idem important glos. in e. quam sit verb. eo ipso de elect. in 6. & in clem. 1. verb. eo ipso de vit. & honest. clericor. Roman. consil. 437. numer. 9. Tiraguel. vbi supra numer. 142.

Nec obstat, quod non fuerit adimpleta forma decreti nam Henricus non fuit presentatus à Comite ad parochialem tanquam vacantem, sed illam habuit ex causa permutationis.

Quia ex prouisione Apostolica d. parochialis ad fauorem Henrici concessa consistat, illam vacasse per liberam resignationem factam in manibus Sanctiss. & admissa dummodo accederet consensus Comitibus illius patroni, qui consensus cum interueniret, sufficere ad effectum de quo agitur, & habetur loco presentationis Abb. in cap. cum dilectus num. 8. in glos. 2. de iurepatr. Gabr. conf. 192. in fin. lib. 2. Lambertin. de iurepatronatus part. 1. lib. 2. artic. 6. quæst. 6. principalis num. 3. nota seqq. Crescent. decis. 2. de iurepatronatus Roma decis. 534. numer. 4. & decis. 793. num. 8. p. 1.

In dicto enim decreto fuit consideratus tantummodo effectus affectuionis alterius parochialis de iurepatronatus Comitibus nempe quia tunc Henricus iam non videbatur amplius indigere pensionem, cum sibi fuisset reſeruatā, ne nimium dispendium ex resignatione, quam fecit ad fauorem Gundisalui patetetur, & vt de aliquibus subuentionis auxilio prouideretur, & sic pro sola sustentatione, de qua subuentione iam non egebat affecta alia, & pinguiori parochia, prout affectus fuit iuxta Grg. de pensio. quæst. 50. in fin.

Minus obstat, quod in litteris reservationis pensionis non legatur huiusmodi decretum. Quia ultra responſionem datam in alia decisio.

ne, conſiderabant DD. in dicto decreto adeſſe clauſulam *ut quoad illud ſola Signatura ſufficiat*, & ſic non videbatur opus in litteris de illo mentionem facere, cum ſatis eſſet quod Procurator Henrici à tergo d. ſupplicationis conſenſit prædicto decreto.

Tandem non obſtare viſum fuit, quod mandatum ad reſignandum datum per Henricum erat reſtriſſum ad aſſecutionem alterius parrochialis maioris valoris. Quia 10 ſupplicatione, quæ tanquam matrix eſt attendenda, non legitur talis qualitas maioris valoris. Et cum Henricus agat vigore reſervationis habentis d. decretum, iuxta illud eſt iudicandum.

Præſertim quia huiusmodi reſervationi, & decreto in illa appoſito videtur Henricus acquieſciſſe per illius obſeruantiam 18. annorum, & amplius.

Ultra quod ex litteris prouiſionis ipſius Henrici apparet parrochiam, quam eſt allecutus, eſſe redditus ducatorum 600. & ſic maioris valoris illa Sancti Laurentii, quam ceſſigauit, quæ non excedit ducatos 400. iuxta conſeſſionem eiſdem Henrici, in ipſa reſignatione emanatam.

Ex quibus, & alijs in dicta deciſione adductis pro extinctione penſionis DD. reſponderunt.

IAN VEN. DOMORVM.

Ven. 7. Nouembris 1614.

ARGVMENTVM.

Nonnulla pro denegatione remiſſoriæ.

SYMARIYM.

1. *Diſpoſitio l. ſi quis ſepulchrum ſi. de religioſ. & ſumpt. fun.*
2. *Vendere nemo cogitur inuitus. Declara ut numer. 4.*
3. *Clericorum Regularium inſtitutum.*
4. *Senatus Ianuz non præſumitur velle permittere aliquid contra ius.*
5. *Remiſſoria non datur ad probandum id, quod non eſt verifiſſime.*
6. *Remiſſoria non datur ad probandum id, de cuius contrario conſtat per ſcripturas, & numer. 10.*
7. *Item quando actus ſunt irrelevantes.*
8. *Item ad probandum id, quod probatum non reſervat.*
9. *Item ad probandum quod ſcripturis probari poſſeſt.*
11. *Statutum Ianuz mandat caſas Religioſorum contra laicos decidi ſecundum Iura Romana, & non ſecundum Statuta Reipublicæ.*
11. *Remiſſoria non datur ſuper eo, quod poſſeſt decidi ex oculari inſpeſtione plantæ.*
13. *Teſtes non debent indicare.*

DECISIO CCCXCI.

Cum Patres Societatis Ieſu Ciuitatis Ianuæ emiſſent pro fundando eorū Collegio quadam domos contiguas Monafterio Sancti Sirmi Patrum Clericorum Regularium fuit per eodem Patres Sancti Sirmi motum iudicium,

quod pender in Rota coram me contra dd. Patres Societatis Ieſu, vt cogerentur ſibi vendere dictas domos pro ampliacione dicti Monafterij S. Sirmi iuxta diſpoſitionem text. in l. ſi quis ſepulchrum ſi. de relig. & ſumpt. funer. In cuius cauſa duobus propoſitionibus DD. 6. Februarij 1612. & 25. Februarij 1613. & 8. Martij eiſdem anni reſoluerunt, Monafterio Sancti Sirmi eſſe dandas officinas, nempe nouitiarum, Infermeriam, Hoſpitium, Bibliothecam, Capitulum, & duas Scholas pro legendis caſibus, Philoſophia, & Theologia, domum Parochi, & Barbariam, cum declaratione numeri cellarum tam ouiniarum, quam infermarum, & hoſpitij, quin, & quantitatis palmarum, quibus vnaquæque ex dd. officiis, & cellis conſtare deberet ex eo quia apparuit prædictis omnibus dictum Monafterium egere. Ex poſt facto vero ſuit diſcuſſum, an prædictæ officinæ poſſint dari intra ſitum eiſdem Monafterij, abique eo quod opus eſſet ad hunc effectum prædictas domos Societatis Ieſu occupare. Et ſuper hoc architectis electis à patribus de ordine Rotæ, & per ipſos viſa planta, & modello dicti Monafterij, & facta relatione in Rota, quamvis in diſcordia, & ſæpius inter Dominos iſto articulo diſcuſſo, & non capta ſuper illo reſolutione propter difficultates in facto hinc inde occurrentes, & diuerſas relationes Architectorum. Viſum fuit 22. Iunij præteriti, quod circumſcripto pro nunc ſeu Vialium Cameterij, & Gallinarij, diſputaretur dubium principale. An Patres Ieſuitæ poſſent cogi ad vendendum domos, de quibus agitur Monafterio Sancti Sirmi, ſed antequam proponeretur fuit per Patres Societatis Ieſu dictum poſſe Monafterium Sancti Sirmi ampliari, & conſequi commoditatem pro conſtruenda dd. officiis per Rotam declaratis emendo à quibuiſque ſecularibus domus eidem Monafterio vicinas. In quo tamen Patres Sancti Sirmi ſe oppoſuerunt ex eo poſſibile quod nunquam Religioſi in iudicio compellerentur laicos Ianuz inuitos ad vendendas ſuas domos pro ampliandis Eccleſiis, ſeu Monafterijs. ita quod ſi illud tentaffent nunquam obtinuiffent, quia ſumma moleſtia afficerent non ſolum dd. laicos conuentos, ſed etiam omnes ciues, & totam Ciuitatem Ianuz, qui non permitterent priuari ſua libertate, ne inuiti cogantur vendere. Ultra quod ſi Patres Sancti Sirmi pro dicta ampliacione agerent contra dictos laicos ad dictas ſuas domos ſibi vendendas ad æſtimationem non ſolum non obtinuiffent, ſed etiam eederentur odioſi dd. vicinis, & omnibus alijs Ciuibus cum damno, & irreparabili præiudicio ipſorum Patrum, & eorum Monafterij cum iuxta ſui inſtitutum, nec quicquam poſſideant, nec querant, ſed viuant ex elemolyſis ab ipſis vicinis, & Ciuibus ſibi ſponte oblati. Et cum ſuper præmiſſis perſiſtent remiſſoriam pro teſtibus examinandis Ianuz, & articulos prædictæ concernentes dediſſent exaduerſo fuit contradiſta dicta remiſſoria, vnde propoſui hodie dubium, an illa eſſet concedenda, & DD.

X a ne-

negatium partem sunt fecuti ex illo potiffi-
mo fundamento, quod non esset verifimile,
Senatum Ianue permiffurum, quod laici iux-
ta Iuris dispositionem, & in casibus a iure
permiffis non compellantur vendere domus
cõgruas Monasterij pro illorum ampliacione.

Præcipue cū ex aliquibus actibus datis per
Patres Societatis Iesu appareat per Senatum
prouisum fuisse in casibus occurrentibus ad
Sauorem eorundem Patrum Societatis Iesu
pro ampliacione Ecclesie Sancti Ambrosij, &
ad fauorem monialium S. Catherinae de Senis
pro ampliando illorum monasterio, quibus
in occurrentiis ad instantiam dd. Religiosorum
Senatus mandauit compelli quodam seculari-
res ad vendendū dd. Religiosis aliquas domus
pro pretio iuxta ordinem Senatus æstimando.
Vnde cum per dd. scripturas apparere videtur
forum contrarium, quod PP. S. S.iri per testes
probare conantur, & in quatuor suis primis
articulis dederunt, visum fuit articulos non esse
releuantēs, nec per consequens ad illorum proba-
tionem remissioriam esse concedendam, cum
frustra sit probare quod probatum non rele-
uat *Caf. de Grass. decis. 2. de dilat. Caputq. dec.*
54. & decis. 66. par. 3. & quia non datur re-
missioria ad probandum, quod per scripturas
probari valet Egid. decis. 9. Rot. decis. 10. num.
6. de offe. deleg. in non. & decis. 46. de testib. in
10. aniq. & eo minus conceditur cum scripturæ
contineant contrarium quod per testes probari
intenditur Seraphin. decis. 1460. num. 3. & fuit
dictum in vna Vixelone. Iuris confendi 7. Fe-
bruarij 1607. coram Illustrissimo Lanceotto in
fin.

In quam sententiam facilius Domini vene-
runt viso *Statuto Ianue lib. 6. cap. 4. de privileg.*
Cleric. quo disponitur, quod cause Religioso-
rum contra laicos decendant secundum iura
Romana tam in procedendo, quam in iudi-
cando, & non secundum formam Statutorum
Reipublice.

Quo verò ad secundum articulum circa ma-
iorem commoditatem circa ampliacionem
monasterij Sancti S.iri resultantem illi ex domi-
bus Patrum Societatis Iesu, quam ex laicorum
domibus vicinis, visum fuit hoc à Rota visa
planta posse per inspectionem oculorum iudi-
cari, & quod testes super hoc deponendo
esset potius luum iudicium dare, quod non
spectat ad ipsos *Bart. in l. qui testamentum 5. fin.*
ff. de testam. Paris. conf. 132. num. 15. lib. 4.
Gabr. conf. 168. num. 9. lib. 2.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

ROMANA MERCEDIS.

Febr. 14. Novembris 1614.

ARGUMENTVM.

Agitur de salario familiaris vulgo *gentil-*
huomo Cardinalis.

SVMARIVM.

Merces non conuenit debetur quando vnus est fa-
milis locare & alter conducere.

2. *Descriptus in libro inter non salarios non debe-*
tur et salarium.
3. *Salarij loco cadunt alia data per dominū famulo.*
Famuli Cardinalem vulgo nuncupati gen-
tihuomini inferuiunt absque mercede, & sub
spe remuneracionis cum certa portione num. 3.
4. *Conuentio talis præsumitur inter familiares Car-*
dinalium qualis fuit subsecuta solutio.

DECISIO CCCXCII.

Mercedē non deberi DD. resolverunt, quando
enim illa non fuit conuenta, prout in casu
nostro, non debetur nisi duobus concurrenti-
bus, quod scilicet vnus sit solitus locare ope-
ras suas in eo officio, in quo preterit se in-
teruenisse, & alter in eodem officio operas
conducere iuxta *Aleat. conf. 109. in princ. lib.*
6. Nat. conf. 376. num. 4. Pat. decis. 1332. par.
1. Rota diuers. 559. par. 1. quorum neutrum
probaui Iacobus agens ad mercedem pro re-
spectu, quo inferuiuit vti Cubicularius bo. me.
Cardinali Lanfranco. Quin potius e contra
apparet non inferuisse pro salario, ex quo in
libro familiarium & stipendiariorum d. Cardi-
nalis confectum per illius magistrum Domus
ipse non reperitur descriptus inter salarios,
sed inter familiares vulgari sermone dictos
Gentihuomini, qui inferuiunt absque mercede,
& sub spe remuneracionis cum certa portione,
quam ad instar illorum Iacobus habuit nempe
singulis diebus quinque panes, & quinque
mensuras Vini & vnum iusiu pro obsonio, Itē
inuitu Cardinalis illi fuit reseruata pensio sc.
30. & post eius mortē in distributionibus: Etio-
nū alia sc. 75. prout cõteris familiaribus dictis
Gentihuomini ultra alia munera, & regalia per
testes relata, ex quibus non videbatur deberi
ei aliquod salarium, cum prædicta omnia suc-
cedant loco illius Angel. in l. si non forem 5. li-
bertas num. 8. ff. de condit. indeb. Surd. decis. 35.
num. 4. Seraphin. dec. 849. & fuit decisum in
Romana mercedis 28. Januarij 1604. coram Illu-
strissimo Lanceotto & 4. Maij 1607. coram D.
meo P. amphilio In hac enim materia talis presu-
mitur præcessisse conuentio, qualis fuit subse-
cuta solutio Fal. in cap. cum Bertoldus num. 28.
vers. etsi est falsa locatio de reind. Bald. in l. si
certis annis num. 9. C. de pass. Alex. conf. 107.
num. 2. lib. 1.

Ex ita decisum &c.

ROMANA CASALIS PALAZETTI.

Lane 24. Novembris 1614.

DECISIO CCXCIII.

Impressa in rec. dec. 621. par. 3.

VRBEVETANA HAEREDITATIS.

Lane 24. Novembris 1614.

DECISIO CCCXCIV.

Impressa in rec. dec. 160. par. 4. tom. 1.

CIVITATIS DVICALIS NVLLITATIS
VNIONIS.

Lana 12. Decembr. 1614.

DECISIO CCCXCV.

Impressa in rec. dec. 627. par. 3.

CALAGVRITANA SEPVLTVRVRVM.

Veneris 12. Decembr. 1614.

A R G V M E N T V M.

Quando dicatur conclusum in causa, & quid operetur huiusmodi conclusio.

S Y M M A R I V M.

- 1 Citationis defectum supplet conclusio in causa, quæ habet vim citationis.
- 2 Conclusio in causa quando dicatur facta, & quid operetur & num. seqq.
- 3 Citatio pro die iuridica intelligitur pro prima die.
- 4 Circumstilla non dicitur conclusio in causa per admissionem cum clausula siue præiudicio status causæ.
- 5 Conclusio in causa, ex quibus inducatur,

DECISIO CCCXCVI.

Dixerunt, sententias non fuisse nullas, quia licet contra illas opponatur defectus citationis ad sententiam tamen adest conclusio in causa, quæ habet vim citationis de stilo illarum partium, ut fuit dictum in vna *Segumina*. Præsidentie 1. Julij 1605. coram me, & alias sape. De conclusione autem dubitari non potest, quoad sententiam prouisionis Burgen. quia, expressè ille dixit se habere litrem pro conclusa in articulo, cui de iure locus erit, & mandauit partes citari ad decretum, seu sententiam, & sic conclusio visa fuit Domini ad distinctiua quod decretum fuit eodem die procuratoribus partium intimatum, quæ intimatio conclusionis est proprie citatio ad contenta in decreto Iudicis, & sic ad sententiam.

Nec facit, quod Iudex mandauerit citari partes pro die iuridica absque specificatione, certis diei. Quia huiusmodi specificatio non erat necessaria cum intelligeretur pro prima die iuxta *desif. Pae. 112. lib. 2.* quæ erat 3. Septembris in qua fuit pronunciatum cum prima d. mensis esset feriata ob festum S. Egidij.

Nec obstat Iudicem post conclusionem in causa admisisse oblationes factas à parte de solvendo tripulum, & sic conclusionem remansisse circumductam, quia illa admissio fuit facta cum clausula *absque præiudicio status causæ*, per quam videtur præseruata conclusio.

Quo verò ad sententiam Decani Burgen. licet non appareat de expressa conclusione in causa, tamen considerabane Domini, quod post petitionem ab vna parte factam Iudici pro sententia distinctiua 15. Maij ipse Iudex mandauit copiam d. petitionis alteri parti dari, & acta asserti vt prouideretur de iustitia, & quod partes depositarent sportulas, prone fuit eadem die Procuratoribus partium intimatum. Et rursus die 22. eiusdem mandauit

per partes informari super suis iuribus tam in negotio principali, quam super petita per totam diem 23. alias dicto termino elapso procederetur in dicta Causa in omnibus, quibus de iure locus est, quod decretum fuit pariter Procuratoribus partium intimatum eodem die, ex quibus videtur inducta conclusio in causa tam ex mente Iudicis, quem ex consensu partium ad tradita per *Bero. in cap. quoniam contra num. 215. de probat.*
Et ita resolutum &c.

TERDONEN. BONORVM.

Lana 15. Decembr. 1614.

DECISIO CCCXCVII.

Impressa in rec. dec. 628. par. 3.

ELBORN. IVRIS CONFERENDI.

Lana 15. Decembr. 1614.

DECISIO CCCXCVIII.

Impressa in rec. dec. 617. p. 2.

MONOPOLITANA BONORVM.

Veneris 19. Decembr. 1614.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Scientia fideicommissi ex quibus inducatur in harede.
- 2 Hæres non potest soluere legata, nisi inspectis verbis testamenti.
- 3 Testamenti memio facta arguit illius scientiam, & contentorum in illo.

DECISIO CCCXCIX.

Fuit in decisione in hac causa facta 16. Ianij proximi preteriti firmatum, diuisionem non obstat prætendentibus venire ad fideicommissum respectu testamenti patris, cum non constet, eos habuisse illius scientiam, & reservatum, ut videretur particulariter de fideicommissio Iustiniæ Aulæ maternæ, super quo hodie causa propoita, Domini responderunt constare de sufficienti scientia fideicommissi ad effectum, de quo agitur, reservato, vt de reliquis videretur, & mouebantur potissime quia cum ipse sorores diuidentes soluerint plura legata in Testamento Iustiniæ reliqua, nempe annua sc. 10. Ecclesie maiori quamdam elemosinam & sc. 9. quondam Ioanni Antonio mediante persona earum Curatoris, ac in diuisione referuauerint duas operas reliquas Iustiniæ earum sorori naturali in dicto testamento, negari non potest, quin illius notitiam, & scientiam habuerint, cum hæredes non possint legata soluere, nisi inspectis verbis testamenti *Bart. in l. qui Roma §. duo fratres num. 8. vers. secundus casus de verb. oblig. Roland. conf. 36. num. 16. & 26. lib. 2. Monded. conf. 33. num. 34. in Tob. Nou. conf. 41. num. 15. Peregr. de fideic. artic. 52. num. 104. vers. quartus.*

Ma-

Maximè quia expressam mentionem de dicto testamento fecerunt, quando declaratur, se esse obligatos solvere ducatos centum Silviæ ex quo multo magis arguitur scientia testamenti *Barfata. conf. 64. num. 35. Handed. ubi supra num. 31. & 32. ac omnium in eo contentorum surd. conf. 23. num. 27. & sic fidei domini iuxta Bero. conf. 130. unum. 16. in fin. lib. 2. Crass. in 5. huius commissum quaest. 67. num. 2. vers. quid ubi de communi Top. Nov. d. num. 1.*
Ex quibus ita fuit conclusum &c.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Veneris 19. Decembris 1614.

A R G V M E N T V M.

Parce ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Abbati datur manutentio, in possessione conferendi beneficia sue Ecclesie consulto de quasi possessione.
- 2 Collationes effectuatæ dicuntur, quando sunt factæ per mortem totius ad favorem alterius.
- 3 Assistentia iuris non suffragatur, nec est manutentibilis alio docente de possessione.

D E C I S I O C D.

DD. dixerunt Abbati Sancti Petri ad Aram, Reclitoris Patrocinio Ecclesie Sanctæ Mariæ in Cosmedin dandum esse mandatum de manutendo in collatione beneficiorum d. Ecclesie, cum de eius possessione de tempore mortis litis consilet per plures collationes ab eo factas per ipsatum annorum 150. & ultra 5. retinenda *Instit. de interd. & fuit in nostris terminis resolutum in vna Paduana Parochialis 4. Februarij 1600. coram. bo. me. Corduba*, quarum aliquæ probantur effectuatæ ex possessione prouisorum subsecuta, & ex eo quod in vna apparet per vnius prouisi obitum facta, & subsecuta prouisio alterius iuxta *enaf. Ottrad. 229. pluries in Rota Canonizata Rota decis. 167. num. 1. par. 1. & fuit dictum in Perment. Prioratus 26. Ianuarij 1594. coram bo. me. Lata.*

Non obstat, quod Illustrissimus Archiepiscopus habeat iuris assistentiam, quia illa non suffragatur alio docente de possessione ad text. in c. cum persona ubi Frauch. num. 2. de priuileg. in 6. & fuit dictum in vna Aprutina iurisdictionis 9. Iunii 1606. coram D. Pamphilio, & in Aquilana iurisdictionis 30. Marij 1607. coram eodem. Cetera vero, quæ pro parte Abbatis deducebantur, vix fuerunt concernere petitorium.

ASTEN. FRVCTVVM.

Ven. 9. Ianuarij 1615.

A R G V M E N T V M.

Absentia Præbendati ne præiudicet circa perceptionem distributionum copulatiue requiritur iusta causa, & licentia expressa, & in scriptis Episcopi.

S Y M M A R I V M.

- 1 Absentia Præbendati requirit iustam causam, & licentiam Episcopi copulatiue, & num. 3.
- 2 Limita ut sufficiat iusta causa secundum Rebuff. & alios ut num. 5.
- 3 Dispositio c. relaxum de Cleric. non tenet. & alius declaratio.
- 4 Conuictio est probanda in specie casus controuersi, nec extenditur de casu ad casum.
- 5 Episcopi licentia, ut præbendatus absit requiritur expressa, & non sufficit tacita, & num. 9.
- 6 Aretin. in l. is qui hæres 1. neque filius familiaris in princ. ff. de acquir. hæred. declaratur.
- 7 Licentia Episcopi ut præbendatus absit debet esse in scriptis, & causa cognita.
- 8 Statutum Ecclesie Alen. permittit Præbendato absentiam per trimestre num. 10.
- 9 Statutum non tollit ea, quæ sunt iuris communis nisi constet statuentes voluisse vel potuisse præiudicare.
- 10 Testis vnicus singularis, & suspectus non probat.
- 11 Testes ad probandam licentiam in scriptis debent deponere de illius tenore, & ammissione.

D E C I S I O C D I.

FVit in hac causa, Capitulo solum informante; resolutum 10. Ianuarij 1614. non constare de licentia Episcopi necessaria ultra iustam causam ad se absentandum ab Ecclesia, cui decisioni non acquiescente d. Præpositi, causam hodie super eisdem proposui. Et DD. in decessis steterunt ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

Quibus non obstat, quod stante iusta causa non sit necessaria licentia superioris iuxta *Rebuff. in prax. tit. de dispens. de non resident. requirens alternatiue licentiam, vel iustam causam ibi n. si forte de licentia suorum prelatorum vel studio literarum, vel pro alia honestis causis contingerit eos abesse &c.* & hoc saltem procedere de generali consuetudine, quæ viget illam non petendi, de qua testantur idem *Rebuff. & Mandos. in prax. signatur. in vers. in verb. indultum percipiendi fructus in absentia vers. indultum habens à Papa.*

Respondetur enim, quod quicquid dicat *Rebuff.* & alij per informantes allegati, receptissima est opinio nostra iustam causam requiri copulatiue & licentiam superioris ex adductis in decisione, quam semper secuta fuit *Rota* ut in *Burgen. residentia 4. Iulij 1586. coram bo. me. Plauto, & in alia Alerien. fructuum 25. Aprilis 1603. coram bo. me. Card. Pamphilio & alias sapi.*

Nec obstat text. in d. c. relaxum quia ibi disunctiua vel debet referri ad id, quod subiicitur de studio, & alijs honestis causis, non autem ad illa verba superioris proiata de licentia Prælatorum, &c. quæ imo concernunt, & determinant verumque casum studij scilicet, & alterius causæ honestæ, prout illum text. ita intelligunt ibi *Doctores*, & præsertim *Cardin. num. 6. Anchar. num. 4. vers. & aduerte Butr. numer. 8. vers. ultimo per alternatiuam, & Imol. num. 3. vers. nec obstat litera.*

Et quamuis cum *Rebuff. text. disunctiue in om-*

5 omnibus loqui intelligant *Forat. Cui. de prin. Scholar. priuileg. in 1. limitat. vers. contrarium autem & Mandos. ubi supra Saled. in praxi crim. canonie. verb. qua animarum curam exigunt vers. 1. Nihilominus autoritas Card. & aliorum relocatorum praualeat, maxime stante auctoritate Rotæ hanc partem pluries secuta, vt dictum fuit.*

6 Minus obstat consuetudo generalis non petendi licentiam; quia quicquid sit circa illam, omnes DD. de ea testantes loquuntur in absentia nomine studij, & ideo non potest extendi ad absentiam ob aliam causam, & sic ad casum nostrum, cum certum sit, consuetudinem esse probandam in specie illius casus, qui venit in controuersiam, & de vno ad alium non extendi *Oldrad. conf. 217. num. 3. Curt. Inn. consil. 26. num. 10. Crauet. conf. 46. num. 4. Menoch. conf. 54. num. 37. Sarr. conf. 74. num. 13. Rota diuers. dec. 173. num. 2. par. 1. diuers.*

7 Minus obstat, quod cum lura requirant simpliciter licentiam Episcopi, sufficiat iterata remissio causarum præpositi ad Curiam ab illo factam, per quam videtur & licentiam ipsi dedisse ad eandem Curiam accedendi pro dd. causis prosequendis ad tradita per *Aretin. in l. 1. qui hæres §. neque filius familias in princ. ff. de acquit. hered. quem refert, & sequitur Tirag. de li. Conubial. glos. nu. 31. Quia cum huiusmodi licentia resultat ex facto d. remissionis causarum dicitur tacita *Put. dec. 184. num. 10. par. 1. diuers.* cum alijs adductis in decisione. Quæ opinio licet à nonnullis controuertatur, tamen est communis teste *Constat. in singularibus in verb. licentia.**

8 Tradita vero per *Aretin.* applicarentur, si Episcopus simul cum Præposito venisset ad Curiam, tunc enim fortè dici posset satisfactum iuribus requirentibus illius licentiam sicuti in casu *Aretini* dicitur satisfactum statuto requirenti consensum Patris in contractu filij si ipse filius contrahat cum Patre.

9 Viterius cessat difficultas, quia iuxta decretum *Visitationis Apostolice, & dispositionem Sacri Concilij Tridentini sess. 23. cap. 1. licentia* per Episcopum debet dari in scriptis, & causa cognita, quo casu cum non requirantur verba dictam licentiam denotantia, non habet locum doctrina *Aretin.* vt ipsemet ibidem se declarat, & sequitur *Tirag. d. num. 31.*

10 Non facit, quod Statutum Ecclesiæ *Astensis* permittat absentiam per trimestre, & consuetudo immemorabilis d. Ecclesiæ prædictum trimestre prorogauerit ad sex menses, ideoque pro dicto tempore non fuerit necessaria licentia Episcopi, cum non sit opus hominis licentia, ubi lex illam concedit. Fuit enim responsum censei remissam licentiam Capituli requisitam ab eodem Statuto, non autem licentiam Ordinarij necessariam de iure communi, cui non constat saluantes voluisse, vel potuisse præiudicare.

11 Non obstant duo testes de dicta licentia deponeutes, quia alteri eorum fuit in decisione responsum; Alij vero inter ceteras exceptiones obijciunt, quod est vnicus, & singularis,

nec non suspectus ob similem licentiam, quam habet in Rota cum Capitulo circa residentiam.

12 Ultra quod nec in dicto aliquid probant, quia cum licentia debeat esse in scriptis iuxta decretum *Visitationis, & Concilij* dispositionem testes ad illam probandum debent non solum deponere de eius tenore, sed etiam de illius ammissione *Bart. in auct. si quis in aliquo num. 6. C. de edend. vbi DD. Cephal. conf. 287. num. 46. Mandos. conf. 19. num. 17. & seq. lib. 1. Sarr. caus. 109. num. 9. & sequent.* de qua quidem ammissione illi nihil dicunt, cum neque fuerit articulata.

Et ita conclusum, &c.

CASALEN. CANONICATVS.

Ven. 16. Ian. 1615.

DECISIO CCCCLII.

Impressa in rec. dec. 631. par. 3.

VERCELLEN. FRVCTVVM.

Veneris 16. Ian. 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Concessum ad tempus expirat dicto tempore finis.
- 2 Quiescentia probat fructuum perceptionem.
- 3 Sequestri renouatio ad percipiendum rem sequestratam debet fieri ab eo de cuius auctoritate se fuit factum sequestrum.

DECISIO CCCCLII.

1 Hæremo non deberi fructus anni 1613. fuit resolutum, concessio enim fructuum illius Prioratus fuit illi per summum Pontificem facta ad octo annos à data Breuis quæ fuit 4. Decembris 1605. Vnde cum Hæremus receperit fructus eiusdem anni 1605, & sic illo computato finito dicti octo anni concessione in fine anni 1612. Hæremus enim octo annorum fructus habere potuit quos cum apparat habuisse vsque ad annum 1612. inclusiue, sequitur fructus de anno 1613. illi non deberi; Aliis non perciperet tantummodo octo annorum fructus, sed potius nouem ultra concessionem Pontificis, quæ non extenditur ultra octo.

De perceptione autem fructuum dicti anni 1605. apparet ex quiescentia facta per Priorem d. Hieremi de dd. fructibus, & ex alia generali, in qua per æmissa narratiua concessionis fructuum 9. annorum nempe ab anno 1605. vsque ad 1612. inclusiue quærit conductores pro fructibus dd. octo annorum.

Nec ex eo quod Pontifex in dicto Breui mandauerit dd. octo annis dantibus, quod Hæremus perciperent fructus sequestratos per Nuncium Apostolicum de mandato suis Sanctitatis potest dici extensa dicta concessio, quæ prædicta verba fuerint appositæ non ad ampliandum præcedentem dispositionem, sed potius

tius ad faciliorem modum exigendi, & consequendi predictos fructus ultra percipiendo etiam sequestratos. Cum enim sequestrum factum fuisset Pontificis auctoritate ad percipiendum tales fructus sub sequestratione opus erat eiusdem Pontificis licentia, quam concedere voluit Heremo per supradicta verba.

ASTEN. FRUCTVVM.

Luna 19. Ian. 1615.

DECISIO CCCCIV.

Impressa in rec. dec. 629. par. 2.

PERVSINA CIVILITATIS.

Luna 26. Ian. 1615.

DECISIO CCCCV.

Impressa in rec. dec. 637. par. 2.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Luna 26. Ian. 1615.

ARGVMENTVM.

Aliqua de liquidatione fructuum.

SVM MARI VM.

- 1 Liquidatio fructuum est difficilis probationis.
- 2 Expensa recollectionis fructuum sunt deducenda.
- 3 Confessio certa summa non excludit summam maiorem.
- 5 Relationes officialium quando non valeant.
- 6 Pretia rerum ex quibus minuantur.
- 7 Liquidatio fructuum est facienda de bono, & a quo Iudicis arbitrio.
- 8 Fructus stabiliuntur copulantur ad rationem quinque pro centenario.

DECISIO CCCCVI.

Vltimum fuit DD. standum esse in decis. ex rationibus & fundamentis in decisione adductis.

- Quibus non obstat, quod Testes super liquidatione fructuum fuerint examinati de anno 1561. & sic paulo post illorum perceptionem a Virginio, qui obiit de anno 1559. Unde materia non possit dici difficilis probationis ad effectum, ut sufficiant leuiiores, quia difficultas probandi in casu nostro non deducitur ex antiquitate temporis, sed ex subiecta materia liquidationis fructuum, quae ex se difficilis est; maxime in fructibus diuersi generis, & perceptis singulis annis, ex diuersis possessionibus ex adductis in decisione.

- Minus obstat, quod respectu canapis, & lini expensae factae pro recollectione spectent ad D. pro medietate, & ideo Testes deponentes illis non deductis, nihil probent quia huiusmodi expensae sunt modicae quantitates, & illas qualescunque sint informantes pro Curzio offerunt separatos pro rata Domini excoptare, quatenus liquidentur.

Nec facit, quod sicut fructus portionis Iulij Cesaris pro aequali coheredis cum Virginio non excederent libras 500. ut constat ex confessione Francisci Patris Curtij ita, & fructus portionis Virginio non excessisse videantur, quia D. Franciscus non se restrinxit ad libras 500. tantum sed simpliciter in responsione ad positiones dixit se credere de libris 500. per quam confessionem non excluditur, quin dd. fructus etiam ad maiorem summam ascendere poruerint.

- Non obstat relationes massariorum, secundum quas exaductio praeiudicat fructus esse liquidandos. Quia ultra quod non constat illas fuisse factas cum iuramento, & parte citata. Respondetur non percutere tempus, de quo agitur cum incipiat ab anno 1561. & sic post mortem Virginij.

- Tandem visum fuit non obstat, quod non possit praesumi terras, reddidisse ad rationem quinque pro centenario; Tum quia illae erant infructuosae ut constat ex restituta depositionibus. Tum etiam quia de illo tempore vigebant bella, quo casu precia rerum minuantur.

Quia quoad infructuositatem testes deponunt tantum respectu possessionis Flexij, & vnus eorum etiam respectu possessionis Gallisani, & illas dicunt esse infructuosas quoad Canapim solum, non autem quoad alios fructus.

Bella vero cum non essent in illis partibus non videntur habenda in consideratione, propterea, nec transitus militum, ex quo non potest argui diminutio fructuum; nisi etiam probeur illos transiisse per possessiones, de quibus agitur, & illas derobasse.

- Vnum tamen DD. placuit, quod attentae qualitate causae diuersitate fructuum, & illorum recollectionibus in diuersis temporibus, & alijs circumstantijs consideratione dignis, quod huiusmodi liquidatio non fiat rigorose, sed potius quantum fieri possit de bono, & aequo, ad quod eo magis monentur, cum versetur in materia, in qua plurimum defertur arbitrio Iudicis ut in decisione fuit dictum.

- Post extensam huiusmodi decisionem fuit in Rota relationum actum de ratione, ad quam isti fructus essent taxandi. Et qualiter illa decisio esset intelligenda circa non rigorosam taxationem, & DD. resoluuntur dd. fructus bonorum stabiliuntur taxandos esse ad rationem quinque pro centenario prout iuris interpretatione taxari solent iuxta Rotam decisionem. 116. num. 1. par. 2. Et fuit dictum coram me in ista causa 28. Aprilis praeteritis, ubi pro hac sententia plures auctoritates adducuntur. Et hoc visum fuit non rigorosum, cum non desissent Testes deponentes de maiori quantitate.

FARFEN. PECVNARIA.

Luna 26. Ianuarij 1615.

A R G V M E N T V M.

Furtum pecuniz factum Exactori Communitatis cedit damno eiusdem Communitatis. Cætera ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Clansula*, Parito, *da iurisdictionem conditionalem*.
- 2 *Item supponit rem iudicatam*.
- 3 *Appellare licet à die habita notitia*.
- 4 *Citatio requiritur in taxatione expensarum falsa post condemnationem eorum*.
- 5 *Citationis defectus probatur ex resolutione processu in quo non reperitur*.
- 6 *Dominium rei acquiritur ei cuius nomine exacta est*.
- 7 *Fortuitus casus dicitur furtum, & cedit in damnum Domini rei, & non eius, pones quem exabat res, cessante eius culpa, & dolo*.
- 8 *Exactor non potest vti ex exacta nomine alterius, sed ei tenetur eam custodire, & restituere*.
- 9 *Massarij non possunt obligare Communitatem*.
- 10 *Communitas non potest obligari nisi servata forma Constitutionis Clementis VIII.*
- 11 *Res emptæ de pecunijs aliquibus, eique consignata, ei acquiritur, licet alieno nomine emptæ fuerit*.
- 12 *Census extinctionem potest procurare obligatus in illo ad sui liberationem*.
- 13 *Furti culpa vt quis impugetur, requiruntur ad illud ordinata alias et censatur*.
- 14 *Quantitas probatur ex carceratione debitoris pro ea, & alijs coniecturis*.
- 15 *Iuramentum in supplementum quando præstetur, & sufficiat*.

D E C I S I O C D V I I.

D Omnia steterunt in decisis, nempe sententiam Rotalem ad favorem Iosephi laiam, esse confirmandam, quia de illius validitate, & iustitia satis visum fuit constare ex decisionibus in hac causa factis.

- Non obstat, quod pro invaliditate dicebatur, quod causa restitutionis in integrum fuerit commissæ cum clausula *parno iudicato*, quæ dat iurisdictionem conditionalem, nam quoad fortem principalem, & fructus census de partitione satis constat ex actis vt fuit, deductum in hac causa coram me 21. Junij 1610. & 10. Januarij 1611. Quantum verò ad expensas placuit responso, quod dicta clausula præsupponit rem iudicatam, quæ hic non adest, nedum quia ab illarum excessiva taxatione fuit appellatum à die habite notitiæ prout appellari potuit *clement. app. de appell.* & tenuit Rota in causa Toletana Cappella 14. Aprilis 1595. coram Illustrijs. Dominis Cardinali Mellino, & in alijs causis in dictis decisionibus relatis; sed etiam quia in huiusmodi taxatione vti facta post condemnationem requirebatur citatio partis Maranti in *prax. par. 6. cap. de exequat. sub num. 21. vers. & quid in taxatione*, quæ tamen citatio hic defuit, vt probatur ex resolutione processu, in quo non legitur *decis. 62. num. 2. par. 1. dicens. & in causa Zamoren. Pecunia*

9. Decembris 1606. coram R. P. D. Cavalerio, & alias scripsisse.

Quo verò ad iniustitiam pariter visum fuit cessare quod dominium pecuniarum, quæ fuerunt furto subtrahæ esset pones Iosephum, qui pecunias exegerat, & pones ipsum retinebat, quia illas non exegit nomine proprio, sed nomine Communitatis, cui propterea dominium ipsarum acquisivisse dicitur l. 1. §. 1. Item acquirimus, & §. per procuratorem, & ibi glos. & Doct. ff. de acquir. possess. cum alijs adductis in istis terminis per *Aym. conf. 247. num. 1. vers. sed præmissis non obstant*. & per tot. Vnde cum furtum vti commissum absque culpa, & dolo ipsius Iosephi connumeratur inter casus fortuitos l. si quis furtum §. Imperator ff. locat. Menoch. conf. 353. num. 9. & seqq. Hond. conf. 90. num. 10. lib. 2. illud cedere debet damno ipsi Communitati, pones quam erat dominum pecuniarum l. pignus, & ibi Doct. C. de pignor. aff. Gabr. de reb. fred. conclus. 2. num. 7. non. autem damno Iosephi, qui vti simplex exactor, & officialis Communitatis pecunijs exactis nullo modo vti poterat, sed easdemmet pecunias exactas in tempore custodire, & restituere debebat vt per text. in l. 1. & nos. ibi per Bart. C. de an. publ. persecut. lib. 10. cum alijs allegatis tradit in terminis *Parif. conf. 156. num. 27. lib. 4. Dec. conf. 473. & num. 6. & faciunt adducta in hac causa sub die 21. Ianij 1610.*

Nec releuare, quod pretium, ex quo fuit emptum frumentum esset ipsius Iosephi, & aliorum, qui Census imposuerunt super eorum proprijs bonis, in quo licet postea Massarij Communitatis recognouerint bonam fidem, ipsi tamen non poterant obligare Communitatem præsertim non servata forma Constitutionis sel. rec. *Clemen. VIII. super bono regimine*; quia vltra quod recognitio bonæ fidei à Massarijs fuit facta pro emendo frumento, & sic ex causa necessaria Annonæ ex deductis *Coram Renerendiss. D. Bononiensi. sub die 10. Aprilis 1608. Placuit etiam responso*, quod cum frumentum, & fuerit emptum pro Communitate, illique fuerit signatum, dicitur quantum ipsi Communitati, licet fuerit emptum de pecunia aliena l. 3. & leg. multum interest C. si quis alter vel sibi, & tenuit Rota in causa Veneta Census coram Renerendiss. Lugdunen. Vnde cum postea fuerit à Communitate distributum particularibus habita fide de pretio, & huiusmodi pretium fuerit exactum à Iosepho nomine Communitatis, illud dicitur sub Dominio ipsius Communitatis ex supradictis.

Nec obstat, quod Iosephus vellet pecunias exactas ad Urbem asportare pro extinguendo Censu, & tamen Communitas inflaret adeo vt non sine propria ipsius culpa Communitas postea mediante attestatione, & carceratione illum coegerit ad eas deponendas pones Gubernatorem. Fuit enim responsum, quod Iosephus, & alij de anno 1600. imposerunt Census super eorum bonis, vt subuenirent Communitati, quæ tunc egebat frumento pro eius hominibus, à quibus cum postea fuerit pecunia recuperata, bene potuit Iosephus saltem

ex tacita conventionione pro sua liberatione adhibere omnem diligentiam, ut Censui extinguere-
tur ad l. si pro ea. C. mandat. Ultra quod talis etiā
post recuperationem fuit mens Communitatis,
ut colligitur ex attestacione Antonij Ruf-
fetti, qui tanquam Caput Massariorum, &
de ordine Sindici, & Procuratoris Commu-
nitatis ordinavit Iosepho ut faceret discedit.
Dominis Censui alias fructus ei currentes; vn-
de non potest dici; quod Iosephus esset in cul-
pa seu mora, dum poterat huiusmodi ex-
ceptione tueri l. si quis solutione ff. de vstr. Sord.
decis. 179. num. 15.

Placuit etiam alia responsio, quod in om-
ni nem eventum talis culpa quatenus adesset
non posset dici ordinata ad furtum, à qua pro-
pterea tanto magis Iosephus visus fuisse excu-
sandus iuxta l. qui inopia, & leg. verum leg.
secunda ff. de furt. cum alijs similibus.

De quantitate dictarum pecuniarum, quod
14 ascendat ad scuta 600. satis visum fuit con-
sistere ex eo quia pro simili summa Iosephus
fuit carceratus, & sic verisimiliter non fuisset
à carceribus liberatus nisi consignata integra
summa debita; concurrere praeteritum alijs
consecuturis per informantes deductis, ac iura-
mento in supplementum à Iosepho prestitio,
quod sufficit ad istum effectum Dec. conf. 146.
sub num. 4. vers. & hoc in proposito Sord. conf.
94. num. 17.

Et ita decisum.

TIRASONEN. IVRIS VOTANDI.

Merc. 4. Febr. 1615.

DECISIO CDVIII.

Impressa in rec. dec. 460. par. 2.

ROMANA CENSUS.

Ven. 6. Febr. 1615.

DECISIO CDIX.

Impressa apud Cenc. de cens. dec. 182.

ANCONITANA BONORVM.

Vener. 13. Febr. 1615.

DECISIO CDX.

Impressa in rec. dec. 644. par. 3.

PAPIEN. PENSIONIS.

Veneris 13. Febr. 1615.

DECISIO CDXI.

Impressa in rec. dec. 642. par. 3.

LEGIONEN. DECIMARVM.

Iuna 16. Febr. 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex sumario.

SYMMARIVM.

1 Restitutio in integrum pendente suspenditur
executio sententiae nondum capta.

2 Clausula refectis expensis non operatur execu-
tionem sententiae, sed tantum expensarum.

3 Executione sententiae suspensa suspenduntur
omnia ab illa procedentia.

DECISIO CDXII.

IN contumaciam Procuratoris D. Commen-
datoris de Villafancha fuit in hac causa per
audientiam contradicatarum per D. meum Pi-
rouanum pronunciatum, Decimas, de quibus
agitur speciare ad mensam magistrali S. Ia-
cobi de Spaza, & eam in illarum possessionem
immittendam, & manutenendam esse, ac post
dictam sententiam illius vigore mandatum de
manutendo relaxatum. Causa autem res-
titutionis in integrum aduersus dictam senten-
tiam, & rem iudicatam mihi per Signaturam
1 commissam cum clausula refectis expensis, Du-
bitavi, an praedictum mandatum de manute-
nendo esset exequendum, & Domini in illius
executione superlegendum esse dixerunt.

Nam pendente restitutione in integrum ad-
uersus rem iudicatam, executio sententiae non-
dum capta impeditur, & suspenditur secundum
glos. in l. vnice. in verb. restitutione, & in verb.
debere C. de restit. in integ. postul. Paris. conf.
100. num. 80. lib. 1. Cephal. conf. 116. numer. 5.
Frans. Mare. decis. 51. Cassad. decis. 13. numer.
1. de rescript. Couar. prael. cap. 25. numer. 7. &
de comuni Odd. de restit. part. 1. quae. 42. num.
2. & seqq.

Maxime stante dicta clausula refectis expen-
sis, quae posita absque clausula patio iudicari
operatur, ut executio sententiae vnica, & per
contradictas non fiat nisi quoad expensas Sta-
fil. de litter. inst. tit. de clausula, & per breue
num 10. quem sequitur Vestr. in prax. lib. 8. cap.
3. num. 10. Chysaneta. decis. 164. incip. sententia,
quae transiit.

Vnde cum mandatum de manutendo in
casu nostro fuerit relaxatum post sententiam,
& in vim illius suspensa executione sententiae il-
lud exequi non debet, cum eius executio
3 nihil aliud esset, quam executio ipsiusmet sen-
tentiae, quae ex supradictis est suspensa &c.

ROMANA DIVISIONIS.

Iuna 16. Febr. 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1 Societas omnium bonorum non inducit ex sola
habitatione, & vita communi.

2 Communio ut inducatur requiritur longana com-
munis habitatio nec sufficit modici temporis.

DECISIO CDXIII.

Cum Stephanus ad impugnandas decisiones ita
ista Causa factas, alios testes de nouo exa-
minat-

minasset, quibus tria illa requisita in prima decisione adducta pro exclusione societatis omnium bonorum probari pretendebat, causam tertio loco super eisdem hodie proposui, & Domini in decisio standum esse dixerunt, quoad societatem omnium bonorum reservato tamen ut particulariter videretur, quoad lucra provenientia intuitu artificij organorum. Et moriebantur, quia dd. testes primum requisitum, nempe communem habitationem nullo modo probare videntur, solum enim deponunt Stephanum, & Lucam simul habitasse, & comedis, & ad vnum panem, & vnum vinum stetit, quod non sufficit ad inducendam societatem omnium bonorum *Narr. conf. 264. num. 1. Cephal. conf. 247. nu. 14. Craest. conf. 26. num. 1. Surd. conf. 138. num. 13. Mantie. de tact. & ambig. lib. 6. tit. 10. num. 9.*

Maximè quia constat ex depositionibus eorundem testium Stephanum venisse Romam anno Iulij 1600, & fuisse receptum in Domino Lucæ, à qua postea discessit de anno 1602. unde talis habitatio modici temporis ad istum effectum non sufficit, cum requiratur longæva *Antbor. conf. 302. num. 4. Dec. conf. 21. in princ. Rota decis. 169. num. 3. par. 2.*

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Luna 23. Febr. 1615.

DECISIO CDXIV.

Impressa in rec. dec. 643. par. 2.

ROMANA DOTIS DE SFORTIA.

Luna 23. Febr. 1615.

ARGVMENTVM.

Scriptura, & Instrumentum quando dicantur in forma probanti.

SYMMARIVM.

- 1 Scriptura est in forma probanti dum habet requisita, de quibus hic.
- 2 Notarij rogatus probatur eius attestazione.
- 3 Amplius est si sit notatus in principio Instrumenti, & non post illud perfectum.
- 4 Testis Testamentarius semiplene probat.
- 5 Testis depositio coadiuvata cum epistola plenè videtur probare.
- 6 Notarius presumitur rogatus cum alias non sit præsument. voluisse in vanum laborare.
- 7 Notarij rogatus presumitur, quando scriptura reperitur in sacculo eius rogatum.
- 8 Clausula actum apponitur ad denotandam perfectionem instrumenti.
- 9 Clausula actum non requiritur, quando aliud probatur perfectio instrumenti.
- 10 Instrumenti perfectio ex quibus probatur.
- 11 Differentia verborum non attenditur, quando per alia equipollentia resultat idem effectus rei.
- 12 Observantia scriptura ei dat perpetuam fidem, & operatur ut impugnari non possit.
- 13 Notarij subscriptio, & signum non requiritur, quando constat de alij requisitis in scriptura.
- 14 Recognitio scriptura etiam extrinseca ex Archivio publico requiritur.

Proposui dubium in hac causa referatum 20. Maij 1613. an scilicet scriptura, de qua agitur, esset in forma probanti, & DD. ad illud affirmativè responderunt, cum habeat omnia requisita ad publicum instrumentum nempe, invocationem diuini nominis, indicationem Pontificatum annum, mensem, diem, locum loci, nec non numerum, & rogiti septem testium *glos. in generali C. de tabel. lib. 10. Conar. praef. cap. 20. in princ. Menoch. presumpt. 82. n. 1. & 2. lib. 2.*

Rogitus enim Mariani Cafarchiz, qui in dicta scriptura nominatur pro Notario probatur primo ex illius attestazione ibi Ego Marianus Cafarchia Notarius publicus vocatus, & rogatus ab Illustrissimo Ioanne Baptista &c. Dec. in cap. 1. num. 20. de fid. Instr. Cephal. conf. 88. num. 22. Vass. de success. lib. 2. §. 15. num. 10. Mantie. plures testes de concess. ultim. volunt. lib. 2. tit. 12. num. 4. Surd. conf. 414. num. 37.

Nec facit, quod dictus rogitus non fuerit adnotatus post perfectum instrumentum, sed in principio illius. Quia hoc sufficit iuxta notata per Boer. decis. 35. in fin. Mantie. ubi supra num. 10. Menoch. presumpt. 81. in fin. lib. 2. qui in fortioribus terminis loquuntur.

Secundo rogitus probatur ex attestazione Iacobi Gaccliz de eo deponentis qui cum fuerit testis testamentarius semiplene probat ut firmavit Rota in hac causa 14. Decembris 1612. coram me ex Paris. conf. 7. num. 22. lib. 1. & alijs ibi relatis. Item ex epistola Gubernatoris Vallesmontanae scripta ad Procuratorem D. Ducis in qua exprimitur de hac scriptura fuisse rogatum prædictum Marianum, quam epistolam, & depositionem Iacobi Gaccliz adeo se mutuo coadiuvare dixit Rota coram bo. me. Penia in hac eadem causa 4. Iulij 1612. ut plenam probationem, & rem potius videatur facere manifestam cap. cum causam, & ibi glos. de probat. Gabr. eod. tit. conclus. 1. in princ.

Tertio, ex quo apparet testes descriptos fuisse rogatos ut in principio d. scripturae habetur ibi cum infra scriptis testibus similiter vocatis habitis, atque rogatis &c. sequitur, quod idem dicendum, & præsumendum sit de Notario, nec videatur in vanum voluisse laborare Bera. conf. 92. num. 9. & seq. lib. 3. Surd. d. conf. 414. num. 38. Menoch. d. presumpt. 81. num. 11.

Quarto cum ex testibus constat, hanc scripturam fuisse repertam in sacculo rogiti d. Mariani videtur resultare probatio, quod ipse de illa fuerit rogatus Curt. Iun. conf. 162. num. 1. vers. confirmatur permissa lib. 2. Cephal. conf. 409. num. 22. Mantie. ubi supra num. 11. & fuit dictum in vna Gerunden. Beneficij de Coruano 4. May 1604. coram bo. me. Lista iunctio præsertim adminiculo Archij iuxta amb. de hoc C. de fid. Instrum. Aym. conf. 158. num. 5. Gabr. ubi supra conclus. 5. num. 1.

Non obstat, quod deficiat clausula actum, quia cum tantummodo apponatur ad denotandum perfectionem instrumenti Bald. in amb. quod sine num. 1. C. de test. Alex. conf. 14. nup.

17. lib. 6. *Ruin. conf.* 159. num. 11. vol. 4. necessariam ad illius validitatem *Cost. conf.* 307. num. 2. lib. 1. *Roland. conf.* 32. num. 3. lib. 2. sufficit de dicta perfectione aliunde constare, prout videtur fuit Dominis constare ex eo quod huiusmodi scriptura fuit reperta inter alia instrumenta eiusdem Notarii & in ea reperiuntur descripti testes, & rogatus Notarii quæ omnia denotant partes pro absoluto, & perfectio instrumentum illud habuisse *Neniz. conf.* 16. num. 43. & *Mench. conf.* 45. num. 17. & 18. tum etiam quia cum locus, & locus loci, annus, & dies non soleant describi nisi eo tempore, quo contractus perficitur, videtur instrumentum, de quo agitur, in quo adsunt omnia prædicta fuisse totaliter perfectum, & absolutum, sicuti si in eo dictum esset *actum in tali loco &c.* non enim refert an locus, testes, & annus, Pontificatus, & dies fuerint expressa per illa verba. *actum in tali loco &c.* vel per alia æquipollentia, cum alias esset differentia potius verbalis ut in puncto inquit *Bero. d. conf.* 93. num. 12. & seq.

Vltra quod tollitur omnis difficultas ex obiectantia testamenti subsecuta, cum tam D. Fredericus pater D. Dncis, quam ipse D. Dux soluisent plura legata in eo relicta, quæ quidem obleruantia dat perpetuam fidem scripturæ, & operatur, ut impugnatur non possit defectu alicuius solemnitatis *Aym. conf.* 274. num. 7. & 8. *Ceph. conf.* 251. num. 9. *Rota decif.* 124. in fin. par. 2.

Minus obstat defectus subscriptionis, & signi, quia placuit responsio data in dicta decisione huius causæ coram me, quod scilicet nullum istorum requiratur, stante rogatu Notarii, & alijs supradictis ex ibi adductis.

Ceterum quia pro parte D. Marchionissæ non daretur de recognitione huiusmodi scripturæ, quæ tamen licet leuior est necessaria, non obstant quæ fuerit extracta de archiuo publico *Caput. dec.* 5. num. 4. par. 3.

Ideo Domini resolverunt d. scripturam esse in forma probanti, quatenus recognoscatur.

TERDONEN. BONORVM.

Ven. 13. Martij 1615.

DECISIO CDXVI.

Impressa in rec. dec. 653. par. 2.

CIVITATIS CASTELLI SVPLEMENTI LEGITTIMAE.

Vener. 13. Martij 1615.

ARGVMENTVM.

Libri mercatorum pro tertio contra tertium probant concurrentibus adminiculis, de quibus in decisionibus. Cætera ex summario.

SVMMARIYM.

1. Possessio mediæ præsumitur probatis extremis, & quomodo.

2. Hereditati acquiritur emptum ex pecunia hereditaria, maxime quando uti tale inter heredes fuit diuisam, & num. 3.
4. Hereditaria bona fuisse Italia, ex quibus probatur.
5. Libri mercatorum probant pro tertio contra tertium cum adminiculis, quæ, & qualia sint relevantia num. sequent.
6. Adminicula bona relevant, ut libri mercatorum probent pro tertio contra tertium.

DECISIO CDXVII.

Dvbitauit, an credita expressa in nouem partibus, de quibus in dubio, remansissent in hereditate D. Angelæ & Domini informant tantummodo D. Lutio Vitellio affirmatiue, responderunt, exceptis tamen quarta, octaua, & nona partis, de quibus videndum particulariter dixernat.

Primum enim sc. 17500. prouenit ex retractu venditionis palatii, quod D. Angela emerat à DD. de Pairitis & post mortem Iulij eius heredis usufructuarij deuenit ad manus Ioannis heredis proprietarij, qui illud vendidit pro pretio scutorum 17500. quod quidem præcium cum fel. rec. Clemens VIII. per particulare Breue subrogauerit in locum d. palatii per ipsam fact. & possessione capta ab eius herede media possessio vique ad tempus mortis præsumitur glof. in cap. accedens de consent. *Coniug. Nat. conf.* 235. num. 18. *Rota dec.* 4. num. 12. par. 2. & fuit dictum in vna *Bemonien. fideicommissi de Mauris* 16. Ianuarij 1609. coram Illustrissimo Lancelotto.

Prout, & idem dicendum videtur de secundo scutorum 3000. fortis principalis cuiusdam census per ipsam Angelam acquisiti, cuius fructus tam ipsa, quam eius heredes exegerunt.

Tertium est scutorum 3180. fortis principalis alterius census, qui cum fuit emptus per heredes eiusdem Angelæ de pecunijs hereditarijs redactis ex venditione triginta locorum Montis Pij recuperati ad effectum inuestiendi iuxta formam testamenti eiusdem Angelæ dicitur acquisitus hereditati illius glof. in l. Imperator verb. non videtur de leg. 2. *Ceph. conf.* 645. num. 44. *Mantic. de tacit. & ambig. lib.* 4. tit. 22. sub num. 2. maxime quia illum uti hereditarium heredes inter se diuiserunt *Alex. conf.* 153. num. 1. lib. 7. *Decian. conf.* 76. num. 9. lib. 3. *Peregr. de fideic. art.* 44. num. 5.

Quintum scutorum 3000. fortis principalis alterius census empti per heredes Angelæ de pecunijs hereditarijs à Comite Carpegna probatur remansisse in illius hereditate tam ex prædicta diuisione, in qua ponitur *Il Censo di Gubio* qui non docto de alio censu di Gubio intelligitur de isto cum Comite Carpegna Eugubino, quam ex retrovenditione facta per Ioannem heredem de tribus ex quatuor partibus sibi obuents eam enim uti hæres non fecisset nisi census fuisset hereditarius.

Sextum creditum scutorum 3619. fortis principalis trium censuum ab Angela emptorum nomine filiorum à Dentinolis, & Corado Roc-

Rocchetto, & postea per Cardinalem Vitellium unum ex filiis eidem Angelæ insolurum darum etiam nomine aliorum fratrum probatur remansisse in illius hereditate ex quo eius heredes illos extinxerunt recipiendo a Rocchetto sc. 400. & à Bentivolis per manus eorum procuratoris curā 3004. ad bonum computum maioris summe.

Septimum creditum seutorum 1801. prærium 17. locorum montis farinæ emptorum. In confidentiam de pecunijs Angelæ in personam Io. Baptistæ Vbertini pariter probatur remansisse in illius hereditate ex libris DD. de Vbertinis, in quibus fecerunt Creditores heredes D. Angelæ in præcio dd. locorum 17. qui quidem libri probant per tercio contra tertium sanctoribus administris *Seraphin. decif. 150. num. 40.* & fuit dictum in vna *Beneventana censu 29. Martij 1593. coram bo. me. Cardinali Pamphilio* prout in casu nostro, in quoadest licentia per dd. heredes data Vbertinis vendendi 13. ex dd. locis ad effectum investendi iuxta voluntatem, & testamentum Angelæ cum assertione quod loca fuerant empta in confidentia in persona Vbertini, in quo concordant cum assertione librorum hoc idem declarantium item antiquitas temporis *Aym. conf. 158. num. 4. Nat. conf. 235. num. 7. Sard. conf. 429. num. 40. Bona fama scribentis Guidop. decif. 441. num. 1. Roland. conf. 92. num. 6. lib. 3. & illius mors Soccin. conf. 261. un. 3. in prin. Aym. conf. 75. num. 6. Magnou. decif. Florent. 95. num. 6.*

Ex quibus sic fuit resolutum &c.

CIVITATIS CASTELLI VNIONIS.

Luna 26. Martij 1615.

DECISIO CDXVIII.

Impressa in rec. dec. 658. par. 2.

LEODIEN. PAROCHIALIS.

Ven. 20. Martij 1615.

DECISIO CDXIX.

Impressa in rec. dec. 661. par. 2.

MACERATEN. LIQVIGATIONIS.

Ven. 20. Martij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

Tesles depositiones discordantes, quando non attendenda, & non releuent.

DECISIO CDXX.

FActa resolutione in ista causa super liquidatione fructuum, de quibus agitur 30. Octobris 1613. Iulio tantum informante, hodie ad instantiam hæredum quondā Siluagie causam super eisdem repositam, & vtræque parte informante, DD. in decisis standum dixerunt ex

rationibus & fundamentis in *decisione* adductis.

Quibus non obstat, quod vnus ex testibus Iulij deponentibus fructus terrarum, de quibus agitur, fuisse diuisos inter Dominum, & Colonum pro æquali portione, aliter dixerit in iudicio criminali nempe pro duobus annis, quibus idem testis fuit Colonus istarum terrarum, non respondisse cum medietate, sed cum tertia parte fructuum. Quod & comprobatur ex instrumento locationis eiusdem testis ad dictam tertiam partem.

Respondetur enim sufficere, quod alij testes bene probant fuisse fructus diuisos pro æquali parte. Et in omnem euentum d. responsio tertiæ partis veniret admittenda tantum, pro illis duobus annis, quibus ille testis dictas terras laborauit. Et tunc cum responsio tertiæ partis intelligatur deductis omnibus expensis fere in idem incidit cum responsione dimidiæ partis fructuum, habita ratione ad medietatem expensarum, ad quas in illo secundo casu Dominus tenetur vt probant testes Iulij: & instrumentum conductionis d. testis pro dd. duobus annis ad tertiam partem expresse declarat conductorem teneri ad omnes expensas, & dictam tertiam partem fructuum libere Domino reddere. Et sic veniunt intelligendi ceteri testes, qui in iudicio criminali fuerunt examinari, & de d. tertia parte deponunt, cum vt ipsi dicunt, respondebant de tertia parte, quia expensas integras faciebant.

Minus obitare videbatur, quod quantitas fructuum collectorum singulis annis non ascendat ad rationem quinque salmarum, & sex borticellarum pro singulis salmis terræ, & testes deponunt tantum de quinque salmis cum dimidia, quæ summa est minor priori in duobus borticellis. Ille enim error processit ex non integra scientia illius, & vocabuli borticellæ. Et sic placebat DD. *decisionem* reduci ad rationem salmarum quinque cum dimidio, & quoad istam quantitatem persistere in *decis.*

Nec tandem obstarat, quod aliqui testes deponant, istam tenuitatem esse salmarum 28. circiter, & *decisio* firmer esse salmarum 30. quia sufficit, quod alij testes deponant de salmis 30. circiter, & quod vno anno seminarentur 23. salmæ, alio vero septem vt deponunt tertius *super 9 articulo, & quartus super 3.* qui videntur preponderandi alijs de 28. salmis deponentibus & dicentibus ignorare præcisè quantitatē dd. terrarum. Et de illa quoad 28. salmas loquuntur de auditu ab alijs, & ignorant, an d. quantitas sit ad rationem mensuræ veteris, vel nouæ.

Et in omnem euentum placebat DD. quod quantitas illius tenuit firmetur dictarum salmarum 30. addita *disiotione* circiter.

Et sic persistunt in decisis.

CÆSARAVGVSTANA DOMVS.

Ven. 27. Martij 1615.

DECISIO CDXXI.

Impressa in rec. dec. 657. par. 3.

PA-

PAPIEN. PENSIONIS.

Veneris 27. Martij 1615.

A R G V M E N T V M.

Partitæ banchi concurrentibus adminiculis probant solutionem pensionis. Clausula dummodo omnes simul medietatem fructuum nō excedant in facultate trasferendi appositā vt suffragetur titulari debet ab iplo probari excessus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Partitæ banchi non probant contra tertium.
- 2 Limitatur concurrentibus adminiculis, & quæ sufficiant num. sequenti.
- 4 Clausula in fine posita quando qualifiet, vel ne omnia præcedentia, & num. 5.
- 6 Clausula dummodo pensiones omnes simul medietatem fructuum non excedant quid operetur.
- 7 Pensionis exceptio favore translatariorum non retardatur per exceptionem titularis super excessu, quem probare tenetur etiam in petitorio.
- 8 Excessus quando sit probandus de tempore gratia.
- 9 Exceptio turbida, & requirens altiore indagationem rejicitur ad petitorium.

D E C I S I O CDXXII.

Cum Reverendissimus Episcopus Papien. non acquiesceret *decisio* latæ sub die 16. Februarij præteriti, causam hodie super eisdem proposuit & DD. in *decis* siterunt ex rationibus & fundamentis in *decisio* adductis.

Quibus visum fuit nō obitare, quod de quasi possessione exigendi bo. me. Cardinalis Acquavivæ non conitet ex partitis banchi, quæ contra tertium non probant iuxta *Caput* & *decis*. 157. num. 1. par. 2. quia hoc fallit, concurrentibus adminiculis *Seraphin. decis*. 436. num. 2. & *decis*. 450. num. 4. & fuit dictum in vna *Beneventana* census 29. Martij 1593. coram bo. me. Cardinali Pamphilio; pro quibus Domini considerarunt reservationem pensionis; & ordines Reverendissimi Moderni Episcopi datos ipsius Agenti in Curia de solvendis duobus terminis istius pensionis Cardinali, vt patet ex illius litteris eidem Agenti directis, & formiter recognitis. Quibus accedunt ordines eiusdem Agenti directi banco de Signoribus solvendi d. Cardinali, seu illius Agenti diversas quantitates pecuniarum pro decursis eiusdem pensionis infimul cum solutionibus factis per bancum eidem Agenti Cardinalis cum quietantijs illius de quibus omnibus in actis apparet.

Minus obstat, quod clausula dummodo, cum sit posita in fine qualifiet omnia præcedentia & sic etiā potestatem transferendi l. 1. vbi *l. inf.* in princ. C. de liber. præteriti. *Capit. decis*. 108. num. 9. quia illud non procedit, quando articuli præcedentes sunt separati, & habent perfectam orationem. Tunc enim clausula posita in fine alicuius articuli ad illum solum refertur etique tantū dicitur qualificare *Abb. in secundo* requirit num. 11. de donat. vbi *Dec.* num. 3. vers. tertium per text. in l. si quis legata ff. de com-

dit. & demonstr. *Alex. conf.* 48. num. 7. lib. 1. & fuit dictum in vna *Romana* devolutionis *Donus* 5. Aprilis 1593. coram. bo. me. *Penia*.

Vnde cum in casu nostro postquam Papa disposuerat, quod Episcopus non posset impugnare pensiones de nouo transferendas ex quocumque defectu, aut etiam quia super eisdem fructibus alie pensionis reservatz existant subiungatur immediate d. clausula dummodo omnes simul medietatem fructuum non excedant, illa qualifiet solummodo præcedentem prohibitionem impugnandi, vel reducendi pensiones, non autem facultatem illas transferendi pure antea concessam. Namque d. clausula censetur appositā ad limitandum dictam prohibitionem quasi solum in casu excessus Pontifex voluerit habitare Episcopū, vt possit agere ad annulationem, vel reductionem pensionis translata. Et proinde d. Episcopus, qui excessum pretendit, debet illum concludenter probare in petitorio, & interim ex hoc capite non potest retardari immisio translatarijs, qui non tenentur aliquand iustificare, vt in *decisio* 7 fuit consideratum.

Nec facit, quod fuerit iustificatum adesse alias pensiones. Quia nihil relevat, cum non constet illas excedere medietatem fructuum. Et quatenus etiam constaret, pro parte translatariorum replicatur non sufficere, nisi d. excessus probetur adfuisse de tempore concessionis gratie transferendi, non autem de tempore translationis vt videntur innuere verba illa de 8 tempore præsentis prolata ibi *alys personis reservata existant* & c. circa quem articulum (quicquid sit) satis est pro nunc exceptionem excessus reddi multum turbidam. Et sic cum requiritur altiore indagationem non debet retardare immisionem, sed est ad petitorium reyicienda.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Veneris 3. Aprilis 1615.

D E C I S I O CDXXIII.

Impressa in rec. dec. 661. par. 3.

CALAGVRITANA SEPULTVRARVM.

Luna 6. Aprilis 1615.

A R G V M E N T V M.

De nullitate sententiæ latæ extra terminum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Sententia lata post terminum. & edictum est nulla.
- 2 Index post citationem debet prima die iudicis pronuntiare.
- 3 Index pronuntians extra terminum citationis videtur tacite prorogare quod sacre potest. *Declara* vt num. 5.
- 4 Index pronuntiare potest sequenti die post terminum & tunc videtur tacite prorogare non amitti per die 3.

DE-

DECISIO CDXXIV.

Proepofui dubium alias sub die 12. Decembris prateriti pro validitate fententiarum refolutum, fte die tamen ad fententia Prouiforis Burgen. & DD. pro illius nullitate refponderunt; licet enim defectus citationis adfententia cefferat, fte confulione in cafu ex adductis in *decifione*; tamen fententia reddidit nulla. ex quo 31. Agguffi Iudex mandauit partibus, vt fi velint inireffint ad videndum pronunciari decretum, & fententiam pro die iuridico. Et fententia fuit lata 3. Nouembris, & fic extra terminum, & nullit. l. & poff. editum ff. de Iudic. Felin. in c. 1. num. 22. de iudic. *Wart. de nullit. ex defectu. citat. concluf. 1. num. 116.* cum dies iuridica in intelligretur pro loquenti, quæ erat 1. Septembris iuxta *Put. decif. 21. l. 2.*

Nec nullitas videtur faluari poffe ex eo, quod prima Septembris effet dies feriata ob factum Sancti Egidij, cum de iure communi non fit talis c. fin. vbi DD. de fer. & in omnem euentum debuiffet iudex pronunciare die 2. Septembris, quæ non erat feriata, vt conflat ex multis actis iudicialibus dicta die factis in audientia de quibus in *sum. Ioannis*.

Non obftat, quod iudex pronuncians extra terminum videatur faltem tacite illam protogaffe, quod fibi permittitur *Dec. conf. 18. num. 213. & feq. l. 1.*

Quia d. prorogatio eft permiffa tantummodo ad diem fequentem tantum, non autem quandocumque fecundum vtiorem, & magis communem opinionem, quam fequuntur *Rum. conf. 136. num. 2. l. 3. Gabr. de citat. concluf. 1. num. 447. & Rota in vna Mantuana Bonorum 16. Decembris 1611. coram D. meo Vbaldo vbi alij DD. referunt.* Vnde cum Iudex non pronunciauerit die loquenti, fed tertia non videtur applicari predicta conclusio.

Maxime quia illa procedit, quando pars citata pro certa die eft contumax, tunc enim Iudex ex benignitate potest partem expectare, & ferre fententiam fequenti die, & in his terminis loquitur *Decian. fupra* in contrarium citatus, & alij DD. vbi fupra d. num. 447. & num. 118. qui eft calus diuerfus à noftro, in quo apparet, quod die, quo ferri debebat fententia nempe 1. Septembris, pars, contra quam eft lata, non fuit contumax, cum eadem die comparuerit, & quamdam oblationem in iudicio fecerit.

ROMANA FIDEICOMMISSI
DE PALVZZELLIS.

Luna 4. Maij 1615.

DECISIO CDXXV.

Impressa in rec. dec. 174. par. 4. tom. 1.

HISPALEN. LEGITIMITATIS.

Luna 11. Maij 1615.

DECISIO CDXXVI.

Impressa in rec. dec. 687. par. 2.

ASCYLANA PECUNIARIA.

Luna 11. Maij 1615.

DECISIO CDXXVII.

Impressa in rec. dec. 655. par. 4. tom. 1.

IANVEN. DOMORVM.

Ven. 15. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Dispositio leg. fi quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. quando locum habeat, & quæ requirantur.

SYM MARI VM.

- 1 *Vendere rem propriam nemo cogi potest.*
- 2 *Limita fauore Ecclesie, & Religionis.*
- 3 *Dispositio l. fi quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. est exorbitans à Regulis Iuris & pro fui executione competit officium Iudicis, & ideo cum aequitate est admittenda, & de tribus eius requisitis.*
- 4 *Vicinus vt compellatur ad vendendum Monasterio adificando tria concurrere debent, & quæ.*
- 5 *Bona Religioforum contigua non sunt vendenda alteri Religioni confirmata, nisi in subsidium bonorum secularium. Declara vt nu. 6. & 7.*
- 6 *Dispositio l. fi quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. tertium requiritur.*
- 7 *Dispositio l. fi quis sepulchrum ff. de Religiol. & sumpt. funer. intrat etiam dato aliquo preiudicio vicini vendere compelli, & num. 11.*
- 8 *Familia de Comitibus est nobilissima & nu. 12.*
- 9 *Familiam ad bonorem valde conferunt antiqua habitationes.*
- 10 *Familia qualibet nobilis non potest evitare dispositionem l. fi quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. sed tantum quando concurrat insignis, & extraordinaria nobilitas.*
- 11 *Monasteria duo Religioforum contigua non sunt permittenda. Limita vt num. fequenti.*
- 12 *Societatis Iesu Religio nullam fepelitis eius Ecclesie, qui non fit ex suis Religiosis. Non recipit elemosinas pro Missis, & viniis suis reditibus.*
- 13 *Dispositio l. fi quis sepulchrum ff. de Religiol. & sumpt. funer. cessat, quando vicinus ex venditione bonorum sentis magnum preiudicium.*

DECISIO CDXXVIII.

Reproposito dubio aliis discussio, & propter diuerfas DD. fententias non refolutum, nempe, an RR. PP. Societatis Iesu essent cogendi ad vendendas domos, & situs pro ampliacione Monasterij Sancti Sirl, fuit hodie pro parte negatiua capta refolutio. Et quamuis regu-

- 1 *læ, quod non possit quis cogi rem propriam vendere iuxta text. in l. nec emere C. de iur. delib. l. inuitam C. de contrab. empt. detur limitatio, quod non procedat fauore Religiosis, & Ecclesie, quæ possunt ad illarum constructionem, seu ampliacionem officio Iudicis cogere, & vicine domus sibi vendantur iuxta text.*

in

in l. si quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. & ibi Florian. num. 1. & in l. 3. §. locus & r. & Bald. in l. t. num. 19. ff. solut. matrim. vbi Angel. na. 12. Cepol. de seruit. vrb. cap. 82. num. 5. Iaf. in l. 2. nu. 4. ff. solut. matrim. Grammat. dec. 75. nu. 1. Anton. Gomez in l. 46. Taur. num. 9. Franc. Marc. dec. 534. num. 3. cum seq. l' invent. de Franc. decif. 233. num. 5. & seqq. Ex quibus ista est communis, vt etiam firmavit Rota in vna Neapolitana Monasterij 29. Aprilis 1603. coram Illustrissimo Lancelotto, & in alia Romana Palatii de Comitibus 26. Ianuarij 1612. coram Illustriss. D. Damasceno, & prius coram me in alia Romana prætense demolitionis domus 29. Februarij 1603. nec illam esse communem negat, sed potius fatetur Couar. var. l. 3. cap. 14. num. 7. vers. quibus sane, quin & num. 8. vers. fin. dicit iudicem exquisitè facturum vrendo prædicta frequentissima DD. sententia, illamque in praxi iustissime admitti.

Cæterum cum dispositio in dicta l. si quis sepulchrum videatur exorbitans à Regulis Iuris, nec pro sui executione ex textu illo competat actio, sed solum officium Iudicis veniat implorandum, videtur dicta lex omni, qua posita æquitate in praxi admittenda. Vnde DD. supracitati tria explicant requisita, vt vicinus compelli possit ad vendendum suam domum Monasterio ædificando, seu ampliando, nempe quod concurrant necessitas Monasterij, & contiguitas domus ipsi Monasterio, & quod ex tali venditione non magnum præiudicium vicino vendere compellendo sublequatur, quæ requisita ex eiusdem legis contextura clare desumuntur quatenus ibi Dominus sepulchri viam ad illud non habebat, & sic adeat necessitas. Et quatenus dicitur, quod via impetretur ab eo, qui fundum adiunctum habeat ibi insinuat opus esse domus contiguitate cum Monasterio, & tandem in vers. Prefes disponitur, quod ita iter præstetur, vt Iudex etiam de opportunitate loci præcipiat, ne vicinus magnum pariat detrimentum. Vnde videre est, an prætenso RR. PP. Regularium Sancti Sirl sit fulcra, vel careat prædictis requisitis, vt Iudicis officio sibi sint Patres Societatis Iesu compellendi vendere dd. domos, vel non.

Et quoad primam necessitatis requisitam, satis adesse apparuit ex rescriptis per Rotam 6. Februarij 1612. quando confluit de necessitate Noctitatus, & illud dandum dixerunt Domini cum viginti cellis, & hospitium siue forreliarium cum decem cellis, & Bibliothecam, & Capitulum competentia, scholæque duas pro legendis casibus Philosophia, & Theologia, & domum Parochi, & Barbariam. Posteaque in alijs positionibus 25. Februarij, & 8. Martij 1613. fuit rescriptum qua longitudine, & latitudine vnaqueque dd. officinarum constare debebat.

Circa verò contiguitatem secundum requisitum iuxta plantam, & modelum, in quibus patres concordarunt apparere de dicta contiguitate istius domus cum Monasterio in par-

te posteriori, nempe vtriusque viridarii. Quam nonita considerandam prætendunt Patres Societatis Iesu, cum aliæ domus secularium contiguitatem habeant non ex parte viridarij, sed cum muris, & cellis eiusdem Monasterij, Et ex eadem ratione prætendunt potius prædictos seculares compellendos esse suas domos vendere, quam ipsos Patres Societatis Iesu, qui illas pro construendo Collegio emerunt. Quod & Dominis placuit tum propter supra dictam contiguitatem, & magis opportunam domorum secularium, ampliatiorem Monasterij Sancti Sirl, quam Dnms Patrum Societatis Iesu. Tum etiam quia videbatur magis consentaneum seculares potius compellere ad hunc effectum, quam Religiosos volentes Collegium in ista domo construere, aut saltem vt vnus ex Dominis dixit ipsos Religiosos non cogendos nisi prius intentata emptione situu priuatorum, in quorum defectum posset intrare subsidia coactio contra Patres Societatis Iesu, non vero antea.

Nec obitare videbatur in contrarium adducta, nempe quod esset nimis difficile in Ciuitate Ianuz seculares maxime nobiles, quales sunt Domini domorum vicinarum Monasterio Sancti Sirl compellere ad illas vendendas. Tum quia opus esset licentia Senatus, & valde difficile esset in casu præsentis illam obtinere. Tum etiam quia cum Patres Regulares ex suo instituto, nec quicquam possideant, nec quicquam petere valeant necessario, & omni ratione suadente debent abstinere a molestijs dictis secularibus, & nobilibus inferendis, cum ipsorum, & aliorum elemosynis lullententur. Et tam illi sic compelli, & vexati, quam alij ex eadem causa redio affecti cessare possent in dictis elemosynis erogandis; illasque in alia opera pia connertere. Quod dicebatur pro parte Patrum Regularium esse tantæ considerationis, vt nullatenus esset præbenda occasio ipsis Patribus Regularibus dictos seculares compellendi, & vexandi, nec Senatus, & Sacerdotum Duci molestos se prebendi, cum quantumeumque Catholicæ, & S.R.E. obediens sint, nihilominus discederent, & curent quantum in se est, ne seculares, & nobiles vexentur, & a proprijs ipsorum, & suorum parentum habitationibus ejiciantur.

Respondetur enim cum deductis in decisione 7. Novembris 1614. in ista causa factis, vbi dicitur ex quibusdam datis per Patres Societatis Iesu apparere Senatui ad fauorem eorumdem Patrum Societatis Iesu pro ampliatione Ecclesiæ Sancti Ambrosij, & ad fauorem Monasterij Sanctæ Catharinæ de Senis pro ampliando illorum Monasterio ad instantiam dd. Religiosorum mandasse compelli quosdam seculares ad vendendum dd. Religiosis aliquam domus pro precio iuxta ordinem Senatus æstimandū, sicque ex prædictis constare Senatui huiusmodi coactionem non ægrè ferre, nec seculares illud molestè sentire, vt possint timeri in conuenientia exaduerso propofita.

Quo vero ad tertium requisitum quod ex si-

an illa

mili coactione ad vendendum non magnum præiudicium inferatur iuxta *text.* in dicta *l. si quis sepulchrum* in d. *vers. Praes.*, ex quo latius elicitur remedium prædictæ legis sic competere, si tamen non sit magni præiudicii vicino cogendo, unde cum ex huiusmodi venditione

3 Patribus Societatis Iesu præiudicium magnū inferri videatur, cum ab ipsis omnino auferretur domus emptæ pro Collegio ibi construendo necessario iuxta eundem *text.* in *l. si quis sepulchrum* videbatur deneganda Patribus Regularibus S. S. coactio istius venditionis ab ipsa præsentia.

Quibus non ob stare visum fuit, quod exaduerso opposebatur scilicet, quod si bene verū sit remedium *text.* in d. *l. si quis sepulchrum* intrare dato magno præiudicio vicini; Tamen non posse negari, quin eadem *lex* si quis sepulchrum admittat illius dispositioni esse locum, etiam dato aliquo præiudicio vicini non tamen magno, cum certum sit dare viam ad sepulchrum per fundum coniunctum vicini esse, non posse absque illius aliquo præiudicio, & damno, quod etiam sensit Rota in supradicta decisione Romana Palatii de Comitibus, in qua magnum præiudicium consideratum fuit ex ratione nobilissimæ familie de Comitibus, &

10 quod illud Palatium erat antiqua illorum habitatio, & præferebat magnam antiquitatem, & nobilitatem insigne edificium Turris militarium cum palatio incorporata. Et quia huiusmodi antiquæ habitationes maxime conferunt

11 ad honorem familiarum, & conservandam illorum nobilitatem ex traditis per *Tirac.* de nobilit. cap. 37. num. 23. cum alijs ibi adductis, quod iure optimo Rota magnum præiudiciū iudicavit. Et paulo inferius dicitur, quod Domini tunc non intendebant firmare, quod quilibet familia nobilis possit cuitare dispositionem d. *l. si quis sepulchrum* sed concurrente insigni, & extraordinaria nobilitate qualitate edificij, & alijs de quibus ibi. Unde clare Rota sensit non quodlibet præiudiciū cuitare dispositionem d. *l. si quis sepulchrum*, sed tantummodo præiudiciū magnum. Ex quo

13 inferebant Patres Regulares dispositionem prædictæ *l. si quis sepulchrum* habere locum in casu isto, in quo tantum abesse videbatur, quod daretur magnum præiudiciū Patribus Societatis, quod imo ferè nullum illis cansatur, efficitur emerint domum, de qua agitur, ad effectum Collegij construendi usque; nunc nec quicquam construxerunt, ita ut domus reperitur in statu, quo fuit emptæ, & acceptato præcio eiusdem domus erit faciliè eisdem Patribus Societatis aliam domum, aliumve situm intra Civitatem Ianuæ æque commodam siue commodiorem pro eodem, vel minori precio reperire, prout dicunt sæpius Patres Regulares se obtulisse, ac dictum situm commodiorem domo, de qua agitur ad arbitrium boni viri siue ad iudicium Rote illis in d. Civitate præbere. Quo stante inferunt nullatenus magnum præiudiciū, aut quasi nullum ex ista coactione vendendi istam domum Patribus Societatis inferri.

Et eo maxime cum nullam æquitate, nullamque rationem prætendant suadere, quod

14 quod Monasteria Religiosorum ita contigua permittantur propter inconuenientia satis nota, & serio enumerata per D. Bonavent. 2. thom. opuscul. in libell. epologico qu. 7. per totam.

Præsertim cum ex modelo, & planta clare appareat viridarium domus, de qua agitur, prædominati Monasterium & Clausura Sancti S. S. & cum illius Religiosi ex elemosinis etiam non petitis sustentationem expectent videatur, quod illæ sint in dies minnendæ vicinitate alterius Monasterij, quæ damna, & præiudicia Monasterij Sancti S. S. afferunt esse sufficientia pro cogendis Patribus Societatis Iesu ad domum vendendam.

Fuit namque responsum insistendo in eo quod ex ista venditione domus est magnum

15 præiudiciū, quod cansatur Patribus Societatis Iesu, cum iam domum istam pro Collegio construendo emerint, nec de facili possint in dicta Civitate alium situm æque commodum innentire. Et oblationes in contrarium deducæ sunt verbales, neque de illis in actis appareat, & possit in viridario istius domus de facili remedium adhiberi ne Monasterium S. S. S. prædicti viridarii prospectui sit subiectum, nec ex vicinitate d. Collegij nullum præiudiciū d. Monasterio S. S. S. quoad elemosinas inferri videatur, cum in Collegijs Societatis nullus non Religiosus ex eisdem sepeliatur, nec elemosinæ pro Missis, & alijs officiis admittantur, quibus cessantibus cessat, & illarum diminutio exaduerso propostæ; maxime cum Collegia Societatis vivant ex redditibus competentibus ut est notum.

Ex quibus visum fuit Dominis, quod verisimur in magno præiudicio Patribus Societatis ex istius domus venditione inferendo, & quod illo admisso cessat remedium exaduerso intentatum iuxta dispositionem *text.* in dicta *l. si quis sepulchrum* & per consequens resolvendum censuerunt Patres Societatis ad dictam venditionem non esse cogendos.

Quia tamen pro parte Patrum Regularium fuit oppositum de quibusdam privilegijs Pontificum ex quibus prætendunt dictum Collegium ita vicinum Monasterio S. S. S. construi non posse, Domini super hoc articulo, & relevantia dd. privilegiorum reseruantur particulariter videri.

ELNEN. IVRIVM PAROCHIALIVM.

Ven. 15. Maij 1615.

DECISIO CDXXIX.

Impressa in rec. dec. 473. p. 3.

CIVITATIS CASTELLI VNIONIS.

Luna 18. Maij 1615.

ARGVMENTVM.

Cumulatio possessorij cum petitorio de iure non intrat, maxime in possessorio summarijssimo manutentionis. Cetera de vnione.

SYMMARIYM.

- 1 Arbitrium regulatur à iure.
- 2 Possessorium prius est regulandum, & terminandum, quam petitorium.
- 3 Possessionis commodum est maximum.
- 4 Possessor releuatur ab onere probandi.
- 5 Cumulatio possessorij cum petitorio non solet dari in iudicio summarijssimo manutentionis.
- 6 Item quando possessio est clara, secus si est turbida non.
- 7 Exceptio inualiditatis tituli admittitur in iudicio summarijssimo manutentionis.
- 8 Declarata quando oritur ex lesura, & venire ipsius tituli; si verò est turbida requiritur numer. 10.
- 9 Vnio antiqua, & obseruata presumitur confirmata à Sede Apostolica.
- 10 Acta tantum attenduntur, & non ea, quae sunt extra acta.

DECISIO CDXXX.

Fuit resolutum non intrare arbitrium ad effectum cumulandi petitorium cum possessorio, quia illud regulatur à iure *Ces. de Grass. decij. 7. de sent. & reuoc. num. 7.* & de iure praecedere debet cognitio possessorij cognitioni petitorij *l. ordinarij C. de rei vendic. l. inuit C. de interdict. qui* quidem ordo prauecti non debet in praediuicium possessoris, quod priuaretur commodum possessionis, quod maximum est, & grauaretur onere probandi, à quo stante possessione releuatur, & ideo non videtur arbitrium intrare, vt fuit dictum in vna *Verdunen. Abbatis 20. Februarij praeteriti coram D. meo Buratto.*

Et praedicta facilius procedunt, cum versetur in iudicio summarijssimo manutentionis, in quo cumulatio concedi non solet, vt testatur Rota in causa *Romana Censur coram Robustorio*, quae est inter impressas dec. 99. n. 6. p. 1. Et cum possessio Antonij sit clara ex adductis in decisione in ista causa facta 16. Martij praeteriti, nec aliqua adducatur causa, quae arbitrium spadeat, multo minus illi videtur esse locus, vt in istis terminis fuit resolutum in causa *Territanea. Bonorum 22. Aprilis 1613. coram D. meo Valdo & prius in alia Montis Falsici Cappellania 13. Ianuarij 1606. coram Illust. Lancelotto.*

Non obstat exceptio inualiditatis vnionis resultans ex defectu potestatis eius, qui vniuit, & ex eo quod Ecclesia Parrochialis libera, & maioris valoris fuit vnita beneficio simplicis iurispatronatus, & exigui valoris, & quod huiusmodi exceptio inualiditatis tituli, qui exhibetur sit admittenda in hoc iudicio iuxta *Abb. in r. audita querela in primo notabil. de restitut. spoliat.*

Quia hoc procederet, si defectus tituli apparet ex lesura ipsius tituli *Menoch. de retri-*

nend. remed. 3. num. 683. quod applicari non valet casui nostro, in quo ex scriptura vnionis non resultant defectus contra eam oppositi, nec minus extrinseci illi iustificancur, Imo reddi videntur turbidi, ex quo versamur in vnione excedente metam 90. annorum, quae

9 propterea iniuncta obseruantia subsecuta deducta ex pluribus praesentationibus, & institutionibus praesumitur à Sede Apostolica confirmata, vt fuit dictum in vna *Firmiana iurispatronatus 1. Martij 1613. coram D. meo Decano* Vnde cum huiusmodi exceptio inualiditatis reddatur ex praedictis admodum turbida, videtur ad petitorium reijcienda iuxta *decisionem Caput. vnionis 20. Februarij 1589. coram Bubalo, & Oxomen. Cappellania 10. Martij eiusdem anni coram D. meo. Card. Plato.*

Minus obstat decisio *Vicen. Parochialis 8. Decembris 1608. coram meo*; Quia ibi possessio erat

11 turbida hic vero est clara ex deductis in praedicta decisione in hac causa facta.

Et quamuis informantes pro Iosepho dixerunt, quod Patroni de Bernardinis praesentarunt Antonium ad duo beneficia simplicia scilicet Sancti Rocchi, & Sancti Ioannis, reueruato sibi iure super Parochiali Sancti Angeli, de qua agitur, & praesentatus obtinuit de dictis duobus beneficijs institutionem, & possessionem, cum eorum iuribus, & pertinentijs. Vnde inferebant, quod quamuis alias capta possessione Ecclesiae Sancti Rocchi censetur etiam capta possessio Ecclesiae Sancti Angeli illi vnire, secus esse stante dicta reservatione, quae videtur operari, quod eodem modo, quo vigore illius praesentationis patronorum non extenditur ad Ecclesiam Sancti Angeli, ita nec possessio praesentationis vigore capta. Nihilominus quia de praedictis nihil constat in actis DD. illa non habuerunt in consideratione.

LEGIONEN. DECIMARVM.

Ven. 22. Maij 1615.

DECISIO CDXXXI.

Impressa in rec. dec. 677. part. 1.

MELITEN. PRIORATVS.

Veneris 22. Maij 1615.

DECISIO CDXXXII.

Impressa in rec. dec. 699. p. 2.

CIVITATIS CASTELLI SUPPLEMENTI
LEGITIMAE.

Luna 25. Maij 1615.

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIYM.

- 1 Legitima fructus debetur à die mortis Patris vel matris, in cuius bonis debetur legitima.

2 *Ern.*

2 *Fructus stabulium taxantur ad rationem quinque pro centenario.*

3 *Aequalitas est seruanda.*

4 *Locorum montium exprimentur hic fructus.*

DECISIO CDXXXIII.

Presupposito obitu Angelæ de Vitellis de anno 1573. & quod de tempore dicti obitus remanerent in illius hereditate loca montium, annui Censui, & credita de quibus in *decisionibus* 27. Martij 1613. & 4. Iulij 1614. & 16. Martij prateriti excepta partita ex 3000. in annuo censu imposito per Comitē Carpegnā ad fauorē heredum q. Angelæ, & bonis stabilibus, quæ non controuertuntur. Et sine veti præiudicio, quod legitima Alphonsi sit octaua pars; Dubitauit ad quam summam ascendant fructus d. legitimæ debite d. Lucio.

Et DD. responderunt ascendere ad summam scut. 19881. 8. 17. cum enim illi debeantur a die obitus dictæ Angelæ de mense Nouembris 1573. vsque ad præsentem diem *Alexand. conf.* 127. num. 2. lib. 6. *Bertrand. conf.* 301. num. 3. lib. 2. *Corn. conf.* 265. num. 3. lib. 1. *Tiraq. in h. l. si unquam verb. reuertatur* num. 270. C. de reuoc. donat. *Seraphin. decis.* 1311. num. 19. & fuit dictum in vna Romana supplementi legitima 19. Decembris prateriti coram D. meo *Vhodo* calculando fructus singulorum coepotum hereditariorum, de quibus in dd. *decisionibus* a die d. obitus, octaua pars illorum ascendet ad prædictam summam scut. 19881. 17.

Nam incipiendo à Palatio valoris sc. 17500 cuius fructus annuos visum fuit DD. posse taxari ad rationem quinque pro centenario iuxta dispositionem iuris, de qua per *glos. in amb. perpetua C. de sacros. Eccles. communiter approbatam* teste *Tiraq. de reuoc. lignag.* 5. 1. *glos. 6. num. 19. Conar. var. lib. 3. cap. 9. nu. 5. Mantie. de tacit. & ambig. lib. 4. tit. 20. num. 12.* & fuit dictum in vna *Bononiæ de Pannolinis* 28. Aprilis coram me. Maxime quia heredes Angelæ quando d. palatium vendiderunt expresse cauerunt, vt emptor donec precium solueret, teneretur ad fructus recompenfatiuos ad rationem quinque. Vnde *Aequum* videtur, vt quam legem ipsi dixerunt cum emptore eandem patientur hodie conueniēti à D. Lucio l. 1. & *toti tit. ff. quod quisque inv. fructus d. Palatii* per totum prædictum tempus ascendunt ad summam sc. 36312. 50.

Fructus verò 134. locorum montis Pij ante reductionem ad rationem septem scut. pro quolibet loco, & postea ad rationem sex ascendunt ad summam scut. 32519.

Locorum 47. montis Carnis ad rationem sc. 7. ad sc. 13653. 50.

Locorum 50. Montis fidei ad rationem scut. sex iuxta reductionem factam ad instar non vacabilium ad sc. 12400.

Locorum 21. Montis faxinæ ad rationem scut. septem ad sc. 6100. 50.

Locorum 32. Montis Archiulij ad rationem sc. septem auri pro quolibet loco ad scuta monetæ 11155. 20.

Locorum 44. Montis Fidei calculando iuxta

reductiones factas ad scuta 11814.

Census DD. de Columna scut. 300. in forte principali constituti ad rationem nouem pro centenario ad sc. 11305.

Census D. Alphonsi sc. 7180. constituti ad rationem septem ad sc. 9242.

Trium aliorum Censuum 3639. auri ad rationem scutorum septem auri ad scuta monetæ 14497. 61.

Qui quidem omnes fructus infimul redacti constituit summam scut. 149049. 36. & illorum octaua pars debita D. Lucio ascendit ad summam dd. scutorum 19881. 17.

Et ita conclusum &c.

BONONIEN. PECUNIARIA DOTIS.

Luna 1. Iunij 1615.

DECISIO CDXXXIV.

Impressa in rec. dec. 673. p. 3.

TERDONEN. BONORVM.

Ven. 5. Iunij 1615.

DECISIO CDXXXV.

Impressa in rec. dec. 675. par. 3.

VRBEVETANA HEREDITATIS.

Ven. 5. Iunij 1615.

DECISIO CDXXXVI.

Impressa in rec. dec. 676. par. 3.

ROMANA CASALIS PALAZZETTI.

Merc. 10. Iunij 1615.

DECISIO CDXXXVII.

Impressa in rec. dec. 718. par. 2.

PACEN. DECIMARVM.

Ven. 12. Iunij 1615.

DECISIO CDXXXVIII.

Impressa in recent. dec. 183. par. 4. tom. 1.

METEN. FRVCTVVM, ET DISTRIBUTIONVM.

Luna 15. Iunij 1615.

ARGVMENTVM.

Pater ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 *Maintenance datur consilio de possessione per prinationem.*
- 2 *Prinario presupponit habitum.*
- 3 *Fructus, & distributiones debentur residentibus, & inferuentibus.*
- 4 *Iuri suo nemo tenetur renuntiare.*
- 5 *Ciuius possessio sufficit pro maintenance.*

DECISIO CDXXXIX.

Fuit resolutum, Ioanne tantum informante, illi dandum esse mandatum de manutenendo in exactione fructuum, & distributionum sui Canoniciatus, cum de eius possessione circa illorum perceptionem constet ex privatione ipsi facta per Capitulum, quae supponit prius fuisse in possessione eos percipiendi, et quo privatio presupponit habitum l. decem ff. de verb. oblig. Ofuse. decis. pedem. 93. n. 12. Surd. cons. 109. n. 64.

Maximè quia apparet ex confessione ipsiusmet Capituli illum esse Canonicum, & consequenter fundatam habet intentionem super dd. fructibus, & distributionibus, quæ Canonici residentibus, & interresidentibus debentur s. unic. de Cleric. non resid. in 6. Unde facilius intrat manutentio Capiti. decis. 203. par. 2.

Non obstat, quod dictis fructibus, & distributionibus fuerit à Capitulo priuatus. Quia dicta privatio est iniusta, cum fuerit facta ex eo quod Ioannes noluit cedere iuri sibi competenti super Cantoria, cui nemo teneatur renunciare, & sic cum habuerit se pro non spoliato retinuit civilem possessionem, quæ iustificat pro obtinenda manutentione Fab. in 6. retinenda num. 22. Instit. de interd. l. Salicet. in l. 1. n. 7. C. rti possid. Menoch. de retinend. remedi. 3. num. 22.

Et ita conclusum &c.

MACERATEN. SPOLII.

Luna 15. Iunii 1615.

DECISIO CDXL

Impressa in rec. dec. 729. p. 2.

CASALEN. CANONICATVS.

Febr. 17. Iunii 1615.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Residentia personalis intelligitur de precisa.
- 2 Status dispositio non extenditur.
- 3 Constitutio Iulij II. de incompatibilitate in Ecclesia Casalen. quæ disponat.
- 4 Incompatibilitas causatur pluribus modis.

DECISIO CDXLI.

Fuit sub die 24. Novembris 1613. resolutum, gratiam Sebastiani non esse iustificatam, respectu falsitatis narratiue Bonifatij, quod appellania, quam obtinebat non requireret personalem residentiam, à qua decisio licet sub die 14. Maij 1614. DD. recesserint; Tamen die 6. Ianuarij præterit steterunt in primo loco decisio, prout, & etiam hodie in repropoitione eiusdem causæ standum esse censuerunt; nam Bonifatius narrando cappellania non requirere personalem residentiam non expressit falsum, quia dicta narratio-

1 non personalis residentia debet intelligi de precisa, ex qua posset resulare incompatibilitas respectu tituli cum Canoniciatu, de quo prouideri Santissimo supplicata, non autem de causatiua respectu ammissionis fructuum, ex qua non inducitur aliqua incompatibilitas iuxta Hoid. de incompatib. benefec. par. 1. cap. 17. num. 34. cum alijs in prima decisioe adductis.

Statutum verò, quo Sebastianus nititur loquitur de residentia causatiua, non autem precisa.

Et constitutio Iulij II. qua pariter nititur nullum de residentia facit verbum, sed tantum disponit, quod Cappellania sint incompatibiles cum Canoniciatibus, nulla facta mentione de residentia precisa, quæ non censetur inducenda ex sola incompatibilitate, cum illa non causetur tantum ratione residentia, sed ex alijs pluribus causis gratia non videtur iustificata ex late adductis in dd. duobus decisioibus, contra quas cum nihil releuans adducatur, DD. placuerunt illarum rationes, & fundamenta, & cum illis in hac propositioe transierunt.

Verum quia informantes pro Sebastiani hodie pretendunt dictam gratiam Bonifatij esse lubreptariam, cum in ea non fecerit mentionem Constitutionis Iulij II. inducentis dictam incompatibilitatem, & consequenter Canoniciatum adhuc vacare per obitum Ocauij, quod cum non sit præsentis inspectionis visum fuit DD. posse de eo particulatim videri.

ILLERDEN. BENEFICII.

Luna 22. Iunii 1615.

ARGVMENTO.

Nonindiget.

SYMMARIVM.

- 1 Manutentio datur decem de possessione Instrumentali, quæ alio non existente sufficit.
- 2 Possessio presumitur continuata concurrentibus præsertim alijs qualitatibus ut num. 3.

DECISIO CDXLII.

Fuit resolutum D. Fructuoloso dandum esse mandatum de manutenendo, cum doceat de sua possessione probata Hoid. cons. 86. num. 20. lib. 2. Rota decis. 306. num. 1. par. 1. Cas. de Grass. dec. 5. in prin. de cens. possid. & propriet. Quæ quidem possessio licet fuerit capta de anno 1604 per Io. Buleda sublicitum à Domino episcopo Illerden. procuratore D. Fructuosi. Tamen præsumitur continuata usque ad currentem annum 1615. de quo tunc mota l. Rot. diuers. decis. 4. num. 12. & seqq. p. 2. Menoch. de retinend. remedi. 3. num. 577. concurrente præsertim quierantia alicuius anni 1612. & Instrumento locationis de anno 1612. ex quibus dicta præsumptio optinere coadiunatur Gabr. de locat. & condic. concl. 4. num. 16. & Menoch. ubi supra n. 364.

Et ita conclusum.

CAESARAVGVSTANA DOMVS.

Luna 22. Iunij 1615.

DECISIO CDXLIII.

Impressa in rec. dec. 75. par. 2.

ROMANA PECVNIARIA.

Veneris 28. Iunij 1615.

DECISIO CDXLIV.

Impressa in rec. decis. 747. par. 2. ubi erronne sub die 26.

NOVARIEN. CANONICATVS.

Luna 28. Iunij 1615.

DECISIO CDXLV.

Impressa in rec. dec. 242. par. 2.

MACERATEN. LIQVIGATIONIS.

Vener. 26. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIYM.

- 1 Obiectionibus scrupulosi Rota non prebet aures.
- 2 Liquidatio fructuum fit ex presumptionibus, & consuetudinis, & num. 4.
- 3 Perito, qui bene munus sibi iniunctum implevit est standum.

DECISIO CDXLVI.

PER duas decisiones in ista causa coram me factas 30. Octobris 1613. & 20. Martij praeteriti fuit firmata liquidatio fructuum de quibus agitur, & ad maiorem elucidationem, nec non claritatem facti aliqua in partibus elucidanda fuerunt per me de ordine Rotae cuidam perito deputando per certum Auditorem Rotae Maceratae commissa, qui omnibus bene perpensis, & exacte, ac diligenter visis, & consideratis resultat in actis prout in relatione, quae datur, cui cum pars huiusmodi, & haeredum Siluagiae non acquiescerent dubitati, an d. periti relationi esset standum. Et DD. affirmatiue responderunt, nam quamuis pro parte dd. haeredum quae nullitates contra dictam relationem opponerentur respicientes ordinem iudiciale per peritum seruatum, & scrupulositatem quam nihilominus DD. illas omnes rejecerunt, & responsiones illis datas pro parte Iulij admiserunt, & vltra rationes in responsione ad quamlibet nullitatem de per se additas considerant huiusmodi scrupulosi obiectionibus non videri standum, cum versemur in purgatione spolijs multorum annorum, & in liquidatione facienda, & sic in materia difficilis probationis in qua vt in superiori prima decisione fuit firmatum, sufficienti praesumptionibus, & consuetudine iuxta Bald. in l. 1. num. 22. C. de fruct. & lit. expens. cum alijs in praedicta decisione relatis, & cum ap-

pareat istum peritum diligentissime munus sibi iniunctum impleuisse, & liberos videndos vidisse, & cetera necessaria examinasse, & in relatione valde, & modeste, & considerate locutum fuisse dixerunt Domini illius relationi esse standum. Nam etiam si in aliquo circa modum procedendi peritus defecisset, cum in substantialibus relatio appareat iustificata, & recte facta illa videbatur attendenda saltem in vim praesumptionis, & coniecturae sufficientis ad effectum liquidationis, de qua agitur, cum in ista materia, vt diximus, minores probationes de iure sufficiant, siueque liquidationem istorum fructuum esse faciendam iuxta praedictam relationem, & iuxta praedictas duas decisiones in ista causa factas per DD. fuit resolutum.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Veneris 26. Iunij 1615.

DECISIO CDXLVII.

Impressa in rec. dec. 187. par. 4. tom. 1.

ROMANA DIVISIONIS.

Ven. 26. Iunij 1615.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIYM.

- 1 Communio non inducitur absque communicatione lucrorum utriusque partis.

DECISIO CDXLVIII.

PROPOSUI dubium in vltima decisione huius causae referatum, an scilicet inter Lucam, & Stephanum adesset Societas respectu lucrorum ex artificio organorum provenientium, & DD. negativae responderunt, cum in casu nostro praecipuum requisitum deficiat nempe lucrorum communicatio, quae excluditur ex depositione matris, & sororis Stephani deponentis ipsa lucra in proprios usus conuertisse.

Et licet probaretur, Stephanum aliquando dedisse Lucae aliquid, non tantum inde inferatur lucrorum communicatio. Tum quia potuit dare in recompensam victus, & vestitus, quae ab illo habebat. Tum etiam quia nullus Testis deponit, quod ex contra Lucas communicaret sua lucra cum Stephano, sed imo totum oppositum. Et tamen ad arguendum Societatem requireretur comunicatio utriusque Petr. de Vbald. de duob. fratribus part. 3. nu. 16. Mantica de tacit. & ambig. l. 6. tit. 10. num. 15. Et ita conclusum, &c.

LEGIONEN. DECIMARVM.

Mercur. 7. Iulij 1615.

ARGVMENTVM.

Decimae debentur ex terris ruptis, & ad culturam redactis.

SYM-

SYMMARIUM.

- 1 Decima ex fructibus novis subrogatis in locum antiquorum, ad quem spectant.
- 2 Dispositio c. commissum de decim. cessat stante particulari quasi possessione alterius.
- 3 Testes numero plures proferuntur.
- 4 Item de facto proprio deponentes.
- 5 Item de affirmativa deponentes.

DECISIO CDLIX.

N On controuertitur Commendatores de Villa Franea Religionis Sancti Iacobi de Spata pro tempore existentes semper exegisse Decimas herbarum ex Dehera de Boial, sed controuertitur, an dicta Dehera rupta, & ad culturam redacta Decime ex fructibus frumentis, & aliorum seminum subrogatis in locum dd. herbarum spectent ad eundem D. Commendatorem iuxta text. in c. commissum de dec. Comar. pract. qn. 37. num. 5. quod non solum procedit ratione Domini, sed etiam possessionis Rebus: alios adducens in tract. de decimis quest. 14. num. 20. quem refert. & secuta fuit Rota in una Hispanen. Decimorum 11. Aprilis 1567. coram bo. me. Card. Seraphino tunc Rota Auditore, quæ reperitur in præf. eiusdem Seraph. 18. in ordine. Vnde videbatur dubium super manutentione hodie propositum resolendum fore ad fauorem D. Commendatoris.

Nihilominus contrarium DD. sentiunt, & mensæ magistrali dandum esse manutentionem. Quia ex testibus examinatis apparet non solum de illius quasi possessione vniuersali percipiendi omnes Decimas maiores Territorij Villæ Franeæ, in quo situm est ista dehera, sed etiam constare de particulari illius possessione percipiendi easdem Decimas maiores ex ista Dehera, quando in partem fuit rupta, & ad culturam redacta, & seminata prout testes deponunt a viginti & quinquaginta annis, & ipsimet d. partem ruptam seminarunt, & ex fructibus decimas mensæ magistrali soluerunt, quæ particulari possessione quoad istam Deheram stante, cessat dispositio text. in d. c. commissum cum alijs superius adductis, & quod dicitur de subrogatione fructuum, vt in terminis fuit resolutum in dicta Hispanen. Decimarum coram Seraphino vbi aliz decisiones pro hac conclusione adducuntur quæ DD. in ista propositione placuerunt, & ex illis pro manutentione mensæ magistrali concedenda resolutio fuit capta.

Nec obitare videbantur Testes pro parte D. Commendatoris examinati deponentes istam Deheram nouquam fuisse ruptam, nec ad culturam redactam. Cum illis præualeat videantur testes pro mensa magistrali adducti. Tum quia plures num. c. in nostra vers. mandamus, & ibi gloss. in verb. aduoca de testib. Gabr. de testib. conclus. 4. num. 50. Surd. consil. 430. num. 29. Tum quia deponunt de facto proprio Surd. consil. 371. nu. 9. Seraph. dec. 550. num. 2. Quin, & de affirmatiua l. diem proferre 5. si plures vbi gloss. in verb. consenserunt de arbit. Rota dec. 125. num. 2. par. 1. Farin. plures testis de testib. q. 75. num. 230.

LYCANA IVRISPATRONATVS.

Mercur. 1. Iulij 1615.

DECISIO CDL.

Impressa in rec. dec. 697. par. 3.

ROMANA CANONIS.

Fener. 6. Nouembr. 1615.

DECISIO CDLI.

Impressa in rec. decis. 699. par. 3.

AVXIMANA FIDEICOMMISSI.

Fen. 8. Nouembrijs 1615.

ARGVMENTVM.

Vocatio personarum earumque filiorum, in quibus non cadit necessitas instituendi an intelligatur per vulgarem, an per fideicommissariam.

SYMMARIUM.

- 1 Restitutio in integrum datur aduersus sententiam iniustam etiam non notoriam.
- 2 Vocatis personis, in quibus non cadit necessitas instituendi, & earum filijs, quatenus filij vocentur ordine successuum post parentes, intelliguntur vocati per vulgarem, non per fideicommissum; maxime non extantibus verbis tractum temporis successuum denotantibus.
- 3 Clar. in 5. testamtorum quest. 80. num. 2. declarat.
- 4 Menoch. præsumpt. 70. num. 16. lib. 4. declarat.
- 5 Adrianius currit à die sententiæ lesionis tantum.

DECISIO CDLII.

P Endente hac causa inter Febum, & Creditores Pompilij sui Patris etiam Illustriſſ. Lancelotto tunc Rotæ Auditore, fuit 12. Ianuar. 1604. resolutum pro existentia fideicommissi, ac pariter sententiarum; sed postea per eundem Febum commissa alia causa recuperationis quorundam bonorum ab eius Patre alienatorum D. meo Vbaldo, fuit coram illo super eodem fideicommissio propositum dubium 26. Nouembrijs 1611. & pro non existentia illius resolutum, & consequenter postea pronunciatum, cuius vltimæ resolutionis, & sententiæ habita notitia per dictos creditores, causam restitutionis in integrum aduersus dictam sententiam Illustriſſ. Lancelotti mihi committi obtulerunt; vnde dedi dubium, an de causa dictæ restitutionis constaret, quod

- 1 Domini in contumaciam Febi pluries citati, & recusantis informare, hodie affirmatiue resoluatur, cum de iniustitia sententiæ appareat
- 2 ex eo, quod in casu nostro nullum adest fideicommissum ad fauorem Febi, quia cum Pompilijs, & eius filij fuerint vocati per Hieronymum fratrem germanum, in quo nullum eadebat necessitas instituendi, dicti filij Pompilij,

pillj, quatenus venirent ordine successivo post eorum Patrem intelliguntur vocati per vulgarem; quæ ex additione Pompilij expiravit, non autem per fideicommissum *Dec. cons. 205. num. 6.* qui dicit hanc opinionem esse communem & ab ea non recedendum *Peregr. de fideicom. artic. 18. n. 4. in 2. casu*, qui *num. 5.* dicit conclusionem in his terminis nullam habere difficultatem, præsertim cum in casu nostro nulla adfuit verba tractuum temporis successivum denotantia ut latè fuit ostensum in *decisione D. Vbaldi*, à qua cum natus optimis rationibus, & fundamentis, quæ hic esset superfluum repetere, ac omnibus contrarijs late respondeat Domini consuevit non esse recedendum.

Non obstat, quod tempore testamenti esset etiam natus Febus filius Pompilij, & sic censetur vocatus æque, & infimul cum Pompilio Patre, & Cornelio eius Patruo ad tradita per *Claram* in §. *testamentum qu. 80. num. 2. Menoch. præsumpt. 70. num. 16. lib. 4.* Perindeque sententia Illustriss. Lancelotti remaneat iusta saltem quoad tertiam partem, ad quam Febus vocatur.

Quia quicquid sit de ista doctrina, illa etiã admissa habet locum, si Febus ex isto capite venisset contra creditores sui Patris, sed cum adduxerit tantum fideicommissum, ad quod prætendebat se vocatum ordine successivo, & post mortem sui Patris, ut patet ex lectura dictæ *decisionis Illustriss. Lancelotti* dicta doctrina non applicatur, & sententia eius ad favorem lata se fundans in dicto fideicommissio remanet inintacta, cum illud non adsit ut supra dictum est.

Ex qua iniustitia infertur constare de causis restitutionis in integrum, etiam quod illa non sit notoria *Casus de Grass. 10. decis. num. 12. & seq. de re ind. Rota divers. dec. 351. num. 4. & 5. par. 1. Seraph. dec. 251. num. 2. & fuit dictum in causa Anconitana Consensu 24. Maij 1613. coram D. Vbalo.*

Nec facit, quod in casu nostro sit lapsus quatuordecim annorum ad petendam dictam restitutionem, quia illud non currit nisi post sententiam laesionis *Alex. conf. 89. num. 10. lib. 2.* cum alijs adductis per *Oddum par. 1. quest. 20. nu. 37.* Casu veto nostro isti creditores non potuerunt scire nullum adesse fideicommissum in testamento, de quo agitur, & consequenter se impositos per sententiam Illustrissimæ Lancelotti sub prætextu dicti fideicommissi lati, nisi post factam victimam *decisionem coram D. meo Vbalo 26. Novembris 1611. & post sententiam per illum latam, à quo tempore computando non est lapsus dictum quatuordecim annorum.*

EVGVINA CANONICATVS.

Vener. 20. Novemb. 1615.

DECISIO CDLIII.

Impressa in reg. dec. 200. par. 4. tom. 1.

CIVITATIS CASTELLI SUPPLEMENTI
LEGITIMAE.

Vener. 27. Novemb. 1615.

DECISIO CDLIV.

Impressa apud Statil. de Salvianno dec. 304. & penes Merlin. de legitim. dec. 80.

ROMANA SPOLII.

Vener. 27. Novemb. 1615.

ARGVMENTVM.

Reintegratio ut competat spoliato quæ requirantur, & quando dicantur probata. Actio spolijs transit in fingularem successorem absque alia cessione.

SPMMARIYM.

- 1 Sententia validitas constat ex revolutione actorum.
- 2 Summa minor inest in maiori.
- 3 Spoliatus reintegratur, probatis duobus extremis, nempe possessione spoliati, & spoliatoris. Amplia ut spoliium huiusmodi competat etiam Cessionario spoliati ut num. 6.
- 4 Constituti clausula transfert possessionem in Constitutarium.
- 5 Possessio clarior redditur ex perceptione fructuum, & mandato de manutenendo obtento.
- 6 Cessionarius potest uti omnibus iuribus cedentis, & etiam possessione.
- 7 Possessio adversarii in spolio probatur ex substantiatione litis cum administris.
- 8 Spolij actio non venit in cessione generali omniū iurium secundum aliquos.
- 9 Declara consensum opinionem esse in contrarium.
- 10 Deliberatio & mandatum de deliberando iustificatur ex subsecuta possessione à Iudice tradita rei deliberata.
- 11 Possessio iudicialis presumitur tradita servatis servandis.
- 12 Exceptio respiciens petitorum non admittitur in indicio spolijs, & num. 14.
- 13 Rota mandans informari super bono iure intelligitur super articulo, de quo agitur.
- 14 Spoliium non competit possidenti. Decl. ibi.
- 15 Spolio agere potest possidenti civiliter ad consequendam naturalem possessionem ammissam.
- 16 Citatio requiritur interesse habentis in omni actu.
- 17 Spoliat Iudex nulliter procedens.

DECISIO CDLV.

Omni consuevit, sententiam A. C. esse confirmandam, cum de eius validitate, constet ex actorum revolutione. Er nullitas contra illam opposita, quod scilicet non sit conformis libello, cum reintegret Florenum ad tertiam partem domus, de qua agitur, & in libello fuerint petite due partes ex quinque, tollitur ex eo quod cum minor sit quantitas vnius partis ex tribus, quam duarum ex quinque, potuit sententia condemnare in minoris, nam includitur etiam petitio minoris iuxta

² iuxta *Ios. in l. quidam extimaverunt num. 1. ff. si cert. per. Fab. in 9. quoties insit. de inuic. stipulat. Guidop. dec. 27. Celsian. in consuetud. Burgund. tit. de st. Iustit. 9. 6. verb. Cusques num. 13.*

De iustitia vero dubitari non potest, cum constet de requisitis in iudicio spoli, nempe de utroque extremo iuxta notata per *Doll. in c. cum ad Sedem vbi Abbas num. 17. de restit. spoliat. Bald. in l. 3. num. 15. ad fin. C. si a non competente Iudice Alex. conf. 6. num. 5. lib. 3. Menoch. de recuperand. remed. 15. num. 383.*

De portio enim satis apparere visum fuit ex eo quod portio domus, de qua agitur, fuit deliberata Caccianemico, qui illius possessionem accepit, ac eam postea cessit Crippæ cum clausula Constitui, quæ operatur vt dicta possessio censeatur translata in constitutarium *l. quod meo in princip. & l. Interdum de acquir. possess. Capie. decisi. 14. num. 3. Rota decisi. 132. num. 5. par. 1. Tiraq. de iur. Constit. par. 1. num. 2. Mantica de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 23. num. 14. cum præsertim dictus Crippa post cessionem, obtrunxit sibi assignari plures pensiones, & habuerit à Iudice mandatum de manutenendo ex quo illius possessio clarior redditur *Parif. conf. 104. num. 88. lib. 1. Gabr. in tit. de locat. conclus. 4. num. 7. Menoch. de retinend. remed. 3. num. 567. Rota decisi. 506. num. 4. par. 1. direct.**

Quia (quidem possessione Crippæ stante) Florenus hodie agens spolio tanquam cessionarius Balthassar, & Aluisij, qui vt constat ex datis in *Summario* sunt filij, & hæredes Ioannis Ambrosij hæredis d. Crippæ, satis iustitificat videtur primum extremum, cum possit vt omnibus iuribus, quæ dd. cedentibus competeant, & sic etiam possessionem Crippæ vt fuit dictum in *Terracina. Saluani 21. Maij 1614. coram me.*

Secundum verò extremum videtur probari ex substantiatione litis iunctis præsertim protestationibus pro parte Santinelli factis ne pensiones Crippæ consignarentur, sed sibi nouo emptori dictæ Domus Pontan. de spolijs lib. 2. num. 185.

Non obstat, quod cum dicta cessio facta Floreni fuerit de omnibus iuribus in genere in ea non venit actio spoli ad tradita per *Menoch. de recuperand. remed. 14. num. 60.* quia communis opinio est in contrarium, quod imo actio spoli tanquam personalis, & in rem scripta transiit in singularem successorem, abque alia cessione, vt per *Socin. in l. rem qua nobis num. 1. 10. de acquir. possess. Ruin. conf. 45. col. 5. vers. est breuiter lib. 4. Pontan. vbi supra lib. 1. num. 131.* quam sequitur *Rota teste Pat. decisi. 172. lib. 3. in nou. Mohedau. decisi. 3. de restitut. spoliat. Serapion. dec. 777. num. 10.*

Non obstat, quod non constet de decreto originali deliberandi Caccianemico, nisi per instrumentum deliberationis, in quo illius tenor fuit registratus, quia omissio, an sufficiat dicta registratio dicebatur cessare difficultatem ex obsequia subleuata, cum in vim illius fuerit per Iudicem data possessio, quæ præsumitur tradita seruatis seruandis, & de-

bitis decretis præcedentibus ad tradita per *Gabr. tit. de sentent. conclus. 5. & Inquinet recognouerunt in Dominum dictum Crippam, vltra quod huiusmodi exceptio tanquam respectio petitorum non est admittenda in hoc iudicio in quo sufficit docere tantum de prædictis extremis abique eo quod verificetur similis iuxta superius adducta. Et licet Dominus in preterita positione ordinauerint, quod informaretur super bono iure, hoc tamen fuit ad effectum spoli, de quo agitur, & quia ex tunc deductis spolijs videbatur turbidum, quæ curbiditas cum cesset ex hodie noniter deductis pro parte Floreni, merito visum fuit non esse opus de aliquo titulo docere ex prædictis*

Minus obstat, quod fratres de Ferris, qui prius hanc domum totam possidebant esse septem, & illorum duo essent debitores, vnde domus non potuit deliberari pro duabus quindis partibus, quia vltra quod hoc etiam respicit petitorum, cessat difficultas ex datis in *Summario* Floreni, ex quo apparet duos ex ipsis nempe Marcum Antonium, & Alphonsum fuisse mortuos de tempore executionis, quæ propterea bene fuit facta super duabus quindis partibus.

Nec facit, quod Crippa post præsentum spolijs exegerit nonnullas pensiones, & consequenter non desierit possidere, ac exadere cesset actio spoli, quæ non competit possidenti, quia dictæ pensiones depositaræ de anno 1589. per iniquum debebantur Crippæ stante mandato de manutenendo per 14. menses ante immisionem per ipsum obituro, qui propterea dum insisteret, & obiturne de anno 1593. consignari dictas pensiones depositarias, intelligendum est pro decursis, & ei debitis ante immisionem Santinelli, & spolijs commissum, non autem de alijs, quæ idem Santinellus retinebat, & semper soluere recusauit, vt constat ex protestatione per eius legitimum procuratorem facta de anno 1592. in qua contradixit dictæ consignationi pensionum depositarum, & expresse denegauit Crippæ alias postea decursas soluere eique opposuit nullum ius super illis competere, per quam quidem contradictionem, & oppositionem videtur iterum Crippam spoliasse *Crauet. conf. 140. num. 1. Rota decisi. 99. num. 2. par. 1. & sic cessat obiectum, quod non desierit possidere.*

Non obstant ceteri actus per Crippam gestij, ex quibus informantes exaduelio inferunt ad retentionem ciuilibi possessionis. Quia etiam ciuilitate possidens potest agere spolio ad consequendum possessionem naturalem, quam amittit *Bald. in d. l. 3. num. 15. vers. & nota C. si a non competent. Iudice Pat. decisi. 198. num. 4. lib. 1. Menoch. de recuperand. remed. 15. num. 391.*

Tandem non obstat visum fuit, quod dicitur Santinellum fuisse immissum auctoritate Iudicis rite procedentis, & exinde non intrare spolijs, quia cum ageretur de interesse Crippæ non fuit illi fuisse semel tantum citatum ad videndum mandari consignari Domum Curfiori ad effectum subhastrandæ, sed debebat citari.

citari in quolibet actu deliberationis, & immisionis Sandinelli *l. de quoquoque ff. de rei ind. quod cum non fuerit factum iudex videtur* 17 nulliter, & ut priuatus processisse, & consecretur spoliasse *Roman. conf. 158. num. 6. Rip. in l. naturaliter §. nihil Communis ff. de acquir. poss. jess. Roland. conf. 6. num. 11 lib. 2. Crauet. conf. 140. num. 2. Honded. conf. 37. num. 22. & seq. lib. 1. Seraphin. decif. 767. num. 1.*

PISTORIEN. BENEFICIUM.

Lana 4. Decembr. 1615.

DECISIO CDLVI.

Impressa in rec. dec. 195. par. 4. tom. 1. & der. 722. par. 3.

ROMANA CASALIS PALAZZETTI.

Ven. 11. Decembris 1615.

ARGUMENTVM.

Patec ex summario.

SYMARIUM.

- 1 Nepotes quando veniant appellati filiorum;
- 2 Dicitio in infinitum restringitur ad personam expressam secundum aliquos.
- 3 Declara tamen ut hic.
- 4 Dicitio ipsius est personalissima. Declara quando procedat ut num. 5.

DECISIO CDLVII.

Fuit in hac causa resolutum 10. Junij præteriti constare de fideicommissio ad fauorem fratrum de Palazzellis ad effectum immisionis, cui resolutioni eum non acquiescerent DD. de Bartolis hodie causam sepe eisdem proposui. Et DD. steterunt in derisu, reseruat tamen ut particulariter videatur, an locus sit dictæ immisioni. Et mouebantur ex eisdemmet rationibus, & fundamentis in decisione adductis. Et præsertim ex eo, quod eum testator vocauerit filios in infinitum & sic in quemdam incertum perpetuum, futurumque euentum sub d. appellatione filiorum veniunt etiam nepotes ex iuribus, & auctoritatibus ibi relatis.

Non obstat, quod d. dicitio in infinitum restringatur ad personam expressam, & sic ad filios primi gradus iuxta *Ruin. conf. 126. num. 10. & 11. lib. 3. Sard. conf. 448. num. 16.* quia vitra quod prædicti Doctores in nostris terminis contrariu consulerunt in locis in decisione relatis dicebatur, quod in casu *Ruin. dicitio in infinitum* propter subiectam materiam poterat restringi absque vitio superfluitatis ut per eam ibi num. 11. quod non contingit in casu nostro, in quo si vocatus filiorum in infinitum restringeretur ad filios primi gradus redderet penitus superflua, cum illis iam esset promissum, per reciprocam substitutionem, que fideicommissum perpetuabat in eorum personis, donec ipsi essent superstitis. Et eodem modo fuit responsum ad predictum *conf. Sard.*

Minus obstat, quod fuerunt vocati filij ipsius Sabbæ, quo casu propter dictionem ipsius, quæ

4 est personalissima, non censetur vocati nepotes; quia vitra quod istud obiectum non transit sine difficultate ex traditis per *Ruin. conf. 115. num. 11. lib. 3. Petr. de fideic. quest. 11. ante num. 24. vers. 25. Gabr. de verb. significat. conclus. 1. num. 47.* quicquid tamen de veritate istius articuli sit dicendum, sufficere videbatur in nostro casu pro responsione, quod d. dicitio ipsius legitur tantummodo in substitutione reciproca inter filios ipsius Sabbæ, non autem postea quando post perpetuam prohibitionem alienationis vocantur filij legitimi, & naturales masculi vsque in infinitum. Vnde eum *Franciscus, & Tiberius* ex ista vltima vocatione venite concordant, illa est consideranda & eum in ea non reperiatur d. pronomen ipsius non est restringenda ad filios primi gradus ipsius Sabbæ.

Nec facit, quod versetur inter transuersales, quia aliqui ex Doctores in decisione allegatis loquuntur etiam in fideicommissente transuersali, prout etiam loquitur *Alex. conf. 5. num. 9. lib. 3. Gozzadin. conf. 59. num. 10. 12. & 23.* in hac eum materia non attenditur, an testator fuerit transuersalis, vel ascendens iuxta eundem *Alex. conf. 37. num. 15. lib. 6. Gabr. de verb. significat. concl. num. 89.* qui huiusmodi coniecturam reprobant.

An autem sit locus præsentis immisioni iuxta responsum DD. erit particulariter videndum.

LYCANA IVRISPATRONATVS.

Lana 14. Decembr. 1615.

ARGUMENTVM.

Descendencia quomodo probetur.

SYMARIUM.

- 1 Descendencia quomodo probetur.
- 2 Descendencia probatur ex testamentis, in quibus pater instituit filios suos iunctis alijs.
- 3 Descendencia non est probanda à primo fundatore sed ab eo, qui est in possessione presentandi.

DECISIO CDLVIII.

D. dixerunt constare de descendencia illorum qui præsentarunt à Margarita Maria, & Magdalena filiabus Bartholomæi nam incipiendo à Margarita, quæ nupsit Hieronymo Burlamachio; ex illo natus est Sebastianus, ex Sebastiani Hieronymus, & ex Hieronymo Vincentius, Nicolaus, & Ioannes qui præsentarunt. Ex Maria, quæ nupsit Francisco Marchio nati sunt Franciscus Maria & Ioseph ex Francisco Maria, Ioannes, & Vincentius, ex quo Vincentio natus est Franciscus qui præsentauit. Et ex Ioanne, Io: Baptista, qui pariter præsentauit. Ex Iosepho autem altero filio Mariæ natus est Siluester, & ex Siluestro Laura, & Maria, quæ præsentauit.

Ex Magdalena vero, quæ nupsit Hieronymo Magino natus est Benedictus, Ex Benedicto Angela, & ex Angela, quæ nupsit Ioanni Baptista Guinigi Pier Angelus, & Laurentius, & ex Laurentio Ioannes Baptista Guinigi qui præsentauit, ex Pier Angelo autem Pier Angelus iunior, qui pariter præsentauit.

A a

Que

Quæ quidem descendencia omnium supranominatorum sufficienter probatur in diuersis testamentis, in quibus quilibet pater respectiue successiuus temporibus nominat, & instituit filium suum *Paris. conf. 29. num. 10. lib. 2. Gozad. conf. 13. num. 7. Seraphin. decif. 489. num. 1. & fuit dictum in vna Feliniana iurispatriarum 16. Februarij 1609. coram D. meo Decano iunctis pteferim alijs iuribus, & testibus de quibus in Summarijs datis pro parte Laurentij.*

Non obstat, quod descendencia sit probanda à primo fundatore, quia cum d. Margherita, Maria, & Magdalena fuerit in quasi possessione presentandi, vt iam fuit firmatum in prima decisione huius causa 3. Aprilis preteritis, ab illis sufficit descendentiam probare *Molin. de primog. lib. 3. cap. 7. num. 7. & fuit dictum in vna Mediolanensis. Clericatus 7. Maij 1610. coram Reuerendissimo Domaseno, & in alia Baren. beneficij 1. Iulij 1611. coram D. meo Vbaldo, & alias sap.*

ROMANA DIVISIONIS HÆREDITATIS.

Lana 14. Decembr. 1615.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Index in Iudicio familie heriscunda debet pronuntiare super tota hereditate, non autem super vna vt tantum.
2. Sententia non conformis libello est iniusta.
3. Possidenti non datur immissio, quando semel possidere concessus est.
4. Immissio excessiua reuocatur, & vitiat sententiam.

DECISIO CDLIX.

Fuit resolutum, sententiam A. C. esse infirmam. Primo quia cum esset actum per Thomam ad diuisionem omnium bonorum hereditariorum Letij, & Fabricij pro indiuisio possessorum per ipsum, & Philippum, & sic actio-
ne familie heriscunda, debebat Index pronuntiare super tota hereditate non autem super locis montium tantum *l. fundus mihi ff. cod. Ed. d. in l. 1. in princ. C. cod. sub. in §. quadam ante num. 10. & num. 15. vers. sed quid sit vna iussit. de off. Præf. Papien. in form. libelli, pro hereditate, vel res singul. de iud. num. 4. Surd. conf. 354. num. 9.*

Secundo quia, vt supradictum est, fuit actum iudicio familie heriscundæ. Et Index dedit commissionem, seu quasi in istis locis montium, & sic sententia redditur iniusta, non soluta, quia non est conformis libello *Alex. conf. 72. num. 5. lib. 5. Honded. conf. 94. num. 40. lib. 1. Surd. conf. 324. num. 4. sed etiam quia cum Thomas in monitorio fassus esset se possidere, non competebat immisio, quæ non datur ei, qui semel possessionem adeptus fuit *Seraphin. dec. 1268. in fin.**

Tertio quia Thomas fuit immisus in possessionem locorum 17. & tamen ei obueniebant solummodo 14. cum loca, quæ de tempore sententiae repetiebantur in hereditate, essent

28. & medietas illorum tantum illi deberetur iuxta text. in l. p. §. proinde si pars heredit. per. & licet in hereditate remanerint loca 47. tamen reliqua fuerunt postea per hæredes alienata vt constat ex instrumentis datis in Summario Philippj.

Vnde immisio videtur excessiua, & consequenter reuocanda, cum excessus etiam iudicio viciet sententiam *Castr. in l. si non fortem §. si certum num. 2. & 16. Inf. num. 1. de condition. indeb. Put. decif. 323. lib. 1. Rot. decif. 221. num. 1. par. 2. diuers. & fuit dictum in vna Bononiensis de Parisj 4. Martij 1611. coram me. Et ita Conclufum &c.*

BONONIENS. DE PANNOLINIS.

Peneris 18. Decembr. 1615.

ARGUMENTVM.

Tertius peritus debet approbare alteram ex duabus relationibus iam datis, alias deuenitur ad electionem alterius tertij.

SYMMARIVM.

1. Peritus tertius debet approbare alteram ex relationibus duorum peritorum à partibus electorum alias illius relatio non attenditur, sed deuenitur ad electionem alterius tertij Periti.
2. Peritus debet vt ferre iuxta formam sua deputacionis.
3. Constitutionis Iustinianæ circa peritos, & illorum electionem dispositio.
4. Constitutio prædicta habet locum tantum Bononia, & non in causis in Rota pendentibus.

DECISIO CDLX.

Fuit resolutum nõ constare de estimatione, quæ suffragatur cū Periti à partibus electi inter se discordant, ex quo vnus reuoluit in libris 8530. & alter in libris 13550. tertius vero electus ex officio iudicis in libris 11410. & sic discordat etiam ab unaquaque relatione aliorum, & nentis illarum approbat, prout requiritur *Salicet. in l. hac edictali §. his illud num. 10. vers. concludo igitur C. de secund. nupt. Gabr. conf. 768. num. 106. lib. 1. Surd. conf. 453. num. 61. & 66. & fuit in vna Romana Domus 23. Iulij 1614. coram D. meo Baratto. vnde eius relatio minus attendenda videtur, sed potius deneniendum ad electionem alterius tertij Gabr. vii supra num. 107. & fuit dictum in allegata Romana domus maxime quia reuoluit tantum de tempore present contra formam subdelegationis, in qua fuit mandatum fieri estimationem etiam de tempore adiudicationis.*

Nec obstat quod citra tempus adiudicationis reuoluit tantum vnus ex peritis partium, cui alio non referente, standum erat iuxta formam Constitutionis Iustinianæ volentis, quod in ea parte, in qua vnus peritus non reuoluit relationi alterius, vnde circa illud non erat necessaria relatio tertij. Respondetur enim dictam Constitutionem esse localem in ciuitate Bononiæ, & sic non habere locum in causis
4. vertentibus extra Curiam Bononiensem, prout, & ista,

ista, quæ vertitur in Rota iuxta l. fin. & ibi DD.
ff. de iurisdic. omnium iudicum.
Et ita conclusum.

ROMANA MERCEDIS.

Ven. 18. Decembris 1615.

DECISIO CDLXI.

Impressa in rec. dec. 725. par. 3.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 11. Ian. 1616.

DECISIO CDLXII.

Impressa in rec. dec. 203. par. 4. tom. 1.

ROMANA SALVIANI.

Luna 11. Ian. 1616.

DECISIO CDLXIII.

Impressa apud Basil. de Salvian. dec. 171. & penes
Cenc. de cens. dec. 32. & in rec. dec. 775. par. 2.

SEGUNTINA CANONICATVS.

Veneris 15. Ianuarij 1616.

ARGVMENTVM.

Agitur de iustificatione litterarum Aposto-
licarum respectu obitus, valoris, ordi-
nis, & originis.

SVMARIVM.

- 1 Partita extralla ex libro punctatoris Capituli fa-
cit fidem; Obitus Canonici probatur ex partita
extralla à libro punctatoris Capituli num. 1.
- 2 Alternatiua Episcopi probatur ex acceptatione
extralla ex libro Datarie.
- 3 Absentia Episcopi licet illam priuè alternatiua,
non tamen potest præiudicare Papa.
- 4 Articulus, qui non tractatur principaliter, sed
incidenter sufficit minus perfecte probari.
- 5 Valor probatur per publicam vocem, & per con-
fessionem aduersarij.
- 6 Ordo præbiteratus probatur per litteras Ordi-
narij.
- 7 Origo ordinati probatur testimonio Ordinarij.

DECISIO CDLXIV.

DD. dixerunt, gratiam Gasparis esse iustifi-
ficatam; nam obitus Ferdinandi die 22.
3 Septembris, & sic in mense Apostolico propter
alternatiuam probatur per partitam extra-
llam ex libro punctatoris Capituli, cui cre-
dendum est tanquam officiali ad id inter alia
deputato, ut patet ex inscriptione libri ibi
liber in quo aduocatur dies possessionis præbenda-
rum, & dies, in quo moriuntur &c. l. quadam §.
numularios, & ibi gloss. & Bart. num. 3. ff. de
edend. Alex. conf. 179. in prin. lib. 6. Mand. conf.
175. num. 14. & conf. 451. num. 4. Rin. conf.
33. num. 9. lib. 4. Capuaz; decif. 160. par. 2. Se-
raphin. 1390. num. 2. Iunctis præsertim testi-
bus deponentibus de publica voce, & fama

eiusdem obitus in die supradicta.

- 3 De alternatiua autem constare visum fuit ex
acceptatione illius facta per Episcopum extra-
lla formiter ex libro Datarie Seraphin. decif.
1108. num. 4. Nec ad istum effectum est neces-
3 se probare illius residentiam; Quia absentia
Episcopi licet ipsum priuè commodo alterna-
tiua, non tamen potest præiudicare Papæ,
cum culpa propria sibi, & non alteri debeat
esse nocua Mandos. conf. 18. num. 8. seq. & fuit
dictum in vna Faentina Canonicatus 16. De-
cembris 1585. coram Blanchetto, & in alijs rela-
tis per Gonzales. in Regul. 8. gloss. 43. num. 111.
Et quod Canonicatus, de quo agitur, cadat
sub alternatiua probatur ex testibus deponenti-
bus Canonicatus Ecclesie Seguntinae esse li-
beræ collationis Episcopi, & per illum solum
4 conferri solere, quod sufficit ad excludendum
simultaneam cum Capitulo ad effectum, de
quo agitur, cum de ea non tractetur principaliter,
sed tantummodo incidenter.

Posseffio defuncti, & valor Canonicatus
5 probatur tam per testes de publica voce, & fa-
ma, quam ex confessione aduersarij in sua
gratia l. cum precum C. de liberal. caus.

Valor autem obtentorum, quod non excedat
ducatos 60. probatur per eosdem testes de
publica voce, & fama Egid. decif. 674. Pat.
deas. 29. libr. 1. Ferall. decif. 277. numer. 7.
par. 1.

- Tandem de præbiteratu Gasparis constare
visum, ultra testes ex litteris parentibus Ordi-
narij ipsius ordinis præbiteratus Rota decif. 1.
de probat. in nou. Felin. in c. post cessionem numer.
3. & 15. eod. tit. Grammatic. decif. 81. num. 1.
7 ex quibus litteris patet probatur illum esse
oriundum ex Dioecesi Seguntina, cum vi talis
ibi enuncietur, nec ab Ordinario Segun-
tino promotus fuisset, nisi esset de illius Dio-
cesi.

PISTORIEN. BENEFICIUM.

Sabbati 23. Ianuarij 1616.

DECISIO CDLXV.

Impressa in rec. dec. 736. par. 3.

VRBEVETANA BONORVM.

Sabbathi 23. Ianuarij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

- 1 Fundamentum intentionis debet concludenter pro-
bati.
- 2 Partita baptismi non extralla parte citata non
probat.
- 3 Fides baptismi debet continere Patrem, & Ma-
trem baptizati.
- 4 Minor potest maior factus tacite ratificare factum
in minori ætate.

DECISIO CDLXVI.

Cum D. Sfortia Marefcottus prætenderet concordiam per ipsum initam cum Comitibus de Marciano esse nullam tanquam factam ab ipso in minori ætate constituto sine solemnitatibus Statuti Fr̃is lib. 1. cap. 152. obtinuit duas sententias Rotaes pro rescissione d. concordie, sed causa in tertia instantia mihi commissa, & illa hodie propoſita, DD. censuerunt dd. sententias esse infirmandas, cum non constet de minori ætate D. Sfortie, quæ tamen vti fundamentum sue intentionis esset conclusenter probanda Bald. conf. 19. num. 4. vers. unde videtur lib. 5. Surd. conf. 287. numero sexto Menoch. presumption. 50. numer. 21. lib. 3.

Nec partita libri baptismi adhuc effectum adducta illam probat; Tum quia non fuit extracta formiter, & parte citata, prout requiritur, vt fuit dictum in vna Romana Locorum Montium 13. Nouembris 1613. eorum D. meo Vbaldo.

Tum etiam quia loquitur de Sfortia Vici-no, non autem de Sfortia Marefcotto, neque continet, ex quo patet, & matre ille fuerit procreatus Menoch. conf. 714. num. 18. & seqq. lib. 8. & fuit dictum in dicta Romana Locorum Montium.

Vltra quod etiam admissio, quod ex dicta partita minor ætas probaretur. Tamen cum D. Sfortia maior factus mediante legitimo Procureatore citauerit Comites de Marciano ad adimplendum concordiam, de qua agitur, videtur illam ratificasse itaut de illius nullitate amplius dare non possit l. 1. & 2. C. si maior fuerat habuer. Gabr. conf. 12. numer. 13. & sequentibus lib. 1. Cephalus conf. 51. num. 4. & seqq.

Quibus accedunt aliquæ nullitates dd. sententiarum ponderate per informatantes per DD. de Marcian, quæ non displicebant DD. sed quia pro infirmatione sententiarum sufficit iniustitia, transierunt cum illa ex supradictis. 4

ROMANA ANNUE PRAESTATIONIS.

Veneris 29. Ianuarij 1616.

ARGUMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Mantentio datur probata possessione etiam vnico teste.
2. Testis vnicus sufficit pro mantentione.
3. Assignatio Censui in locum alterius non potest fieri sine consensu creditoris.
4. Mantentio non retardatur, quando possessio est clara per exceptionem turbidam.

DECISIO CDLXVII.

DD. resolverunt, Monialibus Sancti Iosephi dandum esse mandatum de manutenendo in bonis hereditatis q. D. Fuluiæ, cum constet de illarum quasi possessione percipiendi annua scuta centum, de quibus agitur, tam à dicta

Fulnia dum vixit, vt deponit primus Testis, qui licet vnicus sufficit pro obtinenda mantentione Rota decis. 196. in fin. par. 1. diuersi. Seraphin. decis. 624. num. 5. & decis. 1326. num. 1.

2. Menoch. de retinend. remed. ult. num. 34. Quam post illius mortem à PP. Congregationis B. Mariz de Vallicella illius hæredibus, qui fecerunt mandatum de soluendis scutis 14. pro complemento vnus semestris d. annuæ præstationis cum declaratione, quod soluerant alia senta 36. iuncta præsertim confessione Procuratoris d. Congregationis, qui d. quasi possessionem Monialium factus est in positionibus & in quadam protestatione per eum in actis exhibita.

Non obstat assignatio census facta per dd. Patres loco illius annuæ præstationis in executionem testamenti d. Fuluiæ. Quia illas Moniales numquam acceptauerunt, & prætendunt fieri non potuisse in præiudicium ipsarum, quibus ante dictum testamentum iam erat ius quæsitum irrevocabiliter aditam annuam præstationem in pecunia mediante alia dispositione inter viuos ab eadem Fulvia facta. Vnde cum earum possessio ex supradictis sit clara, interim, quod super validitate d. assignationis discutitur in petitorio, non videtur mantentio deneganda.

ROMANA DIVISIONIS HAEREDITATIS.

Lune 1. Februarij 1616.

ARGUMENTO.
Non Indiget.

SYMMARIVM.

1. Clausula ius, & iustitiam, & omni meliori iurdo apposta in monitorio quid operetur.
2. Remedium adipiscenda, & manutenendi non possunt cumulari, cum sint contraria.
3. Clausula saluare adiecta certo remedio intentat. non agrediantur limites illius.

DECISIO CDLXVIII.

Non acquiescente Thoma Decio decisioni in ista causa facta sub die 14. Decembris præteritis, vt illi satisfacerem causam ipso licet pluries fuisset citatus renuente informare hodie super decisio repropoſui, & DD. consideratis fundamentis decisionis ab illa non recedendum iudicarunt ex rationibus latè in ea adductis.

Quibus dixerunt non obflare, quod alias contra d. decisionem pro parte Thomæ in quodam memoriali adducebatur nempe sententiâ A. C. non esse nullam ex eo quod non fuerit conformis libello, quia in monitorio fuit intentarum cumulatiue iudicium immisionis, & diuisionis cum clausula ius, & iustitiam ministrari omni meliori modo, & c. cuius vigore prætendebatur posse etiam magis proficuum remedium.

Nam vltra quod decisio est fundata in alijs nullitatibus, & iniustitiis d. sententia. Dicebatur, quod cum Thomas esset factus in eodem libello se possidere, non poterat cumulare remedium adipiscenda de directo contrarium Bald.

Bald. in l. incerti num. 17. C. de interditi. Afflict. dec. 118. in prin. Beto conf. 61. num. 26. lib. 2. &c. & fuit dictum in vna Romana locationis 30. Maij 1611. coram me.

Clausulæ verò salutares ad hanc effectum nihil operantur, cum fuerint adiectæ certo remedio intentato *Ruin. conf. 19. num. 9. vol. 4. Paris. conf. 131. num. 12. vol. 1. Gabr. de claus. concl. 4. num. 11. Mench. de recuperand. remed. 15. num. 350. Sord. conf. 171. num. 24. Maxime quia traheretur ad remedia penitus contraria, quod non licet *Alex. rous. 121. num. 12. & seq. vol. 1. Dec. in l. petus numer. 5. C. de pass. Gabr. ubi supra num. 5. Mench. loco proxime citato num. 251. & plures refert Sord. d. conf. 173. num. 23.**

HISPALEN. MATRIMONII.

Luna 18. Febr. 1616.

DECISIO CDLIX.

Impressa in rec. dec. 742. par. 3.

FANEN. FIDEICOMMISSI.

Merc. 20. Febr. 1616.

DECISIO CDLXX.

Impressa apud Staril. de Saluaz. dec. 396. & in rec. dec. 231. par. 4. tom. 1.

CIVITATIS CASTELLI SVPLEMENTI
LEGITIMÆ.

Ven. 10. Martij 1616.

DECISIO CDLXXI.

Impressa pene. Merl. de legit. dec. 31.

TIRASONEN. IVRIS VOTANDI.

Luna 14. Martij 1616.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SVMMARIVM.

1. Mandatum de manutenendo datur consilio de quasi possessione.
2. Quasi possessio suffragatur non solum quoad actus expressos, sed quoad alius actus eiusdem speciei.
3. Actus pauci in contrarium non intervertunt quasi possessionem, maxime si posteriores eam probent.

DECISIO CDLXXII.

Fuit in hac causa resolutum 4. Februar. anni præter. Portionarijs dandum esse mandatum de manutenendo in possessione, seu quasi intereundi, & votandi in Capitulo quotiescūque agitur de alienatione bonorum Ecclesiæ, & de iuribus, & reservatum, vt particulariter videretur, quoad actus concernentes deputationem Ministrorum pro administrandis redditibus, & alijs negotijs Ecclesiæ, & arren-

damentis dd. reddituum super quibus hodie causam reproposui. Et Domini etiam quoad illos resolverunt dandum esse mandatum de manutenendo Portionarijs.

Cum quoad deputationem dd. Ministrorum doceant de eorum quasi possessione per quam plurimos actus factos cum ipsorum interuentu, de quibus in *Somm. num. 1. usque ad num. 19. & quoad arrendamenta per alios similes actus de quibus in d. *Som. d. num. 23. Quæ quidem quasi possessio suffragatur non solum quoad actus ibi expressos, sed etiam quoad omnes alios concernentes quocumque arrendamenta, & deputationem quorumcumque ministrorum bonorum, & negotiorum Ecclesiæ, cum probata quasi possessione vnus actus illa extendatur ad omnes alios actus eiusdem speciei *Rota dec. 17. num. 2. & seq. par. 3. & diu. & pluribus relatis fuit dictum in dicta decisione 4. Februar. præteriti.***

Et licet pro parte Canoniconum denterespetem Instrumenta mandatorum, & vndecim arrendamenta facta ab interuentu Portionariorum. Tamen visum fuit DD. dictos actus non sufficere ad interuertendum quasi possessionem Portionariorum; Tum quia sunt pauci, cum fuerint facti in spatio annorum centum, & ultra; Tum etiam quia dantur alij actus posteriores gestis inter medio tempore, cum interuentu Portionariorum. Ex quibus clare colligitur, Canonicos per dictos paucos actus non habuisse animum priuandi Portionarios sua quasi possessione, prout requiritur vt in fortioribus terminis fuit ponderatum in dicta decisione.

Et ita resolutum, &c.

ROMANA REDDITIONIS RATIONIS.

Ven. 18. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Tutori non debetur salarium.

SVMMARIVM.

1. Salarium non debetur tutori pro administratione tutela, quæ gratis debet administrari.
2. Tutela est munus personale, quod geritur absque detrimento patrimonij.
3. Salarium non debetur ei, qui intuitu charitatis onus suscepit.
4. Salarium alicui vti Procuratori non debetur non consilio de mandato procurare.
5. Salarium non conueniuntum non debetur, nisi concurrente solito locandi, & rondacendi operas. Tutori carcerato ob non redditam rationem debetur salarium, nec quid aliud num. 6.
6. Damnum carcerationis sua culpa sibi imputatur.

DECISIO CDLXXIII.

Proposui dubium, an Iacobo tanquam Tutori debeatur salarium, & aliquid tanquam Procuratori, ac pro tempore carcerationis. Et DD. negatiue responderunt nam tanquam
1. Tutori salarium nullatenus debet, cum tutela administratio debeat gratis preitari l. d. Tutoribus

ribus 5. principalibus ff. de admin. Tutor. glos. in l. in cos ff. de tutel. Castr. conf. 301. n. 7. l. 1. Corn. conf. 228. num. 8. Surd. de alim. tit. 1. q. 47. num. 6. & 112. 6. q. 14. num. 15. & 16. Est enim munus personale, quod getitur absque detrimento proprii patrimonij iuxta Guidopap. qu. 68. Vincent. de Franch. dec. 122. num. 2. Fin. decif. 40. num. 4. lib. 1.

Quod facilius procedit in casu nostro, in quo Iacobus intuitu charitatis se obulit onus tutelae assumere, quae quidem charitas cessaret, si salarium deberetur, cum tunc potius intuitu salarii, quam charitatis diceretur tutelam accepisse.

Tanquam Procuratori verò multo minus salarii debetur, tunc quia quicquid gessit praesumitur gessisse ex proprio officio Tutoris, maxime cum non constet de mandato procurae, nec quod aliquid fecerit Iacobus tanquam Procurator.

Ultra quod quatenus etiam constaret, cum non fuerit contentum aliquod salarium non debetur, nisi duobus concurrentibus, quod scilicet unus sit solitus locare operas suas in eo officio, in quo praetendit se inferuisse, & alter in eodem officio operas conducere iuxta Alex. conf. 109. in prime. l. 6. Nat. conf. 376. num. 4. Put. dec. 6. de off. Vicar. & dec. 43. l. 2. Seraph. dec. 1322. par. 1. Rot. divers. dec. 559. par. 1. quorum neutrum probavit Iacobus.

Nec denique aliquid debetur pro tempore carcerationis, cum carceratio contingerit eius culpa ob non redditam rationem administrationis iuxta formam suae obligationis. Vnde istud damnum sibi imputandum est cum sua culpa cuenerit e. damnum de reg. iur. in 6.

Et ita resolutum, &c.

AQVEN. LEGATI.

Ven. 18. Martij 1616.

DECISIO CDLXXIV.

Impressa in rec. dec. 238. par. 4. tom. 1.

ROMANA SPOLII DE CRVCIARIIS.

Ven. 18. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Adiudicatio excessiva est nulla in totum.

SVMARIVM.

- 1 Statutum Vrbi lib. 1. cap. 192. concedit adiudicationem pignoris Creditori cum tertia parte plaris.
- 2 Adjudicatio excessiva est nulla in totum.
- 3 Canones minus assumentur quam Censur.
- 4 Excessus etiam in modico vitiat in totum.

DECISIO CDLXXV.

Vit resolutum, Antonio tantum informante, adiudicationem fuisse excessivam, & nullam, cum fuerit facta pro maiori summa crediti Faustinae. Illa enim erat creditrix in scut. 85. pro residuo dotis sibi debito in bonis viri, &

in alijs scutis 125. pro quarto dotali dotis sc. 500. & sic in totum in scutis 210. pro quibus fuit ei adiudicata quaedam domus in Claustro Habreorum pro pretio scutorum 157. & tres census, seu Canones scut. 16. estimati ad rationem octo pro centenario ascenden. ad scuta 200. Vnde addita tertia parte plaris concessa per Statutum Vrbi lib. 1. cap. 192. quae est scut. 70. adiudicatio excedit creditum in scutis 75. & consequentes redditus nulla in totum scut. in l. si non sortem §. si centum num. 2. de cond. indeb. Affili. dec. 358. num. 7. Put. dec. 323. l. 1. Rota divers. dec. 221. num. 1. par. 2.

Maxime quia d. domus fuit estimata in sc. 307. & postea adiudicata pro scutis 157. tantum sub falso praetextu, quod super ea reperiretur impositus census scut. 150. qui tamen, ut apparet ex illius instrumento, est scutorum centum tantum.

Et dicta annua scuta 16. fuerunt estimata, uti census ad rationem scutorum octo pro centenario, cum tamen potius essent Canones, ut constet ex datis in Sum. nu. 8. & sic minus estimari deberent.

Quibus accedit, quod praeter dictam domum, & Canones fuit etiam adiudicata quaedam vinea non parvi valoris, ex quo multo magis augetur excessus, & nullitas adiudicationis.

Et ita conclusum, &c.

MONTISPOLITIANI PECVNARIA.

Luna 2. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Haereditas aditio tanquam consistens in animo debet declarari ex actibus adeuntis, nec praesumitur, nisi probetur etiam si sit in gradu luecessibili.

SVMARIVM.

- 1 Haeres non praesumitur nisi probetur aditio, etiam si sit in gradu successibili.
- 2 Haereditas consistit in animo, qui ab alijs declarari non potest nisi ex actibus adeuntis ex quibus resultet, & num. 4.
- 3 Possessio bonorum praesumitur ex titulo praebulo.

DECISIO CDLXXVI.

Vit per Dominos resolutum, non constare Marcellum esse cohæredem Spinelli, cum quis haeres non praesumatur, nisi probetur aditio Roman. conf. 154. num. 1. Aym. conf. 33. n. 2. Surd. dec. 154. nu. 18. Menoch. conf. 44. nu. 11. Nec sufficiat, quem esse in gradu successibili, nisi etiam doceatur de aditione, de qua quidem nullibi constat in casu nostro.

Nec facit, quod Marcellus enuncietur cohæres in sententia Nuncij, & resses deponane de publica voce, & fama, quod fuerit haeres Episcopi vna cum Spinello. Quia cum aditio consistat in animo, potest ab alijs huiusmodi animus declarari, nisi ostendantur actus ipsius adeuntis, ex quibus illa resultet Menoch. praesumpt. 101. num. 1. l. 4. Roland. conf. 77. nu. 29. lib. 1.

lib. 1. de quibus actibus non doceatur; nam licet aliqui testes deponant dictum Marcellum vna cum Spinello possidere bona Episcopi; Tamen cum sit illius donatarius videtur possidere titulo precedentis donationis *Aym. vbi supra num. 11. & seq. Menoch. d. presumpt. 101. num. 18. Magon. dec. Florentin. 64. n. 32. & seq.* & sic non sufficit Marcellum possidere bona Episcopi, nisi etiam doceatur illa possidere titulo hereditario, prout possidet Spinellus qui tanquam haeres plures actus positivos fecit, de quibus in *dec. in hac causa facta coram bo. me. Penia 16. Decembris 1611.*

Ex ita conclusum, &c.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Vener. 13. Maii 1616.

DECISIO CDLXXVII

Impressa in rec. dec. 271. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Merc. 18. Maij 1616.

DECISIO CDLXXVIII

Impressa in rec. dec. 474. par. 3.

NEAPOLITANA HEBDOMADARIAE.

Merc. 18. Maij 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

1. Possessio instrumentalis alio non existente in possessione valet ad effectum manutentionis.
2. Frustrum perceptio arguit possessionem.
3. Manutentio datur ex possessione, maxime constituta etiam ex abundantia de titulo.

DECISIO CDLXXIX.

D Omini Francisco Cinno solum informante, dixerunt illi dandum esse mandatum de manutentione, cum de eius quasi possessione hebdomadaria, de qua agitur, constat non solum ex instrumento illius adeptionis, quod alio non existente in possessione suffragatur ad effectum manutentionis l. *predia vbi DD. ff. de acquir. possess. Honded. conf. 86. num. 29. lib. 2. Rota decif. 506. num. 1. par. 1. Cas. de Grass. decif. 5. in princ. de caus. possess. & propriet. sed etiam ex fructuum perceptione, de qua apparet ex attestazione aliorum hebdomadariorum eiusdem Ecclesie Crauet. conf. 107. num. 2. Nat. conf. 292. num. 2. Ioseph. decif. Pernf. 29. num. 14. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 64.*

Qua possessione stante intrat manutentio & retinetur de *insit. de interdell. Bart. in Lait Prator 3. quod ait. num. 2. & 14. ff. ut possid. Couar. prall. cap. 17. num. 2. Verall. decif. 200. par. 2.*

Maxime quia ex abundantia docet de suo titulo ex collatione precedentis sibi facta a Re-dore Ecclesie Collegiatę Sancti Ioannis Maioris, de cuius quasi possessione conferendi

per 40. annos, & vitra constare ex pluribus collationibus effectum sortitis.

ROMANA SALVIANI.

Ven. 20. Maij 1616.

DECISIO CDLXXX.

Impressa apud Statil. de Saluian. dec. 227.

SIGNINA POENARVM.

Mercurij 25. Maij 1616.

DECISIO CDLXXXI.

Impressa in rec. dec. 284. par. 4. tom. 1.

FAVENTINA CANONICATVS.

Ven. 27. Maij 1616.

DECISIO CDLXXXII.

Impressa in rec. dec. 302. par. 4. tom. 1.

CASALEN. CANONICATVS.

Venerij 27. Maij 1616.

DECISIO CDLXXXIII.

Impressa in rec. dec. 283. par. 4. tom. 1.

MEDIOLANEN. MATRIMONII.

Merc. 26. Octobr. 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

1. Declaratoria conceditur contra non paretem litteris executorialibus Rota illis reproducitis, & seruati quatuor terminis.

DECISIO CDLXXXIV.

P RO informante fuit resolutum nempe contra D. Franciscum dandum esse declaratoriam cum enim prauis tribus conformibus fuerint contra ipsam relaxate littere executoriales, eique personaliter intimatae, ac seruati quatuor termini seruati soliti, nec doceatur de partitione, sequitur, vt dictis executorialibus reproducitis in Rota iuxta stylum deueniatur ad declaratoriam *Cassador. decif. 6. num. 10. de caus. possess. & propriet. Mober. decif. 1. in princ. de sentent. excommunic. Seraphin. decif. 551. num. 4. & fuit dictum in vna Corduben. Decimarum 1. Martij 1613. coram me, & alias sepe.*

Ex ita conclusum &c.

ROMANA SITVS.

Luna 7. Nouembris 1616.

DECISIO CDLXXXV.

Impressa in rec. dec. 307. par. 4. tom. 1.

ROMANA MERCEDIS.

Luna 7. Nouembris 1616.

DE.

DECISIO CDLXXXVI.

Impressa in res. dec. 330. par. 4. tom. 1.

MACERATEN. FIDEICOMMISSI.

Lune 14. Novembris 1616.

DECISIO CDLXXXVII.

Impressa in res. dec. 335. par. 4. tom. 1.

ANCONITANA BONORVM.

Mercarij 16. Novembris 1616.

DECISIO CDLXXXVIII.

Impressa in res. dec. 338. par. 4. tom. 1.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Merc. 16. Novembris 1616.

ARGVMENTVM.

Transumptum extractum lite pendente, parte non citata, & a Notario, qui de eo non fuit rogatus non probat. Cætera ex Summario.

SYMMARIYM.

1. *Manutentio datur tempore mora litis ex possessione instrumentalibus, maxime si ante etiam perceptio fructuum.*
2. *Possessio capta à Procureatore non ducens de speciali mandato non valet nec est manutentibilis.*
3. *Transumptum extractum lite pendente parte non citata, & a Notario qui non fuit rogatus de illo non probat.*
4. *Possessio debet capi in eadem Ecclesia, de qua agitur.*
5. *Possessio posterior non est manutentibilis.*

DECISIO CDLXXXIX.

Alexandro dandum esse mandatum de manutentendo Domini resolverunt, cum de eius possessione de tempore motæ litis colligeret ex publico instramento adeptionis illius, quod alio non existeret in possessione probat *Cass. de Grassi. dec. 5. in princ. de caus. poss. & propri. Rot. decis. 506. numer. 1. par. 1. Honded. conf. 86. numer. 29. lib. 2. iuncta præsertim perceptio fructuum Nat. conf. 292. numer. 3. Paris. conf. 107. numer. 22. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 564.*

Non obstat anterior possessio Marcelli, quia non suffragatur ex quo fuit capta à procuratore, de cuius speciali mandato non constat *decis. Pernf. 29. numer. 4. Surd. conf. 160. numer. 23.* nam licet exhibetur quoddam transumptum dicti mandati, tamen visum fuit non esse habendum in consideratione, cum fuerit extractum lite pendente absque citatione partis, & à Notario, qui de illo non fuit rogatus *Rota decis. 1. de fid. instr. in nov. Menoch. conf. 733. numer. 6. & fuit dictum in vna Flizonen. Prioratus 14. Martij 1611. coram Reverendiss. D. meo Damasceno.*

Ultra quod possessio Marcelli respectu Ecclesiæ S. Mariæ ad Mare in alio non suffragatur, nempe quia non fuit capta in ipsa Ecclesia. Sanctæ Mariæ potest requiritur *Conar. variorum lib. 3. cap. 16. numer. 13. Gomez. in l. 45. Taur. numer. 39.* sed in loco diuerso, nempe in quadam Cappella existentem in Ecclesiâ SS. Petri, & Sebastiani, in qua dicitur situatam, esse Rectoriam d. Ecclesiæ Sanctæ Mariæ ob prophanationem illius, de qua tamen prophanatione, & translatione Rectoris tantum abest quod constet, ut imo idem Procurator Marcelli die 25. Octobris de nouo possessionem cepit in ipsa Ecclesia Sanctæ Mariæ, quæ tamen vltima possessio cum sit posterior illa Alexandri, quæ fuit capta die 5. eiusdem mensis, non est manutentibilis.

Cætera vero, quæ dicuntur de iure conferendi competenti monialibus, vel Ordinario respiciunt petitorum; ideo illis ommissis pro manutentione Alexandri fuit resolutum ex supradictis.

SEGVTINA CANONICATVS.

Sabbathi 16. Novembris 1616.

ARGVMENTVM.

Aliqua de remissoria. Cætera de Coadiutoria cum futura successione.

SYMMARIYM.

1. *Remissoria non datur ad impediendam immisionem vigore prouisionis Apostolicæ.*
2. *Prouisus Apostolicus ad effectum retardandi alium prouisum Apostolicum debet habere probationes in promptu.*
3. *Remissoria non conceditur super articulis irrelevantibus, & improbabilibus.*
4. *Narrata in gratia sunt iustificanda de tempore gratiæ.*
5. *Coadiutor mortuus per triduum ante signatam supplicationem facit expirare coadiutoriam, quia mortui non supplicat, nec egent coadiutore & n. 9.*
6. *Coadiutoria, & futura successio sunt gratia inter se distincta. Declara ut infra.*
7. *Coadiutoria, & futura successio si sint gratiæ diuersa tamen sunt subordinata, & vna dependet ab alia.*
8. *Expeditatua suo prohibita per Concil. Tridentin.*
9. *Clausula & si nunc actu quouis modo &c. generalis interpretatur ut non contradicat expressis.*
10. *Vacatio per obitum non potest dari in vno.*
11. *Futura successio in Coadiutorijs continet duas partes, prima vacationem de futuro, secunda vacationem de presenti.*
12. *Coadiutoriarum forma, & clausula.*
13. *Futura successio non conceditur sine consensu coadiutori, quæ debet dari tempore data.*
14. *Callador. dec. 1. de renunciat. declaratur.*
15. *Consensum formalem quando possit presentare procurator post mortem principalis.*

17 Mandatu
palis

em princi

onem per

empore

F
po
dei
gra
ru p
1364
dieu
1364
prou
debet
incont
num. 5
præten

Secu
improbi
Caf. de
32. num.
tendunt
diutoris
cessam, q
ficari. Ni
Ferdinand
triduum a
decisione cu

4 dicto obitu

5 Felin. in c. eam te num. 18. de rescript. Invol. in c. in nostra num. 6. eodem tit. nempe quod Ferdinandus propter infirmitatem; & alias causas narratas egebat coadiutore, & illum sibi dari supplicabat, quia mortui non supplicant neque egent coadiutore.

6 Quibus non obstat, quod coadiutoria, & futura successio sint gratia diuersæ, & separatae ad decis. Put. decis. 225. num. 19. lib. 3. Et sic licet per obitum Ferdinandi expirauerit coadiutoria tamen futura successio ad fauorem coadiutoris concessa remanet firma, & salua, & effectum fortiri debet. Quia nihilominus utraque gratia dependet a causis narratis Papæ, quæ ut supradictum est, sunt improbabiles, & si tales illas Papa sciuisset utiq; nec coadiutoriam, nec futuram concessionem concessisset.

7 Vitra quod licet coadiutoria, & futura successio sint gratia diuersæ; tamen sunt subordinatæ, cum futura successio absque coadiutoria non detur per Papam propter expectationes prohibitas à Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 7. Et ideo mortuo coadiutore de tempore datæ non solum corruat coadiutoria, & est nulla à principio, cum mortuo non detur Coadiutor nec mortuus pro ea supplicet, sed corruet etiam futura successio, quæ ab illa dependet, & datur ratione coadiutoris, & & tanquam coadiutori Modern. de benefice. p. 4.

8

9

concei

t duos

possi

suam

uma

mpes

decis.

alter

date

, &

4.

us

&

ur

if.

7.

-

4

stante

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

4

cap. 5. num. 131. & facit decis. Put. 390. lib. 1. secundum nouam impressionem.

10 Minus obstant clausula amplius ipsius coadiutoris, & inter alias clausula, & si nunc alio quouis modo &c. per quas informantes pro Martino prætendunt elicere mentem Pontificis illum præuidendi de hoc canonicatu, etiam si tunc de tempore datæ vacaret per obitum coadiutori. Quia cum dicta clausula & si nunc &c. & alia generales sint ita interpretandæ, ut non contradicant expressis Acebill. decis. t. de præbend. non possunt in casu nostro capere vacationem per obitum Ferdinandi de tempore datæ gratiæ cum tunc ille præsupponeretur vivus, & orator, & in viuo non possit dari vacatio per obitum.

11 Quod etiam suadet ex eo quia futura successio continet duas partes, in quarum prima 12 Papa confiderauit vacationem de futuro ibi vacare, contigerit, & in illa prouidet expresse etiam per obitum de futuro Ferdinandi; in secunda vero quæ incipit ibi, & si nunc alio quouis modo &c. ponit casum distinctum, & separatim, & statuit quid agendum si canonicus vacaret de tempore datæ, & sic nunc, & isto casu respectu aliarum personarum prouidet etiam per obitum ibi & si vacet ex cuiuscunque persona &c. Respectu verò Ferdinandi prouidet tantum si vacet per resignationem ibi seu per liberam resignationem dicti Ferdinandi &c. nulla facta mentione in illa secunda parte de obitu eiusdem, & nimirum quia reputabat illum viuum, cum esset orator, & assereret, se egere coadiutore, & quidem si etiam per obitum prouideri voluisset hoc expressisset, sicut fecit in precedenti casu.

13 Vterius considerabant DD. Papam noluisse se concedere simpliciter futuram successio- nem, sed tantum accedente expresse consensu Ferdinandi, de quo consensu etiam doceri non possit de tempore datæ, ex quo Ferdinandus iam erat mortuus, tota gratia corruit.

14 Neque adhuc effectum suffragari valet consensus per Procuratorem præstius post ipsius mortem iuxta decis. Cassad. 1. de renouat.

15 quia hoc procederet, si supplicatio fuisset data vno Ferdinando, tunc enim superueniente ante præstatum consensum formalem pos- tuiisset Procurator illam præstare post mortem quia tunc consensum tetrahitur ad diem datæ, & ideo nimirum si præstari potest etiam post mortem principalis iuxta d. decis. Cassad. decis. 7. de renouat. Paris. plures referens de resignat. lib. 9. quest. 24. num. 12. & seq. & num. 21. secus verò est, quando prout in casu nostro, supplicatio fuisset data post mortem principalis, quia tunc cum re integra expirauerit mandatum non poterit Procurator amplius consensum præstare secundum communem opinionem omnium DD. in praxi receptam, & canonizatam sæpius à Rota Tesle Paris. ubi supra num. 9.

16 Tandem visum fuit non obstat, quod sicut clausula quouis modo venit vacationem per obitum resignantis ad text. in c. susceptum iuxta gloss. de rescript. in 6. ita etiam dicendum sit

17

18

19

20

21

22

23

24

fit in casu nostro. Quia quicquid sit de intellectu d. textus & gloss. satis est, quod omnino debeant iustificari narrata in gratia de tempore datæ, quod hodie est impossibile ex supradictis.

ROMANA TUTELÆ.

Veneris 9. Decembris 1616.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Carceratus iniuste ob tutelam potest petere damna.
- 2 Tutor potest carcerari ob non redditionem rationum.
- 3 Tutor carceratur ob non confectum fideliter inventarium.

DECISIO CDXCI.

In decisio Domini steterunt ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

- Quibus visum fuit non ob stare, quod carceratio, cuius ratione Iacobus præ tendit damna, expensas, & interesse fuerit iniusta ex eo quia sententia contra eum lata in Capitolio pro remotione à tutela fuit per signaturam, circumscripta, & Vicarius pronunciauit ipsum non esse remouendum. Quia respondetur dictum Iudicium super remotione à tutela fuisse motum ad instantiam Magdalene impuberis, & adhuc pendere in Rota; Carcerationem verò fuisse secutam non ob remotionem, sed ob diuersam causam à contenta in sententia Vicarii nempe ob redditionem rationis, quam Iacobus in longum protrahēbat, & pro qua instabant Clara, & Barbara effectus maiores, & ex hac carceratione, cum fuerit iusta, nullum potest præ tendere contra damna, mulieres damnum, & interesse. Prout neque ex alia carceratione secuta de anno 1604. ob non confectum fideliter inventarium.
- 3 Tum quia statim fuit excarceratus, tum etiam quia dicta carceratio fuit ad instantiam Ioannis Indel non autem mulierum.

Et ita conclusum &c.

CREMONEN. ALTARIS.

Veneris 9. Decembris 1616.

DECISIO CDXCII.

Impressa in rec. dec. 463. p. 4. tom. 1.

FANEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 12. Decembris 1616.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mixturam continens sententia recipit appellationem, & non potest exequi absque vitio attentionum limitis ibi.

- 2 Ablatiui absoluti in portant formam, & qualificant dispositionem.
- 3 Petitorium si concedatur distincte à possessorio licet appelletur à petitorio, non potest appellari à possessorio.
- 4 Sententia potest recipere separationem, & appellatio admitti ratione fructuum, & denegari ratione possessionis.

DECISIO CDXCIII.

DD. in decisio steterunt, nempe consistere de attentionis. Quia cum sententia lata super immixtione contineret mixturam ex ponderatis in decisione, ab illa dabatur appellatio, qua pendente executioni demandari non poterat absque vitio attentionum ex ibi adductis.

- Quibus non obstat, quod cum fuerit intentatum solum possessorium, & petitorium suspensum, verba concernentia petitorium in sententia videantur incidenter prolata, & consequenter non causent mixturam Dec. conf. 28. num. 2. vers. sic ergo dicendum cum alijs allegatis per informantes. Quia in casu nostro condemnatio ad restitutionem dotis, & solutionem aliorum florenorum acc. fuit facta per ablatiuos absolutos ibi soluti tamen, qui important formam, & qualificant dispositionem ita ut immixtio effectum habere non possit, nisi prædictis adimpletis Caput. decif. 150. num. 1. & seq. par. 1. Putes decif. 119. in fin. par. 1. Sord. conf. 449. num. 49. Bertaz. consil. 1. num. 120.

- Minus obstat, quod ea, quæ concernunt petitorium legantur in Capitulo separato, & ideo quatenus ab illis detur appellatio, non tamen datur ab immixtione. Quia negatur, quod sint posita in Capitulo separatis, cum fuerint prolata vnica verborum structura, & per ablatiuos absolutos, per quos petitorium adeo complicatur cum possessorio, vt ab eo separari non possit ex supradictis.

- Aliud vero fundamentum decisionis deductum ex fructuum condemnatione, propter quam dicebatur causam in totum esse appellabilem, non placuit DD. quia sententia potest recipere separationem, & appellatio admitti ratione fructuum & denegari respectu possessionis iuxta opinionem, quam sequitur Rota teste Crescent. decif. 5. de appellat. Gabr. conf. 35. num. 3. lib. 1. Fin. Comm. opin. 57. num. 1. vers. quia quoad ista. Contard. in l. vnica. limitat. 1. num. 28. & seq. C. si de moment. possess. ideo hoc fundamentum omnimodo ex alijs supra deductis Domini in decisio steterunt &c.

MACERATEN. DOTIS.

Luna 19. Decembris 1616.

DECISIO CDXCIV.

Impressa in rec. dec. 372. par. 4. tom. 1.

ROMANA ACCOMANDITÆ.

Ven. 13. Ianuar. 1617.

DE.

DECISIO CDXC.

Impressa in rec. dec. 374. par. 4. tom. 1.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE
PALVZZELIS.

Luna 16. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVI.

Impressa in rec. dec. 381. par. 4. tom. 1.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Luna 23. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVII.

Impressa in rec. dec. 386. par. 4. tom. 1.

ELBORN. FRVCTVVM.

Luna 23. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVIII.

Impressa in rec. dec. 387. par. 4. tom. 1.

FAVENTINA PECVNARIA.

Veneris 27. Ian. 1617.

DECISIO CDXCIX.

Impressa in rec. dec. 381. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Veneris 27. Ian. 1617.

ARGVMENTVM.

Is, cui fuit facta adjudicatio bonorum iuxta æstimationem faciendam per peritum, tenetur ad solutionem fructuum recompenfationum pendente æstimatione.

SVMARIYM.

- 1 Adjudicatio est similis emptioni.
- 2 Venditor, qui habuit pretium, & rem non tradidit, tenetur ad fructus pro rata pretij soluti ex dispositione l. curabit. C. de act. empt.
- 3 Æstimatione pendente fructus non possunt peti ab emptore. Declara. ut num. 6. 7. & 8.
- 4 Venditio iuxta æstimationem per peritum faciendam ab initio est perfecta num. 4.
- 5 Equitas non patitur quod quis habeat rem, & pretium & num. 9.
- 6 Adjudicatio iuxta æstimationem ab initio est perfecta, quia intelligitur facta arbitrio boni viri.
- 7 Æstimatione retrotrahitur ad tempus adjudicationis.
- 8 Conditione æstimationis impleta debentur fructus, ac si pure adjudicatio facta fuisset.
- 9 Fructus non debentur sine dominio, vel possessione, limitatur ut infra.
- 10 Fructus recompenfandi ex l. Curabit. C. de act. empt. debentur non considerato dominio nec possessione.
- 11 Altitia. decis. 188. declaratur.

DECISIO D.

Omini censuerunt pro concurrenti quantitate crediti fructus debori Curtio à die fa-

ctæ adjudicationis, & mouebantur, quia adjudicatio est similis emptioni ex quo prædium, 1 succedit loco pretij, & factum iudicis habetur ut factum partis vendentis Soccin. conf. 61. num. 3. lib. 1. Aym. conf. 248. num. 1. & fuit dictum in hac causa 2. Maj 1611. coram me, & proinde sicuti venditor, qui habuit pretium, & rem non tradidit tenetur emptori ad fructus pro rata 2 pretij soluti ex æquitate l. curabit. C. de act. empt. l. fin. ff. de fund. dotat. Castr. in l. de diuisione num. 10. ff. solut. matrim. Nat. conf. 384. nu. 6. Soccin. Sen. conf. 170. num. 23. lib. 2. Cognol. in d. l. curabit num. 39. Fabian. de Mont. in trañ. de empt. & vendit. quaest. 6. principali num. 24. Borgnin. decis. 37. num. 86. lib. 2. Lup. in trañ. de vsur. in comment. super d. l. curabit §. 7. num. 25. Ruin. conf. 144. num. 2. lib. 1.

Ita in presenti Albertus, qui representat venditorem, tenetur ad fructus Curtio, qui representat emptorem pro rata ful. crediti, quod succedit loco pretij soluti à diē, quo sibi fuit facta adjudicatio ut fuit resolutum in vna Bonon. de Guidalotus 14. Martij 1614. coram R. P. D. meo Verospio.

Nec obstat, quod adjudicatio fuerit facta conditionaliter nempe iuxta æstimationem faciendam per peritum, qua conditione, & æstimatione pendente fructus peti non possint ab emptore ad text. in l. necessario §. quod si pendente ff. de pericul. & commod. rei vendit.

Quia respondetur etiam hoc casu fructus deberi emptori pro rata pretij non soluti, cum, 4 semper militet eadem æquitatis ratio, ne scilicet venditor fruatur re & precio vt post Ioann. de Anan. conf. 19. num. 11. notat Gabr. conf. 57. num. 4. lib. 2. Cognol. ubi supra num. 42. talis enim adjudicatio iuxta æstimationem faciendam &c. ab initio fuit perfecta, cum intelligatur facta arbitrio boni viri, cuius arbitramenti quantitas de iure est certa Soccin. conf. 60. num. 1. lib. 3. Cephal. conf. 10. num. 15. & 16. Fabian. de Mont. ubi supra p. 5. principali num. 29. Benintend. decis. 39. num. 4. & seq. Honded. conf. 30. num. 1. lib. 1.

Vterius cum condicio fuerit adimpleta propter subsecutam æstimationem periti Alberti, 6 quam acceptauit Curtius, d. æstimatio retrotrahitur tempus adjudicationis, & per inde habetur d. adjudicatio, ac si ab initio pure facta fuisset Dec. in l. pecuniam num. 4. ff. si cert. petat. Tiracuell. de retract. Signag. §. 1. glof. 2. num. 27. Paris. conf. 45. num. 12. lib. 2. Sord. conf. 179. num. 11. & Curtius debet consequi fructus perceptos conditione pendente, cū stante existentia conditionis debeat habere ea omnia quæ habuisset si contractus pure ab initio celebratus fuisset, & sic etiam fructus d. l. necessario §. quod si pendente Gabr. conf. 64. num. 13. & seq. lib. 2.

Minus obstat, quod non fuerit ante æstimationem translatum nec dominium, nec possessio in Curtium, sine quibus fructus non debentur vt tradit Affl. decis. 188. num. 3.

Quia ultra quod hoc non procedit, stante, d. retrotrahitione post conditionis cunctum: dicebatur in casu presenti fructus deberi, vt

9 supradictum est, ex d. equitate, ne venditor locupletetur cum iactura temporis fruendo re, & precio ad quem effectum non consideratur neque dominium, neque possessio vt inquit Bald. 10 in l. si traditio 11. quasi. C. de ass. empt. Abb. conf. 66. num. 4. lib. 1. Alex. conf. 121. in princip. usque ad num. 3. lib. 4. Ruin. conf. 144. num. 2. lib. 1. Natta d. conf. 184. num. 6. Surd. conf. 52. num. 76. quicquid dicat Afflict. d. decis. 188. qui loquitur per discursum ponendo rationes, quas vtraque pars adducebat in illo casu, nec citra hoc aliquid firmat.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Vener. 17. Febr. 1617.

DECISIO DI.

Impressa in rec. dec. 401. par. 4. tom. 1.

ROMANA DEVOLVTIONIS DOMORVM.

Luna 20. Febr. 1617.

DECISIO DII.

Impressa in rec. dec. 407. par. 4. tom. 1.

TIRASONEN. IVRIS VOTANDI.

Ven. 3. Martij 1617.

DECISIO DIII.

Impressa in rec. dec. 423. par. 4. tom. 1.

TRICARICEN. CAPPELLÆ.

Veneris 7. Aprilis 1617.

DECISIO DIV.

Impressa in rec. dec. 440. par. 4. tom. 1.

EVGVBIANA PENSIONIS.

Ven. 7. Aprilis 1617.

DECISIO DV.

Impressa apud Posilh. de manus dec. 309. & in rec. dec. 441. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Luna 17. Aprilis 1617.

DECISIO DVI.

Impressa in rec. dec. 454. par. 4. tom. 1.

CALAGVRITANA SEPVLTVRARVM.

Luna 24. Aprilis 1617.

DECISIO DVII.

Impressa in rec. dec. 460. par. 4. tom. 1.

ROMANA PECVNARIA.

Luna 24. Aprilis 1617.

DECISIO DVIII.

Impressa in rec. dec. 459. par. 4. tom. 1.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Veneris 28. Aprilis 1617.

DECISIO DIX.

Impressa in rec. dec. 469. par. 4. tom. 1.

NARNIEN. CANONIS.

Veneris 28. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Est locus remissioni siue sit contraclus locationis, siue emphyteusis, quando fructus correspondent pensioni Conuentæ.

SVMMARIVM.

- 1 Remissio Canonis in locatione fit pro rata fructuum ex causa infructuositatis causata ex inundatione.
- 2 Locatio & non emphyteusis est quando in contractu appellatur locatio.
- 3 Locatio est quando annua pensio correspondet fructibus terra, & non emphyteusis, pro qua soluitur modicum quid.
- 4 Emphyteusis licet appellata à contrahentibus, tamen si pensio correspondet fructibus habet naturam locationis.
- 5 Emphyteusis fit similis locationi, quando habet correspondentiam fructuum.
- 6 Denuntiatio sterilitatis debet fieri Domino ad effectum rescissionis Canonis. Limitatur quando est notoria ibid.

DECISIO DX.

F Vit per Dominos resolutum, remissionem esse faciendam terrarum de quibus agitur cum propter supervenientem diuersionem fluminis Natis ab alveo antiquo factam à Narniensibus sint effectæ paludosæ, & incultræ & steriles vt constat ex depositionibus restium in summis Saracenorum num. 4. & seq. assignantium rationem, & attestantium de diligentijs factis à Saracenis pro removendis impedimentis; unde est locus remissioni mercedis pro rata fructuum, cum versetur in contractu locationis, in quo illa fieri solet c. propter sterilitatem de locat. l. licet eod. tit. l. si merees 9. vis maior ff. eodem Surd. decis. 326. num. 57. & seq. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 76. num. 1.

Quod autem versetur in locatione, non autem in emphyteusi probatur 1. ex verbis ipsius contractus, dum in eo pluries appellatur locatio, à quibus verbis cum sint expressa, non est recedendum Nat. conf. 49. num. 14. Rosa decis. 564. num. 1. par. 1. Menoch. lib. 3. presump. 105. Decian. conf. 59. num. 16. lib. 1. Tiraq. in tract. de retract. Lignag. 5. ex glos. 1. num. 7. Sc fuit dictum in alia Narnien. locationis 17. Maij 1613. coram D. Decano.

Secundo probatur ex eo quia annua pensio salmarum 8. pro tribus rub. terræ promissæ per Saracenos correspondet fructibus d. terræ, quo casu contractus iudicatur locationis non autem emphyteusis, pro qua soluitur modica pensio in recognitione tantum directi dominijs Roland. conf. 96. num. 25. lib. 1. Bellon. conf. 21. num. 8. Becc.

Decr. conf. 3. num. 21. Cognol. in l. 2. num. 203. C. de reſcind. vendit. Clar. in 5. emphiteuſis quaſt. 1. verſ. & aduerte Seraph. decif. 794. num. 4. & 5.

Nec obſtare viſum fuit, quod contrahentes aliquando contraſſu appellauerint emphiteuſim, quia nihilominus cum penſio ſit correſpondens fruſtibus, quod eſt proprium locationis dicitur locatio Rub. conf. 95. num. 5. Menoch. de arbit. quaſt. 7. num. 20. Cordub. de cauſ. priuat. ob non ſol. can. ampliat. 17. num. 41. Seraph. ubi ſupra num. 6. vel in omnem euentum etiam ſi admittamus eſſe emphiteuſim illam, adeo efficitur ſimilis locationi propter dictam correſpondentiam penſionis cum fruſtibus, vt de eius natura magis participet, & conſequenter in ea fit remiſſio ſecuri in ſimplici locatione Alex. conf. 112 num. 3. verſ. ex qua ratione lib. 1. Theſaur. decif. 80. num. 6. Clar. in 5. emphiteuſis quaſt. 8. num. 7. & ſeq. & de comuni, & veteriori teſtatur Beſſ. in pract. crimin. tit. de remiſſ. merced. num. 114. Velaſc. de embis. par. 1. quaſt. 27. num. 11. quam opinionem Plurimis pro ea relatis ſecuta eſt Rota in vna Bononiæ. S. Apollinaris 2. Aprilis 1582. qua eſt apud impreſſos dicitur. decif. 730. num. 5. par. 1.

Minus obſtat, quod teſtes deponentes de inundatione dicant, ſe non habere notitiam terrarum, de quibus agitur quia cum deponent de inundatione in loco de Faia, in quo ſite ſunt d. terre parum reſert an illas preciſe ſciant.

Nec obſtat, quod Saraceni non denuntiauerint dictam inundationem Dominis de Arca prout requiritur ad effectum remiſſionis Theſaur. decif. 1. 8. in princip. Rota decif. 241. num. 2. par. 2. dicitur quia cum eſſet notoria in illis partibus denunciatio non erat neceſſaria vt fuit dictum in vna Romana remiſſionis 27. Novembriſ 1596. coram bo me. Pacen.

Et ex his fuit reſolutum eſſe locum remiſſioni; quo vero ad quantitatē cum ex datis non conſtet diſtinde de fruſtibus, qui hodie realiter percipiuntur, & de illis, qui de tempore contractus colligebantur Domini dixerunt de illa eſſe particulariter videndum.

LEODIEN. CENSVS.

Ven. 5. Maij 1617.

DECISIO DXI.

Impreſſa in rec. dec. 476. par. 4. tom. 1.

IPERSINA BONORVM.

Veneris 5. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Depositum factum cum oblatione pluris, vel minoris valet quando quantitas non eſt liquida, & dicitur purum quando fuit factum ad effectum conſignandi cui de iure, ac alia de deposito.

S Y M M A R I V M.

- 1 Euiſione agere non poteſt qui non ſoluit integrum pretium.
- 2 Societas officij contracta ſuper officio non exiſtenti in rerum natura eſt vſuraria.
- 3 Fruſtus in contractu vſurario computantur, in ſortem.
- 4 Fruſtus ſocietatis depoſitati, & ſoluiti de mandato Iudicis non conſentunt vſurarij.
- 5 Depoſiti requiſita.
- 6 Depoſitum poteſt fieri cum oblatione pluris, vel paucioris ſumme, quando quantitas non eſt liquida.
- 7 Depoſitum valet ſine citatione partis quando neſcitur cui offerendum ſit.
- 8 Depoſitum conſentit approbatum per eum, cui intimatur & nihil opponit.
- 9 Depoſitum factum ad effectum conſignandi valet, vel cui de iure dicitur purum, & non conditionatum.
- 10 Clauſula cui de iure non importat conditionem, quia ius ſemper eſt certum.

DECISIO DXII.

Balthaſar de Alphaniſ vendidit Hieronymo de Gregorijs quendam bona ſtabilia, pro quorum euictione ſub obligatione Camerali inſoluitum ſe obligauit Ioannes Baptiſta Seiro, mortuo autem Balthaſare eius filij tanquam fideicommiſſarij dicta bona euincerunt. Vnde Hieronymus egit in partibus contra Scirum fideiuſſorem, & obtinuit. Cauſa verò ad Rotam denoluta fuit coram me die 18. Decembris 1609. reſolutum non conſtare de bono iure dictæ ſententiæ præcipue ex eo quia cum Hieronymus non ſoluerit integrum precium bonorum ſibi venditorum, non poteſt agere ad euictionem, ſocietates enim officij, quas habebat cum Baldaffare venditore, & illi inſoluitum dedit loco pretij, fuerant contractæ ſuper officio non exiſtenti in rerum natura; Ideo erant vſurariæ, & fruſtus percepti ex illis ab anno 1590. vique ad tempus dationis inſoluitum, quæ fuit de anno 1595. veniunt excomputandi in ſortem, & conſequenter diminuta ſorte principali per dictam ex computationem fruſtuum, precium non fuit integre ſolutum, cum deficiat quãtitas excomputanda ad notabilem ſummam aſcendentem ex adductis in deciſione.

Cui reſolutioni nõ acquieſcenteſ Hieronymo die 8. Iunii 1612. Cauſa ſuper eiſdem propoſuit, & quia tunc ad euicandum ſupradictum fundamentum, informantes replicabant ſortem, principalem dictarum ſocietarum non eſſe diminuendam per dictam ex computationem fruſtuum, quia Hieronymus vique de anno 1604. omnes fruſtus ex dictis ſocietatibus a ſe perceptos depoſitauit de mandato Iudicis ad effectum conſignandi, cui de iure, ideo Domini ordinarunt, vt informaretur ſtriſte ſuper dicto depoſito.

Vnde ſuper illo dato dnio fuit hodiè reſolutum, depoſitum fuſſragari, & ſic recedendum à deciſis, ex quo illud fuit factum cum omnibus requiſitis ad hunc effectum neceſſarijs

rijs nempe auctoritate Iudicis Alberici, in l. acceptam num. 3. C. de usur. Alexand. conf. 75. num. 7. lib. 7. Tiraquell. de retract. conuent. §. 4. gloss. 7. num. 11. & in pecunia numerata coram Vicario, & testibus Bald. in dila leg. acceptam in prin. not. Heg. de pignor. in 3. par. princip. membr. 3. par. 2. num. 1. & 2. Menoch. de arbitrar. cas. 232. num. 33. & in manibus depositarij à Iudice electi Bald. ubi supra num. 2. Roland. conf. 63. num. 31. lib. 1. Curt. Iur. conf. 28. num. 1. Borgnin. diff. 26. n. 3. p. 2. qui promissit restituere ad omne ipsius Iudicis mandatum Iason. consil. 9. num. 30. lib. 1.

Quibus non obstat, quod depositum non fuerit de tota integra summa, cum fuerit factum de scuris 133. tantum, & fructus societatum ascendunt ad scut. 138. ut exaduerso prætenditur, quia cum detempore depositi non appareret quos fructus receperit Hieronymus, & sic eorum quantitas non esset liquida, iustitiam depositum fuisse factum cum oblatione plurius vel paucioris Cranetti. in respons. pro gener. num. 209. Socin. seu. consil. 199. numer. 3. Surd. conf. 142. num. 9. Præsertim cum deficiat summa modica.

Minus obstat, quod depositum fuerit factum cum non præcedente citatione partis, quia cum Hieronymus ignoraret, cui offerre, non intrat obiectum Surd. conf. 87. num. 31. filij enim Balbassaris erant illi, qui bona euicerant, & propterea volebant ratam habere venditionem, nec erant, quod sibi solueretur residuum pretij, quod consistebat in dictis fructibus societatum depositatis. Et solum aderat Scirus, qui poterat aliquid interesse prætere, ex quo erat obligatus de euisione tantum quam principalis principaliter, & insoludum, cui ad cauthelem incontinentem fuit dictum depositum intimatum, & cum nihil opposuerit, videtur illud approbasse iuxta Surd. diff. conf. 87. in fine.

Vltimo non obstat, quod depositum fuerit conditionale non autem purum, & liberum, prout requiritur, quia cum fuerit factum ad effectum consignandi ipsi Sciro, vel cui de iure, quoad Scirum nulla adest conditio, & multo minus quoad alios, quibus de iure veniunt ter consignandum, cum dicta verba cui de iure nullam importent conditionem, ex quo ius semper est certum ad tradita per Corn. consil. 362. in fin. lib. quarto Nat. consil. 502. numer. 0.

Et ita resolutum &c.

FAVENTINA CANONICATVS.

Merc. 10. Maij 1617.

DECISIO DXIII.

Impressa in rec. decis. 478. par. 4. tom. 1.

MONOPOLITANA BONORVM.

Merc. 10. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum quando per diuisionem censeatur remissum. Filij in conditione positi quando censeantur vocati.

SVMMARIVM.

- 1 Fideicommissarij diuidentes fideicommissum, & de eo disponentes ab eo excluduntur.
- 2 Clausula ad habendum continet facultatem alienandi.
- 3 Clausula extensio censetur facta iuxta stylum.
- 4 Fideicommissum non censetur remissum per simplicem diuisionem. Declara ut infra.
- 5 Verba generalia apta ad comprahendum fideicommissum purificantur illud comprahendunt.
- 6 Fideicommissum dicitur per diuisionem remissum, quando super bonis diuisis aliud ius, quam ratione fideicommissi non competeat diuidentibus.
- 7 Filij positi in conditione censentur vocati de iure.
- 8 Limite concurrentibus conieciuntur.
- 9 Coniectura, que requiritur, ut filij positi in conditione censentur vocati, & quod non sufficit illa sola, quod sint de descendentibus restitoris, que solum operator, ut sufficiant leuiore coniectura, quam in extraneis.
- 10 Filii acceptantes iudicialiter diuisionem factam à matre videntur etiam acceptare renuntiationes in diuisione factas.
- 11 Diuisio cum reservatione onerum intelligitur de oneribus bonorum, & non de fideicommissis; maxime si illi renuntiauerint.
- 12 Clausula ad habendum, & alia posita inter clausulas executivas non ampliunt dispositionem principalem, secus si in dispositiuis.

DECISIO DXIV.

Fuit conclusum, diuisionem obflare præteritis venire ad fideicommissum Iustine eorum auiæ maternæ. Cum enim iam fuerit resolutum 19. Decembris 1614. Constare de scientia sororum diuidentium respectu dicti fideicommissi sequitur, ut data à diuidentibus ad inuicem facultatem alienandi, & disponendi de bonis fideicommissis subiectis, & facta dispositione per institutionem hæredum à sibi remaneant exclusi dicti diuidentes à fideicommissis, cum censentur illud remissum. Bart. in l. qui Roma §. duo fratres num. 21. ff. de verb. significat. quem ibi sequuntur communiter DD. & præsertim Iaf. numer. 72. Rip. numer. 83. Socin. Iur. num. 127. Cranetti. conf. 24. numer. 7. & sequentibus Alexand. conf. 8. num. 7. lib. 5. Ruin. conf. 133. num. 9. lib. 2. Bec. conf. 38. per totum Menec. consil. 37. num. 29. lib. 1. Cephal. consil. 253. numer. 8. & seqq. Honded. consil. 33. lib. 19. & seqq. lib. 1. Gabr. de fideicommissis. conclus. 1. numer. 30. Crescent. in §. fideicommissum quest. 63.

Quod autem in casu nostro talis alienandi facultas concessa fuerit, elicitur ex clausula ad habendum &c. extensa in calce diuisionis ab ipsomet Notario de dicta diuisione rogato, in qua continetur amplissima facultas alienandi, & ad libitum disponendi de bonis diuisis.

visis, quæ extensio est etiam conformis stil-
3 illarum partium, de quo testantur plures No-
tarij; unde in terminis d. clausulæ ad habendum
censeri remissionem fideicommissum dicunt. Ce-
phal. Bec. Menoch. Gabriel. & Honded. supra
allegati.

Quibus visum fuit non ob stare, quod per
diuisionem bonorum non videatur remissionem
4 fideicommissum conditionale etiam si diu-
dentes habuerint illius scientiam l. cum Pater
§. hereditatem ff. de leg. 2. Quia prædicta pro-
cederent, quando verba diuisionis essent simpli-
cia, & solum præsens tempus respicerent; se-
cus autem quidò proinde in casu nostro diuiden-
tes sibi inuicem cesserunt omnia iura, & omnesque
actiones sibi competentes, & temperatæ, & quas
5 & quas habent & eis, & unicuique earum compe-
tunt competereque possunt bene, & in futuram,
nullum ius super dictis bonis suis sibi reseru-
ando, quæ verba in sua vniuersalitate sunt apta
comprehendere quodque fideicommissum pu-
6 rificandum Bart. ubi supra num. 18 Gabr. ibidem
num. 42. & pluribus relatis fuit dictum in vna
Viterbien. bonorum 20. Iunij 1614. coram me.

Maxims quia post diuisionem nullum aliud
supererat diuidentibus ius super bonis diuisis,
7 nisi ratione fideicommissi conditionalis, quo
casu illud censetur remissionem perinde ac si iuis-
set nominatim ex prædictis Bart. ubi supra num.
39. vers. nunc ad propositum, & ibi Rip. num. 79.
vers. secus si non suberat Paris. conf. 34. num. 92.
lib. 4.

Minus obstat prædicta habere locum respec-
tu fororum diuidentium; non autem respectu
eorum filiorum post ipsorum mortem voca-
torum ad fideicommissum. Quia ipsi filij non
possunt aliquod ius in fideicommissio præten-
dere ex propria persona, cum fuerint tantum in
conditione positi & sic non censentur vocati
iuxta opinionem gloss. in l. Lucius ff. de hered.
8 instit. communiter receptam teste Comar. in c.
Rainutus §. 3. numer. 2. de testam. Iul. Clar. in §.
testamentum q. 77. Molin. de primog. hisp. cap. 6.
num. 1. lib. 1. quam Rota sequitur Caput. dec.
98. lib. 2. in manuscripto. & fuit dictum in vna
Recanatens. hereditatis 14. Maji 1617. coram bo.
me. Penia, & alias sæpe; nisi concurrant con-
9 necturæ, ex quibus ab opinione d. gloss. rece-
ditur Mantica de consuet. ult. volum. lib. 11. tit.
3. num. 19. Crass. de success. §. fideicommissum q.
13. n. 2. & fuit dictum in vna Bononiens. de Pau-
nolinis 10. Decembris 1610. coram Reuerendiss. Lu-
gdamen quæ quidem coniecturæ non adiunt in
casu nostro; nam illa, quod positi in condi-
tione sint de descendentibus testatrix opera-
tor quidem, vt sufficiant leuioribus coniecturæ,
quam in extraneis, in quibus maiores, & va-
lidiore requiruntur, vt notat Siluestr. Alda-
brand. 29. num. 51. Crescent. ubi supra qu. 14.
num. fin. & dixit Rota in d. Bononiens. de Pau-
nolinis, & in alia Viterbien fideicommissi 10. Maji
1613. coram me; non tamen de per se sola suf-
ficit ad inducendam vocationem positorum
in conditione, nisi alix etiam coniecturæ con-
currant Mantica ubi supra tit. 3. num. 1.

Vltra quod etiam admisso, quod filij inro-

rum diuidentium essent vocati; tamen non
10 possunt dictam diuisionem, & remissionem fi-
deicommissi impugnare, cum ipsimet iudicia-
liter non semel, sed bis d. diuisionem acce-
perunt, quo casu perinde est ac si illi dictam
diuisionem, & fideicommissi remissionem fe-
cissent Grammat. dec. 103. nu. 43. Alex. consil.
117. num. 2. lib. 5. Hond. conf. 38. num. 7. l. 1.

Neque etiam obstat, quod lucrine expressè
11 referuata in diuisione onera annexa ipsis bo-
nis quasi per hoc voluerint diuidentes bona
ad se peruenire cum onere fideicommissi: nam
dicta referuatio non intelligitur de fideicom-
missio, cum iam renunciauerant, vt supra di-
ctum est, sed de grauaminibus annexis cul-
libet portioni bonorum diuisorum, vt est onus
soluendi annos carolenos sex quod habebat
portio Iustiniæ & familia, de quibus in instru-
mento diuisionis.

Vltimo visum fuit non ob stare, quod clau-
12 sula ad habendum & alix sint posite inter clau-
sulas excutuas cum non amplectitur dispositio-
ne principalem, quæ de sui natura non sit apta
importare remissionem fideicommissi, prout
est simplex diuisio; Quia hoc non subsistit in
facto, cum imò dictæ clausulæ sint posite in
dispositiuis nempe ante clausulam constituti,
& iuramentum, & sic ante perfectionem con-
tractus, non autem post. Et licet extensio dic-
tæ clausulæ ad habendum fuerit posita in fine
contractus, tamen ad effectum, de quo agitur
sufficit clausulam cateratam fuisse positam
in dispositiuis, cum dicta extensio ad illam re-
feratur, & ibi consecutivè apposita censetur.

Quia tamen aliqui ex Dominicis dubitabant,
an instrumentum diuisionis cum extensione
dictæ clausulæ ad habendum fuerit legitime ex-
tractum. Ideo resolverunt dictam diuisionem
ob stare cum præsupposito legitime extra-
diti-
um, de qua referuauerunt particulariter viden-
dum.

ELBOREN. FRVCTVVM.

Lune 12. Maii 1617.

DECISIO DXV.

Impressa in rec. dec. 483. par. 4. tom. 1.

ROMANA CASALIS.

Veneris 12. Maij 1617.

DECISIO DXVI.

Impressa in rec. dec. 480. par. 4. tom. 1.

MANTVANA IVRISPATRONATVS.

Merc. 17. Maij 1617.

DECISIO DXVII.

Impressa in rec. dec. 587. par. 4. tom. 1.

vidus §. principalibus ff. de admin. Tutor. gloss. in l. in cas ff. de tutel. Castr. conf. 301. n. 7. l. 1. Corn. conf. 228. num. 8. Surd. de alim. tit. 1. q. 47. num. 6. & tit. 6. q. 14. num. 15. & 16. Est enim munus personale, quod geritur absque detrimento proprii patrimonii iuxta Guidopap. q. 68. Vincen. de Franch. dec. 122. num. 2. Vin. decis. 40. num. 4. lib. 1.

Quod facilius procedit in casu nostro, in quo Jacobus intuitu charitatis se obculit onus tutelae assumere, quae quidem charitas cessaret, si salarium deberetur, cum tunc potius intuitu salarii, quam charitatis diceretur tutelam accepisse.

Tanquam Procuratori verò multo minus salarii debetur, tū quia quicquid gessit praesumitur gessisse ex proprio officio Tutoris, maxime cum non consistit de mandato procuratoris, nec quod aliquid fecerit Jacobus tanquam Procurator.

Ultra quod quatenus etiam constaret, cum non fuerit conuentum aliquod salarium non debetur, nisi duobus concurrentibus, quod scilicet vnus sit solitus locare operas suas in eo officio, in quo praetendit se inseruisse, & alter in eodem officio operas conducere iuxta Alex. conf. 109. in prin. l. 6. Nat. conf. 376. num. 4. Put. dec. 6. de offie. Vlear. & dec. 43. l. 2. Seraph. dec. 132. par. 1. Rot. divers. dec. 559. par. 1. quorum neutrum probant Jacobus.

Nec denique aliquid debetur pro tempore carcerationis, cum carcerario contingerit eius culpa ob non redditam rationem administrationis iuxta formam suae obligationis. Vnde istud damnum sibi imputandum est cum sua culpa euenierit e. damnum de reg. iur. in 6.

Et ita resolutum, &c.

AQVEN. LEGATI.

Ven. 18. Martij 1616.

DECISIO CDLXXIV.

Impressa in rec. dec. 238. par. 4. tom. 1.

ROMANA SPOILII DE CRVCIARIIS.

Ven. 18. Martij 1616.

ARGVMENTVM.

Adiudicatio excessiua est nulla in totum.

SYMARIVM.

- 1 Statutum Urbis lib. 1. cap. 192. concedit adiudicationem pignoris Creditori cum tertia parte plus.
- 2 Adiudicatio excessiua est nulla in totum.
- 3 Canones minus astringunt quam Censur.
- 4 Excessus etiam in modico vitiat in totum.

DECISIO CDLXXV.

Vit resolutum, Antonio tantum informante, adiudicationem fuisse excessiuam, & nullā, eum fuisse facta pro maiori summa crediti Faustinae. Illa enim erat creditrix in scut. 85. pro residuo dotis sibi debito in bonis viri, &

in alijs feudis 125. pro quarto decati dotis sc. 500. & sic in totum in scutis 210. pro quibus fuit ei adiudicata quaedam domus in Claustro Haebreorum pro pretio scutorum 157. & tunc census, seu Canones scut. 16. estimati ad rationem octo pro centenario ascendunt ad scuta 200. Vnde addita tertia parte plus concessa per Statutum Urbis lib. 1. cap. 192. quae est scut. 70. adiudicatio excedit creditum in scutis 75. & consequentes redditus nulla in totum Iust. in l. si non fortem §. si centum num. 2. de cond. indeb. Affl. dec. 358. num. 7. Put. dec. 323. l. 1. Rot. divers. dec. 121. num. 1. par. 2.

Maximè quia d. domus fuit estimata in sc. 307. & postea adiudicata pro scutis 157. tantum sub falso praetextu, quod super ea reperiretur impositus census scut. 150. qui tamen, ut apparet ex illius instrumento, est scutorum centum tantum.

Et dicta annona scuta 16. fuerunt estimata, uti census ad rationem scutorum octo pro centenario, cum tamen potius essent Canones, ut constaret ex datis in Sum. nu. 8. & sic minus estimari deberent.

Quibus accedit, quod praeter dictam domum, & Canones fuit etiam adiudicata quaedam vinea non parui valoris, ex quo multo magis arguetur excessus, & nullitas adiudicationis.

Et ita conclusum, &c.

MONTISPOLITANI PECVNARIA.

Luna 2. Maij 1616.

ARGVMENTVM.

Hereditatis aditio tanquam consistens in animo debet declarari ex actibus adeuntis, nec praesumitur, nisi probetur etiam si sit in gradu successibili.

SYMARIVM.

- 1 Haeres non praesumitur nisi probetur aditio, etiam si sit in gradu successibili.
- 2 Hereditas consistit in animo, qui ab alijs declarari non potest nisi ex actibus adeuntis ex quibus resultat, & num. 4.
- 3 Possessio bonorum praesumitur ex titulo praebulo.

DECISIO CDLXXVI.

Vit per Dominos resolutum, non constare Marcellum esse cohæredem Spinelli, cum quis hæres non praesumatur, nisi probetur a dicto Romano. conf. 154. num. 1. Aym. conf. 33. n. 2. Surd. dec. 154. nu. 18. Menoch. conf. 44. nu. 21. Nec sufficiat, quem esse in gradu successibili, nisi etiam doceatur de aditione, de qua quidem nullibi constat in casu nostro.

Nec facit, quod Marcellus enuncietur cohæres in lententia Nuncij, & testes deponant de publica voce, & fama, quod fuerit hæres Episcopi vna cum Spinello. Quia cum aditio consistat in animo, potest ab alijs huiusmodi animos declarari, nisi ostendantur actus ipsius adeuntis, ex quibus illa resultat Menoch. praesumpt. 101. num. 1. l. 4. Roland. conf. 77. nu. 29. lib. 1.

lib. 1. de quibus actibus non doceatur; nam licet aliqui testes deponant dictum Marcellum vna cum Spincito possidere bona Episcopi; Tamen cum sit illius donatarius videtur possidere titulo precedentis donationis *Aym. vbi supra num. 11. & seq. Menoch. d. præsumpt. 101. num. 18. Megon. dec. Florentin. 64. n. 32. & seq.* & sic non fufficit Marcellum possidere bona Episcopi, nisi etiam doceatur illa possidere titulo hereditario, prout possidet Spinellus qui tanquam hæres plures actus positivos fecit, de quibus in *dec. in hac causa facta coram bo. me. Penia 16. Decembris 1611.*

Ex ita conclusum, &c.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Vener. 13. Maii 1616.

DECISIO CDLXXVII

Impressa in rec. dec. 271. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Merc. 18. Maii 1616.

DECISIO CDLXXVIII

Impressa in rec. dec. 474. par. 3.

NEAPOLITANA HEBDOMADARIAE.

Merc. 18. Maii 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

1. Possessio instrumentalis alio non existente in possessione valet ad effectum manutentionis.
2. Frustrum perceptio arguit possessionem.
3. Manutentio datur ex possessione, maxime constitutum ex abundantia de titulo.

DECISIO CDLXXIX.

Domini Francisco Canno solum informante, dixerunt illi dandum esse mandatum de manutentione, cum de eius quasi possessione hebdomadariae, de qua agitur, constet non solum ex instrumento illius adeptionis, quod alio non existente in possessione lustragarat ad effectum manutentionis l. pradia vbi DD. ff. de acquir. possess. Honded. conf. 86. num. 29. lib. 2. Rota decis. 506. num. 1. par. 1. Cas. de Grass. decis. 5. in princ. de caus. possess. & propriet. sed etiam ex fructuum perceptione, de qua apparet ex attestacione aliorum hebdomadariorum eiusdem Ecclesiae Craver. conf. 107. num. 3. Natt. conf. 392. num. 2. Ioseph. decis. Perns. 29. num. 14. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 64.

Qua possessione stante intrat manutentio & retinetur de inst. de interd. Bart. in l. ait Prator §. quod ait. num. 2. & 14. ff. vbi possid. Couar. præs. cap. 17. num. 2. Ferall. decis. 200. par. 2.

Maxime quia ex abundantia ducet de suo titulo ex collatione precedentis sibi facta à Re-gore Ecclesiae Collegiate Sancti Ioannis Maioris, de cuius quasi possessione constetendi

per 40. annos, & ultra constet ex pluribus collationibus effectum fortitis.

ROMANA SALVIANI.

Ven. 20. Maii 1616.

DECISIO CDLXXX.

Impressa apud Statil. de Saluian. dec. 227.

SIGNINA POENARVM.

Merenij 25. Maii 1616.

DECISIO CDLXXXI.

Impressa in rec. dec. 384. par. 4. tom. 1.

FAVENTINA CANONICATVS.

Ven. 27. Maii 1616.

DECISIO CDLXXXII.

Impressa in rec. dec. 302. par. 4. tom. 1.

CASALEN. CANONICATVS.

Venerij 27. Maii 1616.

DECISIO CDLXXXIII.

Impressa in rec. dec. 288. par. 4. tom. 1.

MEDIOLANEN. MATRIMONII.

Merc. 26. Octobr. 1616.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMARIVM.

1. Declaratoria conceditur contra non parentem lit-teris executorialibus Rota illis reprodactis, & servatis quatuor terminis.

DECISIO CDLXXXIV.

PRO informante fuit resolutum nempe contra D. Francisco dandum esse declaratoriam cum enim premijis tribus conformibus fuerint contra ipsum relaxate licet re executoriales, & eique personaliter intimatae, ac servati quatuor termini servari soliti, nec doceatur de partitione, sequitur, vt dictis executorialibus reprodactis in Rota iuxta stylum deveniat ad declaratoriam Cassador. decis. 6. num. 10. de caus. possess. & propriet. Mabed. decis. 1. in princ. de sentent. excommunic. Seraphin. decis. 551. num. 4. & fuit dictum in vna Corduben. Decimarum 1. Martij 1613. coram me, & alias sepe. Et ita conclusum &c.

ROMANA SITVS.

Luna 7. Nouembris 1616.

DECISIO CDLXXXV.

Impressa in rec. dec. 307. par. 4. tom. 1.

ROMANA MERCEDIS.

Luna 7. Nouembris 1616.

DE.

DECISIO CDLXXXVI.

Impressa in res. dec. 330. par. 4. tom. 1.

MACERATEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 14. Novembris 1616.

DECISIO CDLXXXVII.

Impressa in res. dec. 335. par. 4. tom. 1.

ANCONITANA BONORVM.

Mercurij 16. Novembris 1616.

DECISIO CDLXXXVIII.

Impressa in res. dec. 338. par. 4. tom. 1.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Merc. 16. Novembris 1616.

ARGVMENTVM.

Transumptum extractum lite pendente, parte non citata, & a Notario, qui de eo non fuit rogatus non probat. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Manutentio datur tempore mota liti ex possessione instrumental, maxime stante etiam perceptione fructuum.*
2. *Possessio capta à Procuratore non ducente de speciali mandato non valet nec est manutentibilis.*
3. *Transumptum extractum lite pendente parte non citata, & a Notario qui non fuit rogatus de illo non probat.*
4. *Possessio debet capi in eadem Ecclesia, de qua agitur.*
5. *Possessio posterior non est manutentibilis.*

DECISIO CDLXXXIX.

Alexandro dandum esse mandatum de manutentendo Domini resolvetur, cum de eius possessione de tempore motæ liti constet ex publico instramento adeptionis illius, quod alio non existente in possessione probat *Ces. de Grass. dec. 5. in princ. de caus. poss. & propriet. Rot. decis. 506. numer. 1. par. 1. Honded. conf. 86. num. 29. lib. 2. Iuncta præterit perceptione fructuum Nat. conf. 292. numer. 3. Bors. conf. 107. num. 22. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 564.*

Non obstat anterior possessio Marcelli, quia non suffragatur ex quo fuit capta à procuratore, de cuius speciali mandato non constat *decis. Pernf. 29. num. 4. Sard. conf. 160. num. 23.* nam licet exhibetur quoddam transumptum dicti mandati, tamen visum fuit non esse habendum in consideratione, cum fuerit extractum lite pendente absque citatione partis, & à Notario, qui de illo non fuit rogatus *Rota decis. 1. de fid. inst. in nou. Menoch. conf. 732. num. 6. & fuit dictum in vna Flixbonen. Prioratus 14. Martij 1611. coram Reuerendiss. D. meo Damasceno.*

Ultra quod possessio Marcelli respectu Ecclesiæ S. Mariæ ad Mare in alio non suffragatur, nempe quia non fuit capta in ipsa Ecclesia. Sanctæ Mariæ prout requiritur *Concor. vararum lib. 3. cap. 16. num. 13. Gomez. in l. 45. Taur. num. 39.* sed in loco diverso, nempe in quadam Cappella existenti in Ecclesia SS. Petri, & Sebastiani, in qua dicitur sitamam esse Rectorem d. Ecclesiæ Sanctæ Mariæ ob prophanaoem illius, de qua tamen prophanaoem, & translatione Rectoris tantum abest quod constet, ut imo idem Procurator Marcelli die 25. Octobris de nouo possessionem cepit in ipsa Ecclesia Sanctæ Mariæ, quæ tamen vltima possessio cum sit posterior illa Alexandri, quæ fuit capta die 5. eiusdem mensis, non est manutentibilis.

Cætera vero, quæ dicuntur de iure conferendi competentibus monialibus, vel Ordinario respiciunt petitorium; ideo illis ommissis pro manutentione Alexandri fuit resolutum ex supradictis.

SEGVTINA CANONICATVS.

Sabbathi 16. Novembris 1616.

ARGVMENTVM.

Aliqua de remissoria. Cætera de Coadiutoria cum futura successione.

SYMMARIVM.

1. *Remissoria non datur ad impediendam immisionem vigore prouisionis Apostolicæ.*
2. *Prouisus Apostolicus ad effectum retardandi alius prouisus Apostolicum debet habere probationes in promptu.*
3. *Remissoria non conceditur super articulis irrelevantibus, & improbabilibus.*
4. *Narrata in gratia sunt inficianda de tempore gratiæ.*
5. *Coadiutus mortuus per triduum ante signatam supplicationem facit expirare coadiutorium, quia mortui non sup. licant, nec egent coadiutore & n. 9.*
6. *Coadiutoria, & futura successio sunt gratia inter se distincta. Declara ut infra.*
7. *Coadiutoria, & futura successio si sint gratiæ diuersa tamen sunt subordinata, & vna dependet ab alia.*
8. *Expellatina suæ prohibita per Concil. Tridentin.*
9. *Clausula & si nunc actu quouis modo &c. generalis interpretatur ut non contradicat expressis.*
10. *Vacatio per obitum non potest dari in viuo.*
11. *Futura successio in Coadiutorijs continet duas partes, prima vacationem de futuro, secunda vacationem de præsentis.*
12. *Coadiutoriarum forma, & clausula.*
13. *Futura successio non conceditur sine consensu coadiuti, quæ debet dari tempore data.*
14. *Callador. dec. 1. de renunciat. declaratur.*
15. *Consensum formalem quando possit præstare procurator post mortem principalis.*

- 17 *Mandatum re integra expirat per mortem principalis.*
 18 *Clausula quovis modo cepit vacationem per obitum resignantis.*
 19 *Narrativa gratia debet iustificari de tempore data.*

DECISIO CDCX.

Fuit conclusum remissoriam non esse concedendam primo, quia cum agatur inter duos prouisos Apostolicos, quorum neuter possidet, & alter nempe Gaspar iustificauit suam gratiam ut fuit resolutum coram me 15. Ianuarij præteriti non debet dari remissoria ad impediendum illius immisionem Seraphin. decif. 1364. num. 1. & in fin. Quia ad hoc, ut alter prouisus Apostolicus possit illam retardare debet habere probationes in promptu, & incontinenti iuxta Menoch. de adp. remed. 4. num. 511. & in fine, quales non sunt istæ, quæ præceduntur fieri mediante remissoria.

Secundo quia articuli sunt irrelevantes, & improbables, quo casu remissoria denegatur Cas. de Graff. decif. 2 de dilatione. Capma. decif. 32. num. 3. par. 2. Rota decif. 647. num. 3. par. 3. tendunt enim ad iustificandam gratiam coadiutorij cum futura successione Martino concessam, quæ nullo modo videtur posse iustificari. Nam fuit signata 15. Septembris, & Ferdinandus coadiutor erat iam mortuus per triduum autem nempe 22. eiusdem ut in dicta decisione coram me fuit firmatum; Unde stante dicto obitu præcedenti videtur impossibile iustificare narrata in gratia de tempore datæ prout requiritur c. si eo tempore de rescript. in 6. Felin. in e. tam c. num. 18. de rescript. Imol. in e. in festina num. 6. eodem tit. nempe quod Ferdinandus propter infirmitatem; & alias causas narratas agebat: coadiutore, & illum sibi dari supplicabat, quia mortui non supplicant neque egerit coadiutore.

Quibus non obstat, quod coadiutoria, & futura successio sint gratiæ dineræ, & separatae ad decif. Pat. decif. 225. num. 19. lib. 3. Et sic licet per obitum Ferdinandi expirauerit coadiutoria tamen futura successio ad fauorem coadiutoris concessa remanet firma, & salua, & effectum sortiri debet. Quia nihilominus vtraque gratia dependet a causis narratis Papa, quæ ut supra dictum est, sunt improbabiles, & si tales illas Papa sciuisset utiq; nec coadiutoriam, nec futuram concessionem concessisset.

Ultra quod licet coadiutoria, & futura successio sint gratiæ dineræ; tamen sunt subordinatae, cum futura successio absque coadiutoria non detur per Papam propter expectationes prohibitas à Concilio Tridentino sess. 25. de reformat. cap. 7. Et ideo mortuo coadiutore de tempore datæ non solum corrumpit coadiutoria, & est nulla à principio, cum mortuo non datur Coadiutor nec mortuus pro ea supplicet, sed corrumpit etiam futura successio, quæ ab illa dependet, & datur ratione coadiutoris, & et tanquam coadiutori Modern. de benefic. p. 4.

cap. 5. num. 131. & facit decif. Pat. 390. lib. 1. secundum nouam impressionem.

Minus obstat clausula ampliusque ipsius coadiutoris, & inter alias clausula, & si nunc alio quovis modo &c. per quas informantes pro Martino prætendunt clicere mentem Pontificis illum prouidendi de hoc canonicarum, etiam si tunc de tempore datæ vacaret per obitum coadiutori. Quia cum dicta clausula & si nunc &c. & alia generales sint ita interpretandæ, ut non contradicant expressis Archib. decif. 1. de præbend. non possunt in casu nostro capere vacationem per obitum Ferdinandi de tempore datæ gratiæ cum tunc ille præsupponeretur viuus, & orator, & in viuo non possit dari vacatio per obitum.

Quod etiam suadet ex eo quia futura successio continet duas partes, in quarum prima Papa considerauit vacationem de futuro ibi vacare contingerit, & in illa prouidet expresse etiam per obitum de futuro Ferdinandi; In secunda vero quæ incipit ibi, & si nunc alio quovis modo &c. ponit casum distinctum, & separatum & statuit quid agendum si canonicarum vacaret de tempore datæ, & sic nunc, & isto casu respectu aliarum personarum prouidet etiam per obitum ibi & si vacet ex cuiuscumque persona &c. Respectu vero Ferdinandi prouidet tantum si vacet per resignationem ibi seu per liberam resignationem dicti Ferdinandi &c. nulla facta mentione in ista secunda parte de obitu eiusdem, & nimirum quia reputabat illum viuum, cum esset orator, & aliteret, se egerit coadiutore, & quidem si etiam per obitum prouideri voluisset hoc expressisset, sicuti fecit in precedenti casu.

Vtcrius considerabant DD. Papam noluisse se concedere simpliciter futuram successione, sed tantum accedente expresso consensu Ferdinandi, de quo consensu etiam doceri non possit de tempore datæ, ex quo Ferdinandus iam erat mortuus, tota gratia corruit.

Neque adhuc effectum suffragari valet consensus per Procuratorem præstius post ipsius mortem iuxta decif. Cassad. 1. de renuntiis, quia hoc procederet, si supplicatio fuisset data viuo Ferdinando, tunc enim superueniente ante præstium consensum formalem potuisset Procurator illam præstare post mortem quia tunc consensus retrotrahitur ad diem datæ, & ideo nimirum si præstari potest etiam post mortem principalis iuxta d. decif. Cassad. decif. 7. de renuntiis. Paris. plures referens de resignat. lib. 9. quæst. 24. num. 12. & seq. & num. 21. fecus verò est, quando prout in casu nostro, supplicatio fuisset data post mortem principalis, quia tunc cum re integra expirauerit mandatum non poterit Procurator amplius consensum præstare secundum communem opinionem omnium DD. in praxi receptam, & canonizatam sapius à Rota Teste Paris. ubi supra num. 9.

Tandem visum fuit non obstat, quod si cuti clausula quovis modo veni vacationem per obitum resignantis ad text. in c. suspensum iuxta gl. of. de rescript. in 6. ita etiam dicendum

fit in casu nostro. Quia quicquid sit de intellectu d. textus & gloss. satis est, quod omnino debeant iustificari narrata in gratia de tempore datæ, quod hodie est impossibile ex supradictis.

ROMANA TUTELÆ.

Veneris 9. Decembris 1616.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Carceratus inuult ob tutelam potest petere damna.
- 2 Tutor potest carcerari ob non redditionem rationum.
- 3 Tutor carceratur ob non consensum fideliter inventarium.

DECISIO CDXCI.

IN decisio Domini steterunt ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

- Quibus visum fuit non obitare, quod carceratio, cuius ratione Jacobus præcedit damna, expensas, & interesse fuerit iniusta ex co quia sententia contra eum lata in Capitolio pro remotione à tutela fuit per signaturam circumscripta, & Vicarius pronunciauit ipsum non esse remouendum. Quia respondetur dictum Iudicium super remotione à tutela fuisse motum ad instantiam Magdalenæ impuberis, & adhuc pendere in Rota; Carcerationem verò fuisse secutam non ob remotionem, sed ob diuersam causam à contenta in sententia Vicarij nempe ob redditionem rationis, quam Jacobus in longum protrahabat, & pro qua instabant Clara, & Barbara efflicte maiores, & ex hac carceratione, cum fuerit iniusta, nullum potest præterire contra damnum, & interesse. Prout neque ex alia carceratione secuta de annis 1604. ob non consensum fideliter inventarium.
- 4 Tum quia statim fuit excarceratus, tum etiam quia dicta carceratio fuit ad instantiam Ioannis Indel non autem mulierum.

Et ita conclusum &c.

CREMONEN. ALTARIS.

Veneris 9. Decembris 1616.

DECISIO CDXCII.

Impressa in rec. dec. 463. p. 4. tom. 1.

FANEN. FIDEICOMMISS.

Luna 12. Decembris 1616.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mixturam continens sententia recipit appellationem, & non potest exequi absque vitio attentatorum limitata ibi.

- 2 Ablatiui absoluti in potestatem formam, & qualificant dispositionem.
- 3 Petitorium si concedatur distinxit à possessorio licet appelletur à petitorio, non potest appellari à possessorio.
- 4 Sententia potest recipere separationem, & appellatio admitti ratione fructuum, & denegari ratione possessionis.

DECISIO CDXCIII.

DD. in decisio steterunt, nempe constare de attentatis. Quia cum sententia lata super immisione contineret mixturam ex ponderatis in decisione, ab illa dabatur appellatio, qua pendente executioni demandari non poterat absque vitio attentatorum ex ibi adductis.

- Quibus non obstat, quod cum fuerit intentatum solum possessorium, & petitorium suspensum, verba concernentia petitorium in sententia videantur incidenter prolata, & consequenter non causent mixturam Dec. conf. 28. num. 2. vers. fit ergo dicendum cum alijs allegatis per informantes. Quia in casu nostro condemnatio ad restitutionem doris, & solutionem aliorum florenorum 200. fuit facta per ablatiuos absolutos ibi soluti tamen, qui important formam, & qualificant dispositionem irat immisio effectum habere non possit, nisi prædictis adimpletis Capit. dec. 150. num. 1. & seq. par. 2. Patet dec. 119. in fin. par. 1. Sura. conf. 449. num. 49. Bertaz. consil. 1. num. 120.

Minus obstat, quod ea, quæ concernunt petitorium legantur in Capitulo separato, & ideo quatenus ab illis datur appellatio, non tamen datur ab immisione. Quia negatur, quod sint posita in Capitulis separatis, cum fuerint prolata vnica verborum structura, & per ablatiuos absolutos, per quos petitorium adeo complicatur cum possessorio, ut ab eo separari non possit ex supradictis.

- Aliud vero fundamentum decisionis deducit ex fructuum condemnatione, propter quam dicebatur causam in totum esse appellabilem, non placuit DD. quia sententia potest recipere separationem, & appellatio admitti ratione fructuum & denegari respectu possessionis iuxta opinionem, quam sequitur Rota teste Crescent. dec. 5. de appellat. Gabr. conf. 35. num. 3. lib. 1. Vin. Comm. opin. 57. num. 1. vers. quia quoad ista. Contard. in l. vnica. limitat. 1. num. 28. & seq. C. si de moment. poss. ideo hoc fundamentum omissio ex alijs supra deductis Domini in decisio steterunt &c.

MACERATEN. DOTIS.

Luna 19. Decembris 1616.

DECISIO CDXCIV.

Impressa in rec. dec. 372. par. 4. tom. 1.

ROMANA ACCOMANDITÆ.

Ven. 23. Ianuar. 1617.

DE-

DECISIO CDXCV.

Impressa in rec. dec. 374. par. 4. tom. 1.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE PALVZZELIS.

Luna 16. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVI.

Impressa in rec. dec. 381. par. 4. tom. 1.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Luna 23. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVII.

Impressa in rec. dec. 386. par. 4. tom. 1.

ELBOREN. FRVCTVVM.

Luna 23. Ian. 1617.

DECISIO CDXCVIII.

Impressa in rec. dec. 387. par. 4. tom. 1.

FAVENTINA PECVNIARIA.

Veneris 27. Ian. 1617.

DECISIO CDXCIX.

Impressa in rec. dec. 381. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE PANNOLINIS.

Veneris 27. Ian. 1617.

ARGVMENTVM.

Is, cui fuit facta adjudicatio bonorum iuxta æstimationem faciendam per peritum, tenetur ad solutionem fructuum recompenfationum pendente æstimatione.

SYMMARIY M.

- 1 Adjudicatio est similis emptioni.
- 2 Venditor, qui habuit precium, & rem non tradidit, tenetur ad fructus pro rata pretij soluti ex dispositione l. curabit. C. de act. empt.
- 3 Æstimatione pendente fructus non possunt peti ab emptore. Declara vt num. 6. 7. & 8.
- 4 Venditio iuxta æstimationem per peritum faciendam ab initio est perfecta num. 4.
- 5 Æquitas non patitur quod quis habeat rem, & pretium & num. 9.
- 6 Adjudicatio iuxta æstimationem ab initio est perfecta, quia intelligitur facta arbitrio boni viri.
- 7 Æstimatio retrotrahitur ad tempus adjudicationis.
- 8 Conditione æstimationis impleta debentur fructus, ac si pure adjudicatio facta fuisset.
- 9 Fructus non debentur sine dominio, vel possessione, limitatur vt infra.
- 10 Fructus recompenfantur ex l. Curabit C. de act. empt. debentur non considerato dominio nec possessione.
- 11 Affiua, decif. 138. declaratur.

DECISIO D.

Omni censuerunt pro concurrenti quantitate crediti fructus deberi Curtio à die fa-

ctæ adjudicationis, & mouebantur, quia adjudicatio est similis emptioni ex quo predium, succedit loco precij, & factum iudicis habetur vt factum partis vendentis Soccin. conf. 61. num. 3. lib. 1. Aym. conf. 243. num. 1. & fuit dictum in hac causa 2. Maij 1611. coram me, & proinde licuti venditor, qui habuit precium, & rem non tradidit tenetur emptori ad fructus pro rata pretij soluti ex æquitate l. curabit C. de æstimatione empt. l. fin. ff. de fund. datat. Coftr. in l. de diuisione num. 10. ff. solut. matrim. Nat. conf. 384. nu. 6. Soccin. Sen. conf. 170. num. 23. lib. 2. Cagnol. in d. l. curabit num. 39. Fabian. de Mont. in trakt. de empt. & vendit. quast. 6. principali num. 24. Borgnin. decif. 37. num. 86. lib. 2. Lnp. in trakt. de vfer. in comment. super d. l. curabit §. 7. num. 25. Ruin. conf. 144. num. 2. lib. 1.

Ita in presenti Albertus, qui representat venditorem, tenetur ad fructus Curtio, qui representat emptorem pro rata sui crediti, quod succedit loco pretij soluti à die, quo sibi fuit facta adjudicatio vt fuit resolutum in vna Bonon. de Guidalottis 14. Martij 1614. coram R. P. D. meo Verospiro.

Nec obstat, quod adjudicatio fuerit facta, conditionaliter nempe iuxta æstimationem faciendam per peritum, qua conditione, & æstimatione pendente fructus peti non possunt ab emptore ad text. in L. necessario §. quod si pendente ff. de pericul. & commod. rei vendit.

Quia respondetur etiam hoc casu fructus deberi emptori pro rata precij non soluti, cum, semper militet eadem æquitatis ratio, ne scilicet venditor fruatur re & precio vt post soann. de Anac. conf. 19. num. 11. notat Gabr. conf. 57. num. 4. lib. 1. Cagnol. vbi supra num. 42. talis enim adjudicatio iuxta æstimationem faciendam etc. ab initio fuit perfecta, cum intelligatur facta arbitrio boni viri, cuius arbitramenti quantitas de iure est certa Socin. conf. 60. num. 1. lib. 3. Cephal. conf. 10. num. 15. & 16. Fabian. de Mont. vbi supra p. 5. principali num. 29. Benintend. decif. 19. num. 4. & seq. Honded. conf. 30. num. 1. lib. 1.

Vltcrius cum conditio fuerit adimpleta propter subsecutam æstimationem periti Alberti, quam acceptauit Curtius, d. æstimatio retrotrahitur tempus adjudicationis, & per inde habetur d. adjudicatio, ac si ab initio pure facta fuisset Dec. in l. pecuniam num. 4. ff. si certi. perat. Tiraguell. de retrakt. Signag. §. 1. glof. 2. num. 27. Paris. conf. 48. num. 12. lib. 1. Sord. conf. 179. num. 11. & Curtius debet consequi fructus perceptos conditione pendente, cū stante existentia conditionis debeat habere ea omnia quæ habuisset si contrañus pure ab initio celebratus fuisset, & sic etiam fructus d. l. necessario §. quod si pendente Gabr. conf. 64. num. 13. & seq. lib. 1.

Minus obstat, quod non fuerit ante æstimationem translatum nec dominium, nec possessio in Curtium, sine quibus fructus non debentur vt tradit Affl. decif. 158. num. 3.

Quia vltro quod hoc non procedit, stante, d. retrotractione post conditionis euentum: dicebatur in casu presenti fructus deberi, vt

B 2 supra.

- 9 *supradictum est, ex d. equitate, ne venditor locupletetur cum iactura temporis fruendo re, & precio ad quem effectum non consideratur neque dominium, neque possessio ut inquit Bald.*
 10 *in l. si traditio 11. quasi. C. de all. empt. Abb. conf. 66. num. 4. lib. 1. Alex. conf. 121. in princip. usque ad num. 3. lib. 4. Ruin. conf. 144. num. 2. lib. 1. Natta d. conf. 384. num. 6. Surd. conf. 52. num. 76. quicquid dicat Afflicti. d. decis. 188. qui loquitur per discursum ponendo rationes, quas utraque pars adducebat in illo casu, nec citra hoc aliquid firmar.*

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Vener. 17. Febr. 1617.

DECISIO DI.

Impressa in rec. dec. 401. par. 4. tom. 1.

ROMANA DEVOLVTIONIS DOMORVM.

Luna 20. Febr. 1617.

DECISIO DII.

Impressa in rec. dec. 407. par. 4. tom. 1.

TIRASONEN. IVRIS VOTANDI.

Ven. 3. Martij 1617.

DECISIO DIII.

Impressa in rec. dec. 423. par. 4. tom. 1.

TRICARICEN. CAPPELLÆ.

Veneris 7. Aprilis 1617.

DECISIO DIV.

Impressa in rec. dec. 440. par. 4. tom. 1.

EVGVINA PENSIONIS.

Ven. 7. Aprilis 1617.

DECISIO DV.

Impressa apud Possib. de manus dec. 309. & in rec. dec. 447. par. 4. tom. 1.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Luna 17. Aprilis 1617.

DECISIO DVI.

Impressa in rec. dec. 454. par. 4. tom. 1.

CALAGVITANA SEPVLTVRARVM.

Luna 24. Aprilis 1617.

DECISIO DVII.

Impressa in rec. dec. 460. par. 4. tom. 1.

ROMANA PECVNIARIA.

Luna 24. Aprilis 1617.

DECISIO DVIII.

Impressa in rec. dec. 459. par. 4. tom. 1.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Veneris 28. Aprilis 1617.

DECISIO DIX.

Impressa in rec. dec. 469. par. 4. tom. 1.

NARNIEN. CANONIS.

Veneris 28. Aprilis 1617.

ARGVMENTVM.

Est locus remissioni siue sit contractus locationis, siue emphyteusis, quando fructus correspondent pensioni Conuentæ.

SYMARIVM.

- 1 Remissio Canonis in locatione fit pro rata fructuum ex causa infructuositatis causata ex inundatione.
- 2 Locatio & non emphyteusis est quando in contractu appellatur locatio.
- 3 Locatio est quando annua pensio correspondet fructibus terre, & non emphyteusis, pro qua soluitur modicum quid.
- 4 Emphyteusis licet appellata à contrahentibus, tamen si pensio correspondet fructibus habet naturam locationis.
- 5 Emphyteusis fit similis locationi, quando habet correspondentiam fructuum.
- 6 Denuntiatio sterilitatis debet fieri Domino ad effectum reversionis Canonis. Limitatur quando est notoria ibid.

DECISIO DX.

Fuit per Dominos resolutum, remissionem esse faciendam terrarum de quibus agitur cum propter supervenientem diversionem fluminis Naris ab alveo antiquo factam à Narniensibus sint effectæ paludosæ, & incultæ & steriles ut constet ex depositionibus restium in summo. Saracenorum num. 4. & seq. assignantium rationem, & attestantium de diligentibus factis à Saracenis pro remouendis impedimentis; unde est locus remissioni mercedis pro rata fructuum, cum versemur in contractu locationis, in quo illa fieri solet & propter sterilitatem de locat. l. licet eod. tit. l. si merces s. vis maior ff. eod. Surd. decis. 326. num. 57. & seq. Menoch. de arbitrar. lib. 2. cas. 76. num. 1.

Quod autem versemur in locatione, non autem in emphyteusi probatur 1. ex verbis ipsius contractus, dum in eo pluries appellatur locatio, à quibus verbis cum sine expressa, non est recedendum Nat. conf. 49. num. 14. Rosa decis. 564. num. 1. par. 1. Menoch. lib. 3. presump. 105. Decian. conf. 59. num. 16. lib. 1. Tirag. in tract. de retrah. Liguag. 5. ex gloss. 1. num. 7. & fuit dictum in alia Narnien. locationis 17. Maij 1613. coram D. Decano.

Secundo probatur ex eo quia annua pensio salmarum s. pro tribus rub. retræ promissa per Saracenos correspondet fructibus d. terræ, quo casu contractus indicatur locationis non autem emphyteusis, pro qua soluitur modica pensio in recognitione tantum directi dominij Roland. conf. 96. num. 25. lib. 1. Bellon. conf. 21. num. 8.

Becc.

Becc. conf. 3. num. 31. Cagnol. in l. 2. num. 203. C. de rescind. vendit. Clar. in §. emphiteusis quest. 1. vers. & aduerte Seraph. decif. 794. num. 4. & 5.

Nec obstat visum fuit, quod contrahentes aliquando contractū appellauerint emphiteu-
 4 *sim*, quia nihilominus cum pensio sit corres-
 pondens fructibus, quod est proprium locatio-
 nis dicitur locatio *Rub. conf. 95. num. 5. Me-*
noch. de arbur. quest. 7. num. 30. Cordub. de caus.
prinat. ob non sol. can. ampliatur. 17. num. 41. Se-
raph. ubi supra num. 6. vel in omnem eventum
 5 *etiam si admittamus esse emphiteusim illa-*
adeo efficitur similis locatōi propter dictam
correspondentiam pensionis cum fructibus, vt
de eius natura magis participet, & consequen-
ter in ea sit remissio sicuti in simplici locatōe
Alex. conf. 112 num. 3. vers. ex qua ratione lib. 1.
Theaur. decif. 20. num. 6. Clar. in §. emphiteusis
quest. 2. num. 7. & seq. & de communi, & ve-
riori testatur Boff. in pract. crimin. tit. de remiss.
merced. num. 114. Velasco. de emphit. par. 1. quest.
27. num. 11. quam opinionem Plurimis pro ea
relatis secuta est Rota in vna Bononiens. 5. Apollin-
ensis 2. Aprilis 1582. qua est apud impressos dicer.
decif. 730. num. 5. par. 1.

Minus obstat, quod testes deponentes de
 inundatione dicant, se non habere notitiam
 terrarum, de quibus agitur quia cum depo-
 nant de inundatione in loco de Faia, in quo si-
 te sunt d. terræ parum refert an illas precise
 sciant.

Nec obstat, quod Saraceni non denuntia-
 uerint dictam inundationem Dominis de Arca
 6 prout requiritur ad effectum remissionis *The-*
sauro. decif. 108. in princip. Rota decif. 241. num.
2. par. 2. dicens. quia cum esset notoria in illis
partibus denunciatio non erat necessaria vt
fuit dictum in vna Romana remissionis 27. No-
vembrii 1596. coram bo me. Paces.

Et ex his fuit resolutum esse locum remissio-
 ni; quo vero ad quantitatem cum ex datis
 non constet distincte de fructibus, qui hodie
 realiter percipiuntur, & de illis, qui de
 tempore contractus colligebantur Domini di-
 xerunt de illa esse particulariter videndum.

LEODIEN. CENSVS.

Ven. 5. Maij 1617.

DECISIO DXI.

Impressa in rec. dec. 476. par. 4. tom. 1.

[PERSINA BONORVM.

Veneris 5. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Depositum factum cum oblatione pluris;
 vel minoris valet quando quantitas non
 est liquida, & dicitur purum quando
 fuit factum ad effectum consignandi cui
 de iure, ac alia de deposito.

S Y M M A R I V M.

- 1 Enitlone agere non potest qui non soluit inte-
grum pretium.
- 2 Societas officij contracta super officio non existi-
ti in rerum natura est usuraria.
- 3 Fructus in contractu usurario computantur in
sortem.
- 4 Fructus societatis depositi, & soluti de man-
dato Iudicis non censentur usurarii.
- 5 Depositum requisita.
- 6 Depositum potest fieri cum oblatione pluris, vel
paucioris summa, quando quantitas non est li-
quida.
- 7 Depositum valet sine citatione partis quando
necitur cui offerendum sit.
- 8 Depositum censetur approbatum per eum, cui
intimatur & nihil opponit.
- 9 Depositum factum ad effectum consignandi val-
et, vel cui de iure dicitur purum, & non conditio-
natum.
- 10 Clausula cui de iure non importat conditionem,
quia ius semper est certum.

DECISIO DXII.

Balthassar de Alphanis vendidit Hierony-
mo de Gregorijs quendam bona stabilia,
pro quorum euictione sub obligatione Came-
rali insolitum le obligauit Ioannes Baptista
Sciro, mortuo autem Balthassare eius filij tan-
quam fideicommissarij dicta bona euicerunt.
Vnde Hieronymus egit in partibus contra
Scirum fideiussorem, & obtinuit. Causa verò
ad Rotam deuoluta fuit coram me die 18. De-
cembrii 1609. resolutum non constare de bo-
no iure dictæ sententia præcipue ex eo quia
cum Hieronymus non soluerit integrum pre-
cium bonorum sibi venditorum, non potest
agere ad euictionem, societates enim officij,
quas habebat cum Baldassare venditore, & il-
li insolitum dedit loco pretij, fuerant contra-
ctæ super officio non esistenti in rerum natu-
ra; Ideo erant usurariæ, & fructus percepti
ex illis ab anno 1590. vsque ad tempus datio-
nis insolitum, quæ fuit de anno 1595. ve-
niunt excomputandi in sortem, & consequen-
ter diminuta sorte principali per dictam ex-
computationem fructuum, pretium non fuit
integre solutum, cum deficiat quæritas excom-
putanda ad notabilem summam ascendentem
ex adductis in decisione.

Cui resolutioni nō acquiescente Hieronymo
die 8. Iunij 1612. Causa super eisdem proposui,
& quia tunc ad euictandum supradictum funda-
mentum, informantes replicabant sortem,
4 principalem dictarum societatum non esse di-
minuendam per dictam excomputationem
fructuum, quia Hieronymus vsque de anno
1604. omnes fructus ex dictis societatibus à se
perceptos depositauit de mandato Iudicis ad
effectum consignandi, cui de iure, ideo Do-
mini ordinatum, vt informaretur stricte super
dicto deposito.

Vnde super illo dato dubio fuit hodie reso-
lutum, depositum suffragari, & sic receden-
5 dum à decisis, ex quo illud fuit factum cum
omnibus requisitis ad hunc effectum necessa-
rijs

113 nemp̄e authenticitate Iudicis Alberici, in l. acceptam num. 8. C. de usur. Alexand. conf. 75. num. 7. lib. 7. Tarauell. de retr. 2. comment. §. 4. glof. 7. num. 11. & in pecunia numerata coram Vi-
cario, & testibus Bald. in dila leg. acceptum
in prin. not. Heg. de pignor. in 5. par. princip.
memb. 3. par. 2. num. 1. & 2. Menoch. de arbi-
trar. caf. 232. num. 20. & in manibus deposita-
rij a Iudice electi Bald. ubi supra num. 2. Ro-
land. conf. 63. num. 31. lib. 1. Curt. Iun. conf.
28. num. 1. Borzini. diff. 36. n. 3. p. 2. qui pro-
misit restituere ad omne ipsius Iudicis man-
datum Iafon. confil. 9. num. 30. lib. 1.

Quibus non obstat, quod depositum non
fuerit de tota integra summa, cum fuerit fa-
ctum de scitis 131. tantum, & fructus societa-
tum ascendunt ad scut. 138. vt ex aduerso prae-
tenditur, quia cum de tempore depositi non
appareret quos fructus receperit Hieronymus,
& sic eorum quantitas non esset liquida, iustit
depositum fuisse factum cum oblatione plu-
ris vel paucioris Cravet. in respons. pro Gener.
num. 209. Soccin sen. confil. 199. numer. 3. Surd.
conf. 142. num. 9. Praetertim cum delicias sum-
ma modica.

Minus obstat, quod depositum fuerit fa-
ctum non praecedente citatione partis, quia
cum Hieronymus ignoraret, cui offerre, non
intra obiectum Surd. conf. 87. num. 31. filij enim
Balthasaris erant illi, qui bona euicerant, &
propterea volebant eam habere venditio-
nem, nec curabant, quod sibi solueretur resi-
duum pretij, quod consistebat in dictis fructi-
bus societaum depositatis. Et solum aderat
Scirus, qui poterat aliquid interesse praetende-
re, ex quo erat obligatus de euisione tan-
quam principalis principaliter, & in solidum,
cui ad cautelam incontinenti fuit dictum de-
positum intimatum, & cum nihil opposuerit
videatur illud approbasse iuxta Surd. diff. conf.
37. in fine.

Vltimo non obstat, quod depositum fuerit
condicionale non autem purum, & liberum,
procur requiritur, quia cum fuerit factum ad
effectum consignandi ipsi Sciro, vel cui de
iure, quoad Scirum nulla adest conditio, &
multo minus quoad alios, quibus de iure veni-
ret consignandum, cum dicta verba cui de iure
nullam importent condicionem, ex quo ius
semper est certum ad tradita per Corn. confil.
262. in fin. lib. quarto Nat. confil. 502. nu-
mer. 9.

Et ita resolutum &c.

FAVENTINA CANONICATVS.

Merc. 10. Maij 1617.

DECISIO DXIII.

Impressa in rec. decis. 478. par. 4. tom. 1.

MONOPOLITANA BONORVM.

Merc. 10. Maij 1617.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum quando per diuisionem
censeatur remissum. Filij in conditione
positi quando censeantur vocati.

SVMARIVM.

- 1 Fideicommissarij diuidentes fideicommissum, &
de eo disponentes ab eo excluduntur.
- 2 Clausula ad habendum continet facultatem alien-
nandi.
- 3 Clausula extensio censetur facta iuxta stylum.
- 4 Fideicommissum non censetur remissum per sim-
plicem diuisionem. Declara vt infra.
- 5 Verba generalia apta ad comprehendendum fi-
deicommissum purificantur illud comprehen-
dunt.
- 6 Fideicommissum dicitur per diuisionem remissum,
quando super bonis diuisis aliud ius, quam ratio-
ne fideicommissi non competeat diuidentibus.
- 7 Filij positi in conditione censentur vocati de iure.
- 8 Limita concurrentibus coniecturis.
- 9 Coniectura, qua requiruntur, vt filij positi in
conditione censeantur vocati, & quod non suf-
ficit illa sola, quod sint de descendentibus re-
sistoris, qua solum operatur, vt sufficiant re-
sultantes coniectura, quam in extraneis.
- 10 Filij acceptantes indicialiter diuisionem factam a
matre videntur etiam acceptare renunciationem
in diuisione factas.
- 11 Diuisio cum reservatione onerum intelligitur de
oneribus bonorum, & non de fideicommissio;
maxime si illi renunciauerint.
- 12 Clausula ad habendum & alia posita inter
clausulas execrativas non ampliunt dispositionem
principalem, secus si in dispositis.

DECISIO DXIV.

Vit conclusionum, diuisionem obstat praeten-
dentibus venire ad fideicommissum Instinae
eorum aui maternae. Cum enim iam fuerit
resolutum 19. Decembris 1614. Constare de
scientia sororum diuidentium respectu dicti fi-
deicommissi legitur, vt data a diuidentibus
ad innicem facultatem alienandi, & disponen-
di de bonis fideicommissio subiectis, & facta
dispositione per institutionem haeredum a Sibi-
lia remaneant exclusi dicti diuidentes a fidei-
commissio, cum censentur illud remississe.
Bart. in l. qui Roma §. duo fratres num. 21. ff. de
verb. significat. quem ibi sequuntur communi-
ter DD. & praetertim Iaf. numer. 72. Rip. num.
83. Soccin. Iun. num. 127. Cravet. conf. 24. num.
7. & sequentibus Alexand. conf. 8. num. 7. lib. 5.
Ruin. conf. 133. num. 9. lib. 2. Becce. conf. 38. per
solum Menoc. confil. 87. num. 29. lib. 2. Cephal.
confil. 253. numer. 8. & seqq. Honded. confil. 33.
lib. 19. & seqq. lib. 1. Gabr. de fideicommiss. con-
clus. 1. numer. 30. Crescent. in §. fideicommissum
quest. 63.

Quod autem in casu nostro talis alienandi
facultas concessa fuerit, elicitur ex clausula ad
habendum &c. extensa in calce diuisionis ab
ipsomet Notario de dicta diuisione rogato,
in qua continetur amplissima facultas alien-
nandi, & ad libitum disponendi de bonis di-
uisis

visis, quæ extensio est etiam conformis stilo
3 illarum partium, de quo testantur plures No-
tarii; unde in terminis d. clausulæ *ad habendum*
censeri remissionem fideicommissum dicunt. Cep-
phak Becc. *Memoch. Gabriel. & Honded. supra*
allegati.

Quibus visum fuit non obflare, quod per
diuisionem bonorum non videatur remissum
4 fideicommissum conditionale etiam si diui-
dentes habuerint illius scientiam l. cum pater
§. hereditatem ff. de leg. 2. Quia prædicta pro-
cederent, quando verba diuisionis essent simpli-
cia, & solum præsens tempus respicerent; se-
cus autem quando prout in casu nostro diuiden-
tes sibi inuicem essent omnia iura, omnesque
actiones sibi competentes, & competenda, & quæ,
& quas habent & eis, & unicuique earum compe-
tente competereque possunt nunc, & in futurum,
nullum eis super dictis bonis diuisi sibi reseru-
ando, quæ verba in sua vniuersalitate sunt apta
5 comprehendere quodque fideicommissum pu-
rificandum *Bart. vbi supra* num. 18 *Gabr. ibidem*
num. 42. & pluribus relictis fuit dictum in vna
Viterbien. bonorum 20. Junij 1614. coram me.

Maxime quia post diuisionem nullum aliud
6 supererat diuidendis ius super bonis diuisis,
nisi ratione fideicommissi conditionalis, quo
etiam illud censetur remissum perinde ac si fuis-
set nominati expressum *Bart. vbi supra* num.
19. *vers. nunc ad propositum, & ibi Rip. num. 79.*
vers. fecit si non suberat Paris. conf. 34. num. 92.
lib. 4.

Minus obstat prædicta habere locum respec-
7 tu fororum diuidentium; non autem respectu
eorum filiorum post ipsorum mortem voca-
torum ad fideicommissum. Quia ipsi filij non
possunt aliquod ius in fideicommissum præten-
dere ex propria persona, cum fuerint tantum in
conditione positi & sic non censentur vocati
iuxta opinionem glos. in l. Lucius ff. de hered.
instit. communiter receptam teste *Couar. in c.*
Ratuarius §. 7. numer. 2. de testam. Iul. Clar. in §.
testamentum q. 77. Molin. de primog. hisp. cap. 6.
num. 1. lib. 1. quam Rota sequitur Caput. dec.
98. lib. 2. in manuscriptis. & fuit dictum in vna
Recanaren. hereditatis 14. Maji 1617. coram bo.
me. *Penia,* & alias sæpe; nisi concurrant con-
8 iecturæ, ex quibus ab opinione d. glos. rece-
ditur *Mantic. de coniect. ult. volum. lib. 11. tit.*
2. num. 19. Cassi. de success. §. fideicommissum q.
13. n. 2. & fuit dictum in vna *Bononiens. de Pan-*
tolinis 10. Decembr. 1612. coram *Reuerendiss. Lu-*
gdonen quæ quidem coniecturæ non adlunt in
casu nostro; nam illa, quod positi in condi-
9 tione sint de descendibus testatrix opera-
tur quidem, vt sufficiant leniores coniecturæ,
quam in extraneis, in quibus maiores, & va-
lidiore requiruntur, vt notat *Siluestr. Aldo-*
brand. 29. num. §. 1. Crescent. vbi supra qu. 14.
num. fin. & dixit Rota in d. Bononiens. de Pan-
tolinis & in alia Viterbien. fideicommissi 10. Maji
1613. coram me; non tamen de per se sola suf-
ficat ad inducendam vacationem postororum
in conditione, nisi aliæ etiam coniecturæ con-
current *Mantica vbi supra tit. 3. num. 1.*

Vltra quod etiam admissio, quod filij foro-

rum diuidentium essent vocati; tamen non
10 possunt dictam diuisionem, & remissionem fi-
deicommissi impugnare, cum ipsius iudicia-
liter non semel, sed bis d. diuisionem acce-
ptauerint, quo casu perinde est ac si illi dictam
diuisionem, & fideicommissi remissionem fe-
cissent *Grammat. dec. 103. nu. 43. Alex. consil.*
117. num. 2. lib. 5. Hond. conf. 38. num. 7. l. 1.

Neque etiam obstat, quod fuerint expressè
11 referuata in diuisione onera annexa ipsis bo-
nis quasi per hoc voluerint diuidentes bona
ad se peruenire cum onere fideicommissi nam
dicta referuatio non intelligitur de fideicom-
missio, cum iam renuntiauerant, vt supra di-
ctum est, sed de grauaminibus annexis cui-
libet portioni bonorum diuisorum, vt est onus
soluendi annuos carolinos sex quod habebat
portio lustinæ & similia, de quibus in instru-
mento diuisionis.

Vitio visum fuit non obflare, quod clau-
12 sula *ad habendum* & aliz sint positz inter clau-
sulas executiuas cum non amplectent disposicio-
ne principalem, quæ de sui natura non sit apta
importare remissionem fideicommissi, prout
est simplex diuisio; Quia hoc non subsistit in
facto, cum imo dictæ clausulæ sint positz in
dispositiuis nempe ante clausulam *constituti,*
& iuramentum, & sic ante perfectionem con-
tractus, non autem post. Et licet extensio di-
ctæ clausulæ *ad habendum* fuerit posita in fine
contractus, tamen ad effectum, de quo agitur
sufficit clausulam ceteratam fuisse positam in
dispositiuis, cum dicta extensio ad illam re-
feratur, & ibi consecutivè apposita censetur.

Quia tamen aliqui ex Dominis dubitabant,
an instrumentum diuisionis cum extensione
dictæ clausulæ *ad habendum* fuerit legitime ex-
tractum. Ideo resoluerunt dictam diuisionem
obstare cum præsupposito legitime extractio-
nis, de qua referuauerunt particulariter viden-
dum.

ELBOREN. FRVCTVVM.

Luna 12. Maii 1617.

DECISIO DXV.

Impressa in rec. dec. 483. par. 4. tom. 1.

ROMANA CASALIS.

Veneris 12. Maij 1617.

DECISIO DXVI.

Impressa in rec. dec. 430. par. 4. tom. 1.

MANTVANA IVRISPATRONATVS.

Merc. 17. Maij 1617.

DECISIO DXVII.

Impressa in rec. dec. 587. par. 4. tom. 1.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Mercur. 17. Maij 1617.

A R G V M E N T V M.

Moniales non possunt conferre beneficia, quamvis habeant amplissimam exemptionem à iurisdictione Ordinarij.

S Y M M A R I V M.

1. *Famini regulariter est prohibitum beneficia Ecclesiastica conferre nisi ex beneficio Apostolico.*
2. *Moniales quantumvis exempta non possunt conferre beneficia.*
3. *Exemptio est odiosa & stricte interpretanda.*
4. *Conferendi ius in una Ecclesia non probat in alia.*
5. *Collatio, qua dedit causam liti, non attenditur.*
6. *Prescriptio interruptitur per litem, & sententiam.*
7. *Sententia, qua transit in rem iudicatam, habet exceptionum liti finita.*
8. *Præsentare, & conferre differunt.*
9. *Regularia à regularibus conferuntur, quando regulares sunt idonei collatores ut Prior, secus si summa.*

D E C I S I O D X V I I I.

Informantibus solum Monialibus S. Sebastiani, fuit resolutum ad illas non spectare collationem Cappellaniarum existentium in Ecclesia Monasterij ipsarum, cum regulariter faminis sit de iure prohibitum beneficia Ecclesiastica conferre c. mulierum 33. q. 5. c. 2. ubi notant omnes de iudic. Silva de benefic. 2. par. qu. 5. num. 2. Goyzal. ad Reg. 8. glof. 22. num. 6. nisi super hoc habeant speciale privilegium Apostolicum ut per DD. supra relatos, & per Abb. in c. dilecto num. 1. ubi etiam Felyn. nu. 1. de testib. Boer. dec. 3. nu. 10. de quo quidem privilegio non docetur in casu nostro. Licet enim Moniales ostendant amplissimam exemptionem à iurisdictione Ordinarij ipsis concessam per

2. Calistum Tertium, & Martinum Quintum Tamen cum ibi nulla detur eis facultas conferendi, non possunt illam prætere, cum exemptio sit odiosa, & stricte interpretanda & non potrigatur ad non expressa Abb. in cap. cum Cappella num. 5. de priuil. Bero conf. 24. numer. 8. cum seq. lib. 1. Crauet. conf. 132. num. 20. Paris. de resignat. lib. 3. q. 11. num. 6.

Nec pro dicto iure conferendi iuari possunt præscriptione, vel consuetudine per ipsas prætenfa, quia illa non probatur ex collationibus, quæ dantur, cum nullæ earum sint de Cappellanijs existentibus in Ecclesia Sancti Sebastiani Monasterij Monialium, sed sint de Cappellanijs aliarum Ecclesiarum nempe Ecclesie Sanctæ Mariæ ad Mare, vel Sancti Petri Villæ Mileti, & vitima ex dictis collationibus est illa, quæ dedit causam præsentis liti; quæ propterea non videtur attendenda.

Vltra, quod præscriptio fuit interrupta per litem moram in Rota coram Reuerendissimo Perusino, qui postea præiis pluribus decisionibus sententiam tulit ad favorem Ordinarij pronunciando; nullum ius conferendi compe-

tere personis ibi expressis, inter quas adeff etiam Abbatisa, seu Priorissa Sancti Sebastiani, sed illud competere Ordinatio in quibuscumque Ecclesijs existentibus in Diocesi Neapolitana, quæ sententia transit in iudicatum, unde non solum cessat præscriptio, sed etiam stante dicta re iudicata contra Moniales illis obstat exceptio liti finitæ Ferret. conf. 11. nu. 16. & seq. Bero conf. 32. numer. 38. Rimin. Iur. conf. 596. num. 11.

Non obstant enunciativæ diversorum instrumentorum, in quibus describuntur bona Ecclesie, & Cappelle de Inrepatronatus Monialium, quia hoc videtur extra dubium, quod quærit de pertinentia collationis Cappellaniarum, non autem de illarum Inrepatronatus, quod respicit non collationem, sed præsentationem.

Minus obstat, quod regularia à Regularibus conferantur, quia hoc posset procedere si alias Regulares sint idonei collatores, ut Abbates, & similes, secus autem quando non sunt idonei ut si minx ex luptidicijs.

Et ita conclusum, &c.

CORDVBEN. DECIMARVM.

Luna 22. Maij 1617.

D E C I S I O D X I X.

Impressa in rec. dec. 493. part. 4. tom. 1.

ALERIEN. PAROCCNIALIS.

Mercur. 24. Maij 1617.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

1. *Possessio instrumentalis est manutentibilis alio non possidente.*
2. *Clausula non retardata executione operatur etiam exequendum non obstante appellatione.*

D E C I S I O D X X.

Pro informante fuit resolutum, nempe Ambrosio dandum esse mandatum de manutentendo, cum de eius possessione constet per instrumentum ademptionis illius, quod alio non existente in possessione suffragatur l. prædia ubi Doctor. ff. de acquir. hered. Cas. de Grass. de caus. 5. in princip. de caus. posses. & proprietat. Rot. dec. 506. nu. 1. par. 1. divers. Houded. d. conf. 86. num. 19. lib. 2.

Nec obstat, quod dicta possessio videatur attentata, cum fuerit capta intra tempora ad appellandum; quia quicquid sit de hoc, cum Signatura commiserit causam appellationis in Rota cum clausula non retardata executione litterarum Apostolicarum, si non esset facta executione dd. litterarum, veniret facienda, non obstante appellatione, unde multo magis possessio tunc capta erit manutentenda.

CONCHEN. DECIMARVM
DE GVASQVEGNA.

Merc. 31. Maji 1617.

DECISIO DXXI.

Impressa in rec. dec. 503. p. 4. tom. 1.

ROMANA MERCEDIS.

Merc. 31. Maji 1617.

DECISIO DXXII.

Impressa in rec. dec. 499. p. 4. tom. 1.

AVERSANA BONORVM.

Veneris 2. Iunii 1617.

DECISIO DXXIII.

Impressa in rec. dec. 509. p. 4. tom. 1.

FAVENTINA PECUNIARIA.

Ven. 2. Iunii 1617.

DECISIO DXXIV.

Impressa in rec. dec. 510. par. 4. tom. 1.

ELBOREN. IVRISCONFERENDI.

Luna 5. Iunii 1617.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de conclusione in causa.

S Y M M A R I V M.

- 1 Conclusio in causa non dicitur simplex mandatum de concludendo.
- 2 Conclusio in causa inducitur, quando Notarius de mandato Iudicis dicit conclusum.
- 3 Conclusio in causa non dicitur circumducta per praesentationem Iurium, non tamen iudicialium, sed tantum ad informandum Iudicem.

DECISIO DXXV.

Domini persisterunt in decisio, nempe primam sententiam latam ad fauorem Religionis de Auis non esse nullam ex defectu citationis de sententiam, cum adsit conclusio in causa, quae in illis partibus habet vim citationis ex adductis in decisione.

Quibus non obstat, quod Iudex mandauerit sibi asserri processum conclusum ad effectum pronunciandi id, quod sibi iussit videretur, & sic non concluderet, sed tantum mandauerit concludi, quod non sufficit Genzal. ad reg. 8. in adnotar. num. 156. Quia id procederet si adesset solummodo simplex mandatum de concludendo, sed cum Iudex post altercationem ambarum partium fecerit illud decretum ipsi praesentibus de asserendo processum conclusum, & vterius Notarius in continenti subiunxerit verbum illud conclusum manifeste appareat tam a Iudice, quam a partibus fuisse causam habitam pro conclusa. Minus obstat, quod conclusio videatur cir-

cumducta per nouam dilationem postea datam a Iudice Procuratori Archiepiscopico accipienda copiam scripturarum Religionis cum termino ad primam audientiam pretempore, quia iura post conclusionem producta non sunt iudicialia, cum tenderent solummodo ad informandum Iudicem in facto, & in iure, quo casu non potest dici circumducta conclusio Rota dec. 2. de testib. in nou. addens ad Capell. Tolosan. 14. num. 2. & fuit resolutum in vna Calaguritana Iuris visitandi de Aquila 18. Martij 1616. coram R. P. D. meo Pirronano. Et ita conclusum, &c.

VRBEVETANA FIDEICOMMISSI.

Luna 5. Iunii 1617.

ARGVMENTVM.

Equites Hierosolimitani an teneantur seruare annum probationis, sicut alij Regulares disputatur, sed articulus indecisus relinquatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Professio ante annum probationis est nulla.
- 2 Equites Hierosolimitani tenentur seruare annum probationis.
- 3 Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto Concilij de anno probationis ex decreto Congregationis eiusdem Concilij.
- 4 Congregatio Concilij dubitauit de comprehensione equitum Hierosolimitanorum sub decreto Concilij circa annum probationis.
- 5 Professio presumitur valida, quando de ea constat per instrumentum publicum, donec probatur contrarium.
- 6 Probatio equiuoca, & per necesse non concludens non reuenit.
- 7 Defectus non completi anni probationis debet plene, & concludenter probari.
- 8 Testis vnicus non probat etiam contra inducentem.
- 9 Testis vnus dictum conquestus ab alio.

DECISIO DXXVI.

Proposui dubium 29. Februarij 1616. an donatio facta Cornelio sustineretur, aut etiam data illius inualiditate esset locus mandato, de quo in vltima decisione, nempe pro implemento promissorum per equitem Liuium intransfacione. Et quia multa contra dictam donationem deducebantur, & praesertim quod cum d. Liuius donans tempore predictae donationis esset professus in Religione Sancti Ioannis Hierosolimitani, & sic vere & proprie Religiosus, non poterat donare, & ex aduerso respondebatur dicti Liuii professionem esse nullam, & inualidam, & non attendendam, cum fuerit emmissa intra annum probationis requisitum per Concil. Tridentinum in sess. 25. c. 13. quem annum etiam equites Hierosolimitani seruare tenentur, quia licet antiquitus circumferretur quaedam declaratio Sac. Congregationis Concilij, quod equites Hierosolimitani non comprehenderentur

tur sub d. decreto Concilij; tamen quia illa declaratio non repetebatur inter originalia aliarum declarationum 3. Iulij 1599., proposito hoc met dubio eadem Congregatio censuit contrarium ex eo quod Constitutiones Religionis Hierosolimitanae quoad annum probationis essent redactae ad formam Concilij; ideo Domini ordinarunt, ut causa restringeretur, & videretur, an consuetudo de nullitate d. professionis.

Sed post haec fuit contemptum, quod alias de anno 1601. 29. Nouembris in causa Mediolanen.

Professionis d. Congregatio super hoc mte articulo nihil resolvere voluit, sed tantum ordinavit, ut consuleretur Rota super dubio sequenti; an scilicet Constitutiones Religionis Hierosolimitanae sint necne redactae ad formam Tridentini Concilij ad effectum validitatis, vel invaliditatis professionis; quae anno probationis non servato emissae fuerint, quod tamen dubium nunquam fuit in Rota propositum, cum tunc causa illa fuerit concordata.

Quibus stantibus de ordine DD. partes remissi ad Sacram Congregationem, à qua fuit mihi transmissum idemmet dubium. Vnde die 10. Martij & 14. Aprilis praeteriti illud in Rota proposui, & licet causa per omnes Dominos summa diligentia, & studio fuisset discussa, tamen non potuit capi resolutio tum propter diversas ipsorum sententias: tum etiam quia multa hinc inde deducebantur extra d. dubium quae tamen maxime conferebant, pro resolutione praesentis causae; ideo Domini ut facilius aliqua resolutio capi posset in relationibus memorialium iterum ordinarunt, ut disputaretur primum dubium generale, an scilicet constaret de nullitate dictae professionis equitis Livi, sub quo esset liberum utrique parti omnia iura sua deducere.

In cuius Ordinis executionem illud hodie in Rota proposui, & Domini ommissis alijs dispositionibus responderunt non probari nullitatem dictae professionis. Quicquid enim sit de illo articulo, an equites Hierosolimitani possint anno probationis non servato professionem emittere in qua Domini non erant concordēs, etiam admissa opinione negativa, videbatur ex hoc capite professionem non posse dici nullam in casu nostro, quia inter partes non controuertitur, illam fuisse solemniter emissam per equitem Linium die 10. Maij 1587. vnde ad dignoscendum, an usque ad dictam diem ille perfecit annum probationis probandum esset per D. Laninium precise tempus, quo d. annus incepit, quod tamen non fecit, & perinde cum consuetudo per publicum instrumentum de emissionem professionis illa praesumitur valida, & allegans nullitatem tenetur plene, & concludenter eam probare Abb. in c. cum virum num. 4. de Regal. Rot. decis. 216. num. 18. par. 2. Moled. decis. 3. per totam de Regal. Seraph. decis. 1361. num. 7. Surd. decis. 74. num. 15. & 16. & fuit dictum lo vna Toletan. habitus 3. Nouembris 1604. coram Reuerendissimo Attrebaten. & in alia Toletana seu Meliten. habitus 16. Iunij 1604. coram Cancelloro.

Quibus omo oblat, quod eques Linius die

10. Nouembris 1586. praesentauerit suas probationes in Conuentu, & fuerit adnotatus in libro linguae Italiae; & approbatus die 18. eiusdem mensis cum decreto, quod à d. die 10. Nouembris illi inciperet antianitas currere, 6 quasi tunc incepit annus probationis, & consequenter professionem emittendo 10. Maij sequentis non perfecit annum, quia ex praedictis non sequitur necessario equitem Linium tunc incepisse annum probationis, cum possit esse, quod illum incepit à die, quo in insulam Melitae aduenit, vel à die quo fecit instantiam pro Commissarijs, aut alio tempore, & quod ad effectum incipiendi nouitiatum non sint expectandae probationes, sed tantum ad effectum emittendae professionis; maxime si verum est, ut praetenditur, quod nouitiatum non fiat, sicut in alijs Religionibus cum habitu, qui solum suscipitur post professionem emissam. Vnde stante d. possibilitate nisi D. Laninia plene, & concludenter prober annum probationis in Religione Hierosolimitana incepere à die, quo fuerunt praesentatae probationes, non potest dici vulla professio equitis Livi, pro qua stat publicum instrumentum iuxta superius deducta.

Nec aliquid facie dictum testis alias pro equite Lio inducitur coram be. me. Cardinali Seraphino, dicentis annum nouitiatum currite à die praesentationis probationis, quia cum sit vnicus non probat nec etiam contra productionem, nam per productionem censetur approbata persona; non autem dictum testis secundum opinionem, quam seruat Rota, de qua in causa Tarasina Pensionis 12. Decembris 1571 coram Oradino, & in Affispen. Pecuniaria 28. Ianuarij 1611. coram me.

Cum praesentum illius dictum conuassetur, ex dicto alterius testis deponentis, equitem Linium petsecisse iuxta solitum Religionis nouitiatum, quod esse non posset, si nouitatus inciperet à die praesentationis probationum, ex quo ille professionem fecit post sex menses à die praesentationis.

Et ex his non probari nullitatem professionis fuit resolutum &c.

BONONIEN. PECVNARIA DE MALVETIIS.

Ven. 9. Iunij 1617.

DECISIO DXXVII.

Impressa in rec. dec. 522. par. 4. tom. 1.

ROMANA PECVNARIA.

Luna 12. Iunij 1617.

DECISIO DXXVIII.

Impressa in rec. dec. 527. par. 4. tom. 1.

ROMANA SPOLII DE CRUCIARIIS.

Luna 12. Iunij 1617.

DECISIO DXXIX.

Impressa in rec. dec. 538. part. 4. tom. 1.

FAVENTINA CANONICATVS.

Ven. 23. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Vocatus post agnatos non potest admitti nisi probato defectu omnium Agnatorum.

SVM MARIVM.

- 1 Vocatus post agnatos non potest admitti nisi probato defectu omnium agnatorum.
- 2 Agnatis semel existentibus dicere amplius non extare debet concludenter probare.

DECISIO DXXX.

POst factam resolutionem in hac causa 27. Maij 1616. iuspatronatus, de quo agitur spectare ad agnatos, & heredes sanguinis, non autem ad heredes bonorum ex testamento, comparuit Alexandra pretendens tanquam nepotis testatoris idem ius presentandi; unde ad eius instantiam subscripti dubium, an ad ipsam illud spectaret & cum fuisset pluries citata, & non curaret insinquare in eius contumaciam Domini, ad dubium hodie negatiue responderunt.

Et monebantur, quia testator ad hoc iuspatronatus prius vocavit duos de Recuperatis seniores, proximiores, & in eorum defectum feminas seniores proximiores. Unde cum D. Alexandra non probauit defectum omnium agnatorum masculinorum, qui primo loco vocantur, non potest admitti ad presentandum

1 *Anbar. conf. 27. num. 6. vers. substituit enim duos Ruin. conf. 149. sub num. 12. vers. & ita exstantibus lib. 2. Romen. conf. 438. num. 14. Barbac. conf. 14. num. 3. vers. . Vnde solennis Doll. lib. 3. Nat. conf. 531. num. 27. Abb. conf. 51. num. 14. Dec. conf. 41. num. 63. lib. 1. vbi de de communi & conf. 100. num. 2. lib. 3. Roland. conf. 70. num. 31. lib. 3. Tirag. de iureprimogeniti ques. 3. num. 10. Caerberan. conf. 71. num. 22. Peregr. de fideic. art. 19. num. 16.*

Quod maxime procedit, cum ex donatione, & legato factio per fundatorem Saulo agnato suo consistit agnatos semel exstitisse, unde dicens illos hodie non extare debet hoc tanquam fundamentum suae intentionis concludenter probare ad tradita per *gurd. conf. 92. num. 1. & seq. Peregr. de fideicom. art. 43. num. 35. & 36. Exita concludum &c.*

METEN. SEMI CANONICATVS.

Ven. 23. Iunij 1617.

DECISIO DXXXI.

Impressa in rec. dec. 544. par. 4. tom. 1.

IMOLEN. RESCISSIONIS CONTRACTVS.

Luna 26. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de subsistentia transactionis, non obstantibus exceptionibus aduersus eam datis.

SVM MARIVM.

Statutum Imolae requirit certas solemnitates in contrahendis minorum num. 1.

- 1 Litis futura timor sufficit pro subsistenda transactione minoris cum alijs requisitis.
- 2 Transactio non rescinditur ob lesionem, quando timetur lis, & non excedit dimidium.
- 3 Lesio ultra dimidium requiritur in rescindenda transactione.
- 4 Transactioe utens pro suo comodo debet etiam in reliquis illam obseruare.
- 5 Decretum Iudicis facit presumere alium bene gestum.
- 6 Contrahendorum existentia adhibendorum in contrahendis minorum est probanda de tempore contractus, & cum alijs requisitis alias valet contractus sine illis gestis, & statim iuramento ipsorum minorum de non existentia.
- 7 Insinuatio suppletur per presentiam Iudicis.
- 8 Insinuatio non est necessaria in transactione sicut in donatione, quae est praedicialis.

DECISIO DXXXII.

DOMINI dixerunt, obligationes Fratrum de Carantibus ad fauorem creditorum suorum sustineri, & sic standum in decisio, cum fuerint factae seruatis seruandis, & cum solemnitatibus a Statuto Imolensi requisitis in contractu minorum ex iusta causa; nam Balthasar illorum Pater emerat ab Alexandro quaedam praedia, & soluta parte pretij remansit illius debitor in scuts 1100. quae praedia vna cum alijs bonis postea fuerunt a Balthasare tanquam fideiussore Bentij per Camera Apostolicam auocata, & demum cessa illis filijs pro scuts 9000. qui illa venderunt pro scuts 20000. & satis fecerunt Camera, & de eo quod supererat emerunt stabilia, & census, super quibus cum molestaretur a creditoribus paternis, & praesertim ab Alexandro, qui ratione venditionis dd. praediorum remanebat creditor in dd. se. 1100. & sequestrauerat fructus dd. censuum consequeretur scut. 200. annua, donec esset satisfactus, & eodem etiam modo promiserunt solvere alijs creditoribus, & dixerunt velle illis de proprio satisfacere, quia sic sibi de rebus proprijs facere valet, cuius quidem transactionis causa satis iusta, & utilis videtur cum Alexander potuisset suum creditum consequi, & nihilominus transigendo contentus fuit sc. 200. annuis tantum usque ad integram satisfactionem prout, & ceteri creditores, quibus dicta bona erant hypothecata potuissent eos molestare, qui solus timor litis sufficeret ad sustinendam transactionem l. 2. C. de transact. nec posset rescindi sub praetextu lesionis, quia ad istum effectum debet considerari dubius litis euentus

2 *Bart. in l. si quis cum alter num. 5. ff. de verb. obligat. Honded. conf. 34. num. 55. lib. 2. Seraph. Cc 2 d.*

decif. 638. num. 9. & latio deberet esse enormiffima in magno excessu, & ultra dimidiam
 3 Cern. conf. 166. num. 11. lib. 1. Dec. in l. cum te sub nu. 1. C. de transfat. Cognol. in l. 2. n. 80. C. de rescind. vendit. Odd. de rest. in integr. p. 2. quest. 66. art. 4. num. 20. *Manica de tacit. & ambig. lib. 26. tit. 9. num. 20. Put. decif. 223. lib. 1. secundum nonam impressionem Rota dec. 107. num. 2. par. 1. diversif.*

Ultius cum dicti fratres vti sint transactio pro relaxandis sequestris factis ad instantiam Alexandri, qui illis renunciaverat in transactioe latis æquum videtur, vt eam in cæteris oberuerit, cum præsertim illum oberuerant cum Vincentio altero ex creditoribus, cum quo etiam fuit inita dicta transactio.

Quibus accedit transactioem fuisse factam
 5 cum decreto Iudicis, quod facit præsumere actum fuisse cautè gestum vt in proposito considerat Bald. conf. 448. in fin. lib. 1. Becc. conf. 52. num. 13. Surd. conf. 451. num. 28.

Nec obstat, quod ex testibus datis constet hos fratres habere consanguineos, & ideo debebant intervenire in transactioe, non autem Officialis bollètarum, qui solet adhiberi in illorum defectum, quia dicti testes deponunt de tempore præfenti, non autem transactiois prout requiritur. Et incontrarium adest asseritio iurata ipsorum Fratrum, cui videtur standum, donec concludenter probetur existentia consanguineorum, nec non præfentia, & habilitas ad interveniendum de tempore transactiois ex aduersis in *decisione*.

Minus facit defectus insinuationis, tum
 7 quia suppletur per præfentiam Iudicis Paris. conf. 96. num. 40. lib. 1. Surd. conf. 385. num. 36. Gabr. de donat. concluf. 1. num. 46. & seq. Tum etiam quia non verifiamur in donatione, sed in
 8 transactioe, in qua insinuatio non est necessaria, cum non sit tanti præiudicii propter licet, & eius dubium euentum.

MACERATEN. SPOLII.

Merc. 28. Iunij 1617.

DECISIO DXXXIII.

Impressa in recens. dec. 556. par. 4. tom. 1.

ASTEN. CENSURARVM.

Merc. 28. Iunij 1617.

ARGVMENTVM.

Theologo non debentur fructus pro tempore, quo fuit excommunicatus, maxime quando excommunicatio est valida, & iusta. Debet appellari ab ulteriori processu ad hoc vt acta Iudicis recusati sint nulla, alioquin valent.

SYMMARIVM.

1 Excommunicatus non lucratur fructus, nec distributiones sui beneficii.

2 Text. in c. pastoralis §. verum de appellat. quid disponat.

3 Distributiones non lucratur excommunicatus non valens diuinis interesse.

4 Theologus non legens ob excommunicationem non lucratur fructus sua præbenda Theologus.

5 Excommunicatus ob non exhibitionem librorum iustificat excommunicationem consilendo libros esse penes ipsum.

6 Exhibitio libri facta alteri, quam compulsoři non releuat.

7 Iudicis recusatio sine petitione arbitratorum, ac sine appellatione non reddit acta nulla.

8 Appellatio ab ulteriori processu in recusatione Iudicis est necessaria, alias valens acta.

9 Protestatio recurrendi ad quem potest, non acquipollat appellationi.

10 Appellatio debet interponi in scriptis.

DECISIO DXXXIV.

Dubitauit, an Theologo Alten. Ecclesiæ deberetur fructus pro tempore, quo fuit excommunicatus, & Domini negative responderunt, cum regula sit, quod excommunicatus, non lucratur fructus sui beneficii, vel præbendæ, dum excommunicatus existit, nam vt inquit text. in c. pastoralis §. verum in fine de appellat. illi prouentus Ecclesiastici merito subtrahuntur qui Ecclesiæ communio denegatur, & ibi id notant Abb. & communiter DD. glof. in c. præter verb. ab Ecclesiæ 32. dist. Felin. in c. Apostolica num. 12. de except. & in c. 1. num. 27. de iudic. Marant. de ordin. iud. par. 6. art. 2. principali nu. 168. Conar. var. lib. 3. c. 13. num. 5. vers. 12. hinc Put. dec. 780. lib. 1. Et multo minus lucratur distributiones
 3 quotidianas ex quo non potest diuinis interesse Felin. vbi supra l. mol. in d. §. verum nu. 9. post princ. vbi etiam Franc. col. 5. vers. concludit ergo Gutier. Canon. 9. cap. 1. n. 9. Seraph. 1164. in princip.

Quæ facilius procedunt in fructibus, de quibus agitur, qui debentur Theologo ratione lecturæ Sacræ Theologiæ, cui vacare non potuit, cum esset priuatus communione hominum.

Quibus non obstat, prædicta non procedere quando prout in casu nostro pretenditur, excommunicatio fuit nulla, & iniusta, quia de tali inualiditate, & iniustitia non constat, quinimo conerarium sensit Rota die 29. Februarij 1616. cum proposito dubio, an Theologus esset absoluedus respondit esse absoluedum exhibitio libris quasi propter illorum non exhibitionem fuerit iuste, & valide excommunicatus.

Ultra quod sententia excommunicationis satis iustificatur ex confessione ipsius Theologi, qui falsis fuerat librorum propter quorum non exhibitionem a Iudice compulsoři fuit excommunicatus, esse penes ipsum.

Nec obstat, quod vnum ex dictis libris exhibuerit cuidam Henrico de Gattis, quia dicta exhibitio ei non suffragatur, cum esset faciendo potentes compulsorem, maxime cum d. com.

compulsor dictam exhibitionem admittere, noluerit, sed iterum monuit Theologum ad exhibendum libros coram se, quos ipse nunquam exhibere voluit.

Minus facit, quod tam Iudex compulsorialis, quam Notarius fuerint à Theologo allegati suspecti cum iuramento; Vnde non poterint in causa vterius procedere absque vitio nullitatis, quia quicquid sit de Notario, quoad Iudicem dicta recusatio non releuat. Tum quia in ea non fuerint petiti, nec electi arbitri, qui de causis suspicionis cognoscere iuxta text. in e. cum specialis de appell. e. suspicionis de off. deleg. ubi glay. & DD. Conar. practice. cap. 26. num. 5. Rota divers. decis. 563. num. 1. p. 1. divers.

Tum etiam quia adhuc ut acta per Iudicem recusatum facta essent nulla debebat Theologus appellare ab vteriori processu, cum alias absque appellatione teneant iuxta opinionem, quam servat Rota tene Aechille dec. 1. de except. Caput. dec. 60. num. 4. & decis. 173. p. 1. Burfatt. conf. 21. num. 19. seqq. Lancelotti. de attent. p. 2. cap. 6. num. 1. 2. 3. & 48.

Quorum nihil fuit in casu nostro observatum, cum recusatio sit simplex cum protestatione de habendo recursum, ad quos poterat donec possit adiri Sancta Sedes Apostolica, quæ protestatio non æquipollat appellationi; Maxime cum appellatio deberet interponi in 10 scriptis, & in schedula particulari ut per Rotam d. dec. 561. n. 2.

Et ita conclusum, &c.

CALAGVRITANA SEPVLTVRARVM.

Luna 3. Julii 1617.

DECISIO DXXXV.

Impressa in rec. dec. 561. par. 4. tom. 1.

RAVENNATEN. CENSVS.

Luna 6. Novembris 1617.

ARGVMENTVM.

Libri Mercatorum non probant exactionem pro tertio contra tertium. Cætera ex Summario.

SVM MARIVM.

1. Mantentio non datur non docenti de possessione de tempore mota litis.
2. Libri mercatorum non probant pro tertio contra tertium.
3. Libri relativi non probant non cognito de relato.
4. Possessio defuncti non transit in heredem absque actuali apprehensione.
5. Quasi possessio non acquiritur Domino per exactionem factam à procuratore nomine suo proprio, & non Domini.
6. Confessio procuratoris non nocet Domino non dolo de illius speciali mandato.
7. Monitorium productum per Procuratorem non

habent mandatum non prandica Domino, nec confessio in illo facta.

8. Mandatum executivum absque executione, & effectu non habet facit.
9. Rota non exequitur mandata aliorum tribunali non dolo de iustitia.

DECISIO DXXXVI.

Debitum à heredibus bonæ me. Card. Dezzæ esset danctum mandatum de manutentione in exactione finctum census, de quo agitur, & Domini hodie negatue responderunt cum non docent de eorum quasi possessione de tempore motæ litis ad hunc effectum requisita 5. retinenda inst. de interd.

Non obstant partice libri Vbertini; tum quia libri mercatorum non probant pro tertio contra tertium Felu. in cap. 2. num. 32. de fid. instrument. l. 1. in l. admodum num. 133. & seq. de iur. iur. Petall. decis. 355. & 334. par. 2. Menoch. de arbit. cas. 91. num. 25. maxime cum dd. partice habeant relationem ad quamdam cedulam datam per Vbertinum, quæ non exhibetur, & forsitan posset continere ordinem limitatum, vel aliud ex quo dicta quasi possessio excluderetur Petall. dist. decis. 155.

Tum etiam quia dictæ partice non loquuntur de heredibus bonæ me. Cardinales Dezzæ, qui hodie prætendunt manutentionem; vnde illis iurari non possunt, cum possessio defuncti non transeat in heredem, nisi interveniente actuali apprehensione l. cum heredes in princip. ff. de acquir. possess. Caput. dec. 423. p. 1. Aechille. dec. 5. de caus. possess. & propriet. Silu. conf. 55. num. 11. Tiroq. in tractat. le mort. susst. in presat. declarat. 3. num. 2. & seq. quod procedit in incorporalibus Aechille. ubi sup. & Caput. dec. d. dec. 423.

Imò nec de ipso Cardinali sit aliqua mentio in dd. partitis, sed tantum de Francisco Martinez, qui censum emerat; & licet dictus Franciscus declarasset, se habere in dicto censu nundum nomen, & illud spectare ad Cardinalem, à quo habebat mandatum ad exigendum; tamen cum exegerit nomine proprio à Budriolo, qui prædictorum scientiam non habebat, non videtur acquisita aliqua quasi possessio.

Quibus non obstat Confessio Procuratoris d. Budrioli facta in quadam protestatione, quia cum non consistit de mandato speciali ad confitendum non nocet Domino Paris. conf. 115. num. 18. lib. 1. Menoch. conf. 80. num. 64. Mand. conf. 66. num. 63. lib. 1.

Monitorium verò factum ab A.C. super restitutione fructuum solutorum loquitur de solutis dicto Francisco, contra quem illud dirigatur, non autem heredibus Cardinalis, qui hodie prætendunt manutentionem, & fuit reproductum à dicto Procuratore, de cuius mandato non constat.

Minus obstant mandata executiva relaxata ad instantiam hæredum pro solutione fructuum, de quibus agitur, cum non doceatur de eorum executione, & solutione subsequuta, quæ requiritur ad effectum manutentionis.

Et

Et eodem etiam modo tollitur mandatum, de manutentione ab A.C. obtentum per eosdē heredes, cum non ostendatur effectum, & Rota non exequatur mandata aliorum Tribunalium, nisi iussu de eorum iustitia, de qua in casu nostro non potest dici constare, non probata quasi possessione heredum ex traditione.

sione de rato, cum illud non fuerit ad instigandum, sed ad appellandum, & causam appellationis proseguendum à mandato relaxato contra ipsum ob dictam contrauentionem, & non partitionem.

ROMANA LEGATI.

Ven. 10. Nouembris 1617.

AVERSANA BONORVM.

Luna 6. Nouemb. 1617.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYM MARI VM.

- 1 Fideicommisarius, qui publice illud officium exercet.
- 2 Fideicommisarius ad nihilum tenetur de proprio.
- 3 Obligatio principalis, & fideiussoris euanescebat secuta absolutio iudicialis.

DECISIO DXXXVII.

Domini perfillerunt in decisio ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

Quibus visum fuit non obflare quod Cesar teneatur de proprio restituere bona ablata ad ipsius instantiam Pompeio, cum calumniose contra illum instigauerit per plures instantias tanquam Fideicommissarius, & non doceat se fuisse talem, quia de hoc non videtur dubitandum, cum ille tanquam Fideicommissarius egerit, & persecutus fuerit causam publicam, & palam, cuius officij nomen non est credendum priuatam personam sibi usurpare voluisse in faciem ipsius Cesaris Episcopalis, cum praeteritum non solum Vicarius dictae Curiae cum admiserit, ut talem in omnibus actibus, & in dicto decreto, quod fecit ut dicto Cesari tanquam Fideicommissario consignarentur pecuniae redactae ex districtione bonorum Pompeij, sed etiam ipse Pompeius illum agnouerit, & acceptauerit pro Fideicommissario in omnibus actibus, & comparationibus per eum factis.

Minus facit, quod scilicet teneatur ex eo quod sibi appropriauerit dictas pecunias; non autem illas incorporauerit Camerae Episcopali, quia ultra quod id exaduerso negatur. Respondetur, quod licet hoc esset vetum, posset quidem cogi ab ipsa Camera illas incorporare, non autem propterea illas teneretur de proprio restituere Pompeium, qui contra ipsum nullam habet actionem.

Nec facit, quod se obligauerit de stando iuri, & iudicium soluendo cum fideiussione Merendae, quia cum hoc fecerit non tanquam Fideicommissarius in causa, quam contra Pompeium, proseguatur, sed nomine proprio tanquam relatus in causa, quam Pompeius contra ipsum intenterat ob non partitionem, & contrauentionem inhibitionis A.C. secuta illius absolutione in dicto iudicio euauit dicta obligatio una cum fideiussione.

Et eodem modo tollitur id quod dicitur de mandato factum ab eodem Cesari cum promissio-

ARGVMENTVM.

Non est factus locus fideicommissio ad fauorem filiar, dum mulier his verbis instituta la quale per ragione d'istituzione vuole succeda in detta sua heredità, & disposta di tutti li beni d'esso testatore come meglio li parerà, sapendo, che l'hà amato in vita, & l'amara doppo morte senza che li possa esser reuisto conto alcuno intorno à detta heredità, & questo stando vedona, & rimariandosi habbi la sua dote, & scudi 500. con l'usufrutto del restante della sua heredità mentre viuerà, & doppo la sua morte tutta detta sua heredità vada alla figlia semper dum vixit in statu viduitatis permanfit.

SYM MARI VM.

- 1 Fideicommissus, & substitutiones in uno casu relicta ad alium non extenduntur.
- 2 Fideicommissum positum in fine refertur ad totumque casum praecedentem, quando militat eadem ratio, secus quando dinerit.
- 3 Amor coniugalis etiam post mortem conseruari solet per coniugem superstitem.
- 4 Nuptiae secundae sunt odiosa.
- 5 Absurdum est virum plus relinquere uxori transmissi ad secundas nuptias, quam in casu viduitatis.
- 6 Verbum dispoñere refertur ad ultimam voluntatem.
- 7 Testatoris verba debent intelligi, ne videtur statim se corrigere.
- 8 Dispositio subsequens quauisquamque generalis restringitur secundum praecedentia.
- 9 Testatoris declaratio quantitatis dotis uxoris sua quid importet.
- 10 Expressio eius tacite iure quod non inducit superfluitatem.

DECISIO DXXXVIII.

Benedictus Lippus vniuersalem sibi heredem instituit Hippolitam uxorem sub his verbis la quale per ragione d'istituzione vuole succeda in tutta detta sua heredità, & disponga di tutti li beni d'esso Testatore come meglio li parerà, sapendo che l'hà amato in vita, & lo amara doppo la morte, senza che li possi essere reuisto conto alcuno intorno à detta heredità, & questo stando vedona, & rimariandosi habbi la sua dote, & scudi cinquecento con l'usufrutto del restante della sua heredità mentre viuerà, & dopo la sua morte tutta detta sua heredità vada alla figlia ignora Lucretia sua figlia.

M. r.

Mortuo Testatore prædicta Hippolita illius hereditatem adiit, & dum vixit semper in statu viduali permansit; Vtrum quia condidit testamentum, in quo diuersa fecit legata, quæ postea Lucretia hæres ab ipsa instituta perfoluere recusabat sub prætextu quod quoad bona sibi relicta per Hippolitam ipsa esset vocata, vigore fideicommissi dicti Benedicti, & quod propterea de illis disponere non posset; ideo dicti dubium, an ad suorum d. Lucretia esset factus locus fideicommissi, quo proposito hodie Domini negatiue responderunt. Nam vt patet ex verbis supra relatis, Testator fecit duos casus prorsus distinctos, & separatos nihil commune inter se habentes. Primum scilicet in casu viduitatis, in quo illam vniuersalem heredem instituit cum facultate liberè de suis bonis disponendi. Secundum vero in euentum, quo transiret ad secundas nuptias, in quo illi noluit suare licet in primo, sed solum reliquit suas dotes & scut. 500. ac vltimum fructum dum viveret; post mortem autem illius voluit sua bona ad Lucretiam peruenire. Vnde cum Hippolita semper vidua permanserit & sic successerit primus casus non videtur esse factus locus fideicommissi, quod fuit iniunctum in alio casu secundarum nuptiarum; regula enim est, quod fideicommissa, & substitutiones in vno casu relicta ad alium non extenduntur l. si ita quis l. qui liberos & l. ex facto §. item quando de vulgar. Peregr. de fideic. art. 1. num. 36. Hond. conf. 55. num. 2. & seq. l. 2.

Nec visum fuit ob stare, quod fideicommissum sit positum in fine, & ideo videatur referendum ad vtrumque casum præcedentem, & sic non solum secundarum nuptiarum, sed etiam viduitatis Bart. & Bald. in l. talis scriptura §. fin. num. 3. ff. de legat. 1. Quia prædicta procederent, quando militaret eadem ratio in vtroque casu, sed secus est, quando prout in presenti, militat diuersa ratio in vno, quam in alio Bart. vbi supra num. 3. Gabr. de claus. conclusio. num. 3. Peregr. de fideic. art. 16. nu. 102. vers. communis autem repositio, & nu. 107. Menoch. de consell. vlt. vol. lib. 3. tit. 14. num. 8. Menoch. præsumpt. 181. num. 2. & 16. lib. 4.

Testator enim voluit adeo suare vxori in primo casu viduitatis, & nullum inducere fideicommissum, vt illam alliceret ad statum vidualtem, & ad conseruandum amorem Coniugalem, qui etiam post mortem in dicto statu conseruari solet subiungendo illa verba, *spendo che l'hà amato in vita, & lo amarà dopo la morte ancora*, quod non fecit in casu secundarum nuptiarum, quia ille odiosus esse solent l. primo vtro §. si autem tutelam autb. de nupt. Surd. conf. 72. num. 13.

Maximè quia si admitteremus etiam in casu viduitatis Hippolitam censerì grauam fideicommissi sequeretur maximum absurdum, nempe quod plus haberet in statu secundarum nuptiarum nempe sc. 500. in proprietate in illum casum ei expressè legata vltra vltimum fructum & propriam dotem, quod non est verisimile Testatorem voluisse, vnde ad euitandum huiusmodi absurdum fideicommissum non est ad

vtrum; ue casum extendendum Parif. conf. 136. num. 16. l. 2. Gorgad. conf. 58. num. 18. Menoch. vbi supra num. 13. Gabr. num. 28.

Vltra quod etiam admissio, quod fideicommissum censetur in vtroque casu repetitum, hoc debet ita intelligi, vt non auferat ea, quæ in vtroque casu fuerunt specialiter a testatore disposita. Vnde cum in primo casu viduitatis fuerit specialiter, & expressè data facultas vxori disponendi de suis bonis ad libitum; fideicommissum non videtur potuisse impedire, quo minus legata reliqueret, cum verbum disponere referatur propriè ad victim voluntatem §. disponat autem. de nupt. Peregr. vbi supra art. 40. nu. 58. sed restringendum est ad id, quod reliquum est dispositione facta;

7 nam statim prima correctio necessaria est talis interpretatio Alex. conf. 159. nu. 13. lib. 3. Gabr. conf. 99. num. 8. seq. lib. 2. Ruin. conf. 76. nu. 8. & conf. 153. num. 12. l. 2. Peregr. d. art. 40. num. 45. Dec. conf. 10. num. 31. lib. 4. Etiam si fideicommissum factum fuerit in omnibus bonis, subsequens enim dispositio quantumcumque generalis restringitur secundum præcedentia vt in puncto responderunt Dec. d. conf. 10. num. 67. & allegat Rom. conf. 234.

Neque facit, quod in primo casu testator declarauerit quantitatem dotis, quam ab vxore recepit quasi dicta declaratio non fuisset necessaria, si testator volebat liberè illam heredem relinquere. Responderet enim hoc idè factum fuisse vt si euensset casus secundarum nuptiarum, in quo illi relinquebat suas dotes, posset fideicommissarius scire quantitatem restituendam, vel etiam in casu viduitatis si vxor voluisset adire hereditatem cum beneficio leg. & Inuent. posset esse certa de suis dotibus, & illas in primis, & ante omnia detrudere.

Prout etiam tollitur obiectum, quod si voluisset illam ad libitum de hereditate disponere frustra eam liberasset a redditione rationis, quia hoc fecit ad denotandum magis enixam voluntatem suam erga vxorem, & cum expressè id quod tacite de iure iocerat, nulla videtur adeffe superfluitas Ruin. conf. 169. l. 1. Sec. conf. 103. num. 11. l. 3. Tob. Hon. conf. 7. num. 4. Ceph. conf. 104. num. 13. Surd. conf. 359. nu. 34.

AVXIMANA FIDEICOMMISSI.

Ven. 10. Nouembris 1617.

DECISIO DXXXIX.

Impressa in rec. dec. 574. par. 4. rom. 1.

ASCVLANA PECUNIARIA.

Veneris 17. Nouembris 1617.

ARGVMENTVM.

Recognitio per testes habentes notam manum quando admittatur.

SYMMARIVM.

1 Recognitio manus fit per testes habentes notam manum, & quomodo, & quid de iure, & de facto.

- 2 *Recognitio Scriptura per testes habentes notam manuum, admittitur concurrentibus adminiculis de quibus ibi.*
- 3 *Observantia est valde potens.*
- 4 *Scriptura producta in iudicio, & admissa absque contradictione, & recognitione postea, Pars non potest opponere contra illam.*

DECISIO DXL.

IN resolutione in hac causa facta 10. May 1615. fuit reservatum, ut particulariter videretur, an Capitula matrimonialia, quæ continent dotis promissionem, essent recognita; unde super hoc dubium proposui hodie, & Domini informantes tantum Laura, affirmatiue responderunt; Manus enim Sgariglia, & Vincentij eius Patris, nec non Lauræ, à quibus dicta Capitula fuerunt subscripta recognoscitur per duos testes deponentes se habere notam illorum manuum reddentes rationem, quia scèpe viderunt eos scribere, quod iussit. Licet enim de inter communis pro recognitione apocæ privatæ oporteat testes dicere se fuisse præsentibus & vidisse scribere apocam ipsam l. si quis igitur in antb. de Instr. p. d. Paris. conf. 19. num. 43. & 44. lib. 3. *Conar. præl. cap. 22. num. circa med.* Nihilominus quando sumus in recognitione scripturæ, in qua testes non sunt necessarii, prout in casu nostro, in quo agitur de apocæ matrimoniali, in qua de substantia non requiruntur testes l. scripturas ibi *sine testibus adhibitis sine non C. qui pot. in pign. bab. tunc de filio Curie* sufficit testes dicere se habere notam manuum *Rota decisio. 124. numer. 2. p. 2.*

- Maximè concurrentibus pluribus adminiculis, quo casu etiam admittitur dicta recognitio *Rota dñs decis. 124. num. 2.* Adminicula autem in casu nostro sunt; Primo quia in dict. Capitulis matrimonialibus dicitur, quod Laura volebat illa subscribi à Sgariglia cum consensu Vincentij eius patris; Unde ambo præsumuntur se subscripsisse in executionem dicti pacti; Secundo observantia indubitata ipsius apocæ, cum matrimonium fuerit contractum, & dos soluta ut in puncto per Seraph. *decis. 522. num. 2. & 3.* quia unus testis ibi subscriptus recognovit propriam manum, & recentet etiam subscriptiones prædictorum Sgariglia, Vincentij, & Lauræ; Vitimo quia in prima instantia fuerunt producta dicta Capitula, & nihil oppositum, ac Iudex pronuntiando super dotis restitutione tacite super illis se fundavit: Unde hodie non potest opponi amplius de dicta recognitione *Pat. decis. 119. lib. 2. Caput. decis. 5. num. 3. & fuit dictum in vna Fratellanen. matrimonij 28. Februarij 1611. coram D. meo Causlerio.*

ROMANA VINÆ.

Lana 20. Novemb. 1617.

ARGUMENTUM.
Patet ex Summario

SYMARIUM.

- 1 Mandatum quod non iustificatur ex actis dicitur infum, & non exequendum.
- 2 Mandatum relaxatum contra unum non potest exequi super bonis ab alio possessis.
- 3 Executio non potest procedi contra Tertium possessorem etiam vigore obligationis Cameralis.

DECISIO DXLI.

Mandatum A. C. non esse exequendum Domini responderunt, cum fuerit relaxatum in vim obligationis Cameralis factæ per Rosatum de conservando videremus D. Sebastianum deurionum occasione eiusdem Societatis Othij, cui ambo vii fideiussores insoludum accesserant non consistit in actis de obligatione Rosati, nec de damnis, & molestijs passis per dictum Sebastianum. Unde cum non iustificetur ex actis dicitur iniustum, & sic non exequendum *Cas. de Grass. decis. 13. numer. 10. de sent. & re iudicat. & decis. 2. num. 6. & 10. de solut. Pat. decis. 401. lib. 1. Paris. conf. 34. num. 2. lib. 4.*

- Vturius dictum mandatum fuit relaxatum contra Rosatum; Unde non potest exequi super vinea, de qua agitur, quæ possidetur per Elisabetham vt constat ex Instrumento possessionis per eam adeptæ, & firmavit *Rota in hac causa 1. Iulij 1613. coram me* Nam quicquid sit, an Vineæ sit in dominio Elisabethæ vxoris vitime Rosati, super quo multa hinc inde per informantes deducuntur ad effectum, de quo agitur iustificat illam possideri ab alio, quam à debitore; communis enim est conclusio, quod contra tertium possessionem non potest procedi executione, sed agendum est reuocatoria *DD. in leg. à Divo Pio 9. si super rebus ff. de re iudicat. Aymon. conf. 215. numer. 2. Ruin. consil. 87. num. 1. libr. 4. Bero. conf. 47. num. 6. lib. 1. Gallef. de oblig. Cameral. quæst. 5. num. 3. secundum notam impressionem, & fuit dictum in vna Bononien. executionis 16. Iunij 1600. coram bo. me. Penia, & in alia Romana Inventarij 19. Iannarij 1604. coram R. P. D. meo Decano.*

Quod procedit etiam si agatur vigore obligationis Cameralis vt fuit dictum in vna Romana Compensatum 18. Martij 1594. coram Illustrissimo Cardinali Asilino, & in Romana nullitatis executionis 25. Iunij 1607. coram Illustrissimo Cardinali Ludovico.

Et ita resolutum &c.

ROMANA DOMVNCVLARVM.

Kerner. 24. Novemb. 1617.

A R G V M E N T U M.
Obligatio sine causa si sit iurata valet. Cetera ex Summario.

SYMARIUM.

- 1 Pacta claua, & geminata seruari debent maxime iurata, & in forma Cameræ.
- Promittens solvere pretium rei facta illius nominatione per emptorem, & secuta affirmatio;

ne; si utrumque sequatur intrins obligatio numer. 1.

2. *Lesio ultra dimidiam de iure, vel ultra tertiam partem vigore Statuti Urbis annullat contrahendum.*

3. *Dispositio l. fundi partem ff. de contrahend. empt.*

4. *Servitus constituta per alterum ex contrahentibus dicitur pars pretij.*

5. *Emptor in emptione non censetur stare assertioni partis, sed peritorum.*

6. *Obligatio reitragia ex intervallo excludit dolum, & errorem, & presumitur animus deliberatum.*

7. *Obligatio sine causa est inefficax.*

8. *Limita quando est certa quod iussit & ut num. sequenti.*

9. *Obligatio etiam sine causa quando est iurata susciner.*

DECISIO DXLII.

Hieronimus Iulianus vendidit Pellicia domunculas, de quibus agitur, pretio scutorum 1400. cum pacto de retrovendendo intra quinquennium tantum, & non ultra, quas postea Pellicia requisitis à Hieronymo retrovendere recusabat pretendens esse lapsum quinquennium tantum, ad quod dictum pactum erat restrictum. Vnde super hoc inter ipsos orta lite, illa sic pendente R. P. D. Miletus cupiens emere Domum magnam D. Hieronymi, & illius situm ad reddendum faciliorem tractatum d. emptionis convenit cum Pellicia, ut ipse illam emerit nomine proprio, ad commodum tamen ipsius D. Mileti pro pretio per peritos aestimando. Et quia Hieronymus dictam domum vendere recubabat nisi unico contexta aestimarentur etiam domunculae, & sibi solveretur illud plus, quod ultra scuta 1400. aestimarentur. Ideo idem D. Miletus ne Pellicia aliquid damnum sentiret, se obligavit totum illud plus de proprio solvere, cum hoc quod domunculae remaneret apud Pelliciam libera in executionem dd. conventionum; Pellicia emit dictam domum magnam pro persona nominanda, dictaque liti, & causa cessit, seque obligavit solvere illud plus, quo domunculae aestimarentur, dictumque Miletum postea nominavit.

Cum autem domunculae fuerint per Peritos aestimatae in lc. 3100. & liciu sc. 1700. ultra scuta 1400 soluta & D. Miletus dictam summam solvere recusaret dedi dubium an ille teneretur solvere precium domuncularum iuxta dictam taxationem peritorum, quo hodie in Rota proposito, Domini assertive responderunt, cum eius obligatio sit clara, & geminata tam in dictis Capitulis; quam in instrumento nominationis de se factae, & iuri consensum sit ut pacta, & conventiones serventur l. 1. ff. de pact. lib. 1. §. si convenit ff. deposit. Paris. conf. 34. num. 2. lib. 1. Bec. conf. 45. num. 25. Surd. decis. 260. num. 12. praeterim flante iuramento, & obligatione Camerali nec non effectuacione in reliquis.

Quibus visum fuit non obitare, quod d. obligatio ascendat ad scuta 1700., & in illius re-

compensationem D. Miletus habuerit à Pellicia solam nominationem Domus magnae, quae non videtur tanti aestimanda, & sic ineret Lesio, vel ultra dimidiam, vel ultra tertiam.

2. *sufficiens pro rescindenda, & annullanda d. obligatione iuxta statutum Urbis 154. lib. 1. quia negatur in casu nostro adesse huiusmodi lesionem cum d. obligatio non fuerit facta nisi gratis, ex quo è contra Pellicia promisit concedere gratis ipsi D. Miletu transiitum per vnam ex dd. domunculis ad viam publicam à parte posteriori & d. promissio suppleddi precium domuncularum est correspondens ad emptionem domus magnae factam pro D. Miletu, vnde ad illam habito respectu, & considerato toto contractu iuxta l. fundi partem ff. de contrahend. empt. Alciat. conf. 44. p. rior. lib. 8. Surd. conf. 217. num. 6. & seq. & decis. 155. num. 7. cessat omnis Lesio, quia talis promissio est pars precij d. domus magnae Paris. conf. 127. num. 5. lib. 4. Traq. de retrasti. comment. an presat. num. 21. & seq. Cephal. conf. 261. num. 8. Pinell. in l. 2. par. 3. cap. 4. num. 19. C. de rescindend. vendit. nam Iulianus illam vendere recubabat, nisi sibi suppleretur d. precium domuncularum, & Pellicia illam non emisit, nec cessisset liti, quam habebat cum d. Iuliano super lapsum temporis ad redimendum domunculas, nisi D. Miletus dictam obligationem fecisset, quod si hodie à d. obligatione recederet, magnum sentiret damnum Pellicia, quia reperiretur prius acquisitione libera domuncularum per remissionem factam Iuliano lapsum temporis ad redimendum, & insuper granaretur servitute transiit per vnam ex dictis domunculis per ipsum promissam. Et è contra D. Miletus habebat domum magnam pro minori precio, quam emerit Pellicia, qui pro parte precij remisit dictum lapsum temporis.*

Minus obstat, quod D. Miletus fuerit à Pellicia inductus dolo ad dictam obligationem faciendam sub assertionem quod d. domunculae nihil aut parum pluris valeret scutis 1400. quia duo testes, qui ad hoc probandum inducuntur, non restant, cum vnus ex illis sit nepos D. Mileti, & expresse deponat illum circa hoc sterisse Turrian Architecsti & Domini Urbini, non autem solius Pelliciae quod, & admodum verisimile videbatur Dominis, cum in hac materia quis non solet stare assertioni partium, sed peritos consulere.

Et omnis doli videbatur cessare ex reitragata obligatione D. Mileti, & quidem ex intervallo, ex quo non presumitur error, sed animus deliberatus, & certa scientia eorum, quae geruntur Cast. conf. 386. num. 3. vers. ex quibus apparet lib. 12. Rub. Alex. conf. 133. num. 9. & conf. 139. num. 2. Dec. conf. 181. num. 5. ad fin. vers. secundum est Aymon. conf. 151. num. 31. & conf. 160. num. 4.

Non obstat, quod d. obligatio sit inefficax tanquam facta sine causa, quia causa fuit acquisitio domus magnae, quam abique d. obligatione D. Miletus acquirere non potuisset ut supra dictum est, quae causa iussit pro validitate obligationis, eum sit certa, & solida, quam

D. C. certum.

certitudinem solum requirunt *Joan. de Amic. conf. 129. num. 4. & alij DD. exaductio per informantes allegati.*

Vltra quod stante iuramento etiam quod obligatio esset sine causa sustineretur *Roman. conf. 373. num. 5. Seraphin. de princl. iuram. pri- 9. nil. 94. num. 8. plures allegati.*

Ex quibus ita conclusum &c.

VITERBIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 1. Decembris 1617.

AR'GVMENTO. Non indiget.

SVMMARIVM

- 1 Saluianum interdictum competit fideicommissario contra heredem.
- 2 Immissio competit ex Saluiano, & hypothecaria.
- 3 Detractiones sunt faciende ante restitutionem fideicommissi, quia ante fieri non potest quid sit detrahendum.

DECISIO DXXXIII.

D Omini censuerunt, Joanni Baptiste esse dandam immisionem, cum de fideicommissi existentia, & quod illud ad eius fauorem fuerit purificatum, ac de possessione fideicommissantis inter partes non dubitetur. Vnde cum iam fuerit decisum, heredibus grauatis competere detractiones legitimas, & Trebellianicas, quae absorbent medietatem bonorum, de quibus agitur, sequitur, quod d. Joanni Baptiste fideicommissario sit dauda immissio in alia medietate ex remedio vtilis Saluiani interdicti, cum fideicommissatio etiam ante factam restitutionem verbalem competat hypothecaria, contra heredem, vt hereditatem per fideicommissum reliquam restituere compellatur *Covar. in c. Rainutus 9. 10. sub num. 4. de testam. Anton. Gomez. tit. de substit. fideic. num. 7. & plures rationibus pro hac parte allegatis fuit res-*

2 solutum in vna Romana hereditatis de Comitibus 30. Iunii 1581. eorum sel. record. Clemente VIII. & consequenter competit immissio ex Saluiano *Gabr. conf. 44. num. 2. & seq. lib. 2. & fuit dictum in vna Bononiensi fideicommissi de Lamberlinis 20. Februarij 1612. eorum me. & in Ferrarienti. bonorum de Taffonis 27. Iunii 1614. eorum R. P. D. mio Pamphilo.*

Quibus non obstat, quod cum vltra legitimam, & Trebellianicam Constantia competat detrahitio propriis dotis vna cum lucro totali nec no dotis matris Dominici heredis grauati sit retaranda immissio fideicommissatio, donec d. detractiones fiant, ex quo illis non factis est incertum quid sit restituendum iuxta *decis. Sord. 333. quia nihil docetur de dictis detractionibus dotium.*

Et ita conclusum &c.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE PALVZZELIS.

Vener. 1. Decembris 1617.

AR'GVMENTVM.

Aliqua de quarto totali quod lucratur ex *statuto Urbis.*

SVMMARIVM.

- 1 Vir ex statuto Urbis lib. 1. cap. 131. lucratur quartum totale quando moritur vxor sine liberis.
- 2 Totale quartum dicitur ad alienum hereditarium & possunt pro eo vendi bona hereditaria.
- 3 Totale quartum solum ex fructibus hereditatis dicitur solum ex re propria heredis.
- 4 Filius grauatus restituere hereditatem intelligitur detrahitio legitima.
- 5 Filius consequitur legitimam non ex iudicio testatoris, sed ex prouidentia legu.

DECISIO DXXXIV.

P Roposito in hac causa Dubio, an esset danda immissio fratribus de Paluzzellis no obliante dispositione textus in l. hac edilali C. de sec. nupt. & quibuscumque detractionibus, & alijs exaduerso prectis fuit die 16. Ianuarij presentis anni resolutum, non obstande dispositionem d. text. in l. hac edilali, & quod de alijs videretur vnde hodie prosequendo disputationem, idein dubium repositum, & Domini dixerunt competere detractiones lucrati totalis secundi viri scutotum 1000. & legitimam Laurentij, & quod de alijs videretur.

Et quoad primam partem resolutionis mouebantur, quia cum libella testatrix mortua fuerit sine liberis ex 2. matrimonio, Alexander eius vir fuit lucratus dictum quartum totale, tam in proprietate, quam in vusufructu iuxta statutum Urbis lib. 1. lib. 1. quoad ad dictam summam scutotum 1000. ascendit atrenta transactio inter ipsum, & tutores Laurentij inita 13. Augusti 1582. pro cuius quarti totalis solutione licet potuisset Laurentius haeres grauatus vendere partem bonorum hereditarium, cu esset ad alienum hereditarium l. filius familiaris 5. diu. de leg. 1. l. pater filium in prin. ff. de legat. 3. Natta. conf. 255. num. 10. tamen pro conseruatione illorum soluit de proprio Alexandro dicta scuta mille, vt constat ex quietantijs ab eo factis. Vnde illud quartum totale per haereses solutum venit de bonis hereditarijs detrahendum *Natta d. conf. 255. num. 9. Paris. conf. 55. num. 27. lib. 3. Perreg. de fideicommiss. art. 35. num. 1. plures referens Mantica de consuet. ult. volunt. lib. 7. tit. 8. ante num. 21.*

Maxime quia testatrix expresse ordinauerit, vt deduceretur hoc quartum, ac in reliquis tantum bonis haerem instituerit Laurentium, & fideicommissum iniunxerit, vt bene in proposito considerat *Paris. ubi supra n. 28.*

Nec facit, quod illud fuerit solum a Laurentio ex fructibus bonorum hereditarium nempe Casalis, quia nihilominus dicitur solum ex re propria heredis, ad quem fructus spectabant, & sic veniunt per ipsum detrahendi *Bertraz. conf. 107. num. 65. Ruin. conf. 135. num. 10. vol. 3. Craueti. conf. 295. num. 3. Marzar. conf. 24. post princip. vers. confirmatur ista pars Menoch. conf. 183. num. 38. & de communi Perreg. de fideic. d. art. 35. num. 10.*

Mi-

Minus obstat testatorem mandasse solui legata de fructibus suæ hereditatis, quia hoc non refertur ad quartum dotale, de quo agitur, sed ad quadam alia pauca legata superius facta vt ex lectura testamenti clare patet.

Quo vero ad secundam partem resolutionis Domini mouebantur, quia Laurentius filius grauatus restituere hereditatem in legitima, grauari non potuit *l. quoniam in prioribus C. de iussu. testam. Roland. conf. 78. num. 2. lib. 1. Grass. in tract. de success. §. legitima quest. 38. num. 2. & seq.* & fuit dictum in vna Romana legitima 11. Decembris 1609. coram nro, cum filius eam conlequatur non iudicio testatoris sed ex pronidentia legis *l. si arrogator ff. de adopt. 5. prohibemus in fin. de trien. & semis. §. aliud quodque in auth. vt cum de appellat. cognoscen. Mantie. ubi supra nu. 2.* vnde illa tanquam res alienam ex bonis matris detrahi debet *Becc. conf. 34. n. 5. Menoch. de arbit. cas. 149. n. 11. Sord. conf. 341. num. 4. &c.*

Et ita conclusum, &c.

SIGNINA POENARVM.

Luna 4. Decembris 1617.

ARGVMENTO. Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Recursus pro moderatione Banni arguit scientiam illius.
2. Bannimentorum publicatio non suffragatur circa probationem exactionis penarum nisi etiam doceatur de illorum effectuione.
3. Testis deponens de exactione penarum non arguitur de mendacio circa bannimenta illas applicantia Camera, & quomodo.

DECISIO DXLV.

Fuit resolutum quoad publicationem Bannimentorum standum esse in decisio; quo vero ad mendacium, de quo arguuntur testes, decisionem esse reformandam; & quoad primam partem resolutionis Domini mouebantur ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis, & ex testibus ipsiusmet communis de dicta publicatione optime deponentibus, qui licet subiungant, quod si quid continerent dicta bannimenta contra formam statutorum Ciuitatis per suos ministros recurreret ad eosdem Dominos pro illorum moderatione. Tamen non constat, quod illam impetraverint, cum duo tantum testes deponant de tali moderatione ingentere, & in consensu non specificando bannum, quod fuerit moderatum, imo ex tali recurru potius arguitur scientia communis dictorum bannimentorum.

Quo vero ad secundam partem resolutionis mouebantur, quia quatenus in decisione inferretur ex dicta publicatione sequi, quod testes qui deponunt de immemorabili super exactione, penarum per Comitem, & nunquam audiuisse vel vidisse contrarium arguantur de mendacio, dum ex eisdem bannimentis, in quibus pœne

applicantar Camera Ducali constat de contrario, videbatur decisionem esse reformandam, cum ex hoc non sequatur dictas pœnas fuisse à Camera Ducali exactas, & possit esse, quod licet illi fuerint applicatæ, in dictis bannimentis, tamen non habuerint effectum, & fuerint per communitatem exactæ; Vnde cum testes super exactionibus tantum deponant de immemorabili, non videntur posse argui de mendacio ex sola publicatione dictorum bannimentorum, nisi etiam constet de illorum effectuione circa exactionem, de qua exactione Domini in decisione referuarunt particulariter videndum.

ROMANA CENSVS.

Luna 11. Decembris 1617.

ARGVMENTVM.

Promittens affrancare censum, & interim soluere fructus, si illum non extinxit non tenetur ad interesse fauore illius tinguentis dum non docetur de interpellatione, & de alijs requisitis.

SYMMARIVM.

1. Interpellatio requiritur pro constituenda mora, sine qua non debetur interesse.
2. Mora arguitur vs debeatur interesse.
3. Interesse debet concludenter, & certe probari ad hoc vt peti possit, alias non debetur.
4. Assertioni interesse habentis non creditur in sui commodum.
5. Damnum, & interesse non debetur nisi in indiniduo probetur.
6. In obligationibus facti succedit obligatio ad interestem.
7. Solutionis appellatione venit quocumque satisfactio quocumque modo facta.

DECISIO DXLVI.

Post factam in hac causa resolutionem 6. Februarii 1615. Censum esse extinctum, & sic Io: Baptistam remansisse simpliciter creditorem pecuniarum, illique nullos deberi fructus, cepit illos pretendere saltim loco damnum & interesse. Vnde super hoc dubium in Rota proposui, & Domini negatiue responderunt, nam licet Dominus Clarix sibi accollauerit censum, de quo agitur, cum obligatione illum affrancandi, & promiserit interim soluere fructus, tamen cum nunquam fuerit interpellata ad affrancandum dictum censum, quamuis Io: Baptista illum extinctum, ipsa non fuit in aliqua mora, siue qua interesse non debetur *Cephal. conf. 56. num. 50. Becc. conf. 105. num. 24. Aimon. conf. 189. in 3. casu vers. sed ista opinio Conar. var. lib. 3. cap. 4. n. 2. vers. dein. de Gabr. de solut. conclus. 10 num. 1. Honded. conf. 16. n. 29. lib. 2.*

Vterius ad hoc vt interesse peti posset opus esset illud concludenter, & certitudinarie probare, & quod retardata extinctio fuit causa amissionis lucri, seu damni passi *Castr. in l. 3. §. fin. num. 3. ff. de eo quod cert. loc. Cravet. conf.*

conf. 320. num. 6. Gabr. conf. 147. num. 3. Pat. decif. 273. par. 1. Honded. conf. 36. numer. 33. lib. 2.

Nec facit, quod pro extinguendo dictum censum Ioannes Baptista resignauerit quatuor loca montium, ex quibus annuum redditum sc. 26. percipiebat, quia non constat, quod de pecunijs redactis ex dicta venditione locorum montium fuerit extinctus dictus census, nisi per affectionem ipsiusmet Ioannis Baptiste facta in instrumento extinctionis, cui ad proprium commodum non creditur.

Tum etiam quia non probatur in indiuiduo Io. Baptistam fuisse coactum vendere dicta loca montium ex eo quia Domina Clarix censum non redimebat, prout requiritur ad istum effectum *Mobed. decif. 2. & 3. de vsur. Rot. diuers. decif. 371. num. 1. par. 1. Hond. d. conf. 36. infus*, & fuit dictum in vna Romana *fructuum dotis 15. Ianuarij 1614. coram me*. Potuit enim ex alijs causis id euenisse, & est admodum verisimile, cum pretium quatuor locorum montium longe excedat summam sc. 300. pro qua census fuit extinctus.

M nus facit, quod cum D. Clarix non extinxerit censum iuxta suam obligationem, succedat obligatio ad interesse, sicut in alijs obligationibus, quæ in facto consistunt *l. stipulationes non diuiduntur ff. de verb. oblig.* Quia non constat de aliquo interesse passo per Ioannem Baptistam, cum non fuerit passus aliquas molestias à Domino census, nec ratione sortis principalis, quam sponte soluit nec ratione fructuum census, qui decurrabant, quia illos semper soluit D. Clarix.

Vltimo visum fuit non ob stare, quod debeatur compensatur ex æquitate *l. curabit C. de off. emp. ex quo D. Clarix retinuit vineam sibi venditam, & pretium illius*; Respondebat enim quod cum loco pretij dictæ vineæ sibi accollauerit censum, de quo agitur cum obligatione soluendi illius fructus, donec redimeretur, pretium retinere non videtur quia dicta accollatio successit loco solutionis dicti pretij, cuius appellatione venit quælibet satisfactio quocumque modo facta *l. solutionis ff. de sol. l. solutionis verb. ff. de verb. signific. Alex. conf. 115. num. 1. lib. 7.*

Et ita conclusum, &c.

BONONIEN. DE MALVETIIS.

Vener. 13. Decemb. 1617.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Fideicommissum ex quibus inducatur. Proximus qui presumitur probata descendencia num. 2.
- 2 Descendencia probata, is presumitur proximior nisi exaduerso doceatur de alio proximior.
- 3 Identitas bonorum in fideicommissio est probanda.
- 4 Succedens diuersis personis censetur habere diuersa genera bonorum.
- 5 Refutatio dotis potest fieri etiam de bonis fideicommissi.

missio subiectionis; maxime de licentia fideicommissarii.

- 6 Identitas bonorum probatur duabus demonstrationibus.

DECISIO DXLVII.

Firmato coram me per particulares decisiones credito Domina Portia in bonis Æmilij tam ratione apocaram, quam ratione fructuum, partis dotis non solutz Pompilij eius mariti, D. Prothesilaus ad impediendam exactionem dicti crediti cepit prætendere, se esse vocatum ad omnia bona per D. Æmilium possessa vigore fideicommissi Caroli Senioris, & perinde non teneri ad d. Æmilij debita soluenda. Vnde dedi dubium, an de fideicommissio constaret in omnibus bonis relictis per Æmilium ad illius fauorem in casu, & ad effectum, de quo agitur. Quo hodie in Rota proposito, Domini negatiue responderunt, moti ex eo quia licet de fideicommissio dubitari non possit, cum Carolus vocauerit omnes suos descendentes in infinitum cum clausula *salua tamen proximioris in gradu prerogativa*, & Prothesilaus docuerit de sua descendencia à dicto Carolo ex testibus, & ex pluribus instrumentis publicis, & antiquis à diuersis Notarijs, & in diuersis causis factis ex quibus apparet a Carolo descendisse Florianum, & Marthæum, quos vniuersales hæredes instituit cum onere fideicommissi ex dicto Floriano Aurelium, & ex Aurelio Carolum Iuniorem dicti Prothesilæ patrem. Vnde videtur factus locus fideicommissi ad eius fauorem per mortem sine filiis Hieronymi filij dicti Caroli vnus ex descendentibus Caroli fideicommissum cum descendencia probata presumatur proximior, nisi exaduerso doceatur de alio proximior *Tiraq. de retrad. lignag. §. 31. glof. 1. num. 9. Dec. conf. 321. nu. 13. vers. vlt. non obstat Gabr. de probat. conclus. 6. num. 24. Mattien. l. 4. recapit. tit. 11. l. 7. glof. 5. num. 5. & fuit dictum in vna Alexandrina Decanatus 17. Martij 1600. coram Lancellotto.*

Tamen non probatur quod bona possessa, per Æmilium sint eadem cum relictis per Carolum Seniores fideicommittentem; Testes enim, & alia iura ad hunc effectum adducta, probant respectu nonnullorum bonorum, non autem respectu omnium, nec quicquam adducitur ad probandum istam negatiuam, quod Æmilium non possideret alia bona præter subiecta dicto fideicommissio & contrarium suadet ex eo quod ipse successit Florianum Iuniori fratri suo non solum in bonis fideicommissio subiectis, sed etiam in alijs liberis, vt pater ex mandato procura per eum factio ad petendum separari bona fideicommissio subiecta à reliquis bonis hæreditarijs Floriani, & quauis dictus Æmilium obtinuerit immitti in possessionem bonorum dicti Floriani vigore fideicommissi, non tamen inde sequitur, quod non habuerit alia bona libera.

Vltra quod respectu crediti dotis non videtur constare de tali fideicommissio, quod exactionem dicti crediti impediatur, cum pro dotis restitutione possint alienari bona etiam fideicommissi.

commisso subiecta iuxta *auth. res que C. comm. delegat. Peregr. de fideic. art. 42. num. 81. vers. contrarium.*

Concurrente præsertim expressa licentia fideicommissitantis, qui permittit bona a se fideicommissio subiecta alienari posse ex causa dotis, ut in terminis huius fideicommissi firmavit *Rota divers. dec. 613. sub nu. 1. vers. quoad bona. p. 1. divers.*

AQVEN. PRÆBENDÆ.

Ven. 15. Decemb. 1617.

ARGUMENTUM.

Executor mixtus, qui talis efficitur ob clausulam *amotæ*, &c. appositam in gratia in forma dignum cum clausula *authoritate nostra conferas*, &c. non potest immisionem concedere, aduersario contradicente, & appellante.

SYMMARIUM.

1. Mandatum de manutendo conceditur possidemi tempore motæ litis.
2. Instrumentum adeptæ possessionis auctoritate Iudicis alio non existente in possessione plene probat.
3. Presumptio stat contra consentientem.
4. Manutentio datur etiam detentori, & mero spoliatori.
5. Index iussu auferendo possessionem, & tradendo alio privat eam omni possessione.
6. Clausula *amotæ* appositæ in gratia in forma dignum cum clausula auctoritate nostra conferas, &c. facit mixtum executorem, qui debet sumere partes Iudicis.
7. Executor contradicente, & appellante aduersario non potest immittere nisi iustificata gratia.
8. Manutentendus est possessor, qui non habuit se pro spoliato.

DECISIO DLXVIII.

Solo Michaelæ informante, Domini censuerunt illi dandum esse mandatum de manu-tenendo, cum doceat de sui possessione de tempore motæ litis §. *retinenda insit. de interd. l. 1. §. huius interditi ff. vbi possid. Bart. in l. ait prator §. quod ait num. 12. & 14. ff. cod. Comar. prælit. cap. 17. num. 3. non solum per instrumentum adeptionis illius, & quidem auctoritate Iudicis, quod alio non existente in possessione plene probat *Cas. de Grass. dec. 5. in princ. de caus. posses. & propriet. Rot. dec. 506. nn. 1. & dec. 202. man. 3. p. 1. Caputag. dec. 137. p. 2. Hondæ & conf. 30. num. 29. l. 2. sed etiam ex confessione partis aduersæ facta corâ Vicario Aquen. executore suarum litterarum, in qua licet illum appelleret detentorem & interitum Canni-catus, & Præbendæ, de qua agitur, tamen dicta qualitas venit reiicienda, cum præsum-
ptio Iuris stet contra consentientem *Rota dec. 802. nn. 2. p. 1. Vltra quod manutentio datur etiam detentori, & mero spoliatori Ferret. conf. 7. num. 2. & seq. Rota dec. 596. par. 1.***

Nec obstat, quod per Iudicem fuit Michaeli possessio ablata, & tradita Jacobo, quo casu Iudex priuat possidentem omni possessione Angel. in l. clam possidere §. qui ad nundinas nu. 2. ad fin. ff. de acquir. posses. quia hoc intelligitur, quando ritè, & rectè procedit, ut in dicta *dec. 302. num. 7. In nostro autem casu cum Iudex habuerit in commissione clausulæ amotæ quolibet illicito detentore, & gratia esset in forma dignum cum clausula auctoritate nostra conferas, &c. erat mixtus Executor, & as-sumere debebat partes Iudicis Felin. in c. fin. num. 21. & seq. de præsumpt. Rebuff. in praxi tit. de form. non. prouis. verb. amotæ exinde Achill. dec. 6. num. 3. super Reg. triennal. Mobed. dec. 9. num. 5. de rest. spoliat. Vnde stante contradic-tione, ac appellatione interposita a Michaelæ, non potuit Iacobum immittere, non iustificata prius eius gratia, & sic nec ritè, nec rectè processit, cum Michael non habuerit se pro spoliato est manutentendus Menoch. de reuocand. remedi. 3. nu. 22. Rota dec. 99. p. 1. & dec. 19. num. 12. p. 2.
Et ita conclusum, &c.*

CAESARAVGVSTANA DEDICATIONIS.

Luna 18. Decembris 1617.

ARGUMENTUM.

Ecclesia Collegiata potest festum Dedi-cationis suæ Ecclesiæ solemniter celebra-re, faciendo processionem, illamque ducendo per Ecclesiam, claustram, & plateam.

SYMMARIUM.

1. Ecclesia collegiata potest festum dedicationis suæ Ecclesiæ solemniter celebrare.
2. Processio ad solemnizandam festiuitatem duci potest per Ecclesiam, claustram, & plateam proximam.
3. Permissum dicitur id, quod non reperitur prohibi-tum.
4. Parochialis Ecclesia habet intentionem fundatam super platea suæ Parochiæ.
5. Processionis faciendæ attenditur quasi possessio, & solutum.

DECISIO DLXIX.

Commissa mihi causa appellationis a sententia Rotali in qua fuerat pronuntiata priori, & Collegiatae del Pilar licere celebra-re dedicationem propriæ Ecclesiæ etiam cum doctrinâ processionis extra Ecclesiam, intra tamen Cæmeterium illi contiguum situm intra Parrochiale dictæ Ecclesiæ, dubitavi, an dictam processionem liceret ducere per Plateam, & hodie Domini affirmatiue responderunt om-misso enim an dicta platea sit Cæmeterium Ec-clesiæ, super quo multa hinc inde deduceban-tur, mouebantur ex eo, quia cum dictæ Colle-giatae licet festum propriæ dedicationis so-lemniter celebrare c. *solemnitates de consec. dist. 1. p. & c. 1. cod. tit. dist. 3. & fuit late deducum*

Aut in *decisionibus* in hac causa factis coram Illustrissimo Card. Ludovico & R. P. D. mo Vespicio, videtur ad solemnitatem pertinere ducere processionem non solum per Ecclesiam, & Clausitradem etiam per proximam plateam, in qua tamquam Collegiata, & Parochialis habet intentionem fundatam de iure. Tum quia cum id non reperiatur prohibendum, ei censetur permittum. *Luc. non §. quod eis, & ibi gloss. ff. ex quibus caus. maris. Aym. consil. 174. numer. 5.*

Tum etiam quia cum platea sit sita intra suam Parochiam potest Ecclesia per illam ducere processionem, cum hoc sit de iuribus parochialibus. *Calcan. consil. 34. num. 10 & fuit dictum in vna Medulanen. Processionis 15. Aprilis 1614. coram Buratto.*

Maximè quia ex pluribus testibus constat de longissima quasi possessione d. Collegiatae ducendi intra annum alias Processionem per dictam plateam, & quod dicta platea distat multum à Cathedrali, mediantque alix domus & viz, adeo ut processio per plateam ducenda non perveniat ad Conspectum dictæ Cathedralis, & nullum præstet impedimentum processioni, quæ eadem die fit per Cathedrali.

Neque obstat, quod sententia Rotalis concessit processionem fieri extra Ecclesiam intra solum Cimiterium illius quia cum pendeat causa appellationis à dicta sententia exadverso interpositæ, & dubium sit generale, an liceat facere processionem per dictam plateam, statim supradictis, illa videtur in hoc reformanda.

Et ita resolutum.

LEODIEN. PARROCHIALIS.

Lana 18. Decembris 1617.

ARGUMENTVM.

Resignatarius permittat resignantem habitare in domo beneficii. Item quod illi relinquat medietatem fructuum, & parum committit Simoniam, quæ illum inhabilitat ad alia beneficia.

SYMMA RI VM.

- 1 Gratia si neutri dictarum iustificata confusio de non iure utriusque partis, quod non ius obtinens dictam gratiam probatur eius confessione in ea facta.
- 2 Simoniam committitur per pacta facta super beneficio.
- 3 Simonia conventionalis reddit inhabilem ad beneficia in futurum obtinenda.
- 4 Simoniacam pactum non conclusum, & à quo fuit rectum excusatur à pœnis, secus quando clare constat de conclusione ut hic, & numero sequenti.
- 5 Simonia non committitur ex solo tractatu; focus ubi adeo pactum conclusum, à quo difficile est probare recessum.

6 Resignatio facta ad favorem coram Ordinario non valet.

7 Consensus prestatu resignationi per non habentem ad id speciale mandatum, quod requiritur, est nullum, & non.

8 Originali instrumento recurritur, & ei standum est.

9 Resignatio facta sine consensu legitimi Procuratoris est nulla.

10 Consensus in resignatione prestatu per resignantem, si fesi præfens alioquin per Procuratorem cum speciali mandato.

DECISIO DL.

Vir resolutum gratiam si neutri quod non ius utriusque, esse iustificatam; Respectu enim

- 1 Joannis Vicipor illius non ius probatur ex propria ipsius confessione facta in dicta gratia. Respectu verò Arnoldi deducitur ex eius inhabilitate ad obtinendum Parrochiale, de qua agitur. Cum enim ante resignationem ad ipsius favorem factam per Egidium in manibus Sanctissimi idem Egidius resignasset eandem parochialem eidem præfenti, & acceptanti in manibus Abbaris Sancti Vberti Ordinarij Collatoris cum pacto, quod Arnoldus permitteret dicto Egidio habitare in domo Parrochialis resignata. Item quod illi relinqueret medietatem fructuum, & emolumentorum dependentium à iuribus dictæ Parrochialis, & quod Egidius retineret pro suo usu quoddam prærium, cuius resignationis vigore obtinuit collationem ab Abbate, Arnoldus propter dicta pacta commisit Simoniam e. nobis de Simonia Oldrad. consil. 324. num. 2. Calder. consil. 1. de Simon. Paris. de confident. quest. 33. num. 63. & proinde remansit inhabilis ad obtinendum eandem Parrochiale ex resignatione in manibus Sanctissimi ad eius favorem postea facta per eundem Egidium cum propter Simoniam conventionalem quis efficiatur inhabilis ad obtinenda beneficia in futurum. *Par. decif. 80. libr. 2. Archell. decif. 2. de Simon. Cresc. decif. 3. de Simon. Caput. decif. 201. part. 1. & 238. part. 3. Mili in repet. verò Simoniacus in beneficio Paris. de confid. quest. 1. num. 147. & 158. & fuit dictum in vna Tuderina Simonia 16. Ianu. 1614. coram D. meo Pamphilio.*

Non obstant prædicta pacta fuisse deducta per viam simplicis contractus, & non fuisse conclusa, & quod partes ab illis recesserunt per novam resignationem factam liberè, & pure in manibus Sanctissimi cum sola reservatione pensionis ducat. 24. quo casu cessat Simonia ex Paris. ubi supra quest. 39. per tot. post Numer. consil. 45. de Sim. quia ex lectura Scripturæ continentis dicta pacta clare constat de conclusione, cum in illa enuncietur Arnoldus præfens, & acceptans.

Ultra quod idem Arnoldus ex post facto fecit particularem apocam, in qua promittit observare dicta pacta sub obligatione suorum bonorum, & tandem vigore dictæ resignationis Simoniacæ obtinuit collationem ab Abbate.

Et licet replicetur, dictam apocam, & collatio-

lationem esse suspectas de falso; tamen visum fuit Dominis omnem suspitionem respectu collationis cessare ex testibus deponentibus de visu fuisse presentes dictæ collationis, & quod Arnoldus tam petijt coram prædicto Abbate flexis genibus, qua acceptatione pactorum, stante non videtur cessare Simoniam ex eo quod Egidius poltea fecit aliam resignationem in manibus Sanctissimi absque dictis patris, cum id procederet, si verarentur in simplici tractatu, in quibus terminis loquitur. *Parif. con. autem quando fuit deventum ad pac- tionem, & promissionem, prout in casu nostro, quæ semper est Simoniacæ ut supra dictum est.*

Maximè quia secunda resignatio potius videtur facta non pro recessu à Simonia conue-
7 tionaliam incurfa, sed ex eo quia prima resignatio tanquam facta ad fauorem certæ per-
6 sonæ corà Ordinario non valbat *Ferret. conf. 95. numer. 13. Gomez, de trien. quest. 16. numer. 3. Parif. de resignat. libr. 8. quest. 7. numer. 13. Gonzal. super Regula octaua gloss. 14. numer. 31.*

Secundo principaliter non ins Arnoldi de-
7 ducunt ex defectu mandati Goffredi, qui in
Curia præstitit consensum resignationi, cum
ei Egidius nullum adhuc dederit mandatum in
Instrumento resignationis ubi reperitur inser-
tum ut testatur Notarius de dicta resignatione
rogatus, & alius testis instrumentarius, cum
8 quibus concordat originale, nullam mentio-
nem faciens de dicto mandato, cui standum
videtur *Corn. conf. 28. numer. 2. lib. 1. Parif. conf. 61. numer. 3. lib. 3. Ruz. conf. 91. numer. 2. lib. 4. Sord. conf. 141. numer. 8.*

Nec à prædictis dissentint cæteri testes In-
strumentarii dati in *Summario* Arnoldi, cū soli
deponant, Egidium consensisse resignationi-
bus in manibus Sanctissimi, & nihil dicant,
quod fuit specificatum aliquod nomen pro-
curatoris in Curia, quo defectu mandati stan-
te consensus per Goffredum præstitus suffraga-
9 ri non potest, & consequenter, nec etiam re-
signatio ad cuius validitatem requiritur, quod
dictus Consensus præstetur in Camera, vel
Cancellaria per ipsummet principalem, si sit
10 præfens, alioquin per Procuratorem ad hoc
specialiter constitutum iuxta *Reg. Cancellaria*
44. & tradunt *Pat. decis. 111. libr. 3. Parif. de*
resignat. lib. 3. quest. 8. numer. 11. & seqq.

CAMERINEN. DOMVS.

Luna 15. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Per consignationem clauium ammittitur
possessio tam ciuilib, quam naturalis.

SYMMARIVM.

- 1 Egidiana locus non est stante iniustitia.
- 2 Clauium consignatio, & traditio possessionis alio-
rum facit amittere etramque possessionem, &
numer. 5.

- 3 Manutentio non competit sine possessione.
- 4 Egidiana non habet locum in emphiteu. Eccle.
fratitæ etiam quod lis sit inter laicos.
- 5 Clauium consignatio transfert possessionem do-
mini.

DECISIO DII.

D Omini dixerunt non esse locum Egidianæ.

Tum quia ex eisdem actis docetur de iniu-
1 stitia mandati de manutendo relaxati ab A.
C. ad fauorem Constantiæ *Gabr. conf. 36. in*
prin. lib. 2. Ioseph. Ludouic. decis. Perus. 20. numer.
24. Menoch. de adpiscend. remed. 4. numer. 850.
Nam stante compromisso per illam facto 19.
Octobris 1606. in bo. mc. Cardinale de Ca-
merino ab ipso acceptato, in quo clauis do-
mus ab vtraque parte fuerunt depositatæ pec-
nes Notarium ad effectum consignandi, cui
Illustrissimus, & Reuerendissimus Cardinalis
mandaret cum pacto expresso, quod interum
tam dominium, quam possessio bonorum hæ-
reditatorum D. Francisci ei sit, & esse intelli-
gatur pones D. Cardinale, videtur Constantia
per prædictum pactum ammississe possessio-
2 nem, si quam habebat, nedum Ciuilem, sed
etiam naturalem propter actum positum
consignationis clauium *L. Interesse puto ff. de acq.
poss. Traque. in tract. de iure consens. part. 3.*
limit. 17. numer. 6. Angel. in tract. de sequest. numer.
2. Gregor. Lopez, in leg. prima tit. 9. par. 3. verb.
per auentencia. Vnde cessante possessione in.
3 Constantia non poterat manutentari *S. retinenda*
instit. de interditi. Seraphin. decisio. 287. nu-
mer. 1.

Tum etiam quia cum versetur in emphi-
4 teusi Ecclesiastica ut constat ex confessione ip-
siusmet Constantiæ, quæ petijt, & obtinuit ab
Ecclesiâ nouam inuestituram d. Domus, non
est locus Egidianæ, etiam quod lis sit inter
personas laicas, ut pluribus relatis fuit dictum
in vna *Romana Domus de Scapaccius 19. Ianuarij*
1611. coram R. P. D. meo Decano ubi DD. con-
trarium tenentibus respondetur.

ROMANA SPOLII.

Vener. 26. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Arbitrium pro cumulatione possessorij cum
petitorio non intrat, quando versatur in
spolio. Cætera de spolio.

SYMMARIVM.

- 1 Cumulandi possessorij cum petitorio facultatem
solum committere Papa arbitrio Rota.
- 2 Arbitrium Rota intelligitur prout de iure.
- 3 Spolium de iure in primis, & ante omnia purga-
tur, & non intrat arbitrium pro retardatione,
ut numer. 6.
- 4 Arbitrium operatur, ut remisso iuris rigore aequi-
tas attendatur.
- 5 Aequitas est spolium primo loco purgare.
- 6 Rota in spolio denegat arbitrium.
- 7 Spolium probatur confitto de duobus extremis.

8 In-

- 8 Indiciu possessorium spoli non requirit titulum, sed sufficit docere de primo, & secundo exte-
mo.
- 9 Iudicis auctoritas, pro qua presumuntur, tribus
titulum coloratum.
- 10 Inquilini solvendo pensiones non possunt præjudicare
Domino, nisi secuta expulsiōe. Declarat
non procedere in possessione acquisita auctoritate
Iudicis.
- 11 Spoliatus si post spoliū exigit pensiones domus
non potest redimere.
- 12 Inquilini denegans pensiones domus in iudicio
ex eo quod possessor nullum ius habeat, spoli-
at.
- 13 Dominus acquiescens denegationi solutionis pen-
sionis pro domo videtur se habere pro spoliato,
& desisse possidere.
- 14 Animus, quem vivens non declaravit, non po-
test ab alio declarari ipso mortuo.
- 15 Spoliatus possessione naturali potest agere pro spo-
lio ad eam consequendam.
- 16 Protestatio facta a Procuratore habente ampli-
ficationem mandatum valet; maxime subsecuta ap-
probatione.

DECISIO DLII.

Fuit in hac causa resolutum 27. Novembris
1613. sententiam A. C. latam super spolio
esse confirmandam, cui decisioni non acquie-
scente D. Santinello, causam super eidem plu-
ries proposuit, & cum resolutio capi non po-
tuit propter diversas difficultates, fuit pro
parte dicti Santinelli adita Signatura Sanctissi-
mi pro obtinenda cumulatione petitorio cum
possessorio, & cumulatōe fuit commissā arbitrio
Rotæ. Vnde dedit dubium, an intraret ar-
bitrium, quod post binas propositiones fuit
tandem hodie per DD. negativè resolutum.

- 1 Clausula enim arbitrio intelligitur prout de
iure *Conf. de Grass. decis. 8. num. 2. de re iudic.*
- 2 *Seraph. decis. 1017. num. 1.* & de iure est vt spo-
lium in primis, & ante omnia putetur *Iaf. conf. 162. num. 7. volum. 4. Gabr. de rest. spoliat. conel. 1. num. 1. & seqq.* & fuit dictum in vna
Antonitana Honorum 1. Martii 1613. coram R. P. D. meo Pirouano.

Et licet arbitrium operetur, ve remissio iuris
rigore æquitas attendatur *Crescent. decis. 4. n. 3. de restib.* Tamen quod spoliū periret, non est
rigor, sed summa æquitas, ne spoliatus insistendo
in possessione interim quod de petitorio
cognoscitur consecutur in spolio, & propterea
Rota quando constat de spolio plurescen-
tibus esse denegandum arbitrium vt in causa
6 *Pernina spoli & in Mauriana Honorum 16. Decembris 1611. coram D. meo Vbaldo.*

De spolio autem in calu nostro satis consta-
t, vt videtur, cum secundum extremum contro-
uersi non possit stante litis sustentatione, & de
de primo consistet ex deliberatione domus, de
qua agitur, facta Caccianemico vna cum pos-
sessione subsecuta, nec non excessione facta ad
favorem Grippæ cum clausula *constans*, qui
post cessione plures pensiones exegit, & man-
datum de manutendo obtinuit, & quamvis
contra dictam deliberationem plures defectus

opponantur. Tamen redduntur admodum
turbidi ex deductis per informantes pro flo-
no, & videntur ad petitorium reijciendi, cum
in hoc iudicio possessorio non sit necessarium
docere de titulo, sed tantum de primo, & se-
cundo extremo; maxime cum dicta delibera-
tio fuerit facta auctoritate Iudicis, pro quo
9 præsumitur ex adductis in decisione, quod suf-
ficiat pro titulo saltem colorato, interim quod
discutitur petitorium.

Quibus non obstat, quod inquilini solven-
do pensiones non potuerint præjudicare Do-
mino, nisi secuta expulsiōe, quia istud non
procedit in possessione acquisita auctoritate,
Iudicis *Rota decis. 302. num. 6. par. 1. Seraph. decis. 342. num. 2.*

Minus facit, quod Grippæ, ex cuius perso-
na petitur reintegratio post captam per
Santinellum possessionem domus de anno 1589.
& sic post commissum spoliū exegerit non-
nullas pensiones, & consequenter cum non
11 desierit possidere, cesset actio spolia, quia quic-
quid de hoc sit, obiectum tollitur sumendū
principium huius spoli non à dicto tempore
sed à mense Septembris 1592. quo Grippæ ci-
uit Santinellum coram A. C. ad videndum, sibi
consignari pecunias depositatas per Marsilium
olim inquilinum, nec non ad solvendum pen-
siones decursas, & non solutas per ipsum San-
tinellum, qui tunc domum inhabitabat pro
tertie partis rara spectantis ad ipsū Grippam,
in cuius citationis termino Laurentius de Mat-
theis Procurator Santinello protestatus fuit ni-
hil fieri nisi visis iuribus per suum principalem
productis, ex quibus apparebat nullum ius
competisse, neque competere d. Grippæ pro
pecuniis depo-
ratis pro pensionibus domus
petens Grippæ super præmissis perpetuum si-
lentium imponi; vade licet Grippa obtinuerit
sibi consignari pecunias depositatas per Marsi-
lium; tamen pensiones à Santinello nunquam
exigere potuit, cum illas solvere denegasset
12 ex eo quod d. Grippæ nullum ius super illis
competeret, per quam denegationem petiti-
onem à se debitam factam mediante d. prote-
statione in iudicio per Santinellum apparere,
Grippam fuisse spoliatum à die d. protestatio-
nis *Abb. conf. 23 circa fin. lib. 2. Arg. d. conf. 21. num. 6. Put. decis. 419. lib. 2. Crancr. conf. 140. num. 1. Rota decis. 99. num. 3. l. par. & cum à die d. denegationis non appareat Grippam
amplius diuilem Iudicem, nec aliquem alium
13 actum fecisse pro consequendis dictis pensio-
nibus, videtur se habuisse pro spoliato, & desisse
possidere non solum naturaliter, sed etiam
ciuilititer. Cum enim possessio ciuilis retineat-
ur animo, & ipse domus vixit talem animum,
14 retinendi non declarauerit, non potest ipso
mortuo d. declaratio fieri ab alio.*

Vltra quod sufficeret desisse possidere solum
naturaliter ad effectum agendi spolio pro con-
15 sequenda d. possessione naturali ex adductis in
d. decisione hac causa coram me facta.

Nec facit, quod protestatio non fuerit facta
ab ipsa Santinello, sed ab eius Procuratore,
quia cum consistet de ipsius mandato ampli-
ficatio

mo idem est ac si ab ipso Santinello facta fuisset, cum preferret illam ipse ex lub secutis approbaverit lemper contiando usque in hodiernum diem in eadem negativa non solvendi pensionem.

Cetera deducta per informantes pro Santinello, vel fuerunt lublata in d. decisione vel recipiunt petitorium ad quod Domini censuerunt illa esse reycienda &c.

ROMANA REPETITIONIS INDEBITI.

Ven. 26. Januarij 1618.

ARGUMENTVM.

Remissio affisus conductori quando debeatur stante pacto de restauto faciendo.

SYMMARIFM.

- 1 Repetitio indebiti debet plene, & concludenter probari.
- 2 Locatio fundi cum pacto quod in casu inundationis fluminis fiat restautum intelligitur, quando fructus percepti non sufficiunt ad solutionem.
- 3 Pactum regulatur secundum naturam contractus, cui apponitur, & ius commune.
- 4 Remissio de iure fit locatori habita ratione partis damnificatae & alterius non passis damnum.
- 5 Pactum de restauto faciendo habet locum in damno notabili, & circa amissionem rei propria, non autem lueri.
- 6 Pactum debet aliquid operari v'tra ius commune, alias esset superfluum.
- 7 Annus sterilis cum anno fertilis est computandus ad effectum restauti faciendi.
- 8 Inundatio non tribuit remissionem ei, qui sciens periculum locavit.
- 9 Sententia Curia Agriculturae non probat observantiam, nisi etiam doceatur de effectuione.
- 10 Testes non probant observantiam nisi deponant de illo casu in specie.
- 11 Observantia varia, & difformis non attenditur.
- 12 Testibus deponentibus de observantia conformi iuri communi magis creditur, quam alijs contrariam deponentibus.

DECISIO DLIII.

Cum Ferrantes Frigerius in vim mandati A. C. relaxati de iure Rotæ, & prævia decisione facta 20. Iunii 1608. coram D. meo Decano soluisset RR. DD. Canonici, & Capitulo S. Mariz in Via lata affisus, de quibus agitur, & illos tamquam indebite solutos repetere preterderet, causam d. repetitionis mihi committit ostendit. Vnde dedi dubium, an ipsi huiusmodi repetitio competere, quo hodie proposito, Domini negative responderunt, quia agens ad repetitionem indebiti tenetur illud plene, & concludenter probare l. cum de debito ff. de probat. vbi DD. Fedricus de sen. conf. 54. num. 2. Alex. conf. 83. num. 1. lib. 1. Rosa Janu. dec. 5. num. 5. & fuit dictum in vna Romana Pecuniaria 2. Aprilis 1607. coram me, quam probationem D. Ferrantes non videtur asserere, cum imo ex d. decisione Rosali, iuxta

quam fuit relaxatum dictum mandatum, potius appareat illud, quod soluit, fuisse debitum.

Nec obstat, quod stante pacto expresse de faciendo restauto in casu inundationis fluminis non potuerit secuta inundatio Ferrantes condemnari ad solvendum integrum affisum, sed compensari prius debuisset damnum sibi ex d. inundatione causatum. Respondetur enim 1 ipsum ex alijs partibus Cafalis, ad quos inundatio non pervenit, tot fructus percipisse, vt deductis expensis factis, in recollectione fructuum, possit integre affisus totius Cafalis solui, quod sufficit, cum prædictum pactum inundatur secundum naturam contractus locationis, & secundum terminos iuris communis l. quarto §. inter locat. ff. locat. Gozad. conf. 74. num. 9. & seq. Bero conf. 139. num. 13. lib. vol. 1. Natt. conf. 416. num. 3. Mantia de tacit. & ambig. lib. 5. tit. 8. num. 21. & fuit dictum in vna Romana remissionis mercedis 23. Martij 1594. coram bo. mem. Cardinali Blanchetto.

De iure autem locatori remissio fit, non solum habita consideratione totius damni facti, sed etiam ad alias partes non damnificatas Bald. in l. licet sum. 15. C. locat. Natt. conf. 440. num. 5. & seq. Surd. conf. 34. num. 22. Bart. decij. Bononien. 59. num. 12. Riminald. sen. conf. 406. num. 6. & ibi addunt. l. iura B. Gg. de pension. q. 62. num. 16. Caroc. de locat. tit. de remiss. merced. quæst. 1. num. 15. & fuit dictum in vna Romana Responsionis Cafalis 11. Iunii 1597. coram bo. me. Corduba.

Maxime quia pactum loquitur de restauto faciendo, quo casu damnum debet esse notabile, & circa amissionem rei propriæ; non autem circa amissionem lucri, habito respectu ad pensionem solvendam, & expensas factas in re locata Paris. conf. 38. num. 12. seq. vol. 1. Bero. conf. 141. num. 2. & seq. vol. 1. Cephal. conf. 104. num. 3. cum seq. Surd. vbi supra num. 36. & seq. quod damnum cum non adsit in casu nostro ex prædictis non intrat dictum pactum.

Minus obstat, quod hoc pactum non possit intelligi secundum dispositionem iuris communis, sed debeat aliquid vltra ius commune operari; alias esset superfluum; quia placuit Domini responsio data in d. decisione, nempe illud operari in duobus casibus; primo quia licet de iure computari debeat annus sterilis cum fertili, antequam fiat remissio c. propter sterilitatem de locat. & fuit dictum in alleg. Romana responsionis, & Romana remissionis; tamen in nostro casu stante d. pacto computatio non est facienda.

Secundo quia cum Ferrantes sciret periculum inundationis, cui Cafale erat suppositum nisi ad esset dictum pactum, non posset de iure propter inundationem pretendere remissionem Gozad. conf. 74. num. 5. & in his duobus casibus sufficit pactum operari ad evitandam illius superfluitatem, & in reliquis est intelligendum secundum ius commune Gozad. vbi supra num. 14. Cephal. vbi supra num. 17. Surd. ibidem num. 40.

Et ex hoc etiam quod dicitur partes in casu

E e

prece-

precedenti pestis, & belli se remisisse iuri communi quasi pacificando postea circa inundationem voluerint recedere a iure communi. Quia satis a iure communi recesserunt in prædictis duobus casibus.

Non obstat obseruantiam huiusmodi pactorum se habere in contrarium, quia tres sententiae, de quibus in *sum. latæ* in Curia Agricultoræ illam non probant; tum quia de illarum effectu non docetur; tum etiam quia simpliciter mandant fieri defalcum propter inundationem iuxta relationes peritorum, & instrumenta affectus, & dignosci non potest in quo casu loquantur, non visis dictis relationibus, & instrumentis.

Testes vero multo minus probant dictam obseruantiam, cum non deponent de nostro casu, 30 prout requiritur *Surd. decis. 131. num. 10. Curt. Jun. conf. 26. num. 10. Cravetta conf. 96. num. 4. Rota decis. 172. num. 1 p. 1. dices.* nempe quando ex alia parte non damnificata percipiuntur tot fructus, qui sufficiant pro solutione affectus partis damnificatæ.

Et in omnem euentum huiusmodi obseruantia cum sit varia, & difformis non videtur attendenda *Alex. conf. 5. num. 7. lib. 5. Roland. conf. 13. num. 18. vol. 4. Idemoch. conf. 8. num. 17. Sord. conf. 113. num. 33. & conf. 393. n. 22.* ex rebus enim pro parte Capituli datis apparet de contraria obseruantia, quibus cum 12 conformetur cum dispositione iuris communis magis est credendum *Felin. in c. in nostra nam. 3. de testib. Gabr. conf. 4. num. 28. eodem tit. & fuit dictum in vna Caribaginen. Prebendamentiarum 21. Februarij 1611. eorum me.*

CIVITATIS CASTELLI SUPPLEMENTI LEGITIMÆ.

Luna 29. Ian. 1618.

ARGUMENTO: Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 Hæres succedendo debitori confundi actiones, & censetur sibi satisfecisse, quia nemo potest esse sui ipsius debitor, & creditor.
- 2 Laudum appellans aliquem hæredem probat illum esse talem.

D E C I S I O D L I V.

Post factam in hac causa resolutionem 27. Nouembris 1615. quod ad supplementum legitime debitum Alphonso teneretur Ioannes hæres propietarius Angelæ, quo vero ad illius fructus teneretur Iulius Junior, & Ioannes pro rata temporis, quo Vincentius dicti Ioannis Pater & Iulius senior auctor Iulij iunioris habuerunt vsumfructum hereditatis Angelæ; a tempore vero consolidationis vsumfructus in personam Ioannis teneretur solus Ioannes; cum dictus Iulius prætenderet nec etiam pro rata temporis, quo Iulius Senior gauisus est vsumfructu teneri, præsupposito sine veri præiudicio, quod legitima Angelæ sit diuidenda in

quatuor partes, & vnaquæque tangat Vincen-
tium, Iulium Senioresem, Ferrantem, & Alphonsum. Item quod Iulius Junior sit hæres Iulij senioris, & Ferrantis, sicque hodie habeat duas partes legitime ex dictis quatuor, quas debeat habere, etiam in vsumfructu, quo pro medietate ganifi sunt Vincentius, & Iulius Senior dedit dabitum.

An respectu d. vsumfructus Iulius teneatur in aliquo satisfacere Lioio pro fructibus legitime D. Alphonfi. An vero Ioannes quod hodie proposui, & Domini informante tantum Iulio in contumaciam alterius partis pluries citatæ, & renuentis informare illum non teneri, sed Ioannem responderent. Nam Iulius Senior, & Vincentius fruendo totius hereditatis Angelæ vsumfructu perceperunt etiam fructus duarum legitimarum nempe Alphonfi, & Ferrantis, quorum restitutio debet inter eos diuidi pro virili, adeo vt fructus vnus legitimæ, nempe Alphonfi teneatur restituere Vincentius, & sic Ioannes, qui est eius hæres, Iulius vero fructus alterius legitimæ nempe Ferranti.

Vnde cum Iulius Junior fuerit hæres Ferrantis, & isto respectu sit creditor Iulij Senioris fructuum prædictæ legitimæ, & etiam fuerit hæres d. Iulij debitoris censetur sibi ipsi satisfecisse de dictis fructibus, cum hæres succedendo debitori ipso iure confundat actiones *l. fuchum 5. adito vbi DD. ff. de solut. l. debito-rem ff. de pact. Rin. conf. 67. num. 13. vol. 2. Paris. conf. 16. num. 49. vol. 2. Sord. conf. 7. num. 19. Decian. conf. 3. num. 24. lib. 5.* & sic fructus alterius legitimæ nempe Alphonfi veniunt restituendi per Ioannem Vincentij hæredem; non autem per Iulium Iuniorem, qui nihil ultra dictas suas duas porciones retinet. Quod autem Ioannes sit hæres Vincentij apparet ex laudo lato inter Faustianam eius matrem, & ipsum, in quo non solum enunciatur hæres D. Vincentij sed etiam tanquam talis constituitur debitor D. Faustinae.

Non obstat, quod Iulius senior post mortem Vincentii, quæ successit de anno 1587. vsque ad annum 1600. quo obiit perceperit totum vsumfructum, & consequenter pro rata dicti temporis ad nihilum teneretur Ioannes quia de hoc nihil docetur Imo ex datis in summario Iulij apparet etiam post mortem Vincentij Ioannem ganisum fuisse vsumfructu prædicto, & continuasse in exactione fructuum decursum locorum montium ad hæredem Angelæ spectant.

Et ita conclusum &c.

BONONIEN. DOTIS SEV PECVNIARIA.

Luna 29. Ian. 1618.

ARGUMENTVM. Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Creditor potior in iure non tenetur inuitis offerre.
- 2 Hipo-

- 2 *Hypotheca tacita, & expressa praefertur actioni mandati.*
 3 *Creditor posterior cum hypotheca praefertur anteriori sine ea.*
 4 *Procurator post susceptum mandatum ad actum gerendum simpliciter eundem actum nomine mandantis gessisse videtur.*
 5 *Procurator emens de mandato alterius, sed propriis pecunijs dominium rei empti transe ad mandatarium, sed actio pro pecunijs ad procuratorem sicuti in barede.*

DECISIO DLV.

D Vbitaui, an Foelix teneatur offerre libras 300. in pretium, & extinctionem allicius solutas ac earum viuras, & Domini negatiue responderunt, regula enim est, quod creditor prior, seu potior in iure non cogitur inuitus offerre l. prior C. qui pot. in pign. hab. vbi Bald. & Salicet de attent. Neguf. de pignor. 3. membr. 5. par. num. 17. Dicta autem Foelix licet sit posterior Laurentio in tempore, est tamen potior in iure, quia ipsa non solum habet tacitam hypothecam, quae competit pro dote in bonis Liuji sui mariti l. vult. 6. & v. plenius C. de rei vxor. var. lib. 1. cap. 7. num. 1. Mantie de tacit. & ambig. lib. 11. tit. 19. num. 1. & seq. sed etiam expressam, Laurentius autem non habet nisi actionem mandati pro recuperatione illius, quod apparet ex publico instrumento ipsum soluisse de mandato Liuji in redemptionem partis domus, & extinctionem allicius l. ex maleficijs §. si quis absente ff. de alt. & oblig. Menoch. conf. 196. num. 81. Vnde intrat conclusio, quod creditor cum hypotheca quamvis posterior, est potior, & praefertur anteriori sine hypotheca l. eos C. qui pot. in pign. hab. l. creditor la 2. §. si primus ff. cod. glof. in l. privilegiata in verb. ex causa prope finem ff. de priuil. cred. Neguf. de pignor. p. 5. mem. 2. u. 2. Mantie vbi supra tit. 22. num. 20. Surd. dec. 370. num. 5.

Nec obstat, quod dominium rei retroemptae fuerit acquisitum Laurentio, non autem Liuio debitori Felicis, quia cum dictus Laurentius soluerit pretium retroemptionis tanquam mandatarius Liuji retroemptio per ipsum simpliciter facta, praesumitur facta nomine Liuji, non autem nomine proprio, quia procurator post susceptum mandatum ad actum gerendo simpliciter eundem actum nomine mandantis gessisse videtur leg. qui in aliena §. si quis putabat ff. de acquir. hered. Surd. dec. 325. num. 7. & conf. 19. num. 24. Alciat. de pref. reg. 2. pref. 24. numer. 1. & 2. Menoch. pref. 49. u. 1. & seq. lib. 3.

Nec facit, quod de proprijs pecunijs Laurentius retroemerit, quia etiam hoc casu ipsi remanet tantum actio ad pretium, dominium autem fuit quaesitum Liuio, qui vendidit, & ad eius fauorem factum erat pactum de retrohendendo, ut in haerede retroemiente de proprijs pecunijs vigore pacti per defunctum iniri, quod non sibi, sed haereditati acquirat, & fideicommissario restituere teneatur notant Cagnol. in l. 2. num. 256. C. de pact. inter empt.

& vendit. Mantie. de coniect. ult. volunt. lib. 7. tit. 8. num. 20. Tiraq. de retract. consent. ad fin. num. 87. & seq. & fuit dictum in vna Bononiensis de Bonignoribus 3. Aprilis 1609. coram Canalerio.

Et ita conclusum &c.

REGIEN. PECVNIARIA.

Mercur. 31. Ianuarij 1613.

ARGVMENTVM.

Subhastatio est nulla ob defectum citationis.

SYMARIYM.

- 1 *Citatio requiritur in subhastatione bonorum debitoris etiam obligati soluere certo tempore, alias consentientis subhastationi, quia nihilominus potuisset docere de solutione, si esset citatus.*
- 2 *Pactum de ingrediendo possessionem propria auctoritate requirit citationem possessoris.*
- 3 *Reus, & possessor citandus est.*
- 4 *Facultas conditionalis subhastandi non prosequitur nisi confilio Iudici de purificata conditione.*
- 5 *Conditionalis actum allegans tenetur probare illius conditionis euentum.*

DECISIO DLVI.

P Ro informante fuit resolutum, nempe decretum de partibus de subhastando bona, de quibus agitur, esse infirmandum, cum fuerit factum absque citatione D. Ioannis Baptistae, qui licet in forma Cameræ se obligauerit ad fauorem Viani tanquam fideiusor Cesaris soluere qualdam pecunias, quas si tempore conuento non solueret dedit licentiam dicto Viano faciendi subhastare dicta bona, non tamen per hoc potuit ad subhastationem deueniri non citato Ioanne Baptista, cum potuisset docere de solutione, de qua hodie dat maximum sumum ex partibus datis in summario, vel alias exceptiones opponere, quae impedirent executionem obligationis Cameralis, ut in simili non obstante pacto de ingrediendo possessionem propria auctoritate, quod sit necessaria citatio possessoris fuit dictum in vna Casenaten. spoly 22. Iunij 1592. coram bon. mem. Card. Mantica.

Maximè cum dictus Vianus elegerit viam iudicalem adeundo Iudicem pro impetrandi dicto decreto subhastationis, quo casu erat necesse citare Ioannem Baptistam reum, & possessorem Neguf. de pign. 4. part. principali numer. 23. Mant. de tacit. & ambig. l. 11. tit. 5. numer. 16. & 17. eo magis cum esset in causa, ex quo sponte comparuerat in iudicio & qualis possessor contra Viuium dederat.

Vtcrius licentia faciendi subhastare dicta bona erat conditionalis nempe si & cum ad tempora statuta Io. Baptista non satisfecit. Vnde non poterat Iudex absque vicio nullitatis decretum facere nisi sibi prius liqueret de purificata conditione non solutionis Alex. consil. 119. num. 2. lib. 1. Couar. var. lib. 2. cap. 11. num. 2. & fuit dictum in vna Romana de Lura

Ec 2 gbois

ghis 23. Ochobris 1600. coram Iusto, quam conditionem Vianus iustificare neglexit, prout monebatur, ex quo dicta licentia ipsi data ocitur ex non implemento huiusmodi conditionis, ut declarat Rip. l. in illa num. 16. vers. sed ista salientia ff. de verb. oblig. & fuit resolutum in vna Anconitana Computorum 32. Maij 1615. coram R. P. D. meo Andraa, &c.

ELBOREN. IVRISCONFERENDI.

Veneris 7. Februarij 1618.

A R G V M E N T V M.

Conseruator Religionis licet soleat deputari pro defensione, & manifestis violentijs, tamen aliquando est etiam Iudex. Cetera ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. Conclusio in causa de sulo Lusitania habetur pro citatione ad sententiam.
2. Index, & Conseruator præsuntur esse qui a litigantibus appellatur, & habetur uti talis.
3. Conseruator solet deputari pro defensione, & manifestis violentijs, & aliquando est Index.
4. Inhibitionis moderatio, & remissio causa facit ut praedictus Index possit valide procedere.
5. Appellationi dicitur renunciatum per comparitionem coram Iudice, a quo comparens appellauerat.
6. Sententia potest ferri sine testibus qui non requiruntur in iudicialibus, & in his, qui sunt de actis.
7. Sententia lata nemine instante est nulla.

D E C I S I O DLVII.

Post latas duas sententias super spolio ad fauorem Religionis de Anis, nempe prima a Conseruatore dictæ Religionis, & secunda confirmatoria, prima a Francisco Rebello Iudice Apostolico, causa introducta in Rota fuit coram bo. me. Corduba resolutum pro validitate dd. sententiarum, & postea coram me tantquam in illius locum successio causa super eisdem repropoita 15. Decembris 1614. fuit a dicta decisione recessum sub pretextu, quod secunda sententia esset nulla, cum confirmasset primam, quæ erat nulla ex defectu citationis ad sententiam, sed fuit postea compertum adesse conclusionem in causa, quæ in illis partibus vim habet dictæ citationis, ideo de nouo proposita causam, & his fuit resolutum, illam non esse nullam ex illo capite, & præsuppositis dd. decisionibus, prolequendo disputationem dubitavi, an in reliquis prima sententia esset nulla, & Domini hodie negatiue responderunt, &c.

Prima enim nullitas deducta ex eo quod non consistit de deputatione Toscani, qui vti Conseruator pronunciauit, tollitur ex eo quod
2. semper ab utraque parte pro tali fuit habitus, & appellatus, & a Procuratore Archiepiscopi instatum diffinitiuè per eum pronunciarum, quæ omnia faciunt presumere illum fuisse Conseruatorem ad tradita per Abb. in c. sicut nu.

21. de re iud. Felin. in c. cum in iure peritus num. 20. de off. deleg. Menoch. præsumps. 13. num. 11. lib. 2.

Secunda vero nullitas ex defectu iurisdictionis Conseruatoris, qui iurisdictionem iudicalem non habet, sed tantum deputatur pro defensore a manifestis violentijs, & grauaminibus iuxta rex. in cap. fin. de off. delegat. in 6. cessat ex lectura litterarum lulij II. in quibus appellantur huiusmodi Conseruatores Iudices ut in puncto considerat Cora. caus. 15. num. 6. l. 3. & alie adfunt clausule amplissime, nempe procedendi summarie in his, quæ iudicalem requirunt indaginem faciendi restituere, bona, &c. & Contradictores, &c. per quas Conseruatoribus Iudicialis iurisdictionis censetur concessa ut fuit resolutum in vna Osenn. Iurisdictionis 14. Decembris 1614. coram R. P. D. meo Valdo.

Tertia pariter nullitas quod sententia fuerit per Toscanum lata post appellationem interpositam per Procuratorem Archiepiscopi à quodam decreto primi Conseruatoris, cui fuit
4. Toscanus subrogatus, & post causam alteri commissam non intrat. Tum quia Iudex, cui causa fuerat commissam suam inhibitionem moderauit, causamque remisit in statu, & terminis, in quibus reperiebatur. Et omnia coram Conseruatore gesta fuerunt post moderationem inhibitionis, & causæ remissionem.

Tum etiam quia post appellationem idem, Procurator Archiepiscopi comparuit coram eodem Conseruatore, & nonnullis actus fecit,
5. ex quibus ab appellatione recessisse censetur Acchill. dec. 19. de app. Scrapp. dec. 1441. nu. 8. Lancell. de attent. appell. pend. c. 2. c. 12. in prefat. num. 17. Gabr. de appell. conclus. 2. num. 1.

Quarta verò nullitas, quod sententia lata
6. fuit sine testibus non videtur attendenda, cum illi non requirantur in iudicialibus, & in his quæ sunt de actis Ruin. conf. 73. num. 2. l. 5. Rota dec. 359. l. 3. p. 3. prout est sententia secundum Abb. in c. quoniam contra num. 5. de probat. & est communis opinio, de qua testatur ibi Dec. num. 15. vers. & istam Francisc. Nicom. num. 554. Ioan. Bapt. Ferretti. num. 17.

Quinta nullitas quod plures comparuerunt Procuratores pro Religione de quorum mandato non constat, tollitur ex facio, cum solus Simon fecerit omnia acta tam in prima, quam in secunda instantia, de cuius mandato constat ex deductis in decisione coram bo. me. Corduba 8. Febr. 1599.

Vltima nullitas, quod sententia fuerit lata nemine instante nec etiam subsistit in facto, cum instante Religione pro sententia diffinitiva Iudex coneluserit in causa partibus præsentibus ex deductis in dd. decisionibus coram me factis.

Et ita conclusum, &c.

A S T E N. F R V C T V M.

Luna 18. Februarij 1618,

A R G V M E N T V M .

Residentia Canonorum in Capitulo probatur ex libro capitulari.

S V M M A R I V M .

- 1 Liber Capituli probat presentiam Canonorum.
- 2 Distributiones quotidianae cum non debeant nisi interessentibus probato illarum lucro, in necessariis antecedens dicitur probata presentia.
- 3 Residere presumitur qui tenetur, & cum hac presumptione admittitur probatio dubia.
- 4 Capitularis deputatus valet facta a maiori parte, & capitulariter.
- 5 Amplia etiamsi aliqui non consenserint, dum tamen non contradixerint.
- 6 Computa facta auctoritate Capituli probant interessentiam, licet aliqui Canonici non consenserint.
- 7 Cuius ad dicendum contra, & nihil opponens non potest amplius opponere, & Index potest adhibere fidem scripturis productis.
- 8 Capitulum non potest distributiones donare, vel remittere directe, vel indirecte.
- 9 Episcopus, & deputatus ab eo habet cognitionem an Canonici residerent nec ne ad effectum pernandi, & privandi fructibus.

D E C I S I O D L V I I I .

Fuit in hac causa resolutum 10. Ianuar. 1615. probari presentiam, & interessentiam Praepositi a mense Maii 1608. vsque ad mensem Maii 1609. ex libro capitulari, in quo distincte, & seriatim adnotantur Interessentes diuitius; verum quia praetendit se diuitius resedisse, ideo dedit dubium, an probaretur illius residentia pro maiori tempore. & quanto, quo hodie proposito, Domini consideratione ex partitis, siue potius computo extracto ex eodem libro per duos Cappellanos ad hunc effectum a Capitulo deputatos consilare quantum fuerit lucratus Praepositus a prima Maii 1606. vsque ad primam Maii 1616. exceptis 7. mensibus, quibus dicitur illum fecisse ex Romana Curia. Vnde videtur per totum dictum tempus detractis dictis mensibus septem probari illius presentiam, & interessentiam, quia cum sine presentia, & interessentia quis non lucratur *c. unic. de cleric. non resid. in 6.* probato lucro in necessarium antecedens resultat probata presentia, & interessentia *Bald. in l. 2. in princ. C. de dot. promiss. Dec. in c. cum bona num. 1. de probat. vers. confirmatur Cranetti. consil. 174. num. 2.*

Maxime quia ut in computis dicitur dictae partitae fuerunt extractae ex libro, in quo adnotantur residentes, unde si Praepositus non fecisset residentiam in dicto libro adnotatus non fuisset, & quemadmodum tempus septem mensium, quo fuit absens ibi adnotatur ita si longiori tempore fuisset absens reperiretur pariter expressum.

Quae iuuantur ex presumptione Iuris militante pro eo, qui tenetur residere quod resederit ex deductis in dicta decisione, propter quam tanto facilius est admittenda huiusmodi

probatio etiam quod aliquo modo posset esse dubia *Dec. in c. in presentia num. 26. & seq. de probat. Rota dec. 9. num. 3. par. 2.*

Quibus non obstat quod dicti Cappellani non fuerint deputati a toto Capitulo, quia in deputatione enumerantur plures Canonici, & conuocantur congregati capitulariter more solito ac facere maiorem partem Capituli quod fuisse ad validitatem actus *Accbill. dec. 2. de his, quae fiunt a maiori parte Capit. Seraph. dec. 1247. num. 1.*

Minus facit tali deputationi non consensisse aliquos Canonicos, & ideo cum agatur de distributionibus, illos tangentes vii singulos, deputationem esse nullam, quia omnimodo, an huiusmodi interesse distributionum illos tangat vii singulos dicebatur non consilare de eorum contradictione facta dictae deputationi, & cum hodie non agatur de cessione huic liti facta a Capitulo, sed tantum de probanda residentia ex libro Capitulari, & de fide adhibendum computo extracto a dicto libro a deputatis per Capitulum cum interuentu Secretarii dicti Capituli non obstat defectus consensus singulorum Canonorum, quia sufficit dicta computa fuisse facta auctoritate Capituli, & ab illo approbata pro bonis & realibus ad effectum ut probatio residentiae ex illo desumi valeat.

Praeterea, quia Procurator istorum Canonorum citatus in Curia ad dicendum contra quando computa producta fuerunt nihil opposuit, unde censetur illa approbasse, & isto casu potest Index fidem adhibere huiusmodi scripturis etiam quod non sint ita solennes ut requiratur *Pot. dec. 246. num. 3. lib. 3. Accbill. dec. 2. nu. 7. de offic. deleg. & fuit dictum in vna Perusina exequutus 10. Martij 1595. coram lo. me. Penia.*

Neque releuat, quod sicut Capitulum non potest hanc Constitutionem Caroli distributiones donare, vel remittere absentibus, ita nec etiam fateri, vel facere aliquem actum, ex quo sequatur dicta remissio, & deludatur effectus Constitutionis, quia in presenti non tractatur de remittendo fructus, & distributiones Praeposito pro tempore, quo fuit absens, sed tantum de probanda ex libris capitularibus illius residentia, ad quem effectum Capitulum deputando Cappellanos non dicitur directe, nec indirecte remittere dictas distributiones Praeposito pro tempore absentiae.

Vltimo non obstat, quod iuxta eandem Constitutionem cognitio, an quis resideret an ne spectet ad Episcopum, & deputatum ab eo, quia loquitur ad effectum imponendi poenam priuationis fructuum, & distributionum, vel aliam absentibus pro contumaciae grauitate, quam soli Episcopo Constitutio reservat, non autem interdicat Capitulo quo minus recurrat ad suum librum pro cognoscendo quantum quis residerit fueritque lucratus, qui est casus nostrus, & longe diuersus a primo.

Ex quibus fuit conuolucum probari residentiam dicti Praepositi a die prima Maii 1606. vsque ad primam Maii 1616. detractis 7. mensibus, &c.

NEA-

NEAPOLITANA IVRISCONFERENDI.

Luna 18. Februarij 1618.

ARGUMENTVM.

Paret ex Summario.

SVMARIVM.

- 1 Conferendi Ius non probatur ex concessione Monasterij cum omni Iurisdictione, nisi probato tempore concessionis Monasterium habuisse ius conferendi.
- 2 Copia extracta à protocollo Notarij sine auctoritate Iudicis non probat.
- 3 Collatio, & presentatio diversa sunt, & ex uno non inferitur ad alium.
- 4 Conferendi ius non deducitur ex exemptione facta à Papa à iurisdictione Ordinarij, maxime si facta sit incapacibus iurisdictionis.

DECISIO DLIX.

D Omini steterunt in decisio sub die 17. Maij præteriti nemp quod ad Moniales nō spectat collatio Cappellaniarum Ecclesiæ Monasterij ipsarum ex rationibus, & fundamentis adductis in decisione.

Quibus non obstat privilegium Martini V. relatum in litteris Calisti III. in quo dictis Monialibus, quæ ammissant propter bellum suum Monasterium, fuit concessum istud S. Sebastiani Ordinis Sancti Benedicti cum omnibus possessionibus, iuribus, pertinentiis suis, obsequiis, ac omni iurisdictione, dominio, & potestate quasi sub illis verbis generalibus omni iurisdictione sit translatum etiam iurisdictionis.

- Quia quicquid de hoc sit, cum Papa non intenderet concedere Monialibus dictum Monasterium nisi cum iuribus, quæ dictum Monasterium habebat, ut ex verbis supra relatis apparet, deberent Moniales probare tale ius conferendi ab initio, & ante concessionem dictum Monasterium habuisse, de quo tamen nō constat, nam inventarium, quod datur ad id ostendendum. Ultra quod est quedam copia
- 2 extracta ex protocollo Dionysij de Sarno, nec apparet qua auctoritate fuerit extractum, loquitur de Iurepatronatus quod non pertinet
  - 3 ad collationem, de qua hodie queritur, sed ad presentationem.

Mus obstat, quod Papa non solum donaverit dictum Monasterium Sancti Sebastiani Monialibus, sed etiam illas exemerit à iurisdictione Domini, potestate, visitatione, & correctione Ordinarij, quæ exemptio censetur concessa cum lege Diocesana iuxta notata per Gloss. & DD. in c. pastoralis de donat. sub qua comprehenditur omne ius quomodolibet Episcopo competens, & consequenter etiam collatio beneficiorum iuxta Innoc. Abb. & alios in c. dilectus de off. ordin. quia prædicta possent fortasse procedere, si Moniales essent capaces iuris conferendi, sed cum sint incapaces, & allegatis in decisione in eorum privilegio, & concessione iurisdictionis non censetur data collatio beneficiorum adnotata per Arch. in c. fossilata in hunc modum 45. ad med. vers. hinc est de for. compet.

Et ita resolutum &c.

ROMANA PECUNIARIA.

Luna 5. Martij 1618.

ARGUMENTO.

Non Indiget.

SVMARIVM.

- 1 Relevare tenetur qui est ad id obligatus.
- 2 Identitas probatur per libros computi & pretium, & alios alios.
- 3 Ides deseruit pro adminiculo.
- 4 Identitas probatur per duas demonstrationes.
- 5 Creditor pretij mercium dicitur Dominus, & habere in manibus merces.
- 6 Promissio facta in dispositiva magis attenditur quam narrativa.
- 7 Retrahitur dicitur pretium, quod resultat ex mercibus.
- 8 Retrahitur non dicitur factus, cum non venit dicti solus suis.
- 9 Demonstratio falsa adiecta deposito non attenditur cum constet de causa præcedenti.
- 10 Culpam non committit, qui se obligat ad id, quod de iure tenetur.

DECISIO DLX.

- R** Episcopis hodie dubio alias sub die 14. Aprilis præteriti resolutum pro confirmatione sententiæ R. P. D. Tancredi Domini à decisio recedendum esse dixerunt; cum enim D. Bartholomeus se obligaverit de conferendo indemnem D. Horatium casu, quo molestaretur per creditores mercatorum Venetorum super ceris ab eo habitis; & hic casus eveniret, ex quo fundati, & Rolandi Drogherij emptores ad cerarum molestiam à dictis creditoribus habuerant regressum contra Horatium, ab eoque pretium cerarum ipsi solummodo avocarunt ac in
- 1 Monte Pietatis deponi obtinuerunt, dictisque creditoribus consignari tenetur ab hoc damno iuxta suam obligationem relevare, & alia adimplere, quæ in apoca continentur Paris. conf. 150. num. 6. & conf. 345. num. 15.

Quibus non obstat precipuum fundamentum decisionis, quod scilicet non constat de identitate cerarum, pro quibus se obligaverit Bartholomeus in apoca, & illarum, pro quibus fuit factum depositum, quia ex hodie noviter deductis clare de identitate docetur, inspectis enim libris mercatorum Venetorum, nec non Drogherij, ac Horatij, & computis à dictis mercatoribus transmissis apparet cerarum venditam dictis Drogherij, quarum octavam ortum fuerunt molestiz, & fuit factum depositum, esse illasmet, quas habuit Horatius, & in libris mercatorum Venetorum fuit creatus debitor, & concordant enim primo in numero 46. caplarum. secundo in precio duarum 182. tertio in dilatazione data ad solvendum dictum pretium videlicet vsque ad ultimum Martij 1614. quarto in identitate personarum, ac locorum, per quæ fuerunt dictæ ceræ transmissæ. quinta quia computum cerarum, & expensarum receptum

ceptum per Horatium à Venetis concordat de verbo ad verbum cum illo, quod ponens Drogherios reperitur.

Vnde cum non appareat Horatium habuisse à dictis mercatoribus alias ceras, quam venditas Drogherij dicendum est illas esse easdem, pro quibus in apoca Bartholomæus cum relenare promissit indemnem *Roman. conf. 290. num. 7. Rec. conf. 47. num. 7. Surd. conf. 61. num. 74.*

Maxime quia nuper fuit producta fides officialium Venetorum de diligentibus factis in libris dictorum mercatorum, & quod in illis non adesset aliud debitum Horatii, nisi dd. 46. cap. sar. ceterz, nec aliquid reperitur adnotatum in debito Drogheriorum, quæ fides factum pro adminiculo deservire potest.

Quibus accedit, quod apoca loquitur de ceris, pro quibus Horatio erant facta sequestra, & de molestijs, quæ occasione dictorum sequestrorum oriri possent. Nulla autem alia sequestra erant tunc facta Horatio nisi super precio illarum cerarum venditarum Drogherij, & omnes molestiz, quas fuit postea passus, eveniunt propter d. sequestra, cum eisdem, qui sequestra fecerunt, fuerint consignata pecunia per ipsum depositata.

Ex quibus omnibus videtur identitas cerarum probari, cum non solum concurrant duæ demonstrationes ad istum effectum necessariæ, sed longe plures *Bart. in l. demonstratio num. 14. ff. de condit. & demonstr. Alex. conf. 133. num. 5. lib. 1. 2 ob. Non. conf. 2. num. 60. Decian. conf. 17. num. 8. & 21. lib. 3. Surd. conf. 44. num. 2.*

Minus obstat, Bartholomæum se obligasse intuitu cerarum existentium precos Horatium, & sic eius obligationem non posse verificari in ceris venditis Drogherij, quæ nunquam fuerunt ponens Horatium. Respondetur enim, quod cum Horatius esset creatus debitor pro dictis ceris in libris mercatorum Venetorum, non autem Drogherij, eam præcium erat ipsi solvendum, & consequenter dicebatur habere in manibus dictas ceras, quia erat creditor præcij in illarum locum subrogari *Rota Januensis. decis. 60. num. 8. vers. 1.*

Vltra quod licet Bartholomæus in narrating apocæ, quam fecit, dicat Tantucci ministrum Horatii dedisse sibi verbum, ut super ipso solveret litteras cambij ex eo quia habebat in manibus tot ceras mercatorum, ex quibus posset sibi satisficere postea in dispositiva promittit releare indemnem Horatium non obstante *Lardim. & parola datomi per l'accettazione di d. lettera*, & sic d. promissio nõ est correspondens ad dictam assertionem factam à Tanuccio, quod Horatius haberet ceras in manibus.

Neque etiam releuat, quod in apoca dicitur, quod de ceris non se n'erat per ancora fatto il retratto, quæ verba non videntur adaptari istis ceris, quæ de tempore apocæ erant iam venditæ Drogherij, & sic se n'erat facto il retratto, quia retractus est processus ex ceris idest præcium pro quo venditæ fuerunt *Rota Januensis. decisio 11. num. 3. vnde licet dictæ ceræ essent tunc venditæ, tamen quia nondum aduocperat dies solutionis præcij illarum, sed adhuc durabat*

dilatatio ad illud solvendum data, optime in illis verificatur d. verba *che non se n'era ancora fatto il retratto* idest redactionem præcium.

Non obstat, quod depositum factum per Horatium sit de precio cerarum, & d'altre robbe, & sic non ob ceras, de quibus in apoca, in qua nõ fit mēto de alijs bonis, sed solū de ceris, quia veritas est, illud fuisse factum de scutis 1800.

9 vigore obligationis Horatii, in qua expresse dicitur dictam summam fuisse redactionem ex ceris solum, non autem ex alijs bonis, & ideo cum constet de causa precedenti demonstratio facta adiecta deposito non videtur attendenda *Crenet. conf. 416. num. 7. Surd. conf. 393. num. 39.*

Vltimo visum fuit, non oblatre depositum 10 fuisse factum culpa propria Horatii ex eo quod se obligaverit per particularem apocam de servando indemnes Drogherios emptores cerarum, quia hæc obligatio de iure iterat, cum Horatius tanquam venditor cerarum teneatur de evisione etiam illam non promississet *l. cum dubitatur C. de evic. Surd. conf. 421. num. 12. Decian. respons. 3. num. 11. vol. 3. Emin. Jun. conf. 823. num. 29.*

Et ita conclusum &c.

ASCVLANA DOTIS.

Luna 16. Martij 1615.

DECISIO DLXI.

Impressa in rec. dec. 644. par. 4. tom. 1.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Veneris 30. Martij 1618.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1 Beneficium est adiudicandum habenti legitimam titulum.

DECISIO DLXII.

Domini in formante tantum Jacobo illi adiudicandum esse Confraternitatem, de qua agitur, dixerunt. Cum enim de ea fuerit propositus per Abbatem sancti Petri ad Aram, ad quem fuit resolutum 26. Iunij 1615. spectare ius conferendi omnes fraternitates, & habdomodarias, & Primiceriatum Ecclesiæ Sanctæ Mariæ in Cosmedin, & ita postmodum prononciatum sequitur, ut ei, qui habet titulum à legitimo Collatore, sit adiudicanda d. fraternitas ad tradita per Rot. decis. 87. num. 1. & 2. de 1 rescript. in antiq. & per Gonzal. super reg. 8. glof. 15. §. 1. num. 15. & seq.

Et ita resolutum &c.

ANAGNINA BENEFICIORVM.

Luna 2. Aprilis 1618.

AR.

ARGUMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Brevis executionem non impedit inhibiti Rotalis decreta sed non exequata ex forma clausula ipsius Brevis.
- 2 Citatus ad videndum sibi inhiberi, non dicitur inhibitus.
- 3 Citatio absque alicuius comparatione, & instantia, & sine die reproductionis non tenet.
- 4 Clausula sine praeiudicio executionis litterarum Apostolicarum praeservat executoris Brevis facultatem exequendi.

DECISIO DLXIII.

Inhibitionem non obstat executioni Brevis Domini responderunt, cum in illo adsit expressa clausula non obstantibus inhibitionibus rotalibus tam foris decretis, nam tamen executioni demandatis, & inhibiti, de qua agitur, licet fuisset decreta 8. Februarij prateriti tamen fuit executioni demandata 10. eiusdem, & sic post datam Brevis quæ fuit 8. d. mensis.

Non obstat, quod D. Christophorus Caltanus fuerit die seprima, & sic ante datam Brevis citatus ac dicendum contra commissionem, & videndum sibi inhiberi, quia cum dicta die non esset factum à Iudice decretum de inhibendo, sed postea die sequenti per dictam solam citationem non potest dici illum inhibutum fuisse.

Maximè quia dicta citatio non videtur attendenda ex eo quod reperitur in actis absque alicuius comparatione, & instantia, & sine die reproductionis, ac fuit facta domi dimissa copia cum tamen deberet fieri personaliter ex quo erat prima citatio. Caput. dec. 117. p. 1. Seraph. dec. 1276. n. 4. F. ant. de nullit. ex defell. citat. num. 83. in fine Afm. in prax. §. 6. n. 1. cap. 1.

Minus obstat, quod dicta inhibitiō saltem obstat exhibitioni Brevis in futurum ex quo dicta executio nunc prosequeretur post inhibitionem executioni demandatam, quia in dicta commissione adest clausula sine praeiudicio executionis litterarum Apostolicarum etiam in forma Brevis, quæ præclamat Executori Brevis facultatem illud exequen. ut fuit dictum in vna Queren. Beneficij 28. Novembris 1594. coram Illust. Domini Cardinalis Lancellotto, & alias sup. &c.

MONOPOLITANA BONORVM;

Luna 1. Aprilis 1618.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Solutio facta à tutore de mandato Iudicis probat debitum.
- 2 Scripturam producentis videtur approbare omnia in illa contenta.

3 Scripturam producentis, quando dicatur acceptata, & in ea contenta, & de modo producendi.

DECISIO CLXIV.

Fratres de Romano ad excludendum Indellos, qui vi fideicommissarij ab ipsis vendicare prætendunt quædam bona fideicommissio subiecta excipiunt, se non teneri ad restitutionem; nam licet alias fuerint in bonis dicti testatoris, tamen quia testator reliquit aes alienum, quod fuit solum per hæredes ipsius, inter quos est Sibilia, possunt ipsi tanquam hæredes dictæ Sibilia dicta bona retinere. Vnde dedi dubium, an illis dicta retentio competere, ita ut oblati pecunij non teneantur ad restitutionem, & 27. Novembris prateriti Domini dixerunt, ut videretur, an constet de debito hereditatis, & cujus pecunij fuerit solum, super quo causam hodiè reproposui, & Domini cum præsupposito, quod iura sint in forma probanti, responderunt constare de debito sc. 330. & de legato missæ diuine, & quod de alijs videretur.

Constat enim Franciscum Antonium fideicommissum emisse possessionem de Lama-lunga, & Linea de Colia, de qua venditione cum non fuisset factum instrumentum post illius mortem Nicolaus tutor filiorum dicti Francisci iulietit contra hæredes venditoris pro consecutione instrumenti, quod præcedente Iudicis sententia fuit factum, & dictus tutor pro residuo pretij sc. 500. soluit sc. 330. de quibus remanet debitor Franciscus.

Neque obstat visum fuit, huiusmodi solutionem probari ex sola assertionem tutoris, quia vitra dictam assertionem adest redditio rationis facta per tutorem de sua administratione, in qua fuit proposita hæc solutio, & de Iudicis mandato, & præcedente causæ cognitione, fuit admittita, & per pupillos quietatus de bono & hoeli computo reddito.

Vitra quod instrumentum venditionis continens dictam solutionem fuit productum in actis per Casarem Indellum tam nomine proprio, quam procuratorio aliorum litis conlortium qui postea ratificauit quaecumque scripturarum productionem per illum factam, unde non poterit exaduerso impugnari cum producentis scripturam censetur omnia in illa contenta approbare. Mebed. decis. 1. de Regulis Cranetti. cons. 77. num. 3. & fuit dictum in vna Romana Deuolutionis 28. Iunij 1610. coram meo.

Quo verò ad aliud debitum illud iustificatur ex assignatione annui redditus caroleno-rum 67. cum dimidio in tribus censibus facta a dicto Tutore Fratribus Sancti Francisci legato diuina missæ per testatorem relicto quam assignationem dicti Frates Capitulariter congregati acceptarunt &c.

ROMANA NVLLITATIS CON-
FISCATIONIS.

Ven. 4. Maij 1618.

A R-

ARGUMENTVM.

Sententia extra Rotam lata non gustata, de illius iustitia attenditur ad effectum excipiendi, secus ad effectum excipiendi.

SYMMARIVM.

1. Calculum Periti electi à Iudice fundatum in instrumentis, & quietantijs attendi debet.
2. Debitoris pecunia, qua pervenit ad manus creditoris compensatur cum credito.
3. Declara vt numero sequenti.
4. Sententia extra Rotam lata non attenditur in Rota nisi gustata iustitia.
5. Declara procedere, quando allegatur ad effectum exequendi; secus quando per viam exceptionis tantum allegatur.
6. Replicatio capit naturam exceptionis.

DECISIO DLXV.

P Retendente Victorio Carciano nullitatem confiscationis pecuniarum factæ in Curia Burgi ob delictum à Iulio Papio commissum ex quo dictæ pecuniae non erant dicti Iulij, sed Aloyfij eius Patris tanquam redactæ ex pretio officij scriptoratus olim empti de pecunijs Domini Aloyfij pro Iulio, volensque illas repetere vti creditor d. Aloyfij antecurior cum obligatione generali bonorum illius, & hypotheca ratione dotis ab eo promissæ Ersiliae ipsius Victorij coniugi eamque d. repetitionis per Sanctissimum committeri obtinuit moderno Iudici Burgi cum voto Rotæ, cumque partes concordassent in me dedi dubium, an esset locus repetitioni dd. pecuniarum quo proposito 9. Februarij, & 23. Martij 1615. nulla fuit capta reuolutio, & quia difficultas reducebatur ad creditum dicti Victorij, id eo Domini sub die 15. Maij eiusdem anni mandarunt ex officio eligi peritum pro calculando illius credito, & debito respectu dotis, & quarti dotalis lucrati per Ersiliam ob mortem primi viri sibi pariter promissæ ultra dotem nec non scutum, qui peritus fuit electus, & pluries paribus auditis tandem retulit D. Victorium pro dote, & fructibus remanere creditorem vsque ad diem 25. Iunii 1615. in sent. 1827. Vnde hodie proposito dubio, an dicta relationi esset standum, Domini affirmatiue responderunt, cum sit fundata in instrumentis publicis, & quietantijs hinc inde productis, & ex illis optime sufficeret.

Nec obstat, quod Aloyfius debitor Victorij esset creditor hæreditarij Carpani in magna summa, & Victorius ex dicta hæreditate habuerit diuersas summas pecuniarum ascendentes totum ad sent. 892. & ultra quo eadem debent in extinctionem debiti dicti Aloyfij ex illa regula, quod quando pecunia mea pervenit ad manus mei creditoris, illa est compensanda cum suo credito, maxime in casu nostro, in quo visita Capitulina mandavit fieri dictam compensationem. Vnde cum peritus non habuerit rationem dd. sent. 892. habitorem, per Victorium de dicta hæreditate eius relationi non videtur standum.

Fuit enim responsum, Victorium fuisse consentientem in Foro Capitalino super redditione rationis dictarum pecuniarum, quæ ad eius manus pervenerunt, ibique fuisse declaratum ipsum reddidisse bonum, & fidele computum de omnibus bonis, & pecunijs ex hæreditate d. Carpani habitis, & remanere d. hæreditatis creditorem, quæ sententia transitum fecit in iudicatum, & per aliam sententiam fuit declarata valida, & alicui nullitati non subiaceret, & sic dicta causa finita fuit. Quibus stantibus nihil habet Victorius, quod cum suo credito compensari possit.

Non obstat, quod dicta sententia Capitulina non videatur attendenda in Rota nisi gustata illius iustitia, quia id habet locum, quando sententia extra Rotam lata allegatur ad effectum exequendi, & ita loquuntur decisiones Scraph. 1255. num. 3. & 1259. num. 1. & aliz auctoritates exaduerso allegatz, secus si per viam exceptionis vt in casu nostro Rot. divers. decis. 143. n. 6. par. 2. & fuit dictum in vna Camerinen. personis 22. Iunii 1594. coram bo. me. Gipiis.

Et quamvis dicta sententia allegetur per Victorium, qui est actor, non per viam exceptionis, sed per viam replicationis tamen idem esse videtur, cum replicatio sapiat naturam exceptionis l. 2. ff. de except. Abb. in c. 2. nu. 12. de except. Rot. divers. dec. 131. n. 13. & dec. 132. n. 22. p. 2.

Minus obstat, quod Peritus omiserit ad debitum Victorij ponere sent. 214. quæ de anno 1593. ipse fuit concessus habuisse, quia illa habuit ad computum quarti dotalis primi viri Ersiliae ascendens ad sc. 500. ipsi Victorio promissæ ultra dotem sc. 2000. vt clarè in relatione periti ostenditur, non autem ad computum dotis, de qua hodie agitur.

Et in omnem eventum etiam admittitur hæc pareita, & detrahitur illius fructibus, adhuc remaneret Creditore Victorius ultra sc. 1900. quod illi sufficit, cum summa quam repetit ascendat solum ad sc. 990. prædicta sent. 892. Alia contra dictam relationem opposita bene tolluntur ex responsionibus pro Victorio datis, quæ Domini placuerunt.

Et ita conclusum &c.

MELITEN. PRIORATVS.

Lump 7. May 1615.

DE C I S I O DLXV.

Impressa in rec. dec. 854. part. 2. lib. 1.

ROMANA CENSVS.

Feueris 18. May 1615.

ARGUMENTVM.

Per recognitionem bonæ fidei quis efficitur principalis debitor, maxime concurrentibus ijs, de quibus in decisione.

SYMMARIUM.

- 1 Fideiussor potest compellere principalem ad eum liberandum.
- 2 Debitor principalis est, qui recognoscit bonam fidem, & recipit pecunias, & alij sunt fideiussores, & numero sequenti.
- 3 Recognitio bonae fidei potest quodcumque fieri.
- 4 Sanguinis coniunctio facit praesumere scientiam veritatis rei gesta per consanguineum.
- 5 Sanguinis coniunctio praevalet amicitia.
- 6 Instrumenti verba non attenduntur, quando veritas aliter constat.
- 7 Testis unico deponenti de facto proprio cum adminiculis creditur.
- 8 Argumentum à verisimili est validum, & numer. 11.
- 9 Fideiussio subsequens declarat anteriorem.
- 10 Fideiussor agnoscens in consideiussorem aliquem non potest cum vii principalem convenire.
- 12 Protestatio non innovandi non excludit declarationem contractus.
- 13 Fideiussor potest agere contra consideiussorem decepta rata sua.

DECISIO DLXVII.

DOmni censuerunt, sententiam A. C. esse reformandam, condemnat enim heredes bo. me. Marchionis Riai ad liberand. D. Antimum iuxta formam Statuti Urbis, ad quod dicti heredes non tenentur, cum Marchio non esset principalis debitor census, sed fideiussor Domini Antimi licet enim ipse imposuerit censum super suo fundo, & illum vendiderit Domino Vngio, & receperit pretium incomparatum cum promissione quod accederet D. Antimus, & quod Ceulus daret cedulam pro solutione fructuum per triennium; Tamen principalis debitor erat dictus Censui nam ipse bonam fidem recognovit, & declaravit impositionem Censui factam fuisse suo iure, & Marchionem tantum nudum nomen habere, ac insuper indemnes promisit releuare tam D. Antimum, quam Marchionem quod denotat ipsum fuisse principalem, alios autem fideiussores. *Rota decis. 153. num. 7. vers. 2. testis par. 2. divers. Ac pecunia dicti census ad eius manus decernerunt Bart. in l. 3. §. fin. num. 15. ff. de duobus reis Crimenf. sig. 39. Tirac. de retract. ligaz. §. 11. gloss. 1. n. 3. Gabr. de fideiuss. com. 2. n. 1. & seq.*

Quod comprobatur ex eo quod ut apparet ex datis in Summa Ceulus erat solitus pecunias ad censum accipere per suppositas personas, & postea bonam fidem recognoscere per astra alterius Notarii, quod faciebat, ne eius indigentia detegeretur, & creditum amitteret.

- 3 Quibus visum fuit non obstar, quod dicta recognitio bonae fidei fuerit facta ex intervallo, & absente Domino Antimo, & ideo ei non praesudicat ut fuit dictum in vna Romana Censui 9. Iuly 1603. *causa D. meo Decano*, quia, stante veritate facti, quod census imponebatur ad utilitatem Ceuli, & collati erant fideiussores potuit hac veritate quodcumque declara-

ri, nec praesudicium aliquod afferebat D. Antimo talis declaratio, cum licet fideiuberet pro Marchione, tamen sciebat ad utilitatem Ceuli censum imponi, & eius contemplatione se obligabat, quo casu quoad onus restituendi foret principalem, & soluendi fructus ipse Ceulus, qui bonam fidem recognovit est habendus pro principali Marchio autem pro fideiussore Gabriel. consil. 63. numero secundo lib. 2.

- 4 Quod autem D. Antimus scierit censum imponi ad utilitatem Ceuli, & eius contemplatione accesserit, deducitur primo ex eo quod Ceulus erat ipse Socer, huiusmodi enim sanguinis coniunctio hanc praesumptionem inducit ut in puncto dicit *Surd. decis. 118. numer. 10.* & licet etiam D. Antimus sit amicus D. Marchionis, & propterea videatur posse Marchio nudum tantum nomen in hoc negotio habere praevalere dicta praesumptio coniunctionis sanguinis.

Secundo quia quicquid dicat instrumentum, cum census imponeretur pro Ceulo, praesumendum est, quod Antimus de hoc diligenter se informaverit, & quod contemplatione eius, ad quem negotium pertinebat, & sic Ceulus se obligaverit ut per *Surd. ubi supra vers. 3. digressus*.

Tertio praedicta comprobantur ex dicto Notario transmissio per Ceulum ad Castrum Morlupi ubi tunc temporis D. Antimus morabatur ad effectum recipiendi illius obligationem, qui deponit, quod statim ac D. Antimus recepit litteras Ceuli, & illas legir se obligavit, cui testis licet unico cum deponat de facto proprio concurrentibus adminiculis credendum est *Caputaz. decisum. 271. part. 3. loid Farinat. in tract. de rest. questio. 63. numer. 221.*

Quarto quia si credidisset D. Antimus Marchionem esse principalem ab eo procuratari releuari indemnis per particularem promissionem, ut passim fieri solet, quod cum non fecerit, dicendum est, hoc fuisse, quia sciebat censum imponi ad utilitatem Ceuli, & eius contemplatione non autem Marchionis se obligabat.

Quinto plurimum facit quod illuc ad paucos dies inter Antimum constituit Procuratorem ad fideiubendum pro Ceulo in alijs censibus usque ad summam scutorum 5000. ex quo arguitur ipsum scivisse indigentiam illius, & ad ei succutendum pro hac vice etiam ipsum contemplatione fuisse ipsum obligasse.

Vltimo praedicta comprobantur ex observatione subsecuta, nam Dominus Antimus post decoctionem Ceuli agnovit in Consideiussorem Marchionem, non autem in principalem. Adueniente enim tempore soluendi fructus vnus semelstris sponte soluit in banco Roberti Primi suam ratam nempe medietatem fructuum dicti census, ut ex partita banchi apparet, cum qua concordat tertius Testis dicti census post decoctionem Ceuli Marchionem, & D. Antimum contempsisse occasione huius census, & post longam contentionem, Marchio-

ntm

nem ipsi Testi dixisse, quod inter se conuenerant ut quilibet ipsorum pro medietate sibi censam accollaret, & illius fructus solueret, & in huius Concordiæ executionem ipsum testem vidisse, quando D. Antimus scuta 65. pro sua rata vnus semestris ad Marchionem, transmisit, qui illa recipere noluit, sed ordinauit, vt ponerentur in banco, prout fuit factum,

Vtiterum cum Robertus Primus renouasset 1. Cedulam bancariam pro solutione fructuum censuum idem Antimus illum indemnem releuare promissit, quod non fecisset nisi sciuisset cedulam esse principalem, & illius contemplatione ipse accessisset, alias enim non ipse, sed solus Matchio releuasset indemnem Robertum Primum.

Neque facit protestatio D. Antimi, quod ubi intendebat facere aliquam nouationem, sed re-
manere in prioribus terminis, quia hodie non agitur de innouanda prima obligatione, sed de illa declaranda per dd. actus positivos, ex quibus colligitur, quod Marchio erat Confidensuor, non autem debitor principalis; Et hoc stante potest etiam sustineri alia protestatio, quod ipse intendebat sua iura esse sibi salua contra D. Marchionem, & eius heredes, nec non cessio obenta à banco contra eundem, 3. quia contra Marchionem Confidensuorem licet agere dempta rata sua Bart. & DD. in leg. modestas ff. de solut. conf. 63. numer. 14. lib. 2. & fuit dictum in vna Aquilana Pecuniaria 9. Iunij 1614. coram R. P. D. Vbaldo.

Et ita Conclusum &c.

EVGYBINA PENSIONIS.

Vener. 25. Maii 1613.

ARGUMENTVM.

Clausula si quid exequendum præseruat viam executiuam, & impedit effectum suspensiuum appellationis, quando constat; de bono iure, ac tribuit facultatem Iudici appellationis de nouo relaxandi mandatum si à primo Iudice relaxatum non sustinetur.

SYMMARIVM.

1. Index appellationis vigore clausula si quid exequendum potest de nouo relaxare mandatum.
2. Exequutionis species est relaxare mandatum.
3. Clausula si quid exequendum præseruat viam executiuam, & impedit effectum suspensiuum appellationis quando constat de bono iure.
4. Mandatum nullum, & executum prius debet reuocari, secus quando non executum.
5. Littera Apostolica ob earum reuerentiam habent exequutionem paratam.

DECISIO DLXVIII.

Iacet sub die 7. Aprilis 1617. fuisse resolutum mandatum A. C. esse exequendum, cum fuerit relaxatum in vim litterarum Apostolicarum, & obligationis Cameralis factæ à Ga-

spare de soluendo pensionem integram iuxta reservationem dd. litterarum in euentum, mortis vnus ex pensionarijs, qui casus iam euenit vt in decisione, in qua etiam respondetur nullitatis deductis contra dictum mandatum; Tamen quia pars aduersa non acquiescebat responsionibus datis predictis nullitatibus, & super illis instabat particulariter audiri, ideo ad euitandos longos circuitus Nicolaus stante decisione supradicta super eius bono iure petijt à me, vt circumscripto dicto mandato A. C. aliud de nouo decernerem, super quo hodie dubio in Rota propositio, & Domini illud esse decernendum resolverunt ex eisdem rationibus, & fundamentis, quibus dictum fuit in decisione relaxatum ab A. C. esse exequendum.

Nec obstat, quod dicitur mihi ad hoc non competere iurisdictione, ex quo à mandato A. C. fuerat appellatum, & causa mihi commissa cum clausula siquid exequendum, contrarium enim sensit Rota, quia per huiusmodi clausulam non impeditur Iudex appellationis, quia si videat iustitiam causæ possit de nouo relaxare mandatum antea nulliter relaxatum cum & ipsa relaxatio mandati sit species executionis, & dicta clausula præseruat viam executiuam pro noua relaxatione, ac impedit effectum suspensiuum appellationis, quando constat de bono iure vt fuit dictum in vna Romana Vineæ de Pannolini 26. Februarij 1603. coram Illustriss. Cardinali Millino.

Minus obstat, quod parte opponente debet 4. in primis prius reuocari mandatum nulliter relaxatum, quia id procederet, quando illud fuisset exequutioni demandatum, tunc enim exequutio cum omnibus inde sequitur propter interesse partis in primis esset reuocanda, secus verò est, quando vt hic non fuit executum, cum tunc cesset predictum interesse vt fuit dictum in vna Romana pretij 22. Iunij 1615. coram R. P. D. meo Pirauano.

Ad aliud vetò obiectum, quod in negotio 5. principali fuerit concessa Gaspari remissoria, qua pendente non possit relaxari mandatum, fuit responsum fuisse concessam sine retardatione arbitrio Rotæ, & ob reuerentiam, que debetur litteris Apostolicis, iuxta præsertim obligatione Camerali, Domini censuræ non esse iocum retardationi mandati.

Et ita conclusum &c.

AQVILANA CAPPELLANIE.

Vener. 25. Maii 1613.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Mandatum de manutenendo datur decenti de possessione tempore litis motæ.
2. Possessio ex quibus probatur.
3. Possessio non probatur per instrumentum relationis possessionis, sed per instrumentum ipsiusmet possessionis.

Ff 2

4 Pos.

- 4 *Possessio capta ab aliquo vti procuratore non valet, non consilio de mandato.*
 5 *Possessio instrumentalis, sed civilis amittitur per decennium ante motam litem.*
 6 *Possessio amittitur per cessionem etiam nullam.*

DECISIO DLXIX.

D Omnia dixerunt, Alciudi dandum esse mandatum, de manutentione, cum constet de eius possessione de tempore mortis litis 5. *retinenda insit, de interditi. Rot. decis. 81. sub num. 1. part. 1. divers. ex testibus deponentibus vidisse illum possidere à pluribus annis Cappellaniam, de qua agitur, qui bene probant possessionem Dec. consil. 56. numer. 4. Handed. consil. 17. num. 15. libr. 1. Pontan. de spoli. libr. 2. cap. 14. num. 94. in fine Seraph. decis. 1061. num. 1. iuncta præsertim fructuum perceptione, locatione, celebratione missarum, & loco in choro Seraphin. ubi supra num. 2. Gabr. de locat. & conduct. concl. 4. num. 16. Menoch. de retin. remed. 3. num. 564.*

Non obstat anterior possessio capta nomine Cameræ, & cessio dictæ possessionis ad favorem Scipionis, quia de hac possessione non constat, nisi per quoddam instrumentum relationis factæ à Pompejo Retice Aquilano 25. *Octobris 1597. qualiter die 16. eiusdem mensis Vicarius Aquilanus immisit in possessionem dictæ Cappellaniæ quemdam Lælium vti Procuratorem Cameræ quod instrumentum cum non sit factum super possessione, sed tantum*
 4 *super dicta relatione non probat possessionem; maxime nõ docto de mandato Lælij, qui in relatione dicitur, quod vti Procurator Cameræ possessionem cepit.*

Et in omnem eventum etiam quod instrumentum loqueretur de possessione, illa esset *instrumentalis, & sic civilis tantum, quæ censetur amissa per lapsum decem vitra annorum ante motam litæ Bart. in l. siue possidetis nu. 3. C. de probat. Rip. in cap. cum Ecclesia Sarnina num. 23. de caus. possess. propr. Menoch. præsumpt. 64. num. 42. lib. 6. Rota decis. 27. num. 10. p. 1. divers.*

Tanto magis quia de anno 1601. Scipio cessit cuiusque iuri, & prætensionis quomodolibet sibi super hac Cappellania competenti, quæ cessio licet prætendatur quod fuerit nulla tamen quicquid de hoc sit ex illa etiam nulla Scipio possessionem ammisit *Cassad. decisio. 2. num. 3. de renunciat. Rota decis. 519. num. 2. p. 1. divers. Paris. de resignat. libr. 1. quæstion. 5. num. 41. & 6.*

VRBEVETANA HAEREDITATIS.

Luna 23. Maij 1618.

A R G V M E N T V M.

Ad sustinendam professionem Equitis Hierosolymitani emissam antequam expiraret annus Nouitiatum præsumitur dispensatio pro illo tempore, quo deficiebat Nouitiatum.

S V M M A R I V M.

- 1 *Testes deponentes de negativa debent illam corroborare asserendo alium à sensu quod scilicet non possit incipere ab alio tempore.*
 2 *Possibilitas aliquando sufficit alium.*
 3 *Dispensatio præsumitur obvenia ad effectum sustinendi professionem emissam ab Equite Hierosolymitano ante annum Nouitiatum.*
 4 *Nouitiatum & antiquitatem Equitibus Hierosolymitanis diversa sunt.*

DECISIO DLXX.

In decisio Domini steterunt, utempè non probari nullitatem professionis Equitis Linijs rationibus, & fundamentis adductis in decisione. Quibus visum fuit non obistere testes de nouo examinatos, ex quibus prætenditur probari Nouitiatum in Religione Hierosolymitana incipere à die præsentationis probationum & d. die Equitem Linijs non complevisse annum Nouitiatum, quia vitra plures exceptiones, quæ illis opponuntur, de quibus in particulari folio dato pro parte hæredis dicti Equitis Linijs parum, aut nihil concludunt in dicto, cum non pertransierant annum 1587. de quo tempore professionem emiserat Eques Linijs, & illi ultimo loco examinatus se refert ad quoddam decretum Capitulare factum de anno 1583. de tempore Magni Magistri Verdulex quod dicit fuisse redactum, & compilatum in Statutum de anno 1588. quod decretum non legitur in dicto volumine Statutorum vix ex lectura cornu apparet.

Vitæ quod nullus ipsorum coarctat negativam, prout requiritur asserendo actum à sensu, quod scilicet non possit incipere ab alio tempore, & quod si inceptet ipsi scirent *Bart. in l. 1. §. hoc interd. il 1. num. 3. ff. de itin. act. priu. Bald. in l. 3. num. 7. C. de bon. poss. secund. tabul. Sord. consil. 414. num. 40. Cephal. consil. 287. num. 26. Gabr. de test. concl. 4. num. 3. & fuit dictum in Burgen. distributionis 22. Martij 1613. eorum me.*

Imò potius deponant posse incipere, & aliquando etiam incepisse currere Nouitiatum ante receptionem probationum ex gratia Magni Magistri & idem testantur Illustri. Orator Religionis Hierosolymitanæ, & alij Equites in fide per eos subscripta, & constat etiam ex professione Frat. Dominici Bonelli, & Fratris Alphonsi Castell. S. Pietro, qui ante annum Nouitiatum incaperunt ante præsentationem probationum. Vnde non videtur probata, nullitas professionis Equitis Linijs ex eo quod à die præsentationis probationum vsque ad emissionem professionis non intercessit annus, cum ex dispensatione Magni Magistri potuerit incipere ante dictam præsentationem Nouitiatum, quæ possibilitas sufficit adhuc,
 2 *vt D. Lavinia non dicatur plenè, & concludenter nullitatem professionis probasse, prout tenetur ex adductis in decisione 1. & in dubio*
 3 *videtur præsumenda dicta dispensatio ad sustinendam professionem emissam auctoritate Superioris, cum D. Lilius fere per 25. annos publicè tanquam Eques professus gestaverit.*

uerit habitum & vsq; ad mortem pro tali fuerit ab omnibus habitus & reputatus, & ab ipsanet Religione recognoscitur *Anabar. conf. 117. num. 2. vers. per hoc facit Sarnen. super Regul. de vrennal. qu. 10. num. 12. Caput. dec. 269. par. 1. Achill. dec. 1. de presump. Gabr. de presump. concl. 1. num. 15.* & fuit dictum in vna *Hispalen. legitimitatis 5. Novembris 1612. coram Fbaldo.*

Maximè quia talis dispensatio non est contra ius, cum de iure non sit necessarium, quod probationes præcedant Nouitiatum, sed professionem, vt probat *Saneb. de matr. l. 7. disput. 37. num. 54.*

Minus obstat, quod Eques Liuius professionem emisisset. 10. Maij 1587. & 18. Novembris 1586. fuerit adnotatus in libro linguæ Italice cū decreto quod a dicta die ei incipiat currere Antianitas quasi a dicta die inciperit Nouitiatum sub prætextu quod Antianitas, & Nouitiatum eodem tempore incipiant, & pari passu ambulent, quia negatur tempus antianitatis, & Nouitiatum esse vnum & idem, cum de contrario constat ex *stabilimento in tit. de commun. Tefor. cap. 15.* in quo disponitur, quod antianitas non currat nisi soluto passaggio antequam quis admittatur ad professionem, ex quo manifestè appareat passagium posse solui etiam durante Nouitiatum, & sic quem posse esse Nouitium, non tamen gaudere antianitate, quod etiam clarius patet exemplo puerorum infernorum Magno Magistro, qui gaudent antianitate antequam incipiant Nouitiatum.

Et ita resolutum, &c.

RAVENNATEN. CENSVS.

Veneris 8. Junij 1618.

ARGVMENTVM.

Aliaque de remissoria.

S Y M M A R I V M.

1. Remissoria in prophanis datur indistinctè sine summo, dum articuli sunt releuantes.
2. Articuli sunt releuantes, quando tendunt ad excludendas probationes contrarias, quibus nituntur decisiones.
3. Testis vnicus sufficit pro summo ad obtinendam remissoriam.
4. Remissoria conceditur etiam postquam semel fuit concessa ex aliqua iusta causa, maximè super nouis articulis.
5. Remissoria datur etiam in gradu restitutionis in integrum, quando materia est releuans.

DECISIO DLXXI.

Fuit conclusum dandam esse remissoriam, cum versetur in prophanis, in quibus indistinctè, & sine aliquo summo datur remissoria, quando materiz articulatz sunt releuantes *Pu. decif. 334. in fine lib. 2. Caputq; decif. 68. n. 1. par. 3. Casar. de Grass. dec. 1. num. 10. de dilat.*

Releuantia autè articulorum in casu nostro est clara, quia tendunt ad excluden. probatio-

nes, quibus nituntur *decisiones* in hac causa factæ, & ad probandum id, quod in illis fuit resolutum; Fuit enim resolutum bona Villæ Alphonsinæ censui, de quo agitur, supposita, fuisse innudata, & conuersa in Vallis, & Paludes, ac redditu infructifera parremque quæ remanet libera à dicta inundatione adeo paucos producere fructus, vt vix ascendat ad expensas, quæ in illis recolligendis fiunt, & pro rata censum fuisse peremptum, & extinctum, & reseruati particulariter videri quanto tempore dicta innundatio durauerit, & an illa cessante, & terris redditus fructiferis census reuiscat, hodie autem articulatæ fructuositas Villæ Cœliæ (quæ est fundus censuarius) ab anno 1591. quo præstenditur contrigisse inundationem vsque in presentem diem, & in tanta quantitate, vt etiam deductis expensis, fructus longe excedant redditum dicti census, & insuper Villam Cœliam esse diuersam à Villâ Alphonsina, de qua loquuntur *decisiones* in causa factæ, de qua diuersitate deponit etiam vnus testis, qui licet nollit examinatus sufficit pro summo *Cassad. decif. 3. num. 2. de delat. & fuit dictum in vna Leoden. Paroecialis 20. Martij 1615. coram me.*

Quibus non obstat, quod remissoria fuerit semel vtrique parti concessa, & ideo hodiè iterum non debeat concedi, quia concurrente aliqua iusta causa etiam bis conceditur, vt fuit dictum in vna *Pamplenen. Decimarum 13. Junij 1600. coram bon. me Card. Pamphilo præsertim si sint noui articuli, vt fuit dictum in Burgen. sepulture 21. Aprilis 1606. coram Reuerendiss. Atrebaten. in proposito autem articulus super diuersitate villæ Alphonsinæ à Villâ Cœliæ, & alius super breuitate temporis, quo inundatio (si quæ fuit) durauit, & alter super præstenti statu fructifero sunt omnino noui; insuper hodie articulantur fructus, & illorum valor, nec non expensæ in illis recolligendis, quæ omnia cum non essent distinctæ, & specifice in prima remissoria articulata videtur, alias remissoria concedenda *Bellam. decif. 725. de probat. Abb. in cap. fraternitatis num. 9. de testib. & fuit dictum in vna Pasen. Decimarum 12. Junij 1615. coram me.**

Ad aliud autem obiectum, quod stante re iudicata nō debeat dari remissoria fuit responsum, quod quando materia est releuans, etiam in gradu restitutionis in integrum conceditur *Caputaq; dec. 67. p. 3. & fuit dictum in vna Ariminen. legati 17. Maij 1596. coram bon. me. Littæ, & in dicta Burgen. sepulture 13. Decembris. 1601. coram Reuerendiss. Atrebaten.*

Et ita conclusum &c.

MONOPOLITANA BONORVM.

Veneris 8. Junij 1618.

ARGVMENTO. Non indiget.

S Y M M A R I V M.

1. Agere non probante reus absoluitur.

DE.

DECISIO DLXXII.

Contra informantem Domini responderunt nempe non constare de debito hereditatis, nam quoad partitam dicitur. 240. cuius prætendit Testatorem, & Iustinam fuisse debitores Nicolai Romanasij tutoris pupillorum non iustificatur, nec alia præsentia, quæ iustificare tenetur agens ad illa ideo Domini contra eum resolverunt.

VRBEVETANA BONORVM.

Ven. 8. Iunii 1618.

ARGVMENTVM.

Minoritas non probatur ex deductis in decisione. Nonnulla de ratificatione transactionis facta postquam contrahens effectus fuit maior,

SYMMARIVM.

1. Minoritas probatur per enunciatum inter contrahentes, nisi denunciatio principaliter dissonetur.
2. Testis non reddens sufficientem rationem scientia est de auditu, qui non probat.
3. Testis unico non creditur.
4. Ratificatio inducitur, cum maior factus per Procuratorem petit in Iudicio adimplementum contractus.
5. Ratificatio in iudicio super mandatam, & validam a procuratore sine mandato, etiam si requiratur speciale mandatam,
6. Instrumento proditorio in officio nihil opponens censetur illud approbare.

DECISIO DLXXIII.

Domini reverterunt in decisio DLXXII. l. c. coram me die 23. Ianuarij 1616. & sic pro informatione sententiarum contra Communitatem de Marciano ex fundamentis in ipsa decisione adductis.

Nec releuare crediderunt, vt ab ipsa recedant in contrarium adducta, ad illud enim, quod pro Dominis de Marciscottis opponatur nimirum, probari minoritatem ex asserctione in ipso instrumento concordie appositae in quo D. Sfortia minor 20. annis enunciat, præsertim cum agatur inter contrahentes l. optimam C. de contrah. stipulat. Alex. conf. 150. num. 2. lib. 2. Crauet. conf. 29. n. 1. Mantie. de tacit. lib. 3. tit. 6. num. 2. Domini enim dixerunt Couelinsonem non procedere, quando de enunciatum principaliter disputatur cap. illud vbi Abb. num. 6. vers. examinemus Felin. in 2. notab. Aret. in l. si certis annis nu. 5. C. de pass. Alex. conf. 200. num. 6. Dec. in auth. si quis in aliquo num. 37. C. de edend. Cardin. Mantie. de tacit. lib. 3. tit. 6. num. 8. & seqq. Vnde cum in casu nostro nullas ex minoritate D. Sfortie deducatur non poterit probatio ipsius desumi ex ipsomet instrumento de quo agitur.

Quoad fidem baptismi placuit responso

in alia decisione data, & quatenus hodie ad illius corroboracionem dicebatur in contrarij potuisse successore ex beneficio extrahere absque citatione partis, fuit responsum non constare de huiusmodi extractione successoris, cum nullatenus fuerit recognita, prout fuisset necessarium.

Depositiones testium similiter non videbatur sufficere prius enim in causa scientie rationem sufficientem non reddit, & sic remanet simplex testis de auditu, & non probat e. cum causam de testibus l. testium vt not. C. cod. Bart. in termin. conf. 93. num. 2. lib. 1. secundus vero licet recte de poluerit, remanet tamen sine conteste, & sic non probat concludenter Bart. d. conf. 92. cum alijs plenè adductis per Gabr. caudus. 1. de testib.

Viterius censuerunt Domini resolutionem esse omnino substinere. ex capite ratificationis D. Sfortie, prout dictum fuit in precedenti decisione. Cum enim maior factus per legitimum, procuratorem citauerit communitatē de Marciano adimplendam concordiam, alias videndum ipsam annullari, censetur tacite, & in necessarium antecedens illam ratificasse, itaut non possit amplius eandem impugnare l. 1. & 2. c. si maior factus rat. hab. Gabr. conf. 13. num. 15. & seq. lib. 2. Cephal. conf. 51. num. 40. & seqq.

Nec obstat defectus mandati eiusdem procuratoris, qui ultra quod vni ex Dominis videbatur sufficiens cum esset amplissimum ad lites, & ad qualescumque periciones cum omnibus incident. dependend. & emergend. vnde videtur comprehensa quoque facultas huiusmodi citandi ad adimplendum contenta in instrumento d. concordie; fuit responsum illam cessare ex d. ratificatione D. Sfortie comparando in iudicio, & approbando expressè omnia gesta per procuratorem in hac causa. c. rati habito de reg. iur. in 6. l. fin. C. ad maced. ipsa enim facit actum ratificantis proprium l. si pupilli l. idem queritur de negot. gest. Seraph. decif. 544. num. 7. Sard. decif. 159. num. 11. quod quidem procedit etiam si requiretetur speciale mandatam l. quod si de speciali vbi Bald. ff. de minor. l. pen. §. 1. vbi Dec. in 2. notab. ff. quod quisque inris Sard. d. decif. 159. num. 12. Rota decif. 275. num. 4. par. 1. recent.

Nec dubitari potest ratificationem prædictam interuenisse in ætate minori annorum 20. quandoquidem facta fuit die 20. Octobris 1610. & D. Sfortia vt non controuertitur natus est 23. mensis Septembris 1589. & sic ratificatio successit per plures menses post transactum 20. annum.

Prout nec releuat, quod eodē tempore protestatus sit nolle amplius stare d. instrumento accusando morā partis aduersæ in non petendo dictum instrumentum in actis iuxta contrauentionem, quoniam ultra quod impugnauit solam inobseruantiam, non autem inualiditatem instrumenti; fuit responsum, quod in termino intimacionis proditorium fuit instrumentum, nec ab eius parte aliquid reperitur oppositum ex quo arguitur tacita ratificatio non minus valida quam

quam expecta l. Paulus respondit & l. quo enim §. 1. ubi Bart. ff. rem ratam habet. l. si ponas §. 1. ff. de in off. testam. Dec. conf. 538. num. 13. Surd. d. decif. 159. num. 13.

Reliqua, quæ obflare videbantur, fuerunt sublata per informantes, à quibus etiam ponderate fuerint aliæ nullitates contra primas sententias, quæ Dominis placuerunt.

SABINEN. VIGESIMÆ.

Luna 8. Iunij 1618.

A R G V M E N T V M :

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Testibus depauperibus de factis proprio creditur, maxime quando eorum dicta coudiuntur ex libris Archiui Capituli.
- 2 Possessio metitur ex parte actoris, non ex parte rei conventi.
- 3 Quasi possessio unius actus extenditur ad omnes alios eiusdem speciei, quia magis attenditur causa actus quam ipse actus.
- 4 Libri ex Archiui Capituli licet coudiunt probationes tamen non plene probant in fauorem Capituli.

D E C I S I O DLXXIV.

DOmnia dixerunt, Canonici non esse dandum mandatum de manutenendo in tenuis Montis Veteris, & duarum Turrium; quouero ad alias tenutas existentes in Territorio Montis Gentilis esse dandum, cum de eorum quasi possessione exigendi vigesimam fructuum recollectorum in d. Territorio Montis Gentilis constet ex pluribus testibus de factis proprio depauperibus, quorum dicta etiam coudiuntur ex libris existentibus in Archiui ipsorum Canoniconum, in quibus adnotate reperuntur dictæ exactiones, & ex mandato de manutenendo Canonici concessio super exactione illius Vigesima tam A. C. quam per bo. me. Coesam, qui etiam ad eorum fauorem in negotio principali tulit sententiam, quæ transitum fecit in iudicatum vti in hac causa fuit reolutum 23. Maij 1608. coram me quæ sententia, & mandata de manutenendo licet non emanauerint contra Excellentissimum D. Principem, qui hodie est in causa, tamen nihil refert, cum possessionem metiamur ex parte actoris non.

- 1 Autem rei Conuenti, l. §. 1. ff. si pars hereditatis petat. Guidop. decif. 629. num. 6. Puz. decif. 351. lib. 1.
- 2 Nec obstat, quod quasi possessio non probetur in singulis prædictis contentis in Territorio Montis Gentilis, quia probata quasi possessio unius actus illa extenditur ad omnes alios eiusdem speciei, cum attendatur potius causa actus, quam ipse actus DD. in l. 1. C. de emancip. Soccin. l. un. in e. cum contingat num. 34. de sur. etampet. Alex. conf. 68. num. 18. lib. 2. Graueit. de antiq. temp. par. 4. sect. 1. num. 60. Soccin. conf. 111. num. 3. lib. 1. Rota decif. 17. num. 2. & seq. par. 2. diuersi & fuit dictum in

vna Tiralonen iuris rotendi 4. Februarij 1615. coram me.

Alia autem quæ deducebantur circa non ius Canoniconum, super ista vigesima, cum respiciant petitum, non videntur admittenda in hoc summarissimo possessorio.

- Quouero ad tenuitatem montis Veteris, & duarum Turrium in quibus deneganda illi est manutentio, monebantur Domini, quia sunt sitæ extra dictum Territorium Montis Gentilis, in quo Canonici probarunt se exigere vigesimam & sub illo non comprehenduntur, sed sub Territorio Numentis, vt constat ex testibus datis in sum. Excellentissimi D. Principis qui etiam assignant confines d. Territorij Montis Gentilis, nec Canonici quoad dictas renutas docent de eorum aliqua quasi possessione, nam prædicti sui libri quos ad illam probandam adducunt, licet soleant coudiuntur probationes, & ita aliquando Rota eos admittat vt factum est supra, tamen de per se soli non probant ad fauorem Ecclesiæ Affl. decif. 364. num. 7. Rota decif. 303. num. 8. par. 1. Felin. in c. ad audientiam num. 16. de prescript. Alex. conf. 187. per totam lib. 7. Aym. de antiq. par. 1. sect. quid in libro num. 1. & seq. &c.

CIVITATIS CASTELLI SUPPLEMENTI
LEGITIMÆ.

Luna 18. Iunij 1618.

D E C I S I O DLXXV.

Impressa pernet Merlin. de legitim. dec. 83.

E V G V B I N A C A P P E L L A N I A.

Vener. 22. Iunij 1618.

A R G V M E N T V M :

Instituens, vel substituens aliquem vna cum alijs duobus censetur omnes æqualiter vocasse.

S Y M M A R I V M.

- 1 Disio vna cum denotat simultaneam vocationem.
- 2 Testator dicitur æqualiter vocasse quando partes anales relinquit, & n. 4.
- 3 Testator, quos non honorat, gravare non potest.
- 4 Testatoris mens attenditur.
- 5 Testator vocans ad omnes censetur etiam vocare ad emolumentum.
- 6 Anima maior favor est attendendus.

D E C I S I O DLXXVI.

GVido Valentius instituta hærede vniuersali Deodata eius filia, ei sine filijs decedenti substituit Marium ipsius testatoris fratrem, cui Mario sine filijs pariter decedenti substituit facellum Sancti Francisci, in cuius Cappellanos elegit Ludouicum, & Ioannem cum onere quolibet die missam celebrandi, cui substitutioni non est factus locus, cum adhuc viuat Deodata.

Mor-

Mortuo testatore Marius condidit testamentum in quo sibi heredem instituit Mariā filiam, cui supradictum facellum substituit, in quo esse voluit, & deputavit Cappellannum Guidobaldum vna cum Ludouico, & Ioanne Iacobo Cappellanis deputatis a Guidone Germano fratre ipsius testatoris, & huic substitutioni locus factus est per mortem D. Mariæ; Vnde Guidobaldus cepit pretendere in partibus se solum vocatum in testamento Mariæ; non autem Ioannem, & Ludouicum, qui fuerunt vocati relative ad testamentum Guidoni, & sic post mortem Deodate hæredis institutæ in d. testamento, quæ adhuc vivit. Verum duas sententias contra se reportavit, à quibus appellatione interposita, & causa mihi commissa dubitavi, an essent confirmandæ, vel infirmandæ, & Domini confirmandam esse hodie responderunt, & movebantur, quia Marius ad Cappellannum vocavit D. Guidobaldum vna cum Ludouico, & Ioanne, quæ dictio una cum denotat similitudinem vocationem, & importat deputationem omnium trium. I. illi cum illo ff. de usufructu legat. Bart. cons. 4. num. 7. vol. 1. Bertaz. in clausul. 39. gloss. 1. num. 1. Menoch. presumpt. 139. num. 22. lib. 4. Geradin. cons. 21. num. 37.

Secundo quia testator voluit, quod dd. Cappellani, & quilibet ipsorum debeat habere, & consequi tertiam partem viriusque hæreditatis scilicet suæ, & Guidonis sui fratris, quod denotat omnes tres æqualiter vocasse, etiam ad suam hæreditatem, alias Ludouicus, & Ioannes non consequerentur vltim fructum vtriusque hæreditatis contra mentem testatoris.

Vtremus si eueniente morte Deodate sine filijs testator mandauit Guidobaldum participare debere de hæreditate d. sui fratris, ad quæ vocabantur soli Ludouicus, & Ioannes; tanto magis dicendum est dictos Ludouicum, & Ioannem etiam ad participationem suæ hæreditatis admisisse, alias enim si illos non honorasset, nec etiam gravare potuisset.

Tertio quia paulo inferius declaravit ipsius intentionis esse, quod dictum Guidobaldum, in omnem casum prædictorum scilicet tam mortis Deodate, quam Mariæ habeat illammet provisionem habendam, & consequendam per Dd. Ludouicum, & Ioannem, quod esse non posse, si diceremus solum Guidobaldum in euentum mortis Mariæ ad Cappellannum vocatum fuisse, non autem Ludouicum, & Ioannem, quia tunc D. Guidobaldus non admitteretur æqualiter, sed in totam contra mentem expressam ipsius testatoris.

Tandem plurimum facit, quia Marius testator gravauit omnes dictos Cappellanos onere celebrandi quædam pro quolibet missam pro sua, & suorum consanguineorum animæ salute, quod onus quoad Ludouicum, & Ioannem fuisse superfluum, si deberent expectare, quod eueniret casus mortis Deodate, cum tunc Guido testator illos eodem onere gravare voluisset etiam eueniente casu mortis Mariæ, qui euentus, & si intelligimus hoc casu esse omnes impositum Ludouico, & Ioanni, verisimile est etiam eos fuisse vocatos ad emolumentum hæreditatis

d. testatoris vna cum Guidobaldo l. ab eo C. de fidei. §. post. Instus. de sing. reb. per fidei. velist. Mant. de coniect. ult. vol. lib. 7. tit. 1. num. 31.

Quæ facillius admittebant Domini, quia ex hoc intellectu resultat maior fauor animæ testatoris, cuiusque consanguineorum defunctorum, cum ita celebrantur tres quotidianæ missæ, quod est vtilius pro animâ, quam si celebraretur vna tantum.

Et ita conclusum &c.

COMMEN. FIDEICOMMISSI.

Vener. 22. Iunij 1618.

ARGUMENTVM.

Patec ex summario.

SYMMARIVM.

- 1 Identitas bonorum fideicommissi ante omnia est probanda.
- 2 Descendit debet probari per prætendentem vocatum ob contranotionem in fideicommissis.
- 3 Alienans contra dispositionem testatoris non capit à toto fideicommissis sed pro parte tantum alienata.

DECISIO DLXXVII.

Debatur an per contranotionem factam per Ioannem Thomam, & Petrum in alienando bona fideicommissis iubeat, & prohibita alienari veniant priuandi eorum filij, & successores ab omnibus bonis fideicommissis subiectis, & per eos possessis, & Domini informante tantum Benedicte negatiue, & sic contra illum responderunt; licet enim Nicolaus Mugialca de anno 1468. articulum prohibuerit hæredibus institutis, & eorum deicendantibus, & descendenti descendenti inter cetera ne alienarent masculinam, & possessiones in loco de Loreana, adhuc ut perpetuo remanerent in eius hijs, & descendentes de familia de Mugialca, & prætendatur vsque ab anno 1430. Thomam, & fratres nepotes testatoris vendidisse, nec non in solum dedisse Magdalena de Lucino eorum matri pro dote antea, & quodam legato illi relicto partem dictorum bonorum de Loreana, & rursus Io. Petrum D. Thomæ filium aliam partem alienasse; Tam enim non propter sequitur Io. Iacobum, & fratres itaque illorum descendentes esse priuandos omnibus bonis fideicommissis subiectis, & per eos possessis; Tum quia non docetur de iuritate bonorum per ipsos possessorum, quod sine eadem cum relictis à testatore, & alienatis per supradictos Thomam, & Io. Petrum, de quibus tamen in primis, & ante omnia constare debet. Crasset. cons. 112. num. 3. Peregr. de fidei. art. 44. num. 43.

Et quia Benedictus hodie prætendit se vocatum ad omnia bona fideicommissi ob dictam contranotionem non docet de eius descendenti à testatore, nec de dict. alienationibus; & in omnem euentum per dictam alienationem non possit D. Benedictus prætere omnia bona fideicommissis subiecta, cum alienans non cadat.

- 3 cadat à toto fidei commissio, sed tantum pro parte alienata *Idem in l. i. Prator in princip. num. 4. & seq. ff. de iur. iur. Ruo. conf. 119. sub. num. 12. lib. 2. Menoch. conf. 164. numer. 22. Hounded. conf. 72. num. 13. & conf. 58. num. 87. & seq. lib. 3. vbi refert decisionem in causa Personia Harreditatis 16. Nouembrii 1584. coram me.*
Et ita resolutum &c.

VELITERNA BENEFICII.

Mercur. 4. Iulij 1618.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

1. Commissio expedita ab vno in altis presentata, & pars citata ad dicendum contra efficitur Communis.
2. Commissione effecta communi potest vti pars etiam alia iuxta.
3. Attentatum est mandatum concessum à Iudice post inhibitionem vigore Commissionis Communis.

DECISIO DLXXVIII.

- Constat de attentatis, & inhibitionem non esse moderandam, Domini resolverunt, cum enim ad instantiam Augustini vti presentati à patronis, & promissi Apostolici commissio mihi directa reperitur in actis presentata, & pars citata ad dicendum contra, dicta commissio fuit effecta communis *Sermen-de annual. quasi. 14. num. 2. Caput. decif. 264. num. 3. par. 1. Ideoq; ponit altera pars illa vti etiam inuito Augustino, eiusque vigore inhibere non solum ipsum Augustinum Abb. in cap. ex conquestione sub num. 10. de rest. spoliet. Felin. in rub. de rescript. num. 3. vers. quarto sed etiam Economum deputatum ab Ordinario in hoc beneficio, stante clausula in eadem commissione apposita cum omnibus incidend. emergent. depend. &c. Egid. decif. 618. Cassad. decif. 9. num. 13. de caus. posses. & propriet. & cum post presentationem dictæ inhibitionis Economus obtinuerit ab A. C. mandatum de manutenendo, illud videtur attentatum cap. non solum de appellat. in 6. Dec. consil. 103. in princip. Lancellotti. de autent. c. 20. in presat. num. 226. & seq.*
Et ita conclusum &c.

CARPENTORATEN. DECIMARVM.

Mercurij 4. Iulij 1618.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

1. Decimarum ius est reale, unde mutatio seminis non praudivit Ecclesie.
2. Mandatum de manutenendo datur ex quasi possessione quando non est concursus alterius, qui pretendat possidere.

DECISIO DLXXIX.

PRO Capitulo tantum informante Domini responderunt, nempe illi dandum esse mandatum de manutenendo, cum de eius quasi possessione exigendi Decimas in Territorio Carpentoraten. ex omnibus fructibus grani, vini, olei, blade, fabarum, & aliorum leguminum, exceptis hortis, ferro, amygdalis, & nucibus, constet ex testibus datis in *Summario* quorum plerique deponunt de facto proprio, quæ quidem possessio decimandi quoad fructus perceptos intelligitur etiam acquisita, vel continuata quoad erocum, qui hodie in multis ex terris dicti Territorij seminatut licet in specie quoad dictum erocum non probetur *Rebuff. in tract. de decim. quasi. 14. num. 30. Seraphin. decif. 18. & fuit dictum in vna Sabina. Decimarum 28. Maij 1591. coram bo. me. Gipro.* cum tale ius Decimandi Capituli sit reale fundatum super terris decimalibus, & mutatio seminis non praudivit Ecclesie cap. cum in tra. de decim. & ibi Host. num. 1. vers. & secundum istos Butr. num. 5. vers. unde dicit Abb. numer. 5. Cœsar. hanc dicens communem *pract. cap. 37. na. 5. & pluribus decisionibus relatis fuit dictum in vna Comben. Decimarum de Gustenaca 31. Maij 1617. coram me.*

- Quod tanto magis procedit in casu nostro, cum non detur concursus alterius, qui preten-
dat possessionem decimandi fructus d. croci, vt
consideratur in dicta decisione Seraphin. in fine.
Vnde probata quasi possessione Capituli intrat
manutentio §. resistenti iussit. de interd.
Et ita conclusum &c.

ROMANA PECUNIARIA.

Mer. 4. Iulij 1618.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIUM.

1. Res indicata induitur ob non appellationem intra decem diem.
2. Hæc valde condemnatur ad restituendum debui defuncti.
3. Monachus quicquid acquirit, acquirit Monasterio, & creditum sibi debitum transit in Monasterium, ita quod non potest illi soli post professionem, neque Monasterio praudivicare.
4. Religiosus profitendo in Religione praudivit se secularitate de eius bonis disponendi.

DECISIO DLXXX.

- Constat de re indicata Domini dixerunt, cum pars non appellauerit intra decem diem auct. hodie G. de appellat. *Cap. Romana §. si verò de appellat. in 6. Abb. consil. 60. numer. 2. par. 2. Hounded. conf. 13. num. 85. lib. 1. vt constat ex resolutione ptecedus Cæsar. con. 81. num. 3. lib. 1. Rot. decif. 64. num. 2. part. 1. cum præsertim postea fuerit præfixus terminus ad docendum de appellatione, eius que legitima.*
Gg pro.

profectione, nec non de causis restitutionis in integrum, & nihil doctum.

De iustitia autem sententia constat ex apoca, in qua Laurentius Fabius constituit se debitorem fratris Deodati ex causa mutui in scut. 500. quae restituere promisit cum obligatione omnium suorum bonorum praesentium, & futurorum; item ex alia apoca Ioannis Pauli Terrae rubrae heredis dicti Laurentij, in qua agnovendo dictum debitum constituit se debitorem in scutis 500. pro residuo dicti mutui. Vnde cum Geminianus sit haeres Ioannis Pauli iure optimo fuit in sententia condemnatus ad restitutionem dd. sc. 500.

Neque visum fuit obstat, quod frater Deodatus retinuerit in athicum quandam vineam Ios. Pauli sui debitoris, & sic praesumatur sibi satisfecisse de pensionibus d. Vineae; Concurrente praeteritum longa taciturnitate Deodati, qui per 17. annos quibus vixit post confessionem apocae numquam petijt illud creditum.

Fuit enim responsum, quod cum dictus frater Deodatus esset conuersus professus in Religione Dominicana, ut constat ex rebus datis in ultimo Summario num. primo. Quamuis probaretur cum retinuisse dictam Vineam in asidum, tamen quia dictum creditum erat effectum Religionis, cum quicquid acquirat Monachus, Monasterio acquirit Alex. conf. 139. numer. 9. lib. 2. Riminald. l. un. conf. 341. num. 25. Handed. conf. 94. num. 14. lib. 1. non potuit postea dictus frater Deodatus creditum iam Religionis acquiritum excomputare, nec illi prauidicare, per dictam taciturnitatem; prohibendo enim Religionem priuavit se facultate de suis bonis disponendi Ferret. qui loquitur in puncto conf. 150. num. 4. in fine.

Et ita conclusum &c.

ROMANA CAMBIORVM.

Mercurij 4. Iulij 1618.

ARGVMENTVM.

Quamuis alicui sit data facultas accipiendi pecuniam ad cambium summam, in qua deficeret debitor, tamen debet intimari debitori quod pecuniae fuerunt ad cambium acceptae alias non daretur.

SYMMARIVM.

- 1 Cambium non debetur, quando non fuit intimatum debitori obligato, ad illum in casu non solutionis.
- 2 Citatio reproducta a non habente mandatum non valet.
- 3 Cambium debet fieri in causam, in qua data est facultas illud faciendi, alias debitor non tenetur.
- 4 Partis non approbat confensu illas bene extrahat.

D Omnia dixerunt, decretum A. C. siue illius deputati esse infirmandum, eum de iniustitia constet ex eo quod condemnat D. Ferrantem Frigerium ad solvendum R. Capitulo S. Mariae Inualata scut. 150. auri stamparum pro praetensis cōiis vigore passis de quo in iustitamento assensus, ad quem ille non tenebatur. Tum quia licet fuerit data facultas Canonis accipiendi; ad cambium summam in quarum solutione deficeret Ferrantes conductor etiam, absque alia intimatione & in districto dell'interesse di detti Signori Locatori; Tamen postquam pecunias ad cambium acceperunt, erat necessarium hoc illi intimari, ad hoc ut certo sciret debitum suum iam esse sub censuris, & ubi velit valeat se liberare a futuris soluendo quod debet, ut pluribus decessibus relatis fuit resolutum in vna Mediolanen. Pecuniaria 27. Martij 1603. coram Litta, de qua intimatione saltem legitima non constat in casu nostro, cum ille, 2 quae dantur in Summario Capituli vel non fuerint personales, vel fuerint reproductae a non habente mandatum.

Tum etiam quia non probatur in specie, hanc cambium accepta fuisse expresse in hanc causam praecise diminuendi interesse locatorum pro hac dilatione passum, prout requiritur Mobed. decif. 2. de vsur. Rota divers. decif. 371. nam. 1. par. 1. Handed. conf. 36. nam. 29. in fine, & fuit dictum in dicta Mediolanen. Pecuniaria.

Quibus non obstat, quod ipsemet Ferrantes in suo calculo approbaverit praedicta cambium, quia imò semper protestatus illa velle impugnare ut in copia protestationis. Et in dicto calculo solum tateatur summam esse bene extrahat ex libris mercatorum, quod non fuit approbare cambium, Vltra quod cambium debent aliunde quam ex assertionem partium iustificari ut fuit dictum in allegata Mediolanen. & in alia Favem. Pecuniaria 7. Iulij 1610. coram Illustriss. Cardinali Lancelotto.

Et ita conclusum &c.

CASALEN. CANONICATVS.

Luna 18. Februarij 1619.

ARGVMENTVM.

Pateret ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Constitutio Iulij secundi non comprehendit Cappellanas de iurepatronatus.
- 2 Cappellania de iurepatronatus non comprehenditur sub verbo generali, & indefinito de Cappellanis loquente.
- 3 Iurepatronatus est favorabilis, ne laici retrahantur a fundatione, & dotacione Ecclesiarum.
- 4 Subreptis non habet locum in beneficiis casibus, sane dolo, & fraude.

DECISIO DLXXXII.

Debitani, an Cappellania, de qua agitur, esset comprehensa sub Constitutione Iulij secundi & Domini hodie negativè responderent; Cum enim illa sit de iurepatronatus laicorum ut fuit coram me dictum 29. Maij 1616. non potest comprehendi sub dicta Constitutione generali, & indefinite de Cappellanis loquente *glof. in cap. 2. verb. collatio de prabend. in 6. Rota decis. 304. num. 1. par. 2. divers.* cum alijs adductis in decisionibus in hac causa factis 17. Iunij 1615. & 29. Maij 1616.

Non obstat, quod ratio, qua mouentur DD. sit, ne laici retrahantur à fundacionibus, & dotacionibus, quæ ratio non militat in casu nostro, cum prædicta Constitutio inducat incompatibilitatem cum Canonicatibus, & sic sit favorabilis menti fundatorum, ex quo Cappellani eo magis poterunt inferuire, quia cum beneficia iurepatronatus erigantur ut plurimum pro sustentatione Clericorum de familia per hanc Constitutionem præsentati non possint consequi Canonicatus vna cum Cappellania, sed debeant esse contenti tenuibus redditibus, & redderent inhabiles ad maiores redditus Canonicatum, & Dignitatum eiusdem Ecclesiæ, quod certe retraheret laicos à fundacione, & dotacione, & facultas præsentandi nimis restringeretur, si non possent præsentare etiam Canonicos Ecclesiæ, & illis gratificare, pro quo faciunt tradita per *Lambert. quæst. 2. libr. primo quæst. 7. artic. 24. numer. 20.*

Quæ facilius procedunt, quia hodie agitur ad effectum evitandæ subreptionis gratiæ beneficii ob non factam mentionem de dicta incompatibilitate, cum potuerit de facili credere saltem per prædicta Cappellaniam non comprehendi sub dicta Constitutione, & propterea se non teneri de ea facere mentionem, quod sufficeret ad excludendam subreptionem quæ non habet locum in beneficialibus cessante dolo, & fraude c. gratia de rescriptis in 6. *Felin. in cap. super litteris numer. 1. in fine Calderin. conf. 11. de rescript. in fine.*
Exita conclusum &c.

ILLERDEN. CANONICATVS.

Lama 4. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Non sufficit habilitas respectu litteraturæ ad effectum consequendi Parrochiale, sed requiritur idoneitas quo ad mores, prudentiam, & alia.

SYMMARIVM.

- 1 Idoneus non dicitur, qui fuit reiectus in examine ab Examinatoribus Ordinarij executoris sui gratia.
- 2 Amplius etiam in gradu appellationis fuerit processu approbatus quoad litteraturam.

- 3 Idoneitas ad Parrochiale consistit non solum in litteratura, sed in moribus, prudentia, & alijs opportunis ad Ecclesiam gubernandam de quibus debet constare ex relatione examinatorum, & num. 4.

DECISIO DLXXXIII.

NON constare de idoneitate Francisci Domini dixerunt, cum ab Examinatoribus Sinodaliibus Ordinarij Vrgelen. excussoris litterarum in forma dignum lux prouisionis fuerit reiectus tamquam non idoneus ad Parrochiale, de qua agitur.

Nec obstat, quod ab illa relatione appellatur veritas Metropolitani, qui præuio alio examine per suos synodales Examinatores illum idoneum iudicauit quoad litteraturam, quia cum idoneitas ad Parrochiale non consistat in sola doctrina sed etiam in moribus, prudentia, & alijs ad Ecclesiam gubernandam opportunis iuxta *Sacr. Concil. Trid. sess. 24. cap. 18. de reformat. propter solam scientiam, & litteraturam non dicitur habilis, nec idoneus Rota dec. 337. n. 24. par. 1. rec. Gonzal. ad reg. 8. glof. 4. num. 115. & seqq. & fuit dictum in vna *Faventina Parrochialis* 28. Iunij 1615. coram R. P. D. Pireano, & in *Barthinonen. Parrochialis* 16. Iunij 1615. coram R. P. D. Buratto.*

Minus obstat, quod de bona vita, moribus Francisci constet aliunde, nempe ex fide Ordinarij, & testibus, quia de prædictis debet constare per relationem Examinatorum iuxta *Concil. vbi supra, & plures declarat S. Congr. relat. per Garz. de benef. par. 6. cap. 2. num. 236. de qua cum non constet ex supradictis non possit dici idoneus ad præscriptum Concil. maxime quia testes deponunt tantum de vita, & moribus, non autem de alijs qualitatibus necessarijs ad gubernandam Parrochiale.*
Et ita resolutum, &c.

EVGVBINA CAPPELLANIÆ.

Pen. 8. Martij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Dispositio Testatoris ita est interpretanda ut non remaneat in suspensio.

DECISIO DLXXXIV.

In decisio Domini steterunt ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis, & ex eo quia si Ludouicus, & Ioannes deberet expectare obitum Deodate non posset habere locum dispositio testatoris, quod Guidobaldus esse Cappellanus perpetuus vna cum Ioanne, & Ludonico, quia potius esset Cappellanus sine illis, & impediretur perpetuitas per testatorem desiderata, & dispositio remaneret in suspensio vsque ad mortem Deodate, quod non est admittendum ut in simili considerat *Rota apud Manticem decis. 245. num. 2. & 3.*

Gg 2

Et

Et ex his, & alijs adductis in decisione contra quam nihil releuans opponitur Dominis in decisio steterunt.

METEN. SEMICANONICATVS.

Pen. 8. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Aliqua de remissoria.

SVM MARIYM.

- 1 Remissoria in beneficalibus datur solum releuancia articuloꝝ, & obligatione de stando vniuersali.
- 2 Reseruatō non cadit super beneficio manuali.
- 3 Remissoria non conceditur, cum potest probatio fieri per scripturas. Declara. et nunc. sequenti & ut in presenti casu.
- 4 Manualitas non satis probatur per scripturas antiquas, & remotas, sed ex his resoluas potens sumus.
- 5 Remissoria non datur absque fumo, quando probatum capit obiectum.
- 6 Caputq. dec. 60. par. 3. declaratur.
- 7 Remissoria conceditur ob vnum articulum releuantem.
- 8 Pena non incurritur ex facto alieno.

DECISIO. DLXXXV.

Fuit resolutum expediendam esse remissoriam alijs decretam stante releuancia articuloꝝ & obligatione facta per Claudiam de stando vniuersali per Caput. dec. 56. & seq. par. 3. Archill. dec. 4. de dilat. & fuit dictum in vna Leodiens. Paredialis 20. Martij 1619. coram me.

Articuli enim visi fuerunt releuantes, cum continerant manualitatem Semicanonici, & de quo agitur, ex qua excluderetur reseruatō Archill. dec. 9. de probandis Gonzal. super Reg. 8. gloss. 5. 4. 6. num. 13. & consequitur fundamentum gratie Dominici Theodoldi.

Et quomodo videatur hanc manualitatem, & posse probari per scripturas videlicet per instrumentū erectionis, & per alias deputationes istius Semicanonici, & tali casu remissoria non conceditur Rota dec. 10. de offic. delegat. in nou. & dec. 45. num. 2. & dec. 539. num. 1. in fin. par. 3. recent.

Tamen cum status manualitatis sit plene, & concludenter probandus ut fuit dictum in hac eadem causa coram me 21. Iunij 1617. non visa fuerunt istæ scripturæ sufficientes ad plene probandam istam manualitatem, cum sint nimis antiquæ, & remotæ ut in dicta decisio. huius causæ 23. Iunij 1617. coram me. Vnde necessaria est probatio per testes, cum ex illis scripturis resulset potius fumus manualitatis in beneficalibus requisitus ad effectum concedendi remissoriam Seraph. dec. 55. nu. 4.

Quod autem vicinus articulus circa valorē sit obiectiuus, & ideo ad eum probandam remissoria non datur absque fumo ut per Ferall. dec. 60. par. 3. Visum fuit Dominis non ob stare cum decisio Ferall. loquatur in alio casu, nempe quando quis impetrauit beneficium ob

non expressionem veri valoris ab alio factam, & tunc dicit decisio, quia talis probatio sapit obiectum non datur remissoria absque fumo, sed in casu nostro Claudius petit remissoriam ad detegendam gratiam non fuisse plene iustificatam ob non iustificatum valorē, non autem quod fuerit hoc nomine à Claudio beneficium impetratum, sed quicquid sit de hoc ultimo articulo, sufficit Claudio habere vnam releuantem, quo casu concedendum esse remissoriam resoluit Rota apud Seraph. dec. 1364. & in vna Legionen. Decernatur 22. Maij 1619. coram me.

Minus obstat impedimentum prædictum à Gubernatore Regio executioni mandati Realis, qui noluit dare Regium exequatur Dominico ex quo non erat subditus Regni, quia huiusmodi impedimentum non probatur, & quatenus probaretur non videtur processisse ex facto Claudij, & Capitulij. Vnde intras conclusio, quod ex facto alieno nemo debet penam incurere l. arbor Calendis ff. de arbor. l. inter cuncti ff. de condit. & demonstr. l. fin. ff. deleg. commissi.

Et ita fuit resolutum, &c.

SIGNINA POENARVM.

Luna 11. Martij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM MARIYM.

Communitas Cinitatis Signina quas penas exigat num. 1.

- 1 Pena exacta à commissario tenente librum Communitatis presumitur exacta nomine Communitatis.
- 2 Testium dicta maxime continentia contrarietates conuincuntur ex alijs testimonijs contrarium deponentibus.

DECISIO DLXXXVI.

Post factam resolutionem in hac causa 10. N. vembriis 1609. coram Atrochene. Communitatem etiam ipsam habere intentionem fundamentum in immemorabili super exactiōe penarum, exceptis quatuor casibus, videlicet homicidij, prodicionis, incendiij, & stupri, cum pro parte D. Ducis ad infringendam dictam immemorabilem opponeretur de actibus contrariis, nempe de bannimentis factis per suos antecessores cum applicatione penarum Camere Ducalis, & resolutum constare de publicatione bannimentorum, & reseruatō ut de exactiōe penarum particulariter videretur. Vnde hodie super hoc dubio proposito Domini responderunt non constare de exactiōe penarum per D. Ducem, & mouebantur, quia licet denotet multi testes hinc inde deponentes, tamen illud vnum est certum, & in eo patet, & testes concordant, quod nempe in Cinitate Signina istæ penæ fuerunt exactæ à Commissarijs exceptis dictis quatuor casibus Dominio refer.

reſervatis. Iſti autem Commiſſarii licet pro parte D. Ducis præſentantur fuiſſe etiam ſicales & vti tales dd. penas exegitſſe pro D. Ducis, tamen probatur illas exegitſſe pro Communitate, cum conſtet iſtos Commiſſarios ſolitos fuiſſe librum introitus & exitus communitatis tenere, & in diſtis libris ad credendum Communitatis, non autem D. Ducis poſuiſſe penas à particularibus exactas, & cum hoc concordant plures teſtes pro parte Communitatis hoc idem de facto proprio deponentes, qui fuerunt Commiſſarii, & quidam ex iſtis Commiſſariis ſunt condemnati ad ſolvendam Communitati penas per eum non exactas. Et vltimus de anno 1597. 18. Januarij inſtante Vincenzio Filci procuratore quidam ſuit condemnatus ad ſolvendam penam in manibus D. Vincenzij, qui illam recepit nomine Communitatis, & multum facit reſcriptum D. Ducis, in quo pro ſuppro, quod eſt ex caſibus reſervatis, mandatur penam ſolui Filco, pro vulnere vero Commiſſario Communitatis.

Quibus accedit prout patet ex reſiſibus Communitatis, & ex duobus vltimi examinis D. Ducis à paucis annis citra caput D. Dux tenet ſicalem.

Nec obſtant teſtes pro parte D. Ducis dati ſum quia eorum diſta conſequantur ex ſupra dictis, & ex alijs reſiſibus Communitatis qui debent prevalere, cum iſti Ducales patiantur multas exceptiones, & inter ceteras conſuetudines ponderatas per informantes pro Communitate quæ Dominis placuerunt.

Et ita &c.

ROMANA CASALIS PALAZZETTI.

Luna 11. Martij 1619.

DECISIO DLXXXVII.

Impreſſa in rec. deciſ. 92. par. 4. tom. 2.

MELITEN. PRIORATVS.

Luna 18. Martij 1619.

DECISIO DLXXXVIII.

Impreſſa in rec. deciſ. 97. par. 4. tom. 2.

NEAPOLITANA IVRIS CONFERENDI.

Luna 18. Martij 1619.

ARGVMENTO. Non Indiget.

SYMMARIVM.

1. Ad iudicatio beneficij ſit habenti illius legitimum titulum.

DECISIO DLXXXIX.

Pro Informante ſuit reſolutum, nempe Andreæ adiudicandam eſſe hebdomadariam, de qua agitur, de ea enim ſuit prouiſus à legitimo

Collatore, nempe ab Abbate ſancæ Mariæ in Colmediis, qui non ſolum obtinuit mandatum de manutenendo à Rota in quaſi poſſeſſione, & conferendi hebdomadarias exiſtentes in d. Eccleſia S. Mariæ precuiſ duabus deſiſionibus, ſed etiam in petitorio ſuper pertinenſia collationis, quæ tranſitum fecit in iudicatum, & confequenter cū habeat titulum à legitimo Collatore eſt adiudicanda Gonzalez ſuper Reg. 8. glori. 15. §. 1. num. 15. & ſeq. & ſuit vltimo loco reſolutum ad fauorem alterius Prouiſi ab eodem Abbate in alia Neapolitana Iuris conferendi 30. Martij 1618. Coram me.

Et ita reſolutum &c.

AVXIMANA FIDEICOMMISSI.

Luna 18. Martij 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Attentata commiſſa in ſpiritum litis pendencie reuocanda ſunt.
2. Item pendente inhibitione & num. 5.
3. Obligatio Cameralis non ſuffragatur ei, qui ordinari egreſſus.
4. Executio non poteſt agere qui capis agere ordinari.

DECISIO DXC.

Conſtare de attentatis Dominis reſoluerunt, cum enim creditores Pompij fuiſſent expulſi, & poſſeſſione bonorum illius, in quam per rationem ſuorum creditorum fuerunt immiſſi fuerint priuati, cauſam reſtitutionis in integrum R. P. D. meo Vbaldo committi obtinuerunt, quæ poſtea fuit ab eodem auocata, & mihi commiſſa, cuius commiſſionis vigore nō ſolum ad inſtantiam eorundem creditorum, ſed etiam vltimo ad inſtantiam Febi inhibui, & inhibito ſuit creditoribus preſentata, & in actis reproducta, quibus ſtancibus, cum d. creditores non obſtante litis pendencia in Rota, & inhibitione pro conſequendis diſciſ ſuis creditis obtinuerunt mandata ab A. C. & illa exequi fecerint, conſtare videtur de attentatis, quæ veniunt reuocanda tam propter litis pendenciam tuo titulo vti lit. pendens. Lancellet. de Attent. 2. par. c. 4. impreſſa. num. 395. Rota deciſ. 478. num. 3. par. 1. in rec. mior. quam propter ſpretum inhibitionis Verall. deciſ. 93. par. 2. Pri. deciſ. 395. par. 2. Lancellet. de attent. 2. poſt inhibiti. in preſat. num. 226.

Nec obſtat, quod cauſa intentata coram A. C. ſit diuerſa ab iſta pendente in Rota, quia ex ſententia Illuſtriſſimi Cardinalis Lancelletti apparet diſcos creditores fuiſſe expulſos ratione fideicommiſſi ab eiſdemmet bonis, quæ hodie in executione capere fecerunt in vim mandatorum contra illa relaxatorum ab A. C.

Minus facit, quod ſtante obligatione Camerali poterint creditores variare, & A. C. adire, cum præſertim in commiſſione Rotali nulla fuerit facta mentio de obligatione Camerali.

rali quia cum ipsi met creditores causam in
 Nota commiserint pro recuperanda possessio-
 ne bonorum. fideicommissariorum ratione ip-
 sorum crediti per ipsos ante possessorum sibi
 impurent omnia via exequutia, quam habe-
 bant, & proposita obligatione Camerali, nec
 desista facta mentione in commissione elege-
 runt viam ordinariam, committendo causam
 restitutionis in integrum, & sic facultates A. C.
 hodie cessant ex ipsorum voluntate, cum cre-
 ditor qui elegit viam ordinariam non possit ad
 executionem amplius consulare *Conf. de Grassi*
decis. 2. num. 2. de sent. excomm. Gouzel. Super
reg. 8. gloss. 6. num. 192. Rota decis. 551. num.
5. lib. 3. par. 3. divers. & fuit dictum in vna
Personae Pecuniaria 28. Novembris 1612. coram
me.

Vltra quod cum fuissent creditores inhibiti-
 debebant se abstinere ab executione dd. man,
 datorum, cum inhibito Rotalis siue iusta,
 siue iniusta sit timenda *Archilles decis. 29. de*
appellat. Seraph. decis. 53. num. 2. Pat. decis.
395. per. 2. & si aliquid in contrarium pre-
tendebatur, debebant adire Signaturam, prout
vicinio loco post executionem adinervunt, &
& rejecti fuerunt.

Et ita &c.

RAVENNATEN. PINETI.

Luna 8. Martij 1619.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. Affictus remittitur ob siccitatem, & ex sum inopi-
 natum, qui non poterat providere tempore con-
 tractus; maxime quando expensae superant fru-
 ctus.
2. Conductor excusatur a solutione pensionis perem-
 pta substantia rei conductae etiam quod conductor
 suscepit in se casum fortuitum.

DECISIO DXXI.

Domini dixerunt, sententias esse confirmandas
 preter quas quoad affictus Vallis, cuius respec-
 tu veniunt reformanda; & quoad primam partem
 resolutionis Domini movebantur, quia licet in
 concordia fuerit consensus ex quo annis
 1613. 1614. 1615. ex Pineto non poterant sperari
 fructus multi momenti ob ariditatem & siccitatem
 Pineti, quod solveretur integer affictus sc. duo-
 rum millium annuorum pro anno 1612. &
 abinde in posterum vique ad finem locationis
 ad rationem sc. 1300. ranum. Tamen quia
 probatur post concordiam superuenisse aliam
 ariditatem, & siccitatem tam magnam, ut Pino-
 rum redditum fuerit penitus infructiferum;
 itant locatores fecerint illud radicatus incidere,
 & ista ariditas, & vallatio non poterat
 cognosci de tempore concordiae, sed fuit postea
 detecta in tempore istius, ut deponunt testes
 & ideo videtur factus locus remissionis propter
 istum casum inopinatum & fortuitum *Mord.*
decis. 3. num. 9. de locat. Rotaderis. 723. num. 11.

par. 1. divers. Cum praesertim ex testibus appa-
ret impensas superare fructus Paris. conf. 38.
num. 23. lib. 1. Couar. praes. cap. 30. num. 1. vers.
Quamobrem Boss. in tit. de remiss. merced. num. 4.
Surd. conf. 34. num. 7. Menoch. de arbit. cas. 76.
num. 5. & nullos fructus fuisse perceptos ob di-
ctam incisionem, & perempta substantia ex-
cusatur Conductor a solutione pensionis iuxta
Bald. in l. licet. num. 4. C. locat. Boss. in tit. de
remiss. merced. num. 65. etiam quod Conductor
suscepit in se casum fortuitum Surd. decis.
326. num. 55.

Quibus non obstat, quod huiusmodi casus
 fuerit per partes excogitatus in concordia
 quia contrarium apparet ex lectura illius, in
 qua fuit expressum quod partes post triennium
 sperabant aliquos fructus percipere. Credebant
 enim Pinetum in dies fore meliorandum, non
 autem totaliter destruendum, nec poterant cogi-
 tare de casu venturo, & fortuito tante siccita-
 tis, & quod nulli fructus essent percipiendi.

Quo vero ad secundam partem resolutionis
 movebantur Domini, quia sententiae debebant
 condemnare conductores ad pensionem respec-
 tu Vallis Candiani, de cuius peremptione, &
 infructuositate non constat, nec controuertitur
 inter partes, non autem pro illis referre loca-
 toribus ius agendi, cum praesertim appareat
 conductorem d. vallum sublocasse. Unde me-
 rito d. sententiae quoad hunc articulum veni-
 unt reformanda.

Et ita resolutum &c.

BONONIEN. DE LAMBER- TINIS.

Veneris 19. Aprilis 1619.

DECISIO DXXII.

Impressa in vte. dec. 104. par. 4. tom. 2.

LEGIONEN. CANONICATVS.

Ven. 19. Aprilis 1619.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SUMMARYM.

1. Transportatio alterum est facienda per appellan-
 tem, & valentem causam prosequi.
2. Testes examinati pro informatione super puritate
 Sanguinis duorum fratrum si uniformiter depo-
 nant pro utroque non sunt duplicandi in Com-
 pulsatione; sicut in istis, qui non uniformiter de-
 ponunt.

DECISIO DXXIII.

Cum Capitulum Legionen. post factas infor-
 mationes super puritate Sanguinis iuxta
 statum d. Ecclesiae denegasset possessionem
 Canoniciatum, de quibus agitur Ioanni, &
 Christophoro fratribus, & illi appellassent,
 causamque appellationis committi obtinuis-
 sent Ordinario Vallisoleitano, a quo fuit viti-
 ma.

mo loco causa auocata, & mihi commissa, & orta esset differentia circa transportationem, dd. informationem, dedi super hoc dubium, quod hodie proposui, & Domini responderunt, transportationem esse faciendam a Ioanne, & Christophoro, quia cum ipsi appellauerint a decreto Capituli denegationis possessionis, & velint causam appellationis prosequi, tenentur ad dictam transportationem *capientes de elect. in 6. & clare disponitur in Concil. Tridentum Sess. 24. c. 20. & preterea Gabr. de appellat. conclus. 5. num. 15.*

Difficultas fuit in eo, quod fuerint factae informationes super puritate vniuscuiusque illorum fratrum, & cum uterque ab eisdem, antecessoribus descendat, pretendant sufficere transportare probationes quas vnum ipsum fecit, vt illorum expensis consulatur, Domini autem vt illas quantum fieri possit viarent considerauerunt, quod testes examinati in vtraque informatione, qui vniiformiter in vtraque deposuissent non esse duplicandos in compulsionatione, testes autem qui non vniiformiter, sed diuersimode testificati fuerint in vtraque informatione omnes esse compulsionandos.

Et ita resolutum &c.

PLACENTINA PARROCHIALIS.

Luna 22. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Præceptum Superioris non priuat possessione, dum possessor non habuit se pro spoliato, & continuauit suam possessionem.

SYMMARIVM.

1. Mantentio datur Parochio docenti de possessione instrumentalī, & de pluribus aliis possessoris ac de perceptione fructuum.
2. Parochus, qui non obstante præcepto Superioris gessit curam animarum, nec habuit se pro spoliato, dicitur esse in possessione mantentibilis; maxime si ius suum prosecutus iudicialiter.
3. Possessor non amittit possessionem ex molestia extrajudiciali ei facta, nisi concurrat etiam perturbatio in perceptione fructuum.
4. Executor secundus adiri potest, quando primas non exequitur litteras intra 30. dies iuxta decretum ipsarum litterarum.

DECISIO DXCV.

Pro in formante fuit resolutum, nempe Christophoro dandum esse mandatum de mantentendo, de cuius possessione constat ex decreto de illum immitendo, & in instrumento illius adptionis, & ex pluribus actibus possessoris per eum gestis postea, cum tanquam Parochus pluries baptizauerit pueros, marimonis, & mortuorum funeralibus interuenerit, & fructus Parochialis exegerit Abb. in c. in genesi num. 5. de elect. Mohed. decis. 12. de restit. spoliar. & fuit dictum in Mutinen. Canoniciis 13. Iunij 1614. corā R. P. D. meo Fbaldio.

Non obstat præceptum ab Ordinatione emanatum, ne se ingereret in Cura animarū sub pre-
3. textu eius inhabilitatis, quia non propterea desit esse possessor, cum non se habuerit pro spoliato, & suam possessionem continuauerit, ac ius suum hodie iudicialiter prosequatur *Mantica decis. 72. num. 4. maxime cum d. prohibitio fuerit extrajudicialis, & propterea nō turbauit Christophorum suā possessionem, cum molestia extrajudicialis non faciat quem*
3. desinere possidere, nisi concurrat perturbatio in perceptione fructuum *Gomez. super Reg. de annal. quest. 45. vers. breuiter Seraph. decis. 1452. num. 8. Mandos de annal. quest. 42. in fine.*

Minus obstat, quod fuerit immisus a Vicario Bobien. secundo executori, quia cum primus excuror non processerit ad executionem
4. litterarum intra 30. dies a die presentationis illarum potuit ad secundum executorem recurrere iuxta decretum in eisdem litteris ap-
positum.

Et ita &c.

ILLERDEN. CANONICATVS.

Ven. 26. Aprilis 1619.

ARGVMENTVM.

Idoneitas tam quoad litteraturam, quam quoad mores, vitam &c. debet constare per relationem Examinatorum quod tamen procedit respectu Parochialium, cum respectu aliorum beneficiorum, alix qualitates præter doctrinam possint probari per testes.

SYMMARIVM.

1. Parochialium prouiso debet fieri praxia fide deuita, & moribus examinatorum synodaliū, etiam in resignationibus ad fauorem.
2. Examen per concursū nō fit in resignatione Parochialium in fauorem certa persona, sed simpliciter coram Examinatoribus.
3. Scientia in beneficijs simplicibus debet probari per Examinatores, & alia requisita per testes, focus in Parochialibus.

DECISIO DXCV.

In decisio Domini steterunt ex rationibus, & fundamentis in decisione adductis.

Quibus non obstat, quod testes de nouo examinati præbent bonam vitam, mores Francis, ac alias qualitates requisitas a Concilio
1. Tridentino sess. 24. c. 18. quia placuit Domini responsio data in decisione, quod de dictis qualitatibus debet constare per relationem Examinatorum, non autem aliunde, & sic per testes iuxta claram dispositionem d. c. 15. & declarationes Illustrissimū Cardinalium S. Congregationis Interpretum relat. per Garz. de benef. 1. 6. cap. 2. num. 236. & seq.

Minus obstat, quod Concilium loquatur in Parochialibus vacantibus per obitum, vel simpli-

simplicem resignationem; non autem in vacationem per resignationem in favorem certæ personæ iuxta *Parisi. de resignat. lib. 10. quasi. 7. num. 13.* ubi de communi *Gonzal. super Regul. 3. glo. 6. n. 223.* quia prædicti DD. tantum dicunt hoc casu non esse necessarium concurrere; non autem quod non sit necessarium examen, & relatio Examinatorum circa omnia à Concilio requisita, cum non possit assignare diversitatis ratio, ex quo in utroque casu Episcopi munus est inuigilare, ut curæ animarum præficiendi sint prædicti qualitatibus ad hunc effectum requisitis.

Neque etiam facit, quod doctrina debeat probari per relationem examinatorum, cum tamen alie habilitates possint probari per testes, quia id procedit in provisionibus aliorum beneficiorum, non autem parochialium, in quibus fuit à Concilio Tridentino ubi supra præscripta certa forma quæ omnino servari debet ita distinguit *Garz. ubi supra à num. 35.*

Et ita de eisum &c.

AVENIONEN. DONATIONIS.

Lana 29. Aprilis 1619.

ARGUMENTVM.

Patet ex summario.

SVM MARIYM.

1. Donatio facta pro edificando Monasterio sub beneficio Apostolico dicitur conditionalis, & non potest esse ante dictum beneficium.
2. Dicitur sub importat conditionem.
3. Donatio facta pro edificando Monasterio cum bona Venia Sedis Apostolica, & sine aliquo onere, si imponatur onus licet interveniat beneficium Papa non expressis oneribus non potest exequi, & quare.
4. Clausula non alias licet nec alio modo importat formam, & debet ad usum observari.

DECISIO DLXXXVI.

D Omini dixerunt pro nunc mandatum non esse relaxandum: aut enim Patres Minimi Sædæ Francisci de Paula veniunt vigore primæ donationis sibi factæ à Domina Magdalena de Sagret sc. 7000. ad effectum construendi Monasterium, & Conuentum dicti Ordinis in Villa Carpenteraten, & pro sustentatione 12. Fratrum d. Ordinis cum quibusdam oneribus, de quibus in donatione sub beneficio Santissimi, & aliorum Superiorum, ad quos cognitio huiusmodi spectabit, & antequam agant debent ostendere dictum Beneficium Apostolicum, licet enim quoad alia onera donatio dicatur facta sub modo, cum illa veniant adimplenda post emolumentum quæsitum in sta doct. Bart. in l. quibus diebus §. Terminus ff. de condi. & demonstr. Surd. decif. 156. num. 5. Molina de primog. Hysp. lib. 3. c. 12. num. 4. tamen quoad beneficium Apostolicum, quod precedere debet dicitur conditionalis iuxta Molin. ubi supra sante præsertim illa ditione sub quæ importat conditionem ut notat in puncto De.

2. eia. conf. 1. num. 25. & seq. lib. 2. unde de illo debent docere antequam agant ad quantitatem donatam.

Aut verò nuncitur secundæ donationi, in qua eadem Donatrix consensit, ut Monasterium supra ordinatum construi in Villa Carpenteraten. fieret in Oratorio B. M. V. in Teritorio Venalesch d. Paribus per Episcopum assignato, & minus ex illo agere possint, quia donatrix illa expressè fecit sub conditione scilicet quatenus d. assignatio fieret est bona Venia Sedis Apostolicæ purè, & sine aliquo onere, & dummodo d. sola donatrix pro fundatrice & donatrice d. Conuentus agnosceretur quod non fuit adimplendum ex quo assignatio ab Episcopo fuit facta cum diversis oneribus, nempe celebrandi vnam missam qualibet hebdomada pro anima sua, & Episcoporum Antecessorum, & successorum. Item mittendi Concionatorem ad predicandum quolibet die Dominico Adventus, & Quadragesimæ in dicto loco Venalesch & soluedo 20. lib. certæ quotannis ex oblationibus heri solitis d. Oratorio assignato & licet d. assignatio fuerit per Santissimum approbata; tamen cum non fuerit facta mentio dictæ conditionis à donatrice requisitæ quod fieret sine aliquo onere, suffragari non potest, tanquam subrepticia, & contra mentem donatricis, quæ ita demum talem assignationem accepit si sine aliquo onere concederetur, & dimitteretur cum clausula non alias aliter nec alio modo, quæ operatur, ut ad vagum sit observandus modus præscriptus in donatione, & importat formam *Rol. conf. 63. num. 24. lib. 4. Ofasch. decif. 165. num. 13. Rota decif. 650. infine par. 3. d. inter Scraph. decif. 420. num. 6.* Et ita &c.

MANTVANA CANONICATVS SEV IVRISPATRONATVS.

Veneris 17. Maij 1619.

ARGUMENTVM.

Iurpatronatus dotatus ex bonis feudalibus ad Ecclesiam deuolutis spectat ad ipsam Ecclesiam, non autem ad hæredes, & successorem Prælati, quamvis ipse illud pro eis fundauerit.

SVM MARIYM.

1. Iurpatronatus dotatus ex bonis feudalibus ad Ecclesiam deuolutis non potest acquiri hæredibus, & successoribus Prælati in prandicum Ecclesia.
2. Episcopus potest bona deuoluta Ecclesia concedere in feudum consanguineis.
3. Text. in c. Apostolicas 11. quest. 2. & num. 2. quid disponat.
4. Iurpatronatus fundatus ab Episcopo ex bonis ad Ecclesiam deuolutis quaritur Ecclesia, non autem illi, qui fuit antecessor donationis.
5. Iurpatronatus erigere ex bonis deuolutis Ecclesia est maioris prandicii quam illa infundare.
6. Menoch. conf. 90. declaratur.

DECISIO DCCVII.

D Omini perfliterunt in decisio nēpe non constare de Inrepatronatus DD. de Gonzagha cum dotario, & fundario Canonicatus, de quo agitur, fuerit facta per Vbertum Episcopum Mantuanum ex bonis feudalibus ad Ecclesiam deuolutis, & sic non potuit illud teleruare suis hereditibus, & successoribus in p̄iudicium Ecclesie acq̄isitum ob dictam dotationem ex adductis in decisioe.

Nec visum fuit obflare, quod quemadmodum Episcopus potuisset huiusmodi bona deuoluta concedere in feudum consanguineis *Bald. in c. 1. num. p. vers. tu dic quod potest de bis, qui feud. dar. poss.* eadē ratione potuit in eisdem bonis constituere Inrepatronatus ad illorum fauorem, cum plus sit illa infundare quā pro dote seu fundatione Inrepatronatus assignare iuxta *conf. Menoch. 90. num. 15. & seq.* quia huiusmodi doctrina ita simpliciter intellecta non est vera, cum sit contra *Ter. ex p̄sumpt. in c. Apostolicas in fin. ubi Gloss. verb. construxit 11. q. 2. qui loquitur in fortioribus terminis*, nēpē quando Ecclesia constituitur ex redditibus Ecclesiasticis, quorum Dominus est Prælati, dum vivit, ergo quanto magis constituitur ex ipsismet bonis ad Ecclesiam reuerſis acquiratur ipsi Ecclesie cuius sunt bona; nam Inrepatronatus acquiratur ei, ex cuius bonis res processit; non autē illi, qui fuit auctor dotationis *Abb. conf. 57. circa fin. lib. 1. Roeb. de Inrepatronatus verb. & dotavit. num. 26.*

Nec est verum, quod sit minus erigere patronatum ex bonis feudalibus, quā illa infundare; cum primo casu dominium directum remaneat pones Ecclesiam, & spes deuolutionis ex pluribus causis, & interim adsit emolumentum Canonis, & alia Commoda, quæ omnia cessant in 2. casu, cum tunc fiat alienatio tam vilis, quā directi domini in perpetuum absque aliqua spe reuerſionis, & solutione Canonis cum seruitute Inrepatronatus, quæ reputat onus grauissimum Ecclesie.

Ultra quod *Menoch.* loquitur in Ecclesia solita subesse Patrono, quæ postea fuerat effecta libera, & tunc dicit posse denuo Inrepatrona. subijci ad similitudinem bonorum infendari solitorū, de qua doctrina quicquid sit, certū est nō applicari casui nostro, in quo tractatur de creādo nouo Inrepatronatus ad fauorē laicorū in Ecclesia dotata ex bonis eiusd. Ecclesie contra dispositionem *Ter. in dicto cap. Apostolicas*. Et ita decum.

ROMANA DQMVNCVLARVM.

Mercurij 2. Majj 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Arbitrii ecclesiæ de consensu parium est standum.
- 2 Obligatio in forma Camera inrata operatur, quod illius executio etiam sub pretextu reuisionis retardari non possit.
- 3 Relatio Petiti est valida procedente citatione ad

videndum mandari referri, & decreto Iudicis. quod referat, & alia citatione ad Interfendum.

- 4 Laudum debet seruari donec doceatur de lesione.
- 5 Arbitrium boni viri petitiū si non fuerit terminatum intra terminum laudum remanet in suo robore.
- 6 Statutum Vrbis inter Cines & Incolas in omnibus Tribunalibus seruari debet.

DECISIO DCCVIII.

D Omini In Contumaciam Francisci Pellicce pluries citari, & reuents informantē dixerunt standum esse relationi arbitrorum, cum fuerint ecclesiæ de vtriusque partis consensu *Bart. in l. 2. de Inr. fise. num. 10. lib. 10. Angel. in ant. de non alien. 9. quod antea num. 26. Felin in c. proposuisti num. 7. in 2. Fallent. de probat. Corn. conf. 43. num. 6. lib. 1. Paris conf. 29. num. 5. lib. 1. Rota decis. 230. in fin. par. 1. recent. flante.* præsertim geminata obligatione Francisci in forma Camera, & sic iurata de stando illorum declarationi, quæ operatur, vt illius executio sub quouis pretextu reuisionis retardari non possit *Grat. conf. 34. lib. 1. Marfil. sing. 43. 2. Mand. conf. 281. lib. 1.*

De validitate autē d. relationis dubitari non potest, cum fuerit facta p̄iudicium citatione ad Interfendum, & alia ad videndum mandari referri, nec non decreto Iudicis de referend.

Quo verò ad Iustitiam licet d. relatio, seu declaratio aliunde non iustificetur quoad latitudinem, & altitudinem transitus per arbitros declarand, tamen donec non doceatur de lesione vel grauamine, præsumitur pro laudo *Alex. conf. 119. num. 13. lib. 2. Tar. conf. 38. num. 6. lib. 1. Paris conf. 95. num. 91. lib. 1.*

Non obstat reductio petita ad arbitrium. boni viri, quia cum fuerit terminata instantia intra tres menses, laudum remanet in suo robore iuxta *Statutum Vrbis lib. 1. cap. 178.* quod cum sit decisorium, & versetur inter Cines, & Incolas in omnibus Tribunalibus seruari debet *Seraph. decis. 312. num. 1. & decis. 352. num. 8. & fuit sæpe decum.*

Et ita &c.

VELITERNA CAPPELLANIA.

Veneris 24. Majj 1619.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Possessio instrumentalis alio non possidente uales pro mantentione.
- 2 Executor vnus si prauentur, non potest alius se ingerere.
- 3 Possessio capta de mandato secundi executoris tenet, licet prius prauentum coram primo Executorē suscipiendo monitorium executum tamen eadem die dicta possessionis adepti.
- 4 Præuentio inducit ex citatione executi; alius secus.
- 5 Interdictum vti possideatis non datur ex Possessione.

Hh

fione

- ione Aconomi ad Custodiam fructuum.*
 6 *Economia finitar comparere prouiso de beneficio*

DECISIO DXCIX.

Fuit resolutum, mandatum de manutenendo dandum esse Siluio, cum de eius possessione de tempore mortis litis constet ex Instrumento illius ademptionis, quod alio non existente in possessione probat l. *predia*, & ibi Bart. ff. de *acquir. poss.* Rot. decis. 202. num. 3. par. 1. diuers. Seraph. decis. 1065. num. 2. cum præsertim fuerit sibi tradita à Sanctione executorum litterarum Apostolicarum suæ prouisionis *Littere possidet ff. de acquir. poss.* Rota decis. 802. num. 6. & seq. par. 1. diuers.

Non obstat, quod executor, qui possessionem tradidit Siluio, non habeat ad id iurisdictionem ex eo, quod licet in literis esset nominatus executor vna cum A. C. & Alexandro Borgia, tamen Siluius prius adiuuerat A. C. & ab eo monitorium obtinuerit, & consequenter cum vnus ex executoribus perueniret non potuit aliter amplius se ingerere, non pluribus §. 1. de *off. delegat. in 6.* quia cum monitorium fuerit præsentatum eadem die, qua fuit capta possessio auctoritate alterius executoris, ad sustinendum actum debet presumi præcelsisse ademptionem possessionis executionem in iudicio *de off. delegat. 37. de appellat.* Vnde cum possessio fuerit capta ante executionem monitorium, non videtur dici posse, quod A. C. præuenerit, cum adhuc effectum requiratur citatio, exequuta e. gratum §. *non autem de off. delegat.*

Non obstat possessio Aconomi, quia cum sit deputatus tantum ad Custodiam fructuum *Lap. alleg. 81. num. 6. & 7.* non potest agere inter dictos, ut possidetis, *Menoch. de retinend. remed. §. num. 95.*

Ultra quod Aconomia videtur finita; cum eam Aconomus detur beneficio vacanti cap. *um vbi ubi D.D. de off. ordinar. Rot. decis. 293. num. 16. par. 1. recent.* eius officium cessat comparati bus prouisis.

Et ita resolutum &c.

COLONIEN. CANONICATVS.

¶ Veneris 24. Maii 1619.

ARGVMENTVM.

Præbenda est, vbi distinctum à Canonici, & ideo non inducit incompatibilitatem. Cætera ex Sum.uario.

SYMMARIVM.

- 1 *Gratia non est iussu, ut non verificatis in ea narratis.*
- 2 *Scriptum debet extrahi per te citata, & seruatis alijs requisitis, alijs non probat.*
- 3 *Enunciatiua recentis non præcelsat, maxime ubi principaliter agitur de emne.*
- 4 *Præbenda appellatione non videtur distinctum à Canonici.*
- 5 *Præbenda est quid temporale distinctum à Canonici, & non inducit incompatibilitatem secus in*

Canonatu, qui sonat in titulum.

6 *Decanatus est dignitas, que non potest obtineri cum Canonatu.*

7 *Reus & possessor repellit alioem ex eius non iure.*

8 *Narrata omnia in gratia sunt iustificanda tanquam pars gratie.*

DECISIO DC.

Visum fuit Dominis gratiam Federici non esse iustificatam; narratur enim quod Gulielmus olim Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Euniberti Colonien. dictum Canonatum retinet vna cum Decanatu, & alijs Canonatu, & præbenda prædictæ Ecclesiæ d. Decanatu annexis, de qua tamen annexione Canonatus, & præbende non docet.

Non obstat duæ prouisiones Ordinarij factæ de hoc Decanatu, in quibus enunciat huiusmodi annexio; Tum quia dictæ prouisiones non sunt in forma probanti, cum non fuerint extractæ parte citata, & non fuerint seruata alia requisita, de quibus per *Vespr. in prax. lib. 6. cap. 1. nu. 14. & in vna Monopolitana bonorum 13. Nouembris 1617. coram me;* Tum etiam quia dictæ enunciatiue sunt de annis 1607. & 1611. & sic nimis recentes, quo casu non probant *Iuocet. & alij in cap. eum in iure de off. deleg. Rota decis. 128. num. 8. par. 2. & 432. num. 4. par. 1. recent.* & in puncto fuit dictum in vna *Capuas. Vniuersi 27. Nouembris 1587. coram bo. mc. Bihalo* cum præsertim hodie principaliter de dicta vnione enunciata dubitetur *Rota decis. 580. num. 3. par. 2. recent.*

Minus obstat alia enunciatiua facta in vnio- ne prædicta per Gulielmum, quia loquitur de annexione præbende, cuius appellatione non venit Canonatus; cum præbenda sit quid temporale distinctum à Canonici, & ideo nullam inducat incompatibilitatem cum Decanatu *Gonzal. super Reg. 8. glof. 5. §. 1. num. 27. de qua etiam testantur in specie Capitulares in fide data in Sumuario Gulielmi, quod secus est in Canonatu, qui sonat in titulum, & simul obtineri non potest cum Decanatu, qui est dignitas Seraph. decis. 420. num. 2. & fuit dictum in vna *Giennen. Portionis §. Iunij 1613. coram Phaldo.* Vnde ex annexione præbende non resultat annexio Canonatus.*

Nec facit, quod etiam non probata dicta annexione adhuc addit incompatibilitas Decanatus respectu alterius Canonici, & præbende, quod prius idem Gulielmus obtinebat super quo dantur duo testes dicentes, quod sic cessat difficultas, quia ad effectum, de quo agitur nempe iustificationis gratiæ Federici dictam annexionem fuisse per eum narratam, & non iustificari adhuc per Gulielmum reus, & possessor illum ex non iure suo repellat *Rota decis. 520. num. 6. par. 2. recent.* Quia omnia per eum narrata sunt iustificanda tanquam pars

pars gratia *Rota decif. 534. num. 1. par. 1. diuers.*
Genz. fol. super reg. 8. in adnot. n. 231.
 Ex quibus ita fuit refolutum &c.

CONCHEN. DECIMARVM DE
 CAMPILLO.

Luna 27. Maij 1619.

ARGVMENTVM.

In compulfatione fcripturarum debent citari omnes intereffe habentes. Archivium ad hoc, vt probet debet effe publicum, & habere Officiale publicum.

SVM MARI VM.

1. Compulfatio fcriptura non citata parte intereffe habente non valet.
2. Intimatio falfa quibufdam Officialibus, Vniuerfitatis in negotio Vniuerfitatis non imet, fed debet fieri ipfi Vniuerfitati legitime congregata.
3. Terminus quatuor horarum ad convocandum dicitur nimis brevis.
4. Conftitutio fynodalis extralla ex Archivio privato Epifcopi, qui eft pars formalis, non probat etiam contra tertium.
5. Archivium debet effe publicum, & habere Officiale publicum ad hoc vt extrallum ex eo probet.
6. Solemnitatis defectus potest opponi poft produktionem iurium.
7. Obferuantia turbida non dat robur alicui, qui pretenditur obferuatus.

DECISIO DCI.

- Conftitutionem non effe in forma probanti Domini refoluerunt cum ad illam compulfandam non fuerit legitime citata Vniuerfitas loci del Campillo, quae habet intereffe in hac caufa decif. 1. num. 5. de fid. infr. in nou. Conar. praef. cap. 21. num. 3. verf. quarto Veftr. in prax. lib. 6. cap. 1. num. 15. folummodo enim dictae Compulfatoriales fuerunt intimatae quibufdam Officialibus, quod non fufficit, fed ipfae Vniuerfitas legitime congregata erat citanda vt per Lancelott. de attente p. 2. cap. 4. in prafat. num. 139. Seraph. decif. 1046. num. 5.

Maxime quia nec dicta intimatio fuit facta omnibus Officialibus, vt apparet ex illius leatura, vt ex refponfione Praetoris, qui requirit omnes tunc vacare poffeffionibus, & rei iufficere, & licet fuerit dicto Praetori praefixus terminus quatuor horarum ad illos convocandum, Tamen quia terminus fuit nimis brevis, intimatio non fuffinetur iuxta decif. Caffad. 6. numer. 3. de dol. & Contumac. Manic. decif. 8. num. 2.

- Vltimus dicta Conftitutio Synodalis fuit extralla ex Archivio privato ipsius Epifcopi partis formalis in hac caufa, quod eft fufpectum, & propterea contra tertium non probat Put. decif. 320. num. 2. & fuit dictum in vna Tirafone. Parrocchialis de Abilitas 4. Maij 1616.

ceram bo. me. Andrea, & alias fexpe. Ad hoc enim debet doceri, quod illud effe publicum, quodque habeat Praepofitum, feu Officiale, publicum Abb. in cap. cum caufam, & ibi Felin. num. 7. de probat. Ofafch. decifion. 69. numer. 2. Cramer. de antiquit. temp. par. 1. diuers. verf. 4. limitatur num. 1.

Quae tanto magis procedunt, quia neque etiam conftat de quo tempore fuerit tepofita dicta Conftitutio in Archivio; Vnde cum potuerit tepofui de tempore mota litis, nihil probat Caput. decif. 41. num. 4. par. 1. & fuit dictum in vna Signina bonorum feudaliu 28. Oltobris 1616. eorum bo. me. Andrea.

Quibus non obftat huiufmodi defectus non fuiffe oppofitos in partibus; quia nihilominus poffunt hodie opponi in Curia poft produktionem compulforietum, & etiam illarum vigore extractorum iuxta decifionem Seraphin. 320. num. 3.

Minus obftat obferuantia ipsius Conftitutionis foluendi vnum Caichium pro quolibet pari deftiarum, de qua deponunt reftef Epifcopi, quia in decifione in hac caufa facta 21. Ianij 1613. eorum me fuit firmarum, huiufmodi reftefibus praualete alios inductos pro parte Capituli, & propterea Capitulo dandum effe mandatum de manutenuendo foluendi vnum tantum Caichium etiam cum pluribus paribus animalibus, & plura quam nouem modia terra colantur. Vnde apparet obferuantiam dictae Conftitutionis vel non effe veram, vel effe adhuc turbidam, adeo vt ex illa Conftitutum robur, & adimicium accipere nequeat.

Et ita conclufum &c.

ROMANA NVLLITATIS TESTAMENTI.

Luna 3. Ianij 1619.

DECISIO DCII.

Imprefsa in rec. dec. 119. par. 4. tom. 2.

PLACENTINA PARROCCHIALIS.

Veneris 14. Ianij 1619.

ARGVMENTVM.

Reftori poffeffori deberet manutentio, quamuis exaduerso opponatur de reprobatione facta a primo executorote, qua ftante non porciat fecundus executor deuenire ad collationem, & ad traditionem poffeffionis.

SVM MARI VM.

1. Reprobatus a primo exatore literarum non potest a fecundo admitti.
2. Fides Proniciarij fuper reprobatione non facit fidem.
3. Notario non creditur de alio de praterito.
4. Pena incurfus, & obiectiones debent conclunter probari.

Hh 2

5 Pof;

- 5 *Possessorium summariissimum non requirit titulum etiam in beneficialibus, sed sola possessio sufficit.*
 6 *Possessio triennalis, & approbata; ab Ordinario est considerationis.*

DECISIO DCIII.

In decis. Domini Reterunt, nempe Christophoro dandum esse mandatum de manutendo, cum de eius possessione inter partes non controuertatur.

- Nec obstat, quod possessio per eum capta fuerit uiciosa, ex quo enim fuerat reprobatus ab examinatore synodali Placentiensi, & à Prouicario primo Exequatore nominato in litteris, non potuit Bobien. secundus Exequutor procedere ad collationem, & possessionem, quia de tali reprobatione non constat, nisi ex quadam fide Prouicarii, que non facit fidem *Mantic. decis. 51. num. 6. Seraph. dec. 1280. num. 1. præsertim cum sit fides de actu pæteriti, non nempe de reprobatione facta per duos dies ante, quo casu neque etiam Notario creditur* *Cranett. consil. 171. num. 1. lib. 1. & fuit dictum in vna Salamantina Archiepiscopatus 13. Martij 1615, coram R. P. D. meo Andree, neque constat*
 4 *Prouicarium, & Examinatores esse tales, quales se faciunt, & cum sumus in materia obiectiua, & tractetur de incursu pœnit. e. suaritia de elect. in 6. de hoc debet plene, & concludenter constare* *Disquis. decis. 2. de probat. Rot. dec. 2. de except. in num.*
 5 *Vltra quod huiusmodi exceptio respicit defectum tituli non autem possessionis, que non controuertitur, & consequenter videtur, reijcenda ad petitorum, cum in illo summariissimo sufficiat sola possessio, nec requiratur titulus etiam in beneficialibus* *Ferrett. consil. 5. num. 1. Rot. decis. 595. num. 3. par. 1. diuers. decis. 287. num. 8. par. 2. recent.*

- Maximè cum eius possessio sit non solum triennalis, sed etiam octo annorum, & fuerit ab ipsomet Ordinario approbata illum pro Rectore in pluribus actibus iudicialibus nominand. fuit tamquam talis admissus ad Congregationem Ecclesiarum Parrocchiarum Ciuitatis Placentiæ, quæ omnia magis sufficiant illius possessionem, adeò vt manu-
 6 *tentio non videatur deneganda.*
 Et ita decisum &c.

CIVITATIS CASTELLI SVPPLEMENTI
LEGITIMÆ.

Vener. 14. Iunij 1619.

DECISIO DCIV.

Impressa penes Merlin. de legitim. dec. 84. ubi erroneè ponitur sub anno 1610.

ROMANA DOMVS.

Luna 17. Iunij 1619.

DECISIO DCV.

Impressa in rec. dec. 708. par. 4. tom. 3.

AVXIMANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 21. Iunij 1619.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SYM MARI VM.

- 1 *Arbitrium non intrat, ad reijcenda attentata alia.*
 2 *Attentata ante omnia sunt reuocanda.*

DECISIO DCVI.

- F**uit resolutum non iurare arbitrium pro reiectione attentatorum, cum enim illa sint facta clara, & fuerint Canonizata per particularem
 1 *decisionem factam sub die 18. Martij præteriti, non est locus arbitrio, quod regulatur à iure* *Rota decis. 547. num. 1. & 648. num. 6. par. 1. recent. & de iure est, vt attentata in ptimis, & ante omnia tepocentur cap. cum sit de appellat. c. non solum ubi D. D. eodem tit. in 6. decis. 478. num. 3. par. 1. recent. quo casu Rota non solet*
 2 *admittere arbitrium* *Rota decis. 235. num. 1. par. 1. & dec. 735. m. 2. p. a. recent.*

Non obstat, quod causa intentata coram A. C. sit diuersa ab illa pœdente in Rota, cū enim in Rota ipsimet Creditores cōmiserint causā restitutionis in integrū à sententia Cardinalis Lancelotti, quæ illos priuauerat possessione bonorum, quæ ratione suorum creditorum possidebat per dictam restitutionem in integrum nihil aliud prætereire possunt, nisi recuperationem dictorum bonorum in executionem suorum creditorum in Rota ipsimet commissibile videntur, & abique vitio attentatorum, pro illorum consecutione alio iudicium adire non poterunt.

Alijs vero obiectis, quæ hodie per informantes repetuntur. Responder dicta decisio 18. Martij præteriti facta, quæ responsiones etiam hodie Dominis placuerunt.

Et ita &c.

ARIMINEN, LEGATORVM.

Merc. 26. Iunij 1619.

DECISIO DCVII.

Impressa in rec. dec. 130. par. 4. tom. 2.

ROMANA ACCOMANDITA.

Veneris 28. Iunij 1619.

ARGVMENTVM.

Socius non potest mutuare pecuniam communem.

SYM MARI VM.

- 1 *Socius non potest de re communis in usum non de-*
stinare.

Annatum disponere in praeiudicium Confocij, & sic mutare non potest.

3. *Procurator habens liberam administrationem potest alienare pecuniam Domini. Declar. numer. 3.*
4. *Complementarius potest obligare socium, circa ea quae concernunt administrationem societatis, & non in alijs.*

DECISIO DCVIII.

Cum fuerit coram me per plures decisiones resolutum, constare de societate per viam Accommodatit duratura per triennium inter q. Philippum Guicciardinum, & Thomam, & fratres de Baccellis dubitavi hodie, an sit habenda ratio pecuniarum gratis mutatarum per DD. de Baccellis, & negative Domini responderunt ex eo quod cum locum non possit de re communi in usum non destinatum in praeiudicium alterius socij disponere *L. nemo ex socijs in princip. ff. pro soc. Atantic. decis. 45. num. 7.* clare apparet, quod neque pecuniam communem alteri non socio sine consensu aliorum sociorum poterit mutare *text. in l. si socius §. quod si communem ubi DD. ff. si cert. pet. Et* quatenus de iure habens liberam administrationem possit alienare pecuniam Domini ut per *Cass. in l. regasti §. si fugitivus num. 2. ff. si cert. petat.* Tamen hoc non procedit in casu nostro, in quo Baccelli non sunt liberi administratores, sed solum habent administrationem restrictam quatenus utiliter gerant, & non alterius, quod non fieret in mutuo, cum potius in illo habeatur ratio utilitatis mutuatarii, & non mutuantis.

- Non obstat quod Baccelli essent complementarii, quia vi tales bene possunt obligare
4. socios circa ea quae concernunt administrationem societatis ut per *Bart. in l. eandem num. 9. & in 7. quasi. ff. de duobus reis non autem in mutuo pecunias alijs personis, cum hoc sit quid diversum ab administratione societatis, nec socius potest hoc facere ex supra allegatis.*

Et ita resolutum &c.

HISPALEN. SPONSALIVM.

Luna 1. Iulij 1619.

ARGVMENTO, Non indiget.

SVMARIVM.

1. *Declaratoria conceditur a Rota ob non partitionem executorialibus reproductis, & quatuor terminis servatis.*

DECISIO DCIX.

- P**RO informante fuit resolutum, nempe dandam esse declaratoriam; cum enim Ioannes per tres sententias conformes fuerit condemnatus ad contrahendum matrimonium cum
1. Maria, & fuerint relaxatae executoriales, quae fuerunt d. Ioanni intimatae, & in Rota re-

productae, fuerintque servati quatuor termini servari soliti, sequitur ut non docto de partitione, vel saltem de legitima causa non parandi, sic danda declaratoria *Mobed. decis. 1. in princip. de sentent. excommunic. Fels. in prax. lib. 2. cap. 4. num. 8. decis. 44. §. num. 4. par. 2. recent. & in puncto fuit dictum in vna Mediolanen. matrimonij 26. Octobris 1616. coram meo, ob non partitionem enim solet Rota per declaratoriam suas sententias exequi *Cassid. decis. 6. num. 10. de caus. posses. & propr.**

MEDIOLANEN. MATRIMONII.

Luna 1. Iulij 1619.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus ad effectum contrahendi matrimonium lapsus biennio si indurato corde subsistat absolvens est.

SVMARIVM.

1. *Excommunicatus ad finem contrahendi matrimonium lapsus biennio debet absolvi: ne deficiat consensus in matrimonio, etiam si non petat, ne reddatur suspectus de haeresi.*
2. *Censura in casu matrimonij contrahendi adhibetur ad modum medicinae.*
3. *Absolutio dicitur iuxta causam ne matrimonium coacta contrahatur.*

DECISIO DCX.

- A**bsolutionem esse concedendam Francisco Domini resolverunt, licet enim ille fuerit per tres conformes condemnatus ad contrahendum matrimonium cum Barbara, & contra eum relaxatae executoriales, & ob illarum non partitionem fuerit declaratus excommunicatus, & publice affixi cedulones; Tamen quia per duos annos, & ultra indurato corde subsistit, & sustinet dictam excommunicationem stante huiusmodi pertinacia est absolvens, quia alias deficeret consensus liber in matrimonio requisitus *Menric. Boich. in cap. 2. num. 7. vers. Compelli autem de sponsal. Gabr. cons. 186. num. 2. & seqq. lib. 2. Sanchez. de matrim. lib. 1. disp. 9. num. 8. & fuit dictum in vna Abulen. Matrimonij 23. Martij 1593. coram Cardinale Blanchetto, quam absolutionem sponso etiam non petenti esse concedendam tradiderunt Gabr. & Sanchez. ubi supra. Nec est vitiosius dicta absolutio retardanda, quia si diutius in excommunicatione permaneret, redderetur suspectus de haeresi, ut habetur in *Concil. Trid. sess. 23. cap. 3. in fine, & notat Menoch. de arbitr. cas. 416. num. 52. & seqq. Farinas. in tract. de haeresi. quasi. 193. num. 23. & ita sequeretur,**
2. quod censurae, quae in illo casu adhibentur ad tempus per modum medicinae iuxta Sanchez. ubi supra in fine dicta disp. operarentur effectum contrarium.

- Nec obstat, quod absolutio non sit danda,
3. absque iusta causa, quia satis iusta causa absolvens dicitur, ne matrimonium coacta contrahatur contra dispositionem *text. in cap. gem.*

ma,

ma, & in cap. requisivit de sponsal. & post illatas censuras, quia tunc si sponsus obstinatus persistat in non contrahendo matrimonium, est absolvens iuxta superius deducta.

Minus obstat, quod absolutio non sit danda absque iusta causa, quia facis iusta causa absolventi, dicitur, ne matrimonium coactè contrahatur contra dispositionem text. in cap. gema, & in cap. requisivit de sponsal. & post illatas censuras, quia tunc si sponsus obstinatus persistat in non contrahendo matrimonium, est absolvens iuxta superius deducta.

Minus obstat, quod Barbara velit probare matrimonium fuisse contractum per verba de presenti, non autem de futuro, quia cum huc usque fuerit actum de sponsalibus per verba de futuro, & propter dicta sponsalia fuerunt late censuræ, & postea novum iudicium inchoandum, siquid exadverto præterit.

Quod opponitur de non refectione expensarum tollitur ex querentia Procuratoris D. Barbaræ, qui lateatur illas recepisse.

Et ita resolutum.

ROMANA TUTELAE.

Luna 1. Iulij 1619.

ARGUMENTUM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. Legitimatio personæ probatur testibus deponentibus de filiatione & tractatu.
2. Verba enunciativa testimonii continent prohibitionem fraternitatis, & legitimationes personarum.

DECISIO DCXI.

Domini dixerunt constare de legitimatione personæ Silvie, ex testibus enim datis in Summario apparet, quod Silvia est filia Alphonsi, & quod Alphonsus erat Frater Ioannis Domini, de cuius hereditate agitur, qui testes, cum sint optimè informati, & deponent de dicta filiatione ex fraternitate cum causa scientiæ, nec non de communi reputatione, & tractatu benè probant. Bart. in l. 1. §. 1. num. 3. ff. de quest. & in l. non audi C. de probat. Ruin. consil. 53. num. 4. lib. 5.

Maximè quia quoad fraternitatem Alphonsi prædicti cum Ioanne Dominico coadiuvatur prædicta probatio ex enunciativa testimonii q. Vespasiani ipsorum Communis fratris, in quo eos tanquam fratres heredes instituit Scraph. dec. 1282. num. 2.

Quibus non obstat confessio ipsius Ioannis Domini facta in iudicio criminali, quod ipse haberet in Urbe duos nepotes ex fratre nepote Flaminium, & Cæsarem, quia omissio, an hæc confessio probet in iudicio civili, dicebatur ex hoc non excludi, quin haberet Silviam fratris filiam.

Quo vero ad legitimationem fratris Petri fuit reservatum vt particulariter videatur.

Et ita, &c.

LEODIEN. DECIMARVM.

Luna 1. Iulij 1619.

ARGUMENTUM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. Clausula sine retardatione solutionis decimarum passim apponitur in commissionibus Decimarum, & præstat ab attentatis.
2. Clausula si quid exequendum transferret executionem Iudici ad quem.
3. Rescriptum afficit à die data, & habite notitia.
4. Attentatum non datur absque scientia.
5. Inhibitione Rotali pendente non potest recurri ad Metropolitanam, & quidquid sit est attentatum.
6. Recursus ad Iudicem Laicum in re Ecclesiastica pergitur, si habita notitia remanet.
7. Cognitio incidentium Commissionis Rotalis spectat ad Rotam, cum agitur de excessu, & non ad inferiorem.

DECISIO DCXII.

Introducto in partibus iudicio per Abbatem, & Monachos Sancti Laurentij contra Colonos Abbatissæ & Monialium vallis benedictæ super exactione Decimarum ex retris spectandam ad dictam Abbatissam, & Moniales, in quo per duas sententias conformes dd. Coloni succubuerunt, & in gradu appellationis causa in Rota mihi commissa cum clausula sine retardatione solutionis Decimarum quoad Colonos; quo vero ad Moniales cum clausula si quid exequendum, cuius commissionis vigore fuit in partibus inhibitorium, qua inhibitione non obstantæ fuerunt nonnulla acta in partibus facta. Ideo dubitavi, an constet de attentatis hinc inde, quæ veniant revocanda, & Domini pro parte Abbatis negativi, pro parte vero Colonorum Monialium affirmativè responderunt; & pro Abbate moti sunt ex eo quod licet ipse, & Monachi executiones fecerint contra Colonos, tamen in vim rescripti emanati à Signatura, ultima sine retardatione solutionis, &c. quod passim apponi solet, quando agitur de decimis e. tu. nobis de decim. licet potuerunt fieri citra incursum attentatorum.

Nec obstat visum fuit, quod Signaturæ postea quoad Moniales rescripserit cum clausula si quid exequendum, &c. per quam transferretur executio ad Rotam, vt fuit dictum in causa Toletana Percechialis 24. Ianuarij 1604. coram D. meo Sacrate, quia fuit responsum, quod executiones fuerunt factæ vigore primi rescripti; & non habita notitia, & ante diem datæ secundi, cuius natura est afficere à die data, & post habitam illius notitiam, cum non detur attentatum absque scientia Rota dec. 562. num.

2. par. 3. & dec. 618. num. 6. par. 1. recent.

Affirmativum vero partem scilicet pro parte Colonorum Monialium constare de attentatis tenuerunt Domini ex eo quod in scriptum inhibitionis Rotalis, & pendente iudicio in

5 Rota dd. Coloni habuerunt recursum ad Archiepiscopum Metropolitanum contra dispo-

sito-

sitionem text. in c. non solum de appellat. in 6.

Nec facit, quod Abbas, & Monaci pro exequutionibus faciendis pro exigendis Decimis aduerfus Iudices laicos, quia habita noticia recurfus statim illi renuocauit Abbas ve in Summario ipsius num. 5. quod visum fuit sufficiens ad euitandam presumptionem tacite ratificationis Rota decis. 750. numer. 7. part. 1. diuersi.

Minus releuat prætensus excessus exequutionis, quia de illo non constat, & si constaret debebant Coloni recurrere ad Rotam, cui erat causa commissa, & ad quam spectabat omnimoda cognitio quorumcumque incident. in hac causa.

Ex quibus ita fuit resolutum, &c.

ROMANA DOTIS ET LEGATI.

Mercurij 15. Ianuarij 1620.

ARGUMENTVM.

Adducuntur nonnulli casus, in quibus vel non currit, vel interruptitur præscriptio. Pro legato executiue proceditur in Tribunali A. C. secus extra illud.

SVMARIVM.

- 1 Legatum, quod probatur factum in testamento, debetur legatario.
- 2 Præscriptio 16. annorum inducitur ex statuto Urbis.
- 3 Præscriptio non currit cum mala fide & num. 10.
- 4 Legatum non habet viam executiue iuxta opinionem Rote, & secus extra Rotam.
- 5 Clausula cum facultatibus Auditoris Cameræ operatur ut possit procedi executiue ubi competis via executiua tantum.
- 6 Obligatio Cameralis habet paratam executionem.
- 7 Præscriptio statuti Urbis 16. annorum expressè excipit dotes.
- 8 Præscriptio interruptitur per solutionem factam ad bonum Computum.
- 9 Item ex interpellationibus extrajudicialibus.
- 10 Prescribere non potest heres hypothecam constitutam super ornamentis bonis pro dote minori spatia 40. annorum.
- 11 Præscriptio cessat in debito inuito.
- 12 Iuramentum perpetuæ actionem, & inducit renuntiationem, cuiuscumque exceptioni præscriptoris.
- 13 Præscriptio non currit non valenti agere.
- 14 Dotis petenda alio spectat ad maritum viuentem, & non ad uxorem, ad quam spectat solum mortuus pater.

DECISIO DCXIII.

Proposito dubio, an esset relaxandum mandatum executiue pro dote, illius que fructibus, & legato, de quibus agitur, Domini legatum deberi responderunt, pro residuo autē dotis esse relaxandum mandatum, & quod de fructibus videatur.

Quoad legatum cum de illo doceatur per testamentum Domini Orinthe, nec appareat ab eius heredibus fuisse solum D. Lauræ Legatarie non videtur dubium deberi.

Non obstat, quod dictum legatum fuerit factum de anno 1594. & consequenter D. Lauræ ad illud hodiè agenti obisset præscriptio 16. annorum, de qua in statuto Urbis lib. 1. cap. 158.

Quia donce vixit D. Martius institutus heres in testamento d. Orinthe, qui legati scientiam habebat, nulla poterat currere præscriptio ad illius fauorem, nec etiam spatia 40. annorum propter illius malam fidem Dec. in c. Ecclesia Sancta Maria num. 26. de cons. Mandell. conf. 58. per totam. A die verò mortis D. Martij non adest tempus sufficiens pro inducenda d. præscriptione 16. annorum ad fauorem eius heredis.

Quod autem dicebatur per informantes pro D. Laura pro huiusmodi legato esse relaxandum mandatum executiue non placuit Dominis, quia secundum opinionem Rotæ pro legato non competit via executiua, vt fuit dictum in causa Modiolanen. Legati 30. Octobris 1585. coram bo. me. Cardinali Pamphilio, & in Romana Spolyo. Iunij 1606. coram Illustrissimo Cardinali Lucellotto ubi etiam respondetur statuto Urbis de executione testamentorum lib. 1. cap. 86. à qua opinione non videtur recedendum in presenti casu, quamuis causa sit commissa cum facultatibus A. C. in cuius Tribunali pro legato datur executio facultates enim A. C. datur in Commissione operatur vt possit procedi executiue, quando scilicet competit via executiua, non autem quando non competit vt Rota tenet in legato.

Quo verò ad dotem cum Pompeius obligauerit ad illius solutionem se, & suos heredes, & bona in ampliori forma Cameræ nec illa fuerit ad huc integrè soluta, videtur pro residuo dotis non solute relaxandum mandatum; obligatio enim Cameralis habet executionem paratam Rot. decis. 695. num. 2. part. 2. in recent. & fuit dictum in Terracinen. Executionis 18. Aprilis 1601. coram D. meo Decano, & alias sæpè.

Non obstat, quod d. dos fuerit præscripta, ex quo fuit promissa de anno 1575. & à dacione non fuit petita, nisi de anno preterito.

Quia aut loquitur de præscriptione statutaria 16. annorum, de qua supra, & illa non intrat, cum in d. statuto expressè excipiuntur dotes, aut de præscriptione iuris communis, & illa cessat; tum quia fuit interrupta per solutionem 2. m. factam de anno 1587. per D. Martium ad bonum Computum dotis, & per interpellationes extrajudiciales factas ad instantiam D. Lauræ de anno 1612. & 1617. tam d. Martio, quam D. Duci illius heredi, de quibus constat ex litteris missis, & ex testibus de facto proprio deponentibus; huiusmodi enim interpellationes in actionibus personalibus sufficiunt ad interruptendum præscriptionem. Bon. de statuto Urbis præscript. Glof. 22. num. 3.

Tum etiam quia stante mala fide Pompei, qui erat promissor dotis, cessat qualibet præscriptio, quia illa numquam cum mala fide currit Surd. conf. 28. num. 65. & conf. 71. num. 7. & seq. Houded. conf. 32. num. 39. & seq. lib. 1. Gabr. de præscript. caus. 3. num. 5. sub ducto autem.

autem tempore, quo vixit Pompeius non adest tempus sufficiens, cum D. Dux tanquam illius hæres mediante persona Martij sui Patris non possit præscribere hypotheecam constitutam su-
 11 per omnibus bonis pro dote minori spacio 40-
 annorum *Negusant. de pignor. 2. membr. 6. parti-
 cipialis num. 1. Sarmient. select. interpretat. lib. 2. cap. 9. num. 1.* quod tempus 40- annorum non adest.

Prædictaque facilius procedunt, quia promissio dotis fuit iurata, & facta pro se, & suis
 12 hæredibus, quo casu actio perpetuatur, & cen-
 13 setur renunciatum cuiusque exceptioni præ-
 scriptionis *Soccin. conf. 36. num. 11. lib. 1. Deci-
 cian. conf. 44. num. 22. lib. 1. Riminald. Inn. conf. 506. num. 15. in fine Roland. conf. 25. num. 29. lib. 2. Sarr. decis. 64. num. 33.*

Ultra quod huiusmodi exceptio præscriptio-
 nis non videtur obstat D. Lauræ, quæ viuentis
 marito non potuit agere, ex quo non ad ip-
 14 sam, sed ad maritum actio spectabat l. si pro
 dote C. de dot. promiss. l. dote Ancillam C. de rei
 vendic. & utrobique DD. Paris. conf. 33. num.
 67. lib. 1. Menoch. conf. 431. num. 9. unde cum
 ille fuerit mortuus de anno 1612. à d. tempore
 incepte contra D. Lauram præscriptio currere,
 non autem ante ex quo agere non valuit ut est
 text. in l. in rebus §. omnis C. de iur. dot. Rimi-
 nald. Inn. conf. 670. num. 31. lib. 6. Menoch.
 confil. 88. numer. 43. lib. 1. à dicto, anno 1612.
 non adest tempus sufficiens pro præscriptione.
 Et ita resolutum &c.

BVRGEN. PRIORATVS.

Vener. 7. Februar. 1620.

ARGVMENTV.

Custodia pecudum non præiudicat nobili-
 tati.

SYMMARIVM.

- 1 Nobilitas generosa requiritur in Equite Hieroso-
 lymitano, sed in Fratibus eiusdem Religionis
 requiritur, quod sit natus ex honestis parentibus
 nec sordes artes exeruerint.
- 2 Nobilitas non emittitur ob Custodiam Pecudam
 tanquam de re pertinente ad agriculturam, nec
 exercent artem Hospitij ob consuetudinem, &
 sterilitatem regionis.
- 3 Pecudum custodia non præiudicat nobilitati.
- 4 Agricultura vacabat Reges & Imperatores.

DECISIO DCXIV.

Domini Georgio solum informante dixerunt
 sententiam Rotaalem esse confirmandam,
 cum de eius validitate actorum appareat, & de ius-
 titia ex decisione in hac causa facta 22. May
 præteritis coram Pampilio, cum enim non aga-
 1 tur de admittendo Equitem, in quo requiri-
 tur nobilitas generosa, sed de receptione fra-
 tris in Cappellanum Religionis Hierosolymita-
 nae, in quo requiritur solum iuxta stabilimen-
 ta dictæ Religionis, quod sit natus ex honestis
 parentibus, & quod nec parentes, nec præ-

cedentes sordes, & viles artes exeruerint; quæ
 omnes qualitates cum concurrant in Georgio
 ut testes depoñunt, merito videtur admit-
 tend.

Nec obstat, quod dictus Georgius dum es-
 set puer custodiuerit proprias, & aliorum con-
 2 sanguineorum, & viciniotum pecudes, & quod
 eius pater exeruerit artem hospitij, quia in
 illis partibus ista non habentur pro vili exer-
 citio, ut deponunt iidem testes, & cum exer-
 ceantur ibi passim a Nobilibus ita exigente ste-
 rilicate Regionis, & tenuitate patrimonij In-
 colatum, non videtur obstat Georgio Ti-
 3 raq. de nobilit. c. 34. in prin. & num. 31. & plu-
 ribus aliis relatis fuit dictum in decisione in hac
 causa facta prout nec etiam de iure custodia
 pecudum videtur præiudicare oobilitati tan-
 4 quam pertinendo ad culturam *Tiraq. ubi sup.
 cap. 32. num. 2. & seq. ubi refert plura exempla
 Romanorum & etiam Imperatorum qui agri-
 culturæ vacabant.*

Et ita resolutum, &c.

BONONIEN. DOTIS.

Vener. 7. Febr. 1620.

DECISIO DCXV.

Impressa in res. dec. 174. p. 4. tom. 2.

FOROLIVIEN. CENSVS.

Luna 10. Febr. 1620.

DECISIO DCXVI.

Impressa penes Cens. de cens. dec. 350.

BRIXIEN. OPTIONS.

Luna 17. Februar. 1620.

ARGVMENTV.

Coadiutor non possidet, sed tantum dici-
 tur admissus ad seruitium Canonica-
 tus. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mantentio datur decenti de possessione instru-
 mentali.
- 2 Possessio continens diem, & horam est anterior
 alia capta eadem die sine expressione horæ.
- 3 Decretum irritans positum super certo corpore,
 beneficii reddit possessionem infirmam.
- 4 Consensu in iudicio aduersarius possidere, si
 etiam ipse possidebat potest agere pro man-
 tentione.
- 5 Confessus se spoliatum interpretatur respectu
 naturalis non autem civilis possessionis, & ideo po-
 test agere pro mantentione.
- 6 Coadiutor non dicitur possidere, sed dicitur ad-
 missus ad seruitium Canonici, unde mortuo
 coadiuto debet possessionem capere.
- 7 Possessionem eiusdem beneficii duo infirmi eodem
 tempore habere non possunt.

DE:

DECISIO DCXVII.

V¹isum fuit Dominis Baldassari dandum esse mandatum de manutentione, cum de eius possessione de tempore morte litis confict ex iustamento illius adeptionis 20. Septembris 1616. §. *veniend. inf. de interd. Rota decif. 683. num. 1. par. 1. recent.*

Non obstat, quod Antonius cepit possessionem eadem die, & cum eius possessio contineat horas præsumatur anterior illa Baldassaris, & consequenter videatur manutendendus Rot. dec. 514. num. 1. par. 2. recent. Quia responderetur, quod Antonius cepit dictam possessionem domus, de qua agitur, tanquam Canonicus Antiquior vigore optionis; in literis autem Coadiutoris Baldassaris expressè continetur derogatio iuri, & consuetudini optandi domos, & Cameras Canonicales eum decreto ireitanti, quod cum fuerit appositum super certo corpore beneficii reddit dictam possessionem Antonii infectam adeo vt nullo modo etiam quod fit anterior veniat manutentibilis *Gonzal. super Reg. 8. glof. 31. num. 8. & glof. 67. num. 29. Mantica dec. 40. num. 8. & fuit dictum in vna Beneuolentia beneficiorum 14. Decembris 1600. coram D. meo Decano.*

Quæ facilius procedunt, quia Antonius interuenit in Capitulo, quando vincente Coadiutor Baldassar intimauit literas Coadiutoris Capitulo, a quo fuerunt acceptatæ.

Non obstat confessio Baldassaris facta in commissione quod Antonius possessionem cepit, quia non per hoc fatetur se non possidere, imo dicit in consensu cum ipso possessionem cepisse, & propterea hodie pro manutentione infiat.

Minus obstat, quod idem Baldassar fuerit falsus, se spoliatus, quia cessantibus administriculis hac confessio interpretatur respectu naturalis, non autem ciuilib, quæ sola fufficit pro manutentione *Sard. conf. 100. num. 72. & latè Rot. 561. num. 5. & seqq. par. 1. recent.*

Nec Domini iudicantur considerandum esse primam possessionem Baldassaris captam in Capitulo vincente Coadiuto, cum illa fuerit tantum admissio ad seruicium Canonicatum, non autem respectu tituli illius, defuncto coadiuto necesse habebat possessionem de nouo apprehendere, quæ necessitas cessaret, si dicta admisso fuisset vera possessio, vt fuit dictum in *Hispanen. Præbenendiartum 8. Februarij 1613. coram D. meo Sacroto quæ est decif. 456. par. 1. recent. & in eadem causa coram bo. me. Andraa 30. Februarij 1617. Nam cum de illo tempore verè possideret, duo insimul, & eodem tempore eiusdem beneficii possessionem habere non possunt, vt ex prædictis ita tenent *Rot. dec. 197. in Misellan. Garz. de benef. par. 4. cap. 5. num. 76. & 90. ad fin.**

Et ex his Domini consueverunt non ex prima, sed ex secunda possessione post mortem Coadiuti apprehensam per Baldassarem illi dandum esse mandatum de manutentione.

ROMANA PENSIONIS DOMVS.

Vener. 21. Februarij 1610.

ARGVMENTVM.

Solutio anticipata facta vsufructuario, eo mortuo non præiudicat proprietario.

SVMMARIVM.

1. Vsufructuario mortuo reddit ad Dominum.
2. Solutio anticipata facta vsufructuario, eo mortuo non efficit Dominum, & fideicommissarium.
3. Ratificatio cum amplissimis clausulis restringitur ad precedentia.
- Verba pro omni iure, quod ipse habet restringuntur ad iura de presenti.
4. Verba quantamuis generalia restringuntur ad tempus præsens nec extenduntur ad futurum ius.
5. Fideicommissarius non tenetur stare locationi facta grauato, qui in præiudicium fideicommissarii locat nequit.

DECISIO DCXVIII.

R¹ota censuit, solutionem anticipatam scut. 12. mila non cessisse damno D. Marchionis de Cassano. Cum enim Abbas Ludouicus, cui durante sua vita. bo. me. Cardinalis Alexandrinus legauerat palatium, illud locauerit de anno 1607. bo. me. Card. S. Georgij & ab illo anticipatè receperit dicta scuta 12. mila sequitur vt mortuo Abbate per aliquos menses post locationem pensio decurrenda deberetur D. Marchioni vocato ad Palatium post mortem D. Abbatis I. Iulianus §. si fructibus & ibi Soluer. num. 10. ff. de act. empt. Alberic. in l. de fructu num. 3. in fine ff. de vsufr. Vinc. de Franc. dec. 79. nu. 1. Castil. de vsufruct. cap. 77. nu. 25. & consequitur solutio anticipata facta Abbati Marchionis damno credere non debet glof. verb. terminum in c. fin. ne Pralat. vices suas Gemin. conf. 17. ioum. 12. Calder. conf. 7. de locat. Ferret. conf. 125. num. 6. l. 2.

Non obstat ratificatio contentorum in locatione per D. Marchionem facta, & quod in locatione fuerit conuentum, quod hieret prædicta solutio anticipata Abbati, quia Marchio habebat quoddam appartamentum in dicto Palatio, quod idem Abbas in specie locauerat vna cum roto Palatio, ne ergo Marchio possit inquietare Cardinalem Conductorem petendo appartamentum suum, fuit facta ratificatio, quæ licet habeat clausulas amplissimas, nihilominus ille recipiunt declaratione, & restrictionem a præce. entibus verbis, videlicet pro omni iure, quod ipse habet, quæ verba cum sint temporis præteritis intelliguntur de iure competenti respectu dicti appartamenti, non autem de iure competituro super pensionibus palatii decurrendis in futurum & super illarum anticipata solutione, super quibus vt tempore ratificationis nullum ius habebat Marchio, verba enim quantamuis generalia restringuntur ad tempus præsens, de quo loquuntur, non autem ad ius postea superueniens Paris. conf. 95. nu. 16. vol. 3. Sard. consil. 418. nu. 25. Peregr. de fideic. art. 52. num. 31. & huiusmodi interesse Marchionis fuisse tantum respectu.

respektu appartamenti optimè colligitur ex instrumento locationis factæ per Abbatem, in quo fuit conuentum, vt solut retur Marchioni annua pensio scut. 400. pro omni suo interesse, vnde postea ratificando dictum instrumentum pro suo interesse intelligitur respectu dicti appartamenti, de quo fuerat facta mentio in locatione.

Minus obstat, quod de summa scut. 1000. fuerit de ordine Abbatis soluta Marchioni, quia ex ea solutione non potest inferri ad aliquam ratificationem, cum fuerit facta ex aliis causis, ex quibus Abbas erat debitor Marchionis.

Nec facit, quod Marchio debebat excipere in ratificatione si quid volebat ratificare, quia satis excepisse videtur, dum se testinxit ad interessse sibi de presenti competenti, quod erat ratione d. appartamenti, non autem pensionum decurrendarum.

Vltimo non obstat locatio facta per Marchionem per mortem Abbatis, quia in ea nullum legitur verbum ex quo possit inferri ad ratificationem d. solutionis anticipatæ, cū fuerit facta de quibusdam stantibus, quas pro vltimo proprio sibi Abbas in prima locatione referuauerat.

Et ita resolutum, &c.

ILLERDEN. CANONICATVS.

Luna 24. Febr. 1620.

ARGVMENTVM.

Resignatione facta fauore certæ personæ, & expedita gratia in forma dignum, si Resignatarius reprobetur ab executore potest ab huiusmodi grauamine appellari, & admitti ad secundum examen.

SYMMARIVM.

- 1 Appellans à grauamine primi examinis debet admitti ad secundum.
- Resignatarius, qui obtinuit gratiam in forma dignum si fuerit reprobatus ab Executore potest appellare, & admitti ad secundum examen numer. 2.
- 2 Appellans à primo examine in consensu non admittitur ad secundum si fuerit lapsus longum tempus. Declara ibi, & num. seqq.
- 3 Qualitas adiecta verbo intelligitur secundum tempus verbi.
- 4 Rota succedit loco executoris quando in Rota committitur exequutio.

DECISIO DCXIX.

Cvm Franciscus quoad literaturam haberet approbationem Examinatorum Synodaliū Tarracoen. quo vero ad vitam, & mores, ac alias qualitates idoneitatem requisitam a Concilio in sess. 24. c. 18. respicientibus approbationem a synodalibus Vrgelien. & Rota die 31. Ianuarij præteritis reuoluit non intrare arbitrium ad effectum coniungendi dictas duas

approbationes pro idoneitate dicti Francisci, cum non fuerint factæ ab eisdemmet Examinatoribus Synodalibus iuxta formā dicti Concilij, cepit idem Franciscus inflare pro nouo examine. Vnde hodie dubio proposito, an illi esset locus, Domini affirmatiue responderunt, quia regula est quod grauarum se sentiens in primo examine potest in gradu appellationis se subicere nouo examini vt fuit dictum in vna Calaguritana beneficij 28. Nouemb. 1611. coram Illustri. Ludouico & alijs sæpe.

- Neque obstat, quod habilitas tequiratur de tempore gratiæ, & propterea Franciscus non debeat hodie admitti ad nouum examen, cum medio tempore potuerit dedicere, quia hoc procederet, si versaremur in concursu propter præiudicium alterius concurrentis, cui interim fuisset ius quæsitum, secus autem est in casu nostro, in quo non agitur de aliquius præiudicio, cum simus in resignatione ad fauorem certæ personæ, & in gratia in forma dignum, per quam Papa non confert beneficium, sed tantum mandat conferti sub illa conditione si idoneum esse reperiatis, quæ conditio refertur ad tempus collationis, cum qualitas idoneitatis adiecta verbo *conferat* intelligatur secundum tempus verbi l. in delictis §. si extraneus ff. de monal. alien. Honded. conf. 76. num. 32. lib. 2. Rur. Ian. conf. 672. num. 28. Surd. conf. 23. num. 10. Rot. dec. 584. num. 4. par. 1. in recent. vnde cum collatio sit facienda hodie per Rotam, quæ successit in locum executoris iuxta Clem. auditor de rescript. sufficit dictam idoneitatem adesse antequam fiat dicta collatio.

- Vltra quod obitum habet et locum, quando esset lapsus longum tempus à primo examine, in casu autem nostro sunt lapsi tantum duo anni cum dimidio nec totum dictum tempus videtur computari. cum ego infirmitate detentus per multos menses Rotam frequentare non valuerim, & sic nihil in causa potuit agi, tanto magis quia nulla potest considerari malitia, vel negligentia in Francisco, propter quam protraxerit negotium in longum, vt haberet tempus addicendi, quia statim ille ab initio nunquam requiritur tubeundo quotidie noua examina, in quibus semper fuit approbatus, & licet approbationes non tenuerint ob non seruata Concilij formæ vt in decisionibus in hac causa factis, tamen possunt saltem deferre ad excusam, à negligentia, & ad elidendam præsumptionem illam, quod medio tempore potuerit edificare, quia etiam in hac materia ex præsentis statu præsumitur in præteritum quando concurrat alia rationabilis causa ita præsumendi vt illi illa præcedentia approbationum Bald. in l. si quis nu. 4. & ibi Salicet. num. 2. ad l. 1. de adulter. Felin. in c. scribam sub numer. 3. post med. vers. adde etiam Alex. conf. 26. num. 3. lib. 4. Menoch. de presumpt. d. lib. 1. q. 24. n. 45. in fin.

CARTHAGINEN. PRIMITIARVM.

Merc. 11. Aprilis 1620.

A R-

ARGUMENTVM.

Stante clausula *sine retardatione solutionis primitiarum* non possunt examinari testes ante solutionem. Clausula *sine praeiudicio litterarum Apostolicarum* operatur in futurum; non autem tollit nullitatem commissam.

SYMMARIVM.

1. *Manutentio non datur sine possessione.*
2. *Testes de auditu non probant.*
3. *Clausula sine retardatione solutionis primitiarum suspendit iurisdictionem, ideo ante solutionem non possunt examinari testes, maxime parte opponente, & appellante.*
4. *Clausula sine praeiudicio litterarum Apostolicarum non tollit nullitatem commissam, sed operatur in futurum tantum.*
5. *Mandatum, quod non iustificatur ex actis, non est attendendum.*
6. *Testes, qui non sunt de actis, nullam faciunt probationem.*

DECISIO DCXX.

Ensuperunt Domini, mandatum de manutendo non esse dandum Beneficiatis, cum de illorum possessione exigendi primitias non constet, prout, requiritur hodie Iustitia de interdictis.

Non obstant testes pro ipsis examinati, quia aliqui deponunt de auditu, & sic non probant
1. cap. tna. & ibi Abb. de consangu. & affinit. Verall. decis. 278. num. 2. par. 3. Seraph. decis. 102. num. 2. & 4. Rota decis. 173. decis. 278. num. 2. par. 3. Seraph. decis. 102. num. 2. & 4. Rota decis. 173. num. 2. par. 2. recent. & quatenus isti cum alijs probarent, adesset nullitas
2. examinis ex defectu iurisdictionis propter clausulam *sine retardatione solutionis primitiarum*, de qua in commisso, qua stante donec essent solutae primitiae Reſcribibus, quid non apparet, suspenditur iurisdictionis, & non potest committi examen, praesertim parte opponente, & appellante Rota decis. 182. lib. 2. numer. 3. & decis. 133. numer. 6. libr. 3. par. 3. dines. Pnt. decis. 34. lib. 1. Seraphin. decis. 664. num. 1.

Nec obstat nona commissio com clausula *sine praeiudicio litterarum Apostolicarum*, quia non potuit tollere nullitatem commissam, & iurisdictionem examinis antea nullum, sed solum operatur in futurum l. *obſeruare ad finem vers.* sed si antea fecerit ff. *offic. procur. Bald. in l. cum qui in prima leſi. num. 2. vers. 4. quare ff. de iurisd. omni ind. Felix in c. cum officiis n. 35. de reſcript. Pant. de nullit. sent. ex defectu iurisd. de leg. num. 31.*

Minus obstat mandatum de manutendo olim vni Beneficiario concessum, cum non iustificetur ex actis, & ideo non attendendum, ad omne peius probaret quasi possessionem in illa Ecclesia tantum.

Quo vero ad testes in partibus examinatos, cum non sint de actis, visum fuit Dominis ex illis nullam posse summi probationem. Et ita resolutum &c.

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Merc. 11. Martij 1620.

DECISIO DCXXI.

Impressa in rec. dec. 187. part. 4. tom. 2.

RAVENATEN. CENSVS.

Veneris 13. Martij 1620.

ARGUMENTVM.

Confessio emmissa à Procuratore non habente speciale mandatum non praeiudicat principali: Caetera de testibus.

SYMMARIVM.

1. *Manutentio non datur sine possessione, vel quasi.*
2. *Mandatum speciale requiritur ad confitendum.*
3. *Confessionis reuocatio potest fieri etiam non docto de errore.*
4. *Confessio si non valet, nec eius ratificatio.*
5. *Ratificatio non praesumat sine scientia.*
6. *Testis deponens per verbum credit, non probat.*
7. *Testis unicuique, qui non est omni exceptione maior, non admittitur in indicio manutentionis.*
8. *Testis, qui fuit Procurator parisi, & sangitur officio sollicitatoris est suspectus.*
9. *Testis ob affectionem est suspectus.*
10. *Cessio in iurium, qua cadens non habet, nihil tribuit.*

DECISIO DCXXII.

Omni perſisterunt in deſiſſi nempe mandatum de manutendo non esse dandum hereditibus bo. me. Cardinalis Dezzæ, cum non doceant de eorum quasi possessione de tempore mortis litis ex iam in decisione adductis.

Quibus visum fuit non obſtare, quod de quasi possessione exigendi fructus, de quibus agitur, constet ex confessione Procuratoris Butrioli & litis consortium, quia placuit responsio data in decisione, quod non constet de mandato specialis procuratoris ad confitendum, prout requiritur, & vltimus fuit dictum, illam non suffragari, cum ab Illustrissimo D. Cardinali Ludouico fuerint reuocatae quaecumque confessiones, quæ reuocatio quomodocumque fieri potest etiam non docto de errore Rota decis. 29. de procur. & decis. 2. de confess. in non. & in 1. 2. recent. decis. 768. sub num. 5. vers. & de ſilo Rota.

Maximè quia confessio facta in protestatione loquitur de exactionibus fructuum factis ab emptoribus Censuum, non autem ab hereditibus D. Cardinalis Dezzæ, qui hodie mandatum de manutendo petunt.

Minus obſtat ratificatio gestorum per Procuratorem, quia cum ex praedictis confessio d. Procuratoris non suffragetur, consequenter nihil potest ratificatio operari; tanto magis quia

non docetur principales habuisse scientiam.
5 confessionis, prout requiritur ad hoc vt tacitatio præiudicet *Alex. conf. 112. num. 5. vers. & licet Ioan. Andr. lib. 5. Rot. decif. 211. sub. num. 3. p. 2. recent.*

Nec facit depositio Francisci Martinez, tum quia deponit per verbum credit, & consequenter non probat *Mobed. decif. 2. num. 4. de sent. excom. cum alijs relat. per Farin. de test. quest. 68. num. 62. & seq. tum etiam, quia est vnicus,*
7 & sic non admittendus in hoc iudicio manutentionis, cum non sit omni exceptione maior *Roland. conf. 50. num. 16. in fine & seq. lib. 2. Farin. vbi supra quest. 63. num. 34.*

Ex quo enim fuit Procurator in causa, & eius mandatum adhuc non fuit reuocatum, & etiam hodie fungatur officio sollicitatoris, dum agitur de hac causa associandi Advocatos, & Procuratores, vt ipse fatetur, redditur admodum suspectus propter affectionem, quam præsumitur habere ad causam *Gabr. de testib. conclus. 12. num. 1. Farin. de testib. quest. 60. relat. 7. num. 244.*

Vltimo non obstat, quod dictus Franciscus Martinez exegerit dictos fructus, vt decisio videtur admittere, & hæredes Cardinalis Dezzæ obtinuerint cessionem à dicto Francisco, & tanquam eius Cessionarii debeant manuteneri, quia vitra quod de dicta cessione non constat in actis, fuit responsum, eundem Franciscum cum longe ante cessionem fecisset declarationem ad laudem Cardinalis Dezzæ, quod in emptione census, de quo agitur, non habebat nisi nudum nomen, sed illam spectare ad Cardinalem, & consequenter cum nulum ius habeat allegata cessione d. hæredibus facta, suffragari non potest ad *Text. in l. nemo plus Iuris derog. Iur.*

SPOLETANA BONORVM.

Vener. 13. Martij 1620.

DECISIO DCXXXII.

Impressa in rec. dec. 191. par. 4. tom. 3.

ROMANA FIDEICOMMISSI

DE PALVZELLIS.

Veneris 3. Aprilis 1620.

ARGUMENTVM.

Pater ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Verba dubia non concludunt per secessu.
- 2 Inventarium non probat contra Tertium.
- 3 Fideicommissum habentes ex persona propria non debent ex eo solvere debitum Patris.
- 4 Funeris impensa præsumitur facta à marito, quando in eius domo decessitxor.

DECISIO DCXXIV.

Cum ad impediendam Immissionem petitam per Fratres de Paluzzellis opponeretur de pluribus detractionibus, & die prima Decembris 1617. fuerit resolutum competere detrac-

tiones lucri dotalis secundij viri, & legitimæ Laurentij, & de alijs referuatum particulariter videre. Hodie protequendo disputationem super referuatis, dubium propositum, & Domini responderunt scuta mille locahum non esse detrahenda, nec expensas funeris, & quod de alijs videretur.

Quo enim ad localia non constat concludenter illa peruenisse ad Isabellam ex hereditate primi mariti, nec quod ea pertinerent ad Laurentium dicti mariti, vt exadherio prætenditur; neque probationes, quæ ad hunc effectum afferuntur visæ fuerunt releuantes & præficti verba testamenti ipsius Isabellæ, & Inventarij exhibiti coram Gubernatore, quæ vt ex eorum littera appareat, sunt admodum dubia, nec inferunt perneceffe iocalia fuisse primi mariti, cum possint etiam inferre, quod fuerint propria Isabellæ, & ab eadem delata ad domum primi, vel secundi mariti.

Inventarium autem factum à Tutore Laurentij, in quo hæc iocalia describuntur tanquam hereditaria Ioanna Baptiste eius Patris non videtur probare contra Alexandrum, & eius filios tanquam Tertios *Barfat. conf. 9. num. 25. Menoch conf. 780. num. 10. Riminal. luv. conf. 819. num. 68.*

Vltra quod quatenus etiam constaret dicta iocalia fuisse primi mariti adhuc Laurentius, seu eius successores illa detrahete non possent ex bonis fideicommissi subiectis, sed agere deberent pro illorum restitutione aduersus hæredes Alexandri, ad quem dicta iocalia peruenirent. Non enim eius hij, qui hereditatem adiunxit cõ beneficio legis & Inventarij tenent solvere, & compensare debitum proprium ipsius Alexandri cum bonis fideicommissi subiectis, ad que veniunt ex propria persona, nec in illis causam habent à dicto Alexandro.

Quo verò ad Funeris expensas minus videntur detrahenda, cum non doceatur de earum quantitate, nec fuisse factas per Laurentium, ex cuius persona Domini de Massa illarum detractionem prætendunt, illud potius videatur præsumendum contrarium, nempe fuisse factas ab Alexandro marito Isabellæ, cum in eius domo ipsa decesserit, & licet allegetur prædictas expensas fuisse à Laurentio restitutas, tamen hoc nullibi iustificatur.

Ex ita decifum &c.

VRBEVETANA HEREDITATIS.

Vener. 3. Aprilis 1620.

DECISIO DCXXV.

Impressa in rec. dec. 714. par. 4. tom. 3.

ROMANA ALIMENTORVM.

Luna 6. Aprilis 1620.

ARGUMENTVM.

Alimenta, & sumptus lictis Colliganti non debentur, quando non constat de paupertate.

peritate, & fumo boni iuris. Item non debentur venditori agenti super rescissione contractus, si recepit prætium.

SYMMARIUM.

1. Alimenta, & sumptus litis non sunt praestanda Colliganti nisi confuso de paupertate, & dato fumo boni iuris.
2. Renuntians, vel vendens rem suam nullum ius facit in re renuntiat, vel vendita.
3. Alimenta & sumptus litis non debentur agenti contra rescissionem venditionis, si recepit prætium.
4. Prætium succedit loco rei.
5. Pauperas debet plene, & concludenter probare ad finem petendi alimenta, & sumptus litis.

DECISIO DCXXVI.

PRO Bitrio Sanfonetto tantum informante fuit resolutum, nempe Luiti non debet alimenta, & sumptus litis, cum de paupertate, & praesumptione boni iuris ipsius adhuc effectum requisitis non conficit Seraphin. decis. 1098. num. 2. *Conar. prax. cap. 6. num. 6. Alant. decis. 28. in fine Rota decis. 743. num. 3. par. 2. recent. quae praesumptio boni iuris cessat ex instrumento venditionis hereditatis fraternae, pro qua consecuta est pretium fuit. 300. & sic contra illam inerat regula, quod renuntians, vel vendens rem suam nullum ius amplius fouet in re renunciata & vendita l. queris. §. si venditor ff. de edict. de edil. Menoch. conf. 1. num. 209. & conf. 80. num. 46. & 47. Ment. de tac. & ambig. lib. 23. tit. 12. in fine.*

Vitricus cum Luita agat contra emptorem dictae hereditatis super rescissione contractus venditionis dixerunt Domini interim si non debet alimenta, & sumptus litis *Rebuff. de sent. prouif. articulo 1. glof. 2. num. 26. Menoch. de praesumpt. lib. 1. quæst. 33. num. 27. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 16. num. 43. Sord. de aliment. quæst. 113. num. 1. & seq. & sic cum receperit pretium dictae rei venditæ, videtur rem ipsam habere, cum pretium succedat loco rei l. quia ff. de usufruct. & in his terminis Menoch. ubi supra ex qua etiam precij receptione resoluta non constare de paupertate, quæ concludenter debet probari Rota decis. 532. nu. 1. & 2. par. 2. recent. et fuit dictum in vna Nepefina Tursela 27. Nouembrii 1619. coram Domino meo Verosipio.*

BONONIEN. DE LAMBERTINIS.

Luna 4. Maij 1620.

DECISIO DCXXVII.

Impressa in rec. dec. 108. par. 4. tom. 2.

BARCHINONEN. BENEFITII.

Veneris 8. Maij 1620.

ARGVMENTVM.

Aliqua de attentatis in spretum inhibitionis.

SYMMARIUM.

1. Attentata dicuntur gesta post inhibitionem.
2. Enuntiatio sententia Iudicis à quo, non probat contra appellentem.
3. Iudex inferior non potest cognoscere de validitate inhibitionis Rotalis.
4. Inhibitio Rotalis iusta, vel iniusta est timenda, & causas attentata etiam quæ emanauerint ex Commissionibus subreptitiis.
5. Attentata reuocantur etiam ex officio Iudicis, & cessante inuocasse Partis.

DECISIO DCXXVIII.

PRO informante fuit resolutum, nempe constare de attentatis, cum enim à sententia iata ad fauorem Francisci fuisset pro parte Raphaelis appellatum, & causa mihi commissæ, & in vim d. Commissionis fuerit non solum d. Francisco, sed etiam Michaeli Serra Iudici, & non obstante d. inhibitione, dictus Iudex tulerit sententiam, & tradiderit Francisco possessionem, omnia tamquam gesta post inhibitionem Rotalem videntur attentata: non solum de appellat. in 6. Atbill. decis. 29. de appellat. Rota decis. 751. num. 1. par. 2. recent.

Nec facit, quod D. Iudici fuerit prius causa appellationis commissæ per particulare Breue Sanctissimi, & consequenter Commissio in Rota non facta mentione de primo rescripto fuit subreptitia, tam quia de hoc nullibi constitit ex enuntiatio ipsius Iudicis in sententia, cui non est credendum pro iustificacione actus per eum gestis nisi aliunde iustificetur Rota decis. 451. num. 72. par. 2. recent.

Tum etiam quia non pertinebat ad dictum Iudicem cognoscere an inhibitio Rotalis esset attendenda, vel non, & inhibitio Rotalis siue iusta siue iniusta est timenda *Par. decis. 395. lib. 2. Capus. decis. 93. par. 2. Seraphin. decis. 34. num. 2. & etiam, quod emanauerit vigore Commissionis subreptitiæ, causas attentatas.* Atbill. ubi sup. ut fuit dictum in Romana Saluiani coram Lauxello etiam est decis. inter casus *Ferrin. 130. num. 3. & 4.*

Minus facit, quod Raphael post praesentacionem inhibitionis, & recusacionem Iudicis coram eo comparuerit, & sic videatur d. recusacioni, & inhibitioni renunciasse, quia vixit quod de hoc nullibi constat, nisi ex enuntiatio eiusdem Iudicis in sententia, quæ non probat, ut dictum est, & contrarium colligitur ex geminata praesentacione inhibitionis Iudici facta Respondetur, quod d. comparitio posset operari quoad interesse partis, non tamen per hoc sequatur, quin Rota non possit ex officio omnia post inhibitionem gesta reuocare *Lauxell. de attent. 2. par. cap. 4. limit. 35. num. 72. Rota decis. 235. num. 7. par. 1. in recent. & d. par. 2. decis. 29. num. 2.*

CIVITATIS CASTELLI SVPLENTI
LEGITIMÆ.

Ven. 15. Maij 1620.

DECISIO DCXXIX.

Impressa penes Merlin. de Legh. decis. 81.

VELITERNA DOTIS.

Lana 18. Maj 1620.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Ad restitutionem dotis agens tenetur probare illius solutionem.
2. Dotis promissio non arguit solutionem illius. Cessio inquam nihil commune habet cum credito dotis num. 2.
3. Alienatio facta nomine proprio arguit bona esse sua, & facta nomine procuratorio censetur alterius num. 4.

DECISIO DCXXX.

- C**ontra Lucretiam tantum informantem fuit resolutum, nempe non constare de illius credito dotis. Cum enim ipsa agat pro eius restitutione contra heredes Leopardi mariti ad hoc, ut illi teneantur ad dictam restitutionem, deberet plenè probare Leopardum dictam dotè recepisse, de qua probatione ex datis in Summario nullatenus constat. Datur enim solummodo promissio dotis facta à Cecilià Leopardo viro suo de ducat. 10. m.
1. & omni eo quod tibi obtinendum esset de bonis paternis, & maternis, non tamèn docetur pecuniarè assignatas Ceciliam de bonis patris, & matris in transactione inita inter Cosarem, & Leopardum, nomfuz vā ois, & proprio fuisse solutas, & assignatas ipsi pro dote D. Ceciliz.
  2. Cessio verò facta in dicta transactione per Cosarem Leopardum, & Ceciliam omniū larium super ducat. 218., in quibus Cosar potest succedere post mortem Ceciliz nihil commune habet cum credito dotis, de quo queritur.

- Non obstant plures alienationes, factæ per Leopardum quia illæ, quas fecit nomine proprio arguunt potius bona alienata fuisse ipsius propria, non autem dotalia, aliæ verò factæ ab ipso vi Procuratore Ceciliz vxoris suæ, in quibus dicitur precium tractatum peruenisse ad manū Lucretiz, arguunt bona, seu redditus alienatos fuisse proprios dictæ Ceciliz quia si fuissent dotales pretium specialet ad virum, & ad ipsius manus peruenire debuisset, & licet ab eorum duarum alienationum precium ipse receperit, tamen foretque illud recepisse, tanquam procuratorem vxoris, & nullum verbum accipie receperit ad computum dotis, de quo hodie queritur.

Et ita resolutum &c.

BYRGEN. BENEFICIUM.

Lana 18. Maj 1620.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Attentatium dicitur examen, & collatio facta durante termino ad appellandum, & post appellationem.
2. Appellari potest à breuitate termini edicti, quando procedit iudicialiter, & constat de gravamine, quia comparendus sit obfens, & numero 4.
3. Iudicium necessarium constare debet tribus personis alicui, Iudice, & reo.

DECISIO DCXXXI.

- F**uit resolutum, Valentino tantum informantem constare de attentatis, cum examen, & collatio Ioannis cum omnibus inde secutis fuerit facta pendente termino ad appellandum, & post interpositam appellationem cap. non solum de appellat. in 6. Nec videtur dubitandum licuisse appellare, Cum enim ad prononiam huius beneficii fuerit processum iudicialiter, ex quo vacante hoc beneficio fuerunt apposta edicta, & plures comparuerunt oppositores per suos Procuratores, de quorum mandatis constat in actis, fuerunt assignati plures termini, & factæ hinc inde probationes, & plures citationes, quæ omnia indicant processum fuisse iudicialiter, cum concurrant tres persone ad hunc effectum necessariæ nempe actoris, rei, & Iudicis cap. foras de verb. signif. Gemm. in cap. avaritia num. 7. & ibi French. num. 5. de elect. in 6. & fuit dictum in Calaguriana Beneficij de Ollanar. 28. Januarij 1604. coram Ponte, & in alia Callaguriana Beneficij 15. Februarij 1610. coram Reuerendiss. Attribaten. potuit Procurator Valentini, & Licentiani Solert appellare à denegatione prorogationis termini ad subyciendum se examini, cum contineret per iudicium irreparabile, ex quo eorum principales erant absentes, & propter termini assignati breuitatem non poterant comparere vt. in puncto est decis. 265. num. 1. & seqq. lib. 3. par. 3. f. iur. & notat. Gonzal. super. Reg. 8. glof. 9. in annotat. num. 180.

SABINEN. VIGESIMÆ.

Lana 25. Maj 1620.

ARGVMENTVM.

- Quando possessio est turbida, tunc datur cumulatori possessorij cum petitorio. Cetera ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Cumulationem possessorij cum petitorio aliquando concedit signaria Gratia arbitrij Rota.
2. Cumulationi possessorij cum petitorio est locus, quando possessorium est turbidum, vel dependet à petitorio & num. 5.
3. Confessio quod ius decimarum de vno prado successit translatum ad aliud, non probat quasi possessionem, sed ius exigendi.

4 *Libri Monasterij non probant pro Monasterio sine adminalis.*

DECISIO DCXXXII

Post factam in hac causa resolutionem die 18. Junij 1618. Canonicis esse dandum, mandatum de manutenendo in quali possessione exigendi de imam in Territorio Montis Gentilis, Excellentissimi Princeps Perettus adivit Signaturam Sanctissimi pro obtinenda cumulatione possessorij cum petitorio, quæ d. cumulationem concessit arbitrio Rote quoad tenutas Nomenti; quò verò ad tenutas Montis Gentilis rescriptis non retardata executione; Vnde dedi dubium, an intret arbitrium, in cuius propositione informantes pro Canonicis se restrinxerunt ad duas tenutas, nempe Turris Lupariz, & Sanctæ Margheritæ, & Domini intrare arbitrium pro cumulatione, & responderunt.

Licet enim pro parte Canonicorum dentur plures testes depoñentes de eorum quasi possessione exigendi decimam in dd. tenutis; tamen in Summario D. Principis dantur alij testes depoñentes contrarium, nempe ex dd. tenutis non fuisse solutam decimam, eo quia non fuit petita, & testantur de publica voce, & fama, ac etiam de facto proprio, cum in specie iurine Coloni distat tenutarum per plures annos, ex quibus quasi possessio Canonicorum conquassatur, & redditur admodum turbida, ita ut merito intret arbitrium pro cumulatione possessorij cum petitorio, quia stante turbiditate possessorij Rota illud fole admittere *Lanceolatus. de artem. 3. par. cap. 24. quæst. 19. num. 4. Caputaz. decif. 100. par. 1. Rota decif. 120. num. 1. par. 1. diarç. & decif. 557. num. 4. par. 1. in recent. & fuit dictum in Fisco. Parrocchialis 11 Decembris 1609. coram me.*

Neq; obstant ea, quæ dantur ad coadiuvandum depositiones testium Canonicorum; Nam confessio Latini Vrsini nihil aliud continet, nisi vt vigesima, quæ debebatur Canonicis ex rub. 44. terrarum venditarum bo. me. Cardinali de Como transferatur in tenutas Sanctæ Margheritæ, & Turris Lupariz, ita ut ex dd. tenutis loco vigesimæ eis ipsi debetur solvatur decima pro concurrenti quantitate dd. rub. 44. ex qua confessione possit ad summum, probari ius exigendi Canonicorum, non autem quod si possessio, de qua hodie agitur.

Sententia autem bo. me. Cortæ dat tantum mandatum de manutenendo Canonicis in tenutis Montis Gentilis. Vnde cum ex infra deducendis non sit clarum, an tenuta Sanctæ Margheritæ, & Turris Lupariz sint in dicto territorio, non videtur attendenda.

Libri etiam Monasterij, in quibus reperitur descripta dicta exactio nihil releuant, quia cessantibus alijs supra deductis, illi remanent soli, & certum est, quod de perse absque adminiculis nihil probant ad favorem Canonicorum *Aym. de antiquit. temp. par. 1. §. quid in libro numer. 12 & fuit dictum in Romanu de Gabrielis 9. Novembris coram Oratio, & in Romana*

Canonis 1. Julij 1609. coram D. meo Caudlerio.

Minus facit, quod tenutæ de quibus agitur, sint in territorio Montis Gentilis, vt depoñunt testes Canonicorum, & sic quoad illas iuxta supradictum rescriptum Sanctissimi sit procedendum non retardata executione, quia hoc etiam est verbum, cum testes dati in Summario Domini Principis depoñant contrarium, nempe esse de territorio Nomenti. Est in omnem eventum an dictæ tenutæ sint de territorio Montis Gentilis, vel potius Nomenti respicit petitorium. Vnde tanto magis debet intrare arbitrium pro cumulatione, quia illud admittitur, quando possessorium pendet à cognitione petitorij, ac proprietatis *Lancell. ubi supra Seraph. decif. 1218. n. 4. & fuit dictum in voa Sirausana Abbatissat 1. Decembris 1597. coram bo. me. Corduba & in Fluxben. Concordia 5. Maj 1599. coram Iusto, & in Pamplonen. Sepultura 15. Decembris 1606. coram Illustriss. Ludovico.*

Est ita conclusum &c.

CIVITATIS CASTELLI SUPPLEMENTI
LEGITIMÆ.

Veneris 5. Junij 1610.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Legitima debetur de omni eo quod reperitur in hereditate tempore mortis.
- 2 Legitima debetur ex usufructu, qui est estimabilis, & vendibilis.
- 3 Legitima est portio in illis bonis, in quibus ab intestato succeditur, vel ex dispositione testatoris in hereditate comprehenditur.

DECISIO DCXXXIII.

Facta in hac causa resolutione 11. Martij 1616. usufructum relictum ab Angela Iulio, & Vincentio eius filijs esse imputandum in eorū legitimam, & huiusmodi usufructum, qui antea erat casualis, fuisse ab ipsa post eius obitū creatum formalem, & relictum in eius bonis, cepit D. Lucius prætere de dictum usufructum taliter augere bona hereditaria Angele, quod in supputatione legitime, ad quam ipse agit ex persona Alphonfi sui patris, sit habenda ratio dicti usufructus; Vnde super hoc dato particulari dubio, & illo in Rota ipso tantum informante hodie proposito, fuit affirmatine resolutum; cum enim iuxta prædictam resolutionem dictus usufructus fuerit relictum in bonis Angele aux dicti Lucij sequitur de illo esse habendam rationem in supputatione legitime, cum debeat de omni eo; quod reperitur in hereditate Testatoris de tempore illius obitus ad text. in l. Papinianus §. 4. ff. de inoff. testam. Rot. decif. 347. num. 6. par. 1. dicitur, & licet debetur de cæteris bonis hereditariis ita etiam de isto usufructu, qui ad instar illo-

rum

rum est estimabilis, & vendibilis Seraph. decis.

- 2 1365. numer. 12. Menoch. conf. 1079. numer. 21. & fuit dictum in allegata decisione in hac causa facta 11. Martij 1616.

Neque obstat, quod fructus filius hereditatis nunquam fuerint in hereditate testatoris, quia hic non agitur de fructibus, sed de iure percipiendi fructus descendente ex iure formato, & confitio per Testatricem, quod appellamus vltimofructum casuale, quod erat in illius bonis, ut supra dictum est, & consideratur in allegata decis. 12. Martij & Seraph. decis. 1365. numer. 12. & 16.

- Minus obstat, quod legitima sit portio eorum, in quibus quis ab intestato succedere posset, & ita non sit attendendum illud ius vltimofructus, in quo ab intestato Lucius non fuisset successurus, quia quoties per dispositionem testatoris in hereditate comprehenduntur ea, quæ ab intestato fuissent comprehensa, ut in casu nostro ex dispositione testatricis, legitima est calculanda etiam habita ratione illorum iuxta distinctionem Bald. in quib. nouiss. numer. 10. C. de inoffic. testam. Peregr. de fideic. art. 36. numer. 21. & fuit dictum in vna Romana Legitima 10. Martij 1617. coram Illustriss. D. meo Damasceno.

Et ita conclusum &c.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE SANCTO PETRO.

Ven. 5. Iunii 16202

ARGUMENTVM.

Vocato ex nouo fideicommissio non debetur immisso stante exceptione antiquioris fideicommissi clari secus si requiratur altiorum indaginem. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Immissio in possessionem ex l. fin. C. de edict. Diu. Adr. tollend. habet locum, quando ostenditur testamentum non oblitum, nec cancellatum, & docetur de identitate bonorum, & legitimatone personarum. Limita ibid.
- 2 Divisionis instrumentum probat possessionem bonorum.
- 3 Possessio ex quibus probetur.
- 4 Possessio bonorum defuncti impugnari non potest per habentes causam ab illo.
- 5 Legitima contradictor ad impediendam immisionem vigore l. fin. C. de edict. Diu. Adr. tollend. qui incontinenti docet de iure suo valido.
- 6 Fideicommissi exceptio antiqua de qua clare constat admittitur ad retardandam immisionem ex nouo fideicommissio.
- 7 Cessionarius potest opponere de iure tertii, de quo docet incontinenti.
- 8 Cessionarius reputatur vna, & eadem persona cum cedente.
- 9 Creditor non potest compelli ad relaxandum nisi deductio quod sibi debetur.

DE anno 1591. D. Marius de Sancto Petro in suo vltimo testamento hæredem vniuersalem instituit D. Virginiam Cospiam eius uxorem, eique post mortem in Palatio Casalecchi terris, & domibus subiectis substituit filios q. Iacobi de Angelinis sibi coniunctos; mortua deinde D. Virginia instituit hæredes D. Franciscum Cospio ex fratre nepote petierunt DD. de Angelinis vigore substitutionis prædictæ immitti in possessionem bonorum prædictorum, quibus cum contradiceret Dominus Franciscus proposui dubium, an constaret de tali fideicommissio, ad eorum laudem, ve dandum esset ei mandatum de immitendo, & Domini negatiue responderunt.

Quamuis enim pro parte illorum exhiberetur testamentum d. D. Marii non abolitum, nec cancellatum, in quo exprecite legebantur vocati, ac sufficienter doceretur de obitu D. Virginie, identitate bonorum, & legitimatone personarum, ita vt videretur intrare dispositio: l. final. C. de edict. Diu. Adr. toll. Contrarium nihilominus fuit reuolutum, quia D. Franciscus possedit bona prædicta sine vicio, & incontinenti docuit ex iure suo ex anteriori fideicommissio q. Marci de Sancto Petro exhibitio eius testamentum, in quo de anno 1487. Palatium Casalecchi, & reliqua bona eidem subiecta legebantur supposita perpetuo fideicommissio ad fauorem descendendum eiusdem familie de Sancto Petro, ac in defectum illorum inuitabantur agnati transuersales pro duabus partibus, Moniales Sancti Petri Martiris pro residuo; cumque post obitum D. Marii vicini Testatoris sine descendebus factus esset locus fideicommissio antiquiori insurgentes agnati, & Moniales dd. egerunt contra Virginiam obtentis pluribus decisionibus Rotabilibus pro canonizatione eiusdem fideicommissi, legitimatis personis, & bonorum identitate probata. Tandem Virginia transegit cum Monialibus, & cum nonnullis ex agnatis, & soluta eisdem notabili pecuniarum summa reportauit iurium cessionem in forma, & finaliter cum reliquis compromisit in bo. me. Cardinales Aragoni, & Facchenetti, qui laudarunt prout in laudo, pro cuius emolagatione, & exequutione Virginia perloluuit lib. 39000. reportata similiter iurium cessione, ita vt ad ipsam, & per eam ad D. Franciscum peruenirent omnia iura prædicti fideicommissi alia via, quam ex dispositione testatoris.

Quod autem Palatium Casalecchi, terræ prædictæ sint illæmet, quæ relinquuntur in nouo fideicommissio, quodque fuerint in bonis d. q. 2 Marii primi fideicommissitæus probatur ex instrumento dimissionis inter Marcum, & fratres de anno 1455. ex testamentis eiusdem n. c. non ex pluribus instrumentis acquisitionum, & locationum eorumdem bonorum, vltra quod prædicta non controuertuntur, nec controuertenti possunt ab Angelinis, quia Marius, ex cuius fideicommissio veniunt, habuit causam

ab eodem Mario Nat. conf. 235. num. 17. *Per reg. de fideic. art. 44. n. 22. Rot. decif. 135. num. 5. par. 1. recent.*

Concurrentibus autem his requisitis D. Franciscus tamquam legitimus contradicitor non debet priuari sua possessione *Bart. in d. leg. final. num. 21. C. de edict. Div. Adr. & in l. filium ff. ad Trebell. Dec. conf. 424. numer. 18. & 19. Roland. conf. 1. num. 23. lib. 1. Socin. Jun. conf. 75. num. 18. & 19. lib. 1. Menoch. de adipisc. remed. 4. num. 745. Rot. decif. 35. numer. 20. & decif. 36. par. 1. recent. & fuit dictum in *Ferraria de Taff. font. 27. Februario 1617. coram D. meo Pamphilio*, & alias sepe.*

Nec obstat præcipuum fundamentum partis aduersæ, quod exceptio antiquioris fideicommissi non sit adimittenda ad impediendam immiffionem ex nouo, quia illud procederet, quando de antiquiori fideicommissio non constaret, sed aliorum indagare opus eſset; secus prout in casu nostro, quando illud apparet manifeste, ut firmiter auctoritates supra allegata.

Secundo non obstat, quod cum D. Franciscus non reperitur vocatus in dicto testamento, videtur opponere de iure tertii, nec possit dicere in continenti docuisse de fideicommissio *Menoch. conf. 1002. num. 43. cum alijs adductis per informantes pro parte illorum de Angelinis*. Respondetur enim d. Franciscum de iure tertii opponere posse cum ipse causam habeat à tertio medianibus cessionibus ad satisfactionem D. Virginie, cui successit e. qui in ius alterius de reg. iur. in 6. *Bart. in l. 2. ff. de except. rei iud. Causens conf. 360. numer. 3. lib. 2. Crauet. conf. 166. num. 16. Tali enim casu non dicitur quare de iure tertii, sed potius de non iure alterius, & ut iure suo* Cessionarius enim reputatur vna, & eadem persona cum cedente l. emptor nominis ff. de hered. vel ad. vend. *Crauet. d. conf. 166. num. 16. Bursari. conf. 36. num. 19. lib. 1. Dec. conf. 246. in fine Surr. conf. 82. num. 17. & dec. 108. num. 1.*

Hic accedit, quod D. Virginia remanebat Creditrix hereditatis d. eius viri non solum, ex laudo, & transactionibus prædictis, verum etiam propriæ dotis, & æris alieni Creditori- bus hereditarijs perfoluti, unde non debet compelli ad relaxationem nisi deducto prius quod sibi deberet l. de dila 5. qui post ubi *Imol. ff. ad Trebell. Ruin. confil. 135. lib. 3. Menoch. conf. 133. num. 44. Rot. dec. 267. num. 1. par. 1. recent.*

Ex quibus contra immiffionem ita fuit reſolutum, &c.

BRIXIEN. OPTIONIS.

Luna 15. Junij 1620.

ARGVMENTVM.

Aliqua de decreto irritante.

SYMMARIVM.

1. Decretum irritans inſicit poſſeſſiones iuris, & nō facti. Vide num. 22.

2. Poſſeſſio facti ſufficit pro manutentione.

3. Decreto irritanti non inuatur, quando non iuſtifi- cat gratiam, ſed ſi ſit in poſſeſſore non eget alia iuſtificatione.

4. Decretum irritans adieſſum ſuper certo corpore comprehendit etiam illi annexa, &c.

5. Diſtinctio præſatarum reſertur ad prædicta.

DECISIO DCXXXV.

Omni perſiſterent in decifis ſub die 17. Februarij præteriti nempe Baldaffati dandū eſſe mandatum de manutentione ex rationibus, & fundamentis in decifione adductis.

Quibus non obſtat præcipuum fundamentum in contrarium adductum, quod decretum irritans appoſitum in gratia Coadiutorie Baldaffaris non inſiciat poſſeſſionem anteriorem Antonij ad effectum illi denegandi manutentionem, cum decreto inſiciat poſſeſſionem.

2. iuris, non autem facti, quæ ſufficit pro manutentione ut fuit dictum in *Permen. Prioratus 16. Ianuarij 1598. coram bo. me. Orano, & in Luven. beneficiarum coram Cauderio Rot. decif. 752. num. 6. par. 1. recent.* quia contrarium in pluribus decifionibus tenuit *Rota*, & præcipue dec. 3. de reſ. ſp. in nou. *Caffad. decif. 2. cod. tit. Caputaq. dec. 325. num. 1. & 2. par. 1. & plures reſert Gonzel. ſuper Reg. 8. gloſ. 31. num. 7. & fuit dictum in vna *Merden. Canonici 7. Maij 1593. coram bo. me. Cardinali Pamphilio & in Beneuentana beneficiarum 14. Decembris 1600. coram D. meo Decano ubi in ſpecie reprobatur decif. Pat. 372. lib. 3. in contrarium per informantes allegata.**

Minus obſtat, quod decreto irritanti non poſſit iurari Baldaffari ex eo, quod non iubeat ſuam gratiam coadiutorie. Quia cum in vim d. gratiæ fuerit immiſſus ab Executore in poſſeſſionem & in Capitulo receptus, non eſt opus alia iuſtificatione, ut fuit dictum in vna *Caputaq. optionis 25. Martij 1609. coram Lancelloto.*

Nec facit, quod decretum irritans nihil operetur circa domum, & hortum, de quibus agitur, cum non comprehendantur in gratia futura ſucceſſionis, quia cum in gratia Coadiutorie fuerit facta expreſſa mentio de domo, & horto, & aliorum lurium, & annexorum, & poſſeſſa in gratia future ſucceſſionis fiat mentio annexorum lurium, & pertinentiarum præſatarum dicitur etiam facta mentio domus, & horti propter d. dictionem præſatarum, quæ reſert pertinentias, de quibus ſupra fuerat facta mentio, & ſic etiam domum, & hortum, cum ſit de diſtis pertinentijs, & in alijs iuſtificari non poſſint diſta verba.

Et ceſſat omnis difficultas ex derogatione expreſſe facta ſtatuto, & conſuetudini, iurique optandi domus, & Cameras Canonicales, ex qua clare conſtat de intentione Papæ comprehendendi in diſta gratia bona iſta, quæ Antonius iure optandi prætendit.

Et ita reſolutum, &c.

SQVILLACEN. BENEFICII.

Fener. 26. Iunij 1620.

A R G V M E N T V M.

Iuſpatronatus præſumitur hæreditarium;
Cætera de præſentatione.

S V M M A R I V M.

- 1 Iuſpatronatus de iure præſumitur hæreditarium;
& in eo ſucceditur in ſtirpes.
- 2 Præſentatio facta eadem die, qua alter ſuit inſtitutus præſumitur ante Inſtitutionem facta.
- 3 Fœmina licet dotata, & non hæres præſentant in Iuſpatronatu hæreditario, quando ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi.
- 4 Præſentandi quaſi poſſeſſio acquiritur ex ultima præſentatione.
- 5 Patronus laicus nō poteſt tertio loco præſentare, cum ſemel tantum poſſit variare.

D E C I S I O DCXXXVIII.

D Vbitaui, quis eſſet præferendus in caſu, de quo agitur, & Domini pro M. Antonio conſiderabant, quod Iuſpatronatus huiusmodi à Franciſco fundatore ſuit relictum Iacobino bello, & Colilla eius fratribus, & inter partes non controuertitur eſſe hæreditarium, pro ut etiam de iure præſumitur c. 1. vbi Abb. nu. 2. de Iurep. Cour. var. lib. 3. c. 18. nu. 6. in fine Seraph. dec. 456. num. 1. Rota dec. 707. num. 3. & 675. num. 1. par. 1. recent. & propterea in eo ſucceditur in ſtirpes, ita vt vnā vocem faciant ſucceſſores Colilla, & aliam ſucceſſores Iacobilli Clement. ſm. vbi gloſ. & D. D. de Iurepatr. Gabr. conſ. 196. num. 3. lib. 2. Lambert. de Iurepatr. lib. 1. par. 2. q. 1. art. 25. & 26.

Ex ſucceſſoribus Iacobilli, qui reliquit quinque filios M. Antonius fuit præſentatus ab omnibus, licet enim Robertus declarauerit ſe præſentafſe orendis coram Vicario etiam Mauritiū. Tamen quicquid fit de hac præſentatione poſtea emulatiuè præſentauit etſi M. Antonium, quæ præſentatio non poteſt dici facta extra tempus, & re non integra, cum fuerit facta eadem die Aqua Mauritiū ſuit inſtitutus, & pro validitate adus ſic præſumendum, illam fuiſſe factam in tempore, & ſic ante Inſtitutionem Rota dec. 275. num. 1. par. 2. recent. Metuech. præſumpt. 4. numer. 1. & ſeqq. lib. 6.

Nec obſtat, quod maior pars præſentatum M. Antonium ſint fœmina, quæ tanquā dotata, cum non fuerint hæredes ſuorum, aſcendunt nullum habent iuſpræſentandi in hæc Iuſpatronatus hæreditario. Tum, quia de tali donatione non conſtat; tum etiam, quia apparet illas præſentafſe cum alijs patronis vitimum Rectorem, per cuius obitum hoc beneficium vacauit, & ſic ſunt conſtitutæ in quaſi poſſeſſione præſentandi, quæ ſola quaſi poſſeſſio ſufficit ad effectum, de quo agitur cap. conſultationibus de Iurepatr. Rot. dec. 174. nu. 1. & 260. num. 3. par. 2. recent. & ſuit dictum in vna Lucana Cappellania 1. Februarij 1620. corā Illuſtriſſi. Gard. Ludouifo.

Quo vero ad vocem Colilla, qui reliquit duos filios nempe Io. Gregorium & P. Paulū, d. M. Antonius habet præſentationem Io. Gregorij, qui illum cumulariè præſentauit cum Iolepho, & ex quatuor filijs D. Pauli habet duas filias fœminas exiſtentes in quaſi poſſeſſione præſentandi. Vnde apparet habere etiam vocis maiorem partem.

Minus obſtat, quod etiam Mauritiū fuerit præſentatus ab eodem Io. Gregorio, quia cum ille, vt conſtat ex lectura eius præſentationis primo loco præſentauerit Iolephum, & ſecundo loco M. Antonium, tertia præſentatio facta Mauritiū non tenet, nam Patrono laico non eſt licitum niſi ſemel variare Lambert. de Iurepatr. lib. 2. par. 2. q. 7. art. 23. Seraph. dec. 754. num. 1.

Quibus conſideratis pro M. Antonio viſum fuit Dominis ex illis ipſum eſſe præferendum. Attamen quia per parre Mauritiij prætenditur Colillam vltra D. P. Paulum & Gregorij reliquiſſe etiam Ducariam filiam, cuius deſcendentes vna cum duobus ex quatuor filijs P. Pauli ipſum præſentant, quo caſu vox Colilla cuiuslibet pro aequali competere. Item prætenditur fundatore reliquiſſe pro tertia parte Patronum Io. Thomafum, cuius filij præſentationem Ipſe Mauritiū pariter habet, & ſic ille ex tribus vocibus haberet dimidiam Colilla, & integram Io. Thomafij vna cum gratificatione Ordinarij, & Marcus Antonius haberet aliam dimidiam Colilla, & integram Iacobilli, quæ omnia tanquam reſciant inſpectio. Ideo de illis erit particulariter videndum.

ROMANA VINEAE, SEV SALVIANI.

Mercurij 1. Iulij 1620.

A R G V M E N T V M.

Aliqua circa probationem extremorum,
Saluiani.

S V M M A R I V M.

- 1 Saluanum datur, conſilio de duobus extremis credito nempe cum hypotheca, & poſſeſſione debitoris tempore obligationis, & num. 6.
- 2 Poſſeſſio rei probatur ex ſubſtitutione liti.
- 3 Emptio facta à marito nomine proprio, licet ex pecunia vxoris tranſit dominium in emptorem.
- 4 Tex. in l. vxor marito ff. de donat. inter vir. & vxor. quid diſponat.
- 5 Rei venditio in ſubſtituto datur vxori in rem emptam à marito ſua pecunia.
- 6 Saluanum non admittit exceptionem dominij, ſed ſufficit poſſeſſio tempore obligationis.
- 7 Hypotheca anterior non inſciuitur per poſſeſſionem poſteriorem alterius.
- 8 Confeſſio extraiudicialis non præiudicat credito-ribus habentibus ius queſitum.
- 9 Confeſſio extraiudicialis maxime ſi probetur per vnum teſtem non probat.

Fuit resolutum intrare Saluanum, de primo enim extremo nempe de credito cum hypotheca D. Sebastiani constat ex publico Instrumento cum obligatione Camerali Rosati de illud conferuando indemnem occasione eiusdem societatis officii, cui ambo vii fideiussores accesserunt. Apparet enim de solutione per D. Sebastianum facta in vim mandatorum contra eum relaxatorum cum cessione iurium, nec non de possessione Rosati Vineæ, de qua agitur, de tempore d. obligationis ex confessione, quam facie se possidere hanc vineam in vim Instrumenti emptionis, ut tanquam possessor stabilem euitaret mandata suspicionis fugæ, quæ confessio administratur ex locatione d. Vineæ tanquam propriæ per eum facta.

De secundo autem extremo constat ex substantiatione *hujus Caputæq. decis. 372. par. 2. quibus stantibus intrat Saluanum Rot. conf. 74. num. 53. lib. 1. Menoch. de adipisc. rem. 3. num. 57. cum alijs relatis per Contard in l. unica limit. 14. C. si de moment. poss.*

Nec obstat *Text. in l. vxor mariti ff. de donat. int. vir. & vxor. quia ibi dominium queritur vxori, & datur ei rei vindicatio contra rempemptam ex pecunia ipsius in subsidium, quando maritus efficitur non soluendo, de qua qualitate in casu nostro non docetur Mantica vbi supra num. 20. & lib. 4. tit. 32. num. 8. vers. 2. non obstat sed cessat omnis difficultas, quia sumus in iudicio possessorio Saluiani, in quo sufficit probare toram possessionem Rosati de tempore obligationis, & non admittitur huiusmodi exceptio dominij re tanquam requiens actionem indaginem *Seraph. decis. 1200. num. 6. Rot. decis. 34. num. 27. par. 2. diuers.**

Minus obstat Possessio capsa per Elisabetham de anno 1612. quia illa fuit post acquisitionem hypothecam ad fauorem D. Sebastiani de anno 1611. de quo tempore sufficit possidere Rosatum, prout neq; etiam videtur attendenda recognitio bonæ fidei facta à Rosato de anno 1611. & confessiones extrajudiciales, cum ipse non potuerit preiudicare creditoribus, quibus iam fuerat ius quesitum *Sectin. conf. 78. num. 2. lib. 4. Tiraq. de retract. Commens. §. 1. gl. 7. num. 47. vers. & quod ab eodem Cum. præsertim dd. Confessiones sint extrajudiciales, & probent tantum per vnicum testem, qui non suff. iur. de eorum testatur Gabr. conf. 40. num. 57. lib. 1. & fuit dictum in *Firma Altaris 15. Iunij 1617. coram D. meo F'baldo.**

Et ita conclusum &c.

Mercurij 1. Iulij 1620.

ARGVMENTVM.

Dismembratio non obstat, quando vel non fuit effectuatæ, vel fuit reuocata.

SYMMARIVM.

- 1 Idoneitas debet constare per approbationem Ordinarj, & synodaliū Examinatorum.
- 2 Resignanti debet remanere congrua.
- 3 Dismembratio non effectuatæ non impedit perceptionem omnium fructuum.
- 4 Dismembrationes non sortita effectum in vita Pontificis concedentis reuocantur per successorem.
- 5 Litis extinctæ mentio non requiritur in gratia.
- 6 Confessione partis probatur narrata in gratia.
- 7 Resignatio suppletur per restitutionem lo integrum.

DECISIO DCXL.

Domini consenserunt litteras tam Jacobi, quam Francisci esse iustificatas, quo enim ad idoneitatem Jacobi pro Canonatu de illa apparet ex approbatione officialis Illerden. suarum litterarum Executoris.

De idoneitate autem Francisci constat ex relatione examinatorum synodaliū Celsonten. ultimo loco de ordine Rotæ facta seruatis iuxta formam *Cone. Trid. sess. 24. c. 18. tam super litteratura, quam super vita, & moribus, ac cæteris qualitatibus necessarijs ad idoneitatem à Concilio requisitis, quæ forma non fuerat seruata in præteritis relationibus, quas propterea tanquam non sufficientes alias Rota resoluit non probare dicti Francisci idoneitatem.*

De congrua autem resignationum nempe Jacobi, & Francisci constat ex collationibus Canonicatibus, & Parochialibus ipsis respectiue facien. Iosephi vero ex reuocatione pensionis 198. ducat. auri de Camera nempe 32. super Canonatu, & 276. super fructibus Parochialibus.

Nec facit, quod pensio super Parochiali non possit subsistere, cum ab illa per sel. rec. Clementem VIII. fuerit dismembrata portio 300. ducatorum annuorum, & applicata Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Trempis, quæ dismembratio licet fuerit ab illius extextore declarata subreptitia, tamen d. sententia fuit postea per Nuncium reuocata, & ista vitima per sententiam alterius iudicis confirmata, quæ in iudicatum transiit, & consequenter deductis dd. leuitis 100. vna cum pensione, vel Franciscus non haberet unde viuere, si illam solueret integre, vel si daret de nullitate pensionis Iosephi non posset cum d. pensione commodè sustentari.

Respondetur enim primo, quod litteræ Clementis non continent proprie dismembrationem, sed mandatum de dismembrando, ac proinde cum nunquam fuerit facta dicta dismembratio, ad effectum, de quo agitur, non videntur attendendæ, tanto magis quia Iacobus

A R G V M E N T V M.

Possessio capta lite pendente, & post presentationem inhibitionis Rotalis est at-tanta, & venit sequestranda.

S Y M M A R I V M.

1. *Attentata dicitur resignatio, & possessio capta lite pendente.*
2. *Inhibitio Rotalis sine iusta, sine iniusta est timenda, & gesta post eam dicuntur attentata.*
3. *Iudex inferior non potest declarare an inhibitio Rotalis officiat, vel non.*
4. *Appellatio datur à decreto, quod inhibitio non officiat.*
5. *Attentatum est, quod fit appellatione pendente.*
6. *Sequestrum datur stante possessione attentata.*

D E C I S I O DCXLL.

D Omini Antonio solum informante, dise-runt constare de attentatis, lite enim inter ipsum, & Augustinum pendente super paro-chiali, de qua agitur dictus Augustinus illam resignavit ad favorem Martini Carrerij, qui in vim d. resignationis possessionem fuit asscquutus, & sic attentavit Rosa decif. 159. num. 2. par. 2. in recent. Lancellotti. de attent. c. 3. num. 19. & fuit dictum in Bracharen. Parochiali de Pador-nello 11. May 1611. coram D. meo Sacrato, & in Barcinonen. Parochiali 20. Junij 1611. coram D. meo Decano.

Tanto magis, quia eadem possessio fuit ca-pta post inhibitionem Rotaalem, nam Anto-nius appellavit à sententia lata per Proni-forem Bracharen. contra se in partibus ad fa-vorem Augustini, causaque appellationis mihi commissæ inhibuit d. Prouisorij, qui man-davit inhibitionem adungi actis; Presentatis autem postea per Martinum Literis lux resi-gnationis eidem Prouisorij Bracharen. & illo instante pro illarum executione, Antonius op-posuit de inhibitione Rotali presentata d. Prouisorij, & de liris pendencia in Rosa, quæ op-positione non obstante, eum Prouisor pro-nunciauerit inhibitionem ipsum non atthere, & procedendo ad vteriora possessionem tra-diderit videtur attentasse, quia inhibitio Rota-lis sine iusta, sine iniusta erat timenda, ne sit in potestate iudicum inferiorum declarare, an inhibitio officiat, vel non Rot. decif. 26. in fin. de appellat. in amiq. Cas. de Grass. dec. 3. num. 10. de appell. Ferri. dec. 93. p. 2. Seraph. decif. 654. numer. 2. Rota dicta decifion. 159. num. 4.

Predictis accedat à dicto decreto, quo Prouisor declaravit inhibitionem ipsum non assi-cere, licuisse appellare Menoc. de adipisc. remed. 4. nn. 822. Gonzal. super reg. 8. in annot. nu. 196. & fuit dictum in Caraginens. decimarum 17. Maj 1593. coram 60. me. Orano, prout fuit pro parte Antonij appellatum; Vnde cum dicta appellatione pendente possessio fuerit capta, excu-sari non possunt attentata c. non solum de appel-lat. in 6. Seraph. dec. 1056. num. 1. Lancellotti. de attent. p. 2. c. 12. num. 75. in presat.

Stan-

bus Ferrer Rector, & qui istam Rectoriam renunciauuit semper fuit, & hodie etiam est in-pensionem Rectoris, & omnium fructuum il-lius, non obstante dicta dismembratione non effectuatâ, illiusque litteræ fuerunt declarate sub reprobis per sententiam executoris, & à supra-dictis sententijs reuocatorijs pender appellatio, quæ fuit commissâ in partibus, & sic non est verum, quod ultra transierit in iudicatum, ap-pellatione autem pendente super dismembratione illa non nocebit Francisco, quominus continuare possit in perceptione omnium fru-ctuum, ut fuit dictum in vna Vrgellen. Iurisdi-ctionis 14. Martij 1601. coram 60. me. Cardina-li Pamphilio, & sic nec etiam Iosepho quomi-nus integre pensionem percipiat.

Secundo principaliter respondetur hodie non adesse amplius d. dismembrationem, cum ea fuerit reuocata, & consequenter omnem litem super eam motam, & rem iudicatam, si quæ ad-fuisset, euauisces, cum enim effectus dismem-brationis fuerit in liberis Clemetis dilatus post cessum, vel decessum Rectoris tunc possidentis Parochialem, & dictus Rector fuerit mortuus annis preteritis in Pontificatu S. D. N. Pauli V. dismembratio tanquam non effectuatâ de tem-pore Clementis remanet reuocata per Regulas reuocatorias unionum Leonis XI. & S. D. N. quæ expresse reuocant etiam dismembrationes non sortitas effectum in vita Pontificis concedentis eas. Vnde nec futurus euentus litis predictæ iam extinctæ potest nocere Iosepho.

Nec obstat, quod effectuatâ fuerit impedi-ta propter litem motam predictam & sic culpa Rectoris, qui illam mouit, & sic alteri nocere non debet, quia vt ex predictis apparet, mors Rectoris, quæ requirebatur pro dicta effectua-tione illam impediuit, non autem lris, cum d. mors non euenierit pendente d. lite, sed ea iam extinctâ per reuocationem dismembrationis.

Minus facit, quod saltem esset faciendâ, mentio dictæ litis in resignatione, quia cum lris tunc temporis non adesset amplius, sed vt supra dictum est, esset extincta, nulla require-batur illius mentio.

Cetera verò narrata vt valor, & similia non indigent alia iustificacione, cū tam Franciscus, & Iacobus, quam Ioseph fuerunt oratores in eadem supplicatione, & sic omnia predicta iustificanter ex propria confessione Iosephi 6. Germinian. conf. 38. num. 3. Caputag. decif. 220. par. 2. Seraph. decif. 677. num. 5. Rot. decif. 10. num. 1. par. 2. in recent.

Non obstat, quod resignatio non fuerit publica, quia quoad Canoniatum de publi-cacione constat ex publico illius Instrumento, quo verò ad Parochialem adest restitutio in integrum, quæ fuitbit Paris. de resignat. lib. 11. quest. 7. num. 69.

Et ita conclusum &c.

BRACCHAREN. PAROCHIALIS.

Ven. 6. Nouembr. 1620.

Starebus autem attentatis possessio iuxta
 7 stilum Rotæ, venit sequestranda *Rota decis. 3.*
de sequestr. poss. & fruct. Mobed. dec. 1. cod.
nt. Rot. dec. 524. num. 3. p. 1. recent.
 Et ita conclusum &c.

ROMANA PECUNIARIA.

Ven. 20. Novembris 1620.

ARGUMENTUM.

Patet ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 *Diffisio*, pones denotat causam proximè narra-
tam.
- 2 *Diffisio* per tal conto, restringit obligationem ad
ad causam expressam.
- 3 *Pactum* quando dicitur subrogatum loco rei.
- 4 *Obligatio* non extenditur ad causam non expres-
sam.

DECISIO DCXLII.

Fuit in hac causa sub die 24. Aprilis 1617. re-
solutum, confirmandam esse sententiam
R. P. D. Taurilli, quia Bartholomeus Alcornius
fuit absolutus à petitis per Horatium Sa-
bellum, qui prætendebat ab illo indemnitas re-
levuari, à qua decisione sub die 5. Maji 1618.
Domini recesserunt. Verum postea pluries
causa super eisdem repropodita, tandem hodie
in primo loco decisio standum dixerunt. Con-
siderabant enim, quod obligatio Alcornij de
relevando indemnem Horatium non fuit sim-
plex, sed restricta ad molestias, quas pati pos-
set occasione sequestrationum super certis pones
ipsum tunc existentibus, ut patet ex lectura
apocæ, de qua agitur in illis verbis *Pones &c.*
 1 quæ significant causam proximè narratam di-
ctarum molestiarum &c. 1. ad fin. de testib. in 6.
Bart. in l. non dubium num. 23. C. de legib. Rota
dec. 687. num. 11. p. 2. rec. & ex alijs verbis ibi
 2 *per tal conto non habbia à patre &c.* quæ restringit
obligationem ad causam expressam *Rota*
lond. conf. 70. num. 13. & seq. lib. 3. Menoch.
conf. 241. num. 35. Unde cum Horatius passus
sit molestias non propter dicta sequestra, sed
ex alia causa nempe ex propria promissione
facta cum obligatione Camerali ad favorem
fundaci, & Rolandi ob premium cerarum ab
illis receptum, non intrat obligatio Alcorni
tamen facta in diverso casu, qui non euenit.
Tanto magis, quia nec etiam constat ceras
sequestratas fuisse penes Horatium de tem-
pore obligationis Alcorni, prout illi fuit præ-
suppositum, imo potius probatur totum con-
trarium nempe Horatium nunquam habuisse
dictas ceras, cum illæ directo fuerint transmissæ
Drogherij Verbis, & Horatius fuerit tan-
tum mediator, & procuraret exigere illa-
rum premium tanquam creditor mercatorum
Venetorum, qui illas transmissit, unde ces-
sante præsupposito dictarum cerarum, quarum
contemplatione Alcornius se obligavit,
debet etiam cessare illius obligatio, cum hoc
ei inultum interesset, quia si Horatius habuisset

in manibus dictas ceras spectantes ad mer-
catores Venetos, poterat super illis sibi ipsi
soluere suum creditum, & ita Alcornius fuis-
set libetatus, nec Horatius potuisset ab alijs
creditoribus molestari super precio dictarum
cerarum, quia non constat, quod illi haberent
aliquam hypothecam, nec ius anterius, & ideo
contra ipsos ei competebar retentio, & exceptio.

Non obstat, quod si non habebat ceras, ha-
bebat illarum premium, quod subrogatur loco
cerarum. Tum quia nec etiam premium habe-
bat d. tempore obligationis Alcorni, sed il-
lud per aliquos menses postea fuit consecutus,
tum etiam quia non potest dici premium fuisse
subrogatum loco rei *Molin. de primog. cap. 4.*
num. 25. lib. 4. Surd. conf. 26. num. 2.

Minus obstat, quod obligatio facta per Ho-
ratium ad favorem Drogheriarum fuerit ne-
cessaria ex quo de iure dictis Drogherij tene-
batur de euidione, quia hoc procederet, si
ipse fuisset venditor cerarum, quod tamen non
iustificatur. cum tantummodo constet ipsum
dedisse ordinem mercatoribus Vegetis, ut di-
ctas ceras transmittenter, & sic fuisse tantum-
modo mediatorem, nec ipsi fuit solum premium
cerarum tanquam venditori, sed tan-
quam creditori, & debitori respectu ad
mercatorum Venetorum, ut ex quietantia ap-
paret.

Non obstat, quod Horatius fecerit dictam
obligationem ad favorem Drogheriarum præ-
sentem, & suadente d. Alcornio, quia vitæ,
quod colligitur contrarium ex depositione ter-
tij testis, qui dicit, se induxisse Horatium ad
faciendam dictam obligationem. Respondetur,
quod quicquid de hoc sit, inde non sequitur,
4 Alcornium voluisse extendere suam obligatio-
nem ad certos terminos restrictam ad causam
ibi non expressam, cum possit esse, quod per-
suaserit Horatium ad se obligandum ex eo
quod sciebat se minime teneri vigore suæ pos-
sessionis ad liberandum ipsum à molestijs,
quas vigore d. obligationis pati potuisset.
Et ita conclusum &c.

NEAPOLITANA DONATIONIS.

Veneris 11. Decembris 1610.

DECISIO DCXLIII.

Impressa in rec. dec. 325. par. 4. tom. 1.

ROMANA DOMVS.

Ven. 18. Decembris 1620.

ARGUMENTUM.

Patet ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 *Emptio* si fiat à marito nomine proprio de pecu-
nia uxoris res emptæ efficitur ipsius mariti.
- 2 *Dotalis fundus* si alienetur, & pecunia inde re-
tracta ad formam pacti investitur, res emptæ
efficitur fundus dotalis.

3 *Maritus prae defuncta uxore lucratur quartum dotale ex statuto Urbis.*

DECISIO DCXLIV.

Popolui dubium, an Domus spectaret ad hereditatem Veneris vel potius ad Antonium, & responderunt domum spectare ad hereditatem Veneris pro scut. 400. dempto tamen lucro dotali, & ratio fuit, quia in illa inter cetera dedit in dotem & pro fundo dotali D. Antonio eius viro loca quatuor montium cum pacto expresso, ut illa statent pro fundo dotali, & non possent alienari, nisi ad effectum reinvestiendi in alijs locis non vacabilibus, aut stabilibus, sub huiusmodi obligatione. Postea autem dictus Antonius emit domum, de qua agitur pro se, & suis heredibus pro precio scut. 550. ad quorum computum soluit scuta 400. redacta ex dictis quatuor locis montium, & domus pro rata dd. scut. 400. obligavit, & expressit hypothecavit ad favorem D. Veneris, & pro illius dote iuxta formam instrumenti dotalis, ad quod in omnibus, & per omnia relationem haberi voluit; Unde licet regulariter res empta per maritum proprio nomine ex pecunia dotali efficiatur ipsius maritoni aut uxoris l. ex pecunia C. de iur. dot. C. de fern. pign. dot. manumiss. Socin. l. un. conf. 6. in fine lib. 3. *Memoch. conf. 213. num. 24. & conf. 1177. num. 79. Mantica. de tacit. & ambig. lib. 12. tit. 27. num. 14.* tamen si ante pacto predicto, quod loca starent pro fundo dotali, & non possent alienari, nisi ad effectum reinvestiendi, & si ante reinvestimento facto in domo empta cum expressa relatione ad Instrumentum, in quo dictum pactum continetur, domus fuit subrogata in locum locorum montium de partu consensu, & effecta fundus dotalis pro rata dictorum locorum l. res quae, ubi glof. & DD. ff. de iur. dot. Molin. de primog. lib. 4. c. 4. num. 27. & seq. Mantica ubi supra num. 15. & conseq. tanquam talis spectat ad Venerem, siue illius heredes l. in rebus C. de iur. dot. l. quam vis ff. eodem l. si constante S. si maritus ff. solut. matr. l. doce ancillam C. de rei vend.

Verum quia D. Venus mortua est nullis superstitibus liberis, & ex statuto Urbis lib. 1. c. 121. Antonius maritus est lucratur quartam partem dotis, ideo Domini dixerunt, domum spectare ad heredem Veneris pro dd. scuta 400. dempto tamen lucro dotali.

VRBEVETANA HAEREDITATIS.

Ven. 28. Decembris 1620.

DECISIO DCXLV.

Impressa in res. dec. 715. par. 4. tom. 2.

ROMANA ALIMENTORVM.

Lune 11. Ian. 1621.

DECISIO DCXLVI.

Impressa in res. dec. 269. par. 4. tom. 2.

ROMANA DOTIS ET LEGATI.

Veneris 15. Ianuarij 1621.

ARGVMENTVM.

Fructus dotis Viduz, vt debeantur, quae requirantur. Quando non censentur remissi per virum, fructus dotis deducitur ex coniecturis, de quibus in decisione

SYMMARIVM.

- 1 Fructus dotis debentur constante matrimonio propter illius onera.
- 2 Fructus dotis debentur Vidua soluto matrimonio, consensu de illius inopia, & de diligentis factis pro dote consequenda, qua requisita sunt necessaria, quando fructus petuntur ab heredibus viri, secus si a Promissore dotis & num. 3.
- 3 Fructus dotis promissae, & non solutae debentur per promissorem mulieri loco alimentorum.
- 4 Fructus dotis quando censentur remissi, & quando non, & de coniecturis pro non remissione, & num. 5. & 6.
- 5 Consuetudo una tollit aliam.
- 6 Testes singulares probant declarationem animi.

DECISIO DCXLVII.

Domini dixerunt fructus dotis deberi D. Marchionis, & in primis considerabant tempus constantis matrimonij, de quo tempore fructus sunt solvendi ratione onerum ipsius matrimonij. *salubriter et ibi notant omnes de usur. Cognol. in l. curabit num. 42. de al. empt. Bald. nouell. de dot. par. 7. princl. 3. num. 1. Rota decif. 421. num. 1. par. 1. recent. de tempore autem soluti matrimonij, & iuxta dispositionem iuris communis eandem sententiam tenebantur. Quia concurrunt omnia requisita ad hunc effectum necessaria, nempe Viduz inopia, de qua deponunt plures testes, & diligentis factae pro dote effectualiter consequenda, de quibus constat ex litteris militiis, & ex testibus de facto proprio deponentibus vt dicitur in decisione in hac causa facta 15. Ianuarij anni preteriti illis autem duobus concurrentibus Viduz debentur fructus dotis *Affidit. decif. 384. num. 4. Thezaur. decif. 43. num. 3. & fuit dictum in Romana Fructuum Dotis 27. Februarij 1606. coram bo. me. Pania, & in alia patiter Romae Fructuum Dotis 15. Ianuarij 1614. coram me.**

Maximè quia predicti fructus non petuntur ab heredibus viri, sed à Patre dotis Promissore, & eius heredibus, quo casu non est necesse, quod interueniant praedicta requisita, cum nulla possit considerari labes usuræ, ex quo debentur, non vt fructus, sed vt alimenta, quia patet et notat alere filiam *Surd. de aliment. tit. 1. quest. 42. num. 106. & seqq.*

- 3 Non obstat fructus constante matrimonio censentur remissi ob taciturnitatem viri, qui illos non petijt per longum tempus, & numquam, dum vixit, illos exigere curauit *Menoch. presumpt. 25. lib. 3. Synd. de alim. tit. 1. quest. 43. num. 39. & seqq.* Quia praedicta opinio non habet locum in casu nostro, in quo concurrunt multae coniecturae suadentes contrarium,

zium, cum enim fundetur in presumpcia voluntate donandi mariti *Rot. decif. 30. num. 4. fac. 2. recur.* cessat ex contrariis Coniecturis, nam una presumptio tollit aliam *Tiraquell. in l. si conquam verb. donationem largitus num. 156. Sard. conf. 80. num. 30. Seraphin. decif. 619. num. 3.*

Concurrunt enim primo, quod Marchio erat negligens in exigendis ipsius creditis, ut deponunt testes dazj in *Summario* unde si non egerit fructus non praesumitur hoc fecisse animo donandi, sed propter praedictam negligentiam.

Secundo, quia erat multo aere alieno grauatus, ex quo excluditur verisimilitudo; quod donare voluerit.

Tercio Concurrit assertio ipsius Marchionis, qui pluries dixit se creditorem in maxima quantitate bo. me. D. Martij ratione dotis, & fructuum, quam exigere intendebar, ut ex eisdem testibus apparet, qui etiam quod sine singulares, optime probant hanc animi declarationem *Ayam. conf. 73. num. 33. Farnace. de test. quasi. 66. num. 200. ex qua assertione cessat d. praesumptio Rot. d. decif. 80. in fin.*

Quarto cum nunquam fieri ipsi marito soluta integre fors principalis dotis, non potest dici, quod haberet animum renuntiandi fructibus.

Minus obstat Marchionissam habuisse unde se alere; & ab ipsius filijs fuisse consequutam alimenta, quia de contrario constat ex testibus deponentibus post viri obitum semper illam scorsum a filijs habitasse, & multa contraxisse debita ad effectum se alendi, quod non contraxisset, nisi esset inops, vel si consequuta fuisset alimenta praedicta.

Circa taxationem vero istorum fructuum poterit particulariter videri &c.

CREMONEN. CONCVRSVS.

Febr. 15. Januarij 1621.

ARGVMENTVM.

Idoneus ad Parochialem vt quis dicatur, quae requirantur, & quis debeat praefecti.

SYMMARIVM.

- 1 Ordinarij Iudicium habet praesumptionem pro se circa approbationem concurrentium ad parochiales, ita ut dicenti de irrationabilitate incumbit onus probandi & num. 1.
- 2 Idoneitas ad Parochialem spectatur non solum ex doctrina, sed ex alijs requisitis per Concilium Tridentinum.
- 3 Parochialis affectus in concursu non requiritur Doctorem, nec dignitatem, & num. sequent.
- 4 Dignior non dicitur in materia Concursus ad Parochialem, qui est doctior, vel maior in dignitate.
- 5 Beneficium non habens debet provideri, & praeferi illud habenti, proinde etiam educatus in Seminario, & qui Ecclesiam inseruiuit & num. seq.
- 6 Concursus Parochialis vacantis per obitum admittitur familiaris Episcopi.

9 Testibus de bona fama deponentibus magis eroditur quam de malo.

10 Aetas quod possit intra annum promoueri ad sacerdotium spectatur in concurrenti ad Parochialem, nec interest, quod alius sit maioris aetatis, & antiquior promotus.

DECISIO DCXLVIII.

IN concursu Parochialis de qua agitur, fuerunt ab examinatore approbati Hortensius Lotieros, & Ludouicus Germainus, Episcopus vero elegit Ludouicum; Praetendens autem Hortensius se grauati ab irrationabili iudicio Episcopi appellatur, causaeque appellationis mihi commissa. Dubitauit, an de irrationabili iudicio constaret, & Domini negatiue responderunt, quia regulariter pro iudicio Ordinarij praesumitur cap. in praesentia de reuoc. Gonzal. super Reg. 3. glof. 4. num. 117. *Rota decif. 40. num. 1. & decif. 537. num. 14. & 15. p. r. recent. & tult dictum in Rauenaten. Parochialis 2. Nouembris 1593. Coram bo. me. Cardinali Aragonia & in Camerinen. concursus 19. Decembris 1603. eorum Reuocatus Attrebaten. & alleganti iudicium fuisse irrationabile incumbit onus id plenè & concludenter probandi dicta decif. 537. num. 14. in fin. quod tamen non ita de facili fieri potest ex quo Concilium Tridentinum multum decessit iudicio Ordinarij, qui*

3 consideratis vita & moribus & alijs qualitatibus concurrentium ad Ecclesiam gubernandam opportunis illum idoneum iudicando eligere potuit *Gonzal. ubi supra num. 124. & seq. Garz. de benef. par. 9. cap. 2. num. 25. r. idcirco non videntur attendendae qualitates doctiores, & Prothonotariatus, & similes, cum illis, licet sint consideratione dignae non faciunt aliquem digniorem, quia dignior non dicitur is, qui est doctior, seu maior in dignitate, sed is, qui iuxta munus suum perficit est idoneior d. decif. 537. num. 14. & in d. Rauenaten. Parochialis & in Benventana Parochialis 13. Iunii 1598. coram Orano. Et tanto magis, quia respectu doctrinae ex relationibus examinatorum apparet Ludouicum superasse Hortensium, in expositione Evangelij, & in alijs responsionibus & dictis Ludouicus nullum habet beneficium; Hortensius vero est Canonicus cap. is exi de proben. in 6. *Rota decif. 26. num. 3. cod. m. in nou. Seraph. decif. 767. num. 1. & 3. et idem Ludouicus fuit educatus in Seminario, & diu Ecclesiae inseruiuit, ex quibus & alijs potius Ordinarij moueri ad illum praefereundum.**

Non obstant exceptiones contra Ludouicum deductae Primo quod esset familiaris Episcopi; quia obiectio non procedit in concursu beneficiorum vacantium per obitum, ut declarauit Sacra congregatio Concilij Tridentini, quam sequuta est *Rota in vna Fanen. Parochialis 28. Iunii 1506. Coram bo. me. Cordaba* Secundo quod male se gesserit in officio Castri noui, ultra quod non probatur ex testibus de auditu, qui non faciunt fidem, cessat ex alijs testibus contrarium deponentibus nempe ipsum se laudabiliter gessisse, & in concursu magis est

9 credendum testibus de bona fama deponentibus

bus quam de mala Rota decif. 377. num. 2. par. 2. & decif. 367. par. 1. et fuit dictum in vna *Pace* Puritatis 6. Aprilis 1609. eorum me. Nec facit processus factus in Sindieatu, cum ille non fit integer, nec in forma probanti, nec confiet de aliqua sententia condemnatoria, nec querellæ contra ipsum potest iustificari, & sic non luit attendendæ vt in dicta *Cameri* nen. *Concursus*.

Non obstat, quod Hortensius sit ætatis 36. annorum, & iamdiu Sacerdos, quia Ludouicus est etiam annorum 32. & sic habilis eum ad obinendam Parochialem sufficiat quem 10 esse in ætate, in qua possit promoueri ad Sacerdotium etiam primam tonsuram non habere *Paris. de refig. lib. 4. quest. 9. num. 34. Garf. ubi supra par. 7. cap. 4. num. 41. & 44.*

VRBEVETANA HÆREDITATIS.

Sabbati 23. Ianuarij 1621.

IN ROTA MARTINIANA.

ARGVMENTVM.

Bullæ Summorum Pontificum declarantes homicidas infames, ac illos priuantes omnibus actibus legitimis, & successione quando locum habeant, vel non.

SVMMARYM.

- 1 Bulla Pij II. priuat homicidas notorios omnibus actibus legitimis, & quod sint infames.
- 2 Confessio facta in supplicatione pro gratia obtinenda, & ad se eximendam à vexationibus non probat.
- 3 Confessio in dubio interpretari debet, ut minus quam fieri potest vocet confitentem.
- 4 Notorium non dicitur delictum, quando in eo quis tenuit manus, & quando sit notorium.
- 5 Pœna imposita pro homicidio non habet locum in verberantibus, etiam si conetur illum occidere, si mors non sequitur.
- 6 Contumaciter condemnatus non dicitur condemnatus ob delictum.
- 7 Pœna imposita diffamato intelligitur de diffamatione, quæ sufficit ad condemnandum.
- 8 Contumaciter condemnatus de homicidio non dicitur diffamatus de eo.
- 9 Bulla Pij V. & Sixti V. priuant homicidas à successione fideicommissi.
- 10 Fideicommissi in successione spectantur habilitas tempore successionis.
- 11 Læsa maiestatis Crimen committit qui impedit executionem Iustitiæ, & illius ministros, qui semen non dicuntur illi, qui comitantur nomine aëditoris ad faciendum exequi mandatum & num. 12.
- 13 Clausula attentis narratis aliquando stat dispositiue, aliquando conditionaliter.

DECISIO DCXLIX.

Fuit in hac causa resolutum, Gratiâ obtentâ per Equitem Lininæ de delictis per ipsum commissis suffragari etiam quoad bona, &

in vltima decif. 18. *Decembris præteriti* referuat particulatim videri, an oblatent Bullæ Pontificiæ super incapacitate. Vnde super hoc dubio hodie proposito, & Domini non oblatere responderunt.

Nam quoad Bullam Pij II. contra homi-
das in ord. 8. confirmata per alios successores,
in qua cauetur, quod omnes & singuli homi-
cidæ, quorum delictum notorium fuerit, vel
de homicidio infamati, seu eodemque etiam
1 quod ab habente à Romano Pontifici potestatem sit facta remissio, cassatus processus, & sententia annullata per viam gratiæ, vel iustitiæ, sint infames, & ab omnibus actibus legitimis sint suspensi, non intrat illius dispositio in casu nostro, nam vt apparet ex supradictis verbis Bullæ, requiritur non solum quod quis sit homicida, sed etiam vt homicidium sit notorium, vel saltem quis sit de eo diffamatus, vel condemnatus *Seraph. decif. 376. & 393. num. 5.*

In casu autem nostro non constat Equitem
2 Lininum commississe aliquod homicidium; Si enim illud pretenditur deduci ex propria ipsius Confessione facta in supplicatione potestatis Illustris Cardinali Aldobrandino, illa non probat, eum emanauerit ad se eximendam à vexationibus Fisci, & fuit resolutum in vna *Maceraten. hereditatis 19. Novembris 1603. eorum me. & in hac causa 3. Aprilis præteriti*. Tanto magis quam Eques in eo non dicit, se interfecisse aliquem, sed tantum quod tenuit manus ad interficiendum quemdam Doctorem Alemannum Ardicionem, quod potuit fieri absque eo, quod ipse sit reus homicidij vt potest præstando aliquod auxilium remittum, vel alio simili modo; Confessio enim in dubio interpretari debet, ut minus quam fieri potest nuncietur
3 confitenti *Menoch. conf. 17. num. 21. Rota decif. 366. num. 3. par. 1. recent.*

Vt quod etiam si probaretur homicidium, non tamen intraret prædicta Constitutio, quæ requirit, quod homicidium sit notorium
4 vt in puncto de mandante homicidium notat *Rota decif. 134. num. 2. post 1. v. l. conf. Farin. Adhunc enim effectum requiritur, vt delictum sit factum eorum maiori parte Populi, ita ut sit inexculabile Seraph. dicta decif. 376. num. 2. & decif. 393. num. 10.*

Si uero homicidium pretenditur deduci ex condemnatione secuta contra Equitem multo minus est locus d. Bullæ, cum ipse non fuerit
5 eodemque pro homicidio, sed per verberibus illatis de eius ordine euidam Antonio, quem verberantes pro mortuo in terra reliquerunt, nam pœna imposita pro homicidio non habet locum in verberante aliquem etiam si conetur illum occidere, si non occidit *Menoch. de arbit. cas. 360. num. 96. & seq. & num. 104. Farinac. in prax. quest. 124. num. 133.*

Maximè quia dicta condemnatio fuit in contumaciam, & ob non partitionem inuictorij, in quo dicta Bulla non habet locum, cum intelligatur de condemnatis ob delictum *Seraph. d. dec. 376. num. 3. & 393. num. 15. & decif. 191. num. 4. post secundum vob. conf. Farin. & dec.*

- 7 dec. 169. num. 10. par. 1. *diuers.* & fuit dictum in allegata *Maceraten.* coram me, & licet loquatur etiam de diffamatis, tamen cum non intelligatur de simplici diffamatione, quæ requiritur ad inquirendum, sed de ea, quæ sufficit ad condemnandum, Eques ex dicta condemnatione in contumaciam non potest dici diffamatus de aliquo homicidio *Seraph. d. dec. 376. num. 3. & 393. num. 7. & seq. & num. 12. & d. dec. 191. num. 4.*

Non obstat Bulla sanctæ mem. Pij V. in ordine 10. & Sixti V. in ordine 6. in quibus homicidæ priuantur successione quorumcumque fideicommissorum; quia ultra quod ut supra est ostensum, non constat, Equitem Liuium fuisse homicidam; Respondetur fideicommissum fuisse purgatum de tempore, quo Eques erat restitutus, & habilis ad succedendum, quod sufficit, ut late fuit comprobatum in supra allegatis *decisionibus* in hac causa factis; ultra quod in facultate restituendi concessa Illustrissimo Cardinali Aldobrandino fuit expressè derogatum d. Bullæ Sixti V. & aliorum Summarum Pontificum contra damnatos & homicidas, & d. Cardinalis restituit Equitem iuxta suas amplissimas facultates, & sic etiam non obstantibus dictis Bullis gratia ei facta debet fortiri effectum.

Mius facit, quod Eques Liuius impediri uerit executionem contra iustitiam, & illius ministris, & consequenter incidit in crimen læsæ maiestatis, propter quod remanet incapax successiouis, quia ommissis alijs responsionibus, quæ dari possent, de tali delicto non constat, nec fuit sententia lata in contumacia, & supplicatio porrecta ab ipso Equite, cum ex his non probetur delictum ut supra est ostensum. Maxime quia ex teuore ipsiusmet sententiæ apparere Antonium, qui fuit vulneratus, non fuisse executorem iustitiæ, ut est necesse ad istum effectum, cum, in illa dieatur ipsum accessisse ad exequi faciendum mandatum A. C. & sic potius fuisse, quemdam agentem creditoris, qui obtinuerat mandatum.

Nec facit, quod gratia restitutionis per Equitem obtenta ab Illustrissimo Cardinali Aldobrandino non fuerit ab ipso iustificata, quia contrarium colligitur ex ipsa gratia, in qua dicitur *attentis narratis*, quæ uerba videntur potius stare dispositiue, quam conditionaliter *Pur. dec. 18. lib. 3. Verat. dec. 120. p. 1.* Tanto magis quia fuit postea d. gratia coram Gubernatore Vrbeutano producta, qui illius vigore mandauit cassari omnes processus, quod fecisse præsumitur præuia iustificatione, ut fuit decisum in vna *Isपाल. legitimatatis 11. Maij 1612. coram P'baldo.*

Et ita conclusum, &c.

MONOPOLITANA BONORVM.

Sabbathi 23. Ianuarij 1621.
In Rota Martiana.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARIVM.

1. *Heredi qui soluit debita hereditaria non datur retentio post aditionem.*
2. *Heres cum beneficio inuentarij soluit debita hereditatis habet retentionem bonorum hereditarium, quæ ab eo auocari non possunt etiam facta oblatione quantitatij solutæ.*
3. *Tempus solutionis attenditur in huius redemptio per heredem, & in illorum valore.*

DECISIO DCL.

FRANCISCUS ANTONIUS ROMANASIVS instituit sibi heredem Sibilian Portiam, & Iustinianus filias easque inuicem substituisti siue filia decederent, quæ heredes plura debita hereditaria de proprio soluerunt ut in *decisionibus* in hac causa factis firmatum fuit. Hodie autem Romanasij heredes Sibilia prætentendunt pro rata crediti d. Sibilia retinere prædium de Lamalonga suppositum fideicommissio d. Francisci Antonij, qui prætentendunt auocare Iudelli tanquam heredes Portiæ, & Iustina ad illud vacaturum; unde dedit dubium, an d. Romanasij competat talis retentio super bonis Francisci Antonij pro pecunijs in extinctionem debitorum secundum valorem de tempore solutionis factæ; itaut oblati pecunijs non teneantur illa restituere, & Domini informantibus tantum fratribus de Romanasij ad illorum fauorem responderunt, licet enim d. heredes soluerint debita hereditatis, & consequenter fuerint effectus creditorices post aditam hereditatem, quo casu non intrat dicta retentio iuxta distinctionem traditam per Rotam in vna *Bononiens. de Sancto Petro 27. Novembris 1587. coram Cardinali Blanchetto, & in alia Bononiens. de Bonisignoribus 27. Novembris 1615. coram Domino Casualerio.* Tamen quando heres conficit inuentarium, habet retentionem, nec bona hereditaria ab eo auocari possunt etiam facta oblatione quantitatij solutæ ut fuit dictum in prædictis *decisionibus*, cum heres cti beneficio legis, & inuentarij possit semper in distictæ sibi met soluere l. filius familias §. diuisi ff. deleg. 1. *Natt. conf. 215. num. 4. Sard. dec. 224. num. 17.* Quo vero ad valorem bonorum cum ex supradictis bona acquirantur irreuocabiliter heredi soluenti, sequitur ut tempus solutionis debeat attendi, cum de illo tempore hares per dictam solutionem efficiatur Dominus.

Nec obstat, quod inuentarium exhibitum per Romanasios fit tutelare, quia contrarium colligitur ex illius lectura.

Et ita resolutum, &c.

PERVINA ECCLESIA RVM SANCTÆ CRVCIS, ET SANCTÆ LVCIÆ.

Merc. 27. Ianuarij 1621.

ARGVMENTVM.

Paret ex summario.

SVMMARIVM.

1. *Decisio non extensa per Auditorem coram quo*

est capta resolutio extenditur per Auditorem in eius locum suffectum.

- 2 *Sententia validitas constat ex resolutione aliorum.*
- 3 *Sententia infirmatur ex decisione Rotali nu. 2.*
- 3 *Vnio probatur ex litteris Apostolicis.*
- 4 *Littera Apostolica ex certa scientia, & motu proprio concessa non indigent infirmatione.*

DECISIO DCLL.

PEndente ista causa in gradu appellationis à sententia Domini mei Remboldi coram D. meo Pamphilio, & coram illo capta resolutione pro confirmatione sententiae non extensa decisione ex causa illius absentiae, fui Ego in eadem illius loco suffectus, & reassumptis suffragijs Dominorum iuxta illa decisionem extendendo, dico Dominos resoluisse sententiam praedictam confirmandam fore, cum de illius validitate constet ex resolutione auctorum.

De iustitia verò ex eo quod declarat Ecclesias S. Crucis ad Potram S. Sufanaz in Civitate Perusina, & S. Lucie in Monte extra muros esse unitas, & incorporatas Congregationi Olivetanæ Sancti Petri de Eugubio, nullumque ius competere Episcopo Perusino illas conferendi, quæ quidem sententia remanet satis iustificata ex decisione in ista causa facta coram D. meo Remboldo, in qua fuit dictum de dicta vnione constare ex litteris Leonis X. quæ non indigent aliqua iustificacione, cum emanaverint ex certa sententia, & motu proprio. Prouisionesque Ordinariorum non habuisse effectum imò taliter prouisos habuisse recursum ad Monachos ab illis obtinuisse validè providendi, & stante praedicta vnione dictas prouisiones esse ipso iure nullas ex adductis in dicta decisione, contra quam cum nihil ex aduerso opponeretur ex parte Episcopi, qui neque etiam informare curauit visum fuit Dominis sententiam iustificari, & consequenter esse confirmandam.

FIRMANA BENEFICII.

Veneris 5. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Successor in officio potest extrahere iura, absque citatione partis, & compulsionalibus. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 *Iura extracta à successore in officio probant etiam lite pendente, & sine citatione, & compulsionalibus.*
- 2 *Notarij attestations quod sit talis creditur de filio Rota.*
- 3 *Scriptura reperta in libris collationum Episcopales non subscripta à Notario probat, & censetur rogata à Cancellario.*
- 4 *Sententia non reuocatur ob scripturam minus solemnem, si contra eam non opponitur ante sententiam, ac post oppositionem in forma probanti.*

DECISIO DCLL.

Proposito 27. Nonembris præteriti dubio, an sententia Rotalis esset confirmanda, vel infirmanda, cum inter cætera iura non essent in forma probanti, Domini mandarunt vt de dicta forma probanti videretur, super qua hodie dubium propositum, & Domini affirmatiue responderunt, cum iura vltimoloco producta, de quibus fuerunt rogati Notarii, & Cancellarij Archiepiscopatus Firmani fuerint extracta ab illorum successore, quod fieri potuit etiam lite pendente absque partis citatione, & compulsionalibus Rota Dec. in auben. si quis in aliquo num. 26. C. de edend. Seraph. dec. 1536. num. 2. Rota dec. 133. num. 3. & dec. 581. num. 4. par. 2. recent. quod autem ille, qui ex traxit fuerit successor, apparet ex ipsius attestatione, cui in hac materia creditur Rota dec. 581. num. 4. & dec. 649. num. 7. par. 2. recentior.

Nec facit, quod extractio facta 4. Aprilis anni 1473. careat subscriptione Notarij de ea rogati, quia cum illa fuerit reperta in libro collationum, & institutionum, vt colligitur ex attestatione Viceregentis, qui illam à dicto libro extraxit censetur rogata à Cancellario Archiepiscopatus illius temporis, cum de collationibus, & ordinationibus Ordinariorum ipsorum Cancellarij rogari soleant, non autem alie personæ, vt fuit dictum in vna Tirasomen. Canonici vltimo Februarij 1611. coram D. meo Pirmano.

Minus facit prædicta procedere respectu iurium vltimo loco productorum; non autem aliorum, in quibus fundatur sententia Rotalis, & decisio coram bo. me. Andraa facta, quia contra illa de tempore productionis ante sententiam nihil fuit oppositum, sed tantum coram me. Vnde post oppositionem sufficit illa in forma probanti iterum produxisse, cum ex ipsis appareat de veritate aliorum prius productorum; si tñm à principio hoc idem fuisset oppositum ante sententiam illa in forma probanti antecessor produxisset, prout nunc fecit ipse Decius successor.

Et ita conclusum, &c.

BRACCHAREN. PARROCHIALIS.

Mercur. 10. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Concurfus est nullus si non fuerunt seruata disposita in Constitutione Pij V. & Concil. Trid.

SYMMARIVM.

- 1 *Præmissa Parrochialis est nulla non seruata forma Constitutionis Pij V. & Concil. Trid. si concurrenter non admittantur ad examen etiam post lapsum termini et tamen integra.*
- 2 *Terminus edicti duorum dierum pro concursu est nimis brevis, maximè si Parrochialis distat per unam diem à Cathedrali.*
- 3 *Episcopus in examine ad Parrochiales potest procedere per nominationem, & per edictum.*

- 4 *Terminus Concurfus licet fit arbitrio Episcopi, tamen debet dari arbitrio boni viri.*
- 5 *Terminus edicti trium dierum non est competens.*
- 6 *Confessio resignantis probat contra resignatarium.*
- 7 *Valor probatur per confessionem resignantis.*
- 8 *Idonitas probatur per Examinatores Urbis.*

DECISIO DCLIII.

DOmni responderunt pro informante, nempe gratiam Antonij esse iustificatam, quod enim ad vacationem Parochialis, de qua agit, ob non servatam formam *Constitutionis* *sel. record. Pij V. super provisione Parochialis* iustificatur ex eo, quod non fuit servata forma *Concilij Tridentini* sess. 24. c. 18. cum d. Constitutio servari mandet, alias irritat provisiones, & statuit Parochiales, ut prius vacare; nam in casu nostro Concurfus non fuit factus legitime iuxta *Concilij* dispositionem, cum ad illum fuerit admissus Inlus Augustinus, ceteri autem, qui comparuerunt in loco Concurfus, dum ille hebar, non fuerunt admissi, sed reiecti, & impediti, ne intrarent ad dictum Concursum, ut deponunt plures testes de visu, & intercessionia, qui tamen omnes erant admitterendi etiam si comparuerint lapso termino edicti, cum res esset adhuc integra ut censuit 5. *Congregatio Concilij* in terminis parochialis, quam refert *Gonzal. super Regula* 8. gloss. 9. §. 1. num. 115. & seq. *Carz. de benef. par. 9. c. 2. nn. 205. & seq.* & fuit dictum in vna *Calaguritana* dimidij beneficii 22. Aprilis 1602. curam *Reuerendissimo Atrebarum.*

Quod eo facilius admihebant Domini, quia dictus concurfus redditur admodum suspectus 2 ex eo quod fuerunt apposta edicta tantum in Ecclesia Cathedralis cum termino duorum dierum ad comparandum, qui terminus erat nimis brevis, cum locus ubi fuit affixum edictum, distaret à Parochiali, de qua agitur per 39. milliaria, itaque esset impossibile, quod intra dictum terminum poteris ibi habere noticia edicti affixi, nec minus appositiones comparere in loco, in quo fieri debebat d. concurfus, quæ omnia videntur facta ad faciendum tem gratam 12. Augustino familiari Archiepiscopi quod videtur contra mentem *Sac. Concilij*, quod per appositionem edictorum voluit similibus fraudibus occurrere in fauorem Ecclesie, cui expedit, quod tempus sufficiens detur absentibus, ut ex phibitis appositionibus possit magis idoneus eligi. Et licet in *Concilio* relinquatur arbitrio Episcopi apponere edicta, & nullus assignetur terminus, qui in illis preghi 3 debeat; Tamen ex quo ordinarius eligit viam edictorum, non autem nominationis, quorum alterum requirit *Constitutio* illa debebant 4 poni cum termino arbitrio boni viri *Gonzal. ubi supra* num. 51. nempe competenti considerata locorum distantia *gloss. in verb. competentem in c. Final. de elect. in d. & fuit dictum in vna Gerunden. Beneficij* 2. Decembris 1605. coram D. meo *Sarrato & in Valentina Beneficij* 25. Ianij 1607. coram *Pania*: Competens autem in casu nostro dici non potest d. terminus duorum dierum considerata d. distantia 39. mil-

liarum, prout nec terminum trium dierum, alias iudicauit competentem *Rota in vna Forluten. Inrispatronatus* 3. February 1599. coram bo. me *Lancelotto.*

- Quo vero ad vacationem per obitum de 6 mente Ianuarij probatur ex propria confessione Augustini resignantis, quæ probat contra illius resignatarium, qui est in causa *Surd. conf. 151. num. 19. Ruin. conf. 214. num. 9. Caputque decif. 93. num. 4. par. 1. Pin. decif. 79. lib. 2. Rota dec. 190. num. 5. p. 3. rec.*
- Valor parochialis, quod non excedat 150. 7 & computatis incertis 150. pariter probatur tam ex eadem confessione, in qua narrat non excedere 120. si enim dictam summam non excedit multo minus excedit summam, narratam per Antonium *Rota dec. 101. num. 7. par. 1. recent.* quam ex testibus deponentibus de publica voce, & fama *Verell. decif. 277. num. 7. par. 2. Rota decif. 140. num. 3. & 257. num. 4. par. 1. recent.* qui etiam testes deponunt de presbyteratu Antonij vltra litteras illius, & quod sit ex Diocesi Brachera.

Tandem idoneitas Antonij probatur ex relatione examinatorum hic in Curia Iomiter facta.

Et ita conclusum &c.

VIRDVNEN. PENSIONIS.

Luna 15. Martij 1621.

ARGVMENTO.
Non indiget.

SYMMARIUM.

- 1 *Quietantia producta à pensionario probat contra eum ad probandum quasi possessionem exigendo.*
  - 2 *Confessione Partis nulla est melior probatio.*
  - 3 *Sententia lata super nullitate pensionis si appellatur interius datur manutentio.*
- Manutentio in quacunque parte iudicij peti potest nam. 3.*

DECISIO DCLIV.

PRO Ioanne informante fuit resolutum, nempe ipsi dandum esse mandatum de manutentendo in quasi possessione exigendi pensioni nem retentam ad sui fauorem si per fructibus Canoniciatus, & præbende Ecclesie S. Mariæ Magdalenz Viridunen. cum de dicta retentione constet ex litteris felic. record. Clementis VIII. datis in *Summario* num. 1. & de quasi possessione exigendi ex quietantia producta ab ipsa pensionario, quæ contra ipsum probat. *publica & f. f. deposit. & ex eiusdem* 3 & titulari confessione in iudicio facta de solutione istius pensionis, quia siante nulla potest haberi melior probatio *l. cum re C. de translat. cum vulgar.*

- Non obstat sententia lata in partibus super 3 nullitate istius pensionis, quia cum ab illa fuerit appellatum, & causa in Rota commissa, non potest manutentio denegari Inani, cum in quacunque parte iudicij illa peti possit.
- Et ita decum &c.

RO-

ROMANA EMPHYTEVSIS.

Lana 15. Martij 1621.

ARGVMENTVM.

Nominatio ad emphyteusim non requirit consensum Domini directi; Quomodo autem fiat huiusmodi nominatio, & quando non dicatur nominatio, sed venditio.

SVMMARIVM.

- 1 Subrogatus sapit naturam subrogati.
- 2 Superfluitatem ad evitandum semper fit interpretatio.
- 3 Laudemium solvens censetur habere inuestituram.
- 4 Canonici solatio, & acceptatio purgat vitium de noluimus.
- 5 Nominatio ad emphyteusim non requirit consensum Domini directi, & quomodo fiat, & quando non dicatur nominatio, sed venditio.
- 6 Penix de cesso in Romana deuolutionis 7. Maij 1599. explicatur.

DECISIO DCLV.

DE anno 1530. Cullos Hospitalis Anglorum de Vrbe locatus domum, de qua agitur, Antonio Ferrerio ad tertiam generationem, & in defectum generationis ad vnam aliam personam nominandam; postea vero de anno 1557. idem Antonius cessione omne ius suum Petro Roscilio, cui cessione consensum praestitit Cullos d. Hospitalis, & deinde de anno 1572. omnes Confratres d. Hospitalis, capitulariter congregati, qui vltimus etiam de nouo d. Petrum in locum D. Antonij confirmantur in omnibus, & per omnia prout in instrumento cum d. Antonio continetur, ad quod relationem habuerunt, mortuo D. Petro relicto Io. Baptista, & Marco Antonio filijs, qui in possessione domus, de qua agitur reperiuntur, cum Hospitali praedictum praerenderet per eius mortem generationem esse finitam & consequenter domum deuolutam. Dubitanti, an dicta generatio esset finita, & Domini negatiue responderunt; Petrus enim subintravit in locum Antonij, & ei fuit facta concessio in omnibus, & per omnia, vt olim facta fuerat Antonio. Vnde sicuti dictus Antonius fuerat inuestitus ad tertiam generationem, ita ad eandem etiam in tertiam generationem, censi debet inuestitus Petrus, quia subrogatus sapit naturam eius in cuius locum subrogatur l. si cum 5. iniuriarum ff. si quis caus.

Quibus non obstat, D. Petri fuisse subrogatum in tertiam generationem Antonij, non autem suam, quia contrarium colligitur ex lectura instrumenti, in quo apparet fuisse cogitatum de filijs Petri, cu in eo de illis fuerit facta mentio in illis verbis *ne forsitan defectu facultatis, vel alias impediantur ipse, vel eius filij molestari possint*, fit enim ad consulendum suis filijs fuit dictum, nouum instrumentum celebratum, necessario de illius generatione intelligi debet, non autem Antonij, eo magis quia dictus Antonius

iam de tempore cessionis, & secunda cessionis, erat mortuus, vnde fuisse superflua dicta cessione pro filijs Antonij, & ad evitandum dictam superfluitatem dicendum est fuisse pro filijs, & generatione Petri.

Quae confirmantur, quia Petrus pro dicta secunda concessione soluit laudemium, & promisit facere de nouo alia melioramenta, 3 vitra promissa per Antonium, & propterea Hospitali, & Confratres consensum praestiterunt d. cessione facta per Antonium, & de nouo eundem Petrum in locum dicti Antonij posuerunt, & sic videtur per dictum consensum renouare inuestituram ipsi Antonio factam in personam Petri singularem successorem d. Antonij attendentes d. generationem noui emphyteutae, non autem auctoris Bald. in autb. si quis vnuus num. 7. C. de sacros. Ecclesia l. as. in l. fin. num. 33. C. de iur. e. p. b. Ancar. conf. 63. num. 1. & seq. Corn. conf. 250. num. 4. lib. 3. Peregr. conf. 31. num. 10. lib. 1. Sec. fen. conf. 16. num. 1. & seq. vol. 3. Cassan. in consuet. Burgund. rub. 11. 56. verb. li tene Menier. num. 22. vers. 3. flet renouat Benimend. dec. 87. Corbul. de iur. empb. tit. de caus. priu. ob alien. n. 4. & seq. Calder. de renouat. empb. q. 5. num. 10. in fin. lib. 2.

Et denique plurimum facit obseruantia subsecuta, cum dd. filij, & haeredes Petri soluerint Canonem dicti Hospitali suae Collegio Anglorum per spatium 30. annorum, quod illud recepit simpliciter, & absque vlla protestatione praeterea deuolutionis.

Minus facit, quod Antonio in defectu filiorum fuerit facta locatio ad vnam nominationem, & sic per cessionem intelligatur nominata persona Petri, quae nominatio e. pirauit per illius mortem, quia nul o modo dicta cessione potest capi pro nominatione cum nominatio esset facienda in vltima voluntate, non autem in contractu; item nominatio non indigebat consensu Domini directi, quem non semel, sed bis voluit Petrus adhibere; Vnde apparet clare istam cessionem fuisse quamdam venditionem ipsius domus, cum pro ea dictus Antonius receperit pretium sc. 150. & Petrus soluerit laudemium, quod non soluisset si fuisset nominatio: Ad decisionem autem in causa Romana deuolutionis 7. Maij 1599. coram Penia fuit responsum in casu illius decisionis fuisse translatae vitas primorum inuestitorum de Alexijs in Laurentium, & filium de Carpinis nulla facta mentione iuris nominandi antea concessionem dd. Alexij; Vnde cum dictum ius nominandi non comprehenderetur in petitione porrecta Domino directo, nimirum si non fuit translatum in Carpinos; In casu autem nostro Petrus petijt concessionem sibi confirmari, & quatenus opus esset de nouo consensum praestari super concessione domus eiusdem modis, & formis, quibus erat concessa Antonio, & iuxta dictam petitionem fuit a D. directo eiusdem modis, & formis concessio confirmata, & de nouo dictus Petrus in locum dicti Antonij confirmatus cum omnimoda relatione ad instrumentum concess-

cessionis D. Antonio factæ. Vnde apparet nos esse in casu longe diuerso prædictæ decisionis. & sic istam non applicari.
Et ita conclusum &c.

LICIIEN. CANTORIÆ.

Mercurij 17. Martij 1621.

ARGUMENTVM.

Sententia transit in iudicatum, si non fuit appellatum intra decem dies à die latæ sententiæ licet fuerit processum per contradiclas, quando in principio præcessit citatio personalis.

SYMMARIVM.

1. Res iudicata inducitur, quando à sententia non appellatur intra decem dies.
2. Sententia potest ferri præiudice derogatione feriarum.
3. Appellandi tempus currit à die notitia in iudicio facto per contradiclas.
4. Limita quando processus prima citatio personalis, quia tunc citatus non comparuit officitur verus contumax.
5. Appellatio debet interponi coram Iudice, & non sufficit eorundem Notario.

DECISIO DCLVI.

I Omne tantum informante resolutum, consistere de re iudicata sententia D. mei Sacraei, cum ab illa non fuerit appellatum aueb. hodie C. de appell. c. Romana 5. si vero rod. tit. in 6. Alex. conf. 87. num. 1. lib. 7. sententia autem fuit lata præiudice derogatione feriarum die 24. Augusti præteriti, & appellatio fuit interposita 2. Nouembris sequentis, vt apparet ex datis in Summario, & sic post decem dies, intra quos debet appellatio interponi dista aueb. hodie.

Non obstat, quod fuerit processum per contradiclas, vnde decem dies esse computantur. 3. die habet notitiam Rota desig. 2. & 26. de dol. & som. in nou. quia cum in initio causæ fuerit 4. Adrianus aduersarius citatus, & citatio executæ personaliter vt in summario num. 1. non comparuit fuit effectus verus contumax, quo casu decem dies ad appellandum curret à die sententiæ, non verò notitiæ. Aym. in c. frequenter num. 19. in fin. de lit. non contum. & in terminis fuit dictum coram me in vna Calagritana de Anno 25. Maj 1612. quæ est dec. 396. par. 2. rec.

Vtcrius appellatio fuit interposita coram Notario, & non coram Iudice, prout fieri debet ad text. in c. debitus honor ibi coram Iudice & in c. fin. de appell. c. appellatio eod. tit. in 6. Grammatica. dec. 36. num. 76. Vnde habetur ac si interposita non fuisset, vt fuit dictum in d. Calagritana coram me.

De iustitia autem sententiæ factis visum fuit consistere ex decisione D. mei Sacraei.

Et ita conclusum &c.

RAVENNATEN. CENSVM.

Luna 29. Martij 1621.

ARGUMENTVM.

Agitur de probanda infructuositate terrarum ob inundationem ad hoc fructus census non debeantur.

SYMMARIVM.

- Inundatio terrarum ab aquis ex quibus probatur num. 1. & seqq.
1. Testes prædicti de materia, de qua deponunt, & reddentes causam scientiam, probant.
  2. Testes duo plene probant contra inducentem.
  3. Testis unus, & deponens de tempore presentis non probat præteritum.
  4. Testis dictum dubitatur ex contraria declaratione alterius testis.
  5. Fructus dicuntur deductis expensis recollectionis eorum.
  6. Fructus ex se à sola terra non colliguntur absque cultura.
  7. Reus in executione sit actor, & tenetur concludenter probare fundamentum eius mentionis; maxime quando actor probauit suum alitum.
  8. Testes ad concordiam reducendi sunt.

DECISIO DCLVII.

P Ostquam 10. Maj 1606. fuit resolutum, sententiam A. C. esse confirmandam ratione infructuositatis, ad quam deuenierunt bona iuris Alphontinæ huic censui supposita. Iterum causa reposita 2. Maj 1608. vtrique parte informante, Domini steterunt in decisio, prout 4. Febr. 1612. Postea verò ad instantiam partium fuit vtrique per Rotam concessa remissio, qua mediante fuerunt probationes de nouo hinc inde factæ, quibus attentis de nouo super eisdem causam reposita 2. Decembris 1610. Et quia pro dd. haredibus bon. mem. Cardinalis Dezza prætendebatur, quod à dicta inundatione aquarum aliquæ terræ illic remanissent, ex quibus fructus sufficientes pro isto censu sustinendo percepti fuerant, Domini voluerunt, quod strictè informaretur super quantitate fructuum perceptorum ex istis terris, quæ dicebantur remanisse illic. Vnde super isto articulo, & an recedendum esset à prædictis decisionibus, vtrique parte informante hodie iterum causam reposita, & illa per omnes Dominos accuratissime considerata, visa & discussa nemine prorlus discrepante standum esse in decisio fuit resolutum ex rationibus in præteritis decisionibus adductis, quæ Dominis placuerunt, & ex quibus videbatur de dicta infructuositate dubitari non posse, quia nec decisio 2. Maj 1608. relinquit locum dubitationi, quia in parte superiori harum terrarum, quæ non fuerat inundata ab aquis pluuiialibus ibi decetis semen suffocabatur. Quod si consideremus testes tam primo quam de nouo examinatos pro parte DD. de Ludouisijs, & confortium, concludenter probant, quod ex terris, quæ remanerant illic.

illese in altiori loco de tempore inundationis, quæ contingit de anno 1593. vsque ad annum 1598. vel nullus fructus fuisse recolletos, vel adeo exiguos, vt expensæ longè valore superarent, qui testes hoc plenè probare videntur, cum sint practici, & optimam reddant suarum depositionum rationem nempe, quia etiam essent aliquæ terræ in altiori loco, quæ seminari poterant, tamen superuenientibus aquis hyemalibus, & pluuiabibus etiam illæ terræ remanebant sub aquis suffocatae, & in hoc etiam conueniunt duo testes examinati pro parte aduersa, contra quos vix est, quod pars, quæ illos produxit possit aliquid dicere. *si quis testibus & ibi DD. C. de testib. Aym. conf. 188. num. 5. Surd. decif. 384. num. 14. Card. Manica decif. 204. sub num. 1. & fuit dictum in vna Facen. Paritatis coram me, quæ est inter recent. 282. num. 7. par. 1. atque ita bene videbatur probati inundatio vt ex ea status infructuositatis vsq; ad annum 1598.*

- Quibus non obstant testes pro parte DD. de Dextra tam antiqui, quæ de nouo examinati, & maxime quartus iuxta 10. & 12. interrogatoriū primo examinatus dicens hæc verba non è manco vero che se dette terre siano di maniera inculte, che non si possono seminare, perche ve ne sono à mio giudicio almeno appresso 200. tornature che sono in buonissima cultura dalle quali se n'è raccolto ogni anno grano quando poco, quando assai; ma di continuo marzattelli, come fava, fagioli, miglio, & anco buona quantitas di vna. Ille enim testis est vpicus, & non exprimit quantitatem fructuum recolletorum, nec deponit de tempore inundationis, nempe ab anno 1591. vsque ad annum 1598. sed de tempore præterito nempe quando fuit examinatus de anno 1606. vt in responfione ad 9. dixit non sono informato di dette terre dell'anno 1590. se fossero à nò fruttare, se bene al presente vna buona parte de esse auri tanta è fruttifica. Vitetius depositio illius vnici testis debilitatur, quin, & declaratur ex depositione primi testis in nouo examine super secundo produci per Dominos de Ludouicis, & Consortes, qui deponit, quod ab anno 1591. quod euenit dicta inundatio per septem annos illæ terræ remanserunt penitus, & in totum infructifera, ex quibus non colligebatur quidquam, & exinde experunt de nouo bonificari, & meliorati itaque de præfenti possunt essere di nouo acquistate tornature 200. ma è vn'acquisto che ogni sei mesi ci viene qualche volta l'acqua, & si arzano in maniera tale, che bisogna lasciar di seminare, & super quarto dixit, che la spesa è maggiore, che non è l'entrata che si è fatta, & si fa continuamente in detti terreni, e quando si è seminato si è perso qualche volta la semenza, qui testis satis declarat, quod illæ terræ experunt meliorati post septem annos ab inundatione, & sic non petunt tempus illius. Vitetius declarat, quod quamuis illa melioratio ascendat ad tornaturas 200. nihilominus taliter hoc accidit, quod ferè omni semelre aq; superueniunt, & terræ restant ita adaquatæ, vt seminari non possint, & quando leminantur excedunt expensæ fructus quin,

& aliquoties semen ipsum ammittitur.

- Minus faciunt alij testes pro eadem parte deducti, qui non est dubium, quod conantur deponere de fructuositate dd. terrarum post dictam aquarum inundationem, sed si sigillatim attendantur, nullus ex illis exprimit quicquam circa quantitatem fructuum, nec minus percutiunt rumpus ab anno 1593. vsque ad annum 1598. ad quod præfens difficultas hodie reduciatur, loquentur enim de tempore examinis nempe de anno 1606. & 1618. & à dicto anno 1598. in posterum, nec etiam aliquid de expensis in recollectione dicunt, & certum sit quod fructus non dicantur, nisi deductis expensis ad text. in l. diuino §. impendit ff. solut. matrim. l. si à Domino, vel à Patre §. vltimo ff. de petit. hered. l. si fundus qui dotis ff. fem. crese. l. quod in fructus ff. de vsur, cum alijs adductis in primis decisionibus, & sic non potest dici probata quantitas fructuum non probatis expensis, maxime cum videsmur in calu, in quo sine semine, & cultrata, & labore, quæ sine expensis non sunt, cum fructus ex se à sola terra non producantur, nec colligantur.

- Vnde cum hodie dubium sit restrictum ad quantitatem fructuum perceptorum ex certis, quæ remanserunt illece de tempore inundationis prout Domini de Dextra, prætendebant videtur quod ipsi quamuis ab initio rei in hæc sua exceptione sullineant viecs actoris l. 1. ff. de except. l. in exceptionibus ff. de prob. Bald. in l. frustra num. 2. C. cod. & fuit dictum in decif. 361. num. 2. par. 2. recent. maxime cum hoc sit fundamentum illorum intentionis, tenentur illud conludent probare l. ei qui dicit ff. de probat. Surd. conf. 180. num. 2. Rel. qui alios refert conf. 50. num. 1. & 2. lib. 4. Manica decif. 251. num. 3. sed sic est, quod vt ex superius adductis nihil ex prædictis probatur, nec circa dictam quantitatem fructuum, nec circa tempus præfens inundationis, nec circa expensas, neque fructus illas superent, quæ omnia illis tanquam actoribus in sua exceptione probare incumbat vt dixi, & sic aut oon adest probatio, aut non est clara, nec liquida, prout oportet in reo. quando actor vt in calu nostro, plene probauit suam actionem Oldr. conf. 205. num. 2. & conf. 320. num. 2. Fulgos. conf. 177. num. 3. Corn. conf. 8. num. 3. lib. 3. & fuit dictum coram Reuerendissimo Lugdunen. in Elboren. Decemorum, quæ est inter recent. 219. num. 1. par. 2. quia & tali casu reus debet condemnari l. 1. & 2. ff. de except. Cravet. conf. 226. num. 8. Rot. diuers. 628. num. 3. par. 1. & inter recent. est decif. 618. num. 5. par. 2. ex quibus sequitur, testes DD. de Dextra cum de prædictis nihil deponant, sed potius de tempore post inundationem nempe ab anno 1598. in posterum nihil facere ad præfens dubium sed ad teleruatum in decisione 4. Febr. 1611. nempe ad quantum tempus ista infructuositas durauerit, & quid inde resulset, in quo articulo cum de infructuositate de tempore inundationis iure constet. Et sic de extinctione census iuxta Confir. Sanctæ mæ. Pij V. volentes DD. de Dextra.

Dez:z quod ab anno 1598. In posterum redditus fuerit fructuosus, iste fundus prout in articulo referuato etiam tunc in isto casu ipsi hoc onus probandi incumbit quasi fundamencum suæ intentionis ex iuribus super allegatis, & cum de illo disputabitur considerabuntur depositiones istorum testium, & an ex illis probetur redditus fructuosus post annum 1598. & quid inde resultet.

Et non solum circa prædicta testes DD. de Dez:z deficiunt, sed exaduerso habemus testes tam primi, quam noui examinis DD. de Ludouisijs, & consort, concludentes prout supra fuit dictum per fructus de dicto tempore inundationis, aut non fuerunt recolletis, aut in parua quantitate. itaut expensæ illos superauerint. Vnde possunt isti testis concordari, vt illi DD. de Dez:z intelligantur non deductis expensis, prout nec illi eas deducunt, quin etiam intelligantur de tempore ab anno 1598. in posterum, prout ipsi deponunt. Testes verò contrarij intelligantur de tempore inundationis, & de expensis factis, quæ fructus superant prout ipsi testantur, & sic reducantur ad concordiam, prout de iure reduciendi veniunt cap. cum testib. & ibi DD. Rim. l. un. cons. 344. num. 5. Farin. de testib. quæst. 65. num. 37. & fuit dictum in Parmen. Status 3. Decembris 1607. coram Sanctiss. tunc Rota Aud.

Prædicta roboratur ex pluribus deductis in decisione anni 1608. nempe ex fide libri Camplonerij Ciuitatis Rauennæ attestau. q. bo. me. R. P. D. Maluasæ ab anno 1597. fuit exemptus ab omni onere, & subsidio, ad quæ alias ratione dd. bonorum tenebatur, quia illa facta fuerant infructuosa ratione prædictæ inundationis, & non est verisimile quod si saltem in parte ista bona fructus reddidissent quod cum pro illa parte non fuisset solum subsidium, sed quia in totum fuerunt redditu infructifera, fuerunt exempta etiam ab omni onere dicti subsidij ponderando illa verba, ab omni onere &c. Quibus ad stipulatur alia fides Gubernatoris Rauennæ attestantis de ordine Legati vidisse dicta terrena, & inuenisse illa infructifera in sex partibus ex septem, septimam autem partem, quæ seminsbatur, patiebatur taliter damnum ab aquis, vt vis fructus illius ascenderent ad expensas necessario faciendas: Datur etiam alia fides ad eundem effectum. R. P. D. Sanctarelli, qui de ordine sel. rec. Clem. VIII. vidit illa terrena; retulitque Sanctissimo illa vidisse in totum infructifera per aquarum inundationes, quanta autem fides sit adhibenda prædictis iuribus fuit dictum in præterita decisione anni 1608.

Prædictis accedit hoc vnum, quod mouete videtur pro exelutione recolectionis aliquorum fructuum ab anno 1597. vsque ad 1598. nempe liber factorum bo. me. R. P. D. Maluasæ, in quo per totam dictum tempus nulli fructus reperiuntur adnotati, quod est signum manifestum non fuisse recolectiones.

Tandem non obstat locaciones factæ pro se. 300. annuis, de quibus testea DD. de Dez:z, cum nec doceatur de illarum effusuatione,

& vtrumque sit, non percutiunt tempus ab anno 1597. vsque ad annum 1598. prædictæ inundationis ad quod hodie dubium testinigitur.

Ex quibus ita fuit resolutum.

FIRMANA BENEFICII.

Luna 26. Aprilis 1621.

ARGVMENTVM.

Inspatronatus probatur ex præsentationibus vltra centum annos, maxime concurrente depositione testium de publica voce, & fama.

SVMMARIVM.

- 1 Inspatronatus probatur per continuas præsentationes vltra centum annos.
- 2 Præsentationes dicuntur effectuatæ, si per obitum vnus alter præsentatur.
- 3 Testes de publica voce, & fama cum longissima quasi possessione probant inspatronatus.
- 4 Præsentationes duæ continuæ per spatium 1000. annorum probant inspatronatus.
- 5 Testes de publica voce, & fama sunt necessarij quando probatur tantum quasi possessio quadragenaria iurispatronatus.
- 6 Testes nulliter examinati deseruiunt pro adminiculo.

DECISIO DCLVIII.

Fuit in hac causa 15. Decembris 1614. coram bo. me. Andree resolutum altare, de quo agitur esse de iurepatronatus, & probari ex conuatis præsentationibus vltra centum annos Dec. cons. 174. num. 4. Cassad. decif. 2. num. 6. de probat. Seraph. decif. 1141. cum alijs adductis in dicta decisione, quæ est inter recent. 541. num. 2. par. 2. & dictas præsentationes doceri effectuaras eo ipso, quod per obitum, vel cessionem vnus fuit alter præsentatus iuxta consil. Aldrad. 229. num. 2. lapius in Rota canonizato iunctis præsertim testibus de publica voce, fama, qui cum longissima quasi possessione præsentandi probant inspatronatus ex ibi adductis, & propterea d. bo. me. Andree pronunciauit ad fauorem præsentati à modernis patronis. Causa autem appellationis restitutionis in integrum mihi commissæ dubitauit 15. Iunij præteriti. An dicta sententia esset confirmanda, vel infirmanda, & quia opposebatur dd. præsentationes non esse in forma probanti Decius illas de nouo extraxit, & Rota 27. Nouembris præteriti ordinauit vt videretur an dictæ præsentationes essent in forma probanti, quo dubio proposito Martis præteriti fuit affirmatiue resolutum. Vnde hodiè iterum proposui dictum dubium, an sententia esset confirmanda, & Dominis placuit pronone tantum resoluiere consistere de iurepatronatus cum adiunct dictæ præsentationes continuæ per spatium centum annorum ex deductis in præterita decisione boni me. Andree, & licet vltra præsentationes in eadem decisione pon-

ponderetur etiam testes de publica voce, & fama, quos præceditur non fuisse legitime examinatos. Tamen quicquid de hoc sit, cum habeamus præsentationes continuatas per spatium centum annorum illa solæ sufficiunt absque probatione famæ, quæ solum requiritur, quando adest quasi possessio præsentandi quædrageneraria, non autem illi adicit centenaria. *Rota decif. 77. num. 5. par. 1. recent. vbi refertur ita censuisse Sacram Congregationem Concilij & fuit dictum in vna Barchinonen. unionis 5. Decembris 1507. coram bo. me. Giffio*; Tanto magis, quia dicti testes etiam quod fuissent nulliter examinati possunt deferuire pro adminiculo prædictarum præsentationum vt fuit dictum in *Elberon. Decimarum 3. Iunij 1617. coram Illustissimo Cardinali Sacro Scraph. decif. 585. num. 1.*

Restat nunc videre de pertinentia istius iurispatronatus, & qualiter spectet ad illos, qui præsentarunt, de quo, & alijs particulariter videbitur.

LYCANA IURISPATRONATVS.

Veneris 30. Aprilis 1621.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. Iurispatronatus dotatione acquiritur.
2. Consensus Episcopi in fundatione iurispatronatus præsumitur, quando per longum tempus præsentationes coram Ordinario facta habuerint effectum.
3. Iurispatronatus pertinentia debet clare probari.

D E C I S I O DCLX.

D Vbitaui, au, & de quorum iurispatronatus, consistet, & Domini informant tamen Laurentio dixerunt consistere de iurispatronatus, pertinentiam autem non probari, & quoad primum punctum resolutionis movebantur, quia ex instrumento confectio de mense Aprilis 1505, apparet Magdalenam SerGiorgij ad effectum constituit. alteram Cappellaniam ad altare S. Lucie pro dote prædicti altaris assignare quædam bona pro illius dote cū expressa reservatione iurispatronatus, & de mense Maij eiusdem anni pro augmento dictæ dotis assignasse stria triginta grani, quod anno quolibet in futurum colligeretur ex quibuscumque alijs suis bonis, ex quo resultat dotatione dictæ Cappellaniæ facta per Magdalenam, per quam iurispatronatus censetur acquisitum cap. 1. de iurispatronatu in 6. glos. in c. pia mentis 16. quest. 7. Innocent. in rubric. de iurispatronatu num. 6. vbi Abb. num. 6. Lamb. de iurispatronatu par. 1. lib. 1. art. 2. quest. 3. num. 1. Et licet ultra dotatione requiratur etiam Ordinarij consensus, de quo expressè non constat in casu nostro; Tamen stante observantia subsecuta per longum tempus, cum patroni præsentauerint coram Ordinario, &

præsentationes habuerint effectum, dictos consensus præsumitur Lamb. vbi supra art. 7. num. 2. & 3. cum seqq. Menoch. consil. 241. num. 30.

Quo vero ad pertinentiam respectu Pauli & Renati, qui præsentarunt Laurentium visum fuit Dominis non probari, cum probationes adductæ illam non concludant, vel saltem sint admodum obscuræ, & dubiæ, & ideo de eis poterit particulariter videri.

ROMANA DOMVS.

Mercurij 5. Maij 1621.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. Attentata non est possessio capta ante inhibitionem sicuti, nec continuatio illius post inhibitionem notificatam.
2. Attentata cessant in eo, qui continuat.
3. Citatio facta vti Procuratori si non consistet de mandato nihil operatur.
4. Inhibitio super iactationibus; & molestationibus extrajudicialibus, non trabitur ad iudiciales.
5. Attentata non causantur ex actis in causa diversa.
6. Remedium diffamari non suffragatur non docenti de iactationibus.

D E C I S I O DCLX.

C Enstuerunt Domini non consistere de attentatis, mandatum enim de reintegrando ad possessionem Domus, de qua agitur per Benuenutum obtentum fuit executioni demandatum sub die 22. Maij 1618. Commissio verò, & inhibito vigore illius emanauit sub die 25. d. mensis Maij, & sic post executionem dicti mandati, quo casu illa executio non potest dici attentata *Cassad. decif. 6. incipien. voluerunt Domini not. super Reg. Rota decif. 411. num. 3. part. 2. recent. sicuti nec postea Benuenutus continuando possessionem captam vigore dicti mandati non attentauit cap. 2. vt lit. pend. Lancell. de attent. part. 2. cap. 4. de attent. lit. pend. limit. 1. num. 27. in 6. ampliat. Rota d. decif. 411. num. 3.* Nec obstat citatio facta Catacrasio tanquam Procuratori Benuenuti sub die 22. Maij & sic eadem die, quo fuit executum mandatum, quia cum non consistet de mandato procurator in personam dicti Catacrasij, sed appareat contrarium, nempe mandatum factum in personam Claudij Rotæ cum reuocatione aliorum; Vnde dicta citatio non potest causare attentata *Rota decif. 7. vt lit. pend. in nou. cum alijs per Lancell. de attent. par. 1. cap. 1. num. 13. & seq. & fuit dictum in vna Ferolusen. fideicommissi 16. Iunij 1614. coram Barreto.*

Viterius commissio, cuius vigore emanauit 4. Inhibitio Rotalis, fuit obtenta super iactationibus, & molestationibus extrajudicialibus, quo casu non poterat iudiciales molestias comprehendere, qualiter fuit possessio capta per Benuenutum.

Non obstat acta facta Coram R. P. D. Sacchetto,

Alm

checto,

cherio, quia cum sint in causa diuersa non can-
5 sant articulat *Lancell. dista par. 2. cap. 4. limit. 2.*
Minus obstat, quod ex eo quod non fuit ci-
tatus R. P. D. Camerinus possessor d. Domus,
executio fuit nulla, quia cum non constet de
aliqua possessione d. R. P. D. Camerini, hoc
vltim fuit Dominis nihil releuare ex quibus
ita resolutum fuit.

LEGIONEN. CANONICATVVM.

Veneris 24. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Descendencia ex quibus probetur.

SVM MARIVM.

- 1 *Confanguiuit magis prafamatum informati de parentela, quam alij.*
- 2 *Testi produtto non potest ad producente aliquid op-
poni.*
- 3 *Testes de auditu in antiquioribus, & super con-
fanguiuitate probant.*
- 4 *Antiqui dicuntur cum in testibus requiritur aetas
sexaginta annorum, que sufficit in testibus, vt
dicatur versari in antiquis.*
- 5 *Parentela probatur ex testamento, in quo vti ta-
lis vocatur.*
- 6 *Sancta Inquisitionis testimonio plene creditur.
Sancta Inquisitio procedit secreto, & cum ma-
xima diligentia num. 6.*
- 7 *Testes, & Confessio ad inuicem conduuntur.*
- 8 *Rumor erroneus non est considerabilis.*
- 9 *Testium dicta que admiuiculatur sunt prefe-
renda.*
- 10 *Testibus magis distinte explicentibus genealo-
giam creditur precipue si sint consanguinei.*
- 11 *Testes debent reduci ad concordiam ad emittendum
iudicium.*

DECISIO DCLXI.

CVM Capitulum Legionen. post receptas pro-
bationes super puritate Ioannis, & Cri-
stophorii fratrum de Velasco illius possessionem
tradere denegarent causa per appellatio-
nem ad Rotam deuoluta, & mihi Causa com-
missa Dubitauit 21. Aprilis proximi preteriti,
an constaret de iniuria denegatione possessionis,
& Domini tunc ordinarent vt informaretur
stricte super descendencia dd. fratrum ab
Alphonso, vel a Bartholomæo, quem prætend-
it Capitulum fuisse poenitentiarum a Sancto
Offitio, hodie super hoc vltimo articulo causa
reptoposita, Domini dixerunt probari descen-
dentiam ab Alphonso, non a Bartholomæo,
& quod de alijs videretur, mouebantur autem,
quia inspectis testibus examinatis, de quibus
infra Alphonfus Sanchez oppidi de Agudo, qui
obijt ane annum 1546. habuit in vxorem Ca-
therinam Fernandez eiusdem oppidi, ex quo
matrimonio procreauerunt primo loco Mariam.
Secundo autem Petrum patrem istorum fratru
& quod Alphonso defuncto, Catharina secun-
do nupsit Bartholomæo Sanchez Palomo, quod
ira specificè deponit Catharina testis 80. anno-
rum, & filia prædictæ Mariæ, & neptis prædi-

cti Alphonfi, quæ sic audiuisse affirmat a su-
prædicta Maria illius matre, quæ obiit in æta-
te 90. annorum, & quæ de tempore secundi
matrimonij Petrus, & Maria remanserunt mor-
tuo Alphonso in tenera ætate, & quod ne per-
manerent in potestate Virici Maria de Velasco
Soror dictæ Catharinæ, & eius vir, qui erat
quidem Antonius Rodriguez dd. Petrum, &
Mariam fratres adduxerunt in domum suam,
& quia filijs carebat illos tanquam filios tra-
hebant, & Mariâ cum quodam Aduocato in
matrimonium collocarunt, & dotarunt illam
illorum expensis, Petrum verò accommoda-
uerunt cum quodam Prouisore Hispalen. qui
postea fuit Episcopus Legionen., ibique vxor-
em duxit hlios genuit & obiit, quæ Cathari-
na testis tanquam consanguinea in hac mate-
ria magis informata præsumitur, & sic verifi-
ciora deponere & magis illi deferendum est
cap. videtur 35. quæst. 6. cap. videtur qui nec-
acus. poss. vbi ratio redditur quoniam vnusquisque
suam genealogiam cum testibus, & ceteris cum etiam
ex recitatione matrum scire laborat, qui melius
recipi debent, quam illi qui melius sciuntur hæc
sunt verba text. & cum dicta Catharina fuerit
ab iplo Capitulo inducta nihil per ipsum con-
tra illam opponi potest *Manica decif. 274. num.
1. Rot. decif. 167. num. 28. par. 1. recet. & fuit
dictum in vna Pacen. Puritatis 6. Aprilis 1609.
coram me, cuius dictum confirmatur, & robo-
ratur ex alijs testibus in idem conuenientibus
de auditu ab antiquioribus, qui probant in
materia consanguinitatis, & affinitatis ad text.
in cap. licet ex quadam de testibus & ibi DD. Bnt.
in cap. tam litteris eod. tit. num. 8. & circa fin.
vers. 1. in consanguinitate & ibi Felin. num. 2.
vers. aliquando tamen.*

Vltius quia testes de auditu probant in
antiquis *Hest. in disto cap. licet ex quadam num.
2. & idem videtur in antiquis Jo. Andr. ibidem
num. 3. Anchar. num. 1. vers. & idem Abb. nu.
3. eadem tamen ratio Gabr. de testib. conclus.
3. num. 1. & maxime flantibus alijs admiuicu-
lis, vt idem Gabr. ibidem num. 2. cum adductis
ab eo, quod autem verlemur in antiquis satis
ex depositionibus testium appareat, & cum in
testibus sufficiant 60. anni adhuc vt in anti-
quis versari videamur *Put. decif. 518. lib. 2.
Capuaq. decif. 5. par. 3. & fuit dictum coram
Sanctiss. in vna Romana fideicommissi de Iacobatis
10. Decembris 1608. quæ est 134. parte 2.
recet.**

Concurrat autem pro admiuiculo quin, &
pro maxima prædictorum roboracione quædam
hides Sancti Obitus Inquisitionis Tolecan. in qua
apparet inisse ibi receptas informationes de
anno 1582. super genealogia, & puritate Alua-
ri de Aluarado, & Catharinæ de Obregon In-
colarum oppidi della Puebla de Alcohen ad ef-
fectum vt admitteretur prout fuit admissus di-
ctus Aluarus in familiarem Sanctæ Inquisitio-
nis, ex qua constat, quod genitores prædictæ
Catharinæ fuerunt Didacus Suarez, & Maria
de Velasco Coniuges Incole dicti Oppidi del-
la Puebla, & dicta Catharina fuit naturalis di-
cti Oppidi de Aguedo, quam apparet ad se-
cunda

cunda evellat vota cum Bartholomeo Sanchez Palomo Incola, & naturali dicti Oppidi, prout latius constare dicitur ex dictis informationibus, ad quas relatio fit, quæ fides dicitur ibi data de mandato DD. Inquisitionum Apostolicorum d. S. Officii, ex qua fide apparebit ibidem prædictas informationes factas de anno 1582. & sic 40. fere ab hinc annis, & tempore magis proximo istis avis, & progenitoribus, & Catherinam de Obregon fuisse nepotem dicti Alphonfi Sanchez Angues, & Catherinæ Hernandez secundo nupsisse cum Bartholomæo Sanchez Palomo, & Catherinam de Obregon, fuisse filiam prædictæ Mariæ de Velasco filie dicti Alphonfi, & Catharinæ Contiugum, & ex dictis testibus apparet dictam Mariam, & Petrum fuisse fratres utrimque coninos quod etiam comprobatur ex codicillo eiusdem Mariæ ex quo d. Petrum suum fratrem vocat, etique 25. ducatos iuber solvere, quos illi debebat. Quanta verò hinc debeat adhiberi huic fidei Sanctæ Inquisitionis in ista materia, prout in omnibus facile est videre, cum in illo Sacro Tribunali omnia ista secreto, & maxima cum diligentia inquirantur, & explorentur, itaut si res aliter se haberet, de facili ministri Inquisitionis, quibus committuntur istæ informationes, desregissent, veritatemque invenissent, prout invenerunt ex informationibus per ipsos factis, & in officio Sanctæ Inquisitionis approbatis, de quibus in dicta fide.

Quæ confirmantur cum ex quadam confessione eiusdem Petri, quæ datur apparet illum venisse ad habitandum in Civitate Leginnen. de anno 1566. de quo tempore testes narrant fuisse patre orbatum; Vnde necessario est dicendum ipsis patrem fuisse Alphonsum, non vero Bartholomæum, qui de anno 1531. erat in rerum natura, cum de isto tempore habuerit pœnitentiam a S. Officio, quæ à Capitulo adeo magnificatur contra ipsos fratres, ex quibus videretur nullam dubitationis rationem remanere, quod Petrus fuerit Alphonfi filius, quibus accedit, quod quidem Marcellus frater istorum prætedentium, quidam voluit admitti in Monasterio Sancti Ildoroli Legionen. pro informationibus sibi faciendis dedit enim in lista sua Genealogiæ istum & Alphonsum tanquam ipsius actum, prout & isti fratres eundem dederunt.

Non obstat testes in contrarium adducti deponentes de auditu Petrum fuisse filium Bartholomæi, cum deponant errore ducti de auditu ab illis, qui Petrum in domo Bartholomæi nutriti videbant, ex quo est verisimile ipsos, qui primum matrimonium Catherinæ cum Alphonso ignorabant de facili credidisse Petrum videntes stare in domo Bartholomæi ipsius esse filium, qui error satis ex superius dictis colligitur, & non est novum sepius matres ad secunda vota transcentes filios ad donum secundi mariti secum portare, & quod Vittrici tales filios prout proprios tractant, iste autem error operatur, ut quiniis rumor de Petro filio Bartholomæi insurrexisset non sit alicuius considerationis de iure iuxta text. in l. decurionum

C. de par. t. fin. ff. de hered. Instit. Bart. in l. de minore s. plurium num. 31. ff. de quest. Rol. conf. 3. num. 5. lib. 1. Surd. conf. 151. num. 76.

Ultra quod testibus Capituli præferendi testes pro istis fratribus deponentes, cum illorum depositio sit adminiculata ex prædicta fide S. Inquisitionis, & ex alijs superius ponderatis l. ob carmen s. si testes ff. de testib. Gabr. eodem tit. conclusi. 4. num. 90. Farinac. eod. trall. quest. 65. num. 129. Tum etiam, quia magis in formati, ex quo magis distinctè explicant dictam filiationem Petri ab Alphonso & deponunt de auditu à Confanguineis Petri, & præsertim à Maria illius Sorore Gabr. ubi supra num. 64. Farinac. ibidem num. 165. Mantie, decis. 317. in fine.

Minus obstat Isabella, & Maria nepotes dicti Bartholomæi quæ deponunt audiuisse Bartholomæum tres uxores habuisse, & ex prima procreasse Petrum, ex alia Bartholomæum, quia non viderunt à personis ita bene informatis prout Catherina, quæ à Maria sua matre, & Sorore Petri audiuit illum fuisse filium Alphonfi specificando illud factum, & rationem istius filiationis Petri ab Alphonso specificæ adducendi erendum est magis quam alijs duobus testibus, quamvis parentibus, cum simpliciter de auditu deponant, & non ita bene informati sint iuxta doctrinas superius adductas Gabr. de testib. consl. 4. num. 64. Farin. d. quest. 65. num. 165. ultra quod isti duo testes Isabella & Maria erant nepotes Bartholomæi, qui erat illarum avus paternus, & sic nullam habebant consanguinitatem, nec affinitatem cum istis fratribus, nec cum Petro illorum Patre, quam si habuissent melius informatae forsitan fuissent.

Ultimo non possunt redargui de mendacio testes istorum fratrum ex eo quod dixerint Alphonsum & Catherinam tantummodo Petrum & Mariam procreasse, cum appareat Didacum, & Bartholomæum fuisse fratres Petri, & hoc legatur in quodam mandato dato per Petrum Didacum & Bartholomæum ubi sui fratres enunciantur, quia cum Catherina in secundis nuptijs habuerit in maritum Bartholomæum, potuit ex illo procreare Didacum, & Bartholomæum, & sic esse veris ipsos fratres Petri veri.

nos tantum quod est præsumendum, ut in testibus cuetur mendacium, & illorum depositio cum enunciativa dicti mandati reducat ad concordiam, prout in testibus quantum fieri potest est curandum cap. cum tu & ibi DD. de testib. Rim. Jun. conf. 344. num. 5. Roland. conf. 11. num. 34. lib. 3. Clar. in præf. crim. s. falsum veris, scias tamen.

Ex quibus ita huius resolutum &c.

VELITERNA DOTIS.

Veneris 21. May 1621.

ARGUMENTVM.

Confessio mariti de dote recepta in testamento emissa probat solutionem illam.

Mm 2. liqs.

lius, quando præcessit promissio, & concurrunt adminicula.

SVM MARIVM.

- 1 *Confessio mariti in testamento emissia probat solutionem dotis præcedente promissione eius, & quomodo.*
- 2 *Matrimonium non præsumitur contractum sine dote.*
- 3 *Dotis solutio præsumitur inter diuites.*
- 4 *Maritus habet exercitium actionis in bonis dotalibus; in alijs verò de consensu uxoris.*

DECISIO DCLXII.

D Omini dixerunt, constare de credito dotis in summa ducat. 10. m. & sic recedendum a decis. 1. cum ex hodie datis de nouo appareat de solutione d. dotis ex confessione ipsius met mariti facta in testamento, in quo de iure legati reliquit D. Lucretie eius vxori dotem, per ipsum testatorem habitam, & receptam, quæ quidem confessio facta in testamento stante præcedenti promissione dotis sc. 10000. probat Campeg. de dot. in pri. par. quest. 52. num. 4. vers. in primis, & in terminis Confessionis factæ in testamento fuit dictum in Rauenennaten. attestatorum 13. Martij 1618. coram D. meo Causalerio.

Concurrentibus præsertim alijs adminiculis Rota decis. 155. num. 3. par. 2. diuers. nempè
 1 generalis illa presumptione, quæ oritur quod regulariter matrimonium sine dote non contrahitur Socin. l. un. conf. 8. num. 17. lib. 2. Couar. var. resolut. lib. 1. c. 7. num. 6. ad med. vers. quod præterea Rota decis. 155. num. 3. & decis. 124. num. 2. par. 2. & præsertim inter diuites, inter quos non est verisimile dotem non fuisse solutam, & quod plura bona vxoris deueniunt ad Leopardum, quæ ipse alienauit, & precium exegit, ex quo præsumitur totam dotem ab eo fuisse exactam, & prædictam confessionem, quæ in ista parte iustificatur in reliquis esse veram præsumitur vt tradit Socin. conf. 82. vers. confirmo lib. 3. Aym. conf. 158 num. 8. Nat. conf. 547. num. 26. Rota d. decis. 124. num. 4. par. 2.

Non obstat dd. executiones ab ipso fuisse factas procuratorio nomine, & vxoris, quod arguit res alienatas non fuisse receptas ex causa Dotis, quia si fuissent dotalia præcium spectasset ad virum, & sic illud nomine proprio, non autem vxoris exegisset; Quia fuit responsum dotem fuisse promissam in pecunia, non autem in bonis prædictis, & propterea super illis maritus non habebat exercitium actionis, nec nomine proprio vendere, nec precium exigere poterat, cum maritus exercitium prædictum haberet in bonis dotalibus tantum l. in rebus ff. de iur. dot. De alijs verò sine consensu vxoris disponente non possit Socin. l. un. conf. 82. num. 8. vers. aliquando & 3. lib. 4. Ruin. conf. 222. num. 1. lib. 1. Dec. conf. 521. num. 2. Menoch. conf. 1. num. 71. & 72. Vnde maritus d. bona vendidit, & precium recepit nomine vxoris, & ad effectum, de quo agitur fuit sic ad ipsius manus præcium deuenisse, quia stante

prædicta confessione, & dotis promissione promittitur illud recepisse in satisfactionem dictæ dotis siue illud receperit nomine proprio siue nomine vxoris.

ROMANA CENSVS DE GENGA.

Veneris 21. Maii 1621.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVM MARIVM.

- 1 *Iudici post sententiam non creditur cum videatur falsum suum comprobare velle.*

DECISIO DCLXIII.

D Omini steterant in decis. sub die 10. Iunij 1620. coram Cardinale Sacro tunc Rota Auditore ex rationibus in dicta decisione adductis, quibus visum fuit non obstat ea, quæ pro parte DD. de Perottis de nouo fuerant deducta, nempe fides Iudicis à quo, in qua attestatur se vidisse calculum, & illo non innoto erroneo ad relaxationem mandati deuenisse iuxta formam rescispi, quia eum de dicta reuisione calculi non conuictet in actis, & Index sic attestando post sententiam latam præsumatur velle factum ab ipso comprobare d. attestationi non videtur standum Felix. in c. cum d. nobis post num. 5. de testib. Rota decis. 259. in fin. par. 1. recent. Cetera omnia fuerant sublata in prædicta decisione Illustrissimi Sacra.

RAVENNATEN. CENSVM.

Lame 24. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Census perimit si fundus super quo fuit impositus per inundationem fluminis redditus fuerit infroductuosus, quamuis ex post redditus fuerit fructifer.

SVM MARIVM.

- 1 *Reus in exceptione fit actor.*
- 2 *Constitutionis Pij V. super censibus referuntur verba circa peremptionem fundi.*
- 3 *Census perimit perempta vel mutata re, super qua est impositus, & quomodo.*
- 4 *Vfusfructus extinguitur perempta, vel mutata re, super qua est reueruatus, & num. 6.*
- 5 *Ager vel fundus peremptus, si aliquo casu fiat fructifer, non est amplius antiquus, sed nouus ager.*
- 7 *Testibus probatur infroductuositas, & peremptio fundi.*
- 8 *Terra in totum perempta, & infroductuosus redditus reuiviscere non possunt.*
- 9 *Vfusfructus semel extinctus non reuiuiscit, etiam rebus fructuarijs de nouo erectis.*
- 10 *Seruitus extinguitur sublatis adibus seruis, nec reuiuiscit illis restitutis, quia non sunt amplius sedes, super quibus imposita fuerit seruitus, sed diuersa.*
- 11 *Census extinguitur extincto in totum illius fundo, nec reuiuiscit illo restituto, quia non est amplius ille*

ille fundus, sed novus.

Census non reuincit si molendinum super quo fuerat imposuit perierit, & postea fuit redditum nom. 11.

11 *Census & vsusfructus videntur equiparari.*

DECISIO DCLXIV.

Sub die 10. Maii 1606. fuerat resolutum bona Ruris Alphonsina censui. de quo agitur supposita per eruptiones aquarum de anno 1593. mense Aprilis, & mutationem Curfus, & alui fluminis leni, & concurrentiam aliarum aquarum fuisse inundata, & conuersa in valles, & paludes, & redditam infructuosa, quin, & omnino perempta, quæ decisio fuit confirmata sub die 3. Maii 1608. & 4. Februarii 1611. & cum nihilominus Domini hæredes bo. me. Cardinalis Dezza prædictis decisionibus non acquiescerent, & prætenderent ex nouis probationibus posse constare de fructuositate dd. bonorum, fuit per Rotam utriusque parti concessa remissio nempe prædictis hæredibus ad probandum asseritam fructuositatem, & DD. Virginio Budriolo, & illis consortibus ad corroborandam probationem infructuositatis, quibus probationibus factis sub die 29. Martii præteriti dubitatum, an esset recedendum, ad dd. decisionibus, & non esse recedendum. resolutum. Cum ex relictis prædictis tam primo, quam vltimo loco examinatis bene probetur inundatio, & ex ea status infructuositatis; verum quia pro parte eorumdem hæredum etiam supposita inundatione, & infructuositate ab anno 1593. ad annum 1598. prætendebatur illam cessasse ab anno 1598. in posterum, & Terras redditas fuisse fructiferas, & sic censum reuincisse, ideo in hærendo referuationi factæ in prima decisione de d. dubio, an à dicto anno 1598. terræ redditæ fuerint fructiferae, & census reuincerent. Quo dubio hodie proposito, & per omnes DD. discussio ab ipsis fuit pro resolutione dictum, terras non fuisse redditas fructiferas.

Monebantur autem ex eo, quod cum ex dd. decisionibus in ista causa factis apparuerit de infructuositate rerarum vsque ad dictum annum 1598. prætendentes ex post facto illas redditas fuisse fructiferas tanquam fundamentum suæ intentionis tenebantur illud concludenter probare, cum Reus in sua exceptione Actorem ex latè deducit in vltima decisione. Vnde cum DD. de Dezza sic expicientes nihil releuans probauerint, videbatur hoc sufficiens pro illorum exceptione excludenda; nihilominus DD. his non contenti in eadem sententia fuerunt ex probationibus adductis pro parte Excellentissimorum DD. de Ludouicis, lris consortium, quæ infra adducemus, Et cum Sanctæ memoriæ Pius V. in Constitutione super censibus creandis disposuerit in hæc verba, nempe *Census omnes in futurum creandos re in totum, vel pro parte perempta aut infructuosa in totum, vel pro parte effusa volumus ad ratam perire.* Vbi istos duos casus equiparauit nempe infructuositatem in totum, & peremptionem fundi in totum, quod quoli-

bet illorum eueniente Census in totum etiam pereat. Vnde est videndum; an situm in istis casibus, & DD. placuit, quod referetur in illis, si quidem totalis infructuositas, & totalis peremptio rei ex dineris causis vt DD. infra citandi adducunt, procedit, & maxime ex inundatione aquarum, quarum impetus terram inundatam reliquit, & conuersam in Valle & Paludes, & redditam infructuosam quæ, & terræ substantiam in curius aquarum mittere facit, & propriam rerarum naturam produciendi in tantum, quod quamuis huiusmodi Terræ sit aquis demersæ, & inundatæ propter recessum aquarum & siccitatem temporis fructifera reddatur, iam non erit idem fundus suppositus censui, sed nouus fundus ex noua terra medianribus alluionibus constitutus & nulli censui obnoxius, quæ omnia in iure ita procedere, peremptionemque, & infructuositatem causare perpetuam probatur per text. in §. finali incip. hntur in §. de vsu fruct. & est text. in l. repen. ibi rei mutatione interire vsusfructum placet. veluti vsusfructus mihi edui legatus est ades corruerunt, vel exulte sunt sine dubio extinguitur, &c. & in l. quod tamen ibi agri vel loci vsusfructus legatus si fuerit inundatus ex stagnum iam sit ager, aut palus proculdubio extinguitur & in vers. quadrigæ d. si ager, ibi, si ager, cuius vsusfructus noster sit flumine vel mari inundatus fuerit amittitur vsusfructus, &c. ff. quib. mod. vsusfruct. amittit. quibus iuribus expressè cauetur, quod per inundationem aquarum stagnum iam sit aut palus proculdubio vsusfructus agri extinguitur. Gregor. Lopez in l. 28. glof. per fugo rit. §. par. 5. ubi quæ mutata forma, & substantia rei videtur esse perempta l. Iulianus §. & si quis ff. exhiberi lase tradit Sord. cons. 155. num. 5. & feri per tot. Cephal. cons. 10. num. 16. Molin. de iust. & iur. trall. 2. disp. 391. conclus. 8. vers. quod loco obferua Foller. de censib. in verb. Censuum dici solet num. 115. fol. mihi 161. Frider. Martin. de cens. c. 8. num. 79. Io. Baptista Ferrar. super explicat. Bulla Py V. de censib. p. 3. c. 11. in q. 10. condit. vers. primæ Mōniales. in lucerna animæ c. 18. §. 6. num. 10. Francisc. Baldanus super inquit. d. §. finitur nn. 24. vers. rei mutat. Gaffill. in trall. de vsu fruct. c. 72. num. 1. & c. & in specie quod ager sic peremptus etiam ali quo calu reddatur fructiferus non erit amplius ager antiquus sed nouus probat text. in l. repen. ibi si area sit vsusfructu legatum, & in ea ad solum sit positum rem mutari, & vsusfructum extingui constat, & in d. l. quid tamen, ibi, sed est stagni vsusfructus legatus & tranierit sicut ager sit salinis mutata re vsusfructum extinguitur, & ibi prout & de iuramento dissolutum nat transfiguratum extinguit vsusfructum. Ratio est quia in omnibus istis casibus, & alijs similibus fundus ante quos perit, & nouus creatur. Vnde non potest dari vsusfructus in istis fundis de nouo creatis, cum semel fuerit extitit per interitum fundi antiqui, & mutationem illius vt clarè ex prædictis iuribus desumitur. Ad idem est optimus text. in l. qui vsusfructum ibi idemque esse & si scripserim vsusfructus legatus

gatus sit deinde massa facta, & iterum schiphi, licet enim pristina qualitas schiphorum restituta sit, non tamen illos esse, quorum usus fructus sit ff. de usufructu.

Quod autem predicta omnia peremptione, & intrusivitate in totum constituentia, concurrant expressè in casu nostro probant concludenter Testes Excellentissimorum DD. de Ludovisijs, & litis Consortium examinati tam ante annum 1598. quam postea de anno 1601. 1606. & 1618. deponunt enim, quod de anno 1597. mense Aprilis superuenit maxima aqua in loca vicina, & per illas terras tan. to impetu quod dictum flumen dereliquit suū antiquum Cursum, & Alueum, illumque mutauit, & direxit super illas terras concurrentibus aquis alterius fluminis Sauterni, & fluminis Santeiro, nec non alijs aquis insimul, quæ omnes, & mutatio Aluei, & aquarum, illarumque eruptiones reliquerunt illas Terras conuersas in Valles, & paludes infructiferas, de qua conuersione ex predicta causa deponunt decem testes benè informati, & practici terrarum illius tenetæ, & d. inundationis, & de visu.

Quod autem ex eadem causa istæ Terræ perdidierint suam formam, & substantiam, quia & amiserint naturam producendi testantur octo Testes benè informati, & qualificati, prout primi & quod ex eadem Causa istæ Terræ adeo predictam suam naturam amiserint, quod si hodie tractatæ redderentur illud veniret ex noua terra ab aquis transportata. Vnde esset nouus fundus, non autem ille antiquus huic censui suppositus deponunt optimis rationibus suum dictum declarantes sex testes. Quibus omnibus testibus refert in facto concludenter probata intentio DD. de Ludovisijs, & litis consortium, quoad intrusivitate in totum, & peremptionem in totum istarum terrarum iuxta Constitutionem Pij V.

Vnde sequitur necessario firmandum huiusmodi Terras licet in totum peremptas, in totumque intrusiuas uilatenus posse reuiuiscere ut clare ex dd. iuribus desumitur & ex rez. in l. qui res §. arcam ibi in perpetuum enim sublatâ obligatio restitui non potest sit seruis effectus sit alius uidetur esse ff. de solut. & uocat 9 Sord. d. eor. §. 15. num. 6. & Castill. ubi supra num. 6. ibi, nec reuiuiscit usufructus semel extinctus etiam rebus fructuarijs de nouo erectis Cuius. in l. seruatus 20. §. 2. incip. si sublatum in princip. ubi si ædificium seruicus corruiat, vel pereat incendio, vel terremoto, & an restituito eo ædificio etiam restituitur eadem seruitus, Respondet, quod non, & ibi, reddit rationem; Nam sublati ædibus seruis extincta est seruitus, restituitur ædibus non potest restitui, quoniam non sunt eadem, quæ restituantur, sed sunt alie diuersæ ab ijs, quibus imposita est seruitus ff. de seruit. urb. praedior. Cephal. d. conf. 20. num. 17. & Nauar. de usur. qu. 10. num. 118. & est decisio Scraph. 1418. num. 4. 15 ubi quod molendinum obnoxium censui si in totum fuerit destructum, non potest sustineri Censui, etiam si reædificetur, quia est aliud,

& diuersum à Priori Molin. d. trall. 2. disp. 394.

num. 3. & est decisio a2. num. 17. par. 2. diuersi Et predicta licet procedant in usufructu, tamen optimè adæquatur casui nostro & 612 milibus, ut ex natura census, & usufructus facili est videre, & sic ut apparet ex DD. supra relatis, qui per iura de usufructu loquenter resoluunt difficultates in istis censibus occurrentes, & expressè notat Phab. Lusitan. decis. 58. num. 9.

Ex quibus ita fuit resolutum, &c.

ILLERDEN. CANONICATVS.

Veneris 28. Maij 1621.

ARGVMENTVM.

Canonicatus est incompatibilis cum Parochiali actu, secus habitus; quando autem dicatur actu, & quando habitus deducitur in decisione.

S Y M M A R I V M.

- 1 Incompatibilis est Parochialis cum Canonicatu.
  - 2 Parochialis actu est incompatibilis cum Canonicatu, non autem habitu.
  - 3 Confessio probat contra contententem donec constet de contraria.
  - 4 Constitutio Pij V. habet locum in Parochialibus actu non habitu.
  - 5 Confessio facta in possessionibus probat contra Penitentem etiam facta in alia Iudicio.
  - 6 Sententia lata super statu beneficij facit ius quoad omnes.
  - 7 Status ultimus beneficij attenditur.
  - 8 Testis unicus non probat.
  - 9 Congregatio Concilij solet respondere quid iuris, non quid facti.
  - 10 Testis, qui habet commodum, & interesse non probat.
- Beneficium simplex potest conferri absque concursu num. 10.

DE C I S I O DCLXV.

V Acante Parochiali Sancti Saluatoris de Almenara Prior Monasterii de Guasteo Ordinis Sancti Benedicti, & nullo præiudicio examine Ordinarii illam cooptulit cuidam Petro, vnde Raphael Mirales eandem Parochialem uti vacantem ob non seruatum formam Constitutionis Sancti a mem. Pij V. super modo & forma providendi Parochiales à Sede Apostolica impetrauit, cuius impetrationis vigore obtinuit ab Exequutoribus suarum litterarum possessionem d. Ecclesie Sancti Saluatoris electo d. Petro; quia autem postea dictus Raphael fuit promouus de Canonicatu Penitentiariæ in Ecclesia Illerden. & iam in possessione Canonicatus, quam Parochialis per aliquos annos pacifice permanfit Thomas Gomar d. Canonicatum uti vacantem ex causa incompatibilitatis cum præfata Parochiali impetrauit, causaque mihi commissæ, & hodie in Rota propozita super dubio, an dictus Canonicatus sit incompatibilis cum Ecclesia San-

1. Sancti Saluatoris, Domini affirmatiue respon-
derunt, si quidem de iure esse indubiatum. Canonici
esse incompatibiles cum Parochialibus ratione tepiditatis in vtriusque requi-
sit: *Rota dec. 433. num. 1. & seqq. par. 1. divers.*
Straph. dec. 1250. num. 2. & fuit dictum in vna
Samoren. Canonicorum del Toro 18. Maij 1598.
coram bo. me. Corduba. & in Leodien. Canonica-
rum 10. Iulij 1610. coram Domino iure Deca-
no, & alijs fœpè; vnde tota difficultas redu-
cebatur in factum, quia informantes pro Ra-
phaele prætendebant d. Ecclesiam Sancti Sa-
luatoris non esse actum Parochialem; sed tan-
tum habitu, quo casu cessat dicta incompati-
bilitas. Pastorali 7. quæst. 1. ubi glof. in cap.
licet causam verbo Parochialis & in c. statum
verb. Collegiatas de elect. in 6. Horsed. de in-
compatib. par. 2. cap. 6. num. 2. cum seq. & plu-
ries declarauit Sacra Congregatio quod tamen
non placuit Dominis, cum de contrario nempe
dictam Ecclesiam esse actum Parochialem
conferet ex confessione ipsiusmet Raphaelis, quæ
in eius præiudicium, & donec contrarium probet-
ur, sufficit ad probandum Parochialem
Pne. decif. 36. lib. 3. Rota dec. 236. num. 4. & 738.
num. 2. & 3. par. 2. recent. & fuit dictum in Pa-
cen. Canonicorum 10. Februarij 1612. coram bo.
me. Purnia & 11. Decembris 1613. coram D. meo
Pironani; impetrauit enim hanc Parochialem
vt vacantem ob non letuatum firmam Consti-
tutionis Pij V. in Collatione Parochialium &
sic tanquam Parochialem actum, & non autem
habitu, cum dicta Constitutio habeat locum
in Parochialibus actum, vt ex eius lectura ap-
paret, & explicite etiam ipse factum fuit idem
Raphael in positionibus per ipsum datis ad
iustificandum dictam Ecclesiam Parochialem.
Sancti Saluatoris de per se esse Ecclesiam Pa-
rochialem cum suo territorio, fontibus bap-
tismalibus, cum omnibus requisitis, quæ so-
let habere Ecclesia Parochialis, nec non Re-
ctores, qui d. Ecclesiam obtinuerunt habuisse;
& exercuisse Curam animarum in illa, & ad-
ministrasse Sacramenta habitantibus loci Bol-
du suis Parochianis, quæ quidem confessio
facta in positionibus pariter probat contra
dictum Raphaelem Rota dec. 227. num. 2. & de-
cif. 779. num. 1. par. 2. in recent. etiam quod
emanauerit in alio iudicio donec de contrario
appareat Felin. in c. causamque il 1. num. 7. de
testib. Capitaq. dec. 190. par. 1. Rota dec. 8. in fin.
de testam. in antiq. & decif. 158. num. 1. par. 1.
recent. & fuit dictum in vna Calagurizana Pra-
bementiarum 4. Aprilis 1593. coram bo. mem.
Gipfio.
Quæ Confessiones corroborantur ex testi-
bus super dd. positionibus examinatis, & ex
fide Aconomi loci de Boldu attestantes in d.
Ecclesia esse fontem baptismalem, aliaque Sacra-
menta cum reuerentia Sanctissimi Corporis
Christi, & alia necessaria, sicuti in alijs Eccle-
sijs Parochialibus, quam fidem idem Ra-
phael coram Exequutore in partibus produxit
ad iustificandam dictam impetrationem, qui-
bus accedit sententia lara ad fauorẽ d. Raphaelis

lis per exequutores suarum litterarum in qua
declaratur Ecclesiam sub titulo Sancti Salua-
toris de Almenara esse Parochialem dicta-
literas Apollotias esse iustificatas, & exequen-
das, quæ quidem sententia tanquam lara super
6. nato Beneficij, facit ius quoad omnes *Rota de-*
cif. 171. num. 2. & decif. 312. num. 19. par. 1.
recent. iuncta præferrim possessione subsequuta
illius vigore, in qua etiam hodiẽ Raphael re-
peritur, vnde colligitur illius vicinij statum
esse de Parochiali actu, qui ad dignoscendum
an sit talis attendi debet, donec constet de
contrario Rota decif. 233. nu. 1. par. 1. recent.
Quibus nõ obstant testes dati in *Samoren.* Ra-
phaelis *num. 5.* quia vnus tantum dicit huius-
modi Ecclesiam esse habitu curatam, qui tan-
quam vnicus nihil probat, cum præferrim eius
8. depositio conuincatur ex supra ponderatis,
alter verò de hoc nihil deponit;

Minus obstat declaratio *Sacra Congregationis*
inqua dicitur Ecclesiam Sancti Saluatoris esse
habitu tantum Parochialem, & quod Ecclesia
Parochialis Sanctæ Mariæ de Boldu est ei ac-
cessorie vnita, & sic vtamq; esse compatibil-
em cum alijs beneficijs, quia huiusmodi factum
deberet aliunde iustificari, cum illud non
9. fuerit canonizatum à *Congregatione*, quæ non
iudicat circa factum, sed tantum respondet de
iure secundum factum propositum, prout facit
in d. declaratione, vt patet ex propositione fac-
ta *Congregationi*. quæ fuit data in *Summario*
nouo Thomæ *num. 1.*

Nec releuat dictum factum iustificati ex at-
testationibus Prioris Ecclesiæ Sancti Benedi-
cti Colatoris d. Parochialis, & qui nih il probat,
cum agatur de proprio commodo, & in-
10. teresse, ex quo si ista Ecclesia non esset Para-
chialis, sed simplex Beneficium posset illam
libere conferre absque Concursu faciendò co-
ram Ordinario *Rota decif. 13. num. 4. par. 1.*
recent. & dd. attestaciones sunt contrariæ Col-
lationi per dictum Priorem factæ tanquam
de Parochiali actu, & cum mandato de faciendò
personalem residentiari.

Quæ autem dicuntur de concordia, & lau-
do sunt alterius inspectionis.

Et ita restitutum &c.

ROMANA DOMVS AD TVRRIM SANGVINEAM.

Merc. 12. Iunij 1621.

DE C I S I O DCLXVI.

Impressa in rec. dec. 295. par. 4. tom. 2.

VELITERNA CAPPELLANIE.

Mercurij 2. Iunij 1621.

A R G V M E N T V M.

Deuolutio collationis ad Papam debet
concludenter probari ob non factam col-
lationem ab Ordinario intra Sex men-
ses.

SI M-

SYMMARIUM.

- 1 Gratia est plene iustificanda in concenueibus eius principale fundamentum.
- 2 Deuolutio plene probanda est per obtinentem beneficium per deuolutionem, & quomodo.
- 3 Collatoribus Ordinarij inferioribus quibuscumque datur semelre ad prouidendum beneficij eorum collationis.
- 4 Papa potest concurrere cum Ordinario, & etiam illum praeuenire, de cuius mente id faciendi debet tamen constare.
- 5 Praesentationes eorum, ad quos non pertinet iustificationis non satisfaciunt praesentato.

DECISIO DCLXVII.

VAcante Cappellania, de qua agitur fuit ad illam praesentatus Augustinus, qui postea cum adsertione quod fuerat preleotatus a medietate Patronum existeret in pacifica possessione, seu quasi praesentandi fuit de eadem a Sanctissimo prouisus, Siluius uero eandem Cappellaniam tanquam deuolutam ab eodem Sanctissimo obtinuit; unde orta inter eos differentia in Rota dubitauit, cui dictum beneficium esset adiudicandum, & Domini Augustino tantum informante, neutri adiudicandum esse responderunt, non quidem Siluii, quia non iustificauit eius gratiam, praesertim quoad deuolutionem, quam tanquam fundamentum tenetur Caputag. dec. 253. par. 1. Cessad. dec. 5. de proband. Rota dec. 186. num. 1. par. 2. recent. Gonzal. super Reg. 3. §. 4. probem. nu. 74. & seq. & fuit dictum in vna Aque. Artib. presbyteratus 10. Martij 1602. coram bo. me. Card. Lancelotto, & quidem gradatim probando prius negligencia. n. Ordinarij, ac aliorum per semelre lapsum culibet inferiori, priusque ad Papam, tanquam supremum deueniat c. 2. & c. licet il 3. de supplend. uerig. prelat. Lambert. de Inrapar. 3. par. 2. lib. 9. artic. 24. num. 2. Rebuff. in prat. tit. de deuolut. num. 39. Manica dec. 260. num. 2. Rota d. dec. 186. nu. 1. & fuit dictum in 4. Firmana Altaziz 24. Nouembrij 1616. coram D. men Vhaldo, & licet Papa possit concurrere cum Ordinario, & illum etiam praeuenire Rebuff. ubi supra num. 46. Cresset. decif. 1. num. 5. de dist. tamen hoc procedit, quando constaret de clara mente concutendi cum illo, de qua tantum abest, quod constet in casu nostro, cum appareat de contratio, cum prouiso fuerit expressis facta tanquam de deuoluto, & adest clausula dummodo eius prouiso deuoluto sit. Augustino autem visum fuit beneficium non esse adiudicandum, quia ei oon suffragantur praerogationes, nec gratia Apostolica emanata cum oarratua, quod fuit praerogatus a medietate Patronorum existentium in quasi possessione praesentandi, cum non constet de pertinentia eorum, qui ipsum praesentantur; solummodo enim dicitur Io. Baptista descendere a Iacobo Barbetta, qui anno 1561. vna cum Nardo eius fratre, & Iacobo Catneualio praesentauit Carolum Barbertam, qui fuit ab Ordinario institutus, nihilque uatur ad probandum pertinentiam aliorum, qui dictum

Augustinum praesentantur, neque etiam docetur de ratificatione aliorum Patronorum, pro quibus ceteri promiserunt de rato.

Sed quia cause istam pertinentiam medietatis uocum praerogantium Augustinum in executione huius decisionis res non fuit uisa clare procedere, ideo causam super eisdem de nouo teponere, & Dominos meos consulere decreui.

AVENIONEN. CANONICATVS.

Luna 7. Iunij 1621.

ARGUMENTVM.

Narrata in gratia coadiutoriz debent iustificari, aliis non est exequenda.

SYMMARIUM.

- 1 Littera Apostolica non iustificata non sunt exequenda.
- 2 Clausula si preces ueritati nitantur semper intelliguntur in litteris Apostolicis.
- 3 Crebrius loci beneficij facilius prouidentur, quam exteris.
- 4 Valor excessus ultra sextam partem soait corrumpere gratiam.
- 5 Scutus mouet Auenionem. est illorum duodecim.
- 6 Testis ad probandum ualorem debet reddere causam scientia etiam non interrogatus.
- 7 Testes conuassantur ex alijs numero pluribus.
- 8 Testes plene probant contra inducentem.
- 9 Valore beneficij in exprimendo non habetur ratio distributionis, quae non computatur in valore.
- 10 Limita quando distributiones sunt expressae, quae tunc eorum valor debet iustificari.

DECISIO DCLXVIII.

Considerant Domini, litteras Apostolicas Coadiutoriz ad fauorem Antonij Francisci Borlet emanatas non esse exequendas, quia de illarum iustificatione non constat, prout constare debet etiam in iudicio executoio, cum semper in illis lubintelligatur clausula si preces ueritate nitantur l. final. in princip. C. de diuers. rescript. cap. 2. de rescript. Rota decif. 221. nu. 4. par. 2. diuers.

Primo enim narrabat Antonius Franciscus se esse Presbyterum Auenionensem, quod oon apparet iustificatum, testes namque dati ei eius Sammarino num. 6. deponunt solum ipsum esse Sacerdotem nulla facta mentione de Partia, prout erat necessarium, quia Papa facilius se mouet ad prouidendum Ciuibus, quam exteris per Garz. de benef. par. 7. cap. 9. num. 29. & segg. & fuit dictum in vna Berthufen. Canonatus 27. Ianuarij 1616. coram D. meo Decano.

Secundo fuit narratum in dd. litteris Coadiutoriz Canoniciatum uon excedere summam ducat. 60. auri quod non visum fuit iustificatum ex eo quod testes deponunt de excessu ultra ualorem narratum nempe de scut. 130. seu 120. in circa, & deponunt omnes de scut. mone-

5. monete Auenionen. cuius valor est Iuliorum. 12. pro quolibet scuto vt apparet ex fide data in *Summario*, & sic cum excessus sit vltra 6. partem gratia cortuit *Abb. in d. cap. final. num. 9. de presumpt.*

Non obstat vnicus testis deponens de valore distributionum non exceden. summam. 6. ducat. 70. quia iste testis nullam reddit rationem, cum ad probandum valorem etiam per non excessum debeat testis reddere causam scientiam, licet non sit interrogatus *Cassad. dec. 19. super Regul. Rot. diuersi. decif. 189. numer. 3. par. 1. & in recent. decif. 429. num. 3. par. 1. Vltra* 7. quod iste testis conuallatur ex alijs testibus, quia sunt plures numero, & induci, & examinati pro Antonio Francisco, quo casu contra ipsum plenè probant *L. si quis testib. C. de testib. cum alijs per Gabr. de testib. conclus. 1. num. 13.*

Non obstant, quod redditus dicti Canonici consistant in distributionibus quotidianis, quæ non computantur in vero valore beneficij, quia licet regula sit, quod in exprimendo valore præbende non habeatur ratio distributionum hoc tamen non procedit quando distributionum valor est expressus, prout in 10. casu nostro quo casu huiusmodi valor debet iustificari *Rota decif. 47. de rescript. in antiquit. Crescent. decif. 8. num. primo eodem titulo Caputaq. decif. 91. num. 2. in fin. par. 3.*

Vtcrius non visa fuit iustificata qualitas Cappellæ obtentæ, & narratæ, quia testes dati non explicant, in qua Ecclesia, & sub qua inuocatione sit dicta Cappellania.

Quo verò ad etatem, & infirmitatem, Coadiuti hoc visum fuit Dominis satis apparere iustificatum ex testibus datis in *Summario*.

Ex quibus ita fuit resolutum.

ROMANA SPOLII.

Luna 7. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex *Summario*.

SYMMARIYM.

1. Inuentarium probat contra conscientiam, & beneficentem causam ab eo.
2. Solutio non presumitur nisi probetur.
3. Clausula generalis restringitur tantum ad specificata.
4. Calculus factus ad instantiam partis vnus tantum non probat.

DECISIO DCLXIX.

Cum prætenderet Octavianus Grassellus vti donarius Curtij se esse creditorem Gaini d. Curtij in sorte principali, & fructibus vnus census 100. scut. empti per Dominicum patrem Curtij à dicto Gaino nec non in alijs quantitatibus ratione admissiois d. tutelæ dedit dabitum, an de illius credito seu creditis

constaret, quo hodie proposito Domini responderunt constare de credito dicti Census scut. 100. venditi per Gainum, & illius fructum.

Quoad censum enim de illo constat ex inuentario publici Notarij confectio ab ipsomet Gaino, & cum tutoribus, in quo ipse descripsit debitorem censum prædicti quod inuentarium contra ipsum, & habentes causam ab ipso plenè probat *L. fin. C. de Arbitr. tutel. Rota decif. 71. num. 3. par. 1. diuersi. & decif. 426. n. 2. par. 1. recent.*

Quo vero ad fructus cum non doceatur de illorum solutione, sequitur etiam quod respectu illorum constat de credito, cum solutio non præsumatur nisi probetur *Menoch. præsumpt. 135. n. 2. lib. 3.*

Neque obstat, quod idem Gainus fuerit in instrumeto transactionis à Currio quietatus de omnibus, & quibuscumque bonis, pecunijs, censibus, & illorum fructibus, ac omnibus alijs quibuscumque, quia dicta quietantia est restricta ad censum, & fructus, quæ perueniunt ad manus ipsius Gaini, vt in ea expressè legitur, aderant enim alij duo census descripti in dicto inuentario, in quibus dicta verba verificantur, non autem in fructibus per eum debitis ex proprio censu, quod non constat à semetipso exegisse, & sic nec ad illius manus peruenisse, neque verba generalia substantialia de omnibus alijs; hoc importante, cum 3. restringantur ad specificata *Bart. in Lemptore 5. Lucius num. 2. & 3. ff. de pass. vbi Casir. num. 2. & 3. l. 1. num. 9. Cephal. cons. 427. Sord. decif. 217. numer. 5. & seqq.*

Non obstat calculus factus à perito nominato per secundum Collateralem, quia dictus calculus fuit factus ad simplicem relationem Gaini, & aliorum contutorum, nec in aliquo iustificatur. Nec minus constat, quod fuit à Indice approbatus, vt requiritur *Sord. decif. 216. numer. 47. Munoz. de Rationibus capit. 31. num. 9.*

Et ita conclusum &c.

ROMANA MERCEDIS.

Vener. 21. Iunij 1621.

DECISIO DCLXX.

Impressa in recent. dec. 296. par. 4. tom. 2.

LEGIONEN. CANONICATVVM.

Luna 14. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Puritas sanguinis quando dicatur probata.

SYMMARIYM.

1. Purus de iure quilibet presumitur.

No

2 Imo

- 2 *Impunitatem allegans tenetur plene illam probare.*
- 3 *Puritas sanguinis quomodo probatur per testes.*
- 4 *Puritatem probat ad officium, quod dari non solet nisi puris.*
- 5 *Sententia lata in causa filius pro uno fratre probat pro alio fratribus.*
- 6 *Puritatem non praesumitur, si frater ejectionis a Monasterio ob malos mores.*
- 7 *Probatio plena debet tolli per aliam magis plenam.*
- 8 *Testes de loco originis censentur magis informati.*
- 9 *Testibus reddentibus bonam rationem suorum dictorum magis creditur.*
- 10 *Testes fundantes se in falsa causa non probant.*
- 11 *Testes deponentes de auctore, & asserentes a quibus audierint non probant.*
- 12 *Testes dicunt audisse a tali, si ille examinatus nihil fecit, non probat.*

DECISIO DCLXXI.

Fuit resolutum 14. *May* presentis anni probari descendentiam Ioannis, & Christophori fratrum ab Alphonso illorum auctore paterno, non autem descendentiam a Bartholomaeo. Unde hodie propositi subium principale, an constaret de iniusta denegatione postulationis, & Domini affirmatiue responderunt, tum quia de iure quilibet praesumitur purus l. ab ea parte ff. de probat. Mantie. decis. 274. num. 2. Rota decis. 132. num. 3. par. 1. recitat. Vnde Capitulum fundens dictam denegationem a le factam illi impunitatem horum fratrum reuocatur illam concludenter probare l. fin. in princ. ff. quod metus causa Scraph. decis. 335. num. 1. Mantie. decis. 307. num. 2. Rot. decis. 167. num. 31. & seqq. par. 1. recent. & decis. 335. num. 2. par. 3. recent. quam tamen nullo modo probauit, immo ex informatione ab ipso Capitulo capta constat de puritate.

Quoad lineam enim illorum fratrum ex testibus a Capitulo examinatis apparet illos esse filios Petri, qui fuit filius Alphonso, & Catharina coniugum, ut late in praedicta decisione coram me iuratum fuit, qui omnes ut deponunt testes in Summario Fratrum n. 5. & illorum quolibet, quin & eorum ascendentes sunt, & fuerunt Christiani antiqui, puri, & ex puro sanguine, abique aliqua macula Iudeorum, & Haereticorum, neque a Sancto Officio Inquisitionis perempti a mulierum, nec ex parte infecti, & pro talibus Christianis puris abique macula contraria fuit, & fuerunt semper habiti recti, & communiter reputati, abique eo quod de praesenti neque vilo inquam tempore adfuerit fama, rumor, neque opinio aliqua incontrarium, quae si adfuissent iidem testes sciuisent, & aliter esse non potuissent propter cognitionem, quam habent de praedictis. Ex quibus depositionibus remanere probata puritas illorum fratrum *Mama* d. decis. 274. num. 1. Rota decis. 167. num. 49. & decis. 494. num. 4. par. 1. recent. & fuit officium in vna *Racem* Puritatis 6. Aprilis 1616. coram me.

Quibus accedit immissio Aluari de Aluaredo in familiarem Sancti Officii prauia informatione super puritate ipsius, & Catharinae de Obregon eius uxoris, quae erat filia Mariae sororis Petri Patris illorum fratrum, quae admissio ad officium, quae non solet dari nisi puris, probat puritatem descendentium ab eodem capite, quo Catharina *Desian* conf. 66. num. 30. lib. 3. Rota decis. 176. num. 7. par. 1. diuers. & decis. 494. num. 7. & decis. 335. num. 4. par. 2. recent. Mantie. decis. 317. numer. 3. & 4.

Quo vero ad lineam maternam apparet ex alijs testibus istos fratres esse filios Mariae Ruiz, quae fuit filia Ioannis Ruizet loco de Penallor, & Mariae Aluarez eius uxoris de Valle de Torio, & praedictas personas, & eorum quemlibet, & eorum ascendentes, & proceres esse, & fuisse pariter Christianos antiquos abique macula, & pro talibus esse, & fuisse habitos, tentos, & communiter reputatos abique eo quod de praesenti, nec vilo inquam tempore adfuerit fama, rumor, nec opinio aliqua incontrarium, quia si aliquid de praedictis fuisset, id testes scirent, minus esse non potest propter cognitionem, quam habent de familijs ut ipsi dicunt.

Praedicta corroborantur ex sententia Nuntij Hispaniarum lata ad fauorem Marcelli fratris utriusque coniuncti illorum Prouisorum, Apostolicorum contra Capitulum Sancti Ildori, in qua fuit pronuntiatum candorem, & paritatem generis d. Marcelli fuisse plene probatam, & ratione d. puritatis ipsum esse habitum, & idoneum pro admissione ad habitum dicti Monasterij, in quo extat simile. Statutum super puritate admittent. & sic fuit admissus, quae quidem sententia probat puritatem non solum ad fauorem Marcelli, sed etiam suorum fratrum cum sit lata in causa, status l. ingenuum ff. de stat. hom. l. itaq. in tract. de nobilitat. cap. 17. num. 3. Rot. dista dec. 494. num. 3. & 9. p. 1. recent. & 335. num. 2. p. 2. recent.

Quibus non obstat Marcellum fuisse ceterum a dicto Monasterio Sancti Ildori, quia dicta expulsio non fuit ob impunitatem, sed propter malos mores, ut colligitur ex lectura decreti expulsionis, & deponunt testes, quorum aliqui interueniunt tanquam Canonici in illo Capitulo, in quo d. decretum fuit factum, & propterea puritati praepiudicare non potest maxime cum in hoc casu sit attendenda admissio, quae non datur nisi consilio de puritate, ut in calu nostro ille fuit admissus, nec praesens Capituli videtur attendenda, quia illa causa propter malos mores non fuerit vere causa, seu quidam color questus ad eiiciendum illum ex eo, quod erat impurus, quia de contrario collat ex ipso decreto & ex tribus Canonice, qui interluerunt Capitulo, dum illud fuit factum, & ex supra dicta sententia Reue. rendiss. Nuntij.

Non obstat, quod opponitur, Petram Patrem illorum fratrum originem ducere a Ciuitate Hispanien. ex impuris, ut constaret de-

pone-

ponere aliqui testes dati in *Summario Capituli*: Quia testes ibi decipiuntur; nam vt fuit firmatum in *supradicta decisione* in causa facta. Petrus fuit filius Alphonfi Sanchez Angues Oppidi de Aguado, non autem Suburbij Ciuitatis Hispalen. Nec facit, quod possit rare simul Petrum fuisse filium Alphonfi Oppidi de Aguado, & nihilominus originem trahat ex Suburbio Hispalen. Quia cum sic plene probata sancta puritatis, & locus natiuitatis Petri ad probandam originem ex dicto Suburbio de Triana requiritur maior probatio, quam per testes de auditu, quocies enim adest plena probatio, illa non potest tolli nisi per alia magis plenam *Rota dec. 26. num. 1. p. 1. dices. Mantia dicta dec. 374. num. 3.* nec isto casu sufficit probatio per possibile *Rota dec. 106. num. 4. p. 2. recent.* maxime quia ibi testes ita deponentes sunt Legionen. vbi solum inhabitauit dictus Petrus, alij autem sunt oppidi de Aguado, & sic ipsiusmet loci originis, & consequenter melius informati *Sevaph. dec. 550 num. 2. Bursatt. conf. 70. n. 20. Rimin. conf. 261. num. 31.*

Nec obstat, quod Ioannes Ruiz Avus maternos istorum fratrum dicatur per Capitulum originarius ex opido de Valencia de Don Ioan, & ex familia noua; quia testes dati per fratres deponunt Mariam descendere ex familia Ruiz oppidi de Pennasior, quibus tanquam reddentibus bonam rationem sui dicti potius est credendum, cum etiam duo ex illis sint Consanguinei ex adductis in alia *decisione* & alter fuit Canonicus, & recepit informationem dicti Marcelli, & nunc est Canonicus Capituli Legionen. aduersarij, ex quibus apparet esse bene informatus.

Cum praesertim testes contrarij deponant de simplici auditu, & ex alio loco etiam non probent, nempe quia aliqui ipsorum se fundent in expulsioue Marcelli, & sic in falsa causa, cum vt supra dictum est, non ob impuritatem sed ob malos mores fuerit expulsus *Rota dec. 167. num. 25. par. 2. recent. & d. dec. 494. num. 13. & 14. Mantia dicta dec. 374. num. 9. & alij, vel nesciant a quibus audiuerint Hond. conf. 17. num. 45. lib. 1. Rom. Iun. conf. 808. num. 94. vel dicant a personis, quae postea examinatae nullam de hoc mentionem faciunt* *Bursatt. conf. 554. num. 5. & seqq.* Ex quibus ita fuit resolutum &c.

FVLGINATEN. PECVNARIA.

Ven. 25. Iunij 1621.

DECISIO DCLXXII.

Impressa in res. dec. 304. p. 4. tom. 2.

ROMANA DEVOLVTIONIS DOMVS.

Veneris 25. Iunij 1621.

DECISIO DCLXXIII.

Impressa in res. dec. 719. p. 4. tom. 3.

SQVILLACEN. IVRISPATRONATVS.

Luna 28. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Præsentatio ad iurispatronatum facta à Matre tanquam procuratrice filij patroni non sustinetur si non docetur de mandato procuræ; Nec ratificatio illius facta re non integra non suffragatur.

SVMMARIVM.

- 1 Fides primata non facit fidem.
- 2 Mater potest presentare in iurispatronatu pro filio absente tanquam administratrix, si legitime probatur administratio, vel conuentus persona.
- 3 Mater presentando tanquam administratrix, si non sit, non sustinetur tanquam coniuicta persona ob expressionem officij.
- 4 Ratificatio presentationis non facta re integra, & post gratificationem ordinarij non prodest.
- 5 Fides extralla lite pendente, & parte non citata non probat.
- 6 Quasi possessio presentandi probatur ex presentationibus effectiuiis.

DECISIO DCLXXIV.

Vit resolutum 26. Iunij 1620. M. Antonium esse præferendum ex eo quod haberet integram vocem stipitis Iacobilli extra maiorem partem stipitis Colliz, & reueratium videri, an vtra prædictos Iacobillum, & Collizam fuerit à testatore relictum pro patrono etiam Io: Thomasi, & pariter an Colliza vltra P. Paulum, & Ioannem Gregorium reliquerit etiam Beccariam filiam, quia Mauritijs prætendebat habere vocem descendentiũ. D. Thomasi, & Drucarz, & sic habere voces æquales, & fuisse locum gratificationi quam habuit ab Ordinario: Vnde hodie super istis reueratis causam proposui, & Domini illis non obstantibus, steterunt in *desis*, nempe M. Antonium esse præferendum, cum nullibi probetur Testatorem reliquisse pro tertia parte iurispatronatus cum ad hoc probandum denatur solummodo simplices fides priuata quæ nullam faciunt *Dec. conf. 51. num. 96. & seq. vol. 2. Rota dec. 471. num. 5. par. 2. recent.*

Ex licet doceatur de quadam presentatione Michaelis facta vna cum alijs compatronis, tamen non constat d. Michaelem esse filium Thomasi, nisi ex simili fide particulari, cum nec pariter appareat quanta sit eius vox, & pro qua parte præsentauit adeo quod discerni non potest pro quanta parte sit computanda eius presentatio, & in omnem euentum presentatio d. Michaelis quam prætendit habere Mauritijs non est legitima, cum non facit facta ab ipso, sed à Menica eius matre tanquam administratrix legitima bonorum, & hereditatis dicti sui filij tunc temporis abientis, & tamen nõ constat, quod haberet mandatum ad presentandum à dicto Michaeli, neque ipsi fuisse à Indice aliquam administrationem de-

Nn 2.

cro.

cretam, neque dicta presentatio sustineri potest tanquam facta à matre coniuncta persona, cum non presentauerit tanquam talis, sed tanquam administratrix propter expressi-
 3 nem officij Bald. in 1. num. 3. C. de procur. Rom. conf. 446. num. 7. *Arcebill. dec. 7. de proc. & multo minus sustineri potest in vim ratificationis d. presentationis facit per Michaelem, cum non fuerat facta re integra, sed post gratificationem Ordinarij, & transacto tempore ad presentandum Rector, inrepatronat. verb. honorificum num. 26. vers. credendum tamen Lambertini. cod. trail. p. 2. q. 2. art. 21. num. 7. Rot. dec. 443. nu. 3. p. 2. rec.*

Quo vero ad Buccarlam neque etiam probatur illam esse filiam Colligle, & minus, quod Iacobus, & Minica qui presentantur Maritimus, sint eius filie, cum detur solummodo fides privatrum, quæ non probat ex superadictis. Nec facit, quo d. Iacobus, & Minica sint in quasi possessione presentandi; Tum, quia de hoc docetur solum ex fide extracta lite pendente, & parte non citata, quæ non probat Rota dec. 38. num. 4. p. 2. recent. Tum etiam quia non docetur de effectuione dicte presentationis, prout ad istum effectum requiritur in præiudicium aliorum compatronorum qui d. presentationi non interfuerunt Rip. in c. cum Ecclesia num. 95. vers. sed dubitatur de caus. possess. & propr. Rot. dec. 289. u. 8. p. 2. recent.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

ROMANA FRUCTVVM DOTIS.

Luna 28. Iunij 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Fructuum taxatio est Indictis arbitraria.
- 2 Fructus stabilium solent taxari ad rationem quinque pro centenario, & auro.

DECISIO DCLXXV.

In decisione in ista causa facta 15. Ianuarij præteriti, in qua fuit dictum, Dominæ Marchionissæ, deberi fructus dotis, fuit reservatum, ut videretur, ad quam summam illi essent taxandi, super quo hodie dubium propoluit, & Domini ad rationem quinque pro centenario taxandos esse dixerunt, cum enim in hac materia multum tribuatur arbitrio iudicare debent Crasset. conf. 189. num. 10. & fuit dictum in Interamnen. Fructum dotis 26. Februarij 1597. coram bon. mem. Girsio. Domini stante, quod dicti fructus solvantur absque aliquo periculo, & diminutione, censuerunt ad dictam rationem esse taxandos, quia ad eandem rationem quinque pro centenario solent taxari redditus bonorum stabilium gloss. in auct. perpetua verb. infla C. de Sacrosanct. Eccles. Admoeb. presump. 122. num. 50. & 51. lib. 3. & fuit dictum in Bononiens. de Paulonius

28. Aprilis 1614. coram me, & ad eandem rationem quinque pro centenario fuerunt taxati fructus dotis d. Interamnen.

Et ita resolutum &c.

GERVNDEN. DECIMARVM.

Luna 5. Iulij 1621.

ARGVMENTVM.

Privilegium Patrum Iesuitarum circa solutionem decimarum, quando suffragatur.

SVMMARIVM.

- 1 Decimarum exemptio facta à Papa intelligitur debitis de iure communi, non de iure speciali, nisi dicatur specialiter.
- 2 Reges Hispaniarum ex privilegio Urbani II. concedebant Decimas.
- 3 Infusatio decimarum poterat fieri ante Concilium Lateranense.
- 4 Ignorantia præsumitur in Papa ex his, quæ consistunt in facto.
- 5 Papa non derogat iuri alterius oneroso sine speciali mentione.
- 6 Infusatio bonorum Ecclesiasticorum facta Laicis est nulla post Concilium Lateranense.

DECISIO DCLXXVI.

Debitum, an privilegia RR. PP. Iesuitarum releuent in casu, de quo agitur, & in primis cum in ipsis privilegijs addit derogatio text. in c. super de decim. non est dubitandum, quin dispositio prædicti text. non obstat. Vnde de tota difficultas consistit in eo, an versetur in decimis competens de iure communi, an vero de iure speciali. Primo enim casu cum præsumatur in illo scientia Pontificis, intrat exemptio illarum decimarum, secundo vero casu, quia non præsumitur scientia Pontificis, nec notitia iuris ex speciali concessione competentis iuxta doctrinam DD. in c. 1. de rescript. quo casu necessaria pro firmitate prædicti privilegij mentio dicti iuris specialis, ut fuit dictum in vna Valentina decimarum coram bo. me. Card. Pamphilio 9. Iunij 1597. & in alia Toletana Annatarum coram Orano 23. Ianuarii 1589. & coram Card. Seraphino dec. 1297. num. 4. In casu autem nostro ex duplici iure speciali prætendunt Abbas, & Sacristia Collegiate Ecclesie hoc ius decimandi ad Ecclesiam spectare. Primo quia fuerit Ecclesie concessum per donationem Regum, quibus competeat ex privilegio Apostolico Urbani II. ut in sexto articulo proponitur, qui inponitur hodie pro probato, secundo ex eo quod post donationem Regum Ecclesie factam eadem Ecclesia hoc ius decimandi hæc bona, quibusdam laicis infudauerit, quorum successores postmodum ex contractu venditionis, & titulo oneroso hoc idem ius transulerunt in eandem Ecclesiam, ut constat ex instrumento publico venditionis anni 1547. factæ per q. Iacobum Calnet laicum, quod ius iure feudi possidebat, & illud vendidit Abbati istius Ecclesie pro pre-

clo quinque milium solidorum. Vnde informantes pro Abbate, & lacristia inferunt conflare de dicto iure speciali, & supponunt infundationem factam laicis fuisse licitam, cum præcelleret Concilium Lateranense, & sic in casu nostro non facta mentione Papæ de dicto iure speciali præsumi in ipso ignorantiam, cum sit quid consilens in facto, & per consequens intrare prædictas decisiones Rotales coram Cardinalibus Seraphino, & Pamphilio supra relatas; Quod maxime videbatur procedere in isto casu, cum Ecclesia haberet istud ius decimandi titulo oneroso venditionis soluto precio. Tunc enim necessario esset facienda specialis mentio de tali iure speciali, Pontifici ut notat Mobed. dec. 11. ante num. 2. de irrepatr. & notatur in decis. 48. num. 8. vers. vel de expellantibus ad aliquem ex titulo oneroso p. 1. rec.

Quibus tamen non obstantibus, Domini censuerunt in casu nostro privilegia Societatis Iesu celebrare, cum potissimum fundamentum, quo nituntur informantes ex aduerso consistat in illa distinctione inter ius competens iure communi, aut iure speciali, quam secute sunt prædictæ decisiones coram Card. Seraphino & Pamphilio. Dixerunt enim ab illis decisionibus recessum fuit in dicta decisione 48. p. 1. rec. coram Litta, & per consequens illis in hoc non esse standum, & eo maxime cum nec clare probetur prædictam infundationem laicis factam præcellisse Concilium Lateranense, & cum de hoc non constet infundatio similis laicis facta fuisse nulla, & quicquid ex illa provenit, & ita videtur cessare quod istud ius decimandi ista bona proveniat ex iure speciali translationis titulo oneroso venditionis à laicis in Ecclesiam factæ.

Et ex his fuit conclusum prædicta privilegia Societatis Iesu celebrare.

ROMANA SEV NEPESINA CENSVS.

Merc. 9. Iulij 1621.

DECISIO DCLXXVII.

Impressa per Cenc. de craf. dec. 491. & 525.

COMPOSTELLANA PAROCHIALIS.

Veneris 29. Octobris 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex summano.

SVMMARYM.

1. Dotatio, & fundatio iurispatronatus probatur per testes deponentes de immemorabili.
2. Narrativa obitus probatur per testes de publica voce, & fama ad effectum iustificacionis gratia, sed ad effectum reservationis debet pteue, & concludenter probari.
3. Litis probatur ex resolutione processus.

DECISIO DCLXXVIII.

CVM Petrus Lanzas super adiudicatione, de qua agitur, reportauerit à Petro Vasquez

aduersario ad sui fauorem iurium cessionem per viam concordie litteras Apostolicas de consensu ipsius Vasquez, & Benedicti Gonzalez in hac causa interesse habentis expedivit; Quibus mihi presentatis, ut illas executioni demandaret, dubitanti, an gratia esset iustificata, & Domini affirmatiue responderunt, cum narratiua iurispatronatus ex dotatione, & fundatione satis verificetur ex testibus deponentibus de immemorabili, qui videtur sufficere ad probandum iurispatronatus ut fuit dictum in hac eadem causa 13. Nouembri præteriti coram Domino nro Pamphilio, & quod Petrus fuerit presentatus à maiori, & leniori parte patronorum apparet ex presentationibus datis in summano, & ex sententia Ordinarii, & ex decisione in hac causa facta 13. Maij 1619. coram eodem Domino Pamphilio. Vltreus visa fuit iustificata narratio vacationis Parochialis per obitum q. Antojij de Lima ex testibus de publica voce, & fama deponentibus Bart. in l. 2. §. si dubietur sub num. 1. ff. quemadmodum testam. apert. Menoch. de adipsis. remedi. 4. num. 675. Rota dec. 206. nu. 3. l. 1. Rota decis. 101. num. 5. par. 1. rec. quæ probatio visa fuit sufficiens, cum agatur de probando obitum tantum ad effectum iustificacionis gratia, non autem ad effectum reservationis, quo casu debere concludenter probari Rota dec. 16. de præbend. in nou. Gonzal. super Reg. 8. §. 7. prohibem. n. 217. Put. dec. 266.

De litem etiam narrata satis constat ex reuocatione processus Rot. dec. 17. n. 3. p. 2. rec. & fuit sapte resolutum.

Prout etiam satis visus fuit iustificatus valor Parochialis, & obentorum ex testibus de publica voce, & fama, & ex datis in summano Lanzas apparere etiam probatus Clericatus, legitimus, & alia narrata.

Et ita conclusum, &c.

CORDVBEN. COADIVTORIÆ.

Ven. 5. Nouembri 1621.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARYM.

1. Quietantia de recepto probatur quasi possessorem exigendi concurrentibus aduentibus.
2. Mandatum procreta presumitur in soluto, quia non presumitur solvere aliquem notabilem summam sine mandato.

DECISIO DCLXXIX.

MAIORIORI dandum esse mandatum de mantenendo Domini resolverunt, cum de quasi eius possessione exigendi annuos ducentos 200. sibi promissos pro sui congrua sustentatione, & alimentis constet ex tribus quietantijs, quæ licet de recepto, probant concurrentibus administris, & quando sunt verisimiles, ut fuit dictum in vna Casarangelana pensionis 10. Ianuarij 1589. coram Gispso, in alia Casarangelana pensionis 4. Iulij 1623. coram Messanen. pensionis 23. Maij 1614. coram me; in casu autem

tem nostro adest præcedens promissio soluendi dictos ducatos 300. & dictæ quietantie sunt plures diuersis temporibus, & coram diuersis factæ, quæ coniecturæ pro sufficientibus fuerunt admittæ in dicta *Cæsareaugustana coram Giphio, & in d. Messæu.*

Minus obstat, quod non constet de mandato illius, qui dictas solutiones fecit, quia 3 mandatum præsumitur concurrentibus adminiculis supra ponderatis, & etiam notabili summa pecuniarum solutarum, quas non est verisimile, quem voluisse de proprio soluere absque mandato, vt in dd. *Cæsareaugustana coram Giphio, & coram me* fuit consideratum, & in *Pistorien. pensionis 3. Iulij 1606. coram Sanctissimis, & in S. Mariæ pensionis 30. Ian. 1612. coram Illustriss. D. Cardinali* stante præsertim ententiâ Notarij, quod soluens esset procurator vt in d. *Pistoriu.*

Et ita conclusum, &c.

LEODIEN. DECIMARVM.

Veneris 5. Nouembr. 1621.

ARGVMENTVM.

Nonnulla de attentatis.

SYMMARIVM.

1. *Attentata non dicuntur gesta post superfefforiam, & num. 6.*
2. *Sententia existente nulla ex defectu iurisdictionis omnia gesta eius vigore sunt nulla, & reuocanda.*
3. *Attentata sunt, quæ gesta sunt post commissionem, & superfefforiam intimatam.*
4. *Clausula si quid exequendum facit transire omnem iurisdictionem in Iudicem ad quem priuatiue quoad Iudicem, à quo, qui idem non potest exequi summam sententiam & num. 5.*
6. *Subbatio post intimatam superfefforiam est nulla, & attentata.*

DECISIO DCLXXX.

Fuit propositum hoc idem dubium, an scilicet constet de attentatis hinc inde, quæ veniant reuocanda sub die 1. Iulij 1619. & negatiue resolutum pro parte Abbatis affirmatiue verò scilicet constare de attentatis pro parte Colorum Monialium, prout in *decisione* in hoc facta, contra quam cum Moniales iterum prætendentes attentata fuisse commissæ ex parte dicti Abbatis repositio per me dubio Domini resolveretur gesta per Abbatem ante 1. superfefforiam esse reuocan. per viam nullitatis gesta vero post superfefforiam per viam attentatorum.

Non enim poterant gesta ab ipso Abbate, ante commissam causam in Rota per ipsas 3 Moniales, & ante superfefforiam in vim dictæ Commissionis obreptam vti attentata, & vti talia esse reuocanda, tam ex ipsa Commissione causæ in Rota cum clausula *si quid exequendum*, per quam omnis iurisdicção dicebatur translata in Rotam priuatiue quoad Iudices de partibus, qui propterea non potuerunt po-

5 stea exequi suas sententias iuxta text. in *cap. fin. vt lit. pend. in 6. Vitalin. in Clement. Auditor num. 49. de prescript. Rota decis. 10. num. 2. vt lit. pend. in nou.* Tum etiam quia clare apparet fuisse processum ad subbationem vnus nauis spectantis ad dictas Moniales post intimatam superfefforiam, quæ fuit intimata Abbati 23. Augusti anni 1616. & decretum de subbatione enauauit sub die 16. Martij 1617. vt in *Summario Monialium num. 5. Vnde negari non potest, quin dictum decretum fuerit mere attentatum ad text. in *cap. non solum de appell. in 6. Caputaq. decis. 93. par. 2. & in his terminis de gestis post superfefforiam fuit dictum in Eobien. Parochialis 27. Iunij 1611. coram bo. me. Cardinali Sacrato, quam refert Marches. de Commiss. tom. 1. fol. 563.**

Et ita resolutum &c.

ARIMINEN. LEGATORVM.

Luna 15. Nouembris 1621.

DECISIO DCLXXXI.

Impressa in rec. dec. 318. par. 4. tom. 3.

LVCANA IVRISPATRONATVS.

Luna 29. Nouembris 1621.

ARGVMENTVM.

Mors absentis non dicitur probata per famam publicam, nisi concurrant adminicula de quibus hic maxime in causis grauibus.

SYMMARIVM.

1. *Fundator iurispatronatus potest nominare alium patronum, quando arguitur potest una cum primo nominate in prima donatione.*
2. *Mors absentis non probatur per famam publicam nisi concurrant alia adminicula maxime in causis grauibus, & num. 5. & 7.*
3. *Causa grauis dicitur quando agitur de pertinentia iurispatronatus beneficij perpetui.*
4. *Præiudicij grauis quid dicatur remittitur arbitrio Iudicis.*
5. *Adminicula referuntur ex quibus continuatur fama mortis illius qui abest, & num. 7.*
6. *Fama munda de morte absentis non sufficit.*
7. *Coniunctus præsumitur scire factum conuicti.*
8. *Testis suspensus, & sibi contrarius non probat.*
9. *Publica vox, & fama inuicibilis non suffragatur, & dicitur potius vana vox Populi.*
10. *Fundamentum principale intentionis quilibet tenetur probare clare, & concludenter.*
11. *Deficientiam vocatorum tenetur plene probare, prætendens succedere in eorum defectum.*

DECISIO DCLXXXII.

In *decisione* in ista causa facta 30. Aprilis præteriti fuit dictum, constare de iurepatronatus, & reseruatum videre circa illius pertinentiam, super qua hodie causa proposita, informante tantum Laurencio fuit contra ipsum capta resolutio.

olutio, & firmatum non constare quod inspatronatus pertineat ad Paulum, & Renatum, qui prædictum Laurentium præsentarunt morti fuerunt Domini ex eo, quod Magdalena fundatrix istius Cappellanæ, & quæ illam dotauit vt in prima decessione, quando auxit d. dotacionem in certis bonis stabilibus vitra patronum nominatum in prima dotacione de nouo alium patronum in simul tam primo nominauit nempe Petrum Andream de Podio ipsius Magdalene generum, & illius filios masculos successores scilicet maiorem natu: Quis Petrus Andreas procreauit Georgium illius filium legitimum, qui habuit ex sua legitima vxore tres filios masculos nempe Vincentium, Petrum, & Pogginum, ex quibus Vincentius prædecessisset Patri, de quo non dubitatur, & Petrus etiam obiit sine filiis, difficultas autem est, an Pogginus prædecesserit etiam Patri, & an constaret de illius obitu sine filiis, & visum fuit Dominis de prædictis non constare, tantum enim probatur, quod Pogginus cum iuuenis esset 30. ab hinc annis 4 Domo Patris recessit, & nunquam amplius in istis partibus visus fuit, quin fuit habitus, & reputatus publicè pro mortuo, & deponant secundus testis iux. 14. & supra 1 artic. 6. 8. & 9. supra 1. art. 2. & omnes de fama publica testantur, per quam mors alienius non probatur, nisi alia adminicula concurrant maxime in casibus grauib, vt quia agatur de aliqua hereditate velut in casu nostro, quando agitur de pertinentia iurispatronatus in Capella, & sic in beneficio perpetuo, & in alijs causis, quæ videantur grauius præiudicij, quod tamen Abb. in cap. in presencia de probat. arbitrio Iudicis remittit quam sententiam dicere vtiorem Peregr. de fidei. artic. 43. num. 41. prope ante numerum sequentem. Adminicula autem, quibus fama vt probet, iuuare videtur, adducunt DD. nempe, vt quod in bello conflixerit, aut ingressus sit nauem, quæ perierit, vel quod per loca insidiosa iterauerit, & alia similia, vt notant Bart. & Angel. in l. finali ff. de bis qui not. in sum. & Peregrin. ubi supra num. 42. Alias nuda fama de morte alienius non sufficit Alex. conf. 127. num. 5. lib. 6. post Civ. & gloss. in l. siquidem solut. matrim. & leuaret pro coniectura mortis si consanguinei illius insignia lugubra pro illo gestauerint, cum Coniunctis Coniuncti factum pro sui natura in eius notitiam transmissibilem scire præsumatur l. Ollauij in fin. cogn. & aduertit Bart. in l. genero num. fin. ff. de bis qui not. in sum. & ibi Alex. Ang. conf. 77. numer. 2. circa med. lib. 3. Corn. consil. 20. num. 6. lib. 3. In casu autem nostro tantum abest, quod aliqua ex prædictis coniecturis, vel alia similis concurrat cum fama, vt potius adit contraria coniectura desumpta ex testamento Georgij, qui Pogginum eius filium viuere de tempore, quo illum heredem instituit, vitra quod non solum erat probanda mors Pogginij in casu nostro, verum etiam quod sine filiis decesserit vt notant Peregr. ubi supra art. 43. numer. 46. & seqq. per auctoritates ibi per eum additas. Vitra quod secundus Testis de morte per famam

deponens testatur Georgium Patre obiisse de anno 1605. & tamen ex testamento eiusdem Georgij apparet conditum fuisse de anno 1608. & sic testis redditur suspensus de mendacie, vitra quod etiam sibi videtur contrarius, dum dixit scire, quod Georgius de tempore suæ mortis non reliquit alium aliquem filium, nisi Pogginum, & Petrum, quamuis ferebatur publice Pogginum forsitan obiisse ante Patrem. Item prædicta publica vox, & fama redditur innersimilis, & sic potius dicenda vana vox Populi ex testamento Georgij Patris; In quo Pogginum, & Petrum hæredes instituit, & intrat præsumptio sciētis Patris de filio viuente ex superius adductis.

Et ad hoc non intrare possit præsumptio Pauli, & Renati necesse est, vt constet Pogginum obiisse, etiam sine filiis, cum illo stante, & viuente vocato expressè à fundatrice, aut illius filijs non possint intrare Paulus, & Renatus, nec alij, & cum illorum intencionis istud sit principale fundamentum, tenentur illud 10 concludenter probare ad tex. in l. qui heredi §. Plautius ff. de cond. & demonstr. & l. in exceptionibus ff. de probat. l. in illa de verb. oblig. Cephal. conf. 631. num. 26. Menoch. conf. 96. num. 32. lib. 2. plures adducens.

Vnde cum Pogginus ex dispositione fundatrix esset vocatus ad hoc iurispatronatus illo viuente, vel illius filijs, vel ipsius morte concludenter non probata non possunt admitti Paulus, & Renatus tantum à Georgio in suo testamento in casu deficientie Petri, & Pogginij filiorum ipsius sine filiis substituti in ipsius hereditate. Quibus extantibus non est opus pro nunc intrare disputationem, an hoc iurispatronatus sit transmissor etiam ad extraneos, nec minus discutere; an Magdalena post primam fundationem, & dotacionem, & Constitutionem patronorum poterit ex post facto augendo bona dotacionis augere etiam numerum patronorum, quæ omnia tunc venediscutienda, quando liquidè constet de morte Pogginij sine filiis, interim autem pro non pertinentia iurispatronatus ad Paulum, & Renatum, qui præsentarunt Laurentium, sufficienti supradicta.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

FIRMA BENEFICII.

Ven. 3. Decembris 1621.

ARGUMENTO, Non indiget.

S Y M M A R I U M.

1. Insipatronics pertinet ad habentem causam ab eo, qui existebat in quasi possessione presentandi.
2. Gratificatio spectat ad Rotam loco Episcopi à potestate vocum patronorum.

D E C I S I O DCLXXXIII.

P Roposito dubio 26. Aprilis præsentis an sententia Rotalis lata ad fauorem præsentati à modernis Patronis esset confirmanda, vel intr-

firmanda, Domini dixerunt constare de iurispatronatus, & quod de pertinentia videretur. Vnde hodie dubium super referuatis proposui, & Domini resolverunt constare de dicta pertinentia, & sic sententiam Rotalem esse confirmandam, apparet enim Fratres Sancti Augustini, qui presentarunt Theodorum, in cuius locum fuit Decius gratiosè subrogatus habere medietatem huius Iurispatronatus, quod nec etiam exaducto controuertitur; quia de anno 1560. Frater Paulus Ordinis Sancti Augustini, qui successerat in medietate istius Iurispatronatus presentauit Antonium, & sic Fratres, qui successerunt dicto Paulo dicuntur causam habere ab existente in quasi possessione presentandi, quod sufficit ad hoc ut dicatur constare de pertinentia. *Cresc. decis. p. de Iurispatr. Seraph. dec. 1334. num. 3. & dec. 274. num. 8. par. 1. recent. & in Lacana Iurispatronatus 14. Decembris 1615. coram me.*

Et licet Iurispatronatus pro alia medietate spectet ad alios, quod nec etiam inter partes controuertitur, qui presentarunt quemdam Guernerium Tamen stante patetate vocum, potuit Rota loco Episcopi gratificare, & instituere Theodorum e. cum autem ubi Abb. & Card. de Iurispatr. Lambert. eodem tractat. lib. 2. par. 3. q. 5. art. 1. per tot. *Casus de Grass. dec. 1. numer. 9. de Iurispatr. Presentum quia dictus Guernerius presentatus cessit liti, & non est amplius in causa.*

Et ita conclusum, &c.

men testium esse validum, & quod de alia videretur. Hodie verò prolequendo disputationem dicti dubij, dixerunt dictam liquidationem esse faciendam in totum ad summam sicut. 350. licet enim testes pro Rotundis dari deponant de maiori valore animalium, quam illa tuerint subhastata, tamen quia quoad oues, & vaccae non deponunt de communi estimatione, proat requiritur *l. praeiura verum in fin. ff. ad l. falsid. gloss. magna, il. 1. in ultima questione C. de referend. vend. Tiracq. de retract. l. 1. glos. 18. in princ. Mantie. decis. 250. num. 4. & tuerunt longe minus in subhastatione vendita, quæ subhastatio plurimum attendi solet in probatione valoris. Aret. in §. si quis agens num. 3. Inss. de alion. Foller. de process. exequut. par. 3. c. 9. num. 111. Rota dec. 648. nu. 1. per. 1. & dec. 457. num. 1. par. 2. recent. & licet etiam iidem testes deponant de fructibus, & scensibus dd. animalium; & interesse, quod pati potuerunt dd. Rotundi ob defectum dd. animalium, quæ omnia ascendebant ad maximum summam, tamen est habenda ratio expensarum, quæ fuissent faciendæ, tam pro pabulis, quam pro custodia animalium, nec non illorum, quæ mori potuissent, de quibus nullam prædicti testes rationem habuerunt, unde visum fuit DD. quod omnibus prædictis consideratis infirmam cum depositionibus, & subhastatione dictam liquidationem esse reducendam ad dicta sicut 350. &c.*

AVXIMANA ROTVNDIS.

Vener. 10. Decembris 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Testes deponentes de valore bonorum debent deponere de communi estimatione.
- 2 Valor bonorum non probatur per testes non deponentes de communi estimatione.
- 3 Subhastatio attenditur ad probandum valorem.
- 4 Testes deponentes de valore fructuum de fructibus & interesse animalium debent etiam deponere de expensis pabuli, & custodia, & periculo eorum quæ mori potuissent.

DECISIO DCLXXXIV.

Florentij, & litis consortes egerunt coram A. C. pro consecutione suorum Creditorum, & obtinuerunt mandata, quæ exequi fecerunt super 51. ouibus, septem bobus, & sex equis, quæ subhastata, & deliberata fuere pro scitis 162. & b. 50. verum facta coram me resolutione dictam exequutionem fuisse attentatam propter pendendam litem in Rota, & post inhibitionem ab illa emanatam Phobus, & fratres de Rotundis plures testes in partibus examinauerunt pro liquidandis attentatis, unde die 21. iunij proposui dubium ad quam summam ascenderent attentata liquida, & Domini tunc salummodò resolverunt, exa-

ROMANA VINEÆ.

Vener. 10. Decembris 1621.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Confessio partis aduersæ probat possessionem.
- 2 Possessione non priuatus possessor per immisionem partis aduersæ appellatione pendente.
- 3 Appellatio non datur à decreto de imittendo in possessorio propter Egidianam. Fallit quando Signatura admisit appellationem simpliciter.
- 4 Appellatio simpliciter admissa intelligitur quoad utrumque effectum.

DECISIO DCLXXXV.

Domini dixerunt Curcio dandum esse mandatum de manuendo, cum de illius possessione vinca, de qua agitur, constet ex confessione partis facta in monitorio, in quo petit immisionem contra ipsum Curcium, & sic falsa est se non possidere, sed Curcium Rota dec. 361. num. 1. par. 1. recent. & decis. 347. num. 1. par. 2. & fuit dictum in vna Romana de Zanonis 17. Maij præteritis coram Domino meo Ybaldo.

Quæ possessione non dicitur priuatus per Iudicem, qui immisit Cipriam, & sorores, cum id fecerit pendente appellatione ab eius decreto de imittendo, & sic attentauerat e. non solum de appell. in 6. Lancelli de autent. 3. par. 6. 12. in presat. in fin. quo casu non potest impe-

impediri manentio anteriori possessori *Rota* dec. 225. num. 4. par. 1. recent.

Nec obstat, quod à dicto decreto de immittend; non daretur appellatio propter *Agidianam Constitutionem* prohibentem appellationem in possessorio, quia cum Signatura appellationem admisit, & cognoverit factum, & iustitiam illius circa admissionem, hodie de hoc non est agendum in *Rota*, proinde neque etiam an dicta appellatio fuerit admissa, quoad devolutum tantum, non autem quoad suspensum, cum fuerit simpliciter admissa, ut in simili fuit dictum in dicta *Romana Domorum de Zanoni*, & propterea non obstat, quæ exadrecto deducuntur ad effectum, ut inret *Agidiana*, quia hæc omnia fuerunt cognita per Signaturam, & nihilominus detulit appellationsi simpliciter à quadelatione visum fuit Dominis non esse recedendum.

Et licet contra prædictam immisionem multa opponerentur nullitates, quia tamen, circa illas Domini non fuerunt concordæ, ideo illis ommissis ex supradictis pro manentione Curie fuit resolutum.

TIBURTINA CANONICATVS.

Mercur. 15. Decem. 1621.

ARGVMENTO. Non indiget.

SVMMARIVM:

1. Pensio habet viam executionis vigore obligationis Cameralis.
2. Amplius etiam in reservata ex falsa causa, quia exceptio solutis causa respicit viam ordinariam, & petitionem.

DECISIO DCLXXXVI.

Mandatum A.C. esse confirmandum Domini dixerunt; fuit enim relaxatum contra

1. Petrum Paulum vigore obligationis Cameralis in consensu reservationis pensionis appositæ, qui operatur, ut pensio habeat viam executionis. *Gig. de pens. qu. 33. num. 9. Cassid. dec. 10. num. 2. de resser. Rota dec. 319. num. 1. par. 2. recent.*

Non obstat, quod ista pensio appareat nulla ex eo, quod fuit reservata ex falsa causa, quia cum ista respiciat iudicium Ordinarii non possunt confundi cum iudicio executionis, & interio non est retardanda solutio, nisi nullitas esset clara per rem iudicatam, vel confessionem partis. *Archil. decif. 3. & 9. de pens. & Rota in dec. 666. num. 1. par. 1. recent.*

Et ita fuit resolutum, &c.

VELITERNA CAPPELLANIE.

Mercur. 19. Ianuar. 1623.

ARGVMENTVM.

Pateat ex Summario.

SVMMARIVM.

1. Iurispatronatus pertinentia ex quibus inducitur.
2. Testes examinati in causa status, beneficij cum legitimo contradicatore probant quoad omnes.
3. Tex. in l. ingenuus ff. de stat. homin. quid disponat.
4. Examen testium sustinetur sub citatione vaga, quando sunt examinati cum interrogatorijs in termino probatorio.

DECISIO DCLXXXVII.

Fuit in hac causa 2. Iur. præteriti resolutum beneficium, de quo agitur neutri esse adiudicandum silio scilicet, & Augustino, cum neuter suam gratiam iustificaret, & præsertim Augustinus ex eo, quod non probaret se præsentatum à maiori parte Patroorum existentis in quasi possessione præsentandi. Hodie vero causa super iisdem repropofita cum informantibus se restringent ad gratiam Augustini, visum fuit Dominis constare de iurispatronatus Ioannis Baptistæ præsentantis, & in hoc recedere à decif. 1, & quod de alijs videretur ex datis enim in Summario apparet de anno 1561. ad hanc Cappellaniam fuisse presentatum Carolum Barbettam per Iacobum Barbettam Nardum, & Iacobum Carnealium.

Ex d. Iacobo Barbetta autem natus est Carolus, & Alexander, qui Alexander de anno 1590. pariter præsentavit quemdam Clementem, & ex Alexandro d. Io. Baptistam, qui cum ex prædictis descendat ab existentibus in quasi possessione præsentandi remanet ad illius fauorem probata pertinentia *Rota decif. 146. num. 5. & decif. 274. num. 3. par. 2. recent.* & fuit dictum in *Zucana Iurispatronatus* 14. Decembris 1615. eorum me, & alias sæpe, cum præsertim ex testibus constet dictum Nardum decessisse sine filijs, & consequenter ex illis nullus alius superest, qui possit Iurispatronatus præterendere.

Non obstat, quod testes fuerint in alia causa examinati, quia cum fuerint examinati in causa status cum legitimo contradicatore probant l. ingenuus ff. de stat. hominum *Rota decif. 494. num. 5. par. 1. recent.*

Minus facit, quod fuerint nulliter examinati extra terminum citationis; quia citatio fuit facta 4. Maij per 28. dies, sequentes, & testes fuerunt examinati sub diebus 11. 12. & 13. & 14. & sic in termino probatorio, & cum Interrogatorijs partis, quod sufficit *Ces. de Grass. decif. 9. num. 6. de sent. & re iud. Rota decif. 393. num. 6. & 7. par. 1. recent & decif. 275. num. 4. par. 2.* & fuit dictum in vna *Oveter. Iurisdictionis* 5. Nouembris præteriti eorum D. meo V'hald.

Ad oppositionem autem quod presentantones, & alia iura data in Summario Augustini non sint in forma probanti placuerit Dominis responsiones datæ per informantem pro Augustino, qui hoc obiectum tollebat ex facto.

SOVILLACEN. IURISPATRONATVS.

Merc. 26. Ianuarij 1623.

Qo

A R.

ARGVMENTVM.

Aliqua de remissoria.

SYMMARIVM.

- 1 Remissoria conceditur, quando adest relevancia articulorum.
- 2 Simonia conventionalis reddit inhabilem ad institutionem.
- 3 Testes nulliter examinati deseruiunt pro fumo ad dandam remissoriam.
- 4 Remissoria facilius conceditur in tertia Instantia in beneficiis habente relevancia.
- 5 Remissoria regulariter non conceditur pro crimine. Fallit quando per vicem exceptionis, & ex eo resultat suspensus ibid.
- 6 Remissoria non negatur etiam quod causa diu fuerit agitata in partibus, quando abest negligentia petentis.

DECISIO DCLXXXVIII.

D Omini dixerunt, remissoriam esse concedendam; quia adest non solum relevancia articulorum ad hunc effectum necessaria. *Vestri in prax. lib. 6. c. ult. vers. vsquoque receptum est Seraph. decis. 300. num. 2. Put. decis. 54. num. 3. lib. 1. Farin. de testibus quasi. 77. num. 62. Nota decis. 303. num. 1. par. 2. recent. continentem enim presentationem fuisse obtentam a Roberto Destito per simoniam mediantibus scilicet diversis probationibus e. super eo recentissimum de transact. c. cum pascas de palli. N. obed. decis. 5. de simon. Paris. de confid. quasi. 28. num. 7. lib. 1. Lamber. de impetr. 1. par. 2. lib. 11. artic. 9. quasi. num. 1. per quam simoniam conventionalem fuit effectus inhabilis ad obtinendam institutionem Crescent. decis. 3. de tunc. Caputag. decis. 201. num. 3. & 6. par. 3. Garz. de benef. par. 8. cap. 1. num. 20. & seq. & fuit resolutum in vna Tndertina simonia 16. Junij 1614. coram R. P. D. meo Pamphilio.*

Sed concurrat etiam fumus articulatus simoniae ex testibus, qui deposuerunt vigore monitorialium, & postea tormiter fuerunt repetiti, inter quos unus fuit mediator, & licet mulier fuerint repetiti, & multi deponant de auditu, tamen negari non potest, quin deseruiant saltem pro fumo *Vestri. ubi supra num. 4. Farinac. d. quasi. 77. num. 33.* Concurrente praeterit sententia in partibus lata, in qua huiusmodi simonia fuit canonizata.

Quae facilius procedunt, quia versatur in tertia instantia, in qua etiam in causis beneficiis non denegatur remissoria, quando articuli sunt relevantes *Seraph. d. decis. 300. num. 2. cum alijs adductis supra in principio.*

Non obstat, quod simonia sit crimen, & remissoria non detur ad probandum crimen, quia hoc non procedit, quando illud deducitur per vicem exceptionis, ut in casu nostro, in quo Mauricius Reus, & possessor de illo opponit Felin. in c. cum causam num. 23. de testib. Socin. 1m. cons. 60. num. 232. lib. 2. Menoch. de reprob. remed. 25. num. 361. Farin. ubi supra. m. 100. nec quando ex probatione delicti resultat ius petentis remissoriam. *Put. decis. 201.*

lib. 1. Rota decis. 18. de except. in antiq. & decis. 661. num. 2. par. 2. recentior. in casu autem nostro probata simonia, & sic effectus inhabilis Marcho Antonio institutio deberetur Mauritio ab alijs Patronis presentato.

Minus facit, quod Causa diu fuerit in partibus agitata, ubi Mauricius posuit testes examinare, & propterea veniat remissoria deneganda; Quia hoc non procedit, quando pars, ut hic, obtinuit sententiam ad sui favorem in partibus, quo casu cessat negligentia, & culpa, ut fuit resolutum in vna Bononiensis. Cens. 17. Novembris 1600. coram Illustrissimo Cardinali Sacro, & in Augustana Sepultura 20. Novembris 1606. coram Sanctissimo D. nostro.

Et ita conclusum &c.

TV DERTINA BONORVM.

Luna 31. Ianuarij 1612.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Mantentio datur probanti possessionem per testes, & per solutionem Canonis.
- 2 Mantentio requirit possessionem de tempore mota litis, qua probatur lenioribus probationibus.
- 3 Locatio non efficiatur non probat possessionem bonorum, de quorum identitate etiam non constat.
- 4 Mantentio possessor vigore concessionis contra concedentem.
- 5 Liber Catastri non probat possessionem contra terram, qui non consensu aedificationi.

DECISIO DCLXXXIX.

PRO informante fuit resolutum, nempe Comitij Viniano dandum esse mandatum de manutenendo, cum constet ex testibus ductis in summario de possessione dictum Viuanum possedisse bona, de quibus agitur, mediante persona suae matris, quorum depositio coadiuvatur ex solutionibus Canonis per eundem Viuanum factis pro annis 1607. 1608. & 1609. ex quibus praeterit simul iunctis videtur probari possessio de tempore mota litis in hoc iudicio summarissimo, in quo etiam sufficiunt leniores probationes *Alex. cons. 103. num. 3. lib. 7. Put. decis. 68. lib. 3.*

Non obstat possessio Rectoris desumpta ex locatione per ipsum facta de anno 1597. Tum quia non constat de illorum identitate, nec effectuatione; Ideoque non probat possessionem *glos. in l. qui viueras §. quod per Colomna ff. de acquir. poss. verb. Colomna Gabr. de locat. consens. 4. num. 7. 8. & 9.* cum etiam quia est facta ante concessionem vitimo loco Viniano factam, & sic non potest tollere possessionem vigore d. Concessionis ipsi postea acquisitam, quae in praedictum ipsius cedentis videtur inanutilis.

Minus obstat huiusmodi bona reperiit descripta

cripta in catasto menſe Episcopalis inter alia bona Prioratus, quia huiusmodi libri non probant poſſeſſionem, præſertim in præiudicium tercij, qui non conſenſit accataſtationi Menoch. conf. 147. num. 51. & conf. 252. num. 13.

ROMANA DE MAZZATOSTIS.

Luna 21. Ian. 1612.

DECISIO DCXC.

Impreſſa in rec. dec. 345. par. 4. tom. 2.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE

TURRE.

Vener. 25. Febr. 1612.

ARGUMENTVM.

Filius poſitus in conditione cenſetur vocatus concurrentibus coniecturis, de quibus in deciſione.

SYMMARIVM.

- 1 Subſtitutio reciproca inter filios inducit vocationem.
- 2 Teſtator vocando filios patris, & nepotes multo magis videtur vocare filios filiorum.
- 3 Filij poſiti in conditione ex quibus coniecturis cenſentur vocati.
- 4 Subſtitutio reciproca tacita quando cenſetur ſaſſa filijs filiorum.
- 5 Subſtitutio reciproca induſta inter inſtitutos magis dilectio cenſetur repetita inter remotiores, & minus dilectos.
- 6 Subſtitutio compendioſa dicitur ſaſſa ſub illis verbis ſi non vixeret.
- 7 Filij poſiti in conditione in primo gradu cenſentur repetiti in ſubſequentibus gradibus.
- 8 Filia dotata excluditur à ſucceſſione cenſentur excluſa ob agnationem.

DECISIO DCXCI.

Dominum ſciterunt in deciſis coram R. P. D. meo Peropio ſub die 14. May 1621. nempe Sforziam fuiſſe vocatum in teſtamento Ptergrini ipſius Aui ex eo quod fuit poſitus in conditione, cum concurrant plures coniecturæ dictam vocationem ſuadentes, & primo reciproca ſubſtitutio facta inter filios inſtitutos, ex qua reſultat vocatio illorum, qui primo loco fuerunt in conditione poſiti. Secundo a qua teſtator vocando filios, & nepotes Hieronymi Patris ſubſtituti videtur multo magis voluiſſe vocare filios propriorum filiorum, tertio digreſſio ad plures gradus ſubſtitutionum, quarto excluſio propriarum filiarum, quas dotati mandauit, & filiorum masculorum Inſtitutio ex adductis in dicta deciſione, vbi ſimul, & coniunctim omnes prædictæ Coniecturæ fuerunt poſitæ, & admiſſæ præſertim leuiore, & adducti Doctores illas firmantes.

Quibus viſum fuit non obſtare ea, quæ con-

tra ſingulas coniecturas opponebantur, & primo contra reciprocam, quod filij non fuerunt poſiti in conditione in ipſa reciproca, quæ fuit facta ſimpliciter inter ipſos filios teſtatoris inſtitutos, non autem ſub conditione ſi alter eorum deceſſerit ſine filijs, fuit enim reſponſum, obiectum ceſſare ex facto, quia licet reſtator in dicta reciproca nullum verbum de filijs filiorum inſtitutorum fecerit, tamen poſt dictam reciprocam expreſſam inter inſtitutos ſubiunxit, & ſi contigerit omnes dd. filios decedere ſine filijs, & deſcendentibus legitimis, & naturalibus tunc, & eo caſu vltimo decedenti ſubſtitui Hieronymum; illa enim verba aliam reciprocam inter ipſos inſtitutos ponendo filios filiorum in Conditione, & faciendæ ſubſtitutionem in tota hæreditate, ex quo de tota fuit teſtator locutus in præcedentibus ſubſtitutionibus Ruin. conf. 143. num. 3. lib. 3. Peregr. de fideic. art. 11. num. 2. quibus concurrentibus cenſetur induſta reciproca in dd. ſubſtitutionibus Peregr. vbi ſupra num. 14. Mantica de coniect. vlt. volunt. lib. 7. tit. 3. num. 15. Sard. conf. 329. num. 6. Rota deciſ. 266. num. 21. & deciſ. 100. num. 10. par. 1. rec. non enim poſſet vltimus decedens reſtituere hæreditatem Hieronymo, niſi inter ipſos fratres eſſet induſta reciproca ſaltem tacita Peregr. vbi ſupra & ſic in hac inſtitutione filij Inſtitutorum ſunt expreſſe poſiti in conditione.

Ultra quod vis huius Coniecturæ nõ conſiſtit in eo, an filij ſint poſiti in conditione in ipſa reciproca, ſed in eo quod reciproca induſta inter inſtitutos magis dilectos cenſetur etiam induſta inter filios in conditione poſitos remotiores, & minus dilectos Deelan. conf. 28. num. 21. lib. 2. & conf. 89. num. 13. lib. 3. Rim. Inn. conf. 676. num. 21.

Minus obſtat, quod licet Teſtator vocauerit filios Hieronymi ſubſtitutos; tamen illos vocauit per vulgarem tantum, & ideo non intrat ſecunda Coniectura, quod multo magis cenſetur vocare filios proprios filiorum; quia non eſt verum, quod fuerit vocatus per vulgarem ſubſtitutionem Hieronymus eius frater ipſo viuente, alias ipſius filij ideſt non viuente ipſo Hieronymo, quæ quidem Conditio ſi non vixeret intelligeretur quando cumq; & ſic tam ante quàm poſt mortem inſtitutorum, & importat ſubſtitutionem compendioſam, & ſic vti conſideſſuſſoriam ſub compendioſa comprehenſam Menoch. præſumpt. 71. num. 6. lib. 4. Rota deciſ. 319. num. 4. par. 1. recenr. non per hoc ceſſare Coniecturæ vocationis, cum ex tali coniectura inferatur ad eandem vocationem, ſed ſimpliciter ad vocationem ex maiore rationis vndique reſultant. Ruſſic. in traſſ. de filijs in cond. poſiti lib. 5. c. 3. num. 8.

Non obſtat, quod teſtator non fuerit digreſſus ad plures ſubſtitutionum gradus; quia, contrarium colligitur ex lectura ipſius teſtamenti, in quo primo loco inuicem ſubſtituit inter ipſos filios inſtitutos, deinde vltimo eorum decedente ſine filijs Hieronymum fratrem, quo non exiſtente eius filijs, & demum filiorum Hieronymi filios, nec ad illum eſſe

Quum est necesse, quod filij fuerint positi in conditione in secundo gradu substitutionis; quia opinio *Anchar. in conf. 74. vers. 3.* qui fuit auctor istius opinionis, loquitur in simplici digressionem ad plures gradus, quam licet aliqui *Dolores* consiliare voluerint cum *Dolores* sententibus contrarium cum distinctione, ut opinio *Anchar.* procedat, quando in omni gradu filij fuerint positi in conditione, contrarium verò quando non; tamen prædicta opinio *Anchar.* in terminis, in quibus loquitur, est vera, & communiter recepta *Ruffe. ubi supra lib. 3. c. 5. num. 14.* & eam pluries ampliat est *Rote.*, saltem cum coniecturis ut in *decisione 266. num. 14. par. 1. recent.* & in *Præsentana fideicommissi 2. Decembris 1607. coram Decano*, ideo non est opus prædicta distinctione d. *Anchar.* opinionem adiuvare, & in casu nostro cessat difficultas, quia licet filij non sint in quolibet gradu substitutionis positi in conditione, tamen sufficit hoc factum fuisse in uno gradu, & in alio esse vocatos, quia multo magis in hoc colligitur mens testatoris eos semper voluisse vocare, quando præsertim magis dilecti sunt positi in conditione & dilecti vocati.

Demum non obstat, quod filias feminas non excludit propter conservationem; agnationis, sed propter dotem, quia cum testator post filios vocavit Hieronymum ipsius fratrem, & eius filios sic eos de agnatione nulla habita ratione filiorum formarum, quas soli mandavit dotari, dictæ filiae non censentur exclusæ propter dotem, sed propter agnationem, quia etiam alie feminæ quæ non fuerunt dotatæ sciunt nepotes ex filiis, censentur exclusæ, prædicto casu secundum magis communem, de qua per *Tbesaur. decis. 188. num. 6. Conar. in e. Rainaldus num. 2. de testib. Sfortia add. in tract. Compend. 6. par. artic. 4. cond. 7. Craff. in 6. fid. quest. 37. num. 4. & seqq. Mantica decis. 351. num. 1. vers. nam duo concurrunt.*

Et ita resolutum &c.

FOROLIVIEN. CENSVM.

Ven. 25. Febr. 1622.

DECISIO DCXCII.

Impressa apud Cens. de Cens. decis. 365.

VIRDVNEN. PENSIONIS.

Mercur. 2. Martij 1622.

DECISIO DCXCIII.

Impressa in rec. dec. 356. par. 4. tom. 2.

VICEN. PRIORATVS.

Merc. 2. Martij 1622.

DECISIO DCXCIV.

Impressa in rec. dec. 354. par. 4. tom. 2.

ROMANA TVTELÆ SVPER AROMATARIA.

Ven. 4. Martij 1622.

DECISIO DCXCV.

Impressa in rec. dec. 359. par. 4. tom. 2.

ROMANA TVTELÆ.

Veneris 4. Martij 1622.

DECISIO DCXCVI.

Impressa in rec. dec. 360. par. 4. tom. 2.

FOROLIVIEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 11. Martij 1622.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Pratendens, quod in fideicommissi novo sint comprehensa bona antiqui fideicommissi debet id probare.*

Fideicommissi relinquens bona intelligitur de proprijs, non autem de alijs fideicommissi subiectis num. 1.

2. *Legitimus contradictor dicitur possessor cum pari titulo, & impedit immisionem.*

3. *Hæres non potest impugnare confessionem defuncti. Laminia in hæredem cum beneficio l. & inventarij & quando bona aliunde, quam ex hereditate proveniunt.*

DECISIO DCXCVII.

F Vte in hac causa resolutum 13. Decembris præteritis coram D. meo P. Crespo Equiti Bernardino non esse dandum immisionem ex rationibus, & fundamentis in *decisione* adductis, cum autem propter ipsius absentiam, in cuiusque focum fuerim subrogatus, proposui dubium super eisdem, & Domini in *decisis* standum esse dixerunt, prætendit enim se vocatum ex fideicommissi Hieronymi vocantis proximiores de familia, qualis est ipse in defectum lineæ masculorum Pauli filij Honaphrij fratris testatoris prædefuncti, & non probat bona, de quibus agitur, esse comprehensa in dicto fideicommissi, quæ probatio esset necessaria, quia stante anteriori fideicommissi Mercuolæ in quo dictus Hieronymus erat grauatus restitueret Paulo in ipsius fideicommissi comprehendenti tantum propria bona, non autem illa fideicommissi Mercuolæ, de quibus disponere non poterat l. *coheredi* cum filia ff. de viug. & pup. Peregr. de fideic. art. 6. num. 1. in fine & num. 8. Menoch. præsumpt. 197. nu. 14. lib. 4. Vnde cum non doceat bona, de quibus agitur, fuisse libera, & vti talia ad Hieronymum spectasse, quinimo potius constet de contrario, ei deneganda est immisio; præsertim contra Constantiam, & eius nepotem possidentes ex alio fideicommissi inducto per

per Paulum ad favorem foeminarum, & sic ex pari titulo, & consequenter legitimos contradictores ex adductis in dicta decisione.

Non obstat transactio facta inter montem, & Equitem Bernardinum, in qua dictus mons fateretur quendam bonam, de quibus agitur fuisse supposita fideicommissio Hieronymi, quam confessionem non possit impugnare Constantia, & confortes tanquam heredes dicti Montis, quia placuit responso data in decisione, quod cum illa sit hæres cum beneficio legis, & iuventurij, & declaraverit se dictam hereditatem adire sine præiudicio fideicommissi Pauli, cui consilio non nocet quoad fideicommissum proveniens aliunde, quam ex hereditate montis ex ibi adductis.

In eo autem quod dicebatur fideicommissum Merculoidæ expirasse in monte, & propterea ipsum tanquam vicino loco vocatum posuisse de dictis bonis dispoñere, & per dictam confessionem præiudicare Constantiæ prædictæ, & confortibus, Domini non erant concordēs. Ideo super hoc, & super detractionibus legitimæ, & rebellianicæ ex fideicommissum Merculoidæ de novo vellem eosdem Domines meos consulere.

Et ita, &c.

ROMANA DE MAZZATOSTIS.

Veneris 22. Aprilis 1622.

DECISIO DCXCVIII.

Impressa in rec. dec. 377 par. 4. tom. 2.

VRBEVETANA HÆREDITATIS.

Veneris 22. Aprilis 1622.

DECISIO DCXCIX.

Impressa in rec. dec. 378 par. 4. tom. 2.

VELITERNA CAPELLANIE.

Mercur. 27. Aprilis 1622.

ARGUMENTVM.

Institutio est concedenda probata vacatione beneficii, præsentatione in tempore, & habilitate, de quibus quando dicatur constare, vide in decisione.

SVMARIYM.

- 1 Institutus debet qui probat vacationem beneficii & præsentationem in tempore, & habilitatem suam.
- 2 Vacatio probatur confessione aduersarii.
- 3 Præsentatio à patronis laicis debet fieri intra quadrimestre.
- 4 Præsentatus ab uno ex patronis, si alij non præsentant venit instituendus.
- 5 Iuspatronatus residet in solidum apud unumquemque patronum quo ad omnes effectus.
- 6 Clericatus, & habilitas probatur per litteras patentes Ordinarij.

7 Auditor Rota deputatus potest instituere.

DECISIO DCC.

Fuit resolutum coram me in ista causa 19. Ianuarii proxime præteriti constare de iurepatronatus illius, qui præsentavit Augustinum, unde hodie dubitatur, an idem Augustinus veniret instituendus, & cum hodie ille non nitatur

1 Gratia Apostolica, sed præsentatione de se facta, Domini pro Augustino responderunt, cum probet beneficii vacationem, præsentationem in tempore, & habilitatem suam debet institui c. decernimus & c. Monasterium 16. qu. 7.

De vacatione autem docet ex confessione

2 aduersarii in sua gratia l. cum Preum C. de liberal. caus.

De præsentatione autem in tempore patet;

nam cum vacatio euenerit de mense Martij, & præsentatio fuerit facta ad favorem Augustini de mense Aprilis vtrique præsentatio fuit

3 in tempore, nempe intra quadrimestre datum patronis laicis ad præsentandum c. cum propter de Iurepatr.

Non obstat, quod adessent plures Patroni, quia hoc etiam est verum, nihilominus non potest denegari Augustino institutio, quæ debetur etiam præsentato ab unico Patrono, si alij non præsentant, cum iuspatronatus resideat in solidum apud unumquemque Patronorum quoad omnes effectus iuxta Glor. 1. in c. 1. de Iurepatr. quam ibi num. 7. sequitur Abb. & dicit communiter receptam, & menti commendam, & fuit resolutum in causa Firmans Beneficij 13. Maij 1596. coram bo. mo. Cardinali Pamphilo.

De habilitate autem Augustini, & de Clericatu ipsius constat ex litteris patentibus iuxta dec. Grammat. 81. num. 1. & dec. 1. de probat. & dec. 699. num. 1. par. 2. recent.

Ex quibus resolutum fuit, Augustinum esse instituendum, quod potest facere Rota

7 Auditor, cum sit deputatus Iudex in causa, iuxta Clem. Audis. de rescript.

ROMANA DEVOLUTIONIS DOMVS.

Vener. 29. Aprilis 1622.

DECISIO DCCII.

Impressa apud Posh. de manus. dec. 39. & in recent. dec. 383. p. 4. tom. 2.

TVVERTINA BONORVM.

Luna 2. Maij 1622.

ARGUMENTVM.

Aliqua circa probationem possessionis.

SVMARIYM.

- 1 Possessio matris non probat possessionem filij, sed præsumitur Iure familiaritatis, nisi filius habeat titulum.
- 2 Locatio anterior non tollit possessionem inde secutam,

3 Lo-

A R G V M E N T V M .

Resignatione conditionaliter facta non abdicatur ius a resignante, nisi adimpleta conditione.

S Y M M A R I V M .

1. *Resignans, cum reservatione, & cum clausula non aliter, &c. resignatarius in litteris gratia debet hoc exprimere, alius gratia est nulla.*
2. *Resignationi consentiens non servata forma mandati conditionalis nihil agit.*
3. *Conditio in mandato resignationis apposta debet adimpleri, alids ius non abdicatur a resignante.*
4. *Clausula non aliter, nec alio modo importat conditionem suspensivam.*
5. *Resignationis conditio non servata perinde est ac si resignatio facta non esset, nec per illam dicitur beneficium vacare, & num. 6.*
6. *Narrativa vacationis, & alia, in quibus principaliter fundatur gratia debent plenè, & concludenter probari.*
7. *Indultum non suffragatur absque expeditione litterarum.*

D E C I S I O DCCVII.

- F**uit dictum in ista causa 18. Maij præteritis gratiam Bartholomæi Consorti esse iustificatam, & hodie reposita super eisdem, Domini idem firmarunt respectu omnium in dicta decisione contentorum, sed quia in illa decisione non fuit discussa prædictæ gratiæ iustificatio, respectu vacationis per resignationem. Hinc est, quod hodie hoc articulo discussio fuit reolutum, gratiam non esse iustificatam, quo ad vacationem per resignationem. Resignans enim dedit mandatum ad resignandum, reteruata sibi habitatione Domus Preposituræ, durante eius vita, cum clausula non alius aliter, nec alio modo, resignatarius nec in supplicatione, neque in litteris expeditis super ista resignatione aliquam mentionem fecit de dicta reservatione, & Procurator resignationi consensum adhibuit, absque prædicta reservatione, & sic contra formam mandati, quod ex prædictis erat conditionale, & conditio erat adimplenda, cum sit correspondens ad resignationem, & conditio non adimpleta non fuit abdicatum ius a resignante quoniam, & tali causa resignationis redditur nulla *Bald. in c. cum ad eo de rescrip. maxime stante dicta clausula, & non alias aliter, nec alio modo, quæ importat conditionem suspensivam Bald. in antih. ingressi nu. 23. C. de sac. sanct. l. conf. 162. nu. 18. lib. 3. Verall. dec. 82. num. 3. par. 3. Paris. de resignat. lib. 1. q. 3. num. 8. & seqq. firmans pluribus relatis, quod perinde est ac si talis resignatio facta non fuisset, si conditiones non serventur, & ibi testatur de communi, & quod in praxi ita servatur, vnde cum Procurator in casu nostro non servaverit conditionem de reservatione habitationis domus ad vitam resignantis, nec a resignante fuit abdicatum ius, nec per resignationem verum est dicere beneficium vacare, & per consequens gratia Bartholomæi,*

quoad vacationem per resignationem non est iustificata.

Non obstat, quod istius articuli iustificatio spectet ad Bartholomæum Barberium, quando ageretur de iustificatione suæ gratiæ, cum illa fundetur in non vacatione per resignationem, sed per obitum; nam licet verum sit, illum de hoc teneri, quando agitur de iustificatione suæ gratiæ, verum tamen est, quod hodie spectat ad Consortium, qui agit de sua gratia per resignationem iustificandam, cum in ea se fundet, vt de tillo Rotæ, de quo per Gonzal. super Reg. 8. glof. 45. §. 2. num. 52. vers. ac propterea impetrans beneficium ex quocumque capite tenetur plenè, & concludenter probare narrationem vacationis, in qua sua gratia principaliter fundatur, vt fuit dictum in Callen. Prepositura 21. Aprilis 1597. coram Gispio, & in Ispalen. Beneficij de Xerez 12. Maij 1603. coram Liza, & tradit Garz. de benef. par. 6. cap. 3. num. 229.

Minus obstat, quod opponitur de impulso, cum illud fuerit impetratum post mensura primæ gratiæ resignationis, & absque expeditione litterarum, prout de prima gratia fuerunt expeditæ, & hodie non agatur de iustificatione gratiæ, in qua adest hoc indultu, sed tantum agitur de iustificatione litterarum primæ gratiæ resignationis.

Et ita fuit conclusum, &c.

A V E N I O N E N . D O N A T I O N I S .

Mercurij 22. Iulij 1623.

A R G V M E N T V M :

Donatione facta pro ædificando Monasterio sub Beneficatio Sedis Apostolicæ non potest exequi, nisi præcedente eodem Beneficatio. Nonnulla de clausula sine præiudicio alicuius.

S Y M M A R I V M .

1. *Clausula sub Beneficatio Sedis Apostolicæ inducit conditionem.*
2. *Donatio facta pro ædificando Monasterio sub Beneficatio Sedis Apostolicæ non potest exequi, nisi præcedente dicto Beneficatio.*
3. *Donatio exequi non potest, si non sint servata ordinata iura.*
4. *Obligatio in donatione conditionalis non intrat nisi eis adimpletis.*
5. *Mandatum executivum datur pro implemento donationis.*
6. *Obligatio Cameralis posita in prima donatione, si revocetur prima donatio in aliqua parte, persequenda donationem firma in reliquis remanente prima cessatur repetita in secunda donatione.*
7. *Mandato executivo vulnerato, non per hoc dicitur vulnerata obligatio, & est locus executioni.*
8. *Clausula sine præiudicio alicuius intelligitur, præterquam ad rem ipsam principalem confirmatam.*
9. *Clausula sine præiudicio apposta in fundatione Mona-*

Monasterij intelligitur sine praeiudicio Ordinarij, vel alterius Monasterij.

- 10 *Clausula cum facultatibus Auditoris Camerae in cognoscione apposta facit, ut possit Index ad illius executionem procedere,*

DECISIO DCCVIII.

IN decisione in illa causa facta 29. Aprilis 1619. fuit dictum, Patres Minimos Sancti Francisci de Paula non posse venire vigore donationis Magdalene de Sanger, cum illa fuerit facta sub Beneficentio Apostolico, quod debet precedere, cum inducat conditionem iuxta *Molin. de primog. lib. 3. cap. 12. nu. 4.* cum aliis in decisio adductis. Vnde nec hodie vigore secundi Instrumenti additionis ad primum, in quo disposuit, ut Monasterium prius ordinatum construi in Villa Carpentorensi. construeretur in Oratorio B. M. V. de vita in territorio Venusino dd. Patribus per Episcopum assignato, sed quia in eadem decisio dixerunt Domini esse etiam PP. ex illo ultimo instrumento agere non posse cum donatrix illud expressè fecerit sub conditione scilicet quatenus dicta assignatio fieret cum bona venia Sedis Apostolicae pure, & sine aliquo onere, & dummodo sola Donatrix pro fundatrice d. Conuentus agnosceretur, quod non fuit adimpletum, ex quo assignatio oratorio ab Episcopo fuit facta cum diuersis oneribus ad fauorem ipsius, & Episcoporum antecessorum, & successorum in Episcopatu, & sic contra mentem, & expressam dispositionem donatricis volentis, & disponeris, quod dicta assignatio fieret pure, & sine aliquo onere, & dummodo ipsa sola pro fundatrice agnosceretur, vnde in praedicta decisio, nec fratres posse venire ex isto secundo instrumento dixerunt, ut latius in dicta decisio continetur.

Vnde hodie PP. Minimi non ex primo instrumento donationis sed ex secundo agunt, dicentes Episcopum Bardum Episcopi Capponij resignatarium, & successorem à dd. oneribus per Episcopum Capponium impositis recessisse, & eundem Capponium resignantem huic recessui consensisse, & Sanctissimò praedicta omnia confirmasse; Vnde omnia in secundo instrumento per donatricem desiderata relictas omnino adimpleta, & Monasterium in dicto Oratorio construendum remanet pure, & sine aliquo onere, restatque Donatrix sola istius Monasterij fundatrix, & omnia cum approbatione Sedis Apostolicae, & sic impletis requisitis à

4 Donatrice expressis, & secundo instrumentum in totum adimpletum, intrat obligatio PP. doctrinae Christianae haereditas Donatricis ad dd. seu. 7000. & pro illis venit mandatum executionis relaxandum, maxime cum per istud secundum Instrumentum plimum fuit reuocatum *Ant. Gom. var. rom. 2. cap. 10. n. 30. per text. in l. fin. §. Titius ff. de vulg. & pupill. quoad constructionem Monasterij facien. in illo Oratorio, quia quidem in primo instrumentum facienda erat in Civitate Carpentorensi: in ceteris autem firmo manente primo donationis instrumento, facienda erat in Ci-*

uitate, ut expressis verbis in secundo legitur ex quo etiam inferitur, quod obligatio Cameralis in primo contenta censetur etiam repetita in secundo vitra quod in illo etiam expresse legitur apposta, quae obligatio nullatenus fuit vulnerata per decretum factum in partibus super non executione, sed tantummodo fuit vulneratum mandatum executionis, ex quo fuerat relaxatum à Iudice incompetente, & vulnerato mandatum non vulneratur obligatio, & est locus executioni *Rota dec. 132. num. 12. p. 2. d. iners.* Et ita distinxit *Rota coram D. meo Decano in vna Anconitana asseruationis. 1. Iulij 1602.*

- Nec obstat, quod in beneficio adfuit clausula sine praeiudicio alicuius; ista enim clausula intelligitur praeterquam quoad rem ipsam, principalem confirmatam *Quod. conf. 330. in fin. l. inf. in reg. iur. quas. non toll. qu. 2. in fin. Caput. dec. 184. incip. clausula sine praeiudicio l. 1. in manuscrip. & propterea in calu nostro ista clausula sine praeiudicio etc. venit intelligenda sine praeiudicio Ordinarij, & sine praeiudicio Episcopi Capponi, qui cum concesserit, cessat omne praeiudicium, nec non sine praeiudicio Monasterij de ipsa in quod onere apposta per Episcopum debebant transferri, quae cum per Generalem fuerint translata, & Monasterium consenserit cessat etiam hoc praeiudicium.*
- 9

Ex quibus mandatum esse relaxandum Domini resoluitur, cum adfuit obligatio Cameralis, & commissio mihi directa habeat clausulam cum facultatibus A. C. quae facit ut possit ad illius executionem procedere, prout posset ipsemet A. C. ut fuit resolutum coram me in vna Romana *Dest. & legati 15. Ias. 1600.*

ROMANA DE MAZZATOSTIS.

Luna 27. Iunij 1622.

DECISIO DCCIX.

Impressa in rec. decis. 419. par. 4. tom. 2.

IMOLEN. ADMISSIONIS.

Merc. 16. Novembris 1622.

ARGVMENTVM.

Sententia transit in iudicatum ex lapsu fatalium absque illorum prorogatione. Cetera ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Res indicata inducitur ex lapsu sex annorum absque prorogatione fatalium.*
- 2 *Appellatio deferatur ob illius non professionem in tempore.*
- 3 *Res indicata est exequenda.*
- 4 *Qualitas fundationis habens est admittendus ad beneficium.*
- 5 *Statutum excludens forenses tanquam ambitiosum, & contra ius non valet.*
- 6 *ad decorem de insti. omnes admittit.*
- 7 *Origo probatur ex habitatione, & antiquitate familiare in illo loco.*

DECISIO DCCX.

PRO Vincentio fuit reſolutum nempe conſtare de te iudicata, quæ veniat exequenda, quia cum a die late ſententiæ, & interpolitiæ appellacionis fuerint elapſi ſex anni, & non appareat vñquam fuiſſe prorogata fatalia, abique dubio appellatio fuit deſerta, & ſententia fecit tranſitum in iudicatum, & conſequenter eſt exequenda *cap. cum ſit Romana de appellat. Lanell. de attent. p. 2. cap. 12. num. 13. & ſequent. Rota decif. 601. numer. 1. par. 1. recent.*

Maximè cum apertiffimè appareat de notoria inſtitia ſententiæ prædictæ, cum iuxta fundacionis tenorem admitti debeant ad communiam, de qua agitur, omnes Presbyteri, qui in eam ingredi voluerint, & Vincentius ſit presbyter, & ſic habeat qualitatē à fundatore requiſitam.

Nec obſtat ſtatutum conditum per preſbyteros eiufdem communiz per quod forenſes excluſiſſentur, tum quia illud tanquam illicitum ambitioſum, & contra ius eſt omnino nullum, & non tenet *e. ad decorem de inſtit. & ibi Abb. num. 2. & Immol. num. 1. & alij DD. Berard. conf. 1. unum. 2. lib. 3. p. 2. & fuit dictum in vna ſegunda admiſſionis ad Capitulum 7. Iunij 1610. coram me, & in Toletana Conſtatutivatum 3. Decembris 1618. coram D. meo Vbaldo*. Tum etiam quia ex teſtibus apparet, Vincentium non eſſe forenſem, ſed originarium Terræ maliz, ubi prædicta Communia fuit crecta, viderunt enim ipſum, & eius Patrem in prædicta Terra habitare, & deponunt ſuam familiam eſſe de antiquiſſimis prædictæ Terræ.

Ex quibus ita reſolutum &c.

VLIJBONEN. MATRIMONII.

Mercur. 16. Novembris 1622.

DECISIO DCCXI.

Impreſſa in rec. dec. 431. par. 4. tom. 2.

LVCANA CARPELLANIE.

Luna 12. Decembris 1622.

ARGUMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Clericatus conſtat ex litteris patentibus ſui Ordinarij.
- 2 Idoneitas aliquando probatur ex aſſertione Pontificis in litteris Proviſoris.
- 3 Valor beneficij ad eſſectum inſtituendi gratiam ſufficit probari de publica voce, & fama.
- 4 Litis probatur ex alijs.

DECISIO DCCXII.

DOmni dixerunt, gratiam D. Iacobi de Ioannis eſſe iuſtiticatum, conſtat enim de Clericatu ex litteris patentibus Grammat. dec. 81. & fuit dictum in Meliten. Prioratus 16.

Martij 1619. coram me. Idoneitas iuſtiticatur ex aſſertione Pontificis in litteris proviſionis d. Iacobi decif. 101. num. 2. par. 1. recent. Poſſeſſio Arrighi antecreſoris verificatur ex teſtibus, qui etiam deponunt de illius morte, de valore autem beneficij non exceden, quoad fructus certos ad 24. ducat. de Camera, & quoad incertos ad 5. videtur ſatis conſtare ex teſtibus datis, maxime cum ad hunc eſſectum ſufficiat de publica voce, & fama, de qua illi teſtes deponunt *Put dec. 266 l. b. 3. in fin. & Rota coram Sanctiſſimo dec. 163. dec. 27. nu. 3. par. 1.*

De lite viſum fuit non poſſe dubitari cum ex actis, & deciſionibus coram me in illa cauſa factis ſatis appareat.

Ex quibus ita fuit reſolutum &c.

LEGIONEN. CANONICATVS.

Ven. 16. Decembr. 1622.

ARGUMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Declaratoria datur poſt intimatas executorialis, & ſervatus quatuor terminis, ſi pars non docuerit de partitione.
- 2 Capitulum quomodo debeat intimari.
- 3 Procuratore marino procedendo contra principale per contradiclas neque mors debet intimari conſtituenti, quia partes debent eſſe vigiles in ſuis cauſis.

DECISIO DCCXIII.

Dandum eſſe declaratoriam, Domini cenſuerunt, nam cum executorialis fuerint legi, time intimata, & ſervati quatuor termini tertuari ſoliti, & non docuerint de partitione, datur declaratoria Felin. in c. ad probandum n. 6. de re ind. Creſc. dec. 1. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. Rota dec. 329. num. 1. p. 1. rec.

Non obſtat, quod pro intimatione facienda Capitulo non eſſet illud ad ſonum campanarum congregatum, & tunc illi intimatione facta, ut in caſu noſtro gloſ. in c. ſi Capitulo verb. factum, de conſeſſ. præbend. in 6. & fuit dictum in 7 beatina inſtitutionis S. Ioannis in Venete 10. May 1621. coram Domino meo Decano.

Minus facit, quod mortuo Procuratore, Capituli abſque intimatione illius mortis fuerit proceſſum per contradiclas contra dec. Egid. 404. Quia fuit reſponſum, illam deciſionem non ſervari in praxi; debent enim partes eſſe vigiles in ſuis cauſis, & ſufficit, quod conſilio de morte Procuratoris fuerit proceſſum per contradiclas vi mor. Veſtr. in prax. lib. 4. cap. 5. num. 5. Addent ad dec. 15. num. 12. de reſcript. in nouſ. & fuit dictum in dec. 19. nu. 6. p. 2. recent.

Ex quibus ita fuit reſolutum &c.

HISPALEN. PORTIONIS.

Luna 10. Decembris 1622.

Pp

AR-

ARGVMENTVM.
Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Appellatio non datur à simplici interlocutoria,
- 2 Clausula quam, & quas in commissione apposta tribuit facultatem procedendi etiam prout in prima instantia de iure Rotæ, & quamvis doceatur de appellatone num. 3.
- 4 Promissio facta in uno casu non extenditur ad alium, unde promittens solvere salaria informantis non tenetur facere depositum num. 5.
- 6 Promittens stare declarationi, si pars non declaraverit non tenetur.

DECISIO DCCXIV.

Proposito dubio, an esset satisfactum statuto, ita ut Franciscus sit admittendus ad possessionem portionis, de qua agitur, utraque parte informante pro parte Capituli antequam deveniretur ad prædictum dubium opposuit de defectu iurisdictionis Rotæ, & de promissione facta per Franciscum de habendo ratum, quod Capitulum mandasset, & declarasset, & quoad primum fundatur in eo, quod fuit appellatum à decreto interlocutorio Ordinarii Meleutani super eo quod deleteretur ex processu quidam præteritus famulos libellus, & cum ista sit simplex interlocutoria non dabatur appellatio, imo quod neque de appellatone constaret. Fuit responsum, quod cum in commissione addita clausula quam, & quas Auditor potest procedere prout in prima Aechilli, decis. 14. num. 1. & decis. 17. in fin. de rescript. Sarnen. de infirm. rescript. qu. 34. num. 4. Pat. Hondend. conf. 28. num. 63. dicens, hoc procedere de iure Rotæ, & quamvis non doceatur de appellatone illicite dicta clausula quam, & quas, Auditor potest procedere Rot. dec. 187. num. 5. & 6. par. 2. & fuit dictum in Palentina aequarium 8. Maii 1590. coram do. me. Aragonio: Quo verò ad secundum dixerunt Domini promissionem Francisci non obstat, promissit enim stare cuiusque declarationi Capituli, & quod omnia salaria informantis solveret, & omnia approbare occasione præmissorum gesta: Attamen quia Capitulum post probationes per informantem factas voluit de novo fieri, ad quem effectum mandavit Francisco deponere ducatos 200. videtur, quod cum nec ad dictum depositum teneretur, cum iam Capitulum contentum fuisset cum obligatione Francisci de solvendo salaria informantis. Tum etiam quia Capitulum poterat monere Franciscum ad omnes novas probationes faciendas; & ad deponendum pro illis assumendis, non tamen cogere illum medio deposito ad novas probationes faciendas. ultra quod quæ Franciscus promissit respiciunt declarationem faciendam per Capitulum super approbatione, vel reprobatione informationum, & admissione Francisci ad possessionem, vel reprobatione ab illa, quod cum Capitulum nunquam declaraverit quin, & à decreto Reverendissimi Domini Nuntii Apostolici, in quo mandavit Capitulo, ut intra sex dies super præmissis declararet, Capitulum appella-

vit ad Ordinarium Meleuticum, videtur, quod cessante dicta declaratione Capituli ad nihilum ex prædicta promissione teneatur Franciscus. Et ex his Domini resolverunt pro iurisdictione Rotæ, & quod promissio Francisci non obstat, & quod de alijs videatur.

CORDVBEN. PRÆSTIMONII.

Ven. 13. Januarii 1623.

ARGVMENTVM.

Beneficium litigiosum non potest vigore Concilii Tridentini variari per Ordinarium Seminarium. Lis quando censetur habita pro derelicta.

SYMMARIVM.

- 1 Sententia lata testibus sine citatione examinatis est nulla, & casus spoliū.
- 2 Nullitas solet sanari per commissionem Sanctissimi arbitrio Rotæ.
- 3 Sententia nullitate cessante, cessat etiam spoliū ex ea casus.
- 4 Vnio beneficiorum concessa Ordinarij à Concilio Tridentino pro seminario non extenditur ad litigiosa.
- 5 Beneficium reservatum, & litigiosum differunt.
- 6 Beneficium morientis in Curia spectat ad collationem Pontificis.
- 7 Litigiosum beneficium verè non conferitur, sed datur subrogato, qua differt a collatione.
- 8 Regula de impetr. benef. fam. Card. qua loquitur de collatione, non habet locum in beneficio litigioso.
- 9 Facultas generalis conferendi non extenditur ad litigiosa.
- 10 Vnio beneficij litigiosi facta ab Episcopo seminario est nulla.
- 11 Lis censetur derelicta per taciturnitatem decennij, cum constet de non iure ex annis alias requiritur alius aliquis positivus num. 12.

DECISIO DCCXV.

Commisisti mihi ista causa per appellationem à sententia D. mei Nauarri, confirmantis aliam à Domino meo Remboldo latam ad favorem D. Ioannis de Salazar. Dubitavi, an prædictæ sententiæ essent confirmandæ, & Domini utraque parte informante, & causa accuratè discussa, pro confirmatione censuerunt respondendum ex fundamentis adductis in decisionibus eorum eisdem Domini mei extensis, & alia coram Domino meo Prescripto, qua Dominis placuerunt, & ab illis dixerunt nullatenus esse recedendum, ex quibus quidè decisionibus rationes, & iura verisimiliter partis latissime discutuntur, ita ut hodie nihil præter repetitionem eorumdem fundamentorum videbatur dici: Attamen illis inhaerendo duo sunt, in quibus potissime resolutio huius causæ consistit: Alterum in excludendo spoliū causatum per sententiam A. C. pro immisso, & dicti Ioannis latam nulliter ex defectu citationis

nis ad examinandum testes, quibus clausula
confessus iustificabatur, attamen cum predicta
 1 *missa arbitrio Rotæ*, & responsum, prout in
 dictis *decisionibus* intrare arbitrium, sicque
 cessauerit predicta iustitia, cessauit & spoliū
 ex illo resultans. Vnde illa non est quid am-
 3 *plius agatur*; Alia difficultas consistebat in
 inualiditate vltimæ vniōis, quia talem esse
 Rotam in cisdem *decisionibus* latè demonstra-
 4 *uit*. Non enim potest dubitari, quin quam-
 uis *Council. Trid. sess. 23. cap. 18. de facultate*
Ordinarij pro Seminarijs erigendis, &
 dotandis vniendis illis aliqua benedictio etiam
 si essent referuata, non tamen concessit facul-
 5 *tatem vniendi litigiosa*, & aliud sit Beneficium
 referuatum, aliud verò litigiosum, vt in
decisione Auriens. coram Card. Lancelotto Sen.
regist. per Garz. de benef. p. 5. cap. 1. num. 155.
 ita ut licet fuerit declaratum Beneficium per-
 tinerre ad defunctū in Curia spectabit ad Sum-
 6 *um Pontificis* vero in partibus obierit specta-
 bit ad Ordinariū iuxta text. in *Clem. 1. §. si vero*
ut lit. pend. Mendos. in Reg. de impetr. benef. vacan-
per obit. famul. Card. q. 9. n. 5. & 7. Simonetti de
reformat. q. 10. num. 5. Gonzal. ad Regulam 8.
 7 *§. 7. prom. num. 128. & in litigiosis non datur*
vera prouisio; sed potius subrogatio, quæ est
 diuersa à collatione vt latè *Sarnes. in Reg. de*
impetr. benef. vacan. per obit. fam. Card. q. 8.
 8 *num. 4. & per tot. vbi propterea concludit*,
 quod illa *Regula*, quæ loquitur de collatione,
 locum non habet in beneficio litigioso vacan-
 9 *per obitum fam. Card. & ita loquitur Man-*
dos. super eadem Regula q. 9. num. 5. & seq. & in
terminis collationis Simonetti de reformat. q. 10.
num. 3. & seq. vbi quod in generali si-
 10 *cilicate conferendi non veniunt litigiosa*, cum
 non datur vera prouisio; sed subrogatio *Gon-*
zal. ad reg. 8. gloss. 6. num. 147. ex quibus vniō
 11 *de isto beneficio litigioso facta per Ordina-*
 12 *rium vigore Councili est nulla ex supradictis*,
 quod euidenti fundamento elicitur ex supra-
 scriptis *decisionibus* in ista causa coram *D.D.*
meis Remboldo, & Navarro factis, quatenus fir-
 marunt, istam secundam vniōnem de anno
 1598 factam fuisse nullam, quasi factam lite
 pendente super prima vniōne, quo casu lite
 pendente intrat illius inualiditas, vt notat *Re-*
bush. in reg. de vniō. gloss. 11. num. 18. & Lan-
cell. de autem. lit. pend. 2. part. sep. 4. num. 637.
 per text. in *2. ut lit. pend. in 6.*
 Nec facit, quod de tempore obitus Michae-
 lis is esset iam extincta, prout pratenditur pro
 parte seminarij, ex eo, quod cum ipsum succu-
 buerit ex prima vniōne, quia non dum fuerat
 creditum, ex actis consistebat de iure non suo,
 13 *quo casu tacendo per decennium censetur ha-*
buisse litteram pto decretā Archill. dec. 3. & fin.
num. 3. ut lit. pendens. Pat. dec. 15. & dec. final.
cod. in. Lancelotti de autem. 2. par. cap. 4. de
autem. lit. pend. in prafat. num. 275. & seqq. &
fuit dictum in Frgellen. Canonicius 15. Maij
1592. coram bo. me. Penia per dec. Calfador. 5.
ut lit. pend. licet si non constaret de non iure
 12 *ex actis requiritur aliquis actus positius Rot.*

dec. 109. num. 5. par. 2. recent. Archill. decif. 8.
num. 7. ut lit. pend. Quia respondetur, quod in
 hoc casu non videtur interuenire d. decen-
 nium, quia is fuit continuata ab anno 1592.
 vsque ad diem 26. Iulij anni 1601. Vnde cum
 Michael obiit de mense Augusti anni 1612.
 non effluerat decennium, & sic de tempore
 obitus d. Michaelis adhuc beneficium erat li-
 tigiosum, & per consequens vniō non potuit
 fieri ab Ordinario.

Ex quibus ita resolutum, &c.

AVENIONEN. CANONICATVS.

Luna 16. Ianuarij 1623.

ARGVMENTVM.

Agitur de iustificatione litterarum Apo-
 stolicarum respectu Presbyteratus ori-
 ginis, & valoris.

S Y M M A R I V M.

- 1 Presbyteratus probatur litteris Ordinarij.
- 2 Origō probatur fide baptisimi, & testibus de ha-
 bitatione deponentibus.
- 3 Testes de facto proprio pleni, & concludenter
 probant.
- 4 Incerta non computantur in valore.
- 5 Testes pleni probant contra inducentē. Dec. n. 6.
- 7 Valor probatur confessione partis in eius gratia.
- 8 Valor obtentorum leuiori probatione probatur.

D E C I S I O DCCXVI.

Fuit in hac causa sub die 7. Iunij 1601. reso-
 lutum, litteras Apostolicas ad fauorem
 Francisci Antonij Bouillet emanatas non esse
 exequendas, quia de illarum iustificatione
 tunc non constabat; Vnde concessa illi pos-
 sēt remissoria ex testibus vigore illius de nouo
 examinatis visum fuit Dominis recedendum
 esse a *desis*. De presbyteratu enim Francisci
 apparet ex litteris parentibus cum attestatio-
 ne sui Ordinarij vulgaris *decif. Grammat. 85. &*
fuit noper dictum coram me in Lucana Cappel-
lania 12. Decembris prateriti de origine constā
 1 *ex libro baptisimi Caput. dec. 314. p. 1. Imol.*
conf. 110. in fin. Mandos. in Reg. 4. quæst. 10. Sed
 etiam ex testibus deponentibus de origine,
 & habitatione *l. ciues C. de incolis lib. 10. Bald.*
in l. si non speciali num. 7. & 8. C. de testam. Af-
flit. dec. 384. num. 8.

Valor etiam non exceden. ducat. 60. visus
 fuit iustificatus ex testibus per non excessum
 de certa scientia deponentibus, qui fuerunt
 administratores bonorum Capituli, & in-
 terfuerunt repartitionibus, & cum de facto
 2 *propterea deponant, faciunt plenam, & con-*
cludentem probationem Paris. conf. 104. n. 8.
lib. 1. Caput. dec. 267. p. 3.
 Non obstant testes examinati in Curia
 deponentes de maiore valore quam ducat. 60.
 loquuntur enim in suis depositionibus de in-
 certis, & casualibus, quæ non computantur
 4 *in valore Card. in Clem. 2. §. 1. num. 15. de*
estat. & qual. Oldr. conf. 118. Paris. 33. num. 4.
 5 *lib. 4. nec ex eo quod isti testes sint producti*
 per

per Franciscum Antonium videantur probare contra ipsum ad test. in l. si quis testibus, & ibi D.D. C. de testib. Rom. conf. 104. num. 6. & fuit dictum in *Pacten puritatis* 6. Aprilis 1609. coram me. Quia fuit responsum, quod per productionem approbatur tantum persona testis non dictum Bald. in cap. in nostra num. 4. de testib. Nasta conf. 11. num. 4. Alex. conf. 66. nu. 1. in fin. lib. 1. & fuit dictum in *Cunctis Castellii fideicommissi* 21. Maij 1612. coram Domino meo Pamphilo.

Vitæius iste valor iustificatur ex confessione Joannis ordinarij in eius gratia Bellam. dec. 596. qualitates etiam capellaniz obtinent, & nactatæ ultra litteras provisionis Francisci Antonij videntur satis iustificatæ ex testibus datis, qui deponent etiam de valore, in quo probando de stylo Rotæ lenis probatio sufficit, ut testatur Seraph. dec. 962. num. 3.

Ex quibus ita fuit resolutum &c.

FOROLIVIEN. FIDEICOMMISSI.

Luna 16. Januarij 1613.

ARGUMENTO, Non indiget.

S Y M M A R I U M.

- 1 Saluianum interdictum competit cuilibet hypothecario creditici confuso de possessione num. 2. & identitate bonorum num. 3.
- 4 Inventarium probat bona hereditaria, & fideicommissaria contra confiscationem.

DECISIO DCCXVII.

Hieronymus in suo testamento instituit Paulum eius filium, & alios descendentes mascululos, & eis deficientibus proximiores familie, & per mortem Montis viri masculi præteritæ per D. Equitem Bernardinum de Ferramontibus tanquam proximiorum sibi immisionem in bonis relictis per Hieronymum esse dandam contra hæredes eiusdem Montis, nempe Constantiam eius sororem, & Hieronymum, & Franciscum ex alijs sororibus prædefunctis nepotes. Item vigore Saluiani præteritæ ab eodem Equite in bonis proprijs Montis ipsum esse immisionem, circa quas, & alias præteritæ eiusdem Equitis in hac portione d. duas Domini acquieverunt testem qd. bonorum reliquum sibi hereditate Montis, & in inventario descriptorum ipsi Equiti vigore Saluiani immisionem esse concedendam, & quod de alijs videretur, & fuerunt potius ex eo quod vivente Monte ultimo possessore d. fideicommissi, & non dubitando, quod Eques per mortem Montis sine filijs mascululis venisset vocatus ad istud fideicommissum, sed dubitando de identitate bonorum fideicommissi subiectionum, deuterunt inter ipsos ad quandam Concordiam, in qua ipsi Montes declaravit particulariter bona fideicommissi subiecta ab ipso possessa, & pro observatione istius declarationis obligavit omnia sua bona præsentia, & futura, ut in eadem

concordia legitur, & sic non potest dubitari, quin dicta bona Montis habere hypothecata, & intrat regula Saluiani competere cuilibet hypothecario creditori Bart. in l. 1. vers. quanto an hoc interdictum C. de Precat. Rip. in cub. de pignor. numer. 19. Negus. de pignoribus part. 8. membr. 3. Tbesaur. decis. 176. num. 1. & lexipius dicitur Rota, & cum infirmum cum hypothece constat de possessione Montis, nec non Constantiz, & aliorum hæredum ex decretis manutentionis, & immisionis dd. hæredum, de quibus in *summario* Equitis num. 6. intrat Saluianum ex doctis supra allegatis, maxime cum etiam confite de identitate istorum bonorum relictorum per Montem in sua hereditate per inventarium per hæredes confectum, in quo distinctæ fuerunt descripta bona fideicommissi subiecta, & bona propria eiusdem Montis, & non est dubium, quod inventarium probet contra confiscationem ad test. in l. final. cum ibi annot. C. arbit. Tuell. Bart. in l. Tutor, qui reperiuntur num. 12. ff. de admin. tutor. Roma decisio. 71. numer. 3. part. 1. divers. & fuit dictum in Bononiens. *Pesantieria* 18. Iulij 1612. coram me.

Et ex his fuit conclusum immisionem esse dandam Equiti Bernardino in bonis Montis descriptis in inventario.

ROMANA DE MAZZATOSTIS.

Luna 23. Ian. 1613.

DECISIO DCCXVIII.

Impressa in res. dec. 450. part. 4. tom. 2.

BARCHINONEN. BENEFICII S. TECLÆ

Venetijs 27. Ian. 1613.

ARGUMENTUM.

Institutio in iure patronatus debetur illi qui iuxta legem fundationis probat se proximiorum, de quo constare dicitur per probationem descendentiæ per gradus distinctos.

S Y M M A R I U M.

Instituto in iure patronatus debetur proximiori fundatori vocato infundatione illius num. 1.

- 1 Sequere solet possessio attenuata in beneficiabilibus, & aliter super bono iure.
- 2 Idoneitas probatur litteris patensibus Prebiteratus.
- 3 Proximitas, quomodo probetur. Proximitas probatur, dum constat de gradibus distinctis descendentiæ num. 4.
- 4 Proximitas casus probata quando non adesse aliter, qui se opponat tanquam proximior.
- 5 In nec in se nec ad rem acquiritur ex sola oppositione coram Ordinario in beneficiis.
- 6 Limita quando ex fundatore, & ordinatione restatoris constat de iure dicti opposentis se coram Ordinario, quod per clausulam dummodo de

ccm.

tempore datæ non ſit ius quæſitum ei præſervatum.

- 7 *Claufula dummodo de tempore datæ non ſit alteri ius quæſitum præſervet ut tertijs.*

DECISIO DCCXIX.

CVM in iſta cauſa procedatur per contradic-
ticias fuit ad iſtantiæ D. Iacobi diſputa-
tum an conſilietur de attentatis, & in diſputa-
tione Domini ordinatur, quod appoſito ſe-
queſtro videretur de bono iure D. Iacobi, quod
nitiur fundatioe ipſius beneficii, in qua teſ-
tator voluit ad illud præſentari Presbyterum,
vel Clericum idoneum natum in Manſo de ſe-
gura, & de generatione, & parentela ipſius,
& quatenus non reperiretur natus in d. Manſo
de ſegura voluit præſentari alium Clericum,
idoneum, qui eſſet propinquior illi, ex qui-
bus D. Iacobus ſatis iuſtificavit ſe idoneum ex
litteris patenribus ordinationis presbyteratus.
Quo vero ad proximitatem, & propinquitatem
hoc probavit, & eſſe in tertio gradu cum
teſtatore per gradus diſtinctos iuxta arborem
datam, & veritatem per inſtrumentum dota-
tionis, & alias ſcripturas, ex quibus apparet
vnum poſt alium veſtire ad fundatore, & ab
alio deſcendere dictum Iacobum, ex quibus
reſultat iſta proximitas probata iuxta *Surd.*
conf. 243. num. 2. & cum non adſit alius, qui
ſe opponat tanquam magis propinquus reſtat
probatur, Iacobum eſſe propinquiorẽ, ut
per *Alex. in l. 3. poſſiſ. num. 15. verſ. concludit*
igitur ff. de acq. hæred. Surd. d. conf. 241. num. 1.
& *der. 106. & fuit dictum in Donacion. Pen-*
niaria de Maluſijs 15. Decembris 1617. co-
ram me.

Ex quibus Iacobus iuſtificavit ſuum ius, &
ſic ſe oppoſuit coram Ordinario petendo ſibi
tanquam de generatione teſtatoris inſtitutio-
nem heri, & quamvis regulariter ſola oppo-
ſitio non tribuat ius in re, nec ad rem, ut per
Sara. in reg. de iur. quæſ. non tollen. q. 1. nu. 10.
& *Caffad. dec. 18. num. 5. de præbend. tamen*
hoc ſallit, quotieſcumque ex fundacione, &
ordinatione teſtatoris conſtat voluiſſe proxi-
miorẽ de ſuo genere præſentari, Tali enim
caſu ex ſola oppoſitione acquiritur ſur ad rem
conſiderabile, adeo quod per clauſulam *dum-*
modo de tempore data alteri non ſit ius quæſitum
conſervetur præſervatum ius ſa. obi in noſtro caſo
iuxta *Sarnen. ubi ſupra d. q. 1. num. 11. &*
ſic per dictam clauſulam appoſitam in litteris
gratiæ d. Galcerandi fuit præſervatum ius
Iacobi.

Ex quibus ira fuit reſolutum &c.

VICENTINA PAROCHIALIS.

Mer. 1. Febr. 1623.

ARGUMENTVM.

Pater ex Summario.

SYMARIUM.

- 1 *Remiſſoria in beneficijs albus conceditur ſalla obli-*
gacione per potentem de ſtando unica, etiam in

prima inſtancia, contententibus relevantia ar-
ticularum, & ſumo boni iuris.

- 2 *Remiſſoria non datur ad probandum quod ſcriptu-*
ris probari poteſt.
3 *Remiſſoria ut concedatur ſufficiunt relevantia unius*
articuli.

DECISIO DCCXX.

Conſuetudine Domini remiſſoria eſſe conce-
dendâ Hieronymo Marcherino, ſacta prius
per ipſum obligatione de ſtando unica quo ca-
ſu etiam in prima inſtancia non ſolet deagari
Cepuſq. decif. 17. par. 3. Rota decif. 661. num.
1. par. 2. recent. & fuit dictum Forolinen. bene-
ficij 22. Aprilis 1605. coram me. concurrentibus
maxime relevantia articularum, & ſumo boni
iuris, de quo ad hunc effectum ſatis viſum fuit
apparere, quæ deo ſufficiunt ad concedendam
remiſſoriam Cef. de Greſ. decif. 6. num. 1. & de-
ciſ. 2. de dilat. Rot. decif. 647. num. 3. part. 1.
diverſ. & alias ſcriptime fuit dictum, quæ re-
levantia deſumitur ex eo quod Hieronymus
intendit probare obitum antecceſſoris, concu-
ſum, & electionem ſibi ſactam ab Ordinario,
eamque in terminum quatuor meſium ſigui-
ficatam fuiſſe doyme. Cardinali Deſſeno.

Non obſtat, quod aliqui ex prædictis arti-
culis datis poſſint probari per ſcripturas, ex
quo non conceditur Remiſſoria *Aegid. decif.*
384. Rot. decif. 10. de offi. deleg. in non. & decif.
503. num. 5. par. 2. recent. quia ad illum effe-
ctum ſufficit, quod unus illorum ſit relevantis
Caffad. decif. 5. de ſequetr. poſſeſſ. & ſuſci. ſcrip.
decif. 2364. num. 3. & fuit dictum in Leodien.
Pavobialis 20. Martij 1615. coram me.

Ex quibus ita reſolutum &c.

ROMANA DONATIONIS.

Luna 6. Febr. 1623.

DECISIO DCCXXI.

Impreſa in rec. dec. 456. par. 4. tom. 2.

ROMANA DE PRATIS.

Luna 6. Febr. 1623.

ARGUMENTVM.

Legitimitas probatur ex præſumptione iu-
ris, & depoſitione vnius teſtis.

SYMARIUM.

- 1 *Legitimitas habet præſe iuris præſumptionem.*
2 *Teſtiſ Conſanguineo vel melius informato creditur*
ſuper legitimitate.
3 *Probationes leniores ſufficiunt, quando in præpa-*
rationis iudicijs, & incidenter agitur de legiti-
mitate.
4 *Teſtator vocans duos fratres germanos, & æqua-*
liter eorundem præſumitur ambos eſſe legitimis.
5 *Filiatio debet conſiderenter probari in ſalſo de re-*
centi, tempus verò facti recentis non attenditur
à die mortis, ſed natalitatis num. 6.

DECISIO DCCXXII.

Fuit in hac Cauſa coram me ſub die 26. Iunij
1620. reſolutum Michaelẽ & Joannẽ el-

se nepotes Petri testatoris ex Ioanne seniore ipsius Petri fratre, & in eadem decisioe fuit referatum, vt particulariter videtur, an. fultreer dicta probatio, nisi etiam probaretur, eos esse legitimis, vnde hodie causam super eisdem iterum proposui, & Domini steterunt in decisioe etiam quoad legitimatam, & moti fuerunt quoad filiationem ex rationibus in predicta decisioe adductis, contra quas de nouo nihil fuit exaduerbio deductum, quo vero ad legitimatam dixerunt Domini de illa constare ex eo quod dd. Michael, & Ioannes habent pro se iuris presumptionem, quod legi-

1. gitimitas semper presumitur Bald. conf. 437. tom. 5. lib. 5. Menoch. presump. 54. num. 5. lib. 6. Burfat. conf. 368. num. 27. cum qua presumptione concurrat dictum Testis ultimo loco examinatus, qui deponit, Michaelem esse filium legitimum, & naturalem d. Ioannis, cui testis tanquam consanguineo, & sic de legitimitate melius informari magis crediur Gabr. de testib. consel. 13. num. 14. quia magis procedunt, cum versemur in preparatorijs testimoniis ex quo agatur de legitimitate incidenter ad effectum successionis, & proinde leuiores probationes fultreunt glos. in cap. lator qui fil. legit. Bald. in l. filiam in 2. test. num. 4. ff. de his qui sunt sui vel alim. iur. Paris. conf. 57. num. 41. lib. 4. cum pluribus adductis in Romana de Pallu & filis 9. Aprilis 1612. coram me.

Nec obstat, quod non probetur legitimas Ioannis Patris istorum fratrum, quia vitra quod etiam pro ipso fiat presumptio iuris pro legitimitate ex supra allegatis, & adiuvatur ista presumptio plurimum ex eo quod Petrus Testator nullam constituit differentiam inter Ioannem Patrem istorum fratrum, & Iacobum Patrem alterius partis, quia ambos nominauit suos fratres germanos, & eandem summam illorum filiis legauit, nulla inter eos constituta differentia, quod legatum apparet effectuatam in personam Michaelis viui ex filiis Ioannis, & ex publica reputatione, de qua testes deponunt.

Minus obstat, quod versemur in facto de recenti, quo casu oportet concludenter probare filiationem ad tradita per Peregr. de fidei. arm. 45. num. 71. & fuit in decisioe in hac causa facta consideratum, quia fuit responsum non esse attendendum tempus mortis testatoris de anno 1608. sed tempus Natiuitatis Michaelis, qui hodie dicitur constitutus in anno 30. iuxta actus &c.

HISPALEN. PORTIONES DE OSSVNA.

Vener. 10. Febr. 1623.

ARGVMENTVM.

Statutum de puritate sanguinis non potest fieri à Capitularibus etiam interueniente consensu Episcopi.

SYMMARIVM.

1. Statutum Ecclesie de puritate sanguinis est contra ius, & non potest fieri à Capitulo.
2. Episcopus non potest confirmare statum Capituli

li de puritate sanguinis, quia non potest statueri contra ius.

3. Patronus in limine fundationis potest apponere pacta, & condiciones contrarias, sed non post fundatum Ecclesiam num. 4.
5. Statuendi facultas concessa per Papam cum restrictione dummodo sine rationabili, & sacris Canonibus non contraria cessatur in simplicem facultatem.
6. Statutum disponens de puritate dicitur irrationabile, & contrarium sacris Canonibus.
7. Statutum censetur confirmatum ex obseruantia immemorabili vel quadragenaria.

DECISIO DCCXXIII.

Disputatio dubio pro parte Francisci petiti, an per ipsum ellet satisfactum statuto Ecclesie de Ossuna super puritate, ita vt ille sit admittendus ad portionem, de qua agitur, & ad quam fuit praesentatus, Domini voluerunt primo videre de validitate eiusdem statuti, super quo hodie dubio propositio, negatue fuit resolutum, & moti fuerunt Domini ex eo quod cum predictum statutum sit contra ius, certum esse non posse fieri à Capitularibus etiam interueniente consensu Episcopi, qui contra ius statueri non potest cap. dilectus de tempor. ordin. ubi Innoc. Oldrad. conf. 105. 159. num. 6. Feder. senens. conf. 17. per tot. Alex. de Commun. conf. 100. num. 2. lib. 3. quod autem tale statutum sit contra ius apparet ex test. in cap. cum te de rescript. Joannes dec. 307. num. 1. & summissime dixit Rota.

Non obstat, quod hoc statutum fuerit conditum in limine fundationis, tali enim tempore potest Patronus apponere pacta, & condiciones sibi bene vias, etiam contra ius cap. cum dilectus ubi glos. in verb. constitutum de consuetud. cap. verum ubi glos. & DD. de consensu Seraph. dec. 774. num. 1. quia non probatur, imò apparet multo post fuisse conditum, cum ex Bulla Pauli III. appareat ante horum statutorum promulgationem adfuisse Ecclesiam, & ministrantes in illa, quo casu non procedit conclusio, quod statuta valent etiam contra ius Abb. in cap. cum dilectus de consuetud. Fel. in cap. significauit sub num. 2. de testib. Boicet. in verb. pro eo quod 13. circa finem Lambert. par. 1. lib. 1. quest. 9. artic. 1. num. 51. & 90. & par. 2. quest. 4. artic. 4.

Minus obstat facultas statuendi concessa per Papam, quia cum fuerit restricta ad statuta rationabilia, & sacris Canonibus non contraria, & cum statutum, de quo agitur, sit irrationabile, & contra dispositionem Sacrorum Canonum ex supradictis, habet vim simplicis facultatis, quae non sufficit.

Nec ex obseruantia presumitur confirmatio, quia cum agatur de statuto contra ius requiritur aut immemorabilis, aut quadragenaria cum titulo cap. 1. de prescripti. in 6. quae omnia dehiunt.

Nec facit, quod predicta decisio emanauit vna tantum parte informante, quia fuit responsum Franciscum non fundare se simpliciter in decisioe, sed in rationibus, & fundamentis illius

illius, contraque per Capitulum nihil releuans fuit deductum.

Et ita resolutum &c.

AVENIONEN. CANONICATVS.

Veneris 17. Febr. 1613.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Legitimus contradictor dicitur possessor cum titulo Vicelegati Auenionen.
- 2 Decretum irritans super certo corpore beneficii infert omnem possessionem medio tempore captam.
- 3 Possessio nulla non valet pro fundamento legitimi contradictoris.
- 4 Affectio beneficii inducitur ex appositione manus Papae super illo.

DECISIO DCCXXIV.

Postquam die 16. Ianuarij praeteriti fuit resolutum, gratiam Antonij Francisci esse nullificatam, nunc dubitatur, An illi esset danda immissio stante Ioanne aduersario possessore cum titulo Vicelegati Auenionen, & sic legitimo contrauctore, ut pro parte ipsius pretenditur, & Domini pro immisione responderunt quia cum gratia Coadiutoris Antonij Francisci habeat decretum irritans appositum super certo corpore beneficii, per quod irritatur omnis possessio medio tempore capta, quae tanquam nulla non meretur allegari pro fundamento legitimi contradictoris. *Casid. decis. 1. de restit. spoliat. P. de. 191. lib. 3. ultra quod potest etiam dici Canonizatum remansisse affectum propter appositionem manus Papae in eadem gratia Coadiutoris cum expresse decreto quod Canonizatus non vacet ex persona Coadiutoris, nec possit per alium conferri nisi ad fauorem Antonij Francisci. Vnde tanquam sub manu Pontificis, nullus alius potuit se intromittere in collatione huiusmodi Canonizatus.*

Et ex his ita fuit pro immisione resolutum

LEGIONEN. CANONICATVS.

Veneris 17. Februarij 1613.

ARGVMENTVM.

Declaratoria datur quando constat de notitia indubitata executorum alium.

SYMMARIVM.

- 1 Intimatio potest fieri per vnu ex principalioribus in Causa, dummodo constet legitime de tali intimatione per Notarium, & num. 2.
- 2 Maxime quando Notarius dat testimonium ad negotium ad Instanciam partis.
- 3 Declaratoria conceditur, quando adeft notitia indubitata intimationis.
- 4 Copia non tradita litterarum notificatarum non valet intimationem, quando non fuit petita, & non fuit locus illius traditioni.

DECISIO DCCXXV.

Die 16. Decembris 1622. fuit resolutum coram me declaratoriam esse dandam, sed quia tunc temporis non aderat in Curia Procurator Capituli, & sic resolutio fuit facta vna parte tantum informante, postea accedente ad Curiam Procuratore d. Capituli, iterum propositi hodie Causam, ac per eosdem & veraeque parte informantem. Do mini steterunt in decessu, moti ex rationibus, & fundamentis in prima decisione adductis.

Nec Visum fuit obstat Intimationem fuisse factam Capitulo per vnum ex principalioribus in causa, cum hoc non legatur prohibitum in Iure, sed sufficit, quod per quemcumque fiat

- 1 Intimatio. *Franc. in cap. si iussit metus num. 44. de appellat. Rom. cons. 204. num. 11. & 12. Rota decis. 18. de appellat. in nou. dummodo constet legitime de tali exequutione, & Intimatione per Notarium. Vestr. in prax. lib. 4. cap. 3. num. 7. & seq. maxime quando Notarius dat testimonium ad negotium ad Instanciam partis, & sic loquitur decisio. Accebill. 4. de fid. Instrum. sicque fuit factum in Casu nostro ut apparet ex Summario, & in omnem euentum satis est notitia indubitata ex executorialibus oblati, & prosecutae Cause in Consilio Regio. Rota decis. 104. par. 1. diuers.*
- Minus obstat non fuisse datam Capitulo copiam litterarum, cum quia non fuit petita;
- 2 cum quia Capitulum non dedit locum, quod daretur sibi copia, cum illico Regia provisione faceret rapi id. litteras Rotaes.
- 3 Ex quibus ita fuit resolutum &c.

ROMANA PECVNARIA.

Luna 17. Februarij 1613.

ARGVMENTVM.

Verba obligo me, & s. miei heredi presenti, & futuri habent vim hypothecae bonorum ad effectum immisionis in Saluiano.

SYMMARIVM.

- 1 Immissio vigore Saluiani conceditur probatis extremis videlicet credito, Hypotheca, & possessione.
- 2 Verba obligo me, & heredes meos praesentes, & futuros habent vim hypothecae bonorum.
- 3 Error praesumitur cum ex subsequentibus constat antecedentia sequentibus non respondent.
- 4 Notarius potest extendere hypothecam bonorum, quando consuetum est poni in obligationibus, licet partes nihil dixerint.
- 5 Verbum super adducit nexum obligationis, & hypotheca.

DECISIO DCCXXVI.

Dixerunt Domini Reuerendissimo Generali Ordinis Praedicatorum esse concedendam Immissionem vigore Saluiani super vinea, de qua agitur, cum de extremis nempe de credito, Hypotheca, & possessione debitoris ad hunc effectum requisitis, satis constet, quibus concurrentibus non potest denegari Immissio

Bart.

part. in l. rem alienam num. 6. ff. de pignorat. Alij. Menoch. de adipsen. remed. 3. quest. 29. num. 160. & seqq. Put. decis. 207. num. 2. lib. 1. & fuit dictum in Romana Salutari 12. Janu-
arij 1617. Coram me, & alijs excepte.

De Credito enim satis apparet ex decisio-
ne in hac causa facta 4. Julij 1618. Coram me,
utout etiam de hypoteca, quæ desumitur ex
apocis factis per Laurentium Fabrum, & Io.
Paulum Terraruberac eius heredem, & non
obstat, quod in apocha Laurentij non expti-
matur obligatio honorum, quia fuit ab aliqui-
bus ex Dominis responsum, quod verba illa
obligome, & miei heredi presenti, & futuri in
3 exi meglor modo supplere debeat, ut congruus
illorum sensus reddatur, cum nemo obliget
hæredes præfentes, viuent enim non habet
hæredes. 1. ff. de hæred. vel act. vend. & ideo
3 error præsumitur, cum ex subsequentibus con-
stet, antecedentia sequentibus non responde-
re, nec conuenire, & supplendum est verbum,
bona Socio. Iun. cons. 79. num. 60. lib. 3. Man-
tica de tact. lib. 3. tit. 4. num. 10. & Meluius
de consuet. lib. 2. tit. 19. num. 18. Vitra quod
in huiusmodi obligationibus est consuetum,
non solum comprehendendi persona hæredis,
4 sed etiam bona, adeo quod etiam si partes
nihil dixerint, id Notarius extendere possit in
Instrumento ad iradita per Surd. decis. 213.
num. 4. vers. certum est antea, & seqq. sed quod
tollit omnem difficultatem, de d. hypoteca,
apparet ex pressis in apocha Io. Pauli, dum de-
clarauit, quod vigore testamenti Laurentij ha-
bet scuta 500. super vinea, de qua agitur, &
prosequitur in hac verba; Quasi a testatore
mi lesed, che in consenzia mia gli dessi d. frã
Dedato, & così per bauer comprato d. Cese. &
Vigne mi chiamò debitor di d. jendi 300. & per
effere la verità &c. ponendo illud verbum su-
per quod adducit nexum obligationis, & hy-
3 pothecæ in res suas DD. in l. Codicillis §. In-
stituto de leg. 1. Negusant. de pignor. par. 3.
membr. 1. num. 3. Surd. cons. 3. o. num. 30.
Ofasib. decis. 51. num. 1. cum pluribus relatis à
Mantica de tac. lib. 1. tit. 3. num. 9. & 10.
De possessione etiam satis visum fuit con-
stare ex testibus datis in Summario & ex alijs
adductis per informantes.

ELNEN. DECIMARVM.

Luna 13. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Commiffa causa cum clausula sine retar-
datione solutionis decimarum debetur
manutentio Parocho abique probatio-
ne quasi possessionis illas exigendi.

SYMMARIVM.

- 1 Manutentio non potest denegari habenti titulum,
& possessionem etiam ex unico alt. & num. 3.
- 2 Parochus habet assistentiam Turis Communis pro
percipiend. decimis intra fines sue Parochie.
- 3 Quasi possessio exigendi Decimas etiam si effe-
rit unica sufficit ad effectum manutentionis.

- 4 Commisso cum clausula sine retardatione solu-
tionis decimarum quid operatur?
- 5 Decima debetur Parocho etiam si Sacramenta
non ad ministraverit, si per eum non fient.

DECISIO DCCXXVII.

I Oanne Petro tantum informante, dixerunt
Domini esse concedendum mandatum de
manutendo in exactione decimarum, & pri-
miarum de quibus agitur, cum sit Rector
Parochialis Ecclesie de Baixas cum suis an-
nexis, intra quorum terminos prædictæ deci-
mæ, & primitiæ colliguntur, & de possessione
prædictæ Parochialis, & annexorum per d.
Io. Petrum capta satis constet; Vnde cum de
titulo, & possessione beneficii clare appareat,
1 non potest denegari manutentio in quasi pos-
sessione exigendi decimas, & primitias, ac
alia bona ad beneficium pertinentia, ut per
Anchor. in reg. beneficiorum ante num. 12. de reg.
Iur. in 6. & in puncto Seraph. decis. 497. num.
2. maxime cum Parochus habeat assistentiam
Turis Communis pro percipiendis decimis ex-
3 prædictis existentibus intra fines sue Parochie
ad Text. in cap. cum contingat, & in cap. cum
in via de decimis & fuit dictum in Taurinen.
Decimarum 21. Aprilis 1601. coram me, &
cessat difficultas cum ex testibus constet Re-
ctorem esse iam in quasi possessione exigendi
prædictas decimas ex solutione Parochias fa-
3 cta, quæ etiam si effe vitica, sufficeret ad ef-
fectum manutentionis Seraph. decis. 4. o. num.
1. Vltimus visum fuit Dominis manutentio-
nem non esse denegandam Io. Petro ex eo
quod fuit hæc causa in Rota Commiffa cum
4 clausula sine retardatione solutionis Decimarum,
& primiarum antequam super illa cognos-
catur quantumvis de aliqua exigendi possessione
non appareat Couar. var. resolud. lib. 1. num.
9. vers. ex hoc etiam deducitur Rota decis. 301.
num. 1. & 2. par. 1. distref.
Non obstat, quod Io. Petrus non ministra-
uerit Sacramenta Parochianis, & ideo illi
non deberi decimas nec primitias, quia fuit
5 responsum, quod cum fuerit ab eisdem Pa-
rochianis d. administratio interdicta, per
eum non fletit, Inio se obtulit paratum d.
Sacramenta admini-rare quod sufficit ad
Text. in l. diem fustio ff. de Offic. Affectus.
Et ita &c.

ROMANA DOMVS.

Luna 13. Martij 1613.

DECISIO DCCXXVIII.

Impressa in rec. dec. 463. par. 4. tom. 2.

IMOLEN. ADMISSIONIS.

Veneris 24. Martij 1613.

ARGVMENTVM.

Monitio, & præsentia Procuratoris habent
vim citationis. Cætera ex Summario.

SYM.

S Y M M A R I U M.

- 1 Citationis eſt ſententiam deſectus ſuppletur ex nominatione.
- 2 Item ex preſentis Procuratoris prolationi ſententia.
- 3 Episcopuſ non poteſt ſtatere contra ius, nec ſtatutum contra ius confirmare.
- 4 Confirmatio Episcopuſ ſtatui contra ius aſſuetudines.
- 5 Teſtes non ſunt nulliter examinati, licet prius ſuper articulis, quam ſuper interrogatorijs.

D E C I S I O DCCXXIX.

D Omini ſteterunt in deciſiſ ex rationibus, & fundamentis in deciſione adductis, quibus non obſtat nullitas oppoſita contra ſententiã Ordinarij reſultan. ea deſectu Citationis, quia ſuit reſponſum, illam ſaluari ex monitione
1 a Iudice decreta pro audienda ſententia, qua fuit partibus intimata, & ſic de illa habuerunt noticiam. quod ſufficit *Surd. conf. 88. num. 1. Rota deciſ. 151. num. 6. per 3. diverſ. quod deſumit* ea eo quod Procurator Communis in termino citationis comparuit,
2 & fuit preſens, quando fuit pronunciatum, quã præſentia ſupplet defectum citationis per *Text. in clem. cauſam de elec. Abb. in cap. tener num. final. de re iudicata Rota deciſ. 10. de do. & contum in nou. Gonſalez. in annot. contr. nullit. num. 158. & fuit dictum in vna Mutinen. Bonorum 5. Martij 1607. eoram me.*

Minus obſtati ea, quæ contra Iuſtitiam prædictæ ſententiæ opponuntur, nempe quod ſtatutum Communis, de qua agitur, fuerit confirmatum per Episcopum, quia dixerunt Domini, quod ſicut Episcopuſ non poteſt ſtatueri contra ius, ita nec poteſt ſtatutum contra ius ſolum confirmare. Vnde confir-
4 matio non ſuffragatur *esp. eam te v. 1 Abb. nu. 7. Rip. nu. 29. de reſcript. Ruin. conf. 138.*

Quod magis procedit eſt ſtatutum ſit contra tenorem fundationis eum in illa non legatur conditio à d. ſtatuto requiſita, ſed æqualiter nulla habita ratione forenſiſ voluit fundator quod admittantur omnes præſbiteri.

Et in omnem euentum, cum ex teſtibus appareat, Vincenſium non eſſe forenſem, ſed originarium Terræ maſſæ prædictæ ſtatutum illi non obſtat, & quamvis prædicti teſtes fuerint examinati prius ſuper articulis, quam ſuper interrogatorijs, non per hoc inducitur nullitas, quia attenditur ſtilus Curie, & appareat etiam de citatione ad videndum illos iurare, vt in *Summario Vincenſij num. 1. & de alijs requiſitis pro validitate prædicti examinis.*

Ex quibus ita fuit reſolutum &c.

V R B E V E T A N A B O N O R V M.

Veneris 23. Martij 1613.

A R G V M E N T U M.

Minor ætas ex quibus probetur,

S Y M M A R I U M.

- 1 Minoritas eſt probanda tanquam fundamentum intentionis illam allegantis.
- 2 Minoritas non probatur enunciata inſtrumenti quod minor impugnat.
- 3 Enunciata inſtrumenti non poteſt iurari quã impugnat idem inſtrumentum vti nullum.
- 4 Minoritas non probatur fide Parochi non extra. ſcilicet ex libro Baptiſimali.
- 5 Parochi fides non extra. ſcilicet ex libro non probat.
- 6 Ratificatio tacito concordia ex quibus inducatur.
- 7 Ratificatio ſupplet defectum mandati procura.
- 8 Diffin. tantum eſt taxativa, & reſtrictiva alijs. Limita num. 9.

D E C I S I O DCCXXX.

F Verunt in iſta cauſa mihi commiſſa in tertia inſtantia factæ duæ deciſiones, vna ſub die 23. Januarij 1616. & altera ſub die 3. Junij 1613. in quibus fuit ſemper capta reſolutio pro inſtimatione ſententiarum Rotaliuſ latorum ad ſauorem Comitum de Marſcottis, qui cum adhuc non acquieſcerent d. deciſionibus, iterum, & tertia vice cauſam hodie ſuper eiſdem propoſui, & Domini pariter in deciſiſ præſtiterunt, moti ex eiſdem rationibus, & fundamentis in vtraque deciſione adductis, quæ etiã hodie Dominis placuerunt, ea eo quod D. Sfortia, qui ſententias prædictas pro reſeſſione tranſactionis vti minor obtinuit, nec etiam
1 hodie probat concludenter minorem ætatem, prode probare tenetur, tanquam fundamentum ſux intentionis pro annullanda dicta tranſactione iuxta *Bald. conf. 19. num. 4. verſ. unde videtur lib. 5. & alios allegatos in prima deciſione.*

Nec releuat ad probandam minoritatem ætatem, quod D. Sfortia enuncietur talis in inſtrumento tranſactionis, quia cum hodie veniat impugnando illam tanquam nullam ea
3 Capite Minoritatis non poteſt ex enunciata dicti inſtrumenti iurari. *Popinanus meminiſſe ff. de inoff. teſtam. l. queſitum ff. de acquir. hered. c. ex eo de reg. iur. in 6. Surd. deciſ. 190. num. 3. prout nec minus ex fide hodierni Patrochi, quæ datur in eis Summario num. 5. quia vitra reſponſiones aliàs datas in d. deciſionibus,*

5 illa non fuit extracta neque poſita, vt reperitur in libro Baptiſimali, & ideo remanet ſimplex fides, quæ fidem non meretur iuxta vulgata
Sed quidquid ſit de hoc viſum fuit Dominis tolli omnem difficultatem ex capite ſecunde ratificationis D. Sfortia, qui cum maior factus citanetur mediante eius Procuratore.
6 Comites de Marſciano ad implendam dictam concordiam, alias videndum ipſam annullari cenſetur eam ſine dubio tacite ratificaſſe petendo illam annullari ex quo Comites de Marſciano non implebant l. 1. c. ſi maior. ſcilicet. cum alijs relatis in deciſionibus, quibus addi poteſt Caſtr. qui loquitur ſerè in hijs terminis in *conf. 95. num. 1. lib. 1. vbi ad hoc adducit plures rationes.*

Non obſtat defectus mandati dicti Procuratoris

ratoris D. Sfortia iterum hodie pro eius parte oppositus, quia, ut fuit dictum in ultima decisione cessat obiectio ex ratificatione eiusdem Domini Sfortie postea subsecuta, dum comparuit in iudicio, & expressit approbavit omnia per d. suum Procuratorem gesta cap. ratihabitio de reg. iur. in 6. l. fin. C. ad mater. nec facit, quod dicta ratificatio fuerit facta quoad gesta, & adiecta pro annullatione d. instrumenti tantum, quæ dictio taxativa tantum est restrictiva actus l. ob es alienum C. de prad. min. Bar. in l. si quidem num. 3. C. de transf. quia ut supra fuit dictum, annullatio instrumenti proneniret ex non adimplemento dd. Comitum de Matseiano, & ab illo non posset separari, sequitur, quod ista causa illa dictio tantum non restringat tunc includat etiam iustificacionem ipsius contractus, cuius annullatio insimul veniebat ex qua Comites de Matseiano non implebant Rom. conf. 125. numer. 5. & conf. 456. numer. 2. Ruln. conf. 93. num. 4. vers. & subdit. etiam Rom. lib. 5.

Et ita conclusum.

ANCONITANA PECUNIARIA,

Luna 27. Martij 1623.

DECISIO DCCXXXI.

Impressa in rec. dec. 472. par. 4. tom. 2.

SIGNINA CENSVM.

Luna 3. Aprilis 1623.

ARGVMENTVM.

Statutum Urbis lib. 1. cap. 164. disponit, quod quis possit cogi ad factum, & non ad æquipollens. Forma per æquipollens, an possit adimpleri.

S Y M M A R I U M.

- 1 Obligatus ad extinctionem Censui debet adimplere per actum retrosimilem, vel ut bona remaneant libera.
- 2 Statutum Urbis lib. 1. cap. 164. quod quis possit cogi ad factum, & non ad æquipollens quomodo intelligitur.
- 3 Obligatio extinguendi censum dicitur facti, tamen adimpleri per quancunque liberationem ab eo num. 4.
- 5 Forma præfata extinctiæ per actum retrosimilem, cum non sit substantialis, non attenditur, sed magis effectus, & per æquipollens.
- 6 Obligatio extinctiæ, & solutionis censui facti per liberationem.
- 7 Verbum liberationis eandem vim habet, quam solutionis.
- 8 Liberatio habet vim solutionis.
- 9 Solutio pertinet ad omnem liberationem, magis quæ referunt ad substantiam obligationis, quam ad numerum solutionem.

DECISIO DCCXXXII.

Torquarus Torellus in instrumento affixus se obligavit in fine sexenij dare extinctum censum, de quo agitur, & postea cum hæredes Torquari curaverint, & enim effectum fecerint quod emptor prædicti census, & successor in illo liberaret venditorem nempe Communitatem, illiusque bona, nec non, & aliorum obligatos in dicto censu tam pro forte, principali quam pro fructibus decursis, fuit mota causa super extinctione censui per actum retrosimilem eoram Locumtenente A.C. & sub per ipsum lata sententia absolutoria à præcensione Communitatis fuit appellatum, & causa mihi commissa dubitavi, an dicta sententia esset confirmanda, vel inrmanda, & Domini pro confirmatione responderunt, nam, quamvis obligatio Torquati videatur de extinctione censui, & sic debere adimpleri per actum retrosimilem, ratiè ut bona Communitatis remanerent libera, prout erant ante Constitutionem censui, nec per æquipollens possit adimpleri inspecto Statuto Urbis 164. lib. 1. quo disponitur, quod in obligationibus facti possit quis præcisè ad factum cogi, & obligatio facti, & sic illius præsumptum adimplementum requiri. Nihilominus cum effectus prædictæ extinctionis consistat in liberando Communitatem, & illius bona, & coobligatos à censu quoad sortem principalem, & fructus hoc est attendendum, non tamen illa forma præfata extinctionis per actum retrosimilem, quæ non est substantialis. Vnde illa per æquipollens potest adimpleri Cassat. decis. 27. super Reg. quem refert, & sequitur decis. Scapod. 1421. num. 3. sique prædictæ obligationi solutionis, & extinctionis censui latuit per liberationem iuxta text. in l. liberationis 47. de verb. signif. in hæc verba liberationis verbum eandem vim habet, quam solutionis, & ut ibi not. Rebuff. liberatio habet eundem effectum solutionis, sique liberatus à Creditore habetur, ac si solvisset, & pro hac parte est bonus text. in l. solutionis 54 ff. de solut. in hæc verba solutionis verbum pertinet ad omnem liberationem quoquomodo faciam, magisque ad substantiam obligationis referatur quam ad numerum solutionem, sed sic est quod principalis substantia illius obligationis de extinguendo consistit in liberando Communitatem, & illius bona, & alios coobligatos magis quam in solutione numerorum, & pecuniarum, in quorum numeratione consistebat actus retrosimilis censui, qui ex prædictis non erat substantialis, prout est dicta liberatio.

Et ex his ita fuit resolutum.

ROMANA DEVOLUTIONIS DOMVS.

Luna 3. Aprilis 1623.

DECISIO DCCXXXIII.

Impressa in rec. decis. 472. par. 4. tom. 2.

VRGELLEN. SACRISTIAE.

Luna 22. Maij 1623.

A R G V M E N T V M.

Per ceſſionem poſſeſſionis dicitur adimpleta clauſula *Parito litteris*. Hæc clauſula oppoſita in litteris ſubrogationis non ſe extendit ad fructus. Fructus beneficij à ſolo ſeparati de conſuetudine Hiſpaniarum ſpectant ad hæredes defunctorum.

S Y M M A R I V M.

- 1 Clauſula parito litteris adimpletur per inſtrumentum ceſſionis poſſeſſionis.
- 2 Clauſula parito litteris in gratia ſubrogationis non ſe extendit ad fructus; maxime quando in litteris non ſuit facta mentio fructuum num. 3.
- 4 Fructus beneficij non debentur ſucceſſori, ſed hæredibus defuncti, quando tempore mortis erant percepti, & à ſolo ſeparati de conſuetudine Hiſpaniarum.
- 5 Expensæ non comprehenduntur ſub clauſula parito litteris.

D E C I S I O DCCXXXIV.

Ioannes Coll. Canonicus antiquior Eccleſie Vrgellen. vigore ſtatuti à Sede Apoſtolica confirmati oporuit Sacriſtam, de qua agitur, & cum Jacobus eandem à Papa vti reſervatam impetrauit, & litteris ſubrogationis expeditis coram A. C. inſtiterit pro immiſſione, & ſententiam favorabilem reportauerit, fuit pro parte Ioannis interpoſita appellatio, & cauſa mihi commiſſa cum clauſula parito litteris. Dubitavi, an conſlaret de tali partitione, & Ioanne tantum informante pro illo Domini reſponderetur nempe conſtare de partitione; nam, reſpectu dimiſſionis poſſeſſionis de illa ſaris conſtat ex inſtrumento ceſſionis eiſdem poſſeſſionis factæ in fauorem D. Iacobi, quod facit probationem probatam Caputq; deciſ. 21. p. 2. Rota in recent. deciſ. 374. par. 1.

Quo verò ad fructus illi non veniunt reſtituendi, cum non agatur vigore Brevis Cameralis, ſed litterarum ſubrogationis, quo caſu clauſula parito litteris ſubrogationis non comprehendit fructus, de quibus in dd. litteris nulla fuit facta mentio, vt fuit reſolutum in vna Oſien. Parochialis 16. Nouembris 1620. coram D. meo Pamphilo, & in eadem cauſa 25. Oſobris 1621. coram D. meo Vtroſpio.

Vterius dd. fructus non veniunt reſtituendi, cum illi non eſſent debiti Aduerſario tanquam ſucceſſori in beneficio, ſed hæredibus antecelſoris, cum de eius tempore fuerint percepti, & à ſolo ſeparati iuxta notoriam conſuetudinem Regni Hiſpaniarum, de qua teſtatur Couer. in cap. cum in offic. num. 9. de teſtam. Gutier. Comome. quaſt. lib. 1. cap. 33. num. 11. & in puncto ſubrogationis dixit Rota in Corduben. Beneficio rum 24. Februario 1620. coram D. meo Canaleſerio vbi alie deciſiones adducuntur.

Proit nec etiam de expenſis eſt habenda ra-

tin; quoad illa enim non eſt neceſſaria paritio, cum non comprehendantur ſub clauſula parito &c. vt fuit reſolutum coram Sanctiſſis in deciſ. 36. in fin. & in vna Maioricens. Beneficij 24. Nouembriſ 1610. coram me.

Et ita reſolutum &c.

NEPESINA CENSVS.

Luna 29. Maij 1623.

Nec

A R G V M E N T O.

Nec

Summario indiget.

D E C I S I O DCCXXXV.

Domini ſteterunt in deciſiſ Equite Caccia tantum informante, & parte aduerſa pluries citata, & non compaſcente ex rationibus in deciſione adductis contra quas cum nihil de nouo fuerit deducum Dominis placecerunt.

Et ita deciſum &c.

VILLERDEN. CANONICATVS.

Veneris 2. Iunij 1623.

A R G V M E N T V M.

Quando narrata poſſeſſio Canoniciatus inſimul cum Parochiali fuit pars gratiæ, tunc debet plenè, & cõcludenter probari itaut ei non ſuffragatur regula, quod poſſeſſio ſemel capta præſumitur continuata.

S Y M M A R I V M.

- 1 Canoniciatus cum Eccleſia Parochiali eſt incompatibilis.
- 2 Gratia ſi neutri datur in beneficij liugioſis.
- 3 Narrativa iuſtificatio, ſuper qua fundatur gratia, debet exalte probari.
- 4 Inſtrumentum poſſeſſionis non probat retentionem, & continuationem per tempus ſex menſium pro verificatione narratiue gratiæ ſi neutri.
- 5 Poſſeſſionem ſemel captam præſumi continuatam non procedit in eo qui ſe fundat in poſſeſſione aliena.
- 6 Teſtes deponentes, quod habenti Parochialem ſuit collatus Canoniciatus non probare retentionem vtriuſque, quando gratia ſe fundat in retentione, idemque de teſtibus deponentibus de publica voce, & fama, & de auditu, & numero. 7.
- 8 Probatio plena, & concludens requiritur, cum agitur de probanda narrativa, qua ſuit cauſa conceſſionis, ſecus in narratiua, que eſt pars gratiæ, & num. 9.
- 10 Impetranti benemeritum ratione incompatibilitatis tenetur probare retinuiſſe illa abſque diſpenſatione.

Sub die 28. Maij anni 1621. fuit propofita per hæc caufa, & refolutum Canonicatum, 1 de quo agitur, poffeffum per Raphaelẽ Miralles effe incompatibilem cum Ecclefia Parochiali Sancti Saluatoris, fed quia Thomas Gomar, qui dictum Canonicatum vti vacantem ex caufa incompatibilitatis obtinuerat dictam fuam gratiam non valuit iuftificare, neque gradum Magifterij in Theologia infra annum, vt tenebatur, afumpfit, noua gratia fi neutri à Sanctiffimo Imperatã, litterisque fup̄ ea expeditis obtinuit dari dubium, an illa eſſet iuftificata, quo hodie per me propoſito DD. 2 dixerunt, gratiam prædictam eſſe iuftificatam præterquam quoad narratiuum retentionis Parochialis, & Canonicatus per ſex meſes, & abſque diſpenſatione, quæ DD. viſa fuerunt non iuftificari; quia licet quoad retentionem per ſex meſes exhibetur Inſtrumentum poſſeſſionis caprẽ per Raphaelẽ tam de dicta Parochiali, quam de Canonicatu de annis 1611. & 1615. attamen ex ijs non videtur probata retentio per dictum tempus ſex meſium cum tegula, quod poſſeſſio ſemel capta præſumatur contenta non procedit in eo, qui ſe fundat in poſſeſſione aliena, prout in caſu præſenti, fundat ſe Thomas pro iuſtificatione ſuæ gratiæ *Par. deciſ. 17. lib. 2. Menoch. qui alios etiam cumulat lib. 6. præſumpt. 64. numer. 30.*

Nec minus releuant teſtes adhuc idem probandum examinati ſummario num. 4. quia depo-
nunt ſolum, quod iſte Canonicus fuit collatus
6 Raphaeli iam habenti Parochialem, nec ali-
quid rangunt ſuper retentione, de qua depo-
nunt quidem alij teſtes examinati qui dantur
in eodem ſummario num. 7. fed loquuntur de
7 auditu, & publica voce, & fama, quæ non eſt
ſufficiens probatio, ſed requiritur plena, &
8 concludens, cum agatur de narratiua, quæ
fuit cauſa conceſſionis, quidquid ſecus veni-
ret dicendum in narratiua, quæ erat pars gra-
9 tiæ, vt diſtinguendo dixit *Rota deciſ. 268. num. 4. part. 1. diuerſ. & in Caſalen. Præpoſitura 21. Aprilis 1597. coram Giſſio Placentina Parochialis de Malpartida 16. Ianuarij 1602. coram Litta com alijs allegatis in Bononien. Prioratus 9. Ianu. 1606. eoram me, quæ eſt deciſio 179. num. 3. ad fin. part. 2. recent.*

Quod verò Raphaelẽ dictum Parochialem, & Canonicatum ſimul abſque diſpenſatione,
10 retentioni nullibi apparet probatum, & ta-
men Thomas hoc etiam tenetur iuſtificare pro-
exequutione gratiæ *Parif. conſ. 138. num. 1. & 2. lib. 4. & firmatur Rota in vna Burgen. Cano-
catu coram ſan. me. Gregorio XV. inter eius im-
preſſ. 242. num. 3. & poſtea eoram me in Bono-
nien. Prioratu ſuperius allegata &c.*

TVVERTINA IVRISPATRONATVS.

F. ceteri 9. Iunij 1623.

Deficientibus fundazione, & dotatione
ex quibus probetur iuripatronatus.

SYMMARIVM.

- 1 Iuripatronatus probatur per præſentationes ultra centum annos maxime quando concurrunt enunciativa antiquiſſima, & longiſſima quaſi poſſeſſio præſentandi in familia potenti.
- 2 Iuripatronatus probatur per ſumam, & quadragenariam quaſi poſſeſſionem in familia non potenti, licet non conſtet de fundatione, & dotatione.
- 3 Præſentatio dicitur effectiua per poſſeſſionem, & quando per obitum præſentati vacavit Iuripatronatus.
- 4 Effectiua præſentationis conſtat per enunciati-
nam ſallam in renuntiatione, dum ait eſſe de
iuripatronatus, & requiri conſenſum patro-
norum.
- 5 Præſentatus à patronis ſi habuerit litem cum alio
prouiſo, & concordauerit quod aduerſarius ha-
beat Iuripatronatus cum præſentatione patro-
norum, & cum penſione remanens illaſa iura
patronatus.
- 6 Effectiua præſentationum probatur ex quo per
mortem præſentati ſuit præſentatus, & inſtitutus
alius.
- 7 Ex præſentationibus antiquis effectum ſortitis ori-
tur longiſſima quaſi poſſeſſio.
- 8 Reſignatio Iuripatronatus ſalla cum Conſenſu
patronorum conuenerit inter præſentationes,
nam Conſenſus habet vim præſentationis.
- 9 Conſenſus patronorum habet vim præſentationis.
- 10 Conſenſus præſumitur, licet non appareat, quan-
do reſignatio ſalla eſt cum conditione, quod
Conſenſus patronorum accedat, quia alias of-
ficiales Cancellaria litteras non expediſſent.
- 11 Præſumitur pro validitate actus ex curſu 40. an-
norum.
- 12 Iuripatronatus probatur per enunciatiuas iun-
ctas quaſi poſſeſſione 40. annorum.
- 13 Enunciatiua due in antiquis habent vim ſumæ,
maxime quando emanant à duobus inſtrumen-
tis, & à diuerſis perſonis, & num. 14.
- 15 Enunciatiua in libro antiquo conſenſum menſa
Episcopalis multum probat.
- 16 Enunciatiua Vicarij de qualitate beneficij ſua
Dioceſis probat, quæ conſenſus informatus.
- 17 Status beneficij non immutatur per prouiſiones
Apoſtolicas cum clauſula accedente conſenſu
patronorum,
- 18 Prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum Iur-
is patronatus, ſed potius illum corroborant,
firmant, & conſeruant ſtante clauſula de Con-
ſenſu &c.
- 19 Papa prouidendo nõ intendit prouideare Laiis.

DECISIO DCXXXVII.

Dixerunt Domini conſtare de iuripatronatus
cum præſuppoſito quod iura ſint in for-
ma probanti ad fauorem Equitis Io: Antonij
de Mallis, & aliorum Patronorum contra D.
Leonellum de Baccis, quod à iſtis iuſtificari vi-
ſum

sum fuit tam ex præsentationibus ultra 100. annos effectum sortitis, quam ex enunciatiis antiquissimis, concurrente longissima quasi possessione præsentandi, quæ sufficiunt, quando agitur de Iurisdictionis familiaris non potentis quo casu, cum non constet de dotatione, & fundatione probatur per famam iuncta

2 quadragenaria possessione iuxta *Cassa d. decif. 2. num. 4. & seqq. de prob. Pat. decif. 60. in fine lib. 1.* cum pluribus relatis in vna *Lucana Iurispatronatus 7. May 1604. coram D. mco De-cano, & in alia Lucana Iurispatronatus 26. Iu-nij 1619. Coram Reuerendissimo D. mro Seleucien.*

Et quantum attinet ad præsentationes om-missis illis ab anno 1312. vsque ad annum 1440. de quarum effectu non ira clarè apparebat consideratur Domini, quod à d. anno 1440. vsque ad præteritum diem adiunct continuauit præsentationes effectum sortitæ, siquidem constat, quod de d. anno 1440. vana-ente Ecclesia per mortem Bartholomæi Iaco-bi Patroni præsentauerunt Ioannem Bernabei, quæ præsentatio habuit effectum, cum de an-no 1471. per eius obitum fuerit præsentatus Thomas Egidij, cuius præsentatio fuit effec-tuata non solum ex possessione per eum capta, sed etiam quia per obitum dicti Thomæ de anno 1501. fuit præsentatus Nannes Nicolat de Nannes, vt apparet ex præsentatione per Patronos, & institutione per Ordinarium factis de d. Nicolao, in quibus adoratur Ecclesiâ vacasse per obitum dicti Thomæ Egidij vitimi possessoris, & illius præsentationis effectu-ato desumitur ex eo quod dictus Nannes de anno 1536. Parochialem resignauit ad fauorem Antonij Angeli Hieronymi Pauli cum expres-sione quod erat Iurispatronatus laicorum, & cum clausula dummodo patronorum accedat con-sensus, & successit eidem Antonius Angeli resignatarius eandem Parochialem de anno 1566. resignauit cum eadem expressione, & clausula ad fauorem Eustachij Desiderij, per cuius obitum fuit postea à Patronis præsen-tatus Nuccius Finis, quæ præsentatio licet non habuerit effectum ex eo quod de illa Pa-rochiali vti de libera fuerit pronus Oñianus Cortesinus; attamen quia dictus Cortesi-nus concordauit cum dicto Neuiio, quod præ-ua reservatione pensionis scura 45. ad fauorem d. Neuij, ipse Cortesinus Curatus habet nouam præsentationem à Patronis, prout habuit, & eius vigore possessionem d. Paro-chialis, quæ fuit ab illo tempore possessa vti de Iurisdictionis, vt ex pluribus actibus appa-ret; Vnde nulla remanet difficultas, quin Iura Patronorum remanserint illæ, & ideo non potest dubitari de effectu clausulæ præsen-tationum, cum per mortem vnus ex præ-sentatis fuerit præsentatus, & institutus alius vt su-pra fuit demonstratum iuxta vulgat. *conf. Oldrad. 229. Seraph. dec. 1141. n. 2.* ex quibus clarè con-stat, quod ex dictis præsentationibus effectum sortitis apparet de longissima quasi posses-sione præsentandi ad hunc effectum requisita.

Non obstat, quod resignationes factæ de anno 1536. & 1566. non possint conuene-

rari inter præsentationes, quia fuit responsum, quod dictæ resignationes fuerunt factæ, cum clausula accedente *Consensu Patronorum*, qui Consensus habet vim præsentationis iuxta *Crescent. decif. 2. de Iurep. & Rota decif. 1095. num. 3. par. 1. recent.* & quamvis de isto Con-sensu præfatio non apparet; attamen quia di-citæ resignationes fuerunt concessæ cum con-ditione, quod dictus consensus accedat, præ-sumendum est, quod Officiales Cancellariæ litteras dd. resignationum non expeditissent, si de d. consensu à Patronis preficito eis non conflisset *Pat. decif. 439. in fin. lib. 1.* acco-dante maxime curia 30-annorum ex quo præ-sumitur pro validitate actus *Moed. decif. 2. de transact. Rota decif. 336. num. 5. par. 2. recent.*

Quo verò ad enunciatiua, per quas etiam probatur Iurispatronatus in dicta quadrage-na-ria quasi possessione *Accbill. decif. 6. de Iure patron. Seraph. decif. 1141. num. 5. par. 2.* visum fuit Dominis illas desumi ex confessionibus duorum Rectorum d. Ecclesiæ emaoctia vs-que de annis 1226. & 1278. qui asserunt, se fuisse præsentatos coram Ordinario, à quibus-dam Patronia ibi nominatis, quæ due enun-ciativæ cum simis in antiquis habent vim fa-ctam, cum sint duorum instrumentorum, & habeant originem à diuersis personis *Felin. in c. cum Casam num. 4. de probat. Aym. de antig. temp. par. 1. Sect. 4. num. 14. 19. & seqq. latè Hieronymus de Monte definib. cap. 60. numer. 3.*

Praeterea adest alia enunciatiua Iurispatro-natus prædicti, quæ reperitur in libeo antiquo

13 Censum mensis Episcopalis Tudertinae asser-tuio in Archiuo d. Episcopatus condito de anno 1467. quod nullum probat ex deductis in *decif. 11. de Iurep. in nouis, & coram felic. record. Gregor. XV. decif. 38. num. 3.* Vtherius

16 consideratur Domini pro valida enunciati-ua quamdam assertionem illius Iurisparronatus factam de anno 1453. à quodam Vicario Episcopatus Tudertini, cui plurimum dese-rendum visum fuit, cum dictis Vicariis præ-sumaror informatus de statu Beneficiorum, dictæ Ciuitatis.

Quibus, & alijs enunciatiuis adductis per informantes adest nedum quadragenaria, sed quinquagenaria quasi possessio præsentandi, quæ desumitur ex præsentationibus in prædi-ctis continatis, & effectum sortitis, & signan-ter ab anno 1440. vsque ad annum 1505. fac-tis ad fauorem Nicolai Nannes, qui resigna-uit de anno 1536. & quamvis postea superue-nerint prouisiones Apostolicæ; attamen quia

17 omnes dictæ prouisiones emanarunt cum clausula accedente *consensu Patronorum* non fuit mutatus status beneficii, prouisiones enim Apostolicæ non mutant statum Iurispatro-natus, sed potius illum corroborant, firmant

18 & confirmant stante d. clausula accedente *consensu patronorum Egid. decif. 107. Accbill. decif. vbi. de Iurepatr. Rota decif. 545. num. 3. par. 1. diuers.* cum Papa prouidendo non intendit præiudicare Patronis laicis, vt dixit *Rota in 219 decifion. 417. numer. 1. part. 1. recent. Accbill.*

*Archill. dist. decis. ultim. numer. 2. de Juris-
patron.*

Quo verò ad pertinentiam, & an Iura sint
in forma probandi visum fuit Dominis, vt de
illis particulariter videretur.

Et ita &c.

CAMPIEN. CANONICATVS.

Luna 12. Junij 1623.

ARGVMENTVM.

Immissio gratiosè subrogato, vt conceda-
tur quæ requirantur.

SYMMARIYM.

- 1 Subrogatio gratiosa, vt eius vigore datur manda-
tum requirunt clericatam, reservationem, & obit-
um in possessione.
  - 2 Clericatus probatur per litteras patentes.
  - 3 Reservatio probatur per obitum de mense Augusti
Episcopo non gaudente alternatiua.
  - 4 Episcopus non habet intentionem fundatam super
collatione libera in Ecclesia Collegiata, sed tan-
tum confirmationem.
  - 5 Alternatiua comprehendit beneficia libera colla-
tionis tantum.
  - 6 Quasi possessio conferendi probatur per collatio-
nis sortitis effectum; secus si effectum sortitis
non sunt.
  - 7 Confessio Ordinarij probat vacationis mensem.
  - 8 Instrumentum collationis productum in actis pro-
bat contra producentem mensem vacationis.
  - 9 Prouisus ab Ordinario, & sit possidens eum titu-
lo est legitimus contradictor, nisi quando proui-
sus à Papa habeat subrogationem gratiosam, &
probatu reservationem, & alia requisita nu-
mer. 10.
  - 11 Prouisus ab Ordinario possidens est audiendus su-
per suis exceptionibus in iudicio executivo ad-
uersus gratiosè subrogatum, sed nihil docto,
quod releuet, datur.
- Immissio eidem subrogato executiue, non autem
ordinarie.

DECISIO DCCXXXVIII.

Dixerunt Domini, Cornelio dandam esse im-
missionem in possessionem Canoniciatus,
de quo agitur, vigore gratiosæ subrogationis,
cum constet de Clericatu, reservatione, ac
obitu in possessione, quæ sufficiunt ad effe-
ctum, quod debeat immissio vigore subro-
gationis gratiosæ P. de res. 495. lib. 2. Molde.
decis. 11. vt lit. pendet. Seraph. decis. 1426.
num. 1. Rota in rec. dec. 700. n. 1. p. 1. & fuit lec-
tissime dictum.

De clericatu enim constat ex litteris paren-
tibus vulgata decis. Grammat. 81. sepius à Rota
approbata.

De reservatione etiam apparet ex eo quod
3 Canoniciatus vacauit in mense Augusti, qui
Episcopo non gaudente alternatiua est refer-
uatus, proinde non gaudet in casu nostro Epil-
copus Campien. ex quo agitur de Canonica-
to in Collegiata, in quibus non habet intencionem
fundatam super collatione libera, sed tan-

tum super confirmatione Abb. in cap. signifi-
cauerunt num. 3. vers. nota 2. de except. Felin. in
cap. cum Venerabilis num. 3. ad fin. vers. & dicit
Abb. eod. tit. Cassad. decis. 22. num. 31. de prob.
5 Gonzal. ad regul. 8. gloss. 45. num. 47. Alternati-
ua enim comprehendit tantum beneficia libe-
re collationis, vt in Regul. 8. & ibi Gonzal.
ubi supra.

Non obstant collationes datæ pro parte Se-
bastiani, ex quibus ipse vult inferre, quod
Episcopus sit in quasi possessione conferendi,
quia fuit responsum, quod, ultra quod præ-
dictæ collationes non habuerunt effectum, illæ
loquuntur de Canoniciatibus Cathedralis,
nos autem versamur in Canoniciatu Colle-
giatæ.

Dicta enim vacatio in mense Augusti, & sic
7 obitus in possessione probatur ex confessione
Sebastiani aduersarij, qui venit ex eadem vaca-
tione, vt patet ex instrumento collationis sibi
factæ ab Episcopo per eum productum in actis
8 Egid. decis. 168.

Non obstat, quod Sebastianus prouisus ab
9 Ordinario sit in possessione cum titulo, & sic
legitimus contradictor; quia fuit responsum,
quod cum Canonici habeat subrogationem,
10 gratiosam, & constet de reservatione, & alijs
requisitis, Sebastianus non est legitimus con-
tradictor, nisi vt in iudicio executiuo sit au-
diendus super suis exceptionibus, ipso autem
11 audito, & nihil quod releuet, vt in casu no-
stro, docto procedendum est ad immisionem
executiue, non autem ordinarie vt passim
solet Rota seruare &c.

Et ita resolutum &c.

VALLISOLETANA CAPELLANIÆ.

Luna 12. Junij 1623.

ARGVMENTVM.

Familiaritas ex rotulo iunctis adminiculis
probat. Clausula non tamen à Nobis-
met ipsis prouisus quid operetur.

SYMMARIYM.

- 1 Arbitrium non intrat ad retardandam executio-
nem Breuis legitime factam.
- 2 Clericatus probatur testibus.
- 3 Obitus probatur confessione partis, & ex litteris
eius pramissionis.
- 4 Reservatio beneficij resultat ex familiaritate be-
neficiari cum Cardinale.
- 5 Familiaritas probatur ex rotulo cum admini-
culis.
- 6 Item ex testibus deponentibus de requisitis ad in-
ducendam familiaritatem, qua requisita enume-
rantur ibid.
- 7 Clausula Breuis non tamen à Nobismet ipsis
prouisus solet præseruare prouisus à Papa, sed
procedit tantum quando fuerit prouisus de tempo-
re gratia obtinuit Breue, & non postea.

DECISIO DCCXXXIX.

- D**omini dixerunt non intrare arbitrium pro retardatione executionis Brevis obrenti à Ioanne Fernandez de capiendi possessione. Cappellaniz, de qua agitur, cum A. C. d. Brevis executor ad illius executionem processerit, servatis servandis, iustiticia prius clausula, consisto in d. Breui apposta, cum de Clericatu appareat ex testibus, & de obitu antecessoris in possessione ex confessione Ioannis Antonij Adversarij, & ex literis eius promissionis. *Leum precum G. de liberal. caus. Pnt. decis. 300. num. 3. lib. 1. & decis. 171. num. 3. lib. 3. Rota decis. 309. num. 1. & decis. 401. num. 4. par. 2. vocant.*
- 4 prout etiam constat de reservatione resultante ex familiaritate Francisci antecessoris eum, bo, me, Cardinali Cesio, quæ familiaritas videtur probata non solum ex attestacione Præfati Domus d. Cardinalis, & sic ex oculo familiarium, quod iunctis adimiculis plenè probat Simonet, de reservatione quæ. 35. numer. 23. *Rota decis. 410. par. 3. divers. & 584. numer. 11. par. 1. recent. & coram Sanctissimo decis. 165. num. 1. verum etiam ex duobus testibus vltimo loco examinatis, qui non solum coadiungunt probationem antiquam, sed soli de se sufficerent ad istam familiaritatem probandam, quorum primus est Dominus Dux Aquæ Sparæ dicti D. Cardinalis frater, & alter eiusdem D. Cardinalis domesticus, deponunt enim de omnibus requisitis necessarijs ad huiusmodi familiaritatem probandam, nempe servitio prestito prædicto D. Cardinali, & subministracione victus, & partis iuxta tradita per DD. in cap. final. de verb. signif. in 6. Sarmen-jin Reg. de impetran. benef. per obit. fam. Card. in princip. Menoch. de arbit. cap. 55.2. num. 2. & 5. *Rota decis. 584. num. 3. par. 1. recent. & fuit dictum in P'ixbonen. Benefic. 27. Februarij 1618. coram D. meo Pamphilo.**
- 7 Non obstat, quod clausula in Breui apposta non tamen à Nobismet ipsis promissis impediatur executionem contra Ioannem Antonium propositam Apostolicam, quia fuit responsum, quod talis clausula solum suffragatur promissa de tempore gratiæ, & sic Ioannes Antonius non potest illa iuvare, cum postquam fuit propositus Ioannes obtinuit proiudici, ut appareat ex data anteriori in gratiam Ioannis.
- Ex quibus ita fuit resolutum &c.

ROMANA CASALIS.

Mers. 14. Junij 1623.

ARGUMENTVM.

Conductor assumendo socium non potest obligare locatorem. Cætera ex Summario.

SYMMARIUM.

- 1 Conductor absente, & irrequisto locatore assumens socium in re locata non potest præiudicare locatori.
- 2 Conductor contrahendo cum alio non potest obli-

gare locatorem, maxime si non interfuit contractus locationis, seu sublocationis, sed societatis num. 3. quæ dissoluta per mortem hæredes contra locatorem agere non possunt num. 4.

- 3 Cessionario non licet venire contra declarationem cedentis factam ante cessionem.
- 6 Locazione finita non potest subhastari ius æstius non existentis.
- 7 Locatio finitur per venditionem prædij.
- 8 Successor singularis non tenetur stare colono.
- 9 Locator tenetur ad interesse, quando vendidit rem locatam, nisi conductor acquieverit venditioni.

DECISIO DCCXL.

- D**omini steterunt in decis. nempe hæredes Bordinelli Nigroni non tenent ad aliquod interesse hæredibus Terlini ex rationibus in decis. adductis, quibus accedit quod Bordinelli non locaverat Casale Turmino, sed soli Petrutio, & licet Petrutius assumpserit in socium pro medietate d. Turminum, tamen quia hoc fecit absente locatore, & illo irrequisto in nihilo ei præiudicavit l. qui admittitur cum l. seq. ff. pro soc. Rinn. conf. 90. num. 9. & seq. lib. 1. non enim potest conductor contrahendo cum alio obligare locatorem leg. nimia C. de all. & oblig. & ibi Bald. Menoch. conf. 189. num. 5.

Maxime quia inter Petrutium, & Turminum non interfuit contractus locationis, seu sublocationis leg. 2. ff. locat. Burfat. consil. 204. num. 7.

- Sed tantum Contractus societatis respectu negotiationis d. locationis, quæ societas cum fuerit dissoluta per mortem Petrutij, qui successit paulo post initam societatem l. societatem & dissolutam ff. pro soc. ut latè in puncto comprobatur decis. Pedem. 76. per tot. d. num. 5. scilicet quoniam ut Turlinus nihil amplius habere agere in huiusmodi locacione, & consequenter nullum possunt eius hæredes præiudicare interesse.

- Et multo minus huiusmodi interesse præiudicare possunt quoad aliam medietatem æstius, quam ipse Turlinus tanquam cessionarius Maccarini creditorum hæredum Petrutij subhastare fecit, & postea deliberari Sartorio, qui dictam medietatem ei retrocessit, nam dictus Maccarinus insolidacione computorum facta cum bo. mem. Card. Pinello Procuratore locatoris declaravit locacionem fuisse finitam per venditionem, contra quam declarationem cedentis factam ante cessionem non licet cessionario venire ad not. in l. falsa §. habet ff. ad Trebellian. Burfat. consil. 101. numer. 23.

Vnde si locatio erat finita non poterat Turlinus subhastare facere ius æstius amplius non existentis.

- Quæ facilius procedant, quia per venditionem Casalis locatio fuit finita, ex qua successor singularis non tenetur stare colono l. emptorem cum ibi Nov. l. si merces §. 1. ff. eod. Mont. de tacit. lib. 5. tit. 10. num. 1. Gomez. var. resolut. tom. 1. cap. 3. num. 9.
- Et licet isto casu locator teneatur cond-

- 9 Ad id ad interesse l. si merces & qui fundum ff. locat. tamen procedit illo volente continuare in locatōe, non autem quando acquieuit venditioni vt in casu nostro, vt fuit dictum in alia decisioe.

Et ita resolutum &c.

VRBEVETANA HÆREDITATIS.

Mercur. 14. Iunij 1623.

DECISIO DCCXII.

Impressa in rec. dec. 724. par. 4. tom. 3.

TVDERTINA BONORVM.

Luna 19. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

In alienatione, vel locatione rerum Ecclesiarum quæ requirantur, & quando censcantur intervenisse; & an Legatus de Latere possit concedere licentia illas alienandi.

SYMMARIYM.

- 1 Locatio rei Ecclesiastica facta sine causa, & solemnitatibus requisitis est nulla. Item num. 3.
- 2 In alienatione rei Ecclesiæ copulativè requiruntur causa, & solemnitas.
- 3 Rei Ecclesiæ locari solita non requirunt solemnitates.
- 4 Solitum locari dicitur quando procedunt, vel una locatio solemnis, vel dua cum cursu 40. annorum.
- 5 Locatio unica, & sine solemnitatibus non inducit solitum.
- 6 Legatus à latere non potest concedere licentiam locandi bonæ Ecclesiæ ultra tempus, & locatio illius vigore facta est nulla, & sine solemnitate, & non suffragatur contra Ecclesiam numer. 3.
- 7 Legatus non potest interponere suam auctoritatem in alienatione rerum Ecclesiasticarum, nisi habeat in facultatibus.
- 8 Solemnitas in locatione rerum Ecclesiæ non presumitur cursu 30. annorum. Legati à latere facultas non presumitur cursu 30. annorum.
- 9 Alienationis rei Ecclesiæ solemnitas constare debet verè, & non per presumptionem.
- 10 Locatio ad longum tempus rei Ecclesiæ facta non servata forma licentia nulla.
- 11 Locandi licentia ad tertiam generationem non servatur locando ad 60. annos.
- 12 Rescripti forma ad vnguem servanda est.
- 13 Indicandum non est ab euentibus ab eo quod valuit concedere Legatus à latere.
- 14 Locatione finita si bona reversa sunt ad Ecclesiam, & effecta de reversa non possunt alienari sine solemnitatibus.
- 15 Incorporatio bonorum ad Ecclesiam profatur

per collectionem fructuum unius anni.

- 17 Locatio bonorum facta per Rectorem Ecclesiæ, & descripto in libris Episcopatus probant, bona reversa esse ad Ecclesiam.
- 18 Solita locari, si post locationem incorporantur Ecclesiæ desinunt esse solita, & debent alienari cum solemnitatibus.

DECISIO DCCXLII.

Locatione, de qua agitur, fuisse invalidam Domini censuerunt tanquam factam sine causa, & solemnitatibus requisitis, quæ duo copulativè in alienatione rerum Ecclesiæ intervenire debent cap. sine exceptione 12. quasi. 1. Abb. in cap. tua super num. 8. vers. sed in tene de de his, quæ sunt à Prelat. sin. consens. Capituli Conar. pluribus relatis variarum resolut. lib. 2. cap. 17. num. 3.

Non obstant, quod in re solita locari prædictæ solemnitates non requirantur ad not. per DD. in cap. 2. de feud. Alex. conf. 72. num. 10. lib. 1. Mobed. decif. 8. n. 3. de locat. Redon. de reb. Eccl. non alien. sub rub. de casibus quib. fit alienatio de reb. Eccl. sine solemn. 5. Item alio casu n. 10. quia fuit responsum, prædictam conclusionem procedere, quando adest, vel una locatio solemnis, vel dua effectum fortitè per spatium 40. annorum Iaf. de Comuni in cons. 155. num. 12. & 15. lib. 2. Clar. in §. fundum quali. 13. num. 4. Rot. divers. decif. 160. num. 5. par. 2. Seraph. decif. 414. & decif. 1451. num. 2. quod utrumque deficit in casu nostro, cum non adsit nisi unica tantum locatio, & illa sine solemnitatibus facta à Priore Diomedè vigore licentiæ concessæ à Cardinali tunc temporis Legato Petrus, qui cum talem licentiam concedere non posset, remansit locatio nulla, & sine solemnitatibus facta, & ideo non potuit suffragari contra Ecclesiam; Legatus enim nisi hoc habere expresse in suis facultatibus, non potest suam auctoritatem interponere in alienatione rerum Ecclesiæ Io. Andreas in cap. 2. de feud. Curt. in tract. de feud. part. 2. quasi. 11. numer. 2. Gundissal. de Villa decif. de offic. legat. quasi. 12. n. 8. & 9. Ferret. cons. 248. n. 12.

Nec ex cursu temporis nempe 30. annorum præsumitur, quod Legatus habuerit facultatem concedendi prædictam licentiam, & sic locationem fuisse factam cum solemnitatibus; Quia fuit responsum, hoc non procedere ad effectum vt illa dicatur solemnis, quia hoc casu de solemnitatibus verè constare debet, non autem præsumptivè Seraphinus decif. 1451. n. 3. & 1490. sub num. 4.

Quæ magis procedunt, cum in d. locatione non fuerit servata forma licentiæ concessæ à Legato, cum tantummodo dederit facultatem locandi ad tertiam generationem, non ad 60. annos, prout fuit factum, & sic non servata forma rescripti, quæ ad vnguem erat servanda c. cum dilecta, & ibi DD. de rescript. Ferret. d. cons. 248. sub num. 13. vers. 2. quia Moland. cons. 15. num. 10. lib. 1. & licet adhuc duret secunda generatio, & sic adhuc potest dici, quod pinguis fuerit adimpletum, non tamen est iudicandum ab euentu, sed ab eo quod

quod voluit facere Legatus, qui tunc temporis
14 potuisset habere iustam causam non concedendi licentiam locandi alio modo nisi ad tertiam generationem, prout fecit.

Vterius confideratur Domini, quod bona, de quibus agitur, post d. locationem
15 fuerunt reuerfa ad Ecclesiam, & effecta de illius menia, & ideo non poterant amplius alienari absque solemnitate Abb. & DD. in c. ut super num. 10. de rebus Eccles. non alien. Mench. de arbit. lib. 2. Guid. Pap. decif. 154.

Quod autem ista bona fuerint incorporata, & ad Ecclesiam reuerfa satis constat ex eo, quod
16 Fabricius Prior illa possedit, & fructus percipit per nouem annos, eum tamen adhuc effectum sufficiat vnus iuxta doctrinam Card. in c. ut super num. 9. & 10. Guid. Pap. d. decif. 154. num. 2. vers. sed D. Cardinalis Bero conf. 109. num. 26. & 27. lib. 1. Berres. conf. 211. numer. 12.

De qua possessione Prioris apparet ex locationibus ab eo factis tanquam de bonis Ecclesiae, & ex eo quod de anno 1606. & sic post
17 finitam d. locationem primum obtinuit illa describi in libris Episcopatus, ex quibus constat, quod d. bona sunt reuerfa ad Ecclesiam, & effecta de illius menia, & sic deserunt esse
18 solita alienari, quo casu non seruatis solemnitatibus necessariis non possunt amplius alienari ex supradictis.

Et ita &c.

VTERBIEN. RESTITUTIONIS. DOTIS.

Vra. 23. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

Non debet relaxari mandatum pro restitutione dotis ad fauorem mulieris, quæ administrauit bona foceri, & constat ad eius manus peruenisse tot bona, ex quibus potuit satisfieri.

S Y M M A R I V M.

- 1 Soter, & maritus obligati in forma Camera pro restitutione dotis obligati etiam heredes via executiua.
- 2 Vxor possidens bona fideicommissaria relictæ à marito, & percipiens fructus presumitur sibi de dote satisfecisse.
- 3 Dotis restitutio non admittit exceptionem compensationis, nec retentio dotis ob creditum admittitur: Fallit, quando mulier administrauit bona mariti, & constat sibi potuisse satisfacere num. 4. & 5. Vnde mulieri offerenti non fuisse satisfactum de dote, incumbit onus probandi numer. 6.
- 7 Vxor exigens fructus ex bonis mariti, debet illos computare in dotem, & eis non liquidatis non potest dari mandatum executiuum pro dote.
- 8 Statutum Viterbi concedens lucrum dotis vxori in casu dotis non solute, vel quando mulier non fuerit alimentata non habet locum, quando in ea possederit bona restitutioni subiecta, ex quibus presumitur habuisse alimentata.

Post plures resolutiones factas in hac Causa

Coram me, & vltimam sub die 1. Decembris 1617. in qua fuit dictum Io. Baptista vti vocato ex fideicommissio Clementis purificatio ad sui fauorem per mortem Domini fratris sine filijs dandum esse immisionem pro medietate bonorum d. fideicommissio subiectorum, relictæ alia medietate Constantie ratione legitime mariti, cuius ipsa fuerat relictæ, cuique iam fuit per duas decisiones resolutum illas deberi; Dubitauit hodie, an esset relaxandum mandatum executiuum ad instantiam
1 Constantie pro restitutione dotis eidem debite, & Domini illa tantum informante negatiue contra eam responderunt, Quia licet constet de illius dotis solutione facta Clementi foeto, & Dominico eius marito, nec non de eorumdem obligatione in forma Camera de dicta dote restituenda ex qua propterea afficiuntur etiam heredes iuxta notata per Galles de oblig. Cameral. quest. 4. num. 13. & ibi addentes num. 6. & 13. Rota inter impress. per Jacob. ad eund. Galles. decif. 54. num. 1.

Attamen vltim Dominiis, prædictam non posse habere locum in casu præsentis, in quo
2 apparet, Constantiam possidere dicta bona fideicommissaria, & ex illis percipere fructus, ex quibus propterea presumitur sibi de suo credito dotali satis fecisse ad Text. in l. peculium la 2. §. praterea versic. nam ut eleganter ff. de pecul. Affili. decif. 15. num. 16. & seqq. Aym. conf. 129. num. 5. Newiz. conf. 57. num. 11. & fuit dictum in Romana hereditatis de Benilacqua 13. Maij 1591. coram Oratio, & in Bononiensi. Dotis 20. Iunij 1614. Coram D. meo Pamphilio.

Neque releuat, quod hic agatur de restitutione Dotis, & ideo non possit opponi compensatio Bati. in l. si constante num. 28. ff. solut. matr. sicut nec minus admittitur retentio propter creditum Sarnen. decif. 14. lib. 1. Pat. decif. 141. num. 3. lib. 1. in nouis. Rota in Romana de Cincys 24. Nouembris 1600. Coram Illustrissimo Cardinali Melluo; Quia fuit responsum, prædicta non procedere, quando mulier administrauit, & constat sibi potuisse satisfacere
3 de eo, quod ibi debebatur ratione suæ dotis, ut declarauit Rota in Bononiensi. mandati 10. Decembris 1617. coram D. meo Pamphilio, & sensit quoque in Romana Dotis 4. Maij 1609. Coram bo. me. Cardinali Lancellotto, in quibus dicitur quod in tantum hoc est verum, ut mulieri dicenti se non fuisse plenè satisfactum de suo credito incumbat onus probandi.

Vltra quod cum ex parte Constantie fuerint percepti fructus ex dictis bonis subiectis fideicommissio, ac etiam medietas animalium,
7 quæ reperta fuerunt in hereditate Domini, ex alia vero parte heredes Io. Baptiste inhabitauerunt domum subiectam fideicommissio, & ipsemet Io. Baptista habuerit medietatem mobilium portiones Constantie ascendens. ad facta 106. reddebatur ex his proculdubio quantitas Dotis in eam, & proinde illa prius

R t

non

non liquidata per Iudicem, prout requiritur, potest mandatum executionis relaxari *Bald. in l. Item quia in 2. Instura num. 3. ff. de pass. Mortis. decis. 221. num. 9.*

Quo vero ad lucrum Dotis, quod per eandem Constantiam preceperat vigore *summi Piterbij*, cum copia datur in *Summario num. 2. vltim.* pariter fuit non debori ex eo, quia statutum predictum deferre illud in casum Dotis non restituta, vel in casum quod mulier non fuerit alimentata, quod cessat in casu nostro, in quo cum ut supra dixi, Constantia possederit dicta bona restitutioni subiecta, utique ex illis dicitur habuisse alimenta, & sic non intrat dispositio dicti statuti deferentis lucrum mulieri, quatenus alimenta non habuerit.

ROMANA SALVIANI

INTERDICTI.

Luna 26. Iunij 1623.

ARGUMENTVM.

Extrema Salviani que sint, & ex quibus probentur.

SYMMARIVM.

1. *Ægidiana habet locum in sententia lata in Saluano interdicto, à qua non datur appellatio.*
2. *Saluanum est nunc possessionem adipiscenda.*
3. *In Saluano interdicto requiritur creditum cum hypotheca, possessio debitoris de tempore hypothecæ, vel post, & possessio illius contra quem dirigatur Saluanum tempore mora litis.*
4. *Hypotheca, & creditum probatur per Instrumentum.*
5. *Obligatio Generalis facit probationem probatam.*
6. *Instrumentum delegationis pensionis domus, cum acceptatione Inquilini probat possessionem.*
7. *Solutio pensionum probat possessionem, maxime continuata num. 8.*
8. *Insistentia litis probat possessionem, & sola sufficit num. 10.*
9. *Instrumentum emptionis cum descriptione Confinium probatur possessio, & Identitas rei, præsertim si sint Immutabiles fines.*
10. *Legitimario persona ægentis Saluano rei sui, & heredis dicitur probata confutro de filiatione.*

DECISIO DCCXLIV.

Fuit resolutum, esse locum *Ægidianæ*, cum sententia fuerit lata in *Saluano interdicto*, à qua non datur appellatio ut not. *Bart. in l. 1. num. 4. ff. de Solutan. Negus. de pignor. 1. membr. 8. par. Et coram Sanctissimo decis. 491.* cum *Saluanu* sit merè possessorium adipiscendum *de Bart. ubi supra & Roland. conf. 14. num. 10. lib. 1.* maxime cum de validitate, & iustitia sententie satis appareat, & quantum attinet ad Iustitiam, cum de validitate non dubitetur, illa desumitur, ex eo, quod fuerunt probata omnia requisita in *Saluano* nempe *Crædianæ* cum hypotheca, possessio debitoris de tempore hypothecæ, possessio debitoris, con-

tra quem dirigatur *Solutuum* de tempore litis *Roland. d. conf. 14. num. 17.* cum alijs ad legat. in *decis. 150. par. 2. vltima.*

De credito enim cum hypotheca ad *fauorem* *Sebastiani & Aoris Mercurij* contra *Petrũ* tunc possiderem domorum de quibus agitur, satis constat per publicum Instrumentum impositionis Censui ab ipso facti de anno 1553. cum obligatione *Camerli* quod facit probatione probatam *Bald. in l. 1. a. 1. ff. de non oper. actum. Et in l. interest n. 2. C. de solat.* Possessio vero *Petri* venditoris Censui similiter probatur ex Instrumento delegationis pensionis domorum, de quibus agitur, cum recognitione Inquilini acceptationis onus solvendi d. pensiones. Unde cum per delegationem consequatur solutionem pensionum, & per solutionem pensionum probetur possessio *Sociæ.* *conf. 13. num. 14. Gorad. conf. 94. num. 57. Conf. de Grassi. decis. 10. num. 10. de Caus. poss. & propriis. Seraph. decis. 1200. num. 1. Rota coram Sanctissimo decis. 500. num. 2.* non videtur posse dubitari de possessione filii debitoris, que probatur ex continuatione illius possessionis in *Bertinum* filium *Petri*, ut apparet ex testibus datis in *Summario* *Mercurij* num. 1. quam non continuasset si *Petrus* non possederet.

De possessione vero *Lucæ de Vecchijs*, contra quem fuit intentatum *Saluanum*, & sic de secundo extremo apparet non solum ex litis sustentatione *Caput. decis. 381. par. 2.* quæ sola sufficeret *Conf. de Grassi. decis. 4. de resp. solat. Sanctissimus decis. 162. num. 3. & decis. 50. num. 3.* sed etiam ex Instrumento emptionis ab eodem *Lucæ* factæ cum enunciatiua eorundem confinium, qui in Instrumento emptionis census enuntiantur, et quibus probatur Identitas presentium si sint fines Immutabiles, prout in casu nostro.

De legitimazione autem personæ *Mercurij* non fuit dubitatum, cum ex testibus constet ipsum fuisse filium *Alexandri*, & *Alexandrum* filium *Sebastiani* emptoris census, à quo idem *Alexander* fuit hæres institutus, licet adhuc effectum sola *hæres* sufficeret *Seraph. decis. 1262. num. 4.*

Et ita resolutum &c.

VIRDVNEN. PENSIONIS.

Luna 26. Iunij 1623.

DECISIO DCCXLV.

Impressa in rec. dec. 491. par. 4. tom. 3.

CÆSARAVGVSTANA IVRISDICTIONIS.

Merc. 23. Iunij 1623.

ARGVMENTVM.

Ordinarius quam iurisdictionem habeat in exemptos, & quando.

SFM.

SYMMARIUM.

- 1 Exemptio concessa Fratribus Beatae Mariae del Pilar habet locum quoad eos, qui vivunt in eodem monasterio.
- 2 Beneficij Beatae Mariae del Pilar habitantes extra monasterium non gaudent exemptione, sed sunt sub iurisdictione Ordinarii num. 3.
- 4 Non exemptus delinquens in loco exempto, vel contra personam exemptam non eximitur d. iurisdictione Ordinarii.
- 5 Ordinarius ratione originis, & domicilij semper est iudex competens pro delictis commissis in loco exempto.
- 6 Exceptio delicti commissi in loco exempto est de iure tertij, quam subdatus aduersus intentionem sui Ordinarii de iure communi fundatam obicere non potest.
- 7 Delictum factum in loco exempto ad hoc ut non possit puniri per Ordinarium requiritur, quod commissum sit ab exempto.
- 8 Delicta non debent remanere impunita, & ideo cessante iurisdictione Praelato loci exempti potestas illa puniendi reservatur Ordinario.
- 9 Exemptio quicquid non acquirit Praelato, vel loco exempto intelligitur Episcopo reservatum.

DECISIO DCCXLVI.

- CVM alias per folic. record. Sixtum V. Prior, & ceteri Clerici Ecclesiae Beatae Mariae del Pilar fuissent exempti d. iurisdictione D. Archiepiscopi Celsarugustani, & per tres sententias Rotales fuerit declaratum d. privilegium exemptionis suffragari dumtaxat illis personis, quae verè realiter, & cum effectu continuatam habitationem habent intra claustrum praedictae Ecclesiae Monasterij, & ideo cum praesupposito quod iuxta Breue d. exemptionis, & add. sententias Rotales beneficiarij habitantes extra praedictum claustrum non gaudeant privilegio praedictae exemptionis; Dubitanti an supradicti beneficiarij delinquentes in loco exempto, vel in personas exemptas possint & debeant ab Archiepiscopo puniri, & ab eodem ipsorum beneficia in huiusmodi Ecclesia exempta ex illentia visitari, & informante tantum D. Archiepiscopo parte aduersa sapienter citata, & informate recusante, Domini quoad primam partem dubij pro illo responderunt: Quo verò ad secundam de visitatione voluerunt ut particulariter de illo videretur;
- Et quoad primum moti fuerunt ex eo quod cum isti Beneficiarij iuxta dictum Breue, & sententias Rotales, ex eo quod habitant extra Claustrum remanent sub omnimoda iurisdictione Ordinarii, & quatenus delinquant in loco exempto vel contra personam exemptam tamen non eximitur d. iurisdictione praedicti Ordinarii, quia Ordinarius ratione originis, & domicilij semper est iudex competens pro delictis commissis in loco exempto s. *Andr. in c. 7. num. 5. & 6. de consuet. in 6. Anchar. in c. postulasti num. 40. & 45. de foro compet. Federic. de sen. conf. 2. per tot. Felin. in c. grave num. 2. vers. considera bene de offic. ordin. Roland. conf. 34. in princ. dubio 2o.* Exceptio enim

- 6 delicti commissi in loco exempto est de iure tertij, quam subdatus aduersus intentionem sui Ordinarii de iure communi fundatam obicere non potest argumento text. in l. loci corpus §. competis. ff. si seru. vendit. c. mandatum de rescriptis. *Anchar. in d. cap. postulasti num. 44.* Tum etiam quia ut notat *Anchar. in d. cap. postulasti d. num. 44.* ad hoc ut delictum commissum in loco exempto non possit puniri per Diocesanum requiritur, quod commissum sit ab exempto; sed sic est quod in casu nostro stante d. Breue Sixti V. & sententij Rotalibus degentes extra claustrum monasterij non sunt exempti, sed omnino subditi Episcopo ergo delictum commissum ab ipsis etiam in loco exempto potest puniri per Diocesanum, cum non sit commissum ab exempto.

Vltimis quia si Ordinarius non cognosceret de dictis delictis commissis in loco exempto per habitantes extra illum talia delicta remanerent impunita, cum nec hoc casu Prior habeat aliquam iurisdictionem, cum careat illa quasi Episcopali, & tunc non posset punire delinquentes, quo casu talis iurdictio Episcopo est reservata, cum quicquam per exemptionem non acquiratur Praelato, vel loco exempto intelligitur Episcopo reservatum *Anchar. in d. cap. postulasti num. 43. vers. in contrarium Rota decis. 324. numer. 5. par. 1. reuoc.*

CÆSARAVGVSTANA DEDICATIONIS.

Merc. 28. Iulij 1623.

ARGVMENTVM.

Sententia transit in iudicatum si in tempore non fuit redditum pro Apostolis, & commissæ causæ.

SYMMARIUM.

- 1 Apostoli debent peti intra 30. dies post appellationem d. sententia, alias transiit in iudicatum, & appellatio deserta.
- 2 Reuocentibus datis causæ debet intra decem dies committi, alias sententia transit in iudicatum.
- 3 Iudex non potest remittere rem iudicatum.
- 4 Fatalibus elapsis, & non prorogatis sententia transit in iudicatum.

DECISIO DCCXLVII.

- Dixerunt Domini: consistere de re iudicata, quia cum fuerit appellatum d. sententia sub die 12. Iulij, & fuerit d. iudice datus terminus iuris simpliciter non fuit redditum pro Apostolis intra 30. dies, & sic per totam diem 11. Augusti prout opus, sed post duos dies nempe 13. Augusti, quo casu appellatio remanet deserta c. ab eo de appell. in 6. & fuit dictum in *Conchen. Decimarum del Campillo 17. Decembris 1612. coram me;* Vltima quia die dicta 13. Augusti quando fuit redditum pro Apostolis etiam si fuerint dati reuocentiales, quia non fuit commissæ causæ iura decem dies, sed quatuor dies post lapsum decem dierum, sententia

3. respondendo de reure ntialibus potuit dictam rem iudicatam remittere, de qua visum fuit
4. etiam DD. constare ex eo quod fuerunt lapsa fatalia, & numquam prorogata iuxta decis. Cassador. 6. nu. 8. de appell. Vcltr. in prax. lib. 7. cap. ult. num. 12.
- Et ita &c.

incommodum accessum ad Urbem datur praerogatio inter Papam, & Episcopum in locis exemptis quoad subditos Episcopos.

14. Ordinarius, qui potest cognoscere de delictis in praedictum Nuntij Papa, Papa non cognoscere, potest tanto magis cognoscere in praedictum ipsius Nuntij absentis a loco delicti.

DECISIO DCCL.

Disputato in hac causa dubio sub die 18. Iunij praeteriti cum praesupposito, quod iuxta Breve exemptionis Sixti V. concessum Ecclesiae, & Beneficiatis Beatae Mariae del Pilar, ac tres sententias Rotaes habitantes extra claustrum non gaudeant privilegio dictae exemptionis an dicti Beneficiarii delinquentes in loco exempto, vel in personas exemptas possent, & deberent puniri ab Ordinario, & ab eodem ipsum Beneficium in huiusmodi Ecclesia existens visitari DD. tunc ex eo quia dubium habeat duas partes, resolverunt quoad primam partem pro Archiepiscopo solum informante; sed cum Prior, & Canonici dictae Ecclesiae non acquiescerent resolutioni praefatae, & vellent super ea etiam ipsi audiri, iterum hodie propositum hoc dubium, & Rota veraque parte informante censuit standum esse in decisio ex rationibus, & fundamentis adductis in decisione.

Quibus dixerunt non obviare DD. allegati hodie incontrarium per informantes pro parte Prioris, & Canonicoeum d. Ecclesiae del Pilar, & praecipue Rot. qui alios etiam cumulat

1. conf. 33. num. 24. & seq. lib. 3. quia loquuntur in casibus diuersis, nempe cum agitur de puniendo exemptum delinquentem in loco exempto, vel delinquentem in loco exempto, qui non sit subditus Ordinario, quibus casibus non mirum si Ordinarius non habet cognicionem, cum ratione personae deficiat iurisdicchio propter exemptionem, quam illa habet; ratione vero loci non competat, ex eo quia locus exemptus licet sit in Diocesi, non tamen dicitur de territorio, a quo prouenit iurisdicchio, unde cum non uideretur in neutro istorum casuum, sed in casu, quo delinquentes non sunt exempti, sed subiecti Ordinario ratione originis, & domicilij bene procedunt, & loquuntur doctrina Io. Andr. & aliorum relatorum decus. dicentes tunc posse dd. delinquentes puniri ab Ordinario ratione dictae subiectionis, licet in loco exempto, vel in personas exemptas delinquerint.

Neque obstat, quod Ordinarius careat omnino iurisdictione ratione dictae exemptionis per quam Ecclesia immediate subiectionis

6. Papae, ad quem propterea debet spectare cognitio delictorum uti ad Iudicem, & Diccelanum exemptorum gloss. verbo Sedit Apostolica in c. auctoritate 5. inuicem de priuilegiis in 6. gloss. in c. nulla distinctio, 91. & in Clem. 1. verb. proprii de reb. Ecclesiae non alien. Rom. conf. 369. num. 18. in fin. & num. seq. Aethill. dec. 142. in fin. de priuilegiis, quia fuit responsum esse verum, quo ad hoc ut Archiepiscopus non possit in dicta Ecclesia exigere Tribunal non autem

PERVSINA ECCLESIA RV M S. CRVCIS
ET S. LVCIÆ

Luna 3. Iulij 1623.

DECISIO DCCXLVIII.

Impressa apud Post. de mens. dec. 176.

MELEVITANA HAEREDITATIS.

Luna 6. Nouembr. 1623.

DECISIO DCCXLIX.

Impressa in rec. dec. 496. par. 4. tom. 2.

CAESARAVGVSTANA IVRISDICTIONIS.

Vener. 17. Nouembr. 1623.

ARGVMENTVM.

Ordinarius potest procedere contra suum, subditum delinquentem in loco exempto, vel in personam exemptam.

S Y M M A R I V M.

1. Exemptus delinquens in loco exempto non potest puniri ab Ordinario.
2. Ordinarius non potest cognoscere de non subdito delinquentem in loco exempto.
3. Iurisdicchio deficit ratione persona exempta.
4. Locus exemptus licet sit de Diocesi, non tamen est de territorio, unde prouenit iurisdicchio.
5. Subditus Episcopi ratione originis, & domicilij delinquens in loco exempto, vel contra exemptos punitur ab Episcopo.
6. Papa cognoscit de delictis, quando Ecclesia immediate subiectionis Sedi Apostolicae, vid. quod Episcopus non possit erigere tribunal in Ecclesia exempta, non autem ut non possit punire suos subditos.
7. Papa concedendo exemptionem Ecclesiam non videtur abstulisse Ordinario ius puniendi suos subditos ibi delinquentes; maxime quando illud ius non concessit Praefato exempto nu. 8.
9. Papa reseruando sibi immediate iurisdictionem in Ecclesia exempta non intelligitur reseruasse eam praeuentionem quoad Ordinarium, sed communitatem.
10. Praerogatio datur inter Papam, & Episcopum, quando subditus Episcopi delinquit in loco exempto.
11. Index originis, & domicilij concurrunt in cognitione delicti cum Iudice loci, ubi delictum est commissum, & inter eos datur praerogatio.
12. Delictum laici in loco sacro cognoscere debet aequale Ecclesiasticis, & secularis Index.
13. Delicta ne remaneant impunita ob difficultatem, &

tem ut ille dicatur priuatus auctoritate, quam habet puniendi delinquentes subditos, & subiectos suæ iurisdictioni originaria, cum Sixtus Quintus per dictum Breue non censetur eidem fultulisse, cum illam concesserit minime Prælati exemplo, ut fuit dictum in *decisione ex Ancher*, & alijs ibi citat & norat etiam *Franch.* in c. 2. §. *statuto* num. 11. *vers.* & hoc idem placet *Bald. de consue.*

Nam licet Papa per dictam exemptionem referuauerit sibi immediate iurisdictionem in dicta Ecclesia exempta; attamen non debet intelligi ita referuatio priuatiue quoad Ordinarium, sed cumulatue cum iplo itaut in cognitione delictorum sit locus præuentioni, quia tam Papa ratione loci exempti, quam Ordinarius ratione personæ subiectæ habet iurisdictionem; Vnde videmus, quod Iudex originis, & domicilij concurrat in cognitione delicti cum Iudice loci ubi delictum est perpetratum, & inter eos habet pariter locum præuentionis iuxta tradita per *Decian. tract. crim. lib. 4. cap. 20. & per Farinac. in prax. lib. 1. q. 7. & faciunt notata per Abb. in c. fin. num. 5. de imm. Eccles.* ubi dicit, quod si Laicus delinquit in Ecclesia, vel loco sacro etiam si delictum sit mere secularis, nihilominus illius cognitio a quoque spectat ad Iudicem Ecclesiasticum, prout ad Iudicem secularem, cuius dictum refert, & sequitur *Leon. in Thes. For. Eccles. par. 1. cap. 13. num. 23. & Farinac.* qui etiam alios allegat de immunit. Eccles. in append. cap. 14. n. 236.

Quæ tanto magis uisa fuerunt procedere ex eo quia delinquentes non habere ibi alium Ordinarium, quam Papam, unde ob tam incommodum, ac difficile accessum de illis paribus ad Curiam, delicta remaneret impunita, ut fuit dictum in dicta *decisione*, & præter *Ancher*, ibi alleg. tenet hoc idem *Franch.* dicta ratione motus in dicto cap. 2. §. *statuto* num. 11. *vers.* si enim aliud diceremus de cons. in 6. quæ ratio non videtur cessare ex eo quod dicatur in illis paribus adesse Nuntium Papæ, qui potest cognoscere super istis delictis, quia sicut Ordinarius potest cognoscere in præiudicium Nuntij Papæ, Papa non cognoscens, ita potest cognoscere in præiudicium Nuntij propter absentiam ipsius Nuntij à loco commissi delicti, & sic cum militer eadem ratio in utroque casu eadem debet esse iuris dispositio iuxta leges vulgatas.

Ex quibus DD. steterunt in *devisis* cum eadem referuatione tunc facta quod scilicet particulariter videatur circa beneficia.

ROMANA DOMVS.

Pener. 1. Decembr. 1623.

ARGVMENTVM.

Intentato iudicio actione locati, & remedio l. si quis conductionis G. locati cum clausula deducens omne ius, omnemque actionem si ultra rem & consensum non

probetur locatio cum certa mercede, conuenia datur absolutoria ab obseruatione iudicij, nec Iudex tenetur pronunciare super relaxatione rei, quamuis probetur. Dominium ex quibus probetur.

S Y M M A R I V M.

1. Locati actio, & remedium l. si quis conductionis non habet locum, quando non probatur locatio cum certa mercede ultra rem, & consensum.
2. Sententia absolutoria ab obseruatione iudicij profertur, quando actio seu remedium intentatum non competat.
3. Clausula salutaris idest deducens omne ius, omnemque actionem, quando apparet, autorem intentasse certum remedium, vid. locationis & ad illud se restricturisse non operatur effectum, quod possit ferri sententia in re diuersa, vid. super relaxatione domus.
4. Testes deponentes super locatione debent deponere de mercede conuenta, alios non probant.
5. Testes duo tantum deponentes de auditu, alter de confessione extrajudiciali non probant.
6. Confessio extrajudicialis per duos testes probari debet, nam unus non probat.
7. Confessio partis probat dominium partis aduersa, si ad legitimè probetur, siue sit iudicialis, siue extrajudicialis de acquiret. Canonica, non solum contra Consistentem, sed contra habentem causam ab eo, & num. 8. & maxime quando concurrunt adminicula, & num. 9.
10. Testes singulares admittuntur ad probandum adminicula.
11. Adminicula ad probandum dominium, inter quæ exaltio pensionum num. 12. Constructio lauatorij, & constructio num. 13.
12. Protestatio facta in iudicio partis aduersa, in qua citandum esse dicit N. Dominum domus, probat dominium in illa eam alijs adminiculis.
13. Dominium probatur ex pluribus simul iuribus, & ex quibus vide in numeris antecedentibus.

DECISIO DCCLII.

A Gentibus Dominis de Cincijis coram A.C. per viam monitorij ad euacuandum, & solutionem pensionum domus possessa, & inhabitata per Vincium, & alios de Granis, fuit contra illos ad sanorem istorum de Granis lata sententia absolutoria, à qua interposita pro parte DD. de Cincijis appellacione, causaque in Rota mihi commissa dubitanti sententia esset confirmanda, vel infirmanda, & Domini post alias duas positiones, in quibus dictum fuit, non liquere, tamen hodie, responderunt Dominis de Cincijis non competisse remedium l. si quis conductionis C. locat. consistere tamen de istorum dominio, & quod de exceptionibus illorum de Granis videretur.

Et moti fuerunt ex eo quia in monitorio clarè apparet Dominos de Cincijis egisse actione locati, & remedio l. si quis conductionis C. locati, quod Dominis visum fuit, non com-

pe-

petiisse, cum pro parte illorum non fuerit probata locatio cum etra consueta mercede, quæ ultra rem, & consensum est necessaria ad perficiendum contractum locationis, & conductionis 1.2. & l. si merces ff. locat. *Azo. in Summa C. locat. num. 1. Alex. conf. 184. num. 4. & 5. lib. 6. Sord. conf. 400. nu. 9. lib. 3. Card. Mentica de Comitatu. lib. 5. tit. 1. nu. 5. Rota dec. 37. num. 20. par. 2. diuers. Vnde merito fuit lata sententia prædicta absolutoria ab obseruatione indicij, quæ fertur quotiescunque actio, seu remedium intentatum non competit iuxta notata per DD. in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Papienf. in prax. tit. de form. libell. actio real. num. 3. vers. quia libellus est male conceptus *Marent. in praxi indic. p. 5. princip. num. 5.**

Nec obflare DD. dixerunt ea, quæ per informantes pro DD. de Cincijs opponerentur contra dictam sententiam, & clausulas salutaribus in dicto monitorio appositis ibi quæ deducunt omnes, omnemque aliam, & ex quibus propter dicebatur Iudicem debuisset pronunciare etiam super relaxatione domus probato dominio DD. de Cincijs iuxta not. per Felin. in c. licet Heli. num. 44. de Simon. *Marent. in prax. 6. par. principal. 3. membr. num. 15. & seqq. Crescent. dec. 6. de appellat. in fin. quia tuit responsum, dd. clausulas non operari istum effectum, quando apparet fuisse intentatum certum remedium, ad illudque Actorē se retrinxisse, prout hic, factum fuisse manifeste colligitur ex monitorio, & postea prosecutus Gabriel. de claus. conclus. 4. nu. 12. Sord. conf. 273. num. 24. & seqq. l. 2. Honded. conf. 68. num. final. l. 2.*

Minus obstant testes inducti ad probandū locationem dictæ Domus factam istis de Granis, quia ultra quod ex testibus examinatis nemo est, qui deponat de consenta mercede, prout requiritur ex supradictis, quod solūm sufficit ad excludendum intrusionem agentium, nec etiam duo, qui loquantur de locatione probant, quia vnus deponit de auditu; alter verò de quadam confessione extrajudiciali Io. Baptiste de Granis afferentis se iniquum dictæ domus, qui pariter enim sit vnus non relenat pro probanda confessione prædicta, quæ saltem per duos testes probari debet *Gabr. conf. 40. num. 57. lib. 2. & fuit dictum in Romana vincta seu Saluiani 1. Iulij 1620. coram me.*

Quod autem constat de dominio DD. de Cincijs in ista domo probatur ex confessione ipsius Ioannis Baptiste de Granis, qui factus fuit hanc domum possedisse tanquam Inquilinum, & factorem Io. Antonij Capizucchi, à quo DD. Cincijs causam habent, vt deponerentur Testis iuxta quatuor, septimus, iuxta septimū, vt in primo Summar. in hac causa data 2.4. & octauus iuxta duodecimū in Summar. 3. & facit etiam notus Testis iuxta decimum in Summar. num. 9. quæ quidem confessio siue indicialis, siue extrajudicialis de æquire Canonica plene probat *Felin. c. si Cantio n. 22. de fid. instrum. Dec. respons. 2. n. 56. lib. 3. Gabr. de confess. conclus. 1. num. 46. put. dec. 11.*

num. 3. & dec. 5. 2. lib. 2. Rota diuers. dec. 4. nu. 2. par. 1. *Scrapp. dec. 487. num. 6. quæ conclusio habet locum nedum contra consentientem; sed etiam contra habentem causam ab eo Actis. conf. 112. num. 1. Ruia. conf. 50. num. 13. lib. 1. & conf. 108. num. 16. lib. 2. Rota dec. 776. nu. 1. par. 1. diuers.*

Maximè quando cum dicta confessione concurrunt alia adminicula, quo casu admittuntur etiam testes singulares *Paul. de Castr. conf. 281. num. 10. ad fin. vers. item non obstat lib. 1. Aym. conf. 35. num. 6. & conf. 73. nu. 36. Put. dec. 476. nu. 3. lib. 2. & fuit dictum in Vrbetana Legati 13. Octobris 1581. coram Cantuccio, & Imolen. repetitis Dotis 4. Martij 1594. coram bo. me. Penia.*

Adminicula autem hic plura concurrunt, & primo quod Cardinalis Capizucchus emit domum, de qua agitur, vt in Summar. num. 6. qui quidem Cardinalis instituit heredē Hieronymum eius nepotem, cui successit Ioannes Antonius filius, vt patet ex testamento in extrafo. fol. 304. & 305. & 322. quæ postea domus vigore Concordiæ peruenit. Ad DD. de Cincijs, vt in instrumentum concordiæ, quod datur Summar. nu. 1. & 2. Concurrunt etiam plures locationes eiusdem Domus vna cum 12 exactionibus pensionum factis per Portiam Sanctacruciam vti Auiam paternam, & Tetricem Ioannis Antonij Capizucchi, nec non 13 constructio lauaretij, & conductione aquæ, & alia similia per eandem Portiam facta in dicta domo.

Et vterius accedit alia confessio eiusdem Io. Baptiste de Granis emanata per viam probationis, in quodam iudicio moto pro obsecratione cuiusdam fenestæ dictæ domus, in qua dixit esse ciendam Io. Antonium Capizucchum vti Dominum huius Domus, quæ omnia iuncta satis reddunt probatum dictum dominium iuxta notata per Socin. conf. 89. num. 9. vers. quo supposito lib. 1. Paris. conf. 104. num. 93. & seqq. lib. 1. *Membr. de arbit. cas. 42. Caput. dec. 181. par. 1. cum aliis adductis in Interamnen. Saluiani 19. Novembrij 1613. coram me.*

Vetum quia: contra prædicta multa opponerentur pro parte illorum de Granis, Domini referantur de illarum exceptionibus particulariter videre.

Et ita fuit resolutum, &c.

ROMANA DE PRATIS.

Luna 4. Decembris 1623.

ARGUMENTVM.

Filius acceptando legatum sibi in testamento factam, non potest impugnare illud testamentum, & pretendere successione ab intestato.

SVMMARIVM.

1. Testis causæ facti esse causam investiti.
2. Legatum in testamento relictum qui acceptans non potest testamentum illud impugnare.

- 3 *Legatus acceptio probatur ex quietantia legatarii.*
 4 *Confessio partis quando testamentum videris, ac eius circumstantias considerant cum acceptatione legati prauidelicat legatario, ut non possit ipsum impugnare.*
 5 *Renunciatio facta liti, & causa operatur cessationem iurium parti adversa.*

DECISIO DCCLII.

Cum Michael Prata prætenderet venire ab intestato ad successionem Petri sui Patris petij sibi dari immunitatem in bonis praedicti Petri ex *Inuendito* quorum bonorum; super quo hodie dubio proposito Domini illam denegandam esse censuerunt, & moti fuerunt ex eo, cum dictus Petrus obierit cum testamento, in quo instituit heredem D. Io. Petrum Praram, non potest Michael ab intestato ad successionem prætendere; causa enim testati facit cessare causam intestati. *l. quomodo 39. ff. de acquir. poss. l. auequam C. de success. & ibi Salicet. & Sord. conf. 573. num. 21. l. 4.*

Non obstat, quod testamentum Petri, ut exaduerso praemenditur, careat solemnitatibus, & multis nullitatibus laboret; quia vera quod de hoc non constat Michael acceptando legatum sibi in dicto testamento relictum sibi prauidicant; ita ut hodie non possit amplius dictum testamentum impugnare. *l. si pars 5. illud & l. penult. 5. ff. de iuss. testam. Sord. conf. 237. num. 25. Corn. conf. 176. num. 5. lib. 4. Rota decis. 271. numer. 18. coram felic. record. Gregor. XV.*

Quod autem dictum legatum acceptauerit apparet ex quietantia ab eodem Michael de dicto legato facta, & quod circa qualitates testamenti patet ex responsionibus per ipsum datis ad positiones, in quibus habetur; *che esso Michele nel tempo che riceuette il legato era pienamente informato del tenore, solennità, e circostanze del detto testamento per daverlo più volte visto, e letto, e Michele rispose credet et ponitur, quare cum habeamus confessionem patris nulla maior potest dari probatio.*

Quae confirmatur ex renunciacione per dictum Michaelem facta liti, & causae in Roma pendenti super dicto testamento, per quam renunciacionem censetur omne ius, si quod habebat, renunciassse Io. Petro heredi scripto per text. in *l. postquam liti, & ibi Bart. & scribentes C. de factis, & in terminis renunciacionis liti introductae super falsitate testamenti Bologna. in d. l. postquam liti num. 6. Et ita, &c.*

ROMANA CLERICATVS SANCTI PETRI.

Veneris 12. Ianuarij 1614.

ARGVMENTVM.

Aliqua de resignatione beneficij.

SYMMARIFM.

- 1 *Gratia dicitur iustificata quoad clericatum, idon-*

nitatem, valorem, & obiecta quando pars adversa non impugnatur.

- 2 *Narratio circa modum vacationis resignationis probatur per mandatum procuratoris ad resignandum, & resignationem secutam.*

- 3 *Impetrans beneficium certo modo ob non resistantem non potest prætendere illud in vim resignationis.*

- 4 *Clausula generales siue permissio siue alio quouis modo, siue per liberam resignationem non operantur, quod beneficium sit collatum ob renuntiationem, si resignatio non probatur, & de illa non constat.*

- 5 *Consensus procuratoris per verbum cessio &c. ad fauorem &c. a tergo litterarum non suffragatur, quia resignatio debet fieri in manibus Papa, & signata supplicatione super illa, & num. 6.*

- 7 *Vacatio per resignationem posita in clausulis generalibus non iuvat, nisi probato modo vacandi expresso de facto.*

- 8 *Mandatum ad resignandum non censetur reuocatum nisi facta intimatione, quod procedit etiam in reuocatione tacita num. 9.*

DECISIO DCCLIII.

Gratiam Iulij Caesaris esse iustificatam Domini censuerunt, nam quoad clericatum, idonitatem, valorem Beneficiatus, & obiectorum non fuit dubitatum.

Sed difficultas reducebatur ad verificationem modi vacationis, narrauit enim Iulius Caesar quod Clericatus vacabat per resignationem Domini Caracalli, quod visum fuit iustificatum ex quo dictis Dominicus sub die 20. Maij 1613. constituit procuratorem ad resignandum, qui resignauit ad fauorem Iulij Caesaris vti in eius *summaria* apparet.

Non obstat, quod dictus Dominicus post 22. Ianuarij 1611. constituerit alium procuratorem ad resignandum ad fauorem Nicolai, quia fuit responsum, quod dictum mandatum non habuit effectum, ex quo Nicolaus obtinuit sibi provideri de isto Clericatu tanquam certo modo vacans ob non resistantiam Domini, & non ex resignatione, nec potest innari ex eo quod adfuit clausulae generales siue permissio siue alio quouis modo siue per liberam resignationem, quia illa resignatio non probatur, & de illa non constat, quae non potest induci ex consensu per Procuratorem adhibito ad fauorem Nicolai a tergo litterarum Impetracionis per verbum *cessit*, cum resignatio debeat fieri in manibus Papa & signata supplicatione super illa *cap. fin. de renun. Pat. decis. 94. lib. 2. Paris. de resignat. lib. 1. quest. 3. num. 50.*

7 *vitra quod illa vacatio per resignationem vti posita in dd. Clausulis generalibus non potest iuuare Nicolaum, nisi prius inlitteret modum vacandi expressum de facto ut fuit dictum in Bononien. Canonatus 19. Martij 1590. & in Verdunen Canonatus 25. Martij & 13. Maij 1596. coram bo. mc. Cardinali Pamphilio Vletrius fuit responsum, quod est speciale in mandato dato ad resignandum, quod reuocario non reuocat nisi facta intimatione reuocationis ad text. in Clem. vnic. de renunat. Felin. in cap. ex*

ex parte Decani num. 15. de rescript. cum alijs per Paris. de resignat. lib. 9. quaest. 25. num. 12. 8 quod procedit etiam in revocatione tacita vt in d. Clement. & ibi gloss. in verbo quomodolibet ibi sunt expresse sine tacite Procurator reuocatur, & pluribus relatis tellatur Cold. de emptione & venditione cap. 15. num. 37.

Quantum verò attinet ad narrationem resistenzæ Dominici per triennium, visum fuit Dominis, vt de illa particulariter videretur. Et ita &c.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE TVRRE.

Veneris 19. Ianuarij 1624.

ARGVMENTO.

Non indiget.

SVMMARYM.

- 1 Positi in conditione censurati vocati, maxime conuenerunt censurati.

DECISIO DCCLIV.

PER duas decisiones in ista Causa factas, altera coram D. meo Fersippo; altera verò coram me, 25. Febr. 1622. tuit firmatum, Sfortiam fuisse vocatum in testamento Peregrini ipsius aui, non obstante opinione Glossæ in l. latus la. §. de hered. insti. à qua communiter receditur, statibus coniecturis, ex quibus elicitur positis in conditione esse vocatos, & cum pars aduersa dd. decisionibus non acquiescisset, hodie super eisdem Causam reppolui, fratribus de Turri, pro quibus sunt decisiones, tamen informantibus, altera parte scilicet ciata, & informare recusante, Vnde Domini consideratis bene fundamentis decisionum, in illis standum censuere; maxime cum non solum decisiones referant quatuor coniecturas potissimas pro vocatione positorum in conditione, sed etiam vitima satisfaciatur opinionibus contra dictas coniecturas factas, quibus bene iudicatur Domini satisfactum fuisse; Vnde ex iisdem fundamentis dd. decisionum in illis persistendum iudicatur, & sic non est opus eadem fundamenta hodie transferre, cum illa facile possint videri in eisdem decisionibus, & sic lussit dicere, DD. meos vniuersim illa approbasse, & sic standum esse in decis. dixerunt &c.

AVXIMANA BONORVM.

Veneris 19. Ianuarij 1624.

ARGVMENTVM.

Inuentarium probat contra confidentem, nisi doceatur de errore. Cetera ex Summario.

SVMMARYM.

- 1 Obligatio Cameralis habet executionem paratam nec admittit exceptiones extrinsecas à contraria.

2 Obligatio Cameralis quando non dicatur voluta, rata per sententiam.

3 Inuentarium probat contra confidentem.

4 Limita quando in continenti probatur error.

DECISIO DCCLV.

DEbitum, an essent relaxanda mandata executiua contra bona hereditaria quoniam Pompilij Rotundi, & contra quæ, & Domini, vitraque parte informante, dixerunt, mandata pro nunc esse relaxanda pro duobus ex tribus partibus tantum, & quod pro alia tertia parte firmaretur status hereditatis; certum est enim, quod cum dentur obligationes q. Pompilij in forma Camera, est relaxandum, mandatum, quia obligatio Cameralis habet executionem paratam, & non admittit exceptiones extrinsecas à Contradiu Galles. de oblig. Camer. part. 4. quaest. 1. numer. 2. Rota decis. 800. num. 6. par. 3. dicens. Scraph. decis. 1477. num. 1.

Nec facit sententia lata super Immissione, per bo. me. Card. Lancelottum, quia illa non vulnerebat obligationem Cameralem, cum illa non feriat, nec sufficiat, quod vulnere tur decretum, aut sententia lata super executione, dummodo non tangatur ipsa obligatio, vt fuit dictum in Romana Pecuniaria de Columnis 10. Nouembrii 1595. coram bo. me. Cardinali Pamplilio, & in Anconitana Affecutionis 1. Iulij 1602. coram Reuerendissimo D. meo Decano impress. per Zach. post trall. de oblig. Camer. 95. num. 7. & coram eodem in Romana Censuræ 21. Ianu. 1604.

Quo verò ad secundam partem dubij Phœbus confecit inuentarium bonorum hereditarium Pompilij, quod probat contra ipsum Bald. conf. 407. num. 6. lib. 1. Roman. conf. 102. num. 3. vers. cum itaque Rota decis. 71. num. 3. par. 1. dicens. & in Forulien. fideicommissi 16. Ianuarij 1623. coram me, & in decis. d. mei Phœbi 26. Nouembrii 1611. fuit dictum de fideicommissio ex testamento Hieronymi ad fauorem Phœbi, sed ipsum solum vocatum, pro tertia parte; Vnde cum probari videatur ex deductis in Summario pro Phœbo, quod bona descripta in d. inuentario fuerint de bonis relictis per dictum Hieronymum Euangelistam, non potest relaxari mandatum nisi pro duobus tertijs partibus; nam quamuis creditores fundentur in Inuentario confecto per Phœbum, quod illud fecerat de bonis hereditarijs Pompilij; tamen ex probationibus eiusdem Phœbi statim deprehenditur error à ista confessio, cum, vt dixi, probetur bona descripta in Inuentario fuisse de bonis relictis per Hieronymum Euangelistam, quod facit cessare presumptiones.

Quo verò ad præsentationem creditorum super trustibus percipels ex dictis duabus partibus, de his habebitur ratio, quando firmetur status hereditatis, prout Domini illum firmare mandarunt. Et quoad alienationes hinc inde factas de bonis fideicommissio subiectis videbitur particulariter polliquar fuerit firmatus d. status hereditatis, & hodie sufficiat

ciat dicere, quod pro nonne mandata sint relaxanda pro duabus ex tribus partibus tantum.

BARCHINON. BENEFICIUM.

Veneris 26. Januarij 1614.

ARGUMENTVM.

Possessio abque intimatione capta vigore mandati de immittendo relaxari vigore sententiae in iudicatum transactae non potest dici attentata, secus si vigore executorialium, quae parti non fuerunt intimatae.

SYMMARIUM.

- 1 Sententia ob non appellationem interpositam transit in iudicatum.
- 2 Mandatum de Immittendo datur postquam sententia transit in rem indicatam.
- 3 Signatura post mandatum de immittendo solet committere causam vigore restitutionis in integrum cum clausula sine praedictio vterioris legitimae executionis.
- 4 Termini quatuor dantur ad docendum de peritione mandati, & non docto de peritione conceditur declaratoria.
- 5 Declaratoria datur confitto de contumacia, & inobedientia.
- 6 Causa iuxta non parendi excusat.
- 7 Possessio capta vigore executorialium parti non intimatarum dicitur attentata.
- 8 Intimatio non est necessaria in possessione capta vigore mandati de Immittendo.
- 9 Possessionem qui non dimisit non potest allegare possessionem attentatam alterius.

DECISIO DCCCLV.

Cum fuerit per me pronuntiatum, beneficium, de quo agitur, esse adiudicandum D. Jacobo Matquet, & sententia ob non interpositam appellationem transitum fecerit in iudicatum, pro executione illius relaxavi mandatum de Immittendo D. Jacobum in possessionem praedicti beneficii, cui mandato noluit D. Galierandus parere, sed in possessione continuando, adiuit Signaturam pro Commessione Causae restitutionis in Integrum, & Signatura causam comisit cum clausula sine praedictio vterioris legitimae executionis; Unde cum Jacobus Instaret pro dicta vteriori executione, dictum mandatum, & executorialia dicto D. Galierando personaliter intimant, & servatis quatuor terminis servari solitis iuxta Felin. in c. ad probandum num. 6. de re iudic. Nobis. decis. 1. de sent. excom. Rota decis. 437. in princ. & par. 8. par. 3. diu. & vult simpliciter desinere.

Non obstat, quod Jacobus expetit possessionem istius beneficii vigore mandati de Immittendo ante intimationem praedicti mandati de Immittendo, & executorialium, & attentasset, ex quo praetendebat Galierandus habuisse iustam Causam non parendi, nisi prius attentatis revocatis iuxta decis. per eos alleg.

Quia fuit responsum, praedictas decisiones

procedere in possessione capta vigore executorialium, illa non intimatis, non autem in possessione capta vigore mandati de Immittendo, ut est casus noster, quo casu non esse necessariam Intimationem, & possessionem ita captam non esse attentatam in istis terminis voluit Rota in Barchinonen. Parochialis eorum bo. me. Card. Sacrao qua est 445. p. 2. recent.

Quod magis procedit, quia D. Iacobus non se fundat in possessione per eum capta vigore mandati de Immittendo, sed in inobedientia dicti D. Galierandi in non parendo praedicto mandato, & executorialibus sibi intimatis in d. possessione continuando; Unde cum illam numquam dimisit habetur ac si penes Iacobum remansisset, & sic non potest dici attentata ad impediendum declaratoriam, ut bene consideravit Rota in d. Barchinonen.

Et ita resolutum, &c.

VICENTINA PAROCCHIALIS.

Luna 29. Januarij 1614.

ARGUMENTVM.

Deolutio Parochialis ad Sedem Apostolicam vigore Bullae Sa. me. Pij V. disponentis super modo providendi Parochiales quando intret. Testis interessatus an, & quando probet.

SYMMARIUM.

- 1 Narrativa quae est fundamentum gratia debet plene, & convalescere probari etiam si consistat in negativa.
- 2 Testes interessati probant, quando eorum interesse non est principale, & immediate, licet sit in consequentiam.
- 3 Amplia ut probetur etiam si de eorum particulari interesse agatur, quando sunt mobiles, & qualificati, maxime in facto occulto, & difficulti probationis.
- 4 Bulla Pij Quinti super modo providendi Parochiales dat quatuor menses Ordinariis ad significandum Papa, vel Indultario consensum saltem, & electionem magis idonei in eo habitam in mensibus reservatis, alias proniso deolutur ad Papam, & num. 1.
- 5 Diversitatem ad computatur termino.
- 6 Libri relationis ad luteran non probant contra tenorem litterarum.

DECISIO DCCCLVII.

Evis resolutum, non constare de bono iure Francisci, & sic illi non esse dan dam absolutum; Fundamentum resolutionis fuit, quia gratia per ipsum impetrata a Sede Apostolica, & sic Parochiali vacante per obitum Augustini Serughetti non appareat iustificata; Dum enim in ea narravit inter cetera, quod persona aliqua per examen mutuo concursu habito approbata, & idonea reperta pro dictae Ecclesiae collatione intra tempus ad id praefixum significata non fuit Papae, seu dd. me. Illustrissimo Cardinali Delfino Indultario iuxta formam Constitutionis Sac. mem. Pij Quinti

Sc

tenec

tenebatur procul dubio hanc narrationem vti fundamentum dictæ suæ gratiæ plenæ, & concludenter probare, licet in negativa consisteret *glos. vnc. m. l. 2. vñ fia bis ergo ff. de prob. l. ar. in l. un illa n. 3. ff. de verb. oblig. Anchar. conf. 254. num. 3. Gabr. conc. 6. de prob. Paris. de resignat. lib. 11. quæst. 14. num. 9. & in his terminis fuit decisum in Salamantina Parochialis 21. Junij 1593. coram Orano Casarugustana Parochialis de Mella 8. Novembris 1599. coram bon. mem. Cardinali Pamphilo, & in Pcen. Parochialis coram me quæ est inter recent. 323. numero primo par. 2.*

Quam tamen narrationem Franciscus non iustificavit, sed potius ex deductis pro Hieronymo electo ab Ordinario apparet de cōtrario, nam quod fuerit habitus concursus istius Parochialis per Vicarium propositis prius, vt moris est, editis, patet in *Summario* dato pro parte Hieronymi *aa. 1.* Quod verò electio præiuncto dicto concursu facta de persona Hieronymi fuerit significata dicto Illustrissimo Cardinali Deslino pariter probatur ex pluribus testibus vigore remissoris examinatorum qui dantur in dicto *Summario* *num. 5.* contra quorum personas non obstant exceptiones, quæ exaduerso obijciuntur, nempe quod cum sit idemmet Episcopus, & duo eius nepotes, qui de hoc deponunt vti interestati non probent, quia fat est, quod non habeant principaliter, & immediate asseritum interesse ad hoc vt faciant fidem, licet in consequentiam de illorum quoque interesse ageretur *Felrx. in cap. insuper num. 17. de testib. Alex. conf. 78. numer. 2. lib. 3. Dec. conf. 100. num. 8. vñ. præterea Puz. decis. 15. num. 2. lib. 3.* Immo dato etiam quod decorum particulari interesse ageretur nihilominus illis vti personis qualificatis, & nobilibus esset fides adhibenda ex not. per *Seraph. 1211. num. 4.* maxime cum agatur de facto occulto, & difficili probationis (vti gesto in dubiculo dicti Illustrissimi Domini Cardinalis, vbi non solet ita de facili alij parere *Seraph. dista decis. 1211. num. 4. post princip.*

Non obstat, quod dicitur quadrimestre af. 4. signatum in Bulla Pij Quinti ad significandum dictam prælectionem fuisse elapsum per vnum, aut duos dies à die mortis Augustini vltimi Redoris istius Parochialis, & sic fuisse factum locum deuolutionis, quia cum vacatio contingeret die 13. Octobris 1621. & testes deponentes significationem verborum prælectionis fuisse factam dicto D. Cardinali sub die 13. Februarij 1621. certum est, quod illa fuit facta in tempore, & ante effluxum quadrimestre tam computato illo à die post vacationem, prout ex tunc incipit currere ex regula 5. vulgata quod dies termini non computatur in termino *l. vbi lex, & ibi etiam glos. ff. de reg. iur. l. Iraq. de retract. litig. §. 1. glos. 11. num. 18. & seqq. Mandos. Inper Reg. Cancell. Reg. 19. gnos. l. 8. num. 3.* quod etiam facta computatione ab ipsa die vacationis iuxta dispositionem *textus in amore Romano ff. de feriis.*

Non obstat, quod in libris Curiz Episcopalis appareat adnotata ista electio facta per

6. Episcopum sub die 15. Februarij, & propterea illi videatur magis credendum, quia responderetur, electionem præstatam non esse simpliciter factam sub dicta die, sed cum relatione litterarum Episcopi, qui illam fecit sub die 13. Februarij, vt patet in processu compulso alij pro parte Francisci producto *fol. 4. & sic in tempore.* Vnde ita fuit resolutum, & quod de alijs videretur &c.

TOLETANA CAPPELLANIE.

Mercur. 7. Febr. 1624.

ARGVMENTVM. Descendens ex quibus probetur.

S Y M M A R I U M.

1. *Fundationis tenor potissimum spectatur in Cappellanijs iurisparronatus.*
2. *Vocatus primo loco ad Cappellaniam præstatur alij.*
3. *Parentela probatur per testes, & testamentum.*
4. *Filij legitimi nati ex Patre illegitimo sunt capaces beneficiorum.*
5. *Filij non debent portare iniquitatem Patris.*
6. *Verbum descendentes vti naturale, & non simile comprehendit etiam naturales.*
7. *Illegitimi non consentur de parentela, nec descendentes ab eis.*

D E C I S I O DCCLVIII.

Fuit resolutum, Cappellaniam esse ad iudicandam Eugenio, quia ex tenore foundationis, qui potissimum est attendendus iuxta *text.* in *cap. recipimus de priuileg. l. ad probationem, ibi quem timor ostendit C. de probat. Bart. conf. 33. num. 3. l. h. 2. Rota decis. 112. num. 3. p. 1. recent. & in Monopolitana Hebdomada 14. Decembris 1613. coram me, clare apparet, fundatricem primo loco ad istam Cappellaniam vocare Præbyterum, si adesset descendens à suis parentibus, quo non stante vocant Præbyterum de ipsius fundatricis parentela, quo etiam deficiente voluit, quod eligeretur alius Præbyter patrono bene vilis; Quapropter cum Eugenio sit Præbyter, & descendens à parentibus fundatricis, & primo loco vocatus merito venit illi ad iudicandam Cappellaniam; Quod autem descendat à parentibus fundatricis videtur probari nedum in genere, sed etiam per gradus distinctos, vt bene iustificatur in *Summario* pro eius parte dato; Constat enim Ruiz Sanchez del monte, & Flotam Diaz fuisse maritum, & uxorem, & ex illo matrimonio procreasse Alphonsium del monte, & Ioannem del monte fundatricem, & Constantiam del monte, quæ habuit in maritum Ioannem della Puerta, & procrearunt alium Ioannem della Puerta, qui habuit filium naturalem Ioannem de Aguilar Patrem alterius Ioannis de Aguilar, ex quo, & sua legitima vxore natus fuit Eugenio prætendens, & sic remanet sine dubio ipsum esse legitimum, de quibus constat per testamentum descendens à Ruiz, & Flora, & per testes bene*

bene de ista descendencia deponentes, de quibus in *Summaris* Euguij, cuius descendencia a parentibus fundatricis satis probat visum fuit DD. ex supra datis iuxta tradita per *Ancheb. conf. 12. num. 7. Dec. conf. 321. num. 4. & conf. 524. num. 3. & 4. Tirag. de retract. lignag. §. 1. glof. 16. num. 1. Rota decif. 220. nu. 2. par. 4. diuers.*

Quibus non obstat, quod Eugenius sit nepos ex Auo non legitimo, sed natural; obiectum enim tollitur, cum filij legitimi nati ex Patre illegitimo non sint incapaces beneficiorum ex regula, quod filius non debet portare iniquitatem Patris *Anton. de Butr. conf. 29. u. 2. dub. Auch. conf. 355. num. 1. ad fin. & in terminis fuit dictum in *Trafon. Eleemosinaria 14. Nouembris 1603. coram bo. me. Card. Lancelotto*, quos, & alios refert *Garr. super Reg. glof. 5. num. 125. & seqq. Quod magis procedit in nostro casu, in quo fundatrix vocauit primo loco descendentes a suis parentibus, quod verbum descendentes vti naturale, & non ciuile comprehendit proculdubio etiam naturales *Bart. in l. tutelas num. 4. ff. de capit. Din. Angel. in l. ex falso §. si quis rogatus num. 4. vers. fallit si statum ff. ad Trebell. Felin. in c. impressa nu. 22. de probat. Dec. conf. 3. num. 8. l. 1. Rota dec. 383. num. 7. par. 1. in recent. Gozal. dict. glof. 5. num. 121. & seqq. Garr. de benef. 7. par. cap. 25. num. 41. & seq. ut fuit dictum in dicta *Trafon. Eleemosinaria, & in *Pampilonen. Capellaniam de mense Nouembris 1617. & 16. Febr. 1618. coram D. meo Piruano, & in eadem causa 4. Martij 1622. coram D. meo Rembaldo.*****

Minus obstat, quod testatrix vocauerit illos de parentela, de qua est Iosephus, non autem Eugenius, vti proveniens a persona illegitima iuxta tradita per *Boich. de Iurepatr. verbo competens 10. vers. hac tamen conclusio*; Fuit enim responsum, quod illi de parentela fuerunt vocati in secundo loco, & in defectum descendendum a parentibus fundatricis, vt appareat ex tenore fundationis, vt supra demonstrauit, vnde cum adsit Eugenius a Parentibus fundatricis descendens non est locus vocationi illorum de parentela, quia cum Eugenius sit primo loco vocatus, non potest cum illo concurrere Iosephus, nec quicquam alius de Parentela ex superius adductis.

Ex quibus ita resolutum &c.

CORDVBEN. PECVNARIA.

Luna 18. Martij 1624.

DECISIO DCCLIX.

Impressa in rec. dec. 522. par. 4. tom. 3.

VRBEVETANA HAEREDITATIS.

Feneris 22. Martij 1624.

DECISIO DCCLX.

Impressa in rec. dec. 523. par. 4. tom. 3.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE TVRRI.

Fen. 22. Martij 1624.

ARGVMENTVM.

Intrat Saluianum, & ex illo datur immisso fideicommissario confitio de vocatione, & de possessione rei per fideicommittentem.

SVM MARIYM.

- 1 Saluianum interdictum requirit creditam cum hypotheca & possessio, & ex illo datur immisso.
- 2 Instrumentum publicum facit probationem probatam, & manifestam.
- 3 Hypothecata sunt omnia bona testatoris fideicommittentis pro fideicommissio.
- 4 Immisso ex Saluiano competit etiam pro fideicommissio, & legat. probatis duobus extremis.
- 5 Immisso pro fideicommissio non potest impediti per exceptionem requiritur. alteram in dagnem.
- 6 Immisso potest dari pro parte bonorum errorum, pro reliquis testare.

DECISIO DCCLXI.

Postquam resolutum fuit in hac causa coram D. meo *Versipio* factum esse locum fideicommissio *Sfortia* ad fauorem Iulij *Cesaris*, & fratrum de *Turri*, nec non eundem *Sfortiam*, licet in conditione positum fuisse vocatum in testamento *Peregrini* eius Aui, vt in alia decisione pariter facta coram eodem D. *Versipio*, quae posita per duas alias fuit confirmata coram me. Dubitauit, an dictis fratribus de *Turri* esset danda immisso in possessionem bonorum dicto fideicommissio subiectorum, quae reducebantur ad vicinam tantum possessionem de *Arconeggio* nuncupatam, & DD. dandum esse dixerunt, detractis tamen detrahendis, de quibus voluerunt, quod particulariter videretur.

Constat enim ad effectum immisionis praedictae pro parte dd. fratrum de *Turri* fuisse probata omnia requisita in supradicto *Saluiano*, non nempc creditum cum hypotheca, & possessionem dicti praedij per *Sfortiam* fideicommittentem, quibus probatis certum est, quod intrat *Saluianum*, & ex illo datur immisso iuxta not. per *Bart. in l. t. num. 3. ff. de Saluian. Roland. conf. 14. num. 13. lib. 1. Natia conf. 532. num. 1. & conf. 474. num. 34. Sord. conf. 513. num. 18. lib. 4. Alciac. de adipsend. remed. 3. num. 160. & seq. Rota dec. 244. n. 3. par. t. rec.*

Nam quoad creditum illud probatur ex ipso testamento, in quo fuit factum fideicommissum ad fauorem illorum fratrum de *Turri*, quod tanquam publicum instrumentum, facit sine dubio probationem probatam, & manifestam *glos. in verbo manifestum in l. fin. c. de reb. cred. Aym. conf. 1. pro Genero num. 9. vers. 170. num. 8. lib. 4. & in his terminis Rota coram Mantica decif. 69. aum. 2. de hypotheca vero constat ex eo quia pro dicto fideicommissio dicuntur hypothecata omnia bona testatoris fideicommittentis iuxta text. in §. neque fra, & ibi *glos. & DD. Infit. deleg. l. t. c.**

Si 2

Com.

Contum. de legat. Nefus. de pignoris 3. membr. 2. par. num. 30. Menoch. de adpisc. remed. 3. num. 31. Rota in Bononiens. de Lambertinis eodem me quz est decisio 187. numer. 2. par. 1. recent.

Secundum vetō extremum, nempe possessio dicti prædij per Sfortiam fideicommissentem non potest controuerti, vt apparet ex decisione facta in hac causa coram D. meo Vero spio sub die 10. Iunij 1610. Vnde cum per dictos fratres sint probata ambo extrema, merito illis debetur immissio ex Saluiano, quod competit etiam pro legato, seu fideicommissio. *Gabr. conf. 46. num. 10. lib. 1. Seraph. decis. 828. num. 1. Rota divers. decis. 674. num. 4. par. 3. & in Romanā hereditatis de Comitibus 27. Maij 1581. eorum felix. record. Clem. VIII. & in alijs pluribus.*

Non obstat, quod Sfortia non poterit de dicto prædio disponere sub prætextu, quod illud esset fideicommissum anteriori Camille, & Jacobi Juniorij, quod terminabatur in personam Hieronymi, suppositum, quia illud videtur requirere aliorum indagium, & propterea non est sufficiens ad impediendam dictam immissionem. *Rip. in rubr. ff. de pignor. num. 19. paulo post medium Natta conf. 532. num. 4. Surd. conf. 4. num. 36. Menoch. de adpiscend. remed. 3. sub num. 130. Rota coram S. mem. Greg. XV. decis. 563. num. 15. & sæpius in alijs.*

Remanet solum difficultas, quoad quantitatem toruaturarum dicti prædij, quæ cum ascendat ad tornaturas 90. in circa, & ex testamento Jacobi Parris Peregrini quod adducitur pro parte dd. fratrum ad probandum d. prædium fuisse comprehensum sub fideicommissio appareat Iacobum reliquisse dicto Peregrino solum tornaturas 40. in dicto prædio Arcouiggi DD. censuerunt super dd. 40. tornaturis supradictam immissionem esse concedendam, reservando videte de alijs, & de prædictis detractionibus.

LAMACEN. CANONICATVS.

Merc. 27. Martij 1624.

ARGVMENTVM.

Indultum de vniendo Canonicali, qui deinceps vacare contigisset non extenditur ad Canonicatum tunc vacantem.

SYMMARIVM.

1. *Rescriptum in integrum datur causa inualiditatis, vel iniustitia sententia.*
2. *Sententia valens aliquando apparet ex reuocatione processus.*
3. *Indultum de vniendo Canonicali, qui deinceps vacare contigisset, non extenditur ad Canoniciatum tunc vacantem.*
4. *Dictio deinceps est indicativa futuri temporis.*

DECISIO DCCLXII.

A Nronio tantum informante ob renitentiam alterius partis, Domini dicunt non

constare de causis restitutionis in integrum, de quibus apparere debet, aut ex inualiditate, aut ex iniustitia sententia, de quorum neutro hic constare visum fuit Dominijs. Nam quod inualiditatem constaret, quod sententia fuit validè lata ex reuolutione processus.

Quo verò ad iniustitiam minus Dominijs visum fuit apparere, quia ex vltima decisione in hac causa facta sub die 25. Octobris 1621. coram Reuerendissimo D. meo Canalerio elare resultat illius iustitia, dum in ea firmat Papam per indultum concessum de vniendo, seu supprimeo Canoniciatum vacaturum non habuisset se intentione comprehendendi Canoniciatum tunc vacantem, & sic istum, de quo hodie agitur, quia indultum non loquitur simpliciter de vacaturo, sed de illo, qui deinceps vacare contigisset, quæ dictio deinceps est indicativa futuri temporis iuxta gloss. in verbo deinceps in elem. conf. de regul. gloss. in cap. nemo eod. verb. deinceps de Reclor. l. 6. Oldrad. conf. 310. Rebuff. in l. appellatione parentis vers. deinceps ff. de verb. signif. quem refert, & sequitur Hond. in conf. 76. num. 30. & seq. lib. 2. cum alijs in dicta decisione adductis, quæ DD. placuit itaut ex solo fundamento dixerunt constare de iustitia sententia, & per consequens de non causis restitutionis.

SVLMONEN. ET VALVEN. STATVS CATHEDRATICI.

Ven. 19. Aprilis 1624.

ARGVMENTO. Non indiget.

SYMMARIVM.

1. *Cathedraticus ex quibus probatur.*

DECISIO DCCLXIII.

D Vbitaui au Ecclesia Sulmonen. fir in statu Cathedralitico, & dicta Ecclesia tantum informante, DD. ad fauorem illius responderunt ex pluribus pro illa adductis interfuit Palladius Episcopus Sulmonen. attestatio Blundi Historici, denominatio sub vtraque Ecclesia Valuen. & Sulmonen. occupationes factæ in Cancellaria, solutio Cathedralitica, existentia Sedis Episcopalis in dicta Ecclesia Sulmonen. sub titulo S. Pamphili, quod Episcopi consueverint capere possessionem, ne dum in Ecclesia Valuen. sed & in Sulmonen. quod ibidem gererunt omnia, quæ & geruntur in Ecclesia Valuen. quod verumque Capitulum olim elegerit Episcopum, quæ insimul coniuncta visum fuit Dominijs inferre statum Cathedraliticum, maxime cum finis in antiquis. Nihilominus cum ista resolutio fuerit capta informante tantum Ecclesia Sulmonen. & materia, de qua agitur, exposcere videatur vt Ecclesia Valuen. audiatur. Ideo decreui iterum vtraque parte audiri Dominos meos consulere.

SABINEN. CENSVS.

Ven. 26. Aprilis 1624.

DECISIO DCCLXIV.

Impressa per Cens. de conf. dec. 429.

ANCONITANA PECUNIARIA.

Ven. 26. Aprilis 1624.

ARGVMENTVM.

Iudex potest iuribus etiam informibus fide adhibere non obstante protestatione generalia contra, quæ præseruat tantum facultatem opponendi exceptiones in genere, non autem illas deducit ad speciem. Exceptio simulationis nisi sit clara, & liquida non impedit executionem obligationis Cameralis.

SVMARIVM.

1. *Stilus Curia est seruandus.*
2. *Auditor Camera, & si pari non opposuit aliquod releuans solet procedere prout recognitione iurium.*
3. *Protestatio generalia contra præseruat facultatem opponendi exceptiones in genere non autem deducit illas ad speciem.*
4. *Protestatio generalia contra non releuat quoad recognitionem iurium.*
5. *Iudex parte non opponente potest fidem adhibere iuribus etiam informibus.*
6. *Simulatio contrahens non impedit executionem obligationis Cameralis nisi sit clara, & liquida.*
7. *Maximè quando non editur super re, pro qua petitur executio, sed super re diuersa.*

DECISIO DCCLXV.

DOmni petitisitunt in decis. sub die 27. Martij præteriti, nempe mandatum relaxatum à R. P. D. Sachetto contra D. Carolum esse exequendum ex rationibus, & fundamentis adductis in decisione, in qua cum fuerit responsum ad ea, quæ obijcebantur exaduerso circa nullitates dicti mandati, cum eo quod ita se habuerit stilus A. C. & de illo sic testatur Salutissimus Tiberius placuit Dominis responsio data in decisione.

Nec visum fuit obstat, quod deducta ex dicto stilo procedant tantum, quando pars non opposuit aliquod releuans, quo etiam casu A. C. solet procedere prout iurium recognitione, secus vero quando prout hic fuit oppositum generalia contra quia fuit responsum, quod protestatio huiusmodi præseruat tantum facultatem opponendi exceptiones in genere ut per *Vestr. in prax. lib. 5. cap. 24. n. 10. & 13. & lib. 6. cap. 2. num. 23. Pal. decis. 150. lib. 1. non autem illas deducit ad speciem Castri in l. Titia textoris num. 2. & 3. ff. deleg. 1. C. puaq. decis. 321. par. 1. Rota decis. 354. num. 6. par. 1. diuers. & in causa Bracharen. iurispatronatus de Padronello 28. Novembris 1601. curam*

4. *ho. me. Cardinali Sacro.* Vnde nihil releuat protestatio prædicta quoad recognitionem iurium, cum Iudex parte non opponente possit illis fidem adhibere, etiam informibus, ut notum est.

Quo verò ad secundam partem decisionis respicientem iustitiam mandati, Carolus iterum insistebat, prout prius fecerat in simulatione illius contrahens, cui decisio facta satisfacere videtur, & utrumque sit, simulatio non impedit executionem obligationis Cameralis, nisi sit clara, & liquida, qualis non est ista, de qua opponitur Zachias, qui refert decisiones Rotaes de obligatione Camerali q. 18. numer. 1. & seqq. cum alijs in decisione adductis.

Et quod videbatur DD. tollere difficultatem est, quia, ut dictum fuit, in prædicta decisione, Ioannes creditor non agit, nec petit aliquid circa ipsam dationem in solutum, sed petit scuta 2000. sibi debita ex eo quod Carolus elapsis quindecim mensibus non redemit iuxta suam obligationem Petium tertradatum in solutum, nec soluit sc. 2000. ad quæ se obligavit, & ideo cum exceptio simulationis non cadat super solutione dictorum sc. 2000. non potest retardare illorum solutionem, & consequenter executionem obligationis Cameralis super dicta solutione appositæ.

Ex quibus ita resolutum &c.

LAMACEN. CANONICATVS.

Luna 29. Aprilis 1624.

ARGVMENTVM.

Indultum loquens de Canonicatu, qui deinceps vacare contigerit non extenditur ad Canonicatum tunc vacantem.

SVMARIVM.

1. *Indultum non loquens simpliciter de Canonicatu vacaturo sed qui deinceps vacare contigerit non extenditur ad Canonicatum tunc vacantem.*
2. *Dictio deinceps est indicativa futuri temporis.*
3. *Clansula percellum, vel decessum beneficium obtinens non extenditur ab beneficium tunc vacans, quod nullus obtinet.*

DECISIO DCCLXVI.

FVir dictum coram me in ista causa 27. Martij præteriti non constare de causis restitutionis in integrum, quia Pars Tercenariorum etiam citra non informavit ad illius instantiam hodie repositus idem dubium, & Domini responderunt standum esse in decis. prædicta die coram me ex rationibus, & fundamentis in eadem decisione, & in alia coram Ren. D. meo Camaliero 25. Octobris 1621. adductis, in quibus late fuit firmatum indultum, de quo agitur non loqui simpliciter de Canonicatu vacaturo, sed de illo, qui deinceps vacare coactigisset, dictio enim illa deinceps est indicativa

riua futuri temporis iuxta *glos. verb. deinceps in Clem. 2. de regular. c. alius in dicta decisione* pro hac parte adductis, quos hic tranſcribere ſuperfluum eſſet.

- Quæ eo magis procedunt, cum huic intellectui accedat, & mens Pontificis hoc idem. Iudicantis, vt colligitur ex indulto in illis verbis quos primo deinceps loco per ceſſum, vel de ceſſum, aut quamvis diſmiſſionem, vel admiſſionem illos obtinentis vacare congerit, quæ verba clari denotant, Pontificem de vacantibus non intellexiſſe, vacantia enim de tempore indulti nullus obtinebat; vnde cum Papa dixerit, quos primo deinceps loco per ceſſum, vel de ceſſum illos obtinentis clari innuit non loqui de vacantibus de tempore indulti, cum tunc vacantes nullus obtineret; ſed intellexiſſe de vacatoriis, non autem de vacantibus de dicto tempore, &c.

ROMANA PECUNIARIA.

Luna 29. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM.

Procurator conſtitutus, & cum quo lis fuit conteſtata non poteſt renuente parte reuocari. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Nullitatem citationis, & iuriſdictionis ſanctio ſolet committi à Papa arbitrio Rota.
- 2 Procurator poſt litem conteſtatam non poteſt reuocari renuente parte aduerſa vnde citatio ad ſententiam ipſi ſalua valet, & renuſſe dicunt, quando non obſtante reuocatione Procuratoris, parti aduerſa proſecuta eſt cauſam coram Procuratore reuocato num. 3.
- 4 Procurator ſubſtitutus aliam non per hoc deſinit eſſe Procurator.
- 5 Reuocatio Procuratoris debet inſinuari.
- 6 Domicellus Romanus ſe vocans in contractu poteſt Roma conueniri in prima inſtantia. Verba volendo percipi eſſe aſtretto per tutto donec ragione ſi tione important, quod ubique poſſit conueniri iſ, qui ſub illis ſe obligant num. 7.
- 7 Forum cui ſe ſubijcit vnusquique ſortitur.
- 8 Recognitio manus per teſtes cum ratione quia videtur cum pluries ſcribere valet de ſilo Curia.

DECISIO DCCLXVII.

A Sententia lata per A. C. ad ſauorem D. Michaelis Alemanni contra D. Franciſcum Balconum, in qua illum condemnauit in ſcutis 1600. pro parte eiſdem fuiſi appellatum, & quia ex aduerſo opponebatur contra ſententiam nullitates ex defectu citationis, & iuriſdictionis, fuit per dictum Alemannum ad iſta ſignatura Sanctiſſimi, & obtemperum commiſſi arbitrio Rotæ ſanationem dd. nullitatum; vnde dubitauit, an intrareſ indultu arbitrium, & Domini aſſeruatim reſponderunt. Prima,

enim nullitas, quia non adeſt legitima citatio ad ſententiam, cum licet fuerint citati Seuerius Porticella, & Marius Veſpignanus, attamen illi fuerunt Procuratores reuocati, & conſtitutus Benediſtus de Benediſtis, qui comparuit in officio, & proteſtatus fuit ſtante dicta reuocatione nihil fieri, niſi ipſo citato, cui nullitati Domini reſponderunt, illam non intrare, quia quando Procurator licet fuit conſtitutus, prout fuit Particella ipſo ante parte, aduerſa reuocantibus non poteſt reuocari. Abbas in c. non inſiſte nu. 4. in fin. de procurat. Gaill. obſeruat. cap. 74. num. 10. lib. 1. Rota diuerſ. dec. dia. 145. par. 1. & fuit dictum in vna Taden. Beneficij 20. Nouembriſ 1601. coram bon. mem. Penia, & fatiſ dicitur D. Alemannum tenuiſſe, cum non obſtante reuocatione ipſe proſecutus fuerit cauſam cum eodem Procuratore, reſoluto vt in Romana de Denis 23. Ianij 1613. coram D. meo Buratto.

Et quamvis Porticella alium Procuratorem ſubſtituit, non ex hoc deſiſte ipſe eſſe Procurator, ſed remanſit, & ſic merito potuit citari Bart. in l. quod ſi forte 5. quid ergo num. 2. in fin. ff. de ſoluit. & Rot. dec. 451. num. 4. par. 2. recent. vltra quod dictam reuocationem non conſtat fuiſſe inſinuatam dicto Porticellæ.

Alia verò nullitas deducta ex eo, quod D. Balconus non eſſet incolæ Romanus, & ſic in vrbis non poſſit in prima inſtantia conueniri, remouetur quia ipſe D. Balconus, tam in prima apoca, quam in mandato Procuraſe aſſeruit Domiciliarium Romanum, & ceſſat omnis difficultas, quia in vtraque Apoca ſe ſubiecit volendo percipi eſſe aſtretto per tutto donec ragione ſi tione, & ſi cuiusque foro, & proinde in vim iſtius ſubiectionis ſortitur forum in vrbis, & vbique vt per Dec. in cap. 1. in 1. lect. colum. 15. num. 23. verſ. 4. extenditur de ind.

Quod vero opponitur de defectu recognitionis dd. Apocarum pariter viſum fuit Dominiſ ceſſare ex teſtibus, qui deponunt ſuper recognitione manus D. Balconi, & dicunt eum vidiſſe pluries ſcribere, qui modis recognitionis iuxta ſilium Curie ſufficit Veſtr. in prax. lib. 6. c. 1. num. 8. verſ. nihilominus uſa receptiſ eſt Pat. dec. 12. de ſid. Inſtrum. Seraph. dec. 340. num. 1.

Et fuit pluries in Rota deciuſ, &c.

ROMANA SPOLII DOMVS.

Vener. 10. Maij 1624.

DECISIO DCCLXVIII.

Impreſſ. in rot. dec. 535. par. 4. tom. 2. & apud Veſtib. de manu. dec. 44.

ROMANA, SEV NEPESINA CENSVS.

Luna 13. Maij 1624.

DECISIO DCCLXIX.

Impreſſo penes Cenc. de conſ. dec. 434.

ALBEN. IURISPATRONATUS.

Vener. 17. Maij 1624.

ARGVMENTVM.

Iurispatronatus dicitur iustificatum coram Ordinario per exhibitionem testamenti, in quo apparet de fundatione, & institutione secuta. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

1. *Possessio pacifica presentandi nõ tollitur per sententiam Ordinarij reuocatam.*
2. *Renunciatio sententia, & omnium in ea contentorum firmat quasi possessionem, qua fuerat per sententiam infirmata.*
3. *Subrogatus in beneficio non tenetur iustificare gratiam illius, cui subrogatus est, sed suam.*
4. *Iurispatronatus dicitur iustificatum coram Ordinario per exhibitionem testamenti, in quo apparet de fundatione, & institutione secuta.*
5. *Confessio partis probat narrationem partis aduersa.*
6. *Lis, qua non tangit substantiam beneficij, sed tantum seruitum beneficiarii non est opus exprimi in gratia.*
7. *Subrogatus gratioso non tenetur iustificare integram gratiam illius, cui fuit subrogatus, sed tantum obitum illius in possessione beneficij.*
8. *Iurispatronatus fundatum pro illis de familia, & in casu extinctionis linea deuoluitur ad Confratres Sanctissimi Rosarii, nisi extincta linea nõ dicitur Ecclesiasticus, nec in impetratione exprimi debet.*
9. *Allegans probare debet etiam si consistat in negatiua.*

DECISIO DCCLXX.

Proposui dubium in hac causa subrogatus in locum D. mei Pamphili absentis, an scilicet Gosius obierit in possessione beneficij de quo agitur, & sic gratia Raioli esset in hoc iustificata sub die 14. Martij anni 1621. & Rota recedendo à decisione facta coram eodem D. meo Pamphilio sub die 24. Februar. 1620. in qua negatiue dubium præsum fuerat resolutum, respondit utraque parte informante, Gosium primo præsentatum, & prouisum Apostolicum obisse in possessione d. beneficij, cui resolutioni cum pars Bartholomæi non acquievisset, ut illi complacerent, iterum proposui idem dubium die 15. Ianuarij præteritis, & Rota persistit in decisio, addito quod de alijs videretur, unde cum alia, quæ supererat videnda non consistenter in disputatione particule referuata in decisione coram D. meo Pamphilio die 1. Martij 1619. in qua fuit dictum, gratiam Vacioli esse iustificatam, nisi sententia Ordinarij Alben. obisset pacifica possessioni præsentati, dedi dubium, an gratia Vacioli esset in reliquis iustificata, quo hodie proposito fuit per DD. affirmatiue responsum, non tantum ex eo quod dicta sententia Ordinarij, in qua fuit pronunciatum præsentationem Gosij fuisse uisam, & Cappellaniam esse conferendam Bartholomæo ultimo loco nominato, fuit per

decisionem, ac subsequenter sententiam Rotalem d. D. mei Pamphili vti nulla, & inualida reuocata; sed etiam quia Bartholomæus expressè renunciavit illi, & omnibus in ea contentis, ut apparet in Summario Vacioli num. 7.

- Nec fuit visum obflare, quod gratia Gosij,
3. in cuius locum obtinuit subrogari Vaciolus non fuerit iustificata quoad illam clausulam, verificato prius Iurispatronatus coram Ordinario Alben. quia ultra quod Vaciolus non debet iustificare gratiam Gosij, sed suam gratiam propriam; tollitur hoc obiectionem per exhibitionem testamenti Francisci Vacioli factam coram Ordinario, in quo cum appareat, illum fundasse hoc Iurispatronatus coram Ordinario, prout hodie possetur etiam in Rota canonizati;
5. maxime quia de illo consistit etiam ea confessione ipsiusmet Bartholomæi emanata in gratia si neutri per eum obtenta, de qua in Summario ipsius littera B. quæ bene probat iuxta text. in l. cum Preteritum C. de liber. caus. Aegid. dec. 168.

Minus obstat, quod gratia Gosij, cui innitur Vaciolus, non possit sustineri ex eo quod non fuerit narrata lis, quæ veritatem inter patronos, ex quo, ut dixi, Franciscus fundator

- istius beneficii reliquit primo loco uicem tantum Patronum super prouisione, & amouibilitate Cappellanorum qui debebant deputari pro seruitio Cappelle, de qua lite non erat opus facere mentionem; ultra quod nec Vaciolus erat adstrictus ad iustificacionem integre gratie Gosij, sed satis fuit iustificasse, prout iustificauit, illius obitum in possessione dicti beneficii Rota coram felic. record. Gregor. XV. dec. 32. & dec. 103. num. c. ubi etiam Ad dentes uotant.

Nec demum obstat, quod non fuerit narratum esse Iurispatronatus Ecclesiasticum uti spectans ad Confratres Societatis Sanctissimi Rosarii, quia non dicit verum, prout apparet ex ipso testamento, in quo relinquuntur dictum Iurispatronatus, ut dixi, familie de Vaciolis per lineam masculinam tantum, qua finita verum est, quod relinquuntur prædictæ Confraternitati; attamen quod venerit casus fuisse lineæ masculinæ de Vaciolis ad hoc ut dicti fratres succedant in Iurispatronatus non probatur.

- Quod autem Ioannes Baptista frater fundatoris non possit dici Patronus ex quo non adimpleuit contenta in fundacione de faciendum computa bona fide, & si rigorosè, & ideo remanserit priuatus dicto Iurispatronatus iuxta ordinationem ipsius fundatoris, cum id consistat in negatiua, Bartholomæo alleganti incumbit onus illam probandi iuxta gloss. vnic. in l. 2. vers. in his ergo ff. de probat. Bart. in l. in illa num. 3. ff. de verb. oblig. Auzar. conf. 254. num. 2. cum alijs per Gabr. conc. 6. de probat.

Ex quibus dixerunt Domini gratiam Vacioli esse in reliquis iustificatam.

ROMANA RESTITUTIONIS IN INTE-
GRVM,

Luna 20. Maii 1624.

DECISIO DCCLXXI.

*Ingressa in recem. dec. 540. par. 4. tom. 3.*BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE
LAMBERTINIS.

Act. 29. Maij & V. m. 15. Nouemb. 1624.

ARGVMENTVM.

Nullitas ex defectu citationis tollitur, dum Procurator partis fuit presens decreto, & consensit. Immissio concessa fideicommissariis non factis prius detractionibus est iniusta.

SYMMARIVM.

1. Decretum fallum absque citatione partis non est nullum, quando procurator consensit, & suis praesentibus promulgationi illius, modo iudex declarat parti praesentem actum in quo vult procedere & num. 2. vbi Procurator offerat interfuisse d. actus, & pronuntiationi decreti, & non ex alia causa. & num. 3.
4. Procurator potest consentire decreto iudicis, licet non habeat mandatum ad conuocandum, quando vigore mandati potest citari ad sententiam.
5. Decretum de immitendo non fallit prius detractionibus quia de iure etiam factura est iustitia.
6. Executio sententiae, & immissio non potest impediri ratione melioramentorum, cum de illis non constat.
7. Decretum cum praesentatione iurium partis sufficitur, executio vero, & immissio simpliciter facta vigore illius decreti non potest sustineri.
8. Fideicommissario conceditur immissio stante negligentia heredum granati, ne locupletetur cum aliqua iniuria, sed non simpliciter propter incertitudinem ratione quoniam & num. 9.
10. Decretum transit in iudicatum ob silentium decem anuorum, nisi sit iniustum, vel contra morem.
11. Restitutio in integrum conceditur minori aduersus sententiam & rem indicatam.

DECISIO DCCLXXII.

- D.** Landemia Lambertina in suo ultimo, cum quo decessit, testamento, sibi vniuersales heredes fecit pro dimidia filius Com. Guidonis Antonij Lambertini eius nepotis, & pro alia dimidia filios Com. m. Antonij Lambertini alterius patris nepotis aequaliter in stipem, & non in capita, constituitque inter utranque stirpem casu, quo vna deficeret absque filiis, & descendentibus masculis perpetuum, & reciprocum fideicommissum cum expressa prohibitione cuiuscumque alienationis, & detractionis, prout latius continetur in dicto testamento summario de Lambertinis nu. 1. Defuncta D. Landemia, & illius heredita-

te diuisa inter dd. Comites Guidonem Antonium Patrem Comitum Vincentij, & Diamantis decessit quoque idem Matens Antonio praefuncto iam Comite Vincentio filio, & relicta tantum D. Diamante vnica filia femina. Vnde cum ob mortem dicti Com. Marci Antonij sine filijs masculis praetenderetur factus locus fideicommissi ad fauorem dd. Comitum Francisci, & Cornelij, fuit motum iudicium ad eorundem Infantiam eorum Auditore Generali Bononiae pro recuperatione dd. bonorum contra D. Diamantem, & sub die 32. Martij anni 1616. obtentum decretum, fauocabile pro Immissione, à quo citu de anno praeterito fuerit pro parte Comitum Marci Antonij Pepuli filij infantis dictae D. Diamantis iam defunctae appellatum, & obtentum causam mihi in Rota commisit dedi dubium, an dictum decretum esset confirmandum, vel infirmandum, quo proposito sub die 29. Maij praeteriti, ex eo quod impugnabatur decretum, tam ex capite inualiditatis, quam ip iustitiae, DD. firmarunt tantum illius validitatem, nec putarunt obfascare quod diceretur nullum, vti datum absque citatione partis Quia respondebatur, citationem non requirit, cum propter consensum, & fuerit praesens promulgationi dicti decreti Bart. in l. prolatam num. 7. C. de sent. Arg. in l. de vnoquoque num. 5. ff. de re iud. & conf. 367. num. 2. Arm. conf. 4. num. 25. Alex. conf. 123. num. 2. lib. 2. Fant. de nullis. ex defect. citat. num. 17. Cassad. dec. 2. num. 3. de iud. Rot. coram felice. record. Greg. XV. dec. 503. num. 2. & in alijs.

Quod licet videatur esse verum secundum eundem Bart. in l. furioso ff. de re iud. modo iudex declarat parti praesentem actum, in quo vult procedere, quod notat etiam Arg. de But. cap. 1. de iudic. attamen in hoc casu non fuit necessaria dicta declaratio stante quod Procurator D. Diamantis asserit interfuisse dicto actui, & sic pronuntiationi decreti, & non ex alia causa vt declaratur Bart. tradit Arct. conf. 13. num. 20. vers. sed ad primam Capit. dec. 1. ad fin.

- Non obstat, quod dictus Procurator, qui comparuit pro D. Diamante, & consensit dicto decreto non haberet mandatum ad consentiendum, quia si vigore dicti mandati poterat citari ad sententiam eodem modo poterat etiam contra eundem vt procuratorem vbi Alex. num. 3. l. in fin. C. de procurat. Fant. de null. ex defectu citationis num. 85. & seq. Sard. conf. 99. num. 5. Rota coram Greg. XV. dec. 396. num. 1.

Et haec visa fuerunt DD. sufficere pro responsione ad nullitates, quae opponerentur contra dictum decretum, quo vero ad illius iustitiam, de qua in propositione dicti dubij sub die 29. Maij fuit dictum, quod particulae videretur, fuit nunc resolutum, decretum esse iustum, quatenus respicit existentiam fideicommissi, illiusque purificationem, ac bonorum identitatem, quae nec DD. visa fuerunt posse controuerti, cum de omnibus clarescere ex deducis per informantes per DD.

VRGELLEN. SACRISTIAE.

Luna 3. Junij 1614.

ARGUMENTVM.

Alternatiua concessa Episcopo suffragatur tantum illi, quo ad beneficia, quæ ad eius collationem spectant. Cætera de optione & de intelligentia Regula 15. Cancell.

SYM MARIUM.

- 1 Subrogatio datur colliganti in iuribus defuncti.
- 2 Alternatiua habet locum in beneficiis libere collationis, non autem in his, in quibus habet Episcopus simul cum alijs facultatem prebendam.
- 3 Dignitas in Ecclesia Cathedrali non est libera collationis Episcopis sed ad electionem Capituli & confirmationem Episcopi spectat.
- 4 Reservatio mensum non intat in beneficijs, quæ non sunt libera collationis.
- 5 Statutum, in quo Cupularibus antiquioribus conceditur optio Canoniatum Apostolica auctoritate confirmatum excludit liberam Episcopi collationem in eis & num. 6.
- 6 Regula 15. Cancellariæ derogat immemorabili consuetudini optandi in prauis iudicijs oïlo mentium, non autem rictu aliectionum.
- 7 Derogatio non debet admitti in ea parte, in qua non fuit derogatum.
- 8 Derogatio opposita in Regula 15. Cancell. intelligitur de prima parte Regula, quæ loquitur de reservatione oïlo mensium.
- 10 Dicitio huiusmodi refert reservationem, de qua ibi agebatur.
- 11 Pontifex volens derogare pluribus reservationibus in Regula contentis non in singulari, sed in plurali numero locutus est.
- 12 Ratio recti sermonis inspicitur.
- 13 Alternatiue ratio non habenda quotiescumque Episcopus illa non gaudet.
- 14 Episcopus gaudet alternatiua ob cõsidentium in sua Ecclesia, & in beneficijs libera collationis.
- 15 Collationes Episcopi non effectuat non probant quæsi possessionem.
- 16 Collationes Canoniatuum facta ab Episcopo sine consensu & interuentu Capituli non probant habere quæsi possessionem in dignitatibus habentibus diuersam naturam cum Canoniatibus.
- 17 Episcopus in collatione dignitatum sui Capituli habet simultaneam potestatem cum Capitulo, & in his Episcopus solus habet tantam auctoritatem, quantum totum Capitulum & num. 15.
- 19 In dignitatibus, quæ sunt beneficia electiua Capitulum eligit, & Episcopus confirmat.
- 20 Absens non potest optare & presentia est necessaria ex dispositione statuti Ecclesiæ Vrgellen.
- 21 Exceptio quæ non percutit fundamentum gratia non admittitur.
- 22 Licentia concessa à Capitulo Canonico absenti cū reservatione iurum optandi est valida.

DECISIO DCCCLXXIII.

Acante sacristia, quæ dicitur dignitas in Ecclesia Vrgellen. per obitū Ioannis Gell.

T t

de

DD. de Lambertia, inuistum verò quatenus dat immisionem dd. Comitibus de Lambertia fideicommissariis non factis prius detractionibus, quæ Competebant D. Diamanti, siue Comiti Marco Antonio Pepulo eius filio nempe libris 3617 assignate de proprio à Patre ipsius Diamantis dictis Comitibus Francisco, & Cornelio pro adequandis portionibus ut supra factis in diuisione hereditatis D. Laudemæ. Item sexta pars bonorum dictæ Laudemæ debita eidem Diamanti ex Statuto Bononien. Item libris 100. occasione melioramentorum Item & quædam pecunia solute pro legatis factis à D. Laudemæ quæ omnia erant prius detrahenda antequam concederetur dicta immissio Rota decif. 83. num. 1. & decif. 565. num. 3. part. 1. diuers. & decif. 115. num. 14. par. 1. cent. Seraph. decif. 271. num. 5. & fuit dictum in Bononiæ de Pannolui 5. Maij 1610. coram me licet quoad dictas libras 100. quæ dicuntur deberi tatione melioramentorum, cum de illis non constet, non potuit impediri exequutio sententiæ & immissio Pat. decif. 471. lib. 3. Rota decif. 659. num. 1. par. 1. diuers. & coram Card. Seraph. decif. 1219. n. 7.

Nec obstat, quod Index in dicto decreto processerit per viam declarationis præseruandum in eo specialiter omnia prædicta ad sangnem D. Diamantis, nec non etiam compensationem, prout de iure, ad fauorem Comitæ Francisci, & Cornelij, ac eorundem iura super bonis testituentis, quoad fideicommissum Camilli, quia si Index vltius non processisset, & quæcumque precepta expulsiua, & immissio relaxauerit, ac illa exequi mandauit, prout simpliciter exequuta. non factis prius dictis detractionibus, nullatenus decretum prædictum potest sustineri iuxta superius allegata.

Non obstat, quod fideicommissario concedatur immissio dea negligentia hæredis grauati in faciendis detractionibus, cum non debeat ipse locupletari cum aliena iactura, ut fuit decisum in Iueramuen. de Paradisi 1. Iuly 1605. coram Card. Pamphilio Forolouieu fideicommissi 10. Iuny 1614. coram D. meo Burato & in alijs quia in hoc casu quatenus possent adscribi negligentie hæredis huiusmodi detractiones non factæ, nihilominus non poterat simpliciter concedi immissio cum peremptione fructuum propter incertitudinem ratione quoræ iuxta not. per Rotam decif. 58. n. 4. & dec. 59. num. 4. par. 2. diuers.

Demum non obstat, quod ob silentium fepem annorum pretendatur dictum decretum transiisse in iudicatum, quia sententia, siue decretum inuistum nunquam facit transitum in iudicatum Felin. in cap. inter ceteras num. 10. de ce. iud. conf. 61. num. 52. & seqq. & conf. 354. num. 14. Rota dec. 437. num. 3. lib. 3. par. 3. dñ. & maxime attenda minori ætate Com. Antonij Pepuli, cui competit semper restitutio aduersus sententiam, & rem iudicatam l. vltima C. si aduersus rem iudicatam cum alijs, quæ possent allegari.

Et ita resolutum &c.

de mense Martij 1612. gaudente Episcopo Alterna-
tina tanquam de reſervata ratione men-
ſis, ſuit autoritate Apoſtolica prouiſio Ia-
cobus Salta, qui obtinuit duas ſententias ad
ſui fauorem ab A. C. alteram ſuper immiſſione
contra Capitulum, & ſci: Coll. qui vigore
optionis erat in poſſeſſione, alteram verò con-
tra d. Coll. declaratoriam ob non partitionem;
deſundò poſtea dicto Iacobo Salta ſuit ſubro-
gatus Iacobus Pont, per cuius obitum ob-
tinnit ſubrogationem Iacobus Maieſter, qui ho-
die eſt in cauſa. Vnde dubitauit, an ſententia
A. C. late ad fauorem Salte ſint confirmandæ,
vel inſirmandæ, & Domini per inſirmationem
reſponderunt, quia deſuit reſervatio qua Maie-
ſter. nititur, cum proſiglo illius Sacriſtitie non
ſpectauerit ad Episcopum liberam Collationem,
nec prout in gratia alternatiue expoſitum,
dum illa alternatiua conceditur Episcopis
dumtaxat in beneficiis pertinentibus ad libe-
ram ipſorum, non autem cum eis diſpoſitionem,
ſeu præſentationem, vel electionem nec
etiam cum conſilio, vel conſenſu, ſeu inter-
uentu Capitulorum, vel aliorum, vt ſunt verba
Regule & late Gouzel. ad Regul. 8. gloſ. 45.
per tot.

Sed ſic eſt, quod huiusmodi Sacriſtitie colla-
tio non ſpectat ad liberam Episcopum prouiſio-
nem, cum ſit dignitas in Eccleſia Cathedrali,
& propterea ſecundum magis communem ſen-
tentiam ſpectat ad electionem Capituli, & confir-
mationem Episcopum Oldr. conf. 146. num. 2.
Franc. in cap. deliberatione num. 1. de offi. leg.
in 6, & ſuit dictum Coram D. meo De-
cano in Cremonenſi. Canonici 20. Aprilis præ-
ſentis anni vnde cum non ſit liberæ Collationis
Episcopum non comprehenditur ſub alternatiua
illi conceſſa, & per conſequens non inſtat re-
ſervatio.

Quæ confirmantur ex eo quod in illa Eccle-
ſia ad eſſe ſtatutum autoritate Apoſtolica con-
firmatum, in quo conceditur optio dignita-
tum, Canoniciſimum, & aliarum præbenda-
rum anti-uidetibus, & vt legitur in confirma-
tione optiones ipſas, quas de eſſeſdem dignita-
tibus, & præbendis non ſuppreſſis pro tem-
pore vacan. in dicta Eccleſia heri contigerit vini
valide Collationis, & prouiſionis eorum ha-
beant, eoſque aliqua alia prouiſione nõ indigere,
ex quibus laſis deſumitur ad ſolum Episcopum
prouiſionem illius Sacriſtitie non ſpectare
cum iuxta dictum ſtatutum illius optio ſanget
antiquiori Canonico in vim optionis, que lo-
la voluit ſtatutum habere vim collationis, &
prouiſionis abſque aliqua alia prouiſione, quæ
omnia clare demonſtrant nullatenus ad Episcopum
tantum petinere illius Sacriſtitie prouiſio-
nem, cum Gratia alternatiua, vt eadem
cantat dumtaxat in beneficiis ad Episcopum ſoli-
us collationem pertinentibus concedatur,
vnde cum ſtante dicto ſtatuto & optione vigore
illius facta, nullatenus ad Episcopum pertineat
illa collatio, ſequitur ipſum in hac vaca-
tione non poſuiſſe gaudere alternatiua, & per
conſequens ceſſare reſervationem.

Quibus non obſtat quod in Reg. 15. videat,

tur derogatio immemorabili conſuetudini op-
tandi; quia hoc eſt verum in prima parte Re-
gule circa reſervationem octo menſium, ſecus
verò in ſecunda parte, nempe in gratia alter-
natiue, vbi nullatenus legitur optionum deto-
gatio, ſicque nec illa eſt admittenda iuxta de-
ciſionem Vrgellenſis. opinionis eorum D. meo Rembol-
do 10. Ian. 1612. in verſ. nec obſtat quod totidum
& in deciſione Eugubina Canoniciſtus 29.
Novembris 1615. ſerem me qua eſt 767. num. 5.
part. 2. inter receptæ. maxime quia in ill. part.
1. Reg. dicitur quod præſtat conſuetudines
immemorabiles optandi, nec non priuilegia,
& indulta Apoſtolica &c. aduerſus reſerva-
tione huiusmodi minime ſuffragantur, pon-
detur. q. reſervacionem in numero ſingulari
appoſitam, quæ reſertur ad reſervacionem
octo menſium, de qua agebant in illa prima
parte, & hoc confirmatur ex illo pronomine
relatiuo huiusmodi, quæ dictio reſert reſerva-
tione, ne qua ibi agebatur ad terminos Libe-
riſmodi de leg. 1. Bero conf. 57. num. 48. lib. 3.
Surd. conf. 108. num. 16. & ſi Pontifex alijs
reſervacionibus in ſecunda parte contentis
derogare voluiſſet, non in ſingulari, ſed
in plurali locutus fuiſſet, vnde videtur dicen-
dum, hanc derogationem optionum reſerri ad
reſervacionem tantum octo menſium, non au-
tem ad alias, ad quas reſerri non poteſt, ſalutis
ratione recti ſermonis Iaſ. in l. 1. num. 3. C.
de lib. Praſ. Barbat. conf. 34. num. 2. lib. 1. &
ſuit late adnotatum in dicta deciſione Eugubina
dicto num. 5. vnde non eſt habenda ratio Re-
gule alternatiue quotieſcumque Episcopum illa
non gaudet, quia tunc non inſtat reſervatio,
ſecus autem eſſet, ſi Episcopum alternatiua gau-
deret quia reludens in Eccleſia, & beneficium
ad ſuam liberam diſpoſitionem ſpectaret, tunc
enim in ſex menſibus alternatiue ſpectantibus
ad Pontificem intraret alternatiua, & ſic reſer-
uatio, quæ non poteſt intrare in caſu noſtro,
cum Episcopum vt dixi non gauderet alterna-
tiua ex ſuperius deducta.

Non obſtant collationes, quæ dantur factæ
ab Episcopum ſolo ad offendendum illius quaſi
poſſeſſionem conſiderandi abſque conſenſu, &
interuentu Capituli, de quibus in Summario
Iacobi num. 5. quia collationes factæ ante an-
num 1544. non habuerunt effectum; alie verò
omnes factæ poſt dictum annum licet ſint ef-
fectuæ ſunt de Canoniciſtus, quæ propterea
non probant quaſi poſſeſſionem conſiden-
di dignitates habentes diuerſam naturam &
Canoniciſtus, quorum collatio eſt ſimulta-
nea inter Episcopum & Capitulum, vt per Caſ-
ſador. deciſ. 22. de præbend. & in illis Episcopum
ſolus habet tantam poteſtatem, quantam totum
Capitulum Gouzel. ſuper Reg. 8. gloſ. 45.
num. 51. quia plures allegat in dignitatibus
verò, quæ ſunt beneficia clericaliſſima Capitulum eli-
git, & Episcopum confirmat vt ſupra demon-
ſtrauiſimus.

Minus obſtat, quod tempore optionis Ioma-
nea eſſet abſens & illius præſentia foret neceſſa-
ria ex diſpoſitione dicti ſtatuti, quia vlti-
mò quod hoc non percutit reſervacionem, quæ eſt
ſun-

fundamentum Gratia Jacobi Maicner, datur in omnem casum licentia concessa pro dicta absentia à Capitulo praeservantia omnium iurium & ad effectum optandi, & fruendi alijs privilegijs, & immunitatibus, quibus gaudent praesentationes de qua in Summ. num. 4.
Et ita &c.

ROMANA SPOLII DOMVS.

Merc. 5. Iunij 1624.

DECISIO DCCLXXIV.

Impressa apud Possib. de manu. dec. 45. & in rec. dec. 547. par. 4. tom. 3.

CONCHEN. BENEFICII.

Luna 10. Iunij 1624.

DECISIO DCCLXXV.

Impressa in rec. dec. 553. par. 4. tom. 3.

ROMANA DOMVS AD TYRRIM SAN-
GVINEAM.

Luna 10. Iunij 1624.

DECISIO DCCLXXVI.

Impressa in rec. dec. 554. par. 4. tom. 3.

ANCONITANA FRUCTVM
DOTIS.

Veneris 14. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Pro fructibus dotis competit via executiva. Maritus, qui in capitulis matrimonialibus promissit dotem renunciaturam an, & quando possit agere pro dote, & eius fructibus ante factam huiusmodi renunciationem.

SVMARIVM.

1. Dote non habet executionem paratam, nisi interuenient obligatio Cameralis.
2. Fructus dotis succedunt loco alimentorum, & habent executionem paratam.
3. Alimenta possunt decerni à saxari officio Iudicis.
4. Appellatio suspensiva non admittitur in causa alimentorum, nisi quando ageretur de alimentis prateritis.
5. Alimentorum in casu admittitur appellatio ad effectum suspensiuum pro alimentis prateritis: secus autem de futuris.
6. Fructus dotis debentur à die morte litis.
7. Fructus dotis debentur substituentibus onera matrimonij etiam cessante mora.
8. Fructus dotis debentur non solum in promissione rei stabili, sed in promissione pecuniae fauore dotis.
9. Promissione non adimpleta de faciendo requiruntur

uxorem bonis paternis non potest agi pro dote. Fallit, quando maritus fecit suum posse, ut remaneret, & num. 10.

11. Maritus adhibendo diligentiam pro renuntiatione uxoris satisfaciit suae obligationi.
12. Promittens fallam alienum tenetur ad interesse: quando promissit cum effectu, & de proprio, & secus si promissit simpliciter num. 13.
14. Clausula, qua apponit debent in obligatione facti alieni.
15. Dote non potest peti quando maritus promissit renuntiationes uxoris non sequuto adimplementis: secus in fructibus ob diuersitatem rationis, & num. 10.
17. Fallam corresponsiuum de soluenda dote fallit renuntiatione non habet locum in fructibus.
18. Fructus dotis si petantur ex dispositione iuris: communis debentur etiam si opponatur exceptio adimplementis non sequitis in instrumento.

DECISIO DCCLXXVII.

Contrafacto matrimonio de anno 1616. inter Horatium Fatiolum, & Elisabetham filiam Francisci Ballesterij cum dote scilicet, 4000. quod idem Franciscus promissit soluere in certis terminis, ac temporibus, & è conuerso Horatius uxorem renunciaturam fore bonis paternis, & maternis congrue se de illis dotatam vocando, prout latius continetur in apoca matrimoniali inter eos. partes confecta Summario Horatij num. 1.

Cum elapso tempore, & terminis praestitis ad solutionem dictae dotis Horatius non valeret illam consequi: conuenit coram A.C. Fraternis, qui illam promissit, & cum propter exceptionem non implementi sibi ex dicta apoca appositam non posuisset super forte principalis obtinere capite executionis agere pro fructibus, & pro illis obtinuit relaxari tria mandata, à quibus fuit semper pro parte Francisci appellatum, & cum hodie causa appellationis ad Rotam reperitur deuoluta, & mihi commissa dubitauit, an dicta mandata sint valida, & iusta, itaque veniant exequenda, & DD. responderunt mandata exequenda pro fructibus à die morte litis.

Nam quoad validitatem visum fuit, illam non posse controuerti, quia, & si plures exaduerso nullitates opponerentur, & maxime quod fuerit actum via executionis, quae dicebatur non competere ex defectu obligationis Cameralis, nihilominus ex quo petiti fuerunt fructus Dotis, qui succedunt loco alimentorum Iur. de alim. tit. 1. quest. 3. §. num. 3. bene potuit agi via executionis cum dicta alimenta possint decerni, & saxari officio Iudicis, & pro his non admittatur appellatio suspensiva Caputaz decif. 95. par. 1. Iur. de alim. tit. 8. prin. 9. §. num. 1. Quod enim dicitur appellacionem dari in causa alimentorum etiam ad effectum suspensiuum, procedit ubi agatur de alimentis futuris prout sunt illa, quae debentur hodie à die morte litis, quia super illis non admittitur appellatio Caputaz decif. 24. par. 1. ad alias nullitates oppositas placuerunt DD. responsiones datae per informantes pro Horatio,

tio, & maxime quia aliquae non iustificabantur in facto.

Quo verò ad iustitiam satis illam probari DD. dixerunt eo quod fuerat relaxata dicta mandata pro fructibus dotis non soluta marito sufficienter onera matrimonij, cui certum est in reconvencionem dd. onerum illos deberi etiam cessante mora ex parte promittentis dntem se. andum equitatem l. carebit ff. de all. empt. Roman. conf. 517. n. 10. Alex. conf. 147. num. 1. & seqq. lib. 5. & conf. 31. num. 13. lib. 6. Cognatus in d. l. curabit num. 47. & seqq. Rot. decif. 471. num. 1. part. 1. recent. cum alijs per Moderu. discept. forens. cap. 726. num. 3. & seqq. Nec placuit distinctio quod hoc procedat in casu, quo facit promissa in dotem res stabiles; quia ex speciali favore dotis debentur dicti fructus marito etiam quod promissio sit facta in pecunia Rom. d. conf. 517. num. 1. & seqq. Ruin. conf. 234. n. 13. lib. 1. Sard. de alim. tit. 1. quæst. 42. num. 11.

Non obstat, quod Horatius non potuisset agere nisi prius ex parte sua adimplevisset promissionem factam in apoca de faciendo renunciare uxorem bonis paternis, & maternis, ut fuit in his terminis dictum in *Perusina cavalcata* 3. Decembris 1599. coram Penia per text. in l. Iulianus §. offerri de all. empt. quia, prorepositione fuit primo loco dictum, quod satis videbatur constare de adimplemento, dum Horatius fecit quantum in se fuit, ut vxor renunciaret, & cum adhibuerit omnes diligentias, quas potuit pro inducenda illa ad faciendam dictam renunciationem, ut constet ex dispositione trium ultimam *Summario* Horatij num. 5. videtur satisfecisse suae obligationi, quomodo vxor renuerit illam facere *Conar*, in quaeris *pallum* par. 2. §. 5. num. 3. ubi tradit hoc de comuni, & plures alios allegat, & *Mentia de iac. lib. 14. tit. 34. numer. 21. Sard. decif. 234. num. 12. & seqq.* & fuit dictum in *Perusina* dotis 5. Decembris 1607. coram *Renuendissimo* Attributen. & in *Anconitana* *Pennaria* 27. Iunij 1614. coram *D. meo Buratto* relat. per *Zacch. de oblig. Camer. decif. 38.* Nec potest ex implemento non secuto preterendi quod Horatius teneatur ad interesse, cuius loco deberent succedere fructus, de quibus hodie agitur, quia cum versemur in promissione simpliciter facta de faciendo renunciare uxorem abique clausula cum effectu ita quod alias de proprio &c. Horatius remanet liberatus à dicta promissione, & obligatione per diligentias adhibitas, ad quas tantum tenetur in hoc casu, qui quidem secus esset ubi promissio esset facta cum clausula praedicta *Affib. decif. 395. & ibi addent. num. 5. Aym. conf. 772. num. 12. & seqq. Dec. conf. 113. & conf. 325. & conf. 439. num. 2. Paris. conf. 110. num. 94. & seqq. in d. lib. 1. & dicit *Rota* in dicta *Anconitana* *Pennaria* coram *D. meo Buratto*. Vt quod ex praedictis rationibus fuit postea per DD. maxime dubitatum de dicta decisione *Perusina* superius allegata, ut apparet cum alia decisione facta in eadem causa sub die decimo septimo Aprilis*

1600. coram eadem bon. mem. Penia.

Secundo fuit responsum, quod quatenus exceptio non implementi obstat Horatio, & illam repellat ab agendo, procedit tantum, quoad sortem principalem, pro qua propterea, nec etiam potuit obtinere coram A. C. non autem quoad fructus, pro quibus militat diversa ratio, cum illi debeantur ex sola sustentatione onerum matrimonij, ut fuit consideratum in dicta decisione *Perusina* 17. Aprilis 1600. Ex qua tollitur etiam quod dicitur de promissione dotis fuisse correlative ad renunciationem faciendam, quia debet intelligi huiusmodi correlativeitas quoad sortem principalem dotis, non autem quoad fructus, pro quibus, ut dixi, non militat eadem, sed quævis ratio.

Tertio, & ultimo considerabat vnus ex DD. pro responsione, quod motum praedictum de exceptione non implementi possit procedere si Horatius egisset pro dd. fructibus ex promissione facta in instrumento, tunc verò cum petuntur ex dispositione iuris communis, secundum quam illis deberi supra fuit demonstratum.

Et ex his DD. dixerunt mandata esse exequenda pro fructibus à die motu litis, & quod de alijs videretur.

CALAGVRITANA PENSIONIS

Luna 17. Iunij 1624.

DECISIO DCCCLXXXVIII.

Impressa apud Possi. de manet. decif. 188.

ARBOREN. SPOLII.

Luna 17. Iunij 1624.

DECISIO DCCCLXXIX.

Impressa in rot. dec. 660. par. 4. tom. 3.

ROMANA CLERICATVS SANCTI PETRI.

Pen. 21. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Residencia probatur ex libris Capituli, & residere censetur qui est carceratus.

SYMMARIVM.

1. Residencia tempus in Canonisatu desumitur, ex libris Capituli.
2. Peritus, eligitur à Rota, quando tractatur de intelligentia partitarum existentium in libris.
3. Distributiones duntaxat tantum interofficiarios divinis officijs, unde ex distributionibus probatur residentia.
4. Residia à triennio, vel circa importat diminutionem arbitrio Iudicis.

Disio

Diffio, circa importat diminutionem arbitrio Iudicis num. 4.

- 5 *Modica portio potest in quarta parte verificari.*
- 6 *Carceratus excusatur à residentia tanquam legitime impeditus, quia per eam non fiat.*
- 7 *Narrativa, in qua dicitur residisse in beneficio à trienno, vel circa verificatur, etiam si residentia fuerit intermissa.*
- 8 *Residentia non ita amare intelligitur, ut residens nunquam discedere possit.*

DECISIO DCCLXXX.

Proposui dubium reservatum io vltima decisione falsa coram me in hac causa die 12. Januarij præteritis, an scilicet gratia Iulij Cæsaris esset iustificata etiam quoad residentiam triennale Domini resignantis prout ipse Iulius Cæsar oarravit ibi dictum verò Dominicum huiusmodi beneficium à trienno, vel circa illi principaliter inferuendo obtinuisse &c. cuius dubij resolutio, quia pendebat à veritate, & intel. ligentia partitarum existentium in libris Capituli S. Petri, quorum originales cum fuissent in Rota oculis DD. exhibiti, & ob easaturas, & varias species distributionum, & emolumentorum, quæ in illis assignantur residentibus non potuissent ita facile intelligi, fuit à ordine Rotæ electus per me Petrus de partium consensu Carolus Antonius Vaccarius Sacerdos, & à Sacris Ritibus Summi Pontificis, & Clericus Beneficiatus Sancti Petri, ex cuius relatione apparuit Dominicum à die suæ prouisionis, quæ fuit 21. Februarij 1618. percepisse per vnum mensem, & partem alterius, qui confluebat mensibus 31. & insuper fuit per quique menses carceratus, ex quibus satis remanet iustificata gratia Iulij Cæsaris, etiam quoad prædictam narratiuam residentie, cum alias Dominicus non habuisset distributiones, quæ vi notum est dantur tantum intersecratoribus Diuinis officijs cap. 1. de clerico. resid. in 6. Abb. 12 cap. licet not. 4. de præbend. Scraph. decis. 1131.

Nec obstat, quod dicatur residentiam debere probari per integrum spazium trium annorum, prout exaduerso præsupponitur in ista oarratione, quia Iulius Cæsar, ut apparuit ex eius Bulla, non narrauit simpliciter Sanctissimum Dominicum residisse per tres annos, sed à trienno, vel circa, quæ dictio circa importat diminutionem temporis relictam arbitrio Iudicis Abb. in c. ex parte num. 3. in fine de restit. spoliat. Rubric. in l. ceteror. vers. communiter ff. de verb. signif. Menoch. de arbit. lib. 2. conf. 46. num. 3. Alciat. conf. 83. num. 21. lib. 1. Rota coram Navarra dec. 25. num. 5. & coram fel. record. Greg. XV. dec. 128. num. 5. & vt notat Cornel. conf. 89. num. 5. & 6. lib. 4. modica portio potest in quarta parte verificari per textum in l. si quis C. de inoff. testam.

Vltra quod cum constat de carceratione Domini per quique menses, in quibus intermisit residentiam, & sic de legitimo impedimento dicitur etiam per dictum tempus residisse, cum per ipsum non steterit, quominus residere iuxta text. in cap. vnic. de clerico. non

resid. lib. 4. Conar. var. resolut. lib. 3. cap. 11. sub num. 8. vers. t. 1.

Minus etiam obstat, quod dicta residentia debeat probari per tempus continuatum, quia littera Iulij Cæsaris hoc non dicunt, sed tantummodo dictum Dominicum huiusmodi beneficium à trienno vel circa illi personaliter inferuendo obtinuisse, quæ verba vltra quod non possunt villo modo importare seruitium continuatum ex supra allegat. nec etiam est necesse, ad verificandam dictam narrationem residentie probare seruitium continuatum cum verbum *residere* non debeat ita amare intelligi, vt residens discedere possit, vt tradit Card. in elem. 1. q. 12. num. 21. de foro competen.

Ex quibus fuit resolutum gratiam Iulij Cæsaris esse iustificatam, &c.

SPOLETANA BONORVM.

Veneris 21. Iunij 1634.

ARGVMENTVM.

Sententia immisionis conditionaliter lata non potest executioni demandari, nisi adimpletis prius conditionibus. Cætera ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 *Mandatum de manutenendo datur, si capiat de possessione tempore motu litæ.*
- 2 *Confessio partis petentis immittit in possessionem bonorum per alium possessorem probat illius possessionem.*
- 3 *Immissio non pura, & simpliciter, sed conditionalis non potest executioni demandari, nisi prius conditionibus adimpletis.*
- 4 *Immissio conditionibus non adimpletis fuit nulla, & non prius possessorem sua possessione nn. 2.*
- 5 *Facultas à testatore concessa de ingrediendo possessionem propria auctoritate, cessat eo ipso quod iudicialiter agitur & obtineatur sententia, & mandata de manutenendo.*

DECISIO DCCLXXXI.

Informante tantum Camilla, altera vero parte sæpius citata informare recusante, dixerunt DD. illi dandum esse mandatum de manutenendo, quod certum est, non posse denegari, cum constet, prout hic, de possessione de tempore motu litis vulg. 5. resimenda instit. de interdict.

Nam, quod de dicto tempore possideret bona, de quibus agitur, probatur ex confessione ipsius partis, quæ dum instetit coram Vicario Spoletano pro mandante immittendo in possessionem dictorum bonorum possessorum per Camillam, illudque obtinuit, falsa fuit procul dubio illam esse in possessione, ex qua propterea est debita manutentio Menoch. de sententiis. remed. 1. num. 596. Rota dec. 302. num. 1. par. 1. diuers. & dec. 561. num. 2. & decis. 661. num. 3. par. 1. recent. & coram felix. record. Gregori XV. decis. 30. num. 2.

Nec obstat visum fuit Dominis, sententiā latam per Vicarium Spoletanum ad fauorem Lau.

- 3 Laurentij, ac immiffionem in poffeffionem dd. bonorum fubfequitam, quia cum illa non efflet purè, & fimpliciter lata, fed fub dinerfis conditionibus, nempe *deducto prius are alieno & falua tertia parte exalibet corporis omnium, & quorumcumque bonorum pro legitima q. Petri Vincentij filij q. Flammy testatoris, &c. faluisque legatis iam debitis foluis fit qua &c. faluisque dotibus, & accentijs non poterat executioni demandari, non facta prius liquidatione, ac deductione omnium prædictorum, iuxta Caffrenf. conf. 170. num. 3. verf. breuiter lib. 2. Surd. conf. 186. num. 13. & num. 23. & conf. 410. nu. 55. & 60. Put. decif. 401. lib. 2. Caput. decif. 150. par. 1. & ideo executione dictæ fententiæ. feu immiffio fubfequuta non verificatis prius dd. conditionibus, fuit nulla, & confequenter non priuauit Camillam poffeffione, in qua erat Rota dec. 111. num. 2. & dec. 561. num. 2. in fin. & num. 3. par. 1. recent.*

- Non obftat facultas, quam habebat Laurentius à testatore de ingrediendo poffeffionem propria auctoritate, quia illa celfauit eo ipfo quod iudicialiter egit, & obtinuit fententiam, & mandatum de immittendo Mant. dec. 33. num. 16. & 17. Ro a des. 85. nu. 5. p. 2. recent.

Et ita refolutum fuit, &c.

ROMANA PECVNARIA.

Mercur. 26. Martij 1624.

ARGVMENTVM.

Ceffionarius fuccedit in locum cedentis quoad omnia iura illi competentia etiã quoad priuilegia agendi via executionis.

SVMARIVM.

- 1 Sententia confirmatur, quando ex reuolutione alioquin conflit de validitate.
- 2 Apoca fubfcripta manu debitoris poft recognitionem contra eum bene probat.
- 3 Ceffionarius fuccedit in locum cedentis quoad omnia iura illi competentia etiam ad priuilegium agendi via executionis.
- 4 Ceffionarius dicitur etiam creditor principalis.

DECISIO DCCLXXXII.

Postquam fuit refolutum in hac caufa intrare arbitrium pro fauore nulloquam fententiæ A.C. late ad fauorem D. Alemanni contra D. Bellonium, dubitauit, an prædicta fententia efflet confirmanda, vel inhiuenda, & DD. refponderunt D. Alemanno tantum informante, & alia verò parte fupius citata informare renuente, Sententiã A.C. fore confirmandam, cum de illius validitate conflit ex fupradicto arbitrio, & ex reuolutione actuum in quibus appareat fuisse feruata ea omnia, que funt neceffaria iuxta decif. Caput. 260. par. 2.

- De iufticia verò minus Domini dubitatur, quia clarè conflabat de debito, pro quo fuit condemnatus D. Bellonius in dicta fententiã, ex apocis ipsius manu propria fubfcriptis, que cum fuerint legitime recognite contra ip-

fum bene probant iuxta text. in l. Publica §. finali ff. de pof. l. si ego verf. planè ff. de iure dot. Authem. contra eum qui propriam C. de non numerand. pecun. Rota decif. 650. numer. 1. par. 2. recent.

- Et quamuis D. Alemannus non efflet ipfe creditor principalis, fed Ceffionarius, attamen cum doceat de legitima ceffione fibi facta certum efft, quod fuccedit in locum cedentis, quoad omnia iura illi competentia, & quoad priuilegium agendi via executionis ad textum in l. fin. C. de priu. fife. l. si à creditore C. de action. & oblig. Surd. conf. 444. nu. 12. & 107am Seraph. decif. 1310. num. 5. Ultra quod ceffionarius dicitur, & creditor principalis, vt per Roman. conf. 142. num. 1. Rota decif. 303. num. 7. par. 1. recent. & in Romana Saluani 12. Ianuarij 1612. coram me.

Et ita refolutum, &c.

VRGELLEN. VICARIAE.

Mercur. 26. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Vnione facta Ecclefie pro dote Decani cū omnibus iuribus & pertinentijs, que ad eandem Ecclefiam fpectabant, & cū onere quod in ea debeat inferuire Vicarius perpetuus nominandus à Decano, & approbandus ab Epifcopo tunc ceffat in Epifcopo ius prouidendi huiusmodi Ecclefiam per concurfum, & cura habitus illis refidet penes Decanum.

SVMARIVM.

- 1 Parochialis vnita cum Decanatu cum constitutione Vicarii perpetui, exercitium Curæ efft panes Vicarium, fed proprietates penes Decanum.
- 2 Ordinarius non poteft prouidere per concurfum Vicarium Ecclefie Parochialis vnita cum Decanatu, fed debet admittere Vicarium idoneum prefentatum à Decano.
- 3 Vno Parochialis pro dote Decani cum iuribus & pertinentijs operatur translationem proprietatis in eum.
- 4 Refervatio fructuum Parochialis pro Decano, congrua verò pro Vicario accipienda de manibus Decani, arguit eorum annuarum habitus penes Decanum refidere, exercitium verò Vicario, fecus autem fi Vicarius folueret penfionem Decano & num. 5.
- 5 Vicarius perpetuus foluens penfionem dignitati pro parochiali dicitur habere, illam in proprietate.
- 6 Scriptura extralla ex Archiepo Capienti intereffe habentis non probat.
- 7 Epifcopus non fubfecut iurifdictioni Capienti.

DECISIO DCCLXXXIII.

Vm de mense Septembris anni præteriti vacasset per obitum Jacobi Guilelmi extra Romanam Curiam defuncti Parochialis Ecclefie Sancti Thomæ, que iam de anno 1529, fuc-

fuerat per Episcopum tunc temporis unius Decanatus Ecclesie Vrgellen. fuit ad illam prae-
vio consensu approbatus, & electus Jacobus
Canal, qui in vno d. electiois obtesta promi-
ssione Apostolica in possessionem fuit immis-
sus, sed cum Ioannes pariter ad d. Parochia-
lem nominatus à Decano ad quem ius presen-
tandi vigore supradictae unionis spectabat, ap-
pellasset à dicta electione, & obtinisset cau-
sam in Rota mihi committi, dubitanti hodie,
an esset locus concursui, & DD. cum prae-
supposito quod iura sine in forma probanti nega-
tiae responderent.

Quia stante praedicta unione Parochialis est
Decanatus facta cum hoc quod in ea deberet
inferuire Vicarius perpetuus, qui esset nomi-
nandus à Decano, & approbandus ab Epif-
copo, penes quem esset solum exercitium cure
non autem ipsa proprietates, cessabat in Or-
dinarlo ius providendi dictam parochialem
per concursum, & sufficiebat praesentare eidem
Ordinario Vicarium idoneum pro illius
servitio *Garz. de benef. par. 9. cap. 2. num. 289.*
& seq. 2. Rota decif. 10. num. 9. par. 1. recent.
& decif. 710. num. 1. & 3. par. 2. recent. & fuit
resolutum in Dertusen. Vicaria 28. Aprilis 1610.
coram D. meo Vbaldo & in Barcinonen. Vicaria
17. Maij praesentis anni coram D. meo Merlino,
quod habet locum etiā in Vicariis electis ante
Sacrum Conciliū Trident. Garz. ubi supra n. 311.
vbi pro hoc affert declarationem Illustriss. Car.
5. Congregationis Interpretum, quam etiam re-
fert Rota in decif. 704. num. 1. par. 2. recent.

Nec potest in hoc casu dubitari, quin pe-
nes Vicarium nominandum deberet residere
solum exercitium cure d. Parochialis vt su-
pra vnitur, tum ex eo quod fuit facta unio pro
dote Decani cum omnibus iuribus, & perti-
nentijs, quae ad dictam Ecclesiam spectabant,
quae verba important, vt proprietates cure sic
translata in Decanum, vt implicis probat *Lap.*
allegat. 139. num. 17. ad finem vers. praefata con-
clusio & numeris seqq. Tum etiam quia fructus
4. dictae Parochialis fuerunt assignati omnes Deca-
cano, & reservata solum congrua Vicario,
qui illam percipere debebat de manibus ipsius
Decani, penes quem ideo dicitur cura habitu
residere, quod quidem secus esset vbi Vicarius
5. solueret ex fructibus certam pensionem Deca-
no, & in puncto ita dixitque Abb. in cap. ex-
posuisti in fin. de proband. & in cap. extrapanda
5. quocirca num. 15. paulo post principium vers.
ex quo sequitur eodem titulo Felin. in cap. postu-
lasti num. 1. vers. aut percipisti fruct. de rescript.
Card. in Clementina 1. num. 10. de offic. Vicarij
Rota decif. 102. num. 10. par. 1. recentior. & fuit
dictum in Barcinonen. Vicaria 9. Decembris
1610. Coram Domino meo Barroto.

Sed quia remanebat difficultas ex quo pro
parte prouisi ab Ordinario per concursum opo-
nebatur omnia producta pro parte Decani
esse informia, & praecipue viuiorem carere tes-
tibus, & esse transcriptum extractum ex Ar-
chiuio Capitali habentis interesse, ex quo non
potest desumi robur pro illius fide, cum Epif-
copus non subiaceat iurisdictioni illius iuxta

notata per *Gabr. de probat. conclus. 5. num. 14.*
Capiteq. decif. 42. par. 1. Rot. 171. num. 0. par.
1. recent. Ideo DD. cum praesupposito quod
dicta iura sint in forma probanti, dixerunt nō
esse locum concursui.
Et ita resolutum &c.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE TURRI.

Mer. 26. Ianij 1624.

ARGVMENTVM.

Identitas bonorum fideicommissariorum,
probat ex deductis in decisione.

S Y M M A R I U M.

- 1 Immissio in vim saluani datur in bonis fideicom-
mittentis.
- 2 Testamentum Patris faciens mentionem de pradio
relictio filio probat illud esse in bonis filij.
- 3 Instrumentum diuisionis probat possessionem bo-
norum, idemque probatur per emptionem n. 4.
- 4 Fideicommissum relictum super pradio quantum
cumque sit comprehendit omnes eius partes,
nullaque recipit restrictionem.
- 5 Possidens pradium cum omnibus suis membris iure
fideicommissi, si datur locus secunda loco vo-
catis, debet restituere cum eisdem qualitatibus,
& terminis, quibus possidebat.
- 6 Immissio vigore saluani non impeditur per exco-
municationem requirentem altiorum indaginem.
- 7 Dato insolutum pro dote non tenet si apparet, il-
lam prius fuisse solutam.
- 8 Donatio de rebus fideicommissa subiectis non te-
net, nisi ratio legitima, seu Trebellianica.

DECISIO DCCLXXXIV.

Fuit resolutum 23. Martij praesentis ann. fratri-
bus de Turri dandam esse immisionem pro
40. tornaturis in possessione Arcoreggij, &
quod de alijs, & de detractionibus faciendis
videretur, hodie autem dubitauit, an danda
esset immissio in alijs tornaturis 40. in totum,
vel in parte, & pro qua, & Domini di-
xerunt dandam esse dictam immisionem pro
alijs tornaturis 40. nisi obtarent detractiones,
de quibus esset videndum, moti fuerunt ex ra-
tionibus & fundamentis in dicta decif. 23. Mar-
tij adductis pro illis 40. tornaturis, & quia
cum clare couisset totum pradium Arcoreggij
fuisse in bonis Sfortiz fideicommittentis, non
faciebant DD. difficultatem, quin etiam pro
illis esset dada immissio in vim saluani iuxta
Bar. & alios in dicta decif. allegatos.

Quod autem dictum pradium quoad 30.
tornaturas esset in bonis Sfortiz probatur ex
testamento Iacobi senioris, qui reliquit Pere-
grino filio tornaturas 40. de quibus loquitur
dicta decifio, & iure legati reliquit vsum fructu
aliarum 40. tornaturarum Clara eius vxori, ve
in testamento *Summario* num. 6. quae deinde
peruenerunt omnes in Peregrinum filium co-
munem vt patet ex instrumento diuisionis pos-
sessa secute inter Iacobum Mariam, & Io: Ba-
pistam filios dicti Peregrini de anno 1530. in
Sum.

Summario nu. 7. in qua clare apparet prædium illud 80. tornaturarum in totum obvenisse in parte Iacobi Mariæ, qui deinde emit de anno

- 4 1545. alias vndecim tornaturas vt in Sum. nu. 8. & sic ex his patet dictum prædium in totum peruenisse in Sfortiam filium Iacobi Mariæ prout etiam expresse demonstrant verba testamenti eiusdem Sfortie qui dum ordinat fiduciæ commissum super dicto prædio Archiepis videtur his verbis, *in nota ipsius testatoris possessione quantacunque sit*, quæ verba ob sui vniuersalitatem nullam possunt recipere restrictionem, sed omnia comprehendunt. *Sim. conf. 192. num. 10. circa medium. Et conf. 308. num. 4. post prin.* quod vicerius comprobatur ex eo quod totum d. prædium per obitum Vincentii filij Sfortie peruenit in Hieronymum filij Sigismundi vti primo loco per Sfortiam in suo testamento substituitur, ex quo Hieronymo nata est Anna, quæ hodie possidet dictum prædium, & à qua fratres de Torri vti secundo loco vocati in prædicto testamento Sfortie illud recuperare intendunt iuxta decisiones factas tã Coram D. meo Vrospio quam coram me.

Nec obstat, quod iterum dicatur Sfortiam non potuisse disponere de dicto prædio vti supposito alteri fideicommissio Iacobi Mariæ patris eiusdem Sfortie, nec uon Camillæ matris dicti Iacobi, quia vt fuit dictum in dicta decisione 22. Martij hic non est præsentis inspectionis sed vt requirens altiore indaginem non debet impedire immisionem ex iudicio Saluiani competentem vt per Ripam & alios relatos in dicta decisione.

- Minus etiam obstat, quod dicatur Iacobum 8 Mariam assignasse insolutum tornaturas 15. Camillæ matri pro sua dote, quia ex instrumento publico, quod fuit datum in Summario alterius positionis num. 4. constat, illam fuisse de dicta sua dote satisfactam vsque de anno 1531. & donatio tornaturarum 10. quæ patet dicitur facta per eundem Iacobum Mariæ eidem Camillæ matri non videtur potuisse fieri 9 si stante dicto fideicommissio Peregrini Patris dicti Iacobi, cui propterea non erat permittum dictam donationem facere, nisi ratione legitime, vel trebellianicæ sibi forsitan debita de quibus propterea detractionibus Domini tamen prima quam in hac secunda positione voluerunt, quod particulariter videatur.

GERVNDEN. BENEFICII.

Mercurij 16. Iunij 1624.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Subrogationis gratiosa præcipuum fundamentum est obitum in possessione eius, in cuius locum, & ius subrogatur.
- 2 Possessio tanquam quid facti non presumitur, nisi probetur.
- 3 Possessio ad effectum subrogationis gratiosa est probanda de tempore obitus.
- 4 Possessio presumitur continuata.

5 Limita quando constet alium medio tempore cepisse possessionem.

DECISIO DCCCLXXXV.

Fuit resolutum, Saluatori non esse dandam immisionem vigore subrogationis gratiosæ, quia per ipsum non probatur conclusenter obitus Iacobi Griffo in possessione beueticæ, de quo agitur, quod est præcipuum requisitum ad effectum, vt veniat concedenda immissio gratiosæ subrogatio in ius, & locum defuncti Patris decif. 495. lib. 2. Mohed. decif. 21. vt sit. pend. Rota coram Cardinali Seraph. decif. 1426. num. 1. & coram falc. record. Greg. XV. decif. 307. num. 2. & alias sæpè.

Nam ex ijs, quæ adducuntur ad probandum dictum obitum nulla visa fuit Dominæ resultare probatio, quæ releuet, quia fides Episcopi, quod Iacobus fuerit promotus ad titulum istius beneficii non suffragatur, nec concludit ideo illum obisse in possessione d. beneficii cum possit esse, quod haberet ius ad illud, sed non possessionem, quæ cum sit quid facti non præsumitur, nisi probetur iuxta. Text. in l. 1. §. si vir uxori. ff. de acquir. possess. & l. deniq. ff. ex quib. caus. maior Mantio. decif. 105. num. 2. & minus attestatio eiusdem Episcopi asserentis in litteris dimissorialibus, Iacobum possedisse beneficium de anno 1617. quia vti non percutiens tempus obitus, prout requiritur, non est attendenda; Confessio vero eiusdem Iacobi emanata in commissione de tempore litis cum Michaele, in qua enunciat pariter huius possessio non prodest hodie Saluatori pro iustificacione dicti obitus, cum gratiosæ subrogatus teneatur ipse probare narrata, non autem deducere probationem ex narrata Commissionis sui prædecessoris.

Nec obstat, quod ex prædictis saltem resultet probata possessio de aliquo tempore, & ideo videatur iurare regula, quod omnes possessor presumitur semper possessor vsque ad obitum; Quia fuit responsum, dictam regulam non procedere, vbi alius medio tempore cepit possessionem, prout hic constat de possessione Michaelis capta ex titulo permutacionis factæ cum Iacobo Arctio. in §. remuenda num. 3. Instit. de interd. l. Rot. decif. 382. ad fin. par. 4. diuersi. cum alijs adductis in Alben. Juris patronatus 14. Martij 1622. coram me.

Et ita resolutum &c.

COMPOSTELLANA PAROCCHIALIS.

Veneris 28. Iunij 1624.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Alia presumuntur semper integrè transportata, nisi contrarium probetur per eum, qui opponit defectum. Amplia num. 2.

DECISIO DCCLXXXVI.

ORta lre in partibus super Ecclesia Parochiali de Viaria intermonasterium de Ansero, sed Gregorius de Lamas ab eo presentatum, & Marcum de Lozano prauio conuersu prouisi de eadem Ecclesia uti vnita alteri Ecclesie nuncupate de Leberano, quam pariter tunc vacantem idem Marcus sibi consensu obtinuerat, fuit per Ordinarium laia sententia, & in ea declaratum Ecclesiam de Viaria esse vnitam Ecclesie de Leberano, à qua sententia appellauit Monasterium, vnde causa appellationis in Rota mihi commissa; quia pars Marci opponebat defectum transportationis actorum coram Ordinario Compostellano dubitauit, an illa essent integrè transportata, & fuit per DD. responsum affirmatiuè ex regula, quod acta presumuntur semper integrè transportata, nisi contrarium probetur per eum, qui opponit illorum defectum *Aym. de antiq. temp. par. 2. num. 5. Rot. coram salis recor. Gregorio. XV. decif. 99. num. 1. & de if. 508. num. 4. & scripsimè in alijs.*

Nec obstat visum fuit, quod dicatur deficiente instrumentum possessionis capax per Marcum, quia de illa nullibi constat, nec in recurfu habito ad Consilium Regium apparet fuisse transportatas nisi Bullas Marci, vnde quamuis Monasterium petierit à Consilio Regio reuocari possessionem traditam Marco, prout fuit postea per Prouisorum Compostellani reuocata ut in *Summario* Marci num. 2. non tamen inde sequitur, quod fuerit confectum instrumentum dicte possessionis, & illud productum in adis, prout esset necessarium ad effectum ut Monasterium teneretur illud transportare, ut fuit dictum in *Illuden. Pensionis coram me* quæ est decifio 364. num. 3. part. 2. recentior.

PARMEN. CANONICATVS.

Venerit 28. Iunij 1624.

ARGVMENTVM.

Gesta per Vicarium successorem sunt attentata sicut inhibitione presentata antecessori. Cætera ex Summario.

SVM MARI VM.

- 1 Iurisdicchio Executoris litterarum Apostolicarum deficiat per inhibitionem ei factam, & intimatam & voluit Rota inhibenti amplius ut num. 4.
- 2 Attentata respectu partis, & Iudicis sunt omnia gesta post inhibitionem illis intimatam.
- 3 Inhibicio Rotalis fuit iusta, fuit iniusta timenda est.
- 4 Tribunal non mutatur ex mutatione Iudicis.
- 5 Ignorantia eorum, quæ sunt in processu non excusat Iudicem, qui ex dicto processu sententiat.
- 6 Vulnerata dicuntur littera Apostolica per sen-

sentiam contra eas latam in petitorio, & ita exclusus à petitorio non potest agere possessorio.

DECISIO DCCLXXXVII.

FVerunt laxæ duæ sententiæ Rotales in hac causa ad fauorem Camilli prouisi ab Ordinario absoluentes illum ab impetris per Petrum, qui cum adhuc non acquiesceret, sed litteras Apostolicas sue prouisionis produxisset coram Vicario Regio, cuius antecessori fuerat per Rotam inhibuit, obtinuit mandatum de Inmittendo in possessionem, à quo pro parte Camilli fuit appellatum, & causa mihi commissa, fuit resolutum *sub die 9. Iunij 1623.* dandum esse eidem Camillo mandatum de manutendo, quod licet postea fuerit expeditum, & Petrus Intrusus expulsi à sua possessione, nihilominus fuit obtentum disputari dubium an dicta sententia de partibus esset confirmanda, vel infirmanda, & Petro pluries citato, & informare remente, fuit responsum pro Camillo informante, & sic sententiam Vicarij Regio. esse infirmandam tam ex capite nullitatis, quam Iniustitie; nullitas enim visa fuit DD. clare ex defectu Iurisdiccionis dicti Vicarij, qui prout dictam sententiam post commissionem causæ in Rota, ac inhibitionem illius vigore emanatam, & presentatam Vicario antecessori executori in litteris depurato, enius propterea Iurisdicchio eius defecerat, & priuatiuè ad ipsum erat translata in Rota iuxta *Textum in c. fin. ut lit. pendens Vital. in Clem. Auditor num. 49. de rescript. Laurell. de attent. appel. pend. c. 12. num. 6. Rot. decif. 10. num. 2. ut lit. pend. in nou. coram D. mro Decano decif. 443.*

Imò fuit nulla dicta sententia, ac attentata tam pro parte dicti Vicarij, qui illam tulit, quam Petri prouisi Apostolici, qui cum fuisset etiam ipse inhibitus, non poterat adire alium Iudicem, quam Rotam, & Vicarius non valebat procedere in causa absque vicio nullitatis stante dicta Inhibitione, quæ siue iusta siue iniusta erat timenda *Caput. decif. 93. par. 2. Rota decif. 74. num. 3. & decif. 464. num. 1. & 2. par. 1. recent.*

Nec quiequam facit, quod dicta Inhibicio non fuerit presentata Vicario moderno, qui tulit sententiam, quia fuit responsum sufficere illam fuisse presentatam Vicario antecessori qui sicut per eam habebat ligatas manus, ita etiam eius successor ex cuius persone mutatione non dicitur mutatum Tribunal *Laurell. de attent. par. 2. c. 20. limit. 24. num. 10. & 13. nec potest dici dictum Vicarium ignorasse dictam Inhibitionem, quia aut prout illam sententiam non reuoluit adis, & inuile dicitur processisse, aut illam tulit cum reuolutione, & ex illis habuit sine dubio sententiam dictæ Inhibitionis, quia ipsemet Iudex sub delegata à Vicario antecessore facturæ scilicet, se inhibuit in sua subdelegatione, de qua in *Summario* num. 4. quæ cum fuit inter alia acta repetita in specie coram Vicario excludit in ipso ignorantiam dictæ inhibitionis.*

Quo verò ad Iniustitiam illa pariter fuit visum

la patens, quia Vicarius dedit d. Immissio-
nem in vim litterarum Apostolicarum, cum
essent iam vulnerate per sententiam Rota-
lem prius latam in qua fuit declaratum Petro nul-
lum ius competere in petitorio. non poterat
idem Petrus exclusus a petitorio amplius age-
re coram d. Vicario super possessorio sed de-
bebat aliud remedium intentare.

Ex quibus fuit resolutum sententiam Vica-
rij esse confirmandam &c.

5QVILLACEN. BENEFICII.

Ven. 28. Junij 1624.

ARGVMENTVM.

Nonnulla notatu digna circa probationem
Simoniæ.

SVMARIVM.

- 1 Remissoria conceditur ad probandam presenta-
tionem procuratam Simoniacæ.
- 2 Testes quatuor deponentes de simplici auditu, &
de fama Simoniam non probant ad effectum pri-
uationis beneficii.
- 3 Mediator simoniæ, & socii criminis non probant
simoniam contra tertium non participem de-
lictæ.
- 4 Socii criminis admittitur in odium simoniæ in
testem etiam in civilibus contra illum, qui simo-
niam commisit, non verò qui obtinet benefi-
cium simoniacæ procuratorem eo ignorante, &
num. 5.
- 6 Simoniam non est passibilis in eo qui habet benefi-
cium a patre simoniacæ procuratorem, nec contra
ipsum dispositio text. in leg. 1. de test. locum
habet.
- 7 Probatio privilegiata contra simoniacum non pro-
cedit, nisi aduersus eum, qui est in dolo, & verè
deliquit.
- 8 Nemo puniatur ex delicto alterius.
- 9 Testis unico non redditur sufficientem rationem
sui dicti non creditur.

DECISIO DCCLXXXVIII.

POR factas resolutiones ad fauorem Marci
Antonij nempe ipsum esse præferendum.
Mauritio in institutione Beneficii, de quo agi-
tur tanquam præsecuratum à maiori parte Pa-
tronorum fuit pro patre Mauricij oppositum,
quod mediante quibusdam promissionibus
fuit simoniacè procurata, & obtenta præ-
sentatio a Roberto Delfino vno ex compatro-
nis ad fauorem Marci Antonij, unde super hoc
petita remissoria, & illi concessa, & vigore
illius testibus examinatis, & eorum depositio-
nibus ad Curiam transportatis dabatur, an
esset probata dicta simonia, & vtraque parte
informante, illam non probari fuit resolutum,
ex testibus enim datis probata non apparet,
cum quatuor ex illis sint de simplici audi-
tu, & quamuis deponat de fama, talis pro-
batio non sufficit ad effectum priuationis glo-
sa in cap. veniens il 1. vbi Abb. num. 8. de testib.

Pat. decis. 167. num. 6. par. 2. in nouis. Seraph.
decis. 1029. num. 6.

Reliqui verò testes sunt Robertus, & eius
Vxor, & mediator dictæ simoniæ, qui tan-
quam socij, & participes dicti criminis simo-
niæ nihil probant ad text. expressum in cap. ve-
nient il 1. de testib. Alciat. conf. 7. num. 5. lib. 1.
Paris. de confident. quest. 64. num. 22. & quest. 66.
num. 21. Caputaq. decis. 188. par. 1. & fuit
dictum in vna Firmana Cappella 7. Martij 1592.
eorum scilicet. Clem. VIII.

Nec obstat, quod in odium simoniaci socius
4 criminis admittitur in testem etiam in civilibus
ad text. in cap. 1. de testib. in 6. Raim. conf.
118. num. 3. & 3. lib. 5. Quia respondetur quod
benè procederet conclusio, quando ageretur
contra illum, qui simoniam commisit, non ve-
5 rò prout in casu nostro, in quo agitur de pro-
banda simonia commissa a Patre Marci An-
tonij, non autem ab ipso Marcio Antonio præ-
sentato, imò ipso ignorante, quo casu res-
6 pectu ipsius non dicitur simonia punibilis cap.
nobis de simonia Surin. in Rep. de Immunit. quest.
12. vers. & ista, qua dicta fuerunt, & de Com-
muni Paris. de confident. quest. 24. num. 44. cum
alijs adductis per Rotam decis. 166. num. 2. par.
2. recent. & non intrat contra illum dispositio
7 text. in dicto cap. 1. de testibus in 6. cum ipsa
privilegiata probatio, que contra simonia-
cum admittitur non procedat nisi aduersus
eum, qui in est dolo, & verè deliquit, non
autem contra illum, qui alias ex delicto alie-
rius teneatur iuxta doct. Bert. in l. si quando n.
8 4. C. unde vi Det. consil. 410. num. 13. vers. 4.
principiter quos in terminis nostris refert, &
sequitur Alciat. dicto consil. 2. numer. 11. Fari-
nus. in prax. question. 43. numer. 53. in fin. &
styx.

Et quamuis vnus testis deponat, Marcum
9 Antonium fuisse præsentem, dum de dictis
promissionibus agebatur atamen cum sit vni-
cus, & non reddat sufficientem rationem sui
dicti illi non creditur ad text. in dicto cap. ve-
nient in fine.

Et ita resolutum.

ROMANA CENSVS.

Veneris 28. Junij 1624.

ARGVMENTVM.

Latè examinatur, quando fit locus purga-
tioni mortis, vel non.

SVMARIVM.

- 1 Mora de equitate Canonica etiam flante intra-
mento semper potest purgari, quando ius partis
non est effectum determi.
- 2 Vendens censum cum promissione impetrandi
derogationem fideicommissi intra sex menses po-
test illam post dictum tempus obtemperare, & mo-
ra purgari si ius partis non est effectum dete-
rmin.
- 3 Mora potest purgari post breue tempus arbitrio
Iudicis.

4 Mora

4. *Mora non committitur cum ob infirmitatem Pontificis non poteſt gratia obtineri.*
5. *Tempus purgandi moram commensuratur tempore principaliter conſeſo.*
6. *Modicus temporis exceſſus in purgatione mora, non attenditur.*
7. *Purgatio mora non admittitur de iure civili ſtante iuramento.*
Mora poteſt purgari non obſtante Statuto Vebis mandante ſervari ius civile num. 7.
8. *Ius Canonicum ſervari debet etiam in locis ubi viget ius civile, quando agitur de iuramento.*
9. *Purgatio mora non admittitur in contradiſtis, quando in eis eſt appoſita dies certus, & adieſta pena, copulativè.*
10. *Obligatio ad damna, & intereſſe non dicitur pena.*
11. *Pe: a dicitur quando aliquid de ſua refundit abſque eo quod probetur damnum alterius partis.*
12. *Purgatio mora in contradiſtis admittitur etiam ſi eſſet dies certus, & pena, quando ius partis illuſum remaneat.*
13. *Limita quando poſt diem certum eſt appoſita reſolutio contradiſtis.*
14. *Purgatio mora non admittitur poſt executionem, ſi ius non admittitur poſt rem iudicatam.*
15. *Declara procedere poſt executionem perfectam, non antequam inchoetur.*
16. *Exemptio perfecta dicitur, vel à lege ipſo iure per dominum translationem, vel ab homine per rei traditionem.*

DECISIO DCCLXXXIX.

DD. de Caſarellis ſub die 4. Martij anni prateriti impoſuerunt animum perpetuum cenſum ſcut. 2368. ſuper quibuldam eorum tenuris, & illum vendiderunt Excellentiſſimo D. Duci Sfortiz precio ſcut. 37971. cum promiſſione de impetrandi à Papa pro maiori ſecuritate D. Ducis eorum ſumptibus, & expenſis infra ſex menſes derogationem quoruncumque fidei commiſſorum per ſuos antecellores factorum, & de exhibendo illam in adis aliis ad omnia, & intereſſe ut ex iſtrumento, quod datur in *Summario* Ducis num. 1. elapſis ſex menſibus, DD. de Caſarellis citati, & interpellati ad decidendum de diſta derogatione illam non exhiberent, ſed exiperent, quod eſſet obtinenda in caſu tantum, quod talia fidei commiſſa extarent, fuit contra illos motum iudicium, coram A. C. & obtentum relaxari mandatum pro tota ſorte ſc. 37971. pro quibus facta iam quaſi totali executione, dum inſtabatur ex parte Ducis pro obtinenda ſubſtaſtatione, ac deliberatione bonorum captozum in executione, fuit per DD. de Caſarellis, qui iam erant parati dare beneplacitum, ſeu derogationem à Sanctiſſimo obtentam habitus recurſus ad eundem Sanctiſſimum, de cuius ordine tranſmiſſi mihi dubio in Rota diſputando, an ſcilicet eſſet locus purgationi moræ, illud hodie propoſuit, & DD. attento d. beneplacito, & reſectis expenſis pro DD. de Caſarellis reſponderunt eſſe locum purgationi moræ, ea ratione moti, quia de æquitate canonica mora poteſt ſemper purgari etiam

ſtante iuramento, cum ius partis non eſt effectum deterius, prout non poteſt dici effectum deterius ius D. Ducis, neque vilius præiudicium eidem illatum propter motam commiſſam in obtinendo derogationem poſt dictam tempus ſex menſium in iſtrumento contentum *Alex. in l. ſi quis maior num. 7. ad fin. verſ. fallit tamen C. de tranſaſſi. Dec. conf. 138. num. 7. poſt prin. Gonzal. conf. 66. num. 13. Ruin. conſil. 198. num. 4. lib. 1. Marſil. ſingul. 463. num. 2. Seraph. de privileg. 48. num. 3. & ſeqq. Guſtier de iuramen. confirmat. part. 3. cap. 17. num. 5. Caput. decif. 330. num. 3. part. 2. Rota coram Seraph. decif. 750. num. 4. & in Romana ſid. de repreſent. 3. Julij 1617. & 6. Mar. 1618. coram D. nem Decano.*

Nec releuat, quod dicatur conſuſionem præſtatam eſſe veram, & procedere dummodo mora purgetur intra tempus breve ut colligitur ex text. in l. ſtatutum C. de fideiſſiſſi. & l. etſi poſt tres ſſ. ſi queſcant, quia fuit teſponſum, quod cum iſtud tempus intra quod venit purganda mora, ſit relictum arbitrio iudicis iuxta text. in l. ſi ita quis 5. ſec. Craueſt. in ſine ſſ. de verb. oblig. gloſ. in d. l. etſi poſt tres verb. plureſque ubi etiam laſ. qui de communi hoc tradit num. 6. in fine verſ. 3. opinio ſſ. ſi quis Cant. Bart. in l. ſi ſuſulam nu. 3. ſſ. de verb. oblig. & ibidem Angel. n. 12. *Alex. conf. 14. n. 4. lib. 2. & conf. 9. in fin. lib. 7. Dec. atteſtans hoc pariter de communi conf. 138. n. 7. ante medium verſ. nam ſecundum communem opinionem, non videtur poſſe dici longum, dum hodie exhibetur dictum Beneplacitum, habita ratione trim ſere menſium, qui debent ſubdaci ex diſtis ſex menſibus datis in iſtrumento ob grauem tū infirmitatem ſa. me. Greg. XV. ſedem vacantem, ac etiam infirmitatem ſuperuientem Sanctiſſi. D. noſtro poſt eius aſumptionem ad*

5. Pontificatum, quibus impedimentis conſideratis, ac etiam tempore infra, licet moram purgare, quod eſt commenſurandum cum tempore principaliter conſeſo ut probatur in text. d. l. ſancimus & ibi Angel. num. 2. verſ. & nota & Bald. etiam num. 1. C. de fideiſſiſſi.
  6. non debet ita ſcrupuloſè agi, ut ob modicum temporis exceſſum purgatio moræ nõ debeat admitti, eunt illud fit reſpoſitum in arbitrio iudicantis, ut ſupra fuit demonſtratum.
- Non obſtat, quod verſamur inter Ciues, & Incolas, inter quos propter Statutum Urbis debet ſervari ius civile, quod non admiſſet purgationem moræ ſtante iuramento iuxta Bart. in l. ſi ſuſulam num. 20. ſſ. de verb. oblig. ubi de communi, & ibidem *Alex. num. 37. laſ. num. 35. Ripa num. 90. Seraph. de privileg. iuram. privileg. 48. num. 15.* quia ſtante conſuſione ſupra poſita, quæ eſt veriſſima, quod de æquitate Canonica mora poteſt ſemper purgari etiam ſtante iuramento, ubi ius partis non eſt effectum deterius, non debet attendi ſtatutum præſatum, mandans ſervari ius civile cum ubi agitur de iuramento, prout hic, etiam in loco ubi ius civile viget, ac in foro ſervari debeat ſervari ius Canonicum ad text. in c. 1. de nou. oper. *Nam. Seraph. d. privileg. 48. num. 10.*

*Farinae. de carceribus & carcerat. q. 34. nu. 141. & fuit dictum in præallegata Romana fidei-
fessionis de representando 10. Maij 1618.*

- Minus obliat, quod in contractibus non ad-
9 mittitur illa purgatio mortis per text. in l. ma-
gnam C. de contrab. & commun. suprad. & l. Celsus
ff. de arbit. & l. qui Roma 5. Calimaco ff. de
verb. oblig. quia id procedit duobus copulativè
concurrentibus, nempe quod in contractu sit
apposita dies certa, & poena, quorum alterum
si deficiat non inerat supradicta conclusio, ut
declarat Ferret. de mora num. 57. Gutierrez, de
iuram. confirmat. par. 3. cap. 17. num. 9. ubi
alios allegat; In casu aurem nostro quamvis
reperiatur apposita dies, deficit poena, nec il-
la obligatio facta per DD. de Cassarellis ad
10 damna, & interesse potest dici poena, sed re-
flecto damni faciem. par. cum poena dicatur
11 quando quis aliquid de suo refundit absq; eo
quod probetur damnum alterius partis iuxta
ea quæ notat Roman. conf. 510. a. 13. conf. 148.
n. r. vers. ex ergo pater; Ultra quod etiã quod
adefiet dies, & poena veniret admittenda par.
12 gatio mortis, cum ius parcia illius remaneat
Marta. singul. 403. num. 2. Ruy. conf. 198. n. 4.
vers. nam non admittitur lib. r. & de commun.
tradit Gutierrez loco prox. alleg. n. 9. vers. sed
de equitate canonica. & num. seq. nec facit de-
ciso Pnt. 66. par. 1. Quia loquitur, quando
13 post certum diem est apposita resolutio con-
tractus, quæ hic non adest, & ita etiam lo-
quuntur Dec. conf. 452. num. 17. & alij allegati
per insistentes pro D. Duce.

- Et denique non obstat, quod fuerit petita,
& expta executio in vim obligationis Came-
14 ralis habentis executionem paratam contra
DD. de Cassarellis, qui propterea non debent
amplius admitti post illam peritam ad purga-
tionem mortis quemadmodum quis non ad-
mittitur post secutam rem iudicatam Angel.
in l. si insulam num. 11. Imol. num. 3. Ripa n. 14.
& l. 5. ff. de verb. oblig. quia respondetur id
procedere ubi executio fuisset perfecta, quod
15 non potest dici in casu nostro, in quo non
fuit processum ad deliberationem, & ita pro-
cedit decisio in Romana devolutionis 26. Martij
1599. coram bo. me Card. Pamphilio, & decisio
in alia Romana fideiussorum de representando 22.
Junij 1587. coram Card. Platina, & hoc etiam
est, quod volunt text. in l. si in cui de leg. 2. & in
l. qui ob rem ff. de comiti. indeb. in quibus est
16 fundata supradicta conclusio, dum loquuntur
de executione facta à lege ipso iure per domi-
nij translationem, vel ab homine per rei tradi-
tionem, & ita declarat etiam Berti. in l. si in
cui num. 2. in fin. & in d. l. qui ob rem vers.
oppo. de l. & tradit l. as. in l. si insulam num. 3.
& seqq. & ibidem Bolognesi. num. 173. & seqq.
ff. de verb. oblig. Rota in decisionibus Romanis
fideiussorum de representando superius allegatis
coram D. meo Decano.

Et ita, &c.

CONCHEN. DECIMARVM.
DE BELMONTE.

Luna 1. Iulij 1624.

ARGUMENTVM.

Paret ex summario.

SYMMARIVM.

1. Prescriptio non habet locum, quando Papa con-
cedit per viam statuti cum verbis statimus,
& ordinamus unde non data scientia Papa
non datur prescriptio, & num. 2.

DECISIO DCCXC.

- P Endente ista causa coram D. meo Merlino in
gradu appellationis à sententia lata in par-
tibus per Reu. Nuncium Hispaniarum ad fa-
uorem Monialium, fuit resolutum pro confir-
matione dictæ sententiæ, prout illam idem
Dominus Merlinus meus sua sententia confir-
mauit, à qua cum appellatum fuisset, & cau-
sa mihi commissâ dubitavi, an sententia Ro-
talis esset confirmanda, & Domini affirmati-
ve responderunt ex adductis in decisione D. mei
Merlini, contra quam nihil opponitur, & cum
factum sit clatum, quod Moniales gaudent
privilegio Pauli III. cum sint ex Ordine Pri-
uilegiato, & redditus Monasterij non excedat
valorem 25. ducat. auri de Camera pro qua-
libet Moniali sententia Rotalis venit confir-
manda, & ex alijs rationibus deducis in simi-
li causa in Conchen. decimarum 12. May 1623.
coram D. meo Buratto, & nuper in eadem causa
1. coram D. meo Remboldo, in qua etiam fuit re-
sponsum ad prescriptionem, scilicet quod non
potuerat intrare, quia Paulus III. qui concessit
privilegium, quod amplius Gregorius XIV.
2. processit per viam statuti, videlicet
vendo verbis statimus, & ordinamus, unde
non data scientia Papæ non inerat prescrip-
tio ex late deducis in causa Romana Conco-
dia S. Petri coram D. meo Cavalierio.
Et ita resolutum, &c.

CORDVBEN. PECVNARIA.

Luna 1. Iulij 1624.

DECISIO DCCXCI.

Impressa in rec. dec. 366. par. 4. tom. 3.

VICENTINA PAROCCHIALIS.

Luna 1. Iulij 1624.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

1. Attentione sunt gesta per possessionem post appo-
sitionem sequestrum in causa violationem, non verbis
gesta ante dictum sequestrum.

DECISIO DCCXCH.

- P Endente, licet in Rota super ista Parochiali in-
ter Hieronymum Marchesium ab Ordina-
rio, & Franciscum Brazzalem prouisum Apo-
stolicum, fuit sub die 2. Iulij anni præteriti
disputatum dubium an possessio capta post
emanatam inhibitionem Rotalem sit attentata
& Do-

& Domini mandarunt apponi sequestum, quo apposito dum prosequeretur disputatio super meritis causæ contingit hodie dubitari, an constet de attentatis pro parte Francisci, & Dominis vitum fuit de illis constare quoad ducatos 300. tantum, quos clare apparer fuisse exactos ab Affiduario ipsius beneficii per Hieronymum Zuechum Procureatorem dicti Francisci post appositum, & decretum sequestum, quod cum fuerit decretum sub die 6. Octobris 1623. & idem Franciscus constiterit, & concordaverit de sequestro, non potuit postea eius Procureator fructus ab Affiduario beneficii exigere absque vitio attentatorum, & violatione sequestri iuxta Caput. dec. 155. par. 3.

Quo verò ad alios ducatos 300. pariter exactos à dicto Affiduario de mense Augusti anni præteriti dixerunt Domini, exactionem prædictam non fuisse attentatam vti factam ante decretum sequestri, quod vt supradictum, fuit decretum sub die 6. Octobris 1623. & quamvis dictus Procureator Francisci de mense Maii præsentis anni fecerit quietantiam de ducatis 600. vt in Summario num. 5. attamen dicta quietantia loquitur pro officio fructuum decursum anni præteriti, & est facta per nianus Notarii, ac clare videtur comprehendere alias duas quietantias factas per apocas prinatas, quarum prima cum apparer facta die 13. Augusti anni præteriti, & sic ante decretum sequestri non causauit attentata.

CORDVBEN. PECUNIARIA.

Ven. 31. Iulij 1624.

DECISIO DCCXCIII.

Impressa in rec. dec. 569. par. 4. tom. 3.

ROMANA CLERICATVS. S. PETRI.

Veneris 8. Nouembr. 1624.

ARGUMENTVM.

Dispositio Constitutionis Nicolai III. priuantis ipso iure beneficio ob non residentiam quando intret. Quod beneficium sit simplex ultra præsumptionem iuris probatur ex deductis in decisione.

SVMMARIVM.

1. Resignatio Beneficii, quo resignans erat priuatus, non tenet.
2. Constitutio Nicolai III. priuantis ipso iure beneficiatum non residentes per annum non extenditur ad Clericos quorum vnde fuit postea institutus.
3. Constitutio inducens priuationem beneficii ipso iure non operatur priuationem, nisi post declarationem, quo constet de non residentia absque licentia, & de voluntate Capituli circa priuationem.
4. Beneficia omnia iniuriam præsumptionem sententiarum esse

simplicia, & absque residentia vnde narrans Pape habere beneficium simplex absque onere residenti non tenetur hanc narratam probare num. 5.

6. Beneficium qualitas probatur per vnum testem, fidem Prioris, & decreta Visitatoris.
7. Visitatoris decretis Rota solet plerumque deferre.
8. Beneficium dicitur simplex, quando non refertur antecessor, & Ecclesia est Campestris, & sine Campana.
9. Status vltimus beneficii est probandus ad hoc vt gratia non dicatur subreptitia.
10. Subreptitia non dicitur gratia, quando narratur qualitas, & status beneficii de presenti non de praterito.
11. Parochialis habitus non requirit residentiam, nec in gratia tenetur impetrans de illa facere mentionem.
12. Mentio facienda est de beneficio obtento, alias gratia non valet.
13. Gratiam dicens nullam ob non expressionem beneficii obtento debet probari, quod tempore gratia impetrans habebat illud beneficium nec sufficere probare prouisionem, nisi probetur infirmum possessionem, & perceptum fructum.
14. Beneficium potest haberi pro derelicto solo animo.

DECISIO DCCXCIV.

Nicolao non acquiescente decisionibus factis coram me in ista causa super iustificatione gratie Iulij Cesaris quoad omnia per ipsum narrata, iterum hodie de ordine Rotæ causam proposui super ipsidem, & DD. steterunt in decisio, iohannendo fundamentis, & rationibus in dictis decisionibus adductis.

Nec visum fuit obflare, quæ hodie de nouo opponuntur pro parte Nicolai aduersus dictam gratiam Iulij Cesaris, nempe quod illa non possit dici iustificata ex eo quod Nicolaus impetrauit eundem Clericatum vti vacantem ob non residentiam seu abentiam. Dominici ultra annum absque licentia, ex qua cum vigore Constitutionis Nicolai Pape III. esset inducta ipso iure priuatio non poterat amplius dari vacatio per resignationem Dominici iam priuati dicto beneficio, & per consequens nec gratia Iulij Cesaris resignarij.

2. Substineri, quia fuit per Dominicos responsum, quod Constitutio prædicta loquitur de beneficiis dumtaxat, & sic non debet comprehendere alios, quorum ordo fuit longe post dictam Constitutionem institutus, deinde fuit etiam dictum, quod ad hoc vt esset locus d. Constitutioni aduentu priuationem beneficii ipso iure requirebatur præcedens declarationem, vt indecens non residentia seu abentia absque licentia, quam voluntas Capituli circa priuationem innosceret Felin. in cap. Rudolphus num. 35. de rescript. Garz. de benef. par. 11. cap. 3. num. 102.
3. Non obstat, quod pariter dicatur gratiam Iulij Cesaris fuisse subreptitiam ex eo quod narrauit in ea habere vnum beneficium simplex nuncupatum S. Martinello non requirere

rens residentiam, quod cum dicatur esse Parochiale debebat huiusmodi narratiua non residentia per ipsum iustificari; nam huic obiecto DD. respondebant illud tolli ex presumptione iuris, secundum quam cum omnia beneficia censentur simplicia, & abique residentia Abb. in c. reuolentes c. ca. fin. de stat. monas. Bellam. decif. 676. Rebuff. in prax. tit. seculari beneficii quatuordecim. 11. Rota dec. 17. num. 1. par. 1. diuersi. non est necesse huiusmodi narratiua non residentiam in gratia expressam iustificare ut fuit resolutum in Viridunew. Canoniciatus 22. Februarij 1587. coram Giffio Segobien. Canoniciatus 24. Nouemb. 1586. coram Card. Plauto. Abiuen. beneficij 26. Iunij 1596. coram Litta, & in alijs relatis per Garz. de benef. par. 3. cap. 3. num. 4. & seq.

Deinde visum fuit Dominis in omnem euentum satis iustificari predictam narratiua ex depositione vnus testis examinati ad instantiam Nicolai, & ex fide, seu attestacione Prioris Sancti Spiritus de Aquila, nec non ex visitacione facta de anno 1631. ex quibus datus in Summario Iulij Cesaris probatur nunquam ipsum, nec eius predecessorem reledisse dicto beneficio imo ex dicta visitacione, cui Rota solet plurimum deterre, apparet dictum beneficium, seu Ecclesiam, nec etiam habere campanam, & esse campestriam, quem statum vitium sufficit Iulio Cesari probare ad hoc ut gratia non dicatur subrepta a Seraphin. dec. 1467. n. 2.

Nec releuat, quod Nicolaus conetur probare alias illud beneficium seu Ecclesiam fuisse Parochialem, quia ultra quod debet attendi status de presenti, non autem de preterito ad redarguendam gratiam de subreptione, admissio etiam quod hodie habitu sit talis non inde sequitur, ut requiratur residentiam, 11. quodque imperans teneatur de illa facere mentionem in sua gratia Felin. in cap. nostra corrolor. 11. de rescript. Abb. in cap. de multa ad fin. de prebend. Barbat. eoff. 17. per tot. lib. 1. Seraphin. dec. 916. num. 2. & fuit dictum in Vicen. Prioratus 2. Martij 1622. coram me.

Non obstat denique quod Iulius Cesar 13. non fecerit mentionem alterius beneficii simplicis quod ex aduerso dicitur illum obtinere, 13. quia non probatur, quod de tempore gratie beneficium predictum obtineret, nec ex eo quod dicitur fuisse de illo pronisum relutatur, quod etiam hodie teneat, nisi probetur in simul possessio, & perceptio fructuum, cum alias solo animo possit quis habere beneficium pro derelicto ut tenuit Rota in Clementina Canoniciatus 5. Martij 1603. coram Card. Lancellotto.

Contra quod obijciuntur pro parte Nicolai dixerunt Domini non indigere alia responsione, cum omnibus fuerit plene satisfactum in alijs decisionibus, & quibus propterea censuerunt non esse recedendum.

ROMANA HEREDITATIS DE ARI- GONIS.

Merc. 13. Nouemb. 1624.

DECISIO DCCXCV.

Impressa in rec. decif. 570. par. 4. tom. 3.

ROMANA SPOLII DOMVS.

Mercurij 20. Nouemb. 1624.

DECISIO DCCXCVL.

Impressa apud Posili. de manu. dec. 192.

TOLETANA HABITVS.

Mercur. 20. Nouemb. 1624.

ARGVMENTVM.

Descriptiones marmoræ & insignia familiariz, an & quando probent nobilitatem.

SVMARIVM.

- 1 Sententia, qua ex resolutione processus apparet valida, est confirmanda.
- 2 Injunctum, & descriptiones marmoræ conferunt ad probandum nobilitatem.
- 3 Legitimitas probatur ex depositione testium de publica voce, & fama, & communi reputatione; maxime si fuerit admissus ad successorem cum alijs fratribus legitimis.
- 4 Testes deponentes de auditu non probant illegitimitatem; maxime quando testes ex aduerso probant magis concludenter.
- 5 Nobilitas probatur ex armis seu insignibus.
- 6 Insignia familia obscurantur ex eorum diuersitate, & contrarietate.
- 7 Insignia familia non sunt exhibenda ex forma stabilimentorum Religionis Hierosolymitanæ.
- 8 Commissarius in sua relatione asserens sibi fuisse data insignia diuersa, si tamen de eorum traditione non constet ex alijs non probat, maxime quando testes deponent de veris insignibus per relationem ad certum locum & num. 9.
- 10 Insignia possunt diuersificari ex ignoranti Pilotum.

DECISIO DCCXCVII.

- C**Ausa in gradu appellacionis mihi commissã a sententia Recalitrata ad fauorem D. Bernardini, dedi dubium, an illa esset confirmanda, vel reuocanda, Procuratore partis aduersæ sepius citato, & reculante informare, Dominus pro confirmatione responderunt, cum de istius validitate apparet ex resolutione processus; de iustitia vero ex fundamentis in decisione D. mri Pironi in hac causa facta, quæ visum fuit Dominis omne non repetere, cum in dicta decisione demonstraretur D. Bernardinum satis abundeque probasse suam nobilitatem ex quatuor lateribus per plures testes valide examinatos, & per injunctum & descriptiones marmoræ, quæ omnia conferunt ad probandum nobilitatem ex adductis in dicta decisione, & notant Bald. in l. providendum nu. 2. C. de postulat. Cassan. conf. 64. numer. 9. & seqq. Calcan. conf. 8. num. 13. vers. & hoc maxime Soccin. Senior. conf. 246. numer. 3. libr. 3. Gai.

Guidop. decif. 88. numer. 2. circa mod. verf. & d. Populo.

Et quod ad probationem ascendendum D. Bernardini ex tribus primis lateribus non erat controuersia inter partes, sed tantum impugnabatur descendenda D. Isabellæ de Saluina circa legitimatam, quæ tamen difficultas ex testibus in dicta decisione iam discussis cessabat, cum illi deponant de publica voce, & fama, & communi reputatione, ac tractatu à parentibus, nec non de admissione d. D. Isabellæ ad successiorem cum aliis tribus filiis Petri, & Catharinz, ex quibus probari visum fuit illius legitimas Cephal. conf. 435. num. 48. & seqq. Cephal. dec. 150. in princ. & Art. 203. p. 2. Rot. coram felic. recordat. Gregor. XV. dec. 35. num. 3. & dec. 248. num. 10. & seq. & fuit responsum in d. decisione D. mel. Pirruani omnibus testibus ex aduerso inducis ad probationem illegitimitatis D. Isabellæ deponunt enim omnes da auditu, & conuincuntur ex testibus D. Bernardini deponentibus de legitimitate per congruas, & concludentes rationes, & præter Pat. & alios allegatos in dicta decisione tranxit quoque Rot. coram eodem Gregorio XV. decif. 248. num. 13.

Alterum fundamentum, quod adducebat pro parte aduersa ad impugnandum nobilitatem D. Bernardini consistebat in eo, quod non essent probata arma, seu insignia familie de Vuguarte, sed quod potius illa essent obscurata ex contrariis, ac diuersis insignibus inter se datis, quod fundamentum fuit pariter sublatum facili, tum ex eo quod non constat, D. Bernardinum produxisse talia insignia familie de Vuguarte, ad quæ exhibenda, nec etiam ex forma *Abdimentorum Religionis* tenebatur, & licet Commissarij in sua relatione, in qua num. 2. asserunt sibi fuisse data à D. Bernardino, tamen de hac traditione nulla erat probatio in actis; Tum etiam quia quatenus teneretur ea dare, vel ea dedisset, dantur testes examinati pro eodem D. Bernardino, qui deponunt de veris insignibus dictæ familie de Vuguarte per relationem ad locum certum, nempe ad Cappellam Sanctæ Andree eiusdem familie, in qua gratificæ sunt depicta talia insignia, quibus propterea est standum uti concordantibus etiam cū relatione Commissariorum, dum referunt ea existere in dicta Cappella, non autem alijs insignibus extraneis, seu habitis aliunde, quæ facili ter porreunt etiam ex ignorantia Pictorum alterari, &c.

Ex quibus ita fuit resolutum, &c.

ROMANA DOMVS DE VRSACCIIS.

Mercur. 27. Nouemb. 1634.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. *Attentata dicuntur gesta per Iudicem post inhi-*

bitionem, & causa ubi prudente.

2. *Iurisdictionis defectus in Rota non excusat nullitatem attentatorum.*

3. *Inhibito Rotæ iusta, vel iniusta est emenda.*

4. *Inhibito emanata vigore commissionis non tribuentis iurisdictionem causat attentata.*

DECISIO DCCCXCVIII.

FACTO per me decreto in hac causa super reuocatione attentatorum iuxta decisionem factâ sub die 3. Iulij anni præteriti coram Reuerendiss. D. meo Cavaliero, in cuius locum Ego fui subrogatus, pars Francisci attentantis appellauit à dicto decreto, & habito recurru ad Signaturam Sanctissimi fuit ordinatum, ut à dicto decreto reponerem, & iterum partes audirem. Vnde hodie prævia dicta repositione causam super eisdem repropofui, & DD. vna tantum parte informante, alia vero pluries citata informare renuente dixerunt standum esse in decisio, nempe constare de attentatis, quæ veniant reuocanda; quia cum omnia gesta per Franciscum corâ A. C. fuerint facta post emanatam inhibitionem Rotalem, & lite in Rota pendente, nullo modo possunt conuari à vicio attentatorum iuxta text. in l. non solum de appell. in 6. tot tit. ut lit. pend. tum alijs in dicta decisione allegatis.

Nec quicquam facit, quod potuerit forsandati de defectu iurisdictionis Rote quoad alios quos non comprehensos in commissione Rotali emanata ad instantiam Francisci, quia dato etiam quod hoc esset verum; ubi tamen attentata non possent curari, cum inhibito Rotæ siue iusta, siue iniusta sit omnino timenda Rota dec. 30. num. 3. de appell. in anteq. Pat. dec. 195. lib. 2. Cephal. decif. 91. par. 2. & quod inhibito etiam emanata vigore commissionis non tribuentis iurisdictionem causet attentata quicquid Regid. & Rota iusta, teneatur, fuit dictum in Romana Saluiani Interdicti 14. Decembris 1598. coram bo. me. Card. Lancellato & in Barchinonen. Beneficij 15. Maij 1620. coram me, &c. Et ita, &c.

VICENTINA PARROCHIALIS.

Luna 2. Decemb. 1634.

ARGVMENTVM.

Exadio fructu facta post decretum sequentium an, & quando sit attentata.

SUMMARYM.

1. *Sequestrium dicitur violatum per gesta post illius decretum ut hic.*
2. *Inhibito intimata in Curia licet non in partibus transat tamen irritata facta in partibus.*
3. *Sequestrium capis tantum fructus perceptos post illius appositionem, & non exactos & a solo separatos tempore appositionis ipsius sequestri, Declara num. 5.*
4. *Vitalin. in clem. vnic. de sequestre. possess. & fructu. quomodo procedat.*

- 6 *Attentata ut committantur requirunt speciale mandatum.*
- 7 *Declarata sufficere, quod principalis habuerit notitiam attentati, & non renouauerit, nec suffragator renouatio fera.*
- 8 *Certioratus presumitur principalis à Procuratore de à se gestis nomine ipsius principalis.*
- 9 *Attentata sunt omnia gesta post inhibitionem.*
- 10 *Amplius etiam si effect commissa causa cum clausula sine priuilegio litterarum Apostolicarum, quia illa intelligitur de litteris expeditis ante inhibitionem, & non de expeditis postea.*
- 11 *Littera Apostolica non excusant ab attentatis.*

DECISIO DCCXCIX.

Cum in disputatione attentatorum, quæ præ-
tendebatur commissa per Franciscum in
hac causa propter duas exactiones fructuum
istius Parochialis ab eo factas post appositum,
& decretum à Rota sequestrium fuit resolutum
sub die 1. Julij præteritis constare de attentatis
quoad vnicam tantum exactionem ducat. 300.
hodiè causa super eisdem reposita ad instan-
tiam dicti Francisci, qui tunc non informa-
uit, Domini post dilatam resolutionem
firmarunt utramque exactionem esse attenta-
tam.

Nec quoad secundam fecerunt difficulta-
tem quamvis exaductor prætenderetur, illam
non fuisse attentatam vii factam die 10. Octo-
bris anni præteriti, & sic ante executionem
sequestri, quod fuit decretum sexta dicti mensis,
& executum in partibus die 22. eiusdem,
quia dicebatur satis esse ad hunc effectum fuisse
decretum sequestrium hic in Curia parte citata,
& consentiente appositioni sequestrati, licet
non fuerit executum in partibus nisi dicta die
22. ad instar inhibitionis, quæ intimata hic
in Curia, licet non potuerit fieri in partibus,
quia tempus non erat sufficiens nihilominus
causæ attentata quoad omnia in partibus ge-
stata vt Rota resoluit in Gerunden. Beneficij 11. Fe-
bruarij 1620. coram Rentiendissimo D. meo De-
cano, & in alia Taratonen. Beneficij 20. Novem-
bris eiusdem anni coram D. meo Pampillia.

Non obstat, quod dicti fructus exacti essent
iam à solo separati, & sic non veniant sub se-
questro, quod capit tantum fructus post illius
appositionem perceptos iuxta notata per Vi-
talmum in Clem. unica mm. 37. & seq. de sequest.
poss. & fruct. quia doctrina Fualini loquitur
de sequestro appposito vigore dictæ Clementine
unica post primam sententiam latam in Curia,
quod cum incipiat habere suum robur à die
latæ sententiæ nō mirum si non comprehendit
fructus iam à solo separatos, secus verò est quā-
do sequestrium fuit appositum prout in casu
nostro ex officio propter attentata commissa,
quia tunc dicitur capere initium litis, & con-
sequenter comprehendit etiam fructus à solo
separatos tanquam non existentes in dominio
præteritis possessoris; vitra quod dicebat vobis
ex Dominis hic agi de pecuniis exactis, quæ
erant pœnes debitorem, & idcirco illæ veniebant
sub sequestro tanquam fructus inexacti.

Non obstat, quod dicta exactio fuerit facta

à Procuratore, de cuius mandato speciali non
constat, prout requiritur ad attentandam, nec

- 6 minus de ratificatione dicti Francisci prin-
cipalis, quia fuit responsum, fulcicare, quod
Franciscus habuerit noticiam de istis pecuniis
exactis suo nomine, & non contradixerit nec
procurauerit exactionem renouare ad effectum
vt dicatur attentale. *Pud. dec. 7. vt lit. pend. Caput. dec. 33. par. 2. Lancellotti de attent. à part. Cap. 1. num. 10. & num. 79. & par. 3. sup. 59. num. 28.* nec visa fuit considerabilis renun-
ciatio per eundem Franciscum in actis facta
sub die 29. Iunij, & sic biduo ante primam
causæ propositionem super reuocatione atenta-
torum, quia cum processus & dictæ
exactio per plures menses dicebatur hæc re-
nunciatio nimis fera, & in fraudem tunc im-
minentis resolutionis, negari non possit scien-
tia ex lapsu tantæ temporis iuxta Conf. Rom.
451 quod sœpius Rota probauit.

- 8 Quantum vero ad secundam exactionem,
aliorum ducentorum 300. licet fuerit illa ante
oppositionem sequestri, atamen fuit postea
tior inhibitioni. *Rotali, quæ emanauit de mense
Maij 1622. ex quo clare sequitur iam illam*
9 *secundam exactionem, quam primam ex hoc
etiam capite fuisse attentatam iuxta text. in
cap. non solum de appell. lib. 6. nec quicquam
vilius fuit posse operari ad hunc effectum cuius-
tandæ dictæ attentata clausula præseruatiua sine
priuilegio litterarum Apostolicarum contenta in
commessione, quia dicta clausula debet intelli-
gi de litteris expeditis ante inhibitionem, nō
de postea obtentis, vt notat Lancellotti de at-
tent. lit. pend. par. 2. cap. 4. in præparatione n. 396.
& tenuit Rota coram Cardinali Paleano dec. 116.
& postea in vna Valsilestana Scolaria 8. Iunij
1599. coram D. meo Cardinali Lancellotto quæ
est imposita apud Marchesum de Commiff. par.
1. pag. 394. tum etiam quia non licuit dicto
Francisco sub præteritis dictæ clausulæ præter-
tationem, & litterarum Apostolicarum contra-
uenire dictæ inhibitioni obijci vizio attentato-
rum, à quibus non excusant litteræ Aposto-
licæ ad notata in decis. 305. num. 4. Coram Fel-
recordat. Greg. XV.*

Et ex his Domini non solum steterunt in de-
cisi quoad primam partitam ducat. trecento-
rum, verum etiam consenserunt aliam parti-
tam eiusdem quantitatis fuisse attentatam.

CALAGVRITANA PENSIONIS.

Mert. 4. Decembris 1624.

ARGVMENTVM.

Intimato mandato de manutenendo iam
quasi possessione exigendi pensionem, &
seruatis solitis quatuor terminis datur
declaratoria contra eum qui non docet
de partitione, quamvis non constet, quod
in loco vbi aderat destinata solutio ad-
fuerit creditor, vel alia persona pro eo,
quæ reciperet solutionem.

SUMMARY.

- 1 Declaratoria datur, post intimatum personaliter mandatis de manutendo non constata de paritione, & servatis quatuor terminis servari solitis.
- 2 Notario non creditur sine testibus.
- 3 Declaratoria datur, si mandatum fuerit intimatum a Notario & intimatio subscripta a parte intimata, licet non adfuerint testes.
- 4 Subscriptio recognita per duos testes formiter probata contra subscibentem, & inducit propriam confessionem.
- 5 Declaratoria non datur sine contumacia.
- 6 Mora non consideratur in solutione quando non adfuit legitima persona salvis ex stylo Rotae, quando ex reproductione executionum non constat de solutione, & nam. 7.
- 7 Intimatus ad solutionem si continuavit litigare, & non obtulit se paratum soluere datur contumacia, & potest declarari excommunicatus.
- 8 Declaratoria non datur nisi prout liquidatione. Limita, quando pars non se obtulit soluturam facta liquidatione ibid.

DECISIO DCCC.

Rota censuit dandum esse declaratoriam contra Valentium nisi intra mensem paruerit mandato de manutendo relaxato ad favorem Ferdinandi pro exactione pensionis, de qua agitur, quia ubi constat, prout in hoc casu, mandatum fuisse personaliter intimatum & illo postea reproductio servata quatuor terminis substantiabilibus, si non doceatur de paritione datur sine dubio declaratoria. *Felin. in cap. ad probandum num. 6. de re ind. Cassad. decis. 6. num. 10. de caus. posses. & propriet. Archell. decis. 6. de sent. excomm. Rota decis. 443. num. 4. part. 2 recent. & fuit dictum in Cordobens. alimentorum 17. Junij 1622. coram me & alius sepius.*

Non obstat, quod pro parte Valentini dicitur non constare de dicta intimatione, nisi per simplicem attestationem Notarii, cui non creditur sine testibus iuxta gloss. in §. si verb. ad sum. vtrif. quantum ad hoc Auth. de hered. & Falcid. l. deo. cons. 6. num. 27. lib. 1. Crescent. decis. 4. num. 1. de fid. Instrum. & in puncto fuit decisum in Elborn. Decretorum 16. Junij 1623. coram D. meo Pirrmano; quia huiusmodi obiectum bene tollitur ex subscriptione ipsius, quae cum fuerit hic in Vrbe formiter per duos testes recognita, resultat ex ea propria partis confessione, qua nulla potest dari maior probatio l. cum te la 2. C. de translat. l. generaliter C. de non numer. pecun.

Non obstat pariter, quod secundo dicebatur nec minus constare de contumacia Valentini in non parendo dicto mandato, prout requiritur ad effectum decernendi declaratoriam ex eo quod in Civitate Calaguritana, ubi erat destinata solutio pensionis non adesset Ferdinandus, nec alia legitima persona pro eo ad recipiendum dictam solutionem, & sic non videbatur posse considerari aliqua ipsius mora, seu Contumacia in non soluendo iuxta decisionem *Abbed. in his terminis §. de locat. Nam*

fuit responsum id esse verum sed non procedere in isto caso, in quo certa est regula, quod si ex reproductione exequutorialium non constat de paritione siue solutione, statim dicitur constare de contraventione vel Contumacia. *Rota coram Card. Seraph. decis. 1113. num. 3. & in Valentini alimentorum 30. Maij 1597. coram Card. Pampilio Navarri. decimarum 2. Junij 1606. coram Card. Lancelotto.*

Quod eo magis visum fuit procedere, dum Valentinus continuavit litigare, & non obtulit se paratum soluere in paribus ex quo cum non videatur cessare illius contumacia, bene potest dari declaratoria. *Nihil in repte. verbe excommunicatus in ste Archell. decis. 1. num. 2. de sent. excomm. Rot. dec. 5. de re ind. in nou. & in una Desfrusen. decimarum 11. Maij 1609. coram Reverendissimo Lugdunen. in quibus derivantibus habetur, quod licet declaratoria non debeat nisi prout liquidatione, quia tunc arguitur, quod non velit soluere, & non. etiam *Genen. in prax. Archiep. Neapol. cap. 24. in addent. num. 24. & seq. Vnde cum Valentinus non obtulerit clare videtur colligi illum non habuisse, nec habere animum soluendi.**

COESARAVGVSTANA DEDICATIONIS.

Merc. 14. Decemb. 1624.

ARGVMENTVM.

Quilibet Ecclesia potest, & debet celebrare festum suae Dedicationis non obstante, quod eadem die cadat festum Dedicationis Ecclesiae Metropolitanae.

SUMMARY.

- 1 Restitutio in integrum conceditur, vel ex invaliditate, vel ex iniusta sententia.
- 2 Dedicationis festum suae Ecclesiae qualibet Ecclesia debet, & potest celebrare.
- 3 Dedicationis festum Ecclesiae Collegiatae celebrare possunt etiam eodem die cadat festum Dedicationis Ecclesiae Cathedralis debet autem transferri festum Ecclesiae Cathedralis in aliam diem & n. 4.
- 4 Breuiary rubrica notat celebrationes, & translationes festorum.
- 5 Ecclesia inferior debet regulariter se conformare cum Ecclesia Metropolitana, & universali nisi Ecclesia inferior habeat festum particulare & num. 7.
- 6 Mandatum vigore laudis circa celebrationem festorum debet interpretari prout de iure, & secundum Canones, non autem contra eos.
- 7 Dedicationis festum prout ad consecrationem, sed si probetur ex antiquo tempore Ecclesiam celebrare festum dedicationis, licet non constet de consecratione debet continuare num. 1.
- 8 Ecclesia in dubio presumitur consecrata, & si ferent non esse consecratam debet probare.
- 9 Annotatione in diaris votis festi non excludit, quin possit celebrari aliud.
- 10 Festorum sollemnitas cum apparatu non debet prohiberi quia venderet in praedictum, & diminutionem cultus divini, qui debet potius augeri, quam minui.

DECISIO DCCCI.

Consuerunt DD. non constare de causis re-
stitutionis in integrum aduersus sententiam
Rotaalem, qua fuit declaratum iussisse, & li-
cere Ecclesie del Pilar celebrare festum sue
dedicationis die 12. Decembris, non obstanti,
quod eadem die etiam Ecclesia Metropoli-
tana Sancti Saluatoris celebret pariter ipsa
festum dedicationis proprię Ecclesię, ex eo
quia de dictis causis restitutionis debet appa-
re aut ex inualiditate, aut ex iniustitia sen-
tentię, de quo eum nentio ista constata DD.
visum fuit, ommissis enim que possent dici
circa inualiditatem d. sententię, cuius vali-
ditas nec etiam inter partes controuergerit,
iniustitia fuit ipsa cessare ex decisionibus in hac
causa factis tam coram sel. reg. Gregorio XV. quā
coram D. meo Vespasio, in quibus cum fuerit
firmatum ex testibus, & alijs probationibus
tunc factis, Ecclesiam B. Marię del Pilar die
12. Octobris consuetam semper fuisse
celebrare quolibet anno ab antiquo tempore
festum dedicationis proprię Ecclesię clare re-
sultat ex illis iustitia dictę sententię, cum de
iura quilibet Ecclesia possit, & debeat cele-
brare festum sue dedicationis iuxta disposita
in cap. solemnitates 1. & 2. de consecrat. distin-
ct. 1. & cap. 1. distin-ct. 3. eodem titulo Speciali. tit. de
ferys b. 1. num. 1. vers. dedicatio & ibidem 102.
Andr. super verb. loci Abb. in cap. fin. num. 6.
circa fin. vers. item dedicatio eodem tit. & in rub-
ric. de consecrat. Eccles. num. 3. vers. Item fecit
quod dedicatio Rota in ipsa causa decis. 616. num.
1. par. 1. recent. & decis. 472. num. 5. etiam eo-
dem Gregorio XV. & pluribus exemplis veteris
etiam testamenti hoc laice comprobatur. Durant.
de Rit. Eccles. lib. 1. cap. 24.

Non obstant, ut dictum est, quod eadem
die 12. Octobris cadat festum dedicationis
Ecclesię Metropolitanae Sancti Saluatoris, quia
non inde sequitur quin Ecclesia del Pilar valeat
in tali die in qua cadit etiam eius dedica-
tio, festum proprię dedicationis celebrare,
prout de iure tenetur transferendo in alium
diem festum dedicationis dictę Ecclesię Me-
tropolitane, prout fit in aliquo festo, quod
celebrat vniuersalis Ecclesia, quod transfertur
cum in eadem die incidit festum Patroni, vel
dedicationis alicuius Ecclesię particularis, ut
notatur in Rubrica Breviary de diebus Domini-
cis, & de translatione festiuorum, quod alias
ponderauit Rota in hac causa coram D. meo Ve-
spasio in decis. 616. num. 2. par. 1. recent.

Nec vim faciebant DD. in eo quod infor-
mantur pro Capitulo deducebant ex sententia,
seu laudo lato de anno 1513. circa ordinem,
sen modum recitandi officium per totam heb-
domadam, quem tenetur recipere quolibet
Sabbatho dicta Ecclesia del Pilar ab Ecclesia
Metropolitana, quia ex hoc inferentes festum
dedicationis celebratum ab Ecclesia del Pilar
dicta die 12. Octobris fuisse celebratum non
iure proprio, sed iure dictę Ecclesię Metropoli-
tane, cum qua tenebatur iuxta contenta in
dicto laudo se conformare, fuit enim respon-
sum, quod licet sit verum, quod Ecclesia in-

ferior debet regulariter se conformare cum
Ecclesia Metropolitana, attamen hoc procedit
nisi dicta inferior Ecclesia habeat festum par-
ticulare, quia tunc nec etiam tenetur se con-
formare cum Ecclesia vniuersali, quod maius
est, ut colligitur ex dicta Rub. Breviary de trans-
latione festiuorum: Ultra quod cum vt supra fuit
demonstratum vnaqueque Ecclesia teneatur
de iure celebrare festum sue dedicationis, non
repugnat predicto ordini, seu mandato, quod
Ecclesia del Pilar celebret festum de propria
dedicatione, & nihilominus adimpleat dictum
ordinem, & mandatum, quod debet Interpre-
tari prout de iure, & secundum Canones, non
autem ut illis in aliquo contrarietur iuxta
notata per Rec. conf. 3. num. 81. & seqq.

Non obstat, quod dicta Ecclesia del Pi-
lar non probetur fuisse consecrata, & ideo
non valeat dici, quod celebravit festum pro-
prię dedicationis, quia prout in ipsa con-
secratione ad not. in cap. 2. de consecrat. Eccles.
velat. & cap. Basilica, & cap. certum de conse-
crat. distin-ct. 1. quia fuit responsum, factis esse
quod probetur, prout probatur ex testibus dic-
tam Ecclesiam celebrasse ex continuo tempore
dictum festum dedicationis, quia cum
omnes Basilicę debeant consecrari, cap. omnes
Basilicę ead. distin-ct. 1. presumitur, quod dic-
ta Ecclesia fuerit consecrata, ita ut pertineat
ad Capitulum probare contrarium Alcia. in
tratt. de pref. reg. 2. presumpt. 4. num. 2.

Denique non obstant plures testes examinati
pro Capitulo, qui dantur in eius Summario nu.
12. quia DD. visum fuit illorum dispositiones
non releuare ex eo enim quod deponant repe-
riri annotatum in diariis festum dedicationis
Sancti Saluatoris, non potest ex hoc dici, quod
excludant proprium festum dedicationis d. Ec-
clesię del Pilar, quæ bene potest etiam die ead-
dem illud celebrare iuxta superius deducta,
dum verò secundo dicunt Ecclesiam del Pilar
non esse consecratam cum tanta solemnitate ce-
lebrare festum dedicationis parum similiter
releuant, quia licet dicta Ecclesia per prius
non ita solemniter celebrasset, non ideo se-
quitur, quod dicta solemnitas possit prohiberi,
cum hoc teneatur in preiudicium, & di-
minutionem diuini cultus, qui potius omni-
curæ, & studio debet augeri, quam in aliquo
diminui iuxta dispositionem tratis in cap. ex
parte de consue. cap. fin. de rescript. in 6. & bene
laciunt notata per gloss. verbo & cultus in extra-
uag. suscepit ne Sede vac. & gloss. verb. mini-
tar in extranag. excoherabilis de prebend.

Quo vero ad processionem dixerunt DD.
quod particulariter videretur.

BERGOMEN. CAPPELLANIE.

Luna 9. Decemb. 1614.

DECISIO DCCCII.

Impressa in rei. dec. 583. par. 4. tom. 1.

VITERBIEN. SERVITVTIS.

Mercur. 11. Decemb. 1624.

AR-

ARGUMENTVM.

Pro reparatione domus vicinæ tenetur vicinus præstare seruitutem appositionis arcuum dum alio modo non potest reparari, & notabile præiudicium non fiat eidem vicino.

SYMMARIVM.

1. Seruitutis in re sua fulgere nemo iustus cogitur. *Falst. ut num. 3.*
2. Libera qualibet res presumitur de sui natura.
4. Domus quando minatur ruinam, nec potest alio modo reparari, debet domus vicina sustinere seruitutem confrendi arcus, nisi notabile præiudicium fiat vicino, & num. 5.

DECISIO DCCCIII.

- O**Rta in partibus Controuersia inter Ortensiam Pauloniam, & fratres de Salennis super Construtione quorundam arcuum, quos Hortensia prætendebat appodiare domui dd. de Salennis & conspectu posuere pro reparatione sue Domus ruinosa ac labentis D. Vicelegatus Viterbij auditis super hoc pluribus partibus sententiam tulit, in qua declarauit licentiam, & licere Hortensie construi facere dd. arcus, & illos appodiare parieti domus de Salennis, quos pariter ad præstandum patientiam pro appodiatione condemnauit, ab hac sententia licet fuerit pro ipsorum parte in tempore appellatum; nihilominus appellatione non obstante de mandato D. Vicelegati exequen. ordinem A.C. Iudicis ad quæ fuit deuotus, ad fabricationem arcuum; Vnde commissi interim hic in Curia causa d. appellationis emanarunt tres sententia nempe quæ ad fauorẽ illorũ de Salennis reuocantes sententiã D. Vicelegati, & altera, quæ fuit tertia, & vltima reuocans dd. duas, & confirmans illam D. Vicelegati ad fauorem Hortensie latam, à qua cum pariter illi de Salennis appellassent, & causa denique fuisset ad Rotam deuoluta, mihiq; commissi deus dubium, an dicta vltima sententia etiet confirmanda, vel infirmanda quo hodie proposito Doctores confirmandam esse dixerunt, quia licet regula sit, neminem innitum posse cogi ad præstandam seruitutem, vel onus subliniendum propter præsumptionem libertatis, quæ de sui natura, ac origine cuiuslibet rei inest. *l. item admodum § si preestitum, & ibi Bart. ff. ad l. equitatem l. si vitem §. si ad iannam ff. quod vi aut clam Paris. conf. 20. in princip. & cons. 23. num. 9. l. 1. C. pol. de seru. Vrb. pred. cap. 30. numer. 2.* attamen regula non procedit vrgente necessitate prout in hoc casu, in quo constat ex testibus peritorum de positione domus Hortensie immanente ruinam non potuisse alio modo reparari, quam per appositionem dd. arcuum, hoc enim casu Construtio non potest impediri, & vicinus tenetur pari hanc seruitutem, dummodò ex ea non recipiat notabile præiudicium iuxta notat. per Aug. in l. t. num. 1. ad fin. vers. si verò C. qui test. fac. pos. *Art. inst. tit. de leg. fusa nuu. 4. C. pol. de seru.*

Vrb. pred. t. 30. num. 4. item si sita quesitus non sit & num. seq. Franc. Marc. decis. 497. num. 16. par. 1. & in his serè terminis statuit Tressanr. decis. 41. num. 5. vers. ampliaturo vero & numer. seqq. Et ita &c.

CREMONEN. BONORVM.

Lune 16. Decembris 1624.

ARGUMENTVM.

Appellatio, ante sententiam quatenus Contra valet, non autem si sit interposita, quatenus non datur dilatio ad respondendum motiui datis per Iudicem. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Restitutio in integrum non conceditur, ubi non constat de invaliditate, vel multisimiliter sententia.
2. Appellatio post decem dies lata sententia non excusat rem indicatam.
3. Appellatio ante sententiam quatenus contra, &c. suffragatur Appellatio quatenus non datur dilatio ad respondendum motiui datis per Iudicem non impedit rem indicatam nam. 3.
- Commissio vnica hodie fuisse in Rota num. 4.
4. Executoriales non dabantur à Rota sine noua Commissione propter presentiam Principis; sed hodie fuisse vnica Commissio.
5. Clausula cum expressa facultate exequendi apposta in Commissione facit cessare necessitatem nouæ Commissionis transmissæ requireretur.

DECISIO DCCCIV.

- D**isputato dubio coram D. meo Fbaldo, an constaret de re iudicata, quæ veniret exequenda, fuit quoad vtramque partem resolutum affirmatiue; Vnde idem D. meus Fbaldus fecit decretum pro relaxatione exequutorialium, & cum pars Cimilarchia habuisset recursum ad Signaturam, ab illaque mihi fuisset commissa causa restitutionis in integrum, dubitauit, an constaret de causâ restitutionis in integrum, & DD. negatiue responderunt earatione; quia vbi non constat de invaliditate, vel iniustitia sententia; nunquam dicitur restitutio. *Casus in l. fin. num. 5. ad fin. vers. in Cur. Romana C. in quibus causis in integ. restant. Rot. decis. 1. de rest. in integ. in nouis, & in decis. 3. 9. num. 1. par. 2. recent. Scraph. decis. 1238. num. 1. & alias scæpe.*
- Hic autem vltimũ fuit illud de neutro illorum constare, quia ex dicta decisione tam validitas, quam iustitia sententia detegitur optimis rationibus, & fundamentis fultita, & cum particulari responsione ad omnia, quæ runc ex aduerso obieciuntur, & præsertim circa dictam rem iudicatam, quæ negabatur ad eam, eum veritas sit, quod sententia fuit lata die 26. Ianuarij 1621. & appellatio interposita 13. Februarij sequentis, & sic post decem dies datos ad appellandum iuxta *Textum cap. 2. Romana §. si vero de appellat. in 6. Auth. hodie C. de appell.*

Net obstat, si hodiè dicatur, quod appellatio fuit interposita ante latam sententiam, quia id posset in omnem casum suffragari, si fuisset appellatum quatenus contra; sed cum nec fuerit appellatum tali modo; sed quatenus non daretur dilatio ad respondendum motui datus per iudicem, dicta appellatio non valuit impedire, ne sententia transiret in iudicium ea super allegatis.

Minus obstat, si prætendatur restitutio ex defectu iurisdictionis *D. mei Pbalidi*, dum processit ad relaxationem exequutorialium absque noua Commissione exequutoriali, quæ videbatur necessaria iuxta *Rotam decif. 39. de sent. & re iud. in antiq. Cassid. decif. 13. de rescript. num. 4. & decif. 3. in fin. de dolo, & Contum.* & hoc propter præsentiam Principis ut per *Cassid. loc. cit.* quia dicebant DD. id non habere hodie locum stante Constitutione Pij IV. renouata postea etiam à felic. record. Paulo V. in *Reformatione §. 1. de Auditoribus Rota* nam. 1. ubi cauetur, quod in Rota iusticiæ vnica Commissio pro executione sententiarum, quod notat etiam *Marehes. de Commiss. appellat. ab excessu part. 1. num. 169. pag. 1342.*

Vtrū quod cum in Commissione *D. mei Pbalidi* obtenta per Cimiliarcam, quæ datur in *Summario Sfortie* nam. 5. reperitur apposita Clausula cum expressa facultate exequendi videbatur super hoc prorsus sublata omnis difficultas.

Et ita vna tantum parte informante fuit resolutum nõ constare de causis restitutionis.

COMPOSTELLANA PAROCCHIALIS.

Veneris 16. Ianuarij 1615.

ARGVMENTVM.

Aliqua de vnione notatu digna.

SVMMARIVM.

- 1 Vnionē Ecclesiæ seu titulus beneficij omnino suppressit, & extinguitur.
- 2 Vno potest probari per testes deponentes de immemorabili.
- 3 Immemorabilis quomodo probetur.
- 4 Vno ad hoc suffineatur debet constare de effluuatione, & quomodo probetur effluuatio n. 5.
- 5 Vicarius non potest vnire beneficia sine specialis mandati Episcopi quod ex eius assertionem non probetur.
- 7 Vale facta ex causis non veris non tenet, & numer. 10.
- 8 Contraria sustentatio dicitur summa 70. sent. & quinquaginta ad minus, ex Constitutione Pij V.
- 9 Cura mille animarum dicitur numerosa.

DECISIO DCCCIV.

Introducia hac causa in Rota pro parte Monasterij Sancti Gregorij de Lamas ab eo presentati per viam appellationis à sententia lata in partibus, in qua fuit pronuntiatum istam Parochialem Ecclesiam de Viaria esse vniatam Ecclesiæ Sanctæ Cnecis de Leboans,

quam vni vacentem Marcus de Lozano impetrauerat, ac ratione d. vnionis viriūque possessionem cæperat, fuit coram me dubitatum, an dicta sententia esset confirmanda vel infirmanda, & Rota vtrique parte informantem censuit esse infirmandam, quia licet pro parte Marci fuerit allegata vniio istius Parochialis vsque de anno 1577. facta per Instrumētum publicum, à Vicario Compostellano vigore *Comit. Trid. Jess. 21 cap. 5. de reformat. dantis facultatem Ordinarij propter Ecclesiæ paupertatem, & in casibus à lure permisis faciendi vniones quorumcumq; Ecclesiarum Parochialium, & aliorum beneficiorum etiā non contrarium cum Curarij; nihilominus quia ex deductis pro Monasterio, ut mox dicam, constat de anteriori annexione seu vnionē d. Parochialis fauore d. Monasterij habentis propterea ius nominandi Vicarium ad illam quandocumq; vacantem, visum fuit DD. nullatenus posse sustineri hanc secundam vnionem factam per Ordinarium, cum Ecclesiæ seu titulus beneficij per vnionem precedentem omnino suppressus, ac extinctus fuerit *Rota decif. 11. de res. Eccles. non alien. in antiq. Caput. decif. 149. par. 3. Cassid. decif. 19. super Reg. cum alijs per Seraph. decif. 1009. num. 4.**

De hac autem vnione istius Parochialis seu lure nominandi ad eam spectantem ad Monasterium tanquam illius membrum constat ex immemorabili, quam bene videntur probare testes examinati pro dicto Monasterio, qui dantur in eius *Summario* nam. 1. dum deponunt omnes de visu per 40. annos de auditu à maioribus suis, qui ab alijs audiuerunt, ac de publica voce, & fama per verbum sui, est, circa pertinentiam bonorum ac decimarum istius Parochialis ad Monasterium prædictum, nec non quod idem Monasterium super nominauit Vicarium in calum vacationis, ac eidem congruum soluit, ex quibus dicitur rectè probata immemorabilis iuxta *glos. com. muniter receptam in cap. 1. de prescript. in 6. quam Rota passim sequitur, ut in Marfican iurisdictionis coram me, quæ est decisio 248. num. 2. par. 2. recent. & in alijs pluribus.*

Præterea dicta secunda vniio ex alijs capitulis non potest sustineri, & primo quia non constat de illius effectuione nam de anno 1577. quo fuit facta, cum esset Vicarius istius Parochialis de Viaria Gundissaluo de Moradas, & Bartholomeus de Siero Reitor alterius Parochialis Sanctæ Crucis, mortuo dicto Bartholomeo in locum illius fuerunt electi sub ordinatē vnus post alium tres Rectores, viuentē adhuc dicto Gundissaluo, ut deponunt testes in *Summario* Monasterij nam. 7. & idē cum dicta Ecclesiā Sanctæ Crucis succedentibus his vacationibus nunquam remanserit penes Gundissaluum prout remanere debuisset, si fuisset vnus, vtrique esset effectuatio, & consequenter intrant regula reuocatorum vnionum.

Secundo quia fuit facta à Vicario Compostellano, de cuius mandato non docetur, nisi

fi ex eiusdem assertione, & ideo patet est nulla, quia Vicarius non habet facultatem. vtiendi sine speciali mandato Episcopi Rebus. in prax. titul. de for. m. Vic. numer. 103. & tit. de union. num. 37. Stroz. de Offic. Vicar. quest. 115. Garg. qui alios etiam adducit de benef. par. 12. cap. 2. num. 69.

Tertio quia dicta Vnio emanauit ex causis minus veris, quia fuit nartatum, Vicarium Ecclesie de Viariz non habere congruam sustentationem, & Rectorem Ecclesie Sancte Crucis commodè posse administrare Sacramenta vtriusque Ecclesie propter paucitatem animarum, ac distantiam non notabilem inter vnā, & alteram Parochialem, & tamen neutrum ex his apparere veritatem, quin potius contrarium probatur ex testibus datis pro Monasterio eius Summario num. 4. qui dicunt non solum quod Vicarius Ecclesie de Viariz habet senta 70. que dicuntur sufficientia iuxta Constitutionem Ph V. requirentem pro congrua senta 50. ad minus, sed etiam quod Rector Sancte Crucis non valet administrare curam vtriusque Ecclesie tum propter numerationem animarum ad numerum mille ascendendum ob distantiam dd. Ecclesiarum per dimidiam leucam, ac vterioris ob flumen, quod transit inter medium, quod de facili solet impedire transitum de tempore pluuiarum de vna ad aliam Ecclesiam, ex quibus causis minus veris, seu potius falsis existentibus dicta vniu pariter nulla, ac inualida remanet Card. conf. 96. per tot. conf. 35. num. 11. Decius conf. 233. num. 3. Cassid. decif. 1. de union. & decif. 8. num. 6. de benef. prebend. Garg. de benef. par. 12. c. 2. num. 123. & seq. vbi etiam refert.

Ex quibus ita reuelatum &c.

CREMONEN. BONORVM.

Lune 13. Ianuarij 1635.

ARGVMENTVM.

Cessio bonorum emphyteuticorum Ecclesiasticorum facta pro heredibus, & successoribus comprehendit etiam heredes extraneos in casu, de quo hic.

SVMMARYM.

- 1 Cessio bonorum pro se heredibus, & successoribus, & quomodo comprehendat heredes extraneos.
- 2 Beneficium Apostolicum obtentum pro heredibus, & successoribus in concessione emphyteuticis Ecclesiasticis non extenditur ad heredes extraneos, sed ad heredes sanguines. Limita ut infra, & num. 5.
- 3 Clausula heredibus quibuscumque comprehendit heredes extraneos.
- 4 Cessio facta pro se heredibus, & successoribus, licet non dicatur quibuscumque tamen comprehendit extraneos, quando Papa sciuit

emphyteusum fuisse transiitum ad heredes extraneos, & num. 5.

- 6 Supplicatio referens se ad instrumentum concessionis emphyteusis intelligitur iuxta formam concessionis.
- 7 Beneficium Papa referens se ad primam institutionem, & formam concessionis intelligitur iuxta illam.
- 8 Clausula quorum tenores operatur expressione omniū in actu contentorum perinde, ac si de verbo ad verbum fuissent expressa.
- 9 Locatio dicitur vtilis Ecclesia, quando rei, qua locabatur ad tempus eodem pretio locatur in perpetuum.
- 10 Locatio in perpetuum debet fieri detracta sexta parte solita pensionis.
- 11 Text. in auth. perpetua C. de sacros. Eccles. dispositio.

DECISIO DCCCVI.

Hoc dubium an scilicet consistet de causis restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam, de cuius executione agitur, fuit propositum sub die 16. Decembris præteriti, & negativè contra Cimitiarcham reuelatum, qui cum tunc non informasset, petijt à me super eodem dubio audiri, vnde iterum illo ad eius instantiam hodie proposito, placuit DD. standum esse in decisio nempe non constare de causis restitutionis aduersus dictam sententiam, ex eo quia tam de illius validitate, quam de iustitia visum fuit eisdem DD. constare ex decisione facta coram D. meo Vbaldo, & altera coram me.

Quibus non obstat omissis ijs qua de nouo reputantur circa nullitates dictæ sententia, quod cessio illorum bonorum facta de consensu Cimitiarchæ per Io. Baptistam Orlengum Io. Antonio de Sancto Maffeo litulanti pro se suisque heredibus, & quibus dedit non comprehendat heredes extraneos quales sunt Siortia, & Angela, ex eo quod beneficium Apostolicum, cuius verba dicebatur esse attendenda, obtentum per d. Io. Antonium cessionariū videbatur restrictum ad solos heredes, & successores, sub quorum nomine præsertim in concessione emphyteusis Ecclesiasticæ non veniunt heredes extranei, sed tantum heredes sanguines; quia fuit responsum in supplicatione pro dicto beneficiato duo fuisse Pontifici narrata primo concessionem factam Io. Baptiste pro se, & suis heredibus, & successoribus quibuscumque, & hæc sine dubio dicitur transitoria ad heredes extraneos, ut præter allegatos in decisio mei Vbaldi de cōmuni testatur Comar. var. lib. 2. c. 17. sub num. 1. vers. quin est emphyteusis tit. de cens. priuat. ob lineam finitum nu. 52. vbi alios etiam adducit; secundo verò fuit narrata supradicta Cessio facta per Io. Baptistam Ioanni Antonio pro se suisque heredibus, & successoribus de omni iure eidem Io. Baptiste super dictis bonis competenti, in qua narratiua licet fuerit omissum verbum illud quibuscumque attamen cum Papa sciuerit respectu Ioannis Baptiste emphyteusum esse transitorium ad heredes

hæredes extraneos ex tenore supra narrate concessionis, utique bene potuit cogitare, quod etiam respectu Joannis Antonij, Cessio esset facta iuxta formam dictæ concessionis, & sit transitoria ad extraneos, cum scilicet eidem fuisse cessum omnino, quod Io. Baptista primus inueltus in dictis bonis habebat, quæ interpretatio eo facilius visa fuit DD. amplectenda, attento quod tam supplicantes habuerunt relationem ad instrumenta d. concessionis, ut quæ ipsæmet Papa in dispositiva confirmationis se referret ad eadem instrumenta inuelturæ, & cessionis cum clausulis relatiuis, & præsertim clausula *quem tenent*, quæ operatur expressionem omnium in dictis instrumentis contentorum iuxta vulgare *Consil. B. 1. 2. totius* a Rota canonizatum, & perinde ac si de verbo ad verbum in eis contenta forent expressa, & narrata *Dec. conf. 341. num. 1.* cum alijs adductis per *Rot. coram Litta in una Placentina pensionis 27. Iunii 1605.* quam refert *Marbais. de Commis. part. 1. pag. 557.*

Non obstat, quod dicta concessio non dicitur Ecclesiæ utilis ex eo quod illa bona per prius fuerint locata ad tempus, & pro solidis 30. pro qualibet periecia, quia cum hodie solvatur eadem responsio, & locatio, seu concessio sit facta in perpetuum, in qua tamen esset faciendi detractio sextæ partis solitæ pensionis iuxta *text. in auth. perpetua, & ibi DD. de Sac. Eccles.* Non potest negari, quin ad hoc evidens Ecclesiæ utilitas, maxime considerata impensis, & oneribus, quæ sustineret Ecclesia in locatione temporali, à quibus eximitur per locationem, seu concessionem factam in perpetuum ut in his terminis alijs hæc omnia consideravit *Rota in d. conf. 102. num. 1. coram Do. mo. Cardinali Maffeo.*

Et ex his &c.

BONONIEN. SVCCSSIONIS.

Luna 13. Januarij 1625.

DECISIO DCCCVII.

Impressa in recet. dec. 539. par. 4. tom. 3.

ROMANA DOMVS.

Mercurij 15. Januarij 1625.

ARGVMENTVM.

Probaro ex vna parte dominio domus non potest altera pars se tueri ex longa habitatione illius, nisi pariter doceat de dominio titulo habili acquisito.

SYMMARIVM.

- 1 Dominio ex vna parte probato altera pars non potest se tueri sola possessione, sed debet docere de dominio titulo habili acquisito.
- 2 Rei vendicationis Iudicium requirit dominium ex parte agentis.
- 3 Donatio ex longa habitatione, & possessione Domus non presumitur nisi probetur, maxime quando alia coniectura capi potest.

- 4 Inhabitatio longa domus absque solutione pensionis non arguit donationem in solutum.
- 5 Domus concessa Procuratori magis presumitur data ad habitandum, quam titulo donationis.
- 6 Datio in solutum potest presumi, quando aliquis fuit certa mercede condamnatus, secus quando non apparet.
- 7 Titulus diminutius, & non realis, & verus non suffragatur.
- 8 Melioramenta magni valoris nemo presumitur facere in re aliena.
- 9 Melioramenta non probantur ex augmento pretij domus.
- 10 Pretium potest augeri ex solo beneficio temporis.
- 11 Compensatio, seu retentio non datur de re non liquida, quando salarium non sit liquidum, quia non constat de tempore, & conventionione illius.
- 12 Compensatio aliquando fit de non liquido ad liquidum, quando potest liquidari, & fuerit acceptatum debitum in genere, secus si negetur.

DECISIO DCCCVIII.

IN decisione in ista causa facta sub die prima Decembris anni 1622. in qua fuit dictum, consilare de Dominio DD. de Cincijs super domo, de qua agitur, fuit reseruatum, ut videretur de exceptionibus, quæ opponebantur pro parte hæredum de Granis, qui dictam domum inhabitant, super quibus propositis hodie per me dubio, an dictæ exceptiones releuant, fuit per DD. resolutum, illas non obstat, & fundamentum resolutionis fuit, quia cum DD. de Cincijs ex illorum parte probaretur dominium d. domus, hæredes prædicti de Granis, qui hodie veniunt excipiendi de altero dominio, non possunt se iuvare sola possessione, quam habent ex inhabitatione domus, sed debent docere de dominio ex titulo habili acquisito, prout si ageretur iudicio rei vendicationis iuxta distinctum *Bar. in l. quidam in suo num. 4. ff. de cond. inst. ibidem*, sequitur *Alberic. num. 1. vers. & circa hoc*, ibi aut proponitur in modum exceptionis *Casir. num. 7. vers. si verò dominium Bald. in l. iudicia num. 3. C. de reindic. Boer. decis. 42. num. 33. vers. si verò dominium*.

Vnde non relenat quicquam exceptio deducta ex titulo præsumptæ donationis, quam hæredes prætendunt factam ex longa habitatione, & possessione domus, quia donatio nunquam presumitur, nisi probetur, & maxime ubi alia coniectura capi potest *Al. conf. 32. num. 4. & conf. 106. num. 2. Alex. conf. 114. ad finem lib. 3. Corn. conf. 225. num. 4. lib. 2. Handed. conf. 19. num. 38. lib. 2.*

Prout nec minus suffragari visum fuit, quod ex dicta longa habitatione sequuta absque solutione pensionis resulauerit titulus donationis in solutum factæ de dicta domo Io. Baptistæ de Granis ratione mercedis, seu salarij eidem debiti pro gestis factoria Dominorum de Capizucchiis auctorum Dominorum de Cincijs, quia ultra quod debet potius presumi illam

- 5 iam fuisse concessam ad vltim; & loco habitacionis dari solite huiusmodi ministris, seu familiaribus in domo propria, non probatur dictum Jo. Baptista fuisse conductum cum certo salario, ad provisionem ex qua potest elici creditum, cuius ratione poterit dici domum fuisse datam in solutum; & sic titulus ille dationis in solutum pro dicto salario uti potius diuinitus quam realis, & verus non suffragatur dictis heredibus, ut notat *Oldrad. cons. 279. num. 7.*

Non obstat alia exceptio melioramentorum, quæ præceduntur facta in dicta domo per Ioannem Baptista, & dicantur ascendere ad tantam quantitatem, ut inde oriatur præsumptio, quod domus ad ipsum spectaret, cum alias non esset verisimile talia melioramenta fecisse, quia respondebatur non consistere de dictis melioramentis factis a Ioanne Baptista, & licet ista domus fuerit empta pretio scilicet 200. & hodie sit valoris scilicet 800. attamen hoc augmentum non concludit præsentia melioramenta, tum quia prædictum potuit augeri ex solo temporis beneficio, ut notam testis. Tum etiam quia dicta domus fuit empta de anno 1567. antequam Ioannes Baptista illam inhabitasset, & in ea D. Petrus Sancti Cruce ania pater, & Toribio D. Ioannis Antonij Capizucchi quam plura melioramenta fecit, prout in alia decisione fuit dictum & probatur ex testibus tunc datis in *Summario num. 3.*

- 6 Minus obstat, quod heredibus competat recentio ratione dicti salarii, ut supra prætexti ex persona eorum Patris pro gesta factoria, vel saltem ex facienda cum eo compensatio, quia fuit responsum, quod cum non probetur tempus, & qualitas gestu servitii, nec minus salarii conventio, quæ reddant quantitatem salarii liquidam, non potest intrare compensatio iuxta not. per *Decian. cons. 94. num. 24. libr. 3.* ubi licet dicat numero antecedenti, quod aliquando fit compensatio etiam de liquido ad non liquidum, quando potest liquidari, tamen postea declarat hoc procedere, quando in genere non est negatum, secus verò alias cum prout in hoc casu negatur omnino salarium deberi iuxta superius dicta.

Ex quibus ita resoluitur &c.

CONCHEN. BENEFICII

Ven. 24. Januarii 1635.

ARGUMENTVM.

Quæ beneficia promoti ad Episcopatum, sint reservata, Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Immissa vigore subrogationis gratiosa datur probatis tribus requisitis.
- 2 Beneficia promoti ad Episcopatum sunt reservata & non solum ea beneficia dimissa, aut obitum sed etiam ea quæ ex dispositione Apostolica retineantur n. 3. & 4.

- 4 Verbum *prægnantia*, & generalitas multum operatur.
- 5 Cedula Concistorialis cum facultate retinendi beneficia per Episcopum probat possessionem beneficiorum ibi expressorum.
- 6 Cedula concistorialis narratio est vera, quia sine causa cognita.
- 7 Testes de publica voce, & fama probant in iudicio gratiosam subrogationis in qua leuiore probatione sufficiunt.
- 8 Beneficia possessione probata præsumuntur continuata usque ad obitum.
- 9 Clericus probatur ex litteris patentibus *Plurim. Urbis.*

DE C I S I O. DCCCIX.

Domino Didaco solum informatum dixerunt Domini dandum esse illi immissionem vigore subrogationis gratiosæ in possessionem beneficij, de quo agitur; cum satis probata appareat tria requisita necessaria nempe reservatio, obitus in possessione, & Clericatus, ex quibus solet Rota passim concedere Immissionem gratiosam subrogato iuxta decis. *Mohed. 11. ut sit. penult. & dec. 700. num. 1. & dec. 715. n. 3. par. 1. recent. & aliorum quæ possunt allegari.*

- Reservatio enim istius beneficij visa fuit
- 2 DD. clara, ex eo quia D. Petrus Moncada, per cuius obitum obtinuit beneficium D. Viduus fuit iam promotus ad Episcopatum Gerunden. ex qua promotione fuerunt effecta reservata Sedi Apostolicæ ne dum beneficia statim ante mortem dimissa iuxta dispositionem extraneam ad regimen. de *præbendis* etiam illa, quæ ex dispositione Apostolica retinebant, & per eius obitum tunc vacarunt propter prægnantiam, & generalitatem verbo.
  - 3 tum d. extraneam. ibi *vacantia*, & *imposterum quomodolibet vacatura* ut aliis tenet Rota apud *Casas. dec. 3. de consuet. Ant. Aug. in opt. super prima Reg. Canc. S. G. Simonis de reservat. q. 27. in fine Navarr. in c. accepta insoluit. 10. appof. num. 34. de rest. spol. cum alijs adductis in his terminis in alia Conchen. Beneficij 10. Jan. præteriti coram me.*

De obitu verò D. Petri in possessione huius beneficij constat ex cedula Concistorialis provisionis d. Episcopatus factæ in eius personam cum facultate retinendi diversa beneficia inter quæ reperitur in specie illud nuncupatum de *Leganiel* ex qua cedula concistorialis resultat præsumptio, quod omnia in ea contenta, & narrata sint vera propter cognitionem causæ, quæ adhibetur ut alias dixit Rota in una Gerunden. *Præbatus de Rocca Ressa 16. Decembris 1614. coram D. meo Vireo* ipsique probatur etiam ex testibus datis in *Summario num. 3.* qui licet deponant tantummodo de publica voce, & fama, tamen probatur in hoc iudicio gratiosam subrogationis, in quo leuiore probationes sufficiunt, ut fuit dictum in una *Coleman. Scolapria 6. Novembris 1587. coram Giffo*, & in alia Conchen. *Parochialis 6. Aprilis 1615. coram Domino meo Vhaldo*. Unde sequitur, quod probata fuit possessio Domini

8 mini Petri prælumatur illa continuata vsque ad obitum, nisi de contrario doceatur *Rota decif. 321. num. 4. & dec. 700. num. 2. par. 1. rec. quæ lequitur in specie, vbi agitur pro obtinere immiffionem in vim fubrogationis gratiosæ ultra quod dantur etiam testes, qui deponunt de continuatione poffeffionis quoad dictum beneficium vsque ad obitum D. Petri in d. summ. n. 5.*

Quantum autem ad Clericatum D. Didaci 9 de illo constat ultra testes examinatos ex litteris patentibus Illustriffimi Cardinalis Vicarii Urbis, quæ plene probant iuxta *glof. in c. inter quatuor de Cleric. Peregr. Rebuff. in prax. de form. lit. confus. num. 22. Gram. dec. 81. n. 1. & fuit dictum in S. Murei Pensionis 30. Ianuarij 1612. coram bo. mo. Curd. Sacro tunc Rota Audire.*

Et ita, &c.

MELEVITANA FIDEICOMMISSI.

Veneris 24. Ianuarij 1625.

ARGUMENTVM.

Transactio an & quando rescindatur ex capite læfionis.

SYMMARIVM.

- 1 Læfio non confideratur de tempore læsæ sententiæ, sed de tempore contrahendi, quando litis euentus erat incertus.
- 2 Transactio fufinetur ratione euentus litis, qui est incertus, maxime quando quæstio non est clara, sed in modum controuerfa, & n. 3.
- 3 Dubietas litis est confiderabilis ad impediendum refcifionem transactionis ratione læfionis; fœcis si lit erat super re clara, & per calumniam num. 5.
- 4 Transactio non refcinditur aliquando ob timorem litis quæ fit extra calumniam.
- 5 Transactio non refcinditur ex magna læfione quando nefeit dubius litis euentus etiam si læfio effet ultra dimidium, & num. 8.

DECISIO DCCCX.

Fuit responfum contra Io: Mariam informan. & dictum esse standum in decif. coram D. meo Canalerio sub die 10. Maij 1623. videlicet non esse locum refcifioni transactionis iuxta inter ipsum, & Paulum Tellatarraram ex eisdem rationibus, & fundamentis in dicta decifione adductis, quæ etiam hodiè Dominis placuerunt, & ideo non fuit vifum opus illa amplius repetere.

Non obstat quod fideicommissum, sub cois præfuppofito fuit deuentum ad transactionem, & quod Paulus in totum prætendebat ad fui fauorem porficatum non extaret, proinde dicitur de illis non existentia hodie constare ex pluribus decifionibus in hac causa factis, ac denique ex sententia Rotali lata ab eodem Reuerendiffimo D. Canalerio quia ultra refponfiones datas in dicta decifione quas etiam Domini funt amplexi dicebatur ad hunc effectum refcindenda transactionis non esse con-

fiderandam læfionem de tempore ac statim præfenti, & sic poff. dictas decifiones, & sententiam, sed de tempore transactionis quæ fuit celebrata ante prædictas decifiones, & sententiam quod infpicere debet ratione dubij, ac incerti euentus, quem lis habere poterat iuxta text. in l. 1. si voluntate in fine C. de refcind. vend. DD. in l. 2. C. cod. tit. Tob. non conf. 67. nu. 17. Hond. conf. 34. nu. 56. l. 2. Rota dec. 231. nu. 12. par. 4. dñ.

- Præcipue quia erat quæstio, & controuerfia de apicibus litis nempe an constaret, vel non fideicommissum, super qua causa fuit fa-
pius in Rota propofita coram R. D. meo Canalerio multique ex Dominis censebant ad illud fideicommissum ex quo refulabat dubietas
litis eo magis confideranda ad excluden. refcifionem transactionis, ad cuius inualiditatem opus fuisset, quod lis effet agitata super
re clara, & per calumniam Ang. conf. 94. nu. 6. vers. pro hac par. Rom. conf. 517. num. 18. & seq. Aym. conf. 152. num. 10. & seq. Abb. conf. 12. num. 5. vers. item transactio, & conf. 54. num. 5. cap. fin. vers. nam transactio l. 2. Peregrin. conf. 83. num. 3. vers. quare conuenit l. 4. cum alias pro fufinuenda transactione fufficiat, etiam timor litis, quæ fit extra calumniam Pedem. dec. 191. num. 23. Vbi etiam adducuntur alij, & tradit latè Recc. conf. 109. num. 9. & seqq.

Erhinc est, quod habito refpectu ad dubium litis euentum transactio nec etiam refcinditur ex magna læfione Bald. conf. 381. in fin. l. 1. Dec. de communi conf. 474. num. 10. etiam si læfio effet ultra dimidium *glof. in verb. restituerunt in c. cum causi de empt. & vendit. Alex. conf. 42. num. 11. vers. 8. vbi de magis communi hoc tradit, & idem repetit num. 4. l. 1. Dec. qui pariter de veritate, & magis communi testatur in conf. 216. num. 3. vers. sed prædictis non obstat.*

Et ex his ita refolutum &c.

ARIMINEN. LEGATORVM.

Lane 27. Ien. 1625.

DECISIO DCCCXI.

Impressa in rec. decif. 591. par. 4. tom. 3.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI. DE TVRKI.

Lann 27. Ien. 1625.

ARGUMENTO.

Non indiget.

SYMMARIVM.

- 1 Exceptio compensationis non habet locum, quando petitur immiffio in poffeffionem ratione fideicommissi.

DECISIO DCCCXII.

Cum in duabus decifionibus vltimo loco factis in ista causa fuerit refolutum, Fratribus de Terri dandam esse immiffionem in poffeff.

cessionem pendij dell' Arcueglia pro tornatura 80. nisi tamen oblatent detractiones exaduerso pro parte Annæ oppositæ, de quibus Domini in vtraque decisione reservantur particulariter videre, hodie dubium super dictis detractionibus reservatum, & duabus aliis vicibus absque tamen resolutione propositum tertio loco repositum, & DD. negotio quod hætenus visum fuerat non parum in facto intricatum diligenter ac mature discussio, tandem resoluerunt, detractiones præfatas non impedire immisionem fratribus de Turri pro tornaturis 35. Pro cuius resolutionis faciliiori intelligentia sciendum est in facto, quod prædictum, de quo agitur, est tornaturarum 91. & totum peruenit ad Sfortiam, qui Vincentio Mariæ filio substituit primo loco Hieronymum q. Sigismundi Patrem Annæ reæ, & illi sine filia masculis decedenti substituit filios Hieronymi quondam Alexandri, qui sunt dicti fratres de Turri hodie actores, & licet ex istis tornaturis 91. fuerint 80. in bonis Iacobi senioris Patris Tici Pellegrini, & ser Hieronymi, actamen omnes 80. peruenierunt ad Peregrinum, prout constat ex instrumentis diuisionis postea factæ inter Iacobum Mariam, & Iohannem Baptistam filios eiusdem Peregrini, & fuit latius firmatum in decisione ultimo loco facta sub die 26. Iulij præteriti, qui Peregrinus fecit fidei commissum ad fauorem descendendum, inter quos est Sfortia prædicta, qui virum fecit fideicommissum ad fauorem descendendum.

Peregrinus successit Iacobus Maria, cui cōpotebantur tornaturæ 40. ratione legitimæ, & Trebellianicæ, nec non 11. tornaturæ, quas ipse acquisiuit, & sic firmatum est, quod in dicto fideicommissio Peregrini remanserunt tantum 40. ex 80. quæ erant.

Nec releuat dicere, quod stante assignatione in solum facta per dictum Iacobum Mariam Camillæ matri pro sua dote de tornaturis 35. remanserunt solum 15. non autem 40. quia obiectum cessat ex eo quod Camilla fuit de dicta sua dote satisfacta vsque de anno 1531. ut patet ex publico instrumento dato in Summario præteritarum positionum, & fuit dictum in præallegata decisione ultimo loco facta.

Et proinde Iacobo Mariæ spectabant tornaturæ 40. ex hereditate paterna, & 11. per eum acquisitæ, & sic in totum 51. ex quibus licet donasset 30. Camillæ eius matri, & sic pones ipsum 21 tantum remansissent, tamen est aduertendum, quod Camilla mater Donataria prædecessit Iacobum Mariam filium, vnde ratione legitimæ ad ipsum reuoluerunt tornaturæ 10. & sic computatis alijs 21. ad ipsum spectabant tornaturæ 31.

Prædictus autem Iacobus Maria instituit Sfortiam filium eique substituit Hieronymum q. Sigismundi, & cum disposuerit tantum de tornaturis 31. dicendum est, quod cum Sfortia filio competere detractione legitimæ, & trebellianicæ tornaturæ 15. cum dimidio erant liberæ ipsi Sfortiæ, & tornaturæ 15. cum dimidio pro fideicommissio dicti Iacobi Mariæ.

Ex quibus cum, ut supra probatum est, tornaturæ 40. spectarent ad Sfortiam ratione fideicommissi Peregrini, & tornaturæ 15. liberæ ex hereditate Iacobi Mariæ Patris, sequitur dicendum in fideicommissio Sfortiæ remansisse tornaturas 15. cum dimidio pro quibus est danda immisio, reliquis vero 35. cum dimidio, quæ deficiunt ad complendum numerum 91. esse detrahendas.

Nec placuit Dominis, quod dicitur, Annam possidere dictum prædium per 160. annos, & vltra, & propterea fructus per illam perceptos debere compensare cum dictis detractionibus tornaturarum eidem competentibus iuxta tradita per Peregr. de fidei. com. 49. nu. 15. & 522. quia non agitur hodie de compensatione, sed de concedenda immisione vigore fideicommissi Sfortiæ in quo dicti fratres de Turri sunt vocati iuxta resolutiones factas.

NEAPOLITANA BENEFICII.

Supp. Præ. 31. Jan. 1615.

A. R. G. V. M. E. N. T. V. M.

Circa probationem pertinentiæ Iurispatronatus.

S. F. M. M. A. R. I. Y. M.

1. Iurispatronatus existentia probatur ex testamento fundatoris, & sententia Ordinarij.
2. Iurispatronatus pertinentia probanda est per descendentiam præsentantis à fundatore, vel ab illis, qui existunt in quasi possessione præsentandi, & num. 3.
4. Iurispatronatus pertinentia non probatur enumeratione præsentantis.
5. Præsentatio non efficiens non probat pertinentiam iurispatronatus.
6. Sententia, in qua præsentatur ius alicuius, non potest confirmari contra eum non citatum.

D E C I S I O. DCCCXIII.

Lata per Vicarium Neapolitanum sententia super institutione Francisci Pini præsentantis ad Cappellaniæ de qua agitur, fuit ab ea appellatum, & causa ad Rotam deuoluta, & mihi commissæ, dedi dubium, an d. sententia esset confirmanda, vel infirmanda, quo dubio per me propositum ad instantiam Francisci solum informantis, ac petentis confirmationem dictæ sententiæ, fuit contra illum capta resolutio, & dictam sententiam esse infirmam fundamentum resolutionis fuit, quod licet apud DD. non haberet difficultatem deducit pro parte Francisci ad iustificacionem dictæ sententiæ tam quoad obitum Curtij, qui beneficium controversum obtinebat, & Clericatum Francisci quam quoad existentiam iurispatronatus ex fundacione, & dotacione, de quo constat ex testamento Iulij de Anna, & sententia Ordinarij, de quibus in Summ. num. 2. & 3. Nihilominus dicebant DD. non probari pertinentiam iurispatr. quoad Camillum. Capiciu, qui præsentauit Franciscum, cum non constet illum descendere à Iulio fundatore, prout de-

Y y beret

beret ad hunc effectum per gradus distinctos de huiusmodi descendencia, docere iuxta *conf. 32. Ancher. num. 7.* quod amplexa fuit *Rota coram me in Toleriana Capellania 7. Feb. 1624.* ubi alia iura, & DD. adducuntur, vel saltem illam probare ab ijs, qui existunt in quasi possessione presentandi *Scraph. dec. 1334. num. 8.* & coram *fel. roc. Greg. XV. dec. 349. num. 1.* & fuit resolutum coram me in *Politeriana Capella: me 19. Jan. 1632.* quorum neutrum in casu isto probatum repetitur.

Nec facit, quod idem Camillus in presentatione per ipsum facta ad d. Capellaniam, enunciet se filium Decij existentis in quasi possessione presentandi, quia nullibi apparet, quod unquam ille Decius presentauerit, cum Curtius per cuius obitum vacauit beneficium, non fuisse presentatus a Decio, sed a quadam Fulvia, ut deponit tertius & quartus in *Summ. num. 6.* Alia vero presentatio, quae datur *num. 5.* de anno 1604, fuit facta per Liuiam de Anna, quam nec etiam probatur effectum habuisse.

Vterius consideratur Domini, quod in d. sententia lata ad fauorem presentati fuit reseruatum ius Francisco Becino preiusto ab Ordinario, contra quem hostie agitur, prout constat in Processu de partibus *fel. 92.* Unde non videbatur contra illum posse hodie agi pro confirmatione sententiae, in qua ipse non fuit comprehensus, nec ad illam prout opus erat citatus ad *text. in l. de unoquoque* & ibi *Alex. in fin. ff. de re iud.*

runt ex bene, & late deductis in *decisionibus coram distis DD. meis factis*, contra quas nihil opponitur ex quo vnio Ecclesiae Parochialis S. Baudilij, de qua agitur facta de anno 1335. Archidiaconatu maiori Ecclesiae Barchinonen. non potest vno modo controuersi, nec amplius in dubium reuocari, stantibus conuictiis antiquissimis instrumentorum supra centum annos, & emanatis ab ipso Episcopo & Capitulo, quae vnionem facere poterant, ex quibus dicitur bene probata dicta vnio iuxta *Caput. dec. 344. num. 2. par. 3.* & *sepius Rota dixit prout patet ex allegatis in dec. D. meo Faldio*, in qua fuit etiam sublatum precipuum fundamentum, quod faciebat pars aduersa super presentia reuocatione dictae vnionis, quam dicebat fuisse postea sequutam ob quamdam ordinationem factam a duobus Canonice electis ab Episcopo, & Capitulo quod scilicet integra fructuum perceptio spectaret ad Vicarium cum onere respondendi de certa quota ipsi Archidiacono, ex qua propterea inferebant tunc informantes exaduerso fuisse receptum a dicta vnione, & factam simplicem dismembrationem fructuum, fuit enim responsum in ordinatione praedicta nullum verbum fieri circa dictam reuocationem, vel dissolutionem vnionis, & dicti duo Canonici, qui vt supra statuerunt, & ordinarunt electi ad sedandam discordiam, quae poterat oriri inter Archidiaconum, & Vicarium circa fructus eiusdem Ecclesiae non fuerunt deputati ad aliud, quam circa moderandam, vel augendam congruam Vicario debitam, non autem ad dissoluendam vnionem, prout clare colligitur ex assignatione facta Archidiacono de cernis quantia fructuum, & de residuo facta Vicario pro sua prouisione, quae verba pro sua praesentione aperte demonstrant totum illud residuum fuisse assignatum Vicario pro sua congrua, & sic firmam remanuisse vnionem praecedentem licet in assignatione, & taxatione congrua fuit variatum vt fuit dictum in *Pygellen. Parochialis t. 3. Nouembris 1603. coram Cardinali Pamphilio* & in *decisionibus* in ista causa factis, in quibus cum fuerit etiam omnibus alijs exaduerso deductis optime, ac plenissime laetastum, visum fuit Dominis non esse vterius laborandum, & consequenter sententias Rotales esse omnino confirmandas.

BARCHINONEN. VICARIAE.

Ven. 21. Febr. 1635.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Ennatiuata antiquissima instrumentorum supra centum annos emanata ab his quando poterant venire, probant vnionem.
- 2 Verba pro sua prouisione quid importent.
- 3 Vnio non dicitur reuocata licet fructus beneficij pro beneficiatus fuerint alio modo diuisi, & assignati.

DECISIO DCCCXIV.

Pendente ista causa coram D. meo Faldio in gradu appellationis a sententia lata per D. meum Iderinum fuit coram eo sub die 2. Decembris praeteritis disputatum dubium, an dicta sententia esset confirmanda, vel infirmanda, & vnanimiter per DD. resoluti pro illius confirmatione, prout illam D. meus Faldius sua sententia confirmauit, a qua cum fuisset appellatum, & causa mihi in tertia instantia commissa, dubitavi hodie an praedictae sententiae Rotaes essent confirmandae, vel infirmandae & D. Archidiacono tantum informante, altera vero parte sepius citata informare renuente, affirmatiue pariter responde-

ROMANA CASALIS.

Mer. 26. Febr. 1635.

DECISIO DCCCXV.

Impressa in res. dec. 595. par. 4. tom. 3.

COESARAVGVSTANA DEDICATIONIS.

Ven. 28. Febr. 1625.

ARGVMENTVM.

Sicuti est permillum facere processiones in propria Ecclesia, ita est permillum in Cxmeterio eiusdem Ecclesiae, & hac occasione aliqua de Cxmeterio.

SPM.

SYMMARIUM.

- 1 Processiones in propria Ecclesia facere est permiffum, quia tendit in augmentum diuini cultus.
- 2 Cæmeterium dicitur par Ecclesia ideo qui potest facere processionem in Ecclesia potest etiam in Cæmeterio.
- 3 Privilegium concessum Ecclesia censetur etiam concessum Cæmeterio.
- 4 Cæmeterij locus sacri, & Religiosus est.
- 5 Cæmeterium fit non tantum ex sepultura mortuorum, sed simul ex benedictione Episcopi.
- 6 Locus destinatus ad sepulturam mortuorum ex multo tempore cum permissione Episcopi, & communiter habitus pro cæmeterio licet vere benedictione careret debet tamen presumi destinatus ad sepulturam, & benedictus ab Episcopo.

DECISIO DCCCXVI.

In decisione in ista causa facta sub die 4. Decembris præteriti in qua fuit dictum, non constare de causis restitutionis in integrum aduersus sententiam Rotaalem R. P. D. non Verosij declarantem, Ecclesiam B. Mariæ del Pilar posse, & debere festum suæ dedicationis die 12. Octobris solemniter celebrare, fuit per Dominos reseruatam, quod particulariter videretur de processionibus pariter eodem die faciendis iuxta tenorem d. sententiæ extra Ecclesiam, intra tamen cæmeterium ipsi Ecclesiæ contiguum situm intra Parochiam, super quibus hodie proposito per me doctro Domini utraque parte informante negatiue pariter contra Capitulum responderunt videlicet nec etiam quoad processionem in Cæmeterio faciendam constare de causis restitutionis aduersus dictam sententiam ea ratione, quia sicuti permiffum est de iure ducere processionem in propria Ecclesia uti hoc tendens ad maiorem festi solemnitatem, & augmentum diuini cultus iuxta not. in cap. solemnitates 1. & 2. dist. 1. de consecr. & in alia decisione facta coram me in hac eadem causa sub die 18. Decembris 1617. ita pari ratione visum fuit Dominis licere Ecclesiæ B. Mariæ del Pilar ducere processionem in proprio cæmeterio, cum hoc non sit facere festum seu solemnitatem extra Ecclesiam, sed in Ecclesia, cuius pars dicitur esse cæmeterium gloss. in verbo exemplo in cap. 1. de privileg. lib. 6. gloss. verb. cæmeterio in cap. consilij de consecr. Ecclesiæ vel Altar. in quibus locis notantur

- 1 Duellares, quod ideo privilegium concessum Ecclesiæ tenetur etiam concessum cæmeterio, quod pars Ecclesiæ dicitur, & idem est gloss. verb. cæmeterij in cap. cum Ecclesia de immunit. Ecclesiæ. Menoch. de arbit. cas. 94. num. 10. & facit, quod notat Rota in decis. 6. de concess. proband. in 6.

Non obstat quod locus iste, per quem sunt ducenda processionem uti locus merè prophæta, & publice expositus ad nundinas, & mercata facienda non possit dici cæmeterium, qui est locus sacer, & religiosus ex cap. abolenda, & ibi gloss. verb. cæmeterio de consecr. Ecclesiæ vel Altar. & requiritur non solum ad hoc ut dicatur cæmeterium quod in eo sepeliatur corpora mortuorum, sed etiam quod insinual ab

Episcopo sit benedictum Clem. 1. ubi gloss. verbo cæmeterij de sepult. & ibidem Anc. num. 4. Vitalis. sub nom. 14. in non. in cap. abolenda no. 2. in fine de sepult. Gratian. decis. Marchia 26. num. 4.

Quia fuit responsum, quod cum à multo tempore citra in dicto loco cadauera sepeliuntur cum permissione, ac acquiescentia Episcopi, & ab omnibus communiter pro Cæmeterio diu fuerit reputatus, debet presumi, quod locus fuerit destinatus ad sepulturam, mortuorum, & insinual ab Episcopo benedictus licet verè & realiter benedictione careret vt not. Card. Zabarella in Clem. 1. num. 10. in fin. & num. 11. contra med. vers. & hoc verius de sepult.

BERGOMEN. CAPPELLANIE.

Veneris 28. Febr. 1625.

ARGUMENTUM.

Clausula vocatis vocandis in litteris Apostolicis apposita facit executorem mixtum, à cuius sententia datur appellatio, & operatur, vt immisso in beneficio sit danda via ordinaria cætera de probatone iurispatronatus.

SYMMARIUM.

- 1 Gratia iustificata venit exequenda.
- 2 Obitus probatio ordinatur ex fide libri Capituli, in quo est annotata mors.
- 3 Immisso in beneficio debet dari via ordinaria, quando in litteris Apostolicis ad eam clausula vocatis vocandis.
- 4 Clausula vocatis vocandis facit executorem mixtum, qui tenetur assumere partes Indiciæ. Appellatio datur à sententia executoris mixti num. 4.
- 5 Inspatronatus ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum debet clare concludi mer & inconuenisse probari & num. 9.
- 6 Inspatronatus non probatur enuntiatum provisionis Papa ad super gestionem, & instantiam partis concessæ.
- 7 Vltimus status precipue debet attendi ad indicandam qualinatem beneficii.
- 8 Clausula vocatis vocandis quomodo fuerit alias à Rota intellecta, & seruatur in practica.
- 9 Inspatronatus exceptio turbida non excusat beneficium à reservatione Regule Oñana.

DECISIO DCCCXVII.

Martio dandam esse immillionem Domini resolverunt, quia ex decisione iam facta sub die 9. Decembris præteriti apparet illius gratiam esse iustificatam quoad omnia per ipsum narrata, vnde merito venit illa executioni demandanda cap. si Capitulo ubi gloss. verbo exequatur de concess. proband. in 6. Sarnen. in trakt. brev. num. 4. Mober. decis. 13. vt lit. pend. Rota decis. 558. num. 2. par. 1. recent. & alias læpet tantoque magis quia hodie circa narrationem

2. tuam obitus Sforcia ultimi possessoris dictæ Cappellaniz in mense Iulij reseruat, quam fuit dictum in decisione probari ex eademmet confessione Ludouici aduersarij emanata in sua pronisione obtenta ab Ordinario, coadiuuari vitelicus ex fide extracta à libris Capituli, in quibus reperitur adnotata illius mors sub die 28. Iulij 1610, quæ fides datur in Summ. Murij num. 2.

Verum quia pro parte Ludouici duo opponébantur, ex quibus prætendebatur non esse locum executioni gratiæ, alterum nempe, quod illa haberet in ventre clausulam vocatis vocandis. Alterum vero quod dicta Cappellania esset de iurepatronatus laicorum, & per consequens exceptuata à Regula reseruatoria 8. mensium, Domini dixerunt quoad primam ob stare quidem Martio non tamen ad impediendum quo minus illi debeat dari immisio, sed ad hoc quod ad illum sit procedendum via ordinaria, & per res conformes attenta dicta clausula in gratia appositæ vocatis vocandis, quæ facit executorem mixtum, itaut debeat 4. allumere partes Iudicis & detur appellatio Felix in cap. exhibitæ num. 4. de ind. & in cap. final. num. 23. de presump. Oldr. conf. 227. num. 2. & seq. Card. conf. 63. Rota decis. 30. de rescriptis in nouis, & fuit dictum in Mediolanen Parochialis 16. Martij 1588. coram bo. me. Cardinali Platto & in Baren. seu nullius Prioratus 11. Decembris 1613. coram Reuerendissimo D. meo Canalerio.

Quo vero ad secundam circa iurepatronatus quod prætenditur adesse in dicta Capella visum fuit Dominis ex deductis pro Ludouico illud non probari nam presentatio, quæ datur facta de anno 1479. in personam Iacobi de Bonafisj, ultra quod est uoica, & non videtur esse de hac Cappella S. Bartholomæi, de qua agitur, sed de alia Capella S. Marie, est potius simplex deputatio Cappellani, quam presentatio, cum fuerit facta ad quinquenium, ut constat ex Summ. Ludouici num. 4. quam Episcopus potuit admittere ad gratificandum assertis patronis, ex qua propterea non videtur resultare probatio sufficiens dicti iurepatronatus, maxime ad effectum impediendi executionem litterarum Apollolicarum quo casu debet de eo clare, & concludenter doceri Rota decis. 223. num. 1. & dec. 381. num. 1. par. 1. recent. & fuit tentum in Tiburtina inrispatronatus 5. Iulij 1599. coram bo. me. Penit. Arcina Cappellani 11. Junij 1611. coram eodem & nouissime in illa Mutisen. Plebis coram D. meo Decano.

Proinde nec minus suffragatur ad probandum assertum in patronatus prouiso d. Cappellaniz per felix. record. Clementem Septimum, facta de anno 1523. per resignationem eiusdè Iacobi de Bonafisj cum enunciatua, quod esset de iurepatronatus laicorum, quia talis narratiua fuit ad suggestionem, & assercionem patris & ideo nihil operatur Put. decis. 377. lib. 3. in nouis Rota decis. 683. num. 2. par. 1. recent. & in Pacen. pensionis 5. Decembris 1594. coram bon. me. Cardinali Pamphilio præsertim attentis

alijs prouisionibus Apollolicis postea emanatis circa dictam Cappellaniam tanquam de libera absque vlla mentione iurepatronatus de anno 1602. & 1603. quæ dantur in Summ. Martij num. 3. ex quibus elicitur vitelicus flatus, qui præcipue debet attendi ad iudicandum qualitate beneficij Dec. conf. 126. num. 1. Ferrer. conf. 293. num. 1. Seraph. dec. 1103. num. 5. & decis. 1520. num. 2. & in his terminis fuit dictum in Arcina Cappellania 3. Decembris 1610. coram bo. me. Cardinali Lancel. lotte.

Ex quibus ita resolutum &c.

ROMANA MEDIETATIS DOMVS.

Merc. 5. Martij 1625.

DECISIO DCCCXVIII.

Impressa in rec. dec. 597. par. 4. tom. 3.

LEGIONEN. CANONICATVVM.

Veneris 4. Martij 1625.

ARGVMENTVM.

Aggrauatoria, reagratoria, & brachium
Sæculare quando concedatur.

SYMMARIVM.

1. Aggrauatoria datur post declarationem affixam, & publicatam in locis solitis, & intra decem dies si non fuerit paratum, & etiam reagratoria interdictionis & innocatio brachij secularis.
2. Termini quatuor pro concedenda aggrauatoria, & reagratoria, interdictionis, & innocationis brachij secularis debent seruari cum assignatione decem dierum pro quolibet termino.
3. Aggrauatoria datur affixa in Curia declaratoria, cap. in iura partibus extra Curiam degentibus si non peruenierint.

DECISIO DCCCXIX.

Cum post decretum, & relaxatam declarationem iuxta duas decisiones coram me factas, adhuc Capitulum perseverauit in eadem; imo maiori contumacia in non parendo litteris Rotalibus, dedi dubium, an esset contra dictum Capitulum daanda aggrauatoria cum reagratoria, quo hodie proposito DD. in contumaciam Procuratoris dicti Capituli, qui sæpius citatis informantis reculauit responderunt pro informante, ea ratione quia ubi constat declarationem fuisse affixam, & publicatam in locis solitis, & à die publicationis partem expectatam per 10. dies illis elapsis, si non curat parere proceditur contra illum ad aggrauatoriam, reagratoriam, interdictionem, & vique ad innocationem Brachij secularis iuxta proximum, & illud in huiusmodi casibus seruari solent, de quo testatur Felix. in prax. lib. 3. cap. ult. nu. 16. vers. quod sic mouit & num. 19. Maribef de Commiss. par. 1. fol. 213. numer. 212. & seqq. add. ad decis. 2. num. 53. de rescriptis in nouis, Quod tamen ita procedit ut debeant antea seruari quæ-

quatuor termini ad videndum se aggravari, reaggravari, & brachium fœculare decerni, qui singuli ad primâ diem servantur vel etiam per eoram cum intervallo tamen x. dierum inter vnum, & alium à singulorû publicatione ve habetur in *formulario Rotali* num. 5. & 8. & notat *V. effr.* loco *supra* cit. num. 59.

Vnde quomus in proposito casu declaratoria fuisse affixa solum hic in Curia, non autem in parochia Capitulum moratur, prout etiam ibi affigi debent; nihilominus quia constat, quod Vicarius mandavit illam intimari Capitulo vt in *Summario* num. 4. & eveniente morte Episcopi in mandavit eisdem intimari dictum decretum, vt in eodem *Summario* num. 5. ac intimatio fuit postea capitulariter facta sub die 14. Martij 1624. vt in dicto *Summario* num. 6. non potest negari, quin Capitulum indubitanter scilicet declaratoriam, post cuius intimationem cum sit lapsus annus, & ultra, & adhuc non paruerit merito contra illud propter nimiam eius pertinationem debet omnino procedi ad viceriam, vt supra fuit dictum, & alias resoluit Rota prout in illa *Pampilonæ, Beneficiorum de Staffula* 27. Martij 1623. coram D. meo Reo boldo, & in alia *Vallesolana pensionis* coram D. meo Merlino sub die 19. Novembris præteriti &c.

Et ita &c.

ANCONITANA PECUNIARIA.

Veneris 14. Martij 1625.

DECISIO DCCCXX.

Impressa pates. Cenc. de cens. dec. 486.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE TVRRI.

Luna 17. Martij 1625.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. Assignatio dotis, & solutio dotis differunt inter se.
2. Per assignationem prædicti pro dote, non censetur facta solutio.
3. Assignatio cessat per solutionem realem dotis.
4. Et etiam, pro dotibus, comprehendit etiam augmentum dotis.

DECISIO DCCCXXI.

Cum in Rota hodierna memorialium inflaret, pars Iulij Cesaris, & fratrum de Tueri causam ipsa decisiones facias expediri, & pars adversa pro impedienda dicta expeditione adduceret aliquas rationes; DD. illæ non placuerunt, quia dum dicebat dotem ducari 500. solutâ Camille fuisse illi solutam per Biduum, & Peregrinum in certa quantitate tornaturarum ascendentium ad dictam summam

dotis, fuit responsum, quod ista non fuit solutio dotis, sed potius assignatio dotis, vt in eodem instrumento legitur, vnde nimirum si de anno 1531. fuit à Iacobo Maria, & Joanne Baptista fratribus, & filijs dicti Peregrino facta ista solutio in pecunia, vt apparet ex instrumento de quo in *Summario* num. 3. ex quo inferebant Domini constare de solutione dotis integræ in pecunia, scilicet, supradictam assignationem tornaturarum non censeri solutionem, sed assignationem, quæ cessavit per solutionem realem in pecunia numerata factam dd. scilicet 500. & sic non esse dandam duplicem solutionem integram dictæ dotis.

Et quantum ad alias viginti quinque tornaturas datas Camille per Iacobum Mariam de anno 1543. fuit responsum in alijs decisionibus eoram me fuisse simulatas.

Quo vero ad legatum Peregrini ducari 100. factum Camille in augmentum dotis dicitur quod in instrumento solutionis dd. ducatur 500. sit illa solutio non pro ista dote simpliciter sed pro dotibus Camille, sub quibus verbis comprehenditur augmentum iuxta Text in l. *nam ubi notant Bart. Bald. & alij C. de iur. dot. l. inter socium §. cum inter ff. de pact. dot. causa alijs not. per Seraph. decif. 666. num. 3. & sic dictum augmentum dotis fuit comprehensum in dicta solutione dotis ultra quod solutio spectabat ad Annam aduerariam tanquam hæredem vniuersalem Iacobi Mariae.*

Et ex his ita fuit conclusum.

ROMANA RESTITUTIONIS IN INTEGRVM.

Ven. 18. Aprilis 1625.

DECISIO DCCCXXII.

Impressa in rec. dec. 604. par. 4. tom. 3.

TEATINA BENEFICII.

Veneris 18. Aprilis 1625.

ARGUMENTVM.

Patet ex Summario.

SUMMARYM.

1. Clausula parito litteris arbitrio Rotæ intelligitur prout de iure.
2. Littera Apostolica quando sunt iustificata de iure habent executionem paratam.
3. Exceptio Iurisdictionis nisi probetur incontinenti non impedit executionem litterarum Apostolicarum.
4. Iurisdictionis summi suspendit executionem litterarum Apostolicarum quando adest clausula arbitrio Rotæ.
5. Clausula arbitrio Rotæ remittit multum de rigore iuris.

DE-

DECISIO DCCCXXIII.

Relaxato per D. meum Burattum mandato de immittendo in possessione beneficii, de quo agitur, ad fauorem Abbatis Raynaldi gratiosè subrogati iuxta decis. coram eodem factam sub die 26. Iunii 1619. fuit pro parte lo: Francisci prætententis d. beneficium esse de iurepatronatus ac vi tale illud possiden. appellatum, & habito recursum ad Signaturam ab illa obtentum causam d. appellationis mihi cõmitti cum clausula pario literis arbitrio Rota vnde dato per me dubio, an dictum arbitrium tangeret, & illo hodie proprio ad Instantiam eiusdem Abbatis, fuit per DD. resolutum, illud non intrare ad impediendam executionem earundem litterarum, quia cum arbitriū intelligatur prout de iure Bart. in extrinsec. ad reprimen. verbo vnde dicitur num. 8. Cas. de Grass. decis. 8. num. 2. de sens. & re ind. & de iure litteræ Apostolicæ quando sunt iustificatæ habeant executionem paratam Sarnen. in trad. breu. num. 4. Gig. de pens. quæst. 80. num. 2. Mead. decis. 13. vñ lit. pend. Rota decis. 358. num. 2. part. 2. recent. & in Elen. bruesen 5. Salutatoris 15. Novembris 1602. coram bo. me. Prima sequitur, quod confitio de iustificatione litterarum d. Abbatis per decisionem vt supra factam, non sit locus arbitrio pro retardatione executionis illarum.

Nec quidquam suffragatur allegatio dicti Iustipatronatus pro retardanda executione litterarum Apostolicarum, quia cum illud non sit probatum inconuenienti, sed requirit altiorum indaginem, non admittitur adhuc effectum impediendi immisionem in viam subrogationis gratiosè iuxta not. per Dec. in l. su. num. 19. & seq. C. de edict. Div. Adv. toll. Rota in Salamantibus beneficiis 31. Ianuarij. 1596. coram bo. me. Contuba, & in Aretina Plebania 27. Martij 1622. coram Reuerendissimo D. meo Seleuten. quæ loquitur in his terminis.

Non obstat, quod sufficit dare sumum, de Iurepatronatus ad effectum suspendendi executionem, cum causa est commissæ arbitrio Rote, ex eo quia dicta clausula solet remittere multum de rigore iuris iuxta decis. Asturien. Primatus 9. Decembris 1596. coram Littari. & Neapolitana Restoria 13. Februarij 1598. coram Cardinali Pamphilo & aliis, quia cõ Ioannes Franciscus qui hodie prætendit huiusmodi Iustipatronatus super beneficio controverfo non informet, nec aliquid pro eo deducat, nullatenus potest esse locus dicto arbitrio iuxta superius allegata.

Et ita resolutum Abbate Raynaldo solum informante.

AVENIENEN. DONATIONES.

Luna 21. Aprilis 1624.

ARGUMENTVM.

Acceptatio donationis à Fratribus in Capitulo generali facta, vt valeat debet

præcedere scientia omnium onerum in ea contentorum.

SYM MARI VM.

- 1 Donatio facta pro confirmando monasterio Fratrum debet per eos acceptari in Capitulo generali.
- 2 Donationis pro confirmando monasterio acceptatio non valet nisi habita notitia omnium contentorum in ea, & quomodo inducatur dicta scientia num. sequenti.
- 3 Donationis ratificatio, & omnium in instrumento illius contentorum induci scientiam omnium qua continentur in donatione.
- 4 Fratres Minores S. Francisci de Paula non possunt ex vi eorum Regula se obligare ad onera perpetua.
- 5 Papa Gregorius XV. confirmans acceptationes onerum perpetuorum quas Fratres Minores Sancti Francisci de Paula fecerant in Capitulo generali.

DECISIO DCCCXXIV.

Domini censuerunt standum esse in decis. sub die 22. Iunii 1622. & sic relaxandum esse, & mandatum ad fauorem PP. Minorum Sancti Francisci de Paula pro scut. 7000. ipsis donatis à D. Magdalena Sagnet ex eisdem rationibus, & fundamentis in dicta decisione adductis, quibus non obstant duo quæ alias exaducto fuerant opposita nempe primum quod donatio non fuit acceptata in Capitulo generali, prout erat necessarium, quia respondebatur huiusmodi obiectioni tolli per acceptationem sequutam in Capitulo generali habito Romæ sub die 9. Iunii 1621. quæ datur in Summario m. 1. Contra quam non valet dicere, quod fuerit facta non habita integra scientia omnium, & singulorum in donatione contentorum, nisi per relationem ad instrumentum donationis, quod dicebatur non sufficere, quia fuit responsum contrarium colligi ex ipso instrumento acceptationis, seu ratificationis ibi congregati pro observatione voluntatis D. Magdalena fundatrix dictæ donationem, fundationem, & Consuetum, ac omnia in dictis instrumentis contenta acceptarunt, ratificauerunt &c. ex quibus sequitur, quod cum Capitulum, & congregati sciverint dictam fundationem, & Consuetum, quem Donatrix mandabat constitui, habuerint quoque scientiam, & notitiam omnium aliorum, quæ in eodem instrumento donationis continebantur iuxta text. in l. non est ferendus ff. de transactio. Aym. consil. 74. numer. 2. Socin. l. un. consil. 128. numer. 58. lib. 1. Sard. consil. 22. numer. 28. Menoch. consil. 73. num. 25.

Quantum verò attinet ad secundum quod obijebatur ex vi Regula dd. Patrum, quod non possint se obligare ad onera perpetua, & sic non valeant adimplere onera celebrationis Missarum in donatione iniuncta, hodie cessat omnino ex Breui obento à Sanctissimo D. N. in quo confirmatur acceptatio onerum per ipsos facta in Capitulo generali, & derogatur

Regu-

Regula eiusdem Religionis prohibentis illa talia onera facipere prout latius continetur in dicto Breui quod datur in Summario numero secundo.

Ex quibus ita fuit resolutum dd. Patribus informantibus, altera verò parte superius citata informare rennente.

ROMANA RESTITVTIONIS IN INTEGRVM.

Veneris 13. Iunij 1625.

DECISIO DCCCXXV.

Impressa in rec. dec. 612. par. 4. tom. 3.

CAPVTAQVEN. IVRISDICTIONIS.

Veneris 13. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

Abbates, & alij inferiores possunt cognoscere causas criminales, quotiescumque habent pro se immemorabilem, vel rem iudicatam, etiam per vnicam sententiam.

SVMMARIVM.

- 1 Signatura solet referre, ut consilio quod causa civilis esset prauidicialis criminali, inhi-beret.
- 2 Civilis causa sunt dicitur prauidicare quando sententia lata in iudicio civilis prius intentato potest parere exceptionem rei iudicata in criminali, & plene num. 6.
- 3 Eis dicitur derelicta, quando duo copulatiue concurrunt lapsus 30. annorum, & non ius appellantis apparens ex eisdem actis.
- 4 Abbates, & Iudices inferiores prohibentur per Sacrum Concilium Tridentinum cognoscere de causis criminalibus nisi per tres sententias, vel immemorabilem probens pertinentiam iurisdictionis sua.
- 5 Fallit quando Abbas habet pro se rem iudicatam licet per vnicam sententiam, quia sufficit ad evitandum rigorem Concilij Tridentini.

DECISIO DCCCXXVI.

Cum Episcopus Caputaquen. pendente lite in Rota inter ipsum, & Abbatem S. Marie Terræ Drani super pertinentia iurisdictionis mensibus elapsis criminaliter contra eundem Abbatem processisset etiam vique ad sententiam excommunicationis sub poena perturbatæ iurisdictionis per dictum Abbatem in cognoscendo causam facti, quam Episcopus ad se spectare pretendebat, fuit pro parte Abbatis appellatum, & habito recurſu ad Signaturam obtentum mihi rescribi iam diu in hac causa subrogato in locum bon. mem. Patriarchæ Alexandrini, ut consilio quod causa civilis esset prauidicialis criminali inhiherem, quare propositio hodie dubio, an constaret de huiusmodi prauidicio DD. affirmatiue ad illud re-

sponderunt moti ex eo quod in hac materia tunc dicitur causa civilis prauidicare, quando sententia lata in iudicio civilis prius intentato potest parere executionem rei iudicatæ in criminali prout contingeret in hoc casu, si in Rota resolveretur cognitionem causarum spectare ad Abbatem *Bart. in l. fundum num. 4. ff. de excepte. & in l. 2. §. hoc addito num. 3. ff. de vi bonar. rapt. Curt. l. un. cons. 350. lib. 3. Lancellott. de attent. lit. pendent. 2. par. cap. 4. lim. 23. nu. 23. & fuit resolutum in Calaguritana Iurisdictionis de Nagera 3. Maij 1621. coram D. meo Vbaldo, & prius in Romana Legatorum 2. Decembris 1619. coram D. meo Remboldo, ubi alia decisiones referuntur.*

Neque potest dubitari de existentia causæ civilis prius intentatæ, quia de illius pendencia in Rota constat ex iuribus datis pro parte Episcopi in eius Summario num. 1. & ex decisionibus factis in ista causa coram Reverendiss. Atrebaten. quæ sunt inter impressas diu. 719. & 720. par. 4.

Non obstat quod, pro parte Episcopi pretendebatur d. litem fuisse finitam per sententiam, & lapsum viginti annorum, quia a sententia fuit appellatum, & quamvis appellatio non fuerit prosecuta, non propterea debet censeri habita his pro derelicta, nisi copulatiue concurrat lapsus 30. annorum, & non ius illius, qui litem prosequi debebat ex actis apparens *Lancellott. ubi supra in prafat. num. 275. & seqq. Atch. de Grassi. decif. 7. & decif. vltima num. 7. ut lit. pend. Put. decif. 15. & fin. cod. in. & fuit dictum in Virgellen. Canonicas 15. Martij 1592. coram bo. me. Penia, & in alia Barbinouen. Parochialis de Mataro 20. Iunij 1612. coram Reverendiss. D. meo Decano.*

Non obstat quod ex dispositione Sacri Concilij Tridentini sess. 24. cap. 20. §. ad hoc prohibeantur inferiores cognoscere causas criminales, nisi probent per tres sententias conformes, vel per immemorabilem pertinentiam suam iurisdictionis, quia cum pro Abbate adsit res iudicata licet sit per vnicam sententiam, tamen, sufficit ad evitandum rigorem Concilij Rota apud *Id. eund. decif. 296. & decision. 712. numer. 5. apud Seraph.*

Et ita &c.

CLVSINA GRANI.

Luna 16. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia facta transiit in rem iudicatam ob appellationem non prosectam, & fatalibus non prorogatis.
- 2 Sententia, qua transiit in iudicatum, debet exequi, cum constet de eius iustitia ex reuelatione actorum.
- 3 Contrahens cum Procuratore simpliciter nullo alio express.

expresso censetur velle habere obligatam aedum Dominum sed etiam ipsum Procuratorem vs plenius sit illi consultum.

DECISIO DCCCXXVII.

IN absentia Reverendissimi D. mei Selencien. in cuius locum Ego fui subrogatus proposui in ista causa dubium, an constaret de re iudicata, quæ etiam exequenda, & Domini affirmatiue ad vtramque dubij partem respondendum dixerunt de illa constare, quia post sententiam Rotalem latam à bon. me. D. Robustierio de anno 1586. nunquam apparet fuisse omnino lapsa intrat sine dubio res iudicata ad text. in rap. cum sit Romana de appellat. autb. ei qui & leg. fin. C. de temp. appellat. autb. ei qui nota decisio. 385. numer. 1. par. 3. & decisio. 156. numer. 4. part. 2. recentior. & in Casaragustana Iurisd. 28. Junij 1623. coram me, & aliis lapsus.

Quæ res iudicata venit etiam hodie exequenda cum constet de validitate prædictæ sententiæ ex resolutione processus, & de iustitia ex tot decisionibus in ista causa factis coram eodem bo. me. Robustierio, coram quo illa maturæ, ac diligenter fuit discussa, & inter alia firmatum per tres decisiones vtræque parte informante factas, quod pro Grano, de quo agitur, non solum Rex Galliarum, sed etiam Petrus Strozius tunc exercitus dicti Regij Prefectus teneretur erga Cardinalem Ferratiensem ad solutionem pretij dicti grani per ipsum Cardinalem, vti fideiussorem postea soluti Alcanio à Cornea venditori, ex illa conclusione cõmuniter per DD. recepta, quod contraheus simpliciter cum Procuratore, sed ministro, prout erat Petrus Strozius, nullo alio expressio censetur velle habere obligatum nedum Dominum, sed etiam ipsum Procuratorem, vel ministrum, vt plenus sibi sit subuentum, & constitutum, quam conclusionem tenent Cinc. 1. ei qui num. 6. & ibidem Salic. ante num. 5. & melius ante fin. l. C. quod cum eo. & sequuntur alibi Cast. Albert. Bart. Arc. Rim. & alij in dd. tribus decis. alleg. & præcipue in illa de anno 1576. sub die 13. Junij quæ postea fuit in alijs duobus confirmata coram eodem bo. me. Robustierio.

Et ita &c.

ARIMINEN. LEGATORVM.

Luna 16. Junij 1625.

DECISIO DCCCXXVIII.

Impressa in rec. dec. 610. par. 4. tom. 3.

ROMANA CASALIS.

Pen. 20. Junij 1625.

DECISIO DCCCXXIX.

Impressa in rec. dec. 613. par. 4. tom. 3.

SENOGALLIEN. SALVIANI.

Veneris 20. Junij 1625.

DECISIO DCCCXXX.

Impressa penes Cenc. de cens. deoff. 462.

AVENIONEN. DONATIONIS.

Luna 23. Junij 1625.

ARGUMENTVM.

Donatio dicitur acceptata expressè, quando fuit habita relatio ad instrumentum, illius cum clausula in omnibus, & per omnia. Cætera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Donatio datur legitime acceptata, quando licet non fuit lectus tenor illius, tamen fuit acceptata in omnibus, & per omnia in ea contenta.
- 2 Acceptatio tacita non sufficit, quando requiritur expressa.
- 3 Acceptatio datur expressa, quando fuit facta per relationem ad instrumentum certum.
- 4 Clausula in omnibus, & per omnia inducit acceptationem individuam, & speciatim omnium contentorum in Instrumento, perinde ac nominatim fuit expressa.
- 5 Papa auctoritas censetur exceptata à prohibitionis Regule PP. Minorum prohibentis aliquid impetrare, vel impetrato vti. Prohibitio impetrandi derogationem, vel impetrata xxi non comprehendit Pontificem namq.
- 6 Papa manus nunquam censetur ligata.

DECISIO DCCCXXXI.

Item propositi dubium aliis sub die 23. Junij 1622. & 21. Aprilis præteriti resolutum pro relaxatione mandati scilicet septem millium titulo donationis relictorū Fratribus S. Francisci de Paula, & DD. vtræque parte informante in decisio persisterent ex fundamentis, & rationibus in dd. decisionibus adductis.

Nec visum fuit obflare, quod hodie opponeretur donationem prædictam non fuisse legitime acceptatam in Capitulo Generali, prout dicitur in Breui nuper à Sanctissimo obtento pro confirmatione d. acceptationis tanquam factæ non lecto in Capitulo Generali toto remore donationis cum oneribus suis; Quia fuit responsum sufficienter videri inductam acceptationem d. donatoris, dum Capitulum Generale illam acceptauit in omnibus, & per omnia, ac omnia contenta in Instrumenti donationis ad qua relatio habebatur &c. iuxta notata per Aym. conf. 261. num. 5. Rol. conf. 19. num. 34. lib. 1. d'arp. conf. 353. num. 33. Surd. dec. 111. ut 3. dec. 206. num. 11. Seraph. dec. 184. num. 12.

Non obstat, quod non sufficiat tacita acceptatio ubi requiritur expressa, prout talem videtur voluisse Papa in Breui concessio quia in hoc casu dicitur adesse acceptatio expressa stante

stante quod illa fuit facta per relationem ad dicta instrumenta donationum certa l. si plures in prime. ff. de verb. oblig. l. scire debemus in prime. ff. cod. de. latē Menoch. conf. 287. num. 28. Ro. apud Patificum dec. 359. num. 2. Maxime ponderando illa verba, in omnibus, & per omnia, quæ inducunt acceptationem individuiam, ac specificam omnium contentorum in dd. instrumentis perinde ac si nominatim singula forent expressa Paris. conf. 26. num. 4. lib. 2. Hond. conf. 78. num. 39. lib. 2. ubi etiam alios adducit.

Non obstat, quod Fratres sint per illos ut Regula prohibet aliquid impetrare, vel impetrato uti, quia ab huiusmodi prohibitione, semper censetur exceptuata auctoritas Pontificis, cuius manus numquam censetur ligata cap. 1. de concess. prob. in 6. Clem. 1. in fine vs. lit. pend. alleg. 84. num. 4. Cassad. des. 3. num. 2. de proband.

Et ita &c.

ROMANA MEDIETATIS DOMVS.

Veneris 27. Iunii 1625.

DECISIO DCCCXXXII.

Impressa in rec. decisi. 61 5. par. 4. tom. 3.

ALBEN. IURISPATRONATVS.

Vener. 27. Iunii 1625.

ARGVMENTVM.

Gratia si neutri quomodo verificetur. Renunciatio sententiarum detectæ nullæ non extinguit litem super negotio principali. Cætera ex Summario.

SVMMARYM.

- 1 Gratia si neutri quomodo verificetur.
- 2 Confessio propria probat ius non sum.
- 3 Narratio facta in literis probat contra eum.
- 4 Pacifica possessio non dicitur cum habet sententiam contra se.
- 5 Pacificè dicitur possidere qui nullam iuris, vel facti controversiam patitur in iudicio, nec extra.
- 6 Renunciatio sententiarum detectæ nulla non operatur extinctionem litis, & iurium competentium super causa, & negotio principali.
- 7 Libellus faciens mentionem de aliqua re debet attendi in negotio principali.
- 8 Subrogatio gratiosa operatur, quod subrogatus possit immitti in possessionem, in qua erat defunctus, non autem subrogatur in petitorio & n. 9.
- 10 Possessio triennalis pacifica requiritur adhuc ut subrogatus possit immitti in petitorio possessione sui auctoris, qua debet plenè, & concludenter probari.

DECISIO DCCCXXXIII.

Post plures resolutiones factas in ista causa tam coram D. meo Pampilio, quam coram me, dedi tandem de ordine Rotæ dubium cui esset adiudicandum istud beneficium, & DD. utraque parte informante resolverunt, esse adiudi-

- 1 candum Bartholomæo Peculio, qui habet gratiam si neutri, & probat illius incumbentia,
- 2 nempe non ius suum ex proprietate confessione, & non ius Vacciolii ex narratiis factis.
- 3 per eundem in suis iuribus, quod erat presentatus à Patronis existentibus in pacifica possessione presentandi, quod nullatenus iustificatur, ut patet ex sententiâ data in Summario Peculii num. 2. in qua cum fuerit pronunciatum presentationem Gosij fuisse nullam, & nullum ius presentandi competere Vacciolio, sed Cappellaniam Iurispatronatus esse conferendam Bartholomæo Peculio ultimo loco nominato per executores testamentarios, & iidem competere ius presentandi utique apparere quod Vacciolus non erat in pacifica quasi possessione presentandi, prout narravit, cum pacificè possidere se dicitur, qui nullam iuris, vel facti controversiam patitur, nec in iudicio nec extra iuxta notata per Card. & DD. in Clem. gratia de refer. Felin. in cap. cum fructus num. 33. vers. & adde el. 2. de fid. Instr. Dec. in cap. 2. num. 19. & 20. de conform. iur. vel iustit. Cassad. decisi. 9. de caus. poss. & propter. Rebuff. de pacif. poss. in. 164. vers. quarto.
- 4 Non obstat, quod dicta sententia fuit nulla, & illi Peculio renuntiavit, quia ultra quod hæc omnia fuerunt gesta post gratiam Io: Angeli Vacciolii, nullitas d. sententiarum processit ex ommissione citationis in personam Io: Baptiste, contra quem fuit lata, ut patet ex decisione facta in ista causa 27. Iunii 1616. coram D. meo Pampilio, & ideo non tollit, quod de facto Io: Baptista non fuerit molestatus, & sic defuit pacifica quasi possessio presentandi ex supra deductis, & renunciatio facta d. sententiæ detectæ nullæ non operatur extinctionem litis, & iurium competentium super causa, & negotio principali iuxta notata per Cagn. in l. 2. num. 119. C. de edend. Lancellott. de acut. par. 2. cap. 4. in præf. num. 257. Ro. dec. 7. nam. 2. de renunciat. in non.
- 5 Nec obstat quod in ultima decisione facta coram me fuit dictum fuisse litem introductam super amovibilitate Cappellanorum, qui debebant deputari ad servitium Cappellæ ex tunc datis, quia hodie in Summario dato pro parte Peculii patet ex libello, & processibus, & ex sententiâ prædictâ, quod lis fuit super titulo & iure presentandi, non autem super amovibilitate, & quamvis in libello fiat mentio nominationis Gosij per modum provisionis donec Cappella cõstitueretur, tamen ex eodem libello apparet, quod revocato Gosio fuit nominatus iuxta formam testamenti Peculii, qui instituit admitti, & iustitiam.
- 6 Et hic cessat dilemma, quod faciunt infirmantes pro Vacciolio, quod aut lis est super amovibilitate, & tunc dicta ultima decisio subsistit, aut est super titulo beneficii, & tunc Io: Angelus Vacciolus inuatur subrogatione gratiosa, quam habet ab Ius, & possessionem Io: Baptiste Gosij, & non habet pus iustificare narratiis sue primæ gratiæ; Fuit enim responsum id procedere ad effectum immisionis, itaque potuisset immitti in illam possessionem.

sessionem, in qua existerat Gofius, & ne vltius effet requirendum de viribus illius portionis *Rota apud Mant. dec. 252. num. 1. & num. 5. & in Gerunden. Beneficij 9. Maij 1622. eor. D. meo Dec.* non autem, quod Vacciolus possit iuari dicta possessione in petitorio, quia cum Gofius non decesserit in pacifica possessione, trienniali, itaut sibi possit suffragari *allegatio 10. Lap. 39. planè & concludenter tenetur probare ius ipsius Gofij Egid. dec. 512. Cassad. dec. 2. num. 1. de caus. poss. & prepr. Rebuffi. super sentent. in rubr. de mand. apost. 9. declarandum in verbo successores circa fin. vers. insuper subrogatus & fuit resolutum in Legation. praesentiorum 16. Iunij 1595. eor. bo. me. Cardinali Pamphili. & in Consue. Archiepiscopatus 27. Novembris 1606. eor. Reuentendissimè D. meo Decano. Et ex his resol. &c.*

COMPOSTELLANA PAROCCHIALIS.

Ven. 27. Iunij 1625.

A R G V M E N T V M.
Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Forma data in litteris commissionis pro examine testium ad vnguem est seruanda.
- 2 Citatio facta ad videndum iurare testes sine certa hora intelligitur pro toto termino probatorio.
- 3 Incamentum testium dicitur legitime praestitum, quida dicit Notarius testes iurasse iuxta formam a iure requisitam & super signum S. Crucis.

D E C I S I O DCCCXXXIV.

Vltum fuit Dominis post binam repropotionem huius causae standum esse in *decisis die 10. Ianuarij praeteritis*, & sic constare de antiquiori, seu anteriori vnione istius Parochialis ad Monasterium ex testibus ab immemoralibili tempore deponentibus, & secundam vnionem nullatenus posse sustineri ex rationibus, & fundamentis tunc in dicta decisione adductis, quae etiam hodie Dominis placuerunt non obstar, in contrarium deductis pro parte Marci Lozano, quae visa fuerunt parum, aut nihil releuare.

Quod enim opponebatur contra testes examinatos coram Alphonso Lopez receptore deputato à Prouisor Compostellano, quod non essent validè examinati ob non seruatum formam datam in litteris Receptorij de censibus, citata tamen prius parte, aut interesse habentibus, quae forma erat proculdubio ad vnguem seruanda, cum aliàs examen non posset sustineri ad *tex. in cap. statutum de reser. lib. 6. cap. dilecta cor. tit. Caput. dec. 143. num. 5. par. 3. & dec. 345. num. 1. par. 3. recent.*

Fuit responsum, huiusmodi obiectionem tolli ex datis in Summario pro Monasterio num. 11. vbi legitur qualiter ipse Receptor intimauit Sebaliano Salgiero vti procuratori licentiatum Lozano principali Receptoriam, & iuxta illius formam citauit illum ad videndum iura-

re, & recognoscere testes praesentandos pro parte Gregorij de Lamás, & Abbas Conuentus S. Mariae de Azénro, & illi fecit citationem in forma, prout de iure requiritur, quam citationem fecit idem Receptor deputatus à Prouisor, & illam subseripsit, & postea processit ad examen testium, quod omnes examinavit in vno, & eodem loco nempe in loco de Moradas Parochiae de Vrrario.

Non obstat, quod dicta citatio facta à Receptore ad videndum iurare testes sit sine certa die, & hora, quia intelligitur pro toto termino probatorio *Rota dec. 193. num. 6. par. 1. recent. & in Calaguriana Iuris vrandi 19. Ianuarij 1590. eor. Orano & in alij.*

Minus obstat quod testes fuerint recepti extra terminum, quia aperte constat de contrario ex facto, & processu originis *fol. 31. & fol. 33. d. tergo*, vbi apparet decretum admissionis causae ad probandum fuisse factum 7. Decembris 1621. & receptoriam fuisse expeditam 22. eiusdem mensis directi d. Alphonso, qui 7. Ianuarij 1622. fecit citare partes ad videndum iurare testes vt in dicto Summario Monasterij num. 9. 10. & 11. & testes iurauerunt die 12. 13. & 14. Ianuarij vt in eodem Summario num. 12. ex quo clarè patet, testes iurasse in termino, quod erat iuxta prorogationes obtentas à patribus, de quibus in Summario Monasterij d. num. 1. vsque ad num. 8.

Non obstat defectus iuramenti, quia com Notarius dicit iurasse testes iuxta formam à iure requisitam, & super signum S. Crucis, iuramentum dicitur validè, & legitime praestitum.

Reliqua exaduerso deducta censuerunt Domini non egere alia responsione cum in facto, & in alia decisione plenè satisfactum videatur.

CORDVBÉN. DIMIDIAE PORTIONIS.

Veneris 27. Iunij 1625.

A R G V M E N T V M.
Puritas sanguinis ex quibus probetur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Purus quilibet praesumitur nisi probetur contrarium.
- 2 Puritas sanguinis probatur per testes de publica voce, & fama, & omni exceptione maiores.
- 3 Puritas quasi possessio scilicet, quod quis sitrit admissus ad id, ad quod non admittuntur nisi puri plurimum confert ad probandam puritatem.
- 4 Testes deponentes de bona fama debent praeserri deponentibus de mala.
- 5 Fides Secretarij Inquisitionis ob reuerentiam illius Tribunalis facit fidem circa puritatem iuncta testibus de ea deponentibus & num. 6.

D E C I S I O DCCCXXXV.

Dvbitavi, an D. Ioanni Rubio de Herrera prouiso Apostolico obstarè statutum Ecclesiae Corduben. super puritate sanguinis, & luit per Dominos resolutum illi non obstarè non

non tantum propter iuris presumptionem, quæ est ut quilibet purus presumatur, nisi contrarium probetur ut sæpius Rota tenuit in similibus statutis Ecclesiarum Hispaniæ, & in illa *Toletana portensis* quæ est decis. 374. num. 1. & dec. 307. coram Card. Mantua & in dec. 167. num. 2. & num. 31. & num. 59. & seq. par. 1. recent. & in *Paena puritatis* 6. Aprilis 1609. coram me quæ est pariter inter recent. dec. 182. par. 1.

Sed etiam quia D. Ioannes probavit puritatem sanguinis per quinque testes examinatos hic in Curia, qui cum sint omni exceptione maiores, & deponant de publica voce, & fama optimè probant puritatem Bald. in l. preuiden. C. de postul. Felin. in c. veniens il l. num. 9. versum quando agitur de testib. Gnidop. dec. 196. sub num. 1. versum quæ probatio, & dec. 307. in fine *Tirac.* qui etiam alios adducti de nobil. c. 10. num. 8. Caput. decif. 6. par. 2. Rota dista decif. 167. num. 49. & dec. 182. num. 1. & dec. 494. num. 4. par. 1. recent. & coram *Salic.* record. *Greg. XV.* dec. 498. num. 4. in qua etiam alix decisiones refertur.

Quibus accedit quasi possessio, in qua extitit D. Io. vere puritatis, ex quo fuit alia admixta ad Cappellaniam, ad quam non amittitur nisi puri sanguine, quæ possessio sine dubio plurimum continet ad probationem puritatis *Decian. conf. 66. num. 50. l. 3. Card. Seraphin. dec. 355. num. 6. Mant. d. decif. 374. num. 2. Rot. dista decif. 494. num. 7. par. 1. recent. & coram Greg. XV. dec. 498. num. 23. & fuit dictum in Legatione. Canoniciis 14. Iunij 1621. coram me.*

Et vltius accedunt alij testes pro parte Capituli examinati, de quibus in *Summario Ioannis numer. 4.* qui deponunt de puritate eisdem, & suorum antecessorum, & quamvis aliqui examinati per Capitulum deponant de mala fama istius familie debent præferri in dubio testes deponentes de bona fama, illisq. est standum *Rot. apud Mant. d. dec. 274. num. 11. & dec. 317. num. 15. & inter recent. decif. 167. num. 2. & dec. 182. num. 9. par. 1.* cum alijs adductis in dec. 498. num. 16. coram S. v. *Greg. XV. tunc Rota Audi.*

Nec facit, quod aliqui deponent de descententia huius familie à Penitentiarijs etiam cum habitellis per Officium S. Inquisitionis cum in contrarium de mandato DD. Inquisitionum duntaxat fides Secretariorum S. Inquisitionis ut in *Summario num. 7. & 8.* in quibus attestantur non inuenisse in registro S. Officii fuisse penitentes penitenciarum Sebastiani de Cordua Patrem Ioannis nec Didacum Fernandez Rubium ipsius Auum nec Matthæum Rubiū ipsius Proauum, nec Audream Rubium de Herrera Fratrem d. Ioannis, & non apparere, nec constare in Camera Secreti d. S. Officii, quod dictus Matthæus fuerit filius, nec descendens ab aliquo ex tribus punctis tanquā Hæreticis Iudaizantibus d. cognominis Rubij in dicta fide nominatim expressis, quæ fides præcedentes ab illo Sancto Tribunali, in quo hæc omnia prout etiam alix materie secreto,

& maxima cum diligencia, & legalitate inquiruntur vixit cum testibus pro lo. examinatis, & deponentibus non potest negari, quin inducant probationem veræ puritatis prævalentem testibus per Capitulum examinatis ut fuit latè deductum in eadem *Legatione. Canoniciis* 14. Maij 1621. coram me.

Erex his ita decifum &c.

CORDVBEN. PECVNIARIA.

Ven. 27. Iunij 1625.

ARGVMENTVM.

Aliqua de attentatis.

SVMMARIVM.

- 1 Attentata non dicitur executio sententia post remissionem causa factam per Iudicem appellationis maxime si tunc nulla aderat appellatio, vel inhibitiō & num. 2.
- 2 Appellatio non datur à decreto de exequendo.
- 3 Attentata non datur appellatione cessante, vel nulliter interposita.
- 4 Inhibitiō iniuncta non causat attentata, nec est timenda, nisi sit *Rotalis*.
- 5 Causa remissa per sententiam operatur, quod gesta per Iudicem post appellationem non subiacent vitio attentatorum.
- 6 Executio facta post appellationem & inhibitiōnem non dicitur attentata, si postea per Papam sit causa eidem Iudici remissa, quia per remissionem causa appellatio & inhibitiō eammit.
- 7 Causa remissa à Sanctiss. facit cessare iurisdictionem Iudicis ad quem.
- 8 Attentata non reuocatur post desertionem causa, quæ tunc perinde est ac si non fuerit appellatū.
- 9 Declaratoria non datur cessante contumacia.

DECISIO DCCCXXXVI.

Relaxato mandato ad fauorem hæredum q. Petri Valenzuole contra Hieronymum de Cardenas super reuocatione attentatorum iuxta decisiones factas coram me in ista causa, fuit postea pro parte dd. hæredum petita declaratoria ob non paritionē d. mandato, & disputato super ea dubio, an esset concedenda sub die 9. presentis mensis fuit dictum, quod pars Hieronymi audiretur strictè super dictis attentatis. Vnde hodiè causa iuxta ordinem Rotæ super eisdem reposita Domini ex nouiter deductis ac ex facti serie verius emanata consueverunt esse recedendum à decis. & sic non constare de attentatis non quantum ad gesta per Vicarium seu Prouisorium Corduben. qui tulit primam sententiam postea per alias duas confirmatam, quia cum fuerit post modum eidē Prouisorio causa remissa vti primo Iudici, & executori, vtiq. non potuit decretum ab ipso factum pro relaxatione mandati dici attentatum *Rota decif. 1. de Off. deleg. in nou. Mandol. de inhib. quasi. 36. num. Lanell. de attent. par. 2. c. 28. limit. 3. num. 1.*

2 maxime cum tunc temporis nulla adesset appellatio aut inhibitiō.

Non obstat quod idem Prouisor dicatur

Z z 2

postea

postea attentasse ex eo quod processerit ad executionem d. decreti post appellationem. executam pro parte dñi. haredum, quia cum à d. decreto de exequendo non daretur appellatio iuxta *Text. in l. ab executione ff. de appell. l. ab executione C. quor. appell. non recipi* nec minus poterant dari attentata appellatione cessante ad *Text. & ibi not. omnes in c. non solum de appell. in 6. ibi exceptis casibus in quibus in re sententiis prohibent appellare Lancell. de attent. 2. par. c. 13. lim. 35. num. 1. & seqq. & fuit dictum in hac eadem causa 22. Iunii 1620. coram Renerendissimo D. meo Canslerio, non obstante inhibitione emanata in vim d. appellationis quæ tanquam iniusta cum non esset Rotalis non erat timenda vt not. ad idem Lancellott. de attent. 2. par. c. 20. ampliat. 11. num. 5. vers. est tamen advertendum.*

Nec minus quoad gesta per Iudices synodales Corduben. visum fuit Dominis adesse attentata licet processerint post appellationem & inhibitionem emanatam à Iudice Toletano, quia causa fuit postea advocata à dicto Iudice Toletano & remissa ad eosdem Iudices synodales Corduben. prout constat ex Brevis S. D. N. quod datur in *Summario Hieronymi num. 10.* ex qua causæ remissione sequitur gesta per dictos synodales non subiacuisse vitio attentatorum, vt superius fuit firmatum ex *Lancellott. & alijs allegatis.*

Nec facit, quod ante remissionem causæ esset iam facta executio, quæ ideò stante d. appellatione, & inhibitione erat attentata, quia fuit dictum per d. remissionem causæ omnia evanuisse, & proinde minime posse dici attentata gesta per Iudicem, à quo cum cessante Iurisdictione Iudicis ad quem propter dictæ causæ remissionem non ad esset aliquis Iudex causæ Maiestas, seu Iurisdicção ladi posset iuxta trad. per *Lancel. ubi supra c. 37. num. 38. & seqq. & num. 51. & per Rotam decif. 486. num. 4. & seqq. coram San. me. Greg. XV. prout in simili non reuocantur attentata post desertionem causæ, cum tunc fingatur non appellatum Rota decif. 1. de appell. in nou. & decif. 76. eod. tit. in antiq. & apud Cardinalem Seraph. decif. 776. num. 11.*

Cætera quæ dicuntur per informantes pertinent ad excessum commissum per dictos Iudices in exequendo eorum sententias, per quem cum non intrent attentata, de quibus hodie tamen agitur, visum fuit Dominis non esse præsentis inspectionis.

Ex quibus resultat, quod cum attentata non cessent, & sic executio mandati de illis reuocand. non venit nec declaratoria concedenda, cum cesset contrauentio.

Et ita decifum.

HISPALÉN. BENEFITII.

Veneris 27. Iunii 1625.

ARGUMENTVM.

Quæ beneficia promoti remanent referuata. Vnio vel crectio in Curatum be-

neficij referuati facta ab Ordinario quædo valeat. Cætera patent ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 Subrogato gratiosè datur inmissio probatis reservatione Clericatu, & obitu in possessione. Beneficia promoti tam dimissa de tempore promotionis, quæ retenta ex dispensatione Apostolica per obitum vacantia remanent referuata num. 2.
- 2 Dispositio extrauag. ad regimen de preben. explicatur.
- 3 Obitus in possessione beneficij probatur Cedula concistoriali continente facultatem illud retinendi.
- 4 Obitus probatur per depositionem duorum testium de publica voce, & fama.
- 5 Clericatu: probatur testibus de publica voce, & fama, vel etiam lateris patentibus Vicarij Vrbis.
- Unio seu crectio in curatum beneficij referuati facta ab Ordinario quando valeat num. 6.
- 6 Concilij Tridentini cap. 5. sess. 21. dispositio super erectione beneficiorum in Curatis facienda per Ordinarios.

D E C I S I O DCCCXXXVII.

Vt resolutum dandum esse inmissionem D.

Didaco vigore gratioris iurisdictionis cum probet omnia ad hunc effectum requisita nempe referuacionem per obitum Episcopi Gerunden. in cuius locum obtinuit sabrogari in possessione beneficij, de quo agitur, & Clericatum iuxta *Mobed. decif. 15. vt lit. pend. quam patim Rota sequitur vt in decif. 32. coram se. re. Greg. XV. & in alijs adductis in Conchen. beneficij 10. Iunii præterit coram me.*

Quantum enim ad referuacionem visum fuit Dominis illam probari per dispositionem extrauag. ad regimen de preben. vt in re referuatur tam beneficia per promotum dimissa etiam tempore promotionis, quam illa retenta vigore dispensationis Apostolicæ, & per obitum postea vacantia, quæ cum dicantur vacare vt prius adnotata per *Caput. dec. 144. par. 1. Cessad. dec. 5. num. 2. de primis. & dec. 2. num. 4. de vnio. super Reg. Mobed. dec. 4. & dec. 9. de preben. remanent eodem modo referuata ex generalitate, & pregnantia verborum eiusdem extrauag. Ant. Aug. epitom. super prima Reg. Cancell. 5. 6. Mandos. super ead. Reg. 1. quass. 15. num. 7. vers. contrarium per Dominos de Rota fuit conclusum Simonet. de referuat. quass. 27. in fin. Garz. de benefice. par. 11. cap. 6. de vacat. promotor. ad Episcopatum num. 30. Cessad. dec. 3. de const. & fuit tentum in Persina Faustinus & Cremones reservationis beneficij 10. Iunii anni præteriti & 24. Ianuarij præsentis anni coram me.*

Obitus Episcopi Gerunden. in possessione beneficij seu præfessionialis de quo agitur in loco de Alcalá de Guadayrma Hispalen. diocesi. probatur ex cedula Concistoriali pronitionis d. Episcopatus continente facultate retinendi diuersa beneficia & inter alia istud, de quo hodie agitur, vt fuit dictum in allegata Conchen. bene-

beneficij 24. Januarij 1625. coram me, sed etiam
4 per testes qui datur in *Summ.* num. 1. & 2. quorum
primus licet super secundo & tertio deponat
tantum de publica voce, & fama tamen con-
iunctus cum altero, & secundo teste pariter
eodem modo deponente plene probat *Caput.*
dec. 300. num. 3. & 4. par. 3.

Clericatus verò D. Didaci ultra testes datos
in *Summ.* num. 3. qui de illo deponunt de pu-
blica voce & fama, ac communi reputatione
5 probatur ex literis parentibus Illustrissimi D.
Cardinalis Vicarij Urbis *glos. in cap. inter Doli,*
de Cleric. Peteg. Rebuff. in prax. tit. de form. li-
ter. tanfur. num. 22. *Gram. dec. 81. num. 1.*

Non obstat, quod Archiepiscopus Hispa-
len. tanquam sedis Apostolicæ Delegatus ere-
xerit huiusmodi beneficium in curatum ex fa-
cultate sibi tributa à Conc. Tridentino in cap. 5.
sess. 21. cuius dispositio videtur etiam habere
locum in beneficiis reservatis, quia fuit per
Dominos responsum Concilium loqui, & pro-
cedere cum agitur de reservatione eventuali,
quæ potest contingere ratione obitus beneficia-
ti in mense reservato, non autem de beneficio
iam reservato de tempore vniõis, seu sacre
erectionis, prout erat illud, de quo agitur, quod
ideo non comprehenditur sub dicta dispositione
Concilij vt pluries declarauit *Sacra Congregatio*
Illustris. sub die 24. Augusti 1619. & ita tenuit
semper Rota vt in pluribus decisionibus relatis
per adden. ad decis. Sancti. mem. Greg. XV. 49. m. 7.
Et ita decernim.

GERVNDEN. BENEFICIJ.

Pen. 4. Iulij 1625.

ARGUMENTVM.

Obitus ex quibus probatur, pro vt etiam
valor beneficij.

S Y M M A R I V M.

- 1 Obitus probatur fide Parochi.
- 2 Item testibus cum causa scientia.
- 3 Obitus in possessione probatur testibus de publica
voce, & fama.
- 4 Residentia in Curia probatur testibus, nec habe-
tur ratio modica absentia.
- 5 Absentia modica non est considerabilis.
- 6 Beneficia omnia ex generali iuris presumptione
presumuntur simplicia, & sine residentia.
- 7 Valor beneficij probatur testibus de publica voce,
& fama.
- 8 Valor probatur etiam semiplene.
- 9 Obseui non est facienda mentio, quando ex do-
creto inuigilatur conditio qua non adimpleta va-
cat vt hic.
- 10 Non enim nulla sunt qualitates.

DECISIO DCCCXXXVIII.

Dixerunt hodie Domini gratiam Saluatoris
esse iustificatam quoad omnia per ipsum
narrata, nam quod beneficium vacauerit in
1 Curia per obitum Jacobi Griffæ probatur ultra
fidem Parochi, quæ bene probat obitum *Imol.*
cons. 110. in fin. Rota dec. 320. num. 1. par. 2.

& dec. 101. num. 6. par. 1. recent. ex duobus
testibus datis *Summ.* num. 2. quorum vnus di-
cit esse mortuum in sua vicinia, alter verò vi-
2 disse, & associasse illum mortuum ad sepultu-
ram *Rota dec. 101. num. 5. par. 1. & dec. 17.*
num. 1. par. 2. recent. quodque idem Iacobus
obierit in possessione istius beneficii, de quo
3 agitur bene probant iidem testes deponentes
de publica voce, & fama *Mohed. dec. 1. de prob.*
Put. dec. 265. in fine lib. 3. in nou. Rota coram
Greg. XV dec. 166. num. 7. & in Compofitellana
Parochialis 28. Octobris 1622. coram me & alijs.

Quod vero Saluator per annos 12. in curia
4 fuerit in Curia, probatur pariter ex testibus
dati in eius *Summ.* num. 7. & 8. nec releuat,
quod de anno 1615 discesserit, & fuerit in par-
tibus, quia cum absentia fuerit de mense May
1615. & ex fide, quæ datur in *Summ.* num. 8.
probetur illius presentia in Vrbe de mense
5 Nouembris eiusdem anni, oon debet absentia
tam modici temporis haberi in consideratio-
ne ad hunc effectum vt notat *Gomez. super Reg.*
8. glos. 43. num. 4. & 5.

Et quod beneficium non requirat persona-
lem residentiam satis dicitur probatum ad
6 hunc effectum iustificationis gratie ex iuris
presumptione secundum quam omnia beneficia
censentur simplicia, & absque residentia *Abb.*
in c. reuolentes circa fin. de stat. Monach. Egid.
dec. 676. Rota dec. 17. num. 1. par. 1. diu. &
in Bergamen. Capellania 1. Decembris. prateriti
coram me.

Valor beneficij, quod non excedat duca-
tos de Camera 35. probatur ex testibus de-
ponen. de publica voce, & fama, quæ dicitur
7 sufficiens probatio *Egid. dec. 675. & dec. 653.*
Disfiga. dec. 6. num. 4. vers. credere tamen de
probent. Caput. dec. 277. num. 7. par. 1. Rota
dec. 17. sub num. 1. par. 2. recent. & quamuis
vnus ex dictis testibus deponat valorem istius
beneficij ascendere ad duos 31. de Camera
in circa, tamen innatus cum altero teste vide-
8 tur sufficere ad hunc effectum iustificationis
gratie, in quo casu valor etiam semiplene
probatur *Mant. dec. 293. num. 4. & dec. 327.*
num. 4.

Non obstat quod opponitur gratiam Sal-
uatoris fuisse nullam ob non factam mentio-
9 nem de Cameraria S. Michaelis per ipsum ob-
tenta vique de ann 1614. quia littere dictæ
prouisionis habebant decretum, quod infra
annum teneretur habitum Regularem suscipere
& professionem emittere, alias beneficium
eo ipso vacaret. Vnde cum dictus Saluator
nec dictum habitum susceperit, neque pro-
fessionem emisisset dicitur illi renunciasse,
nec ius aliquod pones ipsum remansisse, de
quo esset facienda mentio ex vulgata iuris re-
10 gula quod noo entis nullæ sunt qualitates
l. eius §. quod si stipulatur ff. si cert. petat. l. qui-
dam referunt post. princ. vers. nullius enim mo-
menti ff. de iur. codicill. c. bona d. 1. vers. contra
verò, & ibi glos. verbo per verum naturam de
electio.

Et ita &c.

ROMANA PENSIONIS DOMVS.

Luna 17. Novemb. 1635.

DECISIO DCCCXXXIX.

Impressa in rec. dec. 624. part. 4. tom. 3.

PARMEN. PENSIONIS.

Luna 19. Novemb. 1635.

ARGVMENTVM.

Pensionarius quæ onera soluere teneatur.

SYMMARIVM.

- 1 Rota sape vii suprenum Tribunal reformat sententias, & mandata aliorum Tribunalium inferiorum, & etiam ipsius Rota. Pensionarius quæ onera soluere teneatur num. 1. & seqq.
- 2 Successor in Beneficio non tenetur ad pensiones decursas tempore sui antecessoris, nisi confuso de diligentis contra eum factis.
- 3 Relatum est in referente cum omnibus suis qualitatibus.
- 4 Constitutio posterior derogat priori.
- 5 Limita quando in priori constitutione continetur derogatio futurarum contrariarum Constitutionum. Sublimata num. 7.
- 6 Pensionem soluere non tenetur fructus non percipientes.
- 7 Confirmationes posteriores faciant valere dispositiones confirmatas.

DECISIO DCCCXL.

FVit olim reservata annua pensio ducatorum 500. à fel. rec. Pin IV. super fructibus Præceptoriarum Trinitatis, & S. Laurentij Ordinis Hierosolymitani ad finorem Ioannis Baptistæ Sorbelloni tunc Episcopi Cassanen. libera, exempta, & immunis ab omni decima quarta, & alijs quibuscumque oneribus tam ordinarijs, quam extraordinarijs, & cum clausulis amplissimis prout latius in litteris d. reservationis continetur quam pensionem pollmodum fel. rec. Greg. XIII. transiit pro rata duc. 300. cum eisdem immunitatibus. & exemptionibus, ac omnibus alijs in dicta priori reservatione contentis in personam D. Comitissæ Fabritij Sorbelloni, qui cum non posset integrè d. pensionem exigere ab Eq. Alexandro Vrsio novo Commendatario, & proviso de dictis præceptorijs pro obitu Equitis Camilli Coloretz sub pretextu quod teneatur contribuere oneribus debitis Religionij à Commendatarijs, movit contra ipsorum iudicium coram A. C. & obtinuit mandatum de manutenendo in possessione exigendi integram pensionem cum mandato executivo pro omnibus, & singulis terminis decursis tam de tempore ipsius Equitis Alexandri, quàm Equitis Camilli eius antecessoris, à quo decreto appellavit Eques Alexander, & adita Signaturæ obtinuit causam in Rota mihi committi, quare dato dubio, an decretum A. C.

esset confirmandum, vel infirmandum illud hodie proposui, & Domini dixerunt decretum A. C. esse reformandum quoad pensiones decursas tempore Equitis Camilli prædecessoris ratione quia successores in beneficio non possunt condemnari ad solutionem decursarum in vita sui antecessoris, nisi confuso de diligentis factis per pensionarium contra d. antecessorem iuxta Cressi. dec. 3. num. 7. de solut. Rot. dec. 1351. num. 1. apud Seraph. dec. 507. num. 3. coram S. mem. Gregor. XV. ubi etiam Addentes notant, & in alijs, quos latè refert Garz. de benef. par. 1. cap. 5. numer. 199. & sequentes.

Et circa hanc partem decreti nulla fuit apud Dominos dubitatio, quod illud esset reformandum secundum modum præfatum ex dicta conclusione nuper firmata, sed difficultas erat quoad alteram partem decreti concedentis manutationem d. Comitissæ in integra exactione pensionum decursarum de tempore Equitis Alexandri, quas præterdebant idem Eques fore diminuenda ratione vacantis, & mortuarij, & aliorum onerum, quæ solvuntur Religionij, in quo quidem articulo Dominus non erat concordans. Nam omniſſo, quod hic fuit actum possessorio summarijſſimo retinende, in quo non videbantur admittendæ executiones prædictæ solutionis vacantis, & mortuarij tanquam relictiones pensionum, dicebant aliqui ex Dominis, quod ista pensio erat etiam exempta à vacante mortuario, & alijs oneribus ex ipso tenore litterarum reservationis, dum Pius IV. illam reservavit liberam exemptam, & immunam ab omni decima quarta medietate vel quavis alia fructuum parte, nec non subsidio etiam caritativo, & alio quocunque tam ordinario quàm extraordinario onere quavis etiam Apostolica auctoritate, & quacunque quantumvis vrgentiſſima, & necessario expiſcenda, seu speciali nota digna causa, vti latius in dd. litteris, ex quibus, & litteris facultatis transferendi huiusmodi pensionem in personam D. Comitissæ postea concessis per Gregor. XIII. cum omnibus, & singulis immunitatibus, & exemptionibus, alijsque clausulis decretis, derogationibus, ac alijs modo, & forma in d. priori reservatione expreſſis inferebatur omnes clausulas supra positas, & exemptiones cõtenas in reservatione suffragari Comitissæ quoad pensionem in ipsum translatam, cum relatum dicatur esse in referente cum omnibus suis qualitatibus l. esse toto ff. de hered. instir. Sord. cons. 105. num. 30. & cons. 338. num. 24. eoque magis quia postea libeditur in prædictis litteris Gregorij XIII. non obſte. præmissis, & confirmacionibus, & Ordinationibus Apostolicis nec non d. Hospitalis invicem roboratis, ſtatutis, consuetudinibus, stabilimentis, & privilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Hospitali, & pro tempore existentis illius magis Conventui Præceptoribus, & alijs personis sub quavis tenore, & formis, & cum quibuscumque etiam derogationum derogatorijs, alijsque effectoribus, & insolitis clausulis nec non irritatis, & alijs decretis in genere,

vere, vel in specie etiam ad Imperatorum Regumque iustitiam seu more proprio concessis, etiam si in eis caueatur expresse quod prædicta, & alij præceptoria pensionibus granari non possint.

Nec prædictis pro hac parte oblatæ dicebatur Constitutio S. mem. Pij V. postea edita in fauorem Religionis attingens pensionarios ad solutionem non obstat, quod pensiones sine exemptæ à quocumque onere, mortuario, & Passagio, vel alias quomodolibet nuncupato, etiam quod in reservatione fuerit dictum, quod titulares ratam partem ipsos pensionarios tangentem solvere teneantur, quæ Constitutio tamquam posterior videtur attendenda pro derogatione præcedentium litterarum Pij IV. iuxta *rex. in l. nem. & posteriores ff. de leg. cum alijs not. per Dec. cons. 3. nu. 2. vers. præterea*. Quia respondebatur, quod sicut huic Constitutioni diceretur sufficienter derogatum per dictas litteras Pij IV. concessas cum prædictis derogatiuis, & alijs amplissimis clausulis, ita deberet dici fuisse illi derogationem per litteras Greg. XIII. post d. Constitutionem Pij V. emanatas, & concessas eum omnibus eisdem exemptionibus, & clausulis in litteris Pij IV. contentis iuxta regulam supradictam quod relatum est in referente cum omnibus suis qualitatibus, & sic stante hac derogatione pensio remanet exempta, & immunitis, ut fuit resolutum in *Venta Pensionis 16. Februarij 1612. coram bo. mem. Cardin. Sacerato, & notæ latæ Gratian. discept. forens. c. 548. per totum*.

Alij vero Domini, qui tenebant contrariam partem, quod scilicet dicta pensio non esset exempta nec à mortuario, & anno vacante, neque ab alijs oneribus, quæ quot annis solvuntur Religioni, movebantur præcipue ex eo, quod de tempore mortuarij, & anni vacantis Comendatarius possidens non percipit fructus sed ipsa Religio, unde æquum & rationi consonum videbatur quod qui non percipit fructus, nec etiam ad pensiones teneatur *Per de. c. 189. num. 3. lib. 2. & dec. 15 de pens.*

Quod tanto magis dicebant procedere propter constitutionem supradictam Pij V. expresse mandantem pensionarios teneri pro rata contributere tam quoad dicta onera mortuarijs, & vacantijs, quam quoad omnia, & quæcumque alia quomodolibet nuncupata, quæ Constitutio derogat omnibus, & quibuscunque privilegijs, & cum fuerit postea edita prævalet in derogatione anterioribus, & litteris præcedentibus Pij IV. ut in terminis pensionis, & privilegiorum Religionis censuit *Rota in Asculana pensionis 7. Februarij 1586. coram bo. mem. Cardinali Pamphilio*.

Neque huic parti obstat, quod superuenerint postea litteræ supradictæ Gregorij XIII. cum similibus derogationibus ad fauorem Comitissæ Pensionarij, quia respondebatur quantum ad derogationem respicientes exemptionem pensionis quod Greg. XIII. nihil addidit, sed se retulit ad exemptiones, & omnia alia contenta in litteris Pij IV. absque alia derogatione d. Constitutionis Pij V. quo verò ad alias derogatio-

nes illæ respiciunt validitatem translationis pensionis, super qua non est questio.

Vtius dicebatur etiam pro responsione, quod aderant confirmationes Clementis VIII. & Pauli V. omnium, & quoramenque privilegiorum indultorum & facultatum Religionis quæ vii posterioribus omnibus alijs efficiunt, ut semper præualere debeat dispositiones statutorum d. Religionis & sic quod Pensionarij teneantur pro rata contribuere oneribus supradictis, non obstantibus exemptionibus, & immunitatibus eisdem pensionarijs concessis.

Vtrum cum Dominis videtur articulus factis dubius, placuit super eo nullam capere resolutionem, sed tantum respondere pro reformatione d. decreti A.C. iuxta modum superius positum.

ROMANA LOCORVM MONTIVM sc.7.m.

Luna 17. Novemb. 1625.

ARGVMENTVM.

Paret ex Summario.

S V M M A R I V M.

1. Auditor subrogatus in locum alterius extendit decisiones non extensas ab eius antecessore in cuius locum subrogatur.
2. Debitorum omnes remanent liberati ex solutione facta per quemlibet eorum.

DE C I S I O DCCCXLI.

Proposito dubio in ista causa coram bo. mem. D. Vbal. sub die 17. Novembris 1625. ad quæ spectarent loca Montium in proprietate scut. 7. m. subsidij triennalis, & aliorum fuit per Dominos ad fauorem D. Clerici capta resolutio, quam cum idem D. Vbalus infirmitate grauatius, ac denique morte præuentus extendere non valuisset, dicta causa mihi commissa decisionem iuxta vota DD. meorum extendere assumpsi, in qua pro maiori facti intelligentia præmittendum fore censui, quod alias de anno 1575. bo. mem. Cardinalis Rebibba donauit Ascanio eius ex fratre Nepoti scuta 20. m. supponendo illa perpetuo fideicomisso ad fauorem familie & descen. d. Alcanij, & cum onere inter alia, quod de dictis bonis dotarentur etiam filij femine descendentes ab eodem Ascanio videlicet eius proximioribus in defectum aliorum bonorum competentem, tamen & secundum earum conditionem & temporum qualitates, ut latius in Summ. Caroli num. 4. cum quo Domino Cardinali concurrit etiam D. eius frater Episcopus Catanien. qui fecit eandem donationem pro rata sc. 7. m. tam nomine suo quam Patriarchæ Constantinopolitani eius fratris, pro quo promissit de rato.

De anno eodem i. 1575. Dominus Cardinalis iuxta donationem a se factam soluit sc. 13. m. Ascanio in diuersis assignamentis, prout constat in d. Summario Caroli num. 4. & de anno 1586. Dominus Patriarcha soluit scuta 7. m. restantia pro complemento dictæ donationis 22. m. à se factæ una cum d. D. Cardinali in locis

locis Montis Religionis &c. vt in *Summ.* dato in responsione D. Cleriz, qua solutione, & stante remanet integre soluta dicta donatio &c. m.

Postea vero de anno 1598. cum D. Cleria filia prædicti Afcanij esset iam nubilis idem Dominus Episcopus Catanien. eius patruus vt alicui nobili posset collocari in matrimonium promissit eidem D. Cleriz sc. 10. m. illaque soluit in locis Montium, vt apparet ex patentibus *Summ.* Cleriz num. 4. cum pacto ibi expresso, quod remanerent per fundo dotali ipsius D. Cleriz.

Hic sic stantibus in facto, & cum appareat scuta 20. m. vt supra donata Afcasio fuisse integre soluta nempe per Cardinalem sc. 13. m. & per Patriarcham vt dixi scuta 7. m. duo sequuntur, primum quod tam Cardinalis quam Patriarcha, & Episcopus fratres remanserunt liberi à dicta obligatione scutorum 20. m. cum in prouisione Episcopii dicitur, quod licet omnes in solidum obligentur ad ista scuta 7. m. tamen solutione cuiuslibet ipsorum reliqui remaneant liberi, quod est etiā conformis dispositioni in l. 3. §. fin. in fin. ibi vt sine vnus soluat omnes liberentur ff. de duob. reis & ibidem hoc tradit *Ronegall. in vers. vbiq. num. 14.*

Alterum, & secundum quod solutio scutorum 10. m. vt supra facta per Episcopum D. Cleriz non concernit dictam donationem scutorum 20. m. sed respicit tantum Cleriam, & dicitur donatio de per se ad illius fauorem facta, vt scilicet posset nubere viro nobili, & sic loca Montium pro scutis 7. m. empti cum dictis pecunijs spectant ad ipsam Cleriam, & fuerunt facta eius fundus dotalis, & de pecunijs Episcopii Dominici non autem de locis Montium, nec de pecunijs in donatione 10. m. scutorum contentis, quæ sunt facta Afcasio.

Et prædicta sufficiunt ad decisionem, dubij de quo agitur abique eo quod disputemus de fideicommissio nec de *Amb. rei qua* siquidem in donati. ne Episcopi Dominici facta Cleriz de anno 1593. scutorum 10. m. includuntur ista scuta 7. m. sibi soluta per Dominicum in locis Montium, vt apparet ex patentibus, & cum pacto ibi expresso, quod remanerent pro fundo dotali ipsius Cleriz, vnde nec dicta scuta 7. m. intrans in dicta donatione 20. m. nec in fideicommissio de illis facto, sed remanent de per se, & vitra dictam donationem 20. m. & pro fundo dotali eiusdem Cleriz, & sic tanquam talia spectant ad dictam Cleriam, vt fuit resolutum.

non debetur postea denuo à Colligante, qui de mandato Iudicis immixtus fuit in possessionem.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Sacristia Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe habet Indultum Apostolicum percipiendi mediæ annuatæ à nouis Canonicis, & alijs nouiter ingredientibus, & etiam alia solui solui in introitu, & admissione.*
- 2 *Declara dictum Indultum vt infra num. 16.*
- 3 *Canonici Sancti Petri Vrbs, & alijs Beneficiarij in eorum ingressu solunt Sacristia mediæ annuatæ num. 1. Decl. num. 16.*
- 4 *Mediæ annuatæ solui debet ex fructibus Beneficij.*
- 5 *Fructus spectant ad eum ad quem spectat beneficium, & non ad intrusum in eo.*
- 6 *Collecta, seu Gabella duplex non est soluenda pro eadem re.*
- 7 *Decima duplicata pro eadem re non sunt soluenda.*
- 8 *Annuatæ semel soluta pro eadem vacatione non est iterum soluenda etiam quod expediantur noua littera sub eadem supplicatione.*
- 9 *Promissio nulla non consumit vacationem, nec impedit denotationem.*
- 10 *Vacatio contingens ex persona nulliter promissa non est noua vacatio, sed Beneficium adhuc vacat ex prima vacatione.*
- 11 *Onus reale fructuum Beneficij, & non personale non est soluendum per quemlibet personam, sed tantum in qualibet vacatione.*
- 12 *Vacatio de iure, & non de facto attendi debet.*
- 13 *Vacationem de facto tantum aliquando sufficit inspicere ratione subiectæ materiæ, & quomodo, & quando.*
- 14 *In Beneficij non admittuntur plures possessor.*
- 15 *Possessio intrusi, vel nulliter immixti redandæ ad commodum veri, & iusti possessoris.*
- 16 *Distributiones etiam quotidianæ spectant ad eum ad quem spectat beneficium, & non ad intrusum in eo, contra quem nec requiritur protestatio.*
- 17 *Intrusus non sibi possidet sed ei, ad quem spectat beneficium.*
- 18 *Gabella est soluenda à possessore etiam de solito, Declara ibid.*
- 19 *Observantia non præiudicat tertio vel successorij quando non est obtenta in contraditorio iudicio sed emanauit ex voluntate particularis quæ non præiudicat nec infert iniquam conditionem.*

D E C I S I O DCCCXLII.

IN Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, adeq. Indultum Clementis VII. confirmatum à Paulo III. quod in prima eius parte applicat Sacristiæ dictæ Basilicæ omnes, & singulas pecunias, & alias res, quas noui Canonici Beneficiarij, Clerici eiusdem Basilicæ in & pto introitu, receptione, ad missionem, & possessionis ademptione Canonizarum Præbendarum, Beneficiorum, & Clericatum dare consueverint & quantum ad istas res, & pecunias non contraxerit Julius Cæsar soluere pto sua admissione pecunias dare consuevas, de fructibus autem Beneficij hanc prima parte nullum verbum. in secunda vero parte ibi nec non re-

ROMANA MEDIETATIS ANNATÆ.

Luna 1. Decembris 1625.

A R G V M E N T V M.

Medietas annuatæ, quæ à Canonicis, Beneficiarijs, & Clericis nouiter ingredientibus ex Indulto Apostolico debetur Sacristiæ Basilicæ Principis Apostolorum, Vrbs si fuerit semel soluta ab intruso

tegrum medietatem omnium & ſingularum fru-
ctuum &c. Indultum applicat eidem Sacriſtiae
medietatem fructuum primi anniſpectu pro-
uisionum Canoniarum Prebendarum Bene-
ficiarum, & Clericatum, & ſuper hoc eſt
hodie controuerſia inter Sacriſtiam, & Iu-
lium Caſarem, à quo vti nouiter immiſſo
vigore mandati Rotalis in poſſeſſionem Cleri-
catus præſentis Sacriſtiae exigere iuxta for-
mam ſupradicti Indulti mediam annatam,
quam tamen cum Iulius Caſar ſoluere ceſſa-
ſſet tanquam ſemel exactam, & ſolutam à
Nicolao eius Collicigante, & prius intruſo
in hoc eodem Clericato, fuit per me datum
dubium cum præſuppoſito dicti indulti, an
exactio facta per Sacriſtiam à Nicolao infra-
getur Iulio Caſari, quod dubio ſemel propo-
ſito ſub die 23. Iunii præteriti fuit reſolutio
dilatata, quapropter hodie illud repropoſui,
& Domini conſulerunt exactiorem prædictam
fuſſragari Iulio Caſari, & ratio poſſibilis re-
ſolutionis fuit, quia media annata debet ſol-
ui ex fructibus, ſeu redditibus bene-
f. 3. ci, vt
clare dicunt verba Indulti, & diſpoſitum eſt
etiā de iure, vt tradunt Coraſ. de benef. par.
4. c. 4. num. 53. Monet. de diſtrib. quotid. par. 3.
q. 9. nu. 27. Buſſ. conſ. 126. nu. 83. lib. 2. & ideo
cum fructus d. Clericatus ſpectarent ad Iuliū
Caſarem non autem ad Nicolaum inuſum,
iuxta notata per gloſ. in c. dudum il 2. verbo
ſurtum vbi not. etiam Abb. n. 19. de elec. Caſſad.
dec. 6. ſub nu. 1. de præben. Rota dec. 103. nu. 6.
par. 2. nec. non videtur æquum, quod Iulius
Caſar poſſit cogi ad ſoluendum nouam anna-
tam debitam ex fructibus eiſdem Clericatus
ſed debet eidem fuſſragari iam ſoluta per Ni-
colaum ad tradita per Dec. conſ. 235. n. 4. verſ.
hoc idem & per totum vbi dicit, quod ſi bona
exiſtant ad æſtimum venditionis ſi venditor
ſoluat collectam, & onera, non poſſet de no-
uo grauari emptor ad illa ſoluenda, quia de
iure non eſt permiſſum, quod duplex collecta
ſive gabella pro eadem re exigatur hoc idem
notant Bald. in l. 1. §. quod ſi nemo nu. 55. verſ.
ſed iuxta hoc quaro & num. 12. ff. quod cuiusque
vniuerſ. non idem Dec. conſ. 457. num. 3. & 4.
Socet. Sen. conſ. 303. nu. 4. verſ. confirmatur l. 2.
nec. antecedenti hoc exemplificat in eo, qui
ſemel ſoluat decimas Alex. conſ. 143. nu. 6. &
conſ. 148. nu. 10. l. 6. Rom. conſ. 161. latè Ber-
tachi. traſ. de gabel. §. par. princ. & in terminis
quod ſemel ſoluta annata pro eadem vaca-
tione non debeat iterum ſolui etiam quod ex-
pediatur literæ nouæ ſub eadem ſupplicatio-
ne trad. Galleſ. traſ. de annat. in ſu verſ. ex
huius regula ſingulis partiſibi ibi prout neque ille
ſoluſit fol. 377. & optimè facit ad hoc propoſi-
tum deſiſſa in cauſa Hiſpalen. Quinorum 27.
Nouembriſ 1617. coram D. meo Seleucien. vbi
cum Capitulum ageret ad ſolutionem pluriū
quiliarum partis fructuum, Rota ibi reſoluit
non fuiſſe debitum Capitulo, niſi vnicum
quintum, quia non ſuperuenerat niſi vnica vaca-
tio, licet plures fuiſſent prouiſi nulliter ta-
men, vel intruſi, quod idem eſt in noſtro ca-
ſu, in quo fuit prouiſus de hoc Clericato

etiā Nicolaus, ſed cum illius titulus, ſeu
prouiſio, non ſubſtineretur, non potuit ex ea
tanquam nulla induci noua vacatio, & con-
ſequenter ſtante vnica vacatione vnica tantum
debet ſolui annata, & non plures iuxta ſupe-
rius allegata, & facit, quod ſicut prouiſio
nulla non conſumit vacationem, nec impedit
deuolutionem, ita vacatio contingens ex per-
ſona prouiſi nulliter non tribuit nouas facul-
tates ipſi Sacriſtiae deducendi alteram mediam
annatam ſuper eodem beneficio, cum non di-
catur noua vacatio Caſſad. dec. 2. de vno par.
dec. 13. lib. 3. Seraph. dec. 1309. nu. 2.

Quæ tanto magis procedere Dominis vi-
debantur ex eo quia applicatio iſtius medietatis
anuatæ non reſpicit perſonas, ſed ipſa benefi-
cia, & ſic cum ſit onus reale fructuum benefi-
cij, non autem perſonale, vt notat Buſſ. d.
conſ. 126. num. 83. lib. 2. Coraſ. de benef. d. par.
4. c. 4. num. 53. Monet. de diſtrib. quotid. loc. ſu-
pra citat. num. 34. non debet perſolui pro qua-
libet perſona, quæ admittitur ad poſſeſſionem
ſed tantum reſpectu ſingularum vacationum
ſuccedentium quas, & non ad miſſionem cu-
iuslibet beneficiati indultum reſpectu in ſecun-
da eius parte, prout ſuperius fuiſt demonſtra-
tum, & vterius etiam patet, ex eo quia ex-
cluduntur in eo prouiſiones in quibuſcunque
caſibus, & reſpectu perſonis factæ quod
apertè demonſtrat indultum habuiſſe tantum-
modo reſpectum ad vacationem, non autem
ad nouam perſonam ingredientem.

Non obſtat, quod vacatio ex perſona Ni-
colai, licet nulliter prouiſi dicatur vacatio
ſaltem de ſacto, & ſic ſufficiens ad effectum
prædictum, quia fuit reſponſum non debere
attendi vacationes de ſacto ſed tantum quæ
de iure contingunt Caſſad. dec. 5. nu. 4. & ſeq.
de priuileg. Rota dec. 102. lib. 1. par. 3. & dec. 52.
in ſin. lib. 2. ead. par. 3. diu. Gonzal. adducens
ſuper Reg. 8. gloſ. 15. §. 1. nu. 14. nec facit quod
ſufficiat etiam aliquando iuſtificare vacationē
de ſacto ratione ſubiectæ materiæ iuxta dec. Be-
lam. 116. in ſin. ſæpius canonizati, quæ ſubiectæ
materia colligitur hic ex tenore primæ partiſ
indultivideatur reſpicere tantum admiſſionem,
ſeu receptionem noui Clerici, quia fuit dictū
hic non agi de prima, ſed de ſecunda parte
indulti, cuius verba dnm loquuntur de applica-
tione iſtius medietatis annatæ non videtur
poſſe intelligi de vacatione tantummodo de
ſacto, ſed de iure, & de ſacto, attento quod
non verlemur in terminis iuſtificationis gra-
tiæ, ſed in certa, ac determinata applicatione
fructuum iuxta tradita per Rota dec. 659. num.
15. par. 2. nec. alias enim intelligendo ſimpli-
citer in hoc caſu de vacatione de ſacto ſeque-
retur, quod pro vna vacatione ſolueretur
plures medietatis annatæ, & tot quot contingeret
heri impetrationes, & poſſeſſionis occupatio-
nes, quod non eſt dicendum cum in beneficiis
regulariter non admittuntur plures poſſeſſores
ſed poſſeſſio illius, qui fuit intruſus, vel nul-
liter immiſſus dicatur redundare ad commodū
tantum veri & iuſti poſſeſſoris c. contingit
de del. & contum. l. quamuis & ibi gloſ. verb. pro-
inde

inde habendo ff. de ho. auctor. Indie. possid. & fuit dictum in *Matca. Canonici* 27. *May* 1619. coram ho. mc. Card. Sacro.

Non obstat, quod redditus huius Clericatus consistant in fructibus, qui solum debentur presentibus, & interessentibus, & fiscaliter distributionibus quotidianis, ut per Riccium opus. 194. *distributiones quotidianae* nu. 3. quia nihilominus illi spectant ad Iulium Cæsarem verum, & legitimum possessorem, itaque nec cetera intrusum prout erat Nicolaus requireretur protestatio *Rota* dec. 618. in *princ. par. 1. diu. Gonz. super Reg. 8. §. 3. probem. nu. 161. vers. 4. finita*, quoniam cum illi redditus pro rata remanere deberent ratione medietatis annatae penes Sacristiam non erat pariter necessaria aliqua protestatio ad effectum, ut Iulius Cæsar tanquam verus possessor illos pretendere posset *Put. dec. 373. num. 5. lib. 1. in nou. Rota diu. dicta* dec. 618. *par. 1. & in Maioricens. Canonici* 2. *May* 1594. in *Firma distributionis* 26. *Januarii* 1598. coram Illustriss. Cardinali Mellino, & in *Cajalen. distributionum* 16. *Novembris* 1605. coram R. P. D. Ortembergo.

Non obstat, quod Iulius Cæsar obtinuerit tantum immisionem in possessionem istius Clericatus, non autem fuerit lata sententia, ad eius favorem cum condemnatione fructuum, quia huiusmodi obiectum posset procedere, si Iulius Cæsar ageret hodie contra Nicolaum, & vellet ab eo repetere dictos fructus, sed cum Nicolaus ut supra dictum est, soluerit medietatem annatam Sacristiae dicitur gessisse negotium vitile Iulij Cæsaris, ad cuius tantum commodum, tanquam intrusus dicebatur possidere e. contingit de dol. & contum. cum alijs supra allegatis.

Minus obstat, quod media annata ex dicto indulto Clementis sit applicata Sacristiae, etiam si procuraciones sint de litigiosis, & vacaturis, in quibus cum non possit considerari vera vacatio, nisi post eventum litis, aut conditionis purificandae per vacationem videtur intrare conclusio supra firmata pro Sacristia, quod sufficiat etiam vacatio de facto pro exactione dictae medietatis annatae, quia fuit responsum verba praedicta Indulti aliter esse intelligenda, nempe per quoad beneficialitigiosa provisi etiam lite subsistente non possint quoad eorum interesse impedire vacationem medietatis annatae, & similiter quoad vacatura, quae excedunt primum annum, ut Sacristia non dicatur propter hoc priuata suis facultatibus deducendi medietatem annatam ex fructibus, qui prius percipi non potuerunt, non autem quod valeat exigere medietatem annatam ex quacunque vacatione de facto contingente, quod esset omnino absurdum ex supra deducis.

Secundo respondebatur, quod licet Indultum dicat medietatem annatam debet soluetiam de beneficijs litigiosis, & vacaturis, attamen non disponit, quod illa soluta cum debeat solui ex fructibus beneficij ut superius demonstravi, non sit computanda ad favorem veri & legitimi possessoris, vel titularis, prout in 17 simili non facit, quod gabella debeat solui a

possessoribus etiam de facto, ut per *Mascan. conf. 18. num. 333. & seg. Surd. decis. 105. num. 47.* quia non inde sequitur, quod ille qui verè habet ius, & legitime possidet teneatur solvere novam gabellam iuxta *Bald. Dec. Soc. & alios* supra alleg.

Tandem non obstat, quod alias in his, & similibus casibus Sacristia exigerit istam medietatem annatam, & sic dicitur constare de observantia faciendi huiusmodi exactiones, quia ex casibus siue exemplis adductis in *Summar. eiusdem Sacristiae* num. 2. de duobus Beneficijs, qui soluerunt d. medietatem annatam pro illorum ingressu in possessionem non videtur illo modo posse firmari observantiam talem, quae praedictis Iulio Cæsari tanquam non obtemperanti in contraditorio iudicio, sed emanata ex particulari solvuntur voluntate, qui bene potuerunt de se sua sic disponere, non autem mediante solutione per ipsos facta alteri ingredienti praedictare, & iniquam condemnationem inferre l. si ex duobus in fin. ff. de neg. gest. l. 1. in principio ff. de alimn. Ind. *mutan. can. fals. l. non debet ff. reg. iur. cum alijs* notat per *Crauc. conf. 1. pro Genero* num. 91. & nu. 455.

Ex quibus ira fuit resolutum utraque parte informante.

ROMANA DE PRATIS.

Febr. 5. Decembris 1625.

ARGUMENTUM.

Per acceptationem legati facti in testamento nullo an, & quando censetur approbatum idem testamentum. Donatio rei litigiosa facta an valeat.

S Y M M A R I U M.

- 1 Testamentum facit cessare causam intestati.
- 2 Testamentum nullum dicere non potest acceptans legatum in eo sibi factum.
- 3 Limita non procedere in absente, in quo propterea viget ignorantia facti, & Iuris nullitatis testamenti; sed in habente scientiam nullitatis praecedat conclusio num. 7.
Legatum in testamento nullo factum acceptans non sibi praedictat, si de huiusmodi nullitate non habebat scientiam tempore acceptationis num. 3.
- 4 Donatio rei litigiosa non valet lite pendente.
- 5 Limita quando litis sit solum super possessore.
- 6 Litigiosi vitium tot ite auctoritas & Breve Principis.
- 7 Donantis renunciations, & confessiones praedictant etiam Donatario.
- 8 Donatario absente non queritur ius ante ratificationem, vel acceptationem etiam stante stipulatione Notary.
- 9 Donator post factum validam donationem non potest amplius aliquid inonare in praedictum donatary.
- 10 Testamentum nullum ex defectu solemnitarum adim.

adinuenda ob beneficium publicum non validentur ex voluntate privata.

12. *Res donata quando dicatur effecta patrimonium donantis, & consolidata inter alia bona ipsius donantis remissionem.*

DECISIO DCCCXLIII.

IN decisione ultimo loco facta in ista causa sub die 4. Decembris 1653. fuit dictum, Michaeli Prato esse denegandam immisionem, tunc per ipsum petitam ex interdicto quorum bonorum in bonis Petri eius Pauri, ex eo quia idem Petrus obierat in testamento, quod facit cessare causam intestati, quodque idem Michael, qui prætendebat dictum testamentum nullum, & invalidum ex defectu solemnitarum acceptando legatum in eo sibi factum non poterat amplius dictum testamentum impugnare iuxta iura, & doctrinas allegatas in decisione, & notat etiam Hond. conf. 67. nu. 34. & seq. lib. 1.

Post huiusmodi resolutionem venit ad causam Garofolino tanquam donataris supradicti Michaelis pro securis 3000. percipiendis ex hereditate & bonis dicti Petri, nempe scitis 500. ex portione Ioannis, cuius idem Michael erat frater, & donataris, & cum obtinisset dictam causam pro suo interesse mihi pariter committi, dedi tunc dubium, an testamentum præfactum esset exequendum quoad interesse ipsius Garofolini, & sic an testamentum obsteret Garofolino donatario Michaelis, quo dubio bis proposito, & non resolutio, cum hodie illud reproposuissem, Domini dixerunt donationem ex persona Ioannis suffragari Garofolino, & moti fuerunt ex eo quia licet Michael per acceptationem legati, ut supra sibi facti in dicto testamento, quod prætendebat esse nullum, præiudicaverit sibi, & consequenter Garofolino donatario, & à se causam habenti. atamen ex hac acceptatione Michaelis non sequebatur esse illarum præiudicium Garofolino respectu portionis Ioannis, qui cum de tempore legati sibi pariter facti in eodem testamento non esset præfens Romæ, sed in longinquis partibus, & sic haberet ignorantiam tam facti, quam iuris circa præsentiam invaliditatem testamenti, ac eius non legitimam publicationem, non potest dici, quod per acceptationem dicti legati sibi præiudicaverit iuxta text. in l. mater ff. de inst. testam. glof. in l. post legatum & ibi Bart. num. 1. vers. respondendo ff. de his quibus & indign. idem Bart. in l. demonstratio falsa §. 1. de condit. & demonstrat. Menoch. conf. 162. numer. 30.

Non obstat, quod dicta donatio fuerit nulla uti facta lite in Rota pendente ad text. in l. 2. & l. fin. C. de litig. quia non procedit, cum litis est super possessione, prout fuit litis mortua per Michaelen super possessorio adipiscenda, quæ propterea non impediunt donationem prædictam glof. in c. 1. ubi Abb. num. 5. de confirm. vel inutil. Curt. in. conf. 253. num. 21. lib. 3. cum alijs latè notatis per Lancell. de auct. par. 2. c. 4. in præfat. num. 491. & num.

651. ultra quod videbatur cessare istud vicium litigiosi propter Breve Pauli V. obtentum super validitate dictæ donationis non obstante, litis pendentia iuxta tradita per eundem Lancell. loc. cit. num. 291. & seqq.

Quo vero ad Michaelen placuit Dominis decisio aliis facta nempe quod per acceptationem legati sibi facti in testamento non valeat amplius illud impugnare ex capite præsentis nullitatis iuxta allegata superius in dicta decisione quam tanto magis Domini sunt amplexi, quia clarè constat, ipsum habuisse plenam notitiam, ac scientiam præsentium nullitatum dicti testamenti ex actibus positionis per ipsam factis de quibus in Summario Ioannis Petri nu. 2. 3. 4. & 5. ubi num. 2. renunciat solemnitatibus deficientibus in dicto testamento quæ forsitan erant adhibenda, & vt expressè fatetur in responsione ad positiones, quod quando acceptavit legatum erat plenè informatus de tenore, ac solemnitatibus dicti testamenti ex quo lapsus illud viderat, ac legerat, quæ renunciationes, & confessiones factæ per Michaelen præiudicabant sine dubio etiam Garofolino eius donatario tanquam factæ ante dictam donationem l. si superatus in principio ubi D. ff. de pigu. Bald. conf. 364. numer. 2. vers. tertio quia lib. 2. Rota decis. 575. num. 4. par. 2. recent. & decis. 173. num. 1. coram Sen. mem. Gregorio XV.

Sed circa hoc advertebatur, quod licet prædicta cessio, & confessio facta in positionibus emanasset antequam appareret Garofolino acceptationem sibi absentis factam, & sic antequam sibi esset ius quesitum, quod donatario absentis non requiritur ante ratificationem, vel acceptationem secutam etiam stante pro eo stipulatione Notarii quæ operatur tantum, vt donatio sit valida ad effectum, vt non possit revocari per donantem, non autem, vt ius aliquod queratur ante acceptationem iuxta decisionem Seraphini 472. & Gregor. XV. 567. num. 3. Atamen visum fuit prædicta non sufficere quoad præiudicium Garofolini, cuius respectu non est facienda vis in acceptatione donationis, sed in defectu facultatis ipsius donantis, qui facta donatione valida non potest amplius aliquid arreatare in præiudicium donatarij ad late tradita per Surd. consil. 12. num. 31. & conf. 83. num. 23. & latissimè comprobatur Paris. conf. 19. numer. 56. & seqq. lib. 3. & ideo acceptatio donationis quodcumque sequatur remouet quicquid à donante medio tempore factum repetitur in præiudicium ipsius donatarij.

Non obstat, quod dicatur testamentum fuisse nullum ex defectu solemnitarum, & ideo non potuerit illud validari ex priuata voluntate Michaelis, cum dictæ solemnitates sint inuenta propter beneficium publicum, quæ non possunt priuatorum voluntatibus tolli, quia fuit responsio hic, non agi, an Michael potuerit validare testamentum aliis nullum, sed an ipse acceptando legatum sibi factum in dicto testamento dicatur renuncialis successioni ab intestato, & approbasse voluntatem te-

statoris quoad suum interesse, quod sine dubio facere potuit ex adductis in d. decis. & notant post glof. verb. *secutus est* in l. legitimam ff. de per. hered. Bald. in l. postumum legatum 46. num. 2. vers. aut volo dicere, & ibidem Alberic. nu. 1. vers. nisi sentissem ff. cod. tit. Bart. in l. post legatum sub num. 1. vers. sed si vellet ff. de his quib. ut indig.

Vnum tamen facit difficultatem, quod portio donata per Ioannem Michaeli ante donationem factam per dictum Michaelem Garofolino videbatur iam transfusa, & consolidata inter alia bona ipsius Michaelis, ac effectus illius proprium patrimonium, & vna hereditas ex adductis in Romana Successionis 17. Iunij 1614. coram Domino meo Merlino; Unde sequitur, dictam donationem, nec etiam ex persona Ioannis posse suffragari Garofolino, super quo vellem iterum Dominos meos consulere.

BVRGEN. BENEFICII.

Mercurij 10. Decembris 1625.

ARGVMENTVM.

Beneficium debet adiudicari illi, qui habet requisita à Constitutione Synodali. Reprobatus aliquando admittitur ad nouum examen, & si reperitur idoneus prouidetur de beneficio.

SVMARIVM.

- 1 Beneficium debetur habenti qualitates requisitas in Constitutione Synodali.
- 2 Synodalis Constitutio determinat tanquam de eo su legis.
- 3 Appellatio datur à grauamine (lato in reprobando aliquem in examine).
- 4 Reprobatus in examine appellans, & causam committens de nouo examinari, & si reperitur idoneus ei confertur beneficium. Declaratum.

DECISIO DCCCXLIV.

Conclufum fuit per Dominos Beneficium, de quo agitur, esse adiudicandum Hieronymo habenti pro se Constitutionem Synodalem Burgen. quæ cum ordinet in Collatione beneficiorum cum debere præferri omnibus alijs qui est ex filijs patrimonialibus loci, & graduatus in Theologia, aut Sacris Canonibus correspondente scientia gradui, & Hieronymus doceat in eius Summario de omnibus prædictis nempe de patrimonialitate gradus Baccalaureatus, & de scientia d. gradui correspondente per examen hic in Vrbe nullumque alius appareat filius patrimonialis concurrens, qui sit graduatus, certum est, quod beneficium debet illi adiudicari ex dicta Constitutione, quæ tanquam de casu legis determinat abique alio controuersiam a: text. in leg. prospexi ff. qui, & à quibus manus. Bal. in l. gallus §. si eius in 2. notat. ff. de libr. & postum. Decian. conf. 563. numer. 3. cum alijs per Sard. conf. 333 num. 12.

Non obstat, quod prouisores Burgen. declarauerint scientiam Hieronymi non corre-

spondere suo gradui, & idcirco declarauerint, & debitalium aduersarium esse idoneum, quia fuit per Hieronymum a dicto grauamine libi illato per prouisores appellatum, & causa introducta in Rotam fuit de ordine eiusdem Rotæ de nouo examinatus hic in Curia, & repertus habere scientiam dicto duogradui correspondentem, vt in relatione examinatorum de qua in Summario 4. Nec facit, quod a tempore proximi examinis de partibus, quod fuit (sub die 12. Augusti anni præteriti in quo Hieronymus fuit reputatus inhabilis vsque ad examen hic in Vrbe, in quo fuit reputatus habilis) effluxerit tantum tempus iuxta quod potuit medio tempore litteras adducere, & doctus euadere, quo casu reiectus non solet admitti ad nouum examen iuxta decis. 505. num. 4. per. 2. recen. cum alijs. ibi not. quia fuit per Dominos responsum, quod tempus effluxum quod est 14. vel 15. mensium attempta loci distantia, & magna parte temporis consumpta in obtinenda citatione cum inhibitione, & litteris compulsiuibus transmissis ad patres, ac transportatione processus ad Curiam non debet vilo modo videri tam longam, vt dici possit, Hieronymum interim litteras didicisse, ac doctum euasisse, vt in his terminis resoluit alias Rotam in des. 527. coram Sa. me. Greg. XP. ubi etiam Add. notat.

Ex quibus ita fuit decifum pro Hieronymo informante postquam altera pars sapienter cuncta, & diu expectata informare recessauit.

ROMANA PRÆTENSÆ DOTIS.

Veneris 12. Decemb. 1625.

ARGVMENTVM.

Debitor contra debitorem sui debitoris quando agere possit. Bona dui in dotem quando stent pro fundo dotali, & quando dicantur æstimata.

SVMARIVM.

- 1 Agens contra debitorem debitoris tria probare debet, & quæ.
- 2 Debitor debitoris quando conueniri possit.
- 3 Creditor potest agere executiue contra debitorem sui debitoris siuere obligatione Camerali quod procedat existente dicta obligatione Camerali, alijs secus, & per num. 4.
- 5 Dos promissa in quantitate, & assignata in tot bonis debitor æstimata à lege etiam non æstimata bonis assignatur.
- 6 Dotis datus in fundum, & pro fundo dotalis quomodo intelligatur.

DECISIO DCCCXLV.

Ioannes Baptista de Maximis, & Clarici eius vxor vii creditores Marci Antonij Cibò ex causa promissæ dotis in summa 27000 mouerunt annis præteritis coram A. C. Iudicium executiuum contra Ioannem Beneficium, & Ceccharellum tanquam debitore præcipuius, domus per ipsum empta à Clementia Cordus

bá, quæ vt prædixit erat debitrix d. Marti Antonij, qui erat debitor dd. Io. Baptista, & Claricis coniugum ex causa dotis sumptæ, deinde dicto iudicio vterius non prosecuto, fuit inter ipsas partes oram eodem A.C. concordatum in Rota, in qua disputato me Ponente de partium consensu dubio sub die 4. Junij 1622. an, & quæ actio competere d. coniugibus contra precium d. Domus non fuit tunc capta resolutio, sed fuit dictum, vt iterum proponeretur, quare hodie illo reproposito, fuit resolutum non competere actionem coniugibus ea ratione, quia agitur contra Ceecharellum vti debitorem debitoris, quo casu tria debent concurrere nempe quod debitor debitoris fateatur debitum, secundo quod principalis debitor sit condemnatus, tertio quod debitor principalis non sit soluendo, & sic præcedat eiusdem excussio iuxta text. in l. 2. cum duabus seqq. C. quando sifens, vel priu. pers. l. 3. d. i. Divo Pio §. sed utrum ff. de re iudic. Rom. conf. 224. num. 7. Surdus conf. 4. & hanc opinionem secuta est Rota in decis. 760. numer. 2. per. 2. rre.

Quæ tria requisita cum non probentur in casu presenti, sed imò Ceecharellus contumaciter nedom creditum Clementie docendo de illius solutione partim per excomputationem sui proprii crediti, & partim per accollationem debitorum sibi assignatorum in lista, vt in eius Summario n. 2. & 3. sed etiam uomen debitoris Marti Antonij, nec concurrat aliud requisitum nempe præcedens excussio principalis debitoris, cessat proculdubio actio quæ possit competere contra debitorem debitoris, prout erat Ceecharellus aduersarius, quem non volebant coniuges testæ via experiri ad rem in leg. plant §. qui rogatus ff. de leg. priu. alijs notat. per Franc. decisum. 173. numer. 4.

Non obstat, quod prædicta non habeant locum quoribus debitor debitoris executiue, & per viam obligationis Cameralis reperitur obligatus, vt post Bald. Alex. & alios ita declarat, & resoluit Suarez, in l. post rem iudicatam quasi. 2. num. 1. vers. & vt prædicta fol. 369. ff. de re iudic. & quod hoc casu creditor possit etiam executiue agere contra d. debitorem sui debitoris via executiua pariter obligatum, vt per Rotam decis. 7. num. 1. apud Zach. de oblig. Camer.

Quis aduertebant Domini, quod licet ex instrumentis datis in Summario Ceecharelli n. 1. & 2. dicatur constare tam Clementiam erga Marcum Antonium ratione dotis eidem promissa pro Plautilla filia, quam Ceecharellum erga ipsam Clementiam pro pretio d. domus teneri, & obligatos esse in forma Camera tamen quoad Clementiam non videbatur adesse talem obligationem de proprio, vel si adfuerat expirasse quia ipsa promissit d. dotem d. Marco Antonio in certa quantitate, & postmodum assignauit tot bona nempe plures, & diuersos census, & inter alios censum de quo agit etiam D. Duce Aquæ Spartæ feut. 1500. vt in instrumento dotali eodem Summario num.

1. quem censum est postea de anno 1602. Clementia retrocessisset dicto Duci, & habuisset scut. 1500. legebatur ex hoc quod bene Plautilla, & Marcus Antonius remanens creditores dictæ summæ non autem quod adesset aliqua obligatio Cameralis Clementie stante dicta retrocessione, seu extinctione, cui Marcus Antonius consensit tanquam effectus Dominus d. census ratione extinctionis dotis, vt supra sibi tradit, quæ vt promissa in certa quantitate, & postea assignata in tot bonis censebatur testæ æstimator ab ipsa lege etiam si bona assignata non fuissent æstimator Sore. Sen. conf. 56. num. 6. vers. septimus Casus est lib. 2. & conf. 69. num. 12. vers. circa secundum distulatum lib. 4. Affili. decis. 270. Couar. pract. quasi. cap. 23. num. 3. vers. 2. apparet.

Non obstat, quod dictus census fuit datus, vt statet in fundum, & pro fundo dotali, quia hæc verba debent intelligi in isto casu, in quo fuit promissa dos in certa quantitate, vt non stent proprie, vt accipitur fundus dotalis, sed vt fuit datus in solutum, & in fundum dotalem, idest datus in dotem, proinde verè fuit datus pro satisfactione dotis, non autem quod dos in eo consisteret, & esset vxoris, vt latè post Cephal. & alios, quos allegat tradit Honded. conf. 41. num. 15. & seqq. lib. 1. & hunc sensum habuit semper Rota vt in illa Romana de Bombellis coram D. meo Camalerio quæ postea fuit confirmata die 19. Ianuarij 1624. coram D. meo Decano.

Et ita decisum veraque parte informante.

CORDVBEN. DIMIDIAB. PORTIONIS.

Luna 15. Decembris 1625.

DECISIO DCCCXLI.

Impressa in rec. dec. 463. par. 5. tom. 2.

ARIMINEN. LEGATORVM.

Luna 12. Ianuarij 1626.

DECISIO DCCCXLVII.

Impressa in rec. dec. 631. par. 4. tom. 3.

PARMEN. PENSIONIS.

Venetijs 16. Ianuarij 1626.

ARGVMENTVM.

De concessione remissoriæ.

SYMMARIVM.

- 1 Remissoria datur, quando articuli sunt relemati.
- 2 Remissoria non solet per Rotam concedi ad probandum crimen.

3 Li.

- 3 *Limita quando datur sumus criminis, quo casu Rota admittit articulos criminosos,*
- 4 *Remissoria datur ad reprobandos testes, quando probationes faciendae super reprobatione petuntur causam,*
- 5 *Remissoria datur ad probandum valorem beneficii,*
- 6 *Probationum materia non est conuulsanda,*

DECISIO DCCCXLVIII.

Cum in ista causa peteretur ab utraque parte remissoria, & non concordaretur, sed vicissim una pars alteri denegandam esse preterderent, proposui dubium in Rota, an remissoria esset hinc inde danda, & Domini utrique concedendam esse responderunt, nam quoad Bartolomeum informantem cum articuli dati in adis pro eius parte sint relevantes visum, fuit non posse remissoriam illi denegari *Caput. decif. 56. & decif. 68. par. 3. Cassad. decif. 2. de dilat. Cas. de Grassi. decif. 1. numer. 10. eod. tit. relevancia autem deducebatur, quia altera pars, nempe Franciscus Maria pro iustificatione decreti appositi in literis reservationis pensionis circa exactionem omnium terminorum factam a Baptista primo titulari antecessore produxit quietantias solutionum subscriptas per testes, quos cum nunc articuletur pro parte Bartolomei de tempore subscriptionis non fuisse praesentes in Ciuitate Parmae non est dubium, quod si hoc probetur dictae quietantiae remanebunt nullae, & inualidae, & sic probatio Francisci Mariae deficiet.*

Non obstat, quod huiusmodi articuli tendant ad reprobandos testes, & sic ad probandum falsitatis, quo casu non solet per Rotam remissoria concedi *Caput. dec. 54. & 61. & dec. 63. numer. 3. par. 3. Rot. dec. 503. n. 4. par. 2. rec. quia fuit responsum, id non procedere, cum datur sumus falsitatis, de quo hic satis constare videtur per attestaciones seu fides datas in Summario num. 4. super absentia dd. testium a Ciuitate Parmae de tempore, quo pretenditur illos subscripsisse dictas quietantias, quo casu articuli etiam criminosi admittuntur ut Rota seruat, & colligitur ex *Caput. d. dec. 54. & dec. 503. par. 2. recent. super allegatis.**

Præterea remissoria solet etiam concedi ad reprobandos testes, cum probationes faciendae petuntur causam, ut puta si dicerentur testes corrupti, ut falsum deponerent *Vespr. in prax. lib. 6. cap. fin. numer. 2. vers. quomobrem traditum est Farinae. qui alios etiam adducit de testibus q. 77. numer. 67. & seq. sic etiam in nostro casu resultabit preceptio litis, si probabitur, pro ut pretenditur probari, quod testes, qui subseripservnt quietantias non erant de tempore subscriptionis in Ciuitate Parmae.*

Quo vero ad remissoriam petitam per Franciscum Mariam, qui non curavit informare visum fuit Dominis pariter esse concedendam, quia materia nempe valor beneficii, super quo intendit examinare testes est relevans iuxta supra allegata; Nec obstat, quod dum non probat exactiones omnium terminorum

ab antecessore iuxta decretum in literis adiectum, nec etiam debeat admitti ad probandum valorem beneficii tanquam irrelevantem ad effectum predictum *Caput. decif. 54. numer. 3. & dec. 66. par. 3. quia cum Franciscus Maria pretendat per dictas quietantias se probasse solutionem omnium terminorum non debet impediri ad probandum valorem beneficii pro implemento suae probationis, cum materia huiusmodi non sit conuulsanda iuxta text. in c. quoniam frequenter ut lit. non contest. Lquoniam in fin. C. de heret. Rota dec. 2. numer. 1. de sequest. poss. & fruct. in non. Cas. de Grassi. dec. 1. numer. 2. de dilat.*

Et ita resolutum &c.

ROMANA PENSIONIS DOMVS.

Luna 26. Ianuarij 1626.

DECISIO DCCCXLIX.

Impressa in rec. dec. 534. par. 4. tom. 3.

FERRARIJEN. LEGATI.

Merc. 4. Febr. 1626.

DECISIO DCCCL.

Impressa in rec. dec. 636. par. 4. tom. 3.

NARNIEN. TERRARVM.

Ven. 6. Febr. 1626.

DECISIO DCCCLI.

Impressa in rec. dec. 639. p. 4. tom. 3.

BRITINORIEN. CANONICATVS.

Veneris 6. Martij 1626.

ARGVMENTVM.

A sententia executoris mixti datur appellatio quoad utrumque effectum. Clausula sine prauidicio executionis litterarum Apostolicarum praeservat quidem iurisdictionem Iudicis a quo, sed non impedit quin Iudex ad quem possit per viam attentatorum, vel manutentionis revocare executionem, quae fieri non debebat.

SYMMARIVM.

- 1 *Attentata est possessio capta pendente termino ad appellandum, & appellatione, quando ei locus est.*
- 2 *Littera Apostolica non iustificata non habent executionem paratam.*
- 3 *Clausula dummodo non sit alteri ius quaesitum, & clausula animato faciunt executorem mixtum.*
- 4 *Appellatio datur a sententia executoris mixti.*
- 5 *Clausula sine prauidicio litterarum Apostolicarum praeservat Iudici a quo illarum executionem.*

tionem legitime factam, sed non impedit, quin Iudex ad quem possit illum revocare per viam attentatorum, vel manutentionis.

6 *Clausula sine praeiudicio executionis litterarum Apostolicarum quomodo intelligatur, & quid operetur.*

Vicarius non potest substituere alium Vicarium, qui eidem substituendi conferat beneficium n. 7. l. m. ibid.

7 *Conferre beneficium sibi ipsi nemo potest.*

DECISIO DCCCLII.

Fuit resolutum consistere de attentatis ea parte Nicolai prouisi Apostolici ex eo quia possessio Canonatus, de quo agitur, fuit per eum capta die 4. Decembris 1624. in vim sententiae latae super immiſſione 27. Nouembris dicti anni per Vicarium executorem in litteris

1 *Apostolicis deputatum, a qua cum daretur appellatio ex infra dicendis non potest negari quin dicta possessio tanquam capta pedem termino ad appellan. & post appellationem intra dictum terminum subsecuta nempe die 5. Decembris praedicti fuit attentata c. non solum de appell. in 6. Rot. in his terminis dec. 69. num. 7. & dec. 513. num. 1. & 2. eorum S. mens. Greg. XV.*

Non obstat, quod litterae Apostolicae ubi sunt iustitiae habeant executionem paratam nec admittant appellationem saltem suspensionem, tum quia vltimum fuit Dominis, gratiam Nicolai non fuisse iustitiam, praesertim quoad vacationem in mense reſeſuato, Presbyteratum, & valorem in ea narratum, tum etiam quia in dicta gratia aderat clausula

2 *in modo non eſſet alteri ius quaesitum, & clausula amoto quolibet illicito detentore, ob quas cum Vicarius. cui erant dictae litterae diceretur Executor mixtus, ita ut teneretur assignare partes Iudicis iuxta dec. 52. num. 2. p. 2. rec. Vrinasen. Parochialis 16. Jan. 1611. coram me, & alias plures, quae possent allegari, dabatur consequen. ab eius sententia appellatio quoad vtrumque effectum Rot. dec. 225. num. 3. par. 1. recent. & dec. 69. numer. 7. & dec. 191. num. 3. coram eodem Greg. XV.*

Non obstat, quod causa fuit mihi commissa a Signatura cum clausula sine praeiudicio litterarum Apostolicarum, & proinde executio seu immiſſio concessa a dicto Vicario qui videtur ratione dictae clausulae habitus a Signatura pro merito executoris veniat renocari, per viam ordinariam nullitatis non autem per viam attentatorum iuxta decisionem quae allegatur in Bergomen. beneficij 24. Nouembris 1614. coram D. meo Fbaldo; quia fuit responsum, quod clausula praedicta bene praeservat iurisdictionem Iudici a quo, vt possit quatenus de iure valeat executio, & illi sit locus procedere ad executionem sed non operatur, vt quatenus executio fieri non debuisset non possit per Iudicem ad quem procedi ad revocationem attentatorum vel ad manutentionem prout tenuit Rot. in dicta dec. 91. in fin. coram Greg. XV. ubi etiam adden. notat, & hanc opinionem, quicquid dictum fuit in allegata Bergomen.

Beneficij, semper fuit postea secuta, vt late in Vrindanen. Vicarij t. Junij 1616. coram D. meo Buratto, & in Senogallien. Bonorum t. 4. Aprilis 1617. coram B. m. Remboldo.

Quae tanto magis videntur habere locum in in calu nostro in quo Signatura reſeſcipit simpliciter sine praeiudicio litterarum Apostolicarum, non autem vt supponunt informantes pro Nicolao cum clausula sine praeiudicio executionis litterarum Apostolicarum prout erat in causa d. decisionis Bergomen. quo stante debent eorum fortius dici Signatura mediante dicto reſeſcipito sic simpliciter factio, noluisse manere firmam executionem iam factam, sed solum quod appellatio non obstat executioni litterarum quatenus illi de iure locus fuisset, vt fuit dictum in Missalen. & Caurum. permutatio 1. Martij 1596. coram Gipsio quae est apud Marebes tom. 1. fol. 365.

Non obstat, quod deducitur contra nullitatem tituli, & non bonum ius Vincentij prouisi ab Ordinatione ad effectum vt non puerit dicit legitimus Contradictor ad impediendum immiſſionem Nicolai prouisi Apostolici ex eo quod cum esset Vicarius fuerit sibi collatus dictus Canonatus per alium Vicarium a se substitutum ad conferendum, quod facere non poterat iuxta text. in cap. Clericos, ubi etiam gloss. de off. Vicarij; quia huiusmodi obiectum cessat ex facultate expressa concessa eidem Vincentio Vicario substituta alio Vicarium, de qua in eius Sumario num. 2. ubi etiam datur ista expressa facultas substituendi cum facultate etiam conferendi beneficia, prout Vicarius substitutus conferre beneficia Vicario substituendi ex quo tunc substitutus censetur ab Episcopo constitutus, non autem ab ipso substituente, vt in puncto trad. Rebus in prax. tit. de forma Vicarij ad. Episcopi num. 76. & sequent.

Et ita conclusum.

ABVLEN. DECIMARVM.

Luna 16. Martij 1626.

ARGVMENTVM.

Regulares ad solutionem decimarum quantum teneantur.

SVM MARIVM.

- 1 *Decima debentur per possessorem bonorum ex quibus antea soluebantur etiam in alium transfatorum quia transiens cum eodem onere.*
- 2 *Regulares de iure Communi non sunt exempti a decimis nisi pro Hortis, quos ipsi colunt nec ex privilegio, nisi pro praedijs proprijs vel proprijs eorum manibus vel sumptibus cultis.*
- 3 *Consuetudo in materia decimarum attendi debet.*
- 4 *Consuetudo non soluendi decimas debet esse probata per immemorabilem, vel quadragenariam cum titulo.*
- 5 *Testes dependentes cum diffione citra absque copula, & non probant immemorabilem, & quadragenariam cum verificari possit in uno anno.*

6 Te.

- 6 *Testes de affirmativa proualent deponentibus de negatiua.*
 7 *Constitutio Synodalis non ualet contra Ius.*
 8 *Cap. nuper de decimis dispositio tanquam Conciliaris requirit expressam derogationem.*

D E C I S I O DCCCLIII.

IN hac causa, in qua proceditur per contradi-
 ctas fuit tentum pro Capitulo, & Consortibus
 Informantibus nempe sententias latas in par-
 tibus ad eorum fauorem esse confirmandas ex
 eo quia visum fuit Dominis de illarum iusti-
 tia constare, dum condemnât Fratres de Monte
 Carmelo per Didacum de Villalba, & An-
 nam del Aquila eius uxorem, qui cum essent
 Parochiani Ecclesiæ S. Thomæ, in qua partici-
 paret d. Capitulum, & in illa reciperent Sacra-
 menta, & ideo soluere decimas de omnibus
 eorum bonis, ut dicunt plures testes dati in.

- 1 *Summario non possunt hodie Fratres, qui possident dista prædia in vim supradictæ donationis denegare eidem Ecclesiæ Parochiali solutionem eorum decimarum, quæ prius solvebantur cum ad eius prædia transiisse dicantur cum suo onere iuxta text. in cap. ex parte il primo, cap. nuper de decimis §. ultimo.*
 2 *§. Ceteram eod. tit. lib. 6. Rebuff. de decimis q. 5. num. 19. & 20. nam Regulares non sunt de iure communi exempti a solutione decimarum nisi pro hortis, quos ipsi colunt d. cap. ex parte de decim. cap. 1. de Eccl. edifican. nec quoad alia bona fruuntur privilegio exemptionis, nisi prædia sint propria, vel quod proprijs manibus, vel sumptibus illa colant c. dilecti c. licet de decim. gloss. in d. cap. ex parte verbo laborum Clem. 1. ubi DD. eod. tit.*

Et accedit dispositioni Iuris communis etiã
 consuetudo soluendo distas decimas conclu-
 denter probata per testes in dicto Summario
 num. 9. optimè concludentes de annis 40. 60.
 3 & 70. quod Regiones non desinunt soluere
 decimas Parochiali, seu prædiali Ecclesiæ, cui
 prius debebantur ex bonis donatis, seu assi-
 gnatis Cappellis existentibus in earum Eccle-
 sijs, quæ consuetudo in hac materia decima-
 rum debet sine dubio attendi Arch. dec. 3. n. 1.
 de decim. Monet. de decim. cap. 5. q. 5. conclus. 6.
 mm. 103.

Non obstat, quod testes examinati pro parte
 Fratrum videantur deponere de consuetu-
 dine contraria nempe non soluendi distas de-
 cimas ex istis prædijs sic pro dote assignatis

- 4 Ecclesijs, seu Monasterijs, quia non probant nec
 immemorabilem, nec quadragenariam cum ti-
 tulo prout requiritur, cum deponant per di-
 ctionem Citra absque copula, & quæ facit, ut
 illorum depositio non reletur cum verificari
 possit etiam in vno anno dd. 40. annorum,
 iuxta doctrinam Bar. in l. Celsus num. 23. ff. de
 usufrap. Alex. conf. 88. in fin. vers. Item dum dicit
 5 lib. 5. Vltra quod testes examinati pro Capitulo
 deponunt per affirmatiuam, & cum sint
 numero plures, & melius ac in specie deponant
 debent præferri istis relictis deponentibus de
 negatiua, & in genere non soluendi distas deci-
 mas c. in nostra de testibus Aym. conf. 9. num. 7. &

conf. 94. num. 3. Casar. de Gress. dec. 23. num. 4. &
 segg. de probat. & dec. 7. num. 4. de prebend.

Minus obstat Constitutio Synodalis super
 exemptione a solutione decimarum quia ultra
 quod excipit, quãdo adest cõtraria cõsuetudo,
 quæ ex supradictis laicis probata apparet cõ d.
 7 Constitutio sit contra ius, nec Episcopus, nec
 Synodus potuerunt cõtra illud dispoñere iuxta
 notata per Rebuff. de decimis q. 5. 2. conclus. 1. nu.
 40. & segg.

Non obstat demùm privilegium dd. Fratrum
 super exemptione decimarum, quæ dantur in
 Summario num. 11. quia non loquuntur de istis
 bonis seu prædijs assignatis, quæ prius erant
 alteri Ecclesiæ decimaria, sed vt patet ex eor-
 um lectura videntur potius restricta ad hoc-
 tos, & ad prædia, quæ proprijs manibus, &
 sumptibus colunt, deinde nec etiam possent
 suffragari, cum in eis non appareat derogationem
 8 cap. nuper de decimis, cuius tex. dispositio cum
 sit Conciliaris requirebat expressam, & indiui-
 duam derogationem Rot. dec. 141. num. 2. par. 1.
 & dec. 229. num. 2. par. 2. ret.

Et ita conclusum.

NYLLIVS PROVINCIÆ MESSANEN.
 ARCHIPRESBYTERATVS.

Veneris 27. Martij 1626.

A R G V M E N T V M.

Quæ requirantur ad validitatem instru-
 menti, & alia de quibus in Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Dubia proponuntur una tantum parte informante, quando altera parte citata informare recusat, & est contramax.*
 2 *Manutentio datur possessori decemti de possessione capta per Instrumentum, quod alio non existente probat possessionem manutentibilem.*
 3 *Manutentibilis non est possessio posterior.*
 4 *Inhibitio Realis sine iustis, sine iniusta, est timida.*
 5 *Instrumenti requisita pro illius validitate.*
 6 *Recognitio Iurum non requiritur, quando habent litteras Legalitatis.*
 7 *Legalitatis litteræ recognita sup'ent decessum recognitionis in iuribus, in quibus sunt posita.*

D E C I S I O DCCCLIV.

- P**ROposui, non semel, dubium in ista causa, cui
 esse dandum mandatum de manutendendo
 1 vna tantum parte informante, ex quo altera
 pars sæpius citata semper informare recusauit,
 & cum propter aliquas difficultates Domino-
 rum non poterit capi resolutio, hodie dicto
 dubio repropósito, parte denuò citata, ac inti-
 mata, & nihilominus informare omnino re-
 nuente DD. dixerunt, dandum esse mandatum
 de manutendendo Antonino informanti, de cuius
 2 possessione capta sub die 24. Decembris
 1614. mediante Procuratore specialitèr con-
 stituito, constat per instrumentum publicum,
 quod alio non existente in possessione probat
 sine dubio possessionem manutentibilem l. Præ-
 dia,

dis. ubi DD ff. de acquiren. possess. Rota dicitur de
cis. 102. num. 3. par. 1. & decif. 62. num. 1. par. 2. &
alias fupius.

Non obstat possessio Matthæi, quia cum illa
fuerit apprehensa die 15. Iulij 1615. tanquam
posterior præsumitur clandestina, & vitiosa,
& non impedit manutenzioneem possessionis
anterioris cap. licet causam cum ibi notat. de prob.
b. Bart. in l. si duo num. 4. ad med. ff. ubi possid.
Alex. conf. 88. num. 4. lib. 5. maxime quia fuit
etiam capta per assertum eius Procuratorem
post inhibitionem Rotaalem, illi intimatam, quæ
fuit iusta siue iniusta erat omnino timenda
Caput. decif. 93. par. 2. P. de c. 395. lib. 2.

Nec obstant duo, quæ opponuntur in me-
moriali dato in hac propositione pro parte
eiusdem Matthæi contra dictum instrumentum
capæ possessionis, quod nempe non habeat fa-
ciem instrumenti publici, nec illius requisita,
ex quo incipit per verbum *Teslamur*, &c. & se-
cundo, quod illud non sit recognitum; Nam
respondetur, quantum ad primum obiectum
illud cessare ex stylo illarum partium sic
exordiendi dicta instrumenta, maxime cum
apparet ex corpore ipsius originalis, quod dat-
ur, illud habere etiam requisita ad validita-
tem instrumenti, nempe indicationem, annum,
mensum, diem, rogatum, testes, signum, & sub-
scriptionem Notarii, de quibus per glossam in l. Ge-
nerali C. de Tabellis lib. 10. & per Felin. in cap. 1.
& cap. cum P. Tabello de fide instrum.

Quantum verò ad recognitionem non vido-
tur, quod illa fuerit necessaria propter Legali-
tatem Communitatis in calce dicti instrumenti
appositam, iuxta notata per *Menochium* de
presumpt. lib. 2. presump. 78. n. 14. maxime cum
dicta Legalitas, & sigillum fuerint formite iu-
actis recognita.

Et ita resolutum &c.

MELITEN. PRÆHEMINENTIARVM.

Loma 30. Martij 1626.

ARGVMENTVM.

Magnus Magister Hierosolomytanus po-
test auocare à Marefciallo causas, in
quibus ipse Marefciallus habet iurisdic-
tionem cumulatiuam.

SYMMARIVM.

- 1 Iurisdicção in dubio censetur data cumulatiue, &
non priuatiue.
- 2 Regularis superior habet intentionem de iure fun-
datam super subditos ut ei debeant obedire, &
ad eum spectat cognitio causarum inter eos, &
num. sequenti.
- 3 Magnus Magister Hierosolomytanus habet inten-
tionem fundatam super subditos Religionis Hierosolomytanae.
- 4 Iurisdicção data cumulatiue alicui non præiudicat
superiori illam habenti, & numeris sequenti-
bus.
- 5 Militum Tribunus dicitur Marefciallus Religio-
nis Hierosolomytanae.

6 Militum Tribunus habet iurisdictionem super nu-
lites in eorum causis.

7 Artium Collegia & Artifices licet habeant pro-
prios Iudices possunt tamen conueniri coram Po-
testate Superiore.

8 Praefectus Vrbs est Superior.

DECISIO DCCCLV.

IN decisione in ista causa facta sub die 9. Iunij
1625. coram bo. me. D. Vbaldo resolutum fuit
mandatum de manutenendo dandum esse vti-
que nempe Illustrissimo D. Magno Magistro,
& D. Marefciallo linguae Albanicae cumulatiue
super cognitione causarum vententium in pri-
ma instantia inter Milites, & Fratres Sacrae
Religionis Hierosolymitanæ, in casibus tamen
in decisione expressimendis, in qua referatur par-
ticulariter videndum qui sint isti casus, in quibus
D. Marefciallus habet iurisdictionem priuatiuam,
& an ad ipsum solum spectet compone-
re paces inter Fratres, & an eius facultates com-
prehendant perpetuos commensales, & fami-
liares Magni Magistri; Et cum D. Vbaldo infir-
mitate grauatius, & tandem morte preuentus
non potuerit d. disputationem prolequi, causa
mihi commissæ, dubitauit hodie in quibus casibus
D. Marefciallus habeat iurisdictionem priuatiuam
cum D. Magno Magistro, & quia non dubitant Domini,
quod in pluribus casibus exp-
pressis in *Stabilimentis Religionis* D. Marefcial-
lus haberet dictam iurisdictionem cumulati-
uam, & priuatiuam, & quod in illis intelliga-
tur mandatum de manutenendo in d. decisione
D. Vbaldo sibi concessum illi autem sunt exp-
pressi in dd. *Stabilimentis*, & quos refert pars dicti
Marefcialli in sua informatione facti in quibus
prout *Stabilimenta* ibi relata declarant tribuitur
D. Marefciallo d. iurisdictione cumulatiua in ter-
minis dd. *Stabilimentorum*, & in casibus in illis
exp-pressis. Vitra quod iurisdicção in dubio cen-
setur data cumulatiue, & non priuatiue l. 1. C.
de offic. Praefecti. Vrbs. Bald. in l. unica §. ubi au-
tem num. 6. C. de caduc. toll. Casir. in l. testamento
in 6. C. de testam. l. 1. §. qui hanc dicit communem
in l. quod iterum §. si quis post num. 8. ff. de legat.
1. & de comuni etiam reitatur Rin. conf. 6. num. 5. lib. 4. Rot. in causa Pisen. 15. Iunij
1590. coram bo. me. Card. Platto, & in alijs, ex
hoc autem non inferri dicebant Domini, quod
Magnus Magister in eisdem casibus non possit
eandem causas ad se auocare, in quibus Maref-
ciallus habet d. iurisdictionem cumulatiuam.
ipse enim Magnus Magister tanquam Superior
illius Religionis tam vigore *Stabilimentorum*
præcipue sub tit. 9. vers. 10. & Constitutionis
tel. record. Pij Quarti, quæ est registrata in nouo
Bullario nona in ordine tom. 2. & aliorum Sum-
morum Pontificum, quam etiam ex dispositio-
ne iuris communis habet intentionem funda-
tam super subditos, vt sibi debeant obedi-
entiam tanquam Superiori Regulari ad tradita
per Abb. in c. cum ad Monasterium n. 7. de stat. Mo-
nach. & est decif. Mehed. 10. de caus. poss. & propri-
quin & tanquæ talis Superior spectat ad ipsum,
& Conuentum cognitio causarum vententium
inter subditos, & Fratres Religionis decif. 101.

§ b b

num. 2.

num. 2. lib. 3. par. 1. *divers.* Vltra quod quamvis Marcellius habeat d. iurisdictionem cumulatiam in certis casibus, non ex hoc censetur adempta Magno Magistro tanquam Superiori iuxta *tex. in l. vlt. de iurisd. om.* Ind. & licet Marcellius dicatur Tribunus Militum, vt in *Stabilitatis de verb. signif. om.* 7. & notat *Alicat. de singul. certam cap. 14. num. 4.* & sic habeat iurisdictionem in milites, & facultatem cognoscendi eorum causas, & lites iuxta *tex. in l. officium Regentis s. officium Tribunalium ibi, querelas commissariorum audire ff. de re milit.* Tamen dicta iurisdictione non intelligitur priuatiue ad Magnum Magistrum: *Tex. enim in dicto s. officium Tribunalium*, loquitur, dum milites sunt in Castris, nec est intelligendus priuatiue ad Magnum Magistrum si adesset, & sic procedit *d. lex penult. C. de iurisd. om.* Ind. vt delimitur ex *l. fin. cod. tit. ibi ita tamen vt ipsis nihilominus Iudicibus sub quorum iurisdictione militum, sine dignitate eorum constituta est proculdubio respondeant* & ibi *Glos. verb. ita tamen* & not. *Bald. ibid. nu. 4.* quod licet Collegia artium, & artifices habeant proprios Iudices; nihilominus tamen possunt conueniri coram Potestate, qui dicitur Superior non solum artium, sed artificum, & etiam Praepositorum ipsorum, quod etiam notauit *Paul. de Castr. ibidem num. 1.* Ad idem est bonus *tex. in l. 1. ibi ita inferior gradus meriti Superioris agnoscit C. de Praefect. Urb. loquendo de Praefecto Annone, & Praefecto Urbis, qui est Superior ad idem facit Tex. in l. Potioris, C. de off. Rell. Promine. ibi potioris gradus Iudicibus ab inferioribus competens reuerentia tribuitur.*

Quibus omnibus non obstat, quod Magna Magister habeat iurisdictionem vna cum Conuentu iuxta *Rotam d. det. 101. a. 2. lib. 3. p. 3. divers.* quia hic obiectio satis fuit responsum in d. dec. *D. V. baldini in vers. nec obstat, quod Magnus Magister.*

Et ex praedictis Domini venerunt in supradictam sententiam nempe Magnum Magistrum posse auocare causas, in quibus Marcellius habet iurisdictionem cumulatiam; reseruauit tamen videre, an illas possit alteri delegare.

Et ita conclusum &c.

VLEX BONEN. BENEFICII.

Lana 13. Aprilis 1626.

ARGUMENTVM.

Agitur de iustificatione Gratiae si neutri.

SYMMA RIVM.

- 1 Auditor Rota subrogatus in locum Auditoris defuncti exiit decisionem per illum non extensus.
- 2 Gratia si neutri est iustificata ex non iure vtriusque partis.
- 3 Gratia si neutri iustificatur quoad non ius illam obtinentis ex eius confessione in ipsa gratia.
- 4 Promissi a Cardinalibus Auditoribus debent non solum prouisionem a Sede Apostolica impetrare.
- 5 Pacere non dicitur beneficium per obitum eius,

cuius variatio fuit consumpta.

- 6 Beneficium impetrari non potest durante termino assignato ad expediendum nouam prouisionem.
- 7 Prouisio nulla ab initio trahit temporis non cognoscitur.
- 8 Narrata in gratia quomodo iustificatur.

DECISIO. DCCCLVI.

PEndente ista causa coram bon. me. Vbaldo fuit disputatum, an gratis si neutri obiecta per Michaelen esset iustificata & 15. Decbris anni praeterit fuit resolutum pro illius iustificatione. *decisio autem non fuit extensa ob aduersam, valedudinem eiusdem D. Vbaldi, & ob illius mortem Ego sui subrogatus, & decisionem hodie extendendam sumpsi, in qua inherendo suffragijs DD. meorum pro d. iustificatione, illa ex duobus apparer nempe ex non iure d. Michaelis quod satis elicitur ex illius propria confessione Rot. det. 699. num. 2. & dec. 736. n. 6. par. 2. rec.*

Quo vero ad non ius Antonij de illo appareret, quia hoc beneficium per mortem Emanuelis fuerat collatum Laurentio Barboza per Vicelegarum Serenissimis Cardinalis Austriaci cum decreto quod infra sex menses a data illius computandos nouam prouisionem a Sede Apostolica impetraret, & litteras Apostolicas desuper expedire, & iura Cammerae persolvere teneretur, alioquin dd. sex mensibus elapsis d. beneficium eo ipso vacare censeretur, & posset ab eadem Sede dumtaxat libere per alium impetrari, sicque hoc beneficium non poterat amplius dici vacare per obitum Emanuelis, cum illa vacatio esset iam consumpta per prouisionem Laurentij iuxta *decis. vltima num. 4. de rescript. in antiq. & ita esse de stylo Palatii testatur Cassal. decis. 8. num. 8. de rescript. spol. & sequura est Rota det. 403. lib. 2. & decis. 1919 par. 3. lib. 3. rec. & decis. 665. num. 3. par. 2. rec. Vnde Imperator Antonij per obitum Emanuelis non valuit.*

Vterius quia durante dicto termino sex mensium apposito in decreto Laurentij, non potuit huiusmodi beneficium valide impetrari iuxta *text. in c. commissio de elect. in 6. c. si tibi absenti de praebend. cod. lib. Gonz. super Reg. 8. Cane. glos. 15. s. 2. num. 77. Seraph. dec. 997. & tunc temporis per lapsum dd. sex mensium beneficium vacare diceretur ob non expeditione litterarum intra dictum terminum iuxta dictum decretum; on vero per obitum Emanuelis iuxta eundem Gonz. d. glos. 15. in princ. num. 120. & sequentibus. & tenuit Rota in Hispanen. Beneficij de Zerez. 12. May 1603. coram bon. mem. Litta, & quamvis post transactum terminum dd. sex mensium induceretur d. vacatio nihilominus non conualidabatur prouisio Antonij, quae tanquam ab initio nulla trahit temporis cognoscere non potuit *esp. non firmatur 18. de regul. iur. in 6.**

Non obstat, quod saepius pro parte Antonij fuit oppositum de legatione Cardinalis finira, satis enim constat de prerogatione illius ad beccaniam, vt in dec. coram eodem D. Vbaldo in ista causa facta sub die 22. Janij 1622.

Qua-

Quantum ad litem, & alia narrata in gratia factis visa fuerunt DD. iustificata ex decisionibus in ista causa factis, & cum de iure nororie appareat ex actis, Clericatus vero Michaelis probatur ex Matricula Ordinum Generalium celebratorum Vlixbonæ cum signo Secretarii preter testes hoc deponentes, qui probant etiam originem Michaelis ex dicta Civitate Vlixbonæ, ut dicitur in dec. facta in ista causa 4. Maij 1616. coram eodem D. Vbaldo.

Quod beneficium sit simplex licet non egeat iustificatione cum tale presumatur, attamen iustificatur per confessionem Antonij in sua gratia, & ex testibus, ut fuit dictum in eadem decisione.

Valor verò beneficii, quod non excedat duc. 100. probatur ex narrativa gratiæ Antonij, & ex Testibus examinatis in Curia, & quod super fructibus eiusdem beneficii sit referata annua pensio duc. 50. probatur ex translatione medicatis fructuum d. Beneficii de qua in Summ. Michaelis dato 27. Iunij 1625. num. 4. cum enim fuerit narratum beneficium non excedere valorem 100. ducat. & hoc iustificatum utique remanet probata prædicta assertio, quod pensio sit 50. ducat.

Et ex his ita fuit conclusum.

firmatione dictæ sententiæ fuit per Dominos conclusum.

ROMANA SOCIETATIS OFFICII scut. 1000.

Lana 27. Aprilis 1626.

ARGUMENTVM.

Societas Officii superlucrat si moriatur, ille qui intra quindecim dies iuxta formam pacti fuit nominatus ad hoc ut super eius vita curreret Societas, quamvis cuiusmodi nominatio non fuerit à Notario registrata in margine instrumenti, nec Officiali intimata iuxta dispositionem Reformationis Sæ. mæ. Pauli V.

S Y M M A R I V M.

- 1 Societas Officii dicitur superlucratur per mortem illius super cuius vita periculum non est.
- 2 Reformationis Pauli V. dispositio, & Intellectus circa nominationem periculi vite in Societatibus Officiorum & num. 5. & 10.
- 3 Solemnitas requisita de tempore contractus dicitur substantialis.
- 4 Solemnitas requisita post actum iam formatum non dicitur substantialis, nec formalis.
- 6 Societas Officii dicitur perficere, quando est ratificata.
- 7 Fraudis causa cessante cessat dispositio emanata, ad remouendam fraudem.
- 8 Solemnitates requisita post contractum etiam si deficiant non corrumpunt contractum, quamvis habeat decretum irritans, data maxime scientia, & patientia eius, cuius interest.
- 9 Infirmitas facit fructus suos etiam non adimpleri per eum adimplendis, quando proprietarius sit, & patitur.
- 11 Solemnitas requisita post actum non est adhibenda nisi sit requisita, qui illam adhibere debet, etiam si adsit clausula annullativa in ipso actum.
- 12 Forma potest pinguius adimpleri.

SANCTÆ AGATHÆ GOTHORVM PRÆ- CEDENTIAE.

Ven. 24. Aprilis 1626.

ARGUMENTO.

Non indiget.

S Y M M A R I V M.

- 1 Præcedentia quo modo & quando debeatur inter Religiosos & num. 3.
- 2 Decisiones Rotæ iustificans sententiam.

D E C I S I O DCCCLVII.

Committit mihi ista causa in gradu appellationis à sententia lata per D. meum Burattum ad fauorem Monachorum Congregationis Olivetanæ dubitavi hodie, an prædicta sententia Rotalis esset confirmanda, & DD. didis Monachis tantum informantibus, alia verò parte Monachorum Montis Virginis sapienter citata informare tenente affirmatiuam sententiam sunt amplexi, nam cum die 27. Maij 1622. coram Illustrissimo D. Cardinali Cannelerio tunc Rotæ Auditore fuerit vtraque parte informatum, decisum, Monachos Olivetanos debere præcedere Monachos Montis Virginis in Terra Aytolæ & die 29. Maij 1624. fuerit hæc decisio pariter vtraque parte informante confirmata coram D. meo Buratto subrogato in locum d. Illustrissimi Cardinalis & tandem per eundem D. meum Burattum deuentum ad sententiam ad fauorem Monachorum Olivetanorum itam, contra quam, & dictas duas decisiones cum nihil exaduerso hodie deducatur, neque possit quicquam releuans deduci ex optimis rationibus, & fundamentis in vtraque decisione adductis, quæ nõ visū fuit opus repetere, actio procon-

D E C I S I O DCCCLVIII.

Fuit sub die 15. Novembris 1624. cor. bon. mæ. Vbaldo reformatum, Societatem Officii scut. 1000. initam sub die 3. Maij 1622. ad fauorem D. Fuluij Maphe non fuisse superlucratam ob mortem Serenissimi Principis Urbini, cuius vita fuerat per eundem D. Fulvium nominata ex rationibus, & fundamentis deductis in decisione tunc facta, cui cum pars D. Roberti & Consortium non acquievisset, sed obtinissent iterum super ea audiri; Ego in locum d. bon. mæ. Vbaldi subrogatus causam super eisdem hodie repropoli, & DD. negotio bene, & maturè disculo à decisio recesserunt, moti ex eo quia constat D. Fulvium, qui pecunias dedit nominasse intra 15. dies iuxta formam Instrumenti Societatis nempe sub die 11. Maij 1622. periculum vitæ dicti Serenissimi Principis, & hanc nominationem Officiali eadem die 11. Maij asserens se informatum de periculo vitæ nominatæ ratificante ut in Summario D.

Ruberij num. 2. vnde succedente postea obitu D. Principis Vrbini de anno 1623. Societate adhuc durante dubitati, non valet, quin
 1 fuerit factus locus illius luctu *Hened. conf. 38. num. 11. lib. 1. Boccat. de societ. Offic. sub num. 36. Rot. apud Zucch. post eum d. tract. de societ. Offic. decif. 55. num. 2.*

Nec visum fuit huic resolutioni obflare, quod dicta nominatio Principis non fuit à Notario registrata in margine Instrumenti, nec Officiali intimata iuxta *Reform. factam Sa. me.*
 2 *Pauli V. tit. de notar. Tribunal. Vrb. §. de distict. & §. Idemq; structur*, ac proinde Societas non possit dici per mottem D. Principis super lucrata, cum remaneret super periculo vite ipsiusmet Fuluij iuxta tenorem Instrumenti.

Fuit enim responsum, quod aut solemnitas requiritur de tempore Contractus, & tunc est substantialis iuxta trad. per *Bald. in rub. C. de reseru. vend. num. 5.* aut requiritur post actum iam formatum, & tunc non dicitur substantialis nec formalis iuxta distinctionem *Bart. in l. vniuersa num. 3. vers. pone C. de practic. Imp. Off. Abb. in c. quomam frequenter num. 10. vt lit. non contest. Felin. in c. cum dilecta num. 6. de rescript. Aug. conf. 36. num. 2. Cardinal. Mantica decif. 9. num. 8.* sed sic est quod non versatur, nec illa *Reformatio* loquitur in requisitis

de tempore celebrati Contractus, sed in requisitis post illius celebrationem, vt clare colligitur in illo *vers. Idemq; structur in nominatione, nec non in traslatione periculi vite*; Vnde illa requisita in *vers. pro. preceden.* quod dictam teneantur Notarij non solum in manuali registrare, sed etiam in margine Instrumenti Societatis annotare desideratur non in ipsius contractus celebratione, sed in contractu ex post facto celebrando, vnde non dicuntur substantialia actus, sed desiderata ad obuandum fraudibus, quæ in traslationibus periculi vite poterant se offerre, quæ omnino constant, quando sumus in ipsius contractus celebratione, quando partes sunt presentes, vel acceptantes, seu ratificant nempè qui dat pecunias, & Officialis, cuius fauore prædictæ Cautelæ exposcuntur, & in casu nostro quamuis nominatio non fuit facta in ipso contractu societatis, sufficit, quod in termino XV. dierum ibi assignato fuerit facta in ratificatione, quod est idè cum tunc dicatur verè contracta, & perfecta societas quando est ratificatio subsequuta iuxta notata per *Salust. Tiber. in praxi lib. 1. cap. 14. num. 1. & num. 3. in fin. Boccat. de societ. Offic. num. 123. cum seq. Moder. cod. tract. num. 169.* quo casu stante scientia officialis periculi vite nominata in ipsa ratificatione cessat ratio fraudis, quæ *Reformatio* mouetur, & conuenienter illius dispositio *Bero. conf. 64. num. 20. lib. 2.*

Et prædicto casu quando solemnitates reformationis requiruntur post contractum factum si prædictæ solemnitates deficiant non corrumpit contractus quamuis habeat decretum irritans, maxime data scientia, & patientia Officialis, quin ex illius consensu vt in nostro casu adnotat per *Cass. in l. peto 71. §. fratre num. 3. de*

legi 2. per tex. in l. uxoris. de usufruct. legat. vbi quod usufructuarius non facit fructus suos nisi cautionem præstiterit de vtendo arbitrio boni viri, & tamen si sciente & patiente proprietario usufructuarius vius est non præstita cautione facit fructus suos vt dicit idem *Cass.* & sequitur *Saf. in dicta l. vniuersa num. 3. vers. secundo principaliter*, vnde hoc idem in nostro proposito cum officialis sciuerit fuisse nominationem periculum vite Principis Vrbini eodem die, quo nominatio fuit facta, & ratificauerit non petendo aliam intimationem, non fuit illa opus cum in hoc casu *Reformatio* sit intelligenda quamuis pars petat intimationem, & bene *Brum. de form. art. 13. col. 5. in fin. vers.*
 11 *sed cum solemnitas*, vbi distinguit, quod aut illa requiritur in ipso actu, aut post actum perfectum, & dicit, quod si post actum tunc etiam si addit clausula annulatiua quod alias actus non valeat, non debet adhiberi nisi sic requisitum, quia intelligitur præstari si fuerit requisitum, & hoc quando fauore alienius priuati est introducta talis solemnitas, prout in casu nostro.

In proposito autem consuevit Domini prædictam formam fuisse pinguis obseruatam, 12 quam in dicta *Reformatione* disponitur ex eo quia idemmet D. Fuluius, qui pecunias soluit nominauit coram testibus, & Notario periculum vite Principis Vrbini, & Officialis eadem die dictam nominationem coram eodem Notario, & testibus acceptauit, & notificauit, ex quo fit, vt negari non possit quin dicta forma inducta ad effectum, vt officialis habeat notam nominationem personæ, in qua ponitur periculum vite non fuisse melius adimpleta per dictam personarum presentiam, vel acceptance, quam per intimationem, vt supra requisitam.

Ex quibus ita fuit resolutum.

PARMEN. PENSIONIS.

Lana 27. Aprilis 1626.

ARGVMENTVM.

Pensionarius an, & quæ onera soluere teneatur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Religio Hierosolymitana percipit fructus suorum Commendarum pro tempore vacantis, & notatary.
- 2 Pensionem soluere non tenetur qui non percipit fructus beneficij, super quo est reseruata pensio.
- 3 Pensionarius non potest agere ad pensionem contra titolarem beneficij grauari fructus illius non percipientes sed debet agere contra eos percipientes. Pensionarius an, & quæ onera soluere teneatur. num. 3. & seqq.
- 4 Posteriores litteræ, & cum pregnantioribus clausulis derogant prioribus.
- 5 Pensio translata non est noua, sed antiqua pensio.
- 6 Constitutiones Apostolicæ confirmantes primigenia Religionis Hierosolymitana.
- 7 Relationi ad præcedentia non est locus in præiudicium

tium alterius, cui medio tempore est in quaesitum.

- 8 *Manutentionem qualifcatam petens in quasi possessione exigendi integre non obstantibus oneribus debet probare quasi possessionem etiam tali modo qualifcatam, alias rejicitur.*

DECISIO DCCCLX.

- D *Le 17. Novembris prateriti pensionis in ista causa dubio, an decretum A. C. ad favorem Domini Comitis Sorbelloni emanatum esset confirmandum, vel infirmandum fuit per Dominos responsum, illud esse reformandum quoad pensiones decursas in vita Equitis Camilli Prædecessoris, ex rationibus in decisione tunc facta adductis, quo verò ad pensiones decursas de tempore Equitis Alexandri moderni Comendatoris, pariter in eodem decreto condemnari ad integram solutionem dd. Pensionum, quas idem Comendator prætendebat fore, & esse diminuendas ratione vacantis, & mortuarij, & aliorum onerum, quæ solvantur Religioni Cum Domini non essent concordæ, & articulus videretur pati aliquam difficultatem, non fuit tunc capta resolutio. Quare cum hodie idem dubium repropofuisset, Domini fuerunt in voto etiam quo ad hanc partem, decretum esse infirmandum, ea potissimum ratione moti, quod de dicto tempore vacantis, & mortuarij Comendatariorum non percepit fructus, sed ipsa Religio, unde bene intrat conclusio firmata in d. decisione quod qui non percepit fructus, nec etiam ad pensiones teneret *Pat. dec. 189. num. 3. lib. 2. & dec. 15. de Pens. Rota in Columbrici. Pensionis 28. Januarij 1605. coram Illustissimo Card. Millino & in d. Perusina Pensionis 13. Januarij 1614. coram bon. mem. Cardinali Sacro.**

- Nec obstat si dicatur, quod Religio, quæ percepit fructus, recusat solvere, & Pensionarius habet fructus d. Comendæ pro sua pensionis hypothecatis, quia non inde sequitur quod possit agere contra modernum Comendatorem, seu regularem, sed debet agere contra ipsam Religionem percipientem dd. fructus, ex nuper allegatis.

- Non obstat, quod prætendatur ipsam pensionem esse liberam, & omnino exemptionem ab hoc onere vacantis, & mortuarij, ac ab omni alio, & quocumque onere tam vigore litterarum reformationis Pij Quarti, qui illam sic exemptionem resequavit in personam Joannis Baptiste Sarbelloni, tunc Episcopi Catanien, quam etiam vigore aliarum litterarum facultatis transferendi eandem pensionem in personam Domini Comitis, postea concessarum à sel. rec. Greg. XIII. cum omnibus, & singulis immunitatibus, exemptionibus, & alijs in d. prioris reformatione contentis; quia placuit Dominis responso data in decisione, quod scilicet litteris præfatis fuerit sufficienter derogatum per superuenientem Bullam san. mem. Pij V. editam in favorem Religionis, in qua expressè cautur, quod Pensionarij teneantur contribuere pro rata, tam quoad dicta onera vacantis, & mortuarij, quam quoad omnia

quæcumque alia quomodolibet nuncupata, quæ Constitutio habet clausulas amplissimas, & prægnantiores, quam d. Breve Pij IV. & en fuerit postea edita derogat siue dubio dicto Breui, siue litteris præcedentibus Pij IV. iuxta *tex. in l. nam & posteriorem ff. de legibus Dec. conf. 3. num. 2. vtrf. propterea, & in his terminis firmavit Rota in Afulana Pensionis 17. Februarij 1586. coram bo. me. Card. Pamphilo.*

- Nec prædictis officit replicatio data pro parte Comitæ, nempe post dictam Constitutionem Pij V. emanata ad eius favorem litteras facultatis transferendi Greg. XIII. cum relatione ad omnes exemptiones, & immunitates contentas in litteris reformationis Pij IV. quæ tanquam posteriores debebant prævalere d. Constitutioni Pij V. quia fuit responsum quod pensio translata vigore dd. litterarum Gregorij XIII. non fuit nova pensio, sed tantum commutatio personæ de Episcopo Catanien. in Dominum Comitum, qui cum propterea reputari debeat, ac si fuisset constitutus Pensionarius a Pio IV. vt saplus Rota tenuit, litteræ Greg. XIII. videntur intelligendæ prout ex tunc, nempe inspecto tempore Pij IV. quæ responso quatenus posset pati aliquam difficultatem, bene intrat alia responso data in *decis. sub versis. vterius dicebatur, quod supra etiam prædictis litteris Greg. XIII. emanatis post dictam Constitutionem Pij V. apparet derogari per Constitutiones Sixti V. Clem. VIII. & Pauli V. postea editas, confirmantes quæcumque privilegia, & indulta Religionis, & sic etiam privilegia, quod pensionarij teneantur pro rata contribuere omnibus præfatis oneribus.*

- Vterius cōsiderabatur vnus ex Dominis pro responso ad d. obiectum, quod licet litteræ facultatis transferendi Greg. XIII. essent relictæ in omnibus ad litteras reformationis Pij IV. & tanquam posteriores prædictæ Constitutioni Pij V. magis attendendæ; atamen dicebatur non esse locum prædictæ relationi in præiudicium Religionis, cui medio tempore fuerat ius quaesitum ex d. Constitutione Pij V. & ad hoc allegabatur bonus *text. in c. quammis 8. de re script. in 6.*

- Postremo non obstat, quod agatur indicio summarissimo retinendæ r in quo non videtur admittendæ huiusmodi exceptiones, tanquam requirentes alioiorem indaginem, quia, vltra quod supponitur in factis, decretum A. C. quod non datur, continere potius mandatum executionis, quod de manutendendo, in omnem calum potest responderi, quod non constat de possessione Domini Comitis qualifcata, nempe quod exegerit pensiones integras, non oblationibus mortuarijs, & alijs oneribus debitis Religioni, quod erat necessariò probandum, ad effectum vt effe debita manutentio in integra exactione pensionis iuxta notata per *Rotam dec. 547. num. 3. par. 1. recent. & in dec. 560. num. 2. apud sa. me. Gregor. XV. & fuit consideratum in Afulana pensionis coram bo. me. Card. Pamphilo superius allegata.*

Et ita decisum, &c.

BFR.

BERGOMEN. PENSIONIS.

Merc. 29. Aprilis 1626.

ARGVMENTVM.

Pensio decursa tempore antecessoris, quādo solui debeat à successore.

SYMMARIVM.

- 1 Pensio decursa tempore antecessoris non debetur per successorem, nisi scilicet diligentius per pensionarium contra ipsam Antecessorem.
- 2 Mandatum excessivum uti pro plus debito debet ut minus renocari & nu. 5.
- 3 Coccini dec. 327. declaratur.
- 4 Solutio indistincte facta non potest applicari magis in unam causam, quam in aliam.

DECISIO DCCCLX.

Dominus Eques Aldobrandinus, ad cuius favorem fuit reservata auctoritate Apostolica annua pensio scutorum 200. super Commenda Sancti Iohannis Hieronymi Bergomen. movit iudicium contra D. Petrum Paulum Vicarium successorem in dicta Commenda pro pensionibus, & terminis pensionis decursis & non solutis tempore Alexandri sui Antecessoris, & introducta lite coram A. C. fuerunt ab eo relaxata duo mandata contra D. Petrum Paulum, alterum sub die 11. Februarii 1611. pro summa scut. 104. alterum v. rō 26. Augusti 1620. pro summa scutorum 200. Vnde causa appellationis à dictis mandatis mihi commissa sub die 20. Martii præteriti super illorum iustificatione dubium in Rota proposui, sed quia per Dominorum discordiam, non fuit capta resolutio, ideo hodie causa reposita veniunt DD. mandata A. C. esse revocanda, quia vel præceduntur relaxata dicta mandata pro terminis cunctarum decursis, & non solutis in vita Alexandri prædecessoris, aut pro terminis decursis, & non solutis in vita D. Petri Pauli successoris, & vtroque casu detegitur iniustitia illorum.

Quod autem primo casu dicta mandata sint iniusta constat ex eo, quod A. C. processit ad relaxationem illorum pro pensionibus decursis tempore Alexandri antecessoris absque eo, quod D. Aldobrandinus doceret de aliquibus diligentibus factis contra Antecessorem suam opinionem, quam Rota tenet, & fuit lex. decisiū, & præsertim in *Lorinen. Pensionis* 7. Junij 1620. coram h. me. Valdo, & novissimè coram me in *Parmen. Pensionis* 7. Novembris 1625. ubi alia iura, & decisiones allegantur.

Secundo vero casu pariter constat de iniustitia dictorum mandatorum quia D. Petrus Paulus fuit provisor de dicta Commenda 18. Novembris 1611. super qua extat reservata prædicta annua pensio scutorum 200. & licet à dicta die 18. Novembris 1611. vsque ad diē 26. Augusti 1620. quo fuit relaxatum ultimum mandatum eluxerint anni novem Aldobrandinusque eadem die effecit creditor scutorum 1800. attamen ex quietantijs, quæ dantur in *summar.* Petri Pauli constat, Equitem Aldobrandinum à die 8. Septembris 1612. vsque

ad diē 3. Maij 1619. in pluribus partibus fuisse satisfactum de scutis 1635. & quod de mense Augusti 1620. Petrus Paulus solum erat debitor Aldobrandini in scutis 1605. quæ coacturata cum scutis 1635. constituunt dictam summam scutorum 1800. vnde dubium non est quin mandata prædicta relaxata pro scutis 704. plus debito corruunt, & tanquam excessiva debeant, ut iniusta revocari.

Nec in contrarium faciunt ea, quæ pro parte Equitis Aldobrandini dicuntur nempe, quod prædicta non procederent, quando successor soluit, cum tunc cesset æquitas Rotæ, ut in causa *Nazaren. pensionis* 15. Ianuarij 1607. coram D. meo Decano, quia prædicta decisio non applicatur casui nostro, ex quo ibi liberaliter fuerunt solute pensiones maturaræ de tempore Antecessorum, & postea agebatur ad repetitionem, ex quo non fuerunt factæ diligentius contra Antecessorem, & sic Rota respondit cessare æquitatem, quia vitur ad effectum, ut possit agi contra successorem, qui non est casus noster, cum nullibi appareat de aliqua solutione facta à Petro Paulo pro Alexandro Antecessore.

Nec elici potest prædicta solutio ex quietantijs scutorum 250. de qua in *summario* Petri Pauli nu. 1. facta sub die 28. Septembris 1612. ex qua non inde sequitur, quod solutio fuerit facta D. Aldobrandino pro terminis decursis tempore Alexandri, ut ex illius lectura videre est ibi Jo. Carlo Aldobrandino hō ricenno da Mō-
4 *signor Antonio Vittorio scudi 250. moneta di conto della pensione, che deo haure sopra la Commenda di Bergamo, che hō goduto Alessandro, & bora gode Pietro Paolo suo nipote; Vnde cum indistincte loquatur, tam de tempore Petri Pauli, quam Antecessoris, & mencio de Alexandro facta in dicta quietantia sit demonstrativæ ad illum, qui Commendam possideret ex ea non probatur aliqua solutio facta pro Alexandro.*

Uterius dixerunt DD. quod et si solutio probaretur facta per decursis tempore Alexandri adhuc prædicta solutio nullum posset dicto Petro Paulo præiudicium inferre, cum non constet, quod bo. me. Antonius Victorius solueret, & de mandato, & cum consensu dicti Petri Pauli facta 250. Et in omnem casum etiā si dicta scuta computarentur pro terminis decursis tempore Alexandri, quod tamen pro constanti DD. non firmarunt, adhuc mandata A. C. remanent excessiva in summa scutorum 300. circiter, & consequenter iniusta, &c.

VALENTINA COMPTORVM.

Merc. 29. Aprilis 1626.

ARGVMENTVM.

Nemo excommunicari potest, nisi præcedat citatio personalis. Quid autem si prætendatur attipuisse fugam.

SYMMARIVM.

- 1 Censuras ut quis declaretur incursus debet esse citatus personaliter.

- 2 Citatio personarum requiritur contra excommunicandum.
- 3 Declaratoria non datur sine contumacia.
- 4 Citatio per affixionem valet contra latitentem.
- 5 Relato Nuntii, seu Curatoris extraiudicialis, & absque commissione Iudicis facta est nulla.
- 6 Aufugere cuique licet ad evitandam capturam sua persona.
- 7 Iudicis attestations de monitionibus à se factis non fiunt, nisi de illis constet in actis.
- 8 Mandati procura defectus inducit nullitatem processus.

DECISIO DCCCLXI.

Fuit resolutum pro Bartholomæo informante nempè constare de nullitate censurarum contra ipsum relaxatarum in partibus ob non paritionem Iudicis mandato, & ratio resolutionis fuit, quia non constat illum fuisse prius personaliter citatum, prout requirebatur ad effectum incursum censurarum Innoc. in cap. fin. de eo, qui mitt. in poss. Cassad. dec. 12. num. 1. de rescript. & dec. 1. sub num. 2. de praben. & fuit dictum in Terraconen. Parochialis 4. Februarii 1624. coram bo. me. Card. Pamphilio impetrato apud Marches. de commiss. tom. 1. fol. 434. nu. 6. sine qua citatione personali non potuit Bartholomæus dici contumax, itaut contra ipsum esset ferenda declaratoria Cassad. d. dec. 12. num. 2. ante fin. de rescript. Rota decif. 585. nu. 6. p. 1. & dec. 685. sub num. 6. part. 2. recent.

Non obstat, quod Bartholomæus arripuerit fugam, ac latitauerit, & sic potuerit citari domini per affixionem, vel in loco publico, nempè ad valvas Ecclesiæ, prout fuit factum iuxta Clem. causam 5. verum de elect. quam citationem in his terminis sufficere dixit Rota apud Cresc. dec. 18. de re ind. Ant. Ang. in epit. tit. de sent. excom. §. 11. quia ultra quod de huiusmodi fuga, & latitatione Bartholomæi non constat, nisi per relationem Nuntii extraiudicialiter factam, & absque commissione Iudicis, quo casu est nulla iuxta notata per Vestrinum in prax. lib. 4. c. 4. num. 23. Respondetur etiam, quod Bartholomæus arripuerit fugam ad evitandam citationem realem, hoc est capturam suæ propriæ personæ, quam virtutarij facere querebant, ut constat ex Summar. dato num. 2. unde non sequitur ex hoc, quod non potuerit personaliter citari, & quod latitaret, cum vnicuique liceat in citatione reali aufugere.

Minus obstat, quod fuerit pluries monitus à Iudice, quia de his monitionibus debet constare in actis, nec est deferendum super illis attestations Iudicis ad text. in cap. prudentia de off. delegat. Rota dec. 452. num. 12. in fin. par. 2. recent.

Accedit prædictis defectus mandati illius, qui processit contra Bartholomæum, quod si est verum, ut supponitur in facto, ex hoc etiam capite resultat nullitas processus, & consequenter nullitas censurarum iuxta vulgata iura.

ANCONITANA FRUCTVVM DOTIS.

Luna 4. Martii 1626.

ARGVMENTVM.

Marito sicuti debentur fructus dotis ratione onerum matrimonij, ita debentur fructus recompensatiui venditori, & emptor retineat rem, & pretium.

SVMMARIVM.

- 1 Dotis fructus debentur marito in recompensam onerum matrimonij.
- 2 Amplius etiam si ille non impleat ex parte sua.
- 3 Emptor tenetur ad fructus recompensatiuos rei emptæ etiam quod venditor non adimpleat, quia non potest retinere rem, & pretium.
- 4 Dotis soluta non debentur fructus marito.
- 5 Rota fuit reformare mandata excessu relaxata.

DECISIO DCCCLXII.

In decisione coram me in ista causa facta 14. Iunii 1624. fuit dictum, mandata esse ecequenda pro fructibus à die motæ licis ex iuribus, & rationibus ibi late deductis, quæ Dominis placuerunt. Vnde hodie reposita causa, standum esse in decisio censuerunt, cum moderatione tamen inferius declaranda, & potissimum motuum fuit, ut in d. decisione dicitur, quia huiusmodi fructus debentur marito in compensationem onerum matrimonij, quæ sustinet etiam non impleti ex parte sua, & hoc ex dispositione Iuris, non autem vigore instrumenti, cum non sit æquum illa subsistere, & quod focer retineat dotem, prout in fortioribus terminis emptor teneatur ad fructus recompensatiuos, etiam quod venditor non adimpleat, non enim est rationi consonum, quod retineat rem, & pretium ad text. in L. rabu ff. de act. empt. cum ibi notatis.

Vnum tamen fuit per Dominos consideratum, quod mandata A. C. fuerunt relaxata pro fructibus integra dotis, cum ut apparet ex quietantia eiusdem Horatii, de qua in Summario aduersarij num. 2. Horatius exegerat scuta 500. Vnde pro fructibus integra summa non poterant relaxari dicta mandata, & sic in hac parte, & pro prædicta summa mandata debent reformari, cum quæ moderatione Domini steterunt in decisio.

CORVYBEN, PECVNIARIA.

Vener. 15. Maij 1626.

ARGVMENTO, Non indiget.

SVMMARIVM.

- 1 Decisio non reuocatur ex eisdem, sed ex nouiter deductis.

DECISIO DCCCLXIII.

In decisione in ista causa facta 27. Iunii anni præteriti 1625. fuit dictum, quod ex nouiter deductis, ac ex facti serie verius enarrata Domini censuerunt recedendum esse à decisio, & sic non constare de attentatis ex rationibus, & iuribus in d. decisio adductis. Vnde cum hodie

die repositum fuerit causam super eisdem, & pars adversa, quæ habet dictam *decisionem* contrarie, nihil etiam citata allegaverit, Domini pro informante resolverunt, & sic standum esse in dicta *decis.* 27. Junij. Et cum, ut dixi, nihil contra illam fuerit deductum, Dominis visum fuit ex iisdem ab illa non recedendum, sicque non constare de attentatis. Et ita resolutum, &c.

RONANA DOMVS DE NOCHIELLI.

Ven. 15. May 1626.

DECISIO DCCCLXIV.

Impressa in rec. dec. 663. par. 4. tom. 3.

SULMONEN. STATVS CATHEDRATICI.

Luna 18. May 1626.

ARGVMENTVM.

Cathedralitas Ecclesiæ ex quibus probetur.

S Y M M A R I V M.

- 1 Cathedralitas probatur ab existentia Sedis Episcopalis in Ecclesiâ, & celebratione Pontificalium functionum per Episcopum ibi residentem, & nom. 4.
- 2 Episcopus non potest sedem per longum tempus alibi constituere, quam in sua Ecclesiâ Cathedrali, vel Ciuitate.
- 3 Episcopo non permittitur principalem Cathedrali relinquere, & ad aliam Ecclesiam etiam in Diocesi se transferre.
- 4 Cathedralitas probatur, quando ab antiquo tempore fuit solita prouideri vii talis.
- 5 Papa assertioni standum est.
- 6 Frouisio Apostolica declarat statum Beneficij.
- 7 Cathedralitas probatur ex adeptione possessionis per Episcopos.
- 8 Item ex deputatione Vicarij Sede vacante, quando pertinet ad solum Capitulum Cathedrali.
- 9 Item ex quo Episcopi exigunt Cathedraliticum, quod est de iuribus Episcopalibus.
- 10 Item ex quo Episcopus admittit ad alternatiuam.
- 11 Item ex actibus electionis Episcoporum, qui ante reservationes eligebantur per Capitula.
- 12 Item ex affectione Conciliorum.
- 13 Canonici, & Capitulum Sulmonen. olim eligebat Episcopum nom. 12.
- 14 Episcopus Sulmonen. intervenit Concilio Romano sub Simacho Papa.
- 15 Canonici Sulmonen. vocantur fratres Episcopi, nom. 15.
- 16 Cathedralitas etiam probatur ex denominationibus Canoniorum fratrum Episcopi.

DECISIO DCCCLXV.

Dubium originale in ista causa est, an Ecclesiâ Sulmonen. sit in statu Cathedralitico, quo dubio proposito per me 19. Aprilis 1624.

fuit ad fauorem Ecclesiæ Sulmonen. resolutum, ut in *decisione* dicta die extensa, in qua hodie standum Domini dixerunt ex his, quæ tunc fuerunt adducta, & ex infra dicendis, nempe ex existentia Sedis Episcopalis in dicta Ecclesiâ Sulmonen. sub titulo S. Pampiliij, & quod ibi Episcopi habent Sedem, & celebrant omnes functiones Pontificales, ut deponunt octo testes in *Summario* testium pro Capitulo Sulmonen. nom. 2. Ex quibus elicitur illam esse Cathedrali Archidiacon. in cap. statum nom. 1. *vers.* Cathedraliam de *rescript.* in 6. *Fast.* de *visit.* cap. 5. nom. 4. lib. 1. *Mandof. conf.* 27. nom. 8. *Conzal.* in *Regul.* 8. *gl.* 43. numer. 192. qui tenent, Episcopum non posse sedem per longum tempus alibi constituere, quam in sua Ecclesiâ Cathedrali, vel Ciuitate, & mouentur per text. in *capit. placuit*, ut nemini 7. 9. 1. Vbi habetur, quod Episcopo non permittitur principalem Cathedrali relinquere, & ad aliam Ecclesiam etiam in Diocesi se transferre. Vnde cum Episcopi fecerint suam residentiam in dicta Ecclesiâ Sulmonen. ibique celebrauerint functiones Episcopales, sequitur dictam Ecclesiam esse Cathedrali, & esse in statu Cathedralitico. Vltierius prædictæ status probatur ex eo quod ab antiquissimo tempore nempe ab anno 499. & ab anno 1054. & 1059. fuerit ista Ecclesiâ Sulmonen. solita prouideri tanquam Cathedrali ut in litteris Leonis IX. & Nicolai II. de quibus sit mentio per *Gratian. dissect.* forens. c. 393. nom. 40. quorum Pontificum assertioni est standum iuxta Clem. 1. de *probat.* *Gabr. condas.* 2. *cod. tit.* & quia prouisio Apostolica bene declarat statum beneficij *Rota coram S. me. Gregor. XV. decis.* 482. nom. 1. Accedat quod Episcopi assueverint capere possessionem in Ecclesiâ S. Pampiliij, ut deponunt supradicti octo testes in *Summa* Sulmonen. nom. 1. & constat ex iuribus datis in *Summario* iuridum nom. 3. ex qua adeptione possessionis probatur Cathedralitas, Innocen. in *cap. in litteris* nom. 7. *vers.* credimus de *rest. spol.* *Bald. in l.* 2. nom. 54. *vers.* respondet ad primum C. de *seruic.* & *acqua*, & est decisio in *Perellen. vobis* Capituli 24. Junij 1598. *coram bon. men.* Penia. Item adlune deputationes Vicarij sede vacante factæ, ut constat ex pluribus testibus in d. *Summario* testium nom. 3. qui actus huiusmodi deputationis pertinet tantum ad Canonicos Cathedralis, quod in specie deciditur in præallegata *decisione* Perellen. *unitatis Capituli* per text. in *cap. cum olim de maior.* & *obediens* cap. unico *cod. in lib. 6.* cum alijs adductis per *Feder. de Senis. conf.* 16. nom. 2. Ex quibus sequitur d. Ecclesiam esse in statu Cathedralitico. Etiam facit, quod Episcopi Sulmonen. exigunt Cathedraliticum, quodque Canonici S. Pampiliij idem exigunt ab alijs Ecclesijs Diocesis, ut probant septem testes eiusdem *Summarij* nom. 4. sed sic est, quod hoc Cathedraliticum est de iuribus Episcopalibus, & debetur Episcopo per quamlibet Ecclesiâ lux Diocesis pro honore Cathedralis Episcopalis *Amb. in cap. pastoralis* nom. 7. de *donationibus* *Gemin. conf.* 85. nom. 6. *vers.* sed *Cathedraliticum*. Item Ecclesiâ Sul-

- 11 Sulmonen. habuit ab antiquissimo tempore Capitulum, & suam Dioecesim, & pro ea Episcopos admittitur ad alternatiam, quæ non convenit nisi Episcopo in Cathedrali, & in sua Dioecesi ut dicitur in *Sulmonen. die 3. Martyr* 1587. & ibi dicitur alternatim concedi Episcopo tamdiu quamdiu refederit, & illam non intrare ubi Episcopus fuit absens, quam *decisionem* refert *Gonza. super Regul. 8. glof. 43. num. 133.* & in gratia alternatiæ ita disponitur.
- 12 Viterius Canonici, & Capitulum Sulmonen. ante reservationes eligebant Episcopum, ut ex tribus in *Summario* intium num. 3. hic autem, actus eligendi Episcopum spectabat ad Ecclesias Cathedralis ut notat *Hofien. in Summa in. de elect. 5. quia possit eligere & in int. ne sede vacante 6. quod modis fiat unio num. 5. vers. 3. modo*
- 13 *Butr. in cap. 1. num. 6. vers. hic agitur cod. tit. de elect. ad idem facit assertio in Concilio generali Roma habito sub Simacho Papa de anno 499. in quo numerantur Episcopi, qui adfuerunt in d. Concilio, inter quos expressè numerantur*
- 14 Paladins Episcopus Sulmoninus ut est videre in secundo volumine Conciliorum, sub decretis *Simachi Papa in Synodo secunda Roma pag. mihi 469. idem desumitur ex eo quod Canonici di-*
- 15 *Et Ecclesiæ S. Pamphili fuerunt vocati fratres Episcopi, ut probant concessiones tunc factæ in fœdum per Episcopos in d. Summario intium num. 3. unde de illo tempore ista Ecclesiæ erat Cathedralis ad text. in cap. quanto de his qua sunt à Prælati, ubi mandatur Episcopus, quod non possint gerere negotia, siue statuerent sine consilio fratrum suorum* *Enst. d. tract. de visit. cod. c. 15. n. 2.*
- Ex quibus clare videtur resultare status Cathedralitatis huius Ecclesiæ Sulmonen.
- Quibus non obstat, quod in duabus Bullis Alex. VI. de anno 1496. & de anno 1499. legantur duæ enunciatiæ, quod Ecclesiæ S. Pamphili de Sulmone esset Dioecesis Valuen. Responderetur enim quod cum istæ duæ Ecclesiæ sint inter se æquales, & utraque Cathedralis ex dictis enunciatiis non probatur Ecclesiæ Sulmonen. non esse Cathedralē, quod bene elicitur ex supradicta electione Episcopi facta per utrumque Capitulum de anno 1168. quod clare denotat iam de illo tempore Ecclesiā Sulmonen. esse Cathedralē, quod tempus præcedit supradictas enunciatiās. Insuper accedit alia concordia super electione Episcopi, & divisione Dioecesis de anno 1238. ut in *Summario* num. 3. in qua expressè enunciat Ecclesiā S. Pamphili. Viterius Innocent. III. ut in eodem *Sum. d. num. 3.* improbauit electionem Episcopi factam per Canonicos S. Petri Valuen. & S. Pamphili Sulmonen. & illis assignauit terminum vnius mensis ad eligendum alium Episcopum, & iste Summus Pontifex fuit creatus de anno 1198. & sic ante dictas enunciatiās.
- Minus obstat, quod de anno 1187. Ecclesiā S. Pamphili Sulmonen. erat in statu Plebanie, ut apparet ex litteris Lucii III. & Honorij III. in quibus Ecclesiā Valuen. & eius bona, & particularēs Ecclesiæ sub B. Petri, & Ecclesiæ Ro-

manæ protectione suspiciuntur, & in specie numeratur plebs S. Pamphili, ut in *Sum. num. 5.* cui obiecto respondetur prædictas litteras Apostolicas non esse intelligendas de Ecclesiā S. Pamphili, de qua agitur cū de anno 1168. & sic ante dictas litteras Pontificias Canonici Ecclesiæ S. Pamphili vna cum Canonicis Ecclesiæ Valuen. interuenerint in electione Episcopi d. *Sum. num. 3.* & idem probant litteræ Innocentij III. qui fuit creatus de anno 1198. ut iam diximus.

Minus obstat sententia Mohedani de anno 1541. quia ut patet ex commissione, & ex tenore sententiæ illis pendebat inter Episcopum, & Capitulum Sulmonen. super denominatione, an deberet prius denominari Episcopus Valuen. an verò Sulmonen. & Episcopus fuit absolutus per d. sententiam, quæ vltra quod est sententia inter alios lata potius videretur firmare, quod Ecclesiā Sulmonen. esset Cathedralis, cum alias non esset locus supradictæ liti.

Non obstat Breue S. mem. Greg. XV. cum nihil aliud facit quam confirmare declarationem Congregationis Illustrissimorum Cardinalium S. Concilij interpretum, quod Ecclesiā Valuen. deberet præcedere, & sic non tangit præsentem articulum.

Et ita conclusum &c.

VLIXIBONEN. BENEFICII.

Luna 25. May 1616.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Facultates per Summum Pontificem concessæ Patriarchæ Biondo Vicilegato Serenissimi Cardinalis Austriaci legati.*
- 2 *Dispositio dictis est repetina præcedentium.*
- 3 *Cardinalis Nepolis Papa pro tempore existentis litteris credideri vel superintendendis.*

DECISIO DCCCLXVI.

Die 15. Decembris 1625. fuit resolutum gratiam si neutri esse iustificatam prout in *decisione* quam Ego extendi tanquam inrogatus *bo. mem. D. Pbaldi*, sed quia contra illam pro parte D. Antonij instabatur, quod de tempore prouisionis Laurentij facultates Serenissimi Legati Cardinalis Austriaci expirauerant, & per consequens etiam facultates *bo. me. Biondi Patriarchæ Hierosolimitani*, & V. Legati dicti D. Cardinalis, ut huic inculcatæ dubitationi satisficeret, reproposui hodie dictam *decisionem*, & Domini in *decisionis* standum dixeret ex rationibus ibi adductis. Et quia in *decisione* eorum *bo. me. Pbaldo 22. Junij 1623.* fuerat dictum, quod dictæ facultates fuerant prorogatae, attamen fuit responsum, quod dictus Cardinalis se consulat in Belgium, & sic ipsius legatio fuerat finita, unde, & prorogatio non poterat suffragari, ut in alia *decis. eiusdem Pbal-*

Ccc di

di 17. Maij 1624 quamvis supradicta videantur sic se habere ad eadem Breue fact. me. Clementis VIII. sub die 15. Iulij 1596 directum eidem Patriarche, in quo dicitur: *Tibi tunc eius V. Legatus omnes, seu nonnullas ex facultatibus sibi concessis attribuerat, cumque nunc eidem Alberino Cardinalis à dictis Regnis Nos tibi specialem gratiam facere volens fraternitati tue, ut ad nostram, & Sedis Apostolica beneplacitum eidem, ut praferatur attribuit facultatibus, quum etiam presentibus pro expressis haberi volumus perinde, ac si tibi per Nos ipsos attributa fuissent uti, ac eas exercere libere, & licite possis, & valens auctoritate Apostolica tenore presentium concedimus, & indulgemus, quæ concessio operatur, ut Patriarcha iam vigore dicti Brevis dictas facultates immediate ab ipso Pontifice sibi attributas haberet, & illis uti posset libere, & licite.*

Et quamvis facultates Cardinalis Legati Patriarcha haberet tanquam illius V. Legatus iam stante absentia Cardinalis à dictis Regnis, & concessione facultatum Summi Pontificis concessam Patriarche non amplius, ut V. Legato, sequitur consistere hodie de facultatibus Patriarche, quæ suffragantur etiam, quod Legatio Cardinalis expirasset, quæ procedunt etiam si in dicto Breui non legatur, quod tunc Cardinalis à Regnis Hispaniarum abesset, cum veritas sit quod in Breui, de quo in processu, non addit illa dictio *Hispaniarum* sed simpliciter legitur *cumque nunc idem Albertus Cardinalis à dictis Regnis absit*, quæ verba comprehendunt Regnum Portugallie, & alia Regna Hispaniarum, prout in principio Brevis hic mentio de Regnis Portugallie, & de Philippo Hispaniarum Rege, unde illa dictio à dictis Regnis absit repetit omnia regna Hispaniarum.

2 Superius relata ex natura dictionis dictis *Alex. conf. 40. lib. 6. Ruin. conf. 103. num. 5. lib. 2. Surd. qui alios adducit conf. 167. nu. 14. & conf. 311. num. 40. & seqq.* Quibus accedit littera missiva bo. mem. Cardinalis Aldobrandini nepotis Clementis directæ eidem Patriarche data 18. Iulij 1596, & sic eadem die datæ dicti Brevis, in qua refert Sanctissimum voluisse ipsi Patriarche concedere easdem facultates, quas habebat prius, & quod ordinaverat fieri supradictum Breue ad effectum quod Patriarcha haberet eandem dignitatem, eandemque auctoritatem interim quod providebatur de successore, & litteris Cardinalis nepotis tanquam super intendenti *Rota dixit credendum apud Cus. de Grassi. decis. 1. num. 10. de proben. & in hac eadem causa coram bo. mem. Vbaldo circa has litteras Cardinalis Aldobrandini.*

Et ita decisa &c.

CÆSENATEN. PRÆDII.

Veneris 29. Maij 1626.

ARGUMENTVM.

Curator mentis capto à quo Iudice sit dandus. Insuperatio requisita in contractibus

bus mulierum per Constitutionem Carpensem non est necessaria in contractibus gestis extra Prouinciā Marchie.

S Y M M A R I V M.

- 1 Rota sape restringit disputationem, & dubium.
- 2 Transactio ex causa recedendi à lite, cuius entus est dubius semper subsistet etiam quod unus pars foueret bonum ius, dammodò absit dolus, & evidens calumnia.
- 3 Mente capta nullum actum, vel negotium valide facere potest sine alius requiritur consensus expressum, sine tacitum.
- 4 Curator dari debet per Iudicem Originis paternæ, sine domicilij, sine bonorum, & quando scitis.
- Statutum Fauentij circa dationem curatoris quid disponit num. 5.
- 5 Iurisdicō inferiori censetur data cumlatine cum superiore, & non priuatiuè quoad illum.
- Gubernator Fauentis in illa Ciuitate habet supremam auctoritatem num. 5.
- 6 Constitutio Marchie cap. 25. lib. 5. requirit insinuationem.
- 7 Constitutio Marchie cap. 25. lib. 5. quæ loquitur de mulieribus non est Aegypti, sed Cardinalis Carpen.
- 8 Aegyptia Constitutiones fuerunt extensa ad totum Statum Ecclesiasticum.
- 9 Limita non procedere in Additionibus eis per Cardinalem Carpen. factis.

DE C I S I O DCCCLXVII.

Vm sub die 11. Maij præteriti proposuissim dubium in ista causa datum an scilicet sententia de partibus laia ad suorem DD. de Naldis esset confirmanda, vel infirmanda, & propter multa hinc inde per partes inculcata non fuisset per homines tunc capta resolutio, sed dictum, ut videretur de viribus transactionis, hodie supradictum repropoli, & Domini utraque parte informante resoluunt, sententiam esse infirmandam. Pro cuius resolutionis fundamentis supponendum est in facio, quod aliis de anno 1530. D. Iulia de Baluceo, & Vxor D. Ioannis de Naldis cum consensu sui Patris, & Iudicis licentia condidit testamentum, in quo reliquit ducatis 50. Lauræ eius filie, hæredem vniuersalem instituit Ioannem Paulum filium, cui quodocunque decederent absque filijs substituit d. Lauram pro medietate, & pro alia medietate Monasterij S. Domini de Cesena, & si ambo dd. eius filij quodocunque decederent sine filijs substituit in totum ex pleno iure dictum Monasterium, ut latius in d. testamento dato Summario de Luca tellis num. 3.

Defuncta Iulia testatrice superflite Ioanne eius marito, ac Ioanne Paulo, & Lauræ filijs, idem D. Ioannes Naldus de anno 1542. nuptui tradidit Lauram eius filiam Ioanni Masino, ac illi consignauit in dotem prædium, insinuationem tornaturæ. 115 deito il fuisse, quod

quod idem D. Ioannes Pater Lauræ prius in dotem habuerat à d. D. Iulia vt in eodem *sum. num. 3.*

Obijt deinde Ioannes Paulus sine filijs superstitibus Lauræ eius sorore, ad cuius fauorem, & Monasterij Sancti Dominici cum ellet equaliter purificatorum fideicommissum, vt supra per Iuliam ordinatum Monasterium pro sua medietate mouit iudicium contra d. Lauram, & Ioannem Malinum Coniuges possessores d. Prædij, quod iudicium fuit postea terminatum mediante quadam translatione inter partes tunc facta, in qua fuerunt Iulia d. Monasterio lib. 2050. pro omni, & toto eo, quod præterire posset vigore d. fideicommissi, vt plenius habeatur in instrumento d. translationis *cod. sum. num. 4.*

Accidit postea quod Lauræ, effecta mente capta Ioannes Malinus eius maritus, & Curator vna cum Dominis de Bandinis vendiderunt de anno 1580. supradictum Prædium Equiti Lelio Lucatello, cuius hodie heredes sunt in causa pro præcio sc. 2990. & cum per mortem prædicti Ioannis postea secutam, esset factus locus restitutioni doris; D. Horatius Naldus tanquam proximior datus Curator à Iudice d. Lauræ adhuc mente capta mouit litem contra d. Equitem Lucatellum pro recuperatione dicti Prædij dotalis Lauræ per dictum Equitem detenti, inter quem, & partes supradictas post diuturnam litem fuit tandem de anno 1596. pariter deuentum ad transactionem de cuius viribus hodie discutitur, & in illa D. Horatius vti curator Lauræ venditionem præfatam fundi dotalis factam Equiti Lucatello approbauit, & quatenus opus esset illam de nouo fecit cum obligatione de euictione, & defensione illius, & vice versa D. Equites Lucatelli pro omni, & toto eo quod Lauræ petere posset occasione dicti prædij promissit in quatuor modis inter eos conuentis soluere eidem Lauræ vel eius heredibus, & pro ea D. Equiti Horatio Naldo eius curatori sc. 4000. prout eidem Horatio soluta fuerunt & prædictis omnibus ludez adhibita causæ cognitione suam decrerunt interposuit vt plenius continetur in instrumento *dicto summario num. 5.*

Vltimo loco decessit Lauræ ab intestato in Civitate Faentina in domo dicti Equitis Horatii Naldi eius Curatoris ob eius mortem cum DD. Ioannes, & Petrus Franciscus de Naldis tanquam filij, & heredes, ac donatarii, & Consobrini d. Lauræ præterderent ex persona d. stellæ vti vna ex proximioribus Lauræ æqualiter cum D. Equite Horatio succedere ab intestato in illius hereditate introduxerunt litem in partibus tam contra heredes d. Equitis Lucatelli possessores d. Prædij, quam contra eundem Equitem Horatium auctorem, ac obligatum vt supra de euictione infauorem dd. de Lucatellis in instrumento d. transactionis, & de anno 1623. obtinuerunt illos condemnari ad ipsa dimittendam, & restituendam dimidiam d. Prædij ab intestato debitam, vna cum fructibus perceptis à die

motæ litis, vt legitur in sententia de qua in *dicto sum. n. 1.*

Quibus sic stantibus Domini adhaerent resolutioni, vt supra capite pro informatione dictæ sententiæ de partibus, & moti fuerunt potissimum ex d. transactione iuxta inter partes dum adhuc lis penderet in illa, quæ facit, vt attentio illius euentu, qui semper est incertus, & dubius, transactio omnino sublinceatur etiam quod Lauræ fouerit bonum ius, dum tamen ablit dolus, & euidentis calumnia iuxta *textum in l. eleganter, & l. in summa ff. de condit. indeb. Rec. conf. 109. num. 9. & 10. & fuit dictum in Meleutiana hereditatis 5. Marty anni præteriti eorum D. meo Merlino.*

Non obstat etiam, quod dicta transactio fuit inita mediante persona Equitis Horatii Curatoris dati Lauræ per Gubernatorem Faentiae, in qua Civitate Lauræ non habebat domicilium ex quo tanquam mente capta nullum actum seu negotium validè facere poterat *l. in negotijs 5. ff. de regul. iur. & hoc procedit siue actus requiratur consensum expellim dementis ad tex. in l. 2. 5. furiosus vbi Glos. ff. de iur. codicil. siue tacitum iuxta tex. in l. qui ad eertum ff. locat. Quia respondebatur, quod cum Lauræ mente capta fuisset traducta ad domum d. Equitis Horatii eius proximioris agnati, vt ibi maneret, Gubernator Faentiae ratione suæ iurisdictionis bene potuit de iure illi Curatorem dare *Angel. in l. ff. hoc in re num. 2. institue. de Attrib. int. Alex. conf. 44. num. 17. lib. 5. per textum in l. 1. in fin. ff. de tut. & curat. dat. ab his Rebuff. de sen. prouisional. art. 1. Glos. 2. num. 12. & 13. Papian. in prax. in forma libelli, quo agitur ad reddendam rationem intere in vers. eidem Jacobo num. 3. & ita in terminis tenet. Alex. in Rubr. C. de in lit. dand. tut. & l. curat. Quod enim solet dici huiusmodi curatorem debere dari per Iudicem originis paternæ siue domicilij, siue bonorum iuxta *text. in l. unica C. vbi petantur fautor l. pupillo ff. de tutor. & curat. dat. ab his Barbat. conf. 61. num. 11. vers. quoad secundum dubium lib. 3. non excludit, quin si Iudex habet iurisdictionem in personam non possit curatorem dare iuxta superius annotata.***

Minus obstat alia inualiditas in datione istius curatoris quod nempe non fuerit datus à Iudicibus Bouis, & Equi iuxta formam statuti, sed à Gubernatore dictæ Civitatis Faentiae quia quicquid sit de validitate d. statuti, loquitur priuative quoad alios Iudices non autem comprehendit Gubernatorem qui in illa Civitate habet supremam auctoritatem, cuius propterea respectu iurisdictionis censetur dari in omnem casum cumulatiue, & non priuative, prout in dubio sic semper data censi debet *l. 1. C. de off. Præf. Frb. Bald. in l. unica §. vbi autem nu. 8. C. de cad. toll. Cast. in l. testamentum num. 6. C. de testam. test. qui hanc dicit communem in l. quod iterum §. si quis potest num. 3. deleg. 1. Ruln. conf. 6. num. 5. lib. 4. vbi etiam de communi testatur.*

Vltra quod apparet ex instrumento, de quo in *summario* Equitis Petri Francisci, & Ioannis

nis de Naldis, quod ille Curator fuit datus à Iudice Bouis, & Equi, & sic ista difficultas tollitur.

Non obstat, quod huiusmodi transactio careat infirmatione requisita ex *Constitutione Marchie* cap. 25, quia illa Constitutio, quæ loquitur de mulieribus non est Constitutio Egiti; sed Cardinalis Carpen. & ideo licet *Constitutiones Egidiæ* fuerint extensæ vigore Bullar. Sixti IV. & Pauli III. ad totum statum Ecclesiasticum, tamen secus est in *Additionibus* factis per dictum Cardinalem Carpen. quæ non habent locum, nec extenduntur extra Provinciam Marchie ut patet ex secunda approbatione Pauli III. & tenet *Sepe Rota* ut in *Assensu fideicommissi de Giorginis* 14. Maij 1614. coram bon. mem. Pennia Iuslen. damnorum 22. Junij 1611. coram bon. mem. Cardinali Sacrato, & in *Viterbien. Terra Vetralla* 14. Martij 1614. coram D. meo Pirouano.

Non obstat, quod Eques Horatius Curator Lauræ conuerterit in proprius, hoc præsumitur ex dicta transactione habuit, quæ enim non est præsentis inspectionis, & hæredes Lauræ potuerunt agere contra D. Equitem Horatium prout ipsi melius actionem competere videbatur.

Et ita decim &c.

FOROLIVIEN. CESSIONIS CENSUS.

Veneris 19. Maij 1626.

DECISIO DCCCLXVIII.

Impressa in rec. decif. 666. par. 4. tom. 3.

BVRGEN. BENEFICII.

Merc. 3. Junij 1626.

ARGVMENTVM.

Refusatio iudicis non attenditur, dum postea fuit compactum coram eodem. Citatio per duos, vel tres dies valet.

SYMMARIVM.

- 1 Notario absente vel impedito eius officialis maior subscribitur de consuetudine Hispaniarum.
  - 2 Refusatio debet fieri inscriptis alias non valet.
  - 3 Refusatio reuocatur, & ab ea recessitur per reditum ad eundem Iudicem recusatum.
  - 4 Citatio vaga non suffragatur nisi per duos vel tres dies ut n. 6.
  - 5 Dies termini non computatur in termino.
  - 7 Causa beneficii tenet tenuis redditus, & in qua oportet de veritate negotij principalis tractari de plano, & non rigore.
- Processus de partibus si transportetur ad Curiam apertus valet n. 7.

DECISIO DCCCLXIX.

Debitum an processum sit informis probandi, & Domini affirmatiue censuere respondendi cum ea, quæ opponebantur visa fuerint non

obstare, dicebatur enim exaducto processum non esse subscriptum à Petro Perez Notario principali, sed à Laurentio Guidobio eius officiali maiori, atque ex testibus datis deponentibus ne dum de consuetudine generali, sed etiam particulari istius Notarii, quo absente, vel impedito principali officialis maior solet subscribere, quæ consuetudine stante DD. illi standum esse censuerunt, & bene facit decisio 59. in fine apud sancta memoria Gregorium XV.

Secundo opponebatur factam fuisse reculationem cum appellatione ab vltiori processu; fuit tamen responsum huiusmodi reculationem non fuisse factam in scriptis, prout requiritur Rot. decif. 2. num. 19. & seqq. par. 2. diuers. vltra quod pars recessit ab huiusmodi reculatione, dum nominauit Iudicem, qui simul cum Iudice recusato procederet prout processit.

Vltimo opponebatur alia nullitas scilicet quod citatio ad videndum corrigi, & collationati tanquam vaga non suffragabatur ut in *Trafosen. Vicaria* 4. Maij 1616. coram bon. mem. Andrea. Veruntamen respondetur cum citatio fuerit facta 27. Febr. qui mensis habet 28. dies tantum, & correctio, & aulcatio fuerit facta 3. Martij sequentis dempto die citationis tanquam dies termini, & dempto die aulcationis ex eadem ratione restant tamen tres dies, & per duos, vel tres dies citatio bene sustinetur, ut in *ead. decif. Trafosen.* dicitur, & ad id cit. dec. 311. num. 3. par. 1. diu. citatus in eadem sententiam Antonius Augustinus tit. de citat. num. 24. & fuit dictum in *Beneuentana Terrarum* 3. Decembr. 1599. coram bon. mem. Card. Sacrato.

Minus faciebat, quod processum fuit productus apertus, quia hoc non refert, ut in alia *Burgen. Penusdy* 26. Octobris 1584. coram Orano, & tandem Domini dixerunt quod stante paupertate beneficii, & quod de veritate negotij principalis appareat non est proceden. rigore.

Ex quibus ita fuit conclusum &c.

AVENIONEN. DONATIONIS.

Vener. 19. Junij 1626.

ARGVMENTVM.

Pater ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Tertius veniens ad causam pro impedienda executione gestorum debet venire paratus docendo saltem semiplene de iure suo, alias non admititur.
- 2 Fideicommissi oppositio non suffragatur nisi delicto illius purificatione ad fauorem opponentis, & legitima illius persona, & n. 4.
- 3 Tertius non admititur ad causam quando constet de presumptione eius calumnie.

D E C I S I O DCCCLXX.

Postquam præcedentibus decisionibus, & de ordine Rotæ relaxauit mandatum de exequendo pro 7000. lreis contra bona q. Magdalenæ, & eius hæredum ad fauorem RR. PP. Minorum Sancti Francisci de Paula, & postquam in parte fuerat iam executioni de mandato, venit ad causam Philippus de Sagner, & tanquam tertius prætendens in dicta executione non esse viterius procedendum. Vnde dubitauit, an dictum mandatum executiuum esset suspendendum, & Domini negatiue resoluerunt, cum Philippus non uenerit paratus pro executione impedienda, cum non doceret saltem semipene de iure sibi competente pro impedienda dicta executione, alioquin enim non est admittendus iuxta *lex. in cap. veniens il 2. de res. ubi Panor. num. 9. & Felin. num. 13. est lex. in l. a. Dico Pro si super rebus ff. de re iudic. & illa est communis opinio teste Cowart. præf. quæst. cap. 16. num. 1.* ubi hanc sententiam intelligit, itaut semipena probatio sufficiat, nec sit necessaria in integrum secusdam Innoc. & omnes in dicto cap. *veniens ubi Felin. d. n. 11.* hoc ex omnium traditione deducit, quod autem Philippus de dicta probatione saltem semipena incontinenti non docuerit, satis patet, quia fundamentum præcipuum, quo nupit deductur ex quodam fideicommissio, quod dicit factum à Gaspario Sagner anno 1538. in testamento ab illo condito, in quo dicit instituisse hæredem Spiritum filium suum, cui substituit primogenitum, qui superesset masculus legitimus, & naturalis, hic autem Spiritus suscepit plures filios, inter quos instituit Magdalenam Franciscam, & Sibillam filias, & Laurentio masculo superstiti tantum delegauit quandam pensionem annuam scutorum 200. qui tamen Laurentius non acquiescens paterno testamento, dicitur obijisse de anno 1605. testamento condito in quo instituit hæredes easdem tres suas sorores Magdalenam, Franciscam, & Sibillam cum institutione primogenituræ ad fauorem Spiritus de Vincentijs d. Magdalenæ filij primogeniti, & primogenitorum, & si dictus Spiritus decederet sine filijs illi substituit Philippum secundo genitum Decessit autem ut dicitur supradictus Spiritus sine filijs quod fideicommissum nullatenus docetur purificatum ad fauorem dicti Philippi, nec persona illius legitimata unde ex illo non patet pronunciatum quidquam petere, nec ex illo docet de causa sufficienti pro retardanda d. executione unde non potest suspendi ex iuribus supra allegatis.

Ultra quod si ex illo fideicommissio ius sibi competere non est verisimile, quod illa bona alias ex dicto fideicommissio sua propria emit-
3. set ab hæredibus Magdalenæ præcio se. 8000. ex qua emptione non modica infargit calumnie præsumptio ad hoc ut tanquam tertius non ueniat illius oppositio admittenda iuxta Doctores quos refert, & adducit Cowart. ubi supra n. 3.

Ex quibus Domini censuerunt dictum mandatum non esse suspendendum.
Et ita dictum &c.

PERVINA PRÆTENSÆ RATIFICATIONIS.

Ven. 19. Iunij 1626.

A R G V M E N T O.

Non indiget.

S Y M M A R I U M.

1. Sententia validitas resultat ex reuolutione Processus, in quo apparet internensse omnia requisita.
2. Sententia iustitia resultat ex decisionibus Rotalibus.
3. Decisionis Rotalis fundamenta in iure, & in facto subsistentia non sunt repetenda in alia decisione; maxime quando nihil releuans in contrarium deducitur.

D E C I S I O DCCCLXXI.

Dubitauit, an sententia Rotalis, in ista causa lata per D. mem. Merlinum, in qua fuit pronuntiatur, Dominum Comitem Iulium Cæsarem de Oddis esse absolendum, & liberandum à quibuscunque damnis, & interesse prætensis per Dominam Liuiam Castaldam, esset confirmanda, vel infirmanda, & Domini confirmandam fere censuerunt, quia constat de illius validitate ex reuolutione Processus, ubi apparet internensse omnia requisita iuxta decis. Caputaq. a62. par. 2.

De iustitia verò vilius fuit Dominis sufficiens. tet conflare tam ex decisione Sa. mem. Greg. XV. 241. facta in hac eadem causa, quam ex alia coram Domino meo Merlino die 11. Martij 1632. quarum fundamenta eum in iure, & in facto subsistant, non visum fuit oportere repetere; maxime quia contra illa pars Dominæ Liuiæ nihil de nouo deducit, & deisio prius facta ad eius fauorem coram Domino meo Verosipio sub die 14. Iunij 1621. non potest suffragari, quia fuit postea ab illa recessum in d. decisione Domini mei Merlini, in qua latè responderetur ad omnia illius fundamenta.

Ex quibus fuit per Dominos conclusum pro confirmatione dictæ sententiæ Rotalis, informante tantum Domino Cornie Iulio Cæsare, parte verò Dominæ Liuiæ sepius citata informate tenente.

SPOLETANA BONORVM.

Luna 22. Iunij 1626.

A R G V M E N T V M.

Patet ex Summario.

S Y M M A R I U M.

1. Fideicommissum probatur ex iuramento, in quo illud legitur.
2. Fideicommissi purificatio probatur purificata conditio.

*ditione, sub qua fuit relicta, & morte fidei-
committentis probata.*

DECISIO DCCCLXXII.

F Laminius Zachæus in suo ultimo, cum quo
decebat testamento, instituit heredem suum
vniuersalem Petrum Vincentium filium, &
alios filios natiuitos, & si aliquis ipsorum
sine filiis in pupillari etate, vel postea quan-
doquq; decesserit, substituit super viuentem
ex eis, & si dictus eius hæres, vel hæres si-
ne filiis, vt supra in pupillari etate, vel postea
quandoquq; decesseret, vel deederent, tunc
ei, vel eis substituit vulgariter, pupillariter,
& per fideicommissum pro duabus tertijs par-
tibus totius suæ hereditatis Graditam, & Lan-
gelam eius filias ad inuicem illas substituendo
& pro alia tertia parte substituit Valerium, &
Lauricum eius fratres, vel eorum filios in stir-
pem, & non in capita, vt in testamento, quod
datur *Summario* num. 1.

Defuncto Flaminio Testatore superstitibus
dicto Petro Vincentio, Gradita, & Lan-
gela filijs, successiue obierunt Petrus Vincentius
post pupillarem etatem, & Langela sine filijs
Gradita verò altera filia decessit relicta Ca-
nilla, quæ hodie detinet vniuersa bona d.
Flaminij, super quibus cum DD. de Leonellis
qui hodie sunt in causa prætenderent tam-
quam hæres Laureti, licet tales se non do-
ceant medietatem dictæ filie dixit hæredita-
ris in vim substitutionis, vt supra facta, in
persona Laureti dubitauit, an constaret de fidei-
commissio Flaminij, & eius purificatione ad
fauorem Laureti, quod hodie per me propo-
situm affirmatiue quoad vtramq; partem fuit
resolutum, nempe constare de fideicommissio
1 Flaminij ex eius testamento, in quo illud cla-
rè legitur de purificatione verò illius ad fauorem
eiusdem Laureti ex eo, quia idem Lauretus
fuit substitutus Petro Vincentio, si de-
3 deret sine filiis, quæ conditio cum hodie eue-
nerit, vt probant testes in *Summario* numer. 2.
deponentes quoque de obitu Flaminij fidei-
committentis superstitibus tantum supradictis
tribus filijs, vt in eodem *Summario* numer. 4.
vtrique fideicommissum quoad dictam medie-
tatem tertiæ partis remanet ad fauorem dicti
Laureti purificatum iuxta late notata per Pe-
regri. de fideicommiss. ad. 43. num. 1. & seqq.

Et ita resolutum informantibus tantum
DD. de Leonellis, altera verò pars sapius ci-
rata informare recusauit.

ROMANA DOMVS DE CINCIIS.

Veneris 26. Iunij 1626.

ARGVMENTVM.

Alienatio rei litigiosæ an valeat.

SVMARIVM.

- 1 Litigiosa rei lite pendente alienatio est nulla.
- Limita vt num. 3. Declarata limitationem vt num. 4.
- 2 Executio mandati relaxati super vs litigiosa ex-

*quitur contra eum in quem ipsa res fuit transla-
ta lite pendente, maxime quando fecit litem.*

DECISIO DCCCLXXIII.

A Gentibus Dominis de Cincijs villi rei vin-
dicatione pro recuperatione Domus, de
qua agitur, contra Vincentium & confor-
tes de Granis, isti de Granis hoc iudicio pen-
dente concesserunt vnum, & habitationem eiudem
Domus Paulæ Magnabonne, & probato postea
per DD. de Cincijs dominio fuit ad illorum
fauorem per me lata sententia, & relaxatum
mandatum, quod an sit exequen. contra præ-
dictam Paulam contigit hodie dubitari, &
causa super eo proposita, Domini affirmatiue
1 responderunt, concessio enim prædictæ Domus
tamquam facta Paulæ lite pendente non potest
à nullitate excusari ad tex. in l. fin. C. de litigio-
sis & sic cum Paulæ rem litigiosam possideat
non potest impedire executionem sententiæ su-
per ea relate *Surd. conf. 334. num. 3. Menoch.
conf. 319. num. 11. & conf. 1187. num. 8.* & quan-
uis mandatum, de quo agitur, non fuerit re-
laxatum contra Paulam, nihilominus po-
2 test contra illam exequi, quia vitium litigiosis
operatur, vt sententia sit exequenda aduersus
illum, qui rem litigiosam eoque vitio affectum
emerit, seu in ipsum fuerit facta translatio
per tex. in dicta l. vltima C. de litigiosis & ibi Bar.
Bal. in l. prima C. commun. diuid. Roder. Snar. in
reper. l. post rem indicat. ff. de re ind. in addit. S.
lamin. lu. C. quem refert & sequitur post alios
Cousar. Practicar. lib. 2. cap. 5. num. 7.

Quæ tanto magis procedunt, quia Paula
non potest allegare ignorantiam illius litis,
cum de ea fuerit facta expressa mentio in con-
cessione sibi facta ab illis de Granis.

Non obstat, quod ex eo, quod alienatio
3 fuit facta in causam necessariam nempe pro re-
stitutione dotis, potuerit etiam fieri lite pen-
dente & litigiosis vitium eam non afficiat iuxta
Bal. conf. 4. num. 2. & conf. 391. in fin. lib. 1.
per tex. in l. alienat. ff. famil. crescend.

Quia fuit responsum prædicta procedere in
alienatione, quæ fit inter solos colligantes
4 non autem in ea, quæ fit in extraneam, prout
in casu nostro est Paula, quæ nullam habuit
littem super Domo, de qua agitur, & propterea
illi obstat vitium litigiosis, & sic manda-
tum contra ipsam esse exequen. ad tradita per
Bero. conf. 155. num. 40. lib. 1.

Et ita resolutum &c.

ROMANA DOMVS SANCTI IACOBI HISPANORVM.

Ven. 26. Iunij 1626.

DECISIO DCCCLXXIV.

Impressa apud Posh. de Mantuen. decis. 308.

ASCVLANA ACQVEDVCTVS.

Mercur. 1. Julij 1626.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SFM-

S V M M A R I V M.

- 1 Remissoria datur in profanis sicut articolorum relevantia etiam absque ulla sumo, & sufficit relevantia unius articuli & num. 3.
- 2 Ecclesia damnari debet cuitari.
- 4 Remissoria facilius datur, quando causa est commissa appellatione remota.
- 5 Item quando alteri parti fuerat prius concessa.
- 6 Appellatio quando datur ab admissione articulo rum.

DECISIO DCCCLXXV.

Dubitatur, an sit danda remissoria, & Domini pro illa concedenda responderunt, cum sumus in profanis, quo casu sola articolorum relevantia sufficit pro remissoria obtinenda, etiam absque aliquo sumo decif. 124. & 415. num. 1. coram S. m. Greg. XV. & in decif. 348. num. 1. par. 1. recent. De relevantia autem factis ex articulis apparet, nempe damnus Ecclesie, quod debet cuitari ut not. tit. de reb. eccles. non alien. & sufficit pro illa concedenda unius tantum articuli relevantia decif. 661. num. 4. par. 2. recent. & coram eod. Greg. d. decif. 124. num. 3. quod magis venit admittendum, cum causa sit commissa cum clausula appellatione remota iuxta decif. 562. num. 5. coram eod. Gregor. & ibi adden. num. 7.

5 Vterius non videtur deneganda Domino Episcopo Astori cum iam fuerit concessa aduersario, ut equalitas setueret l. 1. ff. quod quisque iuris.

Et ita R.C.

MARTVRANEN. PENSIONIS.

Mercur. 1. Iulij 1626.

ARGVMENTO.

Non indiget.

S V M M A R I V M.

- Conclausa habens privilegium transferendi pensiones etiam alias translati num. 1. & 3.
- 1 Arbitrium regulatur à iure.
- 2 Litera Apostolica habent executionem paratam ob eorum reuerentiam.
- 3 Pensio semel translata potest denno transferri.

DECISIO DCCCLXXVI.

Queritur, an intret arbitrium pro retardatione executionis sententie A. C. late ad fauorem Rutilij, cum præsupponatur constare de reservatione pensionis ad fauorem bon. me. Cardinalis Camerini, quo supposito constat de valida translatione facta per eundem Cardinalem ad fauorem Lelij Carluclij, nec non etiam constat de valida translatione per d. Lelium facta ad fauorem Rutilij Carluclij fratris vigore privilegiorum Conclausistis per b. m. Paulum V. concessorum & in Bolla dd. privilegiorum ipse Lelius reperitur descriptus inter Conclausistas, unde clare apparet de iustitia prædictæ sententie, & sic quod non intret arbitrium pro retardatione executionis illius, maxime cum arbitrium teguletur à iure l. fin.

4. sed & si ubi Barz. num. 16. C. commun. de leg. Casar. de. Grassi decif. 7. num. 7. & decif. seq. num. 2. de re iud. sed sic est quod de iure lute.
- 12 Apostolicæ habent executionem paratam propter illarum auctoritatem ad infiar l. fin. C. de adill. diu. Adr. roll. ut per Mohad. decif. 3. lnt. pendens. & coram S. m. Greg. XV. decif. 231. num. 2.

Nec obstat, quod Lelius transfuit pensionem iam prius per d. Cardinalem sibi translata, huic namque obiecto respondet late. decifio Lucana præfatus 13. Iunij 1617. coram Reuerendissimo Seleucien.

Et ita fuit decifum &c.

ROMANA DE PRATIS.

Mercur. 1. Iulij 1626.

ARGVMENTO.

Non indiget.

S V M M A R I V M.

- 1 Bona unius patrimonij possunt habere diuersa onera, & grauamina.
- 2 Persona una potest representare plures personas.

DECISIO DCCCLXXVII.

Dominus steterunt in decifis ex rationibus & fundamentis in decifione adductis, quibus non obstat difficultas in fine prædictæ decif. ponderata, nempe quod portio donata Michaeli ante donationem factam per d. Michaellem Garofolino videbatur iam transfusa, & consolidata inter alia bona ipsius Michaelis, ac effecta illius proprium Patrimonium, & una hereditas ex deductis in dec. Romana Sui cessionis 17. Iunij 1624. coram D. meo Merlino, & sic dicta donatio non potuit ex persona Ioannis suffragari Garofolino, quia fuit responsum, hoc esse verum ad effectum vt censuatur lubiecta eidem; Bona enim unius Patrimonij possunt habere diuersa onera, & diuersa grauamina, licet conficiantur vnicum Patrimonium; Tanto magis, quia Michael in hoc casu representat duplicem personam nempe personam propriam, & personam Ioannis, & sic est verum quoad Michaellem fuerunt in ipsum consolidata omnia iura, sed non propterea sequitur, quod experiendo iura sua non possit representare duplicem personam, Donatorem tamen facta Garofolino comprehendit iura competentia Michaeli tam ex persona propria quam ex persona Ioannis cum in ea expresse fuerit facta mentio portionis debita Ioanni &c.

REATINA FIDEICOMMISSI.

Ven. 13. Nouembr. 1626.

ARGVMENTVM.

Circa probationem identitatis domus.

S V M M A R I V M.

- 1 Rota cum opus est restringit dubia.
- 2 Identitas quomodo, & ex quibus probetur.

3 Ident.

- 3 Identitatis probatio admittitur in iure per leuiore probationes.
- 4 Identitas probatur duabus demonstrationibus.
- 5 Amplia et etiam vniuersa demonstratione probatur, quando est certa.
- 6 Identitas rei probatur per testes dicentes, quod talis possedit dictam rem.
- 7 Possessio iure familiaritatis ex quibus presumatur.
- 8 Testis tamen probat identitatem contra producentem.
- 9 Testes nulliter examinati faciunt adminiculum.

DECISIO DCCCLXXVIII.

PROBATIONEM fuit in hac causa coram D. meo Vbaldo hrmatum, constare de excellentia fideicommissi puritatis probatum Bernardine neptis q. Hieronimi Secenarij fideicommittentis in fauorem D. Ginebræ sororis Germanæ dicte Bernardinæ, & illius filiorum & cum ad vltiora in causa progrediretur fuit coram eodem D. Vbaldo sub die 14. Junij 1624. propositum dubium, nempe an Dominis de Crispoltiis electa damna immisio, quod tamen propter Dominorum discordiam non fuit resolutum, sed ordinatum, quod dubium prædictum restringeretur, & videretur de identitate honorum.

4. Hieronymi fideicommittentis. Vnde causâ per obitum D. F. b. de mibi commissâ dubium hodie in Rota propolui, an constaret de prædicta identitate, & DD. quo ad Domum tantum in Ciuitate Reatinæ existentem constare responderunt, constare enim ex duobus testibus in Curia examinatis, Domum prædictam pro medietate Hieronymum & Mattheum fructus possedisse, ac tanquam patronos dicte Domus tenentes, & reputatos tam ab ipsis testibus, quam ab alijs fuisse, & vltius deponunt de consensibus dicte domus illam demonstrando,

3 ex quibus identitas remanet iusticienter probata præcipue, cum ad illam proban. iura leuiori probatione continentur Card. Seraph. dec. 1209. num. 3. Rot. decis. 119. num. 4. par. 2. inter recent. & sufficienter nedum duæ demonstrationes in iura doct. Bart. communiter receptam in l. demonstratio falsa ff. de cond. & demost. quin & vniuersa pro dicta identitate probanda, dummodo demonstratio sit certa Bart. ubi supra num. 19. Corn. com. 280. num. 5. lib. 3. & fuit resolutum in Forolouen. fideicommissi 13. Decembris 1621. coram Domino meo Vroscopio, & cum prædicti testes deponant Hieronymum cum Mattheo fratre in comuni dictam domum possedisse, dum vixit vsque ad illius obitum, non videretur amplius querendum, cum sufficiat, quod testes dicant, quod talis possedit Dec. conf. 36. num. 4. Casar. de Grass. dec. 14. num. 1. & 7. de testibus & decis. 8. num. 1. & dec. 10. num. 4. de caus. poss. & propter.

Non obstat, quod testes dati in Summ. Alexandri num. 1. dicant, quod prædicta domus possidebatur non solum à Hieronymo, & Mattheo fratribus, sed etiam ab Aurora eorum matre, quia fuit responsum, præfatam Auroram bona propria nunquam habuisse, & quod ea, quæ tanquam mater possidebat non erant sua, sed Triosti Secenarij sui Mariti, & Patris

respectu dicte domus Mathei, & Hieronymi fideicommittentis, vt probant testes in Summ. de Crispoltiis num. 6. vnde oritur presumptio dictam domum Auroram iure familiaritatis possedisse ad not. per Socin. Sen. in conf. 131. num. 1. in fin. lib. 2. Corn. conf. 315. num. 3. vers. & licet appareat lib. 4.

Accedat prædictis, quod testes, de quibus supra omnes fuerint producti pro parte Alexandri, & ideo licet vnici tantum testis, nihilominus probaret dictam identitatem contra producentem ad late tradita coram me in Assisen. Pecun. 7. May 1620. cum quibus concurrunt testes pro parte Ginebræ examinati, qui etiam si essent nulliter, atque deferantur pro adminiculis, & insimul cum testibus, de quibus supra satis probant dictam Domum identitatem.

Ex quibus censuerunt DD. quoad portionem Hieronymi constare de identitate medietatis Domus existit. in Ciuitate Reatinæ referuatur tamen, quod de reliquis videretur & c.

ARIMINEN. PECUNIARIA.

Luna 16. Nouemb. 1626.

ARGVMENTVM.

Communitas mercedem promissam per eius Syndicos soluere tenetur illi, qui fuit mediator pro emptione frumenti, quamvis illius consignatio secuta fuerit si per Communitatem stetit quominus consignaretur.

SYN MARI VM.

- 1 Passum seruandum est.
- 2 Verba denotantia tempus solutionis sunt prius demonstratine, quam conditionaliter, & quomodo.
- 3 Conditio quando dicatur mixta.
- 4 Conditio habetur pro completa in praiudicium eius, per quem stat quominus impleatur.
- 5 Contractus de sui natura non requirit scripturam, sed illa fit ad eius probationem.
- 6 Conuentio facta inter aliquos non praiudicat tertio in ea non interueniente.

DECISIO DCCCLXXIX.

CVM communitas Arimini indigeret grana pro seruitio Ciuitatis rogauit D. Ioannem Gypponum Venerium mercatorem, vt quereretur, & transmitteretur ad Ciuitatem Actinensi stria 30. m. grani, sed cum ipse hanc propositionem facere non posset, tamen se obestit dicte Communitati tractare cum DD. Collaguris partium prædictæ quantitatibus grani, quod fuit quoad dicta stria 30. m. nempe 15. m. grani hmi & 15. m. grani respectu nuncupati conclusum mediante opera, & industria dicti Gypponi, propter quod Angulantes & Secundus Procuratores dicte Communitatis casu quo partium effectueretur in totum, si minus pro parte, pro qua effectueretur promiserunt dicto

Gy-

Gypono soluere promissionem duorum pro centenario in fine configurationis vt in Apoca dixit promissionis, de qua in Summa. Gyponi n. 2. vnde cum dictum partium fuerit effectum quoad flaria 20. m. causa mihi de consensu partium commissa dubium hodie in R. ta. proposui, an dicto Gypono deberetur promissio ad rationem duorum pro centenario pro dictis flarijs 20. m. grani, & Domini debent censuerunt, & mox fuerunt ex eo quod cum non possit de Syndicorum parte dubitari ex quo constat de eorum mandato Summa. Gyponi num. 1. & pactum conuenit inter dd. Syndicos, & Gyponum sit clarum, illud seruari debet ad *ad tex. in cap. 1. cum vult. de pact.*

Non obstat quod in promissione dicta promissionis duorum pro centenario legantur hæc verba, *al qual Signore Gypono promettiamo in nome come di sopra remetterli la sua promissione di due per cento per il detto partito fatto in fine della consegna di detto frumento &c.* quia visum fuit Dominis prædicta verba tanquam tempus solutionis denotantia etiam non secuta frumenti configuratione stare potius demonstratiue, quam conditionaliter *Card. Seraph. decis. 474. num. 4. Rota decis. 114. num. 5. par. 1. recent. & decis. 357. num. 4. par. 2. in eisdem, & causa differendæ, non autem extinguende obligationis ad trad. per Rotam decis. 11. num. 7. par. 2. diu. nec substantia promissionis, sed executioni adiecta fuisse, ac prouide solum temporis dilationem, non autem conditionem importare, Bart. in l. 1. num. 3. vers. insinuat ergo si de cond. & dem. cum alijs per Rotam decis. 91. num. 2. par. 2. recent. & quatenus verba dictæ promissionis ibi in fine della consegna starent conditionaliter, nihilominus conditio esset mixta partim dependens, à Communitate, & partim à voluntate Collagutorum vnde cum culpa Communitaris quæ potuit contra dictos Collagutos agere ad configurationem frumenti fin iniquæ ad penam promissam loco illius defecerit dicta conditio illa debet haberi pro impietate, cum per ipsam Communitem steterit quo minus dicta configuratio non adimpleretur *Arz. de Hispan. Primog. lib. 2. cap. 3. num. 14. late Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 183. num. 38.**

Minus obstat, quod apoca dictæ promissionis legatur facta sub die 28. Septembris, Instrumentum vero effectuationis partitæ die 2. Octobris 1621. & sic post dictam promissionem, vnde videtur, quod dicta promissio sit etronica, quia ex hoc non sequitur, quod partium per autem non fuerit conclusum, & quod esset iam prius stabilita conventio clare demonstrant verba dictæ promissionis ibi *de conto del partito fermato.* Ideo instrumentum postea factum, præcipue cum versetur in contradia, qui de sui naturæ scripturam non requirit, dicendum est ad maiorem probationem in consequenti præcedentis conventionis, & in illius executionem missum fuisse.

Vltimo non obstat, quod dicta Communitas cum Collagutis nouam fecerit conventionem, illique remisit penam promissam in

defectum non configurationis dicti frumenti, quoniam vltra quod dicta remissio non fuit facta gratis, sed quia maius commodum vniuersitati ex dicta remissione resultabat, placuit 6 responso quod dicta conventio non potuit Gypono qui in ea non interuenit præiudicari *de biuorum passionibus C. de pactis & late comprobatur d. conf. 22. num. 25. & seqq. lib. 1.*

Et ita resolutum vtrique parte informante, &c.

PAPIEN. IVRIS NOMINANDI.

Merc. 2. Decembris 1626.

ARGUMENTVM.

Agitur de probando iure, & possessione, nominandi Vicarium pro Cura animarum Ecclesiæ.

SYMMARIVM.

- 1 Effectus nominatum probatur, quando una post aliam per obitum prius nominatum fortiter sunt effectum.
- 2 Manentio datur existenti in quasi possessione nominandi, & remouendi.
- 3 Nominatio, & remouit facta ab habente ius constituit in quasi possessionem nominandi, & remouendi.
- 4 Nominatio Vicarij ad Ecclesiam parrochiale unitatis spectat ad Ecclesiam, cui est facta unio.
- 5 Assensu iuris turbida non prodest, & ex quibus dicatur turbida.
- 6 Assertioni Ordinarij circa res sua Diocesis plurimum deferatur.
- 7 Nominationes posteriores non præiudicant anterioribus factis ab habentibus ius, & existentibus in quasi possessione nominandi.
- 8 Quasi possessio habentium ius nominandi censetur præseruata in nominationibus factis sine consensu illorum.
- 9 Quasi possessio nominandi per obitum extenditur etiam ad nominandum per remotionem.
- 10 Manualitatis status non alteratur etiam si habent facultatem nominandi ad beneplacitum, & ad nutum remouendi permittit nominatum continuare usque ad obitum.
- 11 Iura extranea etiam lites pendente, & sine citatione à Notario Regat, vel Archidiacono, vel successore in officio probent.
- 12 Libri Hospitalis cum adinicalis probent pro Hospitali, maxime quando reperiuntur custoditi in illius Archiuo.
- 13 Archiuum dat robur scriptura, quæ ad id requiritur.

DECISIO DCCCLXXX.

Prioribus Ven. Hospitalis magni Mediolani dandum esse mandatum de manutenendo in possessione, vel quasi nominandi, & remouendi Vicarium, seu Priorem responderunt DD. quia quoad ius nominandi Vicarium, seu Priorem pro Cura animarum loci de stato Priores docent de eorum possessione ex pluribus nominationibus Vicariorum seu Priorum

ab anno 1555. vsque ad annum 1604. que fe-
re omnes vna post aliam per obitum prius no-
minatorum subsequuta approbatione & con-
firmatione Ordinarii fuerunt sortite effectum
iuxta *conf. Olofad. 239.* insuper à Rota canoni-
zatur vt in *dec. 147. num. 1. & dec. 545. num. 2.*
par. 1. *diffus.* quo ad ius remouendi ad nuntum
Reitores, seu Priores pariter docente de eorum
possessione ex datis in *Summ. Hospitalis num.*
9. vbi constat, quod frater Zacharias ad re-
quisitionem Ordinarii, & Hieronymus Zaffio-
nus ob illius delicta fuerunt à dictis Prioribus
remoti, vnde sequitur, quod ex dictis nomi-
nationibus, & remotionibus dicti Priores ac-
quisuerint dictam possessionem nominandi, &
remouendi, & consequenter in ea veniant ma-
nuerendi ad *rex. in cap. quarelam de elect. cap.*
consultationibus de iure patr.

Vterius dictis Prioribus eo magis deberi
manutentionem dixerunt DD. cum ex illorum
possessione, vel quasi iuris communis habeant
assistentiam resulant.
4 Docti dicti loci de Sexto facta dicto Hospitali
de anno 1554. per *sal. rec. Paul. III.* que in
specie ius nominandi Vicarium in Parochiali
vnita spectat ad Ecclesiam cui facta est vnio
iuxta *tex. in cap. 1. de de cappell. Monach. & no-*
tat Garz. de benefic. par. 1. cap. 2. num. 93. &
par. 9. cap. 2. num. 239. nec refragatur, quod
Ordinarius etiam habeat iuris assistentiam ad
sui fauorem *cap. omnes Basilica 16. 9. 7.* quia
cum prædicta assistentia staret supradicta vnio-
ne, nec non dictorum Priorum longæna pos-
sessione reddatur valde turbida, illa non po-
test dicto Ordinario suffragari ad trad. in *dec.*
312. num. 1. eorum S. m. Gregor. XV. Acceden-
te præsertim littera missiva Cardinalis de Ru-
beis tunc Ordinarii Papie, de qua in *Summ.*
Hospitalis num. 7. vbi assertit d. Cardinalis,
quod nominatio dictorum Reitorum ad curam
animarum loci de Sexto suæ Diocesis pertinet
6 ad Dominos Deputatos dicti Hospitalis, &
approbatio ad ipsum tanquam Ordinarium,
cui assertioni in hac materia Rota plurimum
desistere solet.

Non obstat, quod tres vicinæ deputaciones
de anno 1604. 1606. & 1613. videantur factæ
ab Episcopo priuatim quoad ius nominandi
competere dictis Prioribus ex quo in eis non
fit mentio de nominatione illorum quia fuit
respondum, quod stante prædicta quasi pos-
sessione dictorum Priorum acquisita ex præce-
7 dentibus nominationibus etiam istæ depu-
taciones ab anno 1604. vsque ad annum 1613.
in executionem præcedentium præsumuntur
factæ, & continuatur ad notata per *Bald. in l.*
si patrum num. 5. C. com. versus. in vtra quod
8 *dicta quasi possessio censetur præseruata cum*
non dicat Ordinarius id fecisse priuatim quo
ad Priores Ripa in cap. cum Ecclesia summa nu.
11. in fin. de cens. poss. & prop. Abb. conf. 54.
num. 3. lib. 1.

Minus obstat, quod dicti Priores non sint
in possessione ad nuntum remouendi dictos Re-
itores, quoniam vltra quod contrarium con-
stat ex supra dictis, fuit etiam responsum, suf-

9 scere dictis Prioribus existeri in possessione,
vel quasi nominandi dictos Reitores per obi-
tum, ex qua possessione in casu obitus præfer-
natur, & acquiritur etiam possessio in casu re-
mouitionis *Pat. dec. 310. lib. 2. Mohed. decis. 10.*
num. 6. & seqq. de iur. patr. ratio est quia sta-
10 *tus Manualitatis, & nominationis ad bene-*
placitum non alteratur, aut mutatur etiam si
habens facultatem ad nuntum remouendi per-
mittat continuare vsque ad obitum *Fual. in*
Clem. 1. §. in quibus num. 1. de suplen. neglig.
Pat. Rot. diffus. dec. 739. num. 1. par. 1.

Non obstat, quod dictæ nominationes tan-
quam extractæ à libris Hospitalis linc penden-
te, & sine partis citatione non videantur in
forma probandi, etenim fuit responsum, quod
prædicta extractio fuit ante litem moram, &
11 quatenus facta fuisset linc pendente sine cita-
tione, nihilominus suffragatur Hospitali, cum
fuerit à Notario rogato siue Cancellario Ar-
chiepiscopi dicti Hospitalis, vel successore in officio
facta, nec ex eo quod extractio fuerit facta ex
12 libris dicti Hospitalis possint dictæ nomi-
nationes impugnari, cum tales libri ad sui fau-
orem concurrentibus ad ministrum, vt in nostro
casu, ex præcedenti vnione, & Episcopo Car-
dinalis, vel alijs, de quibus per informantes,
13 plenè probant, præcipue cum in illius Archie-
piscopi fuerint custoditi, & in omnem casum, cum
14 de tali defectu non fuerit oppositum in parti-
bus, quando iura fuerint producta coram Vi-
cario Papie, minus hodie in Curia opposui pos-
se dixerunt Domini.

VLEXBONEN. BENEFITII

Merc. 2. Decembris 1626.

ARGVMENTVM
Vicelegati facultas circa collationem be-
neficiorum. Relatum quando dicatur
esse in referente cum suis qualitatibus.

SYMMARIVM.

- 1 Conferendi ius & facultas sunt speciali nota diri-
genda in illa quæ sunt in aliis rebus suis qua-
litatibus num. 2.
- 2 Relatum est in referente cum quibus suis quali-
tatibus. Limita in his quæ certam formam exi-
gunt, & quæ sint per num. 4.
- 3 Clausula pro expressis operatur expressum
remouit.
- 4 Dataria non solet idem beneficium duobus com-
ferre.
- 5 Clausula parito executioni Brevis intelligitur,
quod possessorum, non prædictis pariter.
- 6 Vicelegati facultas comprehendit etiam facultatem
conferendi beneficia reseruatam.
- 7 Cardinalis Nepotus summi Pontificis littera missi-
ua declarant intencionem, & mentem ipsiusdem
Pontificis in negotijs occurrentibus.

DECISIO DCCCLXXXI.

F Vir his resolutum coram me in ista causa
gratiam si neuri Michaelis esse iustificatam

ex eo præcipue quod constabat de facultatibus quæ suffragabantur Patriarchæ Blondo bo. m. Vicelegato Cardinalis Aultriaci, quæ per absentiam dicti Cardinalis à Regnis Hispaniarum non fuerunt extinctæ prout contendebatur pro parte Antonij, immo præsertim mediani. Breue Clem. VIII. & littera missura Cardinalis Aldobrandini eius Nepotis eidem Patriarchæ directæ, in qua significabatur, Papam voluisse ipsi easdem facultates conservare, quas habebat prius, vt iacius continetur in dictis *desponsibus*, & præcipue in hac vltima sub die 25. May præteriti, cui cum adhuc pars Antonij non acquiesceret, causa hodie tertia vice super eisdem reposita, Domini in *decisis* præstiterunt.

Nec censuerunt obstar, quod in dicto Breui tanquam non faciente expressam mentionem iuris contestendi, quod erat specialis nota dignum, facultas in illo concessa intelligi debet solum de inridditione ad not. per *Burr. in cap. vossit num. 3. in 2. assensibil. de elect. quia* fuit responsum, id procedere, si Papa aliquid simpliciter concessisset, non autem quando prout in nostro casu concessit Patriarchæ facultates, quas Legatus habebat, quia tunc intrat vulgaris regula, quod relatum dicatur esse in resecutione cum omnibus eius qualitatibus iuxta *rextam in l. assensibil. ff. de hered. institut. & in terminis Bullarum Apostolicarum* quando vna se ad aliam refert notat *Soc. Sen. conf. 182. num. 4. lib. 2. maxime accedente clausula pro expressis* in dicto Breui contenta, quæ operatur ac si tenor facultatum dicti Legati fuisset in includendo expressus *Burr. conf. 2. num. 4. vers. cum in gratia per Caffod. dec. 10. num. 2. super regul.*

Nec facit, quod relatio non optineat in his quæ specificam requirunt mentionem iuxta eundem *Soc. conf. 99. num. 7. lib. 3. quia* illius dicta intelliguntur in his, quæ certam formam exigunt, vt in iuramento, & alijs, ad quæ relatio non se extendit, vt ipse declarat *d. num. 2. & notat Abb. in c. clericus num. 4. Burr. num. 3. Ioide Anan. num. 4. & 5. Imol. num. 1. de iure iur. non autem in his, in quibus non requiritur aliqua solemnitas, vel forma, vt in nostro casu, in quo propterea sufficit, Papam per relationem voluisse in dicto Breui comprehendere facultates, quæ eidem Legato fuerunt per ipsum concessæ.*

Non obstat, quod in Dataria fuerit noua prouisio denegata Laurentio à dicto Vicelegato prouiso, quæ denegatio nouæ prouisionis vt facta à Datario plurimum attendi debet, quia cum Datario responderit, quod doceretur de facultatibus Vicelegati clare apparere, quod nõ intellexit illi præiudicare; Vltra quod negatio prædicta fuit de facto & iuxta stylum Datarij, quæ non solet idem beneficium duobus conferre, dum voce respondit, alteri collatum, nihil aliud facit quam, quod factum erat declarare.

Minus obstat, quod Sanctissimus rescripserit cū clausula *parito executioni Breuis* concessi ad fauorem prouisi Apostolici sique prouisio dicti Vicelegati non fuerit habita in considera-

tionem, imò reiecta quoniam placuit responso, quod dicta clausula *parito* debeat intelligi quoad executionem in possessorio, non autem in petitorio, de quo erat in Rota particularitè videndum, prout illo postea coram bo. me. *Plum. de sub die 30. Iuny 1614. & 32. Iuny 1622. late* dilcussio, fuit firmatum facultates Vicelegati comprehendere etiam facultatem conferendi beneficia relecta.

Denique non obstat, quod post dictum Breue Pontificis, & litteram missuram Cardinalis Aldobrandini, Vicelegatus scripserit super prouisionibus factis in Vrbe, quia huic obiectioni respondetur cum illa littera missura dicti Cardinalis sub datum Romæ 16. Februarij 1597. eidem Vicelegato directæ, in qua illi significatur idem Cardinalis, quod Sanctitas sua non habuit intentionem præiudicandi facultatibus concessis Legato, & consequenter, nec præiudicandi collationibus factis à Vicelegato, & quod habebitur debita consideratio, ex qua littera satis demonstratur voluntas Pape, quod non intellexit præiudicare dictis facultatibus Vicelegati, sed illas omnino præseruare.

INTERAMNEN. AQVARVM.

Vca. 4. Decembris 1616.

ARGVMENTVM.

Alueus, canalis, & aqueductus an, & quando possit immutari.

SYMMARIVM.

1. Mantentio ia quasi possessione ducendi aquam datur probato vnica vice aquam fuisse conductam.
2. Mantentibilis non est possessio recens in concursu anterioris.
3. Mantentibilis non est alius, qui dedit causam liti nec possessio.
4. Mantentio datur ad statum, & absque titulo, & causa.
5. Aqua ingressa fundum Superiorem potest Dominus fundi illa vti diuertendo cursum naturalem etiam in præiudicium fundi inferioris.
6. Declara quomodo, & quando hoc procedat.
7. Deciso Ferrarien. aquarum 14. Nouembrijs 1622. cotam R. P. D. Pirouano declaratur.
8. Aqua ducenda stilijs, & veteras sunt seruandi, Statutum Interamnen. prohibet fieri inuolutiones circa decursum aquarum num. 8.
9. Aluei seu Canalis Immutatio fieri non potest cum damno alterius.
10. Testes quorum depositio confunditur contraria probatione non attenduntur.
11. Testes affirmantes præferuntur negantibus.

DECISIO DCCCLXXXII.

Lect DD. de Manasseis essent in possessione ducendi aquæ per canale antiquum existens in fundo DD. de Lilijs, nihilominus dicti DD. de Lilijs nonnum canale fecerant ex quo aquam perciperent Manassei, vnde inter eos super dictæ aquæ directione orta differentia causa mi-

hi commissa, dubitari, cui in illis sit dandum mandatum de manutentione in possessione ducendi aquam per nouum, vetusle canale, & DD. Manasseis concedendum fore censuerunt, quia ex testibus pro parte sua examinatis constat de eorum possessione, vel quasi ducendi aquam per aqueductum solitum, & antiquum
 1 per plures annos continuatos vsque ad tempus mortis litis, & tamen pro manutentione sufficit probare, aquam semel de anno superiori fuisse ductam l. 1. in princ. ff. de aqu. quod. & astu. Menoch. de reuend. remed. 6. num. 15. Rota sa-
 ram san. mem. Greg. XV. decis. 100. num. 1. nec possessio DD. de Lilijs ducendi per nouum,
 2 canale est habenda in consideratione tum quia recens; tum etiam quia liti causam dedit, vt
 3 sepe Rota dixit; & in omnem casum cum in-
 petitorio sit discutendum de dicta seruitute
 4 interim DD. Manasseis ad statum aquæ ducen-
 da per aqueductum solitum & antiquum absque eo, quod probent titulum vel causam possidendi est danda manutentio Rota decis. 83. in fin. par. 2. in recens.

Non obstat, quod postquam aqua ingressa est fundum superiorem possit Dominus fundi
 5 illa vt diuertendo cursum naturalem etiam in
 præiudicium fundi inferioris l. 1. §. illud labeo ff. de aqu. quod. & astu. l. 2. §. Item labeo alt. ff. de acqu. plu. arcen. cum alijs in Ferrar. aquarum. 14. Nouembris 1652. coram D. meo Pironano.
 6 Quoniam vltra quod prædicta conclusio non ita de plano procedit, cum regulare sit in hac materia; quod tunc licet mutare antiquum canale, si fiat sine iniuria, & damno fundi inferioris, alijs secus ad tex. in l. 3. §. si quis nouum canale ff. de iuris l. 2. §. Item varus vers. quamquam in fine ff. de acqu. plu. arcen. Dec. conf. 244. num. 7. & S. Berou. conf. 130. num. 21. lib. 3. Sord. conf. 447. num. 11. lib. 3. Obiectum procederet, si aqua in ipsomet Lihorum fundo nasceretur, sed cum illa emanet ex remoto, & publico aqueductu,
 7 & fuerit à Manasseis Dominis fundi inferioris præoccupata, non possunt eam DD. de Lilijs patroni fundi Superioris à solito fluxu diuertere vt declarat Menoch. vbi supra num. 89. & ita intelligendam allegatam decisionem Ferrar. & iura ibi tradita responderunt Domini.

Vltius fuit responsum, quod in illis aqueductibus non est recedendum à vetustate, tam
 8 ex dispositione iuris communis ad tex. in l. si manifeste ff. de seru. & aqua l. conf. 150. lib. 2. quam ex statuto Interamen. in illis prohibente inuolutionem vltra solitum vsum, vnde tantum
 9 mints licuit DD. de Lilijs illam aquam per canalem antiquum solitam fluere à solito cursu contra consuetum modum diuertere, l. preses. l. manifeste C. de seru. & aqua. Bero conf. 130. num. 14. lib. 3. stante præsertim damno, & præiudicio ex dicto canali resultant, vt deponunt testes pro Manasseis examinati dicentes, quod aqua prius desuebat directè, hodie vero longiori itinere diminuta, & debilior reddit ad fundum Manasseorum ita vt non sine magnis expensis alijsque operibus manifesta possit trahi ad irrigandum dictum fun-

dum, ex quibus damnum d. fundi latis concludere videntur, sicque inrat conclusio, quod vbi oritur damnum alicui, seu canalis immutatio fieri non potest, vt notat Barba. conf. 28. num. 13. lib. 4. Sord. d. conf. 447. num. 11. lib. 3.

Nec prædictis refragatur, quod testes DD. de Lilijs dicant, quod transiit d. aqua per nouum canale est commodior, & vtilior DD. Manasseis, & quod breuius, & rectius transiit per nouum canale; quia vltra quod illorum depositio confunditur contrarijs probationibus, vt supra ostensum fuit; Responderetur quod ad hoc etiam in ipsam breuitate, & rectitudine decursus aquæ potest adesse iniuria, & præiudicium, vt si aqua fiat impetuosa, & foris, vnde possit redundare inundatio, & cum testes DD. de Manasseis deponant de dicto præiudicio affirmatiue nempe de necessaria parata, & bastioni ad manutendum antiquum solitum cursum conformem conseruandis, & statuto in concursu illorum de Lilijs veniunt præferendi Rota d. decis. 100. num. 4. coram bon. mem. Greg. XV.

Et ita fuit conclusum.

PLACENTINA FRVCTVVM.

Sabbat. 23. Ianuar. 1627.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SVMARIVM.

- 1 Restitutio in integrum non datur sine latione, qua cessat cessante iniustitia.
- 2 Beneficium pensionis grauatum transit cum illius onere in quocumque successorem illud obtinentem.
- 3 Pensio reseruat in capite Hispani ad commodum Itali quomodo extinguatur per mortem.

DECISIO DCCCLXXXIII.

Contra informatum scilicet non constare de causis restitutionis in integrum DD. respondendum censuere, cuius resolutionis ratio fuit, quod non dicitur constare de causis restitutionis, nisi probata iniustitia sententia Rotalis, vnde confitro de iniustitia illius, de
 1 qua late constare ex duabus decisionibus in ista causa factis coram bon. mem. Remboldo, quæ datæ fuerunt in Summario Ioannis num. 5. & 6. vltimum fuit DD. cessare iniusticiam, sine qua nunquam datur restitutio Rota decis. 132. n. 1. par. 1. rec. & sepe in alijs.

Nec suffragari Ioanni dixerunt Domini motum proprium S. m. Clem. VIII. quod est præcipuum fundamentum pro restitutione petita, cum dictus motus proprius non deoget simpliciter gratia Adriani VI. & Clementis VII. sed solum ad effectum validitatis pensionis referuatae ad fauorem Thomæ Fernandez licet in vtilitate Cardinalis Cusentini; Nam Clemens VIII. pensionem per antea nulliter reseruata per Sixtum V. ex defectu mandati ad contentum. reuoluit, & de nouo reseruauit dicto Cardinali Cusentino

voluque, quod solueretur per Decanum, & successores in Decanatu, & ad illum effectum non obstat litteras Adriani, & Clementis, & hac fuit ingenio Pontificis in dicto motu proprio; non autem quod extincta pensione predicta non deboret gratia Adriani, & Clementis fortiri suum effectum.

- Minus facit, quod pensio adhuc non sit extincta, quia ex dicto motu proprio non intelligitur durasse suspensionem dimembrationis, & si adhuc hodie pensio solvenda esset, imo ut fuit dictum in *dec. bon. mem. Remboldi* in hac causa facta 17. Febr. 1617. statim simul quod pensio temere valida & solvatur, & dimembratio habeat suum effectum, cum Pensionarius exigere possit pensionem, & à Decano, & à novis Canonici, qui percipiant fructus pro rata, cum illi transiant cum onere pensionis reassumant in quocumque successorem, & cum dicta pensio in capite Hispani fuerit ad commodum d. Cardinalis Cusentini, qui multis ab hinc annis decessit testemur, sicut mortuo Hispano sine pensionis translatione illa extinguitur, ita etiam extinguitur moriente Italo, licet supervivat Hispanus ut pluris dixit *Rota in decisionibus allegatis per Garz. de benef. par. 1. cap. 5. numer. 262. & seqq.*

PARMEN. PENSIONIS.

Febr. 29. Januarij 1627.

ARGUMENTVM.

Valor expressus debet iustificari pro validitate pensionis. Solutio integra pensionis debet concludenter probari, quando fuit reservata cum decreto annullativo dummodo realiter, & cum effectu persolvatur.

SVMMARYM.

1. Pensionarius tenetur iustificare valorem beneficii expressi, super quo est reservata pensio, alias pensio in totum corrit.
2. Pensio est nulla non verificata per pensionarium valore expresso beneficii gravari; maxime contra successorem non consentientem.
3. Valor beneficii affirmative expressus est concludenter probandus per pensionarium ad substituendam pensionem contra successorem, qui non consensit.
4. Valor beneficii probandus est de tempore gratia.
5. Pensio sine causa reservata cum decreto annullativo si pensionarius illam quandiu obtineat beneficium realiter, & cum effectu non persolverit est nulla, non docto per pensionarium de dicta integra solutione.

Que solutio debet esse realis, & effectiva, nec sufficit per confessionem de recepto, vel per alias probationes imperfectas ut in. 6.

DECISIO DCCCLXXXIV.

Ententiam Rotaalem, in qua fuit pronuntiatum, pensionem, de qua agitur fuisse nullam

fore confirmandam DD. censuerunt, quia illius validitas iustificatur ex actis, & iustitia patet ex deductis in *dec. D. mei Merlini* facta in hac causa 5. Iunij 1614. quæ duobus potissimè fundamentis nititur, & verumque subsistit; primum videlicet quod Pensionarius tenetur probare plenè, & concludenter valorem beneficii narratum in suis litteris pensionis ascendere ad summam excessum ducat. 100. aut de Camera, & vitæ, alias valore non iustificio pensio in totum corruit, ut fuit resolutum in *Spoletana Pensionis* coram bon. mem. D. mei Vbaldo 18. Iunij 1621. præsertim quando, prout in casu nostro agitur contra successorem, qui dixit pensioni non consensit. quo casu eo magis debet valor affirmatè expetitus, cum sit fundamentum gratiæ, concludenter probari *Rot. dec. 444. num. 1. & 2. part. 2. recent.* & quidem per testes deponentes de tempore reservationis pensionis, quando gratia fuit concessa Oldrad, conf. 58. *Casod. dec. 19. in fin super Regul. Caput. dec. 330. cap. 3. Rot. dista dec. 444. nu. 4.*

- Subsistit etiam fundamentum decisionis nempe, quod Pensionarius debet probare, quod durante vita titularis, qui pensioni consensit, pensio fuit sibi integrè soluta iuxta formam decreti appositæ, ut moris est in litteris relevationis sine causa nempe quod si titularis qui pensioni consensit eam in vita, & quandiu obtinuerit beneficium non persolverit realiter, & cum effectu illius reservatio profrus nulla sit eo ipso; Unde cum non probetur verè, & realiter fuisse solutos integros sex terminos à mense Januarij 1623. quo fuit pensio reservata usque ad mensem Septembris 1603. quo obiit titularis, qui consensit pensioni iuxta formam decreti pensio ipso iure annullatur, & subtrahat decretum, ut fuit resolutum in *Lucana pensionis* 21. Februarij 1617. coram D. meo Pirraneo, & in præallegata *Spoletana pensionis* coram D. meo Vbaldo.

Et licet pro parte pensionarij fuerint productæ nonnullæ quietantie ad probandum solutionem prædictorum terminorum, attamen vitum fuit DD. ex latè ductis per scribeotem in facto, illas non esse attendendas, cum vel non sint recognite, & non concludant integras solutiones terminorum vel tanquam confessiones de recepto non suffragantur, cum pro decreti implemento doceri debeat de eadè, & effectuali solutione, ut fuit dictum in allegatis *decisionibus Lucana, & Spoletana pensionum* cum alijs optimè adductis in *decisione D. mei Merlini*, quæ hic transcribere non est opus, cum nihil in contrarium deducatur; Imo pars adversa sæpe citata, & diu expectata semper informare recusat, ex quibus DD. fuerunt in supradictam sententiam &c.

MELITEN. PRÆHEMINENTIARVM.

Luna 8. Febr. 1627.

ARGUMENTVM.

Aliqua circa concessionem remissoria.

SFM.

SYM MARI V M.

Magno Magistro Religionis Hierosolymitana deputat personas, eorum quibus paces trahantur, & concludantur quando inter Milites familiares eiusdem Magni Magistri, seruitores, & alias personas oriuntur controversia.

- 1 Remissoria in prephanti datur quando articuli sunt releuantes etiam absque sumo.
- 2 Limita quando potest probari per scripturas.
- 3 Declara limitationem quando possibile est quod non adsint scriptura.
- 3 Religio Hierosolymitana procedit extraiudicialiter, & more militari.
- 5 Remissoria datur ex releuantia vnius articuli tantum.
- 6 Remissoria datur etiam in summarissimo possessorio ad illud colligendum suspensio petitorio.
- 7 Remissoria aliquando datur cum clausula cum retardatione processus vel sine arbitrio Rota, quia prouidet utrique parti, & operatur, quod non denegetur illam petenti, si doceat de releuantia articulorum.

DECISIO DCCCLXXXV.

DD. Conserunt Illustrissimo D. Magno Magistro concedere esse remissoriam, quia quando prout in nostro casu sumus in materia profana, & constat de articulorum releuantia, quia sola etiam absque sumo fuit pro remissoria obtinenda, illa non solet denegari, & non semel Rota dixit vt in dec. 124. nu. 1. coram Sanctae mem. Greg. XV. & coram me in Aseulana aqueductus 1. Iuly prateriti, ubi alia decisiones allegantur.

De releuantia vero articulorum satis constat ex lectura illorum nempe quod quando ortu fuerunt quaestiones, & controuersiae inter milites familiares Mag. Magistri seruitores, & alias personas dicte Religionis reconciliationes, & paces fuerunt tractatae, & conclusae coram personis à dicto Magno Magistro nominatis, & sibi bene visis, cum ille articulus non sit restrictus ad familiares solum Mag. Magistri, sed comprehendat omnes Religiosos, & milites, & paces fiant sine scriptis, prout etiam releuat articulus auocationis causarum à Domino Mareciallo linguae Aluernie quae iure ordinario introduci fuerant coram eodem, ipsumque D. M. Magistrum illas cognouisse, & terminasse, vel personis sibi benevisis delegasse.

- Nec facit, quod auuocatio praedicta possit per scripturas probari, & quod remissoria non detur ad probandum id, quod per sententias probari potest, quia respondetur, praedicta non applicari, cum versemur in Religione Hierosolymitana in qua extraiudicialiter, & more militari proceditur, & possibile sit, quod non fuerint scripturae confectae, & sufficiat pro concedenda dicta remissoria vnius tantum articuli releuantia vt in dicta decisione 124. num. 3. & fuit dictum in praallegata Aseulana aqueductus coram me.

- Nec obstat, quod in hoc summarissimo possessorio non detur remissoria ex viribus, & DD. allegatis pro parte D. Marecialli, quia

ultra quod licet sit suspensum petitorium, potest dari remissoria ad colligendum possessorem iuxta notata per Affl. dec. 7. praedicta iura, & Doct. exaduerso alleg. loquuntur, quando agitur de retardatione processus.

- Præterea DD. responderunt, dandam esse remissoriam cum retardatione, vel sine arbitrio Rota, quae clausula cum utrique parti prouidet, operatur, quod remissoriam petenti consilio de artienioris releuantia illa denegari non valeat ad trad. per Verall. dec. 58. num. 1. p. 3. Seraph. dec. 298. nu. 3.

Et ita conclusum &c.

ROMANA SOCIETATIS OFFICII
Scut. mille.

Luna 8. Febr. 1627.

A R G V M E N T V M.

Solemnitas quando dicatur substantialis contractus, vel non.

SYM MARI V M.

- 1 Solemnitas dicitur substantialis quando requiritur de tempore contractus, quando vero requiritur post contractum non dicitur substantialis.
- 2 Declara non procedere quando in lege adesset decretum irritans, quod operetur ut solemnitas utroque casu dicatur substantialis.
- 3 Declara verum quando solemnitas est introduita favore publico, secus si favore privato.
- 4 Fawori suo quilibet renuntiare potest.
- 5 Reformatio Pauli V. de societatibus officij respicit principaliter fauorem primariorum, & secundario fauorem publicum.
- 6 Nominatio periculi vti in societate officij est intendenda nisi pars aliunde noticiam habeat, & quomodo.
- 7 Item est annotanda in margine instrumenti sed hoc potest tamen committi, quando est in corpore instrumenti.
- 8 Annotatio nominat omni periculi vita in margine instrumenti societatis ut fiat debet curare principalis, qui nominat. Et quando non requiritur d. Annot. n. 11.
- 9 Productio facienda intra certum tempus non valet postea facta in odium tamen illius, qui producere tenebatur, secus ad fauorem alterius partis.
- 10 Reformationis Pauli V. causa finalis fuit ut tollerentur fraudes, quibus cessantibus illius forma potest adimpleri per acquipollens.
- 11 Adimpleri potest per acquipollens ubi sequitur idem effectus.
- 12 L. Mulier ff. ad Trebell. quid disponat.
- 14 Societatis officij ratificatio potest fieri absente officiali.

DECISIO DCCCLXXXVI.

Societatem officij, de qua agitur, ob mortem Serenissimi Vrbin Principis fuisse ab officiali superlucratam tenuerunt DD. coram me in hac causa vt in decisione extensa 27. Aprilis prateriti, cui non requiescente D. Fulvio Massico, causam super iisdem in Rota denouo pro.

proposui, & DD. re mature discussa standum esse in decisio vltimo loco responderunt ex rationibus iuribus, & fundamentis adductis in decisione, quæ placuerunt DD. vera est enim, & in iure subsistit in decisione firmata distinctio ex iuribus ibi allegatis, quod aut solemnitas requiritur de tempore contractus, & tunc est substantialis; aut post actum iam formatum, & tunc non dicitur substantialis, quam distinctionem licet admittant informantes pro D. Maffeo, replicant tamen, illam non applicari. nec procedere quotiescunque
2 adest in lege decretum irritans, quo casu quamvis solemnitas requiratur post actum formatum dicitur formalis, & substantialis, ita ut incontrarium gella ope exceptionis possint annullari vix. not. per Felin. in cap. quoniam frequenter num. 4. vers. tu vero attende, quæ allegat Bald. in l. non dubium in penult. col. C. de legib. & Anchar. conf. 116. in fin. cum alijs pluribus, ut lit. non contesti. & post eos tradit Vant. de nullit. tit. quot. & quibus mod. nullit. in iud. num. 52. & seqq. Attamen fuit responsum, distinguendo, videlicet, quod aut prædicta solemnitas requisita post actum formatum fuit favore publico introducta, & tunc bene procederent iura superius adducta, aut ad favorem privatz personæ, & tunc etiam quod lex habeat decretum irritans actus nullo modo annullatur late Albert. Brun. de form. art. 13. col. 5. in fin. vers. sed an solemnitas, quia ut fuit in decisione coram me, firmatum ex iuribus in ea adductis, dicta Reformatio, & decretum in ea inferum intelligi debet quatenus pars fieri intimationem inflaret, cum, quilibet faueti suo possit renunciare.

Non obstat, quod fama à Reformatione præscripta respiciat publicam utilitatem, quia præterquam quod principaliter respicit favorem privatorum, & secundario favorem publicum, ut in simili tenet Abbas conf. 107. col. 2. post med. vers. præterea lib. 2. Alex. conf. 167. numer. 14. vers. item non est verum hie. 7. In proposito intervenit quicquid videtur publicæ utilitati concernere nempe stipulata à Notario pro D. Maffeo absente societas, & scientia præcisa officialis nominationis periculi vitæ Serenissimi Urbini Principis, mediante persona Notarii, qui Officialem certioravit de nominatione facta, & licet non intervenierit
6 intimatione dictæ nominationis facta Officiali, attamen cum dicta intimitio respiciat favorem partis, quæ habuit ut supra dictum est, scientiam d. nominationis, quæ scientia, siue certioratio loco intimationis haberi debet, propterea dici non potest nominationem corrupte, alia autem solemnitas annotationis periculi vitæ io margine instrumenti, tanquam respiciens particulare interesse Officialis merito potuit omitti ex superius deductis.

Vltimus dixerunt DD. quod D. Maffeus debuit, immò tenebatur curare, ut adnotaretur
8 in margine instrumenti periculum vitæ nominatæ, quod cum non fuerit; sibi est imputandum, & cum reperitur facta in corpore instrumenti prædicta adnotatio, illa debet Of-

ficiali suffragari facie glos. in e. quoniam frequenter verb. non valent, ut lite non constet, ubi si attestaciones non producuntur infra certum tempus, non valent, quod est verum, & procedit in odium illius, qui tenebatur producere, secus autem ad favorem alterius partis, quia valent ut post Innoc. & Host. in cap. 2. de reftib. in fin. tradit Berr. in d. e. quoniam frequenter num. 15. vers. nisi forte, ubi expresse loquitur etiam quando solemnitas requiritur post actum.

Et cum mens, & ratio finalis Pontificis fuerit, ut ex proximo d. Reformationis colligitur, quod tolleretur fraus, illa cessante, & cessare
10 in nostro casu, late fuit offensum in decisione facta coram me in ista causa forma tradita in d. Reformatione potuit adimpleri per æquipollem, ideo sufficiens fuit adnotatio facta periculi vitæ in corpore instrumenti, præsertim cum dicta Reformatio emanaverit, nedum ad obviandum fraudibus, sed etiam ad utilitatem, commodum, & interesse Officialis Rota divers. dec. 13. num. 4. & 5. par. 2. ubi etiam dicitur, quod quando aliquid pro forma requiritur, sufficit illud ita adimpleri, ut habeatur
12 finis, ob quem forma est inducta ad evitandas fraudes, & sic ad certum finem, & effectum potuit adimpleri per æquipollens Card. Seraph. dec. 1413. num. 3. & facit text. in l. mulier ff. ad trebell. ubi si filio relinquatur aliquid si morte patris fuerit filii viris, licet conditio hæc sit necessaria ad effectum consequendi legatum, cum intentio relinquendis sit, quod filio, & patri acquiratur, sufficit tamen, quod fuerit iuris sui, etiam emancipatione, vel deportatione, quem tex. latissime exornat Albert. Brun. ubi
13 supra art. 10. col. 26. fol. 38.

Non obstat, quod officialis præfens non esset, quando D. Maffeus nominavit periculum
14 vitæ Principis Urbini, & sic de tempore ratificationis Societatis; quia fuit responsum prædictam ratificationem, etiam absente Officiali fieri potuisse ad trad. per Surd. decil. 70. numer. 15.

Ex quibus ita fuit conclusum, &c.

ROMANA RESTITUTIONIS IN INTEGRVM.

Luna 8. Februarij 1637.

ARGVMENTVM.

Pater an, & quando possit diminuerè dotem filix primo viro assignatam.

S Y M M A R I U M.

- 1 Text. in l. cum patrem ff. famil. heriscund. quando procedat.
- 2 Exceptio quod quis egerit sine auctoritate non potest opponi post sententiam, nec reddit iudicium retrò nullum.
- 3 Filia competis officium Iudicis ad compellendum Patrem ad ei constituendam eandem dotem datam primo viro.
- 4 Limita non procedere, quando filia habuit legatum à patre.

- 5 *Patris relicti filia cum conditione quod renunciet omnibus alijs iuribus, & prætensionibus. & acceptatio relicti cum renunciatione operatur ut quicquam aliud petere nequeas.*
- 6 *Melioramenta probantur per testes etiam nulliter examinatos ad mouendum animum Iudicis, quod illa facta fuerint donec formiter probentur.*
- 7 *Refutatio in integrum datur ex sola colorata probatione.*

DECISIO DCCCLXXXVII.

D Omnia utraque parte informante persistenter in resolutis 13. Junij 1625. nec oblatæ potarunt in contrarium deducit, nam in l. cum putarem ff. famul. hereticunda cum alijs in dec. 119. num. 6. & 7. coram sa. me. Greg. XV. ubi dicitur, quod exceptio, quod quis egerit sine actione, non potest opponi post sententiā, nec iudicium reddit retro nullum procedit, quando nullitas actionis respicit vitium nullitatis, non autem iniustitiæ, prout in casu nostro.

Non obstat, quod saltem competat officium Iudicis D. Catharinæ ad hoc vt Pater eandem dotem primo viro daret sibi constituit, vt firmatur in dicta decisione ex iuribus ibi adductis, quia fuit responsum, quod licet competat d. officium Iudicis pro recuperanda parte dotis à Patre diminuta, debet nihilominus Catherina prius restituere quod habuit ex legato paterno cum retinere, & simul dotem petere non potest, vt in decisionibus in ista causa multis late fuit firmatum; vitra quod dixerunt iurisperiti, quod ex quo Pater in suo testamento d. Catharinæ reliquit pro omni suo iure, & usufructu domum magnam cum mobilibus, hæc tan ex expressa conditione, quod deberet restituere iuribus super quibuscumque domunculis d. Catharinæ, nec quod quicquam amplius potest publicè subsecuta renunciatione; prout testatur Catherina cum iocemantibus, & iuramento legitime factum & legari Paterni acceptatione, sequitur, vel quod dignum officium Iudicis stante prædicta renunciatione, & acceptatione legari, quo Pater voluit Catherina contentari reddatur valde turbidum, nec illi possit competere, vel quod prædicta renuntiatio obstat Catherinæ ad hoc vt illi non possit in dictis bonis concedi retentio iuxta notat. per Rest. conf. 38. num. 4. & Sord. conf. 183. num. 20.

Ceterum considerant Domini d. Catharinæ ex acceptatione d. Legari paterni videlicet domus magnæ, & mobilium, quæ præsumitur habuisse, dum etiam vitra domum habuit longe maiorem summam fuisse consecratam, quam sibi fuerat promissa pro dote primi viro, subsistit enim & est verum in factis, quod prima dos fuerit fuit. 3500. & quod quando Catherina fuit secundo viro nupta tradita, fuit illi æstimata dicta domus magna pro fuit. 4. m. & licet dos per Patrem fuit Catherinæ promissa d. domus magna, tamen constat d. domum ascendere ad summam fuit. 4. m. quod pretium præsumitur iuxta illudque Catherina domum venerit casus, & iuris secundi viri repetere poterit, & quam-

vis testes de melioramentis deponentes videantur nulliter examinati; nihilominus deferunt pro fumo, & adminiculo, vt iudex videre possit, quod ad sint melioramenta, quæ formiter probantur data in integrum restitutione, pro qua obtinenda sufficit colorata, & apparens probatio.

Et ita fuit conclusum &c.

CAMERINEN. PAROCCHIALIS.

Veneris 26. Februarij 1627.

ARGVMENTVM.

Proutio Ecclesiæ facta cum suppressione vnionum quarumcumque an valeat, & quando.

SYMMARIVM.

- 1 *Mantenentia datur possessori anteriori instrumentali relicta posteriori possessione etiam de mandato Iudicis nulliter & iniuste procedentis.*
- 2 *Attenuata sunt gesta post recursum ad Signaturam.*
- 3 *Possessio attentata non est mantenibilis.*
- 4 *Legitimus contraditor dicitur qui habet parem titulum & est in possessione, & contra eum debet procedi ordinariè, & non executiue.*
- 5 *Clausula cum suspensione quarumcumque vnionum super beneficio pleno quid importet.*
- 6 *Clausula cedente, vel decedente seu alias quomodolibet Ecclesiam & dimittente intelligitur de cessione simpliciter, & non de falsa in fauorem.*
- 7 *Verba amplissima in proutiois apposta sunt apta comprehendere clausulas etiam amplissimas.*

DECISIO DCCCLXXXVIII.

Nicolao dixerunt DD. dandum esse mandatum de manuteneendo, quia constat de illius possessione instrumentali, quæ alio tunc temporis non existente in possessione est mantenibilis. *Bar. in l. prædia ff. de acq. poss. Par. decif. 360. num. 4. lib. 1.*

- Nec visum fuit Dominis suffragari Patribus Camaldulensibus eorum possessio capta de Parrocchiali, de qua agitur in vim sententiæ Venerabilis Camerinen. tum quia dicta possessio tantumquam iunior, & posterior præsumitur Catherinæ, & sic non mantenibilis; tum etiam quia cum dictis Vicariis bullit, & iniuste processerit, Nicolaus non fuit sua possessio priuatus, vt Rota sepe dixit, de nullitate latæ constat ex eo quod dictis Patribus fuit data immunitas, non obstantes pendentes termini ad appellandum, & etiam appellatione pendente;
- 2 & postquam Signatura habuit causam pro appellabili, quæ propterea tanquam attentata non est innotata bilis & fuit dicta in Romana de Zec. cent. 17. May 1621. & in Prebeniana bonor. 17. January 1624. coram bon. m. m. Pheldo; Prebeniam quia dictus Vicarius cum Nicolaus esset in possessione & cum pari titulo, qui propterea erat legitimus contraditor, debuit procedere ordinariè, non autem executiue. *Mohed. decif. 13. vt in lit. pend. Caput. decif. 329. n. 7. P. 1.*

Quod

Quod verò Index notorie iniuste processerit deducitur, quia prouiso Nicolai de dicta Parrocchiali fuit facta cum suspensione quarumcumque unionum, & cum fuerit facta de bene-
 hio pieno clausula cedente, vel decedente, seu clausula quomodolibet Ecclesiam dimittente, intel-
 5 ligitur de cessione simplici, non autem de facta in laudem certæ personæ, ut fuit dictum in Eugubina S. Stephani 24. Marty 1599. eorum bo-
 mo Cardinali Pamphilio, quæ est decis. 38. nu. 1. recent. & fuit iniqua Rota coram sa. mem. Greg. XV. decis. 159. vbi Additionator alia iura & deci-
 siones adducit.

Et licet prædicta non transeant sine difficul-
 tate simpliciter loquendo, cum prædicta vno
 fuerint facta de quibusdam Ecclesiis; cum pri-
 mum illas, vel singulas per cessum, vel ex causa
 permutationis, vel decursum, seu quamvis
 aliam dimissionem, aut additionem a prædi-
 ctis obtinentium, seu alio quouis modo &c.
 attamen dicebant DD. cessare omnem difficul-
 tatem in hac facti serie, cum in prouisione Ni-
 colai habetur mentio descriptionis, factæ per
 Hieronymum ad fauorem Nicolai de Ecclesia,
 quam tunc obtinebat, & iudens. & per nos
 quasumque speciales, vel generales etiam mentales
 reservationes, ac perpetuas, ac temporales uniones
 annexiones, incorporaciones suppressiones, extin-
 7 ctiones applicationes &c. & indulta quæcumque
 &c. & cum prohibitionibus, vel aliis dispositioni-
 bus etiam ex tunc prout ex die vacationis illius
 per cessum, vel decursum eiusdem Hieronymi, qu-
 uis etiam Apostolica auctoritate sub quibuscumque
 verbis formis, & expressiuius, ac quibusvis
 clausulis, & decretis concessis, & concessis, hacten-
 us eorumque omnium vim, & effectum ad effe-
 ctum validitatis presentis resignationis suspenden-
 tæ verba cum sint adeo ampla, sunt apta
 comprehendere etiam clausulas amplissimas
 unionis supra relatas.

hæc ita decisum.

BRITONORIEN. CANONICATVS.

1° ceteris 26. Februarij 1627.

ARGVMENTVM.

Vicarius Generalis an & quando possit
 substituere alium qui beneficia conferat,
 & an collatio facta in personam eiusdem
 substituentis valeat.

SVMARIVM.

- 1 Vacatio per obitum & in possessione probatur tes-
 tibus de publica voce & fama & ex confessione
 parit venientis ex eadem vacatione.
- 2 Presbyteratus probatur testibus, qui viderunt il-
 lum celebrare.
- 3 Maior beneficij probatur testibus de publica vo-
 ce & fama.
- 4 Beneficium adiudicatur prouiso de eo postquam
 ex tunc sua prouisionis iustificationis.
- 5 Vicarius Generalis potest substituere, & substitu-
 to Vicario facultatem concedere conferendi be-
 neficia. L. m. nu. 10.
- 6 Declara procedere si Vicarius substituens habeat
 facultatem conferendi; alias secus.

- 7 Conferendi facultas requiritur specialis & ex-
 pressa.
- 8 Verbum admittendi non importat facultatem
 conferendi, sed tantum acquisitionem iuris con-
 siderabilis ad rem.
- 9 Facultatem maiorem in alium nemo transferre
 potest quam ipse habeat.
- 11 Conferre beneficium sibi metipsum nemo potest.
- 12 Amplia, vt nec possit constituere substitutum ad
 sibi constituendi conferendum.
- 13 Substituens dicitur gerere vices constituens.
- 14 Eligere seipsum nemo potest, nec eligi per eius
 substitutum.
- 15 Collatio ad fauorem habentis facultatem con-
 ferendi per eius substitutum ad sibi conferendum
 facta non valet.

DECISIO DCCCLXXXIX.

C Anonicam fore adiudicandam Nicolao
 Fabio prouiso Apostolico Domini respon-
 derunt; docet enim suam prouisionem iusti-
 ficatam, & hoc inter partes non controuertitur
 tam quoad vacationem de mense Iunij per
 1 obitum Augustini Zaghi in possessione Cano-
 nicatus ex duobus testibus de publica voce, &
 fama, ac etiam ex confessione Vincentij aduer-
 2 satij venientis ex eadem vacatione, quâ quoad
 præbyteratum per duos testes quorum pri-
 mus deponit vidisse eum celebrare prout etiam
 valor dicti Canonici quod non excedat
 3 ducat, 24. remanet sufficienter probatus per
 duos testes deponentes de publica voce, &
 fama, quæ prouiso dicti Nicolai iustificata,
 4 prout supra tribuit proculdubio illi ius ad effe-
 ctum adiudicationis ex adductis in deci-
 sione 489. num. 2. & decis. 613. num. 1. par. 1. in
 rescriptis.

Nec visum fuit Dominis posse sublineri
 prouisionem factam ab Ordinario in perso-
 nam dicti Vincentij, quia licet verum sit, Vi-
 5 carium Generalem posse substituere, & sub-
 stituto Vicario facultatem concedere con-
 ferendi beneficia, si tamen simpliciter constituit
 ad conferendum ad hoc per Rebuff. in prax. in
 form. Vicariar. art. 76. Garz. de benef. par. 5. cap.
 8. num. 115. & seqq. attamen quia Vicarius
 6 qui substituit non habebat facultatem con-
 ferendi, quæ de iure specialis, & expressa re-
 quiritur cap. fin. de offic. Vicar. lib. 6. Rebuff. vbi
 7 supra num. 53. Strozz. de Vic. Episc. lib. 2. quest.
 71. num. 1. sed solum examinandi, & admittendi
 sufficientes, & insufficientes repellendi,
 qui se opponerent in concursu ad beneficia,
 præsertim Curata iuxta form. Concil. Trid. quæ
 verba extendi non possunt ad facultatem con-
 ferendi Canonici, & alia beneficia nec ver-
 bum admittendi reperitur, quod importet facul-
 tatem conferendi sed tantum acquisitionem
 iuris ad rem considerabilis, vt in simili dixit
 Gonzal. super Reg. 8. cles. 9. §. 1. num. 94. prop-
 ter hæc dicta prouiso Ordinarij nullo iure sub-
 stitueri valet: siquidem Vicarius generalis in-
 9 substitutum Vicarium non poterat maiorem
 facultatem transferre quam ipse ab Episcopo
 10 habere: Accedit prædictis quod prædicta
 substitutio fuit facta ad effectum, vt dicto Vi-

Ecc ca-

- cario generali per substitutum ab ipso Vicario fieret collatio de dicto Canonico, ac prout de non earet ambitionis suspicione, & si-
 13 car Vicarius generalis in Beneficialibus tanquam ambiciosus prohibetur sibi meti providere de beneficiis, de quibus teneretur alijs dispensare *Abb. in cap. final. num. 5. & 6. de Instit. Paris. de resignat. lib. 6. quest. 17. num. 102. &*
 14 *seqq. Gonzal. super Reg. 8. gloss. 2. num. 57. & 58. ita pariter dicendum est, prohiberi confirmare substitutum, ut ab eo sibi conferatur,*
 15 *eum tunc substituentis vice dicatur gerere substitutus, & prout non possit Vicarius, se ipsum eligere ex traditis per Paris. ubi supra nec etiam per eius substitutum eligi potest Ancher. in d. cap. fin. num. 6. Bar. num. 8. 10. Andr. num. 4. Imol. num. 5. & de habente potestatem conferendi beneficium, si committat, valeat collatio tenet Felin. in cap. sane ij num. 4. de offic. delegari.*
 Ex quibus ita fuit conclusum.

LEODIEN. DECANATUS.

Ven. 26. Febr. 1627.

ARGUMENTVM.

Notanda notatu digna in materia electionis.

SYMMARIVM.

- 1 Electio est valida si sit facta a maiori, & seniori portione Capituli habentis ius eligendi, & congregati more Capituli.
- 2 Cap. quia propter de elect. habet locum solum in electionibus Ecclesiarum, qua per mortem Prelati succedunt, non vero in inferioribus.
- 3 Electio quomodo sit habenda.
- 4 Cap. sicut de election. in 6. dispositio.
- 5 Electioni dicuntur consensisse Electores praesentes, & futuri.
- 6 Electionis instrumentum etiam sine testibus subsistit, & dicitur in forma probati.

DECISIO DCCCXC.

VAcante Decanatu Ecclesiae Collegatae Sancti Bartholomei Diocesis Leodiensis Capitulum, & Canonici dicte Ecclesiae in Decanum elegerunt D. Io. Saneur, qui praesentia electione Capitulo Cathedrali Leodien. ab Episcopo petijt confirmationem illius, sed quia pro parte D. Ioannis Nouille fuit oppositum de invaliditate electionis, ideo causa in Roma introducta, & mihi commissa, dubitavi, an constaret de illius validitate, & DD. constanter respondunt, & moti fuerunt ex eo quod dicitur Io. Saneur non solum habet maiorem partem votorum respectu totius Capituli, pro ut requiritur ad effectum, ut quis dicatur canonice electus a maiori, & seniori parte Capituli ad text. in cap. Beatus vestra 48. de elect. ubi *Abb. num. 4. & 5. ff. de elec. lib. 2. Franc. Marc. quest. 923. num. 3. lib. 1. sed etiam habuit omnia vota, ut legitur in instrumento electionis, de quo in Summario dicti Ioannis num. 1.*

Vnde negari non potest, quid appareat de validitate electionis facta a maiori parte Canonico, & a Canonice congregatis more Collegij ad tradita per Dec. in cap. cum omnes in 1. l. de consensu.

- Nec visum fuit Dominis obviare dispositionem tex. in c. quia propter de elect. cu praescripta ibi forma procedat solenni, & sibi locum dicit in electionibus Ecclesiarum quae per mortem Prelati succedunt, ut notat ibi *gloss. 1. & ibidem Abb. num. 7. vers. circa istam partem, vers. in hanc partem, ubi tenetur de commendat. 10. Andr. num. 6. Bar. num. 19. Imol. num. 3. vers. sed non habet locum Franc. Marc. quest. 924. num. 1. lib. 1. & in puncto quod dicta forma non sit servanda in electionibus dignitatum inferiorum dicit *Abb. ubi supra nem. 7. vers. iste autem Imol. dicto num. 1. Franc. Marc. quest. 20. num. 3. & 4. lib. 1. ex quo sequitur, quod licet Capitulum voluerit eligere per via iurisdictionis non erat servanda in dicta electione forma d. Cap. quia propter, cum non agatur de prima dignitate Collegata, ut constat ex litteris Sixti V. & fide Curialium de quibus in Sum. num. 2. & 3.**

- Minus obstat, quod servatores non publicaverint electionem iuxta praescriptam illius formam in compromisso, quia cum publicationem electionis Capitulum commiserit servatoribus iure optimo ponit publicationem electionis facere ad text. in cap. sicut de elect. in 6. & tantum magis stante praesentia, & acquiescentia ipsius Capituli, dum Decanus S. Pauli vnius ex compromissariis tam nomine suo, quam alterum omnium publicavit in Decanum D. Io. Saneur ex quo resultat non solum ratificatio gestorum per Decanum S. Pauli, quibus Capitulum eandem videtur consensisse, ut in puncto *gloss. in cap. sicut verba per unum Abb. in d. cap. quia propter num. 11. speculat. cunct. de elect. §. 1. numer. 2. vers. si autem Franc. Marc. quest. 24. num. 2. Petrus de Buss. in Direct. elect. par. 3. cap. 32. num. 4. qui DD. loquuntur quando publicatio debet fieri ab eo, qui non est de Capitulo, ut in casu nostro, sed etiam declarant, & cognoscitur quid, & quomodo per dictum Capitulum S. Bartholomei servatoribus, & Decanum fuisse ordinatum, & depositum.*

- Denique non obstat, quod instrumentum electionis ex eo quod caret testibus, non videatur in forma probati, dum talis defectus suppletur ex subscriptione thesaurorum, praeterea cum adhuc non testis, & Notarius, qui loco alterius testis habetur, nec non ut Canonici qui licet tanquam partes, & interesse habentes considerentur, nihilominus visum fuit Dominis sufficere pro talis defectus supplemento.

Ex quibus censuerunt DD. electionem fuisse validam, referantur tamen super electi idoneitate particulariter videre.

ILLERDEN. PRAECENTORIAE.

Ven. 3. Martij 1627.

AR-

ARGUMENTVM.

Beneficium quando efficiatur litigiosum.
Clausula quam, & quas quid operetur.

SYMMARIUM.

1. *Qui non inducitur super titulo beneficii, nisi quando quis petit beneficium vel suum, & non quando illud petit tanquam sibi debitum, & num. 3. ubi redditur ratio.*
2. *Litigiosum non efficitur beneficium per litem super optione introductam.*
4. *Clausula quam, & quas operatur, ut causa dicatur commissa in possessore, & petitorio super titulo beneficii.*
5. *Limita quando non fuit deducta ad speciem, quia tunc nihil operatur.*
6. *Clausula quam, & quas virtus non tribuit committenti causam pliusquam eide in re competat.*
7. *Ius ab Actore metiendum est.*

DECISIO DCCCXCI.

Dubitavi, an D. Francisco gratiosè subrogato ad ius, & possessionem Petri Scolae, esset danda immissio in possessione Præcentorie, de qua agitur, quæ est dignitas in Ecclesia Illerden. & DD. negativè responderunt, & mouebantur ex eo præcipue, quod adhuc effectum requiritur, quod lis fuerit super titulo beneficii, & quod petens beneficium petat illud tanquam suum, non autem tanquam sibi debitum ad tradita in *Romana Cappellania* 15. Januarij, 3. Aprilis 1620. *rotam D. mo Decano & In Leodien. Canonitatus* 9. Iulij 1621. *coram bo. me. Vbaldo.*

In casu nostro liti, quæ inter Bartolomeum Gauas, & dictum Petrum Scolae vertebatur, erat solummodo super optione dictæ Præcentorie, in qua quilibet eorum præferri, & collationem sibi fieri postulabat, & sic super materia temporalitate, nec dici potest, quod lis fuerit super titulo beneficii, cum lis super optione non faciat beneficium litigiosum *Rota decif. 604. num. 2. par. 4. diuers.* quam refert etiam *Garz. de benef. par. 6. cap. 4. num. 14. præsertim* cum à Bartolomeo, & Petro Præcentoria non petatur uti sua, & tanquam ad eos spectans vigore alienius collationis, sed tanquam ipsi debita vigore optionis, quod non sufficit ad efficiendum beneficium litigiosum ex supra deductis *Gonzal. super Reg. 3. §. 2. probem. num. 68.* & fuit dictum in *Romana Cappellania*, & *Leodien. Canonitatus* ubi adducitur ratio, nempe, quod quando petitur beneficium non tanquam suum, ex quo non præcessit aliqua collatio, vel institutio Canonica, sed solum petitur tanquam sibi debitum impletur quodammodo Officium Iudicis quod sapit actionem personalem, ex qua non contrahitur vitium litigiosi iuxta notata per *Innocen. in cap. cum M. Ferratien. numer. 9. ubi composuisti. num. 31. Imol. num. 35. de consen.* quotum sententiam fuit complexa *Rota in decif. 305. num. 5. coram S. me. Greg. XV.*

Nec suffragati dicto Francisco putatur DD. clausulam quam, & quas insertam in commissione, de qua in *Summario Joannis num. 2.* quæ facit, ut causa censetur commissæ tam in possessorio, quam in petitorio, & sic super titulo Beneficii *Rota decif. 455. numer. 2. par. 2. recent.* quia fuit responsum, quod dicta clausula nisi fuerit deducta ad speciem nihil operatur, ut pluries *Rota dixit, ut apud Seraph. dec. 1013. num. 1. & in alijs per adden. ad decif. Greg. XV. 125. num. 18.* cum illius virtus non tribuat committenti causam pliusquam sibi de iure competat, ut per *Casas. de Grass. decif. 2. num. 4. de rescriptis.* Vnde cum Bartolomeus impleverit dictam concessionem, itemque introduxit super Prælatione in dicta Præcentoria vigore suæ optionis, a quo cum sit Actor ius metiendum est *Cassad. decif. 13. num. 2. super Reg. Rot. di. 7a decif. 604. num. 3. vers. non obstat,* dicendum est quod per dictam clausulam censetur deductum ius solum, quod Bartolomeus habebat, non autem ius, quod non habebat, & sic ius deducibile ad tradita in *decif. 399. num. 3. coram S. me. Gregor. XV.* quod non sufficit pro obtinenda immissione à dicto Francisco gratiosè subrogato petita ex superius adductis.

AVENIONEN. DONATIONIS.

Luna 8. Martij 1627.

ARGUMENTVM.

Bannitus stante restitutione sibi à Principe facta, quæ bona recuperet.

SYMMARIUM.

1. *Fideicommissi exceptio non retardat executionem mandati executivi, quia requirit altiore indagationem, & quomodo.*
2. *Executio mandati expediri non potest, nisi cum probatione clara, & liquida, & non requirente causa cognitionem.*
3. *Sententia consummatoria, & non lata per veras probationes, & in crimine læsæ Maiestatis non privatur condemnatum successione, & fideicommissio.*
4. *Restitutus plenarie dicitur restitutus ad omnia, & ad fideicommissum.*
5. *Verba restituimus, & plenarie reintegramus important omnia.*
6. *Restitutus plenarie recuperat bona sibi delata durante banno; maxime si in restitutione adsit clausula non obstante condemnatione.*
7. *Clausula non obstante condemnatione operatur, ut condemnatio habeatur pro non facta.*

DECISIO DCCCXCII.

Domini dixerunt, standum esse in decisis coram me 19. Iunij præteriti ubi fuit dictum, mandatum executivum per me relaxatum non esse suspendendum, ex fundamentis, & iutibus in dicta decisione adductis; Quibus non obstat exceptio fideicommissi facti per q. Gasparem

parem Lignei de anno 1578. quia ultra quod obiectum cessat ex dicta decisione, in qua fuit repositum, dictum fideicommissum non docieri purificatum ad fauorem Philippi Iunioris, neq. persona illius legitima, cum dicta exceptio requiratur altiore indaginem, hinc est, quod non possit impediri dicti mandati relaxati executio, cum ad illam impediendam debeat asserri probatio clara, & liquida. *Rota decis. 23. num. 4. & decis. 60. num. 2. apud Pacif. de Sal. Interd.* non autem probatio requirens maiorem causae cognitionem, qualis est quae adducitur ex praetensio fideicommissi per informantes pro D. Philippo, cum causa super eo adhuc pendat coram D. meo Merlino, coram quo nedom fuit disputatum de subtilitate fideicommissi, sed neq. causa fuit instructa, & quatenus constaret sine verò praedictio de substantia dicti fideicommissi, adhuc non releuat, quod per mortem Spiritus patris Magdalenae fideicommissum praetendatur radicatum in personam Laurentij, ex quo filij dicti Spiritus excepto Domino Laurentio omnes Alaudus, qui patrem praecessit, & Philippus Senior tanquam condemnati in poenam, criminis laesae Maiestatis videantur a dicto fideicommissio excludi; Etenim fuit responsum, sententiam condemnatoriam non fuisse datam per veras probationes, sed in contumaciam, quae propter ea non priuauit dictos Alaudum, & Philippum Seniores maiores natu successione dicti fideicommissi vt notat *Sal. Clarus 9. testamentum quest. 21. numer. 4. Rot. diuers. decis. 68. in proprio, & decis. 369. num. 6. par. 1.* cum alijs in *Maceraten. hereditatis 16. Novembris 1639. coram me;* praeterea cum fuerint plenarie restituti ad successiorem tam in bonis patris, & maternis quam in fraterna ascendenti, & descendenti, & sic ad hoc fideicommissum *Isid. in leg. Gallus 9. & quid si tantum num. 74. ff. de lib. & post. Peregr. de iur. fisci lib. 5. tit. 2. num. 55. Card. Seraph. decis. 998. num. 9.* & fuit dictum in *Vrbetana hereditatis 3. Aprilis 1620. coram me;* quam amplexa fuit *Rota in Romana Confiscationis 14. Iunii 1624. coram D. meo Merlino;* quod autem restitutio sit plenaria satis denotant illius verba ibi restitimus, & plenarie reintegramus, quae important sufficientem restitutionem *Parif. consil. 5. num. 77. lib. 4. Rolan. consil. 45. numer. 30. & seqq. lib. 4. Odd. de restit. in integ. quest. 93. articuli. 2. num. 10.*

Minus obstat, quod restitutio non extendatur ad bona, quae durante banno fuerunt dictis filijs Spiritus Senioris delata, & sic ad hoc fideicommissum, quod propter dictum bannum consequi non poterant, sed ad proximorem deuocire debebat, & sic ad Lauretium fratrem, qui nunc erat bannitus, quia praeterquam, quod communis *Dilectorum* sententia est in contrarium, quod condemnatus etiam hic bona recuperat, vt dixit *Bald. in l. vnicui 5. in nouissimo num. 6. C. de caduc. tollen. Odd. vers. supra quest. 99. art. 1. num. 5. & 6. vbi quod in iudicando ista est tenenda, & late fuit ostensum in *Praedilecta Romana Confiscationis* coram*

D. meo Merlino, cum ad sit in dicta restitutione clausula non obstante condemnatione; quam Princeps voluit haberi pro non facta eo magis bannitus recuperat bona sibi durante banno delata ad tradita per *Odd. vbi supra art. 12. num. 109.* & fuit etiam ponderatum in praedilecta *Vrbetana coram me.*

COMPOSTELANA PAROCCHIALIS.

Luna 15. Martij 1627.

A R G V M E N T V M.

Sententia quando dicatur praecipitanter lata, vel non. Donatio iurispatronatus facta de licentia Vicarian, & quando valeat.

S Y M M A R I V M.

- 1 Conclusio in causa de fido Hispaniarum habet vim, & supplet defectum citationis.
- 2 Circumscriptio non inducitur quando nihil productum, vel deducitur. & processus est iam instructus.
- 3 Sententia quando non dicatur praecipitanter lata.
- 4 Iudex quous diebus possit dici instructus de meritis Causae, ut non dicatur praecipitanter processisse.
- 5 Patronorum maior pars quomodo computetur.
- 6 Praesentatus a maiori parte praefertur praesentato a minori parte.
- 7 Donatio iurispatronatus non valet sine consensu Episcopi met, vel alterius de eius mandato expresso.
- 8 Limus quando est facta fauore compatrioti, & donatarius est in possessione praesentandus.
- 9 Praesentatio non veri Patroni, & non existentis in possessione praesentandi non est attendenda.

D E C I S I O DCCCXCIII.

Fuerunt inter alios inter legitima tempora ad Parochialem Sanctae Mariae de Alon. quae est de iurispatronatus laicorum praesentari Gundisaluus San Martin Putimo, & Bernardus Gonzalez, qui ambo fuerunt etiam ab Examinatoribus Synodalibus iuxta formam a Sacro Tridentino Concilio praescriptam examinati, & approbati, sed orta inter eos lite super institutione, causa introducta coram Ordinario Compostelano, fuit ab eo Iudex deputatus, qui per illius definitiua sententiam pronuntiavit, dictum Gundisaluum ad dictam Parochialem instituendum fore, a qua interposita fuit per Bernardum appellatio, & in *Rota* mihi commissa sub die prima Martij huius anni, proposui dubium, an dicta sententia esset confirmanda, vel infirmanda, & non fuit capta resolutio; ideo hodie causa reposita Domini pro illius confirmacione responderunt, & contra illius validitatem dicebant oio obstat, quod defecerit citatio ad sententiam, quia haec nullitas tollitur ex conclusione in causa, quae atrecto stylo illarum partium habet vim, & supplet defectum citationis

Rota

Rota dec. 129. n. 2. part. 2. recent. & coram S. mo. Gregor. XV. decif. 142. num. 1. & fepe in alijs, nec dicta conclusio in caufa fuit circumdata ex monitione Bernardi eadem die conclusio- nis facta ad informandum de iustitia fua, quia monitio fuit facta, vt partes deducerent fi quod haberent vitra deducta ex quo dici non potest fuit conclusio circumdata, cum nihil fuisset deductum, & proceffus iam effet instructus Afflic. dec. 371. in simili fuit dictum in Calagurtiana iurisdictionis de Aguilar. 18. Martij 1616. coram D. mo. Pirouano; alia autem nullitas ex quo sententia fuit pet iudicem deputatum precipitanter lata fpatio trium dierum cessat pariter, nam caufa erat prius instructa, & facte probationes pro vtraque parte nempe a die septima Iunij vsque ad decima eiusdem mensis, qua fuit lata sententia, sed vsque ab initio nempe a die 22. Maij a qua effluxerant fere dies viginti, in quibus Iudex merita caufae potuit fufficienter cognoscere Chifanen. decif. 165 Greg. dec. 176. num. 5.

De iustitia verò dictæ sententia Domini non dubitarunt, considerantes in hoc iurepatronatus quatuor adesse voces habentes ius præsentandi ad dictam Parrocchiam, ex quibus vna non est habenda in consideratione, cum neminem ex colligantibus præsentauerit, sed alie tres, quarum duæ nempe Franciscus Bermudo de Castro, & Franciscus Suarez de Figarosa tanquam donatarius Dominici Bernardi hæredis Ferdinandi de Castro præsentauerunt Gundifalium; Altera verò præsentauit Bernardum, unde apparet quod a maiori parte dicitur præsentari Gundifalium, si quidem maior pars non intelligitur habito respectu ad omnes Patronos, sed respectu illius, qui Bernardum præsentauit prætermissio illo, qui tertium, qui non est in caufa, præsentauit Io. Andr. in cap. 3. in verb. plurimorum de iurepatr. & ibi Abb. num. 13. Anchar. nom. 8. Bero num. 105. Dec. cons. 127. in fin. vers. in ista materia Lamber. de iurepatr. lib. 2. par. 3. art. 2. q. 4. per totum, & consequenter venit dictus Gundifalium præferendus d. cap. 3. de iurepatr. & fuit pluries in Rota firmatum, & signanter eorundem me in Cremonen. Altaris 9. Decembris 1616.

Non obstat, quod donatio facta dicto Francisco Suarez de Figarosa de vna ex dictis quatuor vocibus vti facta de licentia Vicarij non confilio de speciali mandato Episcopi non possit tanquam nulla suffragari Rot. decif. 576. part. 1. recent. & in Lucana iurispatr. 31. Ianuarij 1614. coram me, quia fuit responsum, quod obiectum non procedit quoties sit donatio in fauorem compatrioti, cum tunc noua persona non introducat ad iulpatronatus; ideo sufficit sola licentia Vicarij iuxta Accell. decif. 10. de iurepatr. Verbal. decif. 284. num. 1. part. 1. Rot. decif. 707. numer. 4. part. 1. recent. quæ eo magis procedunt, cum donatarius existat in quasi possessione præsentandi; constat enim in Summario Gundifalium num. 7. quod de anno 1607. præsentauit ad dictum Parrocchiam, & quod præsentatio fuit sortita et-

fectum per institutionem Episcopi, & possessionem subsecutam.

Nec censuerunt Domini, rationem esse habendum Patronorum qui præsentarunt Bernardum, cum non constet, quod sint Patroni, nec de illorum possessione præsentandi vt apud Verbal. decif. 417. num. 7. & in Arcetina Cappellania 3. Decembris 1610. & 28. Ianuarij 1611. coram Cardinali Lancellotto, sed non de supradictis quatuor vocibus, cum constet de illarum possessione præsentandi ex late deductis per informantes pro Domino Gundifalio.

ARIMINEN. LEGATORVM.

Merc. 17. Martij 1627.

DECISIO DCCCXCIV.

Impressa in rec. decif. 732. par. 4. tom. 3.

ARETINA PARROCCHIALIS.

Merc. 17. Martij 1627.

ARGVMENTVM.

A sententia Executoris mixti datur appellatio suspensiuæ Executor mixtus dicitur, quando adest clausula ammotæ clausula dummodo Ecclesia sit deuoluta, & clausula dummodo alteri non esset ius quæsum. Appellatio viua voce interposita an valeat.

SYMMARIVM.

1. Attentata est possessio capta post appellationem.
2. Appellatio datur a sententia executoris mixti etiam ad effectum suspensiuum.
3. Executor ex quibus dicatur mixtus.
4. Sequester apponitur de stilo Rota ubi possessio est attentata.
5. Appellatio debet esse in scriptis, nec sufficit viua voce.
6. Limita quando est interposita in actu prolationis sententia Iudice pro Tribunali sedente, & antequam recedere a Tribunali.

DECISIO DCCCXCV.

Informante tantum D. Francisco Pandulphino parte aduersa (sepius citata, & informare recusante conclusit DD. possessionem captam per Vicentium de Vrsinis de Parrocchiali de qua agitur, post appellationem interpositam per dictum Franciscum a sententia Vicarij Cortonen, & inhibitionem subsecutam fuisse attentatam iuxta Text. in c. non solum cum vulgar. de appellat. in 6. nec dubitarunt DD. quin a dicta sententia daretur appellatio suspensiuæ, cum prædictus Vicarius esset mixtus executor vigore litterarum Apostolicarum d. Vincenrij in forma dignum cum clausula amota & clausula dummodo Ecclesia sit deuoluta, & dummodo alteri

alteri non esset *litis questum* ad notar. in *decis.* 91. numer. 3. coram Sa. me. Greg. XV. & fuit dictum coram me in *Britannia*. Canonici 6. Martij anni *præteriti* & aliis *super*; Vnde cum Vincentius sub die 23. Iunii 1634. ingressus fuerit possessionem, & perreperit fructus dictæ Parrocchialis, & sententia sit lata 21. Ianuarij eiusdem anni, eademque die fuerit appellatio per Franciscum interposita, negari non potest quin attentata sint clara, ac proinde veniant purganda, & apponendum sequelrum secundum *Rota* stilum.

Non obstat, quod appellatio à dicta sententia Vicarij Cortonen. non fuerit in scriptis, sed viua voce interposita, & sic tanquam nullo modo possit D. Franciscus suffragari *Clem. appellanti de appellat. bal. conf. 44. num. 6. lib. 3. Cast. conf. 237. col. 2. vers. resp. lib. 2.* Quia fuit responsum, predicta non procedere quoties prout in specie casus nostrî factum legitur eadem die, qua sententia pronunciatur, fuit ab ea appellatum Iudice pro Tribunali sedente & antequam Iudex à tribunalî recederet, vt in puncto dicit *specul. tit. de appell. §. qualis in principio ubi alia Iura & DD. adducit.*

Et ita conclusum &c.

VRBINATEN. BENEFICIUM.

Luna 12. Martij 1627.

ARGUMENTVM.

Subrogatio gratiosa vt concedatur requiritur lis super titulo beneficij. Commissio super beneficio litteris non expeditis an valeat.

SYMMARIVM.

- 1 Subrogatio gratiosa non datur sine lite super titulo beneficij existente.
- 2 Lis super possessorio non facit beneficium litigiosum.
- 3 Iurisdictionem non tribuit commissio impetrata nõ expeditis litteris super gratia principali beneficij.
- 4 Commissio super beneficio non valet litteris non expeditis iuxta Regulam Cancellariæ.
- 5 Amplia etiã si essent expedita littera accessoria nõ tamen super gratia principali Amplia etiam si fuisset expeditum Breue de capiendâ possessione nomine Camera v. n. 7.
- 6 Gratia si neutri semper requiritur litum.

DECISIO DCCCXCVI.

Antonio non esse dandam subrogationem, gratiosam in sus & possessionem quondam Hieronymi Palatii Domini dixerunt, quia non constaret existentia litis super titulo beneficij, prout requiritur ad hoc vt concedi valeat predicta subrogatio *Rota decis. 343. num. 1. & 2. par. 1. recent. & coram Sa. mem. Greg. XV. decis. 335. num. 1. & 2. cum alijs per informantem pro D. Octauio, & licet appareat, Antonium diuersis temporibus tres lites intente esse cum dictum Hieronymum; attamen neutra illarum fuit super titulo Beneficij, nam lis quæ fuit in partibus introducta, prout etiam*

altera lis, quæ fuit coram A. C. agitata, cum iam Rota vt in *decisionibus* in illa causa factis coram D. meo Decano firmauerit, illas fuisse tantum motas super possessorio adipiscendi, non faciunt beneficium litigiosum, vt notar *Cassad. des. 6. num. 2. de rescript. & decis. 4. vt lit. pen.* quo verò ad tertiam litem, quæ fuit in Rota agitata vigore gratiæ si neutri à dicto Antonio obtemperata, in qua maior aderat difficultas, illam cessare censuerunt Domini, quia Index carebat iurisdictione ex quo commissio fuit impetrata litteris super gratiam principali non expeditis contra *Reg. 31. Cancell.* quod non valeant commissiones litteris non expeditis, quæ lite cessante non fuit effectum beneficium litigiosum ex adductis per *Mandof. super dicta Reg. quest. 15. num. 2. vers. contrarium Mober. decis. 8. num. 1. de probat. Cassad. decis. 1. num. 2. super Regul. de fuit resolutum in hac eadem causa 23. Martij anni præteriti coram D. meo Decano.*

Non obstat, quod litteræ fuerint expeditæ super gratia si neutri, quia dicebantur dõ. non sufficere cum debeant expediti super gratia principali *Mandof. vt supra num. 4. ratio est*, quia litteris non expeditis super gratia principali lis non adest & sic gratiam si neutri non potest suffragari, quæ semper litum requirit *Feral. decis. 34. num. 5. & des. 42. par. 2. cum alijs per Garz. de Benefic. par. 6. cap. 2. numer. 211.*

Minus obstat, quod fuerit ab Antonio expeditum Breue de capiendâ possessione nomine Camera cum aliud sit, quod expeditur litteræ super gratia, & aliud quod expeditur Breue de capiendâ possessione; nam Regula vt commissiones non suffragantur litteris non expeditis intelligitur super gratia principali, & non super possessione, vt fuit ponderatum in præallegata *decisione in hac causa facta coram D. meo Decano.*

Ex quibus censuerunt Domini, non constare de lite super titulo beneficij ac proinde Antonio non esse dandam subrogationem, petitam, & ita resolutum &c.

ROMANA DOMVS.

Luna 23. Martij 1627.

ARGUMENTVM.

Aduersus immiſſionem canonizatam mediante clausula sine praiudicio datur manutentio, dum non fuit recte processum. Cetera ex Summario.

SYMMARIVM.

- 1 Manutentur ille, contra quem est data immiſſio super eadem re, quando non habuit se pro spoliato, & immiſſio fuit nulla & iniusta.
- 2 Clausula sine praiudicio præseruat executionem sed non impedit illius reuocationem, quatenus non sit recte processum.
- 3 Possessione civilis, nec naturali priuat Index nullus, & iniuste procedens.
- 4 Sententia non conformis libello est nulla.

5 Em.

5. *Emphyteusis non presumitur, sed Censualitas.*
 6. *Caducitas nunquam habet locum, nisi expressio iure caveatur, & in contractu Emphyteutico, & non censuali.*
 7. *Caducitas dicitur remissa per receptionem Canonum.*

DECISIO DCCCXCVII.

Domini censuerunt standum esse in *decisis* nempe Ecclesie, & Hospitali Sancti Iacobi Hispanorum de Urbe dandum esse mandatum de mantenendo ex fundamentis, & Iuribus adductis in *decisione* per me *extensa* in hac causa 26. Junij *præteriti*, quæ placuerunt Dominis.

Quibus non obstat, quod contra dictum Hospitale fuerit rescriptum *sine immisionis prauidio*, Unde videtur, quod *staret dicta Clausula* Hospitale possit *manuteneri*, quoniam placuit responso scilicet quod obiectum *procederet*, quando sententia non fuisset executata, at in *nostro* casu fuit illa executioni mandata, & data vigore illius immisionis, & sic vis dictæ clausule remansit consumpta; ideo *hospitale* eum non se habuerit *per spoliato*, potuit *per se* manuteneri ut fuit aliis resolutum in *Rota* in *Hispanen.* & *Caueren.* permutationis 11. Martij 1596. coram *Goffio* regitratu apud *Marches.* de *commis.* par. 2. fol. 490. & in *Hortens.* Pq. rochialis 12. Decembris 1597. coram *Reverendo* apud *eundem* *Marches.* par. 1. fol. 904. & notat *Adorna.* de *clausulis* par. 1. claus. 169. num. 3. vltimius fuit responsum, dictam clausulam *per se* *servare* executionem faciendam non tamen impedire, quin executio facta non possit *renocari*, nisi sit *recte*, & *legitime* facta.

Minus obstat, quod Hospitale amiserit *tam civilem*, quam *naturalem* possessionem, & de quo in executionem prædictæ sententiæ immisionis fuit ab ea *iudicis* autoritate *creatum*, quia *regula* est, & in *Rota* sæpe dictum ut apud *Fern.* dec. 186. par. 3. & coram *S. m. Gwy.* XV. decis. 104. num. 5. quod: hoc non procedit, quando *iudex* nulliter, & *iniuste* procedit, quia tunc non *perit* possessione, & datur possidenti *manutentio* ex adductis alia *decisions* quod autem *iudex* nulliter procedit, probatur, nam sententia non fuit *conformis* libello, in eo namque petebatur, quod Hospitale *cogeretur* ad *vendendum* dictam domum infra annum *sub* pena *devolutionis*, & *caducitatis* propterea dictæ sententia cum non sit *conformis* libello reddidit omnino *nulla* cap. *Hæc de Simon.* cap. *quidam.* & quando 24. §. ad cognoscendos de *accus.* l. *fin. C. de Commissar. libert.* Rec. dec. 463. num. 3. par. 1. & dec. 129. num. 6. par. 2. *recens.* & consequenter illius vigore facta executio remansit etiam nulla.

Justitia vero deducitur ex eo quod nullibi constat, quod *Domus* prædicta sit *Emphyteutica*, & in dubio *presumitur* *censualis* *Aluar. Valaf. de Iur. Emph.* quest. 32. num. 35. *Manlic. decis.* 134. num. 3. ac etiam non constat de *instrumento* in *intellectu* ex quo probetur *Dominium* prout requiritur *Rot. dec.* 249. num. 1. & 2. par. 1. *recens.* & denique fuit *notorie* *sen-*

tentia *iniusta*, cum Ecclesia non potuerit compelli *vendere* sub pena *caducitatis*, quæ *pena* nunquam habet locum nisi *expressio* iure caveatur, & procedit solum in *contractu* *Emphyteutico* ex adductis in *decis.* 119. num. 3. par. 1. *divers.* & in *decis.* 543. num. 3. par. 2. *recens.* non autem in *contractu* *censuali*, in quo nos *versamur*, ut *supra* fuit *ostensum*.

Accedat prædictis, & fuit in *decisione* in hac causa facta *ponderatum*, quod post *latam* dictam *sententiam* per plures annos *Dominus* *directi* absque *vlla* *protestatione*, seu *reservatione* *iurium* suorum *receperunt* *Canones*, quo sic ut *censeatur* ab ipsis *caducitatis* *pena* remissa ad *notata* per *sal. clarum* in §. *Emphyteusis* quest. 10. num. 2. unde cessante *caducitate* prædicta *dd. Dominus* *directi*, vel ab eis *causam* habentes non potuerunt ad *sententiæ* executionem *procedere*, & per consequens *Hospitale* non potuit sua *possessione* *privari* ex *superius* adductis.

VELITERNADOTIS.

Luna 22. Martij 1627.

ARGUMENTVM.

Cui competat actio pro executione pij operis relicti.

SYMMARIVM.

1. *Bona* promittentis *opus* *pium* fuit ad illud obligata, & contra illa potest *exequi*.
2. *Executio* operis *pij* habet *authoritatem* contra bona illud *relinquentis*, & *exequitur*, & *perficitur*.
3. *Confratrum*, in cuius Ecclesia est edificanda Cappella ex aliquis *dispositione* potest *implorare* officium *iudicis* ad id *perfectum* *maxime* post lapsos *sex* *menses*.
4. *Hæc* *teneatur* ad *opus* *pium* per *desuntum* *relictum*.
5. *Episcopus* est *executor* *Piorum* *operum* *religiorum*.
6. *Rota* *Auditor* *succedit* loco *Episcopi* in *causis* super *executione* *operis* *pij* in *Rota* *pendente*.

DECISIO DCCCXCVIII.

LVeretia Bononia in transactione, & *concordia* *acta* cum D. Antonio Fezzacuto applicavit *tertium* partem de recuperandis per dictum Antonium de illius *credito* *Dotali* ascendenti ad summam *scilicet* 10. m. *monete* Neapolitane & *edificationis*, & *contributionis* Cappellæ in honorem S. Matthæi in Ecclesia Sanctissimæ Trinitatis, nec non etiam *cessidum* *vique* ad *dimidiam* totius *quantitatis* recuperandæ *ornamento* *paciter*, & *firmato* dictæ Cappellæ applicavit, quam *pertraxit*, & *exornare* Antonius promisit ad quod *executores* deputavit dicta *Lucretia* dictum Antonium, & *Federicum* *Metangoli* quemlibet eorum *in solidum*, ut legitur in dicta *transacione*, & *concordia*, de qua in *Summ. Archilium* *Fraternitatis* *Sanctis* *in* *Trinitatis* num. 1. hoc *presupposito* *dubitavi*, an ad *insolentiam* *Accusationis* *Fraternitatis*, & *Federici* esset *procedendum*.

nendi manutentionem contra successorem pro tota pensione. Idque procedit etiam in Corporalibus.

SYMMARIUM.

1. Manutentio in quasi possessione exigendi pensionem datur decem si se exerceat eam.
2. Quasi possessio exigendi acquisita cum antecessore suffragatur contra successorem, qui nunquam soluit.
3. Ampliatur tota pensio, siue pars fuerit ex alia, quia sufficit solutio partis, cum titulus sit universalis, & attendatur animus volentis acquirere, & tradere possessionem.
4. Possessio fundi acquiritur per Ingressum in aliquam eius partem, animo acquirendi possessionem totius, absque eo quod capiat quolibet gleba.
5. Pensio distribuitur pro rata tangenti. unum quodque beneficium, super quibus est reservata.
6. Manutentio in quasi possessione exigendi non potest exequi, nisi post liquidationem summa pro qua est concessa.
7. Possessionis in continuatione ius metitur ex parte possessoris, quod non mutatur, nec variatur ex mutatione personarum.
8. Possessio rei incerta adipisci non potest; potest tamen iam adepta in re incerta continuari.
9. Confessio facta ut afferitur, & ad alium effectum non prauidetur.
10. Appellatio datur ad liquidationem.

DECISIO DCCCC.

Domini recedendo à decisione facta in hac causa coram bo. me. Remboldo censuerunt, D. Francisco dandum esse mandatum de manutentione in possessione, vel quasi exigendi pensionem dnetorum 1400. ad illius fauorem reservatam super Decanatu Ecclesie Placentine, facta tamen per illum prius liquidatione ratæ tangenti dicto Decanatu; pro cuius resolutionis faciliiori intelligentia præsupponendum dixi in facto, quod prædicta pensio fuit reservata ad fauorem dicti Francisci sub expressa conditione, quod suum effectum fortiretur, casu quo pensiones similis summe super dicto Decanatu existentes cessent, ac etiam cum decreto, quod si dimembratio fructuum dicti Decanatus pro certis Canonicatibus, de nouo erigendis esset valida, Decanus non reuenerit hanc pensionem solvere nisi pro rata fructuum, & pro alia rata tenerentur Canonici, qui præbendas dismembratas pro tempore obtinerent, vt latius in litteris reservationis pensionis, de quibus in Summario D. Francisci numer. 1. Vnde cum hodie constet de obitu Cardinalis Lanfranchi, Zempellini, Cherubini, & Thomæ Fernandez, ad quorum fauorem erat reservata antiqua pensio, & illorum respectu pensionum vacantium ostendatur exactio, & sic possessio ex quæcunctis per Instrumentum publicum factis, de quibus dicto Summario numer. 3. & 4. sequitur quod docto de prædicta possessione dicto Francisco sit concedenda manutentio iuxta Regulam, quod datur possessori & retinend. Inst. de Interd. cum

vulgata, & dicta possessio, vel quasi viginti di, quam d. Franciscus Pensionarius acquisit contra antecessorem, qui soluit pensionem suffragatur etiam contra illius successorem, qui nunquam soluit Guidopapa decis. 639. Gig. de pens. quest. 47. numer. 10. Put. decis. 151. lib. 2. & fuit dictum in Regimen. Pensionis 26. Iunii 1598. coram Orano, & in Casalen. Pensionis 17. Decembris preteriti coram D. meo Vbaldo & coram me in Casaragustana Pensionis 4. Iulij 1608. vbi alie decisiones allegantur, quod procedit siue tota pensio, siue pars illius fuerit semel exacta; ea ratione quia sufficit solutio partis, cum titulus sit universalis ad tradita per Bart. in l. 1. §. si quis hoc interdico numer. 1. vers. nam probata §. de iun. aliq. princ. & fuit alias resolutum in Pampilonen. Pensionis 16. Ianuarij 1613. coram bo. me. Card. Sacrao & coram me in Calaguriana Pensionis 17. Iunii 1624. vbi etiam altera adducitur ratio pro corroboracione præcedentis conclusionis nempe quod in his incorporalibus attendi debet solummodo animus volentis tradere, & volentis acquirere possessionem prout in simili ad acquirendam possessionem fundi non est necesse quod capiat quolibet gleba illius, sed sufficit ingredi aliqua partem cum animo acquirendi possessionem totius fundi ad Text. in l. 3. §. de acquir. posses. ex quo cessat obiectum nempe quod quoad ratam pensionis ducatorum 1200. reueruata Thomæ Fernandez super dicto Decanatu non offendantur Integra solutio, quia sufficit, vt supra dixi, solutio partis, cum titulus sit universalis.

Non obstat, quod talis solutio fuerit facta cum protellatione Decani successoris, quod Impositum non intendebat solvere integram pensionem sed pro rata fructuum, quos perciperet, & sic pro quantitate fructuum ipsi Decanatu remanentium, attento quod in posterum ipse non debebat percipere integros fructus propter dismembrationem, quæ facienda erat.

Respondetur enim quod hodie non agitur contra Decanum, qui hodie possidet Decanatum pro Integra pensione, sed pro rata illi tangenti. in qua dicto Francisco est concedenda petita manutentio, licet exequi non possit, donec appareat rata liquidata iuxta Text. in l. 1. C. de sent. que sine certa quant. prof. vbi Bart. numer. 2. & 3. Rota coram bo. me. Greg. XV. decis. 230. numer. 1. & dicta solutio sicut supra facta suffragatur nedum contra Decanum modernum, sed etiam contra illos, ad quorum fauorem fuit facta dismembratio, cum in continuanda possessione metiamur ius ex parte possessoris, quod non mutatur, nec variatur ex mutatione personarum ad late tradita per Guidop. vbi supra numer. 3. & 5. cum seq. quam sequitur Rota apud Greg. decis. 75. numer. 1.

Nec releuat, quod ratione incertitudinis ex quo fuit secuta dismembratio non possit dari manutentio, cum pensio, de qua agitur, sit soluenda pro rata ex fructibus Decanatu remanent. & ex fructibus dismembratis pro duabus Canonicatibus. Quoniam placuit Domini

nis responso, quod licet possessio rei incerta adiaceri non possit l. 3. §. in certam ff. de acqu. poss. ubi l. 1. §. 9. bene tamen iam adepta ut hic potest in re incerta continuari, ut declarat l. 1. ubi supra num. 16. vnde cum constet de certo corpore, & de certo loco nihil impedit, quin possessio semel acquisita in re certa continuatur circa eandem rem, & sic ex accedenti fuerit facta incerta.

Et quamvis pro parte D. Francisci pretendatur ratam tangentem dicto Decanatu liqui datam esse ex confessione moderni Decani, dum in litteris sue provisionis narravit, Decanatum gratum annuus pensionem decariorum 800; nihilominus pretensio hac non placuit Dominis, tum quia talis confessio fuit facta ad alium effectum, tum etiam quia fuit facta cum clausula *ta assensu*, que non inducit confessionem ad effectum, de quo agitur, & 10 in omnem casum à tali liquidatione datur appellatio.

Ex quibus facta prius liquidatione, & non antea censuerunt Domini dicto Francisco dandum esse mandatum de mantenendo, & ita fuit per DD. Conclufum &c.

MEDIOLANEN. DEPOSITI.

Ven. 30. Aprilis 1627.

ARGUMENTVM.

Depositum non valet quando patitur defectus, de quibus in decisione.

SYMMARIVM.

- 1 Depositum factum contra formam conventionis non valet.
- 2 Depositum factum de moneta de proximo reprobanda non valet & num. 5.
- 3 Depositum factum sine iudicis auctoritate non valet.
- 4 Exceptio non adimplementi obstat agenti.

DECISIO CMII.

Informante tantum parte D. Abbatis Cribelli censuerunt Domini, depositum non iussu Agri Hieronymo, & Cæsari de Fabijs, & moti fuerunt ex eo quod cum in Instrumento venditionis quorundam bonorum cum pacto redimendi factæ de anno 1618. per Bernardum de Fabia dicto Abbati prætio librarum Imperiarum 5. m. inter alia adisset pactum, quod redemptione dictorum bonorum ex deposito prætij eorumdem non possit fieri tempore numerationis mutationis monetæ, sed tale tempus esset in fulgendo, & iam per mensem donec firmata esset cursus pecuniarum, & hoc pactum non fuerit adimpletum per Bernardum, prout nec alia, de quibus in dicto Instrumento venditionis, quod datur in Summ. dicti Abbatis num. 1. quia depositum fuit factum tempore numerationis mutationis monetæ, & citata pars dicti Abbatis ad recipiendum. Præterea, ut constat ex testibus datis in dicto Summ. num. 2. ubi quod à die prima Martij 1619. usque ad diem

16. eiusdem, qua die fuit publicata mutatio pecuniarum semper interfuit tumor, & muturatio prædicta.

Ideo cum die 8. dicti mensis Martij 1619. fuerit pars dicti Abbatis citata ad suscipiendum dictum præcium, & Abbate recitante fuerit dispositum factum propter nullitatem illius derogatur notoria, tum quia factum contra formam datam in Instrumento venditionis Bonorum conf. 2. num. 1. lib. 2. tum etiam quia fuit facta de moneta de proximo reprobata. *Nuonem. conf. 49. num. 16. & 17. Mench. de arbit. casu 232. num. 26. Grat. discept. forens. cap. 160. num. 19. & sine solemnitatibus, & requisitis necessariis nempe sine iudicis auctoritate Titul. de retract. conuen. §. 4. gloss. 7. num. 18. ac etiam patitur quamplures defectus, de quibus late per Informantes pro D. Abbate.*

Viterbis obstat Cæsari, & Hieronymo exceptio non adimplementi alterius pacti appositæ in prædicto Instrumento venditionis nempe quod deponens, & sic Bernardus venditor tenebatur curare, & cum effectu facere, quod Prior, & dñrati Venerab. Hospitales Cerri retrogredierentur Jo. Antonio fratri dicti Abbatis bona dicto Hospitali per dictum Antonium vendita pro summa librarum 5. m. cum pacto redimendi, quod cum non reperitur factum, nec aliqua diligencia quin deputati dponant, se non fuisse requisitos pro parte dicti Bernardi Venditoris facere retrocessionem prædictam ad Cæsari, & Hieronymo Bernardi hæredibus agentibus pro redemptione bonorum venditorum obstat prædicta exceptio non adimplementi l. cum propones la. 2. ubi communi ter DD. C. de pall. Surd. conf. 400. nu. 7. cum aliis per Informantes.

CAESENATEN. PRAE DII.

Veneris 30. Aprilis 1627.

ARGUMENTVM.

Filius, & hæres tenetur ad reddendam rationem administrationis gestæ ab eius Patre, sicut ipse tenebatur.

SYMMARIVM.

- 1 Filius, & hæres tenetur ad ea, ad quæ tenebatur Pater.
- 2 Rationem administrationis gestæ per Patrem tenetur reddere filius, & hæres.
- 3 Curatur ut quæ dicatur probatur ex deputatione, & acceptatione.
- 4 Inventarium probat contra conscientem.
- 5 Administrator tenetur reddere rationem suæ administrationis.
- 6 Ratione non reddita non potest dici administratorem esse debitorem.
- 7 Administrator non potest dici debitor ante redditam rationem.

DECISIO CMIII.

Prosequendo disputationem reseruatam in decisione in hac causa facta coram me 29. Maij præteriti, dubium hodie in Rota propositum, an Ale-

Alexander, & Franciscus filij, & heredes q. Equiti Horatii Curatoris Lauræ dementis teneantur & ad quid erga Dominos Petrum Franciscum, & Ioannem de Naldis cohæredes dictæ Lauræ & DD. informantibus tantum superadictis Petro Francisco, & Ioanne censuerunt Alexandrum, & Franciscum filios, & heredes dicti Horatii teneri ad reddendam rationem administrationis cura dictæ Lauræ ea ratione, quia mortuo Horatio Patre Alexander, & Franciscus filij, & heredes illius teneantur ad id, ad quod eorum Pater tenebatur. *Rom. conf. 417. num. 3. & consequenter teneantur dicti filij ad reddendam rationem dictæ administrationis, quam gessit illorum Pater Mortuus. de tut. & cur. cap. 38. num. 50. usque ad 55.*

3 Quod autem dictus Horatius fuerit Curator dictæ Lauræ constat tam ex deputazione de ipso facta pro dicta cura suspiciens. quam deputacionem ipse acceptauit, curamque suscepit, & medio iuramento promisit vtilia facere, & inutilia prætermittere, quæ ex eo quod inuentarium conficit in assumptione

4 curæ, quod contra conscientiam, plenè probat l. fin. C. de arbit. tut. *Bald. conf. 407. nu. 1. lib. 1. & de omnibus constat Summario Dominorum Petri Francisci & Ioannis de Naldis nu. 1. & 1.*

5 Vade non potest negare, quin ipse teneatur reddere rationem suæ administrationis *Rom. ubi supra num. 2. Gutier. de tutel. par. 3. cap. 1. num. 6. 3. & 9. Eistobar. de rationib. cap. 3. num. 1. & 28. qui loquuntur in Curatore tutoris, & consequenter illius filij & heredes ex superius adductis, & sic donec ratio non sit reddita, DD. dixerunt suspendendam esse resolutionem ad quid, & ad quantum teneatur, cum ipsi filij in actu redditionis rationis talia possint ostendere, ex quibus appareat, se ad nihil teneri, præsumunt enim ante redditam rationem non præsumatur quis debitor, vt fuit dictum in *Melphic. per annuaria 16. Nomenclabru 1630. coram bo. me. Phaldo* Ideo pro nunc fuit capta resolutio, quod heredes Horatii teneantur ad reddendam rationem.*

Et ita &c.

MÉTEN. CERCATORIAE.

Mercurij 5. Maij 1637.

ARGUMENTVM.

Gratiôsè subrogato vt concedatur immisio quæ sint probanda, & quando dicantur probata. Resignatio non abdicat ius à resignante, quando fuit facta in manibus eius, qui non est ordinarius collator.

SVMMARIVM.

- 1 Subrogatio gratiôsè non datur immisio nisi probata: tribus requisitis obitu in possessione, reservatione, & Clericatu quæ sunt plene probata, & non sufficit semipleus.
- 2 Ampliatur vt ad hunc effectum possessio sit probanda de tempore obitus nec intret regula quod semel probata possessio præsumatur vsque ad obitum continuata, & quando hoc intelligatur.
- 3 Possessio Continuationis vsque ad obitum præ-

- sumptio intrat solum ubi allegatur à possessore, vel eius successore, & non a tertio.
- Item quando non ad alia aliquid præsumptio in contrarium vt num. 5.
- 4 Subrogatio gratiôsè dicitur successor illius, in cuius locum subrogatur.
  - 6 Resignatio Beateque abdicat omne ius, & possessionem à resignante.
  - 7 Resignationem admittere non potest Capitulum, si non est Collator Ordinarius.
  - 8 Possessio solo animo admittitur etiam ex resignatione nulla.
  - 9 Testis vnicus non probat.
  - 10 Testes, qui sunt Canonici admittuntur, quando non agitur de interesse singulorum, sed de interesse Ecclesiæ.

DE C I S I O C M I I L.

D Omnia perstituerunt in decisi coram bo. me. Buratto die 30. Martij anni præteriti ex iuribus, & rationibus de quibus in dicta decisione, & quia Desiderius, qui petit immisionem vigore subrogationis gratiôsè non probat obitum Claudij defuncti in possessione. Cercatoria, de qua agitur, quod tanquam vnum ex tribus requisitis vna cum reservatione, & Clericatu debet plenè, & concludenter probari ita ut semipleus probatio non sufficiat *Alex. conf. 115. in fin. lib. 6. Menoch. de adapt. am. 4. num. 618. & de recip. r. 15. num. 403. Afflicti dec. 164. & fuit dictum in decisione in Buratto* ex rebus autem qui pro parte dicti Desiderij hodie dantur visum fuit DD. sufficienter non probari possessionem de tempore obitus, cum de ea solum loquantur dicti testes, qui illam non probant. Nam primus testis deponens de possessione dicti Claudij de anno 1606 & 1607, non deponit de tempore illius obitus, qui euenit de anno 1611. & licet præcedat Desiderius iuvari ex illa iuris regula, quod semel possessor præsumitur talis vsque ad obitum *Put. dec. 19. lib. 2. in cor. 1. Ro. dec. 80. num. 1. par. 2. diuers. at tamen conclusio hæc procedit quoties præsumptio ista allegatur à possessore, vel eius successore, secus verò quando allegatur à tertio maxime contra, cum, qui dicitur possidere, quia cum possessio solo animo amittatur l. 7. §. 6. in amittenda ff. de acq. poss. non potest talis præsumptio continuationis allegari à tertio cum possessor potuerit illam animo amisisse *Bart. in l. Celsus num. 32. de vscap. Rip. in cap. cum Ecclesia Summa num. 2. de caus. poss. & prop. & fuit resolutum in Elnen, Canonica 5. Martij 1609. coram Cardinali Lancelloto.**

Et hec repetitur, quod Desiderius tanquam subrogatus potest prædictam continuationem allegare quia successor dicitur ad larem tradita per f. m. Greg. XV. dec. 107. & ibi adden. num. 24. Nihilominus posse responderi DD. censuerunt, quod dicta continuatio non habeat locum, quando in contrariu adest efficax aliqua præsumptio, vt notat *Alciat. de præsumpt.*

reg. 2. *presump.* 21. *lim.* 8. *Menoch.* ubi supra n. 45. & fuit decisus in *praallegata* *Elven.* *Canonicatus*. In casu autem nostro adesi clara; & conclusus probatio, quod Claudius de sanctus in manibus Capituli Meten. de anno 1601. resignavit dictam Cercatoriam, ut probant quatuor testes Capituli, per quem resignationem fuit abdicatum omne ius ad dicto Claudio quoad possessionem, & proprietatem dictam Cercatoriam *Abb. Imol. & Batr. in cap. accepta de resp. solut. Cassad. decis. 4. num. 3. eod. tit. Rota decis. 1. de renunc. in nou. & dec. 3. eod. tit. in antiqu. & sic Capitulum non potuerit admittere praedictam resignationem cum Ordinarius non esset Collator, & sic quoad proprietatem non esset abdicatum ius ad dicto Claudio, ut ducit *Abb. in cap. cum ad sedem, & ibi Batr. num. 25.* cum possessio solo animo amittatur praedicta resignatio sicut supra facta fuit sufficiens ad effectum amittendi possessionem, quidquid sit respectu proprietatis.*

Nec in contrarium facit alius testis, qui est rectus & Nepos dicti Claudij deponens de possessione illius usque ad obitum, quia ultra quod est unicus, & ideo non plene probat conquisitum illius depositio ex testibus Capimii, qui etiam Canonici Meten. nihilominus sunt idonei, cum non agatur de interesse singulorum, sed de interesse Ecclesiae, ut fuit dictum in *Narnien. Confessum 10. Decembris 1603. coram D. meo Decano*, ex quibus, & alias deductis in hac causa coram *D. meo Merino, & D. meo Barato DD.* fuerunt in praedictam sententiam. Et ita &c. utraque &c.

SĒNOGALIEN. SALVIANI.

Mercurij 5. Maij 1627.

ARGVMENTVM.

Fideiussor census, ad cuius fauorem principalis debitor promisit illum semper, & quodcumque ab obligatione eximere, & liberare, & sine damno conferuare, non potest obtinere immisionem in Saluiano ad effectum fructus deponendi, & cum illis sortem principalem census extinguendi. Quomodo vero consulatur eidem fideiussori vide in decisione.

SYMMARIVM.

1. Index nulliter & iniuste procedens non priuat possessorem sua possessione.
2. Auditor Camera nulliter procedit ex defectu iurisdictionis inter forenses in prima instantia.
3. Procurator non potest prorogare iurisdictionem Iudicis sine speciali mandato.
4. Iurisdictionem Iudicis non prorogatur per Procuratorem non habentem ad id speciale mandatum.
5. Consensus in iurisdictionem excluditur per delinquentiam, & periculum, ut causa remittatur ad partes.
6. Fideiussorem indemnitati quomodo provideatur in censu.

7. Indemnitas promissa quid importet in contrahendo census.
8. Fideiussores non possunt petere liberari a fideiussione in contractu census quoad sortem, nisi sit specialiter altum, sed tanquam ad fructus.
9. Fideiussor potest petere liberari a fideiussione, quando diu in ea stetit.
10. Limita in contractu census.
11. Annui redditus habens obligationem successuam quamdiu non fuerit sorti redempta de natura contractus.
12. Fideiussor Tutoris, & Curatoris, vel Administratoris non potest petere liberari ante finem administrationis.
13. Obligatio principalis habet certam temporis metam ita & obligationem fideiussoris.
14. Census de sui natura est perpetuus.
15. Fideiussores quomodo possint petere liberari a fideiussione in contractu census.
16. Census venditor potest valide pacisci cum eius fideiussoribus de censu extinguendo.
17. Indemnitati promissa quando, & quomodo satisfiat.
18. Liberatio a fideiussione in contractu census promissa intelligitur quoad fructus, & non quoad sortem.
19. Census creditor aliquando potest etiam agere ad sortem loco damnorum & interesse.
20. Declara quando debitor est in forma Camera Apostolica obligatus, alias secus.
21. Obligationis Cameralis vigore potest agi ad sortem principalem census loco damnorum & interesse, quae veniunt in dicta obligatione, si pacta conuenta non seruantur.

DECISIO CMIV.

NEc acquiescente D. Luca Landriano resolutioni in hac causa facta coram me 20. Ianij 1625. causis super eisdem in Rota propositis sub diebus 26. Ianuarij, 11. Mercurij, & 3. Ianij praeteritis, sed propter DD. discordiam non potuit capi resolutio; Tandem hodie causa reposita DD. negotio mature discussio standum esse in decisio censuere fundamentum resolutionis fuit, quod licet D. Lucas vigore sententiae A. C. fuerit immisus in possessione bonorum, de quibus agitur, ad effectum deponendi illorum fructus pro extinctione census; attamen cum A. C. non minus nulliter, quam iniuste processerit, propterea non potuit D. Landria sua anteriori possessione priuari, & illa Landriano acquiri ex illa vulgari regula, quod Iudex nulliter & iniuste procedens possessionem non priuat.

Nullitas dictae sententiae detegitur ex defectu iurisdictionis A. C. qui inter forenses non habet iurisdictionem in causis primae instantiae, in quibus ordinarie proceditur ut fuit in terminis Saluianis resolutum in *Personis nullitatis cessantis 12. Ianuarij 1618. coram bon. mem. Remboldo & in Spoletana Praedij 9. Decembris 1619. coram D. meo Patriarcha Antiocheno*.

Nec releuat, quod per comparitionem Procuratoris dictae Leandrae coram A. C. pretendatur illius prorogata iurisdiclio, quia videtur quod dictus Procurator ad id non habebat speciale mandatum, prout requiritur *Fano. de nullit.*

nullis. ex defect. mand. num. 102. Guidop. decif. 285. num. 2. *Abel. dec. 5. num. 1. de appell. & tantum mofed.* quod dicitur Procurator haberet mandatum ad consentiendum in iurisdictionem A.C. quin apparet de contrario per litteras dictæ Leandræ ipfimet fcriptas, in quibus fpecialiter ordinabatur, vt iurisdictionem A.C. declinaret & caufam ad partes remittere poffint, vt ex tenore litterarum, de quibus in *Summario Leandræ num. 4.* quod fine dubio excludit confentum in iurisdictionem *cap. cum olim ad fin. & ibi glöf. ad verb. protinus contradixit de offi. delegat. & fuit dictum in præallegata Spoletana Prædy.*

Iniunctia verò fententie deducitur ex eo quod per illam datur immiffio dicto Landriano in bonis, de quibus agitur, ad effectum deponendi fructus pro extinctione fortis principalis Cenfus, & cum in iure non deficerent alij modi ad providendum indemnitati fideiuforum per dationem alterius fideiuforis, vel per liberationem à moleftiis ad notata per Bald. in l. 2. num. 7. C. de fent. qua fin. certa quanti prof. & in l. fin. §. & cum antiquitas sub num. 10. verum contrarium C. de execut. rei ind. & fuit refoluitum in *Inuolent. Cenfus coram Illuftriff. Card. Cauerio apud Cenc. de cenfib. decif. 300.* propterea nullatenus potuit prædicta immiffio concedi, nam, & fi Sertorius Amatius venditor cenfus promiferit Petrum, & Dominicum de Leandrinis illius fideiufiores femper, & quandocunque à dicta obligatione eximere, & liberare, & fine damno confernare, nihilominus fideiufiores prædicti non poterant petere liberationem quoad fortem principalem cenfus, (licet fecus quoad fructus fit dicendum) quod efl fpecialie in contradu cenfus nifi exprefse inter partes fuerit conuentum de liberando fideiufiores refpectu fortis, & hinc efl quod licet de iure communi fideiufor poffit agere contra principalem debitorem, vt eum liberet, quando ipfe diu fterit in obligatione aut efl condemnatus (*Lucius Titus la 1. infine ff. mandator. cap. fin. extra de fideiufor. Menoch. de arbit. l. 2. caf. 41. in principio Franc. dec. 414. Guidop. 117.*) Attamen hoc non procedere in fideiufore pro cenfu tener *Felician. de cenfib. lib. 3. cap. 3. in fin. & ratio efl, quia annui redditus, vt inquit Felician. vbi fupra habent obligationem fucceffiuam quamdiu non fuerit fors redempta, quod cum fit de natura ipfius contradus cenfus, dicendum efl à principio fideiufiores prouidiffe, quare cum fe obligauerint, cenfetur facta obligatio iuxta naturam cenfus. ex iare adductis in Spoletana liberationis à fideiufore 30. Martij 1626. coram D. meo Durano vbi allegatur præter alios Anton. Gomez lib. 2. var. cap. 13. numer. 10. vbi quod fideiufor, qui interceffit pro tutore, curatore, vel aliquo adminiftratore non potest agere, vt eximatur à fideiufione ante finitam tutelam, coram, feu adminiftrationem ea ratione, quia ficut obligatio principalis æquam habet temporis durationem, & metum ita pariter, & fideiuforia vti decessoria fic in pundo, contra fideiufiores firmarunt*

Felic. vbi fupra Roderic. de annuis reddit. lib. 2. quæft. 23. cum alijs adductis in præallegata.

14. *Spoletana liberationis à fideiufione;* Vnde cum cenfus fit de fui natura perpetuus iuxta conftitutionem S. m. Pij V. fideiufiores in cafu 15. noftro non poterunt agere Salufiano, vt fructus deponerentur ad effectum exinctionis fortis principalis cenfus, fed debuerunt agere fimpliciter ad deliberationem, & releuationem iuxta decif. *Surd. 94. num. 4.*

Et quammis Sertorius, qui cenfum impofuit dictos fideiufiores femper, & quandocunque à dicta obligatione eximere, liberare, & fine damno confernare promiferit, ex quo inferunt informantes pro D. Landriano ad fuffice pactum de liberando dictos fideiufiores, 16. ficque illos agere potuiffent contra debitorem ad extinctionem cenfus pro confequenda eorum liberatione, cum certum fit, quod valeat pactum inter venditorem cenfus, & eius fideiuforem de cenfu exringuendo, vt notat *Felician. vbi fupra lib. 1. cap. 7. num. 17.* nihilominus vifum fuit Dominis (omiffio an valeat tale pactum cum in noftro cafu illud non addit) fufficere Sertorio debitori præftare cautionem de releuando dictos fideiufiores indemnes, illoque defendendo aduerfus 17. creditorum, vt lux obligationi de liberando fideiufiores indemnes fatifficiffe dicatur ad ead. per *Dec. in l. fi pater in fin. & ibidem Salicet num. 2. verf. item quia Pappus. num. 14.* vbi tellatur de communi, & ita in facto obtinuiffe C. de colat. & talis cautio ficut fupra præftata tantum operatur quantum fi feciffet dictos fideiufiores liberare bene *Castr. in d. l. fi pater num. 2. quem fequitur post Bald. & alios quos allegat Alex. ibidem num. 2.* Quoties enim alicui cauerit de indemnitate perinde efl ac fi liberaretur de dicte *Joannes Syccard. in d. l. fi pater n. 2.*

Et in omnem cafum verba obligationis ibi femper, & quandocunque à dicta obligatione eximere, & liberare accipi debent pro folutione fructuum cenfus, in quibus ea verificantur; non autem quoad fortem cenfus, de qua in obligatione nihil fuerat dictum, prout opus erat, & ita funt intelligendæ *decifiones apud Cenc. de cenfib. 64. num. 4. 195. num. 8. verf. nec etiam placuit, & decif. 300. num. 5.* quæ cum non loquantur de forte principali, debent folum intelligi quoad fructus, quæm diffinctionem fu t amplius a *Rosa in præallegata Spoletana coram D. meo Durano, vbi in hunc fenfum prædictæ decifiones declarantur.*

Nec facit, quod aliquando etiam cecidit 19. cenfus potest agere ad fortem loco damnorum, & interceffe *Rosa decif. 741. num. 1. verf. ficut diuifum part. 1. diuerf.* etiam obiectum procedit, quando principalis debitor, efl in forma Camera obligatus quo cafu fi pacta non feruantur loco damnorum, & interceffe, 21. quæ veniunt in obligatione Camerali, potest agi ad fortem principalem cenfus, non vt ad fortem, & prærium, fed vt ad interceffe *Bald. in l. si traditio quæft. 4. n. 7. C. de contrahen. empt. Ruin. conf. 141. num. 9. verf. & tamen sub tali inter-*

interesse lib. 1. in proposito autem non fuit actum ad sortem loco damnorum, & interesse, sed simpliciter vt census extinguere ratione promissionis principalis debitoris, videlicet pro extinctione annui census per Sertorium impositi, & sic simpliciter ad sortem per viam monitionis in Saluiano, non autem vigore obligationis Cameralis, quod per ea, quæ dicta sunt fieri non poterat &c.

ILLERDEN. PRÆCENTORIA.

Ven. 21. Maii 1627.

ARGVMENTVM.

Beneficium quando efficiatur litigiosum, & quando non.

S Y M M A R I V M.

1. Litigiosum non efficitur beneficium per litem super optione pendente.
2. Litigiosum non inducitur, quando quis petis beneficium tanquam sibi debitum ex quo non processit ad eius favorem aliqua collatio, vel institutio Canonica, sed solum quando illa procedente petitur voti suam.
3. Optione non acquiritur novus titulus beneficii, sed antiquas conservatur.
4. Litigiosum non efficitur beneficium per litem super qualitate, & habilitate personarum præsentium optionem.

DECISIO CMV.

D Omnia præstiterunt in decis. 5. Martij 1627. moti ex iuribus, & fundamentis adductis in dicta decisione, quæ pluerunt DD. ex eo præcipue quia lis, quæ vertebatur inter Bartholomeum, & Petrum erat solum super optione, quæ propter illi dici non potest, quod fuerit super titulo Beneficii, cum lis super optione non faciat beneficium litigiosum Rota dec. 604. num. 2. par. 4. divers. cum alijs in decisione allegatis, ad quem effectum requiritur, quod præcesserit collatio, seu institutio canonica, & quod petens beneficium petat illum tanquam suum non tanquam vti sibi debitum iuxta notata per Innocen. in cap. ex parte num. 6. ar. bit. quem sequitur Bald. in auth. litigiosa num. 1. C. de litig. & late fuit dictum in *Locutio Canonica* 9. Junij 1621. coram bon. mr. D. Valde; nam alias quando petitur beneficium non tanquam suum ex quo non præcessit aliqua collatio, seu institutio Canonica, sed solum petitur vti debitum. Imploratur quodammodo officij Iudicis, & sic actio personalis, ex qua non contrahatur vitium litigiosi iuxta Doct. Innocen. in cap. cum M. Ferrarien. n. 9. de cons. quam sequuntur communiter Doctores.

Non obstat, quod dicatur per optionem immutari titulum, & novum requiri, ac proinde litem esse super titulo, & non super optione, quia ultra quod pro responsione sufficeret, quod in contrarium adest DD. sententia nempe quod per optionem non requiritur novus titulus, sed antiquus retinetur,

vt videre est ex Decis. in cap. fin. de consuet. *Calder. cons. 3. eodem tit. & ex Cassad. dec. 17. de prebend. quos refert, & sequitur Rota dec. 604. n. 1. adhuc tamen dicebat unus ex Dominis quod si hoc esset verum Bartholomeus non indigeret collatione, & adiudicatione, sed sic est, quod pro illa obtinenda commisit causam in Rota, ergo semper est verum dicere, quod lis erat super optione, à qua pendeat collatio postquam esset in Rota decisum, quis ex Canonis esset antiquior, & quod lis, quæ vertebatur erat tantum super qualitate, & habilitate personarum Petri, & Bartholomei ad optandum, quæ propter non potuit efficere litigiosam dictam præcentoria per ea, quæ in proposito notat *Marescos. var. resol. lib. 1. cap. 84. num. 7. vbi refert ita decisum fuisse coram b. m. Penia in Tordonem. iurispatronatus 19. Februarij 1601. cum post se expediat optio, & collationem, & adiudicationem.**

SPOLETANA BONORVM.

Merc. 26. Maji 1627.

ARGVMENTVM.

Detractiones quæ, & quando impediunt immisionem Fideicommissario vel non; Cætera ex Summario.

S Y M M A R I V M.

1. Hæreses representans personam defuncti, & illi debetur immissio, quæ debebatur ipsi defuncto in fideicommissio.
2. Exceptio de iure tertij quando, & quomodo operari possit.
3. Fideicommissi bona fasssi in bonis fideicommissi probas instrumentum divisionis inter illum, & eius fratres facta.
4. Item ex testibus.
5. Immissio datur pro indinsso fideicommissario in bonis fideicommissi non obstante exceptione detractionis legitimæ.
6. Trebellianica potest prohiberi etiam filijs primi gradus.
7. Caducatur legatum pro mortem legatarij pendente conditione, & antequam cessarit tempus illius solutionis.
8. Statutum Spoletanum confirmatum à Sede Apostolica taxat dotes ad scata 500.
9. Testator censetur se vultisse conformare cum statu loco.
10. Alienationes factæ per heredem computantur in detractionibus dotium.
11. Detractiones deducuntur ex redditibus ex bonis alienatis, & ex fructibus perceptis, & quomodo.
12. Fructus percepti per heredem à die mota litem imputantur in detractionibus dotium.

DECISIO CMVL

F Vir pet DD. coram me resolutum 22. Junij præsentis constare de existentia fideicommissi, & illius purificatione in personam Laureti quoad

ad medietatem; tertia pars hereditatis q.
 Flaminij Tachi testatoris, & respectu fratris
 dicti Laureti, vt in decisione tunc facta plenius
 continetur. Ideo procedendo ad viteriora in
 huiusmodi causa, dedi dubium, an Domi-
 nis de Leonellis Laureti defuncti heredes
 esset danda immisio, & DD. dandam esse
 immisionem pro iudicio quo ad legitimam
 filiorum responderunt; constat enim quod in
 suo, cum quo decessit testamento, Lauretus
 sibi heredes vniuersales instituit dictos Domi-
 nos de Leonellis vt in testamento de quo
 in eorum Summario num. 3. Vnde sicuti Laure-
 to si viueret esset debita predicta immisio,
 ita & debetur illius heredibus cuius personam
 representant, & sicut pro parte Camille ad-
 uersaria filie tradite a testatore substituta ad
 hoc fideicommissum pro alia tertia parte op-
 ponatur post Lauretum alios esse vocatos nem-
 pe Iacobum Laureti substitutum, sicque Ca-
 millam posse dare de iure illius, & excipere
 contra tertium de tali iure ipso iure exclusiuo
 intis agendum. Verumtamen de hoc Domini
 valde dubitant, cum isti vocati post Laure-
 tum hodie non agant, & vtrunque sit Flami-
 nius testator fecit substitutionem de Iacobi
 casu quo Lauretus ab intestato decederet, vt
 legitur in testamento de quo dicto Summ. num. 1.
 ibi in omnibus autem suis bonis substituit supra-
 dictis suis fratribus nempe Valerio. & Laureto,
 vt supra sine filijs, vel sine testamento deceden-
 tibus Iacobum &c. Vnde cum Lauretus, vt
 supra dixi, decessit condito testamento di-
 cendum est, substitutiones euasisse, & con-
 sequenter DD. de Leonellis tanquam heredes
 ex testamento Laureti, cui semel fuit acqui-
 litus, debere remanere in illius bonis, &
 in eis concedendam esse immisionem.

Quæ autem sint ista bona; Domini censue-
 runt esse illa, quæ dantur in Summar. predi-
 ctum num. 4. quæ satis probantur fuisse in bonis
 testatoris fideicommissitensis, tam ex instru-
 mento diuisionis inter ipsum testatorem, &
 illius fratres de quo dicto Summar. num. 5. quod
 bene probat bona in diuisione obuecta testa-
 tori ad ipsum spectare Ruin. conf. 40. num. 3. l.
 4. Dec. conf. 76. num. 9. lib. 3. Peregr. conf. 48.
 num. 6. lib. 1. Fusar. de subf. q. 61. §. nu. 17. quam
 ex duobus testibus de possessione testatoris
 deponentibus Dec. conf. 36. num. 4. Fusar. vbi
 supra num. 20. Casar. de Grass. dec. 14. num. 5. &
 7. de test. cum alijs per me adductis in Ledi-
 lauic. pradiorum 23. Iunij 1608.

Quibus non obstat exceptio præsentiarum
 detractionum; Quo enim ad legitimam filiorum
 secundum opinionem, quam Rota leruat, de
 qua per Additionatorem ad Greg. dec. 185. num. 4.
 vbi quamplures decisiones congerit, sub illius
 prætextu non impeditur immisio, sed illam.
 Rota concedit pro iudicio, vt hinc sententia
 iuharando idem hodie in casu vostro respon-
 dit: Quo verò ad Trebellanicam illa reperit
 per testatorem prohibita, quæ prohibitio
 etiam filijs primi gradus heri potest suam aliam
 opinionem, quam Rota sequitur, vt videre
 est apud Crescen. dec. 12. de testam. & Casad.

dec. 4. eod. tit. Greg. dec. 421. nu. 10. & ibi Ad-
 ditionator num. 16. referre concordantes. Et in
 quantum ad detractiones dotium Angliz, &
 Gradiz huiusmodi testatoris DD. dixerunt de
 dote Angliz non esse curandum, cum illa
 fuerit legata tempore nuptiarum, & ipsa ante
 nuptias decesserit, quare legatum fuit effectum
 caducum, licet quoad hanc dotem, cum lo-
 co legitime succedat per ea, quæ supradicta
 sunt sit concedenda immisio pro iudicio:
 Quo vero ad dotem Gradiz: aliter filie tes-
 tatoris pro ea detrahi non potest ultra legatam
 500. obstante Statuto Spoletiano à Sede Apollo-
 nica confirmato super dotium taxatione, &
 cum quo censendum est testatorem se confor-
 mare voluisse ex adductis per Card. Mant.
 de comest. lib. 6. tit. 7. num. 4. pro qua, & dote
 materna aliorum futorum 500, satis docetur
 satisfactum, cum appareat ex danis in Summa-
 rio de qua supra num. 12. 13. & 14. quatuor
 census fuisse alienatos; nec non petium tertæ
 pro secus 952, quæ alienationes imputari de-
 bentur detractiones prædictarum dotium per
 tex. in l. Martellus Sæpique ff. ad Trebell. vocat
 Alex. conf. 198. num. 4. lib. 5. & alia Iura allegat
 dec. 580. num. 2. coram s. me. Greg. XV.
 Ideo cum ex supradictis præsumatur satisfactum
 præsentis dotibus, nec etiam de illis est cora-
 dum ad impediendam petitam immisionem.
 Accedat his omnibus, quod Camilla à dic-
 to motu litis, quæ fuit de anno 1617, vique
 adhuc semper percepit fructus, quo casu eo
 magis debet in prædictas detractiones imputari
 vt dicit Peregr. de fideicom. art. 44. nu-
 mer. 137.
 Et ita fuit veraque parte informante deci-
 sum, &c.

LEODIEN. BENEFICIUM.

Merr. 26. Maii 1617.

ARGVMENTVM.

Patet ex Summario.

SYMMARIVM.

1. Manentio datur possessori de tempore mota li-
 tis Instrumentario.
2. Manentibus est possessio Instrumentalis alio nō
 possidente.
3. Possessorum summarissimum non retardat excep-
 tio respiciens petitorium, & requirens altio-
 rem indaginem.

DECISIO CMVII.

Pro informante DD. responderunt nempe
 Domino Henrico dandum esse mandatum
 de manutenuendo, cum regulare sit in hac ma-
 teria, quod illud datur possessori de tempo-
 re motu litis §. hodie §. retinenda inst. de interd.
 cum vulgar. possessio autem D. Henrici opti-
 me probatur ex Instrumento adeptionis illius
 sub die 5. Augusti 1625. quæ licet Instrumen-
 talis, alio non existente in possessione est ma-
 nutenibilis Bart. in l. gradia num. 1. ff. de acq.
 poss. Rota dec. 21. de rest. spol. in auxil. & curans
 me

ne de Cemerinen. Parochialis 26. Februarij preteriti.

Nec obstat, quod non iussisset beneficium non excedere ducat. 24. ad effectum, quod Nuncios Colonien. potuerit facere collationem de illo Henrico; Etenim dicebant DD. de hoc non esse discutendum in hoc summarissimo possessorio, cum respiciat petitorium, & requirat altiorum indaginem ad trad. per *Cenar. prael. cap. 17. sub num. 4.* & fuit dictum in *Toletana Cappellania 26. Maij 1603. coram D. meo Decano, & lape in alijs.*

RAVENNATEN. CONCURSVS.

Veneris 26. Maij 1627.

ARGVMENTVM.

Si testator instituta hærede Matre substituat duos eius fratres vtrinque coniunctos, inter quos post mortem Matris bona æqualiter diuidi debeant, ea tamen lege, quod mortuo aliquo ipsorum fratrum absque liberis succedat alter, & sic inuicem, eorumque liberi succedant, tunc eueniente casu quod vnus ex dictis fratribus sine liberis ante Matrem decedat substitutio; quo ad eius portionem remanet caducata.

SYMMARIVM.

1. Caduca efficitur substitutio per præmorientium substituti institutio.
2. Barr. in l. Marcellus §. quidam liberis ff. ad Trebell. & sequacium quomodo procedat.
3. Dicitur dicta referat ad supraddicta; ad illaque restringitur.
4. Pronomen eius est personalissimum, & indicat proximè nominatum.
5. Dicitur eius est repetitiua, relatiua, & restrictiua dispositionis ad ea, ad quæ referitur.

DECISIO CMVIII.

D Vbitaui, an sententia Rotalis esset confirmanda, vel infirmanda & DD. pro confirmatione responderunt ex bene adductis in decisione D. mei Merlini, & quia cum Cæsar testator matrem hæredem instituerit, & illa defuncta in bonis testatoris, & hæreditate substituerit Augustinum, & Alexandrum fratres vtrique coniunctos dicti testatoris, quibus post obitum matris bona, & hæreditas præfata inter ipsos diuidi in duas æquales partes testator disposuit, cum hac tamen lege, quod mortuo aliquo ipsorum suorum fratrum absque liberis succedat alter, & sic inuicem succedant, & mortuo aliquo cum liberis, seu filiis, quod dicta eius portio hæreditatis remaneat præfata suis liberis: Euenit casus, quod mortuo testatore, & viuentē matre, obiit Augustinus sine liberis, quo defuncto, & mater decessit relicto Alexandro cum liberis; discussa est, an dicti filij Alexandri succedant per fideicommissariam in sola Patris portio-

ne, ita vt illa tantum censatur libera, in qua questione siue consideretur quod filij Alexandri fuerunt vocati ad dictam eius portionem hæreditatis, & sic ad dimidiam partem, siue consideretur, quod mater superuixit Augustino, & illo præmortuo sine liberis substitutio in illius persona facta fuit caducata ad text. in l. unica §. fin autem C. de cad. tollen. & sic isto casu mater successit insimul cum Alexandro fratre vtrique coniuncto in portione D. Augustini, quæ deuenit ad matrem, & fratrem Alexandrum, & per mortem matris in omnibus suis bonis successit Alexander tanquam filius, & hæres necessarius, & in portione Augustini successit tanquam in bonis liberis, & sola portio hæreditatis, quæ contingit Alexandro per substitutionem Cæsaris testatoris illa sola remansit subiecta fideicommissio, ita quod in vtroque casu ista conclusio procedat nempe quod tantummodo portio, in qua fuit substitutus Alexander, remaneret illius liberis fideicommissio vincula.

Quibus non obstat Theorica Barr. in l. Marcellus §. quidam liberis num. 9. ff. ad Trebell. ex qua volunt ex aduerso inferre, quod vocatio filiorum illorum fratrum est trahenda ædum ad portionem Alexandri sed etiam ad aliam Augustini eius fratris, quam doctrinam dicunt communem Ripa in *Liberis mei §. cum ista num. 43.* & alij adducti per *Mench. præsumpt. 193. num. 16. lib. 4.* dicentes, quod regula Barr. procedit etiam quando testator pluribus hæredibus instituit, & inuicem substituit vitimum decedentem grauauit restituere portionem suam, quo casu tenetur ipse portiones aliorum co-hæredum restituere, quæ tamen doctrina Barr. & sequacium, licet in se sit vera, nullatenus tamen potest applicari casui nostro; loquitur enim in fideicommissaria contenta in reciproca facta vitimo decedenti in tota hæreditate nos vero versamur in substitutione quamuis hdeicommissaria, & reciproca, argumen iam caducata, & finita per mortem Augustini sine filiis viuentē matre, per quam factus fuit locus successioni matris, & Alexandri in portione; Augustini tanquam in bonis liberis ex dicta *auth. defuncto*.

Vtriusque potest etiam responderi, quod cum per mortem matris bona essent diuidenda in duas partes æquales, Testator ita disponente, quando inferius locus fuit de portione fratris morientis cum filiis, dixit, quod dicta eius portio hæreditatis remaneret prædictis suis liberis, & sic cum illa restrictiua dicta eius portio hæreditatis intellexit de certa, & determinata portione alterius fratris, quod operantur illa verba dicta eius portio, cū dictio dicta referatur ad portiones superius inter fratres faciendas, & ad illas restringatur ad late tradita per *Sord.* 4. qui plures refert *conf. 230. num. 23. & 24.* & illud pronomen eius personalissimum indicans portionem fratris morientis cum liberis proximè nominatum vt notat *Seraph. dec. 663. n. 1.* 5. & vitra ipsum est *Paris. conf. 1107. num. 14. lib. 1.* dicens, quod ista dictio, est repetitiua, relatiua, & restrictiua dispositionis ad ea, ad quæ refer-

tur vt concludit *Corn. conf. 9. col. pen. in fin. lib. 2. idem tenet Alciat. resp. lib. 2. resp. 199. num. 4. &c.*

FERRARIEN. PRÆTENSÆ DOTIS.

Merc. 2. Iunij 1627.

DECISIO CMIX.

Impressa in rec. decif. 78. par. 5. tom. 1.

CRACCOVIEN. PAROCCHIALIS.

Merc. 9. Iunij 1627.

DECISIO CMX.

Impressa in rec. dec. 83. par. 5. tom. 1.

SENOGALIEN. SPOLII.

Ven. 18. Iunij 1627.

ARGVMENTVM.

Sententia contra sententiam ea non reuocata nõ valet. Acta sunt transportata coram Iudice appellationis, licet ipse vigore clausulæ quam, & quas procedat tanquam in prima.

SVMMARIVM.

- 1 Sententia lata contra sententiam, illa non reuocata, est nulla.
- 2 Iudicium antiquum evanescit post intentatum nouum iudicium.
- 3 Commissio non extenditur ad non comprehensos in ea.
- 4 Transportatio aliorum prioris instantiæ requirit coram Iudice appellationis non obstante clausula quam & quas.
- 5 Clausula quam, & quas dat facultatem procedendi vt in prima instantia.
- 6 Limita non procedere, quando causa est commissio in gradu appellationis.
- 7 Sententia non est iustificanda, quando excipitur, sed tantum quando dissentitur de illius iustitia, vel iniustitia.
- 8 Sententia nulla non excipitur, sed reuocatur parte opponente.

DECISIO CMXL.

Claudius tanquam vocatus ad fideicommissum q. Petri Marchetti illius aui paterni ob caducitatem in eam per Thomam illius patrem ex quo bona dicto fideicommissio supposita alienauerat contra expressam prohibitionem in testamento dicti Petri fideicommissum, obtinuit sententiam fauorabilem à Potestate Montis Podij, in qua fuit dictum Claudium immittendum esse in possessionem bonorum dicto fideicommissio subiectorum, postea verò mortuo dicto Thoma, illius creditores per Rotam Maceraten. in qua introducta erat causa per viam appellationis, reintegrationem concessit in actualem, realem, & corporalem possessionem omnium, & singulorum bonorum, de quibus in instrumento capite possessionis in vim sententiæ iure per d. Po-

testacem, vt in sententia, quæ datur in Summario Claudij num. 7. à qua cum fuisset per ipsum appellatum, causa fuit in Rota introducta, & mihi commissa, Vnde dubitauit hodie, an dicta sententia Rota Maceraten. esset confirmata. vel infirma. & DD. infirmandam esse censuerunt, & mouebantur præcipue ex capite nullitatis, quia d. sententia fuit lata in secunda instantia, & contra sententiam latam in prima per dictum Potestatem Montis Podij, illa non reuocata, propterea remanet nulla, nec substitui potest l. 1. Quando provocare non est necesse. Felin. post alios in cap. inter Monasterium num. 15. de re iud. Roman. conf. 410. num. 4. Aldobrand. conf. 105. num. 4. lib. 2. Cessat. dec. 5. num. 4. de sequen. post. & fruct.

Nec iustificari visum fuit DD. quod causa appellationis à dicta sententia fuerit commissa Marchie Legato illa circumscripta, cum nullibi talis circumscriptio legatur; Nec sciet quod postea fuerit pronunciarum per Locumtenentem dicti Legati, dictos creditores esse immittendos, solutus Claudij scutis 1120. pro decibus matris suæ, quia cum ab illa sententia creditores omnes appellauerint, vno excepto, qui dictæ sententiæ acquiescebat, vt dicto Summario Claudij num. 5. clare apparet, quod hoc iudicium emanauit, præsertim cum nouum iudicium vigore nouæ commissionis fuerit in Rota Maceraten. intentatum.

- Vterius pro reuocatione dictæ sententiæ considerabant DD. quod illa fuit lata ad instantiam plurium creditorum qui non erant in causa, nec erant comprehensi in commissione, ad quos propterea commissio non extendebatur cap. 1. & 2. de offic. delegat. Rom. dec. 214. num. 3. in fin. p. 2. recent. & coram sa. me. Gregor. XV. dec. 34. num. 2. Vitra quod non fuerant transportata acta prioris instantiæ coram Potestate Montis Podij prout requiritur ex dispositione Concilij sess. 24. c. 20. vers. præterea de reformat. nec huiusmodi defectus saluari potest per clausulam quam & quas, cuius vigore Rota potest procedere prout in prima; Nam dicta clausula locum non habet, quando causa est deuoluta per viam appellationis, tunc enim coram Iudice appellationis non potest procedi prout in prima, nisi transportatis actis, vt bene conciliando Rota decisiones declarat additio- nator ad Greg. dec. 320. num. 4. vers. sed pro concordia.
- 7 Non obstat, quod sententia Potestatis Montis Podij prætendatur iniusta quia cum de illius iniustitia hodie non agatur, sed solum excipiat, non est opus illam iustificare ex actis, sed tunc quando illius iustitia, vel iniustitia discutitur, interim tamen ad effectum ne sententia Rota Maceraten. exequatur, sufficit constare vt supra ostensum fuit, quod illa nulliter procederet.

Et ita &c.

METEN. CANONICATVS.

Pen. 18. Iunij 1627.

ARGUMENTVM.

Beneficium non vacat per resignationem ad fauorem factam, dum de illius effectu non constat.

SYMMARIVM.

1. Resignatio dicitur ad fauorem facta, quando vnus resignat, & alter supplicat.
2. Resignationes facta ad fauorem non abdicam ius a resignante, nisi literis executis, & beneficio perfectè resignatario acquisito, & num. 6.
3. Resignationis effectu non probatur ex quo resignatarius alteri resignauerit, quia potuit resignare ius, quod habebat, & num. 6.
4. Nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habet.
5. Clausula promissionis, seu promissio, seu quoniam alio modo vacet, non potest vii promissus non iustificatus facere de facto vacationibus expressè narratis.

DECISIO CMXII.

Fuit per DD. conclusum standum esse in decis. 28. Maij 1625. coram bon. me. Buratto ex adductis in dicta decis. in qua fuit resolutum gratiam Desiderij esse iustificatam quoad presbyteratum, Doctoratum, valorem, & Prothonotariatum, non tamen quoad vacationem Canonicius, de quo agitur, per resignationem factam in manus Sanctissimi, & mouebantur, quia Antonius resignauit ad fauorem Claudij, non quidem liberè, vt colligitur ex eadem supplicatione, in qua vnus resignat, alter vero supplicat sique resignatio dicitur ad fauorem, cum omnia videantur cõspectu facta ad tradita per Felin. in cap. Pastoralis de rescript. & notat Pub. decis. 123. nu. 2. lib. 2. in nou. quodque bene demonstratur in vna Abulen. & Zamoren. Beneficiorum 17. Iunij 1594. coram bon. me. Pavia apud Gartz, de benef. part. 6. cap. 2. num. 126. & fuit dictum in Papien. Jurispatronatus 5. Martij 1625. coram bon. me. Vbaldo; Ideo si Desiderius niteatur predicta resignatione facta ab Antonio Claudio, illa eidem non suffragatur, cum certum sit in resignationibus conditionalibus, quales sunt illæ, quæ sunt ad fauorem non abdicari ius a resignante etiam quod consensum penitus resignationi, nisi literæ Apostolicæ fuerint executæ, & Beneficium resignatario perfectè acquiratur Rota decis. 4. numer. 1. de rerum permitt. in antiquit. Mobed. decis. 36. de renunciat. Pub. decis. 158. num. 2. lib. 3. Gregor. decis. 156. num. 6. & idem tenuerunt DD. in præallegata Abulen. & Zamoren. Beneficiorum, & in terminis resignatarij, qui fuit promissus in forma dignum, vt in nostro casu, est decis. Card. Seraph. 1446. num. 3. & fuit resolutum in Burgen. Canonicius 28. Aprilis 1597. coram bon. me. Card. Pamphilio, & in Bracharen. Cantoria 26. Martij 1601. coram Iusto.

Nechodiè resignationis effectuatio probatur ex quo Claudius Resignatarius postea resignauit in fauorem alterius nempe Ioannis,

quoniam placuit Dominis responsio data in decisioe D. Buratti, nempe quod Claudius potuit resignare ius, quod habebat in dicto Canonatu; Vnde ex hoc non inferatur ad effectuatiõem resignationis, nisi lapsum fuerit longum tempus a prima resignatione, vt bene ostenditur in decisioe bon. me. Buratti, & ex hoc cessat aliud fundamentum, quo Desiderius nititur, videlicet Vacationis per aliam similem resignationem a Claudio factam dicti Canonicius in personam dicti Ioannis, quis si ius non fuit abdicatum ab Antonio primo resignante, & in Claudium translatum, nullo modo potuit ille in Ioanem transferre ius, quod non habebat ad textum in L. nemo plus iuris ff. de regul. iur. cum vulg.

Ad clausulas generales contentas in gratia Desiderij ibi fuit promissio, seu alio quouis modo vacauerit, & varet &c. quibus tertio loco nititur ad probandam Vacationem, cum Antonius uxorem duxerit, vltra quod satis respondet decisio D. Buratti, dicebant etiam DD. Desiderium non posse iuari dictis clausulis generalibus non iustificatis saltem de facto vacationibus expresse narratis, vel ad minus ex illis aliqua, vt teneretur DD. in vna Salamantina Portionis 27. Martij, & 11. Decembris 1589. coram bon. me. Orano, & coram Seraph. dicta decis. 1446. num. 2.

In proposito autè censuerunt, nec primum, nec secundà vacationem narratam iustificari; & quoad primam per resignationem Antonij in personam Claudij satis constat ex superioribus deductis; quo verò ad secundam in personam Ioannis factam a dicto Claudio illa nec etiam de facto iustificatur, cum vt supra dixi Claudius solum potuerit resignare ius, quod habebat, non iam Canonicius, qui semper quoad ius, & possessionem remansit penes Antonium primum resignantem, a quo nunquam fuit illius ius abdicatum cum non fuerit illud Claudio quesitum vt supra ostensum fuit.

Exita &c.

GERVNDEN. BENEFICII.

Luna 21. Iunij 1627.

ARGUMENTVM.

Agitur de probatione obitus in possessione, & Clericatus ad effectum iustificationis gratie. Clausula præarguam à Nobis ipsis promissis quid operetur.

SYMMARIVM.

1. Arbitrium intelligitur prout de iure.
2. Breue habet executionem paratam quando est iustificata illius clausula confitto &c.
3. Obitus probatur sive Parochi formæ extracta.
4. Obitus probatio administratur testibus de auditu deponenibus, & ostendentibus literas de obitu autenticas.
5. Obitus in possessione probatur ex possessione capta, qua presumitur continuata.

6. Pos.

- 6 Possessione probata illa presumitur continuata usque ad obitum.
- 7 Obitus in possessione probatur ex confessione par- tis, qua nixitur eadem vacatione.
- 8 Clericatus probatur litteris patentibus Ordinary.
- 9 Clausula præterquam à nobismet ipsis pro- prius apposita in litteris Apostolicis operatur, ut eam executionem retardetur per provisionem Legati à laere, sed requirit provisiones ab ipso- met Papa.
- 10 Data prioritas regularur à die data provisionis, & gratia principalis, & non Brevis de capien- da possessione nomine Camera.
- 11 Circumductio non inducit per solam citationem ad dicendum contra iura, nisi internensat de- cretum Iudicis.

DECISIO CMXIII.

Non intrare arbitrium ad effectum retardan- di executionem Brevis de capiendi posses- sione nomine Cameræ DD. responderunt, quia cum illud intelligatur prout de iure Bart. in extraneis. ad rep. in ven. verbo videbitur numer. 8. cum alijs per Arg. decis. 405. num. 1. & de iu- re Breve habet executionem paratam Rota decis. 756. ad fin. par. 2. recent. præsertim iustificata clausula consilio, nempe obitus Bartolomei in mense Ianuarij reservato per Reg. 8. hodie 9. Cancell. qui iustificetur probatur ex fide Pa- rochi formiter extracta quæ datur Summario Hieronymi numer. 4. & quæ adminiculatur ex testibus, qui non solum de auditu deponunt, quin etiam litteras de tali obitu attestantes ostendunt. Videris etiam apparere ex datis in Summario Hieronymi num. 4. & 5. nec inter partes controuertitur quando dictus Bartolo- meus, per cuius obitum fuit prouisus à Sanctissi- mo Hieronymus decessit in possessione per ipsi capta de illo, & quæ presumitur usque ad illius obitum continuata. si. possidetis C. de probat. vbi communiter tenent scribentes Rot. dec. 14. num. 12. & 14. par. 2. diuers. & ex eo potissime quod Michael aduersarius nititur eadē vaca- tione Egid. decis. 268. & fuit resolutum in No- uarien. Beneficij 19. Decembris 1603. coram D. meo Decano. Clericatus Hieronymi iuxta decis. Granat. 81. num. 2. iustificatur ex litteris patentibus sui Ordinarij, quæ dantur in il- lius Summario num. 3. Vnde cum ex prædictis appareat in omnibus gratia iustificata retar- dari non debet executio Brevis.

Nec inconueniens facit, quod Michael sit etia prouisus Apostolicus nepè ab Illustrissimo Car- dinali Barberino Legato à laere, quia cum in Breui adsit clausula præterquam à nobismet ipsis prouisus, propterea illius executio non retardatur nisi per prouisiones Apostolicas ab ipso met Papa emanatas, vt in proposito tenet Gonzal. super Reg. 8. gloss. 9. in annot. contra nol. num. 270. vbi dicit ita decissum fuisse in Prien. Beneficij 24. Iunij 1589. coram Litta, & in Salamantina Beneficij de Duenam 15. Ianuarij 1596. coram bon. mem. Corduba. Vltra quod considerant DD. quod prouisio Michaelis eo est longè posterior per duos menses prouisio.

ui Hieronymi, cum vacasset Beneficium de mense Ianuarij, & de mense Februarij fuisset Hieronymus à Papa prouisus, Michael verò de mense Aprilis obtinuerat prouisionem Cardinalis, & in Breui fuerit currens data apo- sita; tamen DD. non esse habendum in conside- ratione responderunt, cum non Brevis, sed prouisio, & gratia principalis data attendi debeat, vt ferè in his terminis fuit alias ten- tum in Abulen. Pensionis 27. Iunij 1602. coram bon. me. Cardinali Lancelotto.

Denique non obstat defectus citationis ad sententiam quasi quod facta fuerit circumduc- ta per aliam citationem ad dicendum contra iura producta fuit executi die 16. Februarij, vt legitur in Summario Michaelis num. 3. Citatio verò ad sententiam fuit executi die sequen- ti videlicet die 27. eiusdem mensis, vt constat ex fide Notarij quæ fuit data.

Et ex his fuit ita conclusum vtraque par- te &c.

ARBOREN. SPOLII.

Lana 28. Iunij 1627.

ARGVMENTVM.

Declaratoria absque liquidatione præce- denti quando concedatur. Cetera ex Summario.

SVMMARIVM.

- 1 Declaratoria datur contra non parentes execu- torialibus Rotalibus intimatis, & post seruatis quatuor terminis ad docendum de partitione. Lata quando non constet de liquidatione. Sub lim. num. 6.
- 2 Episcopus habens bona patrimonialia potest de illis disponere.
- 3 Episcopus, vel Archiepiscopus presumitur acqui- sisse, ex finibus Ecclesie.
- 4 Testes de auditu, & non reddentes causam scien- tia non probant.
- 5 Acquisitio magni introitus non presumitur ex parua quantitate bonorum.

DECISIO CMXIV.

Andam esse declaratoriam contra DD. de Tigis DD. dixerunt moti ex eo quod cum fuerint per me vigore sententiarum Rotalis, & rei iudicæ relaxatæ litteræ executoriales, illæque ipsi personaliter intimatæ, vt legitur in Summario Ecclesie Metropolitanae num. 1. & 2. & in Rota productæ, seruatis terminis sub- stantialibus, nec doceant de partitione, merito contra illos tanquam contumaces venit decla- ratoria concedenda, quæ concurrentibus sup- radictis regulariter denegari non solet iuxta Crescen. decis. 5. de segg. pos. & Rota decis. 319. num. 1. par. 1. recent. cum alijs per me adductis in causa Ariminen. legatorum 16. Ianuarij 1620.

Nou obstat quod Archiepiscopus habuerit bona

bona patrimonialia, de quibus poterat liberè
2 disponere, & sic quouique fiat illorum liqui-
datio declaratoria non solet concedi, vt fuit
resolutum in Corduben. Decimarum 29. Ianuarij
1595. coram Seraphino, & in Heritonem. Pen-
sionis 5. Nouembrii 1601. coram Lutae & coram boni.
Card. Lancelotto in Nouariem. Decimarum 16.
Ianuarij 1606.

3 Quia vitra quod præsumpcio est in cōtrouer-
siam, nempe quod Archiepiscopatus non habue-
rit bona proprij patrimonij, quin omnia com-
parauerit ex fructibus Archiepiscopatus, vt
fuit tentum coram me in hac eadem causa 17. Iu-
4 niij 1624. ex testibus, qui dantur nihil releuans
probat, quia solum deponunt de auditu,
nec reddunt causam scientiz de vna Vineā, &
domo antequam esset Archiepiscopatus, quam
domum dicunt etiam testes, quod ipse Archie-
piscopus habitauit vsque ad obitum, quare de
5 vinea tantum cum testis ignoret titulu reddi-
tus, non est arguendum ad constituendum introi-
tum ita excessiuum.

Vltcrius pro responsione considerabant
DD. quod superius firmata conclusio non ita
6 de plano procedit, cum declaratoria datur
etiam absque liquidatione vt tenet Mil. in re-
pet. verbo excommunicatus iussu Marc. Ant. Gen-
nem. in prax. Cur. Neap. cap. 23. num. 25. Rota
decis. 5. de re iud. in nou. apud Aclm. decis. 1. in
principio de sent. excom. quod est verum, & lo-
cum habet cum distinctione videlicet quando
pars non comparer, & est contumax, quo
casu relaxanda est declaratoria, etiā absque li-
quidatione; secus autem quando pars compa-
ret, & petit liquidationem: vt notat Marc.
Ant. v. ubi supra, & Archil. ibid. num. 2. & fuit
resolutum in Derisum. Decimarum 11. May
1609. coram ben. memor. Cardinal. Martini.
Vnde cum in nostro casu fuerint relaxata ex-
communicatores, & para aduersa fuerit in partibus
contumax, nec curauerit petere liquidatio-
nem, propterea declaratoria prætenu liquidationis
hodie petitur in Curia retardari non
debet.

CÆSENATEN. PECUNIARIA.

Luna 28. Iunii 1617.

DECISIO CMXV.

Impressa in rec. dec. 95. par. 5. tom. 1.

HISPALEN. BENEFICII DE TRIANA.

Luna 28. Iunii 1627.

ARGVMENTVM.

Vigore Extrauag. ad Regimen. de prebend.
inter seruata beneficia tam de tempo-
pore promotionis dimissa, quam retenta,
& postea per eiusdem prouisi obitum va-
cantia. Cætera ex Summario.

SYMARIVM.

- 1 Subrogato gratiosè datur Immisio tribus probatis
primo reservatione sctendo obitu in possessione
tertio Clerici ad.
- 2 Reseruata sunt Beneficia tam tunc de tempore
promotionis dimissa, quam retenta, & postea
per eiusdem prouisi obitum vacantia.
- 3 Concistorialis Cedula probat omnia in ea contenta
que præsumentur vera.
- 4 Subrogationis probatio iudicium concutatur le-
uioribus probationibus, & testibus de publica
voce, & fama.
- 5 Testes de publica voce, & fama probant in iu-
dicio subrogationis gratiosa.
- 6 Possessione semel probata præsumentur continuata
vsque ad obitum, nisi probetur contrarium.
- 7 Clericatus probatur testibus, & literis pueni-
bus Vicarij Vrbis.
- 8 Vniri non possunt per Ordinarios vigore Conc.
Trid. sess. 21. cap. 1. beneficia reseruata tem-
pore Vnienis.

DECISIO CMXVI.

D Vbitaui, au D. Iosepho gratiosè subroga-
to in lus & possessionem Beneficij, de quo
agitur, sit danda immisio, & DD. affirmati-
ue responderunt, concurrunt enim requisi-
ta ad illam obtinendam necessaria, nempe reser-
uatio, obitus in possessione, & Clericatus iux-
ta Mobed. decis. 1. et lit. pend. Rota decis. 700.
num. 1. par. 1. recent. & coram Sa. mem. Greg.
XV. decis. 394.

Et quantum ad reservationem, illa visa
2 fuit DD. indubitata per extrauag. ad Regimen.
de prebend. reseruantes tam beneficia dimissa
per promotum de tempore promotionis, quā
retenta vigore dispensationis Apostolicæ, &
per obitum postea vacantia propter nimiam
generalitatem, & prægnantiam verborum di-
cti extrauagantis vt dicit Nau. in repet. cap. ac-
cepta oppositione 10. num. 14. de rest. spolijs. &
notat Augst. in Epitom. super Reg. t. Cancell.
5. 6. Mandos. in dilla Reg. 1. quasi 15. num. 7.
in fin. Simonet. de reseruatis. quasi. 27. in fin. Garz.
de benef. par. 1. t. cap. 6. num. 30. & fuit in Ro-
ta conclusum apud Cassad. decis. 3. de constit.
& in Ispalen. Beneficij 27. Iunii 1625. coram me.

Obitus Episcopi Gerandem in possessione
huius Beneficij probatur ex Cedula concisto-
3 riali prouisionis dicti Episcopatus continens
facultatem retinendi diuersa beneficia, & inter
alia illud beneficium Sanctæ Annæ de Triana,
pro qua stat præsumptio, quod omnia in ea
contenta sint vera, vt fuit resolutum in Geran-
den. Prioratus 10. Decembris 1617. coram D. nro
Verospio, qua decisione fuit postea amplius Ro-
ta coram me in alia Conchen. Beneficij 24. Ianua-
rij 1625. quodque comprobatur ex testibus sta-
tis in Summ. Iosephi num. 5. deponentibus de
retentione prædicti Beneficij post promotionem
ad Episcopatum, mediante dispensatione Apo-
4 stolica qui optime dictam retentionem con-
cludunt, maxime cum in hoc Iudicio gratiosè
subrogationia admittantur leuiores probatio-
5 nes, & sufficiant testes de publica voce, & fa-
ma, vt fuit dictum in Calkaten. Strofalia 6. No-
uem.

umbris 1587. coram Cypho & in Conchen. Pa-
vorbialis 6. Aprilis 1615. coram bon. m. Fbaldo
& in diſſa Conchen. Beneficij coram me vnde in-
trat coneluſio per Rotam paſſim, & comuni-
ter recepta, quod probata lemel poſſeſſione,
6 D. Episcopio illa præſentatur continuata vſque
ad illius obitum, niſi de contrario doceatur,
ex adductis in deciſ. 321. num. 4. & deciſ. 700.
num. 3. par. 1. recet. quæ in ſpecie caſus noſtri
loquuntur.

Clericatus autem Iolephi ultra teſtes, qui
7 de illo deponunt Summ. illius naus. 7. ſatis ſuf-
ficienter ex litteris patentibus Illuſtriſſimi Vir-
bis Vicarij iuxta dec. Gram. 81. num. 2.

Non obſtat, quod exaduerſo dicatur, benefi-
cium hoc non vacare per obitum ſtante vnio-
3 ne, & erectione in Curapam de illo facta per
Archiepiſcopum Iſpalen. in vim Concil. Triden-
ſeſſi. 21. cap. 1. etenim placuit DD. reſponſio
data in alia Iſpalen. Beneficij facta coram me 27.
Iunij 1625. nempe quod Concilij diſpoſitio non
habet locum in beneficio iam reſervato de tem-
pore vnionis, prout erat illud, de quo agitur,
in quam ſententiam quam plura iura cumulat
Adduſtor ad Greg. XV. deciſ. 419. num. 7.
Et ita &c.

PARMEN. PENSIONIS.

Luna 5. Julij 1627.

ARGUMENTVM.

Ad quæ onera teneatur Titularis, & ad
quæ pensionatus.

SYMMARIVM.

- Titularis ad quæ onera teneatur num. 1. & ſeqq.
1 Pensionarius ſape eſt immunis, & titularis ſol-
uit onera, & quando & num. ſeqq.
2 Poſteriores derogant prioribus.
3 Declara quomodo, & quando procedat.
4 Derogatio eſt ſtriſti iuris, & non comprehendit
niſi quantum in ea continetur, vel de neceſſita-
te inferatur.

DECISIO CMXVII.

D Omini cenſuerunt quoad penſiones decurſas
in vita Equitis Camilli prædeceſſoris quia
non fuit doctum de diligentibus nihil eſſe inno-
uandum in adductis in deciſ. faſſa 17. Nouem-
bris 1625. reſpectu vero dubij, de quo hodie
agitur, an Comes debeat habere integram
penſionem dixerunt recedendum eſſe a deciſis
27. Aprilis 1626. ſicque decretum A.C. quoad
hanc partem fore confirmandum, & moue-
bantur ex eo quia Dominus Pensionarius ha-
bet de iure fundaram intentionem in ſuis lit-
teris reſeruationis penſionis per S.m. Pium IV.
conceſſis, qui illam ſic exemptam reſeruauiſ-
7 Episcopio Caſanen. quæ dantur ſummo illius
num. 3. in quibus reſeruauiſſe prædicta penſio
immunis, & exempta a quocumque onere; nec
eſt nouum, quod pensionarius ſit immunis,
& titularis ſoluat onera, vt quam pluries viſi-
tatum à Sede Apoſtolica teſtatur Modern. di-
ſciple. forenſ. cap. 548. num. 26. & eo magis in

caſu noſtro, in quo titularis ſuſcepit in ſe, &
luceſſores ſuos onus ſoluendi penſionem li-
beram exemptam, & immunam nec non in
ſubſidium promiſit ſuo, & luceſſorum no-
mine de proprio ſoluere ratam ſpectatam ad
pensionarium abſque ſpe aliquid vniquam poſ-
ſitæ repetendi ſeu deſalcandi, quam promiſ-
ſionem Pontifex ratam habuit, & expreſſe
confirmauit, & hæc omnia optimè conſidera-
uit Rota coram Domino meo Durano in Ber-
gomen. Penſionis de Treſuato 13. Nouembris præ-
teriti.

Nec in contrariū facit conſuetudo S.m. Pij V.
edita in fauorē Religionis Hieroſolymitanæ
cui cōceſſit vacantia, & mortuaria, & nonnol-
la alia emolumenta ſoluenda pro rata, quæ
conſtitutio habet clauſulas ampliſſimas de-
rogando etiam exemptioni penſionis antea reſer-
uata, ex quo prætenditur pro parte mo-
derna titularis per dictam Conſtitutionem,
ſuiſſe derogatum litteris prædeceſſoribus reſer-
2 uationis penſionis Pij IV. quaſi quod tanquā
poſtea edita deroget illis ad tex. in l. nam &
poſteriores ff. de legibus in terminis noſtris Rota
in Aſulan. penſionis 7. February 1586. coram bo-
mo. Cardinali Pamphilo.

Nam pro reſponſione conſiderabant DD.
quod prædicta Conſtitutio emanauit non ad
3 fauorem Titularium, qui integras penſiones
ſoluere tenentur, ſed dumtaxat ad fauorem Re-
ligionis, cui ſitri debent contributiones pro
rata fructuum, & penſionum, licet penſiones
fuerint reſeruatæ immunes, & exemptæ, &
ex hoc ſequitur, quod Religio non obſtanti-
bus pactis initis inter titularem, & Penſiona-
rium, quæ illi nullatenus præiudicant Scra-
phin. dec. 1348. in ſm. Rot. Recen. dec. 702. n. 6.
par. 2. poſſet exigere prædictam contribu-
tionem, non tamen inferitur, quod titularis poſ-
ſit dictam Conſtitutionem allegare ad retar-
dandam pensionario ſolutionem, quam libe-
ram ſoluere promiſit etiam de proprio, vt fuit
reſolutum in præallegata Bergomen. penſionis,
in qua omnia deducit bene applicatur præ-
dictæ Conſtitutioni, cuius derogationis pa-
cta, & conuentiones in ea contentæ intelligi
debent ex mente Papæ ad fauorem Religionis
tantum, non autem titularis, nec ex lectura
illius colligitur, quod per eam fuerit deroga-
tum conuentioni, & promiſſioni ſoluendi de
proprio, ſolum enim fuit per eam promiſſum
Religioni, ne promiſſiones libere ſoluendi
penſionem exemptam a quocumque onere,
poſſit eidem impedire prædictam contribu-
tionem, vt patet ad oculum ex illius lectura.

Minus facit, quod in dicta Conſtitutione
adſit derogatio exemptionum pensionario-
rum etiam ſi titulares annuſciſſet omniſque ſoluendi
in ſe ſuſcepſſent eum ampliſſimis clauſulis
reſponderetur enim quod talis derogatio ha-
bet reſtriſtionem in quantum eam communi che-
ſauro, & illius iuribus exemptiones prædictæ
in aliquo præiudicarent, quare cum dicta
4 derogatio, quæ eſt ſtriſti iuris Gene. cauſ. 31.
num. 1. non plus comprehendit niſi quantum
fuerit dictum, vel de neceſſitate inferatur ad
tex.

*Tex. in l. sanctimus C. de testam. Crau. conf. 26. num. 7. Rota in Valentina subseq. 4. Maij 1612. coram bon. mem. Penia, cum enim solum suspenderet Constitutionem in quantum praeiudicaret communi thesauro, nec per eam fuerit derogatum clausulae, quod titularis de proprio solueret teneretur, consequens est, quod interesse priuatum inter titularis, & pensionarium non fuerit per Pontificem considerata, & quod solum fauore Religionis, & non illorum contemplatione fuerit motus Pontifex edere praedictam constitutionem, ergo quoad illud conuentiones, & clausulae reservationis remanserunt in suo robore, & primo statu, & per consequens obligatio seu promissio soluendi de proprio, vt fuit in nostris terminis decum in *Perusina pensionis* 13. Ianuarij 1614. coram bon. mem. Cardin. Sacerato.*

Minus placuit DD. quod, & si praedicta constitutio edita fuerit particulariter fauore Religionis, non propterea titularis excluditur, quod ex ea iuari non possit, vt fuit resolutum in dicta *Asculana pensionis coram bon. mem. Card. Pamphilo*, nam magis placuit responsio data in dicta *decisione Bergomen. in fine* nempe quod praedicta conclusio non procedit, quando non fuit derogatum pacto inter pensionarium, & titularis initio, & sic obligatione de soluendo de proprio, quod in casu nostro non legitur, nam derogatio, quae adest, est solum in fauorem Religionis, & sic *decisio Asculana* nostro casu adaptari non potest, cum non consistat de derogatione etiam te spectu titularis.

TOLETANA INDVLTI.

Luna 5. Iulij 1617.

ARGVMENTVM.

Sententia nulla potest confirmari, quando de nullitate non fuit in specie oppositum.

SYMMARIVM.

1. Restitutionis in integrum causa sunt nullitas, & inualiditas, sine quibus non datur restitutio aduersus rem iudicatam.
2. Sententia nulla confirmari potest, quando pars non opponit de nullitate.
3. Amplia ut requiratur oppositio specialis, nec sufficiat generalis, & n. 5.
4. Commissione eius nomine obtenta quis dicitur rei quando ad eius instantiam executio est citatio, alias ante illius executionem dicitur renuntiationem commissioni per illius non usum.
5. Commissio officia communis non dicitur ob id acceptata per aliam partem, nec quod illa rei velit.
6. Verba quando officio praedicto impeditus iudicis non impediunt rei sine considerata singula momenta temporis, sed referunt impedimentum ad officium, & non ad singula negotia officij.

Dubitari iuxta tenorem Commissionis mihi directae, an consideraret de causis restitutionis ad effectum quod non considerando de illis deberem procedere ad executionem Breuis & sententiae D. mei Pitouani, quae transiit in iudicatum ob non interpositam appellationem in tempore, & Domini resolverunt non constare de causis restitutionis, quia constabat de validitate dictae sententiae, quin & de illius iustitia, nam quamuis confirmauerit sententiam nullam nempe illam bon. mem. D. Remboldi hoc nihil refert, cum non fuerit oppositum *Rota dec. 573. sub num. 2. vers. & quando non fuit oppositum, & dec. 486. num. 9. par. 2. in recent. latit Additionator ad Greg. XV. decis. 176. numer. 16. vbi alias decisiones adducit.*

Non obstat, quod oppositum fuerit de nullitate sententiae Remboldi, quia illa oppositio fuit generalis, quae non sufficit, nisi in specie proponatur, per quam Iudici constare possit de inualiditate sententiae, alias etiam informis, nec per eam confirmatio praedictae sententiae est impedienda *Innocent. in cap. cum Bart. num. 1. vers. satis tamen videtur de sent. & re Iudic. & ibi Bald. in Final. verb. Alber. in l. si expressum numer. 10. de appell. Rota d. decis. 178. numer. 3.*

Nec praedictis obstat, quod fuerit in specie oppositum de nullitate ex eo quod causa fuit commissio cum clausula *refectis expensis*, quae tamen nunquam fuerunt refectae, quia illa commissio directae bo. me. D. Vbaldo fuit appellationis simplicitate, & quamuis D. Albarus obtinuerit committit sanatoriā nullitatem sententiae bo. me. Remboldi cum dicta clausula *refectis expensis*, non fuit tamen Albarus vius ista Commissione, quae Iudici iurisdictionem conditionalem tribuit, videlicet si impetrans illa rei vellet, & tunc dicitur rei vellet, quando ad eius instantiam fuit citatio executio, alias enim ante citationem potest Commissioni impetrans renunciare, illa non utendo *Butr. in cap. ex consequentia numer. 12. vers. in causa autem certa de restit. spoliat. Aretin. conf. 33. num. 3. vers. vbi autem de rescriptis, & fuit resolutum coram bo. me. Letta in Burgen. de Arroyo 24. Novembris 1593. registrata apud Marches. de commiss. par. 1. c. 3. fol. 171. num. 1. & 2. & in Romana pecuniaria de Guiccardinus 19. Novembris 1610. coram D. meo Pirouano registrata apud eundem Marches. vbi supra fol. 172. & quando nullitas opposita, non probatur, nec meretur talem dici, & Iudex potest non audire exceptionem talis nullitatis *Innoc. in cap. post electionem in fine de concess. prob. Alex. conf. 65. num. 5. lib. 1. & fuit indicta decis. 573. num. 5. vbi aliae doctrinae adducuntur, sed sic est, quod cum ista Commissione non fuerit vius D. Albarus non debuit D. Pirouanus audire talem nullitatem ex supradictis.**

Nec facit, quod pars Capituli obtinuerit dictam Commissionem fieri communem, quia hoc potest esse, & producere effectus communi.

communis, & tamen non operari, quod D. Albarus dicta Commissione vii vellet, prout unumquam voluit.

Et non obstat, quod Breue dicat, quando 7 offic. *praditio impeditur fueris*, ac sive dicere quod sine consideranda singula momenta temporis, quibus D. Albarus erat occupatus, quia placuit Dominis responsio data in *decisione D. Pirouani* nempe quod impedimentum, de quo in Breui, debet intelligi referendo illud ad Officium, non autem ad singula negotia Officii, & sensus sit durante Officio.

Alia verò opposita contra dictam sententiam D. mei Pirouani DD. non pluerunt, & quibus satis fuit ab informantibus satisfactum.

Et ita fuit resolutum.

PLACENTINA FRUCTVVM.

Luna 5. Julij 1627.

ARGVMENTVM.

Aliqua de reuocatione attentatorum.

S Y M M A R I V M.

- 1 *Attentata sunt gesta licet pendente.*
- 2 *Item post inhibitionem.*
- 3 *Inhibitio Rotalis sine iusta sine iniusta est timenda.*
- 4 *Iudicis inferioris iurisdiclio conquiescit pendente inhibitione Superioris.*
- 5 *Attentata sunt reuocanda.*
- 6 *Attentatum non est gestum ex causa necessaria, & urgente etiam siante inhibitione, &c.*
- 7 *Declara. ut num. 3.*
- 7 *Triticum conseruatur per triennium, & ultra.*
- 9 *Attentata reuocantur etiam ex officio Iudicis cuius est laesa maiestas, & cessante interesse partiu.*
- 10 *Excommunicationis exceptio non obstat attentatoru reuocationi.*
- 11 *Transportatio actorum non obstat reuocationi attentatorum sed sufficit transportare facta in spectum litis, & inhibitionis.*

DECISIO CMXIX.

Consistere de attentatis DD. responderunt, quia Ordinarius Placentinus non potuit lequestrum decernere, & ordinare triticum, vendi, & illius pretium D. Pensionario consignare, tum propter litem pendentiam in Rota toto tit. ut lit. pend. nihil innot. Clem. 1. & 2. ibi glos. eodem tit. tum etiam quia venditio

& consignatio postea sequuta prauio decreto dicti Officialis fuerunt gesta post inhibitionem a Rota emanatam c. non solum in fine de appell. in 6. Caput. dec. 93. par. 2. & certum est, quod in partibus siante inhibitione preteritum Rotali, quæ sine iusta, sine iniusta timeri debet, Iudicis inferioris conquiescit iurisdiclio iuxta Achil. dec. 290. de appellat. & fuit dictum coram bo. me. Iusto in Bracharen. pensionis 25. Ianij 1607. propterea censuerunt DD. gesta per dictum officialem vitio attentatorum excusari non posse, quin tanquam attentata reuocanda fore, ut in specie de sequestro obtento licet pendente notat Lancell. de attent. lit. pend. 3. par. c. 4. ampl. 3. num. 2. & de sequestro per Iudicem inferiorem post Rotalem inhibitionem opposito, quod pariter reuocandum sit, fuit reclusum in praelegata Bracharen. Pensionis coram D. Iusto.

Nec obstat, quod venditio fructuum, & illorum consignatio facta dicatur ex causa necessaria, & urgente propter periculum corruptionis, & dilapidationis illorum, nec possit ita de facili adiri Rotam, qua ratione pretenditur pro parte D. Ioannis Pensionarij Officialem praefatum non attentasse per ea, quæ adducit Lancell. vbi supra 2. par. c. 12. lim. 35. num. 6. & lim. 41. num. 13. vbi quod propter periculum receditur a Iuris regulis.

Quoniam placuit DD. responsio nempe quod de tali periculo non docetur, & quod potius presumptio est in contrarium cum per triennium & ultra conseruetur triticum, & casu quo de illo constaret adhuc dicebant Domini non releuare, nam et si Officialis excusari valeat ex quo vendidit triticum non tamè potest excusari ab attentatis, ex quo mandauit pecunias consignari Pensionario.

Minus obstat, quod heredes q. Ludonici Cauzalcal, qui hodie instat pro attentatorum reuocatione habuerit recursum ad Iudices laicos, sicque audiri non debeant, non obtenta prius absolutione a censuris. Respondetur enim, quod in reuocatione attentatorum non consideratur solum ius partis petentis dictam reuocationem, sed præcipue Iudicis laesa maiestas propter cuius offensam attentata ex officio reuocantur.

Denique non obstat defectus transportacionis actorum, quia ad effectum attentatorum 11 sufficit acta transportata fuisse quæ facta fuerunt in spectum litis, & inhibitionis.

Ex quibus ita, &c. vtraque, &c.

F I N I S.

[illegible]

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

I V I 3

I N D E X

M A T E R I A R V M ,

E T C O N C L V S I O N V M

Quæ in his Decisionibus continentur .

A

Abbas confert Beneficia Regularia, confitit, quod Ecclesia fit Regularis dec. 41. num. 2.

Abbas, & Iudices inferiores prohibentur per *Sacrum Concilium Tridentinum* cognoscere de causis criminalibus nisi per tres sen-

rentias, vel immemorabilem probent pertinentiam iurisdictionis suæ dec. 826. num. 4. Fallit quando Abbas habet pro se rem iudicatam licet per vnicam sententiam, quæ sufficit ad euitandum rigorem *Concily Tridentini* dec. 826. num. 5.

Abbas datur manutentio, in possessione conceditur beneficia suæ Ecclesie confitit dec. quasi possessione dec. 400. num. 1. Fides Abbatis, & Monachorum adminiculat dec. 135. num. 14.

Abbreuiaturæ in testamento appositæ quid operentur dec. 357. num. 6.

Ablativi absoluti important formam, & qualificant dispositionem dec. 493. num. 2.

Abiens non potest optare, & præsentia est necessaria ex dispositione statuti Ecclesie *Vrgelien.* dec. 773. num. 20.

Abientia modica non est cõsiderabilis dec. 833. num. 6.

Abientia Præbendati requirit iustam causam, & licentiam Episcopi copulatiue dec. 401. n. 1. & num. 3.

Limita ut sufficiat iusta causa secundum *Rebuff.* & alios vt ibid. num. 2. & n. 5.

Aboluitio debet dari post biennium excommunicato ad finem contrahendi matrimonium dec. 610. num. 11.

Aboluitio petens quando dicatur fateri se excommunicatum dec. 148. num. 9.

Aboluitio dicitur iusta causa ne matrimonium coactè contrahatur dec. 610. num. 3.

Abiurda sunt vitanda dec. 192. num. 11.

Acceptatio datur expressa, quando fuit facta per relationem ad instrumentum certum dec. 831. num. 7.

Acceptatio tacita non sufficit, quando requiritur expressa dec. 831. num. 2.

Acquiescentia sententiæ . Vide **SENTENTIA** .

Acquisitio magni introitus non præsumitur ex parua quantitate bonorum decil. 914. num. 5.

Acta causæ criminalis non probant in ciuili dec. 59. num. 5.

Acta tantum attenduntur, & non ea, quæ sunt extra acta dec. 430. num. 12.

Actio in rem competit eis, qui iure gentium, vel ciuili dominium acquirunt dec. 357. n. 9.

Actio petendi hereditatem durat 30. annis dec. 365. num. 1.

Actio pro consequendis pecunijs societatis transit in fiscum dec. 356. num. 3.

Actor tenetur intentionem suâ probare dec. 81. num. 2.

Actoris, vel rei partes quis sublineat dec. 149. num. 9.

Actorum transportatio Vide **TRANSPORTATIO**.

Actus dicitur coactus quamuis sponte factus, quando faciens cogebatur illi facere dec. 126. num. 5.

Actus pro validitate sumitur quælibet præsumptio dec. 102. num. 13.

Adimplere potest per æquipollens vbi sequitur idem effectus dec. 886. num. 12.

Res definiens esse integra, ex quo altera ex partibus cepit pro eius parte adimplere altera pars damnum sentire non debet dec. 73. n. 5. & 6.

Aditio hereditatis Vide **HEREDITATIS ADITIO** .

Adiudicatio excessiua est nulla in totâ dec. 475 num. 2.

Adiudicatio iuxta æstimationem ab initio est perfecta, quia intelligitur facta arbitrio boni viri dec. 500. num. 5.

Adiudicatio est similis emptioni decil. 500. num. 1.

Adiudicatio beneficij fit habenti illius legitimum titulum dec. 589. num. 1.

Beneficium est adiudicandum habenti legitimum titulum dec. 561. num. 1.

Beneficium adiudicatur prouiso de eo postquam gratiam suæ prouisionis iustificauit decil. 589. n. 4.

Administratio bonorum Ecclesiasticorum, non erecto beneficio potest esse etiam pæuicæ feminæ dec. 347. num. 1.

H h h

Fœmi.

- Fœmina potest habere administrationem legati pro dicendis missis dec. 334. num. 3.
- ADMINISTRATOR** non potest dici debitor ante redditam rationem dec. 902. num. 7.
- Administrator tenetur reddere rationem suæ administrationis dec. 902. num. 5.
- ADMISSVS** dicitur, & pro admisso habetur, qui fuit iniuste repulsus dec. 115. num. 13.
- ADIFICARE** Vide **LSX**.
- ÆGIDIANA** habet locum in sententia lata in Saluiano interdicto, à qua non datur appellatio dec. 744. num. 1.
- Ægidiana non habet locum in emphiteusi Ecclesiastica etiam, quod lis sit inter laicos dec. 551. num. 4.
- Ægidiane locus est quando sententia est in possessorio & iusta, & valida dec. 173. num. 1. & num. 6.
- Ægidiane locus non est stante iniustitia dec. 551. num. 1.
- Ægidiana quomodo excludatur dec. 365. n. 3.
- Constitutio Marchie cap. 35. lib. 5.* requirit inscriptionem dec. 367. num. 6.
- Constitutio Marchie cap. 35. lib. 5.* quæ loquitur de mulieribus non est Ægidij, sed Cardinalis Carpen. dec. 367. num. 7.
- Ægidiane Constitutiones fuerunt extensæ ad totum statum Ecclesiasticum dec. 367. num. 8.
- Limita non procedere in Additionibus eis per Cardinalem Carpen. factis dec. 367. num. 9.
- ÆQUALITAS** est seruanda dec. 433. num. 3.
- ÆQUITAS**, quæ viget in fratre, viget in filiis suis dec. 319. num. 3.
- ÆTAS** quod possit intra annum promoueri ad sacerdotium spectatur in concurrenti ad Patrociniale, nec interest, quod alius sit maioris ætatis, & antiquior promotus dec. 648. num. 10.
- Qualitas maioris ætatis in patre cessat, quandoq; in filio nec representatur dec. 350. n. 4.
- Ætatis qualitas expressa in vno casu non censetur repetita in alio casu maxime in diuersa Oratione dec. 128. num. 2.
- ÆSTIMATIO** non facit emptionem & venditionem quando ex contractu potest id colligi dec. 94. num. 15, & num. 17. 18. 19. & 20.
- Æstimatio non facit emptionem & venditionem rei societatis vbi per æstimationem omnia bona societatis censentur vendita administratori dec. 94. num. 13.
- Secus si medietas tantum censetur vendita & ita conciliantur prædictæ opiniones dec. 94. n. 14.
- Æstimatio non facit emptionem & venditionem in contrahibus nõ ordinatis ad translationem domini dec. 94. num. 4.
- Æstimatio rei societatis inducit emptionem & venditionem inter socios referuntur hæc pariter tenent. pro qua facit quod si res perierit casu fortuito damnum sit commune dec. 94. num. 6. vt num. 7. quod distinguit vt num. 8. & 11.
- Æstimatio de natura societatis facit pro medietate transferre dominium dec. 94. num. 12.
- Conditio æstimationis impleta debentur fructus, ac si pure adiudicatio facta fuisset dec. 500. num. 7.
- Æstimatio Præcodij, vel alterius rei societatis an inducat emptionem & venditionem inter socios valde est controuersum referuntur tenentes, quod non dec. 94. num. 3. & num. 9. & deolaratur num. 10. docet. *Baldi*.
- Æstimatio retrograhitur ad tempus adiudicationis dec. 500. num. 6.
- AFFECTIO** beneficij inducitur ex appositione manus Papæ super illo dec. 734. num. 4.
- AGGS** vel fundus peremptus; si aliquo casu fiat fructifer, non est amplius antiquus, sed nouus ager dec. 664. num. 5.
- AGNATVS** regulariter sunt magis dilecti, quam cognati, licet non conseruent agnationem dec. 193. num. 13.
- AGNATVS** hîta per assumptionem nominis domus designat conseruationem nominis testatoris dec. 193. num. 13.
- Testator obligans succedentes feminas, & maritos earum assumere nomen suæ familie videtur quandam hîtam agnationem inducere dec. 193. num. 5.
- Agnationis conseruande ratio remissiuè dec. 357. num. 4.
- Filix dotatæ exclusæ à successione censetur exclusæ ob agnationem dec. 691. num. 3.
- Feminarum vocatio excludit rationem conseruande agnationis dec. 193. num. 12.
- AGNATVS** semel existentibus dicens amplius non extare debet concludenter probare dec. 530. num. 2.
- Vocatus post agnatos non potest admitti nisi probato defectu omnium agnatorum dec. 530. num. 1.
- AGRAVATORIA** datur post declarationem affirmantem, & publicatam in locis solitis, & intra decem dies si non fuerit paritum, & etiam regravatoria, interdictum, & inuocatio brachij secularis dec. 819. num. 1. Vide ibi num. 2.
- Aggravatoria datur adfixa in Curia declarationis, eaque intimata partibus extra Curiam degentibus si non peruenerint dec. 819. num. 3.
- AGRIMENSORIVS** creditur in suo officio dec. 322. num. 3.
- ALIENANS** contra dispositionem testatoris non non cadit à toto fideicommissio sed pro parte tantum alienata dec. 577. num. 3.
- Alienans contra voluntatem testatoris tanquam indignus repellitur à successione dec. 360. num. 21.
- ALIENARE** prohibitus non incurrit priuationem ante secutam traditionem dec. 360. num. 14.
- ALIENATIO** facta nomine proprio arguit bonam esse suam, & facta nomine procuratorio censentur alterius dec. 630. num. 3. & 4.
- Litigiosa rei lite pendente alienatio est nulla dec. 873. num. 1.
- Limita vt num. 3. Declaratio limitationem vt num. 4.
- Locatione finita si bona reuerfa sunt ad Ecclesiam, & effecta de mensis non possunt alienari sine solemnitatibus dec. 742. num. 15.
- In alienatione rei Ecclesiæ copulatus requiritur causa, & solemnitas dec. 743. num. 2.
- Alienationis rei Ecclesiasticæ solemnitas conflare

- habeat debet verò, & non per presumptionem dec. 742. num. 10.
- Alienationis expressa prohibitio in fideicommissio operatur, quod pretium non succedit loco rei sed bona ipsa sunt restituenda dec. 103. num. 1. Declara vt num. 5. & 6.
- Alienationis expressa prohibitio reddit alienationem ipso iure nullam & impedit traslationem dominij, ne iudatur dispositorio testatoris dec. 102. num. 2. & num. 3. Declara vt nu. 5. & infra.
- Fideicommissi bona alienata possunt vindicari dec. 83. num. 9.
- Testator loquens de alienatione intelligitur de perpetua dec. 143. num. 11.
- ALIMENTA** aequaliter debentur legitimis, & illegitimis dec. 319. num. 10.
- Coniunctus debet praeferre coniuncto subdita vite de iure Canonico dec. 319. num. 8.
- Ius Canonici seruandum est in materia alimentorum dec. 319. num. 9.
- Nepotes representantes Patrem in successione commodum alimentorum etiam acquirunt dec. 319. num. 3.
- Mulier illegitima nupta sine dote debet ali de bonis primogenitura dec. 319. num. 15.
- Frater ex bonis primogeniturae tenetur dare alimenta fratri inopi, & nepoti ex fratre dec. 319. num. 1.
- Primogenitura bona habent onus alendi illegitimos filios descendentes ab institutore primogeniturae dec. 319. num. 13.
- Alimenta possunt decerni, & taxari officio Iudicis dec. 777. num. 3.
- Alimenta non debentur à marito uxori sine causa ab eo discedenti dec. 271. num. 1.
- Alimenta tanquam personalia alicui cedi, & assignari non possunt dec. 79. num. 3.
- Declara procedere circa ius formale alimentorum quorum tamen commoditas cedi, & assignari potest ibid. num. 4.
- Alimenta vt dicatur habuille vidua, quae requirantur dec. 379. num. 5.
- Aequitas iuris Canonici admittit nepotem ad alimenta dec. 319. num. 7.
- Alimenta & sumptus litis non debentur agenti contra rescissionem venditionis, cuius recepit pretium dec. 626. num. 1.
- Alimenta, & sumptus litis non sunt prestanda Colliganti nisi confido de paupertate, & dato summo honi iuris dec. 626. num. 1.
- Alimenta si possunt peti à patre, etiam peti possunt ab eius filio, & hærede dec. 319. num. 12.
- Alimenta de rigore iuris ciuilibus non excedunt primum gradum inter collaterales dec. 319. num. 6.
- ALTERNATIVA** comprehendit beneficia libera collationis tantum dec. 718. num. 5.
- Alternatiua Episcopi probatur ex acceptatione extracta ex libro Datarum dec. 464. num. 2.
- Alternatiua habet locum in beneficijs libere collationis, non autem in his, in quibus habet Episcopus simul cum alijs facultatem prouidendi dec. 773. num. 2.
- Episcopus gaudet alternatiua ob residentiam in sua Ecclesia, & in beneficijs libere collationis dec. 773. num. 14.
- Alternatiua ratio non habenda quouiscunque Episcopus illa non gaudet dec. 773. n. 23.
- ALTERNATIVORVM** alterum sufficit verificare dec. 349. num. 11.
- ALVI** seu Canalis immutatio fieri non potest cum damno alicuius dec. 882. num. 9.
- AMICITIÆ** praeualet sanguinis coniunctio dec. 567. num. 5.
- AMOR** coniugalis etiam post mortem conseruari solet per coniugem superstitem dec. 538. n. 3.
- ANNEXIO** est probanda dec. 120. num. 3.
- ANIMAE** maior sanior est attendendus dec. 376. num. 6.
- ANNATA** Vide MEDIA ANNATA.
- ANNUI** redditus habent obligationem necessitatem quam diu non fuerit fors redempta de natura contractus dec. 904. num. 18.
- ANTIANTITAS**, & Nouitias in Equitibus Hierosolimitanis sunt diuersa dec. 370. num. 4.
- ANTIQUIOR** seu maior denominatur intelligitur de maiori ætate dec. 350. num. 2.
- Antiquior presumitur sapientior, & prudentior dec. 350. num. 3.
- APPELLANS** ad Sedem Apostolicam non potest recurrere ad Metropolitanum dec. 103. nu. 2.
- Appellans à grauamine primi examinis debet admitti ad secundum dec. 619. num. 1.
- Appellans à primo examine in concursu non admittitur ad secundum si fuerit lapsus longum tempus dec. 619. num. 2. Declara ibi, & num. seqq.
- APPELLARE** licet à die habite notitiæ dec. 407. num. 3.
- Appellandi tempus currit à die notitiæ in iudicio facto per contraditas dec. 636. num. 3.
- Limita quando processit prima citatio personalis, quia tunc citatus non comparens efficitur verus conuictus ibid. num. 4.
- Appellare licet à tribus sententijs non conformibus dec. 395. nu. 3.
- Appellare licet à breuitate termini edicti, quando proceditur iudicialiter, & constat de grauamine, quia comparendus sit absens dec. 631. num. 2. & 4.
- APPELLATIO** ab ulteriori processu in recusatione Iudicis est necessaria, alias valent acta dec. 534. num. 8.
- Appellatio à die habite notitiæ suffragatur, quando citatio ad sententiam non fuit personalis dec. 39. num. 11.
- Appellatio intra decennium à die habite notitiæ sententiæ inficit, & impedit sententiæ executionem dec. 56. num. 4. & 6.
- Etiā dicta appellatio operatur quod ex post gestum est attentatum dec. 56. num. 5.
- Appellatio quando datur ab admissione articulorum dec. 875. num. 6.
- Appellatio ante sententiam quatenus contra &c. suffragatur Appellatio quatenus non datur dilatio ad respondendum moris datis per Iudicem non impedit rem iudicam dec. 804. num. 1.
- Appellatio datur à grauamine illato in re.

- probando aliquem in examine decil. 344. num. 2.
- Reprehensus in examine appellans, & causam committens de novo examinatur, & si reperitur idoneus ei confertur beneficium dec. 344. num. 4. Declara nuni. 5.
- Appellatio extinguit, vel suspendit iudicatum dec. 136. num. 4.
- Appellatio non datur a decreto de exequendo dec. 316. num. 3.
- Appellatio non datur a decreto de immitendo in possessorio propter Egidianā dec. 625. n. 3.
- Fallit quando Signatura admittit appellationem simpliciter ibid.
- Appellatio datur a liquidatione decil. 900. num. 10.
- Appellatio simpliciter admittitur intelligitur, quoad utrumque effectum dec. 683. num. 4.
- Appellatio debet inserpi coram Iudice, & non sufficit coram Notario dec. 656. num. 5.
- Appellatio debet inserpi in scriptis decil. 314. num. 15.
- Nec sufficit visa voce dec. 595. num. 5.
- Limita quando est interposita in actu prolationis sententiae Iudice pro Tribunali sedente, & antequam recedere a Tribunali ibid. nu. 6.
- Alimentorum in causa admittitur appellatio ad effectum suspensivum pro alimentis praeteritis focus autem de futuris dec. 777. nu. 5.
- Appellatio datur a sententia executoris mixti dec. 817. num. 4. dec. 853. num. 4.
- Appellatio datur a decreto, quod inhibito non sufficit dec. 641. num. 4.
- Appellatio datur a sententia executoris mixti etiam ad effectum suspensivum dec. 595. nu. 3.
- Appellatio post decem dies lata sententiae non excusat rem iudicatam dec. 804. num. 2.
- Appellatio deferitur ob illius non prosecutionem in tempore dec. 710. num. 2.
- Appellationis causa non prosecuta per biennium, & non prorogato fatalibus remanet deserta & sententia transit in iudicatum dec. 23. num. 1.
- Appellatio per biennium non prosecuta remanet deserta, & sententia transit in iudicatum dec. 30. num. 1.
- Appellatio ex lapsu longi temporis absque prosecutione remanet deserta dec. 93. num. 1.
- Appellatio non datur a simplici interlocutoria dec. 714. num. 1.
- Appellatio suspensiva non admittitur in causa alimentorum, nisi quando in ageretur de alimentis praeteritis dec. 777. num. 4.
- APPELLATIONE pendente nihil est innovandum dec. 136. num. 3, & 5.
- APPELLATIONEM non prosequi idem est quod non appellare dec. 23. num. 3.
- APPELLATIONI dicitur renunciari per comparisonem coram Iudice, a quo comparens appellaverat dec. 517. num. 5.
- APPOCA de pecunia recepta inter virum, & uxorem praesumitur facta in fraudem donationis dec. 352. num. 3.
- Apoca in manu creditoris reperta non praesumitur facta solutio dec. 338. num. 10.
- APPOCA, quae probat contra unum probat etiam contra eius donatarios, & singulares successores dec. 388. num. 11.
- APPOCA registrare, & recognoscere parte citata probant absque productione originalis dec. 358. num. 1.
- Apoca subscripta manu debitoris post recognitionem contra eum bene probat dec. 732. num. 2.
- APPOCHIS praesentatis in actis non praesumitur facta solutio dec. 358. num. 12.
- Iudicium captem cum apocis secundum formam statuti, si postea fuerit perditum non nocet dec. 358. num. 8.
- APPOSTOLI debent peti infra 30. dies post appellationem a sententia, alias transit in iudicatum, & appellatio deserta dec. 747. num. 1.
- Reverentialibus datis causa debet intra decem dies committi, alias sententia transit in iudicatum dec. 747. num. 2.
- AQVA ingreſſa fundum Superiorem potest Dominus fundi illa uti diverſendo cursum naturalem etiam in praedictum fundi iurisdictionis dec. 582. num. 5.
- Declara quomodo, & quando hoc procedat dec. 882. num. 6.
- Manutentio in quasi possessione ducendi aqua datur probato vnicui vice aquam fuisse conductam dec. 882. num. 1.
- AQVA ducenda filius, & vetustas sunt servandi dec. 882. nu. 8.
- ARBITRIUM cessat ſtante iniusticia dec. 339. nu. 6.
- Arbitrium intelligitur prout de iure dec. 8. n. 2. dec. 430. nu. 1. dec. 376. nu. 1. dec. 913. n. 1.
- Arbitrium Rotae intelligitur prout de iure dec. 553. num. 3.
- Arbitrium intrat facilius cessante dolo decil. 160. num. 4.
- Arbitrium non intrat ad retardandam executionem Brevis legitime factam dec. 739. nu. 1.
- Arbitrium operatur, ut remissio iuris rigore equitas attendatur dec. 552. num. 4.
- Arbitrium temperat rigorem iuris, & dat facultatem recedendi aliquantulum ab illius regulis, praesertim quando dirigitur habenti alias iurisdictionem dec. 156. num. 3.
- ARBITRIS electis de consensu partium est standum dec. 598. nu. 1.
- ARBITRORUM sententia ferenda est per Iudices, & coram Notario, alias nulla est dec. 89. nu. 4.
- Arbitrorum sententia est nulla quando pars non fuit citata in deputatione alicuius ex arbitris dec. 89. num. 1.
- Item est nulla ex defectu citationis, quae etiam requiritur in sententia Arbitrorum decil. 89. num. 3.
- Item quando Arbitri non simul ut requiritur, sed separati tulerunt sententiam abstramentalem dec. 89. num. 3.
- ARCHIVUM dat robur scripturae, quae ad id requiritur dec. 880. num. 13.
- Archivum debet esse publicum, & habere Officialium publicum ad hoc ut extractum ex eo probet dec. 601. num. 5.
- ARCUS ut constituat debet domus vicina sustineri securitatem, quando alia domus vicina minatur ruinam, nec potest alio modo reparari,

vari, nisi notabile præiudicium sit vicino
dec. 853. num. 4. & 5.
ARBITRIUM ab absurdo evitandum valet decif.
392. num. 20.
Argumentum à verisimile est validum dec.
567. num. 8. & 11.
ARTICULUS licet non videatur fateri, præstat ta-
men maximum admitticulum dec. 175. num. 8.
ARTICLES sunt relevantes, quando tendunt ad
excludendas probationes contrarias, quibus
nituntur decisioes dec. 571. num. 2.
Articuli sunt irrelevantes cõnineses id, quod
probatum non relevat dec. 308. num. 4.
ARTICLES, qui non tractant principaliter, sed
incidenter lufficiunt minus perfecte probari dec.
464. num. 4.
ARTIVM Collegia & Artifices licet habeant pro-
prios Iudices possunt tamen conveniri coram
Pœfate Superiore dec. 355. num. 7.
ASERTIONI interelle habetis non creditur in
sui commodum dec. 546. num. 4.
Assertioni Ordinarj circa res sue Diocesis
plurimum deferatur dec. 330. num. 6.
ASSIGNATIO Censui in locum alterius non po-
test fieri sine consensu creditoris dec. 467. n. 31.
Assignatio cessat per solutionem realem dotis
321. num. 1.
ASSISTENTIA iuris turbida non prodest, & ex qui-
bus dicatur turbida dec. 880. num. 5.
Assistentia iuris non suffragatur, nec est ma-
nutenibilis alio docetur de possessione dec.
400. num. 1.
ATTENTATA appellatione pendente non rescis-
itur, nec signatur Gratie rescribit dec. 379.
num. 3.
Attentatum est, quod sic appellatione pendente
dec. 641. num. 5.
Attentata non dantur appellatione cessante,
vel nulliter interposita dec. 336. num. 4.
Attentata sunt omnia gesta post appellatio-
nem dec. 96. num. 1.
Maximè si actus sunt iudiciales dec. 96. num. 2.
Attentata cessant in eo, qui continuat dec.
660. num. 2.
Attentata est executio facta pendente appella-
tione dec. 295. num. 2.
Attentata non dicitur executio sententiæ post
remissionem causæ factam per Iudicem
appellationis maximè si tunc nulla aderat ap-
pellatio, vel inhibitiõ dec. 336. num. 1. & n. 2.
Attentata dicitur resignatio, & possessio capta
sive pendente dec. 641. num. 1.
Attentata dicitur facta executorialibus non
reproductis, nec servatis quatuor terminis de-
cif. 295. num. 1.
Attentata est possessio capta appellatione
pendente dec. 136. num. 6.
Attentata est possessio capta pendente termi-
no ad appellandum, & appellatione, quando
ei locus est dec. 352. num. 2.
Attentata est possessio executoris mixti data
pendente termino ad appellandum dec. 375.
num. 3.
Attentata dicitur possessio data post appella-
tione dec. 259. num. 3. dec. 895. num. 1.
Attentata non dicitur sententia, vel actus le-

gitime factus, sed tantum ex post gesta termi-
no ad appellandum, vel appellatione pendente
dec. 150. num. 1.
Attentata sunt gesta per possessionem post ap-
positum sequens in illius violationem, non
verò gesta ante dictum sequestrum dec. 792. n. 1.
Causæ remissio per sententiam operatur, quod
gesta per Iudicem post appellationem non
subiaceant vitio attentatorum dec. 836. nu. 6.
Attentatum non datur absque scientia dec.
612. num. 4.
Excommunicationis exceptio non obstat at-
tentatorum revocationi dec. 919. num. 10.
Attentatum est mandatum concessum à Iudi-
ce post inhibitionem vigore Commissionis
Communis dec. 578. num. 3.
Attentata non causantur ex acta in causa di-
versa dec. 660. num. 5.
Attentata ante omnia sunt revocanda decif.
606. num. 2. dec. 919. num. 5.
Attentata non revocatur post delationem
causæ, quæ tunc perinde est ac si non fuerit
appellatum dec. 536. num. 9.
Attentata sunt gesta post recursum ad Signa-
turam dec. 888. num. 2.
Attentata sunt, quæ gesta sunt post commis-
sionem, & superintendentiam intimatam dec. 680.
num. 3.
Attentata non dicuntur, gesta post superflua-
riam dec. 680. num. 1. & num. 6.
Attentata sunt gesta sive pendente dec. 919. n. 1.
Item post inhibitionem dec. 919. num. 2.
Attentatum non est gestum ex causâ necessa-
ria, & urgente etiam durante inhibitione dec.
919. num. 6. Declara. & ibid. num. 8.
Iurisdictionis defectus in Rota non excusat
nullitatem attentatorum dec. 798. num. 2.
Attentata commissa in spretum litis pendente
revoanda sunt dec. 590. num. 1.
Item pendente inhibitione dec. 590. num. 1. & 5.
Attentata sunt omnia gesta post inhibitionem
Rotaalem dec. 332. num. 1.
Cetera Vide INHIBITIO.
Attentata respectu partis, & Iudicis sunt om-
nia gesta post inhibitionem illis intimatam
dec. 787. num. 2.
Attentata sunt facta post inhibitionem dec.
204. num. 1. & 2.
Attentata dicuntur gesta post inhibitionem
dec. 628. num. 1.
Attentata sunt omnia gesta post inhibitionem
dec. 799. num. 9.
Amplia etiam esset commissa causa cum
clausula sine præiudicio literarum Apostolica-
rum, quia illa intelligitur de literis expediri
ante inhibitionem, & non de expeditis postea
ibid. num. 10.
Attentata dicuntur gesta per Iudicem post
inhibitionem, & causâ alibi pendente dec. 798.
num. 1.
Attentata non est possessio capta ante inhibi-
tionem sive nec continuatio illius post inhibi-
tionem notificatam dec. 660. num. 1.
Attentata purgantur quando consentitur execu-
tioni, sed consensus debet esse absolutus, &
parus alias non valet dec. 295. num. 4.

- Cessio possessionis, si qua est non sufficit pro
putatione attentatorum dec. 53. num. 2.
- Attentata reuocatur etiam ex officio Iudicis,
& cessante interesse Paris dec. 628. num. 5.
dec. 919. num. 9.
- Attentata vt committantur requirunt speciale
mandatum dec. 799. num. 6.
- Declara sufficere, quod princ palis habuerit
noticiam attentati, & non reuocauerit, nec
suffragatur reuocatio fera ibid. num. 7.
- Arbitrium non intrat ad reiicienda attentata
clara dec. 656. num. 1.
- Arbitrium non intrat in attentato qualificato
dec. 339. num. 5.
- Litteræ Apostolicæ non excusant ab attentatis
dec. 799. num. 11.
- Attentatum dicitur examen, & collatio facta
durante termino ad appellandum, & post ap-
pellationem dec. 631. num. 1.
- A**VOITOR CAMERÆ nulliter procedit ex defectu
iurisdictionis inter forenses in prima instantia
dec. 904. num. 2.
- Auditor Cameræ, & si pars non opposuit ali-
quod releuans solet procedere praua reco-
gnitione iurum dec. 765. num. 2.
- Auditor Cameræ etiam tam alteri commissi,
in qua addit obligatio Cameralis potest nihil-
ominus illius vigore procedere ex suis facul-
tatibus dec. 132. num. 2.
- Declara procedere, quando in commissione
non fit mentio obligationis Cameralis, secus
si fit facta mentio dec. 132. num. 3.
- A**VOITOR ROTÆ deputatus potest instituere dec.
700. num. 7.
- Auditor Rotæ non potest expedire causam in-
consultis coauditoribus dec. 178. num. 8.
- Constitutio Rotæ Pij IV. prohibet Auditori
ne de per se inconstituta Rotæ causam expediat,
non inducit tamen necessitatem disputandi
dubia superflua, nec prohibet quin extra du-
bium possit referri causam dec. 48. num. 5.
- Auditor subrogatus in locum alterius exten-
dit decisiones non extensas ab eius antecessore
in eius Incum subrogatus dec. 841. num. 1.
& 856. num. 1.
- Rotæ Auditor succedit loco Episcopi in causa
super executione penis pji in Rotâ pendente
dec. 898. num. 6.
- A**VOICERS cuique licet ad euitandam capturam
sue personæ dec. 801. num. 6.
- A**VGUMENTVM inseparabiliter annexum præben-
dæ non potest ab illa diuidi dec. 91. num. 5.
- Augumenti idem iuris est, quod principalis
dec. 68. num. 1.
- Augumentum dicitur accessorium dec. 98.
num. 2.
- Augumentum idem indicatur, quod de princi-
palibus dec. 98. num. 3.
- A**VOGATIO causæ inducitur, quando exprimitur
illam alibi pendere, & committitur alteri Ju-
dici etiam absque expressa mentione auocationis
dec. 93. num. 7.
- A**VTH. PÆPETA G. de sacros. Etlesi disposi-
tio dec. 806. num. 11.
- B**ANNIMENTORVM publicatio non suffragatur
circa probationem exactionis penarum nisi
etiam doceatur de illorum effectuione dec.
545. num. 1.
- B**ANNITVS restitutus plenariè dicitur restitutus
ad omnia, & ad fideicommissum dec. 892.
num. 4.
- Ei recuperat bona sibi delata durante banno;
maxime si in restitutione addit clausula non ob-
stante rōdeminatione dec. 802. num. 6.
- B**ENEFICIA omnia ex generali iuris præsumptio-
ne præsumuntur simplicia, & sine residentia,
dec. 838. num. 6.
- Beneficia omnia iuris præsumptione censentur
esse simplicia, & absque residentia vnde nar-
rans Papæ habere beneficium simplex absque
onere residendi non tenetur hanc narrationem
probare dec. 794. num. 4. & num. 5.
- Beneficia promoti ad Episcopatum sunt refer-
uata, & non solum ea beneficia dimissa, ante
obitum sed etiam ea quæ ex dispositione Apo-
stolica retinebantur dec. 309. num. 3. num. 3. &
num. 4.
- Beneficia promoti tam dimissa de tempore,
promotionis, quam retenta ex dispensatione
Apostolica per obitum vacantia remanent re-
seruata dec. 837. num. 2.
- Ciuius loci beneficii facilius providetur,
quam exteris dec. 663. num. 1.
- B**ENEFICIUM Adjudicatio vide *Adiudicatio*
- Affictio beneficii inducitur ex appositione ma-
nus Papæ dec. 724. num. 4.
- Beneficii qualitas probatur per vnum testem,
fidem Prioris, & decreta Visitationis dec. 794.
num. 6.
- Status beneficii non immutatur per prouision-
es Apostolicas cum clausula *accedente consen-
su patronorum* dec. 737. num. 17.
- Fœmina est incapax beneficii dec. 334. num. 3.
- Ex illius collationis dec. 518. num. 1.
- B**ENEFICIATVS B. Marie de Pilar habitans extra
Monasterium sublimi iurisdictioni Ordinarij
dec. 746. num. 3.
- B**ENEFICIUM debetur habenti qualitates requisi-
tas in Constitutione Synodali dec. 844. num. 1.
- Qualitas fundationis habens est admittendus
ad beneficium dec. 720. num. 4.
- Deuolutio plenè probandi est per obtinentem
beneficium per deuolutionem, & quomodo
dec. 667. num. 2.
- Impetrans beneficium certo modo ob non re-
sidentiam non potest prætere illud in viam
restitutionis dec. 753. num. 3.
- Constitutio Nicolai III. priuatis ipso iure Be-
nificiatos non residentes per annum non ex-
tenditur ad Clericos quorum ordo fuit postea
institutus dec. 794. num. 2.
- Impetrans beneficium ratine incompatibilita-
tis tenetur probare retinuisse illa absque dis-
pensatione dec. 739. num. 10.
- Constitutio Iulij II. de incompatibilitate in Ec-
clesia Catalen. quid disponat dec. 441. num. 3.
- Beneficium impetrari non potest durante ter-
mino assignato ad expediendam nouam pro-
uisionem dec. 856. num. 6.
- Litigiosum beneficium verè non confertur, sed
datur subrogatio, quæ differt a collatione dec.
715. num. 7.

Beneficium litigiosum non efficitur per litem super optione introductam dec. 891. num. 2.
Dataria non solet idem beneficium duobus conferre dec. 881. num. 5.
Beneficium manuale vide *MANUALITAS*.
Beneficium non habens debet prouideri, & praeferi illud habenti probe etiam educatus in Seminario, & qui Ecclesiae inseruiuit dec. 648. num. 6. & num. seq.
Beneficium potest haberi pro derelicto solo animo dec. 794. num. 14.
Beneficium, quod non est Ecclesiasticum, sed amovibile, & salarium missarum recipit pensionem beneficiati de personaliter residendo, & non recedendo sine licentia illum depntantis dec. 122. num. 5.
Beneficium morientis in Curia spectat ad collationem Pontificis dec. 715. num. 6.
Reservatio beneficii resultat ex familiaritate beneficiati cum Cardinale dec. 739. num. 4.
Beneficium relictum, & litigiosum differunt dec. 715. num. 5.
Beneficium simplex potest conferri absq; concursu dec. 665. num. 10.
Beneficium dicitur simplex, quando non residit antecessor, & Ecclesia est Campestris, & sine Campana dec. 794. num. 8.
IN BENEFICIALIBUS quod censetur deductum, omne las ab initio quomodo intelligatur dec. 899. num. 3.
BENEPLACITUM APOSTOLICUM obtentum pro heredibus, & successoribus in concessione emphyteus Ecclesiasticae non extenditur ad heredes extraneos, sed ad heredes sanguinis dec. 806. num. 2. Limita vi infra, & num. 5.
Beneplacitum Papa referens se ad primam inuestituram, & formam cessionis intelligitur iuxta illam dec. 806. num. 7.
Apostolica facultas requiritur ad disponendum de bonis acquisitis intuitu Ecclesiae dec. 102. num. 17.
BEAVIS continens decretum irritans, & clausula subla non potest impugnari ante oris apertionem dec. 183. num. 1.
Arbitrium non intrat ab retardandam executionem Brevis iustificati dec. 60. num. 1.
Breue habet executione paratam quando est iustificata illius clausula *casus* &c. dec. 913. n. 2.
Arbitrium non intrat ad retardandam executionem Brevis legitime factam dec. 739. nu. 1.
Brevis executionem non impedit inhibito Rotalis decreta sed non execut ex forma clausula ipsius Brevis dec. 563. num. 1.
BREVIARIUM rubrica notat celebrationes, & translationes festorum dec. 101. num. 5.
BULLA inest in alia relata cum omnibus suis qualitatibus dec. 881. num. 2.
Bulla *Papae* II. prius homicidas notorios omnibus actibus legitimis, & quod sint infames dec. 649. num. 1.
Bulle *Papae* & *Sixti* *Papae* priuant homicidas a iunctione fideicommissi dec. 649. num. 9.
Bulla *Papae* *Quinti* super modo prouidendi Parochiales dat quattuor mensis Ordinariis ad significandum Pape, vel Indultario concursum factum, & electionem magis idonei in eo

habitam in mensibus reservatis, alias promissio deuoluitur ad Papam dec. 757. num. 1. & 4.
Habet locum in Parochialibus actu non habitu dec. 665. num. 4.
Bulla *Papae* *V.* non habet locum in Parochialibus iurispatronatus laicorum dec. 182. num. 4.
Tempus quattuor mensium ad significandum Ordinariis praefixum a Pio V. in prouisionibus per concursum non contrit lite pendente dec. 182. num. 2.

C.

CADUCITAS dicitur remissa per receptionem Canonum dec. 897. num. 7.
Caducitas est odiosa, & Rota ex leui causa excusat dec. 386. num. 6.
Caducitas nunquam habet locum, nisi expreso iure cauetur, & in contractu Emphyteutico, & non censuali dec. 897. num. 6.
Caducitas non incurritur ob defectum Caponum non datorum dec. 386. num. 5.
Caducitas non incurritur sine mora dec. 386. num. 2.
Caducitas non incurritur per venditionem rei emphyteuticam factam ad vitam, & non pure, & in perpetuum irrequisito consensu Domini directi, quod tamen est controuersum, ut hic, sed hoc tenendum dec. 389. num. 6.
CALCULVS factus ad instantiam partis vnus tantum non probat dec. 669. num. 4.
Calculus Periti electi a Iudice fundatum in instrumentis, & quietantijs attendi debet dec. 565. num. 1.
CAMBIVM debet fieri in causam, in qua data est facultas illud faciendi, alias debitor non tenetur dec. 581. num. 3.
Cambium non debetur, quando non fuit irritatum debitori obligato, ad illum in casu non solutionis dec. 581. num. 1.
CAMERAE, & Fisci exceptio potest opponi a solo Fisco, & Camera dec. 102. num. 18.
CANONES minus estimantur quam Censos dec. 475. num. 3.
CANONIS exactio a directo Domino nulla facta protestatione remittit caducitatem incurram dec. 389. num. 7.
Remissio Canonis in locatione fit pro rata fructuum ex causa infructuositatis causata ex inundatione dec. 510. num. 1.
Canonis solutio, & acceptatio purgat vitium deuolutionis dec. 655. num. 4.
Denuntiatio sterilitatis debet fieri Domino ad effectum rescissionis Canonis dec. 510. num. 6.
Limicatur quando est notoria ibid.
CANONICATVS cum Ecclesia Parochialis est incomparabilis dec. 736. num. 1.
Incomparabilis est Parochialis cum Canonatu dec. 665. num. 4.
Parochialis actu est incomparabilis cum Canonatu, non autem habitu dec. 665. num. 5.
CANONICI SYLMONAS vocantur fratres Episcopi dec. 865. num. 15.
Et olim eligebant Episcopum dec. 865. nu. 12.
Canonici SANCTI PETRI solunt mediam annatam, vide *MEDIA ANNATA*.

Ca.

- CANONICVS habetur pro præsente, quando est impeditus a Capitulo residere dec. 374. nu. 1.
 Canonicus non renetur iterum illam residentiam supplere, a qua fuit impeditus a Capitulo dec. 374. num. 3.
 CAPPELLANIA de iurepatronatus non compræhenditur sub verbo generali, & indefinito de Cappellanis loquente dec. 382. num. 2.
Constitutio Iulij Secundi non compræhendit Cappellanas de iurepatronatus dec. 383. n. 1.
 Cappellania ex quibus dicatur amovibilis, & non beneficium Ecclesiasticum dec. 123. num. 1. & 2.
 Vocatus primo loco ad Cappellaniam præferatur alijs dec. 758. num. 2.
 CAPPELLAE institutæ de bonis temporalibus cum onere missarum, & sine auctoritate Episcopi dicuntur Laicales, & ad illas possunt præsentari Laici dec. 283. num. 8. & 9.
 CAPITULARIS deputatio valet facta à maiori parte, & capitulariter dec. 558. num. 4.
 Amplia etiam si aliqui non consenserint, dum tamen non contradixerint ibid. num. 5.
 CAPITULUM non potest distributiones donare, vel remittere directè, vel indirectè dec. 558. num. 8.
 Capitulum absque vniõne non potest habere parochiales dec. 189. num. 2.
 Deputati capituli non solent donare nisi per annum ex dispositione iuris dec. 116. num. 8.
 Capitulum non potest se exponere concursui Parochialis, prout requiritur *Constitutio Py V. & Conc. Trid.* dec. 139. num. 2.
 In collatione Dignitatum quid agat Capitulum Vide *Episcopos*.
 Canonici, & Capitulum Sulmonen. olim eligebat Episcopum dec. 365. num. 12.
 Capitulum quomodo debeat iocimari dec. 713. num. 5.
 Admissio Capituli sufficit pro titulo dec. 52. num. 5.
 CAP. ad decorem de instit. omnes admittit dec. 710. num. 6.
Cap. Apostolicas 11. quasi. 2. & num. 2. quid disponat dec. 597. num. 3.
Cap. nuper de decimis dispositio tanquam Conciliaris requirit expressam derogationem dec. 553. num. 8.
Cap. relatum de Cleric. non resid. declaratio dec. 401. num. 4.
Cap. Pastoralis 5. verum de appellet. quid disponat dec. 534. num. 2.
Cap. sicut de election. in 6. dispositio dec. 890. num. 4.
Cap. commissum de decim. cessat stante particulari quasi possessione alterius dec. 449. nn. 2.
Dispositio text. in cap. si cui nulla de præbend. in 6. dec. 120. num. 7.
Text. in cap. final. de iudic. in 6. explicatur dec. 67. num. 4.
Text. in cap. si de concess. præbende explicatur.
Cap. quia propter de elect. habet loenm solum in electionibus Ecclesiarum, quæ per mortem Prælati succedunt, non verò in inferioribus dec. 890. num. 2.
 CARAVANAE habentur pro sacris quando per

- equitem non stetit quomodo fieret dec. 125 num. 1. & seqq.
 CARCERATUS excusatur à residentia tanquam legitime impeditus, quia per eum non stat dec. 780. num. 67.
 Carceratus iniussu ob tutelam potest petere damna dec. 491. num. 1.
 CARDINALIS Nepotis Papæ pro tempore extensis litteris creditur vii superintendens dec. 866. num. 3.
 Cardinalis Nepotis Summi Pontificis litteræ missæ declarant intentionem, & mentem eiusdem Pontificis in negotijs occurrentibus dec. 881. num. 8.
 CASSATURA facta in testamento præsumitur facta de voluntate testatoris; maxime quando aliquo modo id comprobatur vt in dec. 281. num. 1. numeris sequentibus.
 Cassatura quod approbatur à Notario non est ex necessitate, sed ad cautelam dec. 281. num. 4.
 CASVS fortuiti periculum spectat ad Dominum rei dec. 178. num. 2.
 Cetera Vide *FURTUM*.
 CATASTVM non probat possessionem in præiudicium tertij non consentientis dec. 702. num. 5.
 Catastri, seu ælimi liber probat dec. 135. num. 13.
 CATHEDRALITAS ex quibus probetur dec. 763. num. 1.
 Cathedralis probatur, quando ab antiquo tempore fuit solita provideri vii talis dec. 865. num. 5.
 Cathedralitas probatur ab existentia Sedis Episcopalis in Ecclesia, & celebratione Pontificalium functionum per Episcopum ibi residentem dec. 865. num. 1. & num. 4.
 Cathedralitas probatur ex adeptione possessionis per Episcopos dec. 865. num. 8.
 Item ex deputatione Vicarij Sede vacante, quando pertinet ad solum Capitulum Cathedralis ibid. num. 9.
 Item ex quo Episcopi exigunt Cathedralitatem, quod est de iuribus Episcopalibus ibid. num. 10.
 Item ex quo Episcopus admittitur ad alternatiam ibid. num. 11.
 Item ex actibus electionis Episcoporum, qui ante reservationes eligeantur per Capitula ibid. num. 12.
 Item ex assertionem Conciliorum ibidem numer. 13.
 Item probatur ex denominationibus Canonicorum fratrum Episcopi dec. 865. num. 15.
 CAUSA beneficalis dicitur illa, quæ agit de beneficio, ac titulo illius, non autem cum agitur de salario illi debito dec. 156. num. 1.
 Causa beneficalis beneficii tenuis redditus, & in qua apparet de veritate negotij principalis tractatur de plano, & non rigorose dec. 369. num. 7.
 Civilis causa tunc dicitur præiudicare quando sententia lata in iudicio civili prius intentato potest parere exceptionem rei iudicatæ in criminali dec. 836. num. 2. & num. 6.
 Causa gravis dicitur quando agitur de pertinen-

- tinentia iuripatronatus beneficii perpetui dec. 682. num. 3.
 Causa semel facta appellabilis semper durat dec. 51. num. 7.
 Causa ubi cepta debet terminari nisi auocetur dec. 93. num. 5.
CAUSAS ante expeditionem semper potest pars audiri dec. 178. num. 9.
 Causa remissio a Sanctiss. facit cessare interdictiorem iudicis ad quem dec. 836. num. 8.
 Causa remissio per sententiam operatur, quod gesta per iudicem post appellationem non subiaceant vicio arretrorum dec. 836. nu. 6.
 Causas criminales an possint cognoscere Abbates Vide **ABBAS**.
CAUSULA Iuris non dicitur fraus, nec simulatio dec. 308. num. 6.
CECVLA Conditioitalia cum facilitate retinendi beneficia per Episcopum probat possessionem beneficiorum ibi expressorum dec. 809. nu. 5.
 Conditioitalia Cedula probat omnia in ea contenta quae presumuntur vera dec. 916. n. 3.
 Cedula concilioitalis narrata est vera, quia sit causa cognita dec. 809. num. 6.
CENSURAS in casu matrimonij cōtrahendi adhibentur ad modum medicinarum dec. 610. num. 2.
 Censuras ut quis deceleretur incursum debet esse citatus personaliter dec. 801. num. 1.
 Censurarum remedium est subsidiarium, & non datur, quando alia via potest consuli creditori dec. 114. num. 4.
 Deputatorum capituli successores debent infra mensem petere absolutionem à censuris, quibus antecessores innotati erant, alius ipsi in istidem censuris incursum dec. 142. num. 3.
 Fallit quando est consumatus effectus, per quem in censuris inciderant ibid. num. 4.
CENSUS de sui natura est perpetuus dec. 904. num. 14.
 Censui & usufructus videntur æquiparari dec. 604. num. 12.
 Censui creditor aliquando potest etiam agere ad sortem loco damnorum & interesse dec. 904. num. 19.
 Declara quando debitor est in forma Camere Apostolicæ obligatus, alias secus ibid. nu. 20.
 Censui exinguitur extinctio in totum illius fundo, nec reuiviscit illo restituito, quia non est amplius ille fundus, sed novus dec. 664. num. 11.
 Censui extinctionem potest procurare obligatus in illo ad sui liberationem dec. 407. num. 12.
 Obligatus ad extinctionem Censui debet adimplere per actum retro similem, vel ut bona remaneant libera dec. 732. num. 1.
 Obligatio extinctionis, & solutionis census facit per liberationem dec. 732. num. 6.
 Obligatio extinguendi censum dicitur facti, tamen adimplitur per quancumque liberationem ab eo dec. 732. num. 3. & 4.
 Forma præcisa extinctionis per actum retro similem, cum non sit substantialis, non attenditur, sed magis effectus, & per æquipollentiam dec. 732. num. 5.
 Censui venditor potest validè pacisci cum eius fideiussoribus de censu extinguendo dec. 904. num. 16.
 Censui perit percuntes fundo, vel reddito infructuoso, quoad Capitale & fructus dec. 202. num. 2.
 Censui perimit perempta vel mutata res, super qua est impositus, & quomodo dec. 664. numer. 2. & 3.
 Censui non reuiviscit sit motendum super quo fuerat impositus perierit, & postea fuit reuiviscit dec. 664. num. 11.
CENSI bonorum pro se hæredibus, & successoribus an, & quomodo comprehendat hæredes extraneos dec. 806. num. 1.
 Censio facta pro se hæredibus & successoribus, licet non dicatur quibuscumque tamen comprehendit extraneos, quando Papa sciuit emphyteusim fuisse transitoriam ad hæredes extraneos dec. 806. num. 4. & num. 5.
 Censio facta intuitu testamenti eo existente nullo censio pariter est nulla dec. 385. num. 5.
 Censio iurium, quæ codens non habet, nihil tribuit dec. 622. num. 10.
 Censio iurium nihil commune habet cum credito dec. 630. num. 2.
 Censio prima est præiudicialis secundæ quia per primam transferuntur iura in cessionarium & ideo illa deinceps cedi non possunt dec. 19. num. 1.
 Censio verbalis non sufficit pro partitione reali, quæ explicatur, qualis esse debeat dec. 53. num. 1. 3. & 4.
CESSIONARIUS dicitur etiam creditor principalis dec. 782. num. 4.
 Cessionarius succedit in omne ius cedentis dec. 309. num. 2.
 Cessionarius succedit in locum cedentis quoad omnia iura illi competentia etiam ad privilegium agendi viâ executiva dec. 782. num. 3.
 Cessionarius reparatur vna, & eadem persona cum cedente dec. 614. num. 8.
 Cessionarius potest uti omnibus iuribus cedentis, & etiam possessione dec. 455. num. 6.
 Cessionarius potest opponere de iure tertii, de quo docet incontinenti dec. 634. num. 7.
 Cessionario non licet venire contra declarationem cedentis factam ante cessionem dec. 740. num. 5.
CIRCUMDUCTIO non inducitur, quando nihil producit, vel deducitur, & processus est iam instructus dec. 893. num. 1.
 Circumductio non inducitur per solam citationem ad dictendum contra iura, nisi interueniat decretum iudicis dec. 913. num. 11.
CITANDUS non est, qui non est ad causam admissus quamvis sit defensor litis dec. 8. nu. 2.
 Citandus non est in libello non contentus, nec habens interesse in causa dec. 340. num. 1.
CITATIO absque alioius comparitione, & instantia, & sine die reproductionis non tenet dec. 563. num. 3.
 Citatio contra interesse putantes non sufficit, quando adest aliquis certus, de cuius interesse agitur, qui est specialiter citandus dec. 78. num. 3.
 Citatio facta ad videndum iurare testes sine

certa die, & hora intelligitur pro toto termino probatorio dec. 834. num. 2.
 Citatio ad videndum iurare testes non requiritur, quando producuntur, & iuraverunt presente dec. 117. num. 3.
 Citatio domi, & absentis non valet, nisi affixis edictis in locis publicis dec. 289. num. 4.
 Citatio facta vti Procuratori si non confiter de mandato nihil operatur dec. 660. num. 3.
 Index post citationem debet prima die iudicia pronunciare dec. 424. num. 1.
 Index pronuntiatus extra terminum citationis videtur tacite prorogare decil. 414. num. 3. Decil. num. 5.
 Index pronuntiatus potest sequenti die post terminum, & tunc videtur tacite prorogare, non autem pro die tertia dec. 424. num. 4.
 Citatio operatur, quod appellatio non dicatur deserta nisi post biconium dec. 282. nu. 2.
 Citatio per alixionem valet contra latitantem dec. 861. num. 4.
 Citatio personalis requiritur contra excommunicandum dec. 861. num. 2.
 Citatio prima debet esse personalis dec. 153. num. 1.
 In alternatiuis sufficit in vna parte adimpleri dec. 358. num. 2.
 Citatio pro die iudicia intelligitur pro prima die dec. 396. num. 3.
 Causulus si comparet habetur pro citato, & presumitur comparuisse, quia citatus dec. 3. num. 4.
 Citatio reproducta a non habente mandatum non valet dec. 581. num. 3.
 Citatio requiritur interitus habentis in omni actu dec. 455. num. 16.
 Ignorantia talem esse Procuratorem excusat a citatione dec. 358. num. 5.
 Citatio requiritur in taxatione expensarum facta post condemnationem earum dec. 407. num. 4.
 Citatio requiritur in laudo, seu sententia arbitrorum dec. 89. num. 15.
 Citatio vaga non suffragatur nisi per duos vel tres dies dec. 869. num. 4. & 6.
CITATIONIS ad sententiam defectus suppletur ex monitione dec. 739. num. 1.
 Item ex presentia Procuratoris prolationis sententia dec. 729. num. 2.
 Citationis defectum supplet conclusio in causa, quæ habet vim citationis decil. 396. numer. 1.
 Monitio ad notitiam partis deducta supplet defectum citationis ad sententiam decil. 407. num. 6.
 Item, & comparitio supplet eundem defectum quantumvis pari comparitio alleget citationem illegitimam dec. 55. num. 7.
 Item, & dicta monitio supplet defectum conclusionis in causa dec. 55. num. 8.
 Citationis defectus suppletur ex comparitione dec. 8. num. 3.
 Citationis defectus probatur ex resolutione processus in quo non reperitur decil. 407. num. 5.
 Nullitatem citationis, & interdictiois san-

tio solet committi a Papa arbitrio Rotæ de 767. num. 1.
CITATVS ad dicendum contra, & nihil opponens non potest amplius opponere, & ludez potest adhibere fidem scripturis productis dec. 5. 5 num. 7.
 Citatus ad videndum sibi inhiberi, non dicitur inhibitus dec. 563. num. 2.
CLAVIVM configuratio transfert possessionem dominij dec. 551. num. 5.
CLAVSULA generalis restringitur tantum ad specificationem dec. 669. num. 3.
 Clausula in fine posita quando qualifcet, vel ne omnia præcedentia dec. 422. nu. 4. & nu. 5.
 Clausula, quæ sui natura præsens tempus importat favore testamenti trahitur etiam ad futurum, maxime si de futuris actum esse præsumitur, aut si verba possunt habere tractum temporis dec. 215. num. 15.
 Clausula *alium* apponitur ad denotandam perfectionem instrumenti dec. 415. num. 8.
 Clausula *alium* non requiritur, quando aliunde probatur perfectio instrumenti dec. 415. num. 9.
 Clausula ad habendum continet facultatem alienandi dec. 514. num. 2.
 Clausula ad habendum est personalis & non egreditur personam illius cui est concessa decil. 119. num. 5. & num. 5. & num. 7.
 Clausula ad habendum in prima concessione expressa censetur repetita in renouatione, & prorogatione facta cum contentis in primo instrumento dec. 119. num. 1.
 Clausula ad habendum restringitur per pactum prohibens alienationem inrequirit domino & per illud tollitur vitium clausulæ ad habendum dec. 119. num. 8. & 9.
 Clausula ad habendum concedit emphiteusæ facultatem alienandi dec. 119. num. 2.
 Distingue si est positus in dispositiuis, & tunc id operari; secus si in executiuis dec. 119. n. 3. & num. 4.
 Clausula ad habendum, & aliæ posite inter clausulas executiuis non ampliunt dispositionem principalem, secus si in dispositiuis decil. 514. num. 12.
 Diuisio cum clausula ad habendum & promissione de rato potest inducere fideicommissi renunciationem, si de eo habetur scientia decil. 377. num. 1.
 Clausula *ammodo* apposita in gratia in forma dignum cum clausula *auctoritate nostra concessa*, &c. facit mixtum executorem, qui debet sumere patres iudicis dec. 548. num. 6.
 Clausula *ammodo* facit executorem mixtum, & debet citare partes dec. 197. num. 4.
 Clausula *ammodo*, &c. tunc facit executorem mixtum, quando adest possessor dec. 155. u. 2.
 Clausula *arbitrio Rota* intelligitur prout de iure dat tamen cognitionem causæ dec. 48. num. 2. & 3.
 Clausula *arbitrio Rota* remittit multum de rigore iuris dec. 833. num. 5.
 Iuris patronatus sumus suspendit executionem litterarum Apostolicarum, quando adest clausula *arbitrio Rota* dec. 833. num. 4.

Cla-

Clausula attentis narratis aliquando stat dispositiue, aliquando conditionaliter decif. 649. num. 13.

Clausula cedente, vel decedente, seu alias quomodolibet Ecclesiam, & dimittente intelligitur de cessione simpliciter, & non de facta in fauorem dec. 888. num. 6.

Clausula cui de iure non importat conditionem, quia ius semper est certum decif. 512. num. 10.

Clausula Codicillaris non validat testamentum filij fam. dec. 216. num. 5.

Clausula Codicillaris, & omni meliori modo corroborant voluntatem testatoris decif. 357. num. 5.

Clausula confitio de bono iure requirit, concludentem probationem dec. 155. num. 18. Declara procedere secundum subiectam materiam ibid.

Clausula confitit de æquitate non operatur traditionem ad effectum priuationis; secus de rigore iuris dec. 360. num. 17.

Transfert possessionem in Constitutarium dec. 455. num. 4.

Clausula cum expressa facultate exequendi apposta in Commissione facit cessare necessitatem nouæ Commissionis etiam si requireretur dec. 804. num. 5.

Clausula cum facultatibus Auditoris Camera operatur ut possit procedi executiue ubi competit via executiua tantum dec. 613. num. 5.

Clausula cum facultatibus Auditoris Camera in commissione apposta facit, ut possit Iudex ad illius executionem procedere decif. 708. num. 10.

Clausula commissionis cum incidentibus &c. operatur, ut dicatur introducta lis in petitorio dec. 899. num. 4.

Clausula cum suspensione quarantumque uniuersum super beneficio pleno; quid importet dec. 888. num. 5.

Clausula salutaris idest *deducens omne ius, omnemque actionem*, quando apparet, actorem intentasse certum remedium, vid. locationis & ad illud se restrictiue non operatur effectum, quod possit ferri sententia in re dinersa, vid. super relaxatione domus decif. 751. num. 1.

Clausula dummodo de tempore data non sit alteri ius questum præternat ius tertij dec. 719. num. 7. *Clausula dummodo non sit alteri ius questum*, & *clausula ammodo* faciunt executorem mixtum dec. 853. num. 3.

Clausula dummodo pensiones omnes simul medietatem fructuum non excedant quid operetur dec. 422. num. 6.

Clausula eo tempore denotat temporis extremitatem dec. 103. num. 3.

Clausula & si nunc aliu quouis modo &c. generalis interpretatur ut non contradicat expressis dec. 490. num. 10.

Clausula heredibus quibuscumque comprehendit hæredes extraneos dec. 806. num. 3.

Clausula in omnibus, & per omnia inducit acceptationem indiuiduam, & specificam omnium contentorum in Instrumeto, perinde ac no-

minatim sint expressa dec. 531. num. 4.

Clausula ita tamen importat conditionem, quæ inducit formam dec. 161. num. 3.

Clausula ius, & iustitiam, & omni meliori modo apposta in monitorio quid operetur dec. 468. num. 1.

Clausula linea masculina finita, est collectiua, & habet tractum successuum dec. 192. num. 3.

Clausula, non alias, importat formam, & ad vnguem obligat decif. 388. num. 7.

Clausula non alias operatur exclusionem cuius vis restrictiouis dec. 183. num. 5.

Clausula non aliter, nec alio modo importat conditionem suspensiua dec. 707. num. 4.

Clausula non alias aliter, nec alio modo importat formam, & debet ad vnguem obseruari decif. 596. num. 4.

Clausula non obstante condemnatione operatur, ut condemnatio habeatur pro non facta decif. 892. num. 7.

Clausula non retardata executione operatur ut sit exequendum non obstante appellatione dec. 520. num. 3.

Clausula Breuis non tamen Nobismet ipsis proxijs solet præseruare prouisos à Papa, sed procedit tantum quando sunt prouisi de tempore gratiæ obtinentis Breue, & non postea decif. 739. num. 7.

Clausula, Parito, dat iurisdictionem conditionalem dec. 407. num. 1.

Item supponit rem iudicatam decif. 407. numer. 2.

Clausula, parito, est conditionalis quatenus ad sit res iudicata, à qua non est appellatum dec. 196. num. 2.

Clausula parito non habet locum quo ad expensas, dum ab illatum excessiua taxatione fuit appellatum dec. 196. num. 2.

Clausula parito executioni Breuis intelligitur quoad possessionem, nec præiudicat petitorio dec. 381. num. 6.

Clausula Parito indicato est conditionalis, & suspendit iurisdictionem, donec sit Paritum, dec. 48. num. 1.

Clausula Parito indicato, quomodo intelligatur quoad expensas, & quando non operetur dec. 178. num. 7.

Clausula Parito indicato quomodo sit satisfactum dec. 178. num. 4. & 6.

Clausula Parito indicato arbitrio Rota operatur, ut non tribuatur iurisdicção ante paritionem, & antequam sit cognitum super arbitrio dec. 164. num. 1.

Clausula parito litteris adimpletur per instrumentum cessionis possessionis dec. 714. num. 1.

Clausula parito litteris in gratia subrogationis non se extendit ad fructus; maxime quando in litteris non fuit facta mentio fructuum decif. 734. num. 2. & 3.

Expensis non comprehenduntur sub *clausula, parito litteris* dec. 714. num. 5.

Clausula parito litteris arbitrio Rota intelligitur prout de iure dec. 323. num. 1.

Clausula per cessum, vel decessum beneficium obtinens non extenditur ad beneficium tunc vacans, quod nullus obtinet dec. 766. num. 3.

Clausula praterquam à Nobismet ipsis prouiste appositā in litteris Apostolicis operatur, vt earum executionem retardetur per prouisionem Legati à iare, sed requirit prouisiones ab ipsomet Papa dec. 913. num. 9.
Clausula pro expresse operatur expressionem tenoris dec. 881. num. 3.
Clausula quam, & quas dat facultatem procedendi vt in prima instantia dec. 911. num. 5. Limita non procedendū, quando causa est commissā iū gradu appellationis dec. 911. num. 6.
Clausula quam, & quas in commisso appositā tribuit facultatem procedendi etiam prout in prima instantia de lilo Rorx, & quamuis docetur de appellatione decif. 714. num. 2. & 3.
Clausula quem, & quas operatur, vt causa dicatur commissā in possessorio, & petitorio super titulo beneficii dec. 891. num. 4.
 Limita quando non fuit deducta ad speciem, quia tunc nihil operatur dec. 891. num. 5.
Clausula quam, & quas non deducta ad speciem non suffragatur dec. 399. num. 6.
Clausulae quem, & quas virtus non tribuit committenti causam plulquam ei de iure competat dec. 891. num. 6.
Clausula, quatenus grauida sit, illud verbum, sit, est presentis subiunctiui, & sic designat tempus presentis, & futurum dec. 335. num. 14.
Clausulae resolutione quod alias fuit nullus, nullus reuertit vti facta non fuissent non alias &c. annullant ipso iure dec. 338. num. 4.
Clausula quorum tenores operatur expressio omnium in actu contentorum perinde, ac si de verbo ad verbum fuissent expressa decif. 806. num. 8.
Clausula quouis modo capit vacationem per obitum resignantis dec. 490. num. 18.
Clausula resedens expensis non operatur executionem sententiae, sed tantum expensarum dec. 412. num. 2.
Clausula prouisionis, seu pramisso, seu quouis alio modo vacet, non potest vti prouisus non iustificatus saltem de factio vacationibus expressē narratis dec. 912. num. 5.
Clausula sine praiudicio appositā in fundatione Monasterij intelligitur sine praiudicio Ordinarij, vel alterius Monasterij decif. 708. num. 9.
Clausula sine praiudicio praeseruat executionem sed non impedit illius reuocationem, quatenus non sit recte processum dec. 897. num. 2.
Clausula sine praiudicio alicuius intelligitur, praeterquam ad rem ipsam principalem confirmaram dec. 708. num. 8.
Clausula sine praiudicio litterarum Apostolicarum non tollit nullitatem commissam, sed operatur in futurum tantum dec. 620. num. 4.
Clausula sine praiudicio litterarum Apostolicarum praeseruat Iudici à quo illarum executionem legitime factam, sed non impedit, quin Iudex ad quem possit illam reuocare per viam attenuationis, vel manutentionis dec. 352. num. 5.
Clausula sine praiudicio executionis litterarum Apostolicarum quomodo intelligitur, & quid operetur dec. 352. num. 6.

Clausula sine praiudicio executionis litterarum Apostolicarum praeseruat executoris Breuis facultatem exequendi dec. 563. num. 4.
Clausula sine praiudicio legitime executionis praeseruat iurisdictionem Iudici à quo contra litigantes non contra tertium dec. 373. num. 2.
 Circumducta non dicitur conclusio in causa, per admissionem cum *clausula sine praiudicio status causa* dec. 396. num. 4.
Clausula sine retardatione solutionis decimarum passim apponitur in commissionibus Decimarum, & praeseruat ab arreantis decif. 618. num. 1.
 Commissio cum *clausula sine retardatione solutionis decimarum* quid operatur dec. 727. num. 4.
Clausula sine retardatione solutionis primarum suspendit iurisdictionem, ideo ante solutionem non possunt examinari testes, maxime, parte opponente, & appellante dec. 620. num. 3.
Clausula si preces veritatis nitantur semper intelligitur in litteris Apostolicis dec. 668. num. 2.
Clausula si quid exequendum facit transire omnem iurisdictionem in Iudicem ad quem priuatiue quoad Iudicem, à quo, qui ideo non potest exequi summam sententiam decif. 680. num. 4. & 5.
Clausula si quid exequendum praeseruat viam executionis, & impedit effectum suspensionis appellationis quando constat de bono iure dec. 568. num. 3.
Clausula si quid exequendum transfert executionem Iudici ad quem dec. 612. num. 2.
 Iudex appellationis vigore *clausulae si quid exequendum* potest de nouo relaxare mandatum dec. 568. num. 1.
Clausulae generales sine permissu, sine alio quouis modo, sine per liberam resignationem non operantur, quod beneficium sit collatum ob renunciationem, si resignatio non probatur, & de illa non constat dec. 753. num. 4.
Clausula sub Beneficio Sedis Apostolicae inducit conditionem dec. 708. num. 1.
Clausula vocatis vocandis facit executorem, mixtum, qui tenetur assumere partes Iudicis dec. 317. num. 4.
Clausula extensio censetur facta iuxta stylum dec. 514. num. 3.
Clausulae generales non comprehendunt speciale mandatum dec. 359. num. 1.
Clausulae generales restringuntur ad pramissa, & nihil operatur nisi ad expressa dec. 359. num. 2.
Clausulae, & quae apponi debent in obligatione facti alieni dec. 777. num. 14.
Clausulae saluatae adiectae certo remedio intentat non egrediuntur limites illius dec. 468. num. 3.
 CLEM. vt Calumnij de re iudic. habet locum etiam in duabus sententijs viam trium obtinentibus dec. 87. num. 17.
 CLERICATUS exhibitus est recognoscendus decif. 78. num. 6.
 Clericatus probatur per litteras sui Ordinarij decif. 180. & dec. 376. num. 1. dec. 700. num. 6. dec. 713. num. 1. decif. 738. num. 2. dec. 913. num. 8.
 Clericatus probatur ex litteris patentibus Vicarij

- carj Vrbis* dec. 809. num. 9. dec. 916. num. 7.
 Clericus probatur litteris Episcopi suscepcionis ordinis presbyteratus, quæ probant minores ordines retro susceptos dec. 125. num. 1.
 Clericatus probatur testibus decif. 60. num. 4. dec. 739. num. 2. dec. 916. num. 7.
 Clericus probatur litteris de publica voce, & fama, vel etiam litteris parentibus Vicarij Vrbis dec. 337. num. 5.
 CLERICORVM Regularium institutum decif. 391. num. 3.
 COADIUTORIA, & futura successio si sine gratia diuersæ tamen sunt subordinatæ, & vna dependet ab alia dec. 490. num. 7.
 Coadiutoria, & futura successio sunt gratia inter se distinctæ dec. 490. num. 6. Declara- vt infra.
 Futura successio non conceditur sine consensu coadiutori; quæ debet dari tempore datæ dec. 490. num. 14.
 Futura successio in Coadiutorij continet duas partes, prima vacationem de futuro, secunda vacationem de presenti dec. 490. num. 12.
 Coadiutoriarum forma, & clausulæ dec. 490. num. 12.
 COADIUTOR non dicitur possidere, sed dicitur admissus ad seruicium Canonicatus, unde mortuo coadiuto debet possessionem capere dec. 617. num. 6.
 COADIUTOR mortuus per triduum ante signatam supplicationem facie expirare coadiutoriam, quia mortui non supplicant, nec egent coadiutore dec. 490. num. 5. & num. 9.
 CÆMETERIUM dicitur pars Ecclesiæ ideo qui potest facere processionem in Ecclesia potest etiam in Cæmeterio dec. 816. num. 2.
 Cæmeterium fit vò tantum ex sepultura mortuorum, sed simul ex benedictione Episcopi dec. 816. num. 5.
 Locus destinatus ad sepulturam mortuorum ex multo tempore cum permissione Episcopi, & communiter habitus pro cæmeterio licet vere benedictione careret debet tamen præsumi destinatus ad sepulturam, & benedictus ab Episcopo dec. 816. num. 6.
 Cæmeterij locus sacer, & Religiosus est decif. 816. num. 4.
 Priuilegium concessum Ecclesiæ censetur etiam concessum Cæmeterio dec. 816. num. 3.
 COGNATÆ sunt de aliena familia decif. 199. numer. 19.
 COLLATIO ad fauorem habentis facultatem conferendi per eius institutum ad sibi conferendum facta non valeat dec. 899. num. 15.
 Collatio facta durante termino ad appellandum, & post appellationem est attentata decif. 631. num. 1.
 Collatio Beneficij si spectat ad Papam currit tempus quattuor mensium ad significandum autem quando spectat ad Ordinarium decif. 182. num. 5.
 Collatio, & presentatio diuersæ sunt, & ex vno non inferitur ad alium decif. 559. num. 3.
 Collatio, quæ dedit causam liti, non attenditur dec. 518. num. 5.
 Episcopus non habet intentionem fundatam super collatione libera in Ecclesiæ Collegiata, sed tantum confirmationem dec. 738. num. 4.
 Collationes effectuatæ dicuntur, quando sunt factæ per mortem vnius ad fauorem alterius dec. 409. num. 2.
 Collatoribus Ordinarijs inferioribus datur semestris ad promouendum beneficia totum collationis dec. 667. num. 3.
 Inlicitatio post collationem facta nõ reuocatur, nam quæ debent procedere pro forma non reuocant si subsequantur dec. 162. num. 6.
 COLLATIONES Canonicatum factæ ab Episcopo sine consensu, & interuentu Capituli non probant habere quasi possessionem in dignitatibus habentibus diuersam naturam cum Canonici dec. 773. num. 16.
 Collationes effectuatæ probant possessionem conferendi, & pertinentiam collationis dec. 41. num. 3.
 Collationes Episcopi non effectuatæ non probant quasi possessionem dec. 771. num. 15.
 COLLATIONARI debet processum cum originali citata parte dec. 212. num. 3.
 COLLECTA, seu Gabella duplex non est soluenda pro eadem re dec. 842. num. 4.
 COLLEGIUM DE CAPRANICA in Vrbe fundatum fuit à Cardinale de Capranica, & vocati illi de domo Capranica, & Columna ad presentandum scholares, & quomodo dec. 350. n. 1.
 COLONO non tenetur stare successor singularis dec. 740. num. 8.
 COMMISSARIUS in sua relatione asserens sibi fuisse data insignia diuersa, si tamen de eorum traditione non constat ex actis non probat, maxime quando testes deponunt de veris insignibus per relationem ad certum locum decif. 797. num. 8. & 9.
 COMMISSIO expedita ab vno in actis presentata, & pars citata ad dicendum contra efficitur Communis dec. 578. num. 1.
 Commissio non extenditur ad non comprehensos in ea dec. 911. num. 3.
 Commissione eius nomine obtenta quis dicitur vti quando ad eius instantiam executæ est citatio, alias ante illius executionem dicitur renuntiatam commissioni per illius non vsum dec. 913. num. 4.
 Commissio impetrata non facta mentione alterius Commissionis, & pendente causa est nulla, & subrepticia, nec tribuit iurisdictionem dec. 349. num. 1.
 Commissio super beneficio non valet litteris non expeditis iuxta Regulam Cancellaria dec. 896. num. 4.
 Amplia etiam si essent expeditæ litteræ acceleratoriæ non tamen super gratia principati. Amplia etiam si fuisset expeditum Breue de capiendâ possessione nomine Camera dec. ibid. num. 5. & 7.
 Commissionis secunda pars vel si magis placet, &c. attenditur dec. 127. num. 5.
 Commissione effecta communi potest vti pars etiam alia inuita dec. 578. num. 2.
 Commissio effecta communis non dicitur ob id acceptata per aliam partem, nec quod illa vti velit decif. 918. num. 6.

Com.

- Commissio vnica hodie sufficit in Rota dec. 804. num. 4.
- COMMUNIO non inducitur absque communicatione lucrorum vtriusque partis decif. 448. num. 1.
- Habitatio communis sola, & parui temporis non inducit communionem dec. 278. num. 4.
- Societatem, & communionem non inducunt ea, quæ circa nomen societatis fieri poterant dec. 278. num. 5.
- COMMUNITAS non potest obligari nisi seruata forma *Constitutionis Clementis VIII.* dec. 407. num. 10.
- Communitas Ciuitatis Signina quas penas exigit dec. 386. num. 1.
- Massarij non possunt obligare Communiatem dec. 407. num. 5.
- COMPLEMENTARIUS potest obligare socium circa ea, quæ concernunt administrationem societatis, & non in alijs dec. 608. num. 4.
- COMPENSATIO aliquando fit de non liquido ad liquidum, quando potest liquidari, & fuerit acceptatum debitum in genere, secus si negatur dec. 808. num. 12.
- Compensatio, seu retentio non datur de re non liquida, quando salarium non sit liquidum, quia non constat de tempore, & conuentione illius dec. 808. num. 11.
- Debitoris pecunia, quæ petuente ad manus creditoris compensatur cum credito dec. 365. num. 2.
- Declara vt numero sequenti ibid. num. 3.
- Exceptio compensationis non habet locum, quando petitur immisio in possessionem ratione fideicommissi dec. 812. num. 1.
- CONVULSIO scripturæ non citata parte interesse habente non valet dec. 601. num. 1.
- CONVULSA facta auctoritate Capituli probant interuentiam, licet aliqui Canonici non conuenerint dec. 558. num. 6.
- CONVULSUM scriptum manu partis non operatur illius confessionem dec. 240. num. 1.
- CONCESSVM ad tempus expirat dicto tempore finito dec. 403. num. 1.
- Constitutio Tridentina cap. 5. sess. 21.* dispositio super erectione beneficiorum in Curatis facienda per Ordinarios dec. 837. num. 6.
- Constitutio Tridentina* dispositio, quod remaneant centum pro Rectore, respicit futura dec. 260. num. 2.
- Constitutio Tridentina* disponenti super congrua censetur derogatum, dum Pape fuit narratum, quid beneficium non excedat ducat. 50. dec. 260. num. 3.
- CONCLAVISTAS habent priuilegium transferendi pensiones etiam alias translatas dec. 876. num. 1. & 3.
- CONCLUSIO in causa habet vim citationis decif. 396. num. 1.
- Conclusio in causa, ex quibus inducatur decif. 396. num. 5.
- Conclusio in causa non dicitur circumducta per admissionem cum clausula sine *preiudicio status cause* dec. 190. num. 4.
- Conclusio in causa quando dicatur facta, & quid oportet dec. 396. num. 2. & num. seqq.
- Conclusio in causa de stilo Hispaniarum habet vim, & supplet defectum citationis dec. 893. num. 1.
- Conclusio in causa de stilo Lusitanie habetur pro citatione ad sententiam dec. 557. num. 1.
- Conclusio in causa non dicitur simplex mandatum de concludendo dec. 525. num. 1.
- Conclusio in causa inducitur, quando Notarius de mandato Iudicis dicit conclusum decif. 525. num. 2.
- Conclusio in causa non dicitur circumducta per presentationem Iurium, non tamen iudicialium, sed tantum ad informandum Iudicem dec. 525. num. 3.
- CONCURSUS nouus non datur post lapsum plurimum annorum à die primi concursus habiti dec. 163. num. 1.
- Capitulum non potest se exponere concursui Parochialis dec. 189. num. 2.
- Examen per concursum non fit in resignatione Parochialium in fauorem certæ personæ, sed simpliciter coram Examinatoribus decif. 595. num. 2.
- Concursus sustinetur etiam si vnicus fuerit examinatus quando non constat alios comparuisse, & non fuisse admissos, & dicitur sine dolo dec. 20. num. 3.
- Concursus non requiritur in beneficio regulari dec. 41. num. 6.
- Concursui Parochialis vacantis per obitum admittitur familiaris Episcopi dec. 648. num. 8.
- Terminus cōcursus licet sit arbitrio Episcopi, tamē debet dari arbitrio boni viri dec. 653. num. 4.
- Terminus edicti duorum dierum pro concursu est nimis brevis, maxime Parochialis distat per vnā dietā à Cathedrali dec. 653. num. 2.
- Episcopo, & Examinatoribus Synodalibus de concursu habito creditur tanquam de facto proprio, & de concernentibus eorum officium dec. 30. num. 3.
- CONDEMNATUS contumaciter non dicitur condemnatus ob delictum dec. 649. num. 6.
- Contumaciter condemnatus de homicidio non dicitur diffamatus de eo dec. 649. num. 8.
- Reus condemnari potest per Iudicem ad restitutionem ciuitatis, ommissa causa criminali contra eum intentata super crimine dec. 97. num. 1.
- Declara procedere vbi constat de crimine, & habetur pro confessio ibid. num. 3.
- CONDITIO debet adimpleri in forma specifica dec. 335. num. 101.
- Conditio dicitur purificata, quando reperitur factum id, quod sine tali purificatione fieri non poterat dec. 135. num. 1.
- Conditionalem actum allegans tenetur probare illius conditionis cūctum dec. 556. num. 5.
- Obtenti non est facienda mentio, quando ex decreto iungitur conditio qua non adimpleta vacat vt in dec. 838. num. 9.
- Conditio habetur pro impleta in preiudicium eius, per quem stat quominus impleatur dec. 879. num. 4.
- Conditio quando dicatur mixta dec. 879. num. 3.
- Potior est conditio petentis ex causa onerosa, quam

- quam ex causa lucrativa dec. 99. num. 12.
- CONDUCTOR** exculatur a solutione pensionis precepta substantia rei conductæ etiam quod conductor suscepit in se casum fortuitum dec. 591. num. 2.
- Conductor abente, & irrequisito locatore assumens socium in re locata non potest præiudicare locatori dec. 740. num. 1.
- Conductor contrahendo cum alio non potest obligare locatorem, maxime si non interuit contractui locationis, seu sublocationis, sed societatis num. 3. qua dissoluta per mortem hæredes contra locatorem agere non possunt dec. 740. num. 2. & num. 4.
- Conductor tenetur finita locatione rem conductam restituere dec. 325. num. 2.
- Cœtera Vide LOCATOR.**
- CONFERRE** beneficium sibi ipsi nemo potest dec. 832. num. 7.
- Conferre beneficium sibi metipsi nemo potest dec. 889. num. 11.
- Amplius, ut nec possit constituere substitutum ad sibi constituenti conferendum ibidem. num. 12.
- Conferre sibi ipsi nemo potest nec honorem sumere, quod non licet nisi vocato a Deo tamquam Aaron dec. 52. num. 4.
- Fœminæ non possunt conferre beneficia dec. 528. num. 11.
- Moniales quantumvis exemptæ non possunt conferre beneficia dec. 518. num. 2.
- CONFERENDI** ius & facultas sunt speciali nota digna dec. 881. num. 1.
- Conferendi facultas requiritur specialis & expressa dec. 889. num. 7.
- Facultas generalis conferendi non extenditur ad singula dec. 715. num. 9.
- Conferendi ius in una Ecclesia non probat in alia dec. 518. num. 4.
- Ius conferendi beneficia Regularia spectat ad Abbatem constituto, quod Ecclesia in regulatis dec. 41. num. 2.
- Conferendi ius non probatur ex concessione Monasterij cum omni iurisdictione, nisi probato tempore concessione Monasterium habuisse ius conferendi dec. 559. num. 1.
- Conferendi ius non deductur ex exemptione facta a Papa a iurisdictione Ordinarij maxime si facta sit incapacibus interconferendi dec. 559. num. 4.
- Collationes an probent quasi possessionem, conferendi Vide **COLLATIONES.**
- CONFESSIO** Aduersarij in suis litteris probat contra eum dec. 306. num. 2.
- Confessio aduersarij probat in fauorem partis contrariæ dec. 180. num. 3.
- Confessio certa summa non excludit summam maiorem dec. 406. num. 3.
- Confessio de recepto probat numerationem, quando est verisimilis dec. 369. num. 2.
- Confessio de recepto licet non probet numerationem probat tamen solutionem dec. 369. num. 5.
- Confessio extrajudicialis non præiudicat creditoribus habentibus in ea quantum dec. 639. num. 8.
- Confessio extrajudicialis per duos testes probari debet, nam unus non probat dec. 731. num. 6.
- Confessio extrajudicialis maxime si proberur per unum testem non probat dec. 619. num. 9.
- Confessio facta in gratia probat contra consistentem dec. 190. num. 9.
- Confessio facta ut asseritur, & ad alium effectum non præiudicat dec. 900. num. 9.
- Confessio facta in articulis præiudicat consistenti, & probat contra eum dec. 70. num. 3. & 9.
- Confessio facta in libello nocet consistenti dec. 322. num. 4.
- Confessio facta in supplicatione pro gratia obtinenda, & ad se extendendam a vacationibus non probat dec. 649. num. 2.
- Confessio facta parte abente incidenter ad alium effectum non probat dec. 341. num. 6.
- Confessio facta non admittitur regulariter a Rota, maxime ad probandum primum extremum pro spolio dec. 236. num. 5.
- Confessio in dubio interpretari debet, ut minus quam fieri potest noceat consistenti dec. 649. num. 3.
- Consistens in iudicio aduersarium possidere si etiam ipse possidebat potest agere pro manutentione dec. 613. num. 4.
- Confessio in precibus probat contra consistentem dec. 294. num. 2.
- Confessio partis aduersæ facta in positionalibus probat dec. 637. num. 3.
- Confessio facta in positionibus probat contra Ponentem etiam facta in alio iudicio dec. 665. num. 5.
- Confessio facta in responsione ad positiones probat contra consistentem dec. 236. num. 3.
- Confessio in responsione ad positiones probat dec. 254. num. 2.
- Confessus habetur qui positionibus respondere recusat dec. 236. num. 4.
- Confessio Ordinarij probat vacationis mensuram dec. 738. num. 7.
- Confessio partis superat omne genus probationis dec. 213. num. 3. dec. 654. num. 2.
- Confessio partis aduersæ in commissione, probat dec. 254. num. 6.
- Confessio partis probat narrationem partis aduersæ dec. 770. num. 5.
- Confessio partis probatur narrata in gratia dec. 640. num. 6.
- Confessio probat contra consistentem, donec constet de contrario dec. 665. num. 3.
- Confessio procuratoris non nocet Domino non docto de illius speciali mandato dec. 536. num. 6.
- Confessio propria probat ius non suum dec. 813. num. 2.
- Confessio Rectoris non præiudicat Ecclesie dec. 55. num. 4.
- Confessio resignantis probat contra resignatarium dec. 653. num. 6.
- Confessionis renocatio potest fieri etiam non docto de errore dec. 622. num. 3.
- Confessio si non valet, nec eius ratificatio dec. 622. num. 4.
- CONFIRMATIO** Episcopi statuti contra ius non valet dec. 729. num. 4.

- Confirmatio simplex** addit solum robur non vero mutat itatum rei confirmatae dec. 132. num. 3.
- Confirmationes posteriores** facilius valere dispositiones contrarias dec. 340. num. 8.
- CONFRASTRITAS**, in cuius Ecclesia est edificanda Cappella ex alicuius dispositione potest implorare officium Iudicis ad id pertinet. en. maxime post lapsum sex menses dec. 498. num. 3.
- CONFUSIO**, & incertitudo rei æquiparatur non existentie ipsius rei dec. 102. num. 10.
- Congrua sustentatio** dicitur summa 70. scut. & quinquaginta ad minus, ex *Constitutione Py Quam Congregatio Comiti* solet respondere quid iuris, non quid facti dec. 663. num. 9.
- CONSTITUTIO** desumpta ex superfluo evitanda est debilis dec. 192. num. 10.
- Coniectura** una tollit aliam dec. 647. num. 5.
- Presumptiones**, & **Coniecturae** cessant in ex-
prellis dec. 302. num. 7.
- Coniectura** æquivoca non inducit scientiam, sed requiritur clara, & concludens dec. 377. num. 4.
- CONSANGVINEI** aliquando debent comparere pro consanguineo absente dec. 358. num. 3.
- Consanguineorum** existentia adhibendorum in contractibus minorum est probanda de tempore contractus, & cum alijs requisitis alias valet contractus sine illis gestis, & statuit iuramento ipsorum minorum de non existentia dec. 332. num. 6.
- CONSENSUS** sequitur naturam decreti pronisio-
nalis cuius vigore præstat dec. 387. num. 9.
- Probatur consensus** utriusque per apocham, & descriptionem in libro dec. 513. num. 2.
- Consensus** formalis quando potest præsen-
tare Procurator post mortem principalis dec. 490. num. 16.
- Consensus tacitus** ex quo resultat dec. 348. num. 2.
- CONSERVATOR** solet deputari pro defensione, & manifestis violentijs, & aliquando est iudex dec. 557. num. 31.
- Ex præsumitur** esse, qui à litigantibus talis appellatur ibid. num. 2.
- CONSTITUTIO** fundata duplici ratione cessante una adhuc constitutio valet dec. 220. num. 3.
- Constitutio** posterior derogat priori dec. 840. num. 4.
- Limita** quando in priori constitutio e continetur derogatio futurorum contrariarum.
- Constitutionum** ibid. num. 5. Sublimita num. 7.
- Constitutio** quando habet vnam rationem finem ea cessante, dispositio cessat, quod declaratur dec. 320. num. 1.
- Constitutio** inducens privationem beneficij ipso iure non operatur privationem, nisi post declarationem, qua constat de non residentia abique licentia, & de voluntate Capituli circa privationem dec. 794. num. 3.
- Constitutio Ecclesie Paen.** super puritate, & modo procedendi dec. 155. num. 8.
- Constitutio Regni Neapolis** de contractibus similibus quod disponat dec. 127. num. 4.
- Constitutio Regni Neapolis** de contractibus similibus non ligat Clericos, nec observatur in Curia Archiepiscopatus Neapolis dec. 17. num. 6.
- Constitutio Rote Bononiæ** super executione sententiae contra appellantes negligentem quid disponat, & quando locum habeat dec. 230. num. 1. & seqq.
- Constitutio Synodalis** non valet contra Ius dec. 833. num. 7.
- Synodalis Constitutio** determinat tanquam de casu legis dec. 344. num. 2.
- Constitutio Synodalis** extracta ex Archivio priuato Episcopi, qui est pars formalis, non probat etiam contra tertium dec. 601. num. 4.
- CONSTITUTIONES** Apostolicæ confirmantes privilegia Religionis Hierosolimitanae dec. 859. num. 6.
- CONSTITUTIONIS** interpretatio, debet fieri a conditore dec. 223. num. 5.
- Confirmatio Justiniana** circa peritos, & illorum electionem dispositio dec. 400. num. 3.
- Constitutio** prædicta habet locum tantum Bononiæ, & non in causis in Rota pendentibus dec. 460. num. 4.
- CONSERVATIO** contra Ius non est attendenda dec. 359. num. 3.
- Consuetudo** est probanda in specie casus controuersi, nec extenditur de casu ad casum dec. 401. num. 6.
- CONSVETUM** fieri per bonos, & fideles mercatores licite factum dicitur dec. 97. num. 8.
- CONTRACTVS** conditio, & non tractatus attenditur dec. 181. num. 1.
- Statuti** solemnitates cessant in contractu necessario dec. 177. num. 6.
- Consanguinei** requisiti in contractibus minorum Vide **CONSANGVINEI**.
- Contractus** de sui natura non requirit scripturam, sed illa fit ad eius probationem dec. 879. num. 5.
- Iuramentum** validat contractum minoris dec. 177. num. 4.
- Contractus** iustitia non est examinanda ab euentu vnus anni sed a pactis in eo contentis dec. 123. num. 5.
- Contractus** arbitrio alicuius remissus resoluitur mortuo arbitro non facto arbitramento, quod procedit, siue acceptauerit arbitramentum, siue non, siue arbitrari noluierit dec. 73. num. 2. Declara num. 4.
- Contractu** resolutio ipso iure ex facto proprio, eurrunt fructus a die resolutionis dec. 147. num. 5.
- Quid** fit ex facto alieno dec. 147. num. 6.
- CONTRAHENS** cum Procuratore simpliciter nullo alio expresso censetur vellet habere obligationem nedum Dominum sed etiam ipsum Procuratorem vt plenius sic alii consilium dec. 827. num. 3.
- CONTRAHENTES** in dubio censentur contrahe-
re secundum naturam contractus, & iuxta dispositionem iuris communis dec. 119. num. 6.
- CONTRADICTIONES** Vide **PROCVATOR**.
- CONTVMAC** dicitur, qui intimatus ad solutionem continuauit litigare, & non obtulit se paratum soluere dec. 800. num. 8.

- CONVENTIO** facta inter aliquos non præiudicat tertio in ea non intervenienti dec. 379. num. 6.
Conventio talis præsumitur inter familiares Cardinalium qualis fuit subsecuta solutio dec. 392. num. 4.
Effectus in conventionibus, & decretis **Pape** consideratur dec. 390. num. 3.
Copia extracta à protocollo Notarii sine auctoritate Iudicis non probat dec. 559. num. 2.
CORRECTIO in continentem non est inducenda in contractu dec. 119. num. 11.
CREDITOR habet ius super pecunijs spectantibus ad debitorem suum etiam causa alimentorum saltem in subsidium dec. 79. num. 2.
Creditor non potest compelli ad relaxandum nisi deducto, quod sibi debetur dec. 614. num. 9.
Creditor Prior in tempore, est potior in iure dec. 69. num. 1.
Creditor posterior cum hypotheca præfertur anteriori sine ea dec. 555. num. 3.
Creditor potior in iure non tenetur inuitus offerre dec. 555. num. 1.
Creditor pretij mercium dicitur Dominus, & habere in manibus merces dec. 560. num. 5.
Creditor potest agere executivè contra debitorem sui debitoris stante obligatione Camerali, quod procedit existente dicta obligatione Camerali, alias secus, ut in dec. 845. nu. 3. & num. 4.
Agens contra debitorem debitoris tria probare debet, & quæ dec. 845. num. 1.
Decocti creditores citari debent alias nulliter proceditur contra bona decocti dec. 158. num. 1.
CASOIRI magis favendum est quam debitori dec. 79. num. 7.
CULPA propria non debet quis commodum reportare, cum iactura alterius dec. 115. nu. 13.
Culpam non committit, qui se obligat ad id, quod de iure tenetur dec. 560. num. 10.
CURA ANIMARUM non potest applicari Præposituræ carenti cura, & conventu dec. 149. nu. 3.
Cura mille animarum dicitur numerola dec. 805. num. 9.
CURATOR dari debet per Iudicem Originis paternæ, suæ domicilij, suæ bonorum, & quando secus dec. 867. num. 4.
Curator ut quis dicatur probatur ex deputacione, & acceptacione dec. 902. num. 3.
CURSUS relatio extrajudicialis, & absque commissione Iudicis facta est nulla dec. 861. nu. 5.

D

- DAMNATVS** ultimo supplicio ob contumaciam non dicitur servus pœnæ, & retinet factionem testamenti ætiam, & passivam dec. 148. num. 7.
DAMNA loco fructuum non debeantur nisi concurrentibus requisitis *Pandi de Castro* dec. 159. num. 7.
DAMNUM escrationis sua culpa sibi imputatur dec. 473. num. 6.
Carceratus iniussu ob tutellam potest petere damna dec. 491. num. 1.

- Damnum commune** communiter est resarciendum dec. 94. num. 3.
Damnum emergens probatur per debita contracta ob non solutionem dec. 349. num. 4.
Damnum, & interesse non debetur nisi in individuo probetur dec. 546. num. 5.
Res desinens esse integra, ex quo altera pars capere pro eius parte adimplere altera pars danum sentire non debet dec. 73. nu. 5. & 6.
Cætera Vide INTERESSE.
DATARIA non solet idem beneficium duobus conferre dec. 881. num. 5.
DATAS prioritatis regularur à die datæ provisionis, & gratiæ principalis, & non brevis de capienda possessione nomine Camera dec. 913. num. 10.
DATIO INSOLUTVM pro dote non tenet si apparet, illam prius fuisse solutam dec. 784. num. 8.
Datio in solutum potest præsumi, quando aliquis fuit certa mercede conductus, & secus, quando non apparet dec. 808. num. 6.
Inhabitatio longa domus absque solutione pensionis non arguit dationem in solutum dec. 808. num. 4.
DEBITOR debitoris quando conveniri possit dec. 845. num. 2. **Cætera** vide CREDITOR.
Debitor potest valide conveniri in loco ubi reperitur dec. 87. num. 13.
Debitor, qui habet in manibus pecunias non potest exequi contra creditorem, licet sit etiam sibi debitor dec. 158. num. 3.
Debitor ex causa onerosa non inuitur beneficio, ut non conveniatur ultra quam facere possit dec. 79. num. 5.
Debitor contra inopes, & miserabiles non inuitur beneficio deductionis alimentorum dec. 79. num. 6.
Debitor rei alienæ si eam habere non possit, vel difficultate teneatur ad restitutionem dec. 102. num. 7.
Debitor principalis est, qui recognoscit bonam fidem, & recipit pecunias, & alij sunt fideiussores dec. 567. num. 2. & numero sequenti.
DEBITORES omnes remanent liberati ex solutione facta per quemlibet eorum dec. 841. numer. 2.
DEBITVM alienum solvi potest dec. 146. num. 5.
Debitum proprium, vel alienum quando quis solvere dicitur dec. 146. num. 6.
DECANATVS est dignitas, quæ non potest obtineri cum Canonicatu dec. 603. num. 6.
DECIMAS debentur Parocho etiam si Sacramenta non ministraverit, si per eum non stetit dec. 727. num. 5.
Reges Hispaniarum ex privilegio Urbani II. concedebant Decimas dec. 676. num. 2.
Parochus habet assistentiam Iuris Communis pro percipiendis decimis intra fines suæ Parochiæ dec. 727. num. 2.
Decimæ, quæ debentur Parocho non possunt competere alteri nisi ratione Curæ dec. 149. num. 4.
Decimæ de iure debentur Rectori limitæ vt num. 16. constituto de existentia loci intra fines

- lux Patochiz decif. 93. numer. 13.
 Decimarum exemptio facta à Papa intelligitur debitis de iure communi, non de iure speciali, nisi dicatur specialiter dec. 676. num. 1.
 Regulares de iure Communi non sunt exempti à decimis nisi pro Hortis, quos ipsi colunt nec ex privilegio, nisi pro prædijs proprijs, vel proprijs eorum manibus vel sumptibus cultuatis dec. 553. num. 2.
 Decimæ ex fructibus novis subrogatis in locum antiquorum, ad quem spectent dec. 449. num. 1.
 Decimarum ins est reale, vnde mutatio seminis non præiudicat Ecclesiæ 579. num. 1.
 Confessio quod lus decimarum de vno prædio fuerit translatum ad aliud, non probat quasi possessionem, sed ius exigendi dec. 632. num. 3.
 Consecratio in materia decimarum attendi debet dec. 853. num. 3.
 Consecratio non solvendi decimas debet esse probata per immemorabilem, vel quadragenariam cum titulo dec. 853. num. 4.
 Decimæ dupliciter pro eadem se non sunt solvenda dec. 842. num. 5.
 Decimas petens contra Rectorem tenetur probare immemorabilem, vel quadragenariam cum titulo dec. 93. num. 15.
 Infeudatio decimarum potest fieri ante *Concilium Lateranense* dec. 676. num. 3.
 Decimæ debentur per possessorem bonorum ex quibus antea solvebantur etiam in alium translatorem quia transeunt cum eodem onere dec. 853. num. 1.
 Quasi possessio exigendi Decimas etiam si esset unica sufficit ad effectum manutentionis decif. 727. num. 3.
 Decisio non extensa per Auditorem coram quo est capta resolutio extenditur per Auditorem in eius locum successum decif. 651. numer. 1.
 Instrumentis de novo repertis causa reponitur, & renovatur decisio non subsistens in facto dec. 223. num. 1.
 Decisio aliquando non extenditur, sed causa prius reponitur dec. 213. num. 1.
 Decisio non revocatur ex eisdem, sed ex noviter deductis dec. 863. num. 1.
 Sententia iustitia resultat ex decisionibus Rotalibus dec. 871. num. 1.
 Decisionis Rotalis fundamenta in iure, & in facto subsistentia non sunt repetenda in alia decisione; maxime quando nihil relevans in contrarium deducitur dec. 871. num. 3.
 Affili. decif. 188. declaratur decif. 300. numer. 11.
 Decisio Boerij 4. declaratur dec. 26. num. 3.
 Caputoz decif. 60. par. 3. declaratur dec. 585. num. 6.
 Cassador. dec. 1. de r. nunciat. declaratur decif. 490. num. 15.
 Coctui decif. 327. declaratur decif. 860. numer. 3.
 Decisio Ferrarien. aquarum 14. Novembrii 1822. coram. R. P. D. Pirronum declaratur dec. 883. num. 7.
 Penia decisio in Romana deolutionis 7. Maij 1509. explicatur decif. 655. numer. 6.
 Put. decif. 301. l. 3. explicatur decif. 127. numer. 4.
 Decisiones Rotæ iustificanc sententiam decif. 857. num. 2.
 Declaratio, quam vivens non fecit non potest ipso mortuo ab alio declarari decif. 552. numer. 14.
 Promittens stare declarationi, si pars non declaraverit non tenetur dec. 714. num. 6.
 Expressiones geminatae declarant voluntatem consensuentium præcise dec. 184. num. 1.
 Declaratoria conceditur, quando adest notitia indubitata incommunionis dec. 725. num. 4.
 Declaratoria datur consilio de contumacia, & inobedientia dec. 746. num. 5.
 Declaratoria datur intimatis, & reproductis executivialibus, ac servatis quatuor terminis substantialibus dec. 381. num. 1. decif. 479. n. 2. dec. 609. n. 1. dec. 705. n. 1. & 2. dec. 713. n. 1. dec. 746. num. 4.
 Declaratoria datur post incitatum personam, licet mandatum de manutendo non constituto de partitione, & servatis quatuor terminis servari solitis dec. 803. num. 1.
 Declaratoria datur contra non parentes executivialibus Rotalibus intimatis, & post servatos quatuor terminos ad docendum de partitione dec. 914. num. 1.
 Limita quando non constat de liquidatione ibid. num. 2. Sub lim. num. 6.
 Declaratoria datur, si mandatum fuerit intimatum à Notario, & intimatio subscripta à parte intimata, licet non adsint testes dec. 800. num. 3.
 Declaratoria non datur sine contumacia dec. 800. num. 3. decif. 836. numer. 10. decif. 861. num. 3.
 Declaratoria non datur nisi prævia liquidatione dec. 800. num. 9.
 Limita, quando pars non se obtulit solum facta liquidatione ibid. num. 9.
 Decretum cum præservatione iurium partis sustinetur, executio verò, & immissio simpliciter facta vigore illius decreti non potest suslineri dec. 772. num. 7.
 Consensus sequitur naturam decreti proni- sionalis, cuius vigore præstat decif. 387. num. 9.
 Decretum factum absque citatione partis non est nullum, quando procurator consensit, & fuit præsens promulgationi illius, modo Iudex declarat parti præsentem adum in quo vult procedere dec. 772. num. 1. & num. 2. vel Procurator allerat interfuisse d. adui, & proni- ciationi decreti, & non ex alia causa, & num. 3.
 Decretum Iudicis facit presumere adum bene gestum dec. 532. num. 5.
 Decretum Iudicis quod transiit in iudicatum facit cessare statum dec. 358. num. 7.
 Decretum dicitur nullum quando non iustificatur ex actis dec. 78. num. 1.
 Decretum Papæ in supplicatione, & non in litteris, valet quando habet clausulam quod quoad

- quod illud sola Signatura sufficiat decif. 390. num. 6.
- Decretum Papæ non potest impugnare, qui illud non observauit dec. 390. num. 8.
- Decretum positum in lupplicatione, sed non in bullis de consensu partium tenet dec. 390. num. 5.
- Decretum præcessisse præsumitur ad sustinendum actum factum dec. 8. num. 2.
- Decretum prouisionale ad euertenda scandala, & sine præiudicio iurium non tribuit ius dec. 387. num. 8.
- Decretum transit in iudicium ob silentium decem annorum, nisi sit iniustum, vel contra minorem dec. 772. num. 10.
- DECRETVM** IRRITANS adiectum super certo corpore comprehendit etiam illi annexa, &c. dec. 635. num. 4.
- Decretum irritans inducit formam dec. 162. num. 4.
- Decretum irritans inficit titulum, & possessionem dec. 189. num. 3.
- Decreto irritanti non iuuatur, quando non iustificat gratiam, sed si sit in possessore non eget alia iustificatione dec. 615. num. 3.
- Decretum irritans inficit possessiones iuris, & non facti dec. 615. num. 1. Vide num. 2.
- Decretum irritans positum super certo corpore beneficii tedest possessionem insecam dec. 617. num. 3.
- Decretum irritans super certo corpore beneficii inficit omnem possessionem medio tempore captam dec. 734. num. 2.
- DECTOSI** fraudulento non publico, sed privato non imponitur poena corporalis de iure communi dec. 97. num. 5.
- Secus est vigore Constitutionis Pij V. contra fraudulentos, & dolosos dectosiores decif. 97. num. 6.
- DEDICATIONIS** festum suæ Ecclesiæ quilibet Ecclesia debet, & potest celebrare decif. 801. num. 2.
- Dedicationis festum Ecclesia Collegiata celebrare potest, etiam si eodem die cadat festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis debet autē transferri festū Ecclesiæ Cathedralis in aliam diem dec. 801. num. 3. & num. 4.
- Dedicationis festum prouenit a consecratione, sed si probetur ex antiquo tempore Ecclesiæ celebrare festum dedicationis, licet non consistat de consecratione debet continuare dec. 801. num. & 10.
- Ecclesia collegiata potest festum dedicationis suæ Ecclesiæ solemniter celebrare decif. 549. num. 1.
- DESPICIENTIAM** vocatorum tenetur plenè probare prætendens succedere in eorum defunctum dec. 682. num. 11.
- DELIBERATIO**, & mandatum de deliberando iustificancur ex subiecta possessione à Iudice tradita rei deliberata dec. 455. num. 10.
- DELICTA** ne remaneant impunita ob difficilem, & incommodum accessum ad Urbem datur præuentio inter Papam, & Episcopum in locis exemptis quoad subditos Episcopi decif. 750. num. 13.

- Delicta non debent remanere impunita, & ideo cessante iurisdictione Prælato loci exempti potestas illa puniendi reuertatur Ordinatio dec. 746. num. 8.
- Papa cognoscit de delictis, quando Ecclesia immediatè subijcitur Sedi Apostolicæ, vid. quod Episcopus non possit erigere tribunal in Ecclesia exempta, non autem ut non possit punire suos subditos dec. 740. num. 6.
- Papa concedendo exemptionem Ecclesiæ non videtur abluisse Ordinatio ius puniendi suos subditos ibi delinquentes; maxime quando illud ius non concessit Prælato exempto dec. 740. num. 7. & 8.
- DELICTVM** factum in loco exempto ad hoc, ut non possit puniri per Ordinarium requiritur, quod commissum sit ab exempto decif. 746. num. 7.
- Delictum laici in loco sacro cognoscere debet æquè Ecclesiasticus, & secularis Iudex decif. 750. num. 12.
- Delictum statetur, qui cum Filco se composuit dec. 97. num. 3.
- Maximè in criminalibus non irrogantibus poenam capitalem, vel corporalem, in quibus non licet transigere ibid. num. 4. & 5.
- Notorium non dicitur delictum, quando in eo quis tenuit manus, & quando sit notorium dec. 549. num. 4.
- Nemo punitur ex delicto alterius decif. 788. num. 9.
- DEPOSITVM** factum ad effectum consignandi vni vel cui de iure dicitur purum, & non conditionatum dec. 513. num. 9.
- Depositum censetur approbatum per eum, cui intimatur, & nihil opponit dec. 513. num. 8.
- Depositum factum contra formam conventionis non valet dec. 901. num. 1.
- Depositum factum de mandato Iudicis reesistente creditore recipere habet vim solutionis dec. 70. num. 2.
- Depositum factum de moneta de proximo reprobandum non valet decif. 901. numer. 2. & num. 5.
- Depositum factum sine Iudicis autoritate, non valet dec. 901. num. 3.
- Depositum potest fieri cum oblatione pluri, vel paucioris summe, quando quantitas non est liquida dec. 513. num. 6.
- DEMONSTRATIO** falsa adiecta deposito non attenditur cum consistat de causa præcedenti dec. 560. num. 9.
- Depositum valet sine citatione partis quando nescitur cui offerendum sit dec. 512. num. 7.
- Depositi requisita dec. 512. num. 5.
- DEVIATI** Capituli non solent durare nisi per annum ex dispositione iuris decif. 116. numer. 8.
- DEROGATIO** non debet admitti in ea parte, in qua non fuit derogatum dec. 771. num. 7.
- Derogatio est stricti iuris, & non comprehendit nisi quantum in ea continetur, vel de necessitate inferatur dec. 917. num. 4.
- Prohibitio impetrandi derogationem, vel impetrata vni non comprehendit Pontificem dec. 831. num. 5.

DESCENDENTIA pebet probari per prætendentem vocatum ob contraventionem in fideicommissio dec. 577. num. 3.
 Descendentia non est probanda à primo fundatore sed ab eo, qui est in possessione præsentandi dec. 458. num. 3.
 Descendentia probanda est gradus distinctus dec. 376. num. 3.
 Descendentia probatur, cum testatrix vocat aliquem nepotem, & instituit heredem simul cum alijs nepotibus dec. 276. num. 1.
 Descendentia probatur ex testamentis, in quibus Pater instituit filios suos iunctis alijs dec. 458. num. 2.
 Descendentia quomodo probetur decif. 458. num. 3.
DESCENDENTES ab institutore primogenitæ debent ali de illis bonis dec. 319. num. 4.
 Descendentes à fideicommissante debent alimentari de bonis fideicommissi decif. 319. num. 5.
DESCENDENTIUM appellatio est relativa ad stipitem dec. 192. num. 9.
DESTINATIO non porrigitur ad iura iam omiffa dec. 394. num. 3.
DETRACTIONES deducuntur ex redditibus ex bonis alienatis, & ex fructibus perceptis, & quomodo dec. 906. num. 12.
 Alienationes factæ per heredem computantur in detractionibus dotium dec. 906. nu. 11.
 Detractiones sunt faciendæ ante restitutionem fideicommissi, quia ante scribi non potest quid sit detrahendum dec. 543. num. 3.
DEVOLUTA res debetur simul cum fructibus à die devolutionis præsertim quando titulus reducitur ad non utulum decif. 147. numer. 1. & 3.
 Denolatur quando ad Papam provisio specialis vide dec. 182. num. 2. & 4. & dec. 757. num. 1. & 4.
DICTIO à triennio, vel circa importat diminutionem arbitrio Iudicis dec. 750. num. 4.
 Dictio *circa* importat diminutionem arbitrio Iudicis dec. 780. num. 4.
 Dictio *diutius* est indicativa futuri temporis dec. 766. num. 2.
 Dictio *diutius* est indicativa futuri temporis dec. 762. num. 4.
 Dictio *diu* refertur ad in prædicta; ad illaque restringitur dec. 908. num. 3.
 Dictio *diu* est respectiva præcedentium dec. 366. num. 2.
 Dictio *eius* est personalissimum, & indicat proximè nominatum dec. 908. num. 4.
 Dictio *eius* est repetitiva, relativa, & restrictiva dispositionis ad ea, ad quæ refertur dec. 908. num. 5.
 Dictio *ex* denotat causam immediatam, nisi apponatur ditioni collectivæ decif. 192. numer. 7.
 Dictio *huiusmodi* refert reservationem, de qua ibi agebatur dec. 773. num. 10.
 Dictio *in circa* operatur in modico decif. 322. num. 5.
 Et modica portio potest in quarta parte verificari dec. 780. num. 7.

Dictio *in infinitum* restringitur ad personam, expressam secundum aliquos dec. 457. num. 3.
 Declara tamen ut ibid. num. 3.
 Ducto *ipsius* est personalissima decif. 457. numer. 4.
 Declara quando procedat, ut ibid. num. 5.
 Dictio, *panes* denotat causam proximè narratam dec. 642. num. 1.
 Dictio *per tal conto*, restringit obligationem ad causam expressam dec. 642. num. 2.
 Dictio *præfatum* refertur ad prædicta decif. 635. num. 5.
 Dictio *primo* dat ordinem procedendi, & debet servari cum inducat formam decif. 463. numer. 3.
 Dictio *quatenus* aliquando importat conditionem aliquando vero tempus, ac si diceretur, quando dec. 235. num. 13.
 Dictio *si* aliquando importat conditionem, aliquando vero tempus, ac si diceretur *quando* dec. 235. num. 13.
 Dictio *sub* importat conditionem decif. 396. num. 2.
 Dictio *taxativa tantum* excludit omnes alios præter expressos, & habet implicitam negationem non expressam dec. 184. num. 1.
 Dictio *tantum* est taxativa, & restrictiva alius dec. 730. num. 8.
 Limita num. 9.
 Dictio, *vero*, est verbum discretivum decif. 350. num. 6.
 Dictio *videlicet* est restrictiva, sed adiuncta copula, & quæ est ampliatio, redditur dispositio ambigua dec. 302. num. 5.
 Dictio *usque* denotat simultaneum vacationem dec. 576. num. 1.
 Cætera vide **VERBA**.

DIES termini non computatur termino dec. 757. num. 5. dec. 869. num. 5.
DIFFERENTIA verbalis non attenditur, quando per alia equipollentia resultat idem effectus rei dec. 415. num. 11.
DIGNOR non dicitur in materia Concurfus ad Parochialem, qui est doctior, vel maior in dignitate dec. 643. num. 5.
DIGNITAS in Ecclesia Cathedrali non est Habere Collationis Episcopi, sed ad electionem Capituli & confirmationem Episcopi spectat. dec. 773. num. 3.
 In provisione Dignitatum quodnam ius competat Episcopo, & quodnam Capitulo vide **EPISCOPI**.
DILATIO ad probandum non datur elapsis terminis peremptorijs ad probandum, nec appellatio ab illius denegatione causat nullitatem, vel attentata dec. 55. num. 9.
DISMEMBRATIO non efficitur non impedit perceptionem omnium fructuum decif. 640. numer. 3.
 Dismembrationes non fortiter effectum in vita Pontificis concedentes renocantur per successorem dec. 640. num. 4.
DISPENSATIO præsumitur obtena ad effectum, sustinendi professionem emissam ab Equite Hierosolymitano ante annum Novitiatus dec. 579. num. 3.

- DISPOSITIO** generalis dicitur specialis, quando non potest verificari nisi una specie dec. 166. num. 11.
- Dispositio** non debet continere contrarietatem, & repugnantiam dec. 119. num. 10.
- Dispositio** subsequens quantumcumque generalis restringitur secundum precedentiam dec. 538. num. 8.
- Dispositio** Testatoris ita est interpretanda ut non remaneat in suspensio dec. 584. num. 1.
- DISPOSITIVA**, & non narrativa est attendenda dec. 130. num. 1.
- DISSOLUTIO** non probatur ex tractatu ad dissolvendum dec. 343. num. 8.
- DISTRIBUTIONES** quotidianae cum non debeant nisi intereientibus probato illarum lucro, in necessarium antecedens dicitur probata praesentia dec. 558. num. 2.
- Distributiones** etiam quotidianae spectant ad eum ad quem spectat beneficium, & non ad intrusum in eo, contra quem nec requiritur protestatio dec. 842. num. 14.
- Distributiones** quotidianae lucratur impeditus interesse diuini factio Capituli dec. 115. num. 6.
- Distributiones** dantur tantum intereientibus diuini officij, unde ex distributionibus probatur residentia dec. 780. num. 3.
- Fructus**, & distributiones debeantur residenti, & intereienti dec. 439. num. 3.
- Distributiones** non lucratur excommunicatus non valens diuini interesse dec. 534. num. 3.
- Licentia** Episcopi requiritur expressa vitra iustam causam, vi lucratur distributiones dec. 348. num. 1. Amplia ut nec sufficiat tacitus consensus ut num. 3.
- Capitulum** non potest distributiones donare, vel remittere directe, vel indirecte dec. 558. num. 8.
- DIVISIO** cum reservatione onerum intelligitur de oneribus bonorum, & non de fideicommissio; maxime si illi renunciaverint dec. 514. num. 11.
- Filij** acceptantes iudicialiter divisionem factam a Matre videntur etiam acceptare renunciationes in divisione factas dec. 514. num. 10.
- Iudex** in iudicio familie heriscende debet pronunciare super tota hereditate, non autem super una re tantum dec. 459. num. 1.
- DIVISIONIS** instrumentum probat possessionem bonorum dec. 634. num. 2.
- Instrumentum** divisionis probat possessionem bonorum, idemque probatur per emptionem dec. 784. num. 3. & 4.
- Divisionis** Instrumentum probat inter dinidentes eorumque haeredes, & descendentes dec. 85. num. 1.
- DOCTORES** in specie.
- Astin. in l. is qui bores §. neque filius familias in princ. ff. de acquir. hered. declaratur dec. 401. num. 8.*
- Bart. in l. Marcellus §. quidam liberis ff. ad Trebell. & sequetur quomodo procedat dec. 908. num. 2.*
- Clar. in §. testamentum quest. 80. num. 2. declaratur dec. 452. num. 3.*
- Menoch. praesumpt. 70. num. 16. lib. 4. declaratur dec. 452. num. 4.*
- Menoch. conf. 90. declaratur dec. 597. num. 6.*
- Rum. conf. 7. declaratur dec. 385. num. 6.*
- Srader. de feud. explicatur dec. 166. num. 9.*
- Valin. in clem. vnc. de sequest. possess. & fruct. quomodo procedat dec. 799. num. 4.*
- DOCTOR** sine lege loquens non creditur maxime quando in contrarium adest communis opinio dec. 166. num. 9.
- DOCTORATUS** non requiritur in affectatione Praeceptorialis in concursu dec. 648. numer. 4. & sequen.
- DOMICILIUS** Romanus se vocans in contractibus potest Romae conveniri, in prima instantia dec. 767. num. 6.
- DOMINIUM** rei acquiritur ei cuius nomine exacta est dec. 407. num. 6.
- Dominium** probatur ex pluribus simul indicis, & ex quibus vide in numeris antecedentibus dec. 751. num. 13.
- Confessio** partis probat dominium partis aduersae, si ea legitime probetur, siue sit iudicialis, siue extrajudicialis de aequitate Canonica, non solum contra Consistentiam contra habentem causam ab eo dec. 751. num. 7. & num. 8. & maxime quando concurrant adminicula dec. 751. num. 9.
- Adminicula** ad probandum dominium, inter quae exactio pensionum dec. 751. num. 11. & num. 12. Constitutio lauatorij, & conductio dec. 751. num. 13.
- Protestatio** facta in iudicio partis aduersae, in qua citandum esse dicit N. Dominum domus, probat dominium iuncta cum alijs adminiculis dec. 751. num. 14.
- Dominio** ex una parte probato altera pars non potest se tueri sola possessione, sed debet docere de dominio titulo habili acquisito dec. 808. num. 1.
- Continuatio** domini non praesumitur quando res non fuit reperta in hereditate, & haeres se negat possidere dec. 305. num. 2.
- Dominij** translatio inter focos erit communicativa inter illos, & non abdicativa dominiij vnus in alium dec. 94. num. 5.
- DOMUS** concessa Procuratori magis praesumitur data ad habitandum, quam titulo donationis dec. 808. num. 5.
- Domus** quando minatur ruinam, nec potest alio modo reparari, debet domus vicina sustinere seruitutem construendi arcus, nisi notabile praedictum fiat vicino dec. 803. num. 4. & num. 5.
- Nominis** Domus assumptionis clausula inducit modum, & non conditionem dec. 193. num. 14.
- DONANS** iura competentia, & competitiva videtur remississe fideicommissum dec. 360. numer. 8.
- Donans** omnia iura sua competentia, & competitiva includit fideicommissum dec. 294. num. 4.
- Donans** contemplatione masculorum cis non

- extantibus non propterea datur ei regressus ad illa sed transeunt in donatarios, & eorum heredes dec. 194. num. 5.
- Donans reservato usufructu censetur tradidisse dec. 360. num. 15.
- Donator post factam validam donationem non potest amplius aliquid innovare in prædictum donatarij dec. 341. num. 10.
- Donantis renunciaciones, & confessiones præiudicant etiam Donatario dec. 343. num. 3.
- DONATIO bonorum ex hereditate delatorum intelligitur de presentibus, non de futuris dec. 360. num. 11.
- Donatio causa mortis facta à filio fam. sine consensu patris expresso non valet dec. 216. n. o.
- Donatio de rebus fideicommissis subiectis non tenet, nisi ratione legitimæ, seu Tre bellianicæ dec. 784. num. 9.
- Donatio dicitur legitimè acceptata, quando licet non fuit lectus tenor illius, tamen fuit acceptata in omnibus, & per omnia in ea contenta dec. 832. num. 1.
- Donatio ex quo non potest, si non sint servata ordinata in ea dec. 708. num. 3.
- Donatio ex longa inhabitatione, & possessione domus non presumitur nisi probetur, maxime quando alia coniectura capi potest dec. 808. num. 3.
- Domus concessa Procuratori magis presumitur data ad habitandum, quam titulo donationis dec. 808. num. 5.
- Donationis pro construendo Monasterio acceptatio non valet nisi habita notitia omnium contentorum in ea, & quomodo inducitur dicta scientia num. sequenti dec. 824. num. 2.
- Donatio facta pro construendo Monasterio Fratrum debet per eos acceptari in Capitulo generali dec. 824. num. 1.
- Donatione facta pro edificando Monasterio sub beneplacito Apostolico dicitur conditionalis, & non potest agi ante dictum beneplacitum dec. 596. num. 1.
- Donatio facta pro edificando Monasterio sub beneplacito Sedis Apostolicæ non potest exequi, nisi præcedente dicto beneplacito dec. 708. num. 2.
- Donatio facta pro edificando Monasterio cum bona venia Sedis Apostolicæ, & sine aliquo onere, si imponatur onus licet intenuerit beneplacitum Papæ non expressis onetibus non potest exequi, & quare dec. 596. num. 3.
- Donatio facta sub modo, & conditione resoluunt eis non impletis dec. 388. num. 3.
- Donatio iurisdictionis non valet sine consensu Episcopi met, vel alterius de eius mandato expresso dec. 393. num. 7.
- Limita quando est facta favore compatrioti, & donatarius est in possessione præsentandi ibid. num. 8.
- Donatio omnium bonorum non valet, nisi reservato aliquid pro se ibid. dec. 166. num. 14.
- Processus non potest donare dec. 360. num. 9.
- Donationis ratificatio, & omnium in instrumento illius contentorum inducit scientiam omnium, quæ continentur in donatione dec. 824. num. 3.
- Donatio rei litigiosa non valet lite pendente dec. 843. num. 4.
- Limita quando lis est solum super possessorio ibid. num. 5.
- Res donata quando dicatur effecta patrimonium donantis, & consolidata inter alia bona ipsius donantis remissive dec. 843. numer. 12.
- DONATARIUS non habet plus iuris in rebus donatis, quam habet donans dec. 388. num. 1.
- Donatarius non debet gravari virtute donatam nisi donator adiecerit condiciones obligantes dec. 388. num. 3.
- Donatario abenti non queritur ius ante ratificationem, vel acceptationem etiam si ante stipulationem Notarij dec. 843. num. 9.
- Donatario si duplicem conditiones potest non acceptare dec. 388. num. 9.
- DOS, & alimenta à patri procedant dec. 319. num. 16.
- Dos traditur inter filias dec. 169. num. 2.
- Dos, & illius augmentum spectat ad filios illius matrimonij mortuis parentibus dec. 169. num. 1.
- Dos non habet executionem paratam, nisi intervenierit obligatio Cameralis dec. 777. num. 1.
- Dos non potest peti quando maritus promissè renunciations vxoris non sequito adimplemento, licet in fructibus ob diversitatem rationis dec. 777. num. 15. & num. 16.
- Promissione non adimpleta de faciendo renunciari vxorem bonis patris potest agi pro dote dec. 777. num. 9.
- Fallit, quando maritus fecit suum posse, vt renunciare dec. 777. num. 9. & num. 10.
- Filia competit officium Iudicis ad compellendam Patrem ad ei constituendam eandem dotem datam primo viro dec. 887. num. 3.
- Limita non procedere, quando filia habuit legatum à patre dec. 887. num. 4.
- Dos promissa in quantitate, & assignata in tot bonis dicitur æstimata à lege etiam non æstimatis bonis assignatis dec. 845. num. 5.
- Dotis petendæ actio spectat ad maritum viuentem, & non ad vxorem, ad quam spectat solum mortuo Viro dec. 613. num. 15.
- DOTALIS LUCRUM ex statuto Vrbis maritus prædefuncta vxore lucratur dec. 644. num. 3.
- Vir ex statuto Vrbis lib. 1. cap. 131. lucratur quartum dotale, quando moritur vxor sine liberis dec. 544. num. 2.
- Dotale quartum dicitur æs alienum hereditarium, & possunt pro eo vendi bona hereditaria dec. 544. num. 2.
- Dotale quartum solum ex fructibus hereditatis dicitur solum ex re propria heredis dec. 544. num. 3.
- DOTALIS PUNDO si alienetur, & pecunia inde retracta ad formam pacti inuestiatur, res empta esthetur fundus dotalis dec. 644. num. 2.
- Dotis datio in fundum, & pro fundo Dotali quomodo intelligatur dec. 845. num. 6.
- Maritus habet exercitium actionis in bonis dotalibus; in alijs verò de consensu vxoris dec. 662. num. 4.

DOTARE sororem pauperem tenetur, qui habet unde eam commodè dotare possit dec. 177. num. 3.

Mater non potest dotare filiam in præiudicium fideicommissi dec. 151. num. 1.

DOTIS AVGVMENTVM soluto matrimonio sine liberis debet renerti integrè ad dantem, siue ad eius hæredes dec. 239. num. 2.

DOTIS FRVCTVS debentur marito in recompensam onerum matrimonij decif. 862. num. 1.

Amplia etiam si ille non impleat ex parte sua ibid. num. 2.

Fructus dotis debentur viduæ soluto matrimonio, confiso de illius inopia, & de diligentis factis pro dote consequenda, quæ requisita sunt necessaria, quando fructus petuntur ab hæredibus viri secus si à promissore dotis decif. 647. num. 1. & 3.

Pater donans potest pacificè de viuis dotis in casu restitutionis dec. 379. num. 3.

Fructus dotis quando censentur remissi, & quando non, & de consecutis pro non remissione dec. 647. num. 4. 5. & 6.

Vxor non potest petere interesse dotis viuente marito dec. 349. num. 1.

Dote promissa sine promissione interesse nec ad certum tempus non debetur interesse, quia cessat mora dec. 349. num. 2.

Pro inetrufuris dotis sunt obligata ea bona, quæ sunt obligata pro restitutione dotis decif. 83. num. 6.

Dotis solutz non debentur fructus marito dec. 862. num. 4.

Fructus exiguntur à vidua pro dote, si sit inops & diligentiam fecerit pro exigendo dec. 349. num. 7.

Fructus dotis si petantur ex dispositione iuris communis debentur etiam si opponatur exceptio adimplementi non sequuti in instrumento dec. 777. num. 18.

Fructus dotis debentur non solum in promissione rei stabili, sed in promissione pecuniæ fauore dotis dec. 777. num. 8.

Fructus dotis debentur subistentibus onera matrimonij etiam cessante mora dec. 777. n. 7.

Pañum correspondens de soluenda dote facta renunciatione non habet locum in fructibus dec. 777. num. 17.

Dotis interesse debetur post moram dec. 349. num. 3.

Fructus dotis debentur à die motæ litis dec. 777. num. 6.

Fructus dotis succedunt loco alimentorum, & habent executionem pararam dec. 777. nu. 2.

Vxor exigens fructus ex bonis mariti, debet illos computare in dotem, & eis non liquidatis non potest dari mandatum executionis pro dote dec. 743. num. 7.

Fructus dotis promissæ, & non solutz debentur per promissorem mulieri loco alimentorum dec. 647. num. 3.

Fructus dotis debentur constante matrimonio propter illius onera dec. 647. num. 1.

DOTIS RESERVATIO non admittit exceptionem compensationis, nec retentio dotis ob credi-

tum admittitur; Fallit, quando mulier administrat bona mariti, & constat sibi potuisse satisfacere dec. 743. nu. 3. 4. & 5. Vnde mulieri assenti non fuisse satisfactam de dote, incumbit onus probandi dec. 743. num. 6.

Restitutio dotis potest fieri etiam de bonis fideicommissi subiectis; maxime de licentia fideicommissarii dec. 547. num. 5.

Ad restitutionem dotis agens tenetur probare illius solutionem dec. 630. num. 1.

Socer, & maritus obligati in forma Camere pro restitutione dotis obligant etiam hæredes via executiua dec. 743. num. 11.

Bona obligata pro restitutione dotis sunt etiam obligata pro interius dec. 83. num. 6.

DOTIS SOLVITIO præsumitur inter diuites dec. 662. num. 3.

Confessio mariti in testamento emissa probat solutionem dotis præcedente promissione eius, & quomodo dec. 662. num. 1.

Vxor possidens bona fideicommissaria relicta à marito, & percipiens fructus præsumitur sibi de dote satisfecisse dec. 741. num. 2.

Dotis promissio non arguit solutionem illius dec. 630. num. 2.

Assignatio dotis, & solutio dotis differant inter se dec. 331. num. 1.

Per assignationem prædij pro dote, non censetur facta solutio dec. 331. num. 2.

DYBIA proponuntur vna tantum parte informante, quando altera pars citata informare recusat, & est contraria dec. 34. num. 1.

Bulla Py IV. non inducit necessitatem proponendi in Rota dubia superflua decif. 178. numer. 8.

DYBETAS facit admittere id, quod aliis non admitteretur, prout etiam difficultas dec. 102. num. 8. & num. 9.

E.

ECCLÉSIA inferior debet regulariter se conformare Ecclesiæ Metropolitana, & vniuersali nisi Ecclesia inferior habeat festum particulare dec. 301. num. 6. & num. 7.

Ecclesia alias Parochialis loco depopulato remanet Parochialis habito dec. 63. num. 6.

Cetera Vide PAROCHIALIS.

Ecclesia in dubio præsumitur consecrata, & asserens non esse consecratam debet probare dec. 301. num. 11.

Subiectio vnius Ecclesiæ alteri probari debet concludenter ad effectum præhæmientia, &c. dec. 110. num. 1.

Ecclesiæ damnum debet emitti dec. 375. nu. 2.

Ecclesia non dicitur laica, quando res datur pro currenti valore, licet postea minuat dec. 193. num. 1.

ELECTIO est valida si sit facta à maiori, & saniori parte totius Capituli habentis ius eligendi, & congregati more Capituli dec. 890. num. 1.

Electio quomodo sit publicanda dec. 890. num. 3.

Electio instrumentum etiam sine testibus subtenetur, & dicitur in forma probanti decif. 890. num. 6.

Ele-

- Electiōi dicuntur consensisse Electores praesentes, & tacentes dec. 890. num. 5.
 Eligere seipsum nemo potest, nec eligi per eos substitutum dec. 889. num. 14.
- ELECTVS** industria personae suae non potest per substitutum inferre dec. 132. num. 7.
- EMPHYTEUTA** debet refarcire damnum factum in fundo Emphyteutico dec. 257. num. 13.
- Emphyteuta habet vtilem actionem ad pretendendum fundum dec. 257. num. 7.
- Emphyteuta inueniens Thesaurum, vel statuas in fundo emphyteutico acquirit dominium illarum dec. 257. num. 4.
- EMPHYTEUTIS** defunctio Parte dicitur finita, & filij dicuntur succedere de nouo, & dicitur noua emphyteusis dec. 166. num. 5.
- Emphyteusis fit similis locationi, quando habet correspondentiam fructuum dec. 310. num. 5.
- Emphyteusis licet appellata à contrahentibus, tamen si pensio correspondet fructibus habet naturam locationis dec. 310. num. 4.
- Emphyteusis alia est hereditaria alia ex pacto, & proindia dec. 166. num. 7.
- Emphyteusis non competit hereditibus vel hereditibus, sed vel filijs ex pacto, & proindia primi acquiritur dec. 166. num. 2.
- Emphyteusis non praesumitur, sed Censualitas dec. 897. num. 5.
- Filiorum appellatione non veniunt feminae in emphyteusis Ecclesiastica dec. 95. num. 1.
- Feminae descendentes ex vltimo possessore, emphyteusis si excluderetur diceretur peioris conditionis feminarum extranearum adnuntiarum dec. 95. num. 3.
- Filiae feminae personae nominatae in emphyteusi debent in ea succedere, ac si ipsa nominatae, acquisiuerit ab initio emphyteusim dec. 95. num. 4.
- Emphyteutica an veniant appellatione bonorum dec. 166. num. 6.
- EMPTIO** si fiat à marito nomine proprio de pecunia uxoris res empta elicitur ipsius mariti dec. 844. num. 1.
- Emptio, & venditio facta censetur pro meritate, & translaturum Dominium quocumque res traditur duobus estimata dec. 94. num. 1.
- Emptio probat possessionem bonorum dec. 784. num. 3. & 4.
- Empta ab herede hereditario nomine hereditatis acquirere dicuntur dec. 789. num. 1.
- EMPTOR** in emptione non censetur stare assertioni partis, sed peritiorum dec. 542. num. 5.
- Dammum, vel lucrum in re empta spectat ad emptorem dec. 193. num. 2.
- Emptione facta à marito nomine proprio, licet ex pecunia uxoris transit dominium in emptorem dec. 610. num. 3.
- Bona dicuntur propria emptoris, & non fideicommissi quando emens illa emit nomine proprio dec. 83. num. 10.
- Res empta de pecunijs alicuius, ei que consignata, ei acquiritur, licet alieno nomine, empta fuerit dec. 407. num. 11.
- ENUNCIATIVAE** antiquae censum menia
- Episcopalis multum probat dec. 737. num. 5.
- Episcopi enunciativa, quando conferunt ordines in aliena Diocesi de licentia Diocesani probat dictam licentiam dec. 213. num. 2.
- Enunciatiua instrumenti non potest iurari, quae impugnatur idem instrumentum vel nullum dec. 730. num. 3.
- Enunciatiua sententiae Iudicis a quo non probat contra appellatorem dec. 618. num. 2.
- Enunciatiua Vicarii de qualitate beneficii suae Diocesis probat, quia censetur informatus dec. 737. num. 16.
- Enunciatiua vnica antiquissima probat titulum dec. 266. num. 1.
- ENUNCIATIVAE** antiquissimae instrumentorum supra centum annos emanatae ab his quando poterant venire, probant vnionem dec. 214. num. 1.
- Enunciatiuae antiquae ultra centum annos probant dec. 41. num. 1.
- Enunciatiuae duae in antiquis habent vim famae; maxime quando emanantur a duobus instrumentis, & a diuersis personis dec. 737. num. 13. & num. 14.
- Enunciatiuae recentes non probant, maxime ubi principaliter agitur de enunciato dec. 600. num. 3.
- EPISCOPVS** an possit procedere contra delinquentes in loco exempto Vide DELICTA. DELICTVM. EXEMPTIO. EXEMPTVS.
- Episcopus dans possessionem praesumitur vidisse titulum dec. 185. num. 4.
- Episcopus est executor Piorum religiosorum dec. 898. num. 5.
- Episcopus, & deponatur ab eo habet cognitionem an Canonici resederit nec ne ad effectum penandi, & priuandi fructibus dec. 558. num. 9.
- Episcopus habens bona patrimonialia potest de illis disponere dec. 9. 4. num. 1.
- Episcopus gaudet alternatiua ob residentiam in sua Ecclesia, & in beneficijs liberae collationis dec. 773. num. 14.
- Episcopus in collatione dignitatum sui Capituli habet simultaneam potestatem cum Capitulo, & in his Episcopus solus habet tantam auctoritatem, quantum totum Capitulum dec. 773. num. 17. & num. 18.
- In dignitatibus, quae sunt beneficia electiua Capitulum eligit, & Episcopus confirmat dec. 773. num. 19.
- Episcopus in examine ad Parochiales potest procedere per nominationem, & per edictum dec. 653. num. 3.
- Episcopus non potest sedem per longum tempus alibi consistere, quam in sua Ecclesia Cathedrali, vel Ciuitate dec. 865. num. 2.
- Episcopus non potest confirmare statutum Capituli de puritate sanguinis, quia non potest statuere contra ius dec. 723. num. 2.
- Episcopus non potest statuere contra ius nec statutum contra ius confirmare dec. 729. num. 3.
- Episcopus non prouidet prioratus, nisi sit in quasi possessione conferendi dec. 186. num. 2.
- Episcopus non subiecit iurisdictioni Capituli dec. 733. num. 7.

- Episcopus** potest bona deuoluta Ecclesie concedere in feudum consanguineis dec. 97. n. 2. Subditus Episcopi ratione originis, & domicilij delinquens in loco exempto, vel contra exemptos puniuntur ab Episcopo dec. 750. nu. 3. Episcopus, vel Archiepiscopus presumitur acquisiuisse, ex fructibus Ecclesie dec. 914. nu. 3. Episcopus *Sulmonen*. Interuenit Concilio Romano sub Simacho Papa dec. 865. num. 14.
- Episcopi** scientia, & patientia inducitur ex obseruantia rei, de qua agitur ipso presente in eodem loco dec. 120. num. 11.
- Absentia Episcopi licet illum priuet alternatiua, non tamen potest praeiudicare Papae dec. 464. num. 3.
- Licentia Episcopi ut praebendatus absit debet esse in scriptis, & causa cognita dec. 401. nu. 9. Episcopi licentia, ut praebendatus absit requiritur expressa, & non sufficit tacita dec. 401. num. 7. & num. 8.
- Episcopo** non permittitur principalem Cathedralen relinquere, & ad aliam Ecclesiam, etiam in Diocesi se transferre dec. 865. nu. 3. Episcopo vero ex causa lucretia debetur dec. 99. num. 10.
- Epistola** non acceptata re integra, nec obligat, nec aliquem effectum parit ob defectu consensu simultanei qui post mortem non potest interuenire dec. 343. num. 5.
- Epistola facit confessionem extraiudicalem dec. 343. num. 7.
- Epistola semper loquitur dec. 343. num. 4.
- Cetera Vide *LITTERAS*.
- Eques Hierosolymitanus** professus non potest donare dec. 360. num. 9.
- Equites Hierosolymitani** sunt Religiosi, & bona iure proprio retinere non possunt, sed religioni acquirunt dec. 294. num. 1.
- Equites Hierosolymitani sunt proprie Religiosi renunciauerunt proprie voluntati, & non habent uelle, neque nolle dec. 360. nu. 10.
- Equites Hierosolymitani tenentur seruare annum probationis dec. 326. num. 2.
- Equites Hierosolymitani comprehenduntur sub decreto *Concilij* de anno probationis ex decreto Congregationis eiusdem *Concilij* dec. 326. num. 3.
- Congregatio *Concilij* dubitauit de comprehensione Equitum Hierosolymitanorum sub decreto *Concilij* circa anni probationis dec. 326. num. 4.
- Cetera Vide *MILES MILITVM TRIVMVS*.
- Errectio operis in perpetuum assignationem dec. 120. num. 6.
- Equites Hierosolymitani sua vita durante possunt succedere fideicommissio ex *Statuto Religiosi* dec. 360. num. 5.
- Nobilitas in Equite Hierosolymitano Vide *NOBILITAS*.
- Antianitas, & Nouitiatus sunt diuersa in Equitibus dec. 370. num. 4.
- Error** nominis Sancti non vitiat gratiam beneficii, quando de illius corpore constat dec. 60. num. 5.
- Error non presumitur, nisi probetur dec. 223. num. 5.
- Error Notarij non debet nocere partibus dec. 117. num. 1.
- Error potest coniecturis probari dec. 117. n. 2.
- Error presumitur quando demonstratio nominis, cognominis, & probationes testium aliud ostendunt dec. 183. num. 7.
- Error presumitur cum ex subsequentibus constat antecedencia sequentibus non respondent dec. 726. num. 3.
- Eventus** posterior presumitur successisse vigore tituli, & dispositionis praecedentis dec. 135. n. 10.
- Evictionis** agere non potest qui non soluit integrum pretium dec. 513. num. 1.
- Res hypotecata pro euisione non potest vendi dec. 193. num. 3.
- Exactor non potest uti re exacta nomine alterius, sed ei tenetur eam custodire, & restituere dec. 407. num. 8.
- Examen** factum durante termino ad appellandum, & post appellationem est attentandum dec. 631. num. 1.
- Reprobatus a primo executore litterarum non potest a secundo admitti dec. 603. num. 1.
- Appellatio a reprobatione in examine Vide *APPELLATIO*.
- Examen testium** sustinetur sub citatione vaga, quando sunt examinati cum interrogatorijs in termino probatorio dec. 687. num. 4.
- Arbitrium intrat pro sananda nullitate examinis testium, quando fuerunt examinati cum interrogatorijs partis dec. 127. num. 1. & 4.
- Arbitrium non solet adhibere Romae pro sananda nullitate examinis testium proueniente ex defectu iurisdictionis dec. 127. num. 3.
- Examini tacite consentire dicitur, qui dat interrogatoria dec. 127. num. 2.
- Forma data in litteris commissionis pro examine testium ad vnguem est seruanda dec. 834. num. 1.
- Exceptio** inualiditatis tituli admittitur in Iudicio summarijsimo manutentionis dec. 430. n. 7.
- Declata quando oritur ex lectura, & ventre ipsius tituli, si vero est turbida rejicitur ibid. num. 8. & 10.
- Exceptio non adimplementi obstat agenti dec. 901. num. 4.
- Exceptio non implemeti obstat, ut nec competit actio ex contractu non impleto dec. 388. n. 2.
- Exceptio, quod quis egerit sine auctoritate non potest opponi post sententiam, nec reddit iudicium retrò nullum dec. 887. num. 2.
- Exceptio Iurispatronatus nisi probetur incontinenti non impedit executionem litterarum Apostolicarum dec. 823. num. 3.
- Exceptio respiciens petitorem non admittitur in iudicio spolij dec. 45. 5. nu. 12. & num. 14.
- Exceptio, quae non percutit fundamentum gratiae non admittitur dec. 773. num. 21.
- Exceptio turbida, & requirens altiorem indaginem rejicitur ad petitionem dec. 423. nu. 9.
- Rei & Possessiones possunt opponere omnes exceptiones, quae excludunt intentionem actoris, etiam si sint de iure tertij dec. 388. nu. 10.
- Exceptio de iure tertij quando, & quomodo opponi possit dec. 906. num. 2.
- Exceptio delicti commissi in loco exempto

- est de iure tertij, quam subditus aduersus intentionem fundatam sub Ordinarij obijcere non potest dec. 746. num. 6.
- Fisci, & Camera exceptio potest opponi à solo Fisco, & Camera dec. 102. num. 18.
- EXCESSVS** etiam in modico vitiat in totum dec. 475. num. 4.
- Excessus mandati executioni reddit executionem nullam, quando de eo constat dec. 340. n. 1.
- Cognitio incidentium Commissionis Rotalis spectat ad Rotam, cum agitur de excessu, & non ad inferiorem dec. 612. num. 7.
- Excessus quando sit probandus de tempore gratiæ dec. 422. num. 8.
- EXCESSIVITAS** caularum iniustitiam dec. 158. nu. 2.
- Excessivitas expensarum in melioramenti satisfactum non admittitur nisi sit tanta, quod debitor habeat rem pro derelicta dec. 36. num. 7.
- EXCOMMUNICATIO** est gladius, & verus Ecclesiasticæ discipline dec. 214. num. 5.
- Excommunicationis exceptio non obstat attestatorum revocationi dec. 919. num. 10.
- Excommunicatio laici, vel iniusta inducit iuratum timorem dec. 114. num. 3.
- EXCOMMUNICATUS** ad finem contrahendi matrimonij lapso biennio debet absolvi, ne deficiat consensus in matrimonio, etiamsi non petat, ne reddatur suspectus de hæresi dec. 610. n. 1.
- Excommunicatus non lucratur fructus, nec distributiones sui beneficii dec. 534. num. 1.
- Excommunicatus non potest audiri, nec imperare scriptum dec. 266. num. 5.
- Theologus non legens ob excommunicationem non lucratur redditus suæ præbendæ Theologalis dec. 534. num. 4.
- Excommunicatus ob non exhibitionem librorum iustificat excommunicationem constituendo libros esse penes ipsum dec. 534. num. 5.
- Excommunicatus declarari potest qui intimatus ad solutionem continuavit litigare, & non obtulit separatam solvendi dec. 800. nu. 8.
- Absolutionem petens quando dicatur fateri se excommunicatum dec. 148. num. 9.
- EXECUTIO** cepta non retardatur dec. 87. num. 7.
- Executio dicitur cepta quando est petita dec. 87. num. 8.
- Executio dicitur cepta per relaxationem executorialium dec. 266. num. 8.
- Executio die feriata fieri non potest dec. 173. num. 3.
- Executio est nulla, facta non precedente liquidatione dec. 134. num. 5 dec. 173. num. 5.
- Executio excedens lites sententiæ revocatur dec. 302. num. 1.
- Executio excedens tenorem sententiæ revocatur dec. 302. num. 8.
- Mandatum quo ad certa bona non extenditur ad alia, & propterea executio dicitur excessiva dec. 104. num. 3.
- Executio facta post inhibitionem est attentata dec. 332. num. 1.
- Executio non potest fieri contra debitorem, pro pretio erogatum in extinctionem realius, in quo ipse debitor est obligatus dec. 172. n. 6.
- Executio facta post appellationem, & inhibitionem non vincit attentatam, si postea per
- Papam sit causa eidem Iudici remissa, quia per remissionem causæ appellatio, & inhibicio evanuit dec. 836. num. 7.
- Executio mandati expediri non potest, nisi eum probatione clara, & liquida, & non requirente causæ cognitionem dec. 892. num. 2.
- Executio mandati relaxati super re litigiosa exequitur contra eam in quem ipsa res fuit translata licet pendente, maxime quando scilicet litem dec. 873. num. 1.
- Arbitrium non intrat ad retardandam executionem dec. 87. num. 1.
- Executio posterior præsumitur successisse vigore tituli, & dispositionis præcedentis dec. 135. num. 10.
- Executio rei iudicæ non est retardanda dec. 266. num. 6.
- Executio perfecta dicitur, vel à lege ipso iure per dominij translationem, vel ab homine per rei traditionem dec. 789. num. 16.
- Executione sententiæ suspensa suspenduntur omnia ab illa procedentia dec. 412. num. 3.
- Executionis species est relaxare mandatum dec. 565. num. 2.
- Bona promittentis opus pium sunt ad illud tacite obligata, & contra illa potest exequi dec. 898. num. 1.
- EXECUTIVUS** non potest procedi contra Tertium possessorem etiam vigore obligationis Cameralis dec. 541. num. 3.
- Executivus non potest agere qui capit agere ordinarie dec. 590. num. 4.
- Cætera vide **VIA EXECUTIVA**.
- EXECUTOR** contradicente, & appellante adversario non potest immittere nisi iustificata gratia dec. 548. num. 7.
- Executor merus non definit esse mandatus tirari, & admittens aliquem ad probandum dec. 155. num. 21. & num. 17.
- Executor merus mandans dari possessionem præsumitur extra iudicium informatus dec. 155. num. 3.
- Executor mixtus tenetur iudicialiter procedere dec. 375. num. 2.
- Executor quando dicatur mixtus dec. 375. num. 1.
- Executor ex quibus dicatur mixtus dec. 895. num. 3.
- Iurisdicchio Executoris litterarum Apostolicarum deficit per inhibitionem ei factam, & intimatam, & voluit Rotam inhibenti dec. 787. num. 1. Ampli. num. 4.
- Executor operis pji habet auctoritatem contra bona illud relinquens, ut exequatur, & periciatur dec. 898. num. 2.
- Executor secundus adiri potest, quando primus non exequitur litteras intra 30. dies iuxta decretum ipsarum litterarum dec. 594. num. 4.
- Executor unus si prævenit, non potest alius se ingerere dec. 599. num. 2.
- Præsumitur pro exectutore dec. 155. num. 5.
- Executoris meri officium est extrajudiciale, & potest extrajudicialiter iustificare dec. 155. nu. 15. & 19.

- Reprobatus à primo Executore litterarum, non potest à secundo admitti dec. 603. n. 1.
- EXECUTORIALES** non dantur à Rota sine noua Commissione propter presentiam Principis; sed hoc sufficit vnicui Commissioni dec. 104. num. 4.
- Executoriales lite pendente relaxantur sunt attentatæ dec. 339. num. 2.
- Tribus sententiis conformibus existentibus, vel re iudicata dantur executoriales dec. 339. num. 3.
- EXEMPTIO** concessa Fratribus Beatæ Mariæ del Pilar habet locum quoad eos, qui viuunt in eodem Monasterio dec. 746. num. 1.
- Beneficiari Beatæ Mariæ del Pilar habitantes extra monasterium non gaudent exemptione, sed sunt sub iurisdictione Ordinarij dec. 746. num. 2. & num. 3.
- Exemptio est odiosa, & strictè interpretanda dec. 518. num. 3.
- Exemptio quidquid non acquirit Prelato, vel loco exempto intelligitur Episcopo reuerentiam dec. 746. num. 9.
- EXEMPTVS** delinquens in loco exempto non potest puniri ab Ordinario dec. 750. num. 1.
- Non exemptus delinquens in loco exempto, vel contra personam exemptam non eximitur à iurisdictione Ordinarij dec. 746. num. 4.
- Ordinarius ratione originis, & domicilij semper est iudex competens pro delictis commissis in loco exempto dec. 746. num. 5.
- Exemptio delicti commissi in loco exempto est de iure tertij, quam subditus aduersus intentionem sui Ordinarij de iure communi fundatam obijcere non potest dec. 746. num. 6.
- Ordinarius non potest cognoscere de non subdito delinquentè in loco exempto dec. 750. n. 2.
- Locus exemptus licet sit de Diocesi, non tamen est de territorio, unde provenit iurisdictione dec. 750. num. 4.
- EXHIBITIO** libri facta alteri, quam compulsori releuat dec. 334. num. 6.
- Folium est exhibendum, ut arguatur de falso dec. 338. num. 4.
- Notarius tenetur exhibere scripturam etiam suspectam, & nullam dec. 338. num. 5.
- EXITVS** probat quid fuerit actum dec. 94. n. 22.
- EXPECTATIVÆ** sunt prohibitz per *Council Tridentin.* dec. 490. num. 1.
- EXPENSÆ** in obligatione Camerali debentur iure actionis, & tunc peti possunt etiam post relaxationem mandati dec. 371. num. 8. & n. 9.
- Funeris impensæ presumuntur factæ à marito, quando in eius domo decellit Vxor dec. 624. num. 4.
- Expensæ recollectionis fructuum sunt deducendæ dec. 406. num. 2.
- Expensæ recollectionis fructuum quando non deducuntur dec. 363. num. 15.
- Expensæ mandati debentur tantum quando est actum vigore obligationis Cameralis dec. 371. num. 7.
- Expensæ litis debentur officio Iudicis mercenario dec. 371. num. 2.
- Litis expensæ nemo tenetur subministrare de proprijs pecunijs suo colligantur dec. 157. n. 3.

- Lis quando est propter utilitatem Ecclesiæ expensæ sunt de massa communi mensæ Capitularis dec. 157. num. 2.
- Atbitrium intrat ad referendam restitutionem expensarum in fine litis dec. 144. num. 1.
- Rotæ stilus circa litis expensas, quomodo, & quando procedat dec. 371. num. 5. & num. 6.
- Expensæ debitz officio Iudicis regulantur iuxta l. terminato *C. de fruct. & lit. expens.* dec. 371. num. 30.
- Condemnatus in pluribus articulis, & vincens in vno non debet in omnibus expensis condemnari; sed datur compensatio dec. 339. numer. 4.
- Expensæ non comprehenduntur sub clausula *pario literis* dec. 734. num. 5.
- Citatio requiritur in taxatione expensarum facta post condemnationem earum dec. 407. num. 4.
- Expensæ litis non debentur absque condemnatione in illis dec. 371. num. 1.
- Excessuivas expensarum in melioramentis factarum non admittitur nisi sit tanta, quod Debitor habeat rem pro derelicta dec. 26. n. 7.
- EXPRESSIO** eius, quod tacite inest, non inducit superfluitatem dec. 538. num. 10.
- Expressio eius, quod tacite inest nihil operatur dec. 335. num. 8.
- IN EXTRAJUDICIALIBVS** creditur facienti dec. 155. numer. 4.
- EXTRAVAG.** ad regimen de *proben.* dispositio explicatur dec. 837. num. 2.
- EXTREMIS** probatis media presumuntur dec. 135. numer. 12.

F.

- F**ACTORIS deputatione infertur ad collectionem fructum dec. 363. num. 3.
- FACULTAS** à testatore concessa de ingrediendo possessionem propria auctoritate, cessat eo ipso, quod iudicialiter agitur & obtinetur sententia, & mandata de manutendo dec. 781. num. 4.
- Facultatem maiorem in alium nemo transferre potest quam ipse habeat dec. 839. num. 9.
- FALSITATIS** suspicio in ciuilibus habetur pro falsitate dec. 322. num. 7.
- Presumptio falsitatis eliditur per aliud originale, & transcriptum dec. 281. num. 5.
- FAMA** nuda de morte absentis non sufficit dec. 683. num. 6.
- Publica vox, & fama inuicibilis non suffragatur, & dicitur potius vana vox Populi dec. 682. num. 9.
- FAMILIA** *Colanmensium* antiquissima, & magnitudine, diuitijs, statu, alijsque insignibus, & nobilissimis qualitatibus primaria dec. 350. num. 8.
- Familia de *Comitis* est nobilissima dec. 428. num. 10. & num. 12.
- Familia propagatio magis conuenit agnatis, qui sunt de sanguine, quam cognatis dec. 192. num. 24.
- Familiarium ad honorem valde conferunt antiquæ habitationes dec. 428. num. 11.

FAMILIARIS Cardinalium vulgo nuncupati *gentilhomini* intersuane absque mercede, & sub spe remunerationis cum certa portione decif. 393. num. 3.

FAMILIARITAS probatur consilio de mente, & dente dec. 60. num. 2.

FAMILIARITAS probatur ex rogatu cum adminicula dec. 719. num. 5.

Item ex testibus deponentibus de requisitis ad inducendam familiaritatem, quæ requisita enumerantur dec. 739. num. 6.

FATALIS elapsus, & non prorogaris sententia transit in iudicatum dec. 747. num. 4.

FIDEICOMMISSARI diuidentes fideicommissum, & de eo disponentes ab eo excluduntur decif. 514. num. 1.

FIDEICOMMISSARIO datur restitutio in integrum aduersus præscriptionem ex capite verisimilis ignorantie ex communiore, & receptori sententia dec. 46. num. 5.

Fideicommissario conceditur immissio stante negligentia heredis grauati, ne locupletetur cum aliena iactura, sed non simpliciter propter incertitudinem ratione quotæ dec. 772. num. 8.

FIDEICOMMISSARIUS agens teneretur probare bona fuisse in bonis fideicommittentis dec. 85. num. 4.

Fideicommissarius debet capere bona de manu heredis grauati dec. 387. num. 2.

Fideicommissarius inueniens confusionem, & difficultatem facio antecessoris in bonis fideicommissi illa alienando non controuenit voluntati contrarie fideicommittentis dec. 103. num. 19.

Sed debet inuestire pretium pro utilitate ipsius fideicommissi dec. 102. num. 20.

Fideicommissarius non tenetur stare locacioni factæ grauato, qui in præiudicium fideicommissarii locare nequit dec. 618. num. 5.

Fideicommissarius potest agere, quod fructus percepti per heredem grauatum computentur in Trebellianicam dec. 363. num. 12.

Fideicommissarius potest vendere bona immobilia fideicommissi ab illis, in quibus fuerunt alienata, stante prohibitione fideicommittentis, & de mobilibus etiam consumptis potest petere sibi reddi rationem ab herede dec. 103. num. 4.

Heres, & fideicommissarius habent iuris assensentiam pro se, sed in concursu potior est fideicommissaria dec. 363. num. 13.

FIDEICOMMISSI bona fuisse in bonis fideicommissis probat instrumentum divisionis inter illum, & eius fratres factæ dec. 900. num. 3.

Item ex testibus dec. 906. num. 4.

Fideicommissi bona alienata possunt vindicari dec. 83. num. 9.

FIDEICOMMISSI bona quando possint alienari, & pretium spectat ad fideicommissarium decif. 103. num. 12.

Fideicommissi bonorum alienatio tenet non obstante prohibitione fideicommittentis, quæ sunt mobilia tempore peritura, & stabilia infructifera dec. 102. num. 5. & 16.

Item quando confute fuerint alienata, itaque non possunt discerni dec. 103. num. 6. & 16.

Fideicommissi bonorum restitutio probatur ex possessione illorum capta de mandato iudicis dec. 35. num. 2.

Fideicommissi exceptio non retardat executionem mandati executiuæ quia requirit altioris indaginem, & commodum dec. 393. num. 1.

Fideicommissi exceptio antiqua de qua clare constat adimititur ad retardandam immissionem ex nouo fideicommissio dec. 634. num. 6.

Homicida priuatur successione fideicommissi dec. 649. num. 9.

Fideicommissi ignorantia regulariter præsumitur in filiis, & nepotibus dec. 377. num. 3.

Fideicommissi in successione spectatur habilitas tempore successione dec. 649. num. 10.

Fideicommissi oppositio non suffragatur nisi docto de illius purificatione ad fauorem opposentis, & legitimata illius persona dec. 370. num. 3. & 4.

Fideicommissi perpetui præsumptio est testatorem voluisse in eo succedi eo ordine, quo succeditur ab intestato dec. 192. num. 16.

Fideicommissi purificatio probatur purificatione conditione, sub quo fuit relictum, & morte fideicommittentis probata dec. 273. num. 3.

Fideicommissi scientiam non inducunt verba filij dicentis ad eum deuenisse bona patris dec. 377. num. 3.

FIDEICOMMISSO relinquenda bona intelligitur de propria, non autem de alijs fideicommissis subiectis dec. 697. num. 1.

Bona acquisita a fideicommissario non veniunt sub fideicommissio dec. 85. num. 5.

Præstentis, quod in fideicommissio nouo sine comprehensa bona antiqui fideicommissi debet id probare d. c. 697. num. 1.

FIDEICOMMISSUM ex quibus inducatur dec. 547. num. 1.

Fideicommissum habentes ex persona propria non delent ex eo solvere debitum patris dec. 634. num. 3.

Fideicommissum dicitur per diuisionem remissum, quando super bonis diuisis aliud ius, quam ratione fideicommissi non competebar diuidentibus dec. 514. num. 6.

Fideicommissum non censetur remissum per simplicem diuisionem dec. 514. num. 4. Declara vi infra.

Donans tura competentia an includat fideicommissum. Vide DONANS.

Fideicommissum non purificatum tempore delicti sed purificatum tempore restitutionis debetur dec. 360. num. 1.

Fideicommissum per quam mortem ciuilem dicatur purificatum dec. 148. num. 1.

Fideicommissum positum in fine refertur ad verumque casum præcedentem, quando nullat eadem ratio, scilicet quando diuersa decif. 518. num. 2.

Restitutus plenarie dicitur restitutus ad omnia, & ad fideicommissum dec. 895. num. 4.

Fideicommissum probatur ex testamento, in quo illud legitur dec. 571. num. 1.

Fideicommissum purificatum tempore conditionis, & translatum ad substitutos secuta restitutione Principis recuperatur decif. 360. numer. 2.

- Fideicommissum** purificatur ad fauorem alterius ex substitutis per praeiudicium alterius substituti sine filijs dec. 251. num. 1.
- Fideicommissum** relictum filijs pro praedio quantumcumque sit comprehendit omnes eius partes, nullamque recipit restrictionem dec. 784. num. 5.
- Possidens praedium cum omnibus suis membris iure fideicommissi**, si datur locus secundo loco vocatus, debet restituere cum eisdem qualitatibus, & terminis, quibus possidebat dec. 784. num. 6.
- Fideicommissa**, & substitutiones in vno casu relictæ ad alium non extenduntur dec. 538. numer. 1.
- FIDEIUSOR** supplet remedium cautionis dec. 193. num. 4.
- Fallit, vt ibid. num. 5.
- Fideiussio** subsequens declarat anteriorem dec. 567. num. 9.
- FIDEIUSOR** agnoscens in fideiussorem aliquem non potest cum eo principalem conuenire dec. 567. num. 10.
- Fideiussor** non tenetur in plus, quam principalis dec. 159. num. 6.
- Fideiussor** potest agere contra fideiussorem, dempta rata sua dec. 567. num. 13.
- Fideiussor** potest compelli per principalem ad eum liberandum dec. 507. num. 1.
- Fideiussor** potest petere liberari à fideiussione, quando diu in ea stetit dec. 904. num. 9.
- Limita in contractu census** ibid. num. 10.
- Fideiussorum** indemnitati quomodo prouideatur in censu dec. 904. num. 6.
- Fideiussor** Tutoris, & Curatoris, vel Administratoris non potest petere liberari ante finitam administrationem dec. 904. num. 12.
- FIDEIUSORES** quomodo possint petere liberari à fideiussione in contractu census dec. 904. num. 15.
- Fideiussores** non possunt petere liberari à fideiussione in contractu census quoad sortem, nisi sit specialiter actum, sed tanquam ad fructus dec. 904. num. 8.
- Liberatio à fideiussione in contractu census** promissa intelligitur quoad fructus, & non quoad sortem dec. 904. num. 18.
- FIDES** Abbas, & Monachorum. Vide **ABBAS**.
- Fides** baptismi debet continere Patrem, & Matrem baptizati dec. 466. num. 3.
- Partita baptismi** non extracta parte citata non probat dec. 466. num. 2.
- Fides** deservit pro adminiculo dec. 360. nu. 3.
- Fides** Episcopi facit saltem adminiculum dec. 5. num. 4.
- Fides** æquiuoca, & perneceffe non concludens non probat dec. 135. num. 17.
- Fides** cum iuramento recognita, & de facto proprio coadiuat probationem dec. 302. n. 6.
- Fides** extracta lite pendente, & parte non citata non probat dec. 674. num. 5.
- Parochi** fides non extracta ex libro non probat dec. 730. num. 5.
- Fides** regulariter non facit fidem dec. 160. n. 3. dec. 343. num. 2.
- Fides** privata non facit fidem dec. 674. n. 1.
- Fides** Pronicarj super reprobatione non facit fidem dec. 603. num. 2.
- Fides**, quæ ostenditur erronea, non suffragatur dec. 122. num. 4.
- Fides** recognita, & iutata probat dec. 222. num. 5.
- Fides** Sectetarij Inquisitionis ob reuerentiam illius Tribunalis facit fidem circa puritatem iunctis testibus de ea deponentibus dec. 375. num. 5, & num. 6.
- Fides** sine iuramento & citatione parris & lite pendente non est attendenda dec. 135. numer. 16.
- MALA FIDES** contrahitur absque petitione, & moræ, quando aliquid ipso iure fit dec. 147. nu. 7.
- Denunciatio** constituit in mala fide dec. 26. num. 2.
- FILIAS** dotatæ exclusæ à successione censetur exclusæ ob agnationem dec. 691. num. 8.
- FILIATIO** debet concludenter probari in facto de recenti, tempus verò facti recentis non attenditur à die mortis, sed natiuitatis dec. 722. num. 5, & 6.
- Filiatio** probatur testibus de auditu à patre, qui filium denominabat de publica voce, & fama, & quod pro tali fuerit tractatus, & reputatus dec. 637. num. 1.
- FILII** acceptantes iudicialiter diuisionem factam à matre videntur etiam acceptare renunciationes in diuisione factas dec. 314. num. 10.
- Filij illegitimi** non censentur de parentela, nec descendentes ab eis dec. 758. num. 7.
- Filij legitimi** nati ex patre illegitimo sunt capaces beneficiorum dec. 758. num. 4.
- Filij** non debent portare iniquitatem Patris dec. 758. num. 5.
- Filij** positi in conditione ex quibus coniecturis censentur vocati dec. 691. num. 1.
- Filij** positi in conditione non censentur vocati de iure dec. 514. num. 7.
- Limita** concurrentibus coniecturis ibid. nu. 8.
- Filij** positi in conditione in primo gradu censentur repetiti in vltioribus gradibus dec. 691. num. 7.
- Coniecturæ**, quæ requiruntur, vt filij positi in conditione censentur vocati, & quod non sufficit illa sola, quod sit de descendentiis testatoris, quæ solum operatur, vt iusticiæ leuior coniecturæ, quam in extraneis dec. 514. num. 9.
- Vocatus** personæ, in quibus non cadit necessitas instituti, & eorum filijs, quatenus filij vocentur ordine successiuo post parentes, intelliguntur vocati per vulgarem, non per fideicommissum, maxime non extantibus verbis trahum temporis successuum denotantibus dec. 452. num. 2.
- FILIORUM** appellatione in emphyteusi Ecclesiastica non veniunt feminae dec. 95. num. 1.
- Fallit** in contractibus, in quibus masculinum concipit femininum ad tollendum absurdum, quod alias sequeretur ibid. num. 2.
- FILIUS**, & hæres tenetur ad ea, ad quæ tenebatur Pater dec. 902. num. 1.
- Filius** fam. non potest testari, etiam de consensu patrum dec. 216. num. 1.

- FISCALIS** dicitur, qui publicè illud officium exercet dec. 537. num. 1.
Fiscalis ad nihilum renetur de proprio dec. 537. num. 2.
Fisci, & **Camera** exceptio potest opponi à solo **Fisco**, & **Camera**, & non à parte dec. 102. num. 18.
Actio pro consequendis pecunijs Societatis transit in **fiscum** dec. 356. num. 3.
Bonorum publicatorum dominum transit in **Fiscum** dec. 356. num. 1.
FORMINA potest habere administrationem legati pro dicendis **Missis** dec. 334. num. 2.
Formina est incapax beneficii Ecclesiastici dec. 234. num. 3.
FORMINAR descendentes ex ultimo Possessore, **Emphyteusis** si excluderentur dicerentur peioris conditionis **seminarum** extraneorum admittendarum, quod est absurdum dec. 95. n. 3.
Formina nuptæ dicuntur potius de domo viri, quam patris dec. 192. num. 22.
Filix **femina** personæ nominatæ in **emphyteusi** debent in ea succedere, ac si ipsa nominata acquisivisset ab initio **Emphyteusim** dec. 95. num. 4.
Femina licet doceat, & non **hæredes** præsentant in **lure patronatu** **hæreditario**, quando sunt in quasi possessione præsentandi dec. 638. num. 3.
Feminis regulariter est prohibitum beneficia Ecclesiastica conferre nisi ex beneplacito Apostolico dec. 518. num. 1.
FORSTVM Dedications. Vide **DEDICATIONIS**.
Annotatio in diarijs, vnius forstii non excludit, quin possit celebrari aliud dec. 501. num. 12.
Fæstorum solemnitas cum apparatu nõ debet prohiberi, quia tenderet in præiudicium, & diminutionem cultus divini, qui debet potius augeri, quam minui dec. 801. num. 13.
FOLIUM est exhibendum, ut arguatur de falso dec. 258. num. 4.
Folium non originale, sed simplex copia, & informis non releuat dec. 323. num. 3.
Folium non probat, quando adest diversitas **stramentis**, & **characteris**, & **abratio** in loco substantiali dec. 323. num. 4.
FORMA data in litteris commissionis pro examine testium ad vnguem est servanda dec. 834. n. 1.
Forma potest pinguius adimpleri dec. 838. num. 12.
Actus gestus forma non servata corrumpit, & est nullus dec. 162. num. 5.
FORVM cui se subiicit unusquisque sortitur dec. 767. num. 7.
FRATRES **Minores** S. **Francisci** de **Paula** non possunt ex vi eorum **Regulæ** se obligare ad onera perpetua dec. 824. num. 4.
Papa **Gregorius** XV. confirmavit exceptiones onerum perpetuorum, quas **Frates** **Minores** **Sancti** **Francisci** de **Paula** fecerant, in **Capitulo** **Generali** dec. 824. num. 5.
Frates prohibito in **Religione** prius se facultate de eius bonis disponendi dec. 580. num. 4.
FRATRES causa cessante cessat dispositio emanata ad remouendam fraudem dec. 838. num. 7.
FRUCTVS beneficii non comprehendunt domum, & viridarium pro habitatione **Reclitoris** dec. 223. num. 4.
Fructus beneficii non debentur successori, sed **hæredibus** defuncti, quando tempore mortis erant percepti, & à solo separati de consuetudine **Hispaniarum** dec. 734. num. 4.
Fructus, & distributiones debentur residenti, & inseruienti dec. 439. num. 3.
Arbitrium intrat ad referendam restitutione fructuum, & expensarum in fine litis dec. 144. num. 3.
Fructus debentur, quando sunt promissi, & consenti dec. 379. num. 1.
Deuoluta res debetur simul cum fructibus à die deuolutionis dec. 147. num. 1. & 2.
Fructus dicuntur deductis expensis collectionis eorum dec. 657. num. 5. dec. 310. num. 6.
Dotis fructus. Vide **DOTIS** **FRUCTVS**.
Legitimi fructus debentur à die mortis **Patris**, vel **Matris**, in cuius bonis debetur legitima dec. 432. num. 1.
Fructus exiguntur à **Vidua** pro dote, si **sinops**, & diligentiam fecerit pro exigendo dec. 349. num. 7.
Fructus ex se à sola terra non colliguntur absque cultura dec. 657. num. 6.
Æstimatione pendente fructus non possunt peti ab emptore dec. 500. num. 3. **Declarat** ut **uimet**. 6. 7. & 8.
Fructus in contractu **vsuario** computantur in fortem dec. 159. num. 3. dec. 512. num. 3.
Fructus non debentur sine dominio, vel possessione dec. 500. num. 8. limitatur ut infra.
Fructus percepti per **hæredem** à die motæ litis imputantur in detractionibus dotium dec. 906. num. 13.
Fructus percepti sunt pleni, & concluduntur liquidandi secundum aliquos; **Rota** verò tenet contrarium dec. 363. num. 9.
Fructus recompensatio ex l. *Curabit. C. de all. empt.* debentur non considerato dominio, nec possessione dec. 500. num. 10.
Venditor, qui habuit pretium, & rem non tradidit, tenetur ad fructus pro rata pretij soluti ex dispositione l. *curabit. C. de all. empt.* dec. 500. num. 2.
Emptor tenetur ad fructus recompensationis rei emptæ etiam quod venditor non adimpleat, quia non potest retinere rem, & pretium dec. 862. num. 3.
Æquitas non patitur, quod quis habeat rem, & pretium dec. 500. num. 4. & num. 9.
Conditione æstimationis impleta debentur fructus ac si pure ad iudicatio facta fuisset dec. 500. num. 7.
Manutentione concessa veniunt restituendi fructus, & quomodo dec. 144. num. 1.
Paupertas non excusat à restitutione fructuum restituendorum in manutentione dec. 144. n. 2.
Fallit de æquitate, ut num. 3.
Fructus societatis depositati, & soluti de mandato **Iudicis** non censentur **vsuarij** dec. 322. num. 4.
Fructus spectant ad eum, ad quem spectat beneficium, & nõ ad intrusum in eo dec. 842. n. 3.

Fru-

Fructus bonorum stabilium presumuntur ad rationem quoque pro centenario decif. 363. num. 11.
Fructus stabilium computantur ad rationem quinque pro centenario dec. 406. n. 3. dec. 363. num. 7. & t. dec. 432. num. 2. dec. 675. num. 2.
Theologus non legens ob excommunicationem non lucratur fructus suos præbendæ decif. 334. num. 4.
FRACTVM perceptio probatur eo ipso quod constat de possessione bonorum decif. 363. num. 1. & num. 8.
Fructuum perceptio resultat ex possessione bonorum tam in spolio, quam in alijs iudicijs dec. 363. num. 8.
Incorporatio bonorum ad Ecclesiam probatur per collectionem fructuum unius anni dec. 742. num. 16.
Querentia probat perceptionem fructuum dec. 403. num. 2.
Arbitrium intrat ad referendam restitutionem fructuum in sine sitis dec. 344. n. 3.
Fructuum perceptio arguit possessionem dec. 479. num. 2.
Ex factoris deputatione inferitur ad collectionem fructuum dec. 163. num. 3.
Fructuum quantitas probatur per leuiore probationes à consuetu, & verisimili dec. 363. num. 4.
Fructuum quantitas, & liquidatio est difficultatis probationis, & ideo sufficiunt præsumptioes, & coniecturæ dec. 363. num. 5.
Fructuum taxatio est iudicij arbitraria dec. 675. num. 1.
Fructibus pro parte perceptis inferitur ad perceptionem omnium dec. 363. num. 2.
FUNDAMENTVM intentionis debet concludenter probari dec. 406. num. 1. dec. 682. num. 10.
FUNDATORIS dispositio non trahitur ad non expressa in fundatione, quia illa exprimere potuisset, si voluisset dec. 350. num. 7.
FUNDATIONIS tenor potissimum spectatur in Cappellanijs iurispatronatus dec. 758. num. 1.
FUNDI impense. Vide **EXPENSE**.
FURTVM dicitur fortuitus casus, & cedit in damnum Domini rei, & non eius, penes quem extabat res, cessante eius culpa, & dolo dec. 407. num. 7.
Furti culpa ut quis imputetur, requiruntur ad illud ordinata alia excusatur dec. 407. n. 13.
Furtum dicitur casus fortuitus dec. 178. n. 1.
Officialis non tenetur de casu fortuito, & de facto sibi facto absque sui culpa, & quomodo excusetur culpa dec. 878. num. 3.
FUNDVS dicitur ius ad effectum acquirendi thesaurum, sine sit Dominus directus, siue Dominus utilis dec. 217. num. 5.
Tradere fundum, & retinere vsum fructuum idem est dec. 360. num. 16.

G.

GABELLA est soluenda à possessore etiam de facto dec. 342. num. 17. Declara. ibid.
Gabella duplex non est soluenda pro eadem re dec. 342. num. 4.

GENERALIA CONTRA. Vide **PROTESTATIO**.

GRATIA anterior est præferenda dec. 366. num. 1.
Gratia dicitur iustificata probatis omnibus in ea narratis dec. 388. num. 1.

Gratia aut plene iustificanda in coniecturalibus eius principale fundamentum decif. 667. num. 11.

Iustificatio gratiæ non requiritur, quando non agitur de negotio principali, sed tantum de arbitrio, & quando quis est in quasi possessione exigendi dec. 369. num. 2.

Gratia non est iustificata non verificatis in ea narratis dec. 600. num. 1.

Gratia dicitur iustificata quoad clericatum, idoneitatem, valorem, & obitum quando pars aduersa non impugnatur dec. 753. num. 1.

Gratiæ iustificata venit exequenda decif. 817. num. 1.

Gratia, ex quibus dicatur approbata per Capitulum dec. 155. num. 9.

Modo facienda est de beneficio obtento, alias gratia non valet dec. 794. num. 12.

Subceptitia non dicitur gratia, quando narratur qualitas, & status beneficii de presenti bono de futuro dec. 794. num. 10.

Gratia restitutionis facta bannito. Vide **BANNITVS**.

Litis mentio in gratia an fieri debeat. Vide **LIS**.

Gratia si neuri datur in beneficijs litigiosis dec. 736. num. 2.

Gratia si neuri dicitur iustificata confitito de non iure utriusque partis, quod non ius obtinentis dictam gratiam probatur eius confessione in ea facta dec. 550. num. 1.

Gratia si neuri est iustificata ex non iure utriusque partis dec. 816. num. 2.

Gratia si neuri iustificatur quoad non ius illam obtinentis ex eius confessione in ipsa gratia dec. 856. num. 3.

Gratia si neuri semper requirit licentiam dec. 896. num. 6.

Gratia si neuri quomodo verificatur dec. 833. num. 1.

Instrumentum possessionis non probat retentionem, & continuationem per tempus sex mensium pro verificatione narrationis gratiæ si neuri dec. 736. num. 4.

Gratiam dicentem nullam ob non expressionem beneficii obtenti debet probari, quod tempore gratiæ impetrans habebat illud beneficium, nec sultisset probare provisionem, nisi probetur in simul possessio, & perceptio fructuum dec. 794. num. 13.

Gratiam, & decretum Papæ non potest impugnare, qui illam non observauit dec. 390. num. 8.

GRATIFICATIO spectat ad Romam loco Episcopi à paritate vocum patronarum decif. 683. num. 2.

H.

HABILITAS probatur per litteras parentis Ordinarij dec. 700. num. 6.

HABITATIO antiqua valde conseruat ad honorem familie dec. 423. num. 12.

Habi.

- Habitatio longa domus absque solutione pensionis non arguit dationem insolutum dec. 808. num. 4.
- HAERES** cum beneficio inventarii soluens debita hereditatis habet retentionem bonorum hereditarium, quae ab eo auocari non possunt etiam facta oblatione quantitatibus solutis dec. 650. num. 2.
- Haeres, & fideicommissarius habent iuris assistentiam pro se, sed in concursu potior est fideicommissarius dec. 363. num. 13.
- Haeres grauius potest deducere omne suum creditum dec. 387. num. 4.
- Haeres non potest allegare turpitudinem sui auctoris dec. 103. num. 14.
- Haeres succedendo debitori confundit actiones, & cusetur sibi satisfecisse, quia nemo potest esse iui ipsius debitor, & creditor dec. 354. num. 1.
- Haeres representat personam defuncti, & illi debetur immissio, quae debebatur ipsi defuncto in fideicommissio dec. 906. num. 1.
- Haeres tenetur ad opus pium per defunctum relictum dec. 898. num. 4.
- Posthumus haeres institutus. Vide INSTITUTIO.
- Haeres non potest impugnare voluntatem defuncti dec. 251. num. 4.
- Limita quando non adiuit hereditatem ibid. num. 3. limita ibid. num. 6.
- Haeres valide condemnatur ad restituendum debitum defuncti dec. 380. num. 2.
- Haeres potest venire contra factum defuncti inualidum dec. 331. num. 6.
- Haeres non potest impugnare confessionem defuncti dec. 697. num. 3. Limita in haerede cum beneficio l. & inventarii, & quando bona aliunde, quam ex hereditate proueniunt ibid.
- Laodum appellans aliquem haerem probat illum esse talem dec. 554. num. 2.
- Loca montium acquisita ab haerede non sunt hereditario spectant ad hereditatem dec. 389. num. 1.
- Haeres non potest soluere legata, nisi in praesentia verbis testamenti dec. 399. num. 2.
- HAEREDITARIA** bona sive talia, ex quibus probetur dec. 417. num. 4.
- HAEREDITAS** consistit in animo, qui ab alijs declarari non potest, nisi ex actibus aduentis ex quibus resulter dec. 476. num. 2. & n. 4.
- Hereditas, in qua est admissa una persona, omnes ab illa descendentes censentur admitti dec. 192. num. 17.
- Testator, qui agnate magis dilectis relinquit dotem non praesumitur velle cognatis relinquere hereditatem dec. 192. num. 15.
- HAEREDITATI** acquisita dicuntur empti ab haerede hereditario nomine dec. 389. num. 1.
- Hereditati acquiritur emptum ex pecunia hereditaria, maxime quando uti tale inter haeredes fuit diuini dec. 417. numer. 2. & num. 3.
- HAEREDITATIS** ADITIO probatur ex possessione bonorum defuncti dec. 83. num. 1.
- Item ex solutione collectarum pro dictis bonis dec. 83. num. 2.
- Item ex Catastro, in quo describitur haeres ratione consensus in tali descriptione praestitae dec. 83. num. 3.
- Item ex solutione debitorum haereditariis dec. 83. num. 4.
- Haeres non praesumitur nisi probetur aditio, etiam si sit in gradu successibili dec. 476. num. 1.
- Haerem se vocans in libello dicitur talis dec. 82. num. 3.
- Aditio hereditatis est quid facti & venit probanda dec. 211. num. 5.
- HYPOTHECA** anterior est praefrenda dec. 256. num. 4.
- Hypotheca anterior non inficitur per possessionem posteriorem alterius dec. 639. num. 7.
- Hypotheca, & creditum probatur per Instrumentum dec. 744. num. 4.
- Hypotheca probatur testibus sicut, & Instrumento dec. 69. num. 5.
- Hypotheca generalis comprehendit praesentia, & futura bona, iura, & actiones, & nomina debitorum dec. 79. num. 1.
- Hypotheca tacita anterior praefertur posteriori expressae maxime quando est contracta de tempore promissionis, & non traditionis dec. 69. num. 2.
- Hypotheca tacita, & expressa praefertur actioni mandati dec. 555. num. 2.
- Notarius potest extendere hypothecam bonorum, quando consuetum est poni in obligationibus, licet partes nihil dixerint dec. 726. num. 4.
- Hypothecata sunt omnia bona testatoris fideicommissantis pro fideicommissio dec. 761. num. 1.
- HOMICIDA** notorius priuatur omnibus actibus legitimis, & est infamis dec. 649. num. 1.
- Ac priuatur successione fideicommissi ibid. num. 9.
- Condemnatus de homicidio. Vide CONDEMNATUS.
- Pena imposita pro homicidio non habet locum in verberante, etiamsi conetur illum occidere, si mors non sequitur dec. 649. num. 5.
- HOSPITALI** non potest praedici Prior acceptando executionem sine consensu aliorum, Confratrum dec. 395. num. 5.

IDENTITAS bonorum probatur duabus demonstrationibus dec. 547. num. 6.

Identitas bonorum in fideicommissio est probanda dec. 547. num. 3.

Identitas bonorum fideicommissi ante omnia est probanda dec. 577. num. 1.

Consonum diuersitas redditus turbida, & equiuocam identitatem bonorum dec. 85. num. 3.

Identitas probatur ex duabus demonstrationibus dec. 315. num. 3. dec. 560. num. 4. & dec. 875. num. 4.

Amplia ut etiam unica demonstratione probetur, quando est certa dec. 878. num. 5.

Identitas rei probatur per resses dicentes, quod talis possedit dictam rem dec. 878. n. 6.

Idem.

Identitas probatur per libros, computa, & precium, & alios actus dec. 500. num. 2.
 Item probatur ex instrumento emptionis cum descriptione confinium dec. 744. num. 11.
 Identitas scripturae facile probatur dec. 315. num. 1.
 Identitatis probatio admittitur in iure per leuiiores probationes dec. 378. num. 3.
 Identitas quomodo, & ex quibus probatur dec. 378. num. 2.
IDONEVS non dicitur, qui fuit reiectus in examine ab Examinatoribus Ordinarij executoris suae gratiae dec. 583. num. 1.
 Amplia etiam si in gradu appellationis fuerit postea approbatus quoad literaturam ibid. num. 2.
IDONEITAS ad Parochialem spectatur non solum ex doctrina, sed ex alijs requisitis per *Concilium Tridentinum* dec. 648. num. 3.
 Idoneitas ad Parochialem consistit non solum in literatura, sed in moribus, prudentia, & alijs opportunis ad Ecclesiam gubernandam, de quibus debet constare ex relatione Examinatorum dec. 583. num. 3. & 4.
 Idoneitas debet constare per approbationem Ordinarij, & synodaliū Examinatorum dec. 640. num. 1.
 Idoneitas aliquando probatur ex assertione Pontificis in litteris Prouisorij decif. 712. numet. 2.
 Idoneitas probatur per Examinatores Vrbis dec. 653. num. 8.
 Idoneitas probatur litteris patentibus Presbyteratus dec. 719. num. 2.
IGNORANTIA affectata dicitur, quando post scientiam quis non se purgat, & non probat decif. 360. num. 19.
 Ignorantia de iure praesumitur decif. 109. numet. 10.
 Ignorantia eorum, quae sunt in processu non excusat Iudicem, qui ex dicto processu sententiat dec. 787. num. 5.
 Ignorantia non praesumitur in factis consanguineorum, & domesticorum dec. 147. num. 4.
 Ignorantia praesumitur in Papa ex his, quae consistunt in facto dec. 676. num. 4.
 Ignorantia talem esse procuratorem excusat a citatione dec. 318. num. 5.
 Ignorantia non admittitur in facto proprio decif. 147. num. 3.
ILLEGITIMI non consentiunt de parentela, nec descendentes ab eis dec. 758. num. 7.
ILLI QVDM executioni mandari non potest dec. 134. numer. 7.
IMMEDIATVM dicitur quicquid per rectam naturam continuatur dec. 192. num. 8.
IMMEMORABILIS quomodo probetur decif. 803. numer. 3.
IMMISSIO excessiua reuocatur, & visat sententiam dec. 459. num. 4.
 Haeredi debetur immissio, quae debebatur defuncto in fideicommissio decif. 906. num. 1.
 Immissio in beneficium debet dari uia ordinaria, quando in litteris Apostolicis adest clausula *vocatis vocandi* dec. 317. num. 3.
 Decretum de immittendo non facit prius de-

tractionibus quae de iure transgrediendi est institutum dec. 772. num. 5.
 Immissio conditionibus non adimpletis fauere nulla, & non priuat possessorem suae possessione dec. 781. num. 2.
 Immissio datur haeredi vniuersali in bonis defuncti vigore *l. fin. C. de edit. Din. Adu. toll.* dec. 317. num. 1.
 Immissio vigore subrogationis gratiosa datur probatis tribus requisitis dec. 809. num. 1.
 Immissio eidem subrogato datur executiue, non autem ordinarie dec. 738. num. 11.
 Executor contradicente, & appellante aduersario non potest immittere, nisi iussu auctoritatis dec. 548. num. 7.
 Immissio datur pro indiuiso fideicommissario in bonis fideicommissi non obstant exceptione deductionis legitimae dec. 906. num. 5.
 Amplia procedere etiam in dote filiae, quae succedit loco legitimae ut ibid. num. 8.
 Immissio in vim saluiani datur in bonis fideicommissitibus dec. 784. num. 1.
 Fideicommissario conceditur immissio stare negligentia haeredis grauari, ne locupletetur cum aliena iactura dec. 772. num. 5. & 8.
 Immissio in possessionem ex *l. fin. C. de edit. Din. Adu. toll.* habet locum, quando ostenditur testamentum non oblitum, nec cancellatum, & docetur de identitate bonorum, & legitimazione personarum dec. 634. n. 1. Limita ibid.
 Immissio vigore *l. fin. C. de edit. Din. adu. toll.* non datur ex testamento cancellato, falso, & interlineato dec. 385. num. 1. & num. 7.
 Immissio competit ex Saluiano, & hypothecaria dec. 547. num. 2.
 Immissio vigore Saluiani conceditur probatis extremis, videlicet credito, Hypotheca, & possessione dec. 726. num. 1.
 Immissio ex Saluiano competit etiam pro fideicommissi, & legato probatis duobus extremis dec. 761. num. 4.
 Immissio vigore saluiani non impeditur per exceptionem requentem altiore indaginem decif. 754. num. 7.
 Immissio est diuersa a petitione restitutionis dotis dec. 251. num. 7.
 Immissio non pura, & simpliciter, sed conditionalis non potest executioni demandari, nisi prius conditionalibus adimpletis dec. 781. numet. 3.
 Possidenti non datur immissio, quando semel possidere consensus est dec. 459. num. 3.
 Praeterito filij posthumi probata impedit immissionem tam instantem, quam substituto dec. 51. num. 4.
 Remedium adipiscenda & manutenda non possunt cumulari, cum sine contraria decif. 468. numet. 2.
 Immissio pro fideicommissi non potest impediri per exceptiones requirētes altiore indaginem dec. 761. num. 5.
 Immissio potest dari pro parte bonorum certorum, pro reliquis reservare dec. 761. nu. 6.
IMPEDIMENTVM non est praestandum ab eo, qui vetat fieri id, quod potest sibi esse proficuum decif. 215. num. 15.

INFERIUS facere, quod debet, non teneretur amplius, maxime si effectus impedimenti porrigitur in futurum dec. 115. num. 7.

IMPERIUM allegans teneatur plene illam probare dec. 671. num. 2.

INCERTITUDO, & confusio rei æquiparatur non existentia ipsius rei dec. 102. num. 10.

INCOMPATIBILITAS calculatur pluribus modis dec. 441. num. 4.

Constitutio Julij 11. de incompatibilitate in Ecclesia Casalen. quid disponat dec. 441. numer. 3.

INCORPORATIO bonorum ad Ecclesiam probatur per collectionem fructuum unius anni dec. 742. num. 16.

INDUBI Repetito debet plene, & concludenter probari dec. 533. num. 1.

INDEMNITAS promissio quid importet in contractu census dec. 904. num. 7.

Indemnitati promissa quando, & quomodo satisfiat dec. 904. num. 17.

INDULTUM de viendo Canonisatu, qui deinceps vacare contigisset non extenditur ad Canonatum tunc vacantem dec. 763. num. 3.

Indultum non loquens simpliciter de Canonisatu vacatur, sed qui deinceps vacare contigeris non extenditur ad Canonisatum tunc vacantem decif. 666. numer. 1.

Indultum non suffragatur absque expeditione litterarum dec. 707. num. 7.

INFEUDATIO bonorum Ecclesiasticorum facta Laicis est nulla post Concil. Lateranense decif. 676. numer. 6.

INFORMATIO extrajudicialis capta præsumitur quando plures menses intercesserunt dec. 135. numer. 6.

Rota mandans informari super bono late intelligitur super articulo, de quo agitur decif. 455. numer. 13.

INCRASSUS, vitiosus non est dandus in beneficijs dec. 162. num. 7.

INIMICITIA emanata vigore commissionis non tribuentis iurisdictionem causat attentata decif. 798. numer. 4.

Citatus ad videndum sibi inhiberi non dicitur inhibitus dec. 563. num. 2.

Inhibitionis moderatio, & remissio cause facit, ut prædictus Iudex possit valide procedere decif. 557. num. 4.

Inhibitio iniusta non causat attentata, nec est timenda, nisi sit Rotalis dec. 836. num. 3.

Iudicis inferioris iurisdictione conquiescit pendente inhibitione Superioris dec. 619. num. 4.

Inhibitio intimata in Curia licet non in partibus, causat tamen attentata facta in partibus dec. 799. num. 2.

Inhibitio Rotalis sine iusta, siue iniusta est timenda dec. 854. num. 4. dec. 787. num. 3. dec. 798. num. 3. dec. 619. num. 3.

Inhibitio Rotalis siue iusta, siue iniusta est timenda, & gesta post eam dicuntur attentata decif. 641. num. 3.

Inhibitio Rotalis iusta, vel iniusta est timenda, & causat attentata etiam quod emanaverit ex commissione subreptitia dec. 628. num. 4.

Inhibitione Rotali pendente non potest recurrere ad Metropolitanam, & quidquid sit attentatum dec. 612. num. 5.

Inhibitiones Rotalis, siue iustæ, siue iniustæ sunt timendæ, maxime in Curia, ubi facilis est aditus ad Papam dec. 132. num. 5. & 6.

Inhibitiones Rotalis extra Rotam non sunt disputandæ, & de illarum vi comprehensua decif. 132. numer. 4.

Iudex inferior non potest declarare, an inhibitiio Rotalis astringat, vel non dec. 641. num. 3.

Iudex inferior non potest cognoscere de validitate inhibitionis Rotalis dec. 638. num. 3.

Iustificatio Executoris litterarum Apostolicarum deficit per inhibitionem ei factam, & intimatam & voluit Rote inhibenti decif. 787. num. 1. Amplia vt num. 4.

Inhibitio super iactationibus, & molestationibus extrajudicialibus non trahitur ad iudiciales dec. 660. num. 4.

Inhibitio timere debet stante facili aditu ad Principem dec. 137. num. 3.

INUNDATIO terrarum ab aquis ex quibus probetur dec. 657. num. 1. & seqq.

INQUILINI denegans pensiones domus in iudicio ex eo quod possessor nullum ius habeat, spoliat dec. 552. num. 12.

Inquilini soluendo pensiones non possunt præiudicare Domino, nisi secuta expulsiōe decif. 552. num. 10. Declara non procedere in possessione acquisita auctoritate Iudicis ibid.

INQUISITIO procedit secreto, & cum maxima diligentia dec. 661. num. 6.

Inquisitionis testimonio plene creditur decif. 661. numer. 6.

INSCRIPTIO Vide INSIGNA

Insigna Prothonotariatus. Vid. INSTRUMENTVM

INSIGNA familiarum obducuntur ex eorum diversitate, & contrarietate dec. 797. num. 6.

Insignia possunt diversificari ex ignorantia Piciorum dec. 797. num. 10.

Inscriptio, & insignia antiqua in pariete probant qualiter beneficij, & Ecclesiarum, in qua sunt posita dec. 41. num. 4.

Insignia familiarum non sunt exhibenda ex forma stabilimentorum Religionis Hierosolymitana decif. 797. num. 7.

INSTRUMENTUM non est necessaria in translatione sicut in donatione, quæ est præiudicialis decif. 532. numer. 8.

Instituto supplietur per presentiam Iudicis dec. 532. num. 7.

INSTITUTIO facta de posthumo iam nro ignorante testatore valet dec. 235. num. 10.

Testator instituendo posthumum, quemcumque vocale præsumitur, & vitale vitium præteritionis dec. 235. num. 3.

Posthumo herede instituto intelligitur tam de presenti, quam de futuro d. c. 235. num. 1.

Præteritio filij posthumij probata impedit institutionem tam iustitiam, quam substituto decif. 51. numer. 4.

Testator instituendo posthumum, ac ventrem N. uxoris nominatim non intelligitur instituisse posthumum ex alia uxore, scilicet si de uxore

re simpliciter fecisset mentionem decif. 335. numer. 9.
 Instituto ventre venit posthumus decif. 335. numer. 6.
 Insinuerunt ventrem, vel ventrem pregnantem paria sunt dec. 335. num. 7.
 Testator ignorans uxorem esse pregnantem, insinuando ventrem intelligitur de posthumo tempore testamenti, & tempore mortis contra *Jafon* dec. 235. num. 16.
 Testator insinuando ventrem intelligitur insinuisse etiam conceptum post conditum testamentum dec. 335. num. 5.
 Testator si dicat instituto ventrem N. uxoris meæ quatenus grauida sit, intelligitur etiam insinuisse posthumos post testamentum conceptos contra *Ang.* nisi addat (*tempore præsentis grauida sit*) secundum aliquos decif. 235. numer. 11.
 Testator ignorans uxorem esse pregnantem, omnes posthumos æque diligere præsumitur, secus si sciat pregnantem, quia tunc voluntas eius determinatur ad illum dec. 235. num. 17.
 INSTITUTIO IN IVRE PATRONATUS debetur proximiori fundatoris vocato in fundacione illius dec. 719. num.
 Episcopi auctoritas requiritur ad instituendum beneficium Ecclesiasticum dec. 334. numer. 1.
 Institui debet qui probat vacationem beneficii & præsentationem in tempore, & habilitatem suam dec. 700. num. 1.
 INSTRUMENTA, & descriptiones marmoreæ conferunt ad probandam nobilitatem dec. 797. numer. 2.
 Instrumenta dum liquidantur gaudent beneficio executio dec. 334. num. 8.
 Instrumenta Notarii damnati de falso in contumaciam sustinentur dec. 148. num. 8.
 INSTRUMENTI perfectio ex quibus probetur decif. 415. num. 10.
 Instrumenti requisita pro illius validitate dec. 334. num. 5.
 Instrumenti suspicio non releuans non admittitur dec. 369. num. 6.
 Instrumenti verba non attenduntur, quando veritas aliter constat dec. 567. num. 6.
 INSTRUMENTVM facit probationem probatam dec. 327. num. 1. dec. 701. num. 2.
 Instrumentum collationis productum in actis probat contra producentem mensum vacationis dec. 738. num. 8.
 Instrumento productum in officio nihil opponens censetur illud approbare dec. 573. numer. 6.
 Instrumentum divisionis. Vide Division.
 Instrumentum metu excommunicationis factum est nullum dec. 114. num. 2.
 Instrumentum non rogatum per Actuarium, & non recognitum, ac suspectum non dicitur in forma probanti dec. 89. num. 12.
 Instrumentum productum, & registratum in actis probat absque productione originalis dec. 272. num. 4.
 Instrumentum adepte possessionis, & insignium Prothonotariatus ante motam litem confectum probat dec. 185. num. 2.

Originali instrumento recurrit, & ei standum est decif. 550. numer. 2.
 Instrumentum possessionis non probat retentionem, & continuationem pro tempore sex mensium pro verificatione narratur gratia *fi neury* dec. 736. num. 4.
 INTENTIOIS fundamentum debet probari dec. 466. num. 1. dec. 682. num. 10.
 INTERDICTVM *vel possidetis* non datur ex possessione *Æconomi* ad custodiam fructuum dec. 599. num. 5.
 Interdictum ut concedatur debent seruari quatuor termini cum assignatione decem dierum pro quolibet dec. 89. num. 2.
 INTERESSE dicitur certum consistens in solutione fructuum census, qui de per se dicuntur certi, & liquidi dec. 532. num. 5. & 7. & dec. 178. num. 5.
 Actio ad interesse currit post interpellationem dec. 196. num. 1.
 Interesse debet concludenter, & certe probari ad hoc ut peti possit; alias non debetur decif. 546. num. 3.
 Obligatio facti stante in ea succedit obligatio ad interesse dec. 184. num. 2. dec. 546. num. 6.
 Interpellatio requiritur pro constituenda mora, sine qua non debetur interesse dec. 546. numer. 1.
 Interesse intrinsecum dicitur ipsa fors principalis, extrinsecum dicuntur fructus dec. 349. num. 12.
 Interesse lucri cessantis. Vide *LVCVM CESSANS*. Mora arguitur ut debeatur interesse decif. 546. num. 2.
 Interesse non promissum non potest peti iure actionis, sed officio Iudicis dec. 349. num. 9.
 Possidens tenetur ad interusura, maximè si sic hæres dec. 339. num. 9.
 Interesse Dotis. Vide *DOTIS FRUCTVS*.
 Cetera Vide *DAMNUM*.
 INTERPRETATIO improba, & inducens delictum euitanda est dec. 325. num. 6.
 Limita quando euidentissimis probationibus constaret de contrario ibid. num. 7.
 INTERROGATORIA dans censuræ tacite examini consentire dec. 137. num. 2.
 INTIMATIO facta quibuscumque Officialibus Vniuersitatis in negotio Vniuersitatis non tenet, sed debet fieri ipsi Vniuersitati legitimè congregate dec. 601. num. 3.
 Intimatio potest fieri per vnum ex principalioribus in causa, dummodò constet legitimè de tali intimatione per Notarium decif. 725. numer. 1. & 2.
 Maximè quando Notarius dat testimonium ad negotium ad instantiam partis decif. 725. numer. 2.
 Copia non tradita litterarum notificatarum, non viciat intimationem, quando non fuit petita, & non fuit locus illius traditioni dec. 725. num. 5.
 Intimatio non est necessaria in possessione capta vigore mandati de immittendo decif. 736. num. 8.
 INTIMATVS ad solutionem si continuat ligare, M m m 2 &

- & nō obtulit se paratum soluere dicitur contumax, & potest declarari excommunicatus dec. 800. num. 8.
- INTRAVIS** non sibi possidet sed ei, ad quem spectat beneficium dec. 342. num. 15.
- INVENTARIUM** probat contra conscientem dec. 755. num. 1. dec. 902. num. 4.
- Limita quando incontinenti probatur error dec. 755. num. 4.
- Inventarium probat contra conscientem, & eius heredes dec. 353. num. 4. dec. 669. num. 1. dec. 273. num. 3.
- Inventarium probat contra heredem dec. 305. num. 1.
- Inventarium non probat contra Tercium dec. 624. num. 2.
- Inventarium probat bona hereditaria, & fideicommissaria contra conscientem dec. 717. num. 4.
- INVESTITURAM** habere censetur qui soluit laudemium dec. 655. num. 3.
- LOCALIA** mulieres habere solent dec. 352. num. 3.
- INDEX** appellationis vigore clausula si quid exequendum potest de nouo relaxare mandatum dec. 568. num. 1.
- Index appellationis debet cognoscere, quomodo primus Index se habuerit in iudicando, & an bene, vel male indicauerit dec. 91. num. 4.
- Index in iudicio familie heriscunda debet pronunciare super rota hereditate, non autem super vna re tantum dec. 459. num. 14.
- Index potest condemnare reum ad restitutionem ciuilitatem, ommissa causa criminali contra eum intentata super crimine dec. 97. num. 1.
- Declara num. 3.
- Index parte non opponente potest fidem adhibere iuribus etiam informibus dec. 765. num. 5.
- Index ordinarius procedens per viam restitutionis in integrum potest contra propriam sententiam restituere dec. 340. num. 9.
- Index, & Conservator presumitur esse qui a litigantibus appellatur, & habetur vii talis dec. 557. num. 2.
- Index debet indicare secundum verba testamenti, non autem iuxta id, quod melius esset dec. 227. num. 2.
- Index non potest remittere rem indicatam dec. 747. num. 3.
- Presumptio fiat pro Iudice, & sententia dec. 220. num. 4.
- Index post citationem debet prima die iudicia pronunciare dec. 424. num. 2.
- Index pronuncians extra terminum citationis videtur tacite prorogare quod facere potest dec. 434. num. 3. Declara vi num. 5.
- Index pronuncians potest sequenti die post terminum, & tunc videtur tacite prorogare non autem pro die 3. dec. 424. num. 4.
- IUDICES** plures debent indicare coniunctim, & non separatim dec. 80. num. 4.
- Iudices inferiores prohibentur cognoscere de causis criminalibus dec. 826. num. 4. limita. num. 5.
- IUDICI** post sententiam non creditur, cum videatur factum suum comprobare velle dec. 663. num. 1.
- IUDICIS** auctoritas, pro qua presumitur, tribuitur titulum coloratum dec. 552. num. 9.
- Iudicis attestationi de monitionibus a se factis non statuitur, nisi de illis constet in actis dec. 861. num. 7.
- Iudicis inferioris iurisdicatio conquisceat pendente inhibitione Superioris dec. 919. num. 4.
- Officium Iudicis deseruit, & competit ad redigendam malam taxationem ad arbitrium boni viri dec. 73. num. 3.
- Regulatio Iudicis post consensum in illius iurisdictionem dicitur friuola, & non est admittenda ab ipso Iudice dec. 55. num. 10.
- Iudicis recusatio sine petitione arbitratorum, ac sine appellatione nō reddit acta nulla dec. 534. num. 7.
- Recusatio debet fieri in scriptis, alias non valet dec. 869. num. 2.
- Recusatio reuocatur, & ab ea receditur per relictum ad eundem Iudicem recusatum dec. 869. num. 3.
- IUDICIUM** antiquum evanescit post interuentum notum iudicium dec. 91. num. 2.
- Iudicium necessario constare debet tribus personis, auctore, Iudice, & reo dec. 63. num. 3.
- Iudicium capturn cum apochis secundum formam statuti si postea fuerint deperditæ, non nocet dec. 358. num. 8.
- Ordinari iudicium habet presumptionem pro se circa approbationem concurrentium ad parochiales, itaut dicenti de irrationabilitate incumbit onus probandi dec. 648. num. 1. & 2.
- IURA** extracta a successore in officio probant etiam licet pendente, & sine citatione, & compulso-rialibus dec. 652. num. 1.
- Iura extracta etiam licet pendente, & sine citatione a Notario Rogato, vel Archiuista, vel successore in officio probant dec. 830. num. 1.
- Iudex potest adhibere fidem iuribus etiam informibus dec. 765. num. 5.
- IURAMENTUM** in supplementum quando prestat, & sufficit dec. 407. num. 15.
- Iuramentum perpetuat actionem, & inducit reuentionem cuiusque exceptioni præscriptionis dec. 613. num. 13.
- Iuramentum testium dicitur legitime prestatum, quando dicit Notarius testes iurasse iuxta formam a iure requisitam, & super signum S. Crucis dec. 834. num. 3.
- Iuramentum validat contractum minoris dec. 177. num. 4.
- IURISDICTIO** data cumulatiue alicui non præiudicat superiori illam habenti dec. 855. num. 4. & numeris sequentibus.
- Iurisdicatio in dubio censetur data cumulatiue, & non priuatiue dec. 855. num. 1.
- Iurisdicatio deficit ratione persone exemptæ dec. 750. num. 3.
- Iurisdicatio inferiori censetur data cumulatiue cum superiore, & non priuatiue quoad illum dec. 807. num. 5.
- Papa referuando sibi immediatè iurisdictionem in Ecclesia exempta non intelligitur referuare eam priuatiue quoad Ordinarium, sed cumulatiue dec. 750. num. 9.

Iurisdiclio provenit à territorio dec. 750. numer. 4.
Iurisdiclio Iudicis non prorogatur per Procuratorem non habentem ad id speciale mandatum dec. 904. num. 4.
 Procurator non potest prorogare iurisdictionem Iudicis sine speciali mandato decif. 904. num. 3.
Iurisdictione concessa veniunt omnia, sine quibus illa explicari non valet decif. 89. numer. 10.
Iurisdictionem non tribuit commissio impetrata non expeditis litteris super gratia principali beneficij dec. 896. num. 3.
 Consensus in iurisdictionem excluditur per declinatoriam, & petitionem, ut causa remittatur ad partes dec. 904. num. 5.
Ius ab Actorem metiendum est dec. 891. num. 7.
Ius nec in re nec ad rem acquiritur ex sola oppositione coram Ordinario in beneficijs dec. 719. num. 5.
 Limita quando ex fundazione, & ordinatione testatorum constat de iure dicti opposita se coram Ordinario, quod per clausulam dammodo de tempore dato non sit ius quasitum ei praeferatur ibid. num. 6.
 Nemo plus iuris in alium transferre potest, quam ipse habeat dec. 256. num. 3. & dec. 912. num. 4.
Ius canonicum servari debet etiam in locis ubi viget ius civile, quando agitur de iuramento dec. 789. num. 8.
 Ius canonicum servandum est in materia alimentorum dec. 319. num. 9.
Ius nominandi quasi possessio. Vide *Quasi Possessio*.
Ius publicum non potest à privatjs immutari dec. 216. num. 3.
Iurpatronatus dotatum ex bonis feudalibus ad Ecclesiam devolutis non potest acquiri heredibus, & successoribus Prælati in præiudicium Ecclesie dec. 597. num. 1.
 Iurpatronatus dotatione acquiritur dec. 659. num. 1.
 Mandatum speciale requiritur ad effectum authorizandi donationem iuripatronatus decif. 359. num. 1.
 Iurpatronatus est favorabile, ne laici retrahantur à fundacione, & dotatione Ecclesiarum dec. 582. num. 3.
 Iurpatronatus erigere ex bonis devolutis Ecclesie est maioris præiudicij quam illa infeudare dec. 597. num. 5.
 Iurpatronatus fundatum pro illis de familia, & in casu extinctionis lineæ devolvatur ad Confratres Sanctissimi Rosarii, nisi extincta linea non dicitur Ecclesiasticus, nec in imperatione exprimit debet dec. 770. num. 8.
 Iurpatronatus fundatum ab Episcopo ex bonis ad Ecclesiam devolutis queritur Ecclesie, non autem illi, qui fuit auctor donationis decif. 597. num. 1.
 Iurpatronatus dicitur iustificatum coram Ordinario per exhibitionem testamenti, in quo apparet de fundacione, & institutione secuta dec. 770. num. 4.

Iurpatronatus ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum debet clare, concludenter & inconcussè probari dec. 817. num. 5. & 9.
 Iurpatronatus non probatur enunciacione provisionis Papæ ad suggestionem, & instantiam partis concessæ dec. 817. num. 6.
 Iuripatronatus pertinentia probanda est per descendentiam presentancis à fundatore, vel ab illis, qui existunt in quasi possessione presentandi dec. 813. num. 2. & 3.
 Iuripatronatus pertinentia non probatur enunciacione presentantis dec. 813. num. 4.
 Iurpatronatus non est presbyterale, quando fundator vocavit simplices Clericos, & etiam feminas dec. 283. num. 3.
 Iurpatronatus pertinet ad habentem causam ab eo, qui existit in quasi possessione presentandi dec. 687. num. 1.
 Iurpatronatus de iure præsumitur hereditarium, & in eo succeditur in stirpes decif. 631. num. 1.
 Viciarij facultas referuandi iuripatronatus præsumitur ex cursu longitemporis cum observantia, & quasi possessione presentandi dec. 88. num. 4.
 Iuris presentandi ad iurpatronatus quasi possessio acquiritur ex unico actu dec. 83. num. 2.
 Iurpatronatus ex quibus probetur dec. 112. num. 1. & dec. 135. num. 9. & 10.
 Iurpatronatus probatur ex fundacione, & dotatione cum illius reservatione, & consensu Vicarij Episcopi dec. 88. num. 3.
 Iurpatronatus probatur ex testamento, in quo sublicitur Altare & effectus probatur per Testes dec. 135. num. 5. & 7.
 Iurpatronatus probatur per continuatas presentaciones ultra centum annos decif. 638. num. 1.
 Iurpatronatus probatur per enunciaciones iuncta quasi possessione 40. annorum decif. 717. num. 12.
 Iurpatronatus probatur per famam, & quædragariam quasi possessionem in familia non potenti, licet non constat de fundacione, & dotatione dec. 737. num. 2.
 Iurpatronatus probatur per presentaciones ultra centum annos, maxime quando concurrunt enunciaciones antiquissimæ, & longissimæ quasi possessio presentandi in familia potenti dec. 737. num. 1.
 Iurpatronatus semper præsumitur retentum penes patronum primæum, & originiarium, maxime non concurrentibus coniecturis, & presumptionibus dec. 88. num. 6.
 Iurpatronatus residet in solidum apud vnumquemque patronum quo ad omnes effectus dec. 700. num. 5.
 Provisio nulla facta mentione iuripatronatus est subrepticia, & nulla, & Patronis iura quadrimestre reclamantibus cassanda decif. 118. num. 2.
 Papa in dubio non censetur velle derogare iuripatronatus laicorum, ne retrahantur à fundacione, & dotatione Ecclesiarum decif. 112. num. 3.

Præsentatus à Patronis si habuerit litem cum alio prouiso, & concordauerit quod aduersarius habeat iurispatronatus cum præsentatione Patronorum, & cum pensis re, remanent illa iura patronatus dec. 737. uum. 5.
Præsentationes duæ continuæ per spatium 100. annorum probant iurispatronatus dec. 658. num. 4.

IURISPATRONATVS fumus suspendit executionem litterarum Apofoliarum quando adest clausula arbitrio Rote dec. 823. num. 4.
Beneficia iurispatronatus non cadunt sub reservationibus generalibus dec. 182. uum. 3.
Consensus Episcopi in fundatione iurispatronatus præsumitur, quando per longum tempus præsentationes coram Ordinario factæ imbecine effectum dec. 650. num. 2.
Iurispatronatus donatio non inducitur, nisi de illa expresse constet dec. 88. uum. 5.
Donatio iurispatronatus non valet sine consensu Episcopi, vel alterius de eius mandato expresse dec. 893. num. 7. limita num. 8.
Iurispatronatus existentia probatur ex testamento fundatoris, & sententia Ordinarij dec. 813. num. 1.
Iurispatronatus exceptio non impedit executionem litterarum Apofoliarum, nisi quando datur vehemens fumus dec. 135. nu. 3. & 4.
Iurispatronatus exceptio turbida non excusat beneficium à reservatione Reg. 8. dec. 817. n. 9.

Cætera vide EXCEPTIO.

Dotario, & fundario iurispatronatus probatur per testes deponentes de immemorabili dec. 678. num. 1.
Iurispatronatus pertinentia debet clare probari dec. 659. num. 3.
Iurispatronatus pertinetia ex quibus inducitur dec. 687. num. 1.
Resignatio iurispatronatus facta cum consensu patronorum connumeratur inter præsentationes, nam consensus habet vim præsentationis dec. 737. num. 9.
Consensus Patronorum habet vim præsentationis dec. 737. num. 9.
Consensus præsumitur, licet non appareat, quando resignatio facta est cum conditione, quod consensus patronorum accedat, quia alii officiales Cancellariæ litteras non expedient dec. 737. num. 10.
Fundator iurispatronatus potest nominare alium patronorum, quando augeat dotem una cum primo nominato in primis dotatione dec. 682. num. 1.

L.

LESAR MAIESTATIS Crimen committit, qui impedit executionem Iustitiæ, & illius ministros, qui tamen non dicuntur illi, qui comitantur nomine creditoris ad facieudum exequi mandatum dec. 649. num. 11. & 12.

LASSIO non consideratur de tempore latæ sententiæ, sed de tempore contractus, quando litis incertus est incertus dec. 810. num. 1.
Lætio ultra dimidiam requiritur in rescindenda transacione dec. 532. num. 3.

Lætio ultra dimidiam de iure, vel ultra tertiam partem vigore Statuti Urbis annullat contractum dec. 542. num. 2.

LAPIDVM inuentio æquatur inuentioni thesauri dec. 357. num. 1.

LAVDEMVM solvens censetur habere inuestituram dec. 655. num. 3.

LAVDVM appellant aliquem heredem probat illum esse talem dec. 554. num. 2.

Laudum debet seruari donec doceatur de infirmitate dec. 598. num. 4.

Arbitrium boni viri petiti non fuerit terminatum inter terminum laudum remanet in suo robore dec. 598. num. 5.

Citatio requiritur in laudo, seu sententia arbitrorum dec. 89. num. 75.

LEGALITATIS litteræ recognite suppleant defectus recognitionis iurium, in quibus sunt positæ dec. 854. num. 7.

LEGATVM certum, & clarum ex falsa demonstratione non vitatur dec. 302. num. 4.

Cadentur legatum per mortem legatarij pendente conditione, & autem cessante tempus illius solutionis dec. 906. num. 7.

Legati acceptatio probatur ex quietantia legatarij dec. 752. num. 3.

Abfurdum est virum nuptiis relinquere vxori transmitti ad secundas nuptias, quam in casu viduitatis dec. 538. num. 5.

Legatum in testamento relicti qui acceptauit non potest testamentum illud impugnare dec. 752. num. 2.

Legatum in testamento nullo factum acceptans non sibi præiudicat, si de huiusmodi nullitate non habebat scientiam tempore acceptationis dec. 843. num. 3.

Legatum, quod probatur factum in testamento, debetur legatario dec. 613. num. 1.

Legatum non habet viam executiuam iuxta opinionem Rotæ; secus extra Rotam dec. 613. num. 4.

Legato Palatio à Domino venit principale ipsius Domini dec. 302. num. 3.

Legata, & prælegata non veniunt nomine hereditatis dec. 302. uum. 1.

Patris reliquum filii cum conditione quod renunciet omnibus alijs iuribus, & præiudicijs, & acceptatio relicti cum renunciatione operatur, ut quicquam aliud petere nequeat dec. 857. uum. 5.

Administratio legati pro dicenda Missis potest esse pæus feminam dec. 334. num. 2.

LEGATVS A LATERE non potest concedere licentiam locandi bona Ecclesiastica ultra tempus, & locatio illius vigore facta est nulla, & sine solemnitate, & non suffragatur contra Ecclesiam dec. 742. num. 5. & 6.

Legatus non potest interponere suam auctoritatem in alienatione rerum Ecclesiasticarum, nisi habeat in facultatibus dec. 742. num. 8.

Legati à Latere facultas non præsumitur cursu 30. annorum dec. 742. num. 9.

Iudicandum non est ab euentu, sed ab eo, quod voluit concedere Legatus à latere dec. 742. num. 14.

LEGITIMA ante liquidationem dicitur incerta, & de-

- debetur de qualibet re, unde non potest capi propria auctoritate, sed de manu heredis dec. 387. num. 7.
- Legitima est portio in illis bonis, in quibus ab intestato succeditur, vel ex dispositione testatoris in hereditate comprehenditur dec. 633. num. 3.
- Legitima debetur in singulis corporibus hereditariis, & est portio inaccessionis ab intestato dec. 387. num. 4.
- Legitima debetur de omni eo quod reperitur in hereditate tempore mortis dec. 633. num. 1.
- Legitima debetur ex usufructu, qui est estimabilis, & vendibilis dec. 633. num. 2.
- Legitima est quota bonorum, & non dicitur certa, nisi ex alio deducto dec. 387. num. 6.
- Filius gratulus restituere hereditatem intelligitur detracta legitima dec. 544. num. 4.
- Filius consequitur legitimam non ex iudicio testatoris, sed ex providentia legis dec. 544. num. 5.
- Legitima filiorum non venit in generali renunciatione dec. 166. num. 12.
- Fructus legitimæ debentur à die mortis Patris, vel Matris, in cuius bonis debetur legitima dec. 432. num. 1.
- LEGITIMATIO** personæ agenti Saluiano uti filij, & heredis dicitur probata consilio de filiatione dec. 744. num. 12.
- Legitimatio personæ probatur testibus dependentibus de filiatione, & tractum dec. 612. num. 1.
- Legitimatio personarum in quolibet iudicio ante omnia est necessaria dec. 78. nu. 5.
- LEGITIMITAS** probatur ex depositione testium de publica voce, & fama, & communi reputatione maxime si fuerit admissus ad succedendum cum aliis fratribus legitimis dec. 707. num. 3.
- Consanguinitate probata præsumitur legitimitas dec. 637. num. 5.
- Probationes leuiiores sufficiunt, quando in preparatorijs iudicijs, & incidenter agitur de legitimitate dec. 722. num. 1.
- Testator vocans duos fratres germanos, & equaliter eos tractans præsumitur ambos esse legitimos dec. 723. num. 4.
- Legitimitas habet pro se iuris præsumptionem dec. 723. num. 1.
- Legitimitatis quasi possessio resultat ex actis conuenientibus legitimis, & ex quibus dec. 637. num. 6.
- LEGITIMUS CONTRADICTOR** ad impediendam immisionem vigore l. fin. C. de edict. Diu. Adu. toll. dicitur, qui incontinenti docet de iure suo valido dec. 634. num. 5.
- Legitimus contradicitor dicitur possessor cum pari titulo, & impedit immisionem dec. 697. num. 2.
- Legitimus contradicitor dicitur possessor cum titulo Vicelegati Auenion. dec. 724. num. 1.
- Legitimus contradicitor dicitur qui habet parem titulum, & est in possessione, & contra, cum debet procedi ordinariè & non executiue dec. 888. num. 4.
- Legitimus Contradicitor non est Capitulum ad impugnandum actum, quem approbavit dec. 155. num. 7.
- Legitimus contradicitor non est fideicommissarius etiam possidens bona à testat. re relicta aduersus heredem volentem detrachere sibi competentia dec. 387. num. 7.
- Legitimus contradicitor non est prouisor ab Ordinario in mente reservato, etiam quod sit in possessione, nisi reddant reservationem turbidam dec. 325. num. 5.
- Legitimus contradicitor non est qui non habet parem titulum, & est in possessione dec. 155. num. 10.
- L. x. assidui** 5. exceptis C. qui potior in pignore habeatur dispositio dec. 69. num. 7.
- Text. in l. cum putarem ff. Famil. herciscund.** quando procedat dec. 887. num. 1.
- Text. in l. ingenuus ff. de stat. homin.** quid disponat dec. 637. num. 3.
- Remedium l. diffamari** non suffragatur non docti de iactationibus dec. 660. num. 6.
- Dispositio l. fundi partem ff. de contrahend. empt.** dec. 542. num. 3.
- Dispositio l. Iulianus S. offerri ff. de ali. empt.** super prælatione non procedit quoties venditor rem venditam tradidit emptori dec. 60. num. 8. & 12.
- L. Mulier ff. ad Trebell.** quid disponat dec. 886. num. 13.
- L. neque Tutores C. de procurat.** explicatur dec. 67. num. 4.
- Dispositio, & intellectus l. scripturas C. qui potior in pignore habeat.** dec. 69. num. 4. 5. 6. & 7.
- Dispositio l. si me, & Titium ff. si cert. petat.** dec. 147. num. 8.
- Dispositionis l. si quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer.** tertium requisitum dec. 428. num. 8.
- Dispositio l. si quis sepulchrum ff. de Religios. & sumpt. funer.** intrat etiam dato aliquo præiudicio vicini vendere compulsi dec. 428. num. 9. & num. 13.
- Dispositio l. si quis sepulchrum ff. de religios. & sumpt. fun.** dec. 391. num. 1.
- Dispositio l. si quis sepulchrum ff. de Religios. & sumpt. funer.** cessat, quando vicinus ex venditione bonorum sentit magnum præiudicium dec. 428. num. 17.
- Cætera. Vide VENDERE.**
- Familia quælibet nobilis non potest evitare dispositionem l. si quis sepulchrum ff. de Relig. & sumpt. funer. sed tantum quando concurrat insignis, & extraordinaria nobilitas dec. 428. num. 12.
- Text. in l. vxor marito ff. de donat. inter vir. & vxor.** quid disponat dec. 639. num. 4.
- LIABILLVS** faciens mentionem de aliqua re debet attendi in negotio principali dec. 833. nu. 7.
- LITERA** quælibet res præsumitur de sui natura dec. 801. num. 2.
- LITRA** Catali, sed æstimi probat dec. 135. num. 13.
- Liber Capituli** probat præsentiam Canonico-rum dec. 558. num. 1.
- Liber Catali** non probat possessionem contra-

- tertium, qui non consensit acatallationi dec. 689. num. 5.
- L**IBRI ex Archivio Capituli licet coadiuvant probationes, tamen non plene probant in favorem Capituli dec. 574. num. 4.
- Libri Hospitalis cum adminiculis probant pro Hospitali, maxime quando reperiuntur custoditi in illius Archivio dec. 580. num. 12.
- Libri mercatorum non probant pro tertio contra tertium dec. 536. num. 2.
- Libri mercatorum probant pro tertio contra tertium cum adminiculis, quæ, & qualia sint relevancia dec. 417. num. 5. & 6.
- Adminicula, quæ relevent, vt libri mercatorum probant pro tertio contra tertium dec. 417. num. 6.
- Libri Monasterij non probant pro Monasterio sine adminiculis dec. 632. num. 4.
- Libri relatiui non probant non confito de relato dec. 536. num. 3.
- Libri relatiui ad litteras non probant contra tenorem litterarum dec. 757. num. 6.
- Exhibitio libri facta alteri, quam compulsoi non releuat dec. 534. num. 6.
- L**ICENTIA obventa pro diuersa causa suffragari nõ potest dec. 348. num. 4.
- Licentia concessa a Capitulo Canonico absenti cum reuocatione iurium optandi est valida dec. 773. num. 22.
- L**IQUIDATIO fructuum est facienda de bono, & æquo Iudicis arbitrio dec. 406. num. 7.
- Liquidatio fructuum in odium spoliatiui, vel iniuste habentium admittit leuem probationem dec. 310. num. 1.
- Liquidatio fructuum est difficilis probationis dec. 406. num. 1.
- Liquidatio fructuum perceptorum debet fieri per necesse, non per possibile dec. 310. num. 3.
- Liquidatio fructuum fit ex presumptionibus, & coniecturis dec. 446. num. 2. & 4.
- Arbitrium Iudicis multum valet in liquidatione fructuum dec. 303. num. 6.
- Libris Capituli deservit pro liquidatione fructuum dec. 330. num. 2.
- Exequutio est nulla facta non precedente legitima liquidatione dec. 172. num. 5. & dec. 134. num. 5.
- Iudex ad executionem procedere non potest non precedente liquidatione dec. 134. num. 6.
- Liquidationis referatur ad partis non liquidas dec. 146. num. 3.
- Instrumenta dum liquidantur gaudent beneficio executiuo dec. 134. num. 5.
- Illiquidum executioni mandari non potest dec. 134. num. 7.
- L**IS censetur derelicta per taciturnitatem decennij, cum constet de non iure ea actis, alias requiritur actus aliquis positivus dec. 715. num. 11. & 12.
- Lis dicitur derelicta, quando duo copulatiue concurrunt lapsus 30. annorum, & non ius appellantis apparens ex eisdem actis dec. 526. num. 5.
- Lis non inducitur super titulo beneficii, nisi quando quis petit beneficium vti suum, & non quando illud petit tanquam sibi debitum, & reddetur ratio dec. 591. num. 1. & 3.
- Lis, quæ non tangit substantiam beneficii, sed tantum seruitium beneficii non est opus exprimi in gratia dec. 770. num. 6.
- Liris extinctæ mentio non requiritur in gratia dec. 640. num. 5.
- Lis in petitorio ex quibus, & quando dicatur introducta dec. 590. num. 5.
- Lis probatur ex actis dec. 712. num. 4.
- Lis probatur ex resolutione processus dec. 678. num. 3.
- Lis an Portionarij habeant votum in Capitulo non dicitur in visitatione Ecclesiæ, sed super præheminentia dec. 557. num. 1.
- L**ITTERÆ Cardinalis Nepotis Papæ. Vide CARDINALIS.
- Posteriores litteræ, & cum prægnantioribus clausulis derogant prioribus dec. 859. num. 4.
- Litteræ partis interesse habentis non releuant ad probandum pro ea dec. 310. num. 2.
- Litteræ productæ, & acceptæ post mortem, scribentis non probant ad fauorem acceptantis dec. 343. num. 3.
- Litteræ secundæ regulariter à primis, quando sunt datæ in executionem priorum, & cum relevatione ad illas dec. 150. num. 4.
- Cætera. Vide EPISTOLA.
- L**ITTERÆ APOSTOLICÆ ex certa scientia, & motu proprio concessæ non indigent iustificacione dec. 651. num. 4.
- Litteræ Apostolicæ exequi non debent illis non iustificatis dec. 282. num. 1.
- Litteræ Apostolicæ ob earum reuerentiam habent executionem paratam dec. 68. num. 5.
- Litteræ Apostolicæ non iustificatæ non habent executionem paratam dec. 352. num. 2.
- Litteræ Apostolicæ quando sunt iustificatæ de iure habent executionem paratam dec. 323. num. 2.
- Litteræ Apostolicæ non exsunt ab attentatis dec. 799. num. 11.
- Litteræ Apostolicæ non iustificatæ nõ sunt exequendæ dec. 668. num. 1.
- Litterarum Apostolicarum executione non impedit exceptio iurispatronatus, nisi probetur incontinenti dec. 823. num. 3.
- Iurispatronatus sumus suspendit executionem litterarum Apostolicarum, quando adest clausula arbitrio Rota dec. 823. num. 4.
- Litteræ Apostolicæ habent executionem paratam ob earum reuerentiam dec. 376. num. 2.
- Litteræ originales reservationis pensionis sunt intimandæ titulari, qui non consensit pensioni dec. 78. num. 4.
- Reservatione vt illius vigore sint exequendæ litteræ Apostolicæ debet esse talis, quæ excludat omne ius possessoris, alias retardatur executio dec. 135. num. 5.
- Vulneratæ dicuntur litteræ Apostolicæ per sententiam contra eas latam in petitorio, & ita exclusus à petitorio non potest agere possessorio dec. 787. num. 6.
- L**ITIGIOSI virum non inducitur, quando quis petit beneficium tanquam sibi debitum, ex quo non præcessit ad eius fauorem aliqua collatio, vel institutio Canonica; sed solum quando illa petit.

- precedente petitur vii. *sum* dec. 905. num. 2.
Admitti ad contradicendum petens non inducit vitium litigiosi super titulo beneficii etiam per eum allegato dec. 399. num. 2.
Litigiosi vitium tollit auctoritas, & Breue Principis dec. 833. num. 6.
LITIGIOSVM beneficium verè non confertur, sed datur subrogatio, quæ differt à collatione dec. 715. num. 7.
Lis super possessore non facit beneficium litigiosum dec. 396. num. 2. dec. 399. num. 1.
Litigiosum non efficitur beneficium per litem super qualitate, & habilitate personarum prætendentium optionem dec. 905. num. 4.
Litigiosum non efficitur beneficium per litem super optione introductum dec. 391. num. 2.
Litigiosum non efficitur beneficium per litem super optione pendente dec. 905. num. 1.
LOCATIO anterior non tollit possessionem inde secutam dec. 702. num. 2.
Locatio rei Ecclesiæ facta sine causa, & solemnitatibus requisitis est nulla dec. 742. num. 1. Limita num. 3.
Res Ecclesiæ locari solite non requirunt solemnitates dec. 742. num. 3.
Locatio dicitur vitilis Ecclesiæ, quando res, quæ locabatur ad tempus eodem pretio locatur in perpetuum dec. 806. num. 9.
Locatio rei Ecclesiæ non valet nisi concurrentibus vitilitate, & solemnitate copulativè dec. 55. num. 1.
Limitatur quando est solita locari *ibid.* num. 2.
Declaratur quando dicatur solita locari *ibid.* num. 3.
Locatio ad longum tempus rei Ecclesiæ facta non servatur forma licentiæ est nulla dec. 742. num. 11.
Solemnitas in locatione rerum Ecclesiæ non præsumitur cursus 10. annorum dec. 742. n. 9.
Locatio bonorum facta per Rectorem Ecclesiæ, & descriptio in libris Episcopatus probant bona reuera esse ad Ecclesiam dec. 742. num. 17.
Solita locari, si post locationem incorporantur Ecclesiæ, desinunt esse solita, & debent alienari cum solemnitatibus dec. 742. num. 18.
Locatio vnica, & sine solemnitatibus non inducit solitum dec. 742. num. 5.
Solitum locandi cessat ubi bona sunt reuera ad Ecclesiam, & facta de mensa per receptionem fructuum per annum per Prælatum absque illius protestatione, & declaratione animi se nolle illa retinere, sed expectare vitalem conductorem dec. 55. num. 5.
Solitum locari dicitur, quando præcedunt, vel vna locatio solemniter, vel due cum cursu 40. annorum dec. 742. num. 4.
Locatio non effectuat non probat possessionem bonorum, de quorum identitate etiam non constat dec. 659. num. 3.
Locatio cum probatione identitatis bonorum probat possessionem dec. 702. num. 3. & 4.
Locandi licentia ad tertiam generationem non servatur locando ad 60. annos dec. 742. num. 12.
Locatio in perpetuum debet fieri detracta
- sexta parte solite pensionis dec. 806. num. 18.
Locatio, & non emphiteusis est, quando in contractu appellatur locatio dec. 510. num. 2.
Locatio est quando annua pensio correspondet fructibus terræ, & non emphiteusis, pro qua soluitur modicum quid dec. 510. num. 3.
Fideicommissarius non tenetur stare locationi factæ grauato dec. 618. num. 5.
Locatio finitur per venditionem prædij dec. 740. num. 7.
Locatione finita non potest substatari ius ascriptum non existentis dec. 740. num. 6.
Locati actio, & remedium l. si quis condictionis non habet locum, quando non probatur locatio cum certa mercede ultra rem, & consensum dec. 751. num. 1.
LOCATOR tenetur ad interesse, quando vendidit rem locatam, nisi conductor acquiescit venditioni dec. 740. num. 9.
Affectus remittitur ob siccitatem, & casum inopinatum, qui non poterat prævideri tempore contrahendi; maxime quando expensæ superant fructus dec. 591. num. 1.
Annus sterilis cum anno fertilis est computandus ad effectum restauri faciendi dec. 553. n. 7.
Inundatio non tribuit remissionem ei, qui sciens periculum locauit dec. 553. num. 8.
Remissio de inre fit locatori habuæ ratione partis damnificatæ, & alterius non passæ damnum dec. 553. num. 4.
Pactum de restituo faciendo habet locum in damno notabili, & circa amissionem rei propriæ non autem lucri dec. 553. num. 5.
Locatio fundi cum pacto, quod in casu inundationis fluminis har restaurum intelligitur, quando fructus percepti non sufficerent ad solutionem dec. 553. num. 2.
Cætera. Vide **CONDUCTOR**.
LOCA MONTIVM acquisita ab hærede nomine hereditario spectant ad hereditatem dec. 389. num. 1.
LOCORVM MONTIVM diminutio postea eneniens in extinctione non est consideranda, dum fuerunt consignati pro currenti valore dec. 193. num. 1.
Locorum Montium exprimentur hic fructus dec. 433. num. 4.
Locvs exemptus licet sit de Diocesi, non tamen est de territorio dec. 750. num. 4.
LOCVTIO inuitata non admittitur dec. 323. num. 6.
LVCVM CESSANS non probatur per presumptionem, quod in tali loco passim inuestiuntur pecunie dec. 349. num. 6.
Lucrum cessans probatur per potentiam propinquam lucrandi dec. 349.
LVCVM DOTALE. Vide **DOTALE LVCVM**.

M.

MAGNVS MAGISTER Hierosolymitanus habet intentionem fundatam super subditos Religionis Hierosolymitanæ dec. 855. num. 3.
Magnus Magister Religionis Hierosolymitanæ deputat personas, coram quibus pæces tractantur, & concluduntur, quando inter Milites familiares eiusdem Magni Magistris, servito-

Non res,

- res, & alias personas oriuntur controuersie dec. 885. num. 1.
- MANDATUM** excessuum vti pro plus debito debet vt iniustum reuocari decif. 860. num. 2. & num. 5.
- Mandatum nullum, & executum prius debet reuocari; secus quando non executum decif. 568. num. 4.
- Mandatum vigore laudi circa celebrationem festorum debet interpretari prout de iure, & secundum *Canones*, non autem contra eos decif. 801. num. 3.
- Iudex appellantis vigore clausule *si quid exequendum* potest de nouo relaxare mandatum dec. 568. num. 1.
- Mandatum quoad certa bona non extenditur ad alia, & propterea executio dicitur excessiua dec. 164. num. 3.
- Mandatum, quod non iustificatur ex actis dicitur iustum, & non exequendum decif. 541. num. 1.
- Mandatum relaxatum contra vnum non potest exequi super bonis ab alio possitis dec. 541. num. 2.
- Mandatum præsumitur relaxatum pro summa, de qua liquide constat in actis, non pro illiquida, maxime quando creditor postea petijt, etiam dictam summam intelligendam, & non fuit per debitorem oppositum ut solutione decif. 146. num. 4.
- Mandatum, quod non iustificatur ex actis, non est attendendum dec. 620. num. 5.
- MANDATUM DE ASSOCIANDO** conceditur locatori limitata locazione dec. 335. num. 1.
- MANDATUM DE MANUTINENDO** datur ex quasi possessione, quando non est concussus alterius, qui prætendat possidere dec. 579. num. 2.
- Mandatum de manutinentendo datur ei, qui est in possessione tempore litis mortæ dec. 253. num. 1. dec. 189. num. 1. dec. 472. num. 1. decif. 548. num. 4. dec. 569. num. 1. dec. 781. num. 1.
- Iudex nulliter auferendo possessionem non auferit possessionem civilem, quæ sufficit pro obtinendo mandato de manutinentendo dec. 189. num. 2.
- MANDATUM DE IMMITTENDO** datur postquam sententia transiit in rem iudicatam dec. 736. num. 2.
- MANDATUM EXECVTIVVM** absque executione, & effectuacione nihil facit dec. 336. num. 8.
- Mandatum executiuum datur pro implemento donationis dec. 708. num. 5.
- Mandatum executiuum nulliter, & iniuste obtentum non valet dec. 356. num. 2.
- Mandato executionis vulnerato, non per hoc dicitur vulnerata obligatio, & est locus executioni dec. 708. num. 7.
- MANDATUM PROCVRAT** paria sunt non fuisse factum, aut non factum, & non fuisse vsum, nec habuisse effectum dec. 210. num. 1.
- Mandatum ex coniecturis, & verisimilitudinibus præsumitur, & suffragatur, etiam si de expresso constaret factio post sententiam decif. 156. num. 2.
- Mandatum procuræ præsumitur ex diuturnitate temporis dec. 93. num. 8.
- Item ex expensis in lite factis dec. 93. num. 9.
- Item ex productione turinæ dec. 93. num. 10.
- Mandatum procuræ præsumitur in solvente, quia non præsumitur solvere aliquem notabilem summam sine mandato dec. 679. num. 2.
- Mandati procuræ defectus inducit nullitatem processus dec. 861. num. 8.
- Mandatum ad resignandum non censetur reuocatum nisi facta intimatione, quod procedit etiam in reuocatione tacita dec. 753. num. 8. & 9.
- Mandatum speciale requiritur ad effectum authorizandi donationem in caput patronatus decif. 359. num. 1.
- Mandatum speciale requiritur ad constituendum dec. 622. num. 2.
- Mandatum re integra expirat per mortem principalis dec. 490. num. 17.
- Mandatum non probatur per simplicem enunciationem dec. 354. num. 1.
- Mandatum procuræ potest produci etiam post sententiam, parte non opposente dec. 172. n. 2.
- MANVALETAS** non satis probatur per scripturas antiquas, & remotas, sed ex his resultat potens sumus dec. 585. num. 4.
- Manualitatis status non alteratur etiam si habens facultatem nominandi ad beneplacitum, & ad nutum remouendi permittat nominatum continuare vique ad obitum dec. 820. num. 10.
- MANVTENTIO** datur ad statum, & absque titulo, & causa dec. 882. num. 4.
- Manutentio in beneficiis datur etiam absque productione tituli dec. 197. num. 6.
- Manutentio datur ex sola civili possessione dec. 136. num. 7.
- Anterior possessio est manutinenta dec. 197. n. 2.
- Manutentio datur existenti in quasi possessione nominandi, & remouendi dec. 880. num. 2.
- Manutentio datur probata possessione etiam vnico teste dec. 467. num. 1.
- Manutentio datur probata possessione etiam vnico teste decif. 467. num. 1.
- Manutentio non potest denegari habenti titulum, & possessionem etiam ex vnico actu dec. 737. num. 1. & num. 3.
- Manutentio datur docti de possessione instrumentali, quæ alio non existente sufficit decif. 442. num. 1.
- Manutentio in quasi possessione exigendi pensionem datur docti se exegisse eam dec. 900. num. 1.
- Manutentio datur possessori anteriori instrumentali reiecta posteriori possessione etiam de mandato Iudicis nulliter, & iniuste procedentis dec. 881. num. 1.
- Manutentio datur docti de possessione instrumentali dec. 617. num. 1.
- Manutentio datur possessori de tempore mortis litis instrumentario dec. 907. num. 1.
- Manutentio datur etiam detentori, & spoliatori dec. 548. num. 4.
- Manutentio datur mero detentori, & spoliatori contra spoliatum dec. 189. num. 5.
- Manutentendus est possessor, qui non habuit se pro spoliato dec. 548. num. 8.
- Manutentetur ille, contra quem est data im-
- mis-

missio super eadem re, quando non habuit se pro spoliato, & immisio fuit nulla, & iniusta dec. 897. num. 1.

Manutentio datur Parocho docenti de possessione instrumentalit, & de pluribus actis possessionis, ac de perceptione fructuum dec. 594. num. 1.

Manutentio datur ex possessione, maxime confitio etiam ex abundantia de titulo dec. 479. num. 3.

Detentori datur manutentio relictis omnibus petitionum concurrentibus dec. 61. num. 4.

Manutentio datur tempore mortis litis ex possessione instrumentalit, maxime stante etiam perceptione fructuum dec. 489. num. 1.

Manutentio datur confitio de possessione per priuationem dec. 439. num. 1.

Manutentio in quacunque parte iudicii peti potest dec. 654. num. 3.

Manutentio datur possessori docenti de possessione capta per instrumentum, quod alio non existente probat possessionem manutentibilem dec. 854. num. 2.

Possessio tempore mortis litis requiritur pro mandato de manutentio dec. 703. num. 2.

Sententia lata super nullitate pensionis, si appelletur, interim datur manutentio dec. 654. num. 3.

Manutentio datur probanti possessionem per testes, & per solutionem Canonis dec. 689. num. 1.

Manutentio requirit possessionem de tempore mortis litis, quæ probatur leuioribus probationibus dec. 689. num. 2.

Manutentio non retardatur, quando possessio est clara per exceptionem turbidam dec. 467. num. 4.

Manutentendus est possessor anterior docens de sua possessione legitimitate capta dec. 129. num. 1.

Confessus se spoliatum interpretatur respectu naturalis non autem civilis possessionis, & ideo potest agere pro manutentione dec. 617. num. 5.

Confessus in iudicio aduersarium possidere, si etiam ipse possidebat potest agere pro manutentione dec. 613. num. 4.

Manutentionem qualificatam petens in quasi possessione exigendi integre non obstantibus oneribus debet probare quasi possessionem, etiam tali modo qualificatam, alias rejicitur dec. 859. num. 8.

Manutentetur possessor vigore concessionis contra concedentem dec. 689. num. 4.

Civilis possessio sufficit pro manutentione dec. 439. num. 5.

Manutentio non datur sine possessione, vel quasi dec. 622. n. 1. dec. 620. num. 1. dec. 551. num. 3.

Manutentio non datur non docenti de possessione de tempore mortis litis dec. 536. num. 1.

Manutentendus non est possessor vitiosus dec. 189. num. 1.

Manutentio non requiritur titulum, nec admittitur exceptio defectus illius dec. 189. numer. 4.

Manutentio in quasi possessione exigendi non potest exequi, nisi post liquidationem summarum, pro qua est concessa dec. 900. num. 6.

Manutentio, & remedium adipiscendæ non possunt cumulari dec. 468. num. 2.

MANUTENTIONIS IUDICIUM conseruat detentorem in statu, in quo existit ad tollendum occasionem spoliis, & scandalis, in reliquis præsertim parti iura in petitorio, & possessorio ordinario dec. 189. num. 6.

MANUTENTIBILIS est possessio instrumentalit, alio non possidente dec. 136. num. 1. dec. 165. n. 2. dec. 462. num. 3. dec. 703. num. 2. dec. 907. num. 2.

Manutentibilis est possessio etiam instrumentalit alio non possidente dec. 61. num. 1.

Non vero posterior possessio etiam vigore litterarum Apostolicarum capta, quia præsumitur clandestina, & vitiosa dec. 61. num. 2.

Manutentibilis est possessio capta tempore, quo erat vacua dec. 197. num. 1.

Assistentia iuris non est manutentibilis, alio docente de possessione dec. 400. num. 3.

Manutentibilis non est actus, qui dedit causam liti, nec possessio dec. 882. num. 3.

Manutentibilis non est possessio posterior, quæ præsumitur clandestina dec. 136. n. 2. & 854. num. 3.

Manutentibilis non est possessio recens in concursu anterioris dec. 882. num. 2.

MAIUS habet exercitium actionis in bonis dotalibus; in alijs vero de consensu vxoris dec. 662. num. 4.

Aburdum est virom plus relinquere vxori transiit ad secundas nuptias, quam in casu viduitatis dec. 538. num. 5.

MATER non potest dotare filiam in præiudicium fideicommissi dec. 251. num. 2.

MATER excluditur ab hereditate per expressam pupillarem substitutionem à testatore factam dec. 235. num. 21.

MATRIMONIUM non præsumitur contractum sine dote dec. 662. num. 2.

MEDIA ANNATA solui debet ex fructibus Beneficii dec. 843. num. 2.

Sacristia Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe habet indultum Apostolicum percipiendi medietatem annatæ à nouis Canonis, & alijs noniter ingredientibus, & etiam alia solui solita in introitu, & admissione dec. 843. num. 1.

Declara dictum indultum vt infra ibid. numer. 16.

Annata semel soluta pro eadem vacatione non est iterum solvenda, etiam quod expediantur non litteræ sub eadem supplicatione dec. 843. num. 6.

Canonici Sancti Petri Vrbs, & alij Beneficij in eorum ingressa solunt Sacristie medietatem annatam dec. 843. numer. 1. Decl. numer. 16.

MELIORAMENTA magni valoris nemo præsumitur facere in re aliena dec. 808. num. 8.

Meliorationes ex pacto possunt communicari etiam non communicato capitali dec. 94. num. 16.

- Executio sententiarum, & immissio non potest impediri ratione melioramentorum, cum de illis non constet dec. 772. num. 6.**
Excelluitas expensarum in melioramentis factarum non admittitur nisi sit tanta, quod debitor habeat rem pro derelicta dec. 26. n. 7.
Melioramenta non probantur ex augmento pretij domus dec. 808. num. 9.
Melioramenta probantur per testes etiam nulliter examinatos ad movendum animum Iudicis, quod illa facta fuerint donec formiter probentur dec. 887. num. 6.
Melioramenta prius sunt restituenda, nec sufficit cautio de illis restituendis, praesertim ubi in contractu adest pactum id importans dec. 26. num. 5.
Termino primo praefixo, & elapso datur novus terminus ad liquidandum melioramenta dec. 26. num. 6.
Melioramentorum resecutio spectat ad Dominum directum finita emphiteusi citra culpam emphiteutae dec. 103. num. 11.
Secus est si adest pactum quod emphiteusis revertatur cum omnibus melioramentis dec. 103. num. 2.
Melioramenta praedicta dicuntur pars praetij dec. 103. num. 3.
Expensum plusquam meliorarum excessus non venit restituendus dec. 191. num. 2.
In restitutione melioramentorum, quod minimum est restituendum dec. 26. num. 4.
Melioramenta vilia, & necessaria sunt restituenda dec. 141. num. 2.
Melioramenta vilia, & necessaria veniunt restituenda possessori bonae fidei dec. 26. num. 1.
Menfis Aprilis est reservatus Papae dec. 225. numer. 3.
MENTE CAPTIVUS nullum actum, vel negotium valide facere potest, siue actus requirat consensum expremum, siue tacitum dec. 867. num. 3.
MERCATORES boni, & fideles si sint soliti aliquid facere, dicitur licite factum dec. 97. num. 8.
Negotia aliena agens potest illa nomine proprio expedire de filio mercatorum dec. 97. num. 7. Decl. num. 10.
MERCES non conveniatur debetur, quando vnus est solutus locare & alter conducere dec. 392.
Mercedis quantitas notario debetur pro scripturis extrajudicialibus raxatur arbitrio Iudicis iuxta qualitatem litigantium, & causae, & consuetudinem fori dec. 106. num. 1.
Officium Iudicis competit ad reducendam malam taxationem mercedis ad arbitrium boni viri dec. 71. num. 3.
MERISSE dicitur is, per quem non stetit, quominus faceret ea, per quae merita consequeretur dec. 115. num. 10.
METROPOLITANUS potest exercere iurisdictionem in Diocesi sui suffraganei dec. 89. num. 6.
Metropolitani est superior, & Ordinatus sui Suffraganei dec. 89. num. 7.
Item potest committere causam cognoscendam existentem in Diocesi ipsius Suffraganei, siue in parte, siue in toto dec. 89. numer. 8. & 9.
MILES professus, & in statu militis non impeditur, ex lite facere ea, quae ad militem spectant dec. 115. numer. 12. & numer. 14.
Cetera Vide EQUITATE.
MILITUM TRIBUNUS dicitur Marcellianus Religiosis Hierosolymitanis dec. 855. num. 5.
Militum Tribunal habet iurisdictionem super milites in eorum causis dec. 555. num. 6.
MINOR 14. annorum potest possessionem capere, & ita constituere etiam procuratorem ad illam capiendam dec. 67. num. 2.
Maxime quia est sibi proficuum, quo casu minor non indiget alicuius auctoritate dec. 67. numer. 2.
Minor 14. annorum non potest constituere procuratorem nisi auctoritate Iudicis ad capiendam possessionem dec. 67. num. 1.
MINORITAS est probanda tanquam fundamentum intentionis illam allegantis dec. 730. num. 1.
Minoritas non probatur enunciatiua instrumenti quod minor impugnatur dec. 730. numer. 2.
Minoritas non probatur fide Parochi non extracta ex libro Baptismatis dec. 730. numer. 4.
Minoritas probatur per enunciatiuum intercontrahentes, nisi de enuntiato principaliter disputetur dec. 573. num. 1.
MONACHUS quicquid acquirit, acquirit Monasterio, & creditum sibi debitum transit in Monasterium, ita quod non potest illi soli post professionem, neque Monasterio praedjudicare dec. 530. num. 3.
MONASTERIA duo Religiosorum contigua non sunt permittenda dec. 425. num. 14. Limita vt sequenti.
MONIALIS quantumvis exempta non possunt conferre beneficia dec. 518. num. 2.
MONITIO an suppleat defectum citationis. Vide CITATIONIS.
MONITORIVM producum per Procuratorem non habentem mandatum non praedjudicat Domino, nec censetur in illo facta dec. 530. numer. 7.
MORA arguitur vt debeatur interesse dec. 546. numer. 2.
Mora non consideratur in solutione, quando non adest legitima persona. Fallit ex Hylo Rotae, quando ex reproductione executorialium non constet de solutione dec. 800. num. 6. & numer. 7.
Interpellatio requiritur pro constituenda mora dec. 546. num. 1.
Mora non contrahitur, quando solutio est facienda Procuratori & non constet qualis sit dec. 586. num. 1. Ampli. num. 3.
Mora non committitur per debitorem, quando persona adiecta solutioni non est certa decif. 586. num. 3.
Mora non committitur cum ob infirmitatem Pontificis non potest gratia obtineri dec. 789. numer. 4.
Mora de acquirentia Canonica etiam stante iuramento semper potest purgari, quando ius partis non est effectum deterius dec. 789. num. 1.
Mora potest purgari post breve tempus arbitrio Iudicis dec. 789. num. 3.
Modicus temporis excessus in purgatione

mora, non attenditur decif. 789. numer. 6.
Mora potest purgari non obstante *Statuto Vr-*
bis mandante seruari ius civile decif. 789.
num. 7.
Purgatio moræ in contrahibus admittitur etiã
si ellet dies certus, & pœna, quando ius partis
illæsum remanet dec. 769. num. 12.
Limita quando post diem certum est appositum
resolutio contrahus dec. 10. num. 13.
Nodens censum cum promissione impetrandi
derogationem fideicommissi intra sex menses
potest illam post dictum tempus obtinere, &
mora purgari si ius partis non est effectum
decius dec. 789. num. 2.
Mora ante declarationem caducitatis purgatur
dec. 386. num. 4.
Purgatio moræ non admittitur de iure civili
stante iuramento dec. 789. num. 7.
Purgatio moræ non admittitur post executionem
nem, sicut non admittitur post rem iudicatam
dec. 789. num. 14.
Declara procedere post executionem perfe-
ctam, non autem inchoatam ibid. num. 15.
Purgatio moræ non admittitur in contrahi-
bus, quando in eis est appositus dies certus, &
adiecta pœna copulatiue dec. 789. num. 9.
Tempus purgandi moram cõmensuratur tem-
pori principaliter concessio dec. 789. num. 4.
Mors absens non probatur per famam publi-
cam nisi concurrat alia adminicula, maxime
in causis grauibz dec. 682. num. 2.
Fama nuda de morte absens non sufficit dec.
682. num. 6.
Mors in Possessione probatur confessione par-
tis in eius prouisione ex eadem vacatione de-
cif. 473. num. 1.
Item probatur ex confessione partis, quæ niti-
tur eadem vacatione dec. 913. num. 7.
Item probatur testibus de publica voce, & fa-
ma dec. 838. num. 3.
Item probatur ex possessione capta, quæ per-
sistit continuata dec. 913. num. 5.
Item probatur Cedula concistorialis continen-
te facultatem illud retinendi decif. 837. nu-
mer. 3.
Mors probatio adminiculatur testibus de
auditu deponentibus, & ostendentibus litteras
de obitu affiantes decif. 913. num. 4.
Mors probatio coadiuuatur ex fide libri Ca-
pituli, in quo est annotata mors dec. 817. n. 2.
Adminicula referuntur, ex quibus coadiuuatur
fama mortis illius, qui abest dec. 682. num. 5.
& num. 7.
Mors probatur ex libro Parochi dec. 173. n. 2.
dec. 838. num. 1. dec. 913. num. 3.
Mors probatur testibus, qui interfuerunt fune-
ri dec. 276. num. 4.
Item ex testibus de publica voce, & fama de-
cif. 276. num. 5. & dec. 837. num. 4.
Item ex fide simplici Parrochi iuncta cum alijs
probationibus dec. 276. num. 6.
Item probatur confessione partis, & ex litteris
eius prouisionis dec. 739. num. 3.
Item testibus cum causa scientiæ decif. 338.
num. 2.
Narratiua mortis. Vide **NARRATIUA.**

MVLISA, quæ habet solum redditum ducatorum
30. dicitur pauper dec. 177. num. 2.

N.

NARRATIUA, in qua dicitur *resedisse in beneficio à triennio, vel circa verificatur*, etiam si
residencia fuerit intermissa dec. 730. num. 7.
Narratiua probata gratia dicitur iustificata
dec. 186. num. 1. & 3.
Narratiua, quæ est fundamcorum gratiæ de-
bet plenè, & concludenter probari, etiam si
constat in negatiua dec. 757. num. 1.
Narrata in gratia sunt iustificanda de tempo-
re gratiæ dec. 490. num. 4.
Narratiua gratiæ debet iustificari de tempore
datæ dec. 490. num. 19.
Narrata omnia in gratia sunt iustificanda tan-
quam pars gratiæ dec. 600. num. 3.
Narrata in gratia sunt iustificanda, etiam si
procedatur executiue, & non adit Contradi-
ctor dec. 155. num. 12. Declara vt nu. 13. & 14.
& 16.
Narratiua, super qua non fundatur gratia,
sufficit semiplenè probari dec. 221. num. 4. & 6.
Narratiue iustificatio, super qua fundatur gra-
tia, debet exactè probari dec. 736. num. 3.
Narrata in gratia quomodo iustificetur de-
cif. 56. num. 8.
Probatio plena, & concludens requiritur, cum
agitur de probanda narratiua, quæ fuit causa
concessionis, locus in narratiua, quæ est pars
gratiæ dec. 736. num. 8. & num. 9.
Narratiua probatur confessione partis decif.
640. num. 6. dec. 770. num. 5.
Narratiua facta in litteris probat contra eum
dec. 833. num. 3.
Narratiua vacationis, & alia, in quibus prin-
cipaliter fundatur gratia debet plenè, & con-
cludenter probari dec. 707. num. 6.
Narratiua circa modum vacationis resigna-
tionis probatur per mandatum procuratoris
ad resignandum, & resignationem secutam
dec. 753. num. 2.
Narratiua obitus sufficit de facto verificari de-
cif. 254. num. 4.
Narratiua obitus probatur per testes de publi-
ca voce, & fama ad effectum iustificationis
gratiæ, sed ad effectum reservationis debet plenè,
& concludenter probari dec. 678. num. 2.
Cedula Concistorialis narratiua est vera, quia
fit causa cognita dec. 19. num. 6.
NEGATIUA quando est fundamentum gratiæ ea
probanda est concludenter dec. 182. num. 1.
Allegans probare debet etiam si consistat in
negatiua dec. 770. num. 9.
NECOTIA aliena agens potest illa nomine pro-
prio expedire de filio mercatorum decif. 97.
num. 7. Declara vt num. 10.
NEPOTES repræsentantes patrem in successione
commodum alimentorum etiam acquirunt
dec. 319. num. 2.
Nepotes quando veniant appellatione filiorum
dec. 457. num. 1.
NOBILITAS generosa requiritur in Equite Hie-
rosolimyano, sed in Fratribus eiusdem Re-
ligio-

- ligionis requiritur, quod sit natus ex honestis parentibus, nec sordes artes exercuerint dec. 614. num. 1.
- Nobilitas non amittitur ob Custodiam Pecudum tanquam de re pertinente ad agriculturam, nec exercens artem Hostij ob consuetudinem, & sterilitatem Regionis decil. 614. num. 2.
- Pecudum custodia non præiudicat nobilitati dec. 614. num. 3.
- Agriculturæ vacabant Reges, & Imperatores dec. 614. num. 4.
- Nobilitas probatur ex armis seu insignibus dec. 797. num. 5.
- NOMINATIO** ad emphyteusim non requirit consensum Domini directi, & quomodo fiat, & quando non dicatur nominatio, sed venditio dec. 655. num. 5.
- Nominatio, & remotio facta ab habente ius constituit in quasi possessione nominandi, & renovandi dec. 830. num. 3.
- Nominatio posterior non præiudicat anterioribus factis ab habentibus ius, & existentibus in quasi possessione nominandi decil. 830. num. 7.
- Effectus nominationum probatur, quando una pñt aliam per obitum prius nominatorum sortitæ sunt effectum dec. 830. num. 1.
- Nominatio Vicarij ad Ecclesiam Parochialem vitam spectat ad Ecclesiam, cui est facta dec. 880. num. 4.
- NON IMPLERI** exceptio. Vide **EXCEPTIO**.
- NOTARIJ** assertioni statut de stylo Rota dec. 234. num. 2.
- Notarij attestationi, quod sit talis creditur de stylo Rotæ dec. 652. num. 2.
- Error Notarij non debet nocere partibus decil. 117. num. 1.
- Error Notarij in omittendo est excusabilior, quàm in committendo dec. 117. num. 4.
- Notarij rogatus præsumitur, quando scriptura reperitur in sacculo eius rogatum decil. 415. num. 7.
- Notarij rogatus probatur eius attestatione dec. 415. num. 2.
- Ampla et si sit notatus in principio instrumenti, & non post illud perfectum decil. 415. num. 3.
- Notarij subscriptio, & signum non requiritur quando constat de alijs requisitis in scriptura dec. 415. num. 13.
- NOTARIO** agenti de suo interesse, & de non exhibenda scriptura sibi tradita non creditur decil. 327. num. 4.
- Notario absente vel impedito eius officialis maior subscribit de consuetudine Hispaniarum dec. 869. num. 1.
- Notario attestanti de actu de præterito non creditur dec. 116. num. 6.
- Notario non creditur de actu de præterito dec. 603. num. 3.
- Notario non creditur sine testibus dec. 800. num. 2.
- NOTARIUS** condemnatur ad interesse ob perditum instrumentum dec. 322. num. 1. Amplia & declara num. 8.
- Notarius dependens folium tenetur ad partem in eo dec. 288. num. 2.
- Notarius debet custodire scripturam, licet pars delectet nolle uti ea dec. 227. num. 7.
- Notarius tenetur ratione sui officij custodire instrumenta, & partibus exhibere dec. 227. num. 1.
- Notarius tenetur instrumenta diligenter custodire, & partibus exhibere dec. 297. num. 1.
- Notarius inquisitus de falso, & componens se cum fisco est suspectus de falso, nec scripturæ eius faciunt fidem dec. 322. num. 6.
- Notarius confuso de interesse partis petentis tenetur edere scripturam, licet non habeat originale dec. 227. num. 3.
- Notarius non exhibens folium contractus tenetur ad interesse, & damna dec. 288. num. 1.
- Notarius tenetur exhibere scripturam etiam non suspectam, & nullam dec. 288. num. 5.
- Notarius non exhibens scripturam licet cancellatam tenetur ad interesse dec. 322. num. 8.
- Declara ut hic.
- Notarius non liberatur declarando cum iuramento ammisit scripturam, sed tenetur plene, & concludenter illud probare dec. 227. num. 9.
- Notarius præsumitur rogatus cum alias non sit præsumen. voluisse in vanum laborare decil. 415. num. 6.
- Notarius potest extendere hypothecam bonorum quando consuetum est poni in obligationibus, licet partes nihil dixerint dec. 726. n. 4.
- NOVITIATVS** & antianitas in Equilibris Hierosolymitanis dineret fuit dec. 570. num. 4.
- Defectus non completi anni novitiatum debet plene, & concludenter probari dec. 526. num. 7.
- NULLITAS** non potest opponi post 30. annos, qui dantur ad opponendam nullitatem dec. 234. num. 5.
- Nullitas solet sanari per commissionem Sanctissimi arbitrio Rotæ dec. 715. num. 2.
- Causa nullitatis æque principaliter commissa per 30. annos etiam deserta causa appellationis, & quomodo hac procedat dec. 23. num. 3.
- Nullitates solæ tres attenduntur dec. 140. La secunda num. 6.
- NOVITIJS** Hispaniarum vinearum suarum facultatum provider beneficia Sedis Apostolicæ referant non excedentia valorem 24. ducatorum de Camera dec. 175. num. 4.
- Nuntij Hispaniarum prout beneficij facta non verificato prius valore est nulla dec. 163. num. 1.
- NOVICIJS** PRO CVRSORE. Vide **CVRSOR**.
- NOVITIJS** secundæ sunt odiosæ dec. 538. num. 4.

O.

OBITVS. Vide **MORS**.

OBLIGATIO facta vigore auct. hoc nisi C. de solut. quæ requisita habere debeat decil. 161. num. 2.

OBLIGATIO ad damna, & interesse non dicitur pena dec. 789. num. 10.

Obligatio in donatione condicionali non intrat nisi eis adimpletis dec. 708. num. 4.

Mandato executio vulnata, non per hoc diffi-

ci.

- citur vulnerata obligatio, & est locus executioni dec. 708. num. 7.
 Obligatio non extenditur ad casum non expressum dec. 642. num. 4.
 Obligatio principalis habet certam temporis metam, ita & obligationem fideiussoris dec. 904. num. 13.
 Obligatio principalis, & fideiussoria evanescit secuta abolitio iudiciali dec. 537. num. 3.
 Obligatio reiterata ex intervallo excludit dolum, & errorem, & præsuntur animum deliberatum dec. 542. num. 6.
 Obligatio sine causa est inefficax dec. 542. n. 7.
 Limita quando est certa, quod sufficit ut ibid. num. 8. & num. sequenti.
 Obligatio etiam sine causa quando est iurata sustinetur dec. 542. num. 9.
OBLIGATIO CAMERALIS habet paratam executionem dec. 613. num. 6.
 Obligatio Cameralis habet executionem paratam, nec admittit exceptiones extrinsecas à contractu dec. 755. num. 1.
 Obligatio Cameralis facit probationem probatam dec. 744. num. 5.
 Obligatio Cameralis posita in prima donatione, si renouetur prima donatio in aliqua parte per secundam donationem firma in reliquis remanente prima censetur repetita in secunda donatione dec. 708. num. 6.
 Obligatio Cameralis non suffragatur ei, qui ordinariè egit dec. 590. num. 3.
 Obligationis Cameralis vigore potest agi ad sortem principale census loco damnorum & interesse, quæ veniunt in dicta obligatione, si pacta conveniunt non feruntur dec. 904. n. 11.
 Obligatio in forma Camere inratæ operatur, quod illius executio etiam sub prætextu revisionis retardari non possit dec. 508. num. 2.
 Obligatio Cameralis quando non dicatur vulnerata per sententiam dec. 753. num. 2.
 Simulatio contractus non impedit executionem obligationis Cameralis, nisi sit clara, & liquida dec. 765. num. 6. Ampli. num. 7.
OBLIGATVS ad aliquid faciendum, quod semel pro facto habitum fuit, non tenetur amplius dec. 115. num. 2.
 Obligatus ad aliquid faciendum de voluntate, & permissione alterius adimplet, si se offert paratum facere, & per illum non fiat, quominus faciat, & contra debentem permittere habetur pro facto dec. 115. num. 1. num. 2. & 3.
 Bona promittentis opus plerumque sunt ad illud obligata, & cetera illa potest exequi dec. 395. n. 1.
OBSTERVANTIA non præiudicat iuricio, vel successorio, quando non est obiecta in contradictorio iudicio, sed emanavit ex voluntate particularis, quæ non præiudicat, nec infert iniquam conditionem dec. 842. num. 18.
 Obstantia est valde potens dec. 540. num. 3.
 Obstantia subsequuta est optima declaratio voluntatis contrahentium dec. 94. num. 11.
 Obstantia turbida non dat robur actui, qui prætenditur obstantis dec. 601. num. 7.
 Obstantia varia, & difformis non attenditur dec. 553. num. 11.
 Oeconomia finitur compresente provisio de beneficio decif. 599. numer. 6.
OFFICIALIS non tenetur de casu sortito decif. 178. num. 3.
 Relationes officialium quando non valeant dec. 406. num. 5.
ONERA & gravamina diversa bona valius patrimonij possunt habere decif. 877. numer. 11.
 Possidens bona tenetur ad onera, ad quæ ipsa bona sunt obligata, & potest conveniri hypothecaria, vel Saluiano dec. 83. num. 5. & 7.
 Divisio cum reservatione onerum intelligitur de oneribus bonorum, & non de fideicomisso, maxime si illi renunciauerint dec. 514. n. 11.
 Titularis ad quæ onera teneatur decif. 917. num. 1. & seqq.
ONVS reale fructuum beneficij, & non personale, non est solvendum per quamlibet personam, sed tantum in qualibet vacatione dec. 842. num. 9.
 Onus reale rem comitatur dec. 319. num. 14.
OPTATA absens non potest, & præsentia est necessaria ex dispositione Statuti Ecclesiæ Vrgelien. dec. 773. num. 20.
 Consuetudine fieri potest, quod optetur acquirendo novum titulum auctoritate Superioris dec. 52. num. 6.
 Licentia concessa à Capitulo Canonico absenti cum reservatione inrum optandi est valida dec. 773. num. 22.
 Reservatio impedit consuetudinem optandi dec. 120. num. 5.
 Optari solita si tamen vigore tituli Canonici possidentur per Canonicum dicuntur de pertinentijs Canonici dec. 120. num. 1.
 Reservatio Regule tollit consuetudines optandi etiam immemorabiles dec. 52. num. 1.
 Procedit tamen in Præbendis Spiritualibus, quales sint explicatur dec. 52. num. 2.
 Secus in temporalibus præbendis, quæ etiam explicatur ibid. num. 3.
 Statutum Ecclesiæ, in quo Capitularibus antiquioribus conceditur optio Canonizarum, Apostolica auctoritate confirmatam excludit liberam Episcopi collationem dec. 773. num. 5. & 6.
OPTONA non acquiritur novus titulus beneficij, sed antiqua conservatur dec. 905. num. 1.
OPPA PIVM promittentis bona sunt ad illud obligata, & contra illa potest exequi dec. 395. numer. 8.
ORATIO indefinita equipollet uniwersali in dispositione etiam hominis, quando est eadem ratio & qualitas dec. 235. num. 4.
ORIDINARIVS potest deputare alios Examinatores non existentibus deputatis à synodo dec. 182. num. 6.
 Ordinarius, qui potest cognoscere de delictis in præiudicium Nuntij Papæ, Papa non cognoscente, potest tanto magis cognoscere in præiudicium ipsius Nuntij absentis à loco delicti dec. 750. num. 14.
 Ordinarius non potest providere per concurrentem Vicarium Ecclesiæ Parochialis unitæ cum Decanatu, sed debet admittere Vicarium idoneum presentiatum à Decano dec. 783. num. 2.
 Ord.

- Ordinarii iudicium habet presumptionem pro se circa approbationem concurrentium ad Parochiales, ita ut dicenti de irrationabilitate incumbat onus probandi dec. 648. num. 1. & 2. Cetera Vide EPISCOPI. EXEMPTVS.
- PADO** præpösterus, & ratio recti sermonis non attenditur, cum habemus congruum sensum. dec. 223. num. 4.
- Ordo Præbiteratus** Vide **PRAESBITERATVS**.
- ORIGO** ordinari probatur testimonio Ordinarii dec. 464. num. 7.
- Origo** probatur fide baptismi, & testibus de habitatione deponentibus dec. 716. num. 2.
- Origo** probatur ex habitatione, & antiquitate familie in illo loco dec. 730. num. 7.
- OVES.** Vide **PACORA**.
- P.
- P**ACTA clara, & geminata servari debent, maxime iurata, & in forma Camerae dec. 542. numer. 1.
- Pacta** in contractibus apposta sunt servanda dec. 236. num. 1.
- PACTO**, & conditioni in dubio statuitur dec. 123. num. 4.
- PACTVM** debet aliquod operari ultra ius commune, alias esset superfluum dec. 553. num. 6.
- Pactum** episcopum formans se statuto tenet dec. 379. num. 4.
- Pactum**, servandum est. dec. 879. num. 1.
- Pactum** regulatur secundum naturam contractus, cui apponitur, & ius commune dec. 553. num. 3.
- Pactum** de ingrediendo possessionem propria auctoritate requirit citationem possessoris dec. 556. num. 2.
- PAPA** potest concurrere cum Ordinario, & etiam illum prævenire, de cuius mente id faciendi debet tamen constare dec. 667. num. 4.
- Papa** non derogat iuri alterius onerato sine speciali mentione dec. 676. num. 5.
- Papa**, non intendit providere beneficia vacantia in mensibus spectantibus ad Ordinarios decif. 175. num. 6.
- Prohibitio** impetrandi derogationem, vel impetrata vti non comprehendit Pontificem. dec. 822. num. 5.
- Papa** providendo, non intendit præiudicare Laicis dec. 737. num. 19.
- Papa** volens derogare pluribus reservationibus in Regula contentis non in singulari, sed in plurali, numero locus esset dec. 773. num. 11.
- PAPAE** assertioni standum est dec. 865. num. 6.
- Papa** auctoritas censetur exceptuata à prohibitione Regulae PP. Minorum prohibentis aliquid impetrare, vel impetrato vti dec. 821. num. 5.
- Papa** manus nunquam censentur ligatae decif. 821. num. 6.
- PARENTELA** probatur ex testamento, in quo vti talis vocatur dec. 661. num. 5.
- PARENTELA** probatur per testes, & testamentum dec. 738. num. 3.
- PARTITO** realis non dicitur facta per cessionem verbalem decif. 53. numer. 3. & 4.
- Paritum** dicitur recuperata possessione, & repositis expensis, ac restitutis fructibus dec. 48. num. 4.
- Causa** iusta non parendi excusat dec. 756. numer. 6.
- PARROCHIALIS** affectio in concursu non requirit Doctoratum, nec dignitatem dec. 648. numer. 4. & num. sequent.
- Parrochialis** de iure presumitur collatus dec. 254. num. 3.
- Ecclesia** alias Parrochialis loco depopulato remanet Parrochialis habitu dec. 60. num. 6.
- Parrochialis** habitus non requirit residentiam, nec in gratia teneri impetrans de illa facere mentionem dec. 794. num. 11.
- Parrochialium** provisio debet fieri prout fide debita, & moribus Examinatorum synodali, etiam in resignationibus ad favorem dec. 595. num. 6.
- Parochiales** ut provideantur quæ sint servandæ vide dec. 182. num. 2. & 4. & dec. 757. numer. 1. & 4.
- Parochialis** an sit incompatibilis cum Canonatu. Vide **CANONICATVS**.
- Parochialis** Ecclesie habet intentionem fundatam super platea sive Parochie dec. 549. num. 4.
- PAROCHVS**, qui non obstante præcepto Superioris gessit curam animarum, nec habuit se pro spoliato, dicitur esse in possessione manentibus; maxime si ius suum prosequatur iudicialiter de c. 594. n. 2.
- PARTITA** baptismi non extracta parte citata non probat dec. 466. num. 2.
- Partita** extracta ex libro pñciatoris Capituli facit fidem dec. 464. num. 1.
- Obitus** Canonici probatur ex partita extracta à libro pñciatoris Capituli decif. 464. numer. 2.
- PARTITAE** banchi non probant contra tertium dec. 422. num. 2.
- Limitatur** concurrentibus administris, & quæ sufficiant dec. 422. num. 1. & 2.
- Partitis** non approbat confitens illas bene extractas dec. 581. num. 4.
- PATRES SOCIETATIS** IESU nullum sepeliunt in eorum Ecclesiis, qui non sit ex eorum Religiosis; non recipiunt elemosinas pro Missis, & vivunt de eorum redditibus dec. 428. num. 16.
- PATRONVS** in limine fundationis potest apponere pacta, & conditiones contra ius, scilicet post fundatam Ecclesiam dec. 723. num. 3. & 4.
- PATRONORVM** maior pars quomodo computetur dec. 893. num. 5.
- PATRVS QVINTVS** fuit Auditor Camerae dec. 146. numer. 2.
- PAUPER** non est qui habet studium beneficii decif. 160. num. 2.
- Mulier**, quæ habet solum redditum 30. ducatorum dicitur pauper dec. 177. num. 2.
- PAUPERVS** debet plenè, & concludenter probari ad finem petendi alimenta, & sumptus litis dec. 626. num. 5.
- Paupertas** probatur excessione bonorum dec. 377. num. 1.
- Paupertatis** estimatio relinquatur arbitrio Iudicis dec. 160. num. 1.

PACORA præcodij mortuus quolibet anno debere refarciri ex ictibus illius anni valet pactum dec. 94. num. 1.

PENSIO ECCLESIASTICA decursa tempore antecessoris non debetur per successorem, nisi factis diligentis per pensionarium contra ipsum Antecessorem dec. 860. num. 1. Successor in Beneficio non tenetur ad pensiones decursas tempore sui antecessoris, nisi confitto de diligentis contra eum factis dec. 840. num. 2.

Pensio distribuitur pro rata tangente vnum quodque beneficium, super quibus est reservata dec. 900. num. 5.

Pensio est nulla non verificato per pensionarium valore expresso beneficij grauati; maxime contra successorem non consentientem dec. 884. num. 1.

Conclauisita habet privilegium transferendi pensiones dec. 376. num. 1. & 3.

Pensio habet viam executum vigare obligationis Cameralis dec. 636. num. 1.

Amplia etiam in reueruata ex falsa causa, quia exceptio falsitatis causæ respicit viam ordinariam, & petitorium ibid.

Pensio potest cassari remitti, & reduci absque licentia Papæ dec. 381. num. 3.

Pensio siue causa reueruata cum decreto annullatio si pensionarius illum quandiu obtineat beneficium realiter, & cum effectu non persoluerit est nulla, non docto per pensionarium de dicta integra solutione dec. 884. num. 5.

Quæ solutio debet esse realis, & effectiua, nec sufficit per confessionem de recepto, vel per alias probationes imperfectas dec. 884. vt numer. 6.

Beneficium pensione grauatum transit cum illius onere in quemcunque successorem illud obtinentem dec. 883. num. 2.

Pensio reueruata in capite Hispani ad commodum Itali quomodo extinguatur per mortem dec. 883. num. 3.

Pensio reueruata pro subuentione cessat ascuto beneficio, ex quo subuentionem maiorem consequitur dec. 390. num. 4.

Pensio semel translata potest de nouo transferri dec. 876. num. 3.

Pensio translata non est noua, sed antiqua pensio dec. 859. num. 5.

Pensionem soluere non tenetur qui non percipit fructus beneficij, super quo est reservata pensio dec. 859. num. 2.

Pensionem soluere non tenetur fructus non percipiens dec. 840. num. 6.

PENSIONIS executio fauore translatariorum non retardatur per exceptionem titularis super excessu, quem probatur tenetur etiam in petitorio dec. 432. num. 7.

Pensionis reductio valet absque consensu Apostolico dec. 381. num. 1.

Arbitrio non est locus pro retardanda solutione pensionis in casu, de quo in dec. 369. num. 1.

Litteræ originales reueruacionis pensionis sunt intimandæ titulari, qui non consensit pensioni dec. 73. num. 4.

PENSIONARIUS tenetur iustificare valorem beneficij expressi super quo est reservata pensio, alias pensio in totum corruit dec. 884. num. 1.

Pensionarius sepe est immixtus, & titularis soluit onera, & quando dec. 917. ubi. 1. & num. seqq.

Pensionarius non potest agere ad pensionem contra titulare beneficij grauati fructus illius non percipientem, sed debet agere contra eos percipientem dec. 859. num. 3.

Pensionarius quæ onera soluere tenetur dec. 840. num. 1. & seqq.

Pensionarius an, & quæ onera soluere teneatur dec. 859. num. 3. & seqq.

PENSIONES domus deneqans Inquilinus in iudicio ex eo quod possessor nullum ius habeat, spoliatur dec. 552. num. 12.

Inquilini soluendo pensiones non possunt præindicare Domino, nisi secuta expulsiō dec. 552. num. 10. Decl. ibid.

Solutio pensionum probat possessionem, maxime continuata dec. 744. num. 8.

PERITI relatio est valida præcedente citatione ad videndum mandari referri, & decreto iudicis, quod referat, & alia citatione ad interessendū dec. 598. num. 3.

PERITIS in arte standum est dec. 191. num. 1.

Peritis in arte, & mensuratorijs standum est dec. 337. num. 1.

PERITO, qui bene manus sibi iniunctum impleuit est standum dec. 446. num. 3.

PERITVS eligitur à Rota, quando tractatur de intelligentia partitarum existentium in libris dec. 730. num. 2.

Peritus debet referre iuxta formam sue deputacionis dec. 460. num. 2.

Pritus tercius debet approbare alteram ex relationibus duorum peritorum à partibus electorum, alias illius relatio non attenditur, sed deuenitur ad electionem alterius tertij periti dec. 460. num. 1.

PERMISSVM dicitur id, quod non reperitur prohibitum dec. 549. num. 3.

PERMUTATIO ad effectum excludendi vicinum à retractu est licita dec. 327. num. 2.

Permutatio rei est licita ad effugiendum retractum dec. 308. num. 5.

PERSONA vna potest representare plures personas dec. 377. num. 2.

PETITORIUM si concedatur distulisse à possessorio licet appellatur à petitorio non potest appellari à possessorio dec. 493. numer. 3.

Iudex nulliter procedit in petitorio, non finito iudicio possessorio, quando petitorium est suspensum dec. 387. num. 52.

Petitorio suspensio Iudex non potest in eo procedere dec. 387. num. 13.

Amplia in omnibus possessorijs ibid. n. 14.

Cætera vide **POSSESSORIUM**.

PIGNVS non cadit in te propria dec. 69. numer. 13.

PLURALITAS non præsumitur dec. 315. num. 1.

POENA adiecta quantitati præsumitur in fraudem vitiarum dec. 161. num. 3.

Pena conventionalis non exigitur, nisi quatenus interest, & quomodo decif. 161. num. 4.
 Pena dicitur, quando aliquid de suo refundit abique eo quod probetur damnum alterius partis dec. 459. num. 11.

Pena exacta à commissario tenente librum Communitatis præsumitur exacta nomine Communitatis dec. 586. num. 1.

Pena imposita pro homicidio non habet locum in verberante, etiam si conetur illum occidere, si mors non sequitur dec. 649. num. 5.
 Pena imposita diffamato intelligitur de diffamazione, quæ sufficit ad condemnandum dec. 649. num. 7.

Pœne incurfus, & obiectiones debent concludenter probari dec. 603. num. 4.

Pœna non incurritur ex facto alieno dec. 585. num. 8.

POPULO non fit præiudicium, quando non fuit in causa etiam quod seuerit, ex lite agitata inter aliquos super iurisdictione Castri dec. 109. num. 9.

POSITI IN CONDITIONE regulariter non censentur vocati dec. 357. num. 3.

Positi in conditione censentur vocari, maxime concurrentibus coniecturis decif. 754. num. 1.

POSSESSIO adnerfarij in spolio probatur ex substantiatione litis cum adnuculis decif. 455. num. 7.

Possessio agentis spolio sufficit probata per aliquot dies dec. 104. num. 3.

Possessio ammittitur per cessionem etiam nullam dec. 509. num. 6.

Possessio attentata non est manutenibilis dec. 888. num. 3.

Possessionem qui non admittit non potest allegare possessionem attentatam alterius dec. 756. num. 9.

Possessio beneficij de tempore familiaritatis probatur testibus dec. 60. num. 3.

Possessionem eiusdem beneficij duo in simul eodem tempore habere non possunt dec. 617. num. 7.

Possessio bonorum præsumitur ex titulo præambulo dec. 476. num. 3.

Possessio bonorum per hæredem præsumitur titulo hæreditario, & non titulo fideicommissi, de quo non constat dec. 83. num. 8.

Possessio bonorum defuncti impugnari non potest per habentes causam ab illo dec. 634. num. 4.

Possessio Canonicius in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia debet esse Capitularis, alias non valet dec. 5. num. 1. Limita vt infra.

Possessio Canonicius dicitur Capitulariter apprehensa, quando Canonicius est admissus ad actus solis Canonicius competentes dec. 5. num. 3.

Possessio debet capi in eadem Ecclesia, de qua agitur dec. 489. num. 4.

Possessio capta manente alio in possessione dicitur clandestina dec. 253. num. 1.

Possessio capta de mandato secundi executoris tenet, licet prius præuentum coram primo Executore suscipiendo monitorium execu-

tum tamen eadem die dictæ possessionis adprez dec. 599. num. 3.

Possessio capta ab aliquo vti procuratore non valet, non consilio de mandato decif. 569 num. 4.

Possessio capta à Procuratore non docente de speciali mandato non valet, nec est manutenibilis dec. 439. num. 2.

Possessio capta per procuratorem, & etiam generalem valet, & est manutenibilis decif. 61. num. 3.

Possessio capta vigore executorialium parti non intimatum dicitur attentata dec. 756. num. 7.

Cedula consistorialis cum facultate retinendi beneficia per Episcopum probat possessionem beneficiorum ibi expressorum dec. 809. nu. 5.

Ciuilis possessio sufficit ad obtemperandum mandatum de manutenendo dec. 197. num. 5.

Possessio clarior redditur ex perceptione fructuum, & mandato de manutenendo obtento dec. 455. num. 5.

Clausum consignati transferre possessionem dec. 551. num. 5.

Clausum consignatio, & traditio possessionis alterius facit amittere utramque possessionem dec. 551. num. 2. & 5.

Confessio partis adnerfæ probat possessionem dec. 635. num. 1.

Confessio partis petentis inmittere in possessionem bonorum per alium possessorem probat illius possessionem dec. 751. num. 2.

Possessio continens diem, & horam est anterior alia capta eadem die sine capratione horæ dec. 617. num. 2.

Possessio præsumitur continuata decif. 785. num. 4.

Limita quando constet alium medio tempore accepisse possessionem dec. 785. num. 5.

Possessionis continuationis vique ad obitum præsumptio intrat solum vbi allegatur à possessore, vel eius successore, & non à tertio dec. 903. num. 1.

Item quando non adest aliqua vrgens præsumptio in contrarium vt ibid. num. 5.

Possessio præsumitur continuata concurrentibus præsertim alijs qualitativis vt in dec. 442. num. 2. & 3.

Possessionis in continuatione ins metitur ex parte possessoris, quod non mutatur, nec variatur ex mutatione personarum decif. 900. num. 7.

Possessionem semel captam præsumi continuatam non procedit in eo, qui se fundat in possessione aliena dec. 736. num. 5.

Possessione probata illa præsumitur continuata vique ad obitum dec. 913. num. 6. dec. 809. num. 8.

Possessione semel probata præsumitur continuata vique ad obitum, nisi probetur contrarium dec. 916. num. 6.

Possessio præsumitur continuata usque ad mortem possidentis dec. 276. num. 3.

Possessio defuncti non transit in heredem, abique actuali apprehensione decif. 546. num. 4.

Divisionis instrumentum probat possessionem bonorum dec. 654. num. 2.
 Possessio Ecclesiarum ex quibus probetur, vel coadjuvetur dec. 149. num. 6.
 Impio probat possessionem bonorum dec. 784. num. 3. & 4.
 Exercitiam aditum concernentium Ecclesiam probant illius possessionem decif. 149. num. 5.
 Possessio sufficit pro manutentione dec. 635. num. 2.
 Possessio tanquam quid facti non presumitur, nisi probetur dec. 785. num. 2.
 Fructuum perceptio arguit possessionem dec. 479. num. 2.
 Possessio fundi acquiritur per ingressum in aliquam parte animo acquirendi possessionem totius absque eo, quod capiat quolibet gleba dec. 900. num. 4.
 Instrumentum probat possessionem dec. 262. num. 1.
 Instrumentum adepte possessionis auctoritate Iudicis alio non existente in possessione plene probat dec. 548. num. 2.
 Possessio non probatur per instrumentum relationis possessionis, sed per instrumentum ipsiusmet possessionis dec. 569. num. 3.
 Possessio instrumentalis alio non existente in possessione valet ad effectum manutentionis dec. 479. num. 1. dec. 599. num. 1. dec. 520. num. 1.
 Possessio instrumentalis, seu ciuili ammittitur per decennium ante motam litem dec. 569. num. 5.
 Possessio licet instrumentalis, alio non possidente est manutenibilis dec. 5. num. 2.
 Instrumento emptionis cum descriptione Consilium probatur possessio, & identitas rei, praeterit si sint immutabiles fines dec. 744. num. 11.
 Instrumentum delegationis pensionis domus, cum acceptatione Inquilini probat possessionem dec. 744. num. 6.
 Possessio intrusi, vel nulliter immisi redondat ad commodum veri, & iusti possessoris decif. 842. num. 13.
 Iudex nulliter, & iniuste procedens non priuat possessorem sua possessione dec. 904. num. 1.
 Iudex iniuste auferendo possessionem, & tradendo alio priuat eum omni possessione dec. 548. num. 5.
 Possessione ciuili, nec naturali priuat Iudex nulliter, & iniuste procedens dec. 897. num. 3.
 Possessio iudicialis presumitur tradita seruatis seruandis dec. 455. num. 11.
 Possessio iunior dicitur clandestina, & non est manutenibilis dec. 165. num. 2.
 Possessio iure familiaritatis ex quibus praesumatur dec. 878. num. 7.
 Possessio legitima praevalet in concursu possessionis, & derentatoris dec. 149. num. 10.
 Locatio anterior non tollit possessionem inde secutam dec. 702. num. 2.
 Locatio cum probatione identitatis bonorum probat possessionem; maxime si fuerit effectuat dec. 702. num. 3. & 4.

Locatio non effectuat non probat possessionem bonorum, de quorum identitate etiam non constat dec. 639. num. 3.
 Possessio longi temporis eximit ab onere iustitiae litteras dec. 260. num. 1.
 Possessio matris non probat possessionem filii, sed praesumitur iure familiaritatis, nisi filius habeat titulum dec. 702. num. 1.
 Possessio media praesumitur probatis extremis, & quomodo dec. 417. num. 1.
 Possessio metitur ex parte adoris, non ex parte rei conuenti dec. 574. num. 2.
 Possessio morte possidentis extinguitur dec. 104. num. 1.
 Possessio nulla non valet pro fundamento legitimi contradictoris dec. 724. num. 3.
 Pacifica possessio non dicitur cum habet sententiam contra se dec. 833. num. 4.
 Pacificè dicitur possidere, qui nullam iuris, vel facti controuersiam patitur in iudicio, nec extra dec. 833. num. 5.
 Possessio partis probatur ex instrumenti possessionis ex testibus, & sustentatione litis dec. 104. num. 11.
 Possessio patris non transfertur ad filios quamuis heredes absque apprehensione decif. 104. num. 2.
 Possessio posterior non est confidatilis, & praesumitur clandestina, & turbativa dec. 849. num. 7.
 Possessio posterior non est manutenibilis decif. 459. num. 5.
 Possessio posterior praesumitur clandestina decif. 129. num. 3.
 Possessio praesupponit titulum dec. 185. num. 3.
 Possessione non priuatur possessor per immisionem partis aduersae, appellatione pendente dec. 655. num. 2.
 Possessio probatur per confessionem partis aduersae, & ex locatione aduersario facta decif. 236. num. 2.
 Possessio probatur per instrumentum, alio non possidente, & est manutenibilis decif. 129. num. 3.
 Possessio ex quibus probetur dec. 146. num. 2. dec. 569. num. 2. dec. 634. num. 3.
 Possessio rei probatur ex sustentatione litis, & alijs &c. dec. 140. La seconda num. 4.
 Possessio rei probatur ex sustentatione litis dec. 639. num. 2.
 Possessio rei incertae adipisci non potest, potest tamen iam adepta in re incerta continuari decif. 900. num. 5.
 Possessio sola capituli absque vnione in Parochialibus non suffragatur dec. 254. num. 5.
 Possessio sola sufficit ad probandos fructus in causa spoli dec. 310. num. 2.
 Possessio solo animo admittitur etiam ex resignatione nulla dec. 903. num. 8.
 Sustentatio litis probat possessionem, & sola sufficit dec. 744. num. 8. dec. 634. num. 2. decif. 140. La seconda num. 4.
 Possessio tempore motae litis sufficit in iudicio summariissimo retinenda dec. 702. num. 7.
 Possessio titulata in concursu debet praferri dec. 165. num. 3.

- Possessio titulata praefertur alijs probationibus, & adminiculis dec. 702. num. 6.
- Possessio triennis, & approbata ab Ordinario est consideratio dec. 603. num. 6.
- Ultima possessio praesumitur clandestina dec. 197. num. 3.
- POSSSIONIS commodum est maximum dec. 470. num. 3.
- Possessor dicitur, qui in possessione fuisse probat dec. 104. num. 5.
- POSSSOR non amittit possessionem ex molestia extrajudiciali ei facta, nisi concurrat etiam perturbatio in perceptione fructuum dec. 594. num. 3.
- Possessor releatur ab onere probandi dec. 430. num. 4.
- Reus & possessor repellit actorem ex eius non iure dec. 600. num. 7.
- Cetera . Vide QUASI POSSESSIO .
- POSSIDERE aliud est, & aliud in possessione esse dec. 104. num. 4.
- POSSIDORES plures in beneficijs non admittuntur dec. 342. num. 12.
- POSSORIVM summarissimum non retardat exceptio respiciens petitorium, & requirens altiore indaginem dec. 907. num. 3.
- Possessorium summarissimum non requirit titulum etiam in beneficijs, sed sola possessio sufficit dec. 603. num. 5.
- Possessorium prius est cognoscendum, & terminandum, quam petitorium dec. 430. num. 2.
- Arbitrio locus est pro cumulatione possessorij cum petitorio stante turbiditate possessorij, & tunc deuenitur ad appositionem sequestri dec. 149. num. 1.
- Cumulatio possessorij cum petitorio non solet dari in iudicio summarissimo mentionis dec. 430. num. 5.
- Item quando possessio est clara, secus si est turbida dec. 430. num. 6. & 11.
- Cumulatur possessorio cum petitorio stante turbiditate possessorij dec. 111. num. 3.
- Item quando possessorium pendet a cognitione petitorij dec. 111. num. 4.
- Cumulationem possessorij cum petitorio aliquando concedit signatura Gratiae arbitrio Rotae dec. 632. num. 1.
- Cumulationis possessorij cum petitorio est locus, quando possessorium est turbidum, vel dependet a petitorio dec. 632. num. 2. & 5.
- Cumulatio possessorij cum petitorio non datur in summarissimo mentionis, nec de illo intelligitur scriptum Principis de cumulatione dec. 111. num. 1.
- Id procedit, quando possessio est clara, secus si turbida dec. 111. num. 2.
- Cumulandi possessorium cum petitorio facultatem solet committere Papa arbitrio Rotae dec. 552. num. 1.
- Cetera . Vide PETITORIVM .
- POSSIBILITAS aliquando sustinet actum dec. 570. num. 2.
- POSTIORA derogant prioribus dec. 917. num. 2.
- Declara quomodo, & quando procedat ibid. num. 3.
- POSTIVM institutio . Vide INSTITUTIO .
- POSITIONIBUS respondere recusans habetur pro confesso dec. 230. num. 4.
- POSITIONIBUS respondere recusans habetur pro confesso dec. 236. num. 4.
- Confessio facta in positionibus probat contra Ponentem, etiam facta in alio iudicio dec. 665. num. 5.
- Confessio facta in responsione ad positiones . Vide CONFESSIO .
- PRAEBENDA est quid temporale distinctum a Canonica, & non inducit incompatibilitatem, sed eas in Canonicali, qui sonat in titulum dec. 690. num. 5.
- Praebenda dicitur annexa Canonicali, quando quilibet Canonici habet suam praebendam dec. 51. num. 5.
- Praebenda facta vnum, & idem cum suo augmento non potest diverso iure censi a dicto augmento dec. 98. num. 4.
- Praebendae appellatione non venit Canonici dec. 600. num. 4.
- Praebenda nomen denotat spiritualitatem dec. 81. num. 3.
- Praebenda recipit leges a Papa, quae non possunt reici per conditiones appositae per testatorem dec. 98. num. 6.
- PRAECARIUM dat facultatem propria auctoritate possessionem recuperandi etiam contra singulares successores, maxime Bononiae dec. 325. num. 3. & num. 4.
- PRAECEDENTIA quomodo, & quando debeatur inter Religiosos dec. 857. num. 1. & 3.
- PRAECODII affirmatio . Vide AESTIMATIO .
- PRAESENS VARIUS est Superior dec. 855. num. 8.
- PRAESIDIUM grauis quid dicitur remittitur arbitrio iudicis dec. 682. num. 4.
- Res inter alios acta non praedudat tertio dec. 109. num. 4.
- Res inter alios acta non praedudat tertio dec. 109. num. 3.
- PRAESLEGATA non veniunt nomine hereditatis dec. 302. num. 1.
- PRESBYTER primo loco vocatus non arguit Cappellani presbyteralem dec. 283. num. 1.
- PRESBYTERATVS probatur per litteras Ordinarij dec. 464. num. 6. dec. 716. num. 1.
- Presbyteratus probatur testibus, qui viderunt illum celebrare dec. 839. num. 2.
- Sacerdotium probatur ex dimissorialibus, & licentia celebrandi dec. 54. num. 7.
- PRAESCRIPTIO annalis vigore Statuti Mercatorum Bononiae quando procedat dec. 272. num. 1.
- Praescriptio cessat in debito iurato dec. 613. num. 11.
- Iuramentum inducit renunciationem cuiusque exceptioni praescriptionis dec. 613. num. 13.
- Praescriptio decennalis vigore Statuti Mercatorum Bononiae quando etiam procedat dec. 372. num. 3.
- Praescriptio 16. annorum inducitur ex Statuto Urbis dec. 613. num. 2.
- Praescriptio Statuti Urbis 16. annorum expressit excipit dotes dec. 613. num. 7.
- Fidel commissarius datur restitutor in integrum aduersus praescriptionem ex capite verisimilitudinis ignorantiae dec. 46. num. 5.

- Præscriptio** interruptitur per litem, & sententiam dec. 518. num. 6.
- Præscriptio** interruptitur per solutionem factam ad bonum computum dec. 613. num. 8.
- Item** ex interpellationibus extrajudicialibus dec. 613. num. 9.
- Præscribere** non potest hæres hypothecam constitutam super omnibus bonis pro dote minori spatio 40. annorum dec. 613. num. 11.
- Præscriptio** non habet locum, quando Papa concedit per viam statuti cum verbis *statuimus, & ordinamus*, unde non datur scientia Papæ non datur præscriptio dec. 790. num. 1. & num. 2.
- Præscriptio** non currit ante diem dec. 46. n. 2.
- Præscriptio** non currit cum mala fide dec. 613. num. 3. & num. 10.
- Præscriptio** non currit non valenti agere dec. 613. num. 14.
- Præscriptio** 30. vel 40. annorum requiritur in rebus fideicomisso, & restitutioni subiectis dec. 46. num. 3.
- PRÆSENTARS,** & conferre differunt dec. 518. n. 8. dec. 559. num. 3.
- Mater** potest præsentare in iurepatronatu, pro filio absente tanquam administratrix, si legitime probatur administratio, vel coniuncta persona dec. 674. num. 2.
- Patronus** laicus non potest tertio loco præsentare, cum semel tantum possit variare dec. 638. num. 5.
- PRÆSENTATIO** à patronis laicis debet fieri intra quadrimestre dec. 700. num. 3.
- Præsentare,** & conferre differunt dec. 518. n. 8.
- Collatio,** & præsentatio diuersa sunt, & ex vno non inferunt ad alium dec. 559. num. 1.
- Consensus** æquipollens præsentationi dec. 390. num. 2.
- Effectuatio** præsentationis constat per enunciationem factam in renunciatione, dum sit esse de iurepatronatus, & requiri consensum patronorum dec. 737. num. 4.
- Effectuatio** præsentationum probatur ex quo per mortem præsentati fuit præsentatus, & institutus alius dec. 737. num. 6.
- Ex** præsentationibus antiquis effectum fortiter oritur longissima quasi possessio dec. 717. n. 7.
- Præsentationes** dicuntur effectuatæ, si per obitum vnus alter præsentatur dec. 653. num. 2.
- Præsentatio** dicitur effectuatæ per possessionem, & quando per obitum præsentati vacauit iurepatronatus dec. 737. num. 3.
- Præsentatio** non effectuatæ non probat pettionem iurepatronatus dec. 313. num. 5.
- Præsentatio** facta eadem die, qua alter fuit institutus præsumitur ante institutionem facta dec. 638. num. 2.
- Fœminæ** licet dotatz, & non hæredes præsentant in iurepatronatu hæreditario, quando sunt in quasi possessione præsentandi dec. 638. n. 3.
- Laici,** qui non habent sacros ordines possunt præsentari ad Cappellas laicales dec. 283. n. 9.
- Mater** potest præsentare in iurepatronatu pro filio absente tanquam administratrix, si legitime probatur administratio, vel coniuncta persona dec. 674. num. 2.
- Mater** præsentando tanquam administratrix, si non sit, non sustinetur tanquam coniuncta persona ob expressionem officii dec. 674. n. 3.
- Præsentatio** non veri Patroni, & non existentis in possessione præsentandi non est attendenda dec. 303. num. 9.
- Patronorum** maior pars quomodo computatur dec. 597. num. 5.
- Quasi** possessio præsentandi. Vide **QVASI POSSESSIO**.
- Ratificatio** præsentationis non facta et integra, & post gratificationem Ordinarij non prodest dec. 674. num. 4.
- PRÆSENTATIONES** eorum, ad quos non pertinet iurepatronatus non suffragantur præsentato dec. 667. num. 5.
- Præsentationes** dicuntur effectuatæ, si per obitum vnus alter præsentatur dec. 653. num. 2.
- PRÆSENTATVS** ab vno ex patronis, si alij non præsentant venit instituendus dec. 700. num. 4.
- Præsentatus** à maiori parte præstatur præsentato à minori parte dec. 593. num. 6.
- Præsentatus** à patronis si habuerit, litem cum alio prouiso, & concordauerit, quod aduersarius habeat iurepatronatus cum præsentatione patronorum, & cum pensione remanent illius iurepatronatus dec. 737. num. 5.
- PRÆSUMPTIO** cessat ex comiecturis contrarijs dec. 353. num. 2.
- Præsumptio** stat contra consistentem dec. 548. num. 3.
- Præsumptio** vna tollit aliam, & potentior vincit debiliorem dec. 146. num. 7.
- PRÆSUMPTIONES,** & coniecturæ cessant in expressis dec. 302. num. 7.
- Præsumptiones** etiam iustificatz, quæ non concludunt per necessesse, non releuant dec. 358. num. 14.
- Præsumitur** pro validitate actus ex cursu 40. annorum dec. 737. num. 11.
- PRETIA** retum ex quibus minuantur dec. 406. num. 6.
- PRETIUM** dicitur æquipollens respectu rei, pro qua illud debetur dec. 130. num. 2.
- Pretium** quando dicitur subrogatum loco rei dec. 642. num. 3.
- Modicitas** pretij rei venditæ causat iniustitiam dec. 158. num. 4.
- Pretium** potest augeri ex solo beneficio temporis dec. 508. num. 10.
- Pretium** succedit loco rei dec. 626. num. 4.
- Pretium** succedit loco rei non extante re, & alijs casibus, de quibus in dec. 102. nu. 11. & infra num. 15.
- PRÆVENTIO** inducitur ex citatione executæ, alias secus dec. 599. num. 4.
- Præuentio** datur inter Papam, & Episcopum, quando subditus Episcopi delinquit in loco exempto dec. 750. num. 10.
- Iudex** originis, & domicilij concurrat in cognitione delicti cum Iudice loci, vbi delictum est commissum, & inter eos datur præuentio dec. 750. num. 11.
- PRÆTOR** non potest præiudicare Hospitali acceptando executionem sine consensu aliorum Fratrum Hospitalis dec. 295. num. 1.
- PRIVATIO** præsupponit habitum dec. 439. num. 1.

- Constitutio** inducens peccationem beneficij. Vide **CONSTITUTIO**.
Alienare prohibitum non incurrit priuationem ante secutam traditionem dec. 360. num. 14.
Constitutio Nicolai III. priuans ipso iure Beneficiatos non residentes per annum non extenditur ad Clericos, quorum ordo fuit postea institutus dec. 794. num. 2.
PROBATIO æquiuoca, & perneceffe non concludens non releuat dec. 526. num. 6.
Bona alia aliquem non habere tenetur probare allegans dec. 166. num. 13.
Probatio plena debet tolli per aliam magis plenam dec. 671. num. 7.
Defectus non completi anni probationis debet plene, & concludenter probari dec. 526. num. 7.
PROBATIONVM materia non est consurgenda dec. 848. num. 6.
PROCESSIO ad solemnizandam festiuitatem duci potest per Ecclesiam, claustra, & plateam proximam dec. 549. num. 2.
Processionis faciendæ attenditur quasi possessio, & solitum dec. 549. num. 5.
Processiones in propria Ecclesia facere est permittum, quia tendit in augmentum diuini cultus dec. 816. num. 1.
PROCESSVS debet collationari cum originali citata parte dec. 213. num. 3.
Processus debet esse à Notario subscriptus, & authenticatus dec. 213. num. 3.
Processus de partibus in transportetur ad Curiam apertus valet dec. 869. num. 7.
PROCURATOR emens de mandato alterius, sed proprijs pecunijs dominium rei emptæ transit ad mandatarium, sed actio pro pecunijs ad procuratorem sicuti in hærede dec. 455. num. 5.
Actus procuratoris non præiudicat Domino circa possessionem, quia procurator non potest facere, quod principalis suus destinat possidere, quod ab animo principalis pendet dec. 67. num. 6.
Certioratus præsumitur principalis à Procuratore de se gestis nomine ipsius principalis dec. 799. num. 8.
Confessio Procuratoris non nocet Domino, non docto de eius speciali mandato dec. 536. u. 6.
Contrahens cum Procuratore nullo alio expresso. Vide **CONTRAHENS**.
Domus concessa Procuratori magis præsumitur data ad habitandum, quam titulo donationis dec. 808. num. 5.
Procurator habens liberam administrationem potest alienare pecuniam Domini dec. 608. num. 2. Declara num. 3.
Procuratore mortuo procedendo contra principale per contradictas neque mors debet intimari constituti, quia partes debent esse vigiles in suis causis dec. 713. num. 3.
Negotia aliena agens potest illa nomine proprio expungere de stylo Mercatorum dec. 97. num. 7. Decl. num. 10.
Procurator potest consentire decreto Iudicis, licet non habeat mandatum ad consentiendum, quando vigore mandati potest citari ad sententiam dec. 772. num. 4.
Procurator post litteram contestatam non potest reuocari renuente parte aduersa, vnde citatio ad sententiam ipsi facta valet, & renuente dicitur, quando non obstante reuocatione Procuratoris pars aduersa prosecuta est causam cum Procuratore reuocato dec. 767. num. 2. & 3.
Reuocatio Procuratoris debet intimari dec. 767. num. 5.
Procurator post susceptum mandatū ad actum gerendum simpliciter eundem actum nomine mandantis gessisse videtur dec. 555. num. 4.
Procurator substituens alium non per hoc debet esse Procuretor dec. 767. num. 4.
PROCURATORES quando sunt citandi pro absente dec. 358. num. 4.
PRODVANS scripturam quando dicatur acceptare eam, & in ea contenta, & de modo producendi dec. 564. num. 3.
Scripturam produci videtur approbare omnia in illa contenta dec. 564. num. 2.
PRODVCTIO facienda intra certum tempus non valet postea facta in odium tamen illius, qui producere tenebatur, secus ad fauorem alterius partis dec. 886. num. 9.
Productio instrumenti. Vide **INSTRUMENTVM**.
Productio scripturarum verbalis, & non realis non facit illas de actis dec. 87. num. 16.
PROFESSIO ante annum probationis est nulla dec. 526. num. 1.
Religiosus proficendo in Religionem priuante se facultate de eius bonis disponendi dec. 580. num. 4.
Professio præsumitur valida, quando de ea constat per instrumentum publicum, donec.
PROMISSVM denotat causā finalem dec. 122. n. 6.
PROMISSIO facta in dispositionibus magis attenditur, quam narratiua dec. 560. num. 6.
Promissio facta in vno casu non extenditur ad alium, vnde promittens soluere salaria informantis non tenetur facere depositum dec. 714. num. 4. & num. 5.
PROMITTENS factum alienum tenetur ad interesse, quando promittit cum effectu, & de proprio, & c. secus si promittit simpliciter dec. 777. n. 12. & num. 13.
Promittens soluere pretium rei facta illius nominatione per emptorem, & secuta estimatione; si vtrumque sequatur intrac obligatio dec. 542. num. 1.
PROTESTATIO non innouandi non excludit declarationem contractus dec. 467. num. 12.
Protestatio facta à Procuratore habente amplissimum mandatum valet; maxime subsecuta approbatione dec. 532. num. 16.
Protestatio generalis contra præseruat facultatem opponendi exceptiones in genere, non autem deducit illas ad speciem dec. 765. num. 3.
Protestatio generalis contra non releuat quoad recognitionem litem dec. 765. num. 4.
Protestatio præsertim iura protestanti dec. 67. num. 8.
Protestatio recurrendi ad quem potest non, æquipollat appellacioni dec. 534. num. 9.
PROTHONOTARIVS indignus. Vide **INSTRUMENTVM**.
PROTHONOTARIVS, qui se nominat in litteris publicis præsumitur talis dec. 123. num. 6.

PROVISIO Apostolica declarat statum Beneficii dec. 865. num. 7.
Prouisio deuoluitur ad Papam, si ab Ordinario non fuerit seruata forma tradita in dec. 757. num. 1. & 4.
Collatoribus Ordinarijs inferioribus quibuscumque datur semestre ad prouidendum beneficij eorum collationis dec. 667. num. 3.
Prouisio Ecclesie Parochialis. Vide **PAROCHIALIS**.
Effectuario iuxta *consil. Oldrad.* 219. probatur eo ipso quod vnus prouideatur per obitum alterius dec. 135. num. 8.
Prouisio nulla non consumit vacationem, nec impedit deuolutionem dec. 843. num. 7.
Prouisio nulla ab initio tractu temporis non consumascit dec. 856. num. 7.
Prouisio nulla facta mentione beneficij iurispatronatus est subrepticia, & nulla, & patronus intra quadrimestre reclamantibus cassanda dec. 112. num. 2.
Prouisio Papae non mutat statum beneficij dec. 135. num. 18.
Prouisio Parochialis est nulla non seruata forma *Constitutionis Pij V. & Concil. Trid.* si concurrentes non admittuntur ad examen, etiam post lapsum termini, re tamen integra dec. 653. num. 1.
PROVISIONES Apostolicæ non mutant statum Iuris patronatus, sed potius illum corroborant, firman, & conseruant stante clausula de *Consensu* &c. dec. 737. num. 18.
Prouisiones Apostolicæ non mutant statum beneficij, nec praiudicant inferiori Collatori dec. 41. num. 4.
PROVISVS Apostolicus ad effectum retardandi alium prouisum Apostolicum debet habere probationes in promptu dec. 490. num. 2.
Prouisus ab Ordinario possidens est audiendus super suis exceptionibus in iudicio executiuo aduersus gratiosi subrogatum, sed nihil docto, quod retinet, datur decil. 738. num. 11.
Prouisus ab Ordinario, & sic possidens cum titulo est legitimus contradicitor, nisi quando prouisus à Papa habebat subrogationem gratioli, & probauit reservationem, & alia requisita dec. 738. num. 9. & 10.
Prouisus à Cardinalibus indultarijs debent nonam prouisionem à Sede Apostolica impetrare dec. 856. num. 4.
PROXIMITAS quomodo probetur decil. 719. num. 3.
Proximitas probatur, dum constat de gradibus distinctis descendente decil. 719. num. 4.
Proximioritas restat probata, quando non adest alter, qui se opponat tanquam proximior dec. 719. num. 4.
PROXIMIOR quis presumitur probata descendencia dec. 547. num. 2.
Descendencia probata, is presumitur proximior, nisi exaduerso doceatur de alio proximior dec. 547. num. 3.
Proximiores naturaliter censentur magis dilecti dec. 193. num. 4.

PURITAS sanguinis probatur per testes de publica voce, & fama, & omni exceptione maiores dec. 835. num. 2.
Fides Secretarij Inquisitionis facit fidem cieca puritatem iunctis testibus de ea deponentibus dec. 835. num. 5. & 6.
Puritas sanguinis quomodo probatur per testes dec. 671. num. 3.
Puritatem probat admissio ad officium, quod dari non solet nisi puris dec. 671. num. 4.
Puritati non praiudicatur, si frater eiicitur à Monasterio ob malos mores dec. 671. num. 6.
Puritatis quasi possessio scilicet, quod quis fuerit admissus ad id, ad quod non admittuntur nisi puri plurimum confert ad probandam puritatem dec. 835. num. 3.
Purus quilibet presumitur, nisi probetur contrarium dec. 835. num. 1. dec. 671. num. 1.

Q

QUALITAS adiecta verbo intelligitur secundum tempus verbi dec. 619. num. 3.

Qualitas à fundatore apostolica lectuari debet dec. 350. num. 1.

Matris qualitas. Vide **MATRIS**.

Non entis nullæ sunt qualitates decil. 838. num. 10.

QUANTITAS probatur ex incarceratione debitoris pro ea, & alijs coniecturis dec. 427. num. 14.

QUARTA funeralis debetur Parochiali ratione iniunctæ electionis sepulture in alia Ecclesia dec. 99. num. 13.

Quarta funeralis debetur Parocho causa onerosa dec. 99. num. 9.

Quarta funeralis quando vnica debetur, illa debetur magis Parocho, quam Episcopo, quia Parocho habet magis specialem curam, & Episcopus magis generalem dec. 99. num. 8. Parocho etiam debetur quarta funeralis ratione administrationis Sacramentorum dec. 99. num. 3. & 7.

Episcopo debetur quarta funeralis ratione oneris Episcopalis, quod habet, & exercet dec. 99. num. 2. & 6.

Quartarum Episcopo, & Parocho debitarum vna non excludit aliam dec. 97. num. 4.

Quarta aliquando debetur Episcopo, & non Parocho, aliquando è contra, & aliquando debetur Episcopo quarta quartæ ipsius Parochi dec. 99. num. 5.

QUASI possessio conferendi probatur per collationes sortitas effectum, secus si effectum sortitæ non sunt dec. 718. num. 6.

Quasi possessio conferendi ammittitur per collationes postea exaduerso factas ipso consentiente, & sciente dec. 354. num. 3.

Quasi possessio exigendi acquisita cum antecessore iussuragator contra inaccessorem, qui nunquam soluit dec. 900. num. 2.

Ampla sine rota pensio, sine pars fuerit exacta, quia sufficit solutio partis, cum titulus sit vniversalis, & attendatur animus volentis acquirere, & tradere possessionem ibidem num. 3.

Quasi possessio non acquiritur Domino per

- exactionem factam à procuratore nomine suo proprio, & non Domini decif. 536. numer. 5.
- Actus pauci in contrarium non intervertunt quasi possessionem, maxime si posteriores eam probent dec. 472. num. 3.
- Quasi possessio iuffragate non solum quoad actus expressos, sed quoad alios actus eiusdem speciei dec. 472. num. 2.
- Quasi possessio habentium ius nominandi censetur præservata in nominationibus factis sine consensu illorum dec. 880. num. 8.
- Quasi possessio nominandi per obitum extenditur etiam ad nominandum per promotionem dec. 880. num. 9.
- Quietantia producta à pensionario probat contra eum ad probandum quasi possessionem exigendi dec. 654. num. 1.
- Præsentandi quasi possessio acquiritur ex ultima præsentatione dec. 638. num. 4.
- Possessio pacifica præsentandi non tollitur per sententiam Ordinarij reuocatam decif. 770. num. 1.
- Quasi possessio præsentandi probatur ex præsentationibus effectuatibus dec. 674. num. 6.
- Quasi possessio vnius actus extenditur ad omnes alios eiusdem speciei, quia magis attenditur causa actus, quam ipse actus decif. 574. num. 3.
- Q**UETANTIA producta à pensionario probat contra eum ad probandum quasi possessionem exigendi dec. 654. num. 1.
- Quietantia probat fructuum perceptionem dec. 403. num. 2.
- Q**UETANTIAE DE RECEPTO probant quasi possessionem exigendi concurrentibus adminiculis dec. 679. num. 1.
- R.**
- R**ATIFICATIO cum amplissimis clausulis restringitur ad præcedentia decif. 618. numer. 3.
- Confessio si non valet, nec eius ratificatio dec. 622. num. 4.
- Ratificatio inducitur, cum maior factus per procuratorem petit in iudicio adimplementum contractus dec. 573. num. 4.
- Ratificatio in iudicio supplet mandatum, & validat acta procuratoris sine mandato, etiam, si requiratur speciale mandatum decif. 573. num. 5.
- Ratificatio non præiudicat sine scientia dec. 622. num. 5.
- Minor potest maior factus tacite ratificare factum in minori ætate dec. 466. num. 4.
- Ratificatio supplet defectum mandati procuratoris dec. 730. num. 7.
- Ratificatio tacita concordia ex quibus inducitur dec. 730. num. 6.
- R**ATIO recti sermonis impletur decif. 773. numer. 12.
- Rationis diuersitate disposita in vna parte foundationis non censetur repetita in alia dec. 350. num. 5.
- R**ATIONIS redditio administrationis gestæ per

- Patrem debet reddi per filium, & heredem dec. 932. num. 2.
- Ratione non reddita non potest dici administrator esse debitorem dec. 902. num. 6.
- Aduersus tutorem datur actio ad factum, vt reddat rationem, & non ad aliquid certum ante redditionem rationis dec. 134. num. 4. Decl. vt hic.
- Aduersus tutorem datur actio ad factum, vt reddat rationem, & non ad aliquid certum ante redditionem rationis decif. 134. num. 3.
- R**ECOGNITIO iurium non requiritur, quando habent litteras Legalitatis dec. 854. num. 6.
- Legalitas litterarum recognoscitur supplet defectum recognitionis iurium, in quibus sunt positæ dec. 854. num. 7.
- Recognitio manus per testes cum catione, quia videntur eum plures scribere valet de stilo curiæ dec. 767. num. 8.
- Recognitio manus sit per testes habentes notam manum, & quomodo, & quid de iure, & de stilo dec. 540. num. 1.
- Recognitio scripturæ etiam extraxit ex Archivio publico requiritur dec. 415. num. 14.
- Recognitio Scripturæ per testes habentes notam manum, admittitur concurrentibus adminiculis, de quibus in dec. 540. num. 2.
- R**ECOGNITIO BONAE FIDEI potest quandocumque fieri dec. 567. num. 3.
- R**ECTORIS confessio non præiudicat Ecclesiæ dec. 55. num. 4.
- R**ECURSUS ad Iudicem laicum in re Ecclesiastica purgatur, si habita notitia renuntiat dec. 612. num. 6.
- Rekursus pro moderatione Banni arguit scientiam illius dec. 545. num. 1.
- R**ECUSATIO Iudicis. Vide Iudicis.
- R**EGES HISPANIARUM ex privilegio Urbani II. concedebant decimam dec. 670. num. 1.
- R**EGRATORIA vt concedatur debent seruari quatuor termini cum assignatione decem dierum pro quolibet dec. 819. num. 2.
- R**EGULA de annali non prodest ei, qui præstitit impedimentum pro tempore, quo duravit impedimentum dec. 115. num. 5.
- Regula de annali, triennali, & decennali non habet locum nisi in beneficijs Ecclesiasticis dec. 334. num. 4.*
- Regula de impetr. benef. fam. Card. quæ loquitur de collatione, non habet locum in beneficio iungio dec. 715. num. 8.*
- Regula octava reſervatio non intrat in temporalibus, sed tantum in spiritualibus dec. 819. 1. & num. 8.*
- Regula reſervatorie inſicit titulum, & possessionem dec. 321. num. 4.*
- Regula 15. Cancellarij derogat immemorabili consuetudini optandi in præiudiciu octo mensium, non autem circa alternatiuum dec. 771. num. 6.*
- R**EGULARIA à regularibus conferuntur, quando regulares sunt idonei collatores vt Prior, secus si tamen dec. 518. num. 9.

REINTEGRATIO in beneficialibus datur ex titulo colorato dec. 140. la. 2. num. 3.
 Spoliatus si post spoliū exigit pensiones domus non potest reintegrari dec. 552. num. 11.
REINTEGRATIO in spolio datur probatis extremis necessarijs dec. 152. num. 1. & 3.
 Spoliatus reintegratur, probatis duobus extremis, nempe possessione spoliati, & spoliatoris dec. 455. num. 3.
 Amplia ut spoliū huiusmodi competat etiam cessionario spoliati vt ibid. num. 6.
REIVENDICATIO in subsidio datur viori in rem emptam a marito sua pecunia dec. 639. nu. 5.
 Rei vendicationis iudiciū requirit dominium ex parte agentis dec. 308. num. 2.
RELATIO ad precedentia non est in praiudiciū alterius, cui medio tempore est ius quaesitum dec. 859. num. 7.
RELATUM est in referente cum omnibus suis qualitatibus dec. 840. num. 3.
 Relatum est in referente eum omnibus suis qualitatibus dec. 881. num. 2.
 Limita in his, qui certam formam exigunt, & quæ sint num. 4.
RELINQUERE tenetur qui est ad id obligatus decif. 560. num. 1.
RELIGIO in communi est capax bonorum decif. 360. num. 4.
RELIGIO Hierosolymitana non potest ex persona sui Equitis nec eius vita durante acquirere bona, quæ ex dispositione testatoris non possunt transire ad extraneos decif. 294. numer. 1.
 Religio Hierosolymitana percipit fructus suarum Commendarum pro tempore vacantium, & mortuarij dec. 859. num. 1.
 Religio Hierosolymitana precidit extrajudicialiter, & more militari dec. 885. num. 3.
 Cetera vide **EQUITIS**.
MILES. Vide **MILITVM TRIBVNS**.
RELIGIOSVS retinetur intra agnationis, & successionis, ac si in sæculo esset, & sui etatis dec. 360. num. 7.
 Religiosi profuturum in Religione priuant se facultate de eorum bonis disponendi decif. 580. num. 4.
REMEDIUM adipiscendū licet admittat exceptionem dominij intelligitur tamen, si incontinenti probetur dec. 135. num. 2.
REMISSIO causæ. Vide **CAUSAE**.
REMISSORIA conceditur ad probandam præsentationem procuratorum simoniace dec. 788. n. 1.
 Remissoria conceditur ob vnum articulum releuantem dec. 585. num. 7. dec. 720. num. 3. dec. 885. num. 5.
 Remissoria in prophanis datur indistinctè sine fumo, dum articuli sunt releuantes dec. 571. num. 1.
 Remissoria datur, quando articuli sunt releuantes dec. 848. num. 1.
 Remissoria conceditur, quando adest releuantia articulorum dec. 688. num. 1.
 Remissoria datur in prophanis stante articulorū releuantia etiam absque vilo fumo, & sufficite releuantia vnius articuli dec. 875. numer. 1. & num. 3.

Remissoria in prophanis datur, quando articuli sunt releuantes etiam absque fumo decif. 885. num. 1.
 Limita quando potest probari per scripturas dec. 885. num. 2.
 Declara limitationem quādo possibile est, quod non adsint scripturæ dec. 885. num. 2.
 Remissoria conceditur etiam postquam semel fuit concessa ex aliqua iusta causa, maxime super nouis articulis dec. 571. num. 4.
 Remissoria datur etiam in gradu restitutionis in integrum, quando materia est releuans dec. 571. num. 5.
 Remissoria datur etiam in summarissimo possetorio ad illud collorandum suspensio petitorio dec. 885. num. 6.
 Remissoria non negatur etiam quod causa diu fuerit agitata in partibus, quando adest negligentia potens dec. 688. num. 6.
 Remissoria datur ad probandum valorem beneficij dec. 848. num. 5.
 Remissoria datur ad reprobandos testes, quando probationes faciendæ super reprobatione perimunt causam dec. 843. num. 4.
 Remissoria aliquando datur cum clausula, cum retardatione processus, vel sine arbitrio Rota, quæ prouidet vtrique parti, & operatur, quod non denegerit illam petenti, si doceat de releuantia articulorum dec. 885. num. 7.
 Remissoria facilius datur, quando causa est commissa appellatione remota dec. 875. n. 4.
 Item quando alteri parti fuerat prius concessa, dec. 875. num. 5.
 Remissoria in beneficialibus conceditur facta obligatione per petentem de stando vnicæ, etiam in prima instantia, concurrentibus releuantia articulorum, & fumo boni iuris decif. 720. num. 1.
 Remissoria facilius conceditur in tertia instantia in beneficialibus stante releuantia dec. 688. num. 4.
 Remissoria in beneficialibus datur stante releuantia articulorum, & obligatione de stando vnicæ dec. 585. num. 1.
 Remissoria non datur ad impediendam immixtionem vigore prouisionis Apollolica decif. 490. num. 1.
 Remissoria non datur ad probandum quod scripturis probari potest dec. 720. num. 2.
 Remissoria non conceditur, cum potest probatio fieri per scripturas dec. 585. num. 3. Declara vt num. sequenti & in præfenti casu
 Remissoria non datur ad probandum id, quod non est vetisimile dec. 391. num. 5.
 Remissoria non datur super eo, quod potest decidi ex oculari inspectione plantæ dec. 391. numer. 11.
 Remissoria non datur ad probandum id, de cuius contrario constat per scripturas dec. 391. num. 6. & num. 10.
 Item quando articuli sunt irreleuantes decif. 391. num. 7.
 Item ad probandum id, quod probatum non releuat dec. 391. num. 8.
 Item ad probandum quod scripturis probari potest dec. 391. num. 9.

P p p

Remif.

Remissoria non conceditur super articulis irrelevantibus, & improbabilibus dec. 490. numer. 3.

Remissoria non dantur, quando articuli non sunt relevantes dec. 365. numer. 3.

Remissoria non datur absque fumo, quando probatio capit obiectum dec. 535. numer. 5.

Remissoria regulariter non conceditur pro crimine dec. 658. numer. 5. Fallit, quando per viam exceptionis, & ex eo resultat ius perceptis ibid.

Remissoria non solet per Rotam concedi ad probandum crimen dec. 548. numer. 2.

Limita quando datur sumas criminis, quo casu Rota admittit articulos criminosos ibid. numer. 3.

Remissoria denegatur stante presumptione calumniæ dec. 308. numer. 2.

Item quando articuli sunt irrelevantes decif. 304. numer. 1.

Remissoria non datur quando illam petens potuit probare in prima instantia dec. 308. numer. 1.

RENUNCIANS quilibet potest suam ius dec. 439. numer. 4. & dec. 586. numer. 4.

RENUNCIANS patris in folio scriptæ non potest ad illam habere regressum dec. 322. numer. 2.

Renunciatio, vel vendens rem suam nullum ius sinit in re renunciata, vel vendita dec. 916. numer. 2.

RENUNCIATIO appellacionis. Vide APPELLATIONI.

Renunciatio comprehendit emphiteuticam bonam, quando in alijs bonis non potest verificari, & reddatur inutilis dec. 168. numer. 10.

Renunciatio est intelligenda rebus sic stantibus, & non est trahenda ad iura de nouo superuentientia dec. 165. numer. 4.

Renunciatio est stricti iuris, & in ea non veniunt non expressa, & interpretatur ut minus nocet renuncianti dec. 196. numer. 3.

Renunciatio facta de bonis maternis non comprehendit emphiteuticam non hæreditaria decif. 166. numer. 1.

Renunciatio facta lixi, & causæ operatur cessionem iurium patris ad uxorem dec. 752. numer. 5.

Filij acceptantes iudicialiter diuisionem factam à matre videntur etiam acceptare renunciations in diuisione factas dec. 514. numer. 10.

Maritus adhibendo diligentiam pro renuntiatione uxoris satisfaciit suæ obligationi decif. 777. numer. 11.

Pater relictum filie cum conditione quod renunciet omnibus alijs iuribus, & præsentionibus, & acceptatio relicti cum renuntiatione operatur, ut quicquam aliud petere nequeat decif. 837. numer. 5.

Renunciatio sententiæ, & omnium in ea contentorum firmat quasi possessionem, quæ fuerat per sententiam infirmata dec. 770. numer. 2.

Renunciatio sententiæ deceptæ nullæ non operatur extinctionem litis, & iurium competentium super causa ex negotio principali decif. 831. numer. 6.

RENUNCIATIO capit naturam exceptionis dec. 565. numer. 4.

REPRESENTARE quis potest plures personas dec. 877. numer. 2.

Successio ascendentium an mitti representacionem dec. 160. numer. 20.

REPRESENTATVS à primo executione litterarum non potest à secundo admitti dec. 601. numer. 1.

RESORIPTVM afficit à die datæ, & habet notitiam dec. 612. numer. 3.

Rescripti forma ad vnguem seruanda est decif. 742. numer. 13.

Rescriptum non extenditur ad tertiam personam non expressam dec. 331. numer. 4.

RESERVATIO est plenè probanda, maxime quando gratia principaliter in ea se fundat dec. 175. numer. 2.

Consilio partis in litteris suæ promissionis plenè probat contra eam, etiam quoad reservacionem dec. 175. numer. 3. & numer. 5.

Derogatio apposta in Regule 15. Cancell. intelligitur de prima parte Regule, quæ loquitur de reservatione octo mensium dec. 773. a. 8.

Reservatio iuris pro fructibus non comprehenditur interesse dec. 349. numer. 8.

Reservatio minorem probationem requirit, quando Ordinarius non est in causa, nec aliquis titulus est productus dec. 276. numer. 7.

Reservatio mensium non intrat in beneficiis quæ non sunt liberæ collacionis dec. 773. a. 4.

Reservatio probatur per obitum de mense Augusti Episcopo non gaudente aternariis decif. 718. numer. 3.

Reservatio non cadit super beneficio manuali dec. 535. numer. 2.

Reservatio probanda est ab eo, qui in illa se fundat etiam si consistat in negatiua dec. 30. o. r.

Reservata sunt Beneficia Prothonotharii Apostolici dec. 180. numer. 1.

Amplia etiam si Prothonotharius sit creatus à Legato de latere dec. 130. numer. 2.

Reueruata sunt Beneficia tam tunc de tempore promotionis dimissa, quam retenta, & postea per eiusdem prouisi obitum vacantia dec. 916. numer. 2.

RESIDENTIA inducit absentiam necessariam, & iustam dec. 46. numer. 6.

Residentia in Curia probatur testibus, nec habetur ratio modice absentie dec. 838. numer. 4.

Residentia non ita amare intelligitur, ut residens nunquam discedere possit dec. 780. n. 8.

Residentia. Vide NARRATIVA.

Residentia personalis intelligitur de præfata dec. 441. numer. 1.

Residentia semel habita pro facta non debet fieri iterum dec. 274. numer. 3.

Residentie tempus in Canonicatu desumitur ex libris Capituli dec. 780. numer. 1.

RESIDERE presumitur qui renetur, & enim hac presumptione admittitur probatio dubia decif. 558. numer. 3.

RESIDVVM totum includit, & denorat integram solutionem dec. 159. numer. 4.

RESIGNANS eum reservatione, & cum clausula non alter, &c. resignatarius in litteris gratie debet hoc exprimere, aliis gratia est nulla dec. 707. numer. 1.

Resignati debet remanere cõgrua dec. 640. n. 1.

RESIGNATIO Beneficii abdicat omnes ius, & possessionem à resignante dec. 903. numer. 6.

Limit.

- Limita quoad ius quando resignatio est facta in manibus eius, qui non est ordinarius Col-
lator *vt ibid.* num. 7.
Resignatio Beneficij, quo resignans erat pri-
uatus, non tenet dec. 794. num. 1.
Consensus in resignatione præstat per resi-
gnantem, si est præsens alioquin per Procura-
torem cum speciali mandato dec. 550. num.
10.
Consensus præstus resignationi per non ha-
bentem ad id speciale mandatum, quod requi-
ritur, est nullum decif. 550. numer. 7. & 9.
Conditio in mandato resignationis apposta
debet adimpleri, aliàs ius non abdicatur à resi-
gnante dec. 707. num. 3.
Resignationis conditio non seruata perinde
est ac si resignatio facta non esset, nec per il-
lam dicitur beneficium vacare dec. 707. num. 5.
& num. 6.
Consensus procuratoris per verbum *resso &c.*
ad *favorem &c.* id est ergo litterarum non suffragar-
i, quia resignatio debet fieri in manibus
Papæ, & signata supplicatione super illa decif.
753. num. 5. & 6.
Resignationi consensit non seruata forma
mandati conditionalis nihil agit decif. 707.
num. 2.
Resignatio dicitur ad favorem facta, quando
vnus resignat, & alter supplicat decif. 912.
num. 1.
Resignatio facta ad favorem coram Origina-
rio non valet dec. 550. num. 6.
Resignatio facta sine consensu legitimi Procura-
toris est nulla dec. 550. num. 9.
Resignationem admittere non potest Capitu-
lum, si non est collator Ordinarius dec. 903.
num. 7.
Resignatio suppletur per restitutionem in in-
tegrum dec. 640. num. 7.
Resignationis effectuatio non probatur ex quo
resignatarius alteri resignauit, quia potuit
resignare ius, quod habebat dec. 912. num. 3.
& num. 6.
Resignationes factæ ad favorem non abdicant
ius à resignante, nisi litteris executis, & bene-
ficio perfectè resignatario acquisito dec. 912.
num. 2. & num. 6.
Resignatio intuspatronatus. Vide *INTRIPA-
TRONATUS*.
Mandatum procuræ ad resignandum. Vide
MANDATVM PROCVRÆ.
RESIGNATARIUS, qui obtinuit gratiam in forma
dignum si fuerit reprobatus ab Executore po-
test appellare, & admitti ad secundum examen
dec. 619. num. 2.
Resignatarius tenetur iustificare gratiam resi-
gnantis auctoris sui, quæ requirit eandem
iustificatiorem, quam gratiam principalis
dec. 155. num. 20.
Limitatur quando gratia resignationis iam
est executæ per executorem verum, pro quo
præsumitur respectu vniuersæ gratiæ ibidem
num. 21.
RES IUDICATA est exequenda dec. 710. num. 3.
Res iudicata habet paratam executionem dec.
87. num. 3.

- Res iudicata impeditur, quando sententiæ est
nulla dec. 93. num. 3.
Res iudicata inducitur ob non appellationem
intra decem dierum dec. 580. num. 1.
Res iudicata inducitur ex lapsu sex annorum
absque prorogatione fatalium decif. 710. nu-
mer. 1.
Res iudicata inducitur ex sententiâ, à qua non
fuit appellatum dec. 93. num. 1.
Res iudicata inducitur, quando à sententiâ
non appellatur intra decem dies decif. 656.
num. 1.
Res iudicata inducitur per lapsum biennij absq;
prosecutione appellationis, & non prorogatis
fatalibus dec. 282. num. 1.
Iudex non potest remittere rem iudicatam
dec. 747. num. 3.
Res iudicata non obstat personæ diutius in
sententiâ non expressæ dec. 109. num. 1.
RESTITUTIO IN INTEGRVM competit aduersus
prescriptionem ex capite ignorantie fidei-
commisii dec. 62. num. 1.
Restitutio in integrum conceditur, vel ex in-
ualiditate, vel ex iniustitia sententiæ dec. 801.
num. 2.
Restitutions in integrum causæ sunt nullitatis,
& iniustitiæ, sine quibus non datur restitutio
aduersus rem iudicatam dec. 918. num. 1.
Restitutio in integrum conceditur minori ad-
uersus sententiâ, & rem iudicatam dec. 772.
num. 11.
Restitutio in integrum conceditur etiam ex
nouis iuribus dec. 171. num. 4.
Restitutio in integrum datur intra quadriennium
dec. 46. num. 7.
Quadriennium non incipit currere, nisi à die
sententiæ. Est enim vitale in initio, & continuum
in progressu dec. 46. num. 8.
Quadriennium currit à die sententiæ lesionis
tantum dec. 452. num. 5.
Restitutio in integrum conceditur ob lesio-
nem, maxime si fuerit lata in contumaciam
dec. 171. num. 3.
Restitutio in integrum datur aduersus senten-
tiam iniustam etiam non notoriam decif. 452.
num. 1.
Restitutio in integrum datur causa inuolun-
tatis, vel iniustitiæ sententiæ dec. 762. num. 1.
Restitutio in integrum etiam aduersus lapsum
fatalium datur confitendo de grauamine dec. 30.
num. 2.
Restitutio in integrum datur ex sola colorata
probatione dec. 887. num. 7.
Fideicommissarius datur restitutio in integrum
aduersus prescriptionem ex capite verisimilis
ignorantiæ dec. 46. num. 5.
Restitutio in integrum intra quadriennium pe-
tenda est dec. 30. num. 3.
Iudex ordinarius procedens per viam resti-
tutionis in integrum potest contra propriam
sententiâ restituere dec. 340. num. 4.
Restitutio in integrum non datur sine lesione,
quæ cessat cessante iniustitia dec. 881. num. 1.
Restitutio in integrum non conceditur, vbi
non constat de inualiditate, vel iniustitia sen-
tentię dec. 804. num. 1.

- Restitutio in integrum non impedit executionem captam dec. 266. num. 7.
 Restitutio in integrum pendente suspenditur executio sententia nondum capta dec. 412. num. 1.
RESISTITIO Principis se extendit non solum ad viam, sed etiam ad bona dec. 360. num. 3.
RESISTIVUS plenarie dicitur resistitus ad omnia, & ad fideicommissum dec. 892. num. 4.
 Verba *resistimus*, & *plenarie reintegramus* important omnia dec. 892. num. 5.
 Restitutus plenarie recuperat bona sibi delata durante banno; maxime si in restitutione adsit clausula *non obstante condemnatione* dec. 892. num. 6.
RETENTIO rei sui debitoris conceditur dec. 388. num. 12.
 Amplia etiam si non sit hypotheca ibidem num. 13.
RETENTIO, qui soluit debita hereditaria non datur retentio post aditionem dec. 610. num. 7.
RETRACTIVUS dicitur pretium, quod resultat ex mercibus dec. 560. num. 7.
RETRACTUS non dicitur factus, cum non venit dies solutionis dec. 560. num. 8.
REUS debet probare, & iustificare suam actionem, & possessionem postquam actor iustificavit suam intentionem, & non alias dec. 149. num. 12.
 Reus dicitur possessor, qui non habuit se pro spoliato dec. 149. num. 8.
 Reus, & possessor citandus est dec. 516. n. 3.
 Reus, & possessor repellit actorem ex eius non iure dec. 600. num. 7.
 Reus, & possessor per non ius actoris vincit dec. 352. num. 4.
 Reus in exceptione fit actor dec. 664. num. 1.
 Reus in executione fit actor, & tenetur concludenter probare fundamentum eius intentionis; maxime quando actor probavit suam actionem dec. 637. num. 7.
 Reus originarius non efficitur actor etiam si in causa aliquid fecerit uti actor dec. 149. num. 11.
 Actore non probante reus absolvitur dec. 579. num. 1.
ROGATUS. Vide **NOTARIUS**. **NOTARIUS**.
ROMA est patria communis, & commune forum dec. 37. num. 13.
ROTA cum opus est restringit dubia dec. 378. num. 2.
 Rota saepe restringit dispositionem, & dubium dec. 367. num. 1.
 Iustidictio executoris litterarum Apostolicarum deficit per inhibitionem ei factam, & intimatam, & voluit Rota inhibente dec. 787. num. 1. Ampl. num. 4.
 Rota mandans informari super bono iure intelligitur super articulo, de quo agitur dec. 455. num. 13.
 Rota non exequitur mandata aliorum Tribunalium non docto de iustitia dec. 536. num. 9.
 Obsecrationibus scrupulosis Rota non prebet auxilium dec. 446. num. 1.
 Rota saepe uti supremum Tribunal reformat sententias, & mandata aliorum Tribunalium

inferiorum, & etiam ipsius Rota dec. 840. num. 1.
 Rota solet reformare mandata excessus relaxata dec. 862. num. 5.
 Rota succedit loco executoris, quando in Rota committitur executio dec. 610. num. 4.
RYMOR erroribus non est considerabilis dec. 661. num. 8.

S.

- SACERDOTIUM**. Vide **PRESBYTERATUS**.
SALARIVM alicui uti Procuratori non debetur non confilio de mandato procura dec. 473. num. 4.
 Salarij loco cedunt alia data per dominium famulo dec. 392. num. 3.
 Salarium non conventum non debetur, nisi concurrente solito locandi, & conducendi operas dec. 473. num. 5.
 Salarium non debetur tutori pro administratione tutelle, quae gratis debet administrari dec. 473. num. 1.
 Salarium non debetur ei, qui intuitu charitatis onus suscepit dec. 473. num. 3.
 Descripto in libro inter non salarios non debetur salarium dec. 392. num. 2.
 Cetera vide **MERCES**.
SALVIANVM interdictum competit fideicommissario contra heredem dec. 543. num. 1.
 Saluanum interdictum requirit creditum cum hypotheca, & possessione, & ex illo datur interdictio dec. 761. num. 1.
 In Saluano interdictio requiritur creditum, cum hypotheca, possessio debitoris de tempore hypothecae, vel post, & possessio illius, contra quem dirigitur Saluanum tempore morae litis dec. 744. num. 3.
 Saluanum competit contra tertium possessorem, sicut, & hypothecaria dec. 32. num. 2.
 Saluanum datur confilio de duobus extremis, credito nempe cum hypotheca, & possessione debitoris tempore obligationis dec. 639. num. 1. & num. 6.
 Saluanum est metus possessorium adipiscendae dec. 744. num. 3.
 Saluanum intrat probatis duobus extremis necessarijs dec. 32. num. 1.
 Saluanum non admittit exceptionem dominij, sed sufficit possessio tempore obligationis dec. 639. num. 6.
 Saluanum interdictum competit cuilibet hypothecario creditori confilio de possessione dec. 717. num. 1. & num. 2. & identitate bonorum num. 3.
SANGVINIS coniunctio facit presumere scientiam veritatis rei gestae percon sanguineum dec. 567. num. 4.
 Sanguinis coniunctio praevalet amicitiae dec. 567. num. 5.
SCIENTIA fideicommissi ex quibus inducatur in heredem dec. 399. num. 1.
 Coniectura aequivoca non inducit scientiam dec. 377. num. 4.
 Coniunctus presumitur scire factam coniuncti dec. 682. num. 7.

Scien-

- Scientia in beneficijs simplicibus debet probari per Examinatores, & alia requisita per testes, secus in Parochialibus dec. 395. numer. 3.
- Recurfus pro moderatione banni arguit scientiam illius dec. 545. num. 2.
- Sanguinis coniunctio facit presumere scientiam veritatis rei gællæ per consanguineum dec. 567. num. 4.
- Possidens bona vigore testamenti, & fideicommissi presumitur informatus de contentis in eo dec. 360. num. 18.
- Scientia presumpta nō præiudicat nisi sit certa cum omnibus circumstantiis decil. 109. num. 11.
- SCRIPTURA est in forma probati, dum habet requisita, de quibus in dec. 415. num. 1.
- Scripturæ ammissio debet plene, & concludenter probari dec. 397. num. 3.
- Scriptura exemplata per Notarium, qui non fuit rogatus de originali, nec successor in officio non probat dec. 354. Declara, vt ibidem, num. 1.
- Scriptura extracta ex Archivio Capituli interesse habentis non probat dec. 783. num. 6.
- Scriptura debet extrahi parte citata, & fennari alijs requisitis, alias non probat dec. 600. num. 2.
- Scriptura facta ad præparationem testamenti non valet, etiam ad pias causas, nec inter liberos dec. 385. num. 4.
- Scriptura lit de ædificiis, si à parte tradatur Iudici, & à Iudice Notario dec. 327. num. 2.
- Scriptura imperfecta non sufficit pro testamento dec. 384. num. 3. & 8.
- Scriptura licet sit nulla, & scripta debet edi à Notario dec. 227. num. 5.
- Scriptura nulla, & suspecta debet edi à Notario, alias tenetur ad damnâ dec. 397. num. 1.
- Observantia scripturæ ei dat perpetuam fidem, & operatur, vt impugnari non possit dec. 415. num. 12.
- Scriptura producta in iudicio, & admissa absq; contradictione, & recognitione, postea pars non potest opponere contra illam decil. 540. num. 4.
- Scriptura, qua quis non vult vt ad vnum effectum, potest vt ea ad alium effectum dec. 227. num. 8.
- Scriptura reperta in libris collationum Episcopi licet non subscripta à Notario probat, & censetur rogata à Cancellario dec. 652. n. 3.
- Scripturam producents videtur approbare omnia in illa contenta dec. 564. num. 2.
- Scripturam producents, quando dicatur acceptare eam, & in ea contenta, & de modo producendi dec. 564. num. 3.
- Scriptura transmissa ad Indicem, vt inde appareat de corpore delicti, & alteratione partitæ dicitur originalis dec. 227. num. 6.
- Scriptura. Vide ENLIVM.
- SCYTVS monet Auenionem. est iuliorum duodecim dec. 668. num. 5.
- SENATVS JEMUS non presumitur velle permittere aliquid contra ius dec. 391. num. 4.
- SENEX semper est in morte dec. 113. num. 9.
- Senex dicitur infirmus, vel saltem debilis dec. cil. 115. num. 8.
- SENES a muneribus personalibus excusantur decil. 115. num. 10.
- SENTENTIA absolutoria ab observatione iudicii profertur, quando actio, seu remedium intentatum non competat dec. 751. num. 2.
- Sententia confirmatur, quando ex reuolutione actorum constat de validitate dec. 752. n. 1.
- Sententia non conformis libello est iniusta decil. 459. num. 2.
- Sententia non conformis libello est nulla decil. 397. num. 4.
- Sententia lata actis primæ instantiæ non transportatur dicitur nulla dec. 171. num. 2.
- Sententia lata ad fauorem excommunicati est nulla dec. 106. num. 5. Limitatur non procedente, quando ante sententiam non probatur excommunicatio ibid. vt num. 7.
- Sententia lata contra absentem presumitur lata potius ob contumaciam, quam ob delictum dec. 148. num. 3.
- Sententia lata contra Ecclesiam, ea indefensa, est nulla dec. 324. num. 4.
- Sententia lata contra Rectorem Ecclesiæ non præiudicat Prælo præiudicanti Ecclesiæ sibi subiectam dec. 56. num. 2.
- Limitatur procedere in petitorio, & non in possessorio, & data scientia Prælati, quod causa agebatur ibid. num. 3.
- Sententia lata contra sententiam, illa non reuocata; est nulla dec. 911. num. 1.
- Sententia lata contra vnum nocet etiam tertio scienti dec. 109. num. 5.
- Limitatur in re diuersa ibid. num. 6.
- Sententia lata ex fama publica non dicitur lata ex veris probationibus dec. 148. num. 3.
- Sententia extra Rotam lata non attenditur in Rota nisi iustata iusticia dec. 565. num. 4.
- Declara procedere, quando allegatur ad effectum exequendi; secus quando per viam exceptionis tantum allegatur ibid. num. 5.
- Sententia lata in causa statui pro vno fratre probat pro alijs fratribus dec. 671. num. 5.
- Sententia lata in prima instantia contra immisionem non potest in gradu appellationis procedi executiue dec. 337. num. 10.
- Limita quando petitorium est suspensum in secunda instantia, quod potest in qualibet instantia suspendi ante conclusionem ibidem, num. 11.
- Sententia lata nemine instante est nulla decil. 557. num. 7.
- Sententia lata non visis actis dicitur nulla decil. 116. num. 1.
- Limitatur quando acta, de quorum non visione opponitur, consistunt in processu Remissionali non interpretato negligentia partis illum producentis, & hoc opponeris ibid. num. 2.
- Sententia lata ob contumaciam non ob delictum illud non probat dec. 148. num. 4.
- Sententia lata ob contumaciam non parit effectum sententiæ latæ ob delictum, nec inducit infamacionem sufficientem dec. 343. num. 6.
- Sententia lata post terminum, & editum est nulla dec. 424. num. 1.

Sententia lata super nullitate pensionis, si appellatur interim datur manutentio dec. 654. n. 3.
 Sententia lata super statu beneficii facit ius quoad omnes dec. 665. num. 6.
 Sententia lata rebus sine citatione examinari est nulla, & causat ipsolum dec. 715. n. 1.
 Sententia nulla non exequitur, sed reuocatur parte opponente dec. 911. num. 8.
 Sententia, ut dicatur nulla ex defectu cognitionis causæ, quia non videtur ad constare debet Iudicem dicta acta nullo modo videre potuisse dec. 142. num. 1.
 Quod probatum non resultat, quamvis acta fuerint in processu idiomate Hispano conscripto, & non interpretato, quia illa nihilominus intelligere, vel sibi interpretari facere potuit dec. 142. num. 2.
 Sententia nulla confirmari potest, quando pars non opponit de nullitate dec. 918. num. 2.
 Amplia, ut requiratur oppositio specialis, nec sufficiat generalis ibid. num. 3. & num. 5.
 Sententia existente nulla ex defectu iurisdictionis omnia gella eius vigore sunt nulla, & reuocanda dec. 682. num. 2.
 Oppositio pendencie causæ coram alio Iudice causæ nullitatem sententiæ Iudicis procedentis dec. 93. num. 6.
 Sententia ex quibus dicatur valida dec. 140. La seconda num. 5.
 Arbitrorum sententia. Vide SENTENTIA.
 Index potest suam retractare sententiam ex iuribus noniter repertis flante consensu partis dec. 240. num. 3.
 Index post citationem debet prima die iuridica pronunciare dec. 424. num. 7.
 Index pronuncians extra terminum citationis videtur tacite prorogare dec. 424. num. 3. De citat. num. 5.
 Index pronunciare potest sequenti die post terminum, & tunc videtur tacite prorogare, non autem pro die tertia dec. 424. num. 4.
 Sententia fundata in calculis non productis in actis non potest sustineri dec. 171. num. 1.
 Sententia potest ferri prævia derogatione feriarum dec. 656. num. 2. & 4.
 Sententia non est iustificanda, quando excipitur, sed tantum quando discutitur de illius iustitia, vel iniustitia dec. 911. num. 7.
 Sententia, ut noceat scienti, quæ requirantur dec. 109. num. 15.
 Presumptio stat pro sententia dec. 220. num. 4.
 Sententia continens plura capita in parte reuocata potest pro alia parte exequi dec. 164. n. 5.
 Sententia, in qua præferatur ius alicuius, non potest confirmari contra eum non citatum dec. 113. num. 6.
 Sententia non nocet tertio omnino diuerso, & non citato dec. 109. num. 2. & 4.
 Sententia Curie Agriculturæ non probat obseruantiam, nisi etiam doceatur de effectu actione dec. 553. num. 9.
 Sententia dicitur lata in possessorio, dum præferat ius in petitorio dec. 56. num. 1.
 Sententia non seruatis terminis substantiabilibus est nulla dec. 91. num. 12.
 Sententia potest recipere separationem, & ap-

pellatio admitti ratione fructuum, & denegari ratione possessionis dec. 493. num. 4.
 Sententia contra mortuum lata est nulla dec. 93. num. 11.
 Sententia non afficit non citatum dec. 340. n. 2.
 Sententia continens errorem in corpore expressum est iniusta dec. 253. num. 1.
 Mixturam continens sententia recipit appellationem, & non potest exequi absque vitio attentatorum dec. 493. num. 1. Limita ibi.
 Sententia pro parte valet, & pro parte non, quando est lata per capitula separata dec. 161. num. 5.
 Sententia quando non dicatur præcipitanter lata dec. 893. num. 3.
 Index quot diebus possit dici instructus de meritis causæ, ut non dicatur præcipitanter processisse dec. 893. num. 4.
 Sententia pro interesse Ecclesiæ, & illius iniuriam à pluribus inhabilibus obtempera valere, si vnus inter illos solus fuerit habilis pro illa obtinenda dec. 142. num. 5.
 Sententia iustificatur ex decisione Rotali dec. 561. num. 2.
 Sententia non reuocatur ob scripturam minus solemnem, si contra eam non opponitur ante sententiam, ac post oppositionem in forma probanti dec. 612. num. 4.
 Sententia Ordinarii ad sanorem mariei probat vxorē ab eo sine causa discessisse dec. 371. n. 2.
 Sententia contumacialis, & non lata per veras probationes, & in crimine læsæ Maiestatis non prius condemnatum succedente, & iudicommisso dec. 892. num. 3.
 Sententia contra contumacem dicitur temporalis durante contumacia dec. 148. num. 10.
 Sententia potest ferri sine rebus, qui non requiruntur in iudicialibus, & in his, qui sunt de actis dec. 557. num. 6.
 Sententia, quæ ex reuoluitioe processum apparere valida, est confirmanda dec. 797. num. 1.
 Sententia recipit interpretationem à iure dec. 363. num. 14.
 Sententia, quæ transiit in rem iudicatam, habet exceptionem litis finitæ dec. 518. num. 7.
 Sententia ob non appellationem interpositam transiit in iudicatum dec. 756. num. 1.
 Sententia dicitur transire in iudicatum ob lapsum fatalium dec. 196. num. 3.
 Sententia, quæ transiit in iudicatum debet exequi, cum constat de eius iustitia ex reuoluitioe actuum dec. 827. num. 2.
 Sententia facit transiit in rem iudicatam, ob appellationem non prosequutam, & fatalibus non prorogatis dec. 827. num. 1.
 Fatalibus elapsis, & non prorogatis sententia transiit in iudicatum dec. 747. n. 4.
 Sententia Rotalis iustificata ex decisionibus Rotilibus est confirmanda nihil releuans contra illam deducto dec. 139. num. 1.
 Sententia Rotalis iustificata ex decisionibus Rotilibus confirmatur dec. 186. num. 4.
 Sententia Rotalis, & antiqua non potest reargui de iniustitia ita de facili dec. 93. n. 16.
 Sententia super statu rei facit ius quoad omnes dec. 109. num. 7.

- Limitatur quando est lata super Iure, & pertinetia, & non data scientia illius, contra quem proceditur ibid. num. 8.
- Sententia super falsitate scripturæ eliditur per contrariam sententiam dec. 382. num. 3.
- Sententia vulnerat viam executivam dec. 31. numero 6.
- SENTENTIAS** duæ conformes habent vim trium vigore *Statuti Frisii* dec. 87. num. 4.
- Acquisiisse sententiam non presumitur, qui acriter semper causam fuit prosecutus dec. 89. num. 17.
- Acquiescentia, & approbatio sententiae non tollit illius nullitatem, non data scientia illius dec. 89. num. 14.
- Nullitas primæ sententiae non potest opponi quando per secundam fuit confirmata dec. 87. numero 14.
- Sententiae in his, in quibus sunt conformes sunt exequendae, licet in alijs sint diuerses dec. 383. num. 2.
- Sententiae nullitate cessante, cessat etiam spoliū ex ea causatum dec. 715. num. 3.
- Sententiae validitas probatur ex reuolutione actorum dec. 140. la. 3. num. 1. dec. 455. nu. 1. dec. 651. num. 3. dec. 763. n. 1. dec. 871. n. 1.
- SACERDOTIUM** eligens in alia Ecclesia facit iniuriam Parochiali dec. 90. num. 12.
- Cetera vide **COMETERIUM**.
- Societatis Iesu Religio nullum sepelit in eius Ecclesijs, qui non iuxta eius religionis, non recipit elemosinas pro Miliis, & viuit de suis redditibus dec. 428. num. 16.
- SEQUESTRUM** apponitur de filio Rotæ ubi possessio est attentata dec. 895. num. 4.
- Sequestrari solet possessio attentata in beneficiis, & dicunt super bono iure dec. 719. numero 1.
- Sequesterum apponitur, dum cumulatür possessorum cum petitore dec. 111. num. 5.
- Sequestratur possessio attentata dec. 375. n. 4. dec. 641. num. 6.
- Sequesterum capit tantum fructus preceptos post illius appositionem, & non exactiones, & a solo separatos tempore appositionis ipsius sequestrari dec. 799. num. 3. Declara n. 5.
- Sequesterum dicitur vtolatum per gesta post illius decretum vt in dec. 799. num. 1.
- Sequesterum non priuat possessorem sua possessione, licet contententem sequestrationi fructuum, & non rituli dec. 67. num. 7.
- Sequesterum potest vitari praelata fideiussione dec. 220. num. 2.
- Sequesterum reuocatio ad percipiendam rem sequestratam debet fieri ab eo, de cuius auctoritate fuit factum sequesterum dec. 403. num. 3.
- SERUITUS** constituta per alterum ex contrahentibus dicitur pars præcij dec. 342. num. 4.
- Domus quando minatur ruinam, nec potest alio modo reparari, debet domus vicina sustinere seruitutem construendi arcus, nisi notabile præiudiciū fiat vicino dec. 803. n. 4. & 5.
- Seruitus extinguatur sublatiis adibus seruili, nec reuincit illis relictis, quæ non sunt amplius sedes, super quibus imposita fuerit seruitus, sed diuersa d. c. 664. num. 12.
- Seruitutem in re sua sustinere nemo iniustus cogitur dec. 803. num. 1. Fallit vt num. 3.
- SIGNATURA** solet retribere, vt consilio quod causa civilis esset præiudicialis criminali, inhiberet dec. 326. num. 1.
- Signatura post mandatum de immitrendo lolet committere causam vigore retributionis in iurem cum clausula *sine præiudicio vltioris legitimæ executionis* dec. 756. num. 3.
- Rescriptum Signaturæ de exequendis sententijs in ea parte, in qua sunt conformes, est frequens dec. 383. num. 3.
- SIMONIA** committitur per pacta facta super beneficio dec. 550. num. 2.
- Simonia conuentionalis reddit inhabilem ad institutionem dec. 683. num. 2.
- Simonia conuentionalis reddit inhabilem ad beneficia in futurum obtinenda dec. 550. num. 3.
- Simonia non committitur ex solo tractatu, sed vbi adest pactum conuentionis, à quo difficile est probare recessum dec. 550. n. 5.
- Simonia non est possibilis in eo, qui habet beneficium à patre simoniace procuratum, nec contra ipsum dispositio test. in leg. 1. de test. locum habet dec. 783. num. 6.
- Mediator simoniæ, & socij criminalis non probant simoniam contra tertium non participem delicti dec. 788. num. 3.
- Simoniacum pactum non conclusum, & à quo fuit recessus excusatur a poenis, sed quando clare constat de conclusionem vt in dec. 550. num. 4. & numero sequenti.
- Probatio privilegiata contra simoniacum nõ procedit, nisi aduersus eum, qui est in dolo, & vere deliquit dec. 788. num. 7.
- Socius criminis admittitur in odium simoniæ in testem etiam in civilibus contra illum; qui simoniam commisit, non verò qui obtinet beneficium simoniace procuratum eo ignorante dec. 788. num. 4. & 5.
- SIMULATIO** contractus debet probari per coniecturas conuolentes, & expressas dec. 327. numer. 3.
- Simulatio contractus non impedit executionem obligationis Cameralis, nisi sit clara, & liquida dec. 705. num. 6.
- Maximè quando non cadit super re, pro qua petitur executio, sed super re diuersa dec. 763. num. 7.
- SINDICO** Capituli credendum est dec. 73. num. 1.
- SINGULA** non profunt, iuncta iuant, procedit in probationibus dec. 617. num. 4.
- SOCIETAS** Iesu nullum sepelit in eius Ecclesijs, qui non sit ex suis Religiosis, non recipit elemosinas pro Miliis, & viuit de suis redditibus dec. 428. num. 16.
- SOCIETAS** dissoluit potuit etiam durante tempore, pro quo fuit edita dec. 316. num. 5.
- Societas expolcit equalitatem, vbi de societate præiudici iura cum pacto quod vnus socius teneatur ponere capitale, quod debeat rescari ex fructibus illius anni, calu quo pecudes morantur; alter vero teneatur præstare industriam, & expensas dec. 123. num. 1.

- Societatis contractus non requirit scripturam dec. 213. num. 4.
 Societas finita non currit lucrum decif. 356. num. 4.
 Societas non dissoluta censetur durare ad triennium iuxta formam Statuti dec. 341. num. 1.
 Societas post publicationem bonorum extinguitur dec. 356. num. 2.
 Societas probatur ex solo consensu partium dec. 311. num. 1.
 Consensus unicus partis requiritur ad ineundam societatem, & idem requiritur in dissolutione dec. 238. num. 2.
 Societas, vel communio omnium bonorum, ex quibus inducitur dec. 378. num. 1.
 Lucrum communicatio non presumitur dec. 278. num. 2.
 Lucrum conuersum in utilitatem socij, & non in communem excludit communionem decif. 278. num. 3.
 Societas omnium bonorum non inducitur ex sola habitatione, & vita communi decif. 413. num. 1.
 Communio ut inducatur requiritur longuua communis habitatio, nec sufficit modici temporis dec. 413. num. 2.
 SOCIETAS OFFICII contracta super officio non existenti in rerum natura est usuraria dec. 512. num. 2.
 Societatis officiorum sine officio facta sunt usuraria dec. 159. num. 2. & 5.
 Societate dissoluta arguitur usque ad illam diem durasse dec. 338. num. 1.
 Societas officij dicitur superlucraria per mortem illius, super cuius vita periculo inita est dec. 858. num. 1.
 Reformationis Pauli V. dispositio, & intellectus circa nominationem periculi vite in societate officiorum decif. 858. num. 2. num. 5. & 10.
 Reformatio Pauli V. de societatis officij respicit principaliter fauorem priuatorum, & secundario fauorem publicum dec. 856. num. 5.
 Nominatione periculi vite in societate officij est intempera, nisi pars aliunde noticiam habeat, & quomodo dec. 889. num. 6.
 Item est annotanda in margine instrumenti, sed hoc potest tamen omitti, quando est in corpore instrumenti dec. 886. num. 7.
 Annotatio nominationis periculi vite in margine instrumenti societatis ut fiat debet curare principalis, qui nominat, & Et quando non requiritur d. annorio dec. 880. num. 8. & 11.
 Reformationis Pauli V. causa huius fuit ut tollerentur fraudes, quibus cessantibus illius forma potest adimpleri per æquipollens decif. 876. num. 10.
 Societas officij superlucratur si intra quindecim dies dissoluta moritur ille, super cuius vita periculo extat societas dec. 119. num. 1.
 Societas officij dicitur perfecta, quando est ratificata dec. 848. num. 6.
 Societatis officij ratificatio potest fieri absente officiali decif. 886. num. 14.
 SOLVENS non potest de re communi in usum non destinatum disponere in præiudicium consocij, & sic mutare non potest dec. 608. num. 1.
 Opera, & industria posita à socio quandoque correspondet fructibus capitalis decif. 123. num. 2.
 Aliquando vero correspondet capitali aratrio boni viri dec. 123. num. 3.
 SOLEMNITAS dicitur substantialis quando requiritur de tempore contractus, quando verò requiritur post contractum non dicitur substantialis dec. 856. num. 1.
 Declara non procedere, quando in lege adest decretum irritans, quod operetur ut inlemin. t. s. utroque casu dicatur substantialis ibidem num. 2.
 Declara verum quando solemnitas est introducta fauore publico, secus si fauore privati ibid. num. 3.
 Solemnitas requisita de tempore contractus dicitur substantialis dec. 858. num. 3.
 Solemnitas requisita post actum iam formatum non dicitur substantialis, nec formalis dec. 858. num. 4.
 Solemnitatis defectus potest opponi per productionem iurum dec. 601. num. 6.
 Solemnitas requisita post actum non est adhibenda nisi sit requisitus, qui illam adhibere, debet etiam si ad sit clausula annullatiua in ipso actu dec. 858. num. 11.
 Solemnitates requisitæ post contractum etiam si deficiant non corruit contractus, quamuis habeat decretum irritans, data maxime scientia, & patientia eius, cuius interest dec. 858. num. 8.
 Solemnitates requisitæ per statutum non obligant, quando adest etiam obligatio legalis dec. 177. num. 5.
 SOLUTVM fieri excludit presumptionem fraudis dec. 97. num. 9.
 SOLVENS censetur nomine proprio, & in extinctione propriæ obligationis soluisse, & non pro alio dec. 48. num. 8.
 SOLVITIO anticipata facta usufructuario, eo mortuo non attinet Dominum, & fideicommissarium dec. 618. num. 2.
 Apocia in manu creditoris reperta non presumuntur facta solutio dec. 358. nu. 10.
 Apochis presentatis in actis non presumuntur facta solutio dec. 358. num. 11.
 Solutio est quid facti, & allegans solutionem illam probare debet dec. 146. num. 1.
 Solutio facta à tutore de mandatoludicis probat debitum dec. 364. num. 1.
 Solutio facta cum mandato procure debitoris constituit creditorem in quasi possessione exigendi dec. 369. num. 7.
 Solutio simpliciter facta absque expressione causæ est applicanda in causam eligendam à debitore dec. 43. num. 7.
 Solutio indistincta facta non potest applicari magis in vnam causam, quam in aliam dec. 860. num. 4.
 Solutio intelligitur facta in causam debiti præcedentis dec. 43. num. 6.
 Solutio non presumitur nisi probetur decif. 358. num. 11. dec. 669. num. 2.
 Solutio pertinet ad omnem liberationem, magis

- gis quæ refertur ad substantiam obligationis, quam ad numerum solutionem decil. 732. num. 9.
- Solutio** probatur pluribus modis decil. 70. numer. 4.
- SOLUTIONE** eius, quod debetur tollitur obligatio dec. 126. num. 1. 3. & 4.
- Limiteatur ex l. qui sit ff. de solut. ibid. nn. 1.*
- Solutione** debiti tollitur omnis obligatio dec. 70. num. 1. dec. 114. num. 1.
- SOLUTIONE** allegans, & non probans videtur confiteri debitum dec. 221. num. 6.
- Confessio** partis facta coram Iudice probat solutionem dec. 70. num. 5.
- SOLUTIONIS** appellatione venit quæcumque satisfactio quocumque modo facta decil. 546 num. 7.
- Liberatio** habet vim solutionis decil. 732. numer. 8.
- Tempus** solutionis attenditur in bonis redemptis per hæredem, & in illorum valore decil. 650. num. 3.
- Verisimilitudo** solutionis ex quibus oritur dec. 369. num. 4.
- SPIRITUALIS** dicitur id, quod habet annexū onus spirituale dec. 81. num. 7.
- Spiritualis** dicitur res annexa Canonici, vel rei spirituali annexa, & pro spirituali habetur dec. 81. num. 6.
- SPOLEUM** ad excludendum potest fieri de nouo in iurium productio dec. 122. num. 7.
- Spolij** actio non venit in cessione generali omnium iurium secundum aliquos decil. 455. numer. 8.
- Declaratio** communem opinionem esse in contrarium ibid. num. 9.
- Spolio** agere potest possidens eiuliter ad consequendam naturalem possessionem ammissam dec. 455. num. 15.
- Spolium** cessat cessante nullitate sententiæ dec. 715. num. 3.
- Spolium** de iure in primis, & ante omnia purgatur, & non intrat arbitrium pro retardatione dec. 552. num. 3. & 6.
- Æquitas** est spoliū primo loco purgare dec. 552. num. 5.
- Spolij** Index nulliter procedens decil. 455. num. 17.
- Iudicium** possessorium spoliū non requirit titulum, seu iustitiam docere de primo, & secundo extremo dec. 552. num. 3.
- Spolium** non competit possidenti decil. 455. num. 14. Decil. ibi.
- Spolium** potest intentari contra eum, qui locutus bona Ecclesiæ ultra triennium abique Beneficio Apostolice dec. 236. num. 1.
- Spolium** probatur consilio de duobus extremis dec. 552. num. 7.
- Rosa** in spolio denegat arbitrium decil. 552. num. 6.
- SPOLEIUM** possessione naturali potest agere pro spolio ad eam consequendam decil. 552. numer. 15.
- Dominus** acquiescens denegationi solutionis penitus pro domo videtur se habere pro spoliato, & desisse possidere dec. 552. num. 13.
- Reintegratio** spoliato an competat. Vide REINTEGRATIO.
- STATILIA** bona reddunt ad minus quinque pro centuario dec. 363. num. 11.
- STATVÆ** artium ad perpetuum usum, & ornatum non possunt auferri dec. 357. num. 12.
- Statuorum** inventio æquiparatur inventioni Thesauri dec. 357. num. 1.
- STATVS** vltimus beneficii est probandus ad hoc vigratia non dicatur subrepticia decil. 794. num. 9.
- Status** vltimus beneficii attenditur decil. 665. num. 7.
- Vltimus** status præcipue debet attendi ad iudicandam qualitatem beneficii dec. 817. numer. 7.
- STATVVM** de exequendo habet vires tamen post liquidationem dec. 134. num. 9.
- Causa** ommissa a Iudice regulatur secundum ius commune dec. 358. num. 6.
- Statutum** censetur confirmatum ex obseruantia immemorabili, vel quadragenaria dec. 723. num. 7.
- Confirmatio** Statuti contra ius facta ab Episcopo non valet dec. 729. num. 4.
- Statutum** disponens, quod contrarium habeatur pro consensu non probat veram consensum, sed fidam dec. 148. num. 5.
- Statutum** disponens de paritate dicitur irrationabile, & contrarium lateri Canonibus decil. 723. num. 6.
- Statuti** dispositio non extenditur dec. 441. numer. 2.
- Statuti** dispositio extenditur ex identitate rationis dec. 358. num. 13.
- Episcopus** an possit statuere, vel confirmare Statutum. Vide EPISCOPVS.
- Statutum** excludens sententias tanquam ambiguum, & contra ius non valet decil. 721. numer. 5.
- Statuendi** facultas concessa per Papam cum restrictiva dummodo sit rationalis, & satis Causis non contraria resoluitur in simplicem facultatem dec. 723. num. 3.
- Statuti** negans actionem ex apochis repertis in manu debitoris præsumit factam esse solutionem dec. 358. num. 9.
- Statutum** non procedit in casu in eo non expresso, nec contento decil. 272. num. 4. & 7.
- Statutum** non tollit ea, quæ sunt iuris communis, nisi constet statuentes voluisse, vel potuisse præiudicare dec. 401. num. 10.
- Statuti** obseruantia non inducit ex actibus remotis dec. 365. num. 3.
- Statuti** solemnitates cessant in contractu necessario dec. 177. num. 6.
- Stabilita** Religiosis Hierosolymitanæ nō mandant exhiberi insignia familiaris decil. 797. num. 7.
- Statutum** Bononiæ disponit posse conveniri maiores ann. 18. pro quocumque scripto prius dec. 352. num. 5.
- Statutum** Bononiæ mandat consanguineos comparere debere pro absente dec. 358. num. 3.
- Statutum** Bononiæ de modo procedendi in causis coram Auditore Generali loquitur de causis

lis ordinarijs, & non habet locum in executivis dec. 161. num. 1.
Statutum Bononia lib. 4. sub rub. de dot. restit. taxat fructus dotis ad rationem septem pro centenario dec. 179. num. 4. Vid. num. 5.
Statutum Bononia dispositio circa locationes dec. 325. num. 4.
Statutum Bononiae disponit citationem primam esse debere personalem dec. 358. num. 1.
Statutum fori Mercatorum Bononia mandans, apochas executioni demandari, donec penes creditores fuerint repertae, locus si penes debitores, non habet locum, quando apocha fuit deperdita dec. 358. num. 5.
Statutum Mercatorum Bononiae de praescriptione annali, & decennali requirit etiam iuramentum debitoris ultra cursum temporis dec. 372. num. 6.
Statutum fori Mercatorum Bononiae quando procedat dec. 272. num. 1. & 3.
Statutum Ecclesiae de puritate sanguinis est contrarium, & non potest fieri à Capitulo dec. 733. num. 1.
Statutum, in quo Capitularibus antiquioribus conceditur optio Canoniceatum Apostolica auctoritate confirmatum excludit liberam Episcopi collationem in eis dec. 773. num. 5. & num. 6.
Statutum Ecclesiae Asten. permittit Praebendam absentiam per trimestre dec. 401. num. 10.
Statutum Ecclesiae Casalen. Vide INCOMPATIBILITAS.
Statutum Faventiae circa dationem curatoris quid disponat dec. 867. num. 5.
Gubernator Faventiae in illa Civitate habet supremam auctoritatem dec. 867. num. 5.
Statutum Ianna mandat causas Religiosorum contralaicos decidi secundum iura Romana, & non secundum Statuta Reipublicae dec. 391. num. 11.
Statutum Imolf. requirit etiam solemnitates in contractibus minorum dec. 532. num. 1.
Statutum Interamnen. prohibet heri inuocationes circa decursum aquarum dec. 882. num. 8.
Statutum Spoletanum confirmatum à Sede Apostolica taxat dores ad scuta 500. dec. 905. n. 9.
Statutum Treby disponit, quod statuta intelligantur prout iacent dec. 365. num. 1.
Statutum Treby excludit mulierem dotatam, donec remanserit masculus de prole Patris dec. 365. num. 1.
Statutum Viterby concedens lucrum dotis uxori in casu dotis non solute, vel quando mulier non fuerit alimentata non habet locum, quando in ea possederit bona restitutioni subiecta, ex quibus praesumitur habuisse alimenta dec. 743. num. 3.
Statutum Vrbis circa praescriptionem. Vide Praescriptio.
Statutum Vrbis inter Cives, & incens in omnibus Tribunalibus servari debet dec. 508. num. 6.
Statutum Vrbis cap. 94. lib. 1. disponens circa litis expensas est restrictum ad Capitolium dec. 371. num. 3. & 4.
Statutum Vrbis lib. 1. cap. 45. excludit feminas sanctibus masculis dec. 95. num. 7.

Statutum praedictum habet locum in Emphyteusi hereditaria, non vero in delata ex conventionione, & iure particulari dec. 95. num. 8.

Statuti Vrbis lib. 1. cap. 158. dispositio de praescriptibus habet locum in contractibus, & actione personalium non vero in reali dec. 46. n. 9.
 Statuti praedicti dispositio admittit probationem, & praesumptionem in contrarium dec. 46. num. 9.

Statuti praedicti dispositio non habet locum in bonis extra illius Territorium existentibus, nec inter forenses, nisi quando in Vrbe esset facienda solutio, & ibi commissa mora, & negligentia dec. 46. num. 11.

Statutum Vrbis lib. 1. cap. 164. quod quis possit cogi ad factum, & non ad aequipollens quomodo intelligitur dec. 732. num. 2.

Statuti Vrbis lib. 1. cap. 178. dispositio de duabus conformibus extenditur ad omnes districuales, & Tiburtinos dec. 87. num. 5.

Statutum praedictum habet locum in omni foro dec. 87. num. 6.

Statutum Vrbis lib. 1. cap. 192. concedit adiudicationem pignoris creditorum cum tertia parte pluris dec. 475. num. 1.

STYLVS solet variari dec. 220. num. 6.

Stylus Curiae est servandus dec. 765. num. 1.

SVBHASTATIO post intimatam superfectionem est nulla, & attentata dec. 680. num. 6.

Subhastatio attenditur ad probandum valorem dec. 684. num. 3.

Citatio requiritur in subhastatione bonorum debitoris etiam obligati solvere certo tempore, alias contentiens subhastationem, quia nihilominus potuisset docere de solutione, si esset citatus dec. 556. num. 1.

Facultas conditionalis subhastandi non proficit, nisi confilio Iudici de purificata conditione dec. 556. num. 4.

Subhastatio facta non praesente pecunia valet de consensu creditorum, maxime quando creditum excedit pretium bonorum dec. 240. n. 3.
 Locatione annua non potest subhastari ius affectus non existentis dec. 740. num. 6.

SVPERSCRIPTIO non habet locum in beneficiis cessante dolo, & fraude dec. 482. num. 4.

Gratia subrepticia. Vide GRATIA.

SVROGATIO GRATIOSA in beneficio reservato datur, etiam si is non pendat quemadmodum & in litigio dec. 180. num. 5.

Possessio ad effectum subrogationis gratiosae probanda de tempore obitus dec. 785. num. 3.
 Gratia subrogationis gratiosae quando dicatur iustificata dec. 235. num. 6.

Subrogatio datur colliganti in iuribus defuncti dec. 773. num. 1.

Subrogationis gratiosae praecipuum fundamentum est obitus in possessione eius, in cuius locum, & ius subrogatur dec. 785. num. 1.

Subrogatio gratiosa non datur sine lite super titulo beneficii existente dec. 896. num. 1.

Subrogationis gratiosae gratia dicitur iustificata confilio de reservatione, de clericatu illam obinentis, & obitu antecessoris in possessione dec. 135. num. 1.

Subrogationis gratiosae iudicium contentatur

- tioribus probationibus, & testibus de publica voce, & fama dec. 916. num. 4.
- Subrogatio gratiosa operatur, quod subrogatus possit immitti in possessionem, in qua erat defunctus, non autem suffragatur in petitorio dec. 833. num. 8. & num. 9.
- Referuatio, quæ est fundamentum subrogationis gratiosæ debet esse clara, ut locus sit executioni litterarum ipsius subrogationis dec. 135. num. 6.
- Subrogatio gratiosa, ut eius vigore deur mandatum requirit clericatum, referuatiorem, & obitum in possessione dec. 738. num. 1.
- SVROGATVS** in beneficio non tenetur iustificare gratiam illius, cui subrogatus est, sed suam dec. 770. num. 3.
- Subrogatus gratiosè non tenetur iustificare integram gratiam illius, cui fuit subrogatus, sed tantum obitum illius in possessione beneficii dec. 770. num. 7.
- Subrogatus gratiosè dicitur successor illius, in cuius locum subrogatur dec. 903. num. 4.
- Subrogatus sapit naturam subrogati dec. 635. numer. 1.
- Possessio triennalis pacifica requiritur ad hoc, ut subrogatus possit iuvari in petitorio possessione sui auctoris, quæ debet plenè, & concludenter probari dec. 333. num. 10.
- Subrogatio gratiosè datur immisso probatis referuatiõe, Clericatu, & obitu in possessione dec. 337. num. 1.
- Subrogatio gratiosè datur immisso tribus probatis primo, referuatiõe, secundo obitu in possessione, tertio Clericatu dec. 916. num. 1.
- Subrogatio gratiosè non datur immisso nisi probatis tribus requisitis obitu in possessione, referuatiõe, & Clericatu, quæ sunt plenè probanda, & non sufficit semiplenè dec. 903. num. 1.
- Ampliatur ut ad huc effectum possessio sit probanda de tempore obitus, nec interet regula, quod semel probata possessione præsumatur vsque ad obitum continuata; & quomodo hoc intelligatur dec. 903. num. 2.
- SVSCRIPTIO** recognita per duos testes formiter probat contra subscriptentem, & inducit propriam confessionem dec. 800. num. 4.
- SVSTITVTIO** compendiosa dicitur facta sub illis verbis si non videret dec. 691. num. 6.
- Substitutio si sine filiis expirat per existentiam filiorum dec. 357. num. 1.
- Substitutio suam quale à primis substitutionibus recipit dec. 192. num. 23.
- Substitutio reciproca tacita quando censetur facta filiis filiorum dec. 691. num. 4.
- Substitutio reciproca inclusa inter institutos magis dilectos censetur repetita inter remotiores, & minus dilectos dec. 691. num. 5.
- Substitutio reciproca inter filios inducit vocationem dec. 691. num. 1.
- Caduca efficitur substitutio per præmorientiam substituti instituto dec. 908. num. 1.
- Mater excluditur ab hereditate per expressam pupillarem substitutionem & testatore factam dec. 335. num. 21.
- SVSTITVTVS** etiam viuentis hærede grauato potest agere ad vendicandæ bona fideicommissi alienata, quando adest expressa prohibitio alienationis dec. 46. num. 4.
- Substitutus dicitur gerere vices constitutis dec. 839. num. 13.
- Substituti excluduntur Equite vocato viuentis dec. 360. num. 6.
- Substituto non fit locus ante mortem grauati dec. 46. num. 1.
- Substitutus ingreditur locum instituti prædefuncti dec. 51. num. 11.
- Vocatus post agnatos non potest admitti, nisi probato defectu omnium agnatorum dec. 530. num. 1.
- Electa industria personæ non potest per substitutum inferuire dec. 222. num. 7.
- SUCCESSOR** singularis non tenetur stare colono dec. 740. num. 8.
- Successores in Officio non censentur comprehensi in deputatione dec. 182. num. 7.
- Succedentes diuersis personis censentur habere diuersa genera bonorum dec. 547. num. 4.
- SVMMA** minor inest in maiori dec. 453. num. 2.
- SVPERFLVITAS** non est admittenda dec. 193. num. 21.
- Superfluitatem ad cutrandum semper fit interpretatio dec. 655. num. 2.
- SVPERIOR** habet intentionem de iure fundatam supra subditos, ut ei debeant obedire, & ad eum spectat cognitio causarum inter eos, & dec. 855. num. 2. & 3.
- SYPPLICATIO** in beneficiis tanquam matrix est attendenda dec. 390. num. 7.
- Supplicatio refertur se ad instrumentum concessionis emphyteutis intelligitur iuxta formam concessionis dec. 806. num. 6.

T.

TERMINI quatuor pro concedenda aggregatoria. Vide AGGREGATORIA.

TERMINVS quatuor horarum ad convocandum dicitur nimis brevis dec. 601. num. 3.

Terminus edicti trium dierum non est competens dec. 653. num. 5.

TERRE in totum peremptæ, & infructuosæ redditæ renouiscere non possunt dec. 664. num. 8.

TERTVS non admittitur ad causam, quando constat de præsumpta eius calumnia dec. 870. num. 3.

Tertius veniens ad causam pro impedienda executione gestorum debet venire paratus docendo saltem semiplenè de iure suo, alias non admittitur dec. 870. num. 1.

TESTAMENTVM impugnare non potest, qui relictum in eo factum accepit dec. 752. num. 1.

Limita dec. 843. num. 3.

Testamentum, quod ob præteritionem non valet, an sustineatur per clausulam *Codicillarem*, ita ut præteritus tanquam veniens ab intestato censetur rogatus relinere hereditatem instituto hæredi remissus dec. 51. num. 5.

Testamentum non potest ex alieno arbitrio pendere dec. 216. num. 2.

Testamentum rumpitur natiuitate posthumi in eo præteriti, quod procedit quoad institutos, & substitutos dec. 51. num. 2. & 3.

Testamentum facit cessare causam intestati dec. 843. num. 1.

Testamentum nullum ex defectu solemnitatũ

- adiutorum ob beneficium publicum non
 valetur ex voluntate priuata dec. 843. n. 11.
 Testamentum nullum dicere non potest acce-
 ptans legatum in eo sibi factum decif. 843.
 num. 2.
 Limita non procedere in aiente, in quo pro-
 pterea viget ignorantia facti, & iuris nullita-
 tis etiam-enti, sed in habente scientiam nulli-
 tatis preceedit conclusio ibidem num. 3. num. 7.
 Testamentum Pagis faciens mentionem de
 prelio relicto filio probat illud esse in bonis
 filij dec. 734. num. 2.
 Testamentum nun dicitur scriptura prepara-
 toria ad testamentum, dec. 335. num. 2. & n. 3.
 Testamenti mentio facta arguit illius scien-
 tiam, & contentorum in illo dec. 399. num. 3.
 Testamenti lectura non est immutanda, etiam si
 mutando vnam litteram melior sensus reser-
 uaret dec. 223. num. 1.
 Testamenti vna pars alteram declarat, & ex
 vna substitutione colligitur mens testatoris ad
 aliam dec. 192. num. 6.
 Confessio partis quando testamentum viderit,
 ac eius circumstantias considerauit cum ac-
 ceptatione legatæ præiudicat legatario, vt non
 possit ipsum impugnare dec. 752. num. 4.
 Filius fam. potest testari etiam de consensu pa-
 tris dec. 216. num. 1.
 Filij fam. testari non potest de bonis profecti-
 s, & aduentitijs etiam si pater non habeat
 in illis viuanductionem, etiam si fuerit nupta,
 vel vigua dec. 316. num. 4.
 Testamenti conseruatio fauorabilis est dec. 235.
 num. 1.
 Testamenti pars aliam declarat decif. 283.
 num. 6.
 Iudex debet iudicare secundum verba testa-
 menti, non autem iuxta id, quod melius esset
 dec. 227. num. 2.
 Posthumi institutio, vel præteritio facta in te-
 stamento. Vide INSTITUTIO.
 Sermo nouus incertus, & repugnans rationi
 debet excludi a testamento, quando alius sen-
 sus haberi potest dec. 281. num. 3.
TESTATI causa facit cessare causam intestati dec.
 758. num. 1.
TESTATOR affectiue restringens suam dispositio-
 nem ad tempus certum præsentia, ei standum
 est, secus quando non se restringit decif. 235.
 num. 12.
 Testator censetur se voluisse conformare cum
 statu loci dec. 906. num. 10.
 Testator dicitur equaliter vocasse quando par-
 tes æquales requirit dec. 576. num. 1. & 4.
 Testator in casu alienationis vocans substitu-
 tos, ea secuta aperitur via sequenti vocato
 dec. 160. num. 12.
 Testaturus mens attenditur dec. 576. num. 4.
 Mens testatoris est attendenda & sequenda etiā
 quod verba aliud importent dec. 192. num. 17.
 Testator, quos non honorat, grauare non po-
 test dec. 576. num. 3.
 Testator vocans ad onus censetur etiam vo-
 care ad emolumentum dec. 576. num. 5.
 Testator in articulo mortis videtur eugitasse
 de posthumo tunc existente in ventre, & non
 de alio postea suscipiendi, quod tamen de iu-
 ratur dec. 335. num. 20.
 Testator in defectum masculorum vocans il-
 legitimos exatius feminis, videtur voluisse
 ali de suis bonis primogenituræ decif. 319
 num. 11.
 Testator non presumitur eligere viam subuer-
 tendi suum iudicium, & amplectendi viam
 præteritionis sui posthumi dec. 235. num. 18.
 Testator vocando filios patris, & nepotes mul-
 to magis videtur vocare filios filiorum decif.
 691. num. 2.
TESTATORIS declaratio quantitatis dotis vxoris
 suæ quid importet dec. 538. num. 9.
 Testatoris mens comprobatur ex obseruantia
 subscrita dec. 283. num. 4.
 Testatoris verba debent intelligi, ne videatur
 statim se corrigere dec. 538. num. 7.
 Testatoris voluntas iuri consensum esse ceuse-
 tur dec. 235. num. 7.
 Testatoris voluntas semper est seruanda decif.
 283. num. 3.
TESTES ad concordiam reducendi sunt dec. 657.
 num. 8.
 Testes ad probandam licentiam in scriptis de-
 bent deponere de illius tenore, & amissione
 dec. 401. num. 12.
 Antiqui dicuntur, cum in testibus requiratur
 ætas sexaginta annorum, quæ sufficit in testi-
 bus, vt dicatur versari in antiquis decif. 661.
 num. 4.
 Testes conuassantur ex alijs numero pluri-
 bus dec. 668. num. 7.
 Consanguinei valde beneuoli sunt suspecti tes-
 tes, concurrente odio contra alium dec. 338.
 num. 2.
 Consanguinei magis presumuntur informati
 de parentela, quam alij dec. 661. num. 1.
 Testes vtrique consanguineo, & paria affectio-
 nis probant dec. 338. num. 6.
 Testes contrarij non probant dec. 338. num. 3.
 Testes numero plures præferuntur decif. 449.
 num. 3.
 Item de facto proprio deponentes decif. 449.
 num. 4.
 Item de affirmatiua deponentes decif. 449.
 num. 5.
 Testes deponentes de auditu non probant il-
 legitimitatem; maxime quando testes exad-
 uerso probant magis concludenter decif. 797.
 num. 4.
 Testes deponentes cum dictione *extra* absque
 copula & non probant immemorabilem, &
 quadragenariam, cum verificari possit in vno
 anno dec. 853. num. 5.
 Testes de publica voce, & fama sunt neces-
 sarij, quando probatur tantum quasi posses-
 sion quadragenaria iurispatronatus dec. 698.
 num. 5.
 Testes de publica voce, & fama cum longis-
 sima quasi possessione probant iurispatronatus
 dec. 658. num. 3.
 Testes de publica voce, & fama sufficiunt, vbi
 requiritur sempleua probatio vt in instituta-
 tione gratie dec. 175. num. 1.
 Testes deponentes de publica voce, & fama
 per

pet verbum *fuit*, & *est* semiplene probant dec. 175. num. 7.

Testes deponentes non de conclusione contrarius, sed de verbis ante contrarium habitis non probant dec. 181. num. 2.

Testes deponentes vt hic probant possessionem civilem, & naturalem, & ex possessione facti inferunt ad possessionem iuris dec. 104. num. 9.

Testes de affirmatiua prævalent deponentibus de negatiua dec. 853. num. 6.

Testes de negatiua debent illam coarctare dec. 131. num. 5.

Testes lite pendente, & sine citatione partis ad perpetuam rei memoriam examinati non probant dec. 148. num. 13.

Testes quatuor deponentes de simplici auditu, & de fama Simoniz non probant ad effectum priuationis beneficii dec. 788. num. 1.

Testes de publica voce, & fama probant in iudicio gratiosæ subrogationis in quo leuiiores probationes sufficiunt dec. 809. num. 7.

Testes examinari ante dationem articulorum non est verisimile dec. 117. num. 3.

Testes deponentes aliquem esse in possessione intelliguntur de possessione facti decif. 104. num. 8.

Testes non formiter examinati præstant administriculum dec. 173. num. 1.

Testes nulliter examinati faciunt administriculum dec. 378. num. 9.

Testes examinati in causa status beneficii cum legitimo contradicatore probant quoad omnes dec. 687. num. 2.

Testes examinati ad perpetuam rei memoriam administriculat dec. 135. num. 15.

Testes parte petente repetuntur super interrogatorio, super quo negligenter, vel maliciose ludex omisit interrogare etiam publicatis attestatiombus dec. 137. num. 6.

Testes de possessione deponentes non reddentes causam scientiæ dicuntur deponere de possessione iuris, & debent deponere de possessione facti dec. 104. num. 6.

Testes deponentes tempore venditionis vidisse fundum non melioratum, & postea vidisse melioratum probant melioramenta in genere dec. 141. num. 1.

Testes deponentes de negatiua non coarctata loco & tempore non probant dec. 20. num. 5.

Testes in pari gradu consanguinitatis vtriusque partis sunt idonei inter ipsas partes decif. 69. num. 6.

Testes non tenentur reddere causam scientiæ, non interrogati à Iudice, & valet depositio dec. 104. num. 7. & 9.

Testes nulliter examinati deseruiunt pro administriculo dec. 653. num. 6.

Testes de auditu non probant decif. 610. numer. 2.

Testes de auditu, & publica voce, & fama plene non probant dec. 20. num. 4.

Testes de auditu, & non reddentes causam scientiæ non probant dec. 914. num. 4.

Testes deponentes de auditu, & nescientes à quibus audierint non probant decif. 671. numer. 11.

Testes de auditu in antiquioribus, & super consanguinitate probant decif. 661. num. 3.

Testes de publica voce, & fama probant in iudicio subrogationis gratiosæ decif. 916. num. 5.

Testes deponentes super locatione debent deponere de mercede cocontenta, alias non probant dec. 751. num. 4.

Testes de creditate admittuntur ad exclusionem delicti dec. 315. num. 5.

Testes de facto proprio plene, & concludenter probant dec. 716. num. 3.

Testes deponentes de bona fama debent præferri deponentibus de mala decif. 835. numer. 4.

Testes deponentes de negatiua debent illam coarctare auferendo actum à sensu, quod scilicet non possit incipere ab alio tempore dec. 570. num. 1.

Testes deponentes per possibile, verisimile, vel de auditu non probant decif. 310. numer. 4.

Testes deponentes de his, quæ cadunt sub sensu corporis licet de similitudine, & credulitate deponant plurimum coadiuvant dec. 315. num. 4.

Testes deponentes de valore fructuum, de fretibus, & interesse animarum debent etiam deponere de expensis pabuli, & custodiæ, & periculo eorum, quæ mori potuissent decif. 684. num. 4.

Testes deponentes de valore bonorum debent deponere de communi estimatione dec. 684. num. 1.

Testes deponentes, quod habenti Parochialem fuit collatus Canonicatus non probare retentionem vtriusque, quando gratia se fundat in retentione, idemque de testibus deponentibus de publica voca, & fama, & de auditu dec. 716. num. 6. & 7.

Testes duo vnus deponens de auditu, alter de confessione extrajudiciali non probant decif. 711. num. 5.

Testes duo plene probant contra inducentem de 657. num. 2.

Testes, & confessio ad inuicem coadiuvantur dec. 661. num. 7.

Testes inter alios examinati, & parte non citata non probant dec. 166. num. 3.

Item examinati expiratis terminis remissionis non probant, tamquam nulliter examinati defectu iurisdictionis dec. 166. num. 4.

Testes interestati probant, quando eorum interesse non est principale, & immediatè, licet sit in consequentiam dec. 757. num. 2.

Amplia vt probetur etiam si de eorum particulari interesse agatur, quando sunt nobiles, & qualificati; maxime in facto occulto, & difficilis probationis ibid. num. 3.

Testes tres deponentes de publica voce, & fama vnus de visione privilegij, & alter de habitu sufficienter probant dec. 185. num. 5.

Testes interestati non integrè probant dec. 99. num. 1.

Testes, quorum depositio confanditur contraria probatione non attenduntur dec. 88. 2. n. 10.

Testes affirmantes preferuntur negantibus decif. 83. num. 11.

Testes de loco otiginis censentur magis iufor-
mari dec. 671. num. 8.

Testes instructi repelluntur à testimonio decif.
338. num. 5.

Testes iurisperiti si deponerent per verba
iuris redderentur suspecti dec. 275. num. 5.

Testes examinati pro informatione super pu-
ritate Sanguinis duorum fratrum si vniformi-
ter deponant pro viroque non sunt duppli-
candi in compulsiōne; secus in ijs, qui non
vniformiter deponunt dec. 593. num. 2.

Testes examinati pro informatione Cuiuspro-
bant contra eum, qui eos habuit rite, & te-
stis examinatos dec. 322. num. 5.

Testes examinati lite pendente, & parte non
citata non probant dec. 359. num. 5.

Testes fundantes se in falsa causa non probant
dec. 671. num. 10.

Testes debent reduci ad concordiam ad eui-
dendum mendacium dec. 661. num. 11.

Testes nimis affectati, & animosi sunt suspecti,
& videntur instructi dec. 338. num. 4.

Testes non debent iudicare dec. 391. nu. 13.

Testes non informati de eo, quod debent de-
ponere non probant dec. 310. num. 7.

Testes non percipientes tempus, de quo est
facienda probatio, non probant decif. 310.
num. 5.

Testes non probant obseruantiam, nisi depo-
nant de illo casu in specie dec. 553. nu. 10.

Testes non sunt nulliter examinati, licet prius
super articulis, quam super interrogatorijs
dec. 729. num. 51.

Testes non tenentur respondere interrogato-
rio, quid sit fama, quando ex eorum deposi-
tione depræhenditur, quid sit fama dec. 275.
num. 3.

Testes nulliter examinati deseruiunt pro fumo
ad dandam remissionem dec. 628. num. 3.

Testes plenè probant contra inducentem dec.
663. num. 3.

Testes plenè probant contra inducentem dec.
716. num. 5. Decif. num. 6.

Testes quomodo probent famam decif. 275.
num. 4.

Testes prædici de materia, de qua deponunt,
& reddentes causam scientiæ, probant decif.
657. num. 1.

Testes possunt præsentari, vt deponant super
tribus, aut quatuor articulis, licet plures pro-
ducantur dec. 234. num. 3.

Testes, qui sunt Canonici admittuntur, quan-
do non agitur de interesse singulorum, sed de
interesse Ecclesiæ dec. 903. num. 10.

Testes, qui non sunt de actis, nullam faciunt
probationem dec. 620. num. 6.

Testes singulares probant declarationem ani-
mi dec. 647. num. 6.

Testes singulares admittuntur ad probandum
adminicula dec. 751. num. 10.

Testes singulares cum adminiculis probant si-
mulationem dec. 637. num. 2.

Testes sufficit, quod desiniant famam per
verba facti, nec requiritur, quod illam deli-

niant per verba iuris, maximè quando non
sunt iurisperiti dec. 275. num. 2. & 4.

Testis consanguineo vt melius informato credi-
tur super legitimitate dec. 722. num. 2.

Testi vnico non creditur dec. 573. num. 3.

Testi vnico deponenti de facto proprio cum
adminiculis creditur dec. 567. num. 7.

Testi productio non potest à producente ali-
quid opponi dec. 661. num. 2.

Testi vnico non reddenti sufficientem ratio-
nem lui dicti non creditur dec. 738. num. 9.

Testibus de bona fama deponentibus magis cre-
ditur, quàm de mala dec. 643. num. 9.

Testibus deponentibus de facto proprio credi-
tur, maxime quando eorum dicta coadiuuantur
ex libris Archiepijs Capituli decif. 574. nu-
mer. 3.

Testibus deponentibus de obseruantia confor-
mi iuri communi magis creditur, quam alijs
contrarij deponentibus dec. 553. num. 12.

Testibus deponentibus de affirmatiua magia
statut, quam deponentibus de negatiua decif.
20. num. 6.

Testibus informatia adhibetur fides decif. 330.
num. 1.

Testibus magis distinctè explicantibus genea-
logiam creditur, præcipuè si sint consanguinei
dec. 661. num. 10.

Testibus probatur infirmitas, & perem-
ptio fundi dec. 664. num. 7.

Testibus reddentibus bonam rationem suorum
dictorum magis creditur dec. 671. num. 9.

Testis ad probandum valorem debet reddere
causam scientiæ etiam non interrogatus decif.
663. num. 6.

Testis beneficiatus eiusdem Ecclesiæ plusquam
alijs probat circa beneficium ipsius Ecclesiæ
dec. 14. num. 3.

Testis deponens de exactione penarum non
arguitur de mendacio circa bannimenta illas
applicantiæ Cameræ, & quomodo decif. 545.
num. 3.

Testis deponens per verbum credit non pro-
bat dec. 622. num. 6.

Testis depositio coadiuuata cum epistola ple-
nè videtur probare dec. 415. num. 5.

Testis dicens audiuisset à tali, si ille examina-
tus nihil sciat, non probat dec. 671. num. 12.

Testis aliquid negans non conuincitur per
aliū testem vnicum contrarium dicentem
dec. 59. num. 3.

Testis deponens de auditu à personis interef-
saris non probat dec. 221. num. 2.

Testis depositiones discordances, quando non
attenduntur, & non reueniunt decif. 420. nu-
mer. 5.

Testis non deponens falsum in substantialibus
non repellitur dec. 59. num. 4.

Testis non reddens sufficientem rationem
scientiæ est de auditu, qui non probat decif.
573. num. 2.

Testis dictum debilitatur ex contraria decla-
ratione alterius testis dec. 657. num. 4.

Testis ob affectionem est suspectus decif. 622.
num. 9.

Testis, qui habet commodum, & interesse,
non

non probat decif. 665. numer. 10.
 Testis, qui fuit Procurator partis, & fungitur officio follicitatoris est fufpectus dec. 622. numer. 3.
 Testis fufpectus, & fibi contrarius non probat dec. 652. numer. 8.
 Testis Teftamentarius femiplene probat dec. 415. numer. 4.
 Soror viuens in communi cum alia non potest effe testis in fauorem illius decif. 338. numer. 1.
 Testis vnus dictum conuafatur ab alio decif. 326. numer. 9.
 Testis vnus non probat dec. 665. numer. 8. decif. 903. numer. 9.
 Testis vnus non probat etiam contra inducentem dec. 326. numer. 3.
 Testis vnus, & deponens de tempore prefenti non probat praeterita dec. 657. numer. 3.
 Testis vnus, qui habet lites cum parte contraria, & fibi contrarius non probat dec. 343. numer. 9.
 Testis vnus singularis, & fufpectus non probat dec. 401. numer. 11.
 Testis vnus fufficit pro fumo ad obtinendam remifforiam dec. 571. numer. 3.
 Testis vnus, qui non est omni exceptione maior, non admittitur in iudicio manutentionis dec. 622. numer. 7.
 Testis vnus, & fibi contrarius non probat decif. 181. numer. 3.
 Testis vnus fufficit pro manutentione decif. 467. numer. 2.
 Testis vnus probat identitatem contra producentem dec. 573. numer. 3.
TESTIMIA dicta, quae adminiculantur, funt praefrendenda dec. 661. numer. 9.
 Testium dicta maxime continentia contrarietates conuafantur ex alijs testibus contrarium deponentibus dec. 536. numer. 2.
 Testium dicta non attenduntur circa primas bulas contractuum dec. 181. numer. 4.
THESAURUS quid fit dec. 257. numer. 2.
 Thesaurus fit inuentoris, fit, & statum antiquum dec. 257. numer. 3.
 Thesaurus inuentus per emphiteutam acquiritur ei dec. 257. numer. 10.
 Thesaurus inuentus casu fortuito in alieno fundo quando fit inuentoris, & quid fit in proprio fundo dec. 257. numer. 11.
 Thesauri inuentio equiparatur statuarum, & lapidum inuentio dec. 257. numer. 1.
 Thesaurus non dicitur fructus fundi, nec naturalis, nec ciuilis, nec portio eius, sed quid separatim dec. 257. numer. 6.
Cetera. Vide **EMPHITEUTA**.
TITULUS diuinius, & non realis, & verus non fuffragatur dec. 208. numer. 7.
 Admissio Capituli fufficit pro titulo dec. 52. numer. 5.
TITULARIS ad quae onera tenatur decif. 917. numer. 1. & feqq.
TRACTATUS non attenditur decif. 385. numer. 8.
 Tractatus non probat conclusionem, quae attenditur, & non tractatus dec. 327. numer. 5.

TRANSPORTATIO ACTORVM est facienda per appellentem, & volentem causam prosequi dec. 593. numer. 1.
 Transportatio actorum incumbit volenti prosequi causam dec. 116. numer. 3.
 Fallit in processu remissorialis, quia continet probationes vnus partis tantum, quae potest ommittere illius productionem, vel interpretationem dec. 116. numer. 4.
 Acta praesumuntur integre transportata decif. 87. numer. 5.
 Acta praesumuntur semper integre transportata, nisi contrarium probetur per eum, qui opponit defectum dec. 786. numer. 1. Amplia numer. 3.
 Transportatio actorum non obstat reuocationi attentatorum, sed fufficit transportate facta in scriptum litis, & inhibitionis dec. 919. numer. 11.
 Transportatio actorum prioris instantiae requiritur coram Iudice appellationis, non obstante clausula *quam, & quas* decif. 911. numer. 4.
TRANSACIO ex causa recedendi a lite, cuius euentus, est dubius, semper substat etiam, quod vna pars foueret bonum ius, dummodo absit dolus, & euidentis calumnia decif. 867. numer. 2.
 Dubietas litis est considerabilis ad impediendam rescissionem transactionis ratione lisionis; sed si litis erat super re clara, & per calumniam dec. 810. numer. 4. & 5.
 Transactio non rescinditur ex magna lesione, quando adest dubius litis euentus, etiam si latio esset ultra dimidiam decif. 810. numer. 7. & 8.
 Creditorum maior pars potest vtiliter transigere, & huiusmodi transactioni stare debet minor pars dec. 361. numer. 1.
 Latio ultra dimidiam requiritur in rescindenda transactione dec. 532. numer. 1.
 Litis futurae timor fufficit pro subfistenda transactione minoris cum alijs requisitis dec. 532. numer. 1.
 Transactio non rescinditur ob lesionem, quando timetur lis, & non excedit dimidiam decif. 532. numer. 2.
 Transactio ratificatur cum in renouatione contractus de ea fit mencio dec. 361. numer. 2.
 Rescissionem transactionis intepans tenetur ante omnia acceptum ratione ipsius transactionis restituere dec. 47. numer. 1. & 4.
 Exceptio tamen repetitionis dicti accepti competit tantum soluenti, quod declaratur dec. 47. numer. 2.
 Quam exceptionem fufficit opponere antea sententiam dec. 47. numer. 3.
 Transactio sustinetur aliquando ob timorem litis, quae fit clara calumnia dec. 810. numer. 6.
 Transactio sustinetur ratione euentus litis, qui est incertus, maxime quando questio non est clara, sed admodum controuersa dec. 810. numer. 2. & numer. 3.
 Rescissionem transactionis intepans tenetur ante omnia acceptum ratione ipsius transactionis restituere dec. 47. numer. 1. & 4.
 Tran-

- Transactioe vtens pro suo commodo debet etiam in reliquis illam obseruare decif. 532. num. 4.
- TRANSUMPTVM** ab Auditore Camera extraxum non probat si in extraxione non fuit citatus ille, de cuius interesse agitur, & contra quem producitur dec. 78. num. 2.
- Transumptum extraxum tempore non suspecto probat veritatem originalis dec. 231. nu. 2.
- Transumptum extraxum lite pendente parte non citata, & à Notario, qui non fuit rogatus de illo non probat dec. 489. om. 3.
- Transumptum Prothonotariatus ex registro factum lite pendente absque litteris compulsorialis, & citatione partis non probat. Limita concurrentibus adminiculis dec. 185. om. 1. & om. 2. & seqq.
- TREBELLIANICA** coepletur consumpta, quando heredes diu retinuit bona dec. 363. num. 10.
- Fideicommissarius potest agere, quod fructus percepti per granatum computentur in Trebellianicam dec. 363. num. 12.
- Trebellianica habet assententiam iuris, unde perceptio fructuum in illius consumptione debet plenè, & concludenter probari ab allegante dec. 310. num. 2.
- Trebellianica potest prohiberi etiam filijs primi gradus dec. 906. num. 6.
- TRIENNAL** non mutatur ex mutatione Iudicis dec. 787. om. 1.
- TRIENNIUM** Militum. Vide **MILITVM TRIENNIUM**.
- TRITICVM** conseruatur per triennium, & ultra dec. 919. num. 7.
- TUTELA** est munus personale, quod geritur absque detrimento patrimonij dec. 473. num. 2.
- TUTOR**, & Curator possunt renouare societatem nomine minoris dec. 361. num. 3.
- Tutor carceratur ob non confectionem fideliter inuentarium dec. 491. num. 3.
- Tutor potest carcerari ob non redditionem rationum dec. 491. om. 5.
- Tutor carceratur iniuste ob tutelam potest petere damna dec. 491. num. 1.
- Tutori carcerato ob non redditam rationem debetur salarium, nec quid aliud dec. 473. nu. 6.
- Tutor debet emere pro pupillo, & non pro tertio dec. 87. num. 11.
- Tutor dicitur dolosus quando non confecto inuentario, & libro tutelari se immiscuit decif. 87. num. 10.
- Tutor est citandus in causa minorum decif. 289. om. 5.
- Tutori in reddenda ratione administrationis debet compensari impensum in se pupilli decif. 134. om. 2.
- Tutor non potest retinere pecunias liquidas pretextu generalis rationis totius administrationis dec. 87. num. 9.
- TUTRIX** non potest condemnari ad solendam summam certam ante redditionem rationis administrationis dec. 134. num. 1.

V.

VACATIO beneficij probatur per testes deponeutes beneficiatum possedisse benefi-

cium, & in illius possessione decessisse dec. 254. num. 1.

Vacatio contingens ex persona nulliter promissi non est noua vacatio, sed Beneficium adhuc vacat ex prima vacatione dec. 842. num. 3.

Confessio Ordinarij probat vacationis mentem dec. 725. num. 7.

Vacationem de facto tantum aliquando sufficit iustificare ratione subiectæ materie, & quomodo, & quando dec. 842. num. 11.

Vacatio de iure, & non de facto attendi debet dec. 842. num. 10.

Vacare non dicitur beneficium per obitum eius, cuius vacatio fuit consumpta dec. 856. num. 5.

Vacatio per obitum non potest dari in viuo dec. 490. num. 11.

Vacatio per obitum, & in possessione probatur testibus de publica voce, & fama, & ex confessione partis venientis ex eadem vacatione dec. 889. num. 1.

Vacatio per resignationem posita in clausulis generalibus non iuuat, nisi probato modo vacandi expresso de facto dec. 753. num. 7.

Vacatio probatur confessione aduersarij decif. 700. num. 3.

VALOR beneficij pro verificatione alternatiue probatur per leuem probationem, videlicet per vnum testem de publica voce, & fama decif. 254. num. 7. & 8.

Valor beneficij affirmatiue expressus est concludenter probandus per pensionarium ad substituendam pensionem contra successorem, qui non consensit dec. 854. num. 3.

Valore beneficij in exprimendo non habetur ratio distributionum, quæ non computantur in valore dec. 663. num. 9.

Limita quando distributiones sunt expressæ, quia tunc earum valor debet iustificari ibid. num. 10.

Valor beneficij probatur testibus de publica voce, & fama dec. 889. om. 3.

Valor bonorum non probatur per testes non deponeutes de communi estimatione dec. 684. num. 2.

Valor est plenè probandus, quando obijciunt per possesprem, quod tamen declaratur decif. 59. num. 2.

Valor excessus ultra sextam partem facit corrumpere gratiam dec. 668. om. 4.

Incerta non computantur in valore dec. 716. om. 4.

Valor in Ducatis 14. per non excessum Germaniæ solitus est exprimi, & ideo non indiget alia iustificatione 276. num. 2.

Valor in gratia expressus semiplena probatione probatur dec. 14. num. 1.

Valor beneficij ad affectum iustificandi gratiam sufficit probari de publica voce, & fama dec. 711. num. 3.

Valor probatur per confessionem resignantis dec. 653. num. 7.

Valor obtentorum leuiori probatione probatur dec. 716. num. 8.

Valor beneficij probandus est de tempore gratiz dec. 884. num. 4.

- Valor quomodo probetur dec. 231. num. 1.
 Valor probatur per publicam vocem, & per confessionem aduersarij dec. 264. num. 5.
 Valor beneficij probatur testibus de publica voce, & fama dec. 818. num. 7.
 Valor probatur etiam semiplena probatione dec. 275. num. 1.
 Valor probatur confessione partis in eius gratia dec. 716. num. 7.
 Valor probatur etiam semiplena dec. 818. n. 8.
 Valor probatur per testes de publica voce, & fama, qui faciunt semiplenam probationem, quæ sufficit ad euitandam subreptionem, quando gratia non fundatur principaliter super valore dec. 59. num. 2.
 Valoris probatio per non excessum non requirit scilicet onerum dec. 231. num. 3.
VENDERE nemo cogitur inuitus dec. 390. num. 2.
 Declara vi num. 4.
 Vendere rem propriam nemo cogi potest dec. 428. num. 1.
 Limita fauore Ecclesiæ, & Religiosis ibidem, num. 2.
 Dispositio *l. si quis sepulchrum ff. de Relig. & semper fuerit*, est exorbitans à Regulis iuris, & pro sui executione compescit officium Iudicis, & ideo cum acquirat est admittenda, & de tribus eius requisitis dec. 428. num. 3.
 Vicinus vt compellatur ad vendendum Monasterio ædificando tria concurrere debent, & quæ dec. 428. num. 4.
 Bona Religiosorum conigua non sunt vendenda alteri Religioni construenda, nisi in subsidium bonorum secularium dec. 428. n. 5.
 Declara ibid. vt num. 6. & 7.
 Cetera. Vide Lex.
VENDOR non tenetur rem tradere ante integram solutionem pretij dec. 159. num. 6.
 Vendens rem non existentem in eorum natura, tenetur ad interessum, seu ad restitutionem pretij dec. 349. num. 1.
VENDITIO iuxta æstimationem per peritum faciendam ab initio est perfecta dec. 520. num. 4.
 Venditione facta ad mensuram ante mensurationem non debetur pretium, secus si vendatur ad corpus dec. 172. num. 4.
 Vendit non potest res hypothecata pro euictione dec. 193. num. 3.
VERIFICARI quod potest, sum est dec. 257. nu. 8.
VERERANS non incurrit penam impositam occidenti, etiam si conetur illum occidere dec. 649. n. 5.
VERBA amplissima in provisione apposta sunt apta comprehendere clausulas etiam amplissimas dec. 888. num. 7.
 Verba denotantia tempus solutionis stant potius demonstratiue, quam conditionaliter, & quomodo dec. 879. num. 2.
 Verba dubia non concludunt per necesse dec. 614. num. 6.
 Verba enunciativa testamenti adadiuuæ probationem fraternitatis, & legitimaciones personarum dec. 611. num. 2.
 Verba enunciativa ad alium finem prolata, an probent sententiam fideicommissi est dubium dec. 777. num. 5.
 Verba generalia apta ad comprehendendum fideicommissum purificandum illud comprehendunt dec. 114. num. 5.
 Verba generalia indefinite prolata in sua generalitate sunt accipienda dec. 388. num. 6.
 Verborum prægnantia, & generalitas multum operatur dec. 359. num. 4.
 Verba quando sunt clara non est dispucandum de mente dec. 223. num. 1.
 Verba quantumvis generalia restringuntur ad tempus præsens, nec extenduntur ad futurum ius dec. 618. num. 4.
 Verba testatoris indistincta comprehendunt etiam casum mortis dec. 138. num. 1.
 Testatoris verba debent se conformare cum dispositione iuris communis dec. 148. num. 12.
 Verbum *admittendi* non importat facultatem conferendi, sed tantum acquisitionem incisi considerabili ad rem dec. 389. num. 8.
 Verbum *bona* intelligitur secundum substantiam materiam, & sequitur naturam actus, cui adscitur dec. 166. n. num. 8.
 Verba *deficiente linea* feminina an potius sint legenda in testamento de quibus ibi quam *deficiente linea masculina* sumuntur vide dec. 251. nu. 1. & seqq.
 Verbum *descendentes* vt naturale, & non civile comprehendit etiam naturales dec. 758. nu. 6.
 Verbum *disponere* refertur ad vltimam voluntatem dec. 438. num. 6.
 Verba *eo ipso* quid importent dec. 390. num. 1.
 Verbum *famini* & *descendentes* est collectivum aptum comprehendere plures gradus, & generationes dec. 192. num. 1.
 Verbum *liberationis* eandem vim habet, quam solutionis dec. 732. num. 7.
 Verba *obligo me*, & *heredes meos presentes*, & *futuri* habent vim hypothecæ bonorum dec. 726. num. 2.
 Verba *per aliquot dies* denotant paucitatem dierum, & verificantur in duobus dec. 227. nu. 7.
 Verbum *perfore* est aptum comprehendere, utrumque sexum dec. 95. num. 5.
 Idem est de verbo *homines* dec. 95. num. 6.
 Verbum *persinemij* latius sumitur, quam verbum *annexis* dec. 220. num. 2.
 Verbis *pro dotibus* comprehendit etiam augmentum dotis dec. 821. num. 4.
 Verba *pro omni iure, quod ipse habet* restringuntur ad iura de presenti dec. 618. num. 3.
 Verba *pro sua provisione* quid importent dec. 814. num. 2.
 Verba *quando officio prædicto impeditus fueris* non important, vt sint considerata singula momenta temporis, sed referunt impedimentum ad officium, & non ad singula negotia officij dec. 918. num. 7.
 Verbum *spektare* denotat dominium, & aliquod ius ad aliquam rem dec. 390. num. 3.
 Verbum *super* adducit nexum obligationis, & hypothecæ dec. 726. num. 5.
 Verba *ulterior non teneri* significant ipso iure sublatam obligationem dec. 390. num. 1.
 Verba *valendo perire offer affecto per tutto donec ragione si tiene* important, quod vbiq; possit conueniri is, qui sub illis se obligavit dec. 767. num. 7.

Cetera vide DICTIO.

VIA EXECUTIVA per sententiam laram contra-
eam remanet vulnerata decif. 387. num. 10.
Limita num. 11.

Sententia vulnerat viam executiuam dec. 51. num. 6

Cetera vide EXECUTIVA.

VICARIUS Generalis potest substituere, & substitui-
tuto Vicario facultatem concedere conferendi
beneficia dec. 889. num. 5. Limita num. 10.
Declarat procedere, si Vicarius substituens ha-
beat facultatem conferendi; alius secus decif.
389. num. 6.

Vicarij facultas referuandis iulpatronatum,
præsumitur ex cursu longi temporis cum ob-
servantia, & quasi possessione præsentandi dec.
38. num. 4.

Vicarius non potest vnire beneficia sine specia-
le mandato Episcopi quod ex eius assertione
non probetur dec. 305. num. 6.

Vicarius Episcopi non potest exequi litteras
ipsi Episcopo directas dec. 120. num. 8.

Nullus quando Episcopus talem executionem
subdelegauit Vicario ibid. num. 9.

Subdelegatio huiusmodi resultat ex scientia,
& patientia Episcopi dec. 120. num. 10.

Vicarius non potest substituere alium Vicari-
um, qui eidem substituenti conferat benefi-
cium dec. 852. num. 7. Limita ibid.

Vicarius non præscribit consuetudinem contra
ius nisi per quadragenariam, vel immemo-
rabilem dec. 359. num. 4.

Vicarius perpetuus soluens pensionem digni-
tati pro parochiali dicitur habere illam in
proprietas dec. 731. num. 5.

Parochiali vnita cum Decanatu cum institu-
tione Vicarij perpetui, exercitium curæ est
penes Vicarium, sed proprietates penes Deca-
num dec. 731. num. 1.

Retentio fructuum Parochialis pro Deca-
no, congrua verò pro Vicario accipienda de
manibus Decani, arguit coram animatum ha-
bitu penes Decanum residere, exercitium vero
Vicario, secus autem si Vicarius solueret pen-
sionem Decano dec. 733. num. 4. & num. 5.

VICLEGATVS facultas comprehendit etiam facul-
tatem conferendi beneficia referuata dec. 381.
num. 7.

Facultates per Summum Pontificem concessæ
Patriarchæ Blondo Vicelegato Serenissimi Car-
dinalis Austriaci legati dec. 366. num. 1.

VISITATIONIS decretis Rota solet plurimum de-
ferte dec. 794. num. 7.

Visitationis sola declaratio non sufficit pro
manutentione dec. 354. num. 2.

VISITATOR potest mandare, quod licentia pro-
absentia detur in scriptis, & causa cognita
dec. 343. num. 3.

VITIOSVS ingressus non est dandus in beneficijs
dec. 162. num. 7.

VOTO antiqua, & obseruata præsumitur confir-
mata à Sede Apostolica dec. 430. num. 9.

Vnio beneficiorum concessa Ordinarijs à Concil.
Trident. pro seminato non extenditur ad liti-
giola dec. 715. num. 4.

Vnio beneficij litigiosi facta ab Episcopo Se-
minario est nulla dec. 715. num. 10.

Vniti non possunt per Ordinarios vigore Con-
cil. *Trident. sess. 21. cap. 1.* beneficia referuata
tempore vnionis dec. 916. num. 8.

Vnio debet sufficere etiam quoad valorem
dec. 153. num. 2.

Vnionem Ecclesiæ, seu titulus beneficij omnino
supprimatur dec. 305. num. 1.

Vnio effectiuata dat titulum decif. 140. la 2.
num. 2.

Vnionis exceptio non retardat manutentionem
in possessione beneficij, sed referuatur il-
lius cognitio in petitorio dec. 119. num. 4.

Vnio facta ex causis non veris non tenet decif.
305. num. 7. & 10.

Nominatio Vicarij ad Ecclesiam Parrochia-
lem vnitam spectat ad Ecclesiam, cui est facta
vnio dec. 380. num. 4.

Vnio ad hoc vt sustineatur debet constare de
effectuatione, & quomodo probetur effectuario
dec. 305. num. 4. & num. 5.

Vnio non dicitur reuocata licet fructus bene-
ficij pro beneficijs fuerint alio modo diuisi,
& assignati dec. 814. num. 3.

Vnio Parochialis pro dote Decani cum iuri-
bus, & pertinetur operatur translationem
proprietas in eum dec. 783. num. 3.

Vnio potest probari per testes deponentes de
immemorabili dec. 305. num. 2.

Vnio probatur ex possessione quadragenaria
cum titulo putatio dec. 266. num. 3.

Vnio probatur ex litteris Apostolicis dec. 651.
num. 3.

Vnio seu erectio in curatum beneficij referuati
facta ab Ordinario quando valeat decif. 837.
num. 6.

EX VOCATIONE actiua inferatur ad passiuam, &
quomodo dec. 357. num. 2.

VSVFRUCTUARIVS facit fructus suos etiam non
adimpletis per cum adimplendis, quando
proprietas sit, & patitur dec. 358. num. 9.

Vsvfructuario mortuo res redit ad Dominum
dec. 618. num. 1.

VSVFRUCTVS extinguatur perempta, vel mutata
re, super qua est referuatus dec. 664. num. 4. &
num. 6.

Vsvfructus semel extinctus non reuiuiscit,
etiam rebus usufructuarijs de nouo erectis decif.
664. num. 9.

Fundum retardare, & retinere vsvfructum
idem est dec. 360. num. 16.

Census, & vsvfructus videntur æquiparari
dec. 664. num. 12.

Vxor non potest relinquere virum heredem
de bonis fideicommissio subiectis decif. 251.
num. 3.

Vxor post mortem mariti si non curat exigere,
& dilationem facit non potest pacisci de vsv-
ris dec. 379. num. 2.

Vxor potest vendicare bona empta ab eius vi-
ro de pecunijs dotabilibus dec. 309. num. 1.

Vxor sine decreto Iudicis non potest donare
dec. 316. num. 7.

REGESTVM.

a b c d e A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z :

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Na Oo Pp Qq Rr Ss Tt
Vv Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo
Ppp Qqq.

Omnes sunt Duerniones præter Qqq est Terniones :

ROMÆ, Ex Typographia Nicolai Angeli Tinaassij MDCLXXIII.

SUPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO!

